Parlament České republiky

POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2025

9. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 88. schůze Poslanecké sněmovny

1. Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Parlament České republiky

POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2025

9. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 88. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu konané ve dnech 17. až 25. ledna 2024

Obsah: *Strana:*

17. ledna 2024

Schůzi zahájila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Usnesení schváleno (č. 876).

Řeč poslance Marka Bendy 23
Řeč poslance Kamala Farhana 23
Řeč předsedkyně PSP Markéty Pekarové Adamové 24
Řeč poslance Jakuba Michálka 26
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 28

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Klára Dostálová.

Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové 30
Řeč poslance Andreje Babiše 31

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Řeč poslankyně Aleny Schillerové 68
Řeč místopředsedkyně PSP Kláry Dostálové 72
Řeč místopředsedy PSP Karla Havlíčka 77
Řeč poslance Tomia Okamury 81
Řeč poslance Aleše Dufka 81
Řeč poslance Andreje Babiše 81
Řeč poslance Aleše Dufka 82

Schválen pořad schůze.

1. Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 83

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Radka Vondráčka 84
Řeč poslance Jana Jakoba 86
Řeč poslance Radka Vondráčka 88
Řeč poslance Andreje Babiše 88
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 89
Řeč poslance Ondřeje Babky 90
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 90
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 90
Řeč poslance Jiřího Maška 91
Řeč místopředsedkyně PSP Kláry Dostálové 91
Řeč poslance Stanislava Berkovce 92
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 92
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 93
Řeč poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové 93
Řeč poslance Marka Bendy 94
Řeč poslance Radka Vondráčka 94
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 95
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 95
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 96
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 96
Řeč poslance Jiřího Maška 97
Řeč poslance Jiřího Strýčka 97
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 97
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 98
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové 98
Řeč poslance Marka Bendy 99
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 99
Řeč poslance Radka Vondráčka 99
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 100
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 101
Řeč poslance Igora Hendrycha 101
Řeč poslance Radka Vondráčka 101
Řeč poslance Andreje Babiše 102
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 103

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Klára Dostálová.

Řeč poslankyně Ivany Mádlové 103
Řeč poslance Ondřeje Babky 103
Řeč poslankyně Věry Adámkové 104
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 104
Řeč poslance Andreje Babiše 105
Řeč poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové 106
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 106
Řeč poslance Radka Vondráčka 107
Řeč poslance Andreje Babiše 107
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 107
Řeč poslance Jana Jakoba 108
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 108
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 109
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 109

Řeč poslance Andreje Babiše 109
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 110
Řeč poslance Jana Jakoba 110
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 110
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 111
Řeč poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové 111
Řeč poslance Jana Jakoba 111
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 112
Řeč poslance Ondřeje Lochmana 112
Řeč poslance Andreje Babiše 112
Řeč poslance Jana Jakoba 113
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 113
Řeč poslankyně Lucie Potůčkové 113
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 114
Řeč poslankyně Věry Adámkové 114
Řeč poslance Jana Jakoba 115
Řeč poslance Jana Volného 115
Řeč poslance Ondřeje Lochmana 115
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 116
Řeč poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové 116
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 116
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské 117
Řeč poslance Ondřeje Lochmana 117

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 118
Řeč poslankyně Věry Adámkové 118
Řeč poslance Radka Vondráčka 118
Řeč poslance Jana Volného 119
Řeč poslance Davida Pražáka 119
Řeč poslance Jiřího Maška 119
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 120
Řeč poslankyně Lucie Potůčkové 120
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 121
Řeč poslance Jana Berkiho 121
Řeč poslance Ondřeje Lochmana 121
Řeč poslance Radka Vondráčka 122
Řeč místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví ČR Vlastimila Válka 122
Řeč poslance Michala Zuny 123
Řeč poslankyně Věry Adámkové 123
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské 124
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 124
Řeč poslance Petra Sadovského 124
Řeč poslance Jana Berkiho 125
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 125
Řeč poslance Michala Zuny 125
Řeč poslance Radka Kotena 126
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 126
Řeč poslance Jakuba Michálka 127
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 127
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 128
Řeč poslance Patrika Nachera 128

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Jiřího Maška 139
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 139
Řeč poslance Jiřího Horáka 140
Řeč poslance Jana Jakoba 140
Řeč poslance Milana Ferance 141
Řeč poslance Patrika Nachera 141
Řeč poslance Jana Jakoba 141
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 142
Řeč poslance Radka Vondráčka 142
Řeč poslance Huberta Langa 143
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 143
Řeč poslance Patrika Nachera 144
Řeč poslance Aleše Dufka 144
Řeč poslance Radka Vondráčka 144
Řeč poslance Davida Kasala 145
Řeč poslankyně Heleny Válkové 145
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 145
Řeč poslance Jana Jakoba 146
Řeč poslance Milana Ferance 146
Řeč poslance Milana Wenzla 146
Řeč poslance Aleše Dufka 147
Řeč poslance Michala Zuny 147
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 147
Řeč poslance Milana Ferance 148
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 148
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 149
Řeč poslankyně Věry Adámkové 149
Řeč poslance Aleše Dufka 149
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 150
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 150
Řeč poslance Michala Zuny 152
Řeč poslance Aleše Dufka 153
Řeč poslance Jiřího Maška 153
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 153
Řeč poslankyně Evy Decroix 154
Řeč poslankyně Heleny Válkové 154
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 155
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 155
Řeč poslankyně Lucie Potůčkové 155
Řeč poslankyně Evy Decroix 156
Řeč poslance Radka Kotena 156
Řeč poslance Radka Vondráčka 157
Řeč poslankyně Karly Maříkové 157
Řeč poslankyně Evy Decroix 158
Řeč poslance Martina Kolovratníka 158

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslankyně Karly Maříkové 159
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 159

Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové 160
Řeč poslance Radka Vondráčka 160
Řeč poslance Radka Kotena 161

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Radka Kotena 161
Řeč místopředsedy PSP Jana Skopečka 161
Řeč poslance Karla Haase 162

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 162
Řeč ministra zemědělství ČR Marka Výborného 162
Řeč poslance Martina Kolovratníka 163
Řeč poslance Michala Kučery 164
Řeč poslance Ondřeje Babky 164
Řeč poslance Patrika Nachera 164
Řeč poslance Jiřího Strýčka 165
Řeč poslance Radka Vondráčka 165
Řeč poslance Víta Vomáčky 165
Řeč ministra zemědělství ČR Marka Výborného 166
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 166
Řeč poslance Radka Kotena 167
Řeč poslance Jiřího Maška 167
Řeč poslance Martina Kolovratníka 167
Řeč poslance Pavla Žáčka 168
Řeč poslankyně Evy Decroix 168
Řeč poslance Romana Kubíčka 168
Řeč poslance Jana Berkiho 169
Řeč poslance Igora Hendrycha 169
Řeč poslankyně Renáty Zajíčkové 169
Řeč poslance Patrika Nachera 170
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 170

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Klára Dostálová.

Řeč poslance Jiřího Maška 171
Řeč místopředsedy PSP Jana Skopečka 171
Řeč poslance Radka Kotena 171

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslance Romana Bělora 172
Řeč poslance Igora Hendrycha 172
Řeč poslance Ondřeje Babky 172
Řeč poslance Jana Berkiho 173
Řeč poslance Jiřího Maška 173
Řeč poslankyně Renáty Zajíčkové 174
Řeč poslankyně Marie Pošarové 174
Řeč poslance Romana Bělora 175
Řeč poslance Matěje Ondřeje Havla 175
Řeč poslankyně Andrey Babišové 175

Řeč poslance Jana Berkiho 178
Řeč poslance Matěje Ondřeje Havla 178

Projednávání bodu bylo přerušeno.

18. ledna 2024

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Pokračování v projednávání bodu

1. Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Řeč poslance Tomia Okamury 180

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslance Tomia Okamury 217

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Tomia Okamury 229

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Klára Dostálová.

Řeč poslance Tomia Okamury 253

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Tomia Okamury 258

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Tomia Okamury 271

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Řeč poslance Milana Wenzla 294
Řeč poslance Radka Vondráčka 294

Projednávání bodu bylo přerušeno.

19. ledna 2024

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Pokračování v projednávání bodu

1. Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Řeč poslance Radka Vondráčka 308

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslankyně Bereniky Peštové 339
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 339
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 340
Řeč poslance Jiřího Maška 340
Řeč poslankyně Karly Maříkové 341
Řeč poslance Michala Kučery 341
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského 342
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 342
Řeč poslankyně Věry Adámkové 343
Řeč poslance Jiřího Kobzy 343
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské 343
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 344
Řeč poslance Radka Kotena 344
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 345
Řeč poslance Romana Kubíčka 345
Řeč poslance Jiřího Maška 345
Řeč poslance Radka Vondráčka 346
Řeč poslance Patrika Nachera 346
Řeč poslance Michala Kučery 347
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 347
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 347
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 348
Řeč poslankyně Věry Adámkové 348
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 349
Řeč poslance Jaroslava Bžocha 349
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 350
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského 350
Řeč poslance Petra Sadovského 351

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslance Patrika Nachera 351
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 352
Řeč poslance Josefa Cogana 352
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 353
Řeč poslance Karla Raise 354
Řeč poslance Jana Berkiho 354
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 354
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského 355
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 355
Řeč poslance Jiřího Kobzy 356
Řeč poslance Petra Sadovského 356

Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 357
Řeč poslance Radka Vondráčka 357
Řeč poslankyně Věry Adámkové 357
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 358
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 358
Řeč poslance Radka Kotena 359
Řeč poslance Jana Berkiho 359
Řeč poslance Karla Raise 360
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 360
Řeč poslance Jiřího Maška 360
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 361
Řeč poslance Tomáše Helebranta 361
Řeč poslance Marka Bendy 361
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 362
Řeč poslance Martina Kolovratníka 362
Řeč poslance Huberta Langa 363
Řeč poslance Stanislava Berkovce 363
Řeč poslance Radka Vondráčka 364
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 364

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Klára Dostálová.

Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 365
Řeč poslance Martina Kukly 365

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslance Huberta Langa 366
Řeč poslance Jiřího Maška 366
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 367
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 367
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 367
Řeč poslance Radka Vondráčka 368
Řeč poslance Huberta Langa 368
Řeč poslankyně Heleny Válkové 369
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové 369
Řeč poslance Marka Bendy 370
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 370
Řeč poslance Radima Fialy 370

Projednávání bodu bylo přerušeno.

23. ledna 2024

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Pokračování v projednávání bodu

1. Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny

a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Řeč poslance Ladislava Oklešťka 373
Řeč poslance Jana Jakoba 373

Usnesení schváleno (č. 878).

Řeč poslankyně Aleny Schillerové 374
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 375
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 375
Řeč poslance Patrika Nachera 376
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 376
Řeč poslance Radka Vondráčka 377
Řeč poslance Ondřeje Babky 377
Řeč poslankyně Heleny Válkové 378
Řeč poslance Tomia Okamury 378
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 379
Řeč poslance Radka Kotena 379
Řeč poslance Radima Fialy 380
Řeč poslance Ondřeje Babky 380
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 381
Řeč poslankyně Evy Fialové 381
Řeč poslance Jaroslava Foldyny 382
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 382
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 382

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Jakuba Michálka 384

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Marka Bendy 384

Usnesení schváleno (č. 879).

Řeč poslance Radka Vondráčka 386
Řeč poslance Jakuba Michálka 386
Řeč poslance Radka Vondráčka 387
Řeč poslankyně Lucie Potůčkové 387

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslankyně Lucie Potůčkové 390
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 396
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 396

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Patrika Nachera 397
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 397

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslankyně Karly Maříkové 398
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 398
Řeč poslance Tomáše Helebranta 399
Řeč poslance Igora Hendrycha 399
Řeč poslance Jaroslava Foldyny 399
Řeč poslance Radka Vondráčka 400
Řeč poslance Patrika Nachera 400
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 401
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 401
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 402
Řeč poslankyně Heleny Válkové 402
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 402
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 403
Řeč poslance Aleše Juchelky 403
Řeč poslance Radka Vondráčka 404
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 404
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové 405
Řeč poslance Radka Vondráčka 405
Řeč poslance Jiřího Strýčka 406
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 406
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 407
Řeč poslankyně Heleny Válkové 407
Řeč poslance Radka Vondráčka 408
Řeč poslankyně Karly Maříkové 408

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Aleše Dufka 408
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 409
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 413
Řeč poslance Aleše Juchelky 414

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 414
Řeč poslance Patrika Nachera 415
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 415
Řeč poslance Radka Vondráčka 416
Řeč poslance Radima Fialy 416

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Romana Bělora 432
Řeč poslance Radka Vondráčka 434
Řeč poslance Radka Kotena 435
Řeč poslance Jakuba Michálka 435
Řeč poslance Radka Kotena 435
Řeč poslance Matěje Ondřeje Havla 436
Řeč poslance Radka Kotena 437
Řeč poslance Milana Ferance 437
Řeč poslankyně Evy Fialové 438

Řeč poslance Matěje Ondřeje Havla 438
Řeč poslance Milana Wenzla 439
Řeč poslance Matěje Ondřeje Havla 439
Řeč poslance Šimona Hellera 439
Řeč poslance Michala Zuny 439
Řeč poslankyně Andrey Babišové 441
Řeč poslance Patrika Nachera 441

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslankyně Bereniky Peštové 442
Řeč poslance Michala Kučery 442
Řeč poslance Romana Kubíčka 443
Řeč poslance Davida Kasala 443
Řeč poslance Patrika Nachera 444
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 444
Řeč poslance Michala Kučery 444
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 445
Řeč poslance Jiřího Strýčka 445
Řeč poslance Radka Vondráčka 446
Řeč poslance Huberta Langa 446
Řeč poslance Víta Vomáčky 446
Řeč poslankyně Marie Pošarové 447
Řeč poslance Jaroslava Foldyny 447
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 447
Řeč poslance Jana Hrnčíře 447
Řeč poslance Josefa Fleka 448
Řeč poslance Michala Zuny 448
Řeč poslance Jakuba Michálka 448
Řeč poslance Šimona Hellera 448
Řeč poslance Patrika Nachera 449
Řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška 450
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 450
Řeč poslankyně Heleny Válkové 454
Řeč poslance Ondřeje Lochmana 456
Řeč poslance Jakuba Michálka 457
Řeč poslance Karla Haase 457
Řeč poslance Aleše Dufka 457
Řeč poslance Jakuba Michálka 458
Řeč poslankyně Heleny Válkové 459
Řeč poslance Jiřího Maška 459
Řeč poslance Radka Vondráčka 459
Řeč poslance Jiřího Strýčka 459

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Řeč poslance Josefa Kotta 462
Řeč poslankyně Moniky Oborné 464
Řeč poslankyně Taťány Malé 466
Řeč poslankyně Marie Pošarové 470
Řeč poslankyně Jany Berkovcové 471
Řeč poslance Jana Hrnčíře 472
Řeč poslance Karla Haase 475

Řeč poslance Josefa Fleka 475
Řeč poslance Aleše Dufka 475
Řeč poslance Michala Zuny 475
Řeč poslance Martina Majora 475
Řeč poslance Davida Pražáka 476
Řeč poslance Karla Haase 480
Řeč poslance Roberta Stržínka 481
Řeč poslance Davida Pražáka 481
Řeč poslance Roberta Králíčka 482
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 482
Řeč poslance Marka Nováka 482

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Martina Majora 486
Řeč poslance Karla Haase 486
Řeč poslance Josefa Fleka 486
Řeč poslance Michala Zuny 486
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 487
Řeč poslance Radka Vondráčka 488
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 488
Řeč poslance Huberta Langa 488
Řeč poslance Karla Haase 489
Řeč poslance Radka Vondráčka 489
Řeč poslance Patrika Nachera 490
Řeč poslance Marka Nováka 490
Řeč poslance Jiřího Maška 491
Řeč poslance Radka Vondráčka 491
Řeč poslance Jaroslava Foldyny 492
Řeč poslance Radka Kotena 492
Řeč poslance Huberta Langa 492
Řeč poslance Karla Haase 493
Řeč poslance Karla Raise 493
Řeč poslance Jiřího Maška 494
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 494
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 495
Řeč poslance Karla Haase 495
Řeč poslance Huberta Langa 496
Řeč poslance Jiřího Maška 496
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 497
Řeč poslance Huberta Langa 497
Řeč poslance Karla Haase 498
Řeč poslankyně Martiny Ochodnické 498
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 499
Řeč poslance Huberta Langa 502
Řeč poslance Radka Vondráčka 502
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 503
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 503
Řeč poslance Romana Kubíčka 504
Řeč poslance Martina Kolovratníka 504
Řeč poslance Jiřího Maška 505
Řeč poslance Patrika Nachera 505

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Tomáše Kohoutka 506
Řeč poslankyně Martiny Ochodnické 506
Řeč poslance Huberta Langa 506
Řeč poslance Martina Kukly 507
Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové 507
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 508
Řeč poslance Jiřího Maška 508
Řeč poslankyně Evy Decroix 508
Řeč poslankyně Evy Fialové 509
Řeč poslance Igora Hendrycha 509
Řeč ministra zemědělství ČR Marka Výborného 510
Řeč poslance Radka Vondráčka 510
Řeč poslance Romana Kubíčka 511
Řeč poslance Ondřeje Koláře 511
Řeč poslance Jiřího Maška 511
Řeč poslankyně Lucie Potůčkové 512
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 512
Řeč poslance Radka Vondráčka 513
Řeč poslance Huberta Langa 513
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 513
Řeč poslance Patrika Nachera 514
Řeč místopředsedy vlády a ministra vnitra ČR Víta Rakušana 514
Řeč poslance Ondřeje Koláře 515
Řeč poslankyně Evy Fialové 515
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 516
Řeč poslance Igora Hendrycha 516
Řeč poslance Martina Kukly 517
Řeč poslankyně Marie Pošarové 517
Řeč poslance Lubomíra Brože 517
Řeč poslankyně Evy Decroix 520
Řeč poslance Huberta Langa 521
Řeč poslance Lubomíra Brože 521
Řeč poslance Víta Vomáčky 521
Řeč poslance Martina Kukly 522
Řeč poslance Huberta Langa 522

Projednávání bodu bylo přerušeno.

24. ledna 2024

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Pokračování v projednávání bodu

1. Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Řeč poslance Huberta Langa ... 527
Řeč poslance Aleše Dufka ... 529
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 530
Řeč poslance Pavla Bělobrádka ... 530
Řeč poslance Huberta Langa ... 531
Řeč poslance Ondřeje Babky ... 531
Řeč poslance Tomáše Helebranta ... 532
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 532
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové ... 533
Řeč poslance Aleše Dufka ... 533
Řeč poslance Huberta Langa ... 533
Řeč poslance Jaroslava Foldyny ... 534
Řeč poslance Pavla Svobody ... 534
Řeč poslance Huberta Langa ... 535
Řeč poslankyně Heleny Válkové ... 535
Řeč poslance Roberta Králíčka ... 536
Řeč poslance Petra Sadovského ... 536
Řeč poslance Zdeňka Kettnera ... 537
Řeč poslance Karla Haase ... 537
Řeč poslance Huberta Langa ... 538
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 538
Řeč poslankyně Heleny Válkové ... 539
Řeč poslance Radka Vondráčka ... 539

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Karla Haase ... 540
Řeč poslankyně Karly Maříkové ... 540
Řeč poslankyně Heleny Válkové ... 540
Řeč poslance Jiřího Maška ... 541
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 541
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského ... 542
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 543
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové ... 543
Řeč poslance Jiřího Maška ... 544
Řeč poslankyně Renaty Oulehlové ... 544
Řeč poslance Huberta Langa ... 545
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové ... 545
Řeč poslankyně Lenky Knechtové ... 546
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 546
Řeč poslance Huberta Langa ... 546
Řeč ministra pro legislativu ČR Michala Šalomouna ... 547
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 549
Řeč poslance Roberta Králíčka ... 550
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové ... 550
Řeč poslankyně Heleny Válkové ... 551
Řeč poslance Jiřího Strýčka ... 551
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové ... 552
Řeč poslance Jiřího Strýčka ... 552
Řeč poslankyně Heleny Válkové ... 553
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského ... 553
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové ... 554
Řeč poslankyně Bereniky Peštové ... 555

Řeč poslance Huberta Langa 555
Řeč poslance Jiřího Maška 556
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 556
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 557
Řeč poslance Milana Ferance 557
Řeč poslankyně Věry Adámkové 557
Řeč poslance Huberta Langa 558
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského 559
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 560
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 560
Řeč poslance Huberta Langa 561
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 562
Řeč poslance Jiřího Maška 562
Řeč poslance Pavla Žáčka 562
Řeč poslance Huberta Langa 563
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 563
Řeč poslance Huberta Langa 564
Řeč poslance Marka Bendy 564
Řeč poslance Martina Kukly 565
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 565
Řeč poslance Huberta Langa 565
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 566
Řeč poslance Richarda Brabce 566

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Zdeňka Kettnera 567
Řeč poslance Miroslava Zborovského 571
Řeč poslankyně Karly Maříkové 571
Řeč poslance Patrika Nachera 572
Řeč poslance Martina Kukly 572
Řeč poslance Jiřího Horáka 573
Řeč poslance Aleše Dufka 573
Řeč poslankyně Karly Maříkové 573
Řeč poslance Patrika Nachera 573
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské 574
Řeč poslance Martina Kukly 574
Řeč poslance Patrika Nachera 575
Řeč poslance Milana Brázdila 575
Řeč poslance Aleše Dufka 575

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslankyně Karly Maříkové 576
Řeč poslance Radka Rozvorala 576
Řeč poslance Igora Hendrycha 580
Řeč poslance Jiřího Kobzy 584
Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové 587

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslankyně Jany Hanzlíkové 591
Řeč poslance Karla Raise 592

Řeč poslankyně Karly Maříkové 593
Řeč poslance Romana Kubíčka 597
Řeč poslance Martina Kukly 599
Řeč poslance Josefa Fleka 602
Řeč poslankyně Karly Maříkové 603
Řeč poslance Radka Vondráčka 603
Řeč poslance Jaroslava Foldyny 603
Řeč poslance Jiřího Strýčka 603
Řeč poslance Lubomíra Wenzla 604
Řeč poslance Ondřeje Babky 604
Řeč poslance Martina Kukly 605
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského 605
Řeč poslankyně Karly Maříkové 606
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 607
Řeč poslance Radka Vondráčka 607
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské 607
Řeč poslankyně Věry Adámkové 608
Řeč poslance Karla Haase 608
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 608
Řeč poslance Jiřího Strýčka 609
Řeč poslance Radka Rozvorala 609

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslankyně Karly Maříkové 609
Řeč poslance Jana Síly 610
Řeč poslance Milana Wenzla 610
Řeč ministra zahraničních věcí ČR Jana Lipavského 610
Řeč poslance Zdeňka Kettnera 611
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 612
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 612
Řeč poslankyně Bereniky Peštové 612
Řeč poslance Radka Vondráčka 613
Řeč poslankyně Věry Adámkové 613
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 614
Řeč poslance Ondřeje Babky 614
Řeč poslance Huberta Langa 614
Řeč poslankyně Jarmily Levko 615
Řeč poslankyně Karly Maříkové 615
Řeč poslance Michala Kučery 615
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 615

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslankyně Karly Maříkové 616
Řeč poslance Jiřího Maška 616
Řeč poslance Huberta Langa 616
Řeč poslance Roberta Králíčka 617
Řeč poslance Richarda Brabce 617
Řeč poslance Martina Kukly 618

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Lubomíra Wenzla 618
Řeč poslankyně Marie Pošarové 620
Řeč poslance Jana Síly 624
Řeč poslance Drahoslava Ryby 627

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Tomáše Helebranta 630
Řeč poslance Tomáše Kohoutka 632
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 636
Řeč poslankyně Lenky Knechtové 637
Řeč poslance Aleše Dufka 639
Řeč poslance Jana Jakoba 639
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 640

Usnesení schváleno (č. 880).

Řeč poslance Radima Fialy 641
Řeč poslance Tomia Okamury 641
Řeč místopředsedy vlády, ministra práce a sociálních věcí ČR Mariana Jurečky …. 641
Řeč poslance Josefa Bělici 642
Řeč poslance Radima Fialy 642
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 642
Řeč poslance Aleše Dufka 643
Řeč poslance Patrika Nachera 643
Řeč poslankyně Heleny Válkové 643
Řeč poslance Jana Richtera 644
Řeč poslankyně Lenky Dražilové 644

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslankyně Lenky Dražilové 645
Řeč poslance Davida Štolpy 647
Řeč poslankyně Ivety Štefanové 649
Řeč poslance Josefa Bělici 652
Řeč poslance Lubomíra Metnara 654
Řeč poslance Kamala Farhana 655
Řeč poslankyně Vladimíry Lesenské 658
Řeč poslance Romana Kubíčka 660
Řeč poslance Josefa Fleka 661
Řeč poslance Marka Bendy 661
Řeč poslance Romana Kubíčka 661
Řeč poslance Michala Zuny 661
Řeč poslance Karla Sládečka 662

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslankyně Věry Adámkové 664
Řeč poslance Jana Berkiho 668
Řeč poslankyně Věry Adámkové 668
Řeč poslance Jana Volného 669
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 669
Řeč poslankyně Evy Fialové 669

Řeč poslankyně Renaty Oulehlové 671
Řeč poslance Jana Berkiho 672
Řeč poslance Ladislava Oklešťka 673
Řeč poslance Jakuba Michálka 676
Řeč poslance Jana Berkiho 676
Řeč poslance Jakuba Michálka 677
Řeč poslance Ladislava Oklešťka 678
Řeč poslance Jana Berkiho 678
Řeč poslance Ladislava Oklešťka 679
Řeč poslance Oldřicha Černého 679

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Roberta Stržínka 682
Řeč poslance Jana Berkiho 682
Řeč poslance Roberta Stržínka 682
Řeč poslance Petra Vrány 686
Řeč poslance Františka Petrtýla 689
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 692
Řeč poslance Marka Bendy 692
Řeč poslance Patrika Nachera 693
Řeč poslance Radka Vondráčka 694
Řeč poslance Ondřeje Babky 694
Řeč poslankyně Jany Pastuchové 694
Řeč místopředsedkyně PSP Olgy Richterové 695
Řeč poslance Radka Vondráčka 695
Řeč poslance Jana Jakoba 696
Řeč poslance Vojtěcha Munzara 696

Projednávání bodu bylo přerušeno.

25. ledna 2024

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Pokračování v projednávání bodu

1. Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Řeč poslance Ondřeje Babky 698
Řeč poslance Ivana Jáče 699
Řeč poslance Milana Ferance 701

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Milana Ferance 702

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Řeč poslance Stanislava Berkovce 704
Řeč poslance Jana Berkiho 706
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 706
Řeč poslance Jiřího Maška 709
Řeč poslance Martina Exnera 709
Řeč poslankyně Ivany Mádlové 710
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 710
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 711
Řeč poslance Jiřího Maška 711
Řeč poslance Martina Exnera 712
Řeč poslance Huberta Langa 712
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 712
Řeč poslance Michala Zuny 713
Řeč poslance Huberta Langa 713

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Milana Wenzla 714

Další část schůze řídil místopředseda PSP Karel Havlíček.

Řeč poslance Milana Wenzla 716
Řeč poslance Jana Volného 716
Řeč poslance Michala Zuny 716
Řeč poslance Milana Ferance 716
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 717
Řeč poslance Stanislava Berkovce 717
Řeč poslance Michala Zuny 717
Řeč poslance Jiřího Maška 718
Řeč poslance Karla Haase 718
Řeč poslankyně Jany Mračkové Vildumetzové 719
Řeč poslankyně Zuzany Ožanové 719
Řeč poslance Jana Volného 720
Řeč poslance Milana Ferance 720
Řeč poslance Martina Kolovratníka 720
Řeč poslance Karla Haase 724
Řeč poslance Jakuba Michálka 725
Řeč poslance Martina Kolovratníka 725
Řeč poslankyně Heleny Válkové 726
Řeč poslance Jakuba Michálka 726
Řeč poslance Jana Volného 727
Řeč poslankyně Heleny Válkové 727
Řeč poslance Vladimíra Zlínského 727

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopeček.

Řeč poslance Milana Brázdila 730
Řeč poslance Petra Sadovského 731
Řeč poslankyně Lucie Šafránkové 733
Řeč poslance Ondřeje Babky 736
Řeč poslance Radka Vondráčka 739

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Olga Richterová.

Řeč poslance Jaroslava Dvořáka 748
Řeč poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové 751
Řeč poslance Radka Kotena 753
Řeč poslance Marka Bendy 757
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 757
Řeč poslance Davida Kasala 761
Řeč poslance Jiřího Maška 763

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Řeč poslance Radka Vondráčka 763

Usnesení schváleno (č. 881 – 1. část).

Řeč poslankyně Heleny Válkové 765
Řeč poslance Ladislava Oklešťka 765
Řeč poslance Jiřího Maška 765
Řeč poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové 765
Řeč poslance Martina Kolovratníka 765
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 766

Usnesení schváleno (č. 881 – 2. část).

Řeč poslance Tomia Okamury 767
Řeč poslankyně Aleny Schillerové 769

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
17. ledna 2024
Přítomno: 188 poslanců

(Schůze zahájena v 9.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji 88. schůzi Poslanecké sněmovny.

Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a požádám, abyste se všichni přihlásili svými identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání karty náhradní.

Tuto schůzi svolala předsedkyně Poslanecké sněmovny podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu, a sice na základě žádosti 102 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána ve středu 10. ledna tohoto roku elektronickou poštou.

Nyní přistoupíme k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslance Oldřicha Černého a poslance Ondřeje Koláře. Táži se, zda někdo má jiný návrh na ověřovatele této schůze? Přivolávám kolegyně a kolegy z předsálí, aby mohli hlasovat.

Zahajuji hlasování na určení ověřovatelů. Kdo je pro návrh ověřovatelů? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Jednalo se o hlasování číslo 1 v této schůzi. Bylo přihlášeno 142 poslankyň a poslanců, pro 138, proti 0. Konstatuji, že usnesení tedy bylo přijato a my jsme ověřovateli 88. schůze Poslanecké sněmovny určili pány poslance Oldřicha Černého a Ondřeje Koláře.

Dále sděluji, že do zahájení schůze požádali o omluvení své neúčasti na jednání tito poslanci a poslankyně: Margita Balaštíková se omlouvá z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Jaroslav Bašta z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Richard Brabec z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Eva Fialová od 14 do 18 hodin ze zdravotních důvodů, Jaroslav Foldyna z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Stanislav Fridrich z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Jiří Hájek od 14 hodin z rodinných důvodů, Šimon Heller z celého jednacího dne z osobních důvodů, Robert Králíček z celého jednacího dne z rodinných důvodů, Jan Kubík z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Jana Mračková Vildumetzová od 9 do 10.30 hodin z rodinných důvodů, Hayato Okamura od 16 do 20 hodin z pracovních důvodů, Eliška Olšáková z celého jednacího dne bez udání důvodu, Michaela Šebelová od 15.45 hodin do 19 hodin bez udání důvodu, Radovan Vích z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Lukáš Vlček z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů a Ivo Vondrák z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty.

Z členů vlády se omlouvá od 17.30 do 22 hodin Martin Baxa z pracovních důvodů, dále pan ministr Mikuláš Bek do 20 hodin a poté od 21 hodin z pracovních důvodů, Pavel Blažek do 12 hodin z pracovních důvodů, Martin Dvořák od 11 do 12 hodin z pracovních důvodů, Petr Hladík z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Jan Lipavský z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Vít Rakušan od 18 do 22 hodin z pracovních důvodů, Jozef Síkela z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty a Michal Šalomoun od 12 hodin z pracovních důvodů.

To tedy byly prozatím došlé omluvy. Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 88. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Já ještě připomenu, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout

žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad. Poprosím o ztišení v sále!

Máme zde přihlášky s přednostními právy, které nyní vystoupit samozřejmě mohou. Jako první je přihlášen pan předseda Marek Benda. Prosím.

Poslanec Marek Benda: Pěkné dobré ráno, vážené paní kolegyně, vážení páni kolegové, vážená paní místopředsedkyně, paní předsedkyně, pane předsedo vlády. Asi všichni tušíme, co nás v nejbližších třech dnech čeká, takže já vystupuji s nepřekvapivým procedurálním návrhem, abychom podle § 53 odst. 1 na návrh klubů vládní koalice, to znamená ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Piráti, jednali a hlasovali dnes i o návrzích zákonů i po 19., 21. a 24. hodině. Jak jsme signalizovali, počítáme, že nějaká noc bude, a myslím, že o tom povedeme debatu ještě v průběhu dne, ale chtěl bych, abychom hned ráno odhlasovali tento procedurální návrh, aby bylo jasné, že nelze už zdržovat schválení programu této schůze. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Jelikož se jedná o procedurální návrh, tak jsem už přivolala kolegyně a kolegy z předsálí.

Budeme tedy nyní hlasovat o tom, zda budeme jednat a hlasovat i po 19., 21. i 24. hodině. Počty přítomných v sále se ustálily.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování číslo 2 se účastnilo 161 hlasujících, pro 91, proti 67. Konstatuji, že návrh byl přijat.

Ještě kontrola hlasování. Posečkáme na výsledek kontroly hlasování. Pan poslanec Farhan.

Poslanec Kamal Farhan: K hlasování. Já jsem hlasoval proti, na sjetině mám pro a zpochybňuji hlasování. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Rozumím. Budeme tedy hlasovat o žádosti o zpochybnění hlasování. Zase přivolávám kolegyně a kolegy z předsálí.

Poslanec Kamal Farhan – žádost o zpochybnění hlasování.

Zahájila jsem hlasování. Kdo je pro tuto námitku? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti této námitce?

Hlasování číslo 3 se účastnilo 165 hlasujících, pro 160, proti 0. Námitka byla přijata.

Já tedy opět požádám kolegyně a kolegy, aby přišli k hlasování, které se bude opět týkat procedurálního návrhu, zda budeme dnes jednat a hlasovat po 19., 21. i 24. hodině. Tento návrh přednesl jménem pěti koaličních klubů pan předseda Marek Benda.

Zahájila jsem hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 4 hlasovalo 168 poslankyň a poslanců, pro 94, proti 73. Konstatuji, že návrh byl přijat.

Budeme tedy dnes jednat po 19., 21. i 24. hodině, i případně hlasovat. Já děkuji.

Ještě konstatuji, že s náhradní kartou číslo 27 bude hlasovat pan vicepremiér Vít Rakušan a pan místopředseda Jan Skopeček s náhradní kartou číslo 32.

A další přihlášku s přednostním právem zde mám – přihlášku paní předsedkyně Pekarové Adamové. Prosím. Ale požádám kolegyně, kolegy v sále. Je tady opravdu jak ve včelím úle, prosím, kdo chcete hovořit jinde než u mikrofonu za pultíkem, tak prosím opusťte tento sál a přeneste svůj hovor do předsálí. Je tady opravdu hlučno. (Hluk neustává.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, tak chtělo by se mi říct, konečně se dostáváme k zákonu o korespondenční volbě. Nechci v té debatě opravdu dlouze zdržovat, proto chci jenom na začátek ještě předtím, než se ten samotný bod otevře a ta dlouhá rozprava, která k němu poběží ještě předtím, protože přihlášek s přednostními právy je celá řada, spíše vyjádřit právě určitou radost nad tím, že se k této prioritě konečně dostáváme. (Nesouhlas z lavic ANO.) TOP 09 je totiž ve svém postoji konzistentní. (Obrací se k poslancům vlevo.) Já myslím, že to je stále legitimní kolegyně a kolegové, každý máme nějaké priority, zastupujeme nějaké voliče, nějaké zájmy a nevím, co je na tom úsměvného. Spíše je úsměvné to, jaké otočky někteří jsou schopni tady dělat. A já chci právě deklarovat, že my jsme v tom jednoznačně konzistentní, protože TOP 09 už když byla v opozici, tak opakovaně navrhovala korespondenční volbu a my jsme zkrátka už mnoho let bojovali za to, abychom zjednodušili našim spoluobčanům život.

Proběhne tady určitě debata, která bude opřená o celou řadu argumentů, a já bych si moc přála, aby ty argumenty byly faktické a pravdivé. Abychom se nedopouštěli různého šíření mýtů a nepravd o korespondenční volbě, ať už nás a do budoucna strašili veřejnost, že to je manipulace s volbami, nebo ale i o příkladech ze zahraničí. Dva takové jsou velmi často uváděné. Jeden je rakouský příklad, kdy byly zrušeny prezidentské volby a kde se u nás tady šíří informace, která pravdivá skutečně není, totiž že právě tím hlavním důvodem bylo korespondenční hlasování.

Musím deklarovat, že jsem o tom tématu hovořila i se svým protějškem, předsedou parlamentu Rakouska, panem Wolfgangem Sobotkou, a i on sám mě ubezpečil, že je to skutečně nepravda a že ten pravý důvod, proč tehdy soud rozhodl tak, že se hlasování má opakovat, byl, že obálky komise otevíraly dříve. Což, jak uznáte, nesouvisí právě s formou hlasování a s tím, že šlo o doručení hlasů korespondenčně.

Druhý příklad, který se tady hojně používá a který je také v posledních týdnech využíván některými z vás, je, že i ve Spojených státech došlo vlastně k určitému zpochybnění voleb právě kvůli korespondenční volbě. Připomeňme, že ten, který nebyl schopen se vyrovnat s porážkou v prezidentských volbách, Donald Trump, napadl ty volby opakovaně u několika soudů a přes 60 soudů rozhodlo a dalo za pravdu tomu, že k manipulacím nedocházelo. To znamená, spojovat tu formu hlasování s tím, jakým způsobem se pak vyvíjela situace, dokonce i snad s útokem na Kapitol, jak se už děje, by bylo velmi, řekněme, manipulativní až demagogické.

Chápu, že se bude tady určitě dnes anebo v dalších dnech znovu objevovat tento argument, a proto jsem chtěla ho tady říci hned na začátek. A obávám se, že už se tady někteří inspirují i tím, jak právě k volbám Donald Trump v Americe přistupoval a teď také přistupuje. To znamená, už několik týdnů a měsíců předtím vlastně zaséval do společnosti určitou nedůvěru vůči celému systému a vůči tomu, že mohou být manipulované a podobně, ať se ten

výsledek pak, kdyby se mu nehodil, může na toto svést. Buďme v tomhle prosím opatrní. Je to nebezpečné a já myslím, že brát si tento příklad a používat ho i tady – a už slýchám podobné náznaky, respektive čteme i na sociálních sítích a podobně od některých z opozice, nebudu jmenovat – tak tady k tomu zkrátka bych chtěla vyzvat, ať se neuchylujeme, ať k tomu nedochází.

Korespondenční hlasování vnímám jenom jako ulehčení výkonu jednoho ze základních občanských práv, které máme všichni občané, kteří jsme plnoletí a svéprávní. Toto svoje právo my, kteří jsme v době voleb v České republice, máme možnost uplatnit poměrně snadno. Volební místnosti, ta jejich síť je tady hustá, tak jsou opravdu na každém rohu, obrazně řečeno. Naši spoluobčané, kteří se však v době voleb vyskytují v zahraničí, musí mnohdy cestovat k urně, volební urně stovky, někdy i tisíce kilometrů. Na svých cestách do zahraničí se s nimi setkávám. Jedná se nejenom o krajany, kteří dlouhodobě v zahraničí žijí, ale třeba i o studenty, vědce, kteří jenom dočasně pracují na univerzitách v zahraničí, kteří mimochodem se v této věci také dlouhodobě aktivizují, sdružují a kteří nás kontaktují s tím, abychom právě korespondenční volbu umožnili. Je to jedno z jejich témat, které se nám snaží zprostředkovat, a tu svoji zkušenost mi právě mnozí z nich říkali a říkají.

Stejně tak se nemůžeme uchylovat podle mého názoru k takovým argumentům, že když tady někdo nežije, tady trvale nepobývá s námi, tak nemá rozhodovat o této zemi. Tím popíráme to, že je občanem této země. To je základní východisko k tomu, že se účastní voleb. A já jsem přesvědčena o tom, že my máme povinnost a máme se starat o občany v tom smyslu, že jim máme život ulehčovat. Lidé tady nejsou pro stát, stát je tady pro lidi. A my bychom měli dělat všechno pro to, abychom jim jejich život zjednodušovali. Tady v tomto případě se skutečně jedná o zjednodušení významné, protože považme, když někdo musí opravdu cestovat třeba i stovky, tisíce kilometrů, tak v tu chvíli ho to stojí nejenom ten čas, ale i nemalé finanční prostředky, musí si vzít dovolenou v práci a podobně. To bychom měli mít při svém rozhodování také na paměti. Tito lidé nejsou lidé jiné kategorie, a proto si právě to zjednodušení zaslouží.

Drtivá většina zemí v Evropě svým občanům tuto možnost dávno umožňuje, některé i desítky let. Pojďme srovnat, jenom srovnat tu situaci u nás.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Paní předsedkyně, já se omlouvám, ale je tady opravdu obrovský hluk. Kolegyně, kolegové, velmi vás žádám, nejde o jednotlivce, dokonce nejde ani o skupinky, jde o všeobecný fenomén.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pojďme srovnat tu situaci pro naše občany s tím, jakou ji mají ve většině zemí v Evropě, a používat formu, která je osvědčená, která, určitě i důvěřujme našim institucím, u nás bude probíhat stejně jako u nich bez jakýchkoliv potíží.

Chápu, že jsou tady různé otazníky nad samotným provedením a je potřeba je zodpovědět, a to je legitimní, není to žádná marginálie. Volby jsou samozřejmě velmi důležitá záležitost a je nezbytné, aby proběhly tak, abychom je nemohli zpochybňovat, abychom se vyvarovali jakýchkoliv chyb. Chyby se stávají mimochodem i v tom stávajícím systému, kdy víme, že se u soudu pravidelně, ať už se týká jakéhokoliv hlasování do Sněmovny, do Senátu a podobně, objeví celá řada žalob na to, abychom prověřili, aby byly prověřeny postupy, které byly v těch daných volbách uplatněny, zda všechno proběhlo v pořádku. To je zcela normální a má to tak být a je správně, že tomu bude určitě i v budoucnu. Ostatně netýká se to ale toho, jakým způsobem ta volba probíhá, jestli je to prezenčně, tak jak je dnes jediná možnost, anebo bude možné i distančně.

Někteří říkají: pojďte rovnou zavést i elektronickou volbu. I takové hlasy se ozývají, těch, kteří si myslí, že i korespondenční volba už patří do minulého století. A já myslím, že

dnes je to příliš velké riziko. Takže pojďme se věnovat právě tomu, co už desítky let mají ověřeno jinde. Někde opravdu jsou to desítky let, a pojďme našim občanům ujednodušit život.

Stát tu skutečně je pro lidi, ne lidi pro stát. Tak to projevme právě i v tomto zákoně. Týká se to nemála lidí, ale to, jestli jich to skutečně ty statisíce, kterých by se to dotklo, využijí, to už je druhá otázka. Jenom je to pro ně jednodušší, je to volba, je to na nich. Je i na každém z nás, jestli se voleb účastníme, nebo ne, povinnost takovou nemáme. A proto si myslím, že je tady celkem jasné, že takové téma, které se týká statisíců lidí, si zaslouží důkladnou debatu, ale znovu prosím, ať v té debatě dbáme na fakta a nešíříme nepravdy.

Děkuji za pozornost a doufám, že na konci celého dlouhého jednání, celé této dlouhé schůze bude dobrá zpráva pro naše spoluobčany, kteří si zaslouží, abychom tento dluh, který vůči nim máme, splatili. Děkuji. (Potlesk z koaličních řad.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A ještě než dám slovo dalšímu přihlášenému, kterým je pan předseda Jakub Michálek, tak zrekapituluji, jaká přednostní práva jsou nyní přihlášena. Je jich celkem 8. Takže Jakub Michálek, Vít Rakušan, Olga Richterová, Andrej Babiš, Alena Schillerová, Karel Havlíček, Klára Dostálová, Tomio Okamura, Radim Fiala. Tolik k přihláškám a nyní předávám slovo panu předsedovi Michálkovi. Prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Vážená paní místopředsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové, milí občané, dovolte mi, abych vás takhle po ránu pozdravil. Vzhledem k tomu, že se dneska do diskuse ještě před otevřením rozpravy přihlásilo 6 řečníků opozice, jsem se také přihlásil, byť tedy vystupuji střídmě, abych řekl něco pozitivního na začátek.

Také mám radost, že jsme se konečně dostali ke korespondenční volbě, protože to je jedna ze zásadních věcí, které jsme slibovali občanům. Je to součást – není to nějaký izolovaný výkřik, je to součást dlouhodobého plánu na modernizaci země. Pokud chceme mít moderní zemi s moderními službami pro občany, tak samozřejmě se nemůžeme dostat do situace, že Slovák v Česku může volit ve Slovensku korespondenční volbou poštou, zatímco Čech na Slovensku v českých volbách volit nemůže. Je těžko představitelné, proč máme horší standard služeb než na Slovensku.

Já mám obrovskou radost, že jsme se k tomu dostali. Vlastně navazujeme tím i na zákon o správě voleb, který zavádí digitalizaci ve správě voleb na tom pozadí tabulky, přihlášky k registraci a tak dále, a toto je věc, která pomůže s tím uživatelským komfortem na straně uživatele. To je věc, která je z jednoho pohledu daleko důležitější. Je to věc, která se týká nás všech, protože skoro každý z nás cestuje, řada z nás jede občas někam na pobyt v řádu několika měsíců nebo má blízké, třeba děti, kteří studují v zahraničí. Takže týká se ta korespondenční volba, tak jak jsme ji připravili, a tím jsme vyšli vstříc i opozici, týká se střednědobých a dlouhodobějších pobytů, tak aby mohli volit třeba studenti vysokých škol na Erasmu, lidi na pracovní cestě, akademici, prarodiče, kteří třeba pojedou na delší dovolenou, když se jim podaří sehnat výhodné letenky, a tak dále. Protože chceme přece jako Češi, aby naši lidé jezdili do světa, a ještě více chceme, aby se potom vraceli do České republiky, aby měli pouto k České republice, vazbu, a k tomu pomůže i to, že tito lidé budou mít jednoduchou možnost volit.

Já mám příběh, že jsem také studoval v zahraničí. Když mi bylo 18 let, studoval jsem na střední škole ve Spojených státech v Michiganu, a kdyby se tehdy konaly volby, mně bylo čerstvě 18 let, naštěstí volby se nekonaly, protože kdybych musel cestovat nějakých 480 kilometrů z Michiganu na nejbližší zastupitelský úřad, který je v Chicagu, tak je to 480 kilometrů, 8 hodin a 5 minut hromadnou dopravou, 8 hodin tam, 8 hodin nazpátek, takže to máte v podstatě celodenní nebo dvoudenní výlet. Myslím si, že spousta lidí takovéto překážky nepřekoná a řekne si, Česká republika na mě kašle a bohužel nemám stejný standard služeb,

jako mají lidé z ostatních zemí světa. Protože Česká republika je jeden z posledních států v Evropě, který nemá zavedenu možnost volit poštou pro občany, kteří žijí v zahraničí.

Možnost volit poštou si představujeme tak, že člověk vyplní jednoduchý formulář na Portálu občana, kde vyplní, kde bude žít, případně tam nahraje doklad o tom, kde bude bydlet, kam chce poslat lístky, a digitalizace se postará o všechno ostatní. Člověk dostane poštou ty obálky, bude moci sledovat na internetu, jak probíhá doručení, a současně potom pošle zpátky ty obálky a zase v rámci komerční služby bude vidět, jestli byly doručeny na zastupitelský úřad, kde budou posčítány. Myslím si, že to je něco, co je odzkoušené i u našich nejbližších sousedů na Slovensku, kde korespondenční volbou volilo asi 70 000 lidí, to jsou nějaká 2 %, tedy bavíme se tady o 2 % občanů s volebním právem, kteří využijí této možnosti. Není to žádné masivní rozšíření, o tom můžeme přemýšlet do budoucna, ale zatím je to navrženo takto opatrně, čili pro Českou republiku přibližně dvakrát větší by to bylo asi 140 000 lidí. To je samozřejmě výrazně víc, než dneska volí jenom na těch zastupitelských úřadech, které jsou těžko dopravně dostupné, stovky a tisíce kilometrů.

Pokud korespondenční volbu zavedeme, bude to mít výhody spočívající samozřejmě v tom, že naši občané budou mít snadnější možnost volit, je to lepší služba a zvýší to důvěru v celý náš politický systém, nebudou muset dojíždět, posílíme tím vazbu, což má i ekonomický a společenský přínos, protože přece jenom když někdo žije v zahraničí a má vazbu k České republice, tak si třeba objednává výrobky z České republiky, udržuje vztahy s občany na našem území a všechno to přispívá k tomu, aby se tady dobře žilo. Výrazně bude také vyšší pravděpodobnost, že se Češi ze světa budou vracet.

Nyní krátce k námitkám, které jsou proti korespondenční volbě. První námitka je, že porušuje tajnost hlasování. Nemyslím si, že to je tak, protože v podstatě když jdete dneska k volbám, tak si volební lístky můžete také – a většina lidí to dělá, že je dostane domů a už doma si je poskládá do obálky, tak aby potom nezmatkovali ve volební místnosti, a tímto způsobem bychom mohli říkat, že naše volba za plentou a s urnou není tajná, protože otec rodiny nebo někdo může doma donutit všechny členy rodiny, aby strčili do obálky jednu konkrétní politickou stranu. To sice teoreticky možné je, ale nikdo na základě toho nezpochybňuje, že by ta volba byla tajná, a pokud by se to dělo v nějakém měřítku, které by mělo možnost ovlivnit volby, tak ty hlasy by samozřejmě byly neplatné a bylo by možné na základě toho ty volby zpochybnit, pokud by to mělo vliv na jejich výsledek.

Druhý argument, který je uváděn proti korespondenční volbě, tak je údajné množství podvodů, ke kterým dochází. Pokud jde o podvody v Americe, tak to je vesměs příběh, který nám vypráví dezinfo scéna, že v Americe docházelo údajně k masivnímu falšování korespondenční volby. Posoudily to soudy ve všech 50 státech i v District of Columbia a dospěly k závěru, že to tak nebylo, nic takového se neprokázalo, a všechna velká média to označila v Americe za dezinformaci, kterou šíří člověk, který se nedokáže smířit s tím, že prohrál volby.

Pokud jde o příběh, který se vypráví v Rakousku, že údajně kvůli podvodům v korespondenční volbě byly zrušeny volby prezidenta Van der Bellena, tak to je také věc, která je totálně překroucená, protože v daném případě druhé kolo voleb bylo zrušeno z toho důvodu, že komise na zastupitelských úřadech započaly sčítání příliš brzy, a tím porušily zákon a na základě toho tamější soud dospěl k závěru, že je potřeba ty volby opakovat, protože byla porušena procesní pravidla. Ale nebyly prokázány žádné masivní podvody.

Bylo to pochybení zastupitelských úřadů, že ty komise začaly hlasovací lístky sčítat příliš brzy, ale nešlo současně vyloučit, že by to vzhledem k tomu, o jaký počet hlasů šlo, nemohlo mít vliv na výsledek. Proto z opatrnosti soud nařídil ty volby opakovat. Takže není důvod se bát. Na Slovensku je korespondenční volba 17 let, v Německu je to asi 60 let, v Anglii je to dokonce přes 100 let, takže bych řekl, že to je institut, který je dobře vyzkoušený v zavedených demokraciích.

Ta varianta, kterou jsme zvolili v našem návrhu, je velmi opatrná, což je vstřícný krok vůči opozici. Je to opatrná varianta, že se to týká pouze občanů žijících nebo bydlících v zahraničí. Netýká se to těch krátkodobých dovolenkářů nebo kohokoliv vnitrostátně, protože když člověk žije na území České republiky, tak to má velmi blízko do jedné z těch přibližně 15 000 volebních místností, takže tam ten důvod pro to, proč to nějak výrazně usnadňovat, úplně není.

Za sebe bych chtěl slíbit, že jsem připraven diskutovat s opozicí o všech výhradách, poznámkách, připomínkách, které budou dávat smysl, abychom to podrobně probrali, abychom se ujistili, že volby zůstanou legitimní a férové a že je nikdo nebude účelově zpochybňovat.

Závěrem bych chtěl připomenout, že tím plníme program nejenom vlastní jako Pirátů nebo vládní koalice, ale že tím plníme částečně i program opoziční, protože vláda Andreje Babiše v roce 2018 měla v programovém prohlášení slib, že občanům usnadní volit a že zavede korespondenční volbu. Druhá opoziční strana, SPD Tomia Okamury, toto sice v programu neměla, ale podíval jsem se do knihy Umění vládnout od Tomia Okamury a v ní Tomio Okamura vyzdvihuje jako vzor fungování voleb Švýcarsko, a to včetně toho, že je dobře zabezpečeno proti možným podvodům. Připomenu, že ve Švýcarsku je tuším od roku 1994 zavedena korespondenční volba. Tudíž to, k čemu se hlásí Tomio Okamura v knížce Umění vládnout, je i korespondenční volba, kterou mají ve Švýcarsku a která tam funguje. Tomio Okamura jde ve své knize ještě dál a doporučuje tam elektronické volby. A to je knížka docela historická, to je velmi odvážný krok.

Za sebe musím říct, že považuju za správnější nejprve vybudovat funkční eGovernment tak, aby člověk měl rychlé stavební povolení a rychle měl vyřizované žádosti na jednom místě, a teprve až tohle bude fungovat, tak se můžeme vrhnout na digitalizaci složitějšího problému, jako jsou elektronické volby, který zajišťuje opravdu, který potřebuje, abychom skutečně zajistili úplnou integritu toho hlasování, že ho nebude nikdo moci zpochybňovat, tak jako se to podařilo třeba v Estonsku. Je to ale věc, která by měla završit to naše působení, až budou lidé sžití s fungováním digitalizace.

Čili dovolte mi závěrem říci, že to je největší zjednodušení. Domnívám se, že tímto aktem plníme i program opozičního hnutí ANO, které to mělo v programovém prohlášení v roce 2018. Věřím, že se nám podaří buď tento týden, nebo příští týden naše jednání úspěšně dokončit a usnadnit desetitisícům občanů v zahraničí možnost podílet se na naší demokracii. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní vystoupí pan vicepremiér a ministr vnitra Vít Rakušan. Prosím.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuju vám za slovo, vážená paní místopředsedkyně. Vážené poslankyně, vážení poslanci, kolegyně, kolegové, mnoho z těch informací, faktů, které jsem tady chtěl sdělit, už řekli moji předřečníci, nebudu všechno určitě opakovat. Jenom je potřeba se na korespondenční volbu opravdu dívat bez nějaké přespřílišné emoce.

My vstupujeme do doby, kdy se snažíme modernizovat volební systém v České republice. Ministerstvo vnitra jenom v tomto volebním období předložilo x zákonů k technické správě voleb, některé z nich našly i podporu opozice. Já za to každopádně děkuji. Jsou to věci, které prostě zjednodušují, vylepšují, zpřesňují volební systém v České republice. Dokázali jsme se dohodnout společně na tom, že je rozumné, abychom volby zafixovali na ten první říjnový týden – mluvím teď o krajských volbách, parlamentních volbách, senátních volbách – tak aby se neposouvaly k letním měsícům. Shodli jsme se na mnoha dalších věcech, které tento zákon obsahoval, na zafixování senátních obvodů na dobu dvanácti let. Jsou to

všechno technicistní úpravy, které se týkají způsobu, kterým v České republice volíme, tak aby byl komfortní pro občany, aby zaručil všem občanům, kteří mají volební právo, všem českým občanům, stejný přístup k vykonání volebního práva.

Stejně tak se budeme zabývat v brzké budoucnosti zpřesněním některých věcí ve volbě prezidenta republiky. Byli jsme svědky toho, byly zde různé interpretace, kolika kandidátům může jeden zákonodárce dát podpis, jestli je to zákonodárce pouze s platným mandátem, odkdy se ten jeho hlas počítá. Budeme elektronizovat procesy. Vytváříme snadnější dostupnost voličských průkazů pro naše občany tak, aby se pro voličský průkaz nemuseli vracet na svůj obecní úřad a mohli si ho vyzvednout kdekoliv po republice. To všechno jsou věci, kterými modernizujeme a vlastně zpříjemňujeme náš volební systém pro naše občany.

A já nechci dělat rozdíl mezi občany České republiky, mají naše občanství, kteří žijí v České republice, a my pro ně děláme maximum i vašimi hlasy, a nechci dělat rozdíl mezi občany, kteří v té době žijí v zahraničí, pracují tam nebo tam studují mladí studenti na programu Erasmus, jeden z nejúspěšnějších projektů Evropské unie vůbec. A my samozřejmě chceme, aby tito lidé si nadále zachovávali pozitivní vazbu k České republice. My chceme, aby tito lidé se hlásili k České republice, aby k ní měli přímé spojení, aby měli v budoucnosti, především mladí vzdělaní lidé, ambici se do České republiky vrátit a hodnoty pro ni vytvářet tady u nás v České republice. To, co se naučili a viděli a vystudovali v cizině, aby uplatňovali tady u nás doma. A my přece i ve vlastním zájmu, v tom, že chceme mít vztah s lidmi, kteří žijí v zahraničí, přesto mají české občanství, jsou Čechy žijícími v zahraničí, aby měli rovnou možnost přístupu k volebnímu právu.

Nebudu tady opakovat, že volba na zastupitelském úřadu mnohokrát opravdu znamená v určitých lokalitách tisícikilometrové cesty na zastupitelský úřad a zase zpátky. Nebudu se bavit ani o tom, že korespondenční volba přece není žádným revolučním instrumentem. Já bych chápal, kdybychom zde diskutovali o elektronizaci voleb, elektronickém hlasování, tak jak mají v Estonsku, že by to budilo silné emoce, vášně, že by to znamenalo noční obstrukce jednání Poslanecké sněmovny. Rozuměl bych tomu, protože to je revoluční změna. To je revoluce, to je zcela jiný styl volby. Bavili bychom se o bezpečnostních parametrech a podobně. V případě korespondenční volby se pouze posouváme z těch tří států, které ještě korespondenční volbu v Evropské unii nemají, k té absolutní většině, která to považuje za běžný instrument uplatnění svého osobního volebního práva.

Pokud se podíváme na německé volby, tradiční demokracie, kde nikdo jejich výsledky nezpochybňoval, tak jenom v těch minulých spolkových německých volbách volilo okolo 30 % Němců korespondenčně. Protože Němci šli tradičně dál, korespondenční volba v Německu je možná i pro občany žijící v Německu. Byla doba, kdy ještě dozníval covid a bylo to velmi komfortní především třeba pro starší populaci, aby nemusela navštěvovat volební místnosti, nevystavovala se rizikovému chování a mohla tu volbu uskutečnit z klidu svého domova korespondenčním způsobem. Žádný problém v těch zemích s korespondenčním volbou není. V těch zemích, v mnoha z nich, prošla korespondenční volba testem ústavnosti. A já stejně tak věřím, že ten návrh, který předkládáme, bude schopen obhájit svoji ústavnost i v rámci České republiky. Není o tom žádná pochybnost. Je to poměrně konzervativní model, který má mnoho pojistek pro zabezpečení volby jako takové, ale i mnoho pojistek toho, že skutečně nerozšiřujeme ten počet. A je nám to z určitých stran i vytýkáno, ve veřejné diskusi slyšíme právě i názory, že ten náš návrh je málo ambiciózní.

My chceme návrh, který otvírá ten volební systém novému trendu, který u nás není zaveden, zároveň ale drží všechny danosti toho, jak se v České republice volí, a to i ze zahraničí. Náš systém korespondenční volby je napasován na to, že čeští občané na rozdíl od Slováků už teď mají možnost volit na zastupitelských úřadech. Proto ty zastupitelské úřady zůstávají i v tomto systému korespondenční volby tou hlavní institucí, o kterou my opíráme i zápis do voličských seznamů a podobně. To znamená, nedopouštíme se nějaké revoluce, že každý turista, který přijede z České republiky a je pár dnů v cizině, si bude moci dovolit

odvolit korespondenčně. A znovu říkám, z určitých pozic v rámci společenské debaty je nám toto vytýkáno jako malá ambicióznost. My ovšem jdeme cestou jistoty, cestou toho, že ten volič skutečně bude zapsaný ve voličském seznamu, ten volič bude mít jasně identifikované bydliště v cizině a je to člověk, který tam tedy buď pracuje, žije delší dobu, studuje a má jasnou vazbu k nějakému místu v cizině, kam mu ta daná písemnost včetně toho identifikačního lístku, oficiální listiny s jasným číslováním, bude doručena.

Já jsem jenom chtěl požádat vlastně v tom svém úvodním slově, abychom nevydávali zavedení korespondenční volby – znovu říkám, jsme jednou z posledních zemí Evropské unie, která korespondenční volbu nemá – za nějaký revoluční akt. My jsme se v našem koaličním programovém prohlášení shodli, někteří z nás si dovedli představit ambiciózněji model, ale my jsme se prostě shodli na tom, že to bude korespondenční volba pro lidi žijící v zahraničí, studující, pracující, kteří tam mají jasně identifikované bydliště a mají české občanství. Tohle my tady prosazujeme. Není to převrat, není to revoluce ve volebním systému v České republice, jak mnohokrát slyšíme i od opozice ve veřejné debatě, není to jeho změna, není to jeho převrácení na hlavu. Je to evoluce. Je to jeden z těch kroků, které náš volební systém posouvají dál, modernizují ho a vyrovnávají českým občanům právo v dostupnosti volby a v dostupnosti možnosti ovlivňovat dění v České republice, na což ti lidé mají legitimní právo. A já v tom vidím i tu symbolickou rovinu, že my se nedíváme do nějaké sebezahleděnosti tady v České republice na naše krajany žijící v zahraničí jako na někoho, kdo jenom kvůli tomu, že momentálně nepobývá na území České republiky, má mít omezenější občanská práva než ti z nás, kteří v České republice v současné době žijí, pracují, studují. Myslím si, že je to osvícený přístup pro to, abychom u těchto lidí budovali pozitivní vztah k České republice, vytvářeli jejich motivaci, aby hodnoty vytvářeli v naší zemi. A zahraniční zkušenost mladých lidí, kteří vyjedou na studijní pobyty, je něco, co Česká republika obrovsky potřebuje, ten pohled zvenčí, nasátí zkušeností a navrácení těchto lidí do České republiky, do státu, který se k nim staví otevřeně a má k nim nějaký vztah, rozšiřuje jim i jejich práva.

Moc bych požádal, aby ta diskuse, byť určitě bude dlouhá, byť určitě bude emotivní, se držela faktů. A fakta jsou taková – není to revoluce volebního systému, je to evoluce a zdravý vývoj. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A protože nyní jsem přihlášená já, tak děkuji paní místopředsedkyni Dostálové, že se se mnou vystřídá v řízení.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Dobrý den. A nyní tedy s přednostním právem paní místopředsedkyně Richterová. Prosím.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, ten návrh zákona, který dnes projednáváme a patrně budeme projednávat ještě zítra a pozítří, a kdo ví, kolik ještě dalších dní se tady chystají dlouhé a dlouhé debaty, je přitom v podstatě docela prostý, a jak už bylo řečeno, velmi opatrný. Je to návrh, který zjednodušuje fungování státu pro lidi, pro Čechy a Češky žijící v zahraničí. A zjednodušování se tady v tomto sále většinou spíš tleská, tak proč ho blokovat? Jde nejenom o zjednodušení toho, aby mohli reálně volit a aby je to nestálo majlant, pro lidi, kteří mají nějaký druh bydliště, pobytu, kteří zkrátka se nacházejí v zahraničí, a je to i návrh, který připomíná, že se jedná o rovnoprávné občany, o lidi, jejichž výkon práva volit prostě nemá být významně ztížen tím, jak daleko to mají na ambasádu nebo konzulát, nemá to být ztíženo tím, že si musejí za často opravdu veliké sumy kupovat lístky někdy i do letadel, aby zvládli odvolit v zemi, kde aktuálně sice nežijí, ale mají k ní vztah, jsou jejími občany. A to, co je strašně důležité – my tím ten vztah nejenom že posílíme a upevníme, ale i stvrdíme, protože často jde o lidi, s kterými je opravdu v našem zájmu ten vztah mít.

Já zdůrazňuji, že je to návrh, který nás dostává nejenom na západ, ale i na východ, protože tolik zemí světa ho má zavedený. Zmíním, že už skoro dvacet let i třeba sousední Slovensko, byla tady zdůrazněna Velká Británie přes sto let, zkrátka 126 zemí světa funguje v parlamentních volbách s korespondenční volbou. Těch 126 zemí světa jsou čísla Mezinárodního institutu pro demokracii a volby, že vůbec netuším, proč tady z toho mají být ty spousty dní a nocí prodebatovaných v tomto sále.

A ještě jeden příklad. Nejenom že to je norma v těch 126 zemích, nejenom že má korespondenční volbu i sousední Slovensko, ale na příkladu dalšího našeho souseda, Německa, ještě chci stručně ukázat, jak se to třeba tam vyvíjelo a k čemu dospěli oni před pár lety. A zdůrazním, není to náš případ, není to návrh, který přednášíme my. Ale protože jsem v Německu nějakou dobu studovala a žila, tak mi přijde důležité zdůraznit, že jejich právní prostředí není zas tak odlišné od našeho a současně jsou velmi, velmi citliví na základy a principy právního státu. Velmi na to dbají. Současně tam vnitrostátně funguje korespondenční volba už od roku 1957. Já zdůrazňuji – u nás to nikdo nezavádí, u nás se jedná pouze o zahraničí. Přesto v Německu to funguje už od té poloviny minulého století. A proč to tam funguje? Protože si ve společenské debatě vysvětlili, že chtějí zajistit, aby zkrátka všichni němečtí občané, i ti, kteří jsou už ve velmi vysokém věku, mají různé zdravotní obtíže a podobně, měli možnost účastnit se voleb. Co se týče toho fungování v této sousední zemi, tak tam je to už opravdu velice rozšířené, ale znovu zdůrazňuji, byť je to země velmi opatrná na svůj právní stát, nezpochybňuje nikdo tuto volbu.

A zpátky k Česku. My zavádíme tím návrhem, až bude schválen, pouze korespondenční volbu ze zahraničí, což je něco, co funguje v těch 126 zemích světa. A mně tedy zbývá jediná otázka – proč to najednou tak vadí, když i hnutí ANO tuto věc chtělo? Hnutí ANO to chtělo ještě v roce 2018, teď máme teprve leden 2024. To opravdu není tak dlouho zpátky. Bylo to v programovém prohlášení vlády. Přišel covid. Já chápu, že se to nezvládlo zrealizovat, ale byl to normální veřejný plán, protože jednoduše těm našim občanům v zahraničí volbu (?) je prostě zjednodušení výkonu ústavního práva. Já to chápu a jsem ráda, že to tehdy v tom programu bylo. Stejně tak se k tomu hlásil Tomio Okamura v knize Umění vládnout, naprosto jednoznačně. A zase, my jsme teď jako vládní koalice předložili něco, co mírně – zdůrazňuji, pouze mírně – modernizuje výkon volebního práva, narovnává to práva občanů v zahraničí, a když to řeknu úplně naplacato, tak mně přijde, že jediný problém korespondenční volby v Česku je, že ještě dávno nebyla zavedena. A to, jestli to tady někdo bude dny a noci blokovat, je čistě a pouze pokrytectví. Roky jste to chtěli. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní s přednostním právem je přihlášen pan předseda Babiš. Prosím.

Poslanec Andrej Babiš: Dobrý den, vážení spoluobčané, vážené kolegyně, vážení kolegové. Poprvé u pultíku v novém roce. Jak říkal pan premiér – naděje. Je to rok naděje. A ono to tak vypadá, že vlastně v naší zemi nemáme žádný jiný problém, jen korespondenční volbu. Já o tom samozřejmě budu mluvit. Ale ono je to přece jednoduché. Které vlastně volby jsou nejdůležitější pro, aspoň se domnívám, lidi v zahraničí? Asi ty sněmovní, protože ta vláda rozhoduje a má zásadní vliv na život našich spoluobčanů.

Tady zazněly různé ty argumenty, že tisíce kilometrů. Ale vždyť svobodné volby je svátek demokracie a ti hrdí Češi, co jsou v zahraničí, by sem měli přijít osobně, ani ne na tu ambasádu, kde můžou volit bez problémů. Protože tady se vytváří nějaká atmosféra, jako kdyby nemohli volit. No můžou volit. Ale měli by přijít domů přece. Domů, kde se narodili, a hrdě jít k volbám a odvolit.

Pětikoalice má pocit, že je to strašně důležité pro lidi, a já myslím, že to jen dokresluje to, že pětikoalice žije ve své bublině. Tady nám stále připomínají naše knížky, a co jsme kdy

řekli. No a jak říká pan prezident Zeman, jenom blbec nemění názor. A vy nás konfrontujete, ano, nějaká knížka 2016, 15, co jsme napsali, a o euru že jsem se vyjádřil, a tak dále. Tak by stačilo, kdyby tady ta paní, která vystoupila přede mnou, jenom předložila programové prohlášení vlády a vyhodnotila ho tady. Vy jste tam dva roky a něco a změnili jste názor na plno věcí. Takže je to účelové. Nevím, co je na tom pokryteckého.

Ale já bych začal z úplně jiného soudku, s takovou aktualitkou. Tady je titulek. Schillerová přirovnala šéfku Sněmovny k mluvčí Lavrova. Premiér žádá omluvu. Pan premiér žádá omluvu. Co říká pan premiér? Že vlastně... Do politických debat na sociálních sítích se zpravidla nezapojuji, tady udělám výjimku. Kdo nemá argumenty, uráží. Urážky ale jen ukazují slabost toho, kdo je používá, a od opozice jsme si už na ledacos zvykli. A tak dále.

No. Já už delší dobu přenáším, já vždycky přenáším kila papíru, takovou strašně krásnou diplomovou práci. Je to výtah z diplomové práce. Je škoda, že tady není pan předseda SPD Okamura. Poslanci by ho měli zavolat, protože se to týká i jeho. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, katedra žurnalistiky. Název práce: Populismus jako diskursivní strategie: analýza komunikace vybraných populistických aktérů na české politické scéně. Bakalář Jan Křovák, 2022. Je to velice zajímavá a nezávislá diplomová práce. A já na závěr tohoto vystoupení, této části vystoupení, potom vyzvu naše studenty, aby udělali další práce, aby nás rozsoudili o tom, kdo koho uráží, kdo říká ty nepravdy. Protože jak víme, média to nedělají. Média jsou jednoznačně provládní. Ale to není téma.

Takže co říká pan Křovák. Tato práce analyzuje konce populismu. – A my jsme populisti. Vždycky bylo řečeno, já jsem ten největší populista, jsem na to hrdý, protože mám rád lidi. A PP, ano, populisti. Ano, my chceme, aby lidi dobře žili v naší zemi.

Takže tato práce analyzuje konce populismu jako diskurzivní strategie. Využívá proto pohled na populistický diskurz, jak o něm ve svých pracích hovoří Ernesto Laclau a další autoři. Autor analyzuje komunikační postupy čtyř vybraných českých politických aktérů na sociálních sítích – Facebooku a Twitteru – v období před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v říjnu roku 2021. Pro analýzu si autor vybral zástupce běžně označovaných populistů, tedy bývalého premiéra Andreje Babiše – to jsem já – krajně pravicových populistů, tedy Tomia Okamury – Okamura tady není, zkuste ho zavolat, určitě ho to bude zajímat, ale já mu dám kopii, když bude chtít – a pak také dva politiky, kteří zastupují mainstreamové strany, Markétu Pekarovou Adamovou z TOP 09 a Víta Rakušana z hnutí STAN.

Odstavec 5.1. Markéta Pekarová Adamová. Markéta Pekarová Adamová, předsedkyně TOP 09, zveřejnila ve sledovaném období 90 příspěvků na Facebooku a 61 příspěvků na Twitteru. Současně retweetovala 14 příspěvků spřátelených představitelů koaličních partnerů ODS a KDU-ČSL. Přestože aktivita Pekarové Adamové byla zhruba o třetinu vyšší na Facebooku než na Twitteru, je to paradoxně druhá jmenovaná sociální síť, kde má Pekarová Adamová více sledujících, téměř čtyřikrát více. Právě na Twitteru pak Pekarová Adamová přednostně využívala výrazně sloganovitou, útržkovitou a často z kontextu vytrženou rétoriku. Jenom upozorňuji, že jsem to našel náhodou, že to někdo napsal, a že je to strašně zajímavé.

Její příspěvky by se daly rozdělit na skutečně programové – velká menšina, v podstatě jednotky, a propagace vlastní osoby – Pekarová Adamová matka, sportovkyně, politička, ale nadpoloviční většina příspěvků – teď dobře poslouchejte – se týkala útoku na tehdejšího premiéra Andreje Babiše a jeho hnutí ANO. – Pane premiére, teď se soustřeďte. – Pro něj využívala označení zloděj, oligarcha, mafián, šašek, Andrej Babiš nemocný, Andrej Babiš unavený a tak dále. Negativně zabarvená slova pak využívala i na Babišovu bývalou firmu Agrofert, která byla v té době ve svěřenském fondu, čili fakticky nešlo dokázat, že by ji Babiš skutečně řídil. Samotný pojem agrofertizace státu použila Pekarová Adamová opakovaně jako

synonymum slova oligarchizace, tedy pojem ve smyslu přebírání moci úzkou skupinou lidí spjatých s holdingem Agrofert, který spadá do svěřenského fondu premiéra Babiše. Oligarchizace a v tomto případě i agrofertizace je přitom proces, který v Česku není nijak dokázán. Pekarová Adamová se odkazuje pouze na několik kauz spojených konkrétně s Andrejem Babišem a jeho firmou. Na Babišovy v uvozovkách mafiánské praktiky Pekarová Adamová poukazuje i dalšími označujícími, jako například slovem chobotnice. V jednom příspěvku hovoří o tom, že Babišova chapadla jsou rozlezlá všude. Opět s využitím specifických – metaforických – označení pro konkrétní označování vytváří dojem, že Andrej Babiš je mafián.

Řadu příspěvků Pekarová Adamová doprovází hashtagem hesla koalice SPOLU, které bylo převzato ze sportovního diskurzu: Pískej konec. Autor zde uvádí pouze výběr příspěvků tohoto typu: Babišova drahota. Pískej konec, 27. 9. 2021. Strašení místo vize? Už stačilo. Pískej konec, 28. 9. 2021. Konec ministrům v koncernu Agrofertu. Pískej konec, 29. 9. 2021. Politika hnutí ANO, to je fakt stoka. Pískej konec, 1. 10. 2021. Neschopná ministryně financí. Pískej konec, 3. 10. 2021.

Série těchto příspěvků má nejen sloganovitou strukturu, nepoužívá žádné, maximálně jedno sloveso. Navíc v nich kromě již zmíněných označujících používá i řadu dalších. Jedním z nich je sousloví Babišova drahota. – Ano, Babišova drahota (se smíchem). To jsme viděli, když Fialova vláda vyhnala – a stále máme nejvyšší drahotu v Evropské unii.

Před volbami používala koalice SPOLU kampaň pod záštitou tohoto označujícího Babišova drahota. Kampaň byla založena na tvrzení, že během vlády kabinetu Andreje Babiše vinou neschopnosti premiéra a jeho ministrů zdražily základní potraviny a životní potřeby. Pekarová Adamová pak sousloví, které je výrazně zjednodušené, používá opakovaně. Součástí kampaně byl i leták, viz obrázek č. 2 (ukazuje) – to je takové tady Babišova drahota, tady je nějaký Babiš, vysoké ceny. A na němž je Andrej Babiš vyobrazen v logu, které vychází z předlohy loga společnosti Kostelecké uzeniny, která spadá pod koncern Agrofert. Kostelecké uzeniny měly, stejně jako další firmu z tohoto holdingu, čerpat nezákonné dotace. – Kampaň, pane premiére, je ovšem jako celek prakticky ve všech ohledech nepravdivá. Nepravdivá. A tady takový ten poslední argument je, že já jsem, ano, a k tomu, když bude čas, tak vám ještě přečtu tuhle diplomku, ale ta má sto stran – Analýza jevů nezdvořilosti v politických projevech, magisterská diplomová práce, Eliška Škorpíková, to je Masarykova univerzita.

Takže určitě si všimli kolegové, že oni říkají, no ten Babiš, i když jsem vyhrál asi třikrát ten soud, tak nakonec samozřejmě u Ústavního soudu vždycky prohraju. Já jsem zvědavý na ty důchody, jak dopadnou, jestli je to skutečně ta nová totalita tady, nebo je to nezávislý Ústavní soud. To jsem odbočil.

Takže ještě jednou. Kampaň je ovšem jako celek prakticky ve všech ohledech nepravdivá. Například uvádí, že cena konzumního chleba před Babišem byla na úrovni 16,90 koruny za kus, po Babišovi pak měla být 28,90 koruny za kus. Tyto údaje jsou ovšem nepřesné, ať už by koalice SPOLU, jak kampaň uvádí, brala za období před Babišem úsek do roku 2013, kdy se Andrej Babiš po volbách stal ministrem financí, nebo do roku 2017, kdy Babišovo hnutí ANO volby vyhrálo. Kampaň tvrdí, že srovnávala nabídky nejrozšířenějších obchodních řetězců v červenci 2013 a v srpnu 2021. Podle Českého statistického úřadu byla ale průměrná cena v červenci 2013 na úrovni 23,15 koruny za kus, v tomtéž měsíci roku 2017 pak na úrovni 24,52. Jediný údaj, který víceméně sedí, je tedy den, že v říjnu roku 2021 stál chléb dokonce asi 29,56, což je blízko ke koalici SPOLU uváděným 28,90. Rozdíl v cenách, který měl způsobit Babiš, ano, je u dalších produktů zcela mylný, a proto se v případě Babišovy drahoty jedná o označení, které neodpovídá označovanému, a dochází tak k falešné argumentaci.

Ve sloganovitých příspěvcích Pekarová Adamová obviňuje také ministryni financí Alenu Schillerovou z neschopnosti, na což navazuje i v dalších příspěvcích, viz níže. Recipient informace musí opět jen vytušit, že autorka příspěvku myslí neschopnost především při tvorbě státního rozpočtu a investování, což Pekarová Adamová sice říká v dalších příspěvcích, ale vždy velmi zkratkovitě. Rozpočet, resp. státní druh označuje například za absolutně rekordní – dvojnásobně absolutní, negativní význam. Ekonomika a státní rozpočet jsou přitom velmi komplikované odvětví vládní politiky, v něm se zkratkovitá sdělení hodí ještě méně než v jiných případech. V dalším příspěvku, v němž hovoří o politice ANO jako o stoce, musí opět recipient sdělení chápat kontext. Slova stoka má už tak v českém prostředí negativní konotaci. Nicméně v souvislosti s politickou scénou dostalo nový rozměr. Tímto označujícím se totiž v médiích přezdívá kauza brněnské buňky hnutí ANO – tady píše pán, ale já jen dodávám, že to je dědictví ODS, že tam nám nalezl zkorumpovaný odéesák, a když jsme to zjistili, tak jsme to všechno zrušili. To tu není napsané, to já říkám – kterou policie v souvislosti s ovlivňováním veřejných zakázek vyšetřovala.

Sportovní terminologii Pekarová Adamová užívala v jiných případech, například těsně před volbami napsala krátký příspěvek Finální knock-out. Kromě hesla Pískej konec Pekarová Adamová použila i další zjednodušující vysvětlení spojené s fotbalem. V souvislosti s pomalým procesem vyšetřování otravy řeky Bečva – tam si vzpomeňte, jak se paní Pekarová fotila před Dezou (se smíchem), tam v tom měla hned jasno. Za to se nikdo nemusí omlouvat samozřejmě, pane premiére, jenom my se máme omlouvat. – Například uvedla: Představte si, že majitel klubu je i rozhodčím, který má nestranně pískat zápas, kde hrají i jeho kluci. Příspěvek z 5. 10. 2021 na Facebooku. Jde o velmi zjednodušovanou metaforu, kterou se snaží popsat komplexní procesy vyšetřování a práce státního zastupitelství tak, aby jí porozuměli i běžní občané, sportovní fanoušci.

Dalšími lingvistickými prvky, které Pekarová Adamová ve své komunikaci ve vymezeném období využívala, byla slova s absolutním významem a významem destrukce. Hovoří mimo jiné o totálním selhání státu, bezbřehém rozhazování vlády Andreje Babiše nebo o tom, že stát pod vedením Andreje Babiše zkrachuje, v uvozovkách. V řadě příspěvků Pekarová Adamová vytváří zcela zjevně situaci my versus oni. Konkrétní využití takzvané manicheánské opozice můžeme sledovat například v příspěvku, který Pekarová Adamová napsala krátce před začátkem voleb. – Kromě toho tedy tady nepíše autor, že Pekarová Adamová říkala, že patřím do vězení. Tak to také, pane premiére, ne? Za to také se nikdo nebude omlouvat. – Takže co je v tom příspěvku? Andrej Babiš měl asi dlouhou noc a žalovat je to, co teď chce nejvíc, proto mi kvůli mým výrokům o jeho zámku na Riviéře poslal předžalobní výzvu s požadavkem omluvy. Ne, Andrej Babiš, fakt se neomluvím. Lžete o nás vy, my říkáme pravdu, kterou nechcete slyšet, 7. 10. 2021 Twitter.

Pekarová Adamová v opoziční rétorice neuvádí konkrétní pravdu, kterou my, koalice SPOLU, říkají, neuvádí ani konkrétní lži, o nichž oni mluví. V této fázi je nutné zapojit znalost z kontextu a transsexuality. Babiš opakovaně označoval tradiční strany včetně ODS za zkorumpované, za součást mafiánské sítě. – Ano, mainstream. – Lze se tedy domnívat, že Pekarová Adamová myslí tato Babišova tvrzení. Takzvaný demokratický blok – ODS, z KDU-ČSL, TOP 09, Piráti, STAN – opakovaně označoval Andreje Babiše za lháře a zloděje. Opět se tedy lze domnívat, že Pekarová myslí tyto pravdy. V tomto příspěvku se jasně ukazují limity Twitteru, který je omezen na určitý počet znaků, 280. Sdělení je tedy extrémně krátké a bez znalosti kontextu působí spíše jako výkřik. Na Facebooku se nicméně nevyjadřovala ve většině příspěvků žádným výrazně více vysvětlujícím způsobem, viz obrázek č. 2.

Tady je příspěvek Pekarové Adamové z 30. 9. 2021. A v tomto příspěvku staví do opozice kandidáta ODS Petra Fialu, bez vyřčení jména, pro něhož využívá označující kompetentní a slušný člověk, zatímco nevyřčeno zůstává i jméno Andreje Babiše, kterého ale Pekarová Adamová identifikuje ve svém narativu pomocí opakujících se slov, která spojuje

s Andrejem Babišem – lhář a spolupracovník Státní bezpečnosti. Zároveň používá další z často opakujících se forem svého diskurzu, tedy výzvu směřující k lidu. Pekarová Adamová v tomto a v řadě dalších příspěvků připisuje odpovědnost za výsledek voleb, a tím potenciálně i za budoucnost země právě lidu. – Ano, tak to si všichni pamatují, jak paní Pekarová říkala, že vláda tady není pro lidi. Dneska to říkala vlastně naopak. – Dopouští se navíc jakési formy prázdné definice. Uvádí totiž, že volby rozhodnou, kdo bude premiérem, což je přitom obvyklá funkce voleb, kterou běžný volič chápe. Svůj příspěvek doprovází vizuálním sdělením s výsledkem hlasování z regionálního listu Deník. Vizuální sdělení však zpracovala sama koalice SPOLU, Pekarová Adamová ani nesdílí odkaz na původní článek, kde by se výsledky daly okamžitě ověřit. Navíc průzkum Deníku pramenil pouze z ankety přímo v článku, nešlo tedy o žádný strukturovaný a reliabilní výzkum, viz Deník 23. 9. 2021.

Pekarová Adamová opakovaně využívala ve svém narativu citově zabarvená slova. Premiéra Andreje Babiše označila za malé vztekající se dítě, viz obrázek číslo 3, nebo za nemocného roztěkaného muže. Tvrzení, že je Babiš nemocný, přitom ničím nepodložila, šlo tedy alespoň podle toho, co může čtenář pochopit, o její domněnku, respektive o soukromý názor na jeho zdravotní či duševní stav.

Tady Pekarová Adamová 24. září 2021. To malé vztekající se dítě z Facebooku je třeba vrátit do reality. Tak pár čísel. 30 451 mrtvých. – No to je co? To už jsme si tady říkali jednou. Za vás, pane premiére, je jich 8 000 a nikdy jsem to nepoužil. 20 kilometrů dálnic. No jasně, o tom budu dneska dlouze mluvit, velice dlouze. To je to, co prodáváte, ty dálnice, pro které jste neudělali vůbec nic. No a potom 1 273 miliard dluhů za čtyři roky, ano. Vy máte 1 000 miliard za tři roky, no. A 8 596 hodin nevyšetřená katastrofa na Bečvě. Vaše vina, pane Andrej Babiš, musíte pryč.

Obrázek číslo 3. Příspěvek Markéty Pekarové Adamové na Twitteru ze dne 24. září 2021. Pekarová Adamová v tweetu na obrázku číslo 3 velmi zjednodušuje svá sdělení. Opírá je sice o data, ale tato data nijak nevysvětluje, pouze s nimi útočí na vládu Andreje Babiše. Například u sdělení o 20 kilometrech postavených dálnic musí recipient pochopit, že to znamená málo, aby mělo sdělení význam. Autorka sdělení by měla nabídnout srovnání s minulostí. – Ano, to nenabízí, ale my víme, že od roku 2010 do 2014 tahle zoufalá pětikoalice zahájila 800 metrů. K tomu je můj doplněk. Takže pokračuji tady v diplomce. – Proč je 20 kilometrů dálnic málo a jak by se měly dálnice stavět jinak.

Také by měla ve sdělení s úmrtími a státním dluhem uvést, že se jedná o souvislosti s bezprecedentní situaci pandemie covid-19. Vysvětlení chybí také u katastrofy, tedy havárie a otravy Bečvy. Ze všeho navíc obviňuje Andreje Babiše, opět bez předložení důkazů. Navíc ve svém sdělení naznačuje, že je Andrej Babiš odtržený od reality a žije především na Facebooku, na což ale sama reaguje příspěvkem na sociální sítě. Jde o příklad přesunu politické interakce ze skutečného světa do kyberprostoru. Prvotní sdělení Andreje Babiše proběhlo na Facebooku, reakce Pekarové Adamové na Twitteru.

Autorka příspěvků se přímo pandemii koronaviru zmiňuje velmi zřídka a vždy pouze v souvislosti s vinou Andreje Babiše a jeho vlády. To tedy odpovídá čtvrté hypotéze z metodologické části této práce a jde o fenomén v souladu s tezí, která byla při formulaci této hypotézy uvedena, Cerviová, García a Marín-Lladó, 2021. Pekarová Adamová v narativu svých příspěvků zmiňuje pandemii spíše jako nešťastnou okolnost, nicméně vinu za negativní důsledky pandemie dává právě Babišovi. O premiérovi Babišovi hovoří jako o politikovi, který byl worst in covid.

V příspěvcích, v níž autorka hovoří sama o sobě, se označuje za sportovkyni nebo za silnou ženu, která se nenarodila do bohaté rodiny. Nenarodila jsem se se stříbrnou lžičkou v puse, říká doslova v jednom příspěvku na Facebooku. Snaží se tak poukázat na sebe jako ženu z lidu, což je další z typicky populistických prvků politického narativu, které jsou popsány v teoretické části této práce. Pekarová Adamová se opakovaně odkazuje na

prezidenty Václava Havla a Tomáše Garrigua Masaryka nebo, pouze v jednom případě, na spisovatele Karla Čapka, tedy na osobnosti, které v českém kontextu symbolizují pravdomluvnost, čest a podobně.

V závěru lze ještě uvést několik specifických audiovizuálních sdělení, která lze považovat za populistická z hlediska významu i formy. Jednak Pekarová Adamová sdílela videa, která měla simulovat klasickou zpravodajskou relaci, v tomto případě s názvem Zprávy z budoucnosti, v níž koalice SPOLU lidem nabízela svou vizi, jak by Česká republika vypadala, kdyby premiérem zůstal Andrej Babiš nebo kdyby se do vlády dostal Tomio Okamura. Nenabízí v nich tak představy, jak by se země vyvíjela, kdyby vládla koalice SPOLU – tak to už my víme, jak se to vyvíjí po dvou letech, totální katastrofa – a kdyby naplnila svůj program, ale spíše fabulativním způsobem vytváří destruktivní obraz budoucnosti, o níž nemůže mít nikdo žádnou reálnou představu. Sama za sebe pak sdílela hned dva příspěvky s odkazem na známý film a seriál z kategorie populární kultury. V jednom z nich vystupuje jako postava z filmové série Matrix. V krátkém klipu, stopáž jedna minuta a čtrnáct vteřin, zveřejněném 7. října 2021, obviňuje Pekarová Adamová holding Agrofert z toho, že prostupuje všemi sférami společnosti, a tak ji ovládá. – Mě by ale strašně zajímalo, že kde je ten seznam z toho Agrofertu, ne? To každý chudák, který přišel do styku se mnou, byl vlastně agrofertizován. Nebo nechápu. Takže prostupuje všemi sférami společnosti, a tak ji ovládá. – Chudáci úředníci. Ti, kteří poctivě pracovali, tak dostali hned padáka. – Pokud si vyberete pilulku z Průhonic, říká Pekarová, příběh končí. Nebo sáhnete po pilulce SPOLU a díky vám dáme Česko znovu dohromady, říká Pekarová Adamová ve videu. Super. Opět tak vytváří manicheánskou opozici, ve které dělí, podobně jako v řadě dalších příspěvků, politický souboj v České republice v říjnu 2021 jen na souboj SPOLU proti Andreji Babišovi. O jiných politických aktérech, stranách a hnutích ve vybraném období prakticky nehovoří.

Dalším odkazem na popkulturní dílo je příspěvek, na němž je nápis hnutí ANO vyobrazeno jako symboly na kartičce, kterou obdrží soutěžící v úspěšném jihokorejském seriálu Netflixu Hra na oliheň, obrázek číslo 4. V příspěvku pak píše, že nastal čas ukončit Babišovu hru. Tím Babiše přirovnává právě k organizátorům brutální hry, v níž se lidé museli zabíjet pro pobavení bohatých. – Jo, to ani nevím. – V jednom krátkém příspěvku pak hovoří o tom, že Andrej Babiš sbírá kauzy jako pokémony. Naznačuje tedy, že jich Babiš sbírá hodně, stejně jako to dělají postavy v populárním japonském seriálu pro děti. – No, tak já nevím, jaká kauza byla za mé politické kariéry tedy, já si nepamatuju ani jednu, prostě nebyla ani jedna.

No, potom je tady obrázek číslo 4, příspěvek Markéty Pekarové Adamové ze 7. října 2021, v němž pomocí vizuálního sdělení připodobňuje hnutí ANO k organizátorům smrtící hry seriálu Hra na oliheň.

V narativu Markéty Pekarové Adamové je po podrobném zkoumání vidět řada populistických prvků, ať už hovoříme o lingvistickém, diskusním či kontextovém měřítku. V menším množství ale také hovoří Pekarová Adamová o svých prioritách, o programu koalice SPOLU. Její rétorika na Facebooku a na Twitteru se nijak výrazně nemění. Nicméně na Facebooku s ohledem na jeho možnosti v řadě případů nabízí o něco hlubší vyjádření. V celkovém kontextu však v jejím projevu výrazně převažují prvky, které jsou spíše populistické. Takže z výše uvedeného prvku populistického narativu podle Braccialeové a Martelly, 2017, strana 1314, se Pekarová Adamová dopouští kumulativního obviňování, využívá rétoriky strachu, tvrdí, že pokud zvítězí Babiš, bude totálně zničena ekonomika, právní a sociální stát, tedy i životy lidí, neformálního narativu, nespisovná či hovorová čeština, zjednodušování sdělení frází a floskulí – například věta „Už nikdy fronty na banány“, která odkazuje k éře komunismu – a intimizace obsahu. Autor této práce se nedomnívá, že by šlo o takzvaný antipopulismus, protože o kritice populistů Pekarová Adamová nehovoří a na Andreji Babišovi, hnutí ANO a dalších populistických aktérech kritizuje jiné charakteristiky než jejich populistický diskurz.

Takže prosím vás, pane premiére, já teď oslovím studenty, pokud se na mě dívají, a já k tomu natočím speciální video a děkuju všem, kteří projevili zájem moderovat můj podcast. Tisíc lidí mi napsalo. Tisíc lidí. Tak teď vyzývám studenty, aby udělali tyhle diplomky, pokud vám to univerzita dovolí, a vícero diplomových prací. Udělejte jednu, kde nás rozsoudíte, kde shromáždíte všechny vulgarity, urážky, napadání na mě, na hnutí ANO, ale i z naší strany, když my jsme údajně měli – ano, i k tomu došlo – napadat pětikoalici nebo jiné politiky. Udělejte to! Myslím, že to je důležité, aby nás někdo rozsoudil. A hlavně to vyzdrojujte, prosím vás! Ke každému tvrzení, jak to udělal tenhle student, musí být zdroj. A udělejte to od roku 2012. Protože mě urážejí, mě, moji rodinu, mé děti od roku 2012. Takže to bude asi velká diplomka. A udělejte to i o nás. Udělejte diplomku o lžích. Sepište všechny naše lži, moje lži. Sepište je! Sepište lži Fialy. Ten je už proslulý. Teď Jurečka s ním soutěží. Všechny lži pětikoalice, naše lži. Zdokumentujte to! Bavme se o tom!

Takže pane premiére, zatím vás ušetřím od této diplomky – Analýza jevů nezdvořilosti v politických projevech. Je to strašně zajímavé. A určitě pro pamětníky by to bylo fajn. Má to 90 stran. To si dám zatím tady na stranu. (Odkládá citovaný materiál.)

Udělejte to nezávisle. Novináři to neudělají. Vždyť víme, jak pracují novináři, jak Seznam Zprávy vždy přispěchá na pomoc a vždycky ten správný novinář vždycky dá tu správnou informaci. Víme, jak funguje mediální prostor, jak tam vystupují různí nezávislí experti, ekonomové. Akorát nikdo nenapíše k tomu, za koho tam jsou, kdo je platí. To je důležité. Pro koho dělali v minulosti. Ani do titulku to nenapíšou.

Takže toto je velká příležitost, aby se udělaly tyhle diplomové práce. A já na to vypíšu odměny a budu štědrý. Takže se hlaste. A já vám to řeknu ve videu. A potom mi napište, kdo by to udělal. A pokud vám to nedovolí na vašich katedrách a na univerzitách, tak to uděláte jenom tak. Ale musí to být nezávislé. Musí to být nezávislé. A musí to být vyzdrojované, protože pravda se u nás nenosí. Nenosí! Ano, takže tak to je. (Potlesk z lavic ANO.)

To, co je úplně jako neuvěřitelné, jak vlastně vznikl ten konflikt paní Schillerová a paní Pekarová Adamová. Proč vy stále mluvíte... A to ten student, nebo nevím, kdo to je, vůbec nepsal o tom, že mě koalice SPOLU dala na plakát s Putinem. Vždyť jsem vám to tady ukazoval. Největší kámoši. Putin, Nečas, budoucnost české investice. (Ukazuje obrázky.) A to je jen rok 2013. Ne? Topolánek, ten měl předsednictví. Tak jako dobře. Nevím. Takže stále ty nesmysly, co nám podsouváte... Já jsem v životě s Putinem nemluvil. A že my jsme proruští za to, že paní Schillerová řekla „mír“, že slovo mír je špatně? My už nemůžeme mluvit ani o míru? Tady skutečně se všichni zbláznili? Všichni chtějí tady válku?

Mě strašně mrzí, včera jsem tedy nevystoupil, protože mám tady 30 bodů, mohl jsem mít 30 kliků, no, tak dobře. Pustil jsem místo Honzovi Richterovi, protože ten příběh je samozřejmě hrozný pro nás. A my jsme to s ním zažili a prožívali. Takže včera jsem nevystoupil.

A já bych navrhl bod: Třetí světová jaderná válka. Tak se o tom bavme, když stále o tom mluvíte! Pojďte se o tom bavit! Ten Řehka, který stále straší naše děti, který neuměl přečíst pět souvislých vět, když jsme ho zvolili za šéfa NÚKIBu. V Německu, ano, bohužel, a já pevně věřím, že žádná válka nebude, se na to německá armáda připravuje. Tajně! Teď to vyšťoural Bild, to je jejich Blesk. A zveřejnil to. Ano, je to děsivé. Tak ať se ten Řehka připravuje. Já už jsem to říkal paní ministryni Černochové x-krát. Vy, když bude válka, tomu rozumím, vy máte ten bunkr, vláda, a všechno to zázemí. A my jsme tam přece byli, já jsem byl premiér, takže vím. A vy to (nesrozumitelné). My chceme válku? My chceme válku? (Ministryně Černochová z vládní lavice: Nechceme!) Nechceme. Tak. (Potlesk z lavic ANO.)

Bylo by dobré, kdyby paní Pekarová Adamová přestala lhát o té prasárně, co mi udělal Řezníček v České televizi. Já jsem dostal na památku v jedné prezidentské debatě tenhle obraz: Severoatlantická smlouva, článek 5. (Ukazuje a cituje:) „Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován

za útok proti všem. Proto odsouhlasily, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich uplatní právo na individuální nebo kolektivní obranu, uznané článkem 51 Charty Spojených národů, pomůže smluvní straně nebo stranám takto napadeným tím, že neprodleně podnikne sama a v souladu s ostatními stranami takovou akci, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly, s cílem obnovit a udržet bezpečnost severoatlantické oblasti. Každý takový útok a všechna opatření učiněná v jeho důsledku budou neprodleně oznámena Radě bezpečnosti. Tato opatření budou ukončena, jakmile Rada bezpečnosti přijme opatření nutná pro obnovení a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.“ Tohle mi věnoval pan prezident Pavel.

A paní Pekarová Adamová normálně sprostě lže, když říká, že já jsem odmítl plnit naše závazky NATO. Všichni, co viděli tu prasáckou debatu provládní České televize, tu manipulaci... A pan prezident Pavel tam seděl a mlčel, protože Řezníček do mě útočil. A mi říká, kdo tady připouští třetí světovou válku? To se všichni už pomátli? A my jsme přece součástí NATO!

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Pane předsedo, já bych vás chtěla opravdu požádat – vím, že mluvíte s přednostním právem, že na to máte právo, ale opravdu bych vás chtěla požádat, abychom se vrátili k tématu, které máme dnes projednávat.

Poslanec Andrej Babiš: Prosím vás, já budu mluvit, o čem chci! Já se omlouvám.

Takže my chceme válku? Asi nechceme válku. Proč tady stále podsouváte, když my mluvíme o míru, a ze mě udělali totálního pitomce, když v prezidentské kampani jsem měl ten billboard Nezavleču Česko do války, jsem diplomat, ne voják, tak celý ten mainstream na mě útočil. A teď řekne paní Pekarová, že chce mír, a to vytrhnou z kontextu? Já tomu nerozumím. Co to je za rétoriku? To fakt už všichni jenom budou mluvit o válce? My nechceme, aby byl mír? A co to bylo za tu prasárnu České televize, ten Řezníček? Co to? Já jsem nepřipustil takovou věc! Umíte si představit, že začnou padat jaderné zbraně? Já si to neumím představit tedy! A já jsem jednoznačně řekl, že já svého syna do války nepošlu. Nepošlu! Kdo chce chodit do války? (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Mimochodem, paní ministryně obrany, my máme tady v Čechách 95 000 ukrajinských mužů, kteří jsou tady a nejsou ve válce. Normální člověk nechce jít do války, normální člověk chce mír. A když někdo mluví o míru, tak je hned proputinovský? Ne, vy jste byli proputinovští! Tady premiér říkal, že nebude vozit ruskou ropu a ruský plyn, a vozíte. A podstatně víc než předtím! Tak už nás přestaňte nálepkovat! Přestaňte nás urážet!

Za co by se měla paní Schillerová omlouvat? Kdybych já měl žádat omluvu za všechno, co jste na mě – a já doufám, že ti studenti, někdo to napíše, tu diplomku, tak bych musel zaměstnat armádu advokátů. Ale neudělám to, protože myslím, že lidé nejsou hloupí. Přestaňte nám říkat, že jsme proruští. Premiér Fiala seděl ve vládě jako ministr školství se Stanjurou, je premiér, kamarádil, a tady jsou ty titulky: Velký potenciál pro české investice. Kdo tady po Vrběticích vyhostil skoro sto diplomatů? Vy jste o tom jenom mluvili, ano? Takže úplně nechápu a je to absolutně skandální, když někdo si dovolí tady vlastně útočit na paní Schillerovou, že je – co to bylo? – hlásná trouba Kremlu. Neuvěřitelné. Neuvěřitelné. Takže my se máme omlouvat. Pane premiére, skutečně já doufám, že někdo to zpracuje, všechny ty vaše útoky, všechny ty vaše lži, a potom se můžete omluvit. Ale já nevidím na to důvod.

Vy jste tady začal mluvit o té naději, jak to bude všechno tento rok skvělé. Ale já bych ještě zůstal u té války. Je neuvěřitelné, jak vy stále opakujete ty nepravdy. Tak já vám to ještě jednou zopakuju, paní ministryně. Když přišla krize Lehman Brothers 2008-9, tak rozpočet obrany byl 56 miliard. A když my jsme šli do vlády roku 2014, a protože jsme byli totální amatéři v politice a byli jsme hned ve vládě ve volbách 2013, tak jsme ještě zdědili váš

rozpočet. Rozpočet 2014 byl váš rozpočet. A to kleslo z 56 na 42 miliard. Čtyřicet dva miliard, ano? Takže za vás ten rozpočet klesal. Nebudu tady číst ten materiál Nadačního fondu proti korupci, kde ten pán, který se chystá založit třetí stranu, ale si počká až po krajských volbách, tak co dělal všechno na Ministerstvu obrany, a o tom bychom si mohli dlouho povídat, o Palladiu, letišti Líně a tak dál. Ale já nechápu, proč vy stále tady vytvářítе atmosféru, že my jsme nebojovali za rozpočet armády. Bojovali jsme. Bojovali jsme, ano. A navýšili jsme ho o 100 %.

V letech 2018 až 2021 Ministerstvo obrany uzavřelo 43 000 smluv za 155 miliard, z toho strategické zakázky byly za 70 miliard – francouzská děla ráže NATO 52 kusů, izraelské protiletadlové komplety. Když tedy všichni mluví o té válce, tak vidíme, co se děje na Ukrajině, tak vidíme, co budeme potřebovat, a snad to nebudeme potřebovat. Snad proboha tu planetu ještě někdo zachrání, když tedy my se snažíme, tady Evropa Green Dealem, zachraňovat planetu, přitom ničí sama sebe, ale to, že tady hrozí další vojenské konflikty, tak to nikdo neřeší. Nikdo neřeší. Izraelské protiletadlové komplety SHORAD, nové americké vrtulníky, ruční palné střely, zbraně, izraelské radiolokátory, dopravní letouny CASA, raketové komplety, kolová obrněná vozidla Titus, lehká obrněná vozidla pro chemiky, terénní automobily Toyota Hilux a tak dále.

Takže my jsme tady nakoupili, to jsou ty strategické, za 70 miliard. A ono to tak vypadá, že v tom kontextu, kdy my vlastně říkáme, že vy jste transformovali naši zemi do vojenské ekonomiky. Vy máte vojenský rozpočet, takže já chápu, vy jste šikovná, vy si to vykřičíte, takže vy jste dostala – nevím, kolik to je – plus 40 miliard. Ano, jasně, my jsme také podpořili 2 % HDP na obranu, ale netušili jsme, že všichni ostatní budou mít smůlu, že všem ostatním vezmete peníze, a to přitom ještě samozřejmě berete peníze všem inflací, kterou jste způsobili, a teď daněmi.

Takže bylo by dobré, abyste diskutovali s námi korektně. Za naší vlády jsem navštívil x vojenských posádek. My jsme dělali všechno pro to, abychom zkrátka vyzbrojili naši armádu. My tomu rozumíme, my to podporujeme, ale není možné, aby celá rozpočtová strategie této vlády byla, že peníze jsou jenom pro obranu a peníze jsou jenom pro Ukrajinu, a pro všechny ostatní, kteří to platí, peníze nejsou. Takže o tom to je. A bylo by dobré, kdyby – pokud chcete vůbec s námi diskutovat. Já jsem vlastně – a původně, pokud by nevznikl tenhle konflikt, tak jsem chtěl začít úplně jinak, protože ono se vrátím ještě do minulého roku, kde tedy pan premiér měl projev 26. 12., byl to klasický projev, jeho opakovaný projev, kde se vymlouvá na covid, který žádný jste neměli, potom důsledky ruského útoku na Ukrajinu. Ten zbytečný ministr, který je vedle vás, paní ministryně Černochová, tak ten teď se vyjádřil vlastně v tom smyslu, že ta vaše pětikoalice se strašně spojila a že vlastně ta válka na Ukrajině vám přišla – teď nevím přesně, jak to bylo v nějakém podcastu, pan ministr je teď strašně populární, protože bojuje za to euro, tak tam říká, že to byla jako spása, nebo nevím, možná se pletu, ale tam to říká, že to bylo skvělé, protože vy samozřejmě stále o tom mluvíte. Pan premiér je stále v zahraničí, pan premiér nenavštíví Liberty nebo nechodí – nebo chodí jenom na ty Jurečkovy farmy, ale jeho to vůbec nezajímá. Takže to byla ta vaše strategie, stále mluvit o tom, že jste měli problém s tou válkou, a tak dále. Ano. My jsme to podpořili. My jsme řekli dobře, postaráme se. Škoda, že pan premiér tedy nevyřídil ani euro v té Evropě.

Takže ten projev byl takový klasický, klasické ty nepravdy, plnění vládního programu. Přitom my ani nevíme, jaký máte vládní program. Vy jste udělali programové prohlášení vlády, které jste revidovali, které jste nikdy nevyhodnotili, jako my jsme to dělali, bod po bodu. Ano, za naší vlády to měli ministři za úkol. Každé tři měsíce, pokud si to dobře pamatuju, nebo půl roku. Co bylo splněné, bylo zelené, co se plnilo, bylo myslím oranžové a červené se neplnilo. Já jsem to jako premiér kontroloval a trval jsem na tom, a vyhodnocovalo se to v procentech.

Samozřejmě, ta rétorika je stále stejná. Stále je to o zadlužení, o kterém lžete. Pan premiér si samozřejmě všechno vždycky upraví. Když vám zhoršili rating, tak všichni mlčeli. Když vám ho vrátili, velká oslava. Přitom je to stále stejné jak předtím.

Tady pan premiér potom říkal, že dobrou zprávou je, že se nám podařilo dostat pod kontrolu prudké zadlužování naší země. To je jako neuvěřitelné. Vy za rok 22, 23 a 24 máte navýšení státního dluhu o 1 000 miliard, co je podstatně více než zadlužování za čtyři roky naší vlády. A to jsme dali samozřejmě 450 miliard v rámci covidu, když jste křičeli, že je to málo. Ano? Takže se vám podařilo dostat pod kontrolu prudké zadlužování.

Tady vlastně je ta nová mantra pana premiéra, protože on říká, že deficit veřejných financí poklesne díky ozdravnému balíčku a dalším rozhodnutím Fialovy vlády výrazně pod 3 % hrubého domácího produktu, což je obecně uznávaná hranice dobrého hospodaření státu. No, já už jsem na to natočil video, protože to je trojčlenka. To se učí děti v sedmé třídě základky. Protože ta trojčlenka je samozřejmě to procento, potom je tam ten deficit veřejných financí no a je tam to HDP. Takže jsem točil to video. Říkám, milé děti, tak pokud vám stoupne od roku 21 HDP do roku 24 o 1 600 miliard, no tak logicky to procento klesne. A z toho si ta důchodkyně tu fakturu za elektřinu nezaplatí. Tohle lidi vůbec nezajímá. Přestaňte už lhát. To je vaše strategie stále vykládat, jak skvěle budete hospodařit, a přitom vůbec nehospodaříte skvěle. Manipulace v rozpočtu, různé operace. A kdo vás zachránil? No, místo toho, abyste vykoupili ČEZ a jeho peníze a získali 100 % a zastropovali cenu elektřiny na 1 500 korunách a srazili celou inflaci všem, tak jste je nechali vydělat. Ano, výrobci elektřiny, to jsou vítězi těch dvou let. Pro to jste neudělali vůbec nic. Takže inflaci jste způsobili vy. A to je hlavní problém. To jsou jako věci úplně neuvěřitelné.

Takže pan premiér, nová mantra je, že vlastně mu poklesne ten deficit veřejných financí vůči HDP. No ale logicky, když všichni občané zaplatili, a je to vaše drahota, my jsme odcházeli z vlády, byla inflace 5,4 % a vy jste to nechali vyhnat na 18 %. A samozřejmě to je manipulace stále dokola. Stále dokola. Nejvyšší inflaci máme, největší drahotu v Evropě, v Evropské unii máme. Proč? No protože jste ji způsobili tím, že jste nepokračovali v tom, co jsme udělali my v listopadu a v prosinci 21, tudíž snížili jsme DPH z 21 % na nulu, a tak jsme pomohli lidem.

Pan premiér stále říká, že pomohl lidem s elektřinou. To je další manipulace. Jak jste pomohli? Ano, vy jste dali 111 miliard, ale z toho 52 miliard jste dali obchodníkům s elektřinou, ČEZu a dalším těm vašim podporovatelům, kteří uznávají ty vaše hodnoty. Vaše hodnoty. Takže jim jste to dali, ty peníze, protože ta Evropská unie, která neustále nás reguluje a stále nám kecá do života, ta vymyslela tu diverzifikaci trhu s energiemi. A co vymysleli? No, že musí být obchodníci. Takže místo toho, aby nás nechali být a aby výrobci elektřiny prodávali elektřinu přímo spotřebitelům, tak máme tady 200 obchodníků s elektřinou. Dvě stě obchodníků. Proto Bohemia Energy. Ano, to všechno na začátku byl Brusel, který to vymyslel. Ano, možná to ERÚ neuhlídalo, ale to ERÚ také nemohlo vědět, jestli tam někdo spekuluje na pozici nebo ne. A pokud by se nám nemontovala Evropská unie stále do života, řešila by jenom Schengen a čtyři základní svobody a vnitřní trh, ani tohle nebylo dokončeno, a pan ministr tady bude oslavovat dvacet let vstupu do Evropské unie? Fajn, tak si to tady řekneme. Udělejme tu bilanci toho, jak to tedy je za těch dvacet let. Že je to pozitivní? Jasně že je to pozitivní. Ale potom si řekněme, jak to jako funguje v skutečnosti. Že my pošleme 66 miliard do Bruselu, jako každý rok 60, 66, a oni si udělají s těmi penězi, co chtějí. My dostáváme peníze, ale oni nám určují, kam ty peníze můžeme dostat. Ne na dálnice, ne tady měkké programy, rekvalifikace, a potom dělají všechno pro to, aby nás o ty peníze připravili. No, ale to jsem jenom odbočil.

Takže o tom to je. O tom to je. Vy jste vůbec nepochopili, že celý klíč je cena elektřiny. Všichni ji potřebujeme. Všude tady se svítí, ano, všude je elektřina. To byl ten základ. Kdybyste udělali to, co Macron, vykoupili ČEZ, 100 %, a stálo by to možná 200 miliard, možná 250, místo toho jste si vzali, protože windfall tax vám nefungoval, 100 miliard z ČEZu

v dividendách a ve windfall tax. Byl jediný, který to celé vlastně zaplatil, a přitom těch 100 miliard mohlo být použito na to, aby si koupil vlastní akcie, abychom získali 100 % ČEZu a potom mohli lidem pomoci, když už jste všechno zprivatizovali a každý rok 300 miliard odchází do zahraničí. To byl ten klíč.

Ale pan premiér stále říká, že jak pomohli. Tak chvilku jste pomohli s tím POZE, ale teď to znovu všichni zaplatíme. To znamená, že to skončilo koncem roku 2023, a teď těch 62 miliard zaplatí všichni občané, všechny firmy, všichni zaměstnavatelé. Takže ve finále jste nepomohli s ničím! A neskutečně lžete, protože ta největší lež, ten největší podvod je, že jste zastropovali tu elektřinu ve výši 6 000 korun včetně DPH, to je čtyřikrát více, než platí občané ve Slovenské republice například.

Takže nebylo to nic nového, ten váš projev, pane premiére. Zlepšujeme dopravní infrastrukturu. No o tom budu mluvit, co jste pro to udělali. Vy jenom stříháte pásky. Nic jste neudělali! Prodáváte naši práci. Ve zdravotnictví a v dopravní infrastruktuře, samozřejmě. Také nádraží, nejenom dálnice, železnice a tak dále. Takže o tom to je a to byl ten váš projev na Vánoce 26. 12.

A potom přišel projev pana premiéra na celostátním fóru Pirátů. A pan premiér říká – to, že si ODS notuje s Piráty, tak to už víme, to není nic nového. A pan premiér mluví o odpovědnosti a za mezinárodní ukotvení.

Pan premiér doslova říká: Vidíme to každý den. Opoziční síly neváhají hazardovat prakticky se vším, co dělá naši zemi stabilní a úspěšnou. Viděli jsme to v prezidentských volbách a zažíváme to pravidelně v Poslanecké sněmovně i jinde a bohužel můžeme pokračování této opoziční politiky očekávat i v letošním roce, kdy nás čekají troje volby.

Tak já tomu nerozumím. Pane premiére, nemůžete nám to vysvětlit? Nemůžete nám to vysvětlit, co tím myslíte? Já vám to vysvětlím. Tato vláda by opozici nejraději umlčela a zadupala do země. Už tady byl pokus před chvilkou od paní Pirátky, ale to se v žádném případě nenecháme. Budeme vám komplikovat vládnutí za každou cenu, protože vy tuto zemi ničíte! Vy ničíte ty životy našich lidí! Vy jste v životní úrovni poklesli. My jsme předběhli Itálii a Španělsko. Všude jste na tom hůř, než jsme vám předali zemi v mašličkách. Jako šestou nejméně zadluženou, jako šestou nejbezpečnější, jako devátou nejvíce prosperující. Teď jsme v bezpečnosti kde? Dvanáctí! Prosperita je pryč, všechno. Nikdo sem nepřijde! Kdo by tady investoval? Kde je ten Microsoft za pět miliard, co jsem vyjednával? Včera o tom mluvil tady Havlíček. Oni chtěli tady investovat, nechtěli žádnou pobídku. No nechtějí s vaší vládou mít nic společného. Ani Intel. Paní Pekarová byla na tom Tchaj-wanu, jak to stálo osm milionů. Výsledek? Výrobce čipů bude v Drážďanech. Kdo by tady investoval? Za takovéto vlády, která vlastně jasně řekla, že si ani nepřeje tady, že vlastně podnikatelé jsou nepřátelé.

Takže já vám chci jenom říct, že my tady děláme, my jsme tady za lidi, my jsme neměli takovou pozici jak vy. My jsme byli menšinová vláda. Kolikrát jste nám vyčetli nekorektně, nekorektně, když nás komunisti vydírali s rozpočtem obrany, a nakonec jsme to prosadili a ustáli. (Ministryně Černochová z lavice: S námi.) My jsme neměli stoosmičku. Prosím? (Ministryně Černochová poznámka mimo mikrofon.) Ano. Ale nás vydírali komunisti, my jsme byli menšinová vláda. My jsme za vámi stále chodili, my jsme s vámi... ne, ale vy se s námi nebavíte, paní ministryně, vy se se mnou bavíte a ještě Blažek, ale nikdo jiný, vy se s námi nebavíte. Však se bavte tady za pultem, bavme se o všem možném.

Takže co to je tedy za signál tedy? Takže já jen chci říct, že jediný, kdo hazarduje se stabilitou a úspěšnosti naší země, je vláda pod vedením pana premiéra Fialy. Máme nejvyšší inflaci v Evropské unii, jedny z nejdražších energií v Evropě. Brutální pokles životní úrovně, rekordní drahotu, největší pokles reálných mezd ve všech vyspělých zemích. Rekordní tempo zadlužování, největší pokles porodnosti! Kde jsou desítky tisíc těch bytů, co sliboval pan Bartoš? Kde jsou? Dneska jednak strašíte ty mladé válkou, je strašíte, a potom, jaké podmínky jste jim dali? Vždyť jste jim vzali i to školkovné, zdaňujete je. Pro vás ty rodiny, důchodci, to

jsou všechno pro vás jenom nějaká hospodářská škoda! Vy jste nazvali důchodce hospodářskou škodou. To jsem ještě nezažil. Nejmenší porodnost za 20 let. Největší zvyšování daní v historii České republiky.

Zrádný migrační pakt. Eurohujer už zmizel, už jste tady sama. (K ministryni Černochové.) Ten zbytečný ministr, co tady sedí.

Tak migrační pakt, tak se podívejte, co se děje v Evropě. Wir schaffen das, říkala Angela v roce 2015. Sedm tisíc sexuálních násilí v Německu! Podle statistiky, německé statistiky. To je to ohrožení Evropy. Ti lidé, kteří přicházejí a mají jinou kulturu a za chvíli... Už dneska v Berlíně ve třídách říkají těm německým žákům, že zkrátka oni tam budou ve většině. To už se děje v té Evropě. Děje. Vy jste prostě vůbec nepochopili, co to znamená, co to je, jaké je to nebezpečí. Vůbec.

No, takže Green Deal, samozřejmě ty šílenosti. Ano, taky jsme si na začátku nemysleli, že... všichni říkali, že přesvědčíme celý svět. No nepřesvědčili jsme. Čína si dělá, co chce, a my děláme všechno pro to, abychom se vrátili do jeskyň. Takže jediný, kdo hazarduje s budoucností naší země a našich dětí, je tato vláda, která má dvě priority, a to je Brusel a Ukrajina. A pro české občany vlastně jste neudělali vůbec nic.

Potom pan premiér v tom projevu na pirátském sněmu říká: Často se tady říká, že naše politické strany, ODS a Piráti, jsou v rámci koalice od sebe nejdál. Nicméně v těch minulých dvou letech jsme se mnohokrát přesvědčili, že to je přílišné zjednodušení. A je to až tak zjednodušené, až to není úplně pravdivé. – No to je neuvěřitelné. Ti tvrdí odéesáci musí z toho být úplně na mrtvici, když tohle slyší. Takže vlastně odéeska je dneska béčko Pirátů, ne?

Probruselská, promigrantská politika. A teď jsem poslouchal toho zbytečného ministra v nějakém podcastu, on je strašně populární, tak tam tvrdí, že v ODS dochází k obratu. Že vlastně už to není že proti euru 70 na 30, ale že už se to blíží 50 na 50. No vlastně on říká, ten zbytečný ministr, který zaměstnává svého syna tam, aby ještě víc čerpal peníze daňových poplatníků, tak vlastně že nakonec ta odéeska taky na to půjde. A když se ptali pana premiéra v televizi, tak on není schopen říct ne, já nechci euro. Vždyť to ta odéeska vždycky chtěla. Tak teď už já nevím. Nevím. Chápu, že on už není ODS, už se cítí být šéfem SPOLU, ale je to skutečně překvapující všechno, že ODS, jak se mění.

Vy tlačíte korespondenční volbu. Vždyť jste to nikdy nechtěli! Nám stále připomínají, co jsme kdysi řekli. Ale vám to novináři nepřipomínají. Vždyť i pan premiér nechtěl tu korespondenční volbu. Takže ODS už není konzervativní pravicová strana, ale je to progresivní partaj. A viděli jsme to, jak proběhlo vlastně to předsednictví.

Pan premiér potom řekl v tom projevu, že Českou republiku je potřeba restartovat. A myslím si, že si všichni uvědomujeme, že nikdo jiný než my to dnes nemůže udělat. A to je stále dokola. Žádné výzvy jste neměli. Vy jste říkali, že všechno zvládnete, že přijdete a že to bude brnkačka všechno. Covid se vyřešil sám. Stále tedy ta válka. A už nám přestaňte podsouvat, že jsme ve válce! Nejsme ve válce, nejsme. My nejsme ve válce. Nejsme. My podporujeme Ukrajinu, ano, myslím si, že jsme i v tomhle směru... Ale v každém případě nemluvme stále o té válce! Ano, armáda se musí připravovat, ale ať se připravuje v klidu. Ne že stáli tady... a ty, skutečně, ty děti, když s nimi mluvím, tak ony skutečně mají z toho strach.

Takže k tomu projevu. Pan premiér tohle řekne, kde vlastně vyslal jasný signál. Stále opoziční (nesrozumitelné). Co myslel pan premiér, že jsme viděli v prezidentských volbách? Co tím chtěl říct? Ty propíchnuté pneumatiky? To, že někdo vyhrožoval smrtí mojí ženě? Že nám došla nábojnice? Že nás v Jablonci téměř ušlapali na náměstí? Že nám sprostě nadávali, že na mě plivali? Kde na mítinku prezidenta Pavla se něco takového stálo? Co tím mysli pan premiér? Co to bylo v té prezidentské volbě? Co bylo? Že jsem mluvil o míru? Ano. Já mám čtyři děti, dvě vnučky a nechci válku. Nechci. A normální člověk nechce válku. Nechce. Takže já to nechápu, o čem mluvil.

Takže tohle řekne pan premiér. Krásný projev, úžasný, s Piráty největší kámoši – a potom dá na Twitter text: S příchodem nového roku přemýšlíme nad tím, co nás čeká, jaké výzvy a příležitosti jsou před námi. Každý z nás má vlastní cíl a své sny. Ano, to je pravda. Věřím však, že nás spojuje vzájemný respekt a snaha o vytvoření společnosti, ve které se dobře žije všem.

Ano, to my jsme dělali, pane premiére. Stavme na tom, co nás spojuje, cesty k lepší budoucnosti hledejme společně. A dívejme se dopředu s nadějí. Optimismus a pozitivní pohled na život nám pomáhají. Těším se na to, co společně letos dokážeme.

A na koho mluví ten pan premiér? Mluví na koho? Mluví na nás, když v tom projevu vlastně hned jsme onálepkovaní, že my hazardujeme? Co my hazardujeme? My jsme dělali všechno pro lidi tady. Všechno. A sepsali jsme to do knížek. Tam leží, na mé lavici, ta knížka. Měli jsme jich x. Ať jiní politici napíší, co udělali pro lidi. (K poslankyni Schillerové, která vstává z místa.) Ne, já nepotřebuji tu knížku. My to umíme zdokumentovat. Vy z toho dneska žijete. Vždyť to je neuvěřitelné, ne? Válek a Kupka stále střihají pásky. A co udělali za dva roky? Neudělali vůbec nic! Všechno je to naše práce.

A ještě vy jste tak nekorektní, když pan premiér otevírá to Centrum prevence v Masarykově onkologickém ústavu, kdy jsem se osobně angažoval kvůli tomu pozemku od Jihomoravského kraje, tak my když jsme tam byli, tak jsme pozvali paní primátorku za ODS, byla tam s námi – a mě tam nejde o to, aby mě někdo zval. Ale jak vy prodáváte tu naši práci. Protože vy nemáte co! Vy nemáte co prodat, protože jste ještě nic neudělali. Vy à priori všechny naše projekty jste odsoudili, ničili jste je, já o tom ještě samozřejmě budu mluvit. Takže já nevím, ke komu mluvil pan premiér. Vy nás stále obviňujete. Rozdělená společnost. A kdo ji tady rozděluje? Kdo ji tady rozděluje? No my určitě ne. My určitě ne. My jsme se snažili o komunikaci. Když jsme byli ve vládě, ano, v menšinové vládě, tak jsme se chovali úplně jinak. A vy to dobře víte. Takže bylo by dobré, abyste říkali pravdu. Ale to se asi od vás nedá vůbec čekat.

Já samozřejmě jsem měl i... zahraniční politika. Bylo by samozřejmě zajímavé si udělat bod Vyhodnocení českého předsednictví v Evropské unii. Stálo to 2,3 miliardy. Dvě celé tři miliardy. Fotečky, chlebíčky. Já tomu rozumím. A co z toho tedy vypadlo? Jak to proběhlo? Nejzelenější předsednictví. Co ta zahraniční politika? Já fakt tomu nerozumím. Nerozumím tomu. A ta aktivistická zahraniční politika – ano, pan premiér se angažuje, chápu, ekonomická diplomacie, to je dobře. Ale já se ptám, pane premiére, proč jste rozbil Vé čtyřku, když vaši partneři ve vládě, pan Rakušan, paní Pekarová, se stále zaštiťují Václavem Havlem. Vždyť on byl u zrodu Vé čtyřky. On byl u zrodu Vé čtyřky. Vé čtyřka – tady je titulek, aby lidi věděli, v rámci Vé čtyřky má vždycky jedna země předsednictví. A pan premiér to má od 1. 7. 2023. A za celé to období nesvolal ani jednou to předsednictví. Nesvolal ani jednou! Proč? Protože pan premiér tady říká v článku: Předpoklad setkání premiérů Vé čtyři je nějaký výsledek jednání, zatím o tom nejsem přesvědčen. No to mě totálně šokovalo. To bylo za komoušů, že dopředu se domluvila nějaká deklarace a tak dále. Ale v dnešní době přece je potřeba diskutovat.

Já chápu, že Brusel by rád rozhodoval o tom, kdo v které zemi bude premiérem, a v Maďarsku se jim to nepovedlo, proto zadrželi Orbánovi 32 miliard eur, teď jim nevoní Fico, ano, nevoněl jim Morawiecki, zadrželi mu 38 miliard eur. Když přišel Tusk, tak hned mu dali 10 miliard eur. To, že likviduje veřejnoprávní média, to je v pohodě, ne? To jako Jourové nevadí. Ne? Vadí jenom tam, kde se stal premiérem ten, co nepolíbil prsten bruselské chobotnici. Protože to je chobotnice. Evropská komise – nikým nevolení úředníci, kteří disponují stovkami miliard eur, chtějí rozhodovat o tom, přes peníze, kdo kde bude premiérem.

A Vé čtyřka za nás fungovala skvěle. Vždyť jsou to naši největší obchodní partneři! Jsou to největší investoři. Innogy je maďarská firma, má tady 40 % distribuce plynu. Aero

Vodochody je maďarská firma, ano, sídlí v České republice, jsou to naši partneři. A já vůbec nechápu, že vy vlastně... Na prvním setkání Vé čtyřky, vždycky když byla Evropská rada, kde sedí všichni premiéři a prezidenti, byla koordinace, kde se koordinovali – zamezili jsme migračním kvótám v červnu 2018, prosadili jsme taxonomii, prosadili slovo jádro, prosadili jsme to, že Green Deal, závazek snižovat emise, se netýká všech členských států ve výši 55 %, ale že je to průměr. To bychom na to nikdy nedosáhli, to jsme společně prosazovali. Zamezili jsme tomu, aby ten šílený Timmermans byl předsedou Evropské komise. Ten zelený migrační fanatik, normální magor, který ničí tu Evropu! Tomu jsme zamezili. I Weber, i tomu jsme zamezili. Ano! Ale neměli jsme tu sílu prosadit šéfa Evropské komise. Jak to všechno funguje? Funguje to tak, že po evropských volbách musí dojít k dohodě mezi Evropským parlamentem a Evropskou radou a ta zvolí Evropskou komisi. A ta potom rozhoduje, má obrovskou moc, disponuje obrovskými penězi. Není podřízena Evropské radě.

A vy jste tam nespěchal, pane premiére. Ne, vy jste ještě 16. prosince 2021 mi to nechal. Tam, kde já jsem bojoval za zrušení emisních povolenek, které ničí náš průmysl a zdražují elektřinu u všech domácností, protože uhelné elektrárny, když vyrábějí elektřinu z uhlí, musí platit emisní povolenky, a pokud stojí 80–90 eur, tak samozřejmě... To jste mi ještě nechal. Takže vy jste tam nespěchal. Vás to zkrátka nebaví tam, vám to nejde, samozřejmě nějaké jednání bez papíru nebo i v cizí řeči je pro vás velký problém.

Ale proč destruujete tu Vé čtyřku? Za to, že Fico a Orbán mají jiný názor? Však já tomu rozumím, oni byli zvoleni ve svobodných volbách, ano, a Evropské komisi se něco nelíbí, tak se to diskutuje. Samozřejmě, je tam to veto, které by ten eurohujerský ministr, co tady je, ten zbytečný, hned předal, Piráti také. Oni by chtěli, aby nás řídilo Německo nebo Francie a my tam byli jenom do počtu. On je to stejný příběh s tím eurem.

Takže, pane premiére, Vé čtyřka, je to neuvěřitelné, že vy – jak vy jste to chtěl, ten výsledek? Jediný schopný člověk, kterého tam máte – teď samozřejmě nebudu diskutovat o paní ministryni, která je velice schopná, bohužel (S úsměvem.), proto všechny peníze jdou na obranu a na ostatní nezůstává – je Tomáš Pojar. A když vás válcují Piráti a topka a tihle, mluví o Tchaj-wanu, tak Pojera pošlete do Číny se šéfem rozvědky. Ne? Tak já myslím, že byste ho měl udělat ministrem zahraničních věcí, to je jediný rozumný člověk, který tam je, který je pragmatik, který ví, co je to Brusel, jak se dělá politika, co se děje za dveřmi, co se děje na tiskovkách. Takže je mi velice líto a vůbec tomu nerozumím, jak byste chtěl mít ten výsledek jednání dopředu. Nechápu to. Nechápu to.

Přece Vé čtyřka – vždycky jsme měli společné zájmy tohoto regionu, společné zájmy, které jsme prosazovali. I v rámci covidu jsme spolupracovali a tak dále. Takže ta vaše zahraniční politika skutečně... Já chápu, byl jste v Indii, byl jste v Africe, chodíte tam, to je asi dobře, ale bohužel, bohužel to, co je klíčové pro nás, a to je vlastně pozice v rámci Evropy, v rámci Vé čtyřky, tak to zkrátka nefunguje.

Takže vy jste mi vyčítal, pane premiére, před volbami v diskusi emisní povolenky. Tak možná by bylo dobré, kdybyste nám řekl, co jste tedy udělal s těmi emisními povolenkami. Já když jsem tam byl, tak jsem napsal dva dopisy všem premiérům a prezidentům, napsal jsem předsedkyni Evropské komise, napsal jsem předsedovi Evropské rady Charlesi Michelovi, že zkrátka ty emisní povolenky, to je normálně brutální daň, která zkrátka potom v rámci Evropské komise se rozděluje. No a vypadá to tak, že většinou ty peníze teď údajně směřují v rámci toho rozpočtu na pomoc Ukrajině. Takže kdyby ty povolenky nebyly, tak by jedna kilowatthodina elektřiny vyšla asi – tady o tom mluví šéf ČEPSu Martin Durčák – o 1 800 korun na megawatt levněji. Takže o čtvrtinu bychom měli levnější elektřinu. Tak proč se v tom neangažujete? Vy jste mi to vyčítal. Tak proč se neangažujete a nesnažíte se vlastně tohle prosadit? Ano, je to mravenčí práce, protože je tam potřeba jako souhlas asi všech, ale vy jste to kritizoval, a neudělal jste pro to vůbec, vůbec nic.

Takže bohužel Evropa zkrátka se rozhodla, že nechce mít levné energie, ale že chce tedy řešit životní prostředí, že zachráníme planetu. Já si to zkrátka nemyslím, i když životní prostředí je strašně důležité, ale v podstatě ty prognózy vůbec nevyšly. Tam tu drahou studii, kterou objednala Evropská komise, tak ta říkala, že cena 100 eur, která dneska osciluje, nevím, 75 eur, 100 eur, tak měla být až v roce 2030. Ano? A zkrátka nikdo to neodhadl, je to spekulace. Já jsem v září 2021 plédoval za to, aby zkrátka se to zastropovalo, aby i ty firmy nebo i teď v rámci vašeho předsednictví i lidi budou muset platit. To jste prosadili úplně šílenou věc, že lidi budou muset platit samozřejmě emisní povolenky za nemovitosti nebo za auta. Ale já doufám, že se to všechno ještě změní po evropských volbách a tyhle nesmysly skončí.

Takže neudělal jste nic. Výsledek toho předsednictví je to, to jsou ty fotky, chlebíčky, dvě celé – nevím kolik – tři miliardy pryč a rozbil jste Vé čtyřku. Vůbec nekomunikujete, nefunguje to, ta koordinace. Za nás to fungovalo a skutečně jsme se koordinovali i ve vystoupeních. Ale jsou tam přece témata, která jsou důležitá. A jedno téma, kde se lišíte, a to je samozřejmě válka na Ukrajině, přece by nemělo být důvodem, aby ta Vé čtyřka přestala fungovat. A bohužel s vaším nástupem přestala fungovat.

My jsme – další téma je euro. No tak já nevím, já jsem, jak poslouchám ty podcasty některé, tak ono to tak vypadá, že to euro jste si nevydiskutovali ani v rámci pětikoalice. Ale možná se mýlím. Já jsem vždycky fascinován, kolik odborníků tady máme na euro. Každý tomu rozumí. Můžete si spočítat, kolik bylo ministrů financí od našeho vstupu do Evropské unie a kolik z těch ministrů financí chodilo na eurosummity. Za nás to tak bylo.

A teď vlastně projevem pana prezidenta jsme se dozvěděli, že pan prezident asi už není... to, že není prezidentem všech, i když to sliboval, tak to už víme. To se ukázalo s těmi důchodci. Ale teď to vypadá, že pan prezident už bude hlavně prezidentem STAN a TOP 09 tím, že přišel s tím eurem. Nevím, kdo mu to píše, nevím, kdo mu to radí. Ale já bych chtěl k tomu říct jednu věc. A pojďte se o tom tady bavit, mluvme o tom euru. Neříkám dneska, ale nevím, příští týden, vždyť to je velké téma. Tolik odborníků tomu rozumí a euro byl ekonomický projekt a stal se politickým. A víte, kdy se stal politickým? Když můj přítel Wolfgang Schäuble, který bohužel zemřel nedávno, chtěl, aby Řecko opustilo eurozónu, aby Řecko odešlo, že neplní podmínky. No a Angela Merkel to zakázala. A tím pádem je úplně jasné, že kdyby – a teď ta kritéria toho Maastrichtu. A teď se bavím hlavně o tom prvním, to je, že dluh vlády nesmí překročit 60 % HDP. Tak kolik těch zemí by tam bylo? No čtrnáct by tam nebylo. Musely by okamžitě pryč. Ne?

Rozpočtový deficit, druhé – dvojka je deficit vlády. Rozpočtový deficit nesmí přesáhnout 3 % HDP. Tak z těch zemí, které jsou v eurozóně, kdyby teď o to usilovaly, tak minimálně půlka tam nebude, protože to zkrátka neplní. Takže paradoxně to musí plnit ty, které tam přijdou.

Takže celá ta eurozóna je postavená na hlavu, protože ty rozpočtově odpovědné země jako severské státy a Nizozemsko a tak logicky argumentovaly vždycky vůči jihu. A já jsem tam byl s nimi na těch eurosummitech, ale my jsme tam mohli být, i když jsme nebyli členové eurozóny, a jsme to poslouchali a jsme z toho měli nějaký pocit, no tak by tam nepatřily. Slovensko, to je těsně na 60 %. Ani Německo by tam nebylo, ani Chorvatsko, ani Slovinsko, ani Finsko, Maďarsko, Rakousko, Kypr, Belgie, Portugalsko, Španělsko, Francie, Itálie a Řecko by tam zkrátka nebyly. A když to Schäuble chtěl, aby to Řecko šlo pryč, aby to fungovalo ekonomicky, tak zkrátka Merkelová rozhodla politicky, a tím pádem se to stalo politickým projektem. Je to politický projekt!

A my to nepotřebujeme. My to vůbec nepotřebujeme. A protože někdo, a já... samozřejmě těch ekonomů, kteří jsou v prostoru, není moc. Ale pan profesor Švejnar mě trošku zklamal. Ale já chápu, že u toho není, a on tam nebyl, kdy řekl, že bychom tam byli jako součástí v té dobré společnosti. No, ano, my jsme tam seděli, já jsem tam jednou byl

s viceguvernérem, dokonce nám nedali ani slovo. A kdo to řídí? Kdo byl šéfem Evropské centrální banky od vzniku? No tak kdo tam byl? Wim Duisenberg, Holanďan, Jean-Claude Trichet tam byl, Francouz, Mario Draghi. Takže buď je to Francouz, Ital, Němec, nebo Nizozemec, všichni ostatní mají smůlu. Smůlu mají. Jo, tak to je zkrátka. A to jsou všechno čistí plátci. Oni víceméně rozhodují taky v Evropské unii, tak to je. Řekněme si to, jak to je.

Takže velká debata, pan prezident to... A proč bychom tam měli být? Z jakého titulu? Tady samozřejmě zase paní Pekarová vyhrabala to, že já jsem v roce 2009, kdy jsem byl podnikatel, se vyjádřil, ano, to euro by bylo z určitých stránek – není hedging, kurz, poplatky a tak dále. A kdo vám řekne ten kurz, vážení exportéři? Zkuste mi to říct. Máte garanci, že ten kurz bude 26? A co když bude 17, 18? Co se stane potom, vážení, vy, kteří se tváříte, že zastupujete průmyslníky, a Hospodářská komora. A co když ten kurz bude jenom 18 nebo 20, co se stane? No stane se to, že budete mít o 20 až 25 % tržeb méně. Méně, vážení. A co se stane, když bude takový kurz, tak vaši konkurenti v Čechách, kteří dovážejí zboží z dovozu, to budou mít o 20 až 25 % levnější. Tak co bude potom? Proto my potřebujeme českou korunu a potřebujeme nezávislou měnovou politiku, proto, aby – protože jsme proexportní ekonomika a 87 % našeho exportu jde do Evropské unie, tak proto potřebujeme mít tenhle nezávislý nástroj. Kdybychom byli v eurozóně, tak naše Česká národní banka bude co? Jenom nějaký regulátor, bude to nějaká divize ECB, budou tady dělat nějakou administrativu. Je to další ztráta svrchovanosti. Věřte mi, že bychom tam byli jenom do počtu.

Mě fascinuje, když různí komentátoři, kteří se tváří, jací jsou odborníci, stále kritizují Českou národní banku, Michla, který byl můj poradce, skončil v květnu 2017. A co Rusnok? Kdo tady vyhnal tu základní sazbu na 7 %? Proč o něm nemluví? No protože se to hodí, protože toho Michla tam dal Zeman. Ano. Tak samozřejmě, že to podělali. A Michl v tom pokračuje. Proč máme tak vysokou základní sazbu? Proč nemáme stejnou sazbu jako eurozóna? Proč? Jakou to má logiku? Jakou to má logiku? Nemá to logiku! A jaký byl důsledek této politiky ČNB? No takový, že zkrátka měli pocit, že budou bojovat proti inflaci, no a ta inflace v Evropě už jde dávno dolů. Pan premiér teď už dopředu vykazuje, jak bude mít úžasnou inflaci, ale stále jsme nejhorší. Takže ano, ČNB dělala špatnou politiku. Špatnou politiku, ano. A to začalo už dávno, to není nové. Měli už snižovat ty sazby. Takže pokud dneska křičí firmy, že chtějí mít euro, ale nemají žádnou garanci kurzu. Takže my euro nepotřebujeme, je to ztráta naší svrchovanosti, budeme tam do počtu. A pokud tomu nevěříte, tak věřte mi , že to tak je. Jako jeden z mála politiků v České republice jsem byl i podnikatel, i ministr financí, i premiér, takže něco o tom vím, seděl jsem tam. Vím, o čem to je. Vím, co se děje v zákulisí. A euro je jenom politický projekt, další ovládání naší země z jiného místa.

Když mluvím o ztrátě svrchovanosti, ono je to stejné i z hlediska těch finančních vztahů. Ano, my pošleme peníze do Bruselu, Brusel si udělá, co chce, a když my chceme peníze, tak oni nám diktujou kam a musíme tvrdě bojovat za to, abychom jim řekli: Ale my potřebujeme teď na ty dálnice! Vždyť Španělsko, Francie a všichni, ještě když jsme nebyli v Evropské unii, tak oni si postavili tu dopravní infrastrukturu za ty peníze Evropské unie a vy nám to nedovolujete! A samozřejmě Brusel má hlavně zájem na tom, aby při čerpání těch peněz se pochybilo, abychom o ty peníze přišli, to je ta strategie. A pokud vám to nikdo neřekl nebo vám to nikdo neřekne, tak věřte mi, že to tak je.

Pan premiér nebyl schopen se vyjádřit v televizi o euru, jestli ho chce, nechce. Stále se vymlouvá na Maastricht. Ale pane premiére, ať vám to ten Pojar nebo Černý nebo nevím kdo řekne, že to není o tom Maastrichtu. Je to o rozhodnutí a další ztrátě svrchovanosti naší země. My jako hnutí ANO určitě jsme zásadně proti. A pokud jsem se vyjádřil, a někdo to vytrhne z kontextu, v roce 2009 nějak jako podnikatel, tak jsem to snad dneska dostatečně vysvětlil. Ale věřte mi, že to nejsou skutečně problémy našich lidí, ty nesmysly. Já se nestačím divit, když čtu, že naši lidi, kdybychom měli euro, tak vlastně jedou na dovolenou, tedy teď že jednou na dovolenou, vymění si koruny a má eura a přijde o nějaké poplatky, a potom se vrátí z dovolené a údajně ta eura smění zase na koruny. Tak já nevím, asi je normální, že ta eura si

nechá, už je nemění a potom příští rok je zase použije. Postrádám v tom logiku, je to skutečně neuvěřitelné sledovat v televizi všechny ty teoretiky, kteří tady nám vykládají o tom, jak to euro potřebujeme.

Já chápu, že STAN, TOP 09 a Piráti by všechno předali do Bruselu, i ztrátu veta, aby Brusel o nás rozhodoval, abychom poslouchali, aby nám stále kecali do života. A my to nechceme. My jsme svrchovaná Česká republika. Já jsem vždycky bojoval za naše zájmy, a proto samozřejmě v Bruselu mě neměli rádi, stejně jako nemají rádi Orbána. A tu Meloni taky. Meloni, ta byla strašně bojovná, jak zatočí s těmi migranty a jak je deportuje. No a teď jí vysvětlili – Meloni, ty potřebuješ prachy. Takže taky už není asi tak revoluční, jako byla.

Takže to je k tomu euru. A myslím, že když pan premiér tady vyzývá, tak zkusme se tady bavit, jak to tedy máte. My z toho máme pocit takový, že bohužel pan premiér je slabý premiér, takže nakonec ta pětikoalice, tedy ten STAN, a ještě pan prezident teď na to tlačí, ho přesvědčí a tahle vláda bude chtít vstupovat do eurozóny, což samozřejmě by byla úplná katastrofa.

Je tady ještě paní ministryně obrany. Vím, že se jí nebude líbit, co tady budu říkat, ale ohledně naší armády a zbrojení. My jsme přesvědčeni o tom, že ty F35 nepotřebujeme. Teď jsem zaznamenal článek v Deníku, který je spíš provládní, že smlouva na F35 už bude brzy a že ze 106 miliard bude 322. No, tak tomu nerozumím, protože v tom materiálu na vládu se mluví o 160 miliardách a samozřejmě v rozpočtu 2024 máte 15,6 a ještě budete dělat rozpočet 2026, takže všechny ty tři rozpočty – 2024, 2025, 2026 – to je spolu 36 miliard. A i tak tam ještě zůstane pro ty další vlády, i když to tak vypadá, že vy se tam chystáte zůstat strašně dlouho, tak tam ta částka bude úplně šílená.

Takže my jsme měli ten seminář. Pan Žáček nás tam tehdy přesvědčoval – ne pan Žáček, ale nějací ti vojáci, že tam bylo sedm těch nabídek. No nebylo, protože je to ta pátá generace. Ta letadla přijdou v roce 2035, tak nevím, co na to říká pan Řehka. On chce stále bojovat. Takže za nás je to zbytečné. Myslím si, že ty peníze jsme skutečně mohli použít někde jinde.

Teď jsem se chtěl věnovat zdravotnictví, protože zdravotnictví pro naši vládu bylo a je prioritou a měli jsme velice konkrétní výsledky. Mě šokuje, co vlastně má pan premiér za poradce. Protože když čteme ty články, tak jeden poradce podle nějakých novinářů dělal nějaké podivné kšefty v IKEMu. Druhý poradce je majitel kliniky, která měla problémy s dluhy a dostala pokuty. Tohle kdyby bylo za nás, tak už všichni křičí. VZP rozděluje stamiliony na nový projekt. Vybrala i premiérova poradce. Tak to je všechno zajímavé.

Dva ministři ve vládě mají štěstí – i když paní ministryně také něco po nás zdědila – a to je samozřejmě ministr dopravy a ministr zdravotnictví. Tak pan ministr zdravotnictví, který od nástupu destruuje naše zdravotnictví, stále něco otevírá. Minulý rok otevíral diagnostické onkologické centrum v Motole, u Apolináře, kde jsme prosadili investici 50 milionů pro nové porodnické oddělení. Onkologické centrum v Karlovarském kraji bude. No to jsem zvědav, kdy tedy a jak to bude. Takže problém této vlády je, že všechny ty projekty, které byly dobré, se snaží zničit.

Mě strašně baví, když teď Piráti anoncovali, že je potřeba se věnovat psychiatrické péči. Já vám chci jenom říct, že my jsme se tomu věnovali. A je to obrovský problém. Je to obrovský problém nejenom pro dospělé, ale hlavně pro děti v kontextu války na Ukrajině, v kontextu toho, co se stalo na Filozofické fakultě, v kontextu covidu a tak dále. Naše vláda tehdy reagovala na moderní vývoj v celé Evropě ohledně nutnosti přizpůsobit systém psychiatrické péče aktuálním potřebám pacientů i společnosti a započala za podpory odborníků a samotných uživatelů péče, Světové zdravotnické organizace, Evropské unie a dalších takzvanou reformu psychiatrické péče. Já jsem na to zřídil komisi, bylo na to oddělení na Ministerstvu zdravotnictví.

Takže co jsme my udělali? Kromě celkového navýšení financí z veřejného zdravotního pojištění do oblasti psychiatrie a také specificky do oblasti dětské psychiatrie byla například zavedena zcela nová forma péče, takzvané Centrum duševního zdraví. V centru tým odborníků poskytuje pacientům se závažnými duševními nemocemi komplexní zdravotně-sociální péči, a to i v jejich domácím prostředí, čímž zvyšuje jejich kvalitu života a snižuje riziko zhoršování jejich stavu. Ano, my jsme nechtěli zavírat lidi do Bohnic, tam je napíchat injekcemi a nechat je tam celý život zavřené. Ano, to není koncepce, ve které jsme chtěli pokračovat. Ale nový pan ministr to podporuje. Tady je jedno soukromé zdravotnické zařízení, které má takové supermoderní zařízení, a už tam byli všichni z vlády, i premiér.

My jsme měli jinou strategii. My jsme do roku 2021 vytvořili 30 takových center a k tomu podobné týmy pro děti, lidi se závislostmi a pacienty s demencí. Dalším novým konceptem byly takzvané ambulance s rozšířenou péčí, které oproti běžným ambulancím využívají úzkou spolupráci psychiatra, psychologa a psychiatrické sestry, a tím zvyšují efektivitu i dostupnost péče. Ke zvýšení dostupnosti péče přispělo i navýšení úvazku psychiatrů i psychologů v ambulancích, které se podařilo i přes výraznou personální krizi, která je v celém zdravotnictví napříč Evropou.

Dále se nám podařilo posílit akutní lůžkovou péči až od cirka 600 lůžek a zároveň omezit dlouhodobé hospitalizace tam, kde šlo využít alternativních služeb v komunitě. V psychiatrických nemocnicích se navíc pracovalo na zlepšení kvality péče a celkově jsme se snažili o snižování stigmatu, které duševní nemoci provází. Vzhledem k tomu, že proces reformy dalece přesahuje jedno volební období, připravili jsme plán dalších kroků až do roku 2023, včetně plánu finančního zajištění změn. Bohužel jsme nepředpokládali, že i přes dopady pandemie covid-19, válku na Ukrajině, narůstající finanční krizi a s tím spojenou urgentní potřebu posílení péče o duševní zdraví, zintenzivnění reformních změn pan ministr Válek celou reformu naopak zastaví. Ano, pan ministr Válek zničil dva projekty – reformu psychiatrické péče a národní boj proti rakovině! Tyhle dvě důležité věci pro lidi. Rakovina je obrovský problém a duševní zdraví je také obrovský problém. A Válek to zničil! Zničil to!

Takže pan ministr zrušil oddělení pro reformu péče o duševní zdraví na Ministerstvu zdravotnictví a Radu vlády pro duševní zdraví jako poradní orgán vlády a žádné nové projekty v rámci reformy nerealizuje. Ta rada byla pod mým řízením! Pan premiér nedělá vůbec nic. Chodí, čte projevy a stříhá pásky. Nikdy o ničem nejedná. Nic konkrétního. Nic. ANO? Měl v tom pokračovat. A pan Válek to zrušil!

Pan Válek zastavil už započatý projekt krizových center, který by už v roce 2022 přinesl minimálně jedno zdravotní krizové centrum – v každém kraji mělo být jedno krizové zdravotní centrum. Řekl, že je to potřeba ještě prodiskutovat. Prodiskutovat. Takže na Ministerstvu zdravotnictví se stále jen diskutuje. A v době, kdy je vzhledem k válce na Ukrajině či výrazně traumatizující události na Univerzitě Karlově enormní potřeba krizové péče, se dozvídáme, že nejsou peníze ani na krizovou linku v Bohnicích! Byla zrušena. Neuvěřitelné. Všechno ničí! Všechno.

A to nemluvím o alarmujícím stavu v dětské psychiatrii, kdy odložení do šuplíku na ministerstvu nese vážné dopady nejen na dětské pacienty, ale na celé rodiny a potažmo celou společnost. Ano. A jaký je stav v dětské psychiatrii? Víte, kolik máme dětských psychiatrů na celou Českou republiku? Sto osmdesát! Sto osmdesát. Kolik takových případů já jsem řešil, kdy mi zoufalé maminky volaly. Zkuste si sehnat dneska psychiatra pro děti. I pro dospělé je to problém. To, že zavedli nějakého dětského psychiatra online? Jaký je rozdíl mezi tím, jestli je to online, nebo že tam někdo přijde? Ten psychiatr se nenaklonuje. Nenaklonuje. Takže se to neřeší.

Piráti teď avizovali, jak je to zajímá. Tak se zeptejte toho ministra. S námi se nikdo nebaví. S námi se tedy baví ministr Blažek, i s našimi poslankyněmi, o sexuálním násilí a tak dále. Tam to nějak společně řešíme. Ale tady se s námi nikdo nebaví. Takže tady to celé zabil,

protože je to zkrátka absolutně neschopný a nejhorší ministr zdravotnictví, kterého jsme tady měli. Ten dopad je katastrofální!

Takže co dělá pan ministr? Kromě toho, že destruuje ty naše projekty, tak teď slaví další výstavbu onkocenter. To je neuvěřitelné. Když pan ministr se stal ministrem, tak přišel na Žluťák, Masarykův onkologický ústav, a tam říkal lidem, že to je špatně, že to je blbý projekt, protože Babiš, ano, 21. července 2021, tady je titulek, jsme s paní Schillerovou podporovali projekt Modernizace Masarykova onkologického ústavu. (Ukazuje.) A byla tam paní primátorka za ODS s námi, také v tom nějak pomohla. A angažovali jsme se. My jsme sehnali ten pozemek. A teď vlastně tam byl pan premiér, který to zkrátka deklaruje, že jak to bylo úžasné a že v Masarykově onkologickém ústavu staví nové pavilony a tak dále. Ano, v roce 2026. To je všechno naše práce. Všechno tohle jsme my prosazovali. Takže tohle ještě pan ministr akceptoval, jinak by to možná byl zničil.

Jako mě fascinují hlavně ty sprosťárny o tom národním boji proti rakovině. Já jsem chtěl postavit v Praze nejmodernější onkologickou nemocnici v Evropě, specializovanou. Specializovanou, nejmodernější. Taková je v Norsku, taková je ve Francii, Španělsku, není jich moc, šest nebo sedm. A víte proč? Protože ti čistí onkologové zkrátka bojují vždycky proti těm specialistům. Když jsme bojovali za peníze, evropské fondy, jak jsme blokovali Evropskou radu a přivezli jsme 42 miliard navíc, navíc, celkově to bylo téměř tisíc 1 000 miliard, tak jsme přivezli pro české zdravotnictví 55 miliard korun. Padesát pět. Kolik vyjednal premiér Nečas v roce 2012 na období 2014 až 2021? Kolik? 8,5 miliardy. My jsme dovezli 55! A součástí toho byl národní boj proti rakovině. Pamatujete na tenhle prospekt? Tohle mi chtěli tady zakázat. (Ukazuje.) Tady křičel do mikrofonu Jurečka, že je to kampaň, a tak dále. Ne, my jsme to dělali pro lidi. My jsme to dělali pro lidi. I tu onkologickou nemocnici v Praze jsme dělali pro lidi. A říkat, že Babiš si to dělá pro sebe? Ne, Babiš si sežene vždycky nejlepší doktory na světě. Já jsem to chtěl pro lidi. Protože každý rok zemře na rakovinu u nás 27 000 lidí a je stále horší a horší. Prevence, rakovina slinivky a tak dále. To jsme všechno dělali. 15 miliard jsem vyřídil, aby tady byla nejmodernější nemocnice, která by sloužila pro celou Českou republiku. A jsem přesvědčen, že naši lékaři jsou jedni z nejlepších na světě. Sem by chodili lidi z celého světa. No ale to se nelíbilo, tak to zabili. 15 miliard, osobně jsem to projednával s předsedkyní Evropské komise. A kde to teď všechno bude? Tak já jsem na to zvědav, kde to zašantročí do různých a kolika míst. Ano, Motol má něco stavět. Možná by bylo dobré, aby nám to pan ministr řekl. Pan ministr lže o tom, že to mělo být na nějakém nevykoupeném pozemku, ano, to bylo součástí toho. Ale jelikož je to totálně neschopný člověk, tak bylo to stejné, jak já jsem vyřídil pozemek od Jihomoravského kraje pro ten nový projekt na Žluťáku, Masarykův onkologický ústav, kde se to bude stavět, tak tak bychom byli vyřídili tady v Královských Vinohradech a Bulovka a to jsou pozemky Prahy a o tom se vyjednávalo. To se mělo vyjednat, abychom získali ten pozemek a tam mohla stát vlastně první nová nemocnice. Vždyť od revoluce tady žádnou nikdo nepostavil, ne? (Ministryně Černochová: Soukromou.) Jakou? Soukromé. Soukromé jo. Ale já teď mluvím o státu, ne? S námi se o tom vůbec nikdo nebaví.

Nebo když už jste zabili ten projekt Letňany, ten administrativní komplex, protože Babiš, protože tam metro končí v poli, ne? Bůhví co tam bude. Tak tam to bylo také jako místo, o kterém se uvažovalo. A pan ministr říkal, že je všechno špatně. Není to pravda. Není to pravda. A zdravotnictví má smůlu. Já jsem byl na konferenci, kde pan Stanjura řekl, že není žádná priorita zdravotnictví. Priorita není. Bohužel. Tak pro nás to priorita byla. My jsme měli... Takže ta onkologická nemocnice, vážení Pražáci, když budete... protože tady žádná prevence není, pořádná. To není prevence, když nějaká paní jde do gynekologické ambulance, zdravá, na prevenci a sedí tam nějaká paní, nedej bože, nebo bohužel, která na první pohled má na hlavě šátek... Já jsem byl na takové onkokonferenci, ano. Ony jsou tam spolu... to není. To, co my jsme prosadili v Brně, to bude fantastické, protože to Brno, ten Žluťák, ano, to byl americký projekt. A je to skvělá nemocnice a my jsme za to bojovali! A tohle mohli mít

Pražáci. Dneska si zkuste vyřídit termín na Žluťáku. Za rok? Nebo jak? Zeptejte se. Nic takového tady není pořádně. Není.

Potom jsme měli plán strategických investic. To schválila naše vláda a bylo to sedm strategických investic za 13,5 miliardy. To jsme schválili dvanáctého... nebo psalo se o tom 12. února 2020. Tak by bylo dobré, kdyby nám pan ministr tady řekl, jak se to vyvíjí. IKEM Praha se staví, tam to vím, tam jsme byli, to se ještě stihlo. Plzeň také nějakým způsobem funguje. A co to Brno, pane ministře? To jsme osobně tady s paní Schillerovou bojovali, protože mluvit s úředníky na Ministerstvu zdravotnictví, to je skutečně na zabití, ta byrokracie. A máte to schváleno. Máte to schváleno. Já jsem tam byl v té nemocnici a tam říká primář: My tady v Brně v Bohunicích máme dvě nějaké porodnice a my bychom to chtěli zrealizovat. Tak se vás ptám. Nevím kolik, jestli půlka vlády jsou Brňáci, máte střet zájmů, tak to udělejte. Výstavba gynekologicko-porodnické kliniky. Období realizace mělo být 2020 až 2025. Investice 1 miliarda 950. Ano? Očekávané úspory na provozních nákladech 76 milionů. Ekonomický přínos 130 milionů. Tak já se ptám, kde to je? Proč to už neděláte? Tak nám řekněte, co s tím bude. Jestli vůbec o tom víte, nebo ne. Podle mých informací se nedělá vůbec nic, aby to určitě Brnu zásadně pomohlo.

Fakultní nemocnice Olomouc, novostavba hlavní budovy, to se, pokud vím, nějak připravuje. A potom je tady výstavba nového sdruženého projektu Všeobecné fakultní nemocnice, to jsme schválili 22. července 2021, 1,5 miliardy investice do Všeobecné fakultní nemocnice. A je to nový sdružený objekt na místě původní budovy A7. Nový objekt se bude nacházet v těsné blízkosti chirurgické a anesteziologické kliniky s přístrojovým vybavením. Všeobecná fakultní nemocnice investici velmi potřebuje. Tak já se ptám, co s tím bude, pane ministře?

U Apolináře byl projekt nové porodnice za miliardu. Kde to je? Proč v tom nepokračujete? Všechno, co se dělá, je výsledek naší práce. Nemůžete ukázat taky něco? Nemůžete aspoň něco dotáhnout? Anebo nás informujte, možná nejsem dobře informovaný o tom. Modernizace chirurgických oborů, Fakultní nemocnice Hradec Králové. Ano, to se dělá. A co Thomayerova nemocnice? Ta vypadá jak za Masaryka, ano, katastrofa. Porovnejte IKEM a Thomayerovou nemocnici. Hrůza. A tam byla přece výstavba centrálního urgentního příjmu. Tak proč to neděláte? Proč nepokračujete v těch investicích? Já tomu nerozumím. Tak můžete tam stříhat ty pásky, ano. Můžete zase říct, jak jste slavný.

Ta akce Thomayerka, centrální urgentní příjem, měla být do roku 2025 investice 835 milionů, ne? A co se děje? Nic se neděje. Takže to zdravotnictví, jak jste začali, dali jste peníze – nebo já nevím, jestli to skutečně je nějaká cílená akce na to, aby... já nevím, to chcete privatizovat, nebo nechcete to zdravotnictví? Nerozumím tomu. To jsou všechno konkrétní věci, které my jsme dělali. Z těch 55 miliard, které jsme dovezli z Bruselu, byl velice důležitý projekt React-EU. Původně jsme tam měli 11 miliard a nakonec vzhledem k obrovskému zájmu jsme vyhověli všem. Všem jsme vyhověli. Všechny ta zařízení, která chtěla, to dostala. Já jsem na to osobně dohlížel. Já jsem volal Dostálové a říkám – i paní Schillerové – na to musíte mít peníze. Ano, bojovali jsme. Maláčová chtěla, a měla taky pravdu, pro výstavbu domovů seniorů a tak dále. A taky jsme tam dali 3 miliardy, ano? A ten React-EU znamená (za) 22,1 miliardy nejmodernějších přístrojů do 110 zdravotnických zařízení v České republice. A dávali jsme všem, bez ohledu na to, kdo tam byl ředitel, jaká obec, jaké město a tak dále. A kromě toho jsme dali ještě 5 miliard na integrovaný záchranný systém a 2,1 miliardy na sociální infrastrukturu. Takže React-EU byl pořízení zdravotnických přístrojů, vybavení a 2 066 nových lůžek pro pacienty. Do sociální infrastruktury šlo 733, to bylo pro zázemí a poskytování sociálních služeb. Integrovaný záchranný systém – 730 sanitních vozů či dalších vozidel určených pro reakce na mimořádné události, 1 356 setů nové techniky a věcných prostředků pro složky IZS. Takže to je výsledek naší práce. A to všechno bylo v roce, mělo to být v roce 2023. Já vám to tu můžu tedy číst.

Pražáci. Fakultní nemocnice Královské Vinohrady – heliport na pavilonu N1. Fakultní nemocnice Královské Vinohrady – rekonstrukce gynekologicko-porodnické kliniky, pavilon D, 93 milionů. To první bylo 96 milionů. Královské Vinohrady – pořízení přístrojové techniky a vybavení pracovišť nemocnice s ohledem na potenciální hrozby, 310 milionů. Thomayerova nemocnice – multioborový rozvoj terapeutických a intervenčních postupů v péči o pacienty Fakultní Thomayerovy nemocnice v návaznosti na urgentní příjem, 173 milionů. Fakultní nemocnice v Motole – rozvoj a modernizace pracovišť v návaznosti na standardizovanou síť urgentních příjmů, 423 milionů. Vznik robotického centra, rozvoj zobrazovacích metod a rozšíření možností práce s obrazovými daty pacientů ve Fakultní Thomayerově nemocnici, 192 milionů. Nemocnice Na Františku – modernizace přístrojového vybavení pro zkvalitnění zdravotní péče v nemocnici na Františku, 149 milionů. Fakultní Thomayerova nemocnice – zvýšení bezpečnosti a kvality chirurgických výkonů realizovaných ve Fakultní Thomayerově nemocnici, 133 milionů. Všeobecná fakultní nemocnice v Praze – obnova a rozvoj přístrojové techniky pro urgentní a intenzivní péči, 499 milionů. Fakultní nemocnice v Motole – rekonstrukce pneumologické kliniky, 54 milionů. Fakultní nemocnice Bulovka – rozvoj a modernizace vybavení chirurgických a diagnostických oborů, 149 milionů 894 tisíc. Ústřední vojenská nemocnice – pořízení přístroje PET/CT v ÚVN za 96 milionů. Ústřední vojenská nemocnice Praha – pořízení přístroje MR3T, magnetická rezonance, za 55 milionů. Takže Praha 2 miliardy 426 milionů 945 v rámci projektu React-EU. Naše dílo naší vlády! Pro nás zdravotnictví bylo absolutně top.

Jihočeský kraj. Nemocnice Tábor – modernizace vybavení nemocnice Tábor, 95 milionů. Nemocnice Jindřichův Hradec – modernizace, 147 milionů. Nemocnice Strakonice, 150 milionů. Přístavby, nástavby a stavební úpravy pavilonu nemocnice České Budějovice, 500 milionů. Skvělá nemocnice. Nemocnice Prachatice – modernizace nemocnice Prachatice, 73,4 milionu. Nemocnice Český Krumlov, 106 milionů 860 tisíc – modernizace. Nemocnice Písek – modernizace přístrojového vybavení Nemocnice Písek, 80,6 milionu. Jihočeský kraj – miliarda 153 milionů 218.

Jihomoravský kraj. Fakultní nemocnice u svaté Anny v Brně – rozvoj a modernizace pracovišť ve Fakultní nemocnici u svaté Anny v Brně pro posílení připravenosti nemocnice v boji s pandemickými hrozbami, 499 milionů 548 tisíc. Nemocnice Blansko – přístrojové vybavení pro Nemocnici Blansko, 88 milionů. Vojenská nemocnice Brno – rozvoj a modernizace Vojenské nemocnice Brno, 150 milionů. Nemocnice Boskovice – modernizace zdravotnického zařízení, 146,7 milionu. Fakultní nemocnice Brno – rekonstrukce JIP kliniky, IGEK, za 58,5 milionu. Fakultní nemocnice Brno, jipka další – 59 milionů. Fakultní nemocnice Brno – přístrojové vybavení v návaznosti péče na urgentní příjmy Fakultní nemocnice Brno, 381 milionů. Nemocnice Vyškov, příspěvková organizace – magnetická rezonance a stavební úpravy křídla D3, 150 milionů. Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace – stavební úpravy ARO Nemocnice Kyjov, 119, 120 milionů de facto. Nemocnice TGM Hodonín, 149,96 milionu – modernizace a rozvoj přístrojového vybavení v nemocnici TGM v návaznosti na urgentní příjem. Zase, Nemocnice Hodonín – modernizace... ne, pardon, to už jsem četl... pořízení přístrojového vybavení a technologií krajské nemocnice v Ivančicích, zařazené do páteřní sítě poskytovatelů urgentní péče, 118 milionů. Nemocnice Znojmo, příspěvková organizace – modernizace pracovišť Nemocnice Znojmo v návaznosti na urgentní příjem, 150 milionů.

To byl projekt Adama Vojtěcha, centrální urgentní příjem všude! Všude. A nechápu, proč to v Thomayerce už dávno nestavějí. Mimochodem se tam staví plicní klinika, to je také naše dílo, a bude se otvírat v březnu tohoto roku. Samozřejmě že nás nepozvou, ale vy všichni dobře víte, že tohle všechno je naše dílo, protože my jsme dělali konkrétní věci pro lidi.

Úrazová nemocnice v Brně – rozvoj a modernizace přístrojového vybavení pracovišť v návaznosti na urgentní příjem Úrazové nemocnice v Brně, 140 milionů. Nemocnice Milosrdných bratří, příspěvková organizace – rozvoj a modernizace přístrojového vybavení

a pracovišť v návaznosti na urgentní příjem. A Nemocnice Břeclav, 35,5 milionu, pořízení nového CT a digitálního skiagrafického přístroje pro nemocnici. Takže celkem Jihomoravský kraj 2 miliardy 396 milionů, vážení občané Jihomoravského kraje.

Karlovarský. Nemos Sokolov, soukromá nemocnice – rozvoj a modernizace pracovišť navazujících na urgentní příjem, 97 milionů. Karlovarská krajská nemocnice – zdravotnická technika, React-EU Cheb, projekt II, 69 milionů. Karlovarská krajská nemocnice – zdravotnická technika, React-EU, 237 milionů. Karlovarský kraj celkem 403 milionů.

Královéhradecký kraj. Oblastní nemocnice Náchod – rozvoj a modernizace zdravotní péče v nemocnici Náchod, 148,7 milionu. Fakultní nemocnice Hradec Králové – modernizace a obnova přístrojů v rámci navazujících oborů na urgentní příjem za 499 milionu. Oblastní nemocnice Náchod – rozvoj a modernizace zdravotní péče, Náchod UP Rychnov nad Kněžnou, 147,7 milionu. Oblastní nemocnice Trutnov – rozvoj a modernizace zdravotní péče, Trutnov, 145 milionů. Rozvoj a modernizace zdravotní péče Jičín, 150 milionů. Spolu Královéhradecký kraj miliarda 90 milionů. Ano, všude lidi budou mít super moderní přístroje.

Liberecký kraj. Krajská nemocnice Liberec – vybavení pro robotickou miniinvazivní technologií, 72,5 milionu. Nemocnice Jablonec nad Nisou, REACT-EU, 129,8 milionu. Potom je tu nějaká MMN, akciovka, to nevím, co je – rozvoj a modernizace a posílení odolnosti páteřní sítě s ohledem na potenciální hrozby, 150 milionů. Krajská nemocnice Liberec – vybavení pro posílení páteřní sítě, 351 milionů. Nemocnice s poliklinikou Česká Lípa – urgentní příjem 145,6 milionu. Liberecký kraj 849 378 000.

Moravskoslezský kraj. Sdružené zdravotnické zařízení Krnov, příspěvková organizace, to je městská – rozvoj a modernizace pracovišť navazujících na urgentní příjem druhého typu sdruženého zdravotnického zařízení Krnov, 150 milionů. Nemocnice ve Frýdku-Místku, příspěvková organizace – zvýšení kvality poskytování zdravotní péče v nemocnici ve Frýdku-Místku, 149,8 milionu. Fakultní nemocnice Ostrava – rekonstrukce Karim jednotky, Orim 1, 2 včetně vybavení zdravotnickou technikou Karim a JIP, 195 milionů. Nemocnice Agel Nový Jičín, soukromá nemocnice – rozvoj a modernizace a posílení páteřní sítě v nemocnici Agel Nový Jičín, 149,9 milionu. Fakultní nemocnice Ostrava – vybudování dvou arytmologických sálů, stavba a zdravotnická technika včetně systému pro intervenci a doplnění diagnostické zobrazovací techniky, 197,5 milionu. Slezská nemocnice v Opavě – rozvoj a modernizace pracovišť navazujících na urgentní příjem Slezské nemocnice v Opavě, 149 milionů. Nemocnice Třinec – modernizace, 144 milionů. Městská nemocnice Ostrava. (Hlasitý zvuk otvírané lahve z místa ministryně Černochové. Smích některých poslanců.) Rozvoj a modernizace... a posílení vybavení nemocnice... (Ministryně Černochová: Já se vám omlouvám.) Potřebujete první pomoc? Ne. (Ministryně Černochová: Já jsem se lekla víc než vy.) 150 milionů. Nemocnice Agel Ostrava, soukromá 144 milionů – to je rozvoj, modernizace a posílení páteřní sítě v nemocnici Agel. Nemocnice s poliklinikou Havířov – výstavba a modernizace akutních pracovišť s návazností na urgentní příjem druhého typu, 150 milionů. Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj, modernizace pracovišť Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj 150 milionů. Takže celkem Moravskoslezský kraj miliarda 837 milionů 354 tisíc.

Olomoucký kraj. Olomoucký kraj – modernizace nemocnice Hranice, 123 milionů. Přístrojová a jiná zdravotnická technika pro rozvoj a modernizace pracovišť intenzivní péče s návazností na urgentní příjem nemocnice Agel Prostějov, 130 milionů. Přístrojová a jiná zdravotnická technika pro rozvoj a modernizaci pracovišť intenzivní péče s návazností na urgentní příjem nemocnice Agel Šternberk, to je 104 milionů. Modernizace pracovišť operačních a akutních oborů, to je Fakultní nemocnice Olomouc, státní, 99 milionů. Potom je tady nemocnice Agel Jeseník a to je modernizace přístrojového vybavení s ohledem na potenciální hrozby, 42 milionů. Potom je tady Středomoravská nemocniční soukromá Agel, 145 milionů. Přerov – přístrojová a jiná zdravotní technika pro rozvoj a modernizaci pracovišť intenzivní péče v návaznosti na urgentní příjem. A potom tady mám znovu Fakultní

nemocnice Olomouc, 401 milionů, rozvoj diagnostických pracovišť. Jinak tam mají skvělý, jeden z nejlepších mamografů. Minule, když jsem byl na onkokonferenci, tak mi psali lidi, že musí dlouze čekat na vyšetření, ženy na mamograf. Tady se téměř nečeká. A mají tam skutečně velice moderní pracoviště. Sám jsem to navštívil, protože, znovu opakuji, prevence onkologie je... prevence rakoviny je strašně důležitá. Nemocnice Šumperk 128 milionů – rozvoj a modernizace odolnosti s ohledem na potenciální hrozby. Takže celkem Olomoucký kraj miliarda 175 milionů.

Pardubický kraj. Litomyšl, nemocnice – vybavení navazujících oborů, 53,2 milionu. Svitavská nemocnice – sloučení JIP a vybavení navazujících oborů, 123 milionů. Chrudimská nemocnice – vybavení navazujících oborů, 92 milionů. Pardubická nemocnice – výstavba pavilonu centrálního urgentního příjmu s centralizací akutních provozů, 500 milionů. Orlickoústecká nemocnice – výstavba pavilonu centrálního příjmu s odbornými vyšetřovnami, druhá etapa, 150 milionů. Orlickoústecká nemocnice – vybavení navazujících oboru na UP 2, 73 milionů. Celkem Pardubický kraj 992 milionů.

Plzeňský kraj. Rokycanská nemocnice, 63,6 milionu – modernizace vybavení nemocnice. Klatovská nemocnice – rozvoj a posílení odolnosti a připravenosti zdravotnického zařízení, 149,9 milionu. Stodská nemocnice – rozvoj a posílení odolnosti a připravenosti zdravotnického zařízení, 98,7 milionu. Rekonstrukce JIP, Fakultní nemocnice Plzeň, 73 milionů. Privamed – modernizace a dovybavení návazných pracovišť urgentního příjmu. Privamed – radiodiagnostické oddělení, laboratoře OKB, OKM, 150 milionů. Mulačova nemocnice – obnova přístrojového vybavení pracovišť urgentní péče Mulačovy nemocnice, 150 milionů. Fakultní nemocnice Plzeň – obnova a modernizace zobrazovací techniky, 355 milionů. Znovu Fakultní nemocnice Plzeň – obnova a vybavení operačních sálů, 68,8 milionu. Domažlická nemocnice – rozvoj a posílení odolnosti a připravenosti zdravotnického zařízení, 129 milionů. Celkem Plzeňský kraj miliarda 238 milionů 398.

Středočeský kraj. Nemocnice Slaný – modernizace, 150 milionů. Nemocnice Nymburk. Tu jsem navštívil opakovaně. Tak tam mají nový rentgen a mají novou skvělou magnetickou rezonanci, 150 milionů. Kladno, oblastní nemocnice, taky 150 milionů – modernizace přístrojového vybavení, Kladno. Oblastní nemocnice Mladá Boleslav – 55,4 milionu, dospávací jednotka, rozvoj a modernizace. Zase Mladá Boleslav – 226 milionů, rozvoj a modernizace, přístroje. Městská nemocnice Čáslav – 96,4 milionu, rozvoj a modernizace. Masarykova nemocnice Rakovník – 150 milionů, rekonstrukce a modernizace. Pořízení přístrojového vybavení pro urgentní pracoviště druhého typu Nemocnice Hořovice, NH Hospital, a. s., soukromá, 150 milionů. Oblastní nemocnice Kolín, nemocnice Středočeského kraje – 150 milionů, modernizace zobrazovací techniky ON Kolín. Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a. s., – 147,6 milionu. Mělnická zdravotní, a. s. – 150 milionů, modernizace a posílení odolnosti nemocnice Mělník v rámci urgentního příjmu se zaměřením na gynekologicko-porodnické oddělení a radiodiagnostiku, 150 milionů. Rozvoj a modernizace a posílení odolnosti v Oblastní nemocnici Příbram s ohledem na potenciální hrozby, 150 milionů. Takže celkem Středočeský kraj 1 725 749 000

Ústecký kraj. Doplnění a modernizace přístrojového vybavení pro urgentní péči, intenzivní péči a poskytování zdravotních služeb při epidemii v Nemocnici Žatec – 99,7 milionu. Dále Rumburk – pořízení přístrojového vybavení pro urgentní pracoviště druhého typu Krajské majetkové příspěvkové organizace Rumburk, 150 milionů. Mimochodem to je nemocnice, kterou jsme zachránili od krachu. Ta byla na odpis. Tam jsme se osobně angažovali a Krajská zdravotní, co je dneska vlastně největší zdravotnické zařízení v České republice, Ústecký kraj ji vzal pod křídla a připravuje se tam další investice. Přístrojové vybavení nemocnice Litoměřice, tu jsme zase zachránili před privatizací. Tam si někdo na to brousil zuby – 146 milionů a je to pod Krajskou zdravotní, takže pod krajem. Rekonstrukce porodnice a přístrojové vybavení Nemocnice Teplice – 150 milionů, také Krajská zdravotní. Nový pavilon emergency včetně operačních sálů, centrální sterilizace a JIP

v Nemocnici Děčín – 150 milionů. Nový pavilon emergency včetně JIP v Nemocnici Chomutov – 150 milionů, ale celkově Chomutov investuje asi 900 milionů do absolutně supermoderní nové nemocnice. Přístrojové vybavení Nemocnice Most, Krajská zdravotní – 138 milionů. A potom v Ústí nad Labem nový pavilon s operačními sály, oddělením JIP a kardiochirurgie včetně vybavení v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem – 500 milionů. Takže celý Ústecký kraj 1 483 662 000.

Takže vlastně z toho vidíte, že téměř všude, kde jsou nemocnice, získaly peníze na modernizace přístrojů. A byla to naše iniciativa, protože jsme zkrátka chtěli, aby ta zdravotní péče byla dostupná, nejlepší přístroje všude. Ne jenom v Praze, ale ve všech krajích.

Vysočina. Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace – rozvoj a modernizace zdravotní péče, operační obory a urgentní medicína, 250 milionů. Zase nemocnice Jihlava – rozvoj a modernizace zdravotní péče, diagnostika a komplement, 250 milionů. Nemocnice Havlíčkův Brod – 150 milionů, přístrojové vybavení. Nemocnice Třebíč – 150 milionů, modernizace přístrojového vybavení a technologií. Nemocnice Pelhřimov – 150 milionů, modernizace zdravotnické přístrojové techniky – Pelhřimov. Nemocnice Nové Město na Moravě – 150 milionů, rozvoj a modernizace a posílení odolnosti. Takže celý Kraj Vysočina miliarda a téměř sto milionů. Vlastně každá nemocnice dostala.

Zlínský kraj. Vsetínská nemocnice – rozvoj a zvýšení odolnosti, 136 milionů. Potom je Krajská nemocnice Tomáše Bati – modernizace urgentního příjmu Krajské nemocnice Tomáše Bati v návaznosti na snížení dopadů covid-19, 500 milionů. Modernizace přístrojového vybavení Kroměřížské nemocnice – 138 milionů. Uherskohradišťská nemocnice – 116 milionů, rozvoj a modernizace a posílení odolnosti Uherskohradišťské nemocnice s ohledem na potenciální hrozby – 115,6 milionu. Takže spolu je to 890 milionů.

Takže vážení spoluobčané, ano, tohle všechno je výsledek práce vlády hnutí ANO, kde pro nás to zdravotnictví byla absolutní priorita. Bohužel to není pro tuto vládu. Já jsem tady četl všechny ty projekty – porodnice v Brně, porodnice u Apolináře, spáleninový pavilon Královské Vinohrady, kde přistává helikoptéra do bláta, potom bohužel, když je tam nějaký spálený pacient, tak dělá vinohradské kolečko, že ho tam vozí z budovy do budovy. Také katastrofální nemocnice, jak to vypadá. Podobně jak to vypadá v Thomayerce, kde je ten pavilon plicní klinika, tak tam mají nábytek, to by mohli prodat do nějakého antikvariátu, nebo tedy i knížky tam mají nějaké, ale myslím ten nábytek. Nevím, ten jsem sám viděl. To je úplně katastrofa. Nikdo se o to nestaral. My jsme to nastartovali a bylo by dobré, kdyby pan ministr, který ale bohužel je takový, jaký je, tak když už to tedy otvírá, ty naše projekty, aby aspoň se zasadil za to, aby pokračovaly tyhle projekty. A vůbec to zdravotnictví. Vždyť my jsme měli projekty vzdělávání. Proč nezařídíte, aby ty sestřičky nemusely studovat 4+3 roky? Protože to zase nějaký hlupák v Bruselu vymyslel? Proč nestudují jenom čtyři roky? Proč? Bavili jsme se tady o – byla debata výsluhy. Ano, my jsme měli takový projekt, že jsme uvažovali, že bychom ty sestry motivovali, že by dostali výsluhy ti, kteří slouží na těch jipkách, ano, kteří jsou tam neustále, bez kterých ti doktoři samozřejmě mají problém.

Vzdělávání. V roce 2018 jsme prosadili 7 miliard na 10 let. Zvýšila se kvóta přijímaček a studentů na lékařských fakultách. Pojďme se bavit o tom, proč stát vzdělává profese, které často i nikdo nepotřebuje. Ano, vysoké školy přijdou, chtějí peníze, dostanou, ale nikdo jim neřekne, máme málo zubařů, máme málo psychiatrů. Mimochodem to je velký problém, ta psychiatrie. Nadace Agrofertu minulý rok vypsala grant na 2,5 milionu korun a teď na 5 milionů korun. Všichni, kteří studují psychiatrii, můžou získat peníze na to, aby studovali tenhle těžký obor, který je pro nás stále více potřebný. Zubaři, radiologové, pediatři. Ano, tohle všechno se podívat na ty kvóty, ne? Ten zubař Hustopečích, když ta jeho kolegyně dostala nabídku z Velkých Pavlovic a nechala mu tam 1 500 klientů bez zubaře, stáli tam na chodníku, my jsme tam byli, tak jsem se ho ptal, kolik zubařů skončilo lékařskou fakultu v Olomouci, kolik jich bylo v ročníku? Osmdesát? A proč jich není 200, nebo proč to někdo cíleně neorganizuje? Proč ten stát takhle to nedělá? Ne? Pojďme se o tom bavit, ale to je

všechno. To je nejenom pro stát, ale to je i pro soukromé firmy, které potom si musí dělat průmyslovky, ne? A například ve Varnsdorfu. Pan – teď mi vypadlo jméno – udělal z haly průmyslovku. Tak. A budou tam ti naši učni. Bohužel je potom riziko, že oni skončí v té výrobně čipů, co paní Pekarová zařídila na Tchaj-wanu, že do Drážďan. Takže to jsou ty takzvané efekty. Ale o tom vzdělávání samozřejmě já nechci tady mluvit. To bych mohl mluvit o tom strašně dlouho.

My jsme – a já, když jsem přišel do politiky, tak jako ministr financí jsem chtěl, aby lidi viděli, protože já nejsem na to mluvení, že něco za námi zůstane. Proto jsem jako ministr financí prohlásil, nevím, v kterém roce to bylo, že neexistuje, aby se stalo, že nebudou peníze pro dopravní infrastrukturu. A vše, co se teď staví, co je připraveno, co je rozestavěno, vlastně přišlo s nástupem ministra Ťoka. Ano, on byl ten, který – a samozřejmě, já jsem to chtěl, já jsem mu jasně řekl, proč trvá výstavba dálnice D8 tak dlouho? Já jsem mu řekl – musíte ji dostavět. Tak ji dostavěl, v prosinci 2016 jsme ji otevírali. Třicet dva let to trvalo. Nebo dálnice kolem Hradce. Kolik to trvalo? Čtyřicet let. Takže Ťok byl ten, který s tím přišel. Já jsem na něho tlačil, já jsem mu řekl, vždycky budou peníze. A pokud se teď staví 200 kilometrů dálnic a tento rok se bude otevírat 111, tak je to výsledek naší práce.

No a pan Kupka, ten to má jednoduché. On je hlavně na to mluvení, on jako bývalý mluvčí, takže mluví tím krásným hláskem a otevírá všechno. Minulý rok obchvat Bludova, obchvat Svitav, D7 Chlumčany, obchvat Havlíčkův Brod, modernizace železniční trať z Prahy do Mstětic, silniční obchvat Jílového u Prahy, rekonstrukce dálnice D5, nový úsek dálnice D7. Jedno za druhým. Obchvat Karviná a tak dále. To všechno jsme my tlačili. Dopředu. No.

Takže už teď se chystá velká sláva a pan premiér v prosinci tohoto roku půjde otevřít – už se chystá termín – první PPP projekt, který odmakal Havlíček, v historii naší země, strakonická dálnice. První. Já nevím, kolik je to, jestli je to 30 nebo 40 kilometrů. Ano, ale zkuste, pane ministře nebo pane premiére – pan premiér ne, ten nedělá nic, jen ty projevy a pásky – ale zkuste něco vašeho, zkuste něco udělat vy.

Tady vidím ministra kultury. Tak Nová scéna, pane ministře, když vás vidím. Kdy bude Nová scéna? Kdy odvoláte tu bábu z té Národní galerie? Vždyť to je marné! Já jsem tam vzal Macrona, ukázal jsem mu francouzskou sbírku, kterou koupil Masaryk, dneska má miliardové hodnoty. Národní galerie, měli jsme krásný projekt, ne? Proč to neděláte? Nová scéna. My jsme opravili Národní muzeum, Státní operu, my jsme dělali Invalidovnu a další ty projekty, které potom tady pan premiér se nestyděl prodávat v rámci jejich 50 nebo 100 bodů úspěchu. Naše práce!

Prosím vás, Muzeum totality. Ne, tam mě vzal Herman 2016. Kolik to dalo práce tam to všechno dát do pořádku, aby to získal stát. Má to ÚZSVM, ne? Muzeum totality. Byl se tam vyfotit pan premiér, byl tam pan Stanjura, byl tam i zbytečný ministr se vyfotit. A kde to je? Kdy budete klepat? Páska kdy bude? Klepejte. To je můj projekt, tak ho dorazte. Kolik jsme měli těch projektů? Tak v tom pokračujte. Udělali jsme vám Národní investiční plán. Já jsem si sem jen tak odskočil z té dopravy k vám. Ne?

My jsme měli ministra Zaorálka. Ten byl na to mluvení geniální. Tak jsem mu pomáhal, i když byl tedy z jiné strany, aby něco ukázal. Císařské lázně kdybych nenavštívil, nikdy nejsou. Teď tam chodí všichni ti lepší podnikatelé a ten mainstream se fotit. Vy nemáte dobrý pocit, když vidíte nějakou ruinu a potom je to super? Ne? Těch zámků a toto všechno, Národní památkový ústav. Vy máte takový rezort, kde můžete těm lidem něco ukázat, že něco se vytvoří, co naši předkové vystavěli.

No, tak se vrátím k nejlepšímu, nejšťastnějšímu ministrovi Kupkovi, ten nejlíp mluví ze všech. Tak nádraží, 10 miliard jsme dali do nádraží. V Teplicích jsem byl dvakrát a potom přišel pan premiér a se tam vyfotil, že proč to neděláme, a už je hotovo. Rekonstrukce budovy ve stanici Teplice v Čechách se stala železniční stavbou roku. Výpravná budova získala hlavní cenu v kategorii rekonstrukce historických staveb. Naše práce. Hlavní nádraží v Praze, ten

přechod, aby lidi nechodili po kolejích na Žižkov. Já jsem mu říkal, proč to neudělali, třicet let? Tak jsme to udělali. Taková prkotina.

Chtěl jsem něco těm lidem ukázat. Toto jsme my udělali. Tady jsme to začali. A my jsme vám uznali vaše věci. Ale vy jste neměli nic. Stanjura jako ministr dopravy v roce 2012 a 2013 začal rekonstruovat dva úseky D1. Tak my vám to uznáme. Vy nám neuznáte nic. Vy jenom se tváříte – naše, naše. No tak co jste toho mohli udělat, ne? Ťok to začal. Ťok to začal. A kolik to bylo, kolik trvá taková příprava? My jsme udělali ten zákon na vykoupení pozemků a ten projekt a vysoutěžili. A tak dále. No, takže ministr Kupka je šťastný, protože ten má toho nejvíce. A samozřejmě je důležité, aby se v tom pokračovalo.

Tady je článek Česko zažívá boom ve stavbě dálnic. Ale už na rok 2025 chybí desítky miliard. Já jsem kdysi posílal ministry dopravy do Rakouska, aby se naučili projekt ASFINAG. To je rakouská firma, která v podstatě funguje asi, nevím to přesně, jako akciová společnost, takže může vlastně i brát ty úvěry. Teď to vlastně Stanjura trošku obelhal, ten rozpočet, a vzal si vlastně úvěr mimo rozpočet. A udělejte to. Udělejte to! Proč to neděláte? Vy se jenom chlubíte naší prací, a když se podívám, co vy jste dělali – jak to vlastně bylo do roku 2010? My jsme slyšeli ty různé kšefty, jak to tam chodilo. A potom přišel Bárta a údajně chtěl taky, oni mu to nedali, tak to celé zazdil. Ano, to jsou takové drby.

Kolik se zahájilo a zprovoznilo dálnic 2011? Nula. 2012 – nula. 2013 – 800 metrů. 2014 – nula. To je ještě důsledek váš. Takže vy jste za čtyři roky zahájili 800 metrů. A ještě máte tu drzost nám něco o tom vykládat a pan premiér se stále chlubí, jak je to úžasné, jak on všechno. Takže lidi by měli vědět, že je to naše práce, že my jsme to odmakali a vše, co se tento rok bude otevírat, a nebude toho málo, nebude toho málo, tak samozřejmě to jsme odmakali my. Ano?

Já jsem v úterý, a to je taky jako příběh, se otevíral poslední úsek dálnice D3, to znamená dálnice, která vlastně ústí, nebo končí na naší hranici s Rakouskem směr Linec. A já jsem si dohledal monitoring z roku 19, kdy, a to je jako velká sranda, že nakonec to tak dopadlo, kdy jsem řekl, že my na té hranici budeme dříve než Rakousko. Jo, 19. 7. 2019 – Babiš vyzval Rakousko, ať si se stavbou dálnice pospíší. Rychle zapomněl na Ťokovy kilometry. Všechno tahle média, co jsou součástí vaší vlády, jak nás dehonestovala – no a víte, jak to dopadlo? No že jsem měl pravdu. Že jsem měl pravdu. Protože naši – a teď nemluvím o úseku Praha–Tábor, k tomu se ještě vrátím, ale naši, to tak vypadá, budou na té dálnici v roce 2026. A víte, kdy tam bude to Rakousko? 2031! Vykašlali se na to! Proč? Protože mají ty Zelené ve vládě, ti magoři.

Takže jsem měl pravdu. A víte, co by měl udělat pan premiér nebo pan mluvčí, ministr dopravy Kupka? Měl by zavolat ministrovi dopravy a říct mu: Hele, pospěš si. Pospěš si. Já pevně doufám, že po nových volbách, a myslím, že tento rok jsou, ty Zelené vyženou.

Takže my budeme na dálnici v roce 2026. A byli bychom už dávno, kdyby váš poslanec za ODS neměl ty pozemky kolem Českých Budějovic a nešlo by se do tunelů. A prodrbala se miliarda korun, protože nějaký poslanec tam měl, váš za ODS, pozemky, no tak budeme na té dálnici 2026. A pokud je pravda, že 1. února je nějaký mimořádný summit, tak ať si udělá pan premiér bilaterálku s panem kancléřem Rakouska, ať mu řekne: Hele, potřebuju, abys stavěl. Je blbé, že my budeme na té hranici 2026 a tomu Rakousku to potrvá ještě do roku 2031. Pět let. Takže tady se to dá vyzdrojovat. Když jsem o tom mluvil, tak jsem byl za pitomce. No a potom samozřejmě pan mluvčí, ministr dopravy, má střet zájmů, protože je ze středních Čech. Tak ať se věnuje té dálnici, ať to tlačí, vždyť je to jeho teritorium, ne? Já jsem tam byl. Kde to bylo...? Ksindle! uráželi odpůrce Babiše. Byl jsem... Jílové to je? Takže já jsem chodil na ta místa. Pan premiér chodí jenom stříhat nebo otvírat nebo to se stříhá taky. Potom tady ta provládní média. Rakouští dálničáři považují Babišova slova o rychlé výstavbě za nesmysl. Ale Babiš měl pravdu. Takže my budeme 2026 a Rakousko má zpožděni. Zkuste si to dohledat. A řekněte premiérovi a ministrovi Kupkovi, ať zavolá do toho Rakouska. Já

doufám, že ti Zelení ve vládě nebudou, jako my je musíme všude vyhnat z té Evropy, protože oni nás zničí tady, a mohli by to tedy postavit. A ten úsek Praha–Tábor, tak zkuste nějaký PPP projekt. Vždyť Havlíček vám to ukázal, jak se to dělá. Zkuste a něco ukažte! Vy žijete z naší práce, tváříte se, že je to vaše. Není to vaše. Můžu se bavit tady o Dukovanech, o těch různých pomluvách, že Karel Havlíček chtěl tento Rosatom. Přitom vy jste je měli ve finále v roce 2012. No, ale nemůžete něco už udělat taky? Nebo stále jenom... Nejhorší na tom je to, že vy jste vlastně nikdy nevyhodnotili vaše programové prohlášení vlády, a teď vlastně pan Stanjura oznámil, že už nic nebude. Takže vy budete dva roky teď vegetovat. Nemohli byste udělat ještě nové programové prohlášení vlády na rok nebo aspoň 2025? Nebo nevím na kdy? Protože to je jako neuvěřitelné.

No a ta vaše provládní média. Tady je Euro. Doprava 2024. Nejen 118 kilometrů nových dálnic. Titulek. Soustřeďte se. Pokud by se stav ekonomiky měřil jenom letošními investicemi do dopravní infrastruktury, byla by dobré kondice. Naše práce, provládní novinář ani slůvko neřekne, že jak to bylo. Ne. Do minulosti se s pětikoalicí nevracíme. Nikdy. Nás stále konfrontují nějaké výroky, nevím, z jakého data. A to s nimi nedělají. To s nimi nedělají. No, takže dopravní infrastruktura a zkusme se bavit o tom financování. Tady je článek, to napsalo Echo, 20 miliard stojí bokem. Jak funguje mytický Státní fond dopravní infrastruktury? Ano, který funguje – já jsem nikdy nepochopil, protože tam tečou ty peníze na dálnice a na železnice a v podstatě ŘSD a Správa železnic, to jsou dvě obrovské firmy, máte tam dva generální ředitele, takže vždycky jsem se smál, když tvrdili, že Havlíček to nemůže zvládnout. No může to zvládnout, pokud má gramotného ředitele. A taky to zvládal. Takže bavme se o tom, jak to budeme financovat. Anebo pokud samozřejmě pan Stanjura na rok 2025 bude mít tolik peněz, kolik bude potřeba, tím lépe. Ale když už teď si vytáhl 20 miliard bokem, jako že se tváří, že to není v tom rozpočtu, ale tak samozřejmě já jsem na to zvědav. A já si myslím, že ten projekt ASFINAG je dobrý projekt, ale bohužel jsme to úplně neuchopili a bylo by možná dobré se nad tím zamyslet.

Včera jsme tady slyšeli z úst pana Okamury ohledně té Liberty. Ta Liberty je jednoduchá, to je privatizační příběh. Kdyby byla, to byl tehdy kdo? – Rusnokova vláda, ale samozřejmě to má nějakou historii, prodala Novou huť Třineckým železárnám, tak teď asi ten problém není. Na privatizaci Nové huti, tam si nejdřív vzali nějací velcí kluci 10 miliard, potom přišel Lakšmí Mittal, ten si vytáhl 52 miliard na dividendách a potom to prodal tomu Guptovi, který chtěl vytahovat peníze, a my jsme mu v tom zabránili.

To je neuvěřitelné, že pan premiér jezdí do Afriky, do Indie, nevím, kde všude, ani Síkela, ministr, ani premiér nebyli ani jednou v Liberty. Nebyli. Odboráři museli za ministrem Síkelou. Já jsem to navštívil asi pětkrát. My jsme tam byli a jednali, zabránili jsme, aby vytáhli 1,5 miliardy emisních povolenek pro jeho rumunskou sestru. My jsme dali do dozorčí rady zástupce Ministerstva průmyslu, aby to tam hlídal. A někdo to kritizuje? No, když tam EGAP dal tu garanci, tak samozřejmě že ten stát si to měl tam hlídat. Vy jste přišli a v podstatě jste stáhli toho zástupce Ministerstva průmyslu z té dozorčí rady. Abyste vůbec o ty firmě nevěděli vůbec nic. OKD, které my jsme zachránili? Já jsem ho koupil za 70 milionů, dneska má plno miliard na účtě. Tak odmítáte říct veřejnosti, za kolik si pronajímáte OKD pozemky od toho podvodníka Bakaly? Který to celé vytuneloval a který tam má ještě miliardové pozemky a které jeho vydavatelství nic jiného nedělá, jen pomlouvá a kritizuje mě a hnutí ANO. To je co tohle? To je ta transparentnost a slušnost? Takže Liberty, ano, to je samozřejmě problém, problém hlavně privatizace, ale když už jste to zpackali v rámci privatizace, a teď mluvím na vás jako na systém, protože vaše opoziční smlouva potvrdila tu situaci, která tady byla, že levice, pravice neexistuje, existují jenom prachy a moc, to byla ta opoziční smlouva. No tak teď, když už se to zpackalo, tak jste se mohli asi starat, pane premiére. Takže to je ta Liberty.

Tady mám ještě NKÚ. Bylo by dobré, kdyby Klára Dostálová vystoupila a něco k tomu řekla. Protože samozřejmě – kdo je to NKÚ? No to jsou politici. To je bývalý poslanec za

ČSSD, který dělá politiku. Který se vždycky lísal tomu, aby ho zvolili, u Zemana, potom u nás, potom u vás, a teď píše nějaké nesmysly a nějaké politické statementy. Ze závěru NKÚ vyplývá, že role výstavby podpořených bytů ve vztahu k celkovému objemu dokončených bytů a k počtu obydlených bytů je marginální. Takže tady mám podklad. Mám pocit, že tu zprávu tvořil někdo, kdo příliš netuší, jakou má stát a jeho jednotlivé složky v oblasti bydlení roli. Samozřejmě že podíl výdajů státu v oblasti bydlení je za MMR relativně malý a z pohledu MMR je to 11,7 miliardy korun. Jsou to zdroje zaměřené pro sociální skupiny jako senioři, zdravotně postižení. Je ale potřeba si zprávu NKÚ přečíst celou. Pan Bartoš to hned na nás útočil a říkal hnutí ANO, no tak vy jste naslibovali desítky tisíc bytů a kde jsou ty byty? Kde jsou? Změnili jste strategii a teď říkáte mladým lidem, že si to mají pronajmout. Ale naši lidi chtějí vlastnit. Bohužel. Bohužel ne, to je normální. Já myslím, že je to fajn. A proč tedy. když jste slibovali, to neplníte?

Takže když si přečtete tu zprávu NKÚ, tak ta podpora bydlení je rozdělena mezi několik rezortů, MMR, MŽP, Ministerstvo financí a MPSV. Investiční podpora bydlení byla v souhrnu za tyto rezorty 47 miliard, MPSV 59 miliard, které má příspěvek na bydlení. Logicky je ale zcela nejzásadnějším hráčem v objemu finančních prostředků soukromý sektor a jeho roli nemůže stát nikdy suplovat. I navzdory tomu relativně malému podílu bylo v období 2016 až 2021 z podpor poskytnutých z národních zdrojů a Evropské unie v rámci IROP pořízeno 4 663 bytů, z toho 2 451 jenom z národních zdrojů. Toto číslo není tak malé, jak se nám NKÚ snaží naznačit. Oblast bydlení není sprint, neexistují okamžitá řešení. Hnutí ANO muselo z tohoto pohledu řešit vnitřní dluh po předchozích vládách, které bytovou politiku dlouhodobě neřešily dostatečně. Navíc základním pilířem řešení bytové otázky v České republice měl být nový stavební zákon, který jsme dokončili. Ten měl ambici zcela zásadním způsobem ovlivnit ve střednědobém horizontu situaci na trhu bydlení. Navzdory tomu, že vyhrál cenu Zákon roku, pětikoalice schválila jeho odklad a nakonec byl přijat ve vykuchané podobě a není funkční dodnes.

Takže zase NKÚ, zase politická zpráva. Stačí se podívat, kdo tam je, za jaké strany tam kdo je. To má být nezávislý orgán. Není nezávislý. Tahle pětikoalice přišla s tím, že zkrátka všechny ty kvazi nezávislé si podmanila. Když ERÚ něco řeklo, tak šli na kobereček. Český statistický úřad, když byla inflace, tak šel na kobereček. Bartoš, když chtěl přihrát zakázku nějaké té firmě, ÚOHS mu to zrušil, tak pan Bartoš říká – no, tak ten ÚOHS je špatně, ten musíme vlastně zrušit. Proto když já říkám o nové totalitě, tak všichni řvou. Já už jsem to slovo dávno nepoužil, ale takhle se zkrátka vy chováte. Takhle se chováte! Takže to je další věc.

Kromě toho, že jste vůbec nepochopili, jak je důležité to zdravotnictví, tak samozřejmě váš hlavní problém jsou důchodci. Ano, důchodci. Já jsem také důchodce. Vždycky dostávám od Jurečky dopis, úplně zbytečný dopis, dělá si PR, a ta jedna strana je tam navíc a stojí miliony korun. Vy jste stále argumentovali, jak ti důchodci se mají skvěle, jak to je všechno úžasné. Pro nás to byla priorita. My jsme to měli v programu. My jsme i to číslo splnili. Teď vyšel nový článek, který vám tady přečtu: Důchodci loni zchudli nejvýrazněji za posledních více než 10 let, 16. ledna 2024, Lukáš Kovanda, analýza. Starobní důchodci v roce 2023 zchudli nejvýrazněji za posledních více než 10 let. Poprvé od roku 2013 nastala situace, kdy roční změna starobních penzí nepřevýšila roční míru inflace, které jsou vystaveni právě senioři a kterou specificky Český statistický úřad měří. Ano, vy jste normálně ty důchodce obrali o to, na co měli nárok.

A když tady ještě sedí pan ministr kultury, tak jsem si teď vzpomněl, že by bylo dobré, kdybyste nám řekl, kolik peněz, kolik miliard, a já si myslím, že to může být 8 – 10, v rámci inflační doložky restitučních nároků dostala církev, kterou jste tady schválili za velice podivných okolností, za prodražené ceny za pozemky a za lesy. Víte, kolik peněz, pane ministře, za ty miliardy byste rekonstruoval zámků? Všude. Novou scénu byste udělal, Národní galerii, další zámky, všude! A dostala to církev, která dostala 165 miliard, protože to

někdo nakonec vylobboval. Proč se tady neřešily restituce po revoluci, to vědí – nevím, možná pamětníci, kteří už tady ani nejsou.

Takže důchodcům jste to vzali, ano, i když na to měli nárok. Je úplně jasné, že to bylo i v rámci prezidentské kampaně, že jste to nechtěli řešit, že jste to věděli, že jste ty lidi podvedli. A není pravda, když argumentujete absolutně, kolik ti důchodci dostali peněz. První co bylo, protože nemáte důchodce rádi – pamatujeme si na ODS, 2010 až 2014 jsme zdědili 45 korun navýšení, velká ostuda – tak jste jim vzali hned slevu na jízdném. To jste vzali i studentům samozřejmě. Vzali jste jim slevu. Takže ti důchodci – podle těchto informací zkrátka nepokrylo to navýšení ani inflaci. Takže zatímco průměrný starobní důchod se loni navýšil o 12,4 %, důchodcovská míra inflace činila 13,6 %. Reálně si tak důchodci pohoršili o 1,2 %, tedy nejvýrazněji od roku 2012.

V letech 2014 až 2022, a to je za nás, si senioři rok co rok reálně soustavně polepšovali, takže lze říci, že jejich životná úroveň každoročně stoupala. Ano, za našich vlád. Od roku 2014 až do předloňska totiž roční nárůst průměrné starobní penze vždy převyšoval roční míru důchodcovské inflace. Český statistický úřad měří specificky právě inflaci, které jsou vystaveni důchodci, tedy inflaci důchodcovskou. Spotřební koš seniorů se totiž podstatně odlišuje od spotřebního koše běžné populace. Důchodci například více utrácejí za léky. Ano, ty léky – navyšujete teď DPH, nemluvě o tom, že nejneschopnější ministr zdravotnictví není schopen je ani sehnat. Ani sehnat. Takže navyšujete DPH. Navyšujete. A dneska jsem viděl zajímavou relaci, kdy samozřejmě při snižování DPH se to nikdy neprojeví, a to, co dneska dělají řetězce, to je jen marketing, tak samozřejmě když mají 100 % marži, tak tam nějaké 3 plus 3 dají, ale vždycky, když se navyšovala DPH, tak se to projevilo podstatným zdražením. A navíc ty všechny léky, které důchodci potřebují, ani nejsou k dostání.

Současně jsou omezeny jejich možnosti investovat do energeticky úspornějších řešení vytápění. Přitom nezřídka obývají, často i jako samostatně žijící osoby, energeticky náročná nezateplená venkovská stavení. Důchodci jsou proto relativně citlivější také na růst cen energií, které mají v jejich spotřebním koši vyšší váhu než v koši běžné populace. Na druhou stranu zase senioři utrácejí relativně méně než běžná populace za oděvy, obuv, elektroniku nebo třeba i cestování a dopravu. Loňský výrazný růst cen energií – a to je vaše chyba, to je to největší zvěrstvo, co jste tady udělali, že jste nechali vydělat výrobcům elektřiny stovky miliard, ano, a my všichni jsme to tady zaplatili, a nemuselo to tak být. A důchodci samozřejmě s tím mají největší problém. Takže loňský výrazný růst cen energií má zásadní podíl na tom, že míra inflace, které čelí důchodci, byla vyšší než míra inflace běžné populace, tedy než obecná míra inflace. Zatímco důchodcovská míra inflace činila loni podle Českého statistického úřadu zmíněných 13,6 %, obecná míra inflace jen 10,7 %, bez imputovaného nájemného pak 11,7 %.

Poznámka autora: Pro zajímavost, další specifická skupina, kterou Český statistický úřad zachycuje zvlášť, a sice Pražané, čelila loni naopak nižší míře inflace než obecná populace. No prosím. Takže Pražané měli nižší inflaci než obecná populace. Pražané čelili inflaci, jejíž roční míru vyčísluje Český statistický úřad jen na 9,9 %. Jde opět hlavně o energie ve městech, nejen v Praze, za ně lidé obecně utrácejí méně než na venkově. Kdo například obývá byt v panelákovém bytě, těží z toho, že své příbytky vytápějí také sousedé nebo obyvatelé bytů o patro výše či o patro níže, nemusí pak tolik topit a tolik protopit sám či sama. Z této pozitivní externality vytápění bytů v sousedství a za peníze sousedů pochopitelně nemůžou těžit například obyvatelé samostatně stojících venkovských stavení, jejich vytápění je tudíž zpravidla relativně nákladnější. Loňským citelným růstem cen energií tak byli lidé ve městech zasaženi relativně méně než lidé ve zbytku republiky, pročež třeba právě specificky statistiky sledovaní Pražané čelili nižší než obecné míře inflace.

Dalším zásadním důvodem, proč si důchodci loni pohoršili nejvýrazněji za více než deset let, je pochopitelně fakt, že vláda loni v únoru kontroverzně rozhodla o snížení mimořádné valorizace jejich penzí. Tento zásah napadlo opoziční hnutí ANO a nyní jej

projednává Ústavní soud. Není tedy vyloučeno, že seniorům bude ponížení valorizace na základě verdiktu ústavních soudců tak či onak kompenzováno. Pokud se tak však nestane, platí, že loni reálně zchudli nejvýrazněji od roku 2012.

Takže pane premiére, kvůli vaší vládě důchodci zchudli a neříkejte, kolik se navýšilo. Normálně jste je okradli. (Potlesk z lavic poslanců ANO.) A je to fakt neuvěřitelné. Ti, kteří vystavěli, postavili naši zemi tady, ti staří, jako já například, tak těm – o mě samozřejmě nejde, ale je to skandální. A pokud tady pan ministr financí nazývá důchodce jako hospodářskou škodou, tak kdybychom si my tohle někdy dovolili na někoho říct, jako že bychom to neřekli, no tak to je jako neskutečné. Neskutečné, že co se...

No a co teď bude následovat, vážení spoluobčané? Pan premiér, když to zjistí, tak určitě se vybere na český staťák a je tam zdrbe zase a řekne: tak tohle už nebudete vykazovat! Protože panu premiérovi když něco nevyhovuje, tak si stěžuje Eurostatu. Tam ho poslali někam. No ale samozřejmě ten staťák, ten šéf staťáku asi stále chodí na vládu, je to podřízený pana premiéra, tak ten zasalutuje a možná už takovouhle statistiku nikdy neuvidíme. No, tak...

Takže pane premiére, nevím, jestli to víte, ale minulý rok se narodilo nejméně dětí za posledních dvacet let. Nechci říkat, že je to vaše vina, ale musím to zkrátka říct, protože pokud někdo stále straší válkou, pokud někdo bere rodinám školkovné, pokud zdaňujete rodiny, pokud zdaňujete studenty, pokud zkrátka jenom vykládáte nesmysly o financích... Naše veřejné finance jsou stále na tom skvěle. Nevím, kolik to teď je, jestli 43 nebo 44. Ano, tak tam plníme Maastricht, ale my ho nechceme. Přestaňte se už vymlouvat, já znám vaši strategii. Vy budete stále vykládat, jak jste dali do pořádku ty finance, protože to HDP asi ještě poroste, ano. Takže jenom manipulace a lidi to nezajímá. Ano, starší lidé mají tu odpovědnost. Přestaňte už je strašit. Vždyť to je stejné jak Kalousek 2010), když jste s ním byli ve vládě. Řecko, složenka. Kolik vlastně za vás... těch tisíc miliard, ne? Tisíc miliard... já to tu někde mám (listuje v podkladech), tisíc miliard se navýšilo zadlužení. Tisíc miliard za vás, za – včetně roku 2024. No já to možná někde dohledám. Takže...

A ještě k tomu – to je vidět, že vám ani nezáleží na těch rodinách, ani na těch dětech, že jste ten rodičovský příspěvek normálně brutálně vzali všem, kteří měli na to nárok do minulého roku do půlnoci. Ano, takže dostali jenom... těch trapných, směšných 50 000 na 350 000. My jsme navyšovali 220 na 300, v programu jsme měli 400 a ten program byl ještě před inflací. Kdybychom věděli, že bude taková inflace, tak bychom to určitě navýšili na 500. Ano, určitě ano. Protože zkrátka my potřebujeme, aby tady mladé rodiny fungovaly, aby měly kde bydlet, aby jejich děti chodily do školy, aby děti chodily na sport. Kdo má vlastně na starosti sport? Nějaký poradce, nějaký šéf národní agentury tam přihrál nějaký kšeft do Pardubic, potom přihráli biatlonu nějakých 400 mega. Sport má poloviční rozpočet. A děti na lyžák? Už si ani nedovolí lyžák. Mně píšou školy, abych přispěl dětem na lyžák. Čtyři, pět tisíc korun, devět tisíc stojí. Takže ty děti a jejich rodiny už nemají, už ani ty třídy nezkompletují na autobus, aby jely na lyžák, protože zkrátka jste je obrali o peníze. Takže na dětech vám nezáleží. No a je to fakt úplné peklo, protože vy devastujete zkrátka všechno.

A bohužel ten trend bude pokračovat, protože za vaší vlády se nic nezmění. Vy nejste schopen ani říct ten signál, nějaký pozitivní. Nikdo vám nevěří. Tolikrát jste lhali, tolikrát jste slibovali, co jste všechno říkali. Proč vám to ta média nepřipomínají, jako co jste...? Nám připomínají nějaké staré výroky vytržené z kontextu, ano. Ale vám to nikdo nepřipomene, ne? Když chodíte do těch vašich relací, kde jste sám. Proč nejdete s Havlíčkem, s naším stínovým premiérem? Proč si to tam nerozdáte? Ne? Protože vy nevíte vlastně ani, o čem to je. Se mnou když jste byl na Nově, tak nevím, v tabletu jste tam něco stále četl, jestli vám tam radili nebo co? Vy jste politolog. A vy jste slabý lídr, neřídíte tu vládu. A zkrátka ti Piráti a STAN a každý si tam dělá, co chce. Místo toho, abyste bouchl do stolu a řekl, já jsem tady šéf a takhle to bude. Ale zkrátka to tak není, ani to tak nebude. Takže nejméně narozených dětí minulý rok, vaše dílo.

Tady jsem četl, máte vládní zmocněnkyni pro lidská práva, Klára Laurenčíková – děti musíme ochránit před násilím. Já souhlasím. No tak můžeme, pojďte se o tom bavit. Pokud tedy ministr Blažek s námi (by) byl ochoten se bavit o tom novém zákoně, o sexuálním násilí, tak proč tedy se nedomluvíme? Dětský ombudsman – já jsem určitě pro zákazy fyzických trestů. Databáze pedofilů, ano. Když někdo tohle jednou udělá, tak musí být na celý život vyautován. Nemůže po uplynutí trestu být vymazán. Je to celoživotní, to musí být zkrátka, musí být z toho ven na celý život. Psychiatrická péče, o tom jsem už mluvil. Ano, takže... Ale když se s námi samozřejmě o tom nebavíte, takže je to tak, jak to je.

Vždycky mě fascinuje, když spouštíte zase informační kampaně. Vy se stále vymlouváte a stále vám to vlastně ti různí politologové a ti komentátoři říkají, že blbě komunikujete. Ale vy nemáte co komunikovat. Kdybyste popravdě komunikovali, co skutečně děláte, tak ti lidi, to by byla úplná katastrofa. Takže za 22 milionů zase budete... co? Dáte médiím 22, předtím jste jim dali 100. Tak bude evropská kampaň. Takže co budete propagovat? Nevím, co budete, proč vůbec na to dáváte peníze, vždyť to je jako vyhazování peněz, ne? Však vy máte všude kanály, můžete dávat rozhovory, dáváte rozhovory. Tak proč ještě vyhazujete na to peníze? Fakt tomu vůbec nerozumím.

Takže pane premiére, blbá nálada. Ano, o tom jsme se už bavili, to už máme za sebou. Tak teď je ten rok naděje. Ale když tedy vyzýváte nějaké, nevím, možná nás se to netýká, jako ta spolupráce, tak my... a samozřejmě teď budou všichni zase říkat, že Babiš tady obstruoval. Ano, Babiš tady mluví proto, aby lidi věděli, jaké problémy tady by se měly řešit. Ne korespondenční volba. Proč to je taková priorita, proč to nemohlo počkat? Kam se spěchá? Ne, já už jsem se k tomu vyjádřil a ještě se k tomu dostanu. No, takže tyhle věci by bylo potřeba tady diskutovat. Samozřejmě dochází stále ke střetům. Stále se mluví o dezinformacích.

Tady pan premiér má zase poradce, nějaký Miloš Gregor, který zase byl v té Open Society Fund nebo kde jsou všichni tihle poradci. Vy stále tady vytváříte tu situaci, že někteří lidi už mají strach vůbec se k něčemu vyjádřit. To je ta atmosféra, která se tady vytváří.

10. 12. 2023 jste dostal, pane premiére dopis: „Vážený pane premiére, obracíme se na vás ke Dni lidských práv tímto otevřeným dopisem, jelikož nás zneklidňuje politizace Ministerstva vnitra. Kroky ministerstva dlouhodobě polarizují společnost a vytvářejí atmosféru strachu. Přibývá indicií, že si vláda, jež se původně přihlásila k odkazu Charty 77, vynucuje jeden politický názor a sklouzává k cenzurním praktikám.“ Strašně mě baví to video pana Rakušana, že bez cenzury – co tím chce vlastně říct? Že máme tu cenzuru, kdy se vlastně k tomu hlásí, že tedy bez cenzury? Já jsem myslel, že nemáme cenzuru, ale asi je, když tedy on sám o tom mluví. Takže „si vynucuje jeden politický názor a sklouzává k cenzurním praktikám, které mnozí pamatujeme z doby normalizace. Níže uvádíme několik příkladů snah ministra Víta Rakušana o omezování svobody slova.

Zveřejněná metodika Krizového informačního týmu KRIT zmiňující anonymizovaný monitoring nálad ve státní a veřejné správě.“ Jo, nálady. „Včasnou identifikaci osob s cílem pojmenovat a zostudit.“ No, tak teď jsme identifikovali Schillerovou, která něco řekla, tak ji musíme zostudit, pojmenovat, zostudit. To má dělat ten KRIT. „Vyšetřování desítek občanů za pouhé názory na zahraniční politiku, které se neshodují s těmi vládními, například případ kriminalizace učitelky za její výklad. Dále označování pouhých předpovědí, odlišných výkladů a jiných názorů za dezinformace, což potvrzuje výroční zpráva Vojenského zpravodajství; zpráva Ministerstva vnitra o extremismu však označuje skupiny nespokojených občanů za antisystémové hnutí. Podpora nechvalně známých osob a organizací, které rozdělují společnost falešným obviňováním oponentů, viz například vládní web Braňme Česko. Návrh zákona o omezení šíření obsahu ohrožujícího národní bezpečnost on-line, v němž jsou velmi vágně definovány podmínky, za nichž by vláda mohla blokovat nepohodlné weby. Dále snaha ovládnout mediální rady a úkolovat veřejnoprávní média bojem s dezinformacemi, který je tak často zneužíván k omezování svobody slova. Nedávno

zahájená kampaň vybízející k udávání za 'nebezpečné chování' na sítích a spuštění vládního webu nenaletet.cz, připomínajícího propagandu 80. let a obsahujícího zjevné nepravdy.

Společenské soudržnosti nepomáhají ani vaše výroky na adresu demonstrujících občanů, zmínky o právu na korigované informace a hledání vnitřních nepřátel v duchu mccarthismu 50. let.

V pluralitní demokracii nemá nikdo monopol na pravdu, přesto se dnes pravda nehledá pomocí dialogů a diskuse, nýbrž je nám vnucována 'arbitry pravdy', a to dokonce jako jediný možné politický názor. Když je tato pravda podrobena prověrce času, mnohdy se ukáže, že odporuje realitě. Příkladem za všechny jsou Manipulátoři, web Jana Cempera, o který se ve svých výstupech Ministerstvo vnitra opírá a který se opakovaně dopouští doložených nepravd vůči celé řadě veřejně známých osobností. Navzdory své nevalné pověsti jsou Manipulátoři stále doporučováni na vládním webu BranmeCesko.cz jako důvěryhodný zdroj.

Centrum proti hybridním hrozbám při Ministerstvu vnitra publikuje na svém webu politické texty, jako například Středoevropská identita jako součást protizápadního narativu na kvazimediální scéně nebo Mír jako kremelský propagandistický narativ, a zužuje tím koridor povolených názorů. Odmítáme věřit, že by tato vláda považovala občany, kteří se hlásí ke středoevropské identitě a nemají stoprocentní názorový průnik s politikou Evropské komise, za hybridní hrozbu, proti které musí Ministerstvo vnitra vyvíjet mediální politický, a dokonce i právní nátlak.

V říjnu byla zveřejněna Westminsterská deklarace, výzva vládám, mezinárodním organizacím a provozovatelům digitálních platforem k zastavení cenzurních snah, které podepsalo 138 světově uznávaných osobností z řad akademiků, veřejných intelektuálů a umělců. Její překlad přikládáme v příloze a současně vás žádáme, aby česká vláda přestala zneužívat nejasně definovaných pojmů, jako je dezinformace či 'dezinformační scéna' k omezování svobody slova. Braňme svobodu projevu, a to i pro názory, se kterými nesouhlasíme.“

No a co jsme viděli teď, včera, na paní Schillerové, která má nějaký názor, a hned útok. Je úplně neuvěřitelné, že vlastně jak ta pětikoalice vždycky reaguje u takových malicherností nebo i pravd. To jsem tady zažil, když jsem tady vykládal o podnikání pana Stanjury v Opavě, co všechno se stalo. Ale to, co oni vlastně dělají proti nám, tak to je vždycky v pořádku.

Takže: „Braňme svobodu projevu, a to i pro názory, se kterými nesouhlasíme. Pouze ve veřejném prostoru můžeme tyto názory vyslechnout a případně zpochybnit. Svoboda slova je nejlepší obranou proti omylům, lžím a polopravdám.

Vyzýváme vás jako předsedu vlády a předsedu nejsilnější koaliční strany, abyste se jasně postavil za svobodu projevu a odmítl jakékoli cenzurní snahy schované za boj proti dezinformacím. Abyste nedopustil vznik legislativy, která by dávala této a příštím vládám bianko šek na filtrování nepohodlných informací nebo umožňovala Evropské komisi zasahovat do ústavně chráněné svobody projevu českých občanů. Abyste se rázně postavil proti šíření atmosféry netolerance, autocenzury a cancel culture.

Tento dopis posíláme v kopii poslancům Marku Bendovi, Janu Skopečkovi a europoslanci Alexandru Vondrovi, jejichž odpovědi za ODS v předvolební anketě ujišťovaly voliče o tom, že svoboda projevu je pro vaši stranu prioritou – citáty z odpovědí v příloze –, a Pavlu Blažkovi, ministru spravedlnosti. Z dosavadního konání současné vlády je zřejmé, že tyto sliby jsou opakovaně porušovány. Žádáme vás, pane premiére, abyste v duchu hodnotové politiky důrazně bránil občanské svobody, a ujistil tak občany, že nemusejí říkat něco jiného doma a něco jiného na veřejnosti. Že se nemusí bát vyjadřovat své názory, ať už se týkají migrace, klimatických opatření, regulací Evropské unie, očkování proti covidu, situace na Ukrajině, genderové ideologie, korespondenčních voleb, energetické politiky a dalších témat.“

Tady je výběr z odpovědí ODS na předvolební anketu ze srpna 2021: „Za základ demokratické společnosti pokládáme názorovou pluralitu a právo na svobodu projevu. Budeme rozhodně bránit jejich svévolnému omezování ve veřejném a digitálním prostoru. Obrana svobody projevu je jedna z našich základních programových tezí. Nepodporujeme návrhy vedoucí k omezování svobody slova. Nejsme příznivci moderní teze o zraňujícím obsahu. Každý pevný názor může někdo prohlásit za pro něj osobně zraňující a pak dochází k výraznému ohrožení svobody projevu. Budeme velmi ostražitě přistupovat k legislativním návrhům v této oblasti, v boji proti dezinformacím či jejich konkrétní aplikaci. Nepřipustíme jejich zneužívání.“

Takže pane premiére, to je ten dopis. Nevím, jestli jste na to nějak odpověděl nebo jak jste s tím naložil, ale já si myslím, že je to skutečně věc, která je důležitá a které byste měl věnovat pozornost.

Vy jste prohlásil tedy, že tento rok bychom měli žít jako před covidem. Tak samozřejmě bych byl strašně rád, kdyby to nastalo. Otázka je, jestli to skutečně nastane, nebo ne. Faktem je, že Češi chudnou už dva roky po sobě, to je článek. Slováci jsou na tom lépe. Píše se tady, jak to bude vypadat příští rok. Průměrná hrubá mzda ve třetím čtvrtletí sice vzrostla, ale po očištění inflace klesla o 0,8 %. HDP Česka v roce 2022 se snížil na 91 % průměru. Dvě země nás přeskočily. Takže to je všechno o tom, že to vlastně nefunguje.

Nefunguje to – a hlavní příčina? A jde to jednoznačně za vámi a je to cena té elektřiny. To, že jste dovolili a že jste nepokračovali v tom a neudělali něco proti inflaci. Vy jste to mohli udělat. Vy jste v lednu 2022 vlastně pustili znovu tu DPH z nuly na 21 %. My jsme měli 5,4 % inflace v prosinci 2021, takzvaná drahota, nebo kolik stojí zboží, aby to lidi věděli. A zkrátka to byl ten fatální dopad na všechno. Na všechny lidi, na průmysl. A stále jste lhali o tom, že jste udělali pro lidi něco s elektřinou. Neudělali jste vůbec nic. Udělali jste jenom ve prospěch výrobců elektřiny.

Já jsem sledoval debatu takové analytičky. Vy vlastně nemáte žádného stratéga na hospodářskou strategii. Tam nikdo není. Tam nikdo není. A vy jste přišli hlavně s tím, že jste stále strašili s tím zadlužením, a přitom jste vůbec neřešili příjmy. Teď bují znovu šedá ekonomika. Ano, EET jste zrušili. Jednoznačně to ukazují ta čísla, že nevybíráte daně, že ta DPH se někde ztrácí.

Já se divím, že ti lidi se nebouří i kvůli tomu navýšení DPH na točené pivo. My jsme bojovali za to, a prosadili jsme, aby DPH na točené pivo šlo z 21 na 10 %. Proč? Protože jsme chtěli, aby ty hospody, které nemají to jídlo a neměly tu výhodu snížení DPH na jídlo na 10 %, aby měly nějakou tu kompenzaci. A samozřejmě to je národní záležitost, to pivo. Lidi chodí na pivo, je to společenská záležitost, je to tradice. No a vy normálně brutálně navýšíte tu daň z 10 na 21 %. Já jsem to kdysi ukazoval, myslím, že to bylo v České televizi u Jílkové, a myslím, že to byla točená desítka že to bylo myslím 25 korun a že se to snížilo na nějakých, nevím, 22,70. Já si to přesně nepamatuji. Ale já vůbec nechápu, že proč jste tohle udělali. Co se teď vlastně stane? Buď ti lidi, pokud tedy odváděli poctivě daně, musí navýšit, nebo neodváděli a samozřejmě budou čekat, když navýší, jestli tam ti lidi budou chodit, nebo přestanou chodit, a tak dál.

Zkrátka tomu nerozumím. Protože vy jste celý čas mluvili o tom, že ty finance, jak jsme na tom špatně, což je samozřejmě lež, ale vůbec jste se nesoustředili na výběr, na čerpání evropských peněz a další věci. Takže vy tam nemáte nikoho, kdo by rozuměl té ekonomice ve vládě, a podle toho to také vypadá. My jsme jasně říkali, že konsolidace veřejných financí – víme, že se mají uzdravit, ale my jsme to chtěli jiným způsobem. Samozřejmě jsme to chtěli hlavně investicemi, chtěli jsme to čerpáním evropských peněz a samozřejmě vybíráním daní. Nechtěli jsme navyšovat daně. Vy jste ty daně navýšili, takže ten dopad je všude. Není to žádný konsolidační balíček, je to daňový balíček. Když se podíváme například, kolik jste dali peněz na vědu a výzkum, tak vy jste je nenavýšili o nic. Je to stále stejná částka, ale tím, že

roste HDP, tak to samozřejmě klesá. Takže když my jsme končili, tak to bylo 2 %, a vy jste už klesli na 1,96 %. Takže debaty expertů o tom, že potřebujeme ekonomiku s vyšší přidanou hodnotou, ano, to je fajn, ale vláda dělá samozřejmě úplně jiná opatření.

Ty nepravdy, ty různé manipulace s tím ratingem, jak jste se úplně... Považuji za úplně za absurdní, když vy píšete tweet 12. 12. Odstřižení od ruského plynu, konsolidační balíček a realizace důchodové reformy přispěly k tomu, že agentura Moody's před dvěma týdny zlepšila výhled české ekonomiky. – To je neuvěřitelná manipulace! Vy dobře víte, že v roce 2022 jste přišel o ten rating. Vy dobře víte, že jste se neodstřihl od ruské ropy ani od ruského plynu. Vy dobře víte, že to není konsolidační balíček, že je to daňový balíček, že každému navyšujete daně. To je normálně jako v blázinci!

Realizace důchodové reformy. Jaké důchodové reformy? Vy říkáte důchodcům: vy jste tady na obtíž, vy jste hospodářská škoda, vy budete pracovat déle a za méně peněz. To je ta vaše důchodová reforma. (Potlesk z řad poslanců ANO.) To normálně člověk vlastně nepochopí, jak to dokážete. Jak to dokážete. Já nevím, na to snad je potřeba se nějak narodit, nebo já nevím. Já nevím. Vás nikdo nekonfrontuje s tím, co jste říkal v minulosti, co všechno jste deklaroval. Nám média vytáhnou různé nesmysly. Nebo titulky: Vláda je v poločase, klíčové věci jsme zvládli správně. Opozice neudělala nic. – Ale v té knížce, co tam mám na pultě, je všechno napsané. Všechno to zdravotnictví je naše práce. Všechna dopravní infrastruktura je naše práce. Dukovany jsou naše práce. Vy jste neudělali nic do roku 2013. Do roku 2013 jste brali peníze obraně, nestavěli jste vůbec nic a měli jste ve finále tendru na Temelín Rosatom! Ano?

Takže samozřejmě ten boj s těmi lžemi – a já jsem vlastně už na začátku vyzval ty studenty. Já jsem i organizoval tu soutěž na vaše lži, pane premiére. Rozdávali jsme toho zlého fialového Mimoně. Byl o to obrovský zájem. Tak ať nás někdo rozsoudí, ne? Ať to někdo všechno sepíše, ať to někdo porovná.

Ta diplomová práce, kterou jsem tady začal, mě úplně šokovala. Protože já jsem si zvykl, že mě stále někdo uráží, ale člověk zapomíná. Ale když to vidíte v koncentrované podobě, a potom paní Schillerová si dovolí něco říct, ano?, tak to porovnejte. Takže to je ten dvojí metr, který tady prosazuje, anebo má to vysílání, Patrik Nacher. Je to tak a je to v podstatě neuvěřitelné.

Tady mám ještě článek. Paní ministryně – tady ten titulek, ten Řehka mě úplně ubíjí jako. Brutální komfort Evropy a Čechů. Náš problém není Rusko, ale my samotní. – Takže ten váš... Já nechám spočítat všechny jeho mediální výstupy a garantuji vám, že jich měl více než všichni náčelníci generálních štábů od vzniku České republiky. To je každý týden něco. Že máme moc velký komfort, no. Potřebujeme tu válku. Ale o tom jsme se bavili. Znovu vás prosím, prosím vás, něco s tím už udělejte. Děsí děti, děsí všechny, děsí důchodce a fakt není to dobře.

Mám tady tu krásnou analýzu jevu nezdvořilosti v politických projevech, ale přece jenom bych tedy něco vám řekl k té korespondenční volbě.

Vážené poslankyně, vážení poslanci, dámy a pánové, chci tady shrnout důvody, proč jako hnutí ANO odmítáme zavedení korespondenční volby. Jsou v zásadě trojího charakteru a týkají se zabezpečení voleb, transparentnosti a především ústavnosti. Pokud si poslechnete naše argumenty, tak nepochybuji o tom, že uznáte, že jsou jasné, logické a nezpochybnitelné.

Tou nejzásadnější námitkou je, že korespondenční volba prolamuje princip tajné a svobodné volby a otevírá prostor pro nátlak a manipulaci s hlasy. Jistě je něco takového možné i dnes, ale za plentou je volič král a o tom, komu hodí hlas, si rozhodne sám. To je základní pilíř demokracie. Dnes, kdy volič přichází osobně do volební místnosti, máme jistotu, že svůj hlas odevzdává svobodně a bez vnějšího nátlaku. Tato jistota u korespondenčních voleb neexistuje. Jak můžeme ověřit, že hlas byl skutečně odevzdán

osobou, která je na obálce uvedena? Jak si můžeme být jisti, že volič nebyl nucen volit určitým způsobem? Jak můžeme vědět, že obálka s hlasovacím lístkem nebyla otevřena nebo změněna předtím, než dorazila na určené místo? Odpověď je jasná – nemůžeme.

Na první pohled se může zdát, že jde o modernizaci volebního procesu. Ale to tak vůbec není. Korespondenční volba s sebou přináší řadu pochybností. Můžeme zmínit například prezidentské volby v USA v roce 2020 či v Rakousku v roce 2016. Nejsou to ale jediné příklady. V případě Španělska a Spojeného království jsme byli svědky volebních podvodů a nátlaku na voliče při korespondenčních volbách. Ve Španělsku v roce 2023 soud v Melille zahájil vyšetřování případu podvodu při hlasování poštou po nezvykle vysokém počtu žádostí o dokumentaci pro dálkové hlasování v regionálních a komunálních volbách. Ve Velké Británii vládní šetření z roku 2016 identifikovalo hlasování poštou jako nejzranitelnější metodu hlasování, která poskytuje, v uvozovkách, nejlepší příležitosti k volebním podvodům. Ano.

Tento problém není specifický pouze pro korespondenční volby, ale vztahuje se na všechny hlasovací techniky, které umožňují odevzdávání hlasů v nekontrolovatelném prostředí včetně internetových voleb. Existuje tedy oprávněná obava, že korespondenční volby by mohly usnadnit volební podvody. Přitom pokud je něco, co za třicet let v České republice nebylo nikdy nějakým zásadním způsobem zpochybněno, tak jsou to výsledky voleb. Proč potřebujeme dál rozdělovat společnost a podkopávat důvěru v naši demokracii? Škoda, že jste při těch vašich cestách na Tchaj-wan se nezeptali, jak volí tam, paní Pekarová nebo pan Vystrčil. Co si myslí o korespondenční volbě? Já vám to ale klidně řeknu za ně. Volič musí osobně ve volební místnosti, ve svém městě nebo kraji, musí volit osobně. A to je super technologická velmoc. Žádná forma distančního hlasování není možná. Asi se shodneme, že to není tím, že by Tchaj-wan byl nějak technologicky zaostalý. Naopak, Tchaj-wan je samozřejmě technologická a digitální velmoc. A víte proč nemají korespondenční volbu? Mají obavy z možné manipulace, je to jednoduché.

Váš argument o posilování demokracie a narovnání dluhů vůči stovkám tisíc našich krajanů v zahraničí vůbec neobstojí. Vysvětlení, proč chcete protlačit korespondenční volby, je úplně prosté. Udržet se u moci, či alespoň ve veřejných funkcích. Nic jiného v tom není. Je to pokus o manipulaci s volebním systémem ve prospěch vládních stran, protože zvlášť Piráti a TOP 09 jsou si moc dobře vědomi, že jsou z nějakého záhadného důvodu populární v zahraničí. No a ten důvod není tak záhadný. Ona není záhada, že mezi lidmi, kteří tu žijí a na které neschopnost vaší vlády dopadá každý den, kteří reálně řeší drahotu, pokles reálných mezd a další problémy, tak mezi nimi jste důvěru už dávno ztratili. Na krajany v zahraničí ale vaše nekompetence tolik nedopadá a informace čerpají z tendenčních provládních médií.

Ale právě korespondenční volba může být pro některé vládní strany už jediným způsobem, jak se dostat do Sněmovny. Koryto je pro vás holt bližší než kabát. (Nesrozumitelné) to dokonce i premiér Fiala, jinak samozřejmě muž s pevnými názory. Ještě pan premiér Fiala v roce 2020 mluvil o rizicích korespondenční volby, ale nyní vše bagatelizuje, aby pomohl svým koaličním partnerům prosadit účelovou úpravu volebního systému kvůli Babišovi, stejně jako bylo odhlasování zákona o střetu zájmu a jiných na míru vytvářených opatření.

Jedna z největších mystifikací pětikoalice je vyvolávání dojmu, že čeští občané v cizině nemají možnost volit. Samozřejmě že mají. Krajané v zahraničí mají odjakživa možnost volit na zastupitelských úřadech, tedy velvyslanectvích a generálních konzulátech. I zde je klíčová osobní účast. Ale ta pravidla a forma jsou naprosto stejné jako pro lidi žijící v České republice.

Nelze přehlédnout, že se jedná o druhou zásadní úpravu volebního systému za poslední tři roky, která má zřejmě sloužit zájmům vládních stran. Tou první byl Rychetského Ústavním soudem zásah do našeho volebního systému, který zvýhodnil koalice a ulehčil jim vstup do

Sněmovny. Stejně jako v tomhle případě, tak i v případě korespondenčních voleb jde o změnu k horšímu. Jak to ale u vás bývá, účel světí prostředky. Proto jste návrh předložili jako poslanecký návrh. Proč nebyl návrh předložen formálně vládou, když je korespondenční hlasování součástí programových prohlášení koaličních stran? No protože jste se chtěli vyhnout širší diskusi, připomínkovému řízení, kdy by se vám k tomu vyjadřovali odborníci a ústavní právníci. To byl jediný důvod. A chtěli jste obejít veřejnost, která většinově korespondenční volbu odmítá.

Podobně skeptických je i řada odborníků. Podle nich návrh na zavedení korespondenční volby je riskantní. Odborník na ústavní právo Jan Kudrna varuje, že korespondenční volba nemusí být v souladu s požadavky Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod. Jak Kudrna zdůrazňuje, ústavní dokumenty vyžadují, aby volba byla osobní, tajná a svobodná. Kromě toho se předpokládá, že celý volební proces by měl být verifikovatelný a srozumitelný pro všechny občany od procesu uznávání oprávněných voličů až po přepočet hlasů na mandáty. Korespondenční volby mohou tuto transparentnost a důvěru ve volební proces ohrozit. Pan Kudrna také zmiňuje takzvané family voting, což je ovlivňování hlasování rodinnými příslušníky či jinou autoritou, což porušuje požadavek tajné volby. Tyto obavy jsou zásadní a nelze je přehlížet.

V důvodové zprávě k návrhu zákona chybí jasné cíle návrhu. Není zde uvedeno, o kolik hlasů z ciziny se jedná, a Ministerstvo zahraničí není schopno poskytnout přesná čísla. Navíc návrh nezahrnuje žádnou testovací fázi, což je u tak zásadní změny nezbytné. Příkladem mohou být státy jako Estonsko či Norsko, kde byly korespondenční či internetové volby pečlivě testovány před jejich zavedením.

Vy ale se žádnou testovací fází nepočítáte, naopak chcete korespondenční volbu co nejrychleji, abyste stihli sněmovní volby v roce 2025, kterých se oprávněně bojíte jako čert kříže, a doufáte, že vás hlasy ze zahraničí zachrání. Proto tuto kontroverzní změnu prosazujete, jako ostatně všechno, na sílu, bez širší diskuse s opozicí a bez společenského konsenzu. Ministr vnitra Rakušan se na sociálních sítích dokonce vyjádřil, že korespondenční volbu prosadí i proti vůli opozice. Přitom neříkáme, že některé věci nelze vylepšit. Jistě se lze bavit o možnosti dočasného rozšíření počtu volebních míst, například o honorární konzuláty, pronájmu dalších prostor a podobně. To jsou opatření, která by vyřešila to, kvůli čemu to údajně děláte. Stálo by to méně peněz, ale přitom bychom neohrozili principy demokratických voleb. Ale jak jsem říkal, důvod je jiný, vy ale chcete za každou cenu volby poštou z důvodů, které jsem popsal.

Změny v tak citlivých zákonech, jako jsou ty týkající se voleb, vyžadují důkladnou diskusi a pečlivou analýzu. Je naprosto klíčové zajistit, aby jakákoliv změna volebního procesu byla v souladu s demokratickými principy a byla ochráněna proti možným zneužitím. Je naší povinností jako zástupců veřejnosti ochránit integritu volebního procesu a zajistit, aby byl spravedlivý a transparentní. Korespondenční volba dělá pravý opak. Je to kontroverzní změna, která poškodí důvěru občanů v celý volební proces. Nutnost zachování tajnosti, svobody a osobnosti volby je základním pilířem demokracie. To korespondenční volba zpochybňuje. Korespondenční volba není řešením našich problémů, ale cestou k další politické nestabilitě a roztříštění společnosti. Místo toho, aby Fialova vláda experimentovala s naším politickým systémem, měla by se už začít věnovat skutečné práci ve prospěch občanů. Po dvou letech škodění by bylo konečně načase. Takže bylo by dobré, aby vláda přehodnotila tento návrh a hledala řešení, které posílí naši demokracii, o které tak často mluvíte.

Tady mám takový zajímavý komentář. Korespondenční volbou Fiala demokracii neuvaří, naopak dá jí ťafku. Před nějakými pěti lety vydal nynější premiér Petr Fiala knihu s půvabným titulem Jak uvařit demokracii. No, ono mu to nepřipomínají moc, on napsal i o konzervativní straně a tak dále celkem fajn knížky, akorát že se jich nedrží. No a jak uvařit demokracii. Má to svoji logiku, neboť pokud bychom hledali výraz, který předseda vlády

používá ve svých projevech, snad nejčastěji by zaujímalo slovo demokracie přední příčky. Není tomu také u jeho vládních kolegů, třeba Markéty Pekarové Adamové nebo Víta Rakušana. O to víc je s podivem, že ti, když se tak rádi zaštiťují demokracií a její ochranou, chtějí v nouzi nejvyšší sáhnout k řešení, které vnímání demokracie v naší zemi uštědří pořádnou ránu.

Hned na úvod si pojďme vysvětlit jednu zásadní věc. Tento komentář není o tom, jestli v obecné rovině korespondenční volbu ano, nebo ne. Tento komentář je o vyslovení prosté pravdy, že bude-li jedna z nejméně populárních vlád v historii České republiky řešit pokles voličské podpory snahou získat si prostřednictvím korespondenční volby více hlasů ze zahraničí, zásadně tím podkope důvěru ve férovost voleb, přinejmenším u jisté části veřejnosti. A s nedůvěrou ve férový volební boj pak jde ruku v ruce i nedůvěra v demokratický systém jako takový, tedy nedůvěra v to, co pan Petr Fiala údajně považuje za naprosto stěžejní element.

Bude-li nejméně důvěryhodný kabinet posledního desetiletí tlačit korespondenční volbu na sílu za každou cenu, uvidí v tom velká část voličů zcela zákonitě snahu přihrát si prostřednictvím korespondenčáku, v uvozovkách, malou domů, vyškrábnout co nejvíce voličů ze zahraničí, když doma už následkem zoufalé vládní politiky nic víc vyškrábnout nejde. Nemalá část společností v tom naprosto logicky vidí záchranné lano, jež si nemilovaná vláda sama hodí, aby přežila. Fiala a spol. by měli pochopit, že měnit nějaký parametr voleb jen proto, že to má jedné konkrétní politické skupině zachránit krk v jedněch konkrétních parlamentních volbách, nemá s demokracií vůbec nic společného. Není to demokracie, ale oportunismus.

Politická reprezentace nemá v lidech vyvolávat dojem, že našla fígl, jak voliče a volby, lidově řečeno, v uvozovkách, očurat. Ostatně dost na tom, že už voliče i svobodnou soutěž politických stran očurala vytvořením účelových předvolebních koalic. Ano, pro vládní strany je jistě lákavé odrazit se ze dna díky tomu, že svým voličům v zahraničí umožní snadněji hlasovat a eventuálně na tom vytřískat více hlasů. Je to ovšem pokušení, jemuž musí odolat, pokud máme jejich slova o demokracii brát ještě někdy vážně. Důvěru ve férovost demokratických voleb zkrátka a dobře nejde vyměnit za nějaké to procento hlasů navíc. Okřídlené pořekadlo „účel světí prostředky“ v tomto případě skutečně neplatí.

Takže to je ten komentář. Já stále nechápu, proč to vlastně dneska – tedy chápu, nechápu – chápu, proč to dneska projednáváme, proč to tak spěchá, proč vláda nechápe, že by měla řešit úplně jiné problémy. Já myslím, že jsem o nich tady mluvil. V mediálním prostoru se různě vyjadřujeme k různým věcem, ale tady ve Sněmovně, kde je to místo potřebné na debatu, tak k žádné debatě v podstatě nedochází. Takže tu analýzu jevů, nezdvořilostí v politických projevech, která má sto stran, asi nebudu číst ještě. Nebo můžu se znovu přihlásit, abyste věděli, co vlastně tady se děje. A je dobře, že takovýhle – toto je magisterská diplomová práce – že se to sepíše, protože my všichni zapomínáme, a celá kontroverze vůči paní Schillerové a útoky po tom, co jsem přečetl tu diplomovou práci, co mají za sebou paní Pekarová, a to říkám, že jsem přesvědčen, že někdo se najde a sepíše to už jenom proto, abychom to měli, pro tu historii, co vlastně tady odznělo, kdo co říká, kdo jak lhal, kdo na koho útočí, a to, že já jsem to nežaloval, a ty různé útoky, tak to neznamená, že když jsem i vyhrál soudy a potom ty odvolací soudy rozhodly nějak podivně jinak, tak že ta pravda vítězí. Pravda nevítězí, bohužel. Vítězí lež. A já určitě proti tomu budu bojovat, i když nebudu v politice. Děkuju za pozornost. (Potlesk zleva.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Hezké odpoledne, vážené kolegyně, vážení kolegové. Než připustím další vystoupení paní předsedkyně Schillerové, tak ještě několik oznámení. Pan poslanec Kolovratník bude hlasovat s náhradní kartou číslo 39. Pan ministr Rakušan naopak ruší náhradní kartu, protože již má svoji vlastní.

A ještě několik omluv, které v mezičase došly. Hájek Jiří se omlouvá, respektive bere zpět svou omluvu z rodinných důvodů. Pan poslanec Klíma Pavel se omlouvá ze zdravotních důvodů od 17 hodin. Paní poslankyně Levko Jarmila od 10.04 hodin do 12 hodin ze zdravotních důvodů. Mračková Vildumetzová Jana od 10.30 do 12.30 z rodinných důvodů. Richter Jan do 13 hodin z rodinných důvodů. Wenzl Milan od 14.30 do 16.30 z pracovních důvodů. A z členů vlády se ještě omlouvá Blažek Pavel do 14 hodin z pracovních důvodů.

Nyní tedy je přihlášena s přednostním právem paní předsedkyně Schillerová, následuje pan místopředseda Havlíček. A já jenom upozorním, že od 14 do 15 hodin máme avizované přerušení, pauzu, takže vás pak v případě, že samozřejmě ještě budete vystupovat, vyzvu k přerušení svého vystoupení a budete moci pokračovat po 15. hodině. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Právě přemýšlím, mám takové dilema, protože mě ten čas do 14. hodiny stačit nebude. A abych teď přerušovala svůj projev uprostřed a zase se k němu vracela, mi nepřipadá úplně taky vhodné. Ráda bych ho řekla, protože jsem si ho připravovala, tak bych ho ráda řekla v celku, protože jsou tam nějaké myšlenky, které na sebe navazují. Takže teď přemýšlím, jak to vyřešit. A nenapadá mě jiné řešení, než že vezmu pauzu, protože já...

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Jakožto předsedkyně klubu samozřejmě máte možnost o ni žádat.

Poslankyně Alena Schillerová: Protože já v tuto chvíli, mně skutečně těch dvacet minut, co zbývá, stačit nebude. A abych to dělila a potom to četla znovu zase celé, to mi připadá taky hloupé. Myslím si, že všichni si rádi zajdou na oběd. My, co máme organizační výbor, taky. Takže já s dovolením beru pauzu na jednání klubu hnutí ANO do 14 hodin, ale je to z těchto důvodů, které tady vysvětluji. Není to nic obstrukčního. Je to proto, že chci svůj projev říci celý. Děkuji za pochopení.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Samozřejmě na to máte právo. Vyhlašuji přestávku na jednání klubu hnutí ANO na dvacet minut, tedy to znamená do 14 hodin, tehdy ale začne běžná pauza, kterou už máme naplánovanou, a proto se tady sejdeme v 15 hodin.

Členy organizačního výboru tedy prosím, aby se ve 14 hodin dostavili na jednání.

(Jednání přerušeno ve 13.41 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 15.00 hodin.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, pauza, která byla do 15 hodin, již skončila, tudíž budeme pokračovat v diskusi, kde nyní je tedy přihlášena s přednostním právem paní předsedkyně Schillerová a následuje paní místopředsedkyně Dostálová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Dámy a pánové, je po obědě, lavice zejí prázdnotou, hlavně ty napravo a uprostřed. Dovolte mi, já se samozřejmě dostanu ke korespondenční volbě, ale předtím chci takovou, takový ekonomický exkurz a samozřejmě to propojím.

Úspory českých domácností se za dva roky vinou nezvládnuté inflace smrskly o více než čtvrtinu a v důsledku růstu cen nebudeme mít podle oficiální prognózy Ministerstva

financí ani v roce 2026 reálnou mzdu na úrovni roku 2019. Reálné mzdy totiž klesají nejrychleji ve vyspělém světě a za pár týdnů navíc miliony českých zaměstnanců na vlastní kůži pocítí, že jim v důsledku daňového balíčku klesly i mzdy čisté. Jinými slovy, vrátili jsme se s Fialovou vládou několik let do minulosti.

Česká republika je tak jedinou zemí v Evropské unii, která se ještě nedostala na svou předcovidovou úroveň. Spotřeba domácností je 10 % pod úrovní roku 2019. V důsledku chybné hospodářské politiky vlády klesl v minulém roce hrubý domácí produkt naší ekonomiky o půl procentního bodu HDP a klíčovým průmyslovým zaměstnavatelům příští rok vzrostou náklady na energie o více než 100 %. Máme 3 miliony lidí na hranici chudoby, raketově roste počet domácností, které dávají na bydlení celou polovinu svého rozpočtu, a pochopitelně tak omezují jakoukoliv vedlejší spotřebu, která by přitom mohla naši ekonomiku nastartovat. Máme největší energetickou inflaci na světě, výběr daní naopak nejhorší nejméně od roku 2012. Jen na nejdůležitější dani – DPH – nedokázala v loňském roce tato vláda vybrat astronomických 24,2 miliardy korun, dalších 12 miliard korun na dani z tabáku a stěží uvěřitelných 46 miliard korun na dani z neočekávaných zisků. Čísla tuto vládu nekompromisně usvědčují z toho, na co ji pravidelně upozorňuji při každé vhodné příležitosti už 24 měsíců.

Českou republiku doběhla politika rezignace na boj s šedou ekonomikou a daňovými úniky a podvody. Tato politika je jí totiž systematicky ordinována od příchodu ODS na rezort financí v prosinci roku 2021. Podle vyjádření Finanční správy procházíme renesancí výplat na ruku, což s sebou logicky nese boom zneužívání sociálních dávek. To potvrzují i oficiální statistiky Úřadu práce, podle kterých všechny sociální dávky trhají historické rekordy. Navzdory daňovým balíčkům, které drtivě dopadají na nejchudší i na střední třídu, naše země hospodaří nejhůře, jak kdy v nekrizových letech hospodařila. A to je ještě deficit uměle snižován pomocí rozpočtových triků a faulů, které odsoudila i Národní rozpočtová rada.

Současná vláda za pouhé dva roky 2022 a 2023 dosáhla souhrnného deficitu 648 miliard korun a pro rok 2024 navrhuje deficit dalších 252 miliard. Tedy za tři roky, když se dostane na schválený deficit, zatíží budoucí generace dluhem ve výši 900 miliard korun, čímž vysoce předčí vlády předcházející, které na souhrnný deficit o 120 miliard korun menší potřebovaly celých sedm let. A pokud bude současná vláda pokračovat, můžeme se na konci jejího panování těšit na souhrnný deficit 1 355 miliard. A to vše samozřejmě za neutuchající marketingové kampaně plné hesel o rozpočtové odpovědnosti a nutnosti vrátit veřejné finance do dobré kondice. Zatímco provozní výdaje státu vesele o desítky miliard korun ročně bobtnají, protože nikdo z kompetentních ministrů není ochoten ani náznakem dostát svým předvolebním slibům, investice v letošním roce klesnou o 18 miliard korun. A k největšímu poklesu dojde tam, kde jsou vůbec nejpotřebnější – v kapitole Ministerstva dopravy nebo v kapitole místního rozvoje. Takže zatímco globální konkurence české ekonomiky hledí dopředu a rozvíjí svůj potenciál, Česko přešlapuje na místě, ba co hůře, vykračuje si čelem vzad.

Inovační strategie připravená naší vládou na zlatém podnose – hozena premiérem Fialou do posledního šuplíku ve Strakově akademii. Nemáme plán, nemáme vizi, ztrácíme čas a hlavně ztrácíme budoucnost. Vláda, která ještě uprostřed loňského roku slibovala, jak udělá z Česka křižovatku uprostřed Evropy, není schopna udělat pro rozvoj naší země absolutně nic. Existuje sto a jeden důvod, proč by se vládní strany měly vrátit ze svých obláčků rádoby hodnotové politiky na zem a začít řešit sociální, ekonomický a technologický stav naší země. Proč by měli začít naslouchat nezávislým ekonomům a akademikům bijícím na poplach, svolat mimořádné jednání ekonomických ministrů se zástupci průmyslu a školství a s Národní ekonomickou radou vlády. Nedokážu uvěřit, že vláda nic z toho nečiní a její hlavní prioritou je tváří v tvář chřadnoucí volební podpoře napříč společenským spektrem zmrzačení jednoho z nejkvalitnějších a nejnezpochybnitelnějších volebních systémů na světě v domnělé snaze

urvat si za každou cenu několik desítek tisíc hlasů krajanů žijících v zahraničí, kteří jejími pustošivými kroky ještě jako jediní nebyli dotčeni.

Hnutí ANO jako nejsilnější politická síla v zemi apeluje na vládní koalici, aby nezneužívala své aktuální většiny v Poslanecké sněmovně k prosazení zásadních změn volebního systému ke svému vlastnímu domnělému prospěchu. Apelujeme na pětikoalici, aby se v první řadě zabývala řešením skutečných a akutních problémů této země, nikoliv pokoutními způsoby, jak se udržet u moci.

A aby bylo jasno. Nemáme nejmenších pochyb, že tato zoufalá snaha ovlivnit volební výsledek ve svůj prospěch v žádném případě nepovede ke kýženému výsledku. Dokud se vládní strany nezačnou starat o situaci v České republice, své volební preference žádným trikem nezlepší. Pouze zmrzačí volební systém a ohrozí důvěru ve volby a připraví naši zemi o demokratickou jistotu nevyčíslitelné hodnoty, neboť průběh voleb v České republice po celá desetiletí na rozdíl od mnoha a mnoha jiných zemí nikdy nikdo relevantně nezpochybnil. Jsme bytostně přesvědčeni, že předložený poslanecký návrh, který navíc ani neprošel řádným připomínkovým řízením nebo Legislativní radou vlády, není v souladu s ústavními dokumenty České republiky. Ty totiž vyžadují, aby – za prvé – byla volba osobní. Za druhé má být zaručena tajnost hlasování a volba má být také svobodná. A v neposlední řadě, což sice ústava ani Listina základních práv a svobod přímo neříká, se nepochybně předpokládá, že má také existovat co největší společenská důvěra ve volební proces od začátku až do konce. To znamená od okamžiku, kdo je uznán jako oprávněný volič, až po přepočet hlasů na mandáty. A tento proces musí být bez pochybností, pochopitelný a verifikovatelný. Jinými slovy, uvažované změny nejenže podle našeho nejhlubšího přesvědčení vyžadují změnu ústavy, ale dalece přesahují jedno volební období.

Věřím, že se tady shodneme, že by Česká republika neměla být v důsledku tvrdohlavosti a zoufalosti několika potápějících se politických subjektů vystavena situaci, kdy se bude volební systém měnit s každými novými parlamentními volbami. A v případě, že prioritou vlády je skutečně změna volebního systému, tak jsme ji opakovaně vyzývali, aby ve svých úvahách od prvopočátku respektovala nejsilnější politickou stranu v zemi a naslouchala i jejím připomínkám, aby se změnu volebního systému, která je zásahem natolik zásadním, že se přímo dotýká ústavního pořádku v zemi, nesnažila prosazovat na sílu a bez konsenzu s opozicí.

Přestože jsme byli schopni se dohodnout na změně volebního zákona, prošel tady volební zákon ústavní většinou, novela, je účinný od 1. ledna 2026, bude o tom bezesporu mluvit můj ctěný kolega Radek Vondráček a další kolegové, kteří na to samozřejmě upozorní, tak proč se vlamujeme do otevřených dveří? Proč se vlamujeme, když tady je účinnost jasně nastavená, byli jsme schopni se dohodnout? Tady nebyl ani pokus o nějaké jednání s opozicí. Nic takové se tedy nestalo, byť jsem k tomu vyzývala a vyzývám pořád. Pětikoalice zvolila svou oblíbenou cestu sněmovního válcování. Ještě včera na grémiu Poslanecké sněmovny jsem vyzývala – pojďme k jednacímu stolu. Vždyť ti lidé tomu nemohou rozumět, proč tady budeme trávit dny a noci, místo aby se řešily skutečné problémy lidí této země. My se tady budeme handrkovat o korespondenční volbu jenom proto, že vy nám chcete ukázat svaly, místo toho, abyste se aspoň pokusili o to jednání, místo abyste se třeba snažili a řekli – dobře, nešlo to, nejsme schopni se domluvit. Nic z toho se nestalo. A tak se změna volebního systému, která se přímo dotýká ústavního pořádku a dalekosáhle přesahuje funkční období této pětikoaliční vlády, prosazuje na sílu, bez ústavní většiny a bez seriózního pokusu o diskusi s opozicí při přípravě paragrafů zákona.

Vyloučili jste nás z diskuse okolo zákona v době jeho příprav, o to více naléhavých otázek budete muset – i když zatím uvidíme, až se otevře schůze, jestli s námi bude někdo debatovat – zodpovídat po otevření programu schůze. A to nejen nám, dámy a pánové, ale zejména veřejnosti. Veřejnosti, která od začátku od svých zákonodárců přirozeně očekává, že

nedovolí destabilizaci základního pilíře, na kterém naše demokratické zřízení stojí, že nedovolí znevěrohodnění voleb.

Já si proto dovolím položit na tomto místě sedm nejzásadnějších otázek, z nichž každá jedna je podle mě dostatečně silným argumentem proti korespondenční volbě, a budu očekávat, že na ně po otevření schůze dostanu odpovědi. Předpokládám, že i řada mých kolegů bude mít podobné otázky, možná i jiné.

1. Hodláte nahradit bezpečnou a nezpochybnitelnou volbu v zahraničí, při které se dnes musí volič dostavit na ambasádu a následně za dohledu příslušné komise jít řádně sám osobně za plentu, systémem posílání poštovních obálek kdoví odkud? Ptám se tedy, kde mají občané České republiky záruku, že za našeho občana žijícího v cizině nevybere a neodešle volební lístek rodina nebo kdovíkdo jiný?

2. Jakákoliv forma distančního hlasování otevírá prostor pro nátlak a manipulaci s hlasy. Jistě je něco takového možné i dnes. Máme případy, kdy to probíhá z nějakých důvodů zdravotních, ale za plentou je volič suverénem a o tom, komu hodí hlas, si rozhodne sám. Pamatujete si na kampaň několik let zpátky Přemluv bábu? Ptám se tedy, kde mají občané České republiky záruku, že volby v zahraničí nebudou probíhat podobným modelem ve znamení „odvol za bábu“? Kdo a za jakých okolností hlasoval, jestli hlasoval zcela svobodně, nebo ne, a dokonce jestli hlasoval on, nebo jestli to tam vložil někdo jiný, to se totiž už nikdo nedozví.

3. Hodláte umožnit korespondenční volbu jen malé části oprávněných voličů, tedy těch, kteří pobývají v zahraničí. A já se ptám, z jakého titulu, jak to vysvětlujete, že zvýhodňujete krajany, kteří v Česku dlouhodobě nežijí a rozhodují se tedy hlavně na základě titulků z mnohdy tendenčních a k vládě shovívavých médií? Není důvodem skutečnost, že z posledních výsledků voleb vyplývá, že podpora vládních stran je mezi krajany v zahraničí významně vyšší než podpora vládních stran u nás doma? Asi to o něčem vypovídá.

4. Tajnost hlasování. Dnešní podmínky jsou garancí naprosté tajnosti a svobody hlasování. Za plentou jsme vždy pouze sami, bez členů rodiny nebo šéfů, bez kamarádů a podobně. Neexistuje způsob, jak zjistit, pro koho jsme hlasovali. Ve chvíli, kdy vkládáme hlasovací lístek do obálky, ke které přiložíme další doklad, kterým se ověří naše totožnost, a vložíme ho do jiné obálky, tak záruky ohledně tajnosti padají. A já se ptám – pokud volba přestane být tajná, přestože to ústavní dokumenty naší země vyžadují, jsou takové volby ještě v souladu s ústavou? A pokud ne, jakým právem se tuto změnu opovažujete prosazovat bez elementární snahy alespoň o dosažení ústavní většiny?

5. Zahraniční zkušenosti z posledních let. Vím, že to není úplně srovnatelné, ale už to tady padlo z úst některých předřečníků ze strany pětikoalice, tak se k tomu vrátím. Třetina Američanů dnes hovoří o ukradených volbách. Nejen poražený bývalý prezident, ale velká část politiků i veřejnosti je stále přesvědčena, že byl prostřednictvím korespondenčního hlasování spáchán obrovský volební podvod. Země je v důsledku toho fatálně rozdělena, demokracie otřesena a tak dále. Každopádně co se stalo my nezjistíme, nejsme takovými znalci, nežijeme tam. Co se přesně stalo, nebudu to tady soudit. Mám informace z veřejných zdrojů jenom tak jako většina z vás. Ale stalo se to, že korespondenční volba fakticky rozložila důvěru ve volební systém, a stalo se to v dalších zemích. A mě opravdu zajímá, jak vysvětlíte občanům České republiky, že korespondenční volba nenaruší nebo nějakým zásadním způsobem nepoškodí robustní volební systém v České republice? V situaci, kdy volební komise budou sčítat desetitisíce obálek s volebními hlasy a tak dále, kdovíkým adresované. Nezapomínejme prosím, že i demokracie má své silné nepřátele. Nezapomínejme, že tito nepřátelé mají své mocné nástroje, kterými jsou schopni ovlivňovat chod nejen státních institucí, ale i mechanismy, které jsou tradičně zaběhlé.

6. I dnes je v zahraničí možné volit na zastupitelských úřadech, na velvyslanectvích a na konzulátech. Takže jak naši krajané, tak naši občané v zahraničí možnost volby mají. To je

potřeba zdůraznit, protože se občas setkáváme s dotazy, že snad nechceme, aby volili naši krajané v zahraničí. To je samozřejmě nesmysl. Oni dni dnes tu možnost mají. A nezpochybnitelnou cestou, kterou by bezesporu hnutí ANO podpořilo, by bylo naopak ve dnech voleb rozšířit možnosti, kde se dá volit. Zastupitelské úřady si tak například pronajmou další místa, aby se přiblížili voličům. Proč vymýšlet kolo, když máme osvědčený systém? Jak vysvětlíte občanům, že jste dali přednost nákladnějšímu řešení, navíc spojenému s rizikem v podobě ohrožení důvěry ve výsledky voleb jako takových?

7. Koalice korespondenční volby tlačí na sílu už pro volby v příštím roce, to znamená v roce 2025, a to bez konzultace s opozicí či s příslušnými státními orgány, to je poslanecký návrh. Ptám se, proč takhle zásadní věc nepřichází do Parlamentu jako vládní návrh? Proč ministr vnitra Vít Rakušan obešel připomínkové řízení i Legislativní radu vlády. Proč se nemohla vyjádřit připomínková místa? Nebylo tomu tak proto, že uvnitř samotné pětikoalice panuje obava, že připomínky jednotlivých ministerstev by mohly přijetí zákona zkomplikovat a dodat argumenty odpůrcům zákona?

A úplně nakonec, dejme tomu za osmé. Jaké jsou tedy vlastně priority vlády Petra Fialy ve světle fiaska její hospodářské politiky a slábnoucích volebních preferencí? Statisíce lidí v uplynulých dvou letech upadly v České republice do chudoby a v jednom žebříčku za druhým se propadáme na úplný chvost. A v tuto chvíli se pětikoalice spojí jako jeden muž a přichází do Sněmovny s něčím tak kontroverzním a zástupným, jako je korespondenční volba. Nezlobte se, ale to je pro mě čiré zoufalství. Zjednodušit volební účast krajanů v zahraničí lze i bez toho, aby důvěru v náš kvalitní volební systém narušovaly pytle poštovních obálek. Názor hnutí ANO na korespondenční volbu je ostatně úplně stejný, jako byl názor premiéra Petra Fialy na tuto volbu ještě v listopadu 2020. Kdyby pětikoalice místo politikaření a zoufalé snahy o politickou záchranu, a to za jakoukoliv cenu, měla opravdu na srdci kvalitu demokracie v Česku, k úvahám o změně volebního systému bez diskuse s opozicí by nepřistoupila a každopádně by k tomu přistupovala s větším respektem.

Já vás proto vyzývám, abyste tento nepodařený návrh v zájmu politické stability a ochrany demokracie stáhli, zasedli s námi k jednacímu stolu a o zavedení korespondenční volby jednali způsobem, který povede k nalezení udržitelného a přijatelného řešení, a to v rámci řádného legislativního procesu. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Další přihlášenou s přednostním právem je paní místopředsedkyně Dostálová, následuje pan místopředseda Havlíček, pan předseda Okamura a pan předseda Radim Fiala. Prosím, máte slovo.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený člene vlády, pane ministře, dovolte mi se také vyjádřit k návrhu 15 poslanců vládní koalice, kteří plánují pravděpodobně téměř bez povšimnutí a hlubší diskuse ve společnosti, mezi reszrty a ideálně tady na půdě Poslanecké sněmovny přijmout zcela zásadní návrh, který zásadním způsobem mění formu základního pilíře v demokracii, a to je způsob, jakým přistupujeme k samotnému volebnímu aktu. Při tomto zásadním zákonu, který mění český volební systém, a tím ve svém důsledku i pravidla naší společné demokracie, by měla být politická, ale i celospolečenská diskuse, obšírná a mohutná. To však zcela zřejmě není v zájmu navrhovatelů, a tak využívají krátké historické okénko, kdy mají převahu i v Poslanecké sněmovně, tak také v Senátu, a silou své pohodlné většiny v obou těchto komorách Parlamentu očekávají hladký a bezproblémový průběh.

Kdyby skutečně šlo pětikoalici o řešení nějakého zásadního problému ve způsobu volby, který korespondenční volbou údajně má být vyřešen, chtěla by také pětikoalice co nejširší společenskou akceptaci této zásadní změny. V tom případě by bylo i v jejím zájmu, aby byla

navržena změna, která je širokou veřejností postupně prodiskutována, a aby v této diskusi i oni sami mohli rozvinout své pravděpodobně přesvědčivé názory a argumenty dokládající nezbytnost přijetí této novely. Bohužel tak tomu však není. Dovolím si proto prezentovat aspoň svůj názor. Názor, proč zavedení korespondenční volby je krokem nesprávným směrem, chybou a proč politický kalkul pětikoalice je v této chvíli zcela zásadní chybou, která se České republice může výrazně nevyplatit.

Tak tedy, vážení kolegové, proč jsem proti korespondenční volbě, alespoň pár věcných argumentů. Musím začít svou zcela zásadní a hlavní výhradou. V rámci korespondenční volby bude zcela jasně a jednoznačně prolomen princip svobodné volby. To je jeden ze základních stavebních kamenů demokratické, svobodné volby. V korespondenční volbě nelze žádným způsobem zkontrolovat, zda volič někde na druhé straně planety skutečně volí svobodně a tajně. Jak ověříme, že někdo někoho nenutil anebo že za volbu (ne)získal například nějaký benefit, klidně ve formě finanční odměny?

Navíc největší riziko v rámci ztráty záruky tajnosti volby vnímám především vůči bezprostřednímu okolí samotného voliče. Tady mluvím o voličových rodinných příslušnících, jeho nadřízených, zaměstnavatelích, zkrátka o lidech, vůči kterým může být náš volič v podřízeném či případně oslabeném postavení, může na nich být částečně závislý nebo například nechce vyvolávat v rodině zbytečné drama kvůli svému, a tak by to mělo být, svobodnému hlasu.

Ostatně toto riziko popisuje i Parlamentní institut ve svém stanovisku z ledna 2024. A když už nečteme ani naše vlastní instituce, které pro nás jako zákonodárce tato stanoviska dělají, tak mi nezbývá nic jiného, než si ho tedy připomenout na mikrofon.

Parlamentní institut se vyjadřoval v lednu 2024 na téma popis rodinného hlasování. Jako rodinné nebo také skupinové hlasování je označována situace, kdy je v prostoru vyhrazeném pouze pro individuálního voliče přítomno více osob, a dochází tak k narušení tajnosti hlasování. Tyto osoby nemusí být vždy v přímém rodinném vztahu, proto je v některých zdrojích používáno označení skupinové hlasování. Podle příručky volebního pozorovatele OBSE jde v případě rodinného hlasování o narušení volebního procesu a volební pozorovatelé ho musí reportovat. Příručka uvádí, že k němu může docházet hlavně v případech využívání aktivního volebního práva zejména ženami. Jde o odkaz na chápání skupinového či rodinného hlasování jako projevu vztahů v tradičních společnostech, ve kterých jsou omezována lidská práva, typicky práva žen. Rozlišují se tři formy rodinného hlasování. Za prvé, mužský člen rodiny doprovází jednu nebo více žen do vyhrazeného prostoru, skupina hlasuje veřejně bez využití vyhrazeného prostoru anebo mužský člen rodiny vyplňuje hlasovací lístky za ostatní členy. Zároveň příručka popisuje konkrétní formy rodinného hlasování v kontextu situace v Makedonii. Jeho pozorování jsou však univerzálně přenositelná. Antonio Spinelli doplňuje ještě jednu formu rodinného hlasování, a to, že celá rodina či skupina vstupuje do vymezeného prostoru. Takovým vymezeným prostorem v případě korespondenční volby je tedy jedna místnost v jednom domě či v jednom bytě.

Stejně tak ovšem může docházet k omezování práv jiných skupin voličů vyžadujících asistenci při hlasování, jako jsou zejména starší voliči. Zvláštní skupinou jsou potom voliči negramotní nebo jinak znevýhodnění ve smyslu porozumění vlastním právům. Tyto skupiny voličů mohou být omezeny ve svých právech také v souvislosti s užíváním a využíváním zvláštních hlasovacích procesů. Mezi zvláštními hlasovacími postupy je uváděno hlasování mimo volební místnosti, například v pobytových zařízeních, dále dřívější hlasování a také možnost korespondenčního hlasování.

Znova uvádím, to jsou slova našeho Parlamentního institutu. Prosím, já chápu, že se tady spolu můžeme politicky přít, ale když už ani odborné názory našeho institutu nebereme v potaz, tak je to na pováženou.

Možná ještě z této zprávy, protože všichni si ji můžete dohledat, určitě ji tady nehodlám citovat úplně celou, je ale zajímavá i na straně 2, země se zaznamenanými případy rodinného hlasování. Podle zprávy OBSE bylo volebními pozorovateli zaznamenáno ve 22 případech skupinové hlasování v roce 2023 při konání místních voleb v Moldavsku. V parlamentních a prezidentských volbách v Turecku v roce 2023 bylo zaznamenáno společné hlasování rodinných příslušníků ve 4 % okrsků. V Bosně a Hercegovině v parlamentních volbách v roce 2022 bylo rodinné nebo skupinové hlasování zaznamenáno v 6 % navštívených volebních místností. K nejmasivnějšímu využívání rodinného nebo skupinového hlasování docházelo v Srbsku v prosinci 2023. Tolik jenom krátká citace ze zprávy, kterou zpracoval – a znovu opakuji – náš Parlamentní institut.

Hlasování za plentou vám jako voliči dává komfort toho, že nemusíte hlasovat jednotně stejně se svou partnerkou, partnerem, můžete samozřejmě hlasovat odlišně než vaše děti nebo vaši rodiče. V korespondenční volbě tento komfort můžete ztratit a to je jedno z obrovských rizik. Vzniká zde obrovský prostor pro případné manipulace v podobě jednotného hlasování celých rodin, přátel nebo pracovních kolektivů, sportovních klubů a podobně.

Dalším argumentem je, že korespondenční volba je nebezpečná potenciálně, ale i reálně. Víme z nedávných případů i z relativně blízkých zemí – mluvím tady o případech Rakouska či Spojených států amerických z nedávné minulosti, kde to byly právě hlasy z korespondenčního hlasování, které se staly terčem kritiky. A já tady nechci polemizovat o tom, zda došlo k protizákonnému ovlivnění voleb v těchto zemích. Pevně věřím a stále chci věřit tomu, že ne. Na druhou stranu demokratický systém zcela jednoznačně potřebuje důvěru lidí v jeho principy, důvěru občanů, že volby probíhají v souladu se zákony. Pokud se tato víra ztrácí, ztrácí se bohužel postupně i samotná demokracie. O čistém průběhu voleb musí být čeští občané skálopevně přesvědčeni, to je poučka. Je zde fundamentální, že jednotlivé politické strany mohou vyslat do okrskových volebních komisí své lidi, kteří kontrolují a garantují férový průběh voleb.

Je opravdu na povážení, že si koalice neváží robustního volebního systému, kterým se může Česká republika pyšnit, systému, který nebyl nikdy v historii napaden. Pětikoalice se však vydává cestou, která může důvěru ve volební systém zviklat. Navíc se tady málo mluví o tom, že iniciátoři případných volebních podvodů, které, doufám – a znova to tady opakuji – které, doufám, že nenastanou, vůbec nemusejí být českého původu. Řada aktivistů tady pravidelně mluví o možnosti, že by Putinův režim ovlivňoval, případně měl snahy ovlivňovat výsledky voleb v Evropě. A my schválením korespondenční volby vytváříme jenom pro tyto nedemokratické režimy nástroj, jak tyto volby komfortně ovlivňovat. Já tomu skutečně moc nerozumím. Při dnešních technologických možnostech to je zcela jasně možné. A opětovně tady musím zopakovat, že jenom tato teoretická možnost ohrožuje vnímání výsledků voleb našimi občany, a proto je extrémně nebezpečná.

Také se musím přiznat, že zčásti rozumím názorům těch, kteří mají problém, že o výsledku voleb bude rozhodovat ta část lidí, která se dobrovolně rozhodla odejít z České republiky. Tito občané totiž neprožívají každodenní problémy běžných občanů, často zde neplatí daně, k informacím z Česka se často dostávají se zpožděním a povrchně, bez autentických prožitků z každodenního života, a hlavně nejsou v takové míře dotčeni počínáním české vlády, kterou by si volbami zvolili. Tito občané se svobodně rozhodli nežít v České republice a nejsou ochotni cestovat k volební urně, a to ani prostřednictvím zastupitelského úřadu. Nemožnost hlasovat ve volební místnosti, která je pomyslně pár kroků od baráku, je jistým nákladem jejich volby. Hlasovat pro vládu, která dopustí bezprecedentní propad životní úrovně svých občanů v její novodobé historii, ale i v komparaci s ostatními vyspělými zeměmi, hlasovat pro vládu, která dramaticky v této situaci navyšuje daně všem občanům a firmám, a tím ohrožuje jejich růst, hlasovat pro kabinet, který vytvořil z České republiky nemocného muže Evropy, je mnohem snadnější, když v této zemi nemusíte po těch daných volbách žít.

Navíc nemůžu opomenout i to, že dnes, když se pětikoalice snaží vyřešit údajný nerovný přístup k volbám a volebnímu procesu, vytváří novou nerovnost. Totiž přijetí korespondenční volby jenom pro občany nacházející se v zahraničí zcela nezbytně a logicky vyvolává relevantní a rozumnou otázku, proč tento návrh diskriminačně cílí výhradně na tu část populace, která se aktuálně nachází v zahraničí, když mohou stejně jako čeští občané doma volit na zastupitelských úřadech? A tady znovu zopakuji tu větu, kterou řekla moje předřečnice, paní předsedkyně Schillerová. Není pravda, že čeští občané nemohou v zahraničí volit. Schválně někdo pouští do prostoru tuto nesmyslnou informaci. Samozřejmě, že čeští občané mohou v zahraničí volit a mohou volit na zastupitelských úřadech. Pokud bychom to mysleli vážně a chtěli vlastně zpříjemnit ten proces volby Čechům v zahraničí, rozšiřme tedy místnosti zastupitelských úřadů pro volby tak, aby to naši spoluobčané měli blíž, ale nehrajme si tady s ústavou a s demokracií. Bohužel na tyto otázky zatím nikdo z vládní stoosmičky neodpověděl.

Dostávám se totiž k hlavnímu a jedinému důvodu, proč tu dnes sedíme a projednáváme tento návrh. Tím je zcela jasná a zřejmá účelovost. Současná snaha pětikoalice je obyčejným volebním inženýrstvím. Když se to aktuálně hodí, tak to prostě schválíme. Vaši poradci vám, vážená pětikoalice, kvantifikovali, že můžete získat pár tisíc hlasů navíc, neboť jste za hranicí zvolitelnosti v České republice a v samotné České republice už vám skoro nikdo nevěří. Proto se chystáte využít všech prostředků k tomu, abyste se i v následujících letech udrželi. Kdyby pětikoalici skutečně šlo o rovný volební přístup všech skupin občanů, proč neřeší například volební lístky pro zrakově postižené občany v podobě Braillova písma? Má odpověď bude poněkud cynická, ale je zřejmá. U těchto občanů pětikoalice nemá data svědčící o stranických preferencích, a proto si nemohou být jisti, že by jim tato změna přinesla potřebné hlasy.

A navíc ještě jedna legislativní podpásovka. Pětikoalice se chtěla vyhnout povinnému připomínkovému kolečku, které by pravděpodobně vyšlo v její neprospěch a kterým všechny vládní návrhy nutně prochází. Proto dnes diskutujeme o návrhu poslanců a nikoliv o vládním návrhu. Tak trošku tuším, že se pětikoalice obávala, že by v rámci připomínkového řízení mohli úředníci ministerstva a připomínky zúčastněných stran přijetí zákona značně zkomplikovat.

Dovolte mi ještě jednu osobní poznámku. Obdobně jako jsem přesvědčena, že volby ve svobodné společnosti nejsou povinností, jsem také přesvědčena, že udělat si čas a jít do volební místnosti je naprosté minimum občanské zodpovědnosti jak u nás, tak i v zahraničí.

Vážení kolegové, dbejme na čistotu a nestrannost volebního systému, prosím, neznásilňujme ho. Nedělejme z něj nástroj, kterým chceme uspět v jedněch volbách. To se nám do budoucna vymstí. Znovu si dovoluji apelovat, pojďme si sednout k jednomu stolu a najděme společnou cestu. Těch možností, a určitě je tady dneska uslyšíte i z úst mých ctěných kolegů, je opravdu mnoho. Nesnažme se za každou cenu náš dobrý volební systém, a znovu opakuji, který nebyl nikdy historicky napaden, jakýmkoliv způsobem uvést v omyl, a tím pádem zaset to semínko pochybnosti mezi naše občany.

No, a protože už to tady bylo řečeno mnohokrát, skutečně nebyl žádný prostor pro to, aby se tak významná změna volebního systému diskutovala na celospolečenské a zejména na odborné úrovni, nezbývá mně nic jiného než ty názory odborné veřejnosti tady přečíst na mikrofon, protože bohužel oni tu možnost nemají.

Glosa Jiřího Weigla z 11. 12. 2023 s názvem Korespondenční volba a česká demokracie na šikmé ploše. Průzkumy veřejného mínění opakovaně ukazují masovou nespokojenost veřejnosti s vládnutím Fialovy pětikoalice a potvrzují drtivou převahu opozice nad vládní koalicí v současných politických preferencích českých občanů. Vládní koalice kvůli tomu zlomila nad obyvateli naší země hůl. Ztratila víru, že si je schopna získat vyšší přízeň domácích voličů, protože není ochotna a schopna změnit svoji neúspěšnou politiku, která zemi přivedla k největšímu pádu životní úrovně v Evropě, rekordní inflaci, absurdním cenám

energií a hospodářské recesi. Proto se upnula k myšlence, že ji u moci udrží krajané ze zahraničí, kteří u nás nežijí, a proto nemají negativní zkušenost s "dobrodiním" jejího vládnutí.

To je smyslem předložené novely volebního zákona, který chce pětikoalice na sílu, proti vůli opozice a přes její rozhodný odpor, prosadit Parlamentem a poté Senátem. Věří, že se jí touto cestou podaří pro sebe získat hlasy velké části z cca 600 000 lidí s českým občanstvím, kteří žijí v cizině. Kalkulují s tím, že dosud hlasování na zastupitelských úřadech v zahraničí dopadlo v minulých volbách vždy jednoznačně ve prospěch liberálních a progresivistických politických uskupení. V minulosti, kdy volební výsledky bývaly velmi těsné a bývalo obtížné sestavit po volbách vládní většinu, by dnes jimi očekávaný balík hlasů ze zahraničí sehrával rozhodující roli. Zaslepeni těmito účelovými kalkulacemi však předloženým návrhem házejí do stoupy základní principy, na nichž demokratické volby stojí, a důvěru občanů v ně a otevírají prostor k volebním manipulacím a falšování volebních výsledků.

V případě korespondenčního hlasování jsou porušeny základní ústavou zaručené principy svobodných voleb – přímé a tajné hlasování. U poštou doručeného hlasu je v rozporu s ústavou jasné, kdo jak hlasoval, ale bohužel není jasné, zda tak učinil svobodně a zda to byl skutečně on sám. To je zásadní neodstranitelná vada korespondenčního hlasování, kterou nemůže ospravedlnit žádný údajný lepší komfort pro americké a australské krajany při hlasování. Návrh novely volebního zákona, který má toto změnit, je proto nepochybně v rozporu s ústavou.

Velmi špatné a pro poměry v zemi devastující by bylo, kdyby o politických poměrech v ní rozhodovaly hlasy lidí, kteří v ní nežijí, kteří se u voleb rozhodují nikoliv na základě vlastní žité zkušenosti, ale v důsledku různých předsudků a cizí propagandy, a kteří neponesou důsledky svého rozhodnutí, protože žijí jinde, v jiné zemi platí daně, dostávají v jiné zemi důchody, čerpají jinou zdravotní péči a tak dále.

Stejně je logicky nepřijatelné, aby jedna část voličů byla zvýhodněna možností hlasovat korespondenčně, zatímco většině rezidentů byla tato možnost upřena a byli v případě potřeby hlasovat mimo své bydliště nuceni si vyřizovat složitě volební průkazy a tak dále. Ústavní soud by nepochybně shledal takovou právní úpravu diskriminační. Umožnění korespondenčního hlasování pro nerezidenty tak otevírá dveře pro uzákonění korespondenčního hlasování pro všechny. A to je cesta k volebním manipulacím, narušení důvěry veřejnosti v legitimitu voleb, oslabení autority politické demokracie, a tím i k politické krizi.

Jenom připomínám pro ty, kdo vstoupili do sálu, že cituji z odborného názoru pana Jiřího Weigla z 11. 12. 2023. – Namísto voleb jako svátku demokracie odevzdáme rozhodování o poměrech v zemi do rukou krachující České pošty, s jejímiž službami má většina občanů smutné zkušenosti. U vědomí toho volají progresivisté po zavedení internetového hlasování. To je cesta k totální degradaci voleb, k jejich hackerské manipulaci a falšování z domova i ze zahraničí.

Jediným argumentem ve prospěch korespondenčního hlasování kromě péče o komfort amerických a australských krajanů je tvrzení, že tato forma hlasování je umožněna i v řadě jiných zemí. To ale vůbec nic nemění na relevantnosti výše uvedených zásadních protiargumentů. Právě naopak. Dobře totiž víme, že v některých zemích korespondenční hlasování zásadně a překvapivě ovlivnilo volební výsledky, a to vždy ve prospěch progresivistických sil – ty příklady už tady padly: Spojené státy, Rakousko, Španělsko – což je velmi podivné.

Nikdo se nenamáhá vysvětlit, proč právě podporovatelé levicových stran by na rozdíl od ostatní společnosti měli masově preferovat hlasování poštou. Před očima máme přitom politickou tragédii, kterou korespondenční hlasování způsobilo při posledních prezidentských

volbách ve Spojených státech. Tam nejen poražený bývalý prezident, ale velká část politiků i veřejnosti je stále přesvědčena, že byl prostřednictvím korespondenčního hlasování spáchán obrovský volební podvod. Země je v důsledku toho fatálně rozdělena, americká demokracie otřesena a pošpiněna v očích široké veřejnosti a čelí nové urputné volební konfrontaci. Za takovou cenu Bidenovo korespondenční vítězství skutečně nestálo.

Stejnou tragédií pro naši demokracii by byl úspěšný pokus udržet proti vůli domácích voličů neúspěšného premiéra Fialu u moci korespondenčním hlasováním z ciziny. Česká demokracie se předloženým návrhem ocitá na šikmé ploše. Naděje, že se dokáže při neschopnosti politiků nadřadit zájem celku zájmům osobním, den ode dne slábne. – Tolik z citace přímého názoru odborné veřejnosti, která bohužel neměla tu šanci zúčastnit se žádných kulatých stolů, seminářů, připomínkování a tak dále.

A já znovu, znovu se pokouším apelovat na pětikoalici: zastavme to, pojďme si sednout k jednomu stolu a pojďme hledat společnou cestu. Jde o volební systém České republiky! To není volební systém pětikoalice. Je to volební systém České republiky a tak bychom k tomu měli přistupovat. Děkuji. (Potlesk z řad poslanců hnutí ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní tedy vystoupí pan místopředseda Havlíček. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, vážená paní předsedkyně. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády – nebo vážený pane ministře, je zde jeden – politika je ošidná. Já vám prosím přečtu jednu citaci: „Netrpělivost, podezřívavost a rozhořčení jsou pochopitelné bez ohledu na to, zda jsou namístě. Tohoto ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco měnit. Platí dvakrát měř a jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování.“ Takto to řekl Petr Fiala v rámci průšvihu s korespondenčními volbami ve Spojených státech. Uvedl to na svých sociálních sítích v roce 2020. A naopak nezastírám, že hnutí ANO před sedmi lety naopak mělo korespondenční volbu ve svém programovém prohlášení. Měli jsme, leč nezavedli jsme.

Kdybych to mohl dát do kontextu, tak zmiňovaná Občanská demokratická strana měla ve svém programu nezvyšovat daně – ale, zvýšili je. Proč jsme nakonec korespondenční volbu nezavedli, ačkoliv jsme samozřejmě k tomu měli veškeré podmínky, možnosti? Nebyl nejmenší problém to ve vládě udělat. Uznali jsme chybu, zjistili jsme, že výhody pro naše lidi, kteří tedy žijí v zahraničí – jsou to nezpochybnitelné výhody – jsou přebity nevýhodami.

Jaké jsou tedy naše argumenty a o co jsme to, nikoliv dnes, ale už před těmi šesti sedmi lety, opřeli? Za prvé, zcela zásadní je svoboda jedince. Ta končí, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, tam, kde začíná svoboda toho druhého. Nemůžeme dopustit to, že pohodlí jednoho ohrozí právo tajné volby někoho jiného. Je to základní ústavní princip. Každý má právo volit tajně, a to bez jakéhokoliv vlivu svých blízkých. Tvrdit v tomhle případě, že to právo nebude narušeno, je čiré pokrytectví. Tomu přece nikdo nemůže věřit.

Je zde nebývalé riziko takzvaného family votingu. Ano, všichni si dovedeme představit, že naši blízcí, rodiče, děti, příbuzní, manželé, manželky, partneři, partnerky, mají zájem na tom, abychom možná volili tak, jako chtějí oni. Dovedeme si představit, že i v rodinách to může být velkým problémem. Dovedeme si představit, jak mladí ovlivňují starší, ale stejně tak i naopak. Proto jsem toho názoru, a vždycky jsem to tvrdil, že za tou plentou mám absolutní svobodu. Rozumím tomu argumentu, který vy uvádíte, že vždycky bude možnost té volby, ale pochopitelně tam jaksi už mizí ta pointa celá, kdy ten dotyčný řekne, já budu volit toho, koho ty chceš. No, on logicky řekne, tak si ho zvol, já se jenom tady podívám, zatímco za tou plentou si nakonec vždycky může zvolit toho, koho chce.

Zajímavá je vládní studie z Velké Británie z roku 2016, která mimo jiné varovala před touto volbou. Podotýkám, je to vládní studie. Tam byly předloženy důkazy o zjevném nátlaku na zranitelné členy některých menšin, ale i třeba žen, mladých lidí, například aby volili podle vůle starších lidí. Já bych řekl, že u nás to spíš bude opačně, ale to je jedno. Podstatné je to, že tato vládní studie ve Velké Británii varovala před touto formou volby jakožto před hrozbou.

Ústavní právník Jan Kudrna dokonce tvrdí, že korespondenční volba nevyhovuje ústavě. Uvádí, že ústavní dokumenty vyžadují, aby – za prvé – byla volba osobní a za druhé, má-li být tedy zaručena tajnost, aby volba byla svobodná. Je nutné ještě připomenout, že z úhlu pohledu ústavnosti zde vzniká problém takzvané rovnosti při přístupu ke korespondenční volbě. Zjednodušeně řečeno, pro lidi žijící v cizině by platily jiné podmínky než pro obyvatele, kteří žijí u nás. Takže to je první oblast, proč jsme se nikoliv dnes, ale už před pár lety rozhodli, že nezavedeme korespondenční volbu, o což opíráme i naši argumentaci dnes.

Druhá oblast je etická. Ano, my tvrdíme, že to je etický problém, přičemž je důležité říct jednu věc, zásadní. Nikdo, nikdo – podotýkám ještě jednou nikdo – nechce brát lidem v zahraničí právo volit. Je to nesmysl. Já sám musím říct, že jsem člověkem, který je z emigrantské rodiny, konkrétně z mnichovské oblasti, a troufám si tvrdit, že se dokážu vžít do situace lidí, kteří dlouhodobě žijí v zahraničí. Nikdy jsem nekritizoval tyto lidi, vždycky jsem si jich vážil a vím, že neměli migranti jednoduchý život, jak se u nás po revoluci velmi často prezentovalo. A nelíbilo se mi třeba to, že ti, kteří je nejdříve vzývali a jezdili za nimi a těšili se třeba drobných výhod, tak poté se na ně dívali skrze prsty a tvrdili, že si to tady takzvaně neodžili, neodžili si totáč. Nikdy jsem to netvrdil a byl jsem vždycky zásadně proti tomu.

Na druhou stranu už jenom z toho důvodu, že dobře znám tu komunitu, tak musím říct, že fakt, že zcela logicky žijí jinými problémy, je neoddiskutovatelný. To je pravda. V drtivé většině platí daně, pojištění někde jinde a přirozeně se snaží ovlivňovat prostředí, ve kterém žijí. To je prostě normální. Českou republiku vnímají částečně přes své příbuzné, částečně přes internet, sociální sítě a podobně. Nicméně je správné samozřejmě, že se zajímají o život ve své původní vlasti, nebo rodné vlasti, a je naprosto správné, že se mohou vyjádřit v rámci voleb. Ale nevidím důvod, proč vytvářet nerovnost mezi těmi, kteří žijí u nás, a těmi, kteří tedy žijí v zahraničí. A musím ještě jednou zopakovat, že z pohledu ústavnosti vzniká problém rovnosti v rámci přístupu právě ke korespondenční volbě. Prostě pro lidi v cizině by platily jiné podmínky než pro lidi, kteří žijí u nás.

Všichni víme, že lidé v zahraničí mají možnost volit ať už na zastupitelských úřadech, nebo na konzulátech a pochopitelně mohou přijet, a dokonce si myslím, že pro lidi, kteří žijí blízko České republiky, je i správné, vhodné, volit do České republiky a mají možnost důstojně odvolit, fyzicky odvolit a popravdě řečeno alespoň tímhle minimálním aktem vyjádřit určitý elementární respekt k zemi, ve které chtějí ovlivňovat dění.

A vsuvka. Chtěl bych připomenout, že příslušníci Státu – s velkým S – Izrael, kteří žijí v zahraničí, tak ti mohou volit v Izraeli pouze tehdy, pokud přicestují do Izraele. A dnes zde někteří z řad obhájců korespondenční volby, tuším, že to byla i paní místopředsedkyně Richterová, dávali za příklad Slovenskou republiku. Tak tam bych jenom připomněl, že tam mají v plánu udělat to podobně jako v Izraeli. Čili pouze ti, kteří přijedou na Slovensko.

Já pochopitelně rozumím korespondenční volbě ve smyslu mimořádné události, pandemie a tak dále. Ale to je něco, co nemá co do činění s tím běžným režimem. Protože jakkoliv to může vypadat moderně, trendově, tak jsem toho názoru, že to může vyvolat více škody než užitku. A tím se dostávám k dalšímu argumentu, třetímu argumentu, a to je možnost zneužití. Pravděpodobnost nekalých praktik u tohoto způsobu volby je nepochybně vyšší než u běžné volby. Navíc volič metodou obálka, pošta, pak znova obálka, pošta, musí to udělat dvakrát, zejména tedy v těch méně rozvinutějších zemích, nemá naprostou jistotu, že dopis s jeho hlasem dorazil včas na konkrétní zastupitelský úřad. Jiným slovy opět je to

důvod, proč zpochybnit tuto volbu, a logicky pak to bude znamenat delší, anebo dokonce dlouhé právní průtahy a možná i zpochybnění celkového výsledku voleb. Podívejme se, co nastalo v Rakousku, ale podívejme se i na ty problémy, které byly ve Spojených státech. Podívejme se, proč se to zrušilo nakonec v té Francii. Jakkoliv vnímáme to, že v jiných zemích tato volba jest. A znova se odvolávám na tu vládní studii z Velké Británie z roku 2016. Přesná citace z této studie: Je považováno – rozumí se tím tedy tento způsob volby – za nejzranitelnější metodu hlasování a poskytuje nejlepší příležitost k volebním podvodům.

Čtvrtý důvod, proč jsme v tuto chvíli proti, to už nemá co do činění s tím, proč jsme byli proti před těmi šesti, sedmi lety, proč jsme to nakonec nezavedli, i když jsme to měli v programu, je způsob, jakým to vláda prosazuje. Bez standardního připomínkového řízení, bez Legislativní rady vlády, poslaneckým návrhem. Takto důležitý zákon prosím pěkně – proč? Proč nejdeme standardní cestou? Vždyť tu stoosmičku máte. Mluvíte o tom delší dobu. Proč se to dělá touhletou formou? Mě napadá jediná racionální odpověď, respektive dvě možné odpovědi. Buď si vůbec nejste jisti, anebo je to opět arogance, která dosáhla dalšího vrcholu, podobně jako to bylo u té valorizace. Zase, tam jste to sice udělali jinou formou, přes stav legislativní nouze, ale opět, domníváte se, že můžete dělat cokoliv. Není to tak. Máte stoosmičku, můžete si ve finále prosadit konečně i tu korespondenční volbu, ale dělejte to prosím, když už se do toho pouštíte, čistou právní cestou, legislativní cestou. Přece se snad shodneme na tom, že změna způsobu hlasování je významný akt, je to důležitá věc, tím spíše to mělo projít řádným kolečkem. Neudělali jste to.

Co se tím snažím sdělit prosím pěkně. Za prvé to, že korespondenční volba není nijak extra moderní, jakkoliv se snažíme přesvědčovat, že to je de facto nová technologie. No to fakt tedy není nová technologie. Je to pošta, klasická. A mimo jiné, já nevím, jestli jste viděli, co to znamená korespondenčně odvolit. Já jsem si to vytáhl, a šel jsem si tedy postupně krok za krokem a musím říct, že jsem si to musel číst asi třikrát, než abych pochopil, co vlastně všechno musím udělat. Prostě to není úplně triviální a jednoduché. Nevím. Jestli se nám to tedy zdá moderní? Není ani férová. Já jsem se snažil vysvětlit, proč to není férové, jakkoliv se tak tváří. Ale znova jsem tady... nebo bych uvedl ta zpochybnění těch ústavních právníků ve smyslu tajnosti svobody a tak dále. A jak už jsem řekl, není projednávána tím nejčistším legislativním způsobem.

A možná i proto Petr Fiala měl v tom roce 2020 určité pochybnosti. A já tvrdím, že je měl oprávněně. Opakuji, co řekl: Tohoto – ve smyslu tedy korespondenčních voleb, konkrétně ve Spojených státech – ať si všímají všichni sociální inženýři – to se mi fakt líbí, jak to řekl – co u nás chtějí pořád něco změnit.

Prásk! Tři roky poté, nebo čtyři necelé, a je jedním z těch sociálních inženýrů. Jinak si myslím, že ten jeho názor byl správný, že byl racionální. Nevím, proč změnil ten názor. Respektive já to vím a víme to všichni. jak tady stojíme, jak tady sedíme. To si nenalhávejme, že to nevíme. Ale já jsem se snažil vysvětlit, proč my jsme změnili ten názor. Férově, korektně, já to beru, a můžete do nás tady střílet a je to naprosto logické, normální, jste političtí oponenti. Proč jsme to v roce 2017 měli v programu. Vysvětlil jsem, že to bylo blbě. Vysvětlil jsem, proč jsme dospěli záhy k jinému názoru, a myslím si, že jsou to regulérní argumenty. A paradoxní na tom je, že se blížíme k tomu názoru, co měl pan premiér Fiala, tehdy jako šéf opozice, nebo jeden z lídrů opozice.

Všichni víme, co je tím důvodem hlavním. A neschovávejme se před ním, řekněme si to natvrdo. Koalice se potápí. A lidé, kteří žijí v České republice, se od vás v tuto chvíli odvracejí, to je zcela zjevné, zřejmé. To musíme přece umět číst volební preference, jakkoliv je nepřeceňuji, a může dostát ještě mnohých změn, to je asi pravda. Ale to, že dneska opravdu máte nejnižší důvěru v historii České republiky, tuším, že je to stejné jako s Nečasovou vládou, to je přesně neoddiskutovatelné, je to fakt. To, že vám absolutně věří už jenom dvě procenta obyvatel, zatímco ještě před pár měsíci tři procenta – já jsem to tenkrát tady trošku ironizoval tím, že už to jsou jenom přímí příbuzní – tak teď už musím říct, že už i ti přímí

příbuzní se od své absolutní podpory odklánějí. To je fakt. Jinými slovy, lidé žijící v České republice se od vás zjevně odvracejí, tak začínáte lovit ve vodách cizích, to znamená u lidí, kteří u nás nežijí. A já tomu politicky rozumím. Je to pragmatické, svým způsobem jaksi možná i politicky logický krok. Ale potom to prosím přestaňme okecávat tím způsobem, že budete tvrdit, že vám jde o princip. Nejde vám o princip. Jde vám o těch pár desetinek bodu, možná o procento, možná o procento a půl, já to nedovedu dopočítat, kolik nakonec lidí při té administrativní náročnosti volit půjde.

A můžu vám říct, že mě možná méně trápí to, že – a to zase musím objektivně říct, to je pravda – že my na tom něco drobného ztratíme, vy něco drobného získáte. Asi to nebude tolik, jako vy předpokládáte, možná ta ztráta nebude taková, jaké jsou ty nejčernější scénáře, ale můžu vám říct, že mě možná to procento, které my ztratíme a vy získáte, trápí méně. Za prvé si věřím, že vás porazíme o parník výraznějším způsobem, takže vám ani to procento nepomůže. Ale mě na tom více štve to, že opět měníte zákon jenom proto, aby to pomohlo vám jakožto vaší straně, nebo vašim stranám. A to je principiálně, principiálně špatně. Notabene když se jedná o takhle citlivý zákon. A pokud mi to budete vyvracet a budete tvrdit ne, my jsme čistí, my nejsme bratrstvo Kočičí pracky, které z nás, Havlíčku, děláš, my jsme Rychlé šípy, a nám jde fakt o ten princip, znovu říkám, já vám nevěřím. A tady vidím, že se usmíváte. Tak dobrá, připusťme na chvíli, zavřu všechny oči a zacpu si uši a budu ve vás vidět ty Dušíny, Metelky, Červenáčky, Rychlonožky, bude tam ten poslední, Hojery. A říkám, zacpávám si uši a nevidím to.

Ale tak dobrý, tak to dokažme. Dokažte to. Tak fajn a pojďme udělat dohodu, ta je jednoduchá. Udělejte odklad té účinnosti. Já tvrdím, že férové to je o čtyři roky, protože v těch zemích, ve kterých vy argumentujete, že to mají, tak tam to fakt zaváděli ty čtyři roky, v naprosto drtivé většině, mrkněte se na to.

Dá se to otestovat v nějakém nanečisto režimu, například ve Spojených státech, v Severní Americe, to už je jedno, co se vybere. A tím pádem my sice budeme proti, protože my jsme principiálně proti tomu, ale vy alespoň částečně se očistíte a řeknete nám, fakt nejde o těch 0,7 % nebo 1,1 % v tom roce 2025. Fakt vám to nepomůže o 1 %. Ale myslím si, že u mě stoupnete a řeknete alespoň dobře, uděláme to. Já tomu nevěřím, že tohle uděláte, a budete argumentovat tím, že je třeba jim to zjednodušit, těm chudákům, co jsou v zahraničí a co musí dojíždět těch 1 200 kilometrů, které tady dneska padlo. Já bych chtěl vidět, kolik lidí dojíždí těch 1 200 kilometrů. Drtivá většina dojíždí pár desítek kilometrů.

Ale my máme jiné řešení! Dobře, aby se zachovala ta svoboda, aby se zachovala ta tajnost, jinými slovy ta plenta, tak to udělejme tak, že po dobu těch voleb si pronajměme, myslím tím konzuláty, respektive zastupitelské úřady, v některých větších městech nějaký veřejný prostor, nějakou školu, to je jedno, to je nepodstatné, a tam nechť ti lidé mohou odvolit. Jinými slovy, nebudou muset jezdit do hlavních měst nebo do měst, kde jsou konzuláty, ale i do těch o něco menších měst. Takže už to třeba nebudou stovky kilometrů, i když těch je málo, budou to třeba desítky kilometrů. Jestli někdo tohleto nebude ochoten podstoupit, tak pak už se fakt ať se na mě nikdo nezlobí, ale to už fakt není ani důstojné toho, kdo by chtěl, kdo by chtěl volit, notabene když v České republice tento způsob volby není. Já myslím, že i to je docela férové. Pokud budete argumentovat náklady, tak si prosím dopočtěte, kolik nás bude stát ta šaškárna s poštou. Obálka jedna, obálka dva, poslání, handrkování, odložení rozhodnutí, a tak dále, výsledku voleb. A dopočteme si, kolik by nás stál pronájem nějakého malinkého prostoru někde v zahraničí. Myslím si, že vám to vyjde výrazně pod tím.

Pokud ani toto nebudete akceptovat, pak je to jednoznačné a jde vám čistě o jednu jedinou věc – rok 2025, po nás potopa. A pak už je jedno jediné řešení. Pokud nechcete, abychom to zrušili, když třeba zase my budeme u vlády, udělejme na to férově referendum. Já netvrdím, že referendum se má nadužívat. Souhlasím s těmi, kteří říkají – jako šafránu referenda. A mělo by to být fakt jenom u významných věcí. Ale odpovězme si, jestli změna

způsobu voleb je významnou věcí, nebo není významnou věcí. Já jsem toho názoru, že kdy jindy, mělo-li by se udělat referendum, tak když ne u právě změny hlasování v rámci voleb?

To byl můj úvod, více víceméně politický úvod k té problematice, a já se k tomu vrátím ještě v rámci otevření rozpravy, kde se budu hodně zaobírat technickými věcmi, budu více ještě uvádět příklady ze zahraničí, pokusím se udělat i nákladovost a vše, co je s tím spojené. Mockrát děkuju. (Potlesk zleva.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní byl přihlášen pan předseda Okamura, který... nakonec využíváte přihlášky, aha, dobře. Avizoval jinou informaci, ale prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, já jsem chtěl jenom říct, že vzhledem k tomu, že je pozdější odpoledne, tak já pro svůj projev potřebuju maximální možný časový prostor, takže jsem se přihlásil na zítra na devátou hodinu ranní. A náš místopředseda SPD Radim Fiala se již přihlásil s přednostním právem na pátek, devátou hodinu ranní. Děkuji a můžete se těšit.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já bych jenom upřesnila, že není možné se hlásit na přesné časy, ale pan předseda prostě podá tu přihlášku tak, aby mohl vystoupit tak, jak teď avizoval. Pak se hlásí pan předseda, z místa ještě pan předseda Babiš s přednostním právem. A vidím i pana předsedu Dufka. Takže nejdřív pan předseda Babiš – ne, dáváte přednost, takže stahuje. Pan předseda Dufek se hlásil. Pan předseda Babiš právě stáhl svoji přihlášku a chce se... (Volání z pléna: Ne, nestáhl.) Nebo respektive vám dává přednost, ale... (Volání z pléna.) To znamená, že ji stáhne a dá ji znovu. Tak abychom byli přesní.

Prosím, máte slovo, pane předsedo.

Poslanec Aleš Dufek: Já zcela otevřeně říkám, já jsem se hlásil jenom proto, že jsem případně chtěl požádat o pět minut přestávku pro náš klub, abychom se tady důstojně potkali pro případné hlasování, ale jestli ještě bude mluvit někdo s jiným přednostním právem, tak ať samozřejmě povídá, já nic jiného nemám na srdci. (Smích, pobavení v sále.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Ano. Takže znamená to, že si pan předseda nevzal přestávku. A nyní tedy vystoupí s přednostním právem ještě pan předseda Babiš. (Hluk v sále.) Prosím.

Poslanec Andrej Babiš: Děkuju, já rád budu povídat. Já bych chtěl informovat pana premiéra, že před pár hodinami zveřejnil Eurostat inflaci, pane premiére. A zase jste první v Evropské unii, já vám gratuluji. (Potlesk zleva.) Máme největší Fialovu drahotu. (Volání z pléna.) Nejvyšší. Nejvyšší. Představte si, že i ti zlí Maďaři klesli na 5,5 %. A pane premiére, vy máte 7,6 %. 7,6, jste s přehledem nejhorší v celé Evropě. Takže vážení spoluobčané, znamená to, že u nás v České republice máme nejvyšší drahotu z celé Evropské unie. A víte, proč o tom mluvím? Protože je úplně neuvěřitelné, že pan premiér vás stále ohlupuje! On vám stále – víte, co vám říká pan premiér? Inflace se vrátí na 3 a 4 %, a přitom vám neřekne, a já vám to teď řeknu, kolik ta inflace už je teď v Evropě. Tak dobře poslouchejte: Dánsko 0,4. Belgie 0,5. Itálie 0,5. Lotyšsko 0,9. Nizozemsko 1,0. Finsko 1,3. Litva 1,6. Kypr 1,9, pane premiére. Portugalsko 1,9. Švédsko 1,9. Eurozóna 2,9. Ale to neznamená, kdybychom byli v euro, že máme takovou inflaci.

Pane premiére, víte, proč my máme tu inflaci? Protože vy jste ji způsobili elektřinou, podvodem na lidi! Tím, že máme čtyřikrát vyšší cenu elektřiny! Čtyřikrát. Vy jste to udělali. A představte si, že průměr Evropské unie inflace za prosinec – a to jsou všechno čísla za prosinec – je 3,4 %. (Hluk v sále.) Pane premiére, vy máte 7,6! 7,6. Takže vážení spoluobčané, to je úplně neuvěřitelné, že pan premiér tady, Novinky – to je takový často provládní server – tady je titulek: Inflace se vrátí na 3 a 4 %. Chápete to? To říká pan premiér, když teď má 7,6. No samozřejmě, že ta inflace půjde dolů, ale není to vaše zásluha. Vy jste ji způsobili, pane premiére. Vy jste to vytáhli až na 18 %. A proč? No protože naši spoluobčané a zaměstnavatelé, živnostníci, my všichni jsme vám zaplatili stovky miliard! Stovky miliard za tu vaši Fialovu drahotu.

Takže úplně – já nechápu, na tohle se musí člověk narodit, aby vlastně prodával, vy jste takový prodejce hrnců, nebo jak to mám říct jako, kde vlastně je jasné, že když eurozóna má 2,9 a vy máte 7,6, pane premiére, to znamená, že vy máte o více než 100 % vyšší inflaci, drahotu než celá Evropská unie a ještě více než eurozóna. Takže pane premiére, jste zase nejhorší a celá ta vaše strategie, oblbování lidí, strašení veřejnými financemi, které jsou ve skvělé kondici, hlavně finance krajů, komunál a tak dále – i díky nám, protože my jsme zlepšili rozpočtové určení daní a dostaly obce, města více peněz daní. Já to nechápu. Jak přece můžete z lidí dělat takové hlupáky, když dneska ta inflace je všude dolů a vy jste nejhorší a vy slibujete, že se vrátíte na 4 %? To je – jasně. Vy máte slibovat, že se vrátíte na 1 %! Nebo na 2 %, ne? Tak já to nechápu a je to – lidi by to měli vědět. Lidi by měli vědět, že pan premiér dělá z lidí hlupáky, že je nejhorší v Evropě, že to způsobil, protože neudělal nic proti inflaci. A všechno bylo způsobeno tím, že se nezastropovaly ceny elektřiny u výrobců. Tam to všechno začalo, v lednu 2022. Vám to vyhovuje.

Dva roky jste zdaňovali lidi inflací. Ta inflace, to je vlastně daň. To je ta drahota. Z toho má pan Stanjura stovky miliard příjmů, které potom bůhvíkde dá. Tak víme – do zbrojení, Ukrajina. To jsou ty priority. Tak jenom abyste věděli, vážení spoluobčané. Pan premiér až do října 2025, a když budou předvolební debaty, tak on se bude chlubit tím, že srazil inflaci. Ale bude a je stále nejhorší v Evropě, protože takhle mu to vyhovuje. Tak jenom abyste to věděli. Znovu opakuji, inflace prosinec 2023 – Česká republika nejvyšší ceny, nejvyšší drahota. A nejlepší je Dánsko 0,4. Tak to porovnejte. Česká republika 7,6. I Maďarsko, na které jste se stále vymlouvali, má 5,5. Takže stále jste nejhorší. Držíte tu příčku. A bohužel ještě... Kdybyste aspoň mlčel a nic neříkal, ale ohlupujete lidi a slibujete jim věci, které samozřejmě musí nastat a měly nastat dávno, kdybyste se snažili a záleželo by vám na tom, aby lidi neměli tak drahý život, protože vy jste to tak zkrátka zařídil.

Zkrátka chtěl jsem jenom lidi informovat o tom, jak je to, protože samozřejmě média... tady už zase oslavné články... A mzdy porostou o 5 až 10 %. Tak uvidíme, jak to všechno bude. V každém případě je, že tahle vláda pro lidi nedělala vůbec nic, způsobila inflaci, dopustila vysoké ceny energií, jedny z nejvyšších cen energií. A já jsem zvědav, jak ten rok naděje tedy dopadne. Zatím to vůbec dobře nevypadá. Děkuju. (Potlesk z lavic ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: To bylo poslední přihlášení, nebo se ještě hlásí pan předseda Dufek stále? Ano. Hlásí se s přednostním právem. Prosím, máte slovo.

Poslanec Aleš Dufek: Jak už jsem avizoval své velmi krátké vystoupení, abychom se tady mohli před hlasováním o programu jaksi důstojně sejít, koalice, tak žádám o přestávku 5 minut pro klub KDU-ČSL.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Ano, eviduji tedy žádost. Vyhovím samozřejmě. V tuto chvíli je 16.22, to znamená, sejdeme se v 16.27. Vyhlašuji přestávku na jednání klubu KDU-ČSL v délce 5 minut.

(Jednání přerušeno od 16.22 do 16.27 hodin.)

Je 16.27, tedy čas na jednání klubu KDU-ČSL vypršel. V mezičase jsem přivolala kolegyně a kolegy z předsálí. Ještě využiji času k načtení několika informací. Pan ministr Zbyněk Stanjura hlasuje s náhradní kartou číslo 41.

A omluvy: Klíma Pavel bere zpět svou omluvu od 17 hodin, ale načítá omluvu od 16 hodin ze zdravotních důvodů, Kolář Ondřej od 15 do 16 hodin se omlouvá z pracovních důvodů, Zlínský Vladimír od 16.30 do 19 hodin z pracovních důvodů. Z členů vlády se omlouvá Hladík Petr od 17 a od 18 hodin z pracovních důvodů.

Nyní bychom tedy měli přistoupit k hlasování o návrhu pořadu 88. schůze Poslanecké sněmovny, jak byl písemně předložen. Eviduji zájem o odhlášení. Proto vás prosím, abyste se opětovně přihlásili svými identifikačními kartami.

Ano, eviduji ještě nahlášení jedné náhradní karty, takže posečkáme. Ani počet přihlášených není ustálen. Paní ministryně Langšádlová bude hlasovat s náhradní kartou číslo 38. Počet přihlášených se již ustálil.

Připomínám, že hlasujeme o celém návrhu pořadu 88. schůze Poslanecké sněmovny, jak byl písemně předložen.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 5, přihlášeno 175 přítomných, pro 97, proti 77. Návrh byl přijat. Pořad schůze byl schválen.

Já tedy rovnou přistoupím k jedinému bodu pořadu, kterým je

1.
Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Poprosím vás o ztišení, kolegyně a kolegové. Stanovisko vlády bylo doručeno jako sněmovní tisk 596/1 a prosím, aby předložený návrh uvedl za navrhovatele poslanec Vít Rakušan. Prosím, máte slovo.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji za slovo, vážená paní předsedkyně. Já v téhle chvíli – ideově jsem se ještě předtím, než jsme schválili bod ke korespondenční volbě, vyjadřoval, nebudu už to teď opakovat a budu se držet jenom věcného obsahu předkládaného zákona, který vám zkusím v těch základních bodech a jeho parametrech představit.

Cílem návrhu je usnadnit českým občanům bydlícím zahraničí výkon jejich ústavního práva hlasovat ve volbách, neboť stávající systém hlasování pouze na zastupitelských úřadech klade řadě z nich nepřekonatelné překážky. To se ostatně odráží i v tom, že v zahraničí hlasuje pouze zlomek voličů, kteří by k tomu byli oprávněni. Jedná se přitom o voliče, kteří mají sice v době voleb bydliště v zahraničí, mají však úzké vazby na Českou republiku, mají legitimní zájem o politickém dění v rodné zemi spolurozhodovat, mají zájem, aby do něj mohli prostřednictvím voleb i zasahovat. Poněkud absurdně je v současnosti pro tyto osoby administrativně snazší ve volbách kandidovat než v nich hlasovat.

Hlasovat korespondenčně bude dle návrhu moci stejný okruh voličů, kteří dnes mohou hlasovat na zastupitelských úřadech. Není žádoucí jej neúměrně rozšiřovat, například i o osoby na krátkodobé dovolené a podobně. Po legislativní stránce jde o návrat k původnímu záměru, aby korespondenční hlasování bylo upraveno v rámci zákona o správě voleb, protože ten má nabýt účinnosti až 1. ledna 2026. Navrhuje se zvláštní úprava pro volby, které se budou konat před tímto datem, zejména jde o sněmovní volby s řádným termínem na podzim roku 2025. Lze připomenout, že právě zákon o správě voleb rozšiřuje okruh voleb, v nichž lze hlasovat v zahraničí, ze stávajících voleb prezidentských a sněmovních i o volby do Evropského parlamentu. Pro tento okruh voleb pak nynější návrh umožňuje hlasovat korespondenčně.

V předložené podobě je návrh vyvážený z hlediska všech zásad volebního práva. Napomáhá totiž k naplnění zásad rovného a všeobecného volebního práva při dostatečném zachování tajnosti hlasování i bezpečnosti a konzistentnosti volebního procesu. Navržené řešení vychází z mnoha zahraničních zkušeností, když korespondenční hlasování ve volbách umožňuje drtivá většina zemí Evropy.

Předložený návrh navazuje na dlouhodobou práci Ministerstva vnitra. Lze totiž připomenout, že s korespondenčním hlasováním počítal již návrh zákona o správě voleb zpracovaný v minulém volebním období, což odpovídalo i programovému prohlášení minulé vlády, který však tehdejší vládou finálně schválen nebyl a postoupen k projednání v Parlamentu. Ač tedy tento závazek byl uveden v programovém prohlášení, tak nikdy nedošel naplnění toho, aby byl projednáván v dolní komoře Parlamentu.

V tomto volebním období byl zákon o správě voleb předložen bez úpravy korespondenčního hlasování, a to v zájmu snazšího nalezení shody nad dalšími důležitými kroky nezbytnými k modernizaci českého volebního práva i na základě politické dohody, která byla učiněna na půdě dolní komory Parlamentu. Nyní předložený návrh tak vychází z materiálu, který již byl dříve projednán v mezirezortním připomínkovém řízení i odbornými komisemi Legislativní rady vlády. Měněna jsou pouze ustanovení odkazující se právě na zákon o správě voleb a účinnost, která se tedy, jak jsem řekl, posouvá na 1. 1. 2025.

Tolik stručná informace k nejdůležitějším danostem daného zákona. Samozřejmě jsme připraveni na věcnou debatu a jsme připraveni odpovídat na otázky všech diskutujících, které v diskusi padnou. Jenom technicky chci říci, že je tady více předkladatelů zákona, takže pan předseda ústavně-právního výboru bude vedle sebe mít v průběhu projednávání různou společnost. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře, a ptám se tedy, zda chce vystoupit ještě někdo z dalších navrhovatelů? Není tomu tak. A nyní prosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení, poslanec Radek Vondráček. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo, děkuji i za závazek předkladatelů, že se u mě budou pravidelně střídat. Já s dovolením, budu pravidelně odbíhat. Nemám, kdo by mě vystřídal. Nehodlám zneužívat svého postavení zpravodaje a mám zájem o to, aby co nejdříve začala obecná rozprava, budu tedy v této fázi velmi stručný, protože jak vidíte na tabuli, ani

nechci využívat toho svého malého přednostního práva. Jsem přihlášen jako čtvrtý. Mám toho na srdci opravdu hodně, to téma je široké a naším cílem je alespoň částečně nahradit v rámci obecné rozpravy tu rozpravu celospolečenskou, která měla předcházet ten legislativní proces, a připomínkové řízení, které mělo předcházet zkoumání Legislativní rady vlády. To vše nyní budeme zřejmě absolvovat v rámci obecné rozpravy.

Já mám snad jenom jednu opravdu připomínku, že budu citovat z programového prohlášení vlády, které uvádí: „Zvýšíme kvalitu legislativy. Každou novou regulaci důkladně zvážíme na základě analýzy očekávaných dopadů. Legislativní návrhy potřebné k plnění programového prohlášení budou předkládány standardní legislativní cestou a před jejich předložením do vlády se k nim vyjádří odborníci v rámci Legislativní rady vlády.“ Tolik programové prohlášení této vlády. Pan ministr vnitra před chvílí potvrdil, že korespondenční volba je součástí jejich vládního prohlášení, tudíž se mělo postupovat standardní cestou. Není to poprvé, co nebyl dodržen slib v programovém prohlášení vlády, jenom to považuji za důležité zmínit v této souvislosti.

K samotnému zákonu. Nejvíce zarážející, když si přečtete důvodovou zprávu, je způsob legislativního řešení, ke kterému navrhovatelé přistoupili. Využili návrhu, který byl již dříve zpracován na Ministerstvu vnitra, a když přepisovali tu důvodovou zprávu, tak si na to měli dávat větší pozor, protože já vám tady teď budu citovat: Zákon o správě voleb – to je ten, který už jsme přijali, ten, který bude platit od 1. 1. 2026 – který prostřednictvím informačního systému správy voleb elektronizuje správu voleb včetně vybudování jednotného seznamu voličů s účinností od 1. ledna 2026, pro to vytváří ideální podmínky – míněno pro podání tohoto návrhu – aniž by bylo nutné zasahovat do lhůt pro organizaci voleb. Stěžejní úprava korespondenčního hlasování bude pro všechny druhy voleb, v nichž se tento způsob hlasování zavádí, obsažena v zákoně o správě voleb. Přesto však je třeba korespondenční hlasování promítnout též do příslušných ustanovení volebních zákonů – zákon o volbách do Parlamentu České republiky, zákon o volbě prezidenta republiky a zákon o volbách do Evropského parlamentu – a do soudního řádu správního. Proto se novelou zákona o správě voleb současně předkládá i novelizace některých dalších zákonů.

Jestliže tady zdůrazňuji, jak je důležité, aby korespondenční volba byla přijata v souvislosti s novým zákonem o správě voleb, pak mi opravdu není známa logika minimálně toho odstavce, ale spíše vůbec přemýšlení navrhovatelů, kteří naprosto pohrdli tím kompromisem a tím konsenzem, který jsme tu zvládli v tomto volebním období, když jsme ústavní většinou a ve shodě téměř všech, snad všech poslaneckých klubů, jestli se nemýlím, souhlasili se změnou ústavy a se změnou volebních zákonů. A tyto nové zákony představují ideální prostředí pro změnu zákona i pro korespondenční volbu, jak uvádějí předkladatelé. Tak proč tedy proboha to předkládáte, že to chcete už od 1. 1. 2025?

Vysvětlení najdeme o řádek níže. Je potřeba zajistit korespondenční hlasování i pro volby vyhlášené během roku 2025, tedy do nabytí účinnosti zákona o správě voleb. Jako nejvhodnější legislativní řešení se jeví koncepce speciální právní úpravy – poslouchejte, jakéhosi kvazi přechodného ustanovení v části sedmé návrhu zákona.

Mnozí už pamatujeme v této Poslanecké sněmovně leccos. Ještě jsem nezažil, abychom do zákona, který platí od 1. 1. 2026, vložili pouze část později, než ten zákon vznikne, která bude platit od roku 2025. Když pominu, že ztrácíte všechny ty benefity elektronizace správy voleb, že ztrácíte benefity jednotného voličského seznamu, kdy dojde k propojení, kdy se zabrání duplicitám, když konečně bude pořádek v tom, kde kdo vydal komu voličský průkaz, kdy už ty zastupitelské úřady nebudou muset si psát a telefonovat s obecními úřady a s ministerstvem, tak potom to opravdu nedává smysl jiný, než že se jedná opravdu o účelově podaný zákon, kterým se mají změnit pravidla pro volby v roce 2025 stůj co stůj.

Ve zbylé části, jak vlastně vznikl historicky tento zákon, jaké jsou jeho jednotlivé technické nedokonalosti, bych mohl teď mluvit jako zpravodaj, ale nedávalo by to možná

vcelku smysl. A já samozřejmě chci hlavně mluvit řekněme ve větším abstraktu. Já chci mluvit potom o tajnosti volby, přímosti volby a svobodě volby a o tom, co to znamená pro důvěryhodnost volebního systému. A tady považuji za solidní vystoupit až v rámci obecné rozpravy. Tolik na úvod stanovisko zpravodaje. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Otevírám obecnou rozpravu, do které máme přihlášeno mimo jiné 42 poslanců a poslankyň. A před nimi mám zde ještě přednostní právo pana předsedy Jana Jakoba. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jan Jakob: Děkuju, vážená paní místopředsedkyně. Vážené dámy, vážení pánové, já jsem jeden ze spolupředkladatelů tohoto návrhu. A musím trošku i zareagovat na to, co tady zaznělo před samotným schválením programu této schůze.

V ústavě naší země v čl. 18 odst. 3 se říká, že právo volit má každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let. Každý občan má toto právo. Někteří tady v té diskusi před samotným schválením programu říkali, že – a tím by dle mého soudu udělali kategorii občanů druhého řádu – že ti, co jsou v zahraničí, tak mají přijet volit do České republiky. To říkal pan předseda Babiš nebo paní místopředsedkyně Dostálová. Přece tady neplatí daně. Tak proč bychom měli tady něco dělat pro naše občany, kteří jsou zrovna v zahraničí?

Já jsem bytostně přesvědčen, že naopak ten návrh je o tom, že tu možnost, to právo každého občana volit je potřeba přibližovat lidem a usnadňovat. Takže i ti, kteří mají tu vzdálenostní bariéru na stovky kilometrů daleko, tak je dobré jim zmenšit tu bariéru a udělat možnost, aby mohli volit korespondenčně, tak jak je to v drtivé většině zemí Evropské unie mnohé desítky let. Příklady, které tady říkáte, že ta volba selhala, už tady byly vyvráceny. Není to tak, ať už je to Rakousko, nebo Spojené státy americké.

Byl tady zmiňován princip tajnosti. Ten princip tajnosti je i v ústavě i ve volebním zákonu dán primárně tím, že občan má být chráněn, aby nemohl kvůli tomu, jak byl, jak volil, jakýmkoliv způsobem potom perzekvován, aby to nemohlo ovlivnit jeho život. To je ten zásadní primární princip. Při korespondenční volbě nakonec je součástí té volby i takzvaný identifikační lístek, který ten volič podepisuje, a prohlašuje tím svým podpisem, že volil svobodně a tajně. Přece nebudeme říkat, že by někdo takto prohlašoval pod nátlakem. Nakonec v tom současném systému ta možnost zneužití není jiná.

Nakonec když se bavíme o principu tajnosti, tak já jsem měl tu možnost jednou v mém životě být s mým blízkým člověkem za plentou. Byla to moje babička, která šla ke svým posledním volbám. Ono to bylo referendum o vstupu do Evropské unie. Moje babička byla nevidomá, ale i přesto k těm volbám kvůli naší budoucnosti chtěla jít a já jsem s ní byl za tou plentou. A přece nebudete zpochybňovat, že by byl ohrožen princip té tajnosti.

Hnutí ANO nám tady říká něco o tom, že chceme zavádět korespondenční volbu účelově. Přitom pan místopředseda Havlíček tady vyzýval, ať odložíme účinnost. Jestli by to bylo pak průchozí u ANO, tak naopak vy říkáte to, že vám jde o ty příští volby a jejich výsledek. Nakonec hnutí ANO, ono to tady už bylo zmíněno, ale já bych to rád na třech věcech, na třech textech ocitoval.

Je asi tady mezi poslanci hnutí ANO nepochybně velmi populární jistá kniha, nebo spisek, s názvem O čem sním, když spím, jejímž autorem je patrně pan předseda Babiš. Týká se to části digitalizace a Estonska, což je asi tím snem pana Babiše. Cituji: A samozřejmě ty jejich slavné elektronické volby. Jste občan Estonska? Fajn, volit můžete kdekoliv na světě. Spousta mladých lidí u nás si nevyřídí voličské průkazy, protože nemají cestu za rodiči, kde mají trvalé bydliště a kde volí a jejich hlas tak propadne. Elektronická volba trvá tři minuty, je prostá, dvaapůlkrát levnější než klasické volby. – Z toho dnešního vystoupení pana předsedy

si nejsem jist, jestli to byl tedy ten jeho sen, nebo jestli to byla jeho černá můra, o čem píše ve své knize. Ona nakonec řada dalších kapitol je z tohoto pohledu poměrně zajímavá.

Rád bych připomněl ještě jeden dokument a to je programové prohlášení vlády Andreje Babiše, které bylo schváleno 27. června 2018. Najdete to na straně 21 vlevo dole. Cituji: Zjednodušíme volební pravidla tak, aby se občanům usnadnil přístup k volbám, včetně zavedení korespondenční volby. – To opět asi úplně v tuto chvíli neplatí.

Nicméně ještě jeden dopis, který mi zaslal vědecký pracovník, pan Ing. dr. Ladislav Půst z Fyzikálního ústavu. A ten dopis, který budu citovat, nepsal on, ale psal tehdejší předseda vlády České republiky Andrej Babiš jemu: Vážený pane doktore, reaguji na váš dopis ze dne 8. listopadu 2018 týkající se požadavku na zavedení korespondenční volby ze zahraničí. Vláda hodlá umožnit korespondenční způsob hlasování. Zavedení této možnosti je rovněž jedním ze závazků obsažených v jejím programovém prohlášení. – A pak dále cituji: Jelikož zavedení korespondenční volby je koaličním závazkem, vláda se chystá předložit svůj vlastní návrh zákona, který by nejen reflektoval vámi uvedené požadavky, ale zároveň by i získal v Poslanecké sněmovně většinovou podporu. S pozdravem Andrej Babiš, předseda vlády České republiky. V Praze dne 20. listopadu 2018.

A já se ptám, co se stalo od roku 2018, od vašeho programového prohlášení vlády, od těchto jasných písemných vyjádření tehdejšího pana premiéra, že korespondenční volbu zavedete?

Ale na ty obraty už jsme si poměrně zvykli. Vy jste kdysi jako hnutí ANO říkali, že jste pro zavedení eura. Dnes jsme tady měli několikahodinové expozé pana Babiše o něčem úplně jiném. Vy jste v programovém prohlášení vaší vlády slíbili důchodovou reformu. Neudělali jste vůbec nic. A když předkládáme tady opatření, tak je striktně odmítáte, jakýkoliv posun zodpovědnosti do budoucna je špatně, nedáváte konstruktivní návrhy a připomínky, pozměňovací návrhy, aby tedy ten systém byl udržitelný, a říkáte jenom, že je to špatně.

Opět tady vyzýváte k diskusi. A ta diskuse je složitá. Já jsem u některých jednání byl. Nebudu říkat, který z kolegů z hnutí ANO říkal, že korespondenční volba tady nikdy neprojde, ne že tento pultík bude obsazen tak dlouho, aby nemohla projít.

Takže já mám pocit, že když my přijdeme s jakýmikoliv návrhy, vy říkáte „pojďte se o tom bavit“, ale nepřicházíte s konstruktivními návrhy, jenom vždycky říkáte, že je to špatně, že to nepodpoříte. Tak mám takový pocit, že z vašeho hnutí ANO se stalo hnutí NE NE NE. Pojďte dokázat, že ANO není NE a že chcete opravdu konstruktivně jednat. Pojďte podpořit tento návrh v prvním čtení a podejte pozměňovací návrhy, o kterých absolutně nepochybuji, že se tady budeme bavit, budou-li konstruktivní, a jednotlivé návrhy prodiskutujeme. Předložte je a třeba nás přesvědčíte a řada z nich se v tom návrhu potom projeví. Zkuste být konstruktivní, podejte konstruktivní návrhy. Přikažme tedy návrh do výborů, ať je můžete podat a dokažte, že nejste hnutí NE. Děkuju za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Vystoupení pana předsedy vyvolalo pět faktických poznámek. Zaznamenala jsem žádost pana předsedy Babiše o vystoupení, ovšem faktické poznámky podle jednacího řádu, pane předsedo, mají přednost před – nechci říci vámi – vaším přednostním právem. Nyní prosím paní poslankyni Mračkovou Vildumetzovou. Ta se přihlásila k faktické poznámce. (Chce dát přednost poslanci Babišovi.) Nemůžete mu dát přednost, paní poslankyně, jste přihlášena k faktické poznámce. Vy se odhlašujete. Nyní následuje paní poslankyně Berenika Peštová s faktickou poznámkou. (Vzdává se své faktické poznámky.) Paní poslankyně, máte zájem vystoupit? Nemáte.

Zaznamenala jsem tedy odhlášené z faktických, až na pana zpravodaje Vondráčka. Poté tedy s přednostním právem pan předseda Babiš.

Poslanec Radek Vondráček: Já budu velice stručný. Za prvé, bylo tam několik nepřesností. Já bych chtěl zdůraznit, že například na Slovensku, když chcete volit prezidenta, tak musíte přijet na Slovensko. Slováci nemůžou volit prezidenta nikde jinde než doma. Takže podobné až mírně zesměšňující komentáře na projev pana předsedy opravdu nejsou namístě. Na světě jsou různé modely hlasování. Izrael má obrovskou diasporu, a když chcete volit v Izraeli, musíte přijet do Izraele.

Za druhé, prostřednictvím paní předsedající, pane předsedo Jakobe, vy vykládáte tajnost jinak, než ji vykládá odborná literatura. Vy ji zužujete na anonymitu a nemožnost dohledat to, jak kdo hlasoval. Ale podstatou, podstatou tajnosti je osvobození od nátlaku při samotné volbě. Že jste tam sám, že na vás nikdo netlačí a že za tou plentou se můžete svobodně rozhodnout. I to je součást tajnosti volby.

A za třetí, jestli říkáte, že by všechno vyřešila změna účinnosti a že bychom pak ukázali, jestli jsme, nebo nejsme pro korespondenční volbu, to je vaše vizitka. Vy nám dokažte, že to není účelové. Vy posuňte tu účinnost. My budeme hlasovat pro účinnost, ano, ale pro zákon určitě ne. Nám vadí z principu. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní vystoupí s přednostním právem pan předseda Andrej Babiš. Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Já se omlouvám, že znovu vystupuji, ale měl jsem pocit, že pan poslanec Jakob bude soutěžit s panem premiérem, který ve svém vystoupení tady vzpomenul jméno Babiše 31krát. Pane poslanče, já už jsem o tom dnes mluvil...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Prosím, oslovujte kolegy...

Poslanec Andrej Babiš: Ano, prostřednictvím paní přesedající, omlouvám se.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji vám.

Poslanec Andrej Babiš: Ano, pane poslanče, prostřednictvím paní předsedající. Já jsem o tom mluvil, víte, já jsem tu knížku napsal v roce 2015, byla to nějaká vize, a vy jako poslanec, který je v politice strašně dlouho, také měníte názory. Ne? (Reakce z pléna.) Ne, tak vy jste vlastně byl v KDU-ČSL. Ne? Potom když Kalda dostal kopačky, jak se paktoval s komunisty, tak jste odešel. Tak já se vás chci zeptat, když Kalda založí tu stranu, já jsem přesvědčen, že on bez politiky nemůže žít, jestli zradíte Pekarovou Adamovou, Kalda to založí, já odhaduji – listopad tohoto roku, možná leden, únor, on bez politiky nemůže žít, jemu to tak chybí. Já ho znám od roku 1994, tehdy mi ho přivedl nějaký Kuzmiak. Říká vám to něco? Nějaký lobbista. Takže já o vás vím všechno jako bývalý podnikatel. Kdybyste tady nekradli a netunelovali, tak v životě bych nešel do politiky. Proč jste změnil názor? Vždyť jste byl křesťan, KDU-ČSL. Ne? Živíte se politikou tak dlouho, a potom jste zradil KDU a šel jste do topky. Jak se to bude nazývat? SRO se to bude jmenovat. SRO. Jak se to? Už jsem to zapomněl. (Nápověda z pléna.) Strana... (Reakce na poznámku.) Už odešel, Jakob. Vidíte, už zdrhnul. Je pryč. Strana rozpočtové odpovědnosti. No, takže vy jste odešel z KDU, teď jste v topce, a potom, když tedy konečně pan předseda ODS, který sice má pocit, že je předseda SPOLU, a pochopí, že najednou bude mít méně preferencí než Piráti, tak možná se rozhodne být znovu předsedou ODS, protože bude riskovat, že vlastně Piráti ho předběhnou v těch preferencích. Takže potom přijde ten Kalda, my víme, kdo to je, on je aspoň vtipný, mluví krásně, ne?, on bez toho nemůže žít. Takže vy jste měnil názor. Já jsem změnil názor proto, že se učím. Už jsem starý, já jsem tady asi nejstarší, určitě jsem tady nejstarší, a člověk se učí

každý den. My jsme přišli do politiky jenom proto, aby politici, kteří rozhodují o našich životech, rozhodují o našich firmách, nekradli a nevypalovali, nechtěli od nás peníze! Proto. Proto jsem založil protikorupční hnutí.

A pokud jsme napsali tu knížku, tak to byla skvělá vize, to bylo podle Jana Antonína Bati, který napsal knížku Budujme stát pro 40 milionů. Tam byla ta vize, ano. A časem jsme změnili názor. Proč bychom nemohli změnit názor. Vy čtete z knížky z 2015, dneska jsme 2024. Takže já vám jenom odpovídám, že na rozdíl od vás jsem postupně pochopil, co to je Evropská unie, co to je eurozóna, jak funguje velký svět politiky, a postupně jsem na základě zkušeností ten názor měnil. A proto říkám, když tedy v zahraničí lidi, kteří se narodili tady v České republice, a volby jsou projev té největší svobody a demokracie, tak když mají rádi naši zemi, tak proč by nepřišli? Dneska můžou volit. Takže je to debata zase o ničem. A já na rozdíl od vás – my jsme napsali knížky o našem působení v té politice. O našem působení. A všechno, co jsme tam psali, ano, mělo nějaký cíl a potom zkrátka jsme mohli změnit názor. Já už jsem dneska citoval bývalého pana prezidenta Zemana, že jenom blbec nemění názory. Tak když už jste mě takto tady jmenoval a citoval, no škoda, že ta vaše strana, nevím jaká teď, KDU, TOP, potom to bude to SRO, nebo kde budete zase, abyste vlastně... Protože váš problém je, že když nebudete v té politice a budete se muset živit normálně, tak asi nebudete mít ty příjmy a ty výhody. Takže já vám držím palce a možná změníte názor a budete v té nové straně Kalouska.

Takže to je všechno, co jsem vám chtěl na to říct. Já jsem se to už dneska snažil vysvětlovat, i to euro, i tu volbu, ano, měli jsme to tam a zkrátka se to změnilo. A dneska máme takový názor na základě životních zkušeností. Já jako důchodce nejstarší v této Sněmovně se učím každý den. Tak. To je všechno. (Potlesk z řad ANO.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Mračková Vildumetzová, připraví se Ondřej Babka a poté Berenika Peštová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Kolegové, kolegyně, musím reagovat na pana Jakoba, prostřednictvím vás, kterého tady teď nevidím, nevím, jestli utekl před těmi dotazy. Ale pane Jakobe, jestliže vy se tady vyjadřujete a říkáte, nebudu říkat, jak se vyjadřujete, každý má právo volit, ale lidé v zahraničí to právo mají a vždycky to právo volit měli. Prosím, nemystifikujte tu veřejnost, které se snažíte říci, že lidé, kteří žijí v zahraničí, volební právo neměli. Vždycky ho měli a mají ho. Ano?

Zároveň když tady neustále poukazujete na stranu 32, co všechno se někde napsalo, já bych vám ráda připomněla vaše programy. Vy jste říkali, že budete nezvyšovat daně, že nesáhnete na důchody, že nebudete prosazovat povinnou solidaritu a další věci. Já si myslím, že jste to našel na stránce 32 a že já bych těch stránek, to, co jste všechno naslibovali před volbami, určitě našla nespočet, které dneska nekorespondují – to, co jste slibovali, a to, co dneska děláte.

A ohledně Estonska, o kterém tady hovoříte, tak ano, pokud se někde korespondenční volba zaváděla, tak byla řádně prodiskutována. Vy jste udělali to, že jste to udělali poslaneckým návrhem. A vždycky k tomu byl pilotní projekt a do ostrého provozu vždy ta korespondenční volba šla třeba po pěti letech. Ale vy nechcete s námi diskutovat, k žádnému jednání jste nás nepřizvali a chcete korespondenční volbu prosadit pouze silou.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní je přihlášen pan poslanec Babka, poté paní poslankyně Peštová a následovat bude paní poslankyně Pastuchová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji za slovo. Já bych chtěl reagovat na to úvodní slovo předkladatele, pana poslance Rakušana. Schválně říkám pana poslance, protože se chci věnovat tomu, že je nám to zde předkládáno právě jako poslanecký návrh. A je to opět ta samá písnička jako už několikrát u předchozích zákonů. Takto zásadní věc, která je v programovém prohlášení vlády, tak sem zde posíláte jako poslanecký návrh. Proč? Pan kolega Vondráček, pan zpravodaj, tady citoval právě z programového prohlášení vlády, kde se bavíte, nebo kde píšete o kvalitě té legislativy, a já tady v podobném duchu vystupuji za poslední rok už několikrát. Už jsem se dokonce dočetl někde na X, že v tom poslaneckém návrhu jsou tak zásadní chyby, které – funkčnost toho systému té korespondenční volby a jejího zavádění – se budou muset opravovat. Takže opět tady budeme ve druhém čtení pravděpodobně mít nějaký větší poslanecký pozměňovací návrh, který bude tu legislativu měnit. Proč to prostě děláte opakovaně takovýmto způsobem?

A ke kolegu Jakobovi. Naše paní předsedkyně Schillerová to ve svém úvodním slovu k tomuto zákonu řekla, že byste o takové zásadní změně toho politického systému, nebo systému těch voleb měli jednat s námi jako s nejsilnějším politickým hnutím, nejsilnější politickou stranou zde v České republice, a ne to navrhovat právě takto pokoutně poslaneckým návrhem bez jakékoliv odborné diskuse, kdy obejdete jak připomínkové řízení, tak Legislativní radu vlády, která byla opět obejita. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. K faktické poznámce je nyní přihlášena paní poslankyně Berenika Peštová. Připraví se paní poslankyně Pastuchová, poté pan poslanec Mašek.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já jsem chtěla reagovat na pana poslance Jakoba – ne na vás, na pana poslance Jakoba, který tady bohužel není, ale v každém případě já si to neodpustím. On už tedy o tom částečně mluvil můj předřečník, pan poslanec Babka, o tom programovém prohlášení. Vy se neustále vzýváte (?) programovým prohlášením, jak jste to tam měli, jak plníte to, co jste svým voličům slíbili, a já jsem si dala tu práci a podívala jsem se do legislativního plánu prací, které jste si schválili usnesením vlády číslo 1075 dne 21. 12. 2022. Jestliže to byl tak zásadní bod, který jste chtěli splnit, tak jste si ho do toho legislativního plánu prací měli dát. To znamená, že Ministerstvo vnitra mělo předložit ten návrh zákona do někdy. Bohužel na tento rok, to znamená na rok 2023, kdy se to schvalovalo v prosinci, tam není ani čárka. Ani čárka. To znamená, že Ministerstvo vnitra moc dobře vědělo, že tento zákon nebude novelizovat, takže věděli už dávno předem, že to sem ani nechtějí předložit jako návrh novely zákona, ale že věděli, že to bude poslanecká iniciativa. Takže moc dobře věděli, že nepůjdou tím řádným legislativním procesem, to znamená tím mezirezortním, připomínková místa a tak dále, Legislativní rada vlády. Takže nezlobte se na mě, na mě to působí, že je to opět dopředu nějaký komplot, který vy jste si vymysleli, a není to plnění programového prohlášení. Kdyby to bylo plnění, tak jste si to do toho plánu prací dali. Vy jste to neudělali. Tak jako se vším, to, co jste naslibovali a nesplnili jste, a pak jste udělali ty novely zákonů, že jste změnili daně, zvyšovali daně – nikdy, nikdy, vám tady slibujeme, opakovaně pan premiér říkal, nikdy na daně (Předsedající: Čas.) nesáhneme. Já se ještě přihlásím.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Paní poslankyně Pastuchová je nyní přihlášená k faktické poznámce, poté bude vystupovat pan poslanec Mašek. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, paní předsedající. Já se zase budu opakovat, ale já myslím, že to není špatné. Teď se obracím na své kolegy z opozice, protože jsme si všichni

všimli toho, že koalice, všichni, kdo vystupovali včetně teď, vaším prostřednictvím, pana předsedy Jakoba, nám tady všem říkají, jak jsme měli, my, hnutí ANO, v programovém prohlášení, že budeme chtít korespondenční volbu. Opakují to na sociálních sítích, v debatách, tady to slyšíme. Tak to pojďme opakovat taky, co měla tato koalice ve svém programovém prohlášení. Mě dneska trošku zarazilo vystoupení paní místopředsedkyně Richterové, vaším prostřednictvím, protože ona nám tu řekla, nebo se zeptala: a mně tedy zbývá jediná otázka, proč to najednou tak vadí, když i hnutí ANO tuto věc chtělo? A řekla, že jsme to chtěli v roce 2018. A já se tedy paní Richterové ptám, když měli v programovém prohlášení vlády, že nebudeme zvyšovat daně, nebudeme, nenecháme lidi padnout – vy neměníte názory jako Piráti? Vy je měníte jenom proto, abyste se v té vládě udrželi. A co mě ještě zarazilo, tak se ptala, že vlastně to není tak dlouho, ten rok 2018. To jsme měli my. No není to tak dlouho, ale vaše programové prohlášení je ještě o tři roky mladší, z roku 2021, to je superkrátká doba.

A ještě další věc, to už nestihnu, přihlásím se znovu, co tady paní Richterová prohlásila. Měla by se nad tím zamyslet.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní pan poslanec Mašek, poté paní místopředsedkyně Klára Dostálová. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Kolegyně, kolegové, budu reagovat vaším prostřednictvím na pana kolegu Jakoba, který zde není. Pan kolega Jakob tady řekl: chceme tento způsob voleb proto, abychom zajistili právo všem občanům nad 18 let volit. To bychom byli rychle hotoví – ti občané to právo mají. Do jaké míry je to pro ně obtížné, méně či více, ale oni to právo mají. Takže si odškrtněme ten jeden bod, ten důvod to určitě není, přátelé.

Druhý bod – tajnost. Tajnost té volby zajišťuje ústavní princip té volby, a to, že se jde za plentu. To, že tady pan kolega Jakob, opět vaším prostřednictvím, sám řekl, a nechci se ho dotknout, že zřejmě na poslední volby doprovázel nevidomou babičku za plentu a tam s velkou pravděpodobností manipulovat s lístky, a řekl tady, že to je právě ten princip, že už dneska se to dá obejít, to bych tady tedy nezmiňoval. A pokud to zmínil, tak by se měl stydět, a je to na zpochybnění konkrétní volby konkrétní osoby. A předseda klubu by takto argumentovat neměl, to se nezlobte.

Potom poslední. Já jsem u toho nebyl, vím, že náš předseda o tom ve své knize psal. To, že – promiňte tedy – nikdo není takový, že by nezměnil za sedm let nebo kolik názor, to je jedna varianta. Ale druhá věc je, že pokud bychom o tom uvažovali, tak určitě v diskusi koalice – opozice určitě bez porušení ústavních principů a bylo by to jinak. Nebylo by to pozměňovacím návrhem, ale bylo by to ústavně konformně. To, že o tom teď neuvažujeme, je proto (Předsedající: Čas.), že vy to chcete využít pro své klesající preference. Děkuji. (Potlesk vlevo.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní je přihlášena paní místopředsedkyně Klára Dostálová, poté pan poslanec Stanislav Berkovec. Paní místopředsedkyně, prosím.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já bych ráda také reagovala na kolegu, pana Jakoba. A protože, abychom to trošku odlehčili, tak určitě všichni máme rádi kvízy, tak já vám budu citovat z jednoho článku, který vyšel v roce 2020, a je to z úst čelného představitele současné pětikoalice. A vy zkuste hádat, kdo to tak jako mohl být. Já vám to samozřejmě na konci prozradím. Tak pozor: „Nové formy hlasování představují riziko. Pro demokracii je důležitá důvěra lidí. Platí dvakrát měř, jednou řež, než se

rozhodneme pro jiné způsoby hlasování. V USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje vyhlášení výsledků. Netrpělivost, podezřívavost a rozhořčení jsou pochopitelné bez ohledu na to, zda jsou namístě. Tohoto ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco měnit.“ Nechávám chvilku na rozmyšlenou. Ano, kdo hádal pana premiéra Fialu, hádal správně!

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan poslanec Berkovec, připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Stanislav Berkovec: Děkuji. Vážená paní místopředsedkyně, vážené dámy poslankyně, páni poslanci, přeji vám hezký podvečer. Dovolte krátkou poznámku, která se týká právě Estonska. Já jsem byl v delegaci naší volební komise, která tam byla na pracovní cestě, a zajímala nás právě elektronická volba, jejich ID karty. Dokonce jsme se jeli podívat za panem profesorem, který je na jedné univerzitě, který je autorem. Měli jsme o tom mnoho setkání. Faktem je, že na tu ID kartu Estonec může dělat téměř všechno, vyřídit si dědické řízení, založit firmu, elektronický recept, který ho čeká připraven v lékárně, než dojede k lékaři a tak dále. Ale už tehdy nám mimo protokol Estonci říkali, že samozřejmě vědí, že se někdy stává zejména u seniorů, kteří si nerozumí s počítači, že jim prostě ruku vedou ti mladší z rodiny a že to někdy může být a je zneužíváno. Estonci pochopitelně měli jinou situaci při tvorbě tohoto systému, protože vzhledem k demografii a jejich geografii a k tomu, že začínali po pádu Sovětského svazu na zelené louce, tak to bylo úplně jiné.

V téhle souvislosti bych ještě poukázal na polemiku, která vznikla už v roce 2017 v listu Frankfurter Allgemeine Zeitung, na kterou reagovala tehdejší prezidentka Estonska Kersti Kaljulaidová, a ta polemika upozorňovala na to, že ten systém je prolomitelný.

My jsme to tehdy chtěli proto, abychom mohli třeba zjednodušit hlasování tady ve Sněmovně nějakým uzavřeným systémem tabletů, abychom nemuseli mít 15 druhů barev a počítat lístečky. A tehdy bohužel nejvíce proti byla Občanská demokratická strana. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také, děkuji. Nyní paní poslankyně Mračková Vildumetzová vystoupí s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Zuzana Ožanová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já musím říct, že tady vidíte tu politickou kulturu v praxi. Pan Jakob tady vystoupí, vysmívá se, vystupuje způsobem, kterým vystupuje, a odejde. To je ta politická kultura. Diskuse s vámi mě nezajímá, my přece máme tu většinu, my nepotřebujeme diskutovat. Já si myslím, že to přece není ta správná politická kultura. A vy pořád hovoříte o nové politické kultuře, tak kde je? Pan ministr vnitra, když jsem s ním polemizovala v diskusích v médiích, tak jsem říkala – proč jste to nepředložili vládním návrhem? On říkal, ta diskuse bude probíhat tady. Už jsem měla strach, že odešel. Předpokládám, že tady dnes bude a že na ty dotazy bude odpovídat.

Tak pane ministře vnitra, můžete mně vysvětlit, proč jste tento zákon nepředložil vládním návrhem zákona? Ano, vy mi odpovíte a řeknete, ale já jsem to předložil v souladu s předpisy, vždyť můžou poslanci předkládat návrhy. Ale vy jste ministr. Vy jste ministr vnitra, vy máte ty volby na starosti. A vy jste tím, že jste to nepředložil jako vládní návrh, tak se k tomu nemohla vyjádřit Legislativní rada vlády. Nemohli se k tomu vyjádřit ústavní právníci, kteří tam sedí. Ale nemohla se k tomu vyjádřit ani připomínková místa, což jsou města, obce, kraje a další, které dneska ty volby vykonávají a mají k tomu co říct. Takže já

vám určitě dnes ty otázky budu klást a budu očekávat, abyste mi na ně řádně odpovídal. Protože vy jste za volby zodpovědný. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. S faktickou poznámkou vystoupí paní poslankyně Zuzana Ožanová, poté paní poslankyně Pokorná Jermanová. Prosím, vaše dvě minuty, paní poslankyně.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní předsedající. Kolegyně, kolegové, mě dneska nejvíc zaujalo vystoupení paní místopředsedkyně Sněmovny, paní Richterové, vaším prostřednictvím, paní předsedající, a to když mluvila o pokrytectví. Mě to zaujalo v tom smyslu, jak je pokrytecké, když se zaklíná tím, že je něco v programovém prohlášení vlády. Je tam také to, že se takovéto návrhy, které jsou v programovém prohlášení vlády, budou předkládat standardní legislativní cestou. Notabene Piráti mají vytvořený post ministra pro legislativu, takže proč vlastně neumožňují jemu dostatečně vykonávat svou práci? Chtěla bych říct, pokud tedy, co se týče pokrytectví, doporučuju dát návrh, který by přispěl ke konsolidaci veřejných financí. Zrušit tento post. Můžete zrušit ty preambule a vše, co máte u sekce legislativa ve svém programovém prohlášení vlády. Prosím vás, já když jsem se na dnešek připravovala, já jsem si to četla. Takže chcete napřed dobrou legislativu? Všechno půjde standardní legislativní cestou, aby se mohla připomínková místa vyjadřovat. Ale někdy se zaklínáte programovým prohlášením a někdy ne. Insolvence ano, insolvence ne. Zákon o státní službě, taky jste předložili formou poslaneckého návrhu. Tam byli předsedové pěti klubů koaličních, teď jste dali větší úderku, celých 15 koaličních poslanců. Ale nezmění se na tom nic, že to nešlo standardní legislativní cestou a že to pokrytectví Pirátů, kteří prosazují jenom některé věci, které se jim líbí, a nikoliv celé programové prohlášení vlády, je opravdu podivuhodné. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také děkuji za dodržení času. Nyní s faktickou je přihlášena paní poslankyně Pokorná Jermanová, připraví se pan předseda Marek Benda. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych chtěla reagovat na vystoupení pana kolegy Jakoba a jenom v pár větách. Chci jenom říct, že právo volit mají všichni, tu možnost mají také, a to, že není úplně přívětivá v zahraničí, je věc jedna, ale dá se to řešit určitě jiným způsobem než násilnou změnou volebního zákona. Já se musím ptát, a doufám, že mi na to pan ministr Rakušan odpoví, proč předkládá takto zásadní novelu prostřednictvím poslaneckého návrhu? Proč to nejde jako vládní návrh? A nemohu se zbavit dojmou, že je snaha, aby to nešlo připomínkovým řízením, protože by se mohlo nakrásně stát, že by prostě tím připomínkovým řízením neprošel. Tak na to bych prosila odpověď.

A ještě reakce na pana Jakoba. Pane kolego, prostřednictvím paní předsedající, vy mě určitě někde slyšíte. Kdo posoudí, zda naše pozměňovací návrhy jsou dostatečně konstruktivní? Podívejme se do historie, kolik našich pozměňovacích návrhů prošlo. Jeden? Tak takhle si myslíte, že to je ta komunikace s námi, že to je v pořádku, že o tu komunikaci s námi stojíte?

A chci vás naopak vyzvat, celou vládní pětikoalici, pojďme o té možnosti diskutovat. Diskutujme o ní! Ne tady na plénu, ale pojďme se na té přípravě podílet všichni. Já jsem přesvědčená, že zásadní věci, které ovlivní volby, chod naší republiky, mají být přijaté na základě politického konsenzu. A mezi ně patří právě změna volebního systému, přijetí eura, zrušení práva veta, přijetí migračního paktu. A mohu tady pokračovat. Jenomže vy o tu komunikaci nestojíte. Vy máte 108 a na sílu chcete protlačit všechno.

A ještě na závěr, nechci obhajovat to (Předsedající: Čas.), že, ano, měníme názor po letech. Vy je měníte v řádech dnů. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní pan předseda Marek Benda, poté pan zpravodaj, respektive pan poslanec Radek Vondráček. Prosím, pane předsedo, máte slovo..

Poslanec Marek Benda: Vážená paní místopředsedkyně, vážené dámy, vážení pánové, já to chci držet v maximálním klidu, ale dvě poznámky si přece jen neodpustím. Korespondenční volba tady jako senátní návrh leží jako jeden z prvních tisků a bylo jasně řečeno opozicí, a opakovaně, a zažili jsme to tady ve Sněmovně, že toto je věc, o které nechce jednat, nechce ji projednávat, nechce ji probírat. Takže to povídání o tom, jakým způsobem jste připraveni o tom dnes jednat, když jsme připravili nový návrh, který odpovídá novým pravidlům, která prosadil ministr vnitra pro správu voleb od roku 2026, a bylo jasné, že v té správě voleb od roku 2026, že ta neprojde a potřebovala konsenzus s opozicí, protože tam byla i ústavní novela, pokud tam bude korespondenční volba, tak to jsme všichni věděli.

Druhá poznámka moje, kterou mám. K té tajnosti, o které tak strašně rád mluví pan zpravodaj. Vláda, vaše vláda v minulém volebním období prosadila volbu z těch takzvaných drive-in. Z těch aut. Ne, prosadili jste tuto volbu a bylo možné... (Reaguje na poslance Nachera) No byly roušky, byl covid, a co? No byl covid. A co? Prosadili jste tuto volbu. A současně, Patriku, poprosím, současně bylo řečeno jasně v tom zákoně, že z jednoho vozidla může volit více voličů. Že řidič nemusí být tím, kdo volí. To bylo jasně řečeno. Tak tam to nebyl problém, že jsou tři osoby v jednom autě a volí? A najednou to strašný problém je, jestli náhodou moje manželka nebo moje maminka nebo moje dítě by vědělo, jak jsem volil? Já jenom prosím o jistou míru vnitřní konzistence.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Jen poprosím, abyste oslovoval své kolegy prostřednictvím předsedající, moc děkuji. Nyní pan poslanec Vondráček s faktickou poznámkou, poté Berenika Peštová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: No to to krásně vyšlo, že můžu rovnou reagovat na kolegu. Ale nejprve jsem chtěl reagovat na pana poslance Jakoba. Pan poslanec Jakob i v minulém období i v tomto období je přímo zlatý důl na faktické poznámky. Ale i tak mu chci poděkovat, že se zúčastnil debaty a vystoupil, protože o tom to snad je. Nechci, abychom tady vedli monology na jeho adresu. Co se týče změny názoru, ať si mě tam připíše taky. Já jsem byl propagátorem elektronické volby, dvakrát jsem navštívil Estonsko, jednou s ústavně-právním výborem a jednou v delegaci pana místopředsedy Gazdíka. Aktivně jsem se zajímal o elektronické volby a myslel jsem si, že je to úžasný nápad. Jednou jsem tam byl s panem kolegou Bendou. Dodneška dávám jako bonmot, že za pět minut vymyslel pět způsobů, jak ty zákony obejít a jak hlasovat jinak, protože zkrátka my Češi jsme velmi kreativní národ. Oni nám tam opravdu ti Estonci – navazuji na kolegu Berkovce – říkali, že oni do jisté míry vědí, že ten systém je děravý. Že když dám svojí sekretářce ten identifikační kód, pojedu do Itálie na dovolenou, ona bude prokazatelně hlasovat z IP adresy v Kroměříži, tak já sám to napadnu u příslušného orgánu, zda takový hlas platí. Odpověď byla – platí. To znamená, v Estonsku jsou srozuměni s tím, že existují volby v zastoupení. S tím jsme odcházeli.

Co se týče pana kolegy Bendy, už mám velice krátký čas. Vy jste zase znemožnili tisícům voličů v obecních volbách za covidu hlasovat vůbec, protože jste nepřipravili zákon. Byla to mimořádná situace, za nás to byla mimořádná situace. My jsme umožnili za covidu, za epidemie, která neměla předtím obdoby, aby odvolili. Kolik to bylo hlasů? Bylo to pár

hlasů v těch drive-in, neznamenalo to ohrožení systému. Děkuji. (Potlesk z řad poslanců hnutí ANO.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. K faktické poznámce je nyní přihlášena paní poslankyně Berenika Peštová, poté paní poslankyně Pastuchová. Prosím, máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Já jsem tedy chtěla původně reagovat na pana poslance Jakoba, ale pan poslanec Benda mi tedy nahrál na smeč. Vy jste tady zmiňoval, že je tady senátní návrh. Ale už jsme zase u toho, že je to senátní návrh. To je přesně ono. Ať poslanecký návrh, nebo senátní návrh, prostě všechny tyto návrhy neprocházejí řádným legislativním procesem. Ano, budete mi říkat, zákon to umožňuje. Prostě máte pravdu, ale tohle je závažný zákon, důležitý zákon, proto jsem zde zmiňovala, že nebyl v legislativních plánech prací Ministerstva vnitra.

Každé ministerstvo nahlásí dopředu, jaké zákony bude novelizovat, jaké vyhlášky bude novelizovat, jaká nařízení bude novelizovat. Vím to, protože jsem to taky dělala. Dělá se to vždycky ke konci roku na rok nadcházející. Proto jsem řekla, že zde bylo usnesení vlády, které jasně si vytahá od všech ministerstev, co budou dělat ten rok, a Ministerstvo vnitra, pokud to byl pro vás tak důležitý zákon, tak tam měl být obsažen tento zákon. Ale nebyl. Ten zákon tam prostě nebyl. To znamená, že pro vás je sice tak důležitý, že my teď tři dny tady budeme sedět a budeme se o něm bavit, ale tento zákon tam měl být a měl jít do řádného legislativního procesu a všechna připomínková místa měla mít možnost se k tomu vyjádřit. Měl jít přes Legislativní radu vlády a my jsme si měli přečíst ty jednotlivé komise Legislativní rady vlády. Ne stanovisko, které teď dali vládě, ale prostě od těch jednotlivých komisí, které tam jsou. Měli jsme si přečíst ta jejich stanoviska, co namítají, proč namítají, jestli je to v souladu, proč to není v souladu, kde vidí chyby. My nevíme nic! My tady opět budeme všichni vařit z vody a budeme hledat a flikovat něco, co se mohlo udělat v rámci procesu.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. S faktickou poznámkou je na řadě paní poslankyně Jana Pastuchová, poté paní poslankyně Ivana Mádlová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji. Já bych pokračovala ve své navazující faktické, ale budu reagovat tady na ctěnou kolegyni Bereniku Peštovou, vaším prostřednictvím, protože to řekla správně. My si tady budeme tři dny, pět dní, deset dní povídat o korespondenční volbě, protože vy víte, že my ji nechceme. Naše republika, naši občané mají dost myslím si problémů a čekají na jiné věci. Naši čeští občané, mluvím o českých občanech, čekají na věci, které bychom tu měli řešit.

Vy opravdu dáte přednost... Nechci dělat lidi dvou kategorií, to už dělají vaši členové koalice, když vystupují v televizi a řeknou, že lidi v zahraničí jsou chytřejší, nebo co to pan poslanec řekl. Ale pojďme se věnovat pro boha živého našim českým občanům, jejich problémům, zákonům, kterými jim můžeme pomoct, a vy prostě střelíte korespondenční volbu. Víte, že se bude obstruovat, protože víte, že to nechceme.

A paní kolegyně Richterová – navážu rychle na ten svůj předešlý projev – má ve svém projevu ve stenozáznamu – citace: „Tady v tomto sále většina spíše tleská, tak proč to blokovat? A už vůbec netuším, proč tady z toho mají být ty spousty dní a nocí prodebatovaných v tomto sále.“ No pro boha živého, vždyť je vás 109. Ale zeptejte se na to občanů, tak jako na zavedení eura, tak jako na další věci. To už máte strach. Takže já znovu vyzývám, budeme obstruovat, vy jste to věděli. Vaše preference – TOP 09 na hranici 4,9 až 5,1, KDU-ČSL na 2,9 – možná dají odpověď na to, proč se tady tím zabýváme. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně, také za dodržení času. S faktickou poznámkou je na řadě paní poslankyně Ivana Mádlová, připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Ivana Mádlová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já bych chtěla reagovat jednak na pana Jakoba, co se týče hlasování v zahraničí. Musím podotknout, že stejné dezinformace roznáší i pan Michálek, předseda Pirátů, protože opakovaně v médiích i na tiskové konferenci, pravděpodobně včera myslím, jestli se nemýlím, to podává tak, že čeští občané v zahraničí nemohou volit. Chtěla jsem se zeptat pana ministra vnitra, protože ten bojuje proti dezinformacím, jakým způsobem zasáhne proti šíření těchto dezinformací?

Teď další můj dotaz už je konkrétní, protože tenhleten návrh je poslanecký, a tím pádem tam chybí skutečně připomínky, které jsou někdy mnohdy důležité. Při pročítání zákonů a ujasňování si některých věcí je tam jasně napsáno, co je vysvětleno, co bylo akceptováno a tak podobně, což v tomto případě není. Chybí také konkrétní prováděcí předpisy, vyhlášky a tak dále. To vlastně potvrdila i paní předsedkyně Pekarová, že vlastně tyto předpisy ještě budou upřesněny. Když byl dotaz, kdo tedy vlastně bude moci volit, tak nebyla schopna odpovědět a ani tady to nezaznělo.

Čili já jsem vás chtěla požádat, jestli byste mohl občanům říci přesný výčet osob, kterých se týká korespondenční volba, protože je v tom opravdu nejasno. Studenti, bude to do měsíce, nad měsíc, nad 40 dnů. Jestli to budou i cestovatelé, kteří třeba cestují rok, i co se týče bydliště, jestli můžou mít bydliště v kempu, v národním parku. Jak to tedy vlastně bude. Protože ten výčet osob opravdu není jasný. Ptají se na to občané vás, jak jsem zaznamenala, ale také se na to ptají nás a já opravdu nedokážu na to odpovědět. To znamená, že jsem vás chtěla požádat o přesný výčet osob, kterých se to týká. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní je přihlášena paní poslankyně Vildumetzová Mračková, připraví se pan poslanec Jiří Mašek. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. No, já musím říct, že Marek Benda, předseda poslaneckého klubu ODS, tady říká, že tady je dlouho zaparkován ten senátní návrh. Víte, pane Bendo, prostřednictvím paní předsedající, ale když mluvíte o tom zákoně o správě voleb, který tady nedávno přinesl pan ministr vnitra, který bude digitalizovat, který bude vydávat voličské průkazy už na všech úřadech, tak tento zákon také přinesl jako vládní návrh zákona a nepřinesl ho jako poslanecký návrh. Proč tomu tak bylo? Proč tedy i tento nepřinesl jako poslanecký?

Víte, já to vnímám tak, že ty Poslanecké návrhy samozřejmě předkládají poslanci, kteří jsou třeba v opozici nebo poslanci tady. Ale když se podíváte na ten poslanecký návrh zákona ke korespondenční volbě, tak kdo je tam první podepsán? Ministr Vít Rakušan. Pak jsou tam samozřejmě všichni ostatní, jako premiér Petr Fiala a prostě další, jsou tam členové vlády. Nechápu, proč jste to nepředložili jako vládní návrh zákona a proč to nemohlo projít připomínkováním v rámci měst, obcí, všech připomínkových míst a zároveň že by se k tomu vyjádřili odborníci v rámci Legislativní rady vlády.

Takže to, co tady říká pan Benda, prakticky nekoresponduje s tím, že proč tedy před několika měsíci to pan ministr předložil jako vládní návrh. Já na pana ministra vnitra mám řadu dotazů. Předpokládám, že na ten první a ten základní, proč to nepředložil jako vládní návrh zákona, že nám na to určitě po ukončení těch faktických poznámek, nebo se přihlásí, tak že nám na to odpoví. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Jiří Mašek nyní vystoupí s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Jiří Strýček. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Já jenom velice krátce, vaším prostřednictvím, k panu předsedovi Bendovi a k jeho argumentaci, zpochybnění tajnosti voleb při covidu v drive-in hlasování. Já to beru trošku jako zneužití toho tématu, protože všichni víme, a já jsem lékař, tak samozřejmě víme, že to byla bezprecedentní situace, že nikdo nevěděl, jak se to šíří. Byla tady snaha umožnit volit lidem v karanténě, nemocným nebo i lidem ohroženým, prostě aby se zabránilo šíření infekce. Teď zpětně, když víme, že si ten virus díky své věrohodnosti a do doby, než byli lidé očkováni, svou cestu našel, a tak dále, tak můžeme různě spekulovat, ale prostě to byla dobře míněná snaha, a použít to tady jako argument, že stejně ty volby nejsou tajné, to bych navázal na pana Jakoba a už bych se opakoval. Takže prosím, myslím si, že tohleto byla špatná argumentace ze strany kolegy Bendy. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Strýček vystoupí s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Zuzana Ožanová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Jiří Strýček: Vážená paní místopředsedkyně, děkuji za slovo. Já bych navázal taky na kolegu Maška a předtím ještě taky na pana předsedu Bendu. Když tady tedy tak zkritizovali ty covidové volby v době toho nejtěžšího covidu, kdy se prostě dělalo všechno pro to, aby ti lidé do těch voleb mohli jít jako... ano, tak to bylo, tak já tady jenom načtu tiskovou zprávu – paní Klára Dlubalová, pověřená řízením odboru tisku a public relations, Ministerstvo vnitra: Při nadcházející volbě prezidenta republiky budou moci znovu hlasovat i lidé, kteří jsou v karanténě či v izolaci z důvodu nákazy nemocí covid, stejným způsobem hlasování, jaké se osvědčily v krajských volbách v roce 2020 a volbách do Poslanecké sněmovny roku 2021. – Takže vy jste ty volby v podstatě podpořili taky. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Paní poslankyně Ožanová je nyní na řadě s faktickou poznámkou, poté se připraví paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní předsedající. Já zkusím být konkrétnější. Tady se bavíme o lidech, kteří mají údajně obtížně možnost hlasovat. K návrhu zákona § 57a a § 57b. Tady se říká, jak má vypadat žádost, že buď přijde osobně, nebo plnou moc někdo doloží, může datovou schránkou nebo prostřednictvím vlastně identity. Má uvádět zprávu pro doručení písemností, pokud si tu písemnost nechce převzít. Takže ten dotyčný přijde na zastupitelský úřad osobně si převzít písemnosti pro hlasování a tvrdíte, že nemůže přijít na ten zastupitelský úřad hlasovat? Já tomu opravdu nerozumím. Abyste si to mohli najít, § 57a odst. 4 a § 57b odst. 1. Pokud o to volič požádal nebo neuvedl adresu pro doručení, vydá zastupitelský úřad tyto písemnosti osobně voliči nebo osobě, která se prokáže písemnou plnou mocí... pardon, omlouvám se. (Pobavení v sále.) Omlouvám se za přeřek. (Se smíchem.) Takže vy počítáte s tím, že ten člověk může přijít na zastupitelský úřad, ale současně počítáte s tím, že je pro něj obtížné se tam dostavit, a proto tam nemůže volit. Nerozumím. Tak buď to děláte pro ty lidi, kteří tam nemůžou přijít, anebo to děláte pro koho? Proto, aby se mohly ovlivňovat volby? Prosím vás, já sama, až budu mít vlastně svůj projev, já to nechci říkat vše, co mám v projevu, budu uvádět skutečnost, kterou jsem zažila, jak lze v České republice, nebo jak se někdo pokoušel ovlivňovat volby.

Prosím vás, to, že někdo doma někoho šikanuje a říká mu, koho má volit – vzpomeňte na reklamu Přemluv bábu, jak nám mladá generace říkala, že ti staří jsou tak hloupí, že ti

mladí mají vysvětlit, koho mají volit. Já si na tu reklamu dobře vzpomínám a budu o ní hovořit ve svém projevu ještě.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. Paní poslankyně Berenika Peštová vystoupí s faktickou poznámkou, připraví se paní poslankyně Jana Hanzlíková. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo. Já ještě doplním paní, nebo svoji kolegyni předřečnici. To nebyla jenom tato reklama. Potom ještě samozřejmě přišli s tím hitem, že od šedesáti let už by lidé neměli mít hlasovací právo, protože už jenom dožívají.

Ale já jsem se chtěla vrátit k tomu, co jsem chtěla říct. Já už jsem tedy chtěla reagovat na spoustu lidí, co tady měli svá přednostní práva a mluvili zde v rámci toho, než byla otevřena rozprava. Byli stateční, řekli si to, co si chtěli říct, a pak samozřejmě odešli. A čekala jsem, že tady zůstanou a budou čekat na ty naše odezvy. Bohužel není tady z nich ani jeden. Paní Markéta Pekarová Adamová, paní Richterová ani pan Michálek, bohužel nikdo tady není. Tak jsem aspoň zareagovala na předřečníka pana Jakoba. Čekala jsem nějakou reakci. Tak ten se také přidal k těm útěkářům, tak ten tady také není.

Takže já si jenom říkám, jak ta komunikace vlastně probíhá. Vy tady vždycky něco vyštěknete, řeknete nám ve svých dvou minutách, možná i méně, a utečete. Jestli ta komunikace má spočívat v tom, že tady někdo něco od vás řekne, my vám tady řekneme argumenty, proč si myslíme, že je to špatně, a nikdo tady není. Jak to bude vypadat, až tento zákon projde prvním čtením? Bude to stejná komunikace? Takhle to bude probíhat na těch jednotlivých výborech? My budeme předkládat, my budeme komunikovat, my budeme říkat a vy budete utíkat před námi? Nebo jako co to je? A pak nám tady pan Jakob řekne, že my jsme strana NE? Ne, my nejsme strana NE. My se snažíme komunikovat, a vy tady sedíte... kolik? Dva, čtyři, šest, osm, deset, jedenáct. Bomba! 109 – a je vás tady 11! Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Paní poslankyně Jana Hanzlíková je přihlášená k faktické poznámce, poté pan předseda Marek Benda. Prosím, paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já musím reagovat na své předřečníky a znovu se vrátit k tomu, proč je takto důležitý zákon předkládán poslaneckým návrhem. Protože my jsme tu odpověď na to nedostali a asi ji ani nedostaneme. Protože jsme ji nedostali ani u jiných sněmovních tisků, které byly taky velmi důležité a také byly podávány poslaneckým návrhem. Tady už to padlo, já to jenom budu opakovat, protože to je velmi důležité. Jde to proti programovému prohlášení, ale to je vám asi zřejmě jedno. Ale mně tady velmi vadí to, jak jste říkali, že nastavíte jinou politickou kulturu. Tak jestli tohle je ta jiná politická kultura? Já totiž mohu posoudit, jakým způsobem jsme se chovali my v minulém volebním období k vám jako k opozičním poslancům. Protože jsem seděla v té době na Ministerstvu práce a sociálních věcí, později místního rozvoje a vím, že jste byli zváni na každou schůzku ještě při přípravě novel, které byly, prošly normálním standardním legislativním procesem, takže prošly všemi připomínkovými místy. Ale chci tady zdůraznit, že vy jste měli možnost si k těm návrhům říci své a spolupracovat na jejich tvorbě, což je hrozně důležité, a to vy v žádném případě nám jako opozici neumožňujete. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní pan předseda Benda s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážená paní místopředsedkyně, vážené dámy, vážení pánové, já reaguji s dovolením, vaším prostřednictvím, na pana kolegu Strýčku, který mě zřejmě nepochopil. Já jsem nekritizoval volby za covidu, nekritizoval jsem drive-in, vždyť jsme to také podpořili a je to všechno pravda. Jenom jsem říkal, že dnes mluvit o tom, že jestli moje manželka náhodou vidí, jak volím, je krajně pokrytecké, pokud vaše vláda prosadila, že je možné volit z jednoho automobilu bez plenty ve více lidech. (Reakce z levé strany sálu.)

Ale pořád se nevymlouvejme na covid. Buď jsou nějaké principy, buď jsou nějaké principy ústavní – a teď mi tvrdíte, že porušeným ústavním principem je tajnost volby. Já tvrdím, že tomu tak samozřejmě není, protože tajnost volby je tajnost vůči státu, nikoliv svým příbuzným. Vůči státu a té volební komisi, nikoliv vůči svým příbuzným. Ale bylo-li to, je-li to ústavním principem, tak pak ústavní princip jste prolomili vy. A nezlobte se na mě, ani covid neopravňuje k prolomení ústavních principů. Já jsem přesvědčen o tom, že to ústavní princip není, že ta tajnost je vůči státu a jeho orgánům, ne vůči svým blízkým, a pak je to naprosto v pořádku, to, co teď prosazujeme.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane předsedo. Nyní paní poslankyně Mračková Vildumetzová je přihlášena k faktické poznámce, poté pan poslanec Radek Vondráček. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Já děkuji za slovo. No, říkat tady o tom, že jsme tady měli covid a že se to muselo nějakým způsobem vyřešit vůči těm lidem, kteří tedy nemohli přijít, v uvozovkách, díky nákaze do styku s jinými lidmi, myslím, pane Bendo, prostřednictvím paní předsedající, že je opravdu neporovnatelné. A když tady hovoříte o těch principech, tak já bych od vás jako od matadora tady Sněmovny a šéfa ústavně-právního výboru očekávala, že byste si tady stoupl a řekl jste: zákon o korespondenční volbě měl projít řádným legislativním procesem, měl být jako vládní návrh, měla se k němu vyjádřit Legislativní rada vlády a měla se k němu vyjádřit všechna připomínková místa. To bych od vás očekávala.

A já jsem totiž vyzývala pana ministra vnitra, jestli bude odpovídat na otázky. On říkal, že bude odpovídat, až on to uzná za vhodné. Pane ministře, já bych vám opravdu položila tři jednoduché otázky. Tu první: Proč jste nás nepozval nikdy na nějaké jednání v rámci projednávání tohoto zákona? Samozřejmě můžete říct, že mohl jste popřípadě pozvat Radka Vondráčka. Mě jste nikdy na žádné jednání na rezort vnitra, nikdy jste mě na žádné jednání v rámci korespondenční volby nepozval. Druhá otázka: Proč jste jako ministr vnitra – a to se snažím pořád říct, protože vy jste předkladatelem tohoto zákona, vy jste tam i první podepsaný – proč jste to nepředložil jako vládní návrh zákona? A třetí otázka: Proč, když bude digitalizace voleb až po 1. lednu roku 2026, kdy budou propojené všechny okrskové volební komise, tak proč to prosazujete už v roce 2025 v rámci voleb do Poslanecké sněmovny? (Předsedající: Čas.) Děkuji za odpověď.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také děkuji za dodržení času. Pan poslanec Vondráček je přihlášen k faktické poznámce, poté pan ministr Rakušan. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Přece jenom ještě krátká reakce na Marka Bendu. Vzpomínám si, že... (Poslanec Benda z lavice: Prostřednictvím paní předsedající.) Prostřednictvím paní předsedající. Vy víte, že byla pracovní skupina při Ministerstvu vnitra, do které byla zvána a byla slyšena opozice. A měla téměř právo veta k opatřením, se kterými by nesouhlasili zástupci opozice. Cena toho covidového opatření byla mimo jiné v tom, že tady byl konsenzus větší, než je ústavní většina. Vy jste řekl, prostřednictvím předsedající, že

jsme to prosadili jako vláda. Ne, na tom byla shoda. Na tom byla dohoda. Byla to mimořádná situace. A samozřejmě drive-in hlasování nebyla jediná varianta, ještě tam byly speciální volební komise, které obcházely. A byla to situace, kdy skutečně lidé byli v karanténě. Věděli jsme, že to je jednorázové opatření, a jenom připomínám, že když za covidu zavedlo korespondenční hlasování Polsko v prezidentských volbách, tak Evropská unie zvedala varovně prst, jestli se nejedná o zneužití volebních zákonů, protože bylo známo, že tradiční krajanské spolky v Americe podporují Andrzeje Dudu. Také Andrzej Duda vyhrál. V Americe prohrál třeba ve městě jako je Washington, prohrál někde v Německu, ale obecně v zahraničí vyhrál. Tenkrát to Evropská unie, včetně naší komisařky Jourové, kritizovala, že je to nebezpečné nakládání s volebními zákony, že by se to nemělo dělat. Vy děláte přesně to samé. Vy na konkrétní volby chcete změnit pravidla. A tohle kritizovala Evropská unie. A najednou ticho po pěšině, nikoho neslyším.

Já se budu muset ještě jednou přihlásit, protože jsem chtěl reagovat na paní kolegyni s těmi plnými mocemi. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan ministr Rakušan, připraví se paní poslankyně Peštová. Prosím, máte slovo, pane ministře.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuju, paní místopředsedkyně. Já jenom obecně k debatě, kterou tady vedeme, i tedy k těm technickým danostem. Já jsem samozřejmě připraven jako spolupředkladatel a jako předkladatelé a spolupředkladatelé se tady budeme logicky střídat a hlídat tu debatu, samozřejmě ne vždy na tomhle místě, ale i jinde. Ale tak co chceme? Je tady mnoho lidí přihlášeno do řádné rozpravy, někteří z nich údajně s dlouhými analytickými projevy, které půjdou do detailu daného zákona. Já jsem tady chtěl sedět, byl jsem připraven odpovídat na jednotlivé projevy, a zatím tady jenom glosujeme faktickými poznámkami. Tak co chceme?

Já jsem chtěl reagovat v obecné rozpravě, kdy na to budu mít čas. Takže teď můžu v rychlosti glosovat jenom to, co tady zaznělo, což je mimochodem to, že se mě paní poslankyně Vildumetzová, prostřednictvím paní místopředsedkyně, dojde zeptat, kdy budu reagovat, a urazí se při odpovědi, že až to uznám za vhodné. No, až to penzum těch výstupů bude takové, aby se na ně reagovat dalo nějak celistvě a nezdržoval jsem právě těmi faktickými připomínkami a dal příležitost těm, kteří se řádně přihlásili do diskuse. A nezdržoval bych teď ani nějakým přednostním právem.

Pár krátkých odpovědí, ty, které stihnu za čtyřicet sekund. Za prvé. Ten zákon, jehož podstata je totožná, předchozí vláda už v Legislativní radě projednala, včetně komisí. Máme ty závěry. Projednala s Ministerstvem zahraničních věcí. My jsme z toho vycházeli. My jsme ho jenom předložili.

Další věc, která tady je. Vzpomeňme si na tu politickou debatu. My jsme zákon o správě voleb chtěli předložit i s korespondenční volbou. A co byla vaše odpověď? Jestli se chcete na něčem dohodnout ve Sněmovně a chcete konsenzus, vyndejte korespondenční volbu. Dobře, nedali jsme ji ani do mezirezortu, ale už tehdy jsme říkali, ale počítejte s tím, že jako poslanecký návrh, který bude ukazovat, jaká je shoda ve Sněmovně, ho předložíme. (Předsedající: Čas.) Věděli jste to dopředu.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře, za dodržení času. Paní poslankyně Berenika Peštová je na řadě s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Igor Hendrych. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Pane ministře, já bych tedy v rychlosti zareagovala na vás, že už to bylo někdy, kdysi na Legislativní radě vlády. To prostě není pro mě argument. Já jsem takhle musela předkládat ten zákon několikrát. A nikoho nezajímalo, že už jsem na té Legislativní radě vlády byla, ale prostě bylo to v jiném období a musela jsem jít do toho procesu celého a opět znova. Takže to pro mě není žádný argument.

Ale chtěla jsem se zeptat pana poslance Bendy, prostřednictvím vás, paní předsedající: jak byste chtěl tedy zachovat to, co jste říkal tady o covidu? Jak potom chcete zachovat, aby tam byly naplněné všechny ty požadavky, to znamená, tajnost, svobodnost a osobní hlasování, pokud by ty drivy, jak vy říkáte, nezaručovaly pro vás ten komfort, že člověk může hlasovat sám? Prostě ten člověk byl nemocný, byl v karanténě a jiná možnost tady nebyla. A tak jak řekl můj předřečník pan Vondráček, prostřednictvím paní předsedající, prostě byla tady nějaká pracovní skupina a zřejmě na té skupině – já jsem tam nebyla, nebyla jsem členem – byla shoda. Takže já bych se tenhleten... Asi bych to opustila, ale musela jsem zareagovat na pana ministra. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Hendrych s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Radek Vondráček. Prosím, máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Igor Hendrych: Děkuji, paní místopředsedkyně. Vážené dámy, vážení pánové, vážení členové vlády, já jenom velice stručně, krátce reakce vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, na pana poslance Bendu. Já si nemyslím, že to bylo úplně korektní. Ta volba drive-in byla v mimořádné situaci na přechodné období. To, co chystáte teď, na přechodné období asi není. Anebo řekněte, že ano, a v tom případě můžeme tyhlety dvě situace srovnávat. Tohle byla mimořádná situace, už to tady bylo několikrát řečeno, nepředvídatelná, a určitě není srovnatelná s tím, že chystáme něco, co bude platit, já nevím, několik desetiletí. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní pan poslanec Vondráček s faktickou poznámkou a poté paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Velice stručně reakce na pana ministra. Ano, my jsme věděli o tom požadavku korespondenční volby. Nicméně zatímco fungoval nějaký dialog, když jsme přijímali ty tři zákony a změnu ústavy, tento návrh byl předložen 13. prosince všem poslancům, urychleně ho projednala vláda a nyní ho máme předložen na mimořádné schůzi. Dialog neproběhl žádný. O parametrech neproběhla jediná schůzka, jediná domluva.

Chtěl bych dál reagovat v podstatě na rozpravu a na průběh rozpravy. Zase, pane ministře, prostřednictvím paní předsedající, i ta rozprava v rámci faktických poznámek má nějakou cenu, možná větší, protože u těch technických záležitostí je to možná vhodnější reagovat. Samozřejmě netrvám, abyste reagoval hned. Ale zazněla tu otázka plných mocí. Já jsem byl poměrně překvapen, když jsem se seznámil s textem navrženého zákona, že ještě dva dny před volbami se můžete osobně dostavit na velvyslanectví, prokázat se úředně ověřenou plnou mocí a získáte všechny dokumenty potřebné k volbě bez nějakého omezení. Teoreticky tam může přijít zmocněnec jedné stovky lidí a vyfasovat obálku doručovací a úřední. A potom poslední překážka, která stojí mezi ním a hlasováním, je vlastně podpis na tom identifikačním lístku. Neověřený podpis.

Tady já vám ukážu. Tohle je rakouská Wahlkarte. (Ukazuje.) Takhle se hlasuje v Rakousku. V Rakousku to podepíšete tady. A ten podpis je to jediné, co zase dělí někoho jiného, aby hlasoval za vás. Když podepíšete obálku a dáte ji z ruky, dáváte z ruky svůj hlas.

Stejně tak když někomu podepíšete plnou moc, tak potom už teoreticky můžete dát z ruky svůj hlas. A to se bavíme o proxy volbě, o zástupném hlasování. (Předsedající: Čas.) A to je naprosto nepřekročitelná hranice pro většinu z nás. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Vyčerpali jsme všechny faktické poznámky. A nyní s přednostním právem je přihlášen pan předseda Andrej Babiš. Prosím, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Já se zase omlouvám, že jsem tady, už jsem nechtěl mluvit. Ale chtěl jsem poprosit pana ministra Rakušana, že když na mě něco má, tak aby to řekl tady na mikrofon. Vy jste tweetoval teď tweet, ať ministr tu bábu odvolá. Ne, to není výrok anonymního trola v debatě na sociální síti, ale vyjádření takzvaného lídra opozice na půdě parlamentu vůči ředitelce Národní galerie. A je vlastně jedno, o jaké ženě pan Babiš takhle mluví. V každém případě je to ukázka hulvátství, které je jedním z důvodů, že se ženy ve veřejné sféře necítí dobře.

No, pane ministře, znáte skupinu Elán? Budou mít koncert 20. září a Jožo Ráž tam zpívá Tanečnice z Lúčnice: „Raz nás stopli strašne milé baby, mohli sme sa desať razy zabiť. Bolo s nimi podozrivo dobre, adresy však nerad žobrem.“ No, baba, to je dobré, baby jsou dobré baby. Takže Elán 70, Jožo Ráž vždycky mluvil o babách. Já to nepovažuju za hulvátství. Před chvílí tady mluvila paní Ožanová. Mluvila: Přemluv bábu. To taky není… To je hulvátství? Není to hulvátství. (Poslankyně Schillerová: To byla kampaň.) To byla kampaň? No, tak ale to nebylo hulvátství. Takže já jsem to tak nemyslel. Já jsem myslel jenom to, že šéfka Národní galerie, která mimochodem byla x-krát kritizována, že v podstatě by neměla být na té funkci... Takže určitě jsem nikoho nechtěl urazit. A pro mě ta baba, když se podívám na význam slova baba, tak slangově je to mladá žena, děvče. Tak jen abychom si to vysvětlili.

A teď k tomu obsahu. Prosím vás, vy tvrdíte, že to hulvátství je jedním z důvodů, že se ženy ve veřejné sféře necítí dobře. No, tak vy jste tady asi nebyl, ale já jsem zjistil, kdo je autorem té diplomové práce. Mimochodem, vy tam taky máte svoji krásnou část. On je to totiž jeden novinář. Já jsem to ani nevěděl. No. A paní Pekarová Adamová, ta se cítí v té funkci skvěle, ne? Tak když mě označovala jako zloděje, oligarcha, mafián, šašek, nemocný, unavený... Urážela mě, ne? A tak dále. Takže úplně v pohodě. Vaše lídryně do Evropského parlamentu, ta mě taky urážela. Takže nevím, proč vy nás tady chcete edukovat ve slušnosti a v hulvátství. Žádné hulvátství to nebylo. Jo?

A vy sám tady máte skvělou kapitolu v té diplomové práci, kde v podstatě o mně mluvíte, že jsem kmotr, komouš, lhář, populista, ukradl jsem stát a tak dále. O Havlíčkovi ministr dvojí krve a tak dále. Můžu to tady... Faltýnek je infantilní. Urážíte všechny! Tak prosím vás, proč tady vlastně začínáte tuhle debatu? Jo? Takže pokud něco máte, tak to řekněte tady na mikrofon. Já určitě nikdy neiniciuji žádné útoky, já jenom reaguju. Nevím, jestli ta šéfka Národní galerie je dobrá baba, nebo zkrátka ta paní tam nepatří na ten post. Je to ostuda.

A určitě vaše ženy v politice se cítí velice dobře. Já si myslím, že v tom chrochtají, hlavně paní Pekarová Adamová, ta je tady jedna z nejagresivnějších političek v podstatě od vzniku samostatné České republiky. Takže já jsem vám to chtěl jenom vysvětlit. A samozřejmě můžeme i tuto debatu tady vést. Určitě nikoho jsem neurazil. Nebylo to hulvátství. A ten váš tweet je nepravdivý. A příště vás poprosím, řekněte to na mikrofon a můžeme si tady o tom povídat. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ještě než dám prostor s přednostním právem panu ministrovi, máme zde dvě faktické poznámky – nejprve paní poslankyně Mračková Vildumetzová, poté paní poslankyně Mádlová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. No, já jsem ráda, že pan ministr vnitra mi odpověděl na tu první otázku. Tak teď si to všichni shrňme. Zákon o správě voleb, který bude platný a účinný od 1. ledna roku 2026, který přináší digitalizaci, který přináší změnu ve volebních průkazech, který přináší pevný termín voleb, jsme předložili jako vládní návrh zákona. Byla na něm shoda napříč politickým spektrem. Chtěli jsme v tu dobu do toho dát i korespondenční volbu. Takže my jsme přinesli nový zákon a ten jsme přinesli jako poslanecký, protože ten poslanecký návrh – k němu se přece nemusí nikdo vyjadřovat. Já, ministr vnitra, jsem přinesl zákon o korespondenční volbě jako poslanecký návrh, bez projednání Legislativní rady vlády a připomínkových míst.

Ale vždyť vy pořád říkáte, že jste za ty Starosty. Uvědomujete si vůbec, že ti starostové v rámci voleb mají i co říci, protože oni vydávají ty voličské průkazy? Oni mají co říct k té korespondenční volbě? I oni! I oni v tom území? Nebo oni pro vás nejsou ti partneři v krajích, kteří dneska v rámci voleb všechno zajišťují v rámci těch měst a obcí? Takže vy jako Starostové, vy nepotřebujete znát jejich názory, aby ten zákon byl ten nejlepší a funkční? Můžete mi na to prosím odpovědět?

A pořád jste mi neodpověděl na to, že když ten zákon o správě voleb je platný a účinný po 1. lednu 2026, kdy tedy dojde k té digitalizaci, já to velmi chválím, tak proč prosazujete, aby tento zákon o korespondenční volbě byl platný už v roce 2025?

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Mádlová. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Ivana Mádlová: Paní místopředsedkyně, děkuji za slovo. Já znova položím svůj dotaz panu ministrovi, protože ve svém úvodním projevu to řekl velmi obecně. A já si myslím, že to je strašně důležitá odpověď pro občany, abyste řekl ten výčet, koho se to týká. Týká se to jenom krajanů? Týká se to studentů nad 37 dní, nad 40 dní? Koho se to tedy týká? Cestovatelů? To tady nezaznělo. A neví to ani paní Pekarová, která v televizi byla velmi zaskočena tímto dotazem a řekla, že k tomu budou prováděcí další dokumenty. Takže prosím, abyste nám toto sdělil.

A potom mám druhý dotaz. Protože to neprošlo Legislativní radou vlády, tak by mě zajímala odpověď na to, jestli je to možné mít jako osobní hlasování, korespondenční volbu, brát to tak, protože vlastně v první části zákona – volby do parlamentu – v § 19, zásady hlasování, je uvedeno: Každý volič musí hlasovat osobně, zastoupení není přípustné. Přitom u korespondenční volby píšete, že vlastně tu obálku vkládá do té volební urny hlasovací komise. To znamená, že podle mého laického názoru, nejsem právník, to není osobní hlasování a osobně to ten člověk nevkládá do té volební schránky. Kdyby to bylo jasně popsáno Legislativní radou vlády, bylo to tam vysvětleno, tak asi mi to bude stačit, ale takhle tam není nic a tento dotaz si myslím, že je zcela namístě. Krom toho, že komise je neživotná. To znamená, že komise nemůže vkládat hlasovací lístek do volební urny. Má to dělat předseda, má to dělat člen komise. Čili máte to i jazykově na prd!

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času a nyní s faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Babka. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji za slovo. Já se ještě vrátím k tomu svému původnímu příspěvku na začátku projednávání, kdy jsem tady zmiňoval, že jsem zahlédl nějakou debatu právě už na X.com, a právě tam i vaši kolegové už přiznávají, že v tom poslaneckém návrhu jsou chyby, a už se tam předhánějí i v komentářích o tom, jak to opraví a kdo to opraví lépe, jestli to budou Piráti, anebo jestli to budou zástupci STAN. A to je právě ten problém. Vy zde

prostě předkládáte poslanecký návrh, který neprošel Legislativní radou vlády. Političtí komentátoři vám tam na Twitteru v tom najdou chyby a ukazují ty chyby, které budete muset opravovat, a to je vlajková loď vlády, korespondenční volba, kterou předkládáte v takovémto stavu, a už teď víte, že to budete opravovat. Tak já bych vás jenom, pane ministře, poprosil, tedy pane poslanče Rakušane, až budete vystupovat nějakým způsobem a odpovídat tady, tak abyste i zmínil to, o kterých chybách v tom zákoně už teď víte. Děkuji. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Další s faktickou poznámkou se přihlásila paní poslankyně Adámková. Zatím poslední faktická poznámka. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené dámy, vážení pánové, já se domnívám, že bychom si ušetřili mnoho času, kdyby byl ten zákon řádně předložen a řádně předveden. V těch obecných řečech, které jsme slyšeli, mně schází některá základní vysvětlení, která samozřejmě zakládají občanům důvod se ptát. A protože oni se ptát nemohou, musíme se ptát my. Takže lidi, kteří mají zkušenosti s korespondenční volbou, protože ta Evropa není zase tak velká, svět také ne, mají různě rodiny v různých zemích, tak se ptají, jakým způsobem – a pokládají to, co je napsáno, za nedostatečné – bude zabráněno zneužití, jakým způsobem zajistíte transparentnost.

A příklad jeden za všechny, který uvedl jeden kolega, který žije od roku 1990 v jedné zemi západní Evropy. A to se stalo. Má tady trvalé bydliště, v minulých volbách odvolili tedy řádně v té zemi a v noci pro zdravotní důvody, zhoršení zdravotního stavu u starých rodičů, se přesouvali sem. Přijeli domů a tam na ně samozřejmě čekaly volební lístky. Oni je nezneužili, pochopitelně, protože to tak není, ale ta možnost tady byla. A já jsem v tom návrhu nikde neviděla, že byste mysleli i na tato úskalí. A to se domnívám, že je základní problém. Protože ten zákon je podáván do jisté míry dle mého názoru, a tedy i názoru lidí, kteří mají tyto zkušenosti, ne úplně dobře uvařen. Spoléháte na stoosmičku, to umíme počítat, ale to není dobře. Přidělháváte si tím práci. A samozřejmě občané se právem ptají. A ptají se na to, že není jim vysvětlena věc. A tady místo abyste to vysvětlili, tak je to z pozice moci anebo ironicky. To není cesta, přátelé! Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. A nyní s přednostním právem pan ministr Rakušan. Prosím.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já jsem byl vyzván panem předsedou Babišem, abych to řekl u řečnického pultíku. No, nemám s tím žádný problém. Prostě nazvat ředitelku Národní galerie – odvolejte tu babu, pane ministře – u řečnického pultíku v Poslanecké sněmovně prostě považuji za hulvátství, a to, co jste tady předvedl za jednoduché výmluvy. Ale prosím, dámy, pamatujte si, kdykoliv vás pan předseda Babiš urazí, tak se nebude jednat o urážku, ale bude citovat nějakou písničku. Tentokrát to byli Eláni, příště to může být jiná písnička. A já si myslím, že normální chlap by přišel a řekl, že to trochu přehnal, že se omlouvá, že ať si cokoliv myslí o paní ředitelce Národní galerie, tak takhle by se asi u toho řečnického pultíku v Poslanecké sněmovně mluvit úplně nemělo.

A potom ta vaše výzva, prostřednictvím paní předsedající, ať vás tady needukujeme a nevychováváme – neděláme to. Já si myslím, že to je nemožné. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. S přednostním právem je nyní přihlášena paní poslankyně Pokorná Jermanová... Pardon, s přednostním právem – s faktickou

poznámkou. Omlouvám se za přeřeknutí. Takže paní poslankyně stahuje a s přednostním právem pan předseda Babiš. Prosím.

Poslanec Andrej Babiš: Pane ministře, vy jste reagoval jenom na tu část. Tak dobře, já se tedy paní ředitelce omlouvám, když tedy... Já jsem jeden z mála, který se omlouvá. Vy se neomlouváte nikdy. Vy se omluvíte kdy za ty výroky vůči mé osobě v té diplomové práci? Kdy se omluvíte? Nebo kdy se omluví vaše paní Pekarová Adamová? (Nesrozumitelná reakce ministra. Rakušana.) Tak to je váš koaliční partner, ne? Já vám zopakuji, co říkala paní Pekarová Adamová o mně: zloděj, oligarcha, mafián, šašek, nemocný, unavený. A vy jste také mě vždycky urážel. Tady je to v té diplomové práci napsáno: populista, kmotr, komouš, lhář, mafián. Tak co? Vy se omluvíte? Já jsem dneska vyzval studenty, aby udělali tu diplomovou práci o tom, jak od roku 2012 mě urážíte tady. A to bude strašně velká diplomová práce, všechny ty urážky. Nikdy jste se neomluvili, nikdo z vás. A vy tvrdíte, že je to jeden z důvodů, že se ženy ve veřejné sféře necítí dobře. Ale paní Pekarová se cítí dobře, když mě tak uráží, ne? Nebo paní vaše nová hvězda, lídryně do evropských voleb, která mě permanentně urážela v rámci prezidentské... To vám nevadí? Tak co tedy? Můžete se za ně omluvit tedy, když oni tady nejsou.

Takže prosím vás, hlavně mě needukujte o těch vašich hodnotách. Vy jste strašně šikovný politik. Vy jste totiž zjistil, že ta vaše značka, ten organizovaný zločin, tahle značka, vážení spoluobčané (ukazuje), Starostové a nezávislí, ta už je jiná. Ta je dneska: Starostové, staráme se o lidi. Vy chcete lidem říct, že vlastně to už není ten Rakušan, který tady byl, který od vzniku vlády, 17. ledna 2024... Myslíte, že lidi na to zapomněli, jak působíte v té funkci? Nechápu, proč jste tady teď tohle vytáhl, ne? Vy jste nám všechno říkal od toho vašeho ministrování, jak jste nejdřív zlikvidoval policejního prezidenta. Teď tam někdo v Královéhradeckém kraji zlikvidoval doslova jiného policejního důstojníka, ne? Tak proč si tady hrajete na ty vaše hodnoty? Já mám tady celý seznam na to, aby lidi věděli, že ti Starostové, kteří tedy mají jiné logo, jsou ti stejní.

Šéf pošty se sešel se spolupracovníkem Krejčíře, špagáty moci, vysvětlil. To je všechno pan Rakušan. Z opozice navrhovali škrtnout Hradu desítky milionů, ve vládě to neudělali. Rakušan kritizoval vládu AB za nákup čínských antigenních testů, pětikoalice udělala to samé. Před rokem a půl Rakušan tvrdil, že nouzový stav je selhání vlády, nyní ho obhajuje. Zbytečná chyba, kritizuje Hlubučkovy tajnosti se španělskými byty Rakušan. Rakušan o Hlubučkovi věděl, neřešil to. To jsou všechno mediální články. Vít Rakušan nepokrytě vyhrožuje spoluobčanům s jiným názorem. Rakušan dosadil do čela špionů muže, který je v kontaktu s Redlem, to je ten mafián. Jedna schůzka s Redlem, a šéf Pošty skončil. Pošta, to je vaše. Za Mlejnka se Rakušan postavil. Rakušanovy trhliny. Tajné služby podezřelé kontakty šéfa rozvědky nikdy neprověřovaly. Šéfové Transparency International, Rakušan by měl odejít. Poškodil rozvědku i vládu. Rakušan by měl kvůli kauze Mlejnek odstoupit. Myslí si to více než polovina dotázaných. Rakušan musel řešit Hlubučka dávno před zatčením kvůli pitné vodě pro Prahu. Vládní experti sestřelili Rakušanům lustrační zákon, protiústavní, absurdní, napsali. Rakušan chtěl přidat politikům sedícím na více židlích, narazil. Rakušan během oficiální návštěvy Ghany byl u pomníku v kraťasech a tričku. Vít Rakušan obhajuje policejní buzeraci návštěvníků hudebních festivalů. Vít Rakušan chce dát vízum Navalnému, který schvaloval invazi do Gruzie, odtržení Jižní Osetie a Abcházie. Rakušan nemluvil pravdu, policie národnost pachatelů zveřejnit může. Rakušan používal šifrovaný telefon a stejný přístroj jako Redl v Dozimetru. Vít Rakušan považuje výsledek svobodných slovenských voleb za varování. Trapas Rakušana na sociálních sítích. Neřekli jsme, že nechceme zvyšovat daně, tvrdil. Lidé mu dokázali opak. Hlubuček je stále členem hnutí STAN a soud zrušil jeho vyloučení. Rakušana si pozvala policie, ptala se ho na večeři s exministrem Němcem. A tak dále. Takže ta značka je stejná.

Takže prosím vás, vy mě skutečně nepoučujte o hodnotách. Nepoučujte mě o tom, jak já mám vystupovat, ano? A když něco máte, tak nepište na Twitter, napište to sem, můžeme si to říct.

Já jsem se tedy té paní omluvil, ano, omluvil, když to tak berete, já jsem to tak nebral. Já chci jenom říct, že tady vyšel článek 14. března – Kam nám mizí Národní galerie Praha? A mě to moc mrzí, protože do té Národní galerie jsem přivezl, pozval na 100 let výročí Československa francouzského prezidenta Emmanuela Macrona, ukazoval jsem mu francouzskou sbírku, měli jsme tam jasný projekt fantastické expanze Národní galerie, do které by chodili turisti z celého světa. Takže podstata je v tom, že kritizuji šéfku Národní galerie, která skutečně na to nemá. Ano, možná ten výraz bába, i když já to mám nějak zakořeněné jinak, nebyl správný, za to jsem se omluvil. Ale prosím vás, nepište potom takové nesmysly, že já to nepovažuji za hulvátství, že ženy ve veřejné sféře se necítí dobře. Cítí se skvěle. Paní Pekarová je toho důkazem, vaše lídryně je toho důkazem. Ty mě urážely x-krát a to tady nechci rozvádět ta různá vaše videa Andreji – nevím, proč mi říkáte Andreji – už je čas a podobné vaše výlevy na sítích. Takže pokud chcete pokračovat v té debatě, můžeme samozřejmě, můžu to tady všechno předčítat, i tu diplomovou práci, kde o mně mluvíte, mě urážíte. Vy mě urážíte. Jo? Já mluvím fakta a čtu mediální titulky. Tak to je všechno zatím.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. S faktickými poznámkami je přihlášena jako první paní poslankyně Pokorná Jermanová a připraví se pan ministr Rakušan. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Děkuji, paní předsedající, za slovo. Já chci využít ty dvě minuty a poděkovat panu ministru Rakušanovi, protože já předpokládám, že se teď omluví nejen za sebe, ale za všechny své kolegy, kteří pravidelně dlouhá léta urážejí jak mě, tak moji rodinu, urážejí paní Schillerovou, urážejí paní Malou, urážejí paní Vildumetzovou, paní Peštovou a neváhají do toho tahat naše rodiny. Takže děkuji, pane Rakušane, že takhle budete umravňovat i své kolegy, vaše příznivce na sítích a vám spřízněné novináře. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou pan ministr Rakušan. Připraví se pan poslanec Vondráček. Pane ministře, prosím.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuju. Já už skončím tuhle hezkou přestřelku, protože si myslím, že lidé chtěli diskutovat o té korespondenční volbě. Ale tak volme ty úplně stejné metody. Říkejme, že ty titulky je něco, co říká asi pravdu a definuje to veřejný prostor. Tak já dva z nich: Soudy odhalují Andreje Babiše jako rekordmana ve lhaní. Další: Babišům střet zájmů, pokuta pro celé Česko. Já nevím, co je na těch titulcích pravdy, stejně jako nevím, co je pravdy na těch, které tady citoval pan předseda Babiš.

A paní kolegyni Jermanové, prostřednictvím paní předsedající. Já se určitě omlouvám za každého hulváta, který takovýmto způsobem ve veřejném prostoru uráží ženy. To si myslím, že je demotivující, nepatří to sem a určitě taková omluva za kohokoli má v téhle chvíli přijít. To se skutečně nemá. A téhle chvíli bych jenom řekl panu předsedovi Babišovi už poslední věc. Já ho skutečně vychovávat nemohu. To se totiž nikdy nepovede.

A tahle přestřelka může být nekonečná. Tak jak on tady označoval nás mnohokrát u řečnického pultíku, dnes označil státní příslušníky, do kterých mě možná zahrnuje, označil Rakušany za magory. To jsme tady dneska také slyšeli u řečnického pultíku. Já nevím, tak pokud někomu takový styl politiky vyhovuje, tak ho tady ukazujte. Já si prostě myslím, že to není hodné toho prostředí, které tady máme, a té diskuse, kterou tady máme. Já v té přestřelce

pokračovat rozhodně nebudu. Těch věcí bychom tady našli určitě hodně. Babiš lže, jako estébácký agent nemá co vyčítat. (Předsedající: Čas.) Další...

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Vondráček. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Já bych za normálních okolností nevystupoval s faktickou, ale já mám pocit, že to je stejně jedno, tak jestli tady jednu krátkou do toho vsunu, do těch omluv pana ministra, tak to nevadí. Já bych se chtěl ozvat za Moraváky, kteří to mají celkem blízko na Slovensko, já to mám do Bratislavy blíž než do Prahy, a my opravdu baba říkáme jako synonymum žena. Vy v tom tweetu máte bába, to je něco jiného. Ale pěkná baba je něco jiného než pěkná bába. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Další s faktickou poznámkou, paní poslankyně Mračková Vildumetzová, a připraví se pan předseda Babiš. Paní poslankyně se odhlásila, takže nyní pan předseda Babiš. Prosím.

Poslanec Andrej Babiš: Pane ministře, k tomu střetu zájmů. No, víte, já jsem nepolíbil ten prsten v Bruselu, jak vy tam chodíte všichni na ty rady. Proto si vymysleli udavačský Piráti střet zájmů a udávali tak dlouho, až sem poslali ten zorganizovaný audit. Takže když někdo vyslyší a udělá tu diplomku o těch lžích a urážkách, které jsem já zažil a moje rodina od roku 2012, tak vám to všechno ukážu. A já bych nic jiného nedělal, jenom žaloval. To, že mě žalovali tady matadoři, kteří se v tom vyznají, je zajímavé, že vždycky vyhraju ten první a druhý stupeň a ten třetí vlastně to zamázne. To taky o něčem svědčí a uvidíme, jak se k tomu postaví Ústavní soud. Já myslím, že se dá dohledat, jako co vy jste mě uráželi, co mě urážela vaše koaliční partnerka a tak dále. Vy jste tak starý jako můj starší syn, takže vy skutečně mě edukovat nemůžete. Já myslím, že vaši rodiče udělali někde chybu, takže zkuste si to vyřídit doma a ne se mnou.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Mračková Vildumetzová a připraví se pan Jakob.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já bych si dovolila reagovat na pana ministra vnitra, protože on tady od toho řečnického pultu řekl, že chce s námi diskutovat. Pane ministře vnitra, já jsem vám položila tři jednoduché otázky, snažil jste se mi odpovědět na jednu. Ta odpověď mě nemohla v žádném případě uspokojit, protože vy si vlastně protiřečíte. Takže: Já jsem přinesl zákon o správě voleb jako vládní návrh, na kterém byla absolutní shoda, a ten, na kterém shoda nebyla, tak jsem přinesl jako poslanecký bez jakéhokoliv vyjádření Legislativní rady vlády a připomínkových míst.

Ale já jsem se vás také ptala, proč jste hnutí ANO nepozval na nějaké jednání v rámci toho zákona o korespondenční volbě. Mě jste nepozval, Radka Vondráčka jste nepozval, nikoho z opozičních stran. Myslíte si, že je to správné? Proč třeba jsme se museli dozvědět v médiích, že jste vložili tento zákon do systému? Proč nemohl k tomu být nějaký kulatý stůl nebo nějaké jednání nebo výbor pro veřejnou správu nebo ústavně-právní výbor? Proč jste ho, když jste ho tedy předkládali jako poslanecký a rozhodli jste se, tak už jako i zajdu za to, že byste třeba korektně komunikovali s těmi lidmi v Poslanecké sněmovně a řekli jste – my to budeme předkládat, my vám to chceme představit, chceme vám k tomu říct veškeré skutečnosti. Ale proč byste to dělal, že jo? Protože tady máte tu většinu a není potřeba, abyste s někým komunikovali. Vám vlastně jde jenom o jednu jedinou věc. A já fakt nechápu, proč když jste předložil zákon, který má mít účinnost od 1. ledna roku 2026, a já vám znovu říkám,

já to velmi podporuji a děkuji vám za to, tak proč prosazujete tento zákon od roku 2025? Prosím, odpovězte mi na to. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní s faktickou poznámkou pan předseda Jakob a připraví se pan ministr Rakušan. Pane předsedo, prosím.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Vážené dámy, vážení pánové, já musím reagovat na dvě věci. V průběhu té diskuse tady padlo, že jsem snad, jak jsem uváděl příklad, že jsem byl s mou nevidomou babičkou, neměl co dělat za tou plentou. Tak bych rád ocitoval volební řád § 19 odst. 6 větu druhou: S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič – a tak dále. Já jsem postupoval samozřejmě i tehdy v mých – teď si nepamatuji – 20 letech samozřejmě v souladu se zákonem. A ten zážitek, kdy moje babička nevidomá šla naposledy k volbám, mi utkvěl a budu na něj opravdu vždy vzpomínat, že šla hlasovat v referendu o vstupu do Evropské unie.

A druhá věc, na kterou musím reagovat. Pan Babiš, prostřednictvím paní předsedající, pan poslanec Babiš tady říkal něco, že by se musel soudit za spoustu výroků. Nevím, já bych mu to moc nedoporučoval. On je soudem uznaný lhář a u tohoto pultíku se musel za své výroky omlouvat. Tak já bych to radši moc nepokoušel. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Další s faktickou poznámkou je přihlášen pan ministr Rakušan a připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, pane ministře.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji. Já teď několik konkrétních odpovědí, které se snad vejdou do dvou minut.

Tady dotaz, už se omlouvám, už mám zmatek, který z poslanců a poslankyň se v těch rychlých poznámkách na co ptal, ale bylo tady řečeno, o koho se jedná při tom, aby vůbec mohl v té korespondenční volbě volit. Korespondenčně volit mohou ti, kteří pobývají dlouhodobě v zahraničí, nemusí tam mít trvalý pobyt, ale musí prokázat, že tam nějaký relevantní čas bydlí. To znamená, doložit svoji adresu v cizině. A o čem se teď diskutuje? Není v tom zákoně žádná chyba. Není tam chyba, ani technicko-legislativní chyba tam není, nic takového. Ale ta diskuse se vede věcně o tom, jestli rozšířit právě možnost volit těm lidem, kteří tam třeba nemají trvalé bydliště doložitelné nějakým úředním papírem, ale jenom čestným prohlášením, třeba studentům Erasmu. Ale to je diskuse, jakým způsobem k nějaké skupině třeba přistupovat mírněji, nikoli chyba. A my jsme vycházeli od začátku z toho, že čeští občané mají možnost volit na zastupitelských úřadech, a na to jsme napasovali tu korespondenční volbu jako ne revoluční, ale jako evoluční instrument toho celého systému. Ano, možnost volit ze zahraničí naši občané už teď mají a my to rozšiřujeme, aby to bylo jednodušší, komfortnější, a to je myslím jasné.

A proč rok 2025? Proto, že už na to ti občané opravdu dlouho čekají a my jsme slíbili, že tuhle změnu přineseme.

A poslední větu k panu Babišovi. Já jsem se vás, prostřednictvím paní předsedající, jednou v životě zastal. Jednou v životě! Když si brala média do úst vašeho syna. Neberte si vy do úst moje rodiče a moji rodinu!

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je přihlášena paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Připraví se paní poslankyně Peštová. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já bych chtěla reagovat na pana Jakoba, který tady opravdu řekl a citoval tady zákon ohledně toho, že když je někdo zrakově postižený nebo nevidomý, tak jde, samozřejmě musí jít, s asistentem se účastní těch voleb. A já bych vás právě z tohoto místa chtěla vyzvat, protože si myslím, že tito lidé by měli mít právo také na to volit tajnou volbou a že bych třeba i od vás očekávala, protože v České republice je dneska 83 000 zrakově postižených, z toho 19 000 nevidomých, a bylo by dobré, aby měli své volební lístky v Braillově písmu nebo s jinými kompenzačními pomůckami, aby jim právě ta tajnost voleb byla také umožněna. Takže já si myslím, že to je také, abychom se nad tím zamysleli, že tohle třeba popřípadě by mělo a mohlo být v návrhu tohoto zákona. Neobjevila jsem to tam. Určitě se o to budu snažit v rámci případného pozměňovacího návrhu. A myslím si, že by ta aktivita měla být i z vaší strany.

Pan ministr vnitra odchází. (Místo u stolku zpravodajů zaujímá poslankyně Potůčková.) Já nevím, jestli paní poslankyně je předkladatelkou tohoto zákona? (Předsedající: Ano, je.) Je předkladatelkou tohoto zákona. Jak vidíte, pan ministr vnitra, který má na starosti volby, nechce odpovídat na jednoduché otázky. Já si v žádném případě nemyslím, že to, co on říkal, je ta diskuse, když to tedy předložil jako poslanecký návrh, která bude probíhat na půdě Poslanecké sněmovny. Já si takto diskusi opravdu nepředstavuji. Já jsem položila tři jednoduché otázky, dostala jsem odpověď na jednu. Samozřejmě že těch otázek v rámci toho zákona mám daleko více a považuji opravdu za úplně neskutečné, že pan ministr vnitra odešel.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Další s faktickou poznámkou je přihlášena paní poslankyně Peštová, připraví se pan předseda Babiš. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Tak já děkuji za slovo. Jsem zvědavá, jestli tady ctěná kolegyně, prostřednictvím paní předsedající, mi odpoví. A to jsou právě ty dotazy nebo ty otázky, které mě zajímají. To znamená, co je to dlouhodobě, co je to bez odkladně. To jsou takové ty právnické fígle, které se dávají do toho zákona, a ten předpis, který by je měl řešit, to jsou ty prováděcí předpisy, to jsou ty vyhlášky nebo nařízení, které jsou součástí novely zákonů. A to je to jádro pudla, a zase se budu vracet k tomu, kdybyste šli řádným legislativním procesem a šli jste přes tu Legislativní radu vlády, tak jste povinní dodat teze. To znamená, teze těchto vyhlášek a těchto nařízení. A tentokrát zase nemáme nic! Takže zase se budeme tady točit v kruhu, co to je vlastně dlouhodobě, budeme to postupně navazovat nebo nenavazovat, budeme hledat nějaký úsek, co je dlouhodobý, co už není dlouhodobý, co je krátkodobý. A říkám, mně nebylo odpovězeno, proč to nebylo v legislativním plánu prací, proč Ministerstvo vnitra to tam nedalo. Protože to je přece váš klíčový zákon, tudíž jste měli apelovat na to, aby to tam bylo. Co bylo důvodem, proč to nebylo? Anebo se mám domnívat, že jste s tím vlastně počítali, že zase uděláte tu vaši kulišárnu a dáte to sem jako poslanecký návrh? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji, za dodržení času. Dále s faktickou poznámkou pan předseda Babiš a připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Pane předsedo, prosím.

Poslanec Andrej Babiš: Já snad dnes naposled ohledně toho soudu, pane Jakobe. Já jsem ten soud vyhrál dvakrát nebo třikrát, potom ta odvolačka rozhodla ve prospěch vašeho zakladatele, ODS béčka TOP 09, a já jsem podal stížnost na Ústavní soud. Tak uvidíme, jak Ústavní soud rozhodne. Většinou ty stížnosti zamítá. To jen potvrzuje to, že dneska tady máte všechno – prezidenta, Senát, Parlament, Ústavní soud. Tak uvidíme.

No a vy jste neodpověděl, jestli tedy půjdete do té nové Kaldovy strany, jestli zradíte Pekarovou, jako jste zradil KDU-ČSL. Teď jste v topce, tak tady zkuste říct, jestli půjdete do SRO. Kalousek už určitě chodí a shání nějaké lidi. Takže když bude hotová ta diplomová práce o těch lžích a útocích na mě, tak potom se přesvědčíte o tom, že... To bych musel žalovat každý den od rána do večera, ty sprosťárny, a na celou moji rodinu. Já chápu, že se to pana Rakušana dotklo. Když jste tady uráželi mého tátu, tak to bylo v pořádku, to se může, kopat do Babiše, do jeho rodiny. Tak to je dneska asi všechno.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji a prosím, pokud se oslovujete, oslovujte se mým prostřednictvím. Děkuji.

Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Peštová a připraví se pan předseda Jakob. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Já jsem úplně zapomněla na vás, pane Jakobe. Já jsem to měla připravené, ale samozřejmě jsem reagovala první na pana ministra, vyšší bere, a na vás jsem zapomněla, takže jsem se musela vrátit. Od vás je velice úsměvné, když vyprávíte něco o lžích. Mě pobavilo a zvedlo ze židle... Vy, kteří tady lžete den co den, vy otáčíte – co během čtrnácti dnů, měsíce, půl roku? Vy to dokážete v jednom týdnu! My nezvedneme daně, pak je zvedneme. My nesáhneme na důchody, pak na ně sáhneme. Vždyť vy lžete každý den! A vy tady budete vzývat nějakou lež? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. A nyní je na řadě s faktickou poznámkou pan předseda Jakob a připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Vážená kolegyně Peštová, prostřednictvím paní předsedající, já nevím, kdo tady vzývá lež nebo lháře. Já určitě ne. A řekněte konkrétně mně osobně, kdy já jsem lhal.

Pane Babiši, prostřednictvím paní předsedající, vy se ptáte, vyčítáte mi, že jsem byl kdysi v KDU-ČSL, že snad už nejsem křesťan, když už jsem v TOP 09. To je hluboká neznalost víry a toho, co to znamená. Já samozřejmě křesťanem jsem pořád. A když se tak rozhlédnu, jenom tady z vašich kolegů poslanců, které vidím, tak když mi vyčítáte, že jsem byl v KDU-ČSL, teď jsem v TOP 09, tak vidím bývalé členky a členy ODS, tady před vámi zrovna není přítomen ČSSD, tam ODS a Unie svobody, abych byl spravedlivý – jeden TOP 09, jeden KDU-ČSL a TOP 09. Tak abychom si v tom udělali jasno. Já nemám žádný důvod opouštět TOP 09. Já jsem bytostně přesvědčen o hodnotách, které prosazujeme, a jsem rád, že se nám to úspěšně daří. Já chápu, že vám je to pro smích, ale pro nás rozpočtová odpovědnost je zcela zásadní věc. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji za dodržení času. Další s faktickou poznámkou je přihlášena paní poslankyně Peštová a připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Pane Jakobe, vzala jsem vás za slovo. Tady koukám, jeden váš, teď už to není tweet, nevím, jak se tomu teď říká, asi Xko: „Gustáv Husák označil sovětskou okupaci z roku 1968 jako bratrskou pomoc. U jeho hrobu se dnes poklonil Robert Fico, přítel Andreje Babiše a posluhovač Vladimíra Putina. Husák, Fico, Babiš, Putin – z toho se nejednomu člověku může udělat nevolno.“ A co pan prezident? Ten nevzýval ten 68. rok? Proč jste ho tady nenapsal? Děkuji. (Potlesk vlevo.)

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Další s faktickou poznámkou, paní poslankyně Mračková Vildumetzová, připraví se paní poslankyně Pokorná Jermanová. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Reakce na pana Jakoba, prostřednictvím paní předsedající. Pro nás je rozpočtová odpovědnost priorita. My jsme kandidovali jako koalice SPOLU, my jsme kandidovali jako PirStan, ale hned jak jsme se dostali do Poslanecké sněmovny, tak jsme si vytvořili pět politických klubů, pět předsedů. Vy jste předseda, ale vy jste měli mít jenom jednoho předsedu. To je ta rozpočtová odpovědnost, pane předsedo? Vždyť vy to vlastně děláte v rozporu s rozpočtovými pravidly, já na to tady pořád poukazuji, a v rozporu s jednacím řádem. Já se divím, že to nikdo neřeší. Vy můžete mít pouze dva předsedy politických klubů. Takže to je asi ta rozpočtová odpovědnost.

A teď, protože pan ministr vnitra odešel a předkladatelkou, spolupředkladatelkou je tady paní Potůčková, omlouvám se, křestní jméno neznám, tak vy jste spolupředkladatelka, tak já bych se vás chtěla, paní poslankyně, prostřednictvím paní předsedající, zeptat, proč jste nám jako spolupředkladatelka nepředložila ten zákon? Proč jste ho s námi nekomunikovali, proč jste nám ho nepředstavili? A zároveň bych se vás jako spolupředkladatelky chtěla zeptat, jestli vám dává logiku, že když budou digitalizované ty voličské průkazy a budou propojené digitálně všech těch 14 000 okrskových volebních komisí, a všichni věří v tento volební systém, jsou s ním spokojeni, tak se vás chci zeptat, jestli vám dává logiku, že když toto všechno bude hotové až po 1. lednu 2026, tak jestli vám to dává logiku, že by toto, co vy teď předkládáte, mělo být platné a účinné už v roce 2025. Předpokládám, že jste předkladatelka, že určitě víte, co jste předložili, a že mi na ty otázky odpovíte. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Pokorná Jermanová a připraví se pan předseda Jakob. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já bych chtěla jenom doplnit slova pana Jakoba. Nebudu ho oslovovat přímo, proto nebudu mluvit prostřednictvím paní předsedající. Já bych jenom doplnila, že rozpočtová zodpovědnost pětikoalice – v jejím podání je rozpočtová zodpovědnost likvidace kultury, likvidace školství, likvidace zdravotnictví a jsou to také věci, jako je zvyšování daní, snižování důchodů, trestání rodin s dětmi. A takhle bych mohla pokračovat donekonečna. Díky.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji a nyní zatím s poslední faktickou poznámkou pan předseda Jakob. Pane předsedo, prosím.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji, paní místopředsedkyně. Vážené dámy, vážení pánové, snad bude opravdu poslední z mé strany v tuto chvíli. Pár faktických na kolegyni Peštovou, prostřednictvím paní předsedající. Vy jste v závěru potvrdila, že to moje X, tweet, nebyla lež. Děkuji za to.

Na kolegyni Mračkovou Vildumetzovou, prostřednictvím paní předsedající, k tomu, co tady zaznělo. My jsme se zkoušeli bavit i o korespondenční volbě, ale jak jsem říkal v tom svém úvodním vystoupení, řekli jste nám jasné ne, že přes to nejede vlak. Takže to je pak těžké.

A poslední faktické doplnění. Byl jsem správně – omlouvám se – opraven a upozorněn kolegy, že v tom výčtu bývalých členů různých stran v poslaneckém hnutí ANO jsem opomněl jednu stranu. Ano, pane Babiši, prostřednictvím paní předsedající, je to KSČ. Omlouvám se, na to jsem zapomněl. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Máme tady další faktické poznámky. Jako první paní poslankyně Mračková Vildumetzová a připraví se paní poslankyně Peštová. Paní poslankyně Mračková právě stáhla svoji přihlášku, takže paní poslankyně Peštová, prosím, a připraví se pan poslanec Lochman. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Já jsem tedy hlavně chtěla tady od paní kolegyně předkladatelky Potůčkové prostřednictvím vás, aby mi odpověděla na ty dotazy, které jsem tady dala. Na pana poslance Jakoba ani reagovat nebudu, protože s KSČ už tady je taková ta ohraná písnička, to je ten váš folklor. Pak si stejně dosadíte na Hrad rozvědčíka s politručkou. Takže to já ani neberu, to je zbytečné, tohleto. Ale ráda bych slyšela ty odpovědi, na které jsem zde položila. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Jsou zde ještě, paní předkladatelko, další faktické poznámky. Jenom se ujistím, vy se hlásíte s přednostním právem, nebo s faktickou? (Předkladatelka: S přednostním právem.) Takže musíte vydržet po faktických poznámkách. Takže nyní je na řadě pan poslanec Lochman a připraví se pan předseda Babiš. Faktické poznámky. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Ondřej Lochman: Děkuji. Vážení kolegové, vážené kolegyně, vážená paní předsedající, pěkný podvečer. Já jenom jsem chtěl reagovat prostřednictvím paní předsedající na paní kolegyni Vildumetzovou. Ta říkala, ať odpovíme, proč jsme to s vámi nediskutovali. Proč jsme vám to nepředložili. Já to slyším už dva roky od té doby, co jsem ve Sněmovně, jsem tu nováčkem: ne, korespondenční volbu, ne, my ji budeme blokovat, my ji zastavíme, my tu budeme obstruovat do té doby, dokud tu volbu nezablokujeme. Já už jsem tady tenkrát taky slyšel, ještě než jsem ve Sněmovně byl, tak jsem mockrát slyšel ne, nikdy neodstoupím, ne, neodejdu. Když se nechce, když se nechce, tak je to někdy horší, než když to nejde. Pak totiž není, s kým se o tom bavit, když nechcete. My se snažíme, tak tu máme aspoň tu možnost nyní s vámi o tom diskutovat. Jsme připraveni a budeme se tady s vámi o tom bavit do roztrhání těla, dokud to bude potřebné.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Faktické poznámky dále pan předseda Babiš a připraví se pan předseda Jakob. Pane předsedo, prosím.

Poslanec Andrej Babiš: Pan Jakob je vtipálek. Já jsem vlastně vám nevyčítal, že jste odešel s Kalouskem z KDU do TOP. Já jsem vám jenom vysvětloval, že s věkem může člověk změnit názor. To je všechno, to byla ta podstata. Vy jste to nepochopil, tu debatu. Takže Kalousek založil stranu, vám se to líbilo, tak jste šel za ním. Pekarová Adamová mu ji ukradla, tak je naštvaný, tak udělá další stranu, SRO. No a já se ptám, jestli tam půjdete, když mluvíte o té rozpočtové odpovědnosti? Mimochodem on tady nasekal dluhy 690 miliard a potáhl zadlužení z roku 2008 z 28 % na 44. Tak aby bylo jasno, A to měl ještě celkem dobrou... Takže o tom je ta debata. Že člověk může měnit názor. No tak vy jste změnil, já taky měním podle situace. Já jsem hnutí založil, odpracoval. No a kdyby tady nekradli a netunelovali, tak jsem nikdy nemusel jít do politiky. To je celý ten příběh. Takže já se budu těšit, že když ten Kalousek udělá to SRO, jestli tam půjdete, nebo ne. Můžeme říct Fortuně nějaké sázky na to, že bychom uzavřeli.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Další s faktickou poznámkou pan předseda Jakob a připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Pane předsedo, prosím.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Vážené dámy, vážení pánové, já už jsem slovy kolegy Nachera, který tam nešťastně sedí a čeká už skoro tři hodiny na své vystoupení, nechtěl vystupovat, snad, doufám, naposledy. Dvě faktické připomínky.

První k panu Babišovi, prostřednictvím paní předsedající. Já jsem odpověděl. Já nemám nejmenší důvod, proč bych měl opouštět TOP 09, s jejímž programem, s hodnotami jsem naprosto v souladu a hodlám je dál, co mi budou síly stačit, prosazovat.

K paní kolegyni Peštové, prostřednictvím paní předsedající, a teď se omlouvám, teď mi to trošku uniklo. Budu se muset přihlásit znovu. Tak já se omlouvám. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Takže nyní je na řadě paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Připraví se paní poslankyně Peštová. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já bych určitě chtěla reagovat na pana Lochmana, který přišel před chviličkou do sálu, když on tady říká, (že) my jsme řekli, že nikdy korespondenční volbu. Já tedy, za mnou tedy musím říct, že nikdy ministr vnitra nebyl, já jsem samozřejmě v nějaké pozici stínové, nemusí to být pravidlem. Já panu ministrovi vnitra neustále říkám, pojďme si sednout, pojďme diskutovat, pojďme probrat ty věci. Ale jestli vám připadá, že je dobré takto s opozicí komunikovat a že my se dozvíme, že jste dali nějaký sněmovní tisk do systému, nikomu jste o něm neřekli, nikomu jste to nepředstavili, máte tady ústavně-právní výbor, máte tady výbor pro veřejnou správu. Mně takovýto postup opravdu nepřipadá v této záležitosti, záležitosti korespondenční volby. A já přiznávám, že o korespondenční volbě se tady mluví mnoho let, ale také říkám, že musí být tato korespondenční volba řádně prodiskutovaná. Proto považuju za absolutně neskutečné, že to neprošlo Legislativní radou vlády a že to neprošlo připomínkovými místy. A očekávala bych, že opravdu si zavoláte zástupce opozice, a než to dáte do toho systému, tak že to té opozici představíte. To jste prostě neudělali. Takový je fakt. A ten fakt je takový, že vy pohrdáte komunikací s opozicí. Protože vy, a mně se to třeba včera stalo, že s nějakým vaším kolegou jsem se viděla, a on mi říkal, vždyť my si to prostě prosadíme. Ale přece takto se zákony, takto důležité zákony, se přece prosazovat nemůžou. A já očekávám, co mi tady v tuto chvíli odpoví i spolupředkladatelka, paní Lucie Potůčková. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Já také děkuji. A nyní dávám slovo paní Potůčkové. Protože bohužel nemáte přednostní právo jako předkladatelka, můžete pouze s faktickou poznámkou. Ale beru to, že už jste se přihlásila opravdu dávno předtím. Takže s faktickou, to znamená dvě minuty. Ano, prosím.

Poslankyně Lucie Potůčková: Já se pokusím do dvou minut. Nevím, jestli si to budu všechno pamatovat, nejsem takový zkušený spíkr jako předchozí řečníci. Zkusím to takhle. Dotaz zněl, a nevím, od které z dam to bylo – pro koho všeho bude ta korespondenční volba platit? Mluví se o tom hodně, já bych to vzala prostě čistě právně puristicky. Je to úplně jednoduché: pro všechny, kteří naplní podmínky v návrhu zákona. To znamená, že pro ty, kteří včas nebo respektive v zákonem stanovené lhůtě podají žádost o zápis do zvláštního seznamu. Pro ty, kteří včas v zákonné lhůtě požádají o to, aby jim byla zaslána hlasovací sada. A pro ty, kteří včas, to znamená, že v den voleb nebo nejpozději do ukončení hlasování, doručí tu

obálku na příslušný zastupitelský úřad. Je to velmi jednoduché. Já bych tam prostě nerozlišovala, jestli jsou to zrovna studenti Erasmu, nebo krajané a tak dále.

Druhá, mám už málo času asi pravděpodobně – proč s tím jdeme teď do voleb? To znamená, že v roce 2025 do parlamentních nečekáme až na databáze a na schválení zákona o správě voleb. Já si myslím, že voliči v zahraničí už čekají skoro 20 let, už čekají strašně dlouho, a nevidím důvod, proč s tím otálet. Zase tak složitá ta korespondenční volba není.

A třetí věc je, proč se nebavíme s opozicí. Tak pusťme to do druhého čtení, budou procházet normální klasické výbory, můžeme pořádat kulaté stoly a ve druhém čtení se o tom můžeme v rámci standardního legislativního procesu bavit.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Peštová a připraví se paní poslankyně Adámková. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo. Pane Jakobe, nic si z toho nedělejte, už nejsme nejmladší. Ono si vzpomenete, taky se mi to stává.

V každém případě na pana Lochmana, prostřednictvím paní předsedající. Koukám, že se nám tady obměňuje pětka, takže si to dáme ještě jednou. My to, co jsme tady vznášeli, tak já to ještě jednou zopakuju, že tento zákon nešel řádným legislativním procesem. Že jsem si dala tu práci, podívala jsem se do legislativního plánu prací, kdy usnesením z 21. 12. 2022, které přijala vláda, bylo jednoznačně řečeno, které zákony a nařízení a vyhlášky se budou novelizovat. Ministerstvo vnitra tam nedalo nic! Tudíž mi z toho vyplývá, že to pro vás není tak důležitý zákon, anebo že jste na nás tady zahráli kulišárnu! Já si to klidně zopakuji, až se nám sem vrátí další pětka a vy budete zase na střídačce. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji za dodržení času. Další s faktickou poznámkou je přihlášena paní poslankyně Adámková, připraví se pan předseda Jakob. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo. Já tedy k oběma předřečníkům, více k panu magistru Lochmanovi. Víte, mě to začíná připomínat výmluvu dítěte. Vy tady říkáte, aniž byste oslovili opozici, ale vy s námi nechcete mluvit. Ono to tak není. Čeština je úžasný bohatý jazyk a má taky kondicionál třeba bychom chtěli, třeba bychom nechtěli, ale vy jste to neudělali. To je ta základní chyba. To je ten základní komunikační problém, o kterém tady hovořím. To má potom samozřejmě plné právo domnívat se řada těch občanů, že tím něco tajíte, že něco chcete zakrýt. To bohužel je proto, že se nekomunikuje. Já se domnívám, že ta komunikace je prostě základ. A vám nejde, anebo vám nechce jít, to já přesně nebudu tady v tomto směru hodnotit. Ale takto důležitý zákon je pro mnoho našich občanů velmi, velmi důležitý.

Musím říct ještě jednou reakci na paní kolegyni Potůčkovou. Vaše odpověď byla opravdu odpověď chytré horákyně, protože říci „všichni, kdo naplní dikci té věty“, to je opravdu velmi alibistické, neříká to vůbec nic. Protože vy víte velmi dobře, že jste tam obešli občany, kteří zde žijí, a to je prostě chyba. Anebo tomu rozumíme špatně. Tak prosím vysvětlujte. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Další s faktickou poznámkou tedy pan předseda Jakob. Připraví se pan poslanec Volný. Prosím, pane předsedo.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Vážené dámy, vážení pánové, vážená kolegyně Peštová, prostřednictvím paní předsedající, v jednom s vámi souhlasit budu, v druhém nikoliv. Ano, nejsem už nejmladší a nedovolil bych si to říct o nikom dalším. Vzpomněl jsem si, děkuji, a to je ta věc, s kterou s vámi nesouhlasím. My jsme si opravdu nedosadili pana Petra Pavla na Hrad do funkce prezidenta. Ne, my jsme si ho tam nedosadili. To je vidět, jak vy uvažujete, že se tomu potutelně smějete. Vy jste na to asi zvyklí, ve vašem hnutí ANO to funguje asi trošku jinak. Ale pan prezident byl zvolen v přímé volbě prezidenta řádně občany České republiky. Chápu, že zrovna vám se to nelíbí, když protikandidátem byl váš předseda pan Babiš. Nicméně je vidět, jak vy uvažujete, že vy dosazujete, vy nevolíte. Možná je to takové, že se to hodí k tomu dnešnímu tématu.

Já se omlouvám. Abych už nereagoval, tak radši na chvilku zase opustím sál. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní je na řadě s faktickou poznámkou pan poslanec Volný, připraví se pan poslanec Lochman. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Jan Volný: Nebudu teď komentovat výrok pana kolegy, ale teď se obracím na naše poslance, pane kolego. Kolegové, já si nechám zítra vytáhnout, nedělám to často, přesný stenozáznam řeči pana Jakoba, kdy tady říkal, že do roztrhání těla bude topák a bude hájit jejich barvy. Jsem plně přesvědčen, je to subjektivní názor, že bude první, který, až se topka bude potápět pod 5, 3 % preferencí, přeběhne někam jinam. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní je na řadě pan poslance Lochman. Připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Faktické poznámky, prosím.

Poslanec Ondřej Lochman: Děkuji. Jsem rád, že tady máme jasnovidce mezi námi. Pan Volný se teď, prostřednictvím předsedající, přiznal k tomu, že vidí do budoucnosti. Prognostický ústav by byl určitě dobrý.

Nicméně bych se chtěl ještě vrátit k té diskusi o tom, jak dlouho se zde diskutuje o tomto zákonu. Paní kolegyně Vildumetzová Mračková říkala, že se zde dlouho debatuje o té korespondenční volbě. Ano, tak dlouho se tady o ní debatuje, že už přes 20 zemí v EU korespondenční volbu má, a Česká republika nemá. Tak dlouho si ji strany dávají do svých programů a do vládních prohlášení, jako jste například vy měli tento zákon ve svém vládním prohlášení, tento slib, který jste slíbili občanům, a nedodali jste tento zákon, nesplnili jste ten slib. My jsme jej měli v programu, máme jej ve vládním prohlášení, a tak se tento slib snažíme splnit. Tak jednoduché to je.

Když říkáte, že s vámi nediskutujeme. Jestli si na to dobře vzpomínám, byl to leden, únor 2022, kdy jsme již zákon o korespondenční volbě chtěli zařadit na program Sněmovny. Pamatuji si, že pan senátor Hilšer zde stál v předsálí osm hodin – a zde se co jiného než obstruovalo? Pak jsme tu měli pandemický zákon, znovu byly obstrukce. Slyšel jsem tu od různých poslanců, že to jsou nové norimberské procesy a že to bude strašný konec pro celou společnost. Nestalo se vůbec nic, bylo to jenom strašení. Nicméně výsledek byl ten, že korespondenční volba se neprosadila v prvním kvartále, nebo nepřišla už do té diskuse tady v prvním kvartále 2022. Už jsme v roce 2024 a znovu debatujeme o té korespondenční volbě, znovu zde spolu komunikujeme, prostřednictvím předsedající, vážená kolegyně Adámková. Tedy komunikujeme, chceme splnit sliby a také se je snažíme naplnit.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Nyní je na řadě paní kolegyně Mračková Vildumetzová, připraví se paní poslankyně Pokorná Jermanová. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Tak nekomunikujete, koalici jste k žádnému jednání o korespondenční volbě nepřizvali. Nepředložili jste nám ten zákon, neseznámili jste nás se všemi skutečnostmi, které jsou obsahem tohoto zákona. Já bych vám všem chtěla říct – Lucie Potůčková, určitě děkuji za vaše vystoupení – jako důvod tedy říct, že by to mělo být v roce 2025. Já tedy předpokládám, že jestliže zelektronizují všechny okrskové volební komise, jestliže dojde k propojení v rámci vydávání voličských průkazů, o ty voličské průkazy si budou chodit žádat i lidi z České republiky, kteří tady žijí a kteří budou chtít volit v zahraničí. Uvědomujete si vůbec, že budou dvě kategorie voličů? Že lidé, kteří žijí v zahraničí, budou volit korespondenčně a vy, pane Lochmane, prostřednictvím paní předsedající, když pojedete do toho zahraničí a pojedete tam na poslední chvíli, tak vy budete muset jet na ten zastupitelský úřad? (Poznámka z pléna.) Samozřejmě. Ale to přece jsou dvě kategorie voličů. Takže člověk, který žije v zahraničí, bude moci volit korespondenčně a vy, když se rozhodnete, že pojedete do zahraničí, tak nebudete moci volit korespondenčně. Ano, budete možná, když nahlásíte dopředu, je tam ta možnost, ale když bezprostředně se dohodnete nebo dozvíte, že budete muset jet třeba do Německa, tak budete muset jet volit na zastupitelský úřad. Jinak nebudete mít možnost volit.

Znovu říkám, jestliže to bylo, pane Lochmane, prostřednictvím paní předsedající, někde zavedené, byl k tomu pilotní projekt. O co nám všem jde? Aby ty volby byly férové a spravedlivé a abychom hlavně zajistili, aby lidé věřili v ten volební systém. (Předsedající: Čas.)

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Nyní je na řadě s faktickou poznámkou paní poslankyně Pokorná Jermanová a připraví se paní poslankyně Peštová. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Nemůžu si pomoci, ale musím reagovat na pana poslance Jakoba, vaším prostřednictvím, který tady není v tuto chvíli. Já bych mu chtěla jenom říct, že my také dobře víme, jak to v TOP 09 funguje. Myslím, že to ví celá republika. My jsme si všimli, jak rychle a demokraticky jste odstranili z kandidátky pana Kalouska, který dostal velkou podporu v regionech. U nás se volí odspoda, u vás ne. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní je na řadě paní poslankyně Peštová, připraví se paní poslankyně Lesenská. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Chtěla bych zareagovat na pana poslance Lochmana, prostřednictvím paní předsedající. To, že jste to měli jako slib, nebo že jste si to dali do volebního programu, to už tady právě bylo řečeno. Říkám, jak se mění ty pětky, tak si to musíme zopakovat tedy všichni. My tady sedíme stále, vy se nám budete obměňovat a vždycky nám potom řeknete nějaký argument, který už tady byl řečen. Možná kdybyste poslouchali alespoň tu televizi a slyšeli jste to, tak jsme to nemuseli opakovat.

To je ta celá písnička, která tady je, že pokaždé se tady bavíme o tom, že to sem přijde buď jako poslanecký návrh, anebo jako senátorský návrh. Pane poslanče Lochmane, prostřednictvím paní předsedající, vy jistě víte, že tyto návrhy nemusí mít co? Studii dopadů. Tyto návrhy nemusí projít co? Přes komise Legislativní rady vlády. Takže to je celý ten problém, o kterém se tady bavíme. Bavíme se o tom, že řádná připomínková místa se k tomu nemohla vyjádřit. Bavíme se o tom, že to neprošlo Legislativní radou vlády ani těmi komisemi, abychom věděli, jaká stanoviska k tomu zaujímají. Vy jste si to sem prostě dali. A to, co mně nejvíc vadí, že jste si to nedali ani do toho legislativního plánu prací! To znamená, že Ministerstvo vnitra ani nepočítalo s tím, že to bude novelizovat. Tak co mi tady

říkáte o nějakých svých prioritách? Tak jaká je to priorita, když jste ani nepočítali s tím, že to uděláte? Vy jste prostě počítali s tím, že to sem dáte na prasáka! Děkuji. (Potlesk poslanců hnutí ANO.)

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji. Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Lesenská a připraví se pan poslanec Lochman. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Já děkuji za slovo. Vážené kolegyně, kolegové, já bych chtěla konstatovat jednu věc. Okolní státy mají korespondenční hlasování a okolní státy také mají referendum. Hm, my stále ne. Ale to bylo trošku jedovaté.

Možná kdyby vláda tedy chtěla plnit své programové prohlášení, tak mohla připravit – a měla čas připravit – kvalitní zákon. A možná tím, že by prošel připomínkovým řízením, a možná tím, že by prošel Legislativní radou vlády, tak by se nestalo následující. Z jedné části vašeho poslaneckého návrhu je: Podmínky korespondenčního hlasování. Voliči, který požádal o vydání písemností ke korespondenčnímu hlasování, nelze vydat voličský průkaz. A o pár stránek dál se dočtu: Volič, kterému byl vydán voličský průkaz, vloží voličský průkaz do doručovací obálky. Takže to je ten váš kvalitně předložený zákon.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. A nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Lochman. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Ondřej Lochman: Moc vám děkuji, paní předsedající. Tak paní kolegyně Vildumetzová Mračková, prostřednictvím paní předsedající, zde říkala, že jsou tu nějaké dvě kategorie voličů. Já bych jenom chtěl říct, že vždyť vy jste to měli v programovém prohlášení! Proč jste ten zákon neprosadili? Už jsme se o tom nemuseli bavit. Už dávno to mohlo být. Už dávno to mohlo být. A už dávno jste mohli nastavit svůj vlastní zákon, který byste měli prodiskutovaný s tou opozicí. Teď už to je dávno hotové. Místo toho, jak jsem řekl, už jsme mohli začít i v roce 2022, a jsme v roce 2024.

A ještě ke všemu jsem chtěl říct, my se tu bavíme o korespondenční volbě, kterou má drtivý počet zemí v EU. To je zákon, který, nebo to je způsob volby, který tady už má mnoho zemí v EU, a my ne. Přitom v Estonsku už se dneska volí digitálně. To už tady vůbec nezkoušíme, protože chápu, že vy prosazujete takový skanzen a takové konzervování naší země, že kdybychom navrhovali ještě elektronickou volbu, no tak to už by vůbec bylo. My se snažíme jenom dělat to, co většina zemí už má. A vy říkáte: Ne, ne, ne. My jsme to hnutí NE, které nechce, chceme mít tento náš skanzen, nechceme se posouvat dopředu. A mimochodem i to, co už jsme prosazovali dřív, to už zase nechceme prosazovat, protože jak říká paní, prostřednictvím předsedající, kolegyně Schillerová, už jste zmoudřeli. No, škoda, že jste nezmoudřeli třeba při tom, když se prosazoval rozpočet, a přitom, když jste nám zanechali tu sekyru, jakou jste nám zanechali.

Takže znovu. Korespondenční volba umožní těm, kteří budou v zahraničí a splní ty zákonné podmínky, aby mohli jednodušeji volit. Je to technické opatření pro ně, které už jsme dávno měli mít. A vy se snažíte pouze těm občanům, kteří budou reprezentovat Českou republiku mimo Českou republiku, znepříjemnit jejich právo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A přeji vám všem hezký večer, vystřídal jsem se s kolegyní. A poprosil bych s faktickou poznámkou o příspěvek paní poslankyni Mračkovou Vildumetzovou.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já tady před sebou mám programové prohlášení vlády. Všichni víme, že pak se to programové prohlášení měnilo. Předpokládám, že v tom, že prosadíme zlepšení politické kultury a budeme konstruktivně spolupracovat mezi sebou i s opozicí, tak to doufám, že když jste ho pak měnili, to programové prohlášení, které jste nám tady ani nebyli schopni dát, abyste nám řekli, jaké jsou ty změny, museli jsme si to sami najít, nikdo nám to nepředstavil.

A pane Lochmane, prosím, ještě vydržte. (Poslanec Lochman odchází ze sálu.) Já bych vám ráda citovala programové prohlášení, když nás tady pořád napadáte. „Zvýšíme kvalitu legislativy. Každou novou regulaci důkladně zvážíme na základě analýzy očekávaných dopadů. Legislativní návrhy potřebné k plnění programového prohlášení budou předkládány standardní legislativní cestou a před jejich předložením do vlády se k nim vyjádří odborníci v rámci Legislativní rady vlády“. Je to vaše programové prohlášení, které v žádném případě nenaplňujete.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím paní poslankyni Adámkovou.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane předsedající. No, já si připadám opravdu repetitio est mater studiorum. Stále říkám, že ta komunikace je velmi tenký led, na kterém jste. Prosím, pojďte to zlepšit. Protože to, co mně se třeba nelíbí, je, že chcete opět nechat tuto volbu pouze pro občany v zahraničí. Proč už to tedy neuděláte pořádně? Já musím říci, že tady souhlasím s mnohými lidmi, kteří mi píší, že tam je opravdu, znovu to opakuji, snaha něco rychle udělat, neudělat to dobře, nebo ne úplně pořádně, a tady vlastně nechcete slyšet ani ty připomínky, které by tu situaci mohly zlepšit. Domnívám se jednoznačně zlepšit. Takže prosím pěkně, opakuji znovu, není to dobře napsané a ještě hůře to komunikujete. A to je špatně.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím pana poslance Vondráčka. Jsme stále v režimu faktických poznámek. A máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo, pane předsedající. Chtěl bych krátce reagovat na kolegu Lochmana. Vy používáte argument, že je to v naprosté většině evropských zemí. Já bych jenom chtěl upozornit, že jsou ale velké rozdíly mezi těmi korespondenčními volbami v jednotlivých zemích. A vy to používáte zkreslujícím způsobem. Já jsem se dočetl, že třeba v Maďarsku, v Dánsku a ve Finsku je korespondenční hlasování možné pouze v hlídaném prostředí. Osobně jsme byli s delegací ústavně-právního výboru v Norsku i s kolegyní Potůčkovou, tam nás dvakrát informovali, že oni v podstatě nemají korespondenční volbu, oni ji mají s předstihem. Oni mohou volit dopředu, ale pak se to neposílá obyčejnou poštou. Tam nám to řekli dvakrát. Pak je tam hlídané prostředí.

Vůbec tady nezaznělo ještě pořádně, že Slováci sice mají korespondenční volbu, ale jenom do parlamentu. Když chcete volit slovenského prezidenta, musíte jet na Slovensko a musíte volit tam. Oni ani nemají šanci volit na těch zastupitelských úřadech. Naši občané mají celosvětově možnost volit zhruba na 110 zastupitelských úřadech. My tady říkáme trpělivě, opakovaně, je to nepoměr, pojďme zřídit víc těch pracovišť, pojďme jich udělat 200, 300. Ale aby museli v Belgii volit korespondenčně, když ta Belgie je jako Morava velká? Do toho Bruselu si snad dojede každý, navíc většina bydlí v Bruselu. Ta analýza mluví jasně. Největší množství krajanů máme v západní Evropě a tam je to všechno v rozumné vzdálenosti.

Znovu říkám, já jako člověk, když pracuji v Praze, musím na komunální volby cestovat téměř 300 kilometrů do Kroměříže. A zatím nikdy nikdo nezpochybnil, že v komunálních

volbách můžete volit jenom tam, kde bydlíte. Nemůžete volit tam, kde zrovna jste, kde zrovna pracujete. (Předsedající: Čas prosím.) Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím pana Volného, připraví se pan poslanec Pražák a poté pan poslanec Mašek. Máte slovo.

Poslanec Jan Volný: Děkuji, pane předsedající, budu velice stručný. Já bych chtěl poděkovat panu Lochmanovi za to, že je houževnatý obstruer tohoto tisku. A je to především tím, že tady nesedí na zadku jako většina našich aňáků a ptá se a sám si odpovídá na věci, na které už tady mnoho jeho kolegů se zeptalo a mnoho našich kolegů odpovědělo. Takže děkuju a jen tak dál, protože ta obstrukce je určitě pro nás příjemná. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím pana poslance Pražáka.

Poslanec David Pražák: Dobrý večer, kolegyně, kolegové. Já se to snažím trošku možná odlehčit, ale budu se snažit být slušný a stručný. Děkuji Radkovi Vondráčkovi, prostřednictvím pana předsedajícího, že to vrátil zpátky na tu věcnou a argumentační úroveň, a poprosil bych, kolegyně, kolegové, asi možná z pravé části, pojďte se k tomu vrátit taky. Protože argument, že to mají sousedi nebo okolo, se nezlobte, to sem fakt nepatří. A já to teď malinko odlehčím. Když bude mít váš soused naděláno na prahu, tak vy si na ten práh taky naděláte? Možná do toho ještě šlápnete a budete tvrdit, že to možná ani nezapáchá? Pojďte se vrátit fakt k argumentům a věcnému řešení zpátky.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím pana poslance Maška a připraví se paní předsedkyně Schillerová a poté paní poslankyně Potůčková.

Poslanec Jiří Mašek: Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, když už to vypadá, že se vše zklidní, možná se dostaneme k připraveným projevům, tak přijde nahrávač kolega Lochman, prostřednictvím pana předsedajícího, a vrátí to do digitálního světa. Přátelé, byli jste to vy, pětikoalice, vyhrnuté rukávy. Vy jste nám říkali: My vám ukážeme tu digitalizaci, my jsme připraveni. Tak jste nám ukázali.

Já se vyznám trošku ve zdravotnictví. Elektronizace zdravotnictví, zákon, odložená účinnost na rok 2026. Teď tady jednáme o tom, že bychom měli vidět každého držitele zbraní. To jsou sny. Nic takového není, nebude. Můžeme to lidem slibovat. Dneska jsem se ve Zdravotnických novinách dočetl, že pan ministr – promiň, Vlastimile (pobavení v sále) – dal úvazek, půlúvazek kolegovi z IT z Ostravy, s tím, že je to vynikající odborník a že tu elektronizaci bude zajišťovat. Půlúvazek, pár lidí na ministerstvu, sliby, sliby nenaplnitelné. Ten kolega má moc pěkný článek ve Zdravotnických novinách, odkazuji vás tam. V podstatě z toho rozhovoru je jasné, že to nejde, je jasné, že se to nestihne. Jsou to sliby chyby. Za reakci samozřejmě eventuálně budu rád. Prostě je to špatně, nedokážeme to. Je tam připraveno, že do roku 2025 by měla být příprava, potom by měl být zkušební provoz – to už se dostáváme do 1. 7. 2026. My to pořád oddalujeme. My před sebou kopeme problémy a myslíme si, že to nějakým způsobem vymlčíme. Takže pojďme se bavit vážně.

A ta digitalizace voleb, to mě skutečně pan kolega Lochman, prostřednictvím předsedajícího, nahrál, protože to by byl totální paskvil, na který vůbec ani nemáme nárok přemýšlet při současné digitalizaci, kterou jste nám ukázali, jak se to dělá. Děkuju vám. (Potlesk zleva.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za dodržení času. Nyní paní předsedkyně Schillerová, připraví se paní poslankyně Potůčková a paní poslankyně Mádlová.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Pane poslanče Lochmane, já nebudu se s vámi pouštět do debat o rozpočtu, protože se na to prvně podívejte, porovnejte si to zadlužení, porovnejte si to v procentech na HDP, porovnejte si to nominálně a zjistíte, že vaše vláda už se za ty dva roky blíží pomalu osmi letům, co Ministerstvo financí mělo hnutí ANO, a to jsme tam měli dva covidové roky. Nechám to být. Pokud jste chtěl odvést pozornost, tak jako pokus dobrý, ale pro mě by to byla ztráta času.

Já spíš bych chtěla poděkovat taky Radkovi Vondráčkovi, že to vrátil zpátky. A já se dívám na tu skupinu předkladatelů a dívám se, že z těch předkladatelů je tady přítomen pan Cogan, je tady přítomen pan Michálek, paní Potůčková, pan Zuna. Už tady myslím nikoho z předkladatelů nevidím. Pojďte debatovat o tom zákoně, pojďte nás přesvědčit. Nevytahujte tady pořád, co jsme měli v roce 2018 a co jsme neměli a co jsme říkali a co jsme neříkali a vy jste prý to nechtěli, a neříkejte nám tady drby a prostě nějaké takové novinové headliny. Všechno se vyvíjí. Vy jste tady předložili poslanecký návrh, většina, nebo polovina vás předkladatelů tady je, pojďte k tomuto pultíku, paní poslankyně, prostřednictvím paní místopředsedkyně (pana předsedajícího), pane poslanče, prostřednictvím paní místopředsedkyně (pana předsedajícího)... (Smích v sále.) a přesvědčujte nás... (Předsedající: Ne, já jsem...) Místopředsedy! Omlouvám se. (Smích v sále.) Já se strašně omlouvám ctěnému svému kolegovi.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: (Se smíchem.) V rychlosti jsem se mrkl, ale pořád jsem místopředseda.

Poslankyně Alena Schillerová: Omlouvám se. (Smích v sále.) Omlouvám se, Karle, prostřednictvím pana místopředsedy. Omlouvám se, to samozřejmě byla moje velká rychlost, že jsem se neohlédla.

Pojďte sem a obhajujte ta ustanovení. A přesvědčujte nás – je to takto, není to takto, mluvte k věci, to je předmětem. Když jste obešli legislativní proces, obešli jste... (Předsedající: Čas máme, prosím.) Legislativní radu vlády, tak pojďte nás tady a neodvádějte pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Prosím, máte slovo.

Poslankyně Lucie Potůčková: Moje drahá předřečnice mi nádherně nahrála. Já budu strašně ráda tady diskutovat o korespondenční volbě. A vrátím se k paní kolegyni Lesenské z našeho kraje, prostřednictvím pana předsedajícího. Ona zmiňovala ty voličské průkazy. Je to vlastně úplně jednoduché a dochází tady k nepochopení. V momentě, kdy ten člověk požádá o hlasovací sadu, tak už nemůže požádat o voličský průkaz. Ale je naprosto běžná situace, že voličský průkaz má a následně požádá o hlasovací sadu, a pak prostě musí voličský průkaz odevzdat. Jenom to vysvětluji, jak to je. Nejde to proti sobě, je to logické.

A potom je tady druhá věc a tady se obracím na kolegu pana Vondráčka, se kterým jsme byli, zase prostřednictvím pana předsedajícího, v Norsku. Tady bych upřesnila, je to i v zápise z naší cesty, který jsem si dnes vyžádala z ústavně-právního výboru. I tam je z našeho společného jednání s naším partnerským ústavně-právním výborem v Norsku potvrzeno, že ze zahraničí samozřejmě Norové hlasovat mohou a mají na to tři obálky – jsou ještě lepší, třikrát obálky, my máme jenom dvě – oni mají tři obálky, ale ty obálky si dokonce mohou koupit

v papírnictví a stáhnout si všechny věci z internetu, a pak teprve odhlasovat. Takže mají zcela běžnou a velmi volnou korespondenční volbu pro občany žijící v zahraničí.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za dodržení času a poprosím pan poslankyni Mádlovou, připraví se pan poslanec Berki a poté pan poslanec Lochman.

Poslankyně Ivana Mádlová: Děkuji za slovo. Vážení kolegové, vy nás tady neustále vybízíte k diskusi, ale já jsem zatím nedostala odpovědi na své dvě otázky, a tak přidám ještě třetí. Pan ministr mi neodpověděl detailněji na to, koho se to vlastně v zahraničí týká. Odpověděl jste mi obecně, tak jako v úvodu, a pak jste potvrdil, že vlastně teprve teď diskutujete o tom, koho se to bude týkat. No, ale to já tedy si myslím, že bychom měli vědět, koho se to týká, už tady, když o tom chceme vést věcnou diskusi. To znamená, že jste potvrdili, že to vlastně nevíte.

Stejně tak jsem nedostala odpověď na § 19, podle kterého je nepřípustné volit jinak než osobně, kdežto u korespondenční volby vhazuje volební lístek do volební schránky podle vás tedy neživá komise, já budu říkat člen komise, a pokud byste ten paragraf měnili, tak samozřejmě je to něco jiného, ale nicméně ten paragraf je pořád takový. A vyjádření k tomu další jsem nenašla.

A potom ještě jsem se tedy chtěla zeptat, já k tomu tedy přidám ještě třetí dotaz, kolikrát smí si vytisknout volič případně voličský lístek z internetu, když bude hlasovat korespondenčně. Jestli je tam nějaký limit, že třeba dvakrát, aby se pak nestalo, že ty lístky budou duplicitní. Bude to někdo za někoho posílat? Jestli uvažujete o tom, že by to bylo chráněno, že si to smí třeba vytisknout dvakrát, nebo jestli je to vlastně jedno. Čili to jsou normálně běžné praktické dotazy. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím dalšího s faktickou poznámku a to je pan poslanec Berki, poté pan poslanec Lochman, pan poslanec Vondráček a pan ministr Válek.

Poslanec Jan Berki: Pane předsedající, děkuju za slovo. Milé kolegyně, milí kolegové, na úvod jedno postesknutí. Škoda, že ty diskuse neumíme bez invektiv, a to teď mířím úplně do všech koutů tohoto sálu. A dovolím si reagovat na dvě věci, vaším prostřednictvím reagovat na kolegu Pražáka.

Samozřejmě že ti sousedi s tím souvisí, a to proto, že tam je nějaká zkušenost. My nestavíme na zelené louce, to není o tom, že když soused skočí z okna, tak já půjdu taky. Tady mám prostě dobrý, pozitivní příklad praxe, kterou používají sousední státy, tak je celkem logické, že se od nich učím.

A co se týká reakce na kolegu Vondráčka, vaším prostřednictvím, dovolím si jen připomenout, že korespondenční volba, respektive možnost volit korespondenčně, je právo člověka, respektive možnost toho člověka. On si pořád může vybrat to, že na ten úřad dojede. Takže prosím zase nesměšovat. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím pana poslance Lochmana.

Poslanec Ondřej Lochman: Děkuji, pane místopředsedo. Teď navážu na tu faktickou část. Jedni tu vyzývají k diskusi. Pak mě tu kolega osočil z toho, že nemám obstruovat. Tak já se právě snažím diskutovat. Tak teď to zkusím velmi fakticky. Když jsme se tady bavili o zahraničí, tak jsem si tu nechal vyjet podklady. V Německu korespondenční volba od roku

1957, Itálie 2001, Norsko 2002, Lichtenštejnsko 2004, Nizozemsko 2004, Slovensko 2004, Švédsko 2005, Slovinsko 2006, Estonsko 2007, Lotyšsko 2009. Mohl bych pokračovat. Takto byly zaváděny korespondenční volby v jednotlivých evropských státech, nemluvím o těch dalších státech mimo Evropu, kde už zavedeny jsou, a v těch dalších, které jsem nezmínil. Dneska v Německu podle dat, která jsem si dohledal, v posledních volbách možnost korespondenční volby využilo 30 % německých voličů.

A teď k těm fázím. Když tu od začátku se někteří snaží znevěrohodnit korespondenční volbu, zcela iracionálně, nesmyslně říkat, že je to netransparentní, že to někdo tam za vás hodí. A už jsme se tady třeba bavili i o tom, že během covidu bylo umožněné hlasovat z auta a několika lidí. A taky se můžeme bavit o tom, jak se připravuje hlasování doma, když se radí celé rodiny. Tak nic netransparentního na tom není. Kdybyste to neznevěrohodňovali, tak se možná dostaneme i do momentu, že bychom tu volbu zavedli ihned i pro Českou republiku. Ale když vidím, jaká bitva tady o to je, tak přece je logické s ní začít, tak jako je to podobně, tak jako je to v některých státech, tedy na dálku, pro ty voliče ze zahraničí, a když se to osvědčí i u nás, tak můžeme pokračovat dál.

Nicméně chtěl jsem jenom říci, tyto všechny evropské země již mají korespondenční volbu zavedenou. Ano, jak pan kolega Vondráček říkal, je to v různých formách. My jsme nějakou navrhli. Jestli se vám něco na tom nelíbí, pojďme o tom mluvit. Bude tu druhé čtení a pozměňovacími návrhy můžete ten zákon vylepšit, navrhnout to podle toho svého.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím pana poslance Vondráčka, poté pana ministra Válka.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Já jsem se v té předchozí faktické poznámce mírně rozvášnil a zapomněl jsem, že jsem chtěl odpovědět na dvě věci. Chtěl jsem reagovat na kolegu Lochmana, že použil slovo skanzen. My se tady bavíme o snížení standardu. My se tady bavíme o narušení ústavního principu tajnosti, svobody a přímosti volby. Bavíme se o ústavě. To není skanzen. To je prostě konstanta. To je věc, která nepodléhá nějakému dynamickému vývoji, ale má být stálá. Máme konzervativní přístup k ústavě. A jestliže se bavíme o korespondenční volbě, abychom se posunuli v té debatě, tak musejí všichni připustit, že korespondenční volba je snížení standardu, že jdeme do horšího, ne do lepšího. Chcete usnadnit volbu dopisem lidem ze zahraničí, zvýšit jejich komfort. Ale tím samozřejmě oslabujete ústavní principy. Na tom se shodli všichni ústavní právníci, které jsem měl na těch seminářích. Debata je o tom, jaká míra je přípustná. Protože se tady střetává princip všeobecnosti voleb versus tajnosti, přímosti a osobní volby. Přiměřenost. Ale to, že jsme velmi opatrní a že tvrdíme, že nechceme slevovat z těch vysokých standardů, to je v pořádku. To není skanzen. To je trvání na nějakých principech. A když se na tomhle domluvíme, tak můžeme pokračovat a můžeme se bavit o jednotlivých parametrech.

Pak ještě říkal kolega něco, a to jsem zapomněl. Já myslím, že se ještě střetneme během večera. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuju. Poprosím pana ministra Válka.

Místopředseda vlády a ministr zdravotnictví ČR Vlastimil Válek: Děkuju, pane předsedající. Tak ta nálada je trochu uvolněná, je to dobře a jsem rád, že ta diskuse se posune.

Nicméně já teď musím vaším prostřednictvím na pana poslance Maška. A já tedy se omlouvám, ale když už tady zaznívají různá slova, já tedy, když ty, Vlastimile, já ti, Jiří, víš, že máme velmi korektní vztahy, pak si můžeme někdy mezi čtyřma očima říct, proč se musí posunout platnost toho zákona. Víš dobře, že to není moje vina. Asi taky víš, čí je to vina.

A ani ty, ani já to nebudeme otvírat, protože ten ministr za to nemohl a byl do toho vtlačen, a nikým z politiků, ale aparátem. Oba dva to víme.

A co se digitalizace týče, ten posun je podle mě zásadní, a tím pádem já toho využiju, když jsme takhle tady v kolektivu. Bude finální konference 30. ledna, bude v IKEMu, kde se seznámíte s elektronickou žádankou, s elektronickou propouštěcí zprávou. My jsme to nakonec všecko propojili s European Health Data Space s tím, že nechci povolit European Health Data Space nic, co by nás stálo peníze. Kolegové z některých opozičních stran mají v tomto směru pravdu. Já jsem dal jasně svoje negativní stanovisko k některým věcem, které nejsou výhodné. Ale chci, abychom měli do konce roku 2025 to, co máme se snímky, tak jak si v DICOM 311 posíláme snímky pomocí ReDiMedu a Epaxu, tak s použitím stejných sítí si budeme posílat žádanky na všechna vyšetření, propouštěcí zprávy a nálezy.

A to, co už se stalo, tak se stala věc, která je naprosto zásadní a klíčová, že jsme dostali vaší zásluhou, protože jste to podpořili všichni, co tady sedíte, možná jste si toho ani nevšimli, dostali jsme do legislativy standardizaci. To znamená DASTA a podobné formáty už nejsou po třiceti letech v České republice možné, ale v podstatě všichni pojedou na HL7, což výrazně zjednodušuje systém. Tak jenom na vysvětlení. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosil bych všechny jenom, aby se dodržovala pravidla, abychom se oslovovali prostřednictvím. Rozumím, že se znáte i osobně, ale ať je to správně podle jednacího řádu.

Poprosil bych v tuto chvíli pana poslance Zunu, poté paní poslankyni Adámkovou a poté paní poslankyni Lesenskou. Máte slovo. Jsme stále ve faktických.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji vám za slovo, pane předsedající. Chtěl jsem poděkovat paní předsedkyni Schillerové za tu výzvu, abychom se věnovali debatě o korespondenční volbě. A já si k tomu dovolím připojit ještě jednu výzvu, abychom o korespondenční volbě mohli debatovat i v rámci připravených projevů, abychom ideálně opustili ten model faktických poznámek a mohli se poslanci tak, jak jsou řádně přihlášení, dostat v rozpravě ke slovu. I já mám připravené vystoupení, ve kterém bych rád odpověděl na otázky, proč považuji korespondenční volbu za jednoduchou a bezpečnou.

Nicméně v krátkosti alespoň v této faktické poznámce, která bude vlastně i odpovědí paní poslankyni Mádlové na jednu z těch otázek, kterou kladla. Ten princip nebo ten detail je jako velmi snadný. Ve chvíli, kdy volič požádá o to, být zařazen na seznam voličů, kteří budou volit korespondenční volbou, tak on požádá a dostane dvě obálky, velkou a malou obálku, s tím, že volební lístek vloží do té malé, do té menší obálky. V tu chvíli je bezpředmětné, kolikrát si ten lístek vytiskne, protože bude mít jednu tu obálku. Tu malou obálku vloží do té velké, kterou odešle tedy na zastupitelský úřad s tím, že na zastupitelském úřadu volební komise zkontroluje tu anonymizaci, to znamená, že identifikační číslo, které je uvedeno v obálce, odpovídá identifikačnímu číslu toho voliče. Pokud tomu tak bude a budou naplněny tyto podmínky, tak tu malou obálku vloží do té volební urny, kde se v uvozovkách smíchají ty obálky i s hlasy voličů, kteří přišli na zastupitelský úřad hlasovat osobně, tudíž po vyndání těchto volebních lístků... (Předsedající: Čas.) Já se přihlásím a dokončím to.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuju. Poprosím paní poslankyni Adámkovou, poté paní poslankyně Lesenská, paní poslankyně Peštová, pan poslanec Sadovský.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já se musím vrátit k té otázce, kterou mi položili ti kolegové, a to je, jakým způsobem se zamezí možnosti zneužití. Technikálie, co teď říkal pan kolega, jako dobře, to samozřejmě oceňuji, ale to jste

už hodně daleko. Tady jde lidem o to, že mají strach, že může dojít k zneužití. Já jsem stále neslyšela jasně, jak to nepůjde. Znovu uvádím ten příklad: Lidé pracující v jedné západní zemi, kde mají trvalé bydliště v Čechách, tam odvolili, jedou do Čech. Tito nechtěli, prosím pěkně, nic dělat špatně, takže tam nedošlo k žádnému zneužití. Ale to nemůžeme vyloučit. Já bych tady chtěla slyšet to zabezpečení, jakým způsobem to nebude možné zneužít, jaká tam bude ta kontrola. Já jsem to stále neslyšela. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosím paní poslankyni Lesenskou.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji a děkuji vaším prostřednictvím paní kolegyni z Královéhradeckého kraje, paní Potůčkové, za odpověď, nicméně mě stále neuklidnila. Protože jestliže je vydán voličský průkaz oprávněnému voliči, jak to, že mu následně bez okamžitého vrácení tohoto průkazu lze vydat volební sadu?

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A nyní paní poslankyně Peštová, poté pan poslanec Sadovský, pan poslanec Berki a paní předsedkyně Schillerová. Poté ještě, ať jsem komplet, pan poslanec Zuna.

Poslankyně Berenika Peštová: Já jsem měla obdobný, respektive jsem chtěla doplnit paní poslankyni Adámkovou. To je to, jako že ten člověk vlastně může volit dvakrát. Jestliže jsem v zahraničí, jsem tam dlouhodobě, ale nemám tam trvalý pobyt, mohu se přihlásit – to je to, co se ptáme, jestli nemůže dojít právě k tomu zneužití. Takže budu volit tam, můžu volit 14 dní dopředu, pak se vrátím domů a tady si to odvolím ještě jednou. To je jeden dotaz.

Druhý, co se mě lidé ptali, že se jim stalo, že přišli k volbám a měli propadlý občanský průkaz, měsíc, ale volební komise jim nedovolila volit, protože občanský průkaz byl propadlý. Jak to bude fungovat v tom zahraničí? Na základě čeho vy budete ověřovat ty lidi, jestliže budou mít plnou moc pro nějakého člověka, třeba, já nevím, můj tatínek nemůže, tak já od něj budu mít plnou moc, dojedu si tam na to zastupitelství, vyřídím to, a jak vy můžete vědět, nebo jak budete ztotožňovat toho člověka, že já jsem opravdu ty lístky předala tomu tatínkovi a neodvolila jsem to za něj? Rozumíte mi? Tam jsou další otazníky, které tam jsou.

A potom k panu poslanci Lochmanovi. Mě zaujalo to, jak jste řekl, pane poslanče, prostřednictvím pana předsedajícího, že Německo to má od roku 1957. Vy jste myslel NSR, nebo NDR? Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosím pana poslance Sadovského, dvě minuty.

Poslanec Petr Sadovský: Děkuji, pane předsedající. Mně to nedalo a musel jsem vystoupit, protože jsem viděl nedávno, je to asi dva dny zpátky, vystoupení pana kolegy Lochmana a v tu chvíli mně došlo, že v podstatě pětikoalici nejde o to, aby umožnila volit občanům v zahraničí, ale jde jim vlastně o to, že sami jsou na hranici volitelnosti, protože ve chvíli, kdy jsem slyšel, co tam pan Lochman řekl, a řekl, je to jenom technikálie, a panu redaktorovi řekl doslova: A o co vlastně jde? Jde o to, že ANO a SPD nedostanou žádný hlas a nám se jedná o jeden až dva mandáty. To je všechno. Tak to jenom pro dokreslení situace, abychom věděli, o čem se tady bavíme.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče. Pan poslanec Berki a připraví se paní předsedkyně Schillerová. Já využiji zatím omluvy. Pan poslanec Andrej Babiš od 19.40 z osobních důvodů, pan poslanec Babka od 18.42 do 21.45 z osobních

důvodů, pan poslanec Brož od 16 do 18 ze zdravotních důvodů, pan poslanec Růžička od 18 ze zdravotních důvodů, pan poslanec Teleki od 16 do 17 z pracovních důvodů, pan ministr Rakušan bere zpět svou omluvu od 18 do 22 a pan ministr Rakušan od 18 z pracovních důvodů, ale to už mezitím přebil tou omluvou. Tak, máte slovo.

Poslanec Jan Berki: Děkuji. Já jenom proto, že kolega Vondráček zopakoval tu pochybnost, tak já znovu zopakuji, že je to pořád volba toho, kdo bude volit, jakým způsobem volit bude. Pokud má důvěru v korespondenční volbu, využije ji. Pokud nemá, pojede na zastupitelský úřad. Není z mého pohledu možno podsouvat jakoukoliv jinou úvahu. Ten člověk si volí způsob, jakým volbu provede.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Paní předsedkyně.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Jsem ráda, že jsme se posunuli k věcné debatě nad zákonem, i když pořád ještě bych řekla, že tak po povrchu kloužeme. Dívám se, že už tady z těch spoluautorů jsou jenom tři, že už vás tady moc není – pan Cogan, pan Michálek a pan Zuna. To nevadí. Tak já možná poprosím paní poslankyni (Peštovou, ta hovoří s předkladatelem.), protože já se budu ptát na konkrétní věci a budu očekávat odpovědi.

Řekněte nám, prosím vás, koho se to vlastně bude týkat. Kterých zemí se to bude týkat, kterých obvodů? Já jsem si našla v § 58 odst. 3 – doufám, že to mám dobře – ano, odst. 3, kde je zmocnění pro Ministerstvo zahraničních věcí vydat vyhlášku a tou vyhláškou stanovit územní obvody, popřípadě části územních obvodů zastupitelských úřadů, v nichž mohou voliči využít korespondenční hlasování. Vychází přitom z dostupnosti a podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území. Co to je? Co to je? To je zmocnění? To je zmocnění pro vydání vyhlášky? Jak je definováno: dostupnost, podmínky poskytování poštovních služeb? Toto přece by Legislativní radou vlády nemohlo nikdy projít. Viděla jsem tady myslím pana doktora, teď už ho nevidím, pana poslance z ústavně-právního výboru. Toto mně prosím vysvětlete, jak toto je ústavněprávně konformní, předkladatelé! Já předpokládám, že s vámi na tom pracovali z vnitra kolegové, že to prostě nějakým způsobem bylo konzultováno. Takže vy vlastně ani nevíte teď v tuto chvíli, jakých obvodů zastupitelských úřadů se to bude týkat. Vy si prostě pak zjistíte, jestli tamhle někde v Nairobi funguje pošta, a podle toho Ministerstvo zahraničních věcí stanoví, že tam může korespondenčně volit. Katastrofa! Katastrofa! Je to ušité horkou jehlou. (Předsedající: Čas prosím!) Prostě já mám pochybnost o ústavněprávní konformitě. A takto prostě se to snažíte protlačit! (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Poprosím pana poslance Zunu, poté pana poslance Kotena, následuje paní poslankyně Mračková Vildumetzová a pan předseda Michálek.

Poslanec Michal Zuna: Ještě jednou děkuji za slovo. Teď si úplně nejsem jistý, kde jsem byl přerušen, když jsem popisoval ten průběh obdržení těch dvou obálek, nicméně ve chvíli, kdy ta obálka, ve které je ten hlasovací lístek, ale je vložen do té velké obálky, dorazí na zastupitelský úřad, tak ještě jednou zastupitelský úřad zkontroluje anonymizaci, to znamená, že identifikační číslo uvedené v obálce souhlasí s číslem v seznamu voličů, a následně tedy tu malou obálku s tím hlasovacím lístkem vloží do volební urny. A jak jsem říkal, nebo chtěl říct, tak potom při sčítání těch hlasů a odpečetění a vysypání jednotlivých obálek, tak vlastně nebude ani jasné, která z těch obálek je zaslána na zastupitelský úřad

korespondenčně a která tam byla vložena prezenčně těmi voliči, kteří na ten zastupitelský úřad přišli. Takže tím ta anonymizace je zaručena.

Pak tady byla otázka ohledně toho, zdali nebude moci ten volič volit korespondenčně a zároveň i v České republice. No nebude. Nebude moci volit dvakrát, protože to je stejný princip jako v případě volebních průkazů. Ve chvíli, kdy je zařazen na ten speciální seznam voličů, tak je vyřazen z toho běžného seznamu voličů.

A odpověď paní Schillerové. Samozřejmě že ten seznam oblastí nebo těch oblastí, tak vůle zákonodárce je taková, aby byla co možná největší, ale pokud už dopředu víme nebo tušíme nebo máme důvodné podezření, že by v některých oblastech ta korespondenční volba nemohla fungovat, já si například umím představit, že naši vědci, kteří... (Předsedající: Rovněž čas prosím.) Jenom poslední větu. Naši vědci, kteří pracují na Antarktidě, že by prostě tam asi žádná pošta nefungovala, tak ta oblast by tam nebyla.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Prosím, abychom dodržovali čas. Pan poslanec Koten.

Poslanec Radek Koten: Krásný večer všem. Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych se tady rád vyjádřil k těm věcem, které tady byly probírány mými předřečníky. Nevím, jestli to většina poslanců této ctihodné Poslanecké sněmovny ví, ale na tuto korespondenční volbu navazuje ještě sněmovní tisk číslo 585, který se zabývá změnami, které se týkají nabytí občanství, nebo občanství České republiky. Dá se říci, že občané, kteří emigrovali někdy v roce 1939 až dejme tomu do roku 1969, by mohli v podstatě až ve čtvrté generaci nabýt české občanství pouze prohlášením. A v souvislosti s touto korespondenční volbou to je poměrně velké portfolio potenciálních voličů, kteří by mohli volit právě v těchto korespondenčních volbách.

Já bych se tady rád zástupců předkladatele zeptal, jak to mají tedy ošetřeno? Zda tedy lidé, kteří nežili prokazatelně v České republice, jejich předci, kteří emigrovali právě v tom období, které jsem zde popsal, tak zda tedy si skutečně myslí, že tito občané mají nabýt české občanství – je to také poslanecký návrh – a zda tedy mohou rozhodovat o osudech životů českých občanů, kteří žijí v České republice? Já si opravdu myslím, že tady to je poměrně slušný podvod na občany žijící v České republice, kteří zde platí daně, a zároveň tedy ta korespondenční volba má dospět k tomu, že se vyrobí stovky tisíc potenciálních voličů, kteří budou volit ve prospěch té které strany. Děkuji za odpověď.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím paní poslankyni Mračkovou Vildumetzovou, poté pan předseda Michálek, poté paní poslankyně Peštová, poté pan poslanec Lochman.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. On tady vždycky někdo vystoupí z té opozice (?) a pak odejde. Já bych chtěla reagovat na pana poslance Jana Berkiho, který tady řekl, že lidé žijící v zahraničí budou mít možnost volit korespondenčně a budou mít možnost si dojít na zastupitelský úřad. Já tady pořád vznáším tu obavu a tu věc, že budeme mít dvě kategorie voličů. Kdyby například pan Michálek, prostřednictvím paní předsedající, se pár dní před volbami dozvěděl, že pojede do zahraničí, tak on když do toho zahraničí pojede, tak bude mít možnost volit, ale bude muset požádat si o voličský průkaz a pak bude muset jít na zastupitelský úřad. To jsou ty dvě kategorie voličů. Chtěla bych vysvětlit, protože já z toho chápu, že i český občan, pokud bude vědět, že bude v zahraničí, tak pokud zvládne dodržet ty lhůty, tak i on bude moci být na zvláštním seznamu voličů, bude si moci také poslat na adresu tu obálku a prakticky bude moci popřípadě také volit v tom zahraničí korespondenčně.

A já znovu poukazuji na to, že bude obrovský problém, že nebudou zdigitalizované okrskové volební komise, nebudou zdigitalizované všechny ty věci ohledně vydávání těch voličských průkazů. Vy víte, že já tady kritizuji neustále pana ministra vnitra a říkám: Máte seznam vydaných a odevzdaných voličských průkazů? A on mi říkal: Ano, budu to mít, až se to zdigitalizuje. A to bude po 1. 1. až v roce 2026.

Pak bych chtěla ještě otevřít otázku přiřazení těch hlasů nějakému volebnímu kraji. To se také má měnit. A já bych chtěla říct, já se k tomu ještě vyjádřím podrobněji, vy víte, že já jsem z nejmenšího, Karlovarského kraje, kde nám neustále ubíráte mandáty, ale budete dávat ty hlasy popřípadě jenom těm největším krajům. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za dodržení času. Nyní pan předseda Michálek.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych za předkladatele reagoval na dotazy, za které děkuji. Nejdříve k paní předsedkyni Schillerové, kterých zemí se to bude týkat, kde je pošta. V podstatě ta koncepce vychází ze zprávy Benátské komise z roku 2004, která definuje, že korespondenční volba je v pořádku tam, kde je zajištěna bezpečná a spolehlivá poštovní služba. To znamená, v rámci toho zmocňovacího prováděcího předpisu, ke kterému je zmocnění v tom zákoně, bude nezbytné ve spolupráci se zastupitelskými úřady vymezit, kde je tato základní podmínka, která je daná mezinárodními dokumenty, splněna, tak aby nebylo možné samozřejmě s těmi lístky manipulovat.

Pokud jde o dotaz k tomu, jestli bude stát nějak kontrolovat počet volebních lístků, které si někdo vytiskne z internetu, tak to jednak moc nedává smysl s ohledem na to, že každý si vlastně ten volební lístek, který třeba dostane domů, může okopírovat na běžné kopírce. A také kdyby stát sledoval, jakou konkrétní politickou stranu si tisknete, aby mohl zkontrolovat počet těch případů, kolikrát si to stáhnete, tak tím by evidentně byla narušena tajnost volebního práva.

Pokud jde o to, kterých osob se to týká, týká se to zejména těch osob, které splní ty podmínky, které jsou stanoveny v zákoně. Když to zjednoduším, tak v případě žádosti v digitální podobě těch, kteří si požádají 40 dnů předem a kteří bydlí v zahraničí, takže od toho se to celé odvíjí a před volbami se dělá kontrola seznamů, aby byly odstraněny takzvané duplicity, a myslí se tam i na voličské průkazy. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Paní poslankyně Peštová, poté zatím poslední přihlášený s faktickými, pan poslanec Lochman.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Pane poslanče, vy jste mě nepřesvědčil. Vy jste tady říkal, že samozřejmě pokud mám plnou moc a vyzvednu si to pro svého rodinného příslušníka, tak se má za to, že on to předá. Ale co když to nepředá? Že tam je nějaký podpis, no a co, že tam je podpis? To není nic – podpis, který uznám za svůj, tak je můj. Jak chcete potom prokazovat, jestli opravdu jsem předala volební lístky dané osobě a ona to podepsala, nebo jsem to podepsala za ni? To už je nezkontrolovatelné. Já nevím, jak dlouho se to uchovává. Mám pocit, že asi dva měsíce. Potom už to nezkontroluje vůbec nikdo. To si myslím, že tam je asi nějaké úskalí.

Vidím, že pan poslanec Lochman se na mě usmívá, taky to asi sledoval a odpoví na to. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Lochman už nemá faktickou, takže v tom případě paní poslankyně Mračková Vildumetzová.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já bych strašně ráda věděla, proč v návrhu toho zákona je tedy, že ty hlasy se budou přičítat k těm dvěma ze čtyř největších krajů. Na základě čeho padlo toto rozhodnutí. Jestli k tomu máte nějakou analýzu anebo proč prakticky, jestli byste mi jako předkladatel na to mohl odpovědět, proč jako předkladatelé jste předložili to, že přičtení těch hlasů bude těm dvěma největším krajům z těch čtyř. Takže poprosím vás, pane předkladateli, jestli byste mi na to mohl odpovědět a jestli k tomu existuje nějaká analýza nebo z čeho jste vlastně vycházeli a proč se to takto objevilo v návrhu toho vašeho zákona. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Můžeme přistoupit k rozpravě. Poprosím pana poslance Nachera. Máte slovo.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Pěkný večer, dámy a pánové, ministři – dva. Já jsem se, jak jste viděli, nehlásil k faktickým poznámkám, protože jsem si říkal, že tím, že jsem první na řadě, tak budu moci na spoustu těch věcí reagovat. To jsem netušil, že ty faktické zaberou takový čas, tudíž jsem trošičku popřehazoval ten svůj příspěvek, který jsem si připravil tak, aby to bylo strukturované, aby pokud možno předkladatelé tohoto návrhu byli schopni odpovědět na konkrétní dotazy, konkrétní obavy.

Ta struktura u mě je, že mám na začátku šest poznámek z hlediska kontextu toho, co tady dneska probíráme. Poté nějaké technické argumenty, princip voleb, a jakým způsobem se nabouráváme a do čeho tímto návrhem, nějaké citace a srovnání, to je jediná věc, kterou budu s dovolením číst, jinak mám jenom poznámky. Na konci samotný návrh. Ale než se do toho pustím, tak jsem si tady dělal poznámky, které vyplynuly z příspěvků předkladatelů a ministra. Když se na to podíváte, tak tam těch poznámek moc nemám. (Ukazuje.) Proč? No proto, že vy jste tady za mě žádné relevantní argumenty nepředložili. Fakt ne, nemám. Já jsem tady seděl, vy jste mě tady všichni viděli, a dělal jsem si poctivě poznámky. Mám tam jenom nějaká upřesnění u té své řeči. Ale z argumentů – vezmu to seshora.

Jakub Michálek – Češi se budou rádi vracet do České republiky. Já nevím, jestli jste to zaznamenali. To je, jako že když budeme mít korespondenční volbu, tak se sem budou Češi vracet, kdyby tady nebyla korespondenční volba, tak asi ne.

Potom, že jsme pokrytečtí, že to nechceme. To je argument jako zvon. Já bych mohl říct, že jste pokrytečtí, že to chcete. Takto se nikam neposuneme. To říkala Olga Richterová.

Potom, že dneska mají lidé v zahraničí nepřekonatelné překážky. Nepřekonatelné překážky, jsem si napsal. No, tak mě tak napadlo, třeba nepřekonatelnou překážku, jestli jsem správně pochopil volební zákon, má třeba Radovan Krejčíř, který v Jihoafrické republice asi nemůže volit. Po tom, co teď schválíme ten váš návrh, tak bude moct volit. To je dotaz na předkladatele. Máte jednoho voliče, pana Krejčíře z Jihoafrické republiky. To jsem pochopil, že dneska z toho vězení volit nemůže.

Právo volit jste tady říkali opakovaně. A tady nikdo právo volit neomezuje. To přece o tom není, vy to posouváte někam, aby ten diskurz u veřejnosti vypadal, že vy chcete pro lidi, kteří jsou v zahraničí, aby měli právo volit, a my vám v tom bráníme. Nebo my jim v tom bráníme. Ale takhle ta věc přece není. Tu změnovou věc chcete vy. Oni teď mají tu možnost. Já se pak i dostanu k detailům. Vy chcete nějakou změnu, ne my.

Jan Jakob – nevidomá babička, napsal jsem si. Proč v tom návrhu tedy v tom případě, když máte takovou osobní zkušenost, nemáte nic pro lidi se zrakovým postižením, kterých je řekněme mezi 50 až 70 tisíci a mají to také komplikovanější. Máte tam něco takového? Já

jsem tam v tom návrhu nic takového nenašel. Takže když už máte tu osobní zkušenost, proč to do toho nepromítnete? To je normální, regulérní, legitimní dotaz.

Drive-in – volby v době covidu z auta. A zase, kolegové, nastává taková ta situace o virtuální realitě. To je podobné jako s těmi kompenzacemi. Jasné. Vy nám vyčítáte zadlužení z minulého volebního období, ale vy jste tady navrhovali ty kompenzace větší. A toto je to samé. Kdyby ten drive-in nebyl, tak byste obvinili předchozí vládu z toho, že neumožnila lidem, kteří mají covid, aby volili. Z toho není cesta. Z toho neexistuje cesta. Tím vůbec nemůžete argumentovat. To byl váš – já nevím, kdo to říkal, Marek Benda? – váš vlastní gól, za mě. Vyčítat na jedné straně, aby člověk s covidem mohl volit, a potom to brát jako argument proti nám, že jedna z cest je to udělat přes auto, aby nebyli ti lidé v kontaktu. Tak to tedy nevím, jak jsme to měli udělat jinak.

Jedna zásadní věc. My jsme tady schválili zákon o správě voleb, který má platit od 1. 1. 2026, moje kolegyně už o tom hovořily. Tam je celá řada věcí, které se mění. Ale tady najednou ta výseč, která se týká jenom korespondenčních voleb, se týká od 1. 1. 2025, to znamená o rok dřív. A lidé mi píšou maily a nerozumí tomu, jak je možné, že část volebního zákona platí od 1. 1. 2026 a část korespondenčního od 1. 1. 2025. No proto, že mezitím jsou ty parlamentní volby. Tak to tady přiznejte. Protože vy se jedním zákonem odkazujete na druhý, který ale bude platit až o rok později. A my tady chceme slyšet, jak tam zní to zmocnění, jak to bude vypadat, do jakých krajů se to bude počítat a tak dále. A to teď nevíme. Vy to nevíte. Jak byste se vy dívali, kdybychom my vám předložili volební zákon, kde u jedné části dáme účinnost od 1. 1. 2026 a u druhé od 1. 1. 2025, a mezitím jsou parlamentní volby. Pak bychom tady chodili, jako že nic, jako že je to velká náhoda. A to, co nám tady někdo z předkladatelů vysvětlil, je to proto, že lidé na to už čekali 20 let. To jsem si napsal, těch poznámek nemám moc, protože vy jste se tedy s ničím nevytasili, ale to jsem si napsal, je to tak. Tak počkají v té vaší optice 21 let. Ale proč tam máte na dva zákony dvakrát různou účinnost? To je konkrétní dotaz.

A ještě než začnu těmi poznámkami, já jsem ještě před začátkem, teprve teď budu mít teprve poznámky, těch šest poznámek původních, toto jsou reakce, které jsem si nechal, jinak bych musel faktickými na vás reagovat. Mě mrzí vůbec ten přístup, jak jste vlastně k tomu dneska přistoupili. Na začátku vystoupili čtyři koaliční poslanci s přednostním právem, ovšem před otevřením rozpravy. To znamená, my řadoví smrtelníci tady, poslanci, kteří nemáme přednostní právo, jsme nemohli na ně reagovat, protože jak není otevřena – to zase pro diváky, kteří píší – rozprava, tak nemůžete mít faktickou, tudíž se nemůžu pozeptat. Myslím ty čtyři s přednostním právem. Takže to já považuji za velmi nefér, protože to je, jako že pak je poslanec... (Poznámky z pléna.) Ne, kdybyste byli otevření, tak otevřete rozpravu a pak mají ta přednostní práva – přednostní právo je, že má přednostní právo, ne že je mimo rozpravu primárně. (Poznámky z pléna.) A v té chvíli – prosím, ať tady na mě nepovykují. To přece není možné. Tak tady vystoupí čtyři poslanci s přednostním právem, pak odejdou středem a my tady máme diskutovat šest hodin poté a reagovat. (Poznámky z pléna.) Měli jste otevřít tu rozpravu, tady na mě nepokřikujte, je to úplně jasné.

Abych vás uklidnil, o víkendu byly volby na Tchaj-wanu, tam korespondenční volby nejsou, a přesto jste jim gratulovali, jak demokraticky a svobodně volili. Takže když už tady dáváte tedy ty příklady, tak tady máte jeden příklad přímo z víkendu.

A teď abych to zarámoval do nějakého kontextu, protože vždycky je to o tom kontextu, a vy to víte moc dobře. A v tom kontextu právě na základě těch konkrétních otázek, které dáváme my a moji kolegové, se ten kontext může ztratit. Tak já vám ho tady zopakuji. Je to šest poznámek. Nejdříve vám udělám přehled, abyste věděli, co vás čeká. Deficit diskuse, kontext situace České republiky, měníte něco, co funguje, srovnáváte to se zahraničím, jak to funguje jinde, odvoláváte se, že to chtějí krajánci, a poslední – konzistentnost postojů politika. Takže to je šest poznámek na úvod kvůli zarámování celé té debaty.

První – deficit diskuse. Tak kolegyně, kolegové, nám se tady objevil takový nešvar, že téměř u všech medializovaných témat se prakticky nepřipouští jiný názor. A ta korespondenční volba do toho spadla také. Já vám to zrekapituluji. Zavedení eura, takzvaně manželství pro všechny, ratifikace Istanbulské úmluvy a nyní tedy korespondenční volba. Kdo je proti, je nepřítel státu, respektive mainstreamu, abych byl přesnější, a chytá různé nálepky. Já jsem si tady napsal: populista, extremista, agent Kremlu, dezolát, antidemokrat a tak dále. Tím pádem nepřipouštíte tu debatu. Nepřipouštíte tu debatu!

Kdo nesouhlasí s manželstvím takzvaně pro všechny, je homofob. Kdo nesouhlasí s ratifikací Istanbulské úmluvy, toleruje násilí na ženách. Kdo je proti zavedení eura, tak je agent Kremlu a chce rozpad Evropské unie. A kdo nesouhlasí s korespondenční volbou, tak je taky kremlolog, nebo co jsem si tady přečetl, Putinův agent, antidemokrat. A takhle se, kolegyně, kolegové – to je to, co já mám třeba na mysli, nevím, jak to myslí moji kolegové, ale v té diskusi my vůbec nediskutujeme, protože vy a ti, co to tlačí, tak máte jasno. Vy jste na té správné straně a hájíte ten správný postoj, a kdo s tím nesouhlasí, tak hájí vlastně nějaký rigidní postoj, zpátečnický. Skanzen tady někdo řekl. Vy se prostě o těch věcech nejste schopni bavit. Okamžitě přijdou – tady ne, ale na sociálních sítích od vašich příznivců – nálepky, nadávky a tak dále, a tak dále.

O těch kompromisních variantách, jak to tady naznačil, debaty – já neříkám, že to člověk podpoří. Já třeba osobně jsem byl vždycky proti korespondenční volbě a můžete se podívat sto let zpátky. Ale my se tady bavíme o nějakých různých variantách, jako typově. Účinnost začít na jiných volbách než na těch parlamentních, logicky. My se tady bavíme o tom, určit, třeba definovat ta místa, kterých se ta problematika týká – Spojené státy, Kanada, Austrálie, Nový Zéland. To přece není kobercový nálet. Přece ty podmínky nejsou všude stejné, jak se nám tady snažíte namluvit. Vy vždycky vezmete nějaký srdceryvný případ, jak někdo jede osm hodin někam, ale to přece není gros těch lidí, kteří v zahraničí volí. Tak to udělejme nejdřív tam, pojďme to vyzkoušet, pojďme rozšířit počet míst. Ne, vy na tohle vůbec neslyšíte, dáte nálepku, a pak je ten válec a je vám to úplně v té chvíli jedno. Je vám to jedno. Vy moc dobře víte – říkáte, že my nechceme debatovat – vy moc dobře víte, že to je tak citlivá věc, že tady je potřeba mít generální shodu koalice – opozice předtím, než to sem pustíte. Ne v rámci druhého čtení, jak to namlouváte jakoby lidem. Tam už pak na těch výborech se opravují jenom nějaké chyby, detaily. To není věc typově, kdy jsme řešili milostivé léto nebo milostivý podzim, kde byla nějaká elementární shoda. Pak jsme tady mohli v těch výborech to ještě precizovat. Máte prostě druhy zákonů, a vy to víte moc dobře, které jsou tak citlivé, že v té chvíli vy potřebujete mít tu shodu předtím, než to sem pošlete. A na to my narážíme. A ne že to dáte ve druhém čtení, budete jakože dělat, že nám naslouchátе, pak neprojde ani jeden pozměňovací návrh, viz daňový balíček, a pak budete říkat jako co? Že jsme měli samé hloupé nápady. Tak takhle to nefunguje.

Druhý kontext, situace v České republice. Kolegyně, kolegové z vládní koalice, tady řekla i Markéta Pekarová Adamová, že to je priorita této vlády. Já tedy musím říct, že obdivuji vaši odvahu, jak vy máte sestavené ty priority. My jsme země, která má nejvyšší inflaci – dneska čerstvě, nejmenší ekonomický růst. Jsme jediná země ze zemí OECD, která nedosáhla na předcovidovou úroveň. Nejvyšší propad reálných mezd, čtvrtá nejmenší přidaná hodnota vzniká v České republice, historicky nejvyšší odliv dividend z České republiky do zahraničí. Loni nejvyšší počet ukončených OSVČ od roku 1993. To je popis situace, která tady je. To není strašení, to jsou reálná čísla. To jsou čísla. Jestli i tohle budete zpochybňovat, tak nám fakt není pomoci. A vy řešíte korespondenční volbu. První půlrok jste věnovali – politický kapitál – abyste zrušili EET, což teď vidíte, jak se to zobrazilo třeba ve výběru spotřební daně nebo DPH, ale těm samým hospodským potom zvýšíte daň. Ale zachránili jste je od EET. Skvělé! Pak jste dalšího půl roku věnovali – politický kapitál – zákonu o České televizi a změnám podmínek v radě, dovolbě do Rady České televize. To je fakt priorita. A teď korespondenční volba. Vedle toho paralelně se ještě vede debata o euru, kde my neplníme maastrichtská kritéria, ale přesto tomu věnujete spoustu pozornosti. To je tedy kontext. Ten

kontext je tedy velmi podstatný. Kdybychom ve všech parametrech, které jsem tady četl, nebyli nejhorší, tak člověk nic neřekne, prostě je to vaše priorita, ale vy to sem střihnete v této době a tváříte se, jako že všechno ostatní běží náramně dobře.

Kontext něčeho, že je tady riziko změny, že vy měníte něco, co funguje. Jedna z mála věcí, která v České republice funguje – a jak se tady říkalo, mně se líbilo to slovo, že je to robustní, robustní volební systém – je věc voleb, organizace voleb. Dvoudenní volby. I ty dvoudenní volby jsou vlastně rarita, většina zemí má jednodenní. Tak v této optice, jak to furt srovnáváte, co se děje někde za našimi hranicemi, tak dáme jenom jeden den. Ale prostě si ti lidi na to zvykli. Nemůžete furt všechno jakoby srovnávat, nivelizovat a všechno je unifikovaně, jak je to všude jinde. U nás ten systém je dvoudenní, máme dostatečný počet volebních místností, sčítá se to rychle a politická kultura zatím je na té výši, že to nikdo nezpochybňuje, ty výsledky voleb. To je jedna z mála věcí, která opravdu funguje, a vy i do toho teď hodíte šrapnel. Aby se to začalo zpochybňovat? Proč? Vám nestačí, že jsme nejhorší v těch všech věcech, které jsem tady řekl, nebudu to opakovat. Vy děláte všechno pro to, aby se začalo zpochybňovat i toto.

A já vám dám konkrétní příklad, co už jste udělali. Já tomu říkám volební inženýrství. Už před minulými volbami se změnil dvacet let starý volební zákon a vy jako koalice to využíváte i po volbách. Já tady trochu osvěžím paměť. Mně to principiálně vadí, já už jsem se s tím smířil, lidé si toho všímají, ale teď je potřeba to znovu oživit při té debatě o volebním zákoně, o korespondenčních volbách. Vy když se vám to hodí, tak vystupujete jako dva celky, které kandidovaly, SPOLU a PirStan, a když se vám to hodí, tak vystupujete jako pět samostatných klubů. Přednostní práva, aparát a podobně. A to mi přijde, že to je třeba typicky věc, která je za mě absurdní. My už jsme nad tím mávli rukou, ale za mě je to problém. Vy byste se (nesrozumitelné) měli rozhodnout, jestli půjdete tou, nebo tou cestou.

Já když jsem si dělal podklady historicky ke korespondenční volbě a různě jsem to košatil, tak jako příklad jsem tady uvedl, a na to už jste vy dávno zapomněli, když tahleta absurdita byla vidět při volbě členů dozorčí rady VZP, kdy v momentě, kdy to jednou nevyšlo a na Piráty tam nevyšlo místo – pardon, do správní rady – tak jste zvolili jinak, že to bude jako PirStan, ne jako jednotlivé subjekty, a za měsíc jste tam toho člověka dovolili. Já jsem si to už tehdy napsal pro strýčka Příhodu jako příklad toho, že je nefér a je to výsledek, který se táhne od voleb. Buď se rozhodnu, že tady funguji jako dvě uskupení, která kandidovala, anebo jako pět samostatných stran. Není možné v pondělí být tak, v úterý tak, ve středu tak, jak se to hodí.

Připomínka druhá s tím rizikem prezidentské volby. Většina chtěla přímou volbu, před dvaceti lety, možná déle. Pak byl dvakrát zvolen Miloš Zeman a já si pamatuji ty debaty, že spousta politiků, kteří byli pro přímou volbu, říkala, že to byla chyba, ta přímá volba.

No to je přesně to volební inženýrství. Udělá se změna, pak je zvolen někdo, kdo se mi nelíbí, tak budu říkat, měli jsme to nechat na tom Parlamentu, ať volí zase Poslanecká sněmovna a Senát. Předpokládám, že po volbách z minulého roku už jste zase spokojeni, že ta přímá volba je super. A titíž lidé už mlčí, už neprotestují proti přímé volbě. Takže vy mi tady nebudete nic říkat o konzistentnosti názorů. Když v jedné chvíli jste pro přímou volbu, pak je tam někdo jiný, jste proti ní, a teď jste zase pro. Protože to funguje jinde.

Kontext čtvrtý. No tak vážení, fajn. Tak takhle aplikujte tenhle argument na všechno. My tady máme zaparkované hromadné žaloby, institut hromadných žalob. Koukám na Karla Haase. To nemusím koukat, že jo, prostřednictvím předsedajícího? Můžu koukat napřímo, předpokládám.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já se mrknu do jednacího řádu teď. (Oživení v sále.) Koukat prostřednictvím?

Poslanec Patrik Nacher: Já jsem toho využil, abyste trochu zatleskali a já se mohl napít a děkuji. Hromadné žaloby. Hromadné žaloby fungují ve dvaceti zemích. A této vládě trvalo rok a půl, než to sem dala, a to ve velmi vykostěné podobě. Kde je argument, že to funguje ve dvaceti zemích? Já slyším jenom strašení nad americkým systémem hromadných žalob. Ale strašení nad americkým systémem voleb už ne, protože to se vám hodí. To je zajímavé, ne? A vy víte moc dobře, že já jsem konzistentní na všech kulatých stolech, a předpokládám, že i Karel Haas, i když kroutí hlavou, tak to ví moc dobře, že já ve všech svých příspěvcích o hromadných žalobách říkám, já to nechci proto, že to chce Evropská unie nebo že to má dvacet zemí, ale protože my to máme chtít pro větší ochranu spotřebitelů. My to tady máme chtít. Takže já jsem konzistentní, já se neodvolávám, že to má těch dvacet zemí. Vy u korespondenčních voleb ano, ale u hromadných žalob, tam to jako promlčíte. Tady někdo řekl příklad referenda. Referendum – v kolika zemích je? A vy se tomu bráníte. My jsme navrhli teď referendum o čtyřech bodech, podpoříte to? V kolika zemích je zákon o referendu? Tak my vám to budeme připomínat, tak buďte konzistentní.

Tak když se na to podíváte, už to tady bylo řečeno, dáváte ty příklady, tak Chorvatsko, Island, Malta, tam není korespondenční volba. V Polsku, Švýcarsku korespondenční hlasování je možné pouze z území daného státu. Jenom aby bylo jasno. To samé na Slovensku u prezidentských voleb, tam dokonce musíte se vrátit na Slovensko, to už tady tuším někdo řekl. To samé Izrael. Litva, Irsko, Polsko. Možnost korespondenční volby omezena pouze na úzkou skupinu osob, příslušníci ozbrojených sil pobývající v zahraničí, zaměstnanci diplomatických misí, v případě Polska pouze osoby zdravotně postižené, starší 60 let s nařízenou karanténou. Já jenom, jako když budete dávat i příklady, tak abyste je dávali kompletně. Francie. Není umožněna zjednodušená volba dopisem, v zahraničí se však dá volit prostřednictvím internetu, jinak korespondenční volba na území Francie zrušena kvůli nějakým nejasnostem v roce 1975. Rakouské prezidentské volby, tam víte, že rakouský Ústavní soud v červenci 2016 zrušil výsledky druhého kola prezidentských voleb z května 2016 kvůli nesrovnalostem při sčítání korespondenčních hlasů. Hlasování se tak muselo opakovat v celém Rakousku.

Takže znovu: To, že to funguje někde jinde, a vidíte, že ne všude, není argument. Není to argument. Já to musím opakovat, pane poslanče, protože to byl nejčastější, já jsem si dělal čárky skoro, nejčastější váš argument tady byl, že to funguje někde jinde, tak by to mělo fungovat u nás. Takže já vám to stejně takhle často budu ukazovat u těch hromadných žalob.

Poznámka pět. To jsme stále v těch poznámkách před čarou. Chtějí to krajánci. Tak já si vám tady dovolím přečíst úryvek z mailu, který mi přišel ne před půlrokem, před měsícem, před týdnem. Včera. Včera mi přišel. Já si to tak dávám různě dohromady, já to tady jako nečtu, ten projev, prostě si to dávám, aby to mělo nějaký celek, a tohle mně přišlo velmi aktuální. Tak já vám tady budu citovat z toho včerejšího mailu pana Pavla z Austrálie.

Mnoho let se pohybuji světem a značnou část svého bytí trávím v daleké Austrálii, kde jsem ženat s emigrantkou z dob komunismu. Přesto nejsem emigrant. Odešel jsem z ČR někdy v roce 2001 a vracel po několika letech sem a tam. V letech strávených v Čechách jsem pracoval řadu let jako technik vysílaný – nebudu říkat za koho, aby ten člověk nebyl identifikován, protože už se bojím zase, že na něj naběhnou, byť mám od něj mailem souhlas, že to tady můžu přečíst. A teď: Domnívám se, že vzhledem k mým zkušenostem a náhledu do jak mediálního prostředí, tak i do tematiky krajanů v zahraničí mám jisté oprávnění vám sdělit svůj, a nejen svůj názor. Názor opřený též o postoj mých přátel a kamarádů krajanů zde, kteří s tím, co vám sděluji, do značné míry souhlasí. Mám za to, že ten, kdo nežije více než rok v České republice, má mít pozastaveno právo tam volit až do svého návratu. Opačně platí, že je až zarážející, nakolik mí čeští vrstevníci zde trvale žijící, tedy krajané, vidí odtud současnou situaci v Čechách jako katastrofickou. Přitom tomu tak zdaleka není. Internet, jejž využívají, je značně deformující náhled na realitu. Jejich tudy získaná realita je navíc

deformovaná z řad dalších, veskrze lidských důvodů. To nejsou informovaní voliči. – To je mimochodem dost častý argument, který vy říkáte, že vládní strany volí ti informovanější, vzdělanější z těch velkých měst a ten zbytek volí hnutí ANO a SPD. To se omlouvám, ale tohle tady zaznívá. Neříkám, že tady na mikrofon, ale říkáte to dost často. – Oni ani nechtějí volit. Přes všechen zájem o dění v Čechách si uvědomují svou odtrženost od své rodné země. Tedy opakuji tvrzení, korespondenční volba pro krajany v zahraničí je nežádaná a i cítěná jako zneužití krajanů žijících mimo Českou republiku k manipulaci voleb v jejich rodné České republice.

Vážený pane Nachere, nedělám si patent na absolutní pravdu, netvrdím, že všechny vrstvy krajanů, tak jak jsou rozprostřeny kolem dokola, vidí a cítí věc stejně. Přesto se domnívám, že můj a náš názor odtud z Austrálie je relevantní. Prosím, pokuste se jej vzít ve svém politickém rozhodování na vědomí. S přáním pevných nervů.

Jinými slovy, tím jsem chtěl říct, já neříkám, já z tohohle názoru nedělám obecný pohled. Je to odpověď jenom na váš argument, že všichni krajané to takhle chtějí a my to všem krajanům komplikujeme. A já vám říkám, že jsou lidé, kteří mají názor úplně opačný. Úplně opačný.

Tak. A teď to přijde. Konzistentnost postojů. To byl úplně nejčastější váš argument kromě toho, že to funguje ve dvaceti zemích. Že hnutí ANO není konzistentní. A připomínáte sedm let, šest let staré dokumenty. Takže já vám nejdřív připomenu, on už to tady někdo četl, ale já to zase zařadím do nějakého kontextu, citáty čtyři roky staré, takže to je mladší. A zajímalo by mě, proč se média těmto citátům Petra Fialy, tady nebudu dělat hádanku, nevěnují.

USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje bez ohledu na to, zda jsou namístě. Tohoto ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco měnit. Petr Fiala, listopad 2020. On říká sociální inženýři, já jsem říkal, že to je volební inženýrství, tohleto, co tady děláte. To, co dneska vy navrhujete, to je v zásadním rozporu. To je v zásadním rozporu. Proč tohle nepřipomínáte? Proč furt jako připomínáte ANO, co mělo ve volebním, pardon, v programovém prohlášení? To je obrat o 180 stupňů premiéra.

Další citát. Průběh voleb amerického prezidenta, v nichž přinesly zvrat a vítězství Joe Bidena korespondenční hlasy, podle některých českých politiků ukazuje slabiny korespondenčního hlasování. Podle předsedy ODS a politologa Petra Fialy nové formy hlasování představují riziko, protože pro demokracii je důležitá důvěra lidí a také přijetí porážky jako legální a legitimní. Platí dvakrát měř, jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování.

Já jsem si všiml v médiích, že vy jste se vymlouvali u Petra Fialy, že on mluvil o novém způsobu hlasování, že to není to korespondenční, ale já jsem vám tady přečetl celý ten kontext. To vyjádření tehdejšího předsedy ODS, dnes premiéra, se vztahovalo ke korespondenční volbě ve Spojených státech, ne k novým volbám ve smyslu něčeho jiného, co tady nepředkládáte. Takže znovu, průběh voleb amerického prezidenta, v nichž přinesly zvrat ve vítězství Joe Bidena korespondenční hlasy. Podle některých českých politiků to přímo navazuje na změnu toho výsledku díky korespondenčním hlasům. Takže vy jste to otočili o 180 stupňů. Vy to děláte takhle všude, ale permanentně upozorňujete na ANO.

U eura ten příklad taky. Vytáhnete rozhovor Andreje Babiše pro Hospodářské noviny z roku 2009, patnáct let starý. Tak jsem si dal tu práci a vytáhl jsem si, co říkali například Miloš Vystrčil a Miroslava Němcová, kteří jsou dneska pro euro, tak ti byli před deseti lety proti euru. Tam je to tedy v pořádku, tam to nezdůrazňujete. Takže změna názoru tímto směrem je v pořádku, změna názoru opačným směrem je špatně. (Poslanec Michálek: Mluvte k věci.) V čem je problém? Já mám citáty, citace. Miloš Vystrčil i Miroslava Němcová byli proti zavedení eura, a teď jsou pro. Vy jste říkali, a dokonce to máte v programovém

prohlášení, že nebudete zvyšovat daně. Vy jste je zvýšili, dokonce jste kvůli tomu změnili programové prohlášení. (Poslanec Michálek opět oponuje.) To s tím souvisí.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Prosím, pane předsedo, za chvíli máte faktickou poznámku, pokud jsem se díval. Všechno to můžete říct.

Poslanec Patrik Nacher: Tady vidíte tu úroveň. Vy tady na mě takhle pořváváte. Kdyby to udělal někdo od nás na vás, tak už se tady z toho zblázníte.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ještě jednou prosím, vyměňovat si informace pouze přes mikrofon prostřednictvím. Děkuji.

Poslanec Patrik Nacher: Ono to je k věci. To je pro kolegu Jakuba Michálka. To je k věci, je to o té konzistentnosti postojů, je to o změně postojů. Rozumím, že vám se to špatně poslouchá. Vy měníte ty názory jako korouhvičky na úrovni týdne a měsíce, a protože nevíte kudy kam, tak vždycky vytáhnete něco, co řekl někdo z ANO před osmi, deseti, patnácti lety nebo v době, kdy ani ANO neexistovalo.

Já jsem řekl daně, ale také koncesionářské poplatky. Tam ten rozdíl je rok mezi tím, co řekl ministr kultury, že se nebudou zvyšovat, a zvyšují se. Dokonce zastropování cen energií. Totéž jsme navrhovali my a vy jste řekli, že to nikdy neuděláte, že to je populismus, a pak jste to udělali. Vy to měníte furt. Nemáte právo někomu vyčítat, že říká jiný názor, než který říkal před osmi lety. To tady říkám jako člověk, který se v tomhle ani v tom euru neposunul ani o centimetr. Dokonce ani o dvojí centimetr.

Já vám tady přečtu, myslím si, že to je krásné, příspěvek bývalé členky ODS, která popisuje ten vztah ke korespondenční volbě krásně plasticky. Já si myslím, že bych to tady líp neřekl.

V roce 1996 jsme byli na dlouho plánované dovolené s dětmi v Chorvatsku. První pořádná dovolená po otevření mé galerie v roce 1992. Už několik měsíců před odjezdem to s ODS nevypadalo dobře. Říct ale rodině, která se mnou v těch devadesátkách trávila v práci čas i o víkendu, že se nehnu, nepřipadalo v úvahu. Nakonec jsem udělala tu nejšílenější věc, co jsem mohla. Odtáhla jsem je dva dny před koncem zpátky domů k volbám. Nebyla jsem žádný straník, jenom obyčejná, vystrašená, že to, co jsem budovala, mi zase vezmou. Znají mě a muž to pochopil. Proč to píšu? Protože nevidím jediný důvod, proč se jednou za čtyři roky nemáme zvednout a k těm volbám jít nebo jet, jak chcete. Nemám ráda patos, ale v případě voleb v zemi, kde žiji a vychovávám své děti, se nestydím říct, že je to svátek demokracie.

Pominu ty důvody, které jsou dnes na stole a komu přinesou body a komu ne, to teď není podstatné. Jen to ukazuje na ty, kteří teď volby ze zištných důvodů ohýbají. Řada z nich ten boj o svobodné volby zažila, ale pro svou porevoluční neúspěšnost si chce vypomáhat hlasy těch, kteří s námi třicet let nežijí a ustrnuli v době Václava Havla, tak jako oni. Další množina, která si korespondenční volbu přeje, jsou ti, kteří ten socialismus nezažili a mají pocit, že vše je vyhráno a svět je velký a hlas letící vzduchem má stejnou váhu. Nemá. Ale to už bych nechala na výchově doma.

Pokud přijmeme to, že volby jsou svátkem demokracie, která nám byla léta upírána a nebyla tajná, nezbavujme se toho práva. Nedělejme z ní důvod pro večírek, kdy se parta kamarádů či studentů sejde na druhém konci světa a u láhve hodí hlas na papír za hromadného veselí. Nedevalvujme tento akt. – Já si myslím, že to je napsané úplně přesně.

A teď technický argument. Já bych se chtěl kolegů v koalici zeptat, proč tak spěchají? Proč ta změna způsobu volby, která u většiny zemí, jak už tady bylo řečeno, má nějaký testovací režim, ale rozhodně se nezkouší, v uvozovkách, na těch nejvýznamnějších volbách? Proč vy to děláte tím způsobem, že první volba bude právě ta volba do Poslanecké sněmovny? Proč ten spěch? To je legitimní dotaz, zvlášť s tím kontextem, že zbytek toho zákona, který tady už prošel, platí od 1. 1. 2026. To už jsem říkal.

Druhý dotaz. To už jsme se tady ptali x-krát a furt jsme nedostali odpověď. Proč nejde o vládní návrh, ale o návrh poslanecký? Znovu jsem říkal, a mám tady ty příklady, že poslanecké návrhy se dávají tam, kde to je předjednané. Připomenu z minulého období třeba změna exekučního řádu, připomenu milostivé léto. Koneckonců dneska ho projednávala vláda, milostivý podzim. Dohoda, je to poslanecký návrh, ale koalice, opozice. To je princip poslaneckých návrhů, které jdou napříč. Tady jste udělali poslanecký návrh, aby to nešlo klasicky jako vládní návrh přes všechna ta připomínková místa, protože třeba by tam ta připomínková místa našla nějaké věci, které ani my jsme ještě neobjevili, nějaká bílá místa. Proč jste to tedy tímhletím nenechali projít? To je tak významná změna, tak citlivá věc.

Vy to víte. Vy dokonce víte, že nám to vadí. Vy to víte dopředu, a místo abyste byli kryti poznámkami z připomínkových míst, Legislativní radou vlády a teď jste nás tady umlátili: podívejte se, ani jedna připomínka, všechno jsme vypořádali – tak vy to místo tohoto obejdete a dáte to tady jako poslanecký návrh. Notabene už se objevilo, viděl jsem na Twitteru nebo na Xku, že tam je nějaká nejasnost. Pan ministr Rakušan říkal, že to není chyba, ale Mikuláš Ferjenčík odpověděl, že to je chyba a že to asi budete muset opravit ohledně toho úředního ověřování bydliště. Nebudu tady teď číst celou tu debatu, která se tam svedla na Twitteru. Výsledkem toho, že to nebylo připomínkováno, je to, že vy pak sem dáte něco, co se evidentně ukazuje, minimálně z výroků Pirátů na Xku, že to tady budete rovnou opravovat.

Teď se dostávám k tomu nejhlavnějšímu, to jsou principy voleb, legitimita voleb. Jak jsem řekl, v České republice je to organizováno takovým způsobem, že se na výsledky nečeká dlouho. Nikdo ty výsledky doposud nezpochybnil, v kontrastu s tím, co se děje někde v zahraničí, kde vy si berete neustále ten příklad.

A tady je potřeba podtrhnout principy těch voleb. Mám čtyři základní. Princip svobodných voleb. Princip svobodných voleb. Co dělám za plentou je jenom na mně v zásadě, takhle to je. Nevím, jakou má zkušenost Jan Jakob, ale já když jsem šel jednou hlasovat se svojí dcerou, tak ani tu malou dceru mi nepustili za tu plentu. No tak možná byli příliš jako přísní. Ale opravdu lpěli na tom bez výjimky, že za tou plentou může být jenom ten člověk sám. Princip svobodných voleb. Jsem za plentou a přes to, co komu říkám, koho jsem volil, tak tam volím toho, koho chci. Vy jste mi tady říkali příklady, že to někdo někomu připraví doma a stejně to není na sto procent. No tak na sto procent není nic. Jestli chcete něco na sto procent, tak to tady zabalme a vůbec tady nepřijímejme zákony, nic není na sto procent. Ale limitně se to blíží k nule, princip toho ovlivňování. Protože i ten člověk, který tam přijde, tak si může vzít ty lístky znovu.

Připomenutí kampaně – to tady mám přemluv bábu, to už tady zaznělo asi stokrát. Nebo případy, kdy děti vyhrožují svým rodičům, že jim neukážou vnuky. To nebyla teorie, to normálně takhle frčelo prostě na sociálních sítích. Jestli budeš volit toho či onoho, tak neuvidíš naše vnuky, tvoje vnoučata, když budeš volit ty zlé strany. A my jsme se tady doposud bavili o tom, co se děje po těch volbách, jak se to hlídá, jak se to sčítá. Ale mě, dámy a pánové, zajímá, co se děje před těmi volbami. Na to tady nikdo neupozornil. Před těmi volbami. Ty tlaky, mainstream. Správná volba, špatná volba. Důkaz? Chcete důkaz? Důkaz je to, že už dneska se lidé bojí přiznávat, koho volí, i v momentě, kdy odcházejí z té volební místnosti. To je ten slavný výsledek exit pollu, který byl na Slovensku, který říkal ty výsledky úplně jinak, než jak to dopadlo. Prostě se vytvoří v té společnosti taková atmosféra. A na Slovensku je to stejné jako tady. Úplně stejné to bude ve Spojených státech, tam to uvidíte za pár měsíců. To není jenom naše originalita. Prostě vytvoříte takovou atmosféru, že přiznat, že

někoho volím, se prostě nenosí. Volit tohohle in, tohleto volit je out. Ti lidé to nepřiznají, ani když už odejdou z té volební místnosti.

My se bavíme o tomto kontextu, o této atmosféře. A mně přijde, jako byste tady v tom nežili, myslíte, že to jako není, neexistuje to. Není tady tenhleten společenský tlak, že někdo se bojí, někdo se chlubí, koho volí, někdo to fotí, jak to roztrhal celému domu, ty volební lístky, a dává to na Twitter ještě předtím. A někdo vlastně ani neřekne, koho volí, nebo to zamumlá. Anebo vlastně někoho jiného. Ale princip svobodných voleb – i za tou plentou se rozhodl svobodně.

Řada výzkumů v Americe se právě zaměřila na to, jestli hlasování poštou je bezpečné. A v něm skutečně dochází k minimu podvodů. To já tady přečtu tak, jak jsem si nazkoumal a jak jsem si přečetl ty výzkumy. Nicméně je to proto, že ti výzkumníci zjišťovali, co se stane potom, co volič vhodí hlasovací lístek do speciální hlasovací obálky – která je skutečně v USA zabezpečena různými prvky – nikoliv co se děje předtím. A tady jsem si našel dvě studie, které provedli výzkumníci v Oregonu, kde bylo schváleno všeobecné poštovní hlasování v roce 1998. A ukázalo, že třetina voličů fyzicky vhodila svůj hlas doma do obálky za přítomnosti jiných lidí a byli pod určitým tlakem, mohli být pod určitým tlakem. Bavíme se o roce 1998. To ta doba byla, já bych řekl, svobodnější než to, co se děje dneska. Já nebudu opakovat tady ta čtyři nosná témata, u kterých je to černobílé. Kdo má názor ten, je špatný, kdo má názor ten, je dobrý. Vy jste teď jako na té správné straně samozřejmě. Riziko, že dominantní člen domácnosti vyvine tlak na ostatní členy domácnosti, je jedno z největších, pokud se týká voleb vzdálenou formou.

Princip tajných a anonymních voleb. Druhý princip. Lístek je v urně. Není rozpoznatelný, kdo ho tam dal, jak. To je také základní princip. A vy v momentě, kdy budete různě upravovat podmínky té korespondenční volby, budete muset od těch standardů ustoupit někde. Buď to bude super hyper tajné, ale pak jako tam bude hrozit, že to nebude úplně svobodné, protože pak budete muset toho člověka tedy hodně jakoby kontrolovat, že je někde sám, že to je on, a pak se to vůbec nevyplatí. Já se pak dostanu k té technice, že to vůbec není jednoduché, ta vaše jednoduchá korespondenční volba. Čím větší zabezpečení proti zneužití falšování, tím méně svobody. To je přece úplně, úplně jasné.

Princip důstojnosti. Třetí princip. Volby mají být důstojné, nikoliv snadné. Důstojné. Ve volbách se rozhoduje o tom, kam bude směřovat celá země, jaké jsou naše priority, jestli třeba zavedeme to euro, jestli budou hromadné žaloby, jestli bude zákon o referendu, jak vysoké budou daně a tak dále. Jaký je náš vztah k regulacím EU, ke Green Dealu a tak podobně. A já tady často vidím srovnání, že když už se všechno přece používá přes moderní technologie a já ovládám svůj účet internetový, bankovnictví na dálku přes počítač, přes mobil, proč bych nemohl dělat i tohle? Ale přece tohle se nedá spojovat. Nemůžete porovnávat volby, kde rozhodujete o důležitých věcech, to je ta důstojnost, s objednáním pizzy nebo s nákupem přes e-shop nebo přes ovládání internetového bankovnictví, což můžete třeba dělat denně. Ale tady ty volby, ty hlavní, jsou jednou za čtyři roky, v průměru jsou volby jednou za dva roky. Já jsem to nazval kult snadnosti a rychlosti, doba usnadňování. Někdy to smysl dává, třeba při styku s úřady, byrokracie, ale někdy to smysl nedává a to je právě u těch voleb. Čímž já neříkám zároveň, že ty volby mají být uměle komplikované.

Jenom připomenu, že na našem území je 15 000 volebních místností. Takže tady nikdo nečeká fronty jako ve Spojených státech. A já pak vysvětlím, proč o tom mluvím, nebo to vlastně můžu říct rovnou. Protože v momentě, a vy to víte moc dobře, v momentě, kdy vy tady zavedete korespondenční volbu a vlastně zvýhodníte jednu část voličů, kteří nejsou v České republice, protože budou mít větší vějíř možností, můžou volit osobně nebo korespondenčně, tak to může implikovat to, že tam není rovnost před zákonem a že se to pak rozšíří na Českou republiku, a najednou padá ten hlavní argument, který třeba řekl Marek Benda opakovaně v televizi, že v České republice si to určitě nepřejete. Ale v momentě, kdy dojde k té nerovnosti, tak ať si to přejete, nebo nepřejete, tak se to najednou může rozšířit

všude. A já tady říkám, že u nás to není vůbec zapotřebí, u nás fronty nevznikají. Je v průměru 560 voličů na jednu volební místnost. Také víte, že už, já nevím, kolem páté šesté hodiny už víme výsledky. To přece funguje perfektně.

Princip volební právo, nikoliv povinnost. Zase, to (nesrozumitelné), to není povinnost, to je právo. A výkon práva je vždy nějak omezen, nějakými limity, prostředím, okolnostmi. Koneckonců mi na tohleto odpovídáte i u jiných věcí, například u ochrany spotřebitele, dost často. A teď jde o to, aby to někomu úplně neznemožnilo volit. A proto já jsem říkal na začátku, pojďme si vytipovat – a to je ta diskuse – kterých států se to týká, aby nemuseli jezdit celý den za volbami. Čtyři pět zemí, pojďme se o tom bavit. Ale ne že vy to uděláte všude. A já teď se dostanu k tomu, jaké jsou tam další zajímavé parametry.

Další argumenty, které u toho musí zaznít. O té rovnosti a komplikovanosti, o tom jsem hovořil. Ale vy zároveň argumentujete, a já to zase chci rozbít, že chcete zvýšit volební účast. To je další argument, který zazněl, nevím, jestli dneska na mikrofon, ale minimálně na tom kulatém stolu a na těch seminářích, které k tomu byly. Tak my jsme se na jednom semináři dozvěděli, že se to nepotvrdilo například v Norsku. Moment, kdy není volební povinnost, tak prostě se nepotvrdilo, že by se zvýšila volební účast.

Já jsem si tady našel Švýcarsko. Tam to vzrostlo o 4 procentní body při referenční průměrné účasti voleb 43 %, tedy zhruba o 10 % z těch, co volí. Data ukazují, že vyšší míra efektu zvýšení volební účasti je v regionech s dlouhodobě nižší volební účastí, avšak v drtivé většině využívají korespondenční volbu ti, kteří se voleb účastní i standardní cestou, nebo účastnili standardní cestou. Zajímavá věc. V Novém Zélandu, v Austrálii korespondenční volba nezpůsobila růst ani pokles volební účasti, ale – a teď to přijde, další věc a další parametr, o kterém tady nemluvíte – vezmu to přes Finsko, ta volební účast se mění podle toho, jestli lidé důvěřují v kvalitu poštovních služeb. To je zajímavé. Zatímco osoby bez důvěry v kvalitu poštovních služeb možnost korespondenční volby neovlivnila, osoby se střední důvěrou považují korespondenční volbu jako přínos, pokud by měly do volební místnosti cestovat déle než sto kilometrů. Pro osoby s vysokou mírou důvěry je korespondenční volba atraktivní, pokud je volební místnost vzdálená dokonce třicet kilometrů. To znamená, kdo věří poštovním službám – to je super téma pro některé mé kolegy, kteří se tady tomu věnovali, můžeme do toho zabrousit – tak ti korespondenční volbu přivítají. A ti, co nevěří, tak ne.

Čímž se dostávám k argumentu, který tady nezazněl, a to je argument – princip vnější vliv, kvalita služeb pošt po celém světě. Kdo to bude garantovat? Kdo to bude garantovat, kdo to bude kontrolovat? Co se bude dít? Dámy a kolegové, Jan Jakob si tady (u stolku zpravodajů) dělal poznámky, tak doufám, že bude i pokračovat. Co se bude dít s lístky, které přijdou pozdě, ale byly odeslány včas? Budou se počítat, nebo ne? Dotaz. To je normální regulérní dotaz. Co lístky, které přišly naopak brzy? Ve Spojených státech – našel jsem si, že ve Spojených státech, třeba v Minnesotě, byly tímhle způsobem odmítnuty 4 % hlasovacích lístků z důvodu procedurálních pochybení na straně voličů. Někteří se zapomněli podepsat, podepsali se na špatném místě, špatně použili obálku, manželé třeba vhodili své volební vnitřní obálky do jedné vnější. Tak bych byl docela rád, abyste nám řekli, jakým způsobem, jakým to bude fungovat, minimálně v těch dvou otázkách, které jsem vám já tady nastínil před pár vteřinami.

Princip – a to se týká nás, to se týká nás jako klubu a vás – princip černobílý svět, to je to, co vy tady furt nám nabízíte. Platí-li teze – to je, musím říct hned na začátku, jsem rád, že jsem první v té diskusi – platí-li teze, že hnutí ANO je proti, protože v zahraničí ho nikdo nevolí, pak logicky musí platit teze, že vy to chcete proto, že vás tam všichni volí. Buď platí obojí, nebo ani jedno. Protože kdyby platilo selektivně, že... Nebo řeknu to ještě jinak: buď platí to horší v nás všech, že jsme proti tomu, aby někdo získal hlasy, a to platí na obě dvě strany, anebo to lepší v nás, že se shodneme na tom, že hájíme, obě strany, nějaké principy a politické postoje. Ale odmítám to, že vy hájíte principy a my hájíme, že tam nejsou hlasy.

Protože v té chvíli bych to mohl otočit zrcadlově opačně – my hájíme principy a vy chcete víc hlasů. A dokonce pro to moje tvrzení je o argument navíc oproti tomu vašemu. Dokonce o dva. Dva argumenty navíc.

Ten první je, že ten, kdo žádá změnu, tak je ten, kdo chce na tom vydělat. Ne ten, kdo setrvává na situaci, která je tady třicet let stejná po revoluci. Druhý argument, že na rozdíl od nás vám klesají volební preference. Takže tam se to dá tímhletím způsobem odůvodnit. Já to i přesto nepoužívám v televizních debatách, nikdy. Budu to používat v momentě, kdy to začnete říkat vy, protože to je ten černobílý svět. Takže buď se shodneme, odteď do pátku do té diskuse že to nebudeme používat, nebo to vy budete používat, že my to děláme kvůli nízkým preferencím v zahraničí, tak my budeme říkat opačně, že vy to děláte pro ty vysoké, protože pravdivé je obojí.

A teď ten samotný návrh. Jestli si může kolega Jakob zase udělat poznámky, mě by to zajímalo. Vy to chcete zjednodušit a já, když jsem se na to podíval, tak to zní hrozně komplikovaně. Takže zájemce podá žádost o zápis do zvláštního seznamu voličů. To je už dneska. Podá žádost o zaslání hlasovacích a volebních dokumentů datovkou nebo osobně dvacet pět dnů před dnem voleb. Tady už někdo říkal – osobně. Takže stejně ten člověk někam pojede. Rozumím tomu správně? Můžete mi to vysvětlit, ten rozpor? Dobře, kouká na mě přísně kolega Haas, takže zřejmě to ti lidi budou dělat datovkou dvacet pět dnů předem, vytisknou si aktuální verzi hlasovacího lístku, asi poté, že se pak rozhodne, do jakého kraje budou volit, kterou potom si stáhne ze stránek Ministerstva vnitra. Losování, do jakého kraje budou spadat hlasy ze zahraničí. Vyplní, vkládají do obálky, obálku posílají. To je jednoduché. No tak nevím. Z té debaty, co jsem viděl na Xku ohledně bydliště, tak mně to jako jednoduché pro ty lidi, úředně ověřené bydliště, tak mi to jednoduché nepřišlo.

Další poznámka k tomu. Znamená to, abychom si rozuměli, zase to přeložím do lidštiny, že volit bude možné několik týdnů předem. To znamená, že to je přesně ten princip, na který taky upozorňuji a nikdo ho tady zatím neřekl. Volby jsou normálně v těch dvou dnech a všichni se rozhodujeme na základě penza informací, které máme k tomu, koncentrovaně v těch dvou dnech, vede se kampaň a tak dále. A tady najednou někdo rozhodne několik týdnů předem, už si to nemůže rozmyslet. Už si to nemůže rozmyslet. Ztrácí ten základní princip voleb, těch informací, které má ten dotyčný člověk.

Salámová metoda. Jak jsem řekl, teď jde o korespondenční hlasování v zahraničí, v budoucnu se to může rozšířit, jak jsem řekl, aniž byste vy chtěli, rozhodnutím Ústavního soudu o hlasování u nás. Mimochodem, pak se vytvoří obrovský tlak na tu část koalice, která to moc nechce. Jaký by byl důvod odmítnutí? Já vám tady připomenu, zejména konzervativním poslancům z ODS a KDU-ČSL, jiný příklad, jako bylo registrované partnerství jako cílové řešení, a po deseti letech jste pod tlakem vy, konzervativní poslanci z koalice, kolem manželství pro všechny. Argument? Svět se vyvíjí, svět se mění. To ale bude platit i tady přece. To bude platit i tady. Svět se vyvíjí, technologie se vyvíjejí, pojďme si to všechno usnadnit. Jako když si objednávám pizzu, budu volit na dálku. (Diskuse poslanců z prostoru před řečnickým pultíkem.) Já bych poprosil svoje kolegy. Už se blížím k závěru.

Jak jsem řekl, tohleto je volební inženýrství. A já říkám, že to tímhle neskončí. Mám už nějakou politickou zkušenost, byť jsem tady druhé volební období, jak tady Jan Jakob prozradil. Ano, před dvaceti lety jsem byl v Unii svobody, v ODS, byť jako zaměstnanec, ne jako politik volený, to jsem jenom za ANO teď. Ale já už pamatuju mnohé právě z toho zákulisí a zázemí a vím, jak tyhlety snahy pokračují. Nyní jsou to korespondenční volby. Už jsem zaznamenal snížení věkové hranice na šestnáct let. To se otevře jako další téma. Omezení volebního práva starších lidí. Ano, už o tom se debatuje. Můžete mi říct, že ne? Ne! Debatuje! Říká se tomu Overtonovo okno. Vy to takhle postupně otvíráte. Já vám tady přečtu citaci ne nevýznamného debatéra, Debatní deník, kterému mimochodem, to je takový pán, kterému Ministerstvo školství schválilo prostředky na kurzy ve školách: Pokud neexistuje horní hranice volebního práva, kdy mohou senioři ve věku 90+ volit Babiše, protože se hezky

usmívá, nedává smysl mít spodní hranici volebního práva pro děti. Tím neříkám, že mají volit osmileté děti, ale že toto je zkouška konzistence, kterou ne všichni zvládnou.

Já neříkám, že to, kolegové, říkáte vy, aby mi tady zas někdo fakticky nevystoupil. Já říkám, že se o tom debatuje, že to je vždycky ten začátek. Korespondenční volba, volba od šestnácti. A pak budu zpochybňovat ty lidi, kteří mají nějaký věk, a budu je obviňovat, že se neorientují, a že tudíž by volit neměli.

Takže, milá vládo, kolegové z opozice, z koalice, suma sumárum za mě jsou tři věci – nejenom tři, ale ty tři jsou nejdůležitější rozhodnutí, která máme ve svém životě dělat důsledně osobně. Tři věci máme dělat osobně: volby, svatba a děti. Já vám děkuji za vaši pozornost. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Samozřejmě vystoupení vyvolalo faktické poznámky, a sice v pořadí pan předseda Jan Jakob, pan poslanec Jiří Mašek, paní poslankyně Ivana Mádlová. Ale nejprve načtu omluvu, která v mezičase dorazila, a sice paní poslankyně Petra Quittová se omlouvá od 22.30 hodin z osobních důvodů.

Protože pana předsedu Jana Jakoba nevidím v sále, tak ho mažu. A se svým vystoupením může vystoupit pan poslanec Jiří Mašek, faktická poznámka. Poté se připraví paní poslankyně Mádlová. Vaše dvě minuty, prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji. Vážená paní předsedající, kolegyně, kolegové, navážu na kolegu Nachera, který tady mluvil o zkušenostech z různých zemí. Jednu zapomněl. Zapomněl Tchaj-wan. Přátelé, Tchaj-wan, bych chtěl připomenout proto, že to je náš nejčastější cíl. Přestože paní Markéta Pekarová Adamová říkala, že budeme šetřit na politické turistice, tak právě tam směřovalo hodně cest, a to jak z parlamentu, čili z dolní Sněmovny, ze Senátu, tak z vlády. Co si odtamtud vozíme? Chtěli jsme továrny na čipy, chtěli jsme továrny na baterky. Dokonce jak jsem slyšel od kolegyně Mádlové, tam mají vložky pro děvčata zdarma. Je tam řada věcí, kde bychom se mohli inspirovat. Z toho všeho zůstalo jenom u myšlenek, v podstatě nic jsme tady z toho nezrealizovali. A já bych chtěl připomenout Facebook paní Pekarové Adamové z března roku 2023, kdy řekla: „Česká republika a Tchaj-wan jsou si blízcí partneři, kteří vyznávají stejné hodnoty, vyznávají svobodu, vyznávají demokracii, vyznávají ochranu lidských práv.“ Něco podobného se píše v ústavě o volbách: měly by být osobní, svobodné, demokratické. A kupodivu toto jsme si od toho Tchaj-wanu nevzali. Tam striktně trvají na tajnosti voleb, bojí se manipulace s volebními lístky při korespondenční volbě, čili setrvávají na tajné volbě. A přitom tedy se dá říct asi závěrem, že mezi námi a Tchaj-wanem – ani korespondenční volby nás nerozdělí. Děkuju za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. A nyní vystoupení paní poslankyně Ivana Mádlová se svou faktickou, poté pan poslanec Jiří Horák. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Ivana Mádlová: Paní místopředsedkyně, děkuji za slovo. Mně ještě přišel jeden dotaz, když jsem slyšela projev Patrika, a sice říkal, že co když se stane, když ty obálky přijdou brzo, nebo později. A ještě mi z toho vyplynul jeden technický dotaz, co když tamější pošta včas nepošle ty písemnosti ke korespondenční volbě tak, aby volič mohl včas odvolit, to znamená, že to bude z objektivních příčin a bude si stěžovat, bude mít námitky, že mu bylo odebráno právo z objektivních důvodů volit. To znamená, předpokládám, že jste to nějakým způsobem právně projednávali. Co z toho vlastně plyne? Protože volič si bude stěžovat, že mu to právo bylo odebráno. A co s tím tedy, jak s tímto bude naloženo?

A potom ještě k identifikačnímu lístku. To tady bylo vlastně také řečeno, že bude odloženo, ta obálka, pokud nebude ten identifikační lístek podepsán. A já jsem se chtěla zeptat, ten vlastně může někdo podepsat, protože když ta obálka přijde, ten identifikační lístek nebude podepsán, tak když ho někdo podepíše, tak jak se zjistí, že ten podpis nebude pravý? To znamená, že tím pádem může být ten hlasovací lístek v té doručovací obálce vložen nebo do té úřední vložen, tedy do té volební urny? To znamená, jakým způsobem se zabrání tomuto podvodu, že ten identifikační lístek nebude, když nebude podepsán, tak že ho někdo nepodepíše? Protože i to jsou zkušenosti z toho zahraničí.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opět děkuji pěkně z dodržení času. A nyní pan poslanec Jiří Horák, připraví se pan předseda Jan Jakob. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Jiří Horák: Děkuju. Krásný dobrý večer, dámy a pánové. Já bych odpověděl panu Nacherovi. Ano, i ti velcí nebo největší konzervativci si uvědomují, že doba se opravdu v některých momentech mění. A když byly ustavovány volby někdy řekněme ke konci 19. století nebo na začátku 20. století, tak skutečně v té době velká část populace neopustila svou vesnici třeba za celý život, ani své město. V tom se to opravdu změnilo. A já si myslím, že snad každý v této Sněmovně má někoho známého, kdo pracuje v zahraničí, studuje v zahraničí. Tak takto se mění ta doba. A myslím si, že to není tak kontroverzní téma. Tady zaznělo srovnání s USA, s Tchaj-wanem. Ale já myslím, že bližší je srovnání s Evropou. A v Evropské unii to není problém snad v 23 státech, jestli dobře počítám. Tak to je jen taková technická poznámka. Děkuju za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opět děkuji pěkně za dodržení času. A máme přihlášku pana předsedy Jana Jakoba k faktické, poté pana poslance Milana Ferance. Prosím.

Poslanec Jan Jakob: Děkuju. Vážená paní místopředsedkyně, dámy a pánové, mám několik poznámek, kdy se pokusím fakticky odpovědět.

Nicméně na úvod, je mi poměrně líto, že z naší diskuse k vystoupení pana kolegy Babiše je mezinárodní ostuda, kdy už v Rakousku jsou, když on má rád ty titulky, titulky následující: Tschechien: Babiš nannte Österreicher komplette Narren. Já se omlouvám našim sousedům do Rakouska. Rozhodně to není názor Poslanecké sněmovny, že by byli naši sousedi tímto sprostým slovem nazýváni. Máme je v úctě, rádi k nim jezdíme a jsme rádi, když jezdí k nám.

Udělal jsem si několik dalších poznámek. Kolega Nacher se tady pohoršoval nad tím, že před schválením programu schůze vystoupili čtyři koaliční poslanci s přednostním právem. Ono je zvykem, že tady vystupují poslanci s přednostním právem, obzvláště z řad opozice, před schválením jakékoliv schůze. Tak jenom fakticky. Ti koaliční čtyři využili 40 minut, ti opoziční potom 6 hodin a 32 minut. Tak aby v tom bylo fakticky jasno.

Dále pak říkal něco o generální shodě. Bylo by to hezké se dohodnout. Já jsem tady uváděl několik dokumentů, citací, kdy jste chtěli korespondenční volbu, a najednou říkáte, že ji nechcete a že přes to nejde vlak. (Předsedající: Čas.) Děkuju. Přihlásím se ještě jednou, abych odpověděl na další dotazy.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Milan Feranec, poté pan poslanec Patrik Nacher. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, paní předsedající. Dámy a pánové, kolega Nacher tady vlastně položil některé otázky, na které předkladatelé neodpověděli, a zvlášť mě zaujal vlastně ten princip, co se stane, když tu doručovací obálku odešlu včas a ona přijde později. Správně by neměla být zahrnuta – tento volič do seznamu a neměl by hlasovat. No jo, ale obecný princip, který se u nás uznává, je: ve správním právu a v dalších věcech jakákoliv písemnost je doručena včas, pokud byla podána k poštovní přepravě ve lhůtě. Anebo se bude něco tolerovat? Den, dva, tři? A pokud někoho vyřadí ta komise z hlasování a on potom napadne, že podal včas k přepravě, ale nepřišlo to, proběhne soud? Takže obecně podle platných principů by to mělo být podáno řádně, protože jsem podal včas k přepravě, ale jak se potom zachová ta komise? To je ten dotaz. Já říkám, správně by to měli nezapsat do toho seznamu, ale problém je, že může skutečně se domáhat u soudu, že nebyly dodrženy obecné předpisy. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A objevila se zde celá fronta faktických. Abyste měli přehled, načtu je. Nejprve pan poslanec Patrik Nacher, předseda Jan Jakob, paní poslankyně Berenika Peštová a poté pan zpravodaj. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já si myslím, že teď jste viděli v přímém přenosu, nevím, jestli se to i vysílá, tak to viděli i lidé venku, jak přesně vypadá ta naše nekomunikace. Já jsem tady položil některé otázky, paradoxně mně na ně odpovídá Milan Feranec z našeho klubu. A první vystoupení Jana Jakoba, místo aby reagoval na ty otázky, tak odpovídá na něco, co jsem já neřekl. Já jsem nevyčítal, že jste mluvili 40 minut s přednostním právem. Klidně jste mohli mluvit třeba čtyři hodiny. Já jsem vyčítal, že ti vaši politici s přednostním právem vystoupili před otevřením rozpravy a my jsme na ně nemohli reagovat. To byla ta podstata, ne jak dlouho mluvili! To já nevím, proč vy si vymyslíte věc, kterou jsem neřekl, a pak na ni odpovídáte a máte pocit, že jste to objevili.

To samé s tím, a to jsem také tady vysvětloval, že jsme něco říkali před sedmi lety. Já jsem vám tady citoval vašeho premiéra, který před čtyřmi lety byl proti korespondenční volbě. Tak už to prosím nepoužívejte, protože to jde na obě dvě strany. Vy ty názory měníte také. Bavme se o tom, co je teď, ne to, co někdo řekl před pěti, sedmi, deseti lety, zvlášť když vy v tom plavete také! To prostě není argument. Já to tady vysvětluji, docela si myslím, že podrobně, a pak se přihlásí Jan Jakob a zopakuje to znova. To mám pocit, jako že se úplně míjíme. To tady prostě je v přímém přenose vidět, že vy nejste schopni komunikovat ani na téhle elementární úrovni. My dáme nějaké otázky, neútočné, a odpovídá mi na to Milan Feranec. To je prostě úplný blázinec. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní s faktickou k průběhu debaty pan předseda Jakob. Prosím.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Jak jsem uvedl na konci předchozí faktické, tak budu dál odpovídat na ty dotazy, co zazněly v rámci faktické. Kolega Nacher dále se mě ptal ohledně toho, co jsem tady zmínil s mou babičkou. Ano, pustili mě samozřejmě s mou nevidomou babičkou za plentu, protože tím vyhověli zákonu, a já jsem jako osoba blízká jí pomohl zvolit tak, jak chtěla, tajně a svobodně.

Dál mě požádal, abych si udělal poznámku. Já jsem si udělal. Když se žádá o zaslání té hlasovací dokumentace datovkou, ano, v současnosti to nejde jinak, ale ten návrh jde ruku v ruce s návrhem o správě voleb, který jsme tady přednedávnem projednávali, a od roku 2026 půjde požádat i elektronicky.

Padly tady dotazy na termíny doručování. Jako že by to dorazilo dřív, to úplně možné není, jak tady padl jeden dotaz, protože to tam jsou termíny na požádání. A druhý faktor, ano,

to i kolega Feranec tady říkal, je to doručení. A v tom zákoně, asi to nestihnu odcitovat, tak jenom odkážu – v § 57c odst. 4 a 5 je to jasně popsáno, tedy i to, že doručovací obálky doručené po lhůtě podle odst. 4 uloží zastupitelský úřad nerozlepené k volební dokumentaci a nejsou započítány. Vymyslíte-li lepší princip (Předsedající: Čas!), podejte návrh v druhém čtení. Budeme rádi. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Také děkuji. A já nyní jenom upřesním technicky pro kolegy, mně se zde zobrazují faktické poznámky způsobem, který já nijak neovlivním, a přesně v pořadí, v jakém tady jsou, čtu vaše pořadí. Nyní je paní kolegyně Berenika Peštová, poté pan poslanec Radek Vondráček, Hubert Lang, Vladimír Zlínský, Ivana Mádlová a Patrik Nacher. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Já se omlouvám za ten šum, který tam nastal, protože já jsem si dávala faktickou na pana Jakoba a on mi tam skočil znovu. Tak proto jsem se tam jako – neříkám rozčilovala, ale je to zvláštní. Dobře, v pohodě, děkuju. Ubíhá mi čas.

V každém případě já jsem chtěla ve vás, pane Jakobe, když jste tady napadal, jak dlouho mluvíme my, jak dlouho mluvíte vy... (Předsedající: Prosím prostřednictvím. Děkuji.) Prostřednictvím paní předsedající. Já jsem ještě nestačila ani tu větu dořící. Děkuji. Jsem občas rychlá, ale teď jsem opravdu byla asi pomalá. V každém případě, pane poslanče Jakobe, prostřednictvím paní předsedající, vy jak se nám tady střídáte, jak nám tady vždycky něco řeknete, pak odejdete – vy jste tady chvilku byl, pak jste šel asi někam na večeři nebo někam, v každém případě my chceme na vás reagovat, ale vy už tady nejste, že ano? Takže většinou to zase třeba za vás vezme jiný z té party, z té pětky, takže si zase povídáme s někým jiným. Ale mohli jsme se tohoto ušetřit, kdyby opravdu ten zákon šel tak, jak měl jít. Tím, že jste ho sem dali jako poslaneckou iniciativu, tak se nemůžete divit, že to vyvolalo to, co to vyvolalo. Ale i to by mně ani nevadilo, ale doteď jsem nedostala odpovědi na to, co jsem se ptala. Proč to nebylo v legislativním plánu prací? A doteď mi nikdo neodpověděl! Stále se tady točíme, říkáme si nějaké detaily, ale já to chci vědět. Jestliže to byla pro vás taková priorita, a jak vy říkáte, že byla, proč jste si to do toho plánu nedali? Proč jste to neudělali? Proč si to ministerstvo v tom roce 2022 v prosinci nedalo na rok 2023 do legislativního plánu prací s tím, že bude předloženo Sněmovně, řeknu, třeba do září a bude se na tom intenzivně vyšívat? To jste neudělali. A takhle jste to neudělali se spoustou zákonů a to mi vadí! Vy jste se tady prsili a říkali, že budete jiní, že nebudete právě postupovat tímto způsobem, že nebudete sem dávat do Sněmovny zákony prostřednictvím poslanců, aniž by byly zpracovány (Předsedající: Čas.) studie dopadů a všechny legislativní postupy. (Předsedající: Čas prosím!) Já se přihlásím znovu.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Radek Vondráček, připraví se pan poslanec Hubert Lang. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Já bych chtěl využít té přátelské atmosféry, která tu nastala, kde dvě minuty až tolik neznamenají, a chtěl bych reagovat na pana předsedu Jakoba, který se podivil nad délkou řeči. Já bych chtěl říct, že tomu se říká filibuster. Podle Wikipedie je to politická zdržovací taktika spočívající ve dlouhém řečnění. To je normální, že my mluvíme déle. Já si pamatuji, jakého krásného filibusteru jste se dopustil vy, prostřednictvím paní předsedající, v minulém volebním období, kdy jste dokázal sám zablokovat přijetí zprávy o hospodaření České televize až do konce volebního období. Je to taktika běžná, zvlášť třeba v americkém Senátu, kde nějaký senátor, on se jmenoval James Strom, mně se to dobře pamatuje, který mluvil více jak 24 hodin. Náš český poslanec drží rekord ve Vídni dodnes, myslím, že se jmenoval Krečmer a mluvil 16 hodin.

Co mě ale zaujalo, když jsem si našel tu Wikipedii, že to záhadné slovo filibuster pochází z francouzského flibustier, což je zkomolenina nizozemského slova vrijbuiter a znamená to původně pirát. Takže my tady vlastně dneska děláme piráty a to by vám mělo být sympatické. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní se svou faktickou poznámkou pan poslanec Hubert Lang, poté pan poslanec Vladimír Zlínský. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Dobrý večer, velice stručně a krátce. Já jsem ve druhé skupině, která tady bude od deseti do jedné, nebo jak se to potáhne. Já vám řeknu osobní pocit, který z toho projednávání mám, tady z toho projednávání. Po tom projevu kolegy Patrika Nachera, prostřednictvím paní předsedající, když jsem se díval tady doprava na těch pár poslanců, kteří tady drží nějakou příslužbu, já vám řeknu dojem, jako když máte někde nějaké slepice, nebo abyste se neurazili, a teď prší a ty slepice tam sedí a teď tam na ně prší a ony jsou takhle pořád menší, menší, menší a menší. S každým tím argumentem kolegy Nachera se jasně ukazuje, jestli toto je, milá pětikoaliční vládo, jeden z vašich parníků, jeden z vašich základních majstrštyků, které jste chtěli prosadit v tomto volebním období, je to čiré zoufalství. Padají tady z naší strany dotazy, vy na ně nejste schopni reagovat. Každý z nás v životě byl třeba účasten nějakých volebních komisí třeba v České republice, já jsem byl v mnoha těchto komisích. Jedna z věcí je, že vždycky je dobré, když tam jsou nějací zástupci politických stran, protože tam přijdou nějaké hlasy, pak se to porovnává, nějak to třeba úplně nemusí sedět, teď někdo má na to názor takový, někdo má na to názor makový. Dokážu si představit, kdo dneska pracuje na těch zastupitelských úřadech, kde budou tyto zvláštní volební komise, většinou ti diplomati tam na to delší vyslání mají své rodinné příslušníky, já jsem také byl na konzulárkách, a prostě teď tam je nějaká ta komise. Potom bychom se mohli začít bavit, jak říkal přesně Patrik Nacher, a už to tady zaznívalo, vy v tom zahraničí cítíte, že máte nějaké poslední zbytky voličů, zejména ty mini pidi strany prostě, a vy od toho očekáváte pouze toto a nabouráte jednu z věcí, která tady opravdu funguje ještě, a to je vlastně volební systém. Já v tom cítím opravdu toto. My budeme mít milion argumentů, každý máme vystoupení, ale prosím vás, z mého pohledu úplně laického k této věci, protože my jsme to samozřejmě mnohokrát probírali, máme na to lepší odborníky, já vidím, že to je nepřipravený, vy to tlačíte, a jak tady tlačíte celé ty dva roky, je to katastrofa. Tak tohle je z mého pohledu katastrofa na druhou. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. Nyní pan poslanec Vladimír Zlínský. Připraví se opět pan poslanec Patrik Nacher. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, já si dovolím také reagovat na pana poslance Horáka, který tady bohužel není, nicméně on tady řekl něco v tom smyslu, že ta korespondenční volba je ve většině evropských zemí a je to tam v pořádku. A já bych se chtěl zeptat, jak to ví, že je to v pořádku. Dělaly se nějaké studie nebo statistiky o počtu těch lidí, kteří byli nějakým způsobem přesvědčeni, aby volili jinak, než by volili jinak o své vlastní vůli? Já jsem takovou statistiku neviděl. Takže říkat, že je to v pořádku, může být dosti ošemetné, pokud takové šetření nebude provedeno. Bez takového šetření nemůžeme říct, jestli je to v pořádku, nebo není. Tak před tím bych varoval. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Patrik Nacher s faktickou poznámkou, poté pan předseda Aleš Dufek. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. No, já musím reagovat na kolegu Jakoba. Já to fakt nechápu. Já jsem mluvil docela pomalu, srozumitelně, ty poznámky mám úplně jasně, a on mi zase při svém druhém výstupu odpovídal na něco, co jsem neřekl. Já jsem přece řekl, že když má někdo zkušenosti s tím, že doprovázel někoho, kdo má zrakové postižení, proč jste tu osobní zkušenost nepromítli do toho návrhu, abyste pomohli těm lidem se zrakovým postižením, kterých je 50–70 tisíc. Já jsem neřešil, jestli ta volba byla tajná, nebo ne, jestli tam pomáhal pan poslanec, nebo ne. To si mě spletl s někým jiným. A on mi odpovídá zase na toto. Já už to fakt nechápu. Je to tam, vyjedeme si stenozáznam. To je fakt jako u bláznů. Prostě kolega Jakob to má asi jako sport. On odpovídá na něco jiného, co tady nezaznělo, stoprocentně nezaznělo, vím, co jsem tady říkal, protože jsem tady u toho stál, když jsem to tady říkal, že jo, logicky, a on přesto sveřepě opakovaně se hlásí do debaty a odpovídá mi na něco, na co jsem se ho neptal, co jsem netvrdil, co jsem si nemyslel. A to se tudíž nikam neposuneme. Odpověď na otázku, na kterou se snažil odpovědět Milan Feranec, jsem se tedy nedozvěděl. Takže to nevíme, tam to řešeno není. Někdo to pošle včas, přijde to později. Děkuji, neodpověděli jste, budeme zase řešit něco, co tady nikdo neřekl.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. Nyní pan předseda Aleš Dufek. Následně se hlásí pan poslanec Radek Vondráček. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Já se omlouvám, že patřím možná k těm, kteří zdánlivě odbíhají a přibíhají, ale tuhle diskusi celkem pozorně sleduji, protože samozřejmě téma korespondenční volby dostalo až téměř mytické rozměry v posledních týdnech.

Chtěl bych říct možná jenom jednu myšlenku. Veškeré tady ty připomínky, co tady kolega Nacher říká – my jsme tady velmi demokratický parlament, jsme v prvním čtení, primárně se bavíme o nějakém věcném záměru, bude velký prostor do druhého čtení, aby pak jednotlivé věci byly třeba načteny v podobě různých pozměňovacích návrhů, různých vylepšení, může se o tom vést nějaká diskuse. Nemá cenu v prvním čtení se tady zabývat právě těmi detaily. Buďme v tom upřímní. Teď se bavíme hlavně o tom, jestli se zákon pustí, nebo se nepustí. Od toho je první čtení. A pak jako ty detaily řešme nadále na výborech a pak případně ve druhém a dalším čtení.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opět děkuji za dodržení času. Nyní pan poslanec Radek Vondráček, poté pan poslanec David Kasal.

Poslanec Radek Vondráček: Já opravdu jenom fakticky. Já jsem se v podkladech dočetl, že těch částečně nebo úplně nevidomých je dokonce 84 000. Já o tom budu mluvit potom ve svém projevu. Jde opravdu o ta čísla, že v té zdůvodňující zprávě mně úplně chybí jakékoliv statistiky, jakákoliv čísla. Mluví se tam obecně, že krajané žádají o korespondenční volbu. Dozvěděl jsem se na semináři, který jsem pořádal, a z různých mediálních vyjádření, že až 600 000 krajanů žije v zahraničí, ale konkrétní čísla opravdu nikdo neví. Já můžu použít například slovenskou zkušenost z prezidentských voleb. Slováků je údajně v zahraničí 300 000. Volilo v parlamentních volbách 60 000, takže je jich dvakrát tolik. Já když to vynásobím dvěma, tak je to 120 tisíc. U těch Slováků se to ale vyvíjelo postupně, oni se to učili. Začínali myslím na šesti tisících. Já když budu opravdu velice rozumný, tak my se bavíme třeba opravdu o nějakých hlasech, které nebudou vyšší než ty hlasy nevidomých. Takže velice těžko se vám bude odůvodňovat ta korespondenční volba, že chcete pomáhat občanům v zahraničí, trávíme tím celé noci, bavíme se o nedokonalostech toho návrhu, a přitom neřešíte vlastní lidi ve své zemi, kterých je možná víc a volilo by jich víc.

A jenom velice rychle na kolegu Dufka. To je ten problém, když chybí nějaká širší společenská diskuse předtím, než se ten zákon podá, když chybí připomínkové řízení, když

chybí odborné posouzení a když chybí nějaký širší konsenzus. Pak se to sekne už v prvním čtení. My jsme to zažili mockrát například u EET. Když chybí aspoň nějaká základní shoda, musíte předpokládat, že tahleta debata nahrazuje tu celospolečenskou. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec David Kasal, posléze je přihlášena paní poslankyně Helena Válková. Prosím.

Poslanec David Kasal: Paní místopředsedkyně, děkuji. Jenom vaším prostřednictvím bych chtěl říct, že jsem Patriku Nacherovi rozuměl oproti panu poslanci Jakobovi. (Potlesk z řad ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Válková, připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji, paní místopředsedkyně. To je asi otázka individuálního vnímání. Jenom taková noticka k tomu, co tady zaznělo od pana kolegy Kasala.

Ale já bych chtěla reagovat na to, co tady řekl pan poslanec Dufek, totiž že tady jsme v prvním čtení a že bychom se měli věnovat tedy těm podstatným věcem, které by nás měly dovést potom k tomu rozhodnutí pustit do druhého čtení, nebo ne. A o tom to je. Já jsem se teď vrátila právě z televizní debaty a tam musím říct, že jsem neměla ani možnost říct ten závěr, měla jsem z toho takový pocit, že to bylo useknuté, alespoň v neprospěch mého vyjádření. A já jsem tam chtěla říct, a řeknu to tady, podle mého názoru, já to zítra řeknu ve svém projevu, který mám přichystaný, tady nejsou právě splněny ty základní předpoklady ústavní rovnosti, nechci používat zrovna toho silného slova diskriminace, kdy právě skupina českých občanů, pokud bychom to v tomto znění přijali, by za stávajícího znění Listiny základních práv a svobod a ústavy byla – já to řeknu odvážně, zašeptám – diskriminována. Já vím, že to neradí slyšet ani kolegové zprava, ani zleva. Ale já když tu ústavu a Listinu si čtu, tak jsou tam články, které přímo vybízejí k úpravě. Ale na to asi těch 120 hlasů nemáme, takže zavřeme oči a budeme dělat, že prostě takovéhle bílé místo, jak jsem to nazvala, neexistuje. Ale ono existuje.

Takže jako právnička bych byla ráda, kdybychom si nejdříve udělali pořádek právě tím, že ty základní předpisy jsou v pořádku se zákony, které jsou jim nutně podřízeny, které musí být v souladu. Jinak to bude zase řešit Ústavní soud, to je jasné. A už toho je myslím na ten Ústavní soud hodně. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já také děkuji. Nyní paní poslankyně Mračková Vildumetzová, poté pan předseda Jakob. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Paní místopředsedkyně, kolegové, kolegyně, já bych také – reakce na pana Dufka, který nás tady vyzýval k tomu, že jsme v prvním čtení, že může tady probíhat ta diskuse. Jasně se tady teď velmi kompetentně vyjádřila paní Válková, která si myslím, že má velkou erudici. Já samozřejmě vnímám i vás jako předsedu vašeho poslaneckého klubu, jako jednoho z těch, který se opravdu snaží vyjednávat slušně a velmi korektně. A já se tady snažím dneska celý den slušně a korektně říct, že nám ten zákon ta koalice ani nepředstavila. Nestáli jsme jí za to, když ho vkládala do systému, aby si nás třeba zavolala a řekla, dneska vkládáme do systému zákon o korespondenční volbě, chtěli bychom vám ten zákon představit a poté bude projednán. K ničemu takovému nedošlo. A já prostě pořád vidím ty rozdíly, že když pan ministr vnitra,

který je zodpovědný za volby, před několika měsíci přinesl zákon o správě voleb, kde jsme měli shodu, tak to šlo vládním návrhem, a tento návrh zákona, který podle mého názoru – já nevím, jak to mám pořád vysvětlit, že musíme udělat všechno pro to, aby lidé věřili ve volební systém, aby nevnímali to, že dojde k tomu, že volby musí být samozřejmě spravedlivé a férové. A vy opravdu přicházíte s tím, že chcete něco protlačit v roce 2025 a digitalizaci a všechny následné věci budou až od 1. ledna roku 2026. Kdyby pan ministr vnitra to stihl, ale on to předložil a bude to až v roce 2026. Já se tady na to pořád ptám, jestli mi to někdo může vysvětlit. (Předsedající: Čas.) A nikdo mi na to nedokáže odpovědět. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan předseda Jan Jakob, poté pan poslanec Milan Feranec. Prosím.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Vážené dámy, vážení pánové, já nechci s kolegou Nacherem polemizovat o tom, jestli si rozumíme, nebo nerozumíme. Díval jsem se na stenozáznam, zatím to tam není. Já to mám v poznámkách, že říkal, že ho za plentu s jeho dcerou nepustili, a ptal se mě na mé zkušenosti z toho, co jsem popisoval s mojí babičkou. Myslím si, že to není důležité, rád se s ním pak na to podívám. Ale co je důležité, a za to děkuji, že vlastně tím příkladem, který jsem tady uvedl, tak jsem vyvolal tady u vás diskusi, odezvu. A já se k tomu hlásím a budu rád s vámi, s kolegou Nacherem, s kolegou Vondráčkem, který to také zmiňoval, rád se o tom budu bavit. Vyvolejme diskusi, bavme se s asociací zrakově postižených a nevidomých, co by jim pomohlo v průběhu volebního procesu. Já budu rád, když najdeme nějaké řešení kromě toho, které je v současné legislativě, které jsem tady citoval, že s dotyčným může jít za plentu a hlasovat někdo další, ideálně osoba blízká. Je tam systém důvěry přirozeně. Jestli najdeme nějaké lepší řešení nebo něco, co jim pomůže, já budu velmi rád. Hlásím se k tomu. Bohužel já jsem tady také předtím nebyl v některých fázích, ani jeden z kolegů tady není, já jim to řeknu pak i osobně a budu rád, když společně najdeme rozumné řešení. A to je ta správná cesta... (Předsedající: Čas.), jak se o tomto návrhu bavit na konkrétních řešeních. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A zatím poslední faktická v této sérii – a už nikoli. Takže nyní pan poslanec Milan Feranec, poté pan poslanec Milan Wenzl. Prosím.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, paní předsedající. Dámy a pánové, já budu reagovat na kolegu Dufka. Obecně souhlasím s tím principem, o čem se rozhoduje v prvním čtení, to je jasné, a že to lze dopracovat. Ale obávám se, a to je můj pohled, že právě ten problém pozdě dodané, ale včas předané obálky je téměř neřešitelný. Nebo neřešitelný. Na jedné straně máme princip, že se hlasuje jenom do určené hodiny. Tečka. Když přijdete u nás k volbám ve 14.10 v sobotu, tak řeknou konec, nemůžete vhodit lístek později. Na druhé straně je tady princip, že skutečně listina se považuje za doručenou podáním poštovní přepravě. A já se obávám, že ten problém není ani řešitelný, a uvidíme, kolik takových bude. Bude jich nepochybně víc. A proto máme si tyto věci vyjasnit, než budeme například hlasovat o vrácení k dopracování, a to se přece hlasuje v prvním čtení. Takže z mého pohledu je téměř neřešitelný ten problém a skutečně i toto může být důvod pro vrácení k dopracování. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Milan Wenzl a poté se připraví pan předseda Aleš Dufek. Prosím, ujměte se slova.

Poslanec Milan Wenzl: Děkuji, paní předsedající. Já nevím, jestli jsem se nepřeslechl v době, kdy jsem byl třeba pro kávu nebo na toaletách, ale nevím, jakým způsobem to je, když

má český občan v cizině dvoje občanství, jestli může jednou hlasovat opravdu – jakoby tady bude hlasovat v Čechách a pak může hlasovat třeba v Americe? Může. Tak v tom případě je to v pořádku. (?)

A ještě na jednu věc jsem se chtěl zeptat paní předsedající prostřednictvím paní předsedající, že jsem také nerozuměl pořádně, když jste měla proslov, co to znamená, když jste řekla, že mluvíte naplacato. Já vůbec nevím, co to je jakoby naplacato. Tak jestli budete tak hodná a odpovíte mi. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní pan předseda Aleš Dufek, poté pan poslanec Michal Zuna. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Aleš Dufek: Samozřejmě co řekl tady pan kolega, prostřednictvím paní předsedající, pan kolega Feranec, že některé věci jsou tam možná na to, aby se ten zákon vrátil k dopracování, to je samozřejmě legitimní názor. Já si to tedy nemyslím, myslím si, že se o tom můžeme bavit dál. Neznám lepší demokratický proces než to, že to projednáváme tady, takovým způsobem poměrně obsáhlým o tom diskutujeme tady ve Sněmovně. Měl jsem velmi dobrý dojem ze včerejšího dne, kdy jsme tady schopni se my poslanci bavit, tak i z hlediska třeba té tragické události na Filozofické fakultě a případných různých diskusí o zbraních, o zákoně o zbraních a střelivu jsme schopni dokonce v těch dvou stech lidech dát tomu nějaký racionální rozměr. Já patřím k těm a naše strana k tomu směru v rámci naší pětikoalice, která vítá klidný, racionální, pomalý postup a diskusi o tom všem. Já vám fakt slibuji, já se s kýmkoli, kdo se ke mně přihlásí, potkám, můžeme se o tom bavit, můžeme to rozebírat, nemám s tím nejmenší problém v tom období do konce druhého čtení.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Michal Zuna, poté se připraví paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji za slovo. Já jenom krátce doplním odpověď pro pana kolegu Wenzla, co se týče toho dvojího občanství. Tam samozřejmě, ale to už platí i dnes, pokud má někdo občanství České republiky a například Spojených států amerických, tak volí v obou těch zemích. Může volit samozřejmě i prezenčně, pokud to stíhá obletět. Stejně tak je to i v případě toho, že to druhé občanství je ze země Evropské unie, s jedinou výjimkou, a to jsou volby do Evropského parlamentu. Tam samozřejmě pokud má někdo občanství například tak jako moje kamarádka, která má občanství chorvatské a zároveň i české, tak v případě evropských voleb si samozřejmě musí vybrat jednu z těch zemí, ve které bude volit do Evropského parlamentu.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A poslední faktická. Dobře, už zase předposlední, takže nyní paní poslankyně Mračková Vildumetzová, poté pan poslanec Feranec. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Reakce na pana předsedu Dufka. On říká racionální rozměr. Vy moc dobře víte, pane předsedo, že já jsem tady včera vystupovala, prakticky jsem prosila, abychom dali přednost zákonu o zbraních ohledně digitalizace, aby došlo v co nejkratší době k propojení těch systémů. Prosila jsem, abyste se jako předsedové klubů dohodli. Já jsem přesvědčena o tom, že dneska mohl být už ten zákon projednán, mohl být schválen. Já si myslím, že by bylo určitě na dohodě předsedů poslaneckých klubů dát tam i nějaký časový limit. Jsem přesvědčena o tom, že by to byly tři čtyři hodiny maximálně, a tento zákon již mohl být schválen a mohl putovat do Senátu. Opravdu si myslím, že to propojení těch systémů jako takových může velmi pomoci. A i když

pan ministr jasně říká, že je to až rok 2026, tak je to o této vládě, co si dá za priority, a myslím si, že tady u té věci by ta priorita měla být. Máme tady ministra pro legislativu, máme tady Digitální informační agenturu, tak předpokládám, že vynaloží veškeré úsilí, aby to bylo dřív. A je to i pochopitelné.

Zároveň říkáte, že tady probíhá ta diskuse. Já bych očekávala – víte, volební zákon spadá pod Ministerstvo vnitra. Pan ministr vnitra tady dneska byl dvě tři hodiny. Myslím si, že se pod to podepsali všichni vicepremiéři, když to tak řeknu, respektive předsedové stran, nějakým způsobem se tady střídají. A já když jsem ráno zjistila, že je dneska jednání vlády, tak vy si dneska svoláte mimořádnou schůzi a zároveň si uděláte jednání vlády, takže vlastně říkáte (Předsedající: Čas prosím.) – nás názory té opozice nezajímají.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Milan Feranec se svou faktickou a poté paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, paní předsedající. Dámy a pánové, já zareaguji na to, co říkal pan kolega Zuna. Jsem rád, že připomněl ten Evropský parlament. Ten problém může být v tom, že já, občan České republiky, můžu žít nějakou dobu v zahraničí, odvolím korespondenčně u nás, 35 dní předtím pošlu všechno, vrátím se do země a volím znovu. A já se ptám – tím pádem mám dva hlasy ve volbách do europarlamentu. A já nevím o tom, že by si státy vyměňovaly nějaké rejstříky, seznamy voličů, aby tomu zabránily. Tak to je další věc, nad kterou je potřeba se zamyslet, protože normálně má mít volič jeden hlas. Nevadí mi, když bude volit u nás a v Americe, to jsou dvě tělesa. Ale jeden sbor, aby jeden volič mohl mít dva hlasy, to je divné. A jak to tedy vyloučíte? Pokud je nějaký systém, že se to pošle, obešlou se všechny státy EU, aby to vyloučily? A kde? U mě doma, anebo v tom jiném státě? Toto by mě fakt zajímalo. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní paní poslankyně Berenika Peštová vystoupí s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Já bych taky chtěla zareagovat na svého ctěného kolegu, pana poslance Dufka. Vy jste strašně slušný člověk, pane poslanče. Já vás mám hrozně ráda, protože s vámi se dobře diskutuje. Ale teď jste nám trošku zahrál na city a to od vás nebylo hezké. To opravdu nebylo hezké.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opět poprosím – prostřednictvím předsedající.

Poslankyně Berenika Peštová: Prostřednictvím paní předsedající. Tady spíš jde o to, vy jste tady zmínil ten věcný záměr. No ten věcný záměr je ještě před tím paragrafovým zněním, a tady už máme to paragrafové znění. O to nejde. Ale právě tahle diskuse měla proběhnout předtím a možná říkám – viděl jste doteď, že by mně, pane poslanče Dufku, prostřednictvím paní předsedající, někdo odpověděl na to, proč, když už to máte v tom programovém prohlášení, jste si to nedali do toho plánu legislativních prací? Doteď mi ještě nikdo neodpověděl. Je pravda, že vicepremiéři se tady střídají, ale doteď mi ještě nikdo nepřišel říct, proč to tam nebylo. Byl to záměr? Asi jo. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Taktéž děkuji. Nyní tedy vystoupí paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová, poté paní poslankyně Věra Adámková. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Já bych chtěla navázat na mého kolegu pana Ferance, který tady vlastně říká ty příklady, proč je tak strašně důležitá ta digitalizace. Ale ta digitalizace podle toho zákona o správě voleb, který jsme tady schválili před několika měsíci, tak ta bude až po 1. lednu 2026. Až bude ta digitalizace, bude to skvělé, protože budeme vědět, kolik bylo vydaných voličských průkazů, kolik bylo odevzdaných. Bude absolutní kontrola nad veškerými voličskými průkazy, nad těmi daty, budou propojené všechny ty okrskové volební komise. A proto já prostě pořád nerozumím tomu – já bych pochopila, kdybyste ten zákon přinesli a řekli jste, že ta platnost a účinnost bude po 1. lednu 2026. Tak bych to ještě chápala. Ale já prostě nerozumím tomu, proč chcete tu platnost a účinnost v roce 2025, když ještě ta digitalizace nebude hotová. Nikdo mi na to do této chvíle opravdu nedokázal odpovědět.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji a nyní vystoupí paní poslankyně Věra Adámková. Prosím.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Dámy a pánové, já jsem se domnívala, že už jsem se zeptala jasně. Během poslední půl hodiny mám sedm dotazů opět od našich posluchačů či diváků, kteří i v tuto pozdní hodinu věnují pozornost jednání Poslanecké sněmovny. Je to o tom, že stále mají obavy, někteří tam dávají i příměry a své zkušenosti ze zahraničí, a to je to, co už tady říkali někteří kolegové. Já se ptám znovu, jakým způsobem – a ve znění toho zákona to není – jakým způsobem zabráníte zneužití? Jakým způsobem je ošetřeno, aby opravdu ten člověk nemohl odvolit dvakrát? Vy říkáte, není to možné. Protože to myslíte asi dobře, já chci všechno vidět pozitivně, ale prosím vás, život, tak to není. A ti lidé mi dávají jasné příklady ze zahraničí a už vidí, jak by se dala tato situace obejít či udělat jinak.

Víte dobře, že digitalizace nám zatím nefunguje. Je to chyba, ale prostě nefunguje to tak, jak by mělo. Musí se s tím určitě ještě popracovat. Víte, kolikrát sami dáváme opakovaně nejrůznější údaje o vlastní osobě? Přitom by se to dalo vytáhnout z nějakého registru. Čili tito lidé mají poměrně asi oprávněný... nebo už mají nějaké zkušenosti, jak tam píší, obavy a není jim to jasné. Mně to taky není jasné. Takže prosím o jasnou odpověď. Nebo řekněte, dopracujeme, nebo prostě nějakým způsobem takto se k tomu postavte. Protože opravdu zatím není jasné, jak by se nedal zneužít tento systém. A já si myslím, že by to mělo být nějak jasně dané, aby ti lidé měli jistotu, že toto je ošetřeno, abychom tu jistotu měli my, protože představa, že se podívají pouze do databáze, kde jim vyběhne – nechci říkat jméno, abych náhodou se nedotkla někoho, i kdybych vybrala nějaké kuriózní, mohlo by se stát, že by se tak někdo jmenoval, tak Červená Karkulka už dostala tady hlasovací lístky, čili nebude nikde daná. Já to tam nenacházím a ti lidé, kteří píší, taky ne. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně z dodržení času. Ještě tady mám s faktickou pana předsedu Aleše Dufka. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Já budu jenom reagovat. Digitalizace je digitalizace, teď řešíme korespondenční volbu. Samozřejmě bylo by to ideální, nevypadá to možná v této chvíli tak úplně ideálně. Všechny ty námitky, které tady zazněly, jsou vzneseny v rámci prvního čtení. Myslím si, že koalice, pokud chce si svůj zákon obhájit, tak se s nimi nějak musí vyrovnat. Musí nějakým způsobem to všechno vysvětlit případně, pokud je někomu něco nejasné.

Co se týká té poslední poznámky ohledně slušnosti, nemám pocit, že by ta diskuse byla neslušná, že byste se chovali neslušně vůči našemu klubu. Logicky se chováme maximálně slušně i my takhle. Ale umíme se chovat i třeba jinak. Ale vůbec není důvod, protože fakt se

domnívám, že to je vysoce kultivované, ta diskuse, že máte faktické připomínky, a budeme se o nich bavit dál.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opět děkuji za dodržení času. A ještě se hlásí s faktickou poznámkou paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji, pane předsedo Dufku, děkuju za reakci. Ale já pořád nevím, jak to mám vysvětlit. Vy říkáte, digitalizace je digitalizace, ale přece digitalizace je klíčová na to, abychom si pohlídali, že ten člověk, který si požádá o ten voličský průkaz, tak aby popřípadě... Víte, já jsem vám tady říkala, kolik voličských průkazů se ztratilo, kolik jich je na seznamu a tak dále. Ale vy jste přinesli ten zákon, že ta digitalizace bude až po 1. lednu 2026. Já ne. Pan ministr vnitra přinesl zákon o správě voleb, ve kterém je, že digitál, že propojené všechny ty okrskové volební komise v rámci vydávání voličských průkazů a tak dále, všechno to bude až po 1. lednu roku 2026. A vy přinesete korespondenční volbu s účinností od 1. ledna. 2025. Dávám vám to logiku? Mně tedy absolutně ne. Vždyť přece v těch lidech vy v tu chvíli, my přece potřebujeme, aby ty volby, aby ti lidé věřili v ten volební systém. Abychom jim řekli, že všechno to bude v pořádku, a ta digitalizace tomu velmi pomůže. Takže já znovu říkám, pokud byste přinesli ten zákon po 1. lednu 2026, tak to dokážu pochopit. To, že to přinášíte 1. ledna 2025, nepochopím, protože nebude hotová digitalizace, která je v této věci klíčová.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně. Tímto jsme vyčerpali všechny současně přihlášené faktické poznámky. A já vnímám přihlášku paní poslankyně Jany Pastuchové, která je zde nyní pověřena paní předsedkyní poslaneckého klubu hnutí ANO Alenou Schillerovou. Takže prosím, můžete vystoupit.

Poslankyně Jana Pastuchová: Já děkuji. Vážené kolegyně, vážení kolegové, velice se tímto omlouvám své kolegyni, vaším prostřednictvím, Andree Babišové, že ji přeskočím s přednostním právem. Já jsem zde vystupovala na několik faktických poznámek, kdy jsem řekla, že si myslím, a zdůraznila jsem, že jste věděli o tom, že se budeme dlouho chtít bavit o tomto návrhu vašem poslaneckém. A řekla jsem i to, a budu to opakovat, že si myslím, že naše republika a občané, kteří zde žijí v České republice, nezpochybňuji tím občany v zahraničí, ale kteří zde dlouhodobě žijí, čekají na mnoho dalších zákonů a návrhů, kterými bychom jim trošku pomohli.

Takže já se omlouvám, řeknu i já svůj projev, který jsem si připravila. Využila jsem k tomu přednostního práva z pověření a chci říct, že navážu na to, co jsem říkala při faktických poznámkách. A je to vlastně to, že projednáváme další naprosto zbytečnou nyní v té situaci, v které se Česká republika nachází, a špatně připravenou novelu, která, jak tady zdůrazňujeme všichni, pochází z pera koaličních poslanců a vládních představitelů. Ti se po rušení poboček České pošty, nezvládnuté důchodové reformě a kočkopsu jménem konsolidační balíček rozhodli výrazným způsobem narušit volební systém České republiky. Ráda bych zde upozornila, že jestli něco v naší republice dobře funguje a není zpochybňováno, pak je to volební systém. Po ukončení voleb a uzavření volebních místností máme ještě v ten den známé výsledky, které si nedovoluje žádná z kandidátních stran zpochybňovat. A snad až na výjimky nedochází k podvodům, které by výsledky voleb nějakým zásadním způsobem znevěrohodňovaly. V tento náš systém a obecně v průběh voleb panuje všeobecná důvěra, což s ohledem na dění v okolních státech je věc zásadní a skutečně nezanedbatelná. Podívejme se jinde po světě nebo i po Evropě, kde dochází ke zpochybňování volebního procesu nebo se odmítají uznat výsledky voleb. Všichni máme v paměti příklad USA, který je poněkud extrémní, ale přesto by pro nás měl být varováním.

Ústava, a bylo to tu několikrát řečeno, zaručuje tajnost voleb a svobodnou vůli se rozhodnout. To bude korespondenční volbou narušeno. Nebude možné zaručit, zda se lidé mohli skutečně svobodně rozhodnout a volit dle svého vlastního vědomí a svědomí. Máme zde totiž takzvaný fenomén sociální, tedy ovlivnění rodinou a okolím, která při korespondenční volbě bude mít možnost kontrolovat a ovlivňovat, jak bude daný člověk volit. V současném systému má každý volič zaručeno, že se sám v klidu a bez zásahu jakékoliv osoby může v soukromí za plentou rozhodnout, kterou stranu nebo kandidáta bude volit.

A teď si dovolím trošku být, i když si své ctěné kolegyně vážím, tak jsem poslouchala nyní debatu na ČT24, kde má vážená kolegyně Eva Decroix byla s naší paní profesorkou Válkovou. A velice mě zarazilo, já se to tedy přehraju ještě znovu, že jste tam řekla, že vlastně obálka – obálka – je víc důvěryhodná než plenta. Já si to opravdu přehraju, ale já jsem to poslouchala na sluchátka, ale to mě tedy vyrazilo dech. Tak proč ty plenty máme? Takže asi takto, takto se na to může, takže obálka je víc než plenta, která tu a všude reaguje. Já jsem v delegaci OBSE, jezdím po volbách a opravdu ta plenta si myslím, že je kontrolována tou komisí ve všech zemích. Nejsem si jistá, zda je dostatečně zaručena ta tajnost volby. Vy říkáte, že v obálce ano, já si myslím, že také ne.

Když už jsme u posuzování kvality navržené novely volebního zákona, ačkoliv jsme proti, návrh opět ukazuje na to, jakým způsobem vláda pracuje polovičatě. Navrhuje zde zákon, který pomůže jen malé skupině lidí, ale odmítá ulehčit způsob voleb pro další skupiny, například pro důchodce. Návrh totiž počítá s tím, že by korespondenční volba byla možná jen pro osoby dlouhodobě žijící v zahraničí. Nijak však neulehčuje fakt, že celá řada voličů zde v České republice nemůže ze zdravotních důvodů fyzicky přijít do volební místnosti. Navíc v době epidemií, či dokonce pandemií by fyzická účast u voleb mohla být pro někoho život ohrožující. Přesto vláda odmítá těmto lidem způsob voleb zjednodušit a zaměřuje se na osoby dlouhodobě žijící v zahraničí.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Požádám kolegy, kolegyně o ztišení. Velice narostl hluk v sále.

Poslankyně Jana Pastuchová: Jsem tak ráda, že na můj projev jde celá koalice do sálu. To je tak fajn. Děkuju. I pan premiér dokonce přišel. (Tleská.) Celý den tu nikdo nesedí, jenom naši opoziční poslanci. Za to jim děkuju. Bylo jich tu devět. No, dokonce i pan ministr financí. (Poznámka ministra financí.) Já vím.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opravdu poprosím, ať projev je na mikrofon!

Poslankyně Jana Pastuchová: Proto já tady stojím, pane ministře, za paní předsedkyni Schillerovou. Já jsem ráda, že jste přišli, protože si myslím, že... Paní poslankyně Urbanová (?), vaším prostřednictvím, nemusíte na mě dělat grimasy. Však už to znáte. Vy jste tu neseděla celý den. Takže já si dovolím, protože...

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím mým prostřednictvím.

Poslankyně Jana Pastuchová: Já jsem řekla prostřednictvím. Já si dovolím ukončit svůj projev. Jsem ráda, že všichni přišli ze svých kanceláří, že mě někdo alespoň vyslechl, a myslím si, že od mých kolegů celý den tady zaznívá mnoho a mnoho připomínek, a s tím, že jste s námi nevedli vůbec žádnou debatu, a jde o tak zásadní zákon... (Projevy nesouhlasu zprava.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Poprosím o klid v sále, vážené kolegyně, kolegové! Opravdu žádám o ztišení. Prosím.

Poslankyně Jana Pastuchová: ... zásadní zákon, prosím o procedurální návrh o přerušení v prvním čtení do konce roku 2024.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím o termín, jednoznačný termín. Rozumím konec roku 2024.

Poslankyně Jana Pastuchová: Do 31. 12. 2024.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Ano, zazněl tedy procedurální návrh, abychom přerušili projednávání tohoto bodu do 31. 12. 2024. A já vidím pana poslance Zunu, poprosím tedy o přednesení protinávrhu. Prosím.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji za slovo. Já si dovolím zareagovat s protinávrhem, protože já nesouhlasím s tím, že bychom nereagovali, ať už já, nebo kolega Jakob...

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Ne, procedurální protinávrh!

Poslanec Michal Zuna: ... nebo Michálek a další, tak tady komunikujeme... (Předsedající: Pane poslanče, nyní...) Já si tedy dovolím dát protinávrh na pět minut – na přerušení na pět minut.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Takže přerušení na pět minut je procedurální protinávrh a já už nevnímám nikoho dalšího, kdo by chtěl přednést jiný protinávrh. Ano, zato zde je zájem o odhlášení všech. Všechny jsem vás odhlásila. Přihlaste se opět svými registračními kartami a já zrekapituluji, co budeme hlasovat.

Nejprve se bude hlasovat protinávrh pana poslance Michala Zuny na přerušení na pět minut a poté, pokud nebude přijat tento návrh, tak návrh paní poslankyně Jany Pastuchové na přerušení tohoto bodu do 31. 12. 2024. Každý ví, o čem budeme hlasovat.

Zahajuji hlasování o návrhu na přerušení na pět minut. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 6 se účastnilo 166 poslankyň a poslanců, pro 8, proti 115. Tento návrh nebyl přijat.

A nyní přikročíme k návrhu paní poslankyně Pastuchové, a sice je to návrh na přerušení do 31. 12. 2024.

Zahajuji hlasování o tomto návrhu. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 7 se účastnilo 169 hlasujících, pro 75, proti 93. Návrh nebyl přijat.

Tímto jsme se tedy vypořádali s procedurálními návrhy a opět se vracíme do rozpravy, kdy máme čtyři přihlášené s faktickými poznámkami. Jenom bych doporučovala chvilinku posečkat, aby mohli ti, kdo zde nechtějí setrvat, opustit sál, abychom zde měli klid pro projednávání. Vystoupí nejprve pan předseda Aleš Dufek, poté pan poslanec Jiří Mašek, pan ministr Martin Kupka a pan poslanec Petr Beitl. To jsou čtyři přihlášení s faktickými poznámkami a poté se můžeme vrátit do obecné rozpravy. Z levé strany sálu se nyní ozývá opravdu značný hluk...

Pan předseda Dufek má slovo na dvě minuty. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Vzhledem k tomu, že jsem tady celou dobu byl, tak necítím žádnou zlobu za tento procedurální návrh a mohu pokračovat v rámci té slušné diskuse. V podstatě zazněly tady dotazy od kolegy Ferance a byly velmi konkrétní. To znamená, co s obálkou, která je odeslána ze zahraničí, jestli ten člověk pak nehlasuje dvakrát, to znamená, jak v zahraničí, tak v rámci České republiky. Na to je strašně těžké samozřejmě odpovídat, pokud si to člověk neověří. A i teď odpovím způsobem, který je možná, domnívám se, myslím si, že až budeme diskutovat o tomto zákoně mezi prvním a druhým čtením, bude dobré prozkoumat, jestli to není tak, a já si myslím, že to tak je, že účinky té volby nejsou odesláním té obálky, ale až doručením právě do té volební místnosti, že tam nastávají hmotněprávní účinky až tím doručením, nikoliv odesláním. Takže to je vlastně ta jakoby první odpověď. A myslím si, že v rámci EU existuje systém vzájemné výměny informací, jak zabránit tomu, aby ten člověk mohl dvakrát, to znamená, aby nevolil třeba ve Francii a zároveň v České republice. Takže pokračujeme v rámci té slušné diskuse, ale myslím si, že na to bude prostor právě v mezidobí.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní je přihlášen pan poslanec Jiří Mašek a poté bude na řadě paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Vážená paní předsedající, kolegyně, kolegové, já bych tady byl rád, aby nezapadlo to, co tady říkala moje ctěná kolegyně Pastuchová ve vztahu k velice kultivované, řekl bych opravdu na úrovni, diskusi, která na ČT 24 proběhla mezi renomovanými právničkami, a to profesorkou Válkovou a paní doktorkou Decroix. Já jsem se snažil to poslouchat a doporučuji vám si to poslechnout také, protože tam byla snaha redaktorky ČT vysvětlit ten problém korespondenční volby našim občanům. Ale nezlobte se, když paní Decroix na závěr řekla, že pro ni odeslaná obálka je více tajná než hlasování za plentou, tak to pro mě opravdu není přijatelné. Věřím, že jsem to slyšel dobře, paní Decroix, a byl bych strašně rád, jestli na tomhle podkladě je založena vaše myšlenka korespondenční volby, tak ji prosím opusťte! Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opět velmi poprosím o to oslovování prostřednictvím.

Poslanec Jiří Mašek: Promiňte, prostřednictvím vaším, paní místopředsedkyně.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A nyní můžeme přistoupit k dalším dvěma faktickým poznámkám. S první vystoupí paní poslankyně Berenika Peštová, poté paní poslankyně Eva Decroix. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo a chtěla bych reagovat na pana poslance Dufka. Vy jste tady rozebrali ten případ, že někdo může volit dvakrát. Pane poslanče,

prostřednictvím paní předsedající, já jsem tento stejný dotaz, nebo obdrželi jsme tento stejný dotaz od jedné paní, která píše, že má dceru, která dlouhodobě žije v zahraničí, ale trvalý pobyt má stále v Čechách. A samozřejmě tím, že ona je léta členkou komise volební, tak nám tam popisuje, že ty seznamy volební se dělají podle trvalého bydliště. A tím, že ona má trvalé bydliště zde, tak ona si může zažádat i v zahraničí, protože v tom zahraničí už žije skoro sedm let – ale nemá tam trvalý pobyt, protože ten má zde. Takže vlastně opravdu se dostáváme do situace, že ona by mohla volit dvakrát – jednou tam, vlastně tam to odevzdá korespondenčně, a do 14 dnů, protože ona to může 14 dnů dopředu odeslat, se může dostavit sem, a není to daleko, mám pocit, že říkala, že žije v Německu, a má to kousek a dostaví se sem, a jelikož v těch seznamech je, tak odvolí i zde, protože tam není to propojení, aby seznamy se aktualizovaly na základě toho, že je odvoleno v zahraničí. Takže opravdu ten případ tady může nastat.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. Nyní s faktickou paní poslankyně Eva Decroix. Prosím.

Poslankyně Eva Decroix: Já moc děkuji. Já si dovolím nejdříve reagovat na paní kolegyni. Prosím, už dnes v rámci toho jednoho volebního dne i pro evropské volby toto nikdo nevylučuje. Manžel když odvolí tady do evropských voleb, tak samozřejmě i tento problém existuje už dnes. Já ho vnímám a pojďme se o tom bavit teď v rámci legislativního procesu, tak aby opravdu ta duplicita tam nebyla.

Já paní kolegyni Válkové, protože jsem byla opakovaně teď s tím rozhovorem konfrontována, děkuji, protože ten rozhovor byl velmi korektní a byl právní. A ta moje argumentace, která spočívala vlastně na tom, že jsem používala na jedné straně obálku a na druhé straně plentu, tak už ten systém funguje. Dneska má v rámci našeho volebního systému obálka taktéž poměrně velkou hodnotu, protože my jdeme vyplnit nebo zakroužkovat nebo pracujeme s tím volebním lístkem za plentou, to je proto, aby pomyslně stát nevěděl, co tam vyplňujeme, abychom měli svobodu při vyplňování, a ta obálka taktéž plní roli té tajnosti. Protože kdybychom přišli následně k urně bez obálky, tak by zase opětovně volební komise viděla, co je na tom hlasovacím lístku. To znamená, obálka už dnes v našem volebním systému plní roli tajnosti.

V rámci korespondenční volby, aby to nebylo, není jeden nebo druhý prostředek vyšší nebo důležitější, ony se doplňují. V rámci korespondenční volby pochopitelně nebudeme mít plentu. To znamená, že musíme vymyslet, a v rámci toho systému je navržena jiná pojistka, jiná garance pro to, aby nám stát nemohl koukat pod ruce, co jsme tam vyplňovali a jakým způsobem jsme s tím lístkem pracovali. Ten princip by měl být zaručen těmi dvěma obálkami – jedna je úřední, druhá je doručovací. A já jsem se snažila v tom rozhovoru vysvětlit, a znovu to zde opakuji, když projdeme ten zákon (Předsedající: Čas.), tak poté co se nechám zapsat – já se přihlásím ještě jednou. (Předsedající: Čas.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Přesně tak. Nyní paní poslankyně Helena Válková, poté paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Abychom se – děkuji, paní místopředsedkyně – abychom se, milá paní kolegyně, neutopili v detailu, já jsem tam byla, poslouchala jsem to, neměla jsem možnost se k tomu vyjádřit. Já bych poděkovala za ten dotaz paní Aleně, myslím, že ji takhle představovala paní redaktorka. No, ono to bylo asi takto. Vy jste v podstatě dobře vysvětlila tu tajnost volby a ochranu... (Předsedající: Mým prostřednictvím.) Pardon. Prosím?

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím, opravdu, oslovujte se navzájem s paní poslankyní mým prostřednictvím.

Poslankyně Helena Válková: Ano, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, omlouvám se. Ve vztahu k té volební komisi. Takhle jste to i řekla. Ale ta tazatelka se ptala na tajnost volby a ochranu tajnosti volby ve vztahu k sobě jako k fyzické osobě. Na to jsem už neměla čas reagovat. Já bych jí řekla ano, máte pravdu, ta tajnost takto v tomto návrhu zákona zajištěna není.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně za dodržení času. Nyní paní poslankyně Berenika Peštová, poté paní poslankyně Zuzana Ožanová, Lucie Potůčková a Eva Decroix. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo. Škoda, že jste tady nebyla celou tu dobu, co jsme tady vedli aspoň s tím málem, co tady zůstalo, tu debatu. Možná že mi odpovíte vy (Předsedající: Mým prostřednictvím.), protože mi nebylo na to odpovězeno. Vím – vaším prostřednictvím. Já jsem tady položila dotaz, jestliže budu mít plnou moc a budu jednat za někoho, třeba za svého strýce, protože on se tam nemůže na ten konzulát dostavit, a pojedu tam pro ty lístky s plnou mocí, kde je zaručeno, že neodvolím za něj? Protože budu mít veškeré... To, že tam je nějaký podpis, já ho můžu podepsat. Ale nikdo už neověří, jestli on odvolil, anebo jsem já odvolila za něj. Protože ten podpis, který on uzná, že je jeho, tak je jeho. Je to tak? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já opět děkuji pěkně za dodržení času. A nyní paní poslankyně Ožanová, připraví se paní poslankyně Potůčková. Slova se tedy ujímá paní poslankyně Zuzana Ožanová. Prosím.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážená paní předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych měla jeden takový dotaz, já už jsem ho dneska jednou naznačila, a to je vlastně ta plná moc – ověřená. Předpokládám, že ověřená musí být orgány České republiky, to znamená, že dotyčný si buď, ještě než vyjede, v České republice zařídí plnou moc, nebo bude muset na zastupitelský úřad, zařídí si plnou moc. Ale pokud může na zastupitelský úřad dojet si vyřídit plnou moc, proč by nemohl na zastupitelský úřad dojet volit? Opravdu ověření plné moci jinými orgány? Nedomnívám se, že je to úplně dobré. A tady ve své podstatě my říkáme, děláme to vše proto, protože mají ztížený přístup k volbám, ale říkáme, ale zároveň tu dáme tu ověřenou plnou moc. Já bych byla ráda, kdybyste mi tedy vysvětlili, jak se to s tím má. A potom jsem tady upozorňovala ještě na nějaké paragrafy, ale já to prosím potom budu říkat ještě ve svém projevu, protože nebudu celý svůj projev říkat ve faktických poznámkách. Tak bych poprosila, jak je to s tou ověřenou plnou mocí? Děkuji předem za odpověď.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní paní poslankyně Lucie Potůčková. Prosím.

Poslankyně Lucie Potůčková: Děkuji. Já se pokusím odpovědět krátce na některé věci. Tak pokud někdo někoho za něco podepíše, ať už to byla ta odpověď, myslím, paní Mádlové, a to byl ten dopodpis na identifikačním lístku nebo v tomto případě plné moci, tak pokud to není v pořádku, tak se dostává do rozporu s trestním zákoníkem. Prostě tam je to tiskopis, který je normálně číslovaný, a vy tím paděláte veřejnou listinu anebo se dostanete do rozporu s § 351 trestního zákoníku a mařítе volby. To je jednoduchá věc, vy se prostě dostanete, vy pácháte trestný čin. To je jedna věc.

Druhá věc je, v momentě, kdy – bavili jsme se o tom, to myslím říkala paní kolegyně, prostřednictvím paní předsedající, paní Peštová, jak je možné tedy, že nějaká členka komise říkala, že je možné takhle odvolit. Nemělo by to být možné. Protože to mě opravdu zajímá, ten případ, protože ten člověk může být veden vždycky jenom na jednom tom seznamu. Buďto je na zvláštním voličském seznamu v zahraničí, anebo je na seznamu u své okrskové volební komise, tam, kde má trvalý pobyt. Ale vždycky se automaticky vyškrtává. On může být buď na jednom, nebo na druhém. Nelze oboje.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní je na řadě se svou přihláškou paní poslankyně Eva Decroix, poté pan poslanec Radek Koten, následně paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím.

Poslankyně Eva Decroix: Já samozřejmě nevím, kde jsem skončila ve svém plamenném proslovu, tak zkusím jenom navázat. Diskuse byla o tajnosti voleb a já jsem se snažila vysvětlit princip těch dvou obálek. A tam je důležité vědět, že zákon myslí na tu tajnost minimálně v tom smyslu, že v okamžiku, kdy obálky přijdou – doručovací a úřední – přičemž v jedné je možné spojit hlas s tím daným voličem, protože je tam identifikační lístek, který je podepsaný, v druhém je pouze hlasovací lístek. A zastupitelský úřad tyto dvě obálky rozděluje. A do hlasovací urny se stejně tak jako v tomto volebním systému dostávají pouze hlasovací lístky, které není možné spojit s daným voličem. To je ten princip tajnosti, že stát, státní správa, úřad a hlasovací komise nevědí, jak vy konkrétně, ta která osoba hlasovala. Proto když hovoříme, a já to opravdu slýchám už několik dní, že je narušen princip tajnosti, tak není.

Pak je tam ten druhý aspekt, na který upozorňovala paní kolegyně, to je, jestli rodina nebude vědět. Prosím, pokud mám obavy, že by mě náhodou rodina nebo přátelé mohli ovlivňovat, tak je důležité, nadále je možné jet na zastupitelský úřad volit tak, jako to bylo možné vždy až dosud. Ale nepředpokládejme, že každému voliči – ani dnes to tak neprobíhá, já nevím, jak vy, já jsem vždy lístky kroužkovala doma a nikdy jsem se neobávala žádného nátlaku. Předpokládám, že to tak děláme všichni. To znamená, tady vycházíme z nějakých spekulací, které nejsou podloženy.

Zkusím využít poslední minutku. Co se týče toho, jak kdo kde může zneužít. Byla otevřena diskuse o tom, jestli je potřeba upravit trestní zákoník. Pojďme se o tom bavit. Já myslím, že jestli se na něčem shodneme, tak že opravdu výsledek musí být takový, aby volby byly bezpečné. Pokud vy máte obavu ze zneužití úřední moci – a tady ještě budu reagovat na kolegyni Ožanovou – ne. (Předsedající: Čas.) Podle zákona je možné (Předsedající: Čas, paní kolegyně.), aby to ověření bylo provedeno podle zákona (Předsedající: Čas.) toho daného státu.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Musím opravdu měřit všem stejně. A poprosím o dodržování toho času. Nyní pan poslanec Radek Koten.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Tak ještě jednou. Sice je pokročilá hodina, ale skutečně mi to nedá. Když tady poslouchám tu diskusi, ať je to ověření podpisů, které musím mít na většinu dokumentů, které si vyřizuji tady v České republice, tak mě fascinuje, jakým způsobem je tlačena tato novela poslanecká a další novely. Tady v České republice krachují podniky, zavírá se podnik Liberty v Ostravě, kde je navázáno 40 000 pracovních míst, ale my tady řešíme korespondenční volbu pro občany, kteří v České republice prokazatelně nežijí.

Já bych se tady rád vaším prostřednictvím zeptal tady paní poslankyně, která je také předkladatelkou zákona o změně občanství nebo o nabytí občanství v České republice, sněmovní tisk 585, protože ten přímo navazuje na tuto korespondenční volbu, a to tím

způsobem, že v podstatě vyrábí a generuje další a další občany České republiky pouhým prohlášením, s tím, že emigranti z let 1939 až 1969 a jejich potomci až do čtvrté generace mohou nabýt české státní občanství právě tím prohlášením. Vzhledem k tomu, že komunita českých emigrantů například ve Spojených státech je poměrně početná, tak to může poměrně zásadním způsobem právě ovlivnit tuto korespondenční volbu. My se tady stále bavíme o tom, jakým způsobem se budou ověřovat podpisy nebo nebudou ověřovat podpisy, to tady můžeme pořád říkat, a jakým způsobem se to bude trestat, ty podvody v těch volbách. (Zvýšeným hlasem.) Vy chcete někoho trestat na území Spojených států nebo Austrálie nebo nějakého jiného státu (Předsedající: Prosím, hlas.) za to, že tam udělá podvod volební? Mě by to skutečně zajímalo a předpokládám, že občany České republiky by to také zajímalo! Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní je přihlášen k faktické poznámce pan zpravodaj, takže vystoupí pan poslanec Radek Vondráček, připraví se paní poslankyně Maříková. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Já budu velestručný. Nám se tady mění účastníci debaty. Paní poslankyně tady nebyla. Já už jsem se k tomu jednou vyjadřoval. Vy omezujete tajnost na anonymitu, na dohledatelnost toho voliče. Ale ano, ta tajnost spočívá také v osvobození od možného nátlaku. Tam jde o svobodu toho člověka a k tomu právě slouží ta tajnost. A ten princip tajnosti u jakékoliv distanční volby je snížen. Ten princip tajnosti je snížen a to je fakt. Že to vytváří nějaký prostor pro kupčení s hlasy nebo nějaké family voting, je taky fakt. Debata se pak vede mezi odborníky, nakolik je ten princip oslaben a zda by nebylo vhodnější minimálně jednat tedy ve shodě řekněme ústavní většiny a nejlépe změnit a snížit ten princip tajnosti, že je omezen i v Ústavě České republiky. To byl závěr například pana profesora Gerlocha na našem posledním semináři.

Já jenom velice stručně, já už jsem to tady taky ukazoval. (Ukazuje.) Tohle je rakouská Wahlkarte. Touhle obálkou se volí v Rakousku. Tu obálku podepíšete, dáte ji z ruky a už naprosto ztrácíte kontrolu nad tím, kdo a jak volí, co si do té obálky dá, tím jedním podpisem, stejně jako jedním podpisem toho identifikačního lístku. Navíc, jak podotkla kolegyně, když je ověřená plná moc, vyzvednete si veškeré dokumenty a mezi tím, kdo si vyzvedl ty dokumenty, a tím odvolením už stojí jenom obyčejný podpis. Ne ověřený podpis, ačkoliv je to tedy veřejná listina. Velice těžko se to bude prokazovat, velice těžko se to bude dohledávat. A v každém případě každá distanční volba znamená, že do určité míry se smiřujeme (Předsedající: Čas.) se zástupným hlasováním. (Předsedající: Čas.) S proxy voting. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Karla Maříková.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já bych chtěla reagovat na paní poslankyni Decroix prostřednictvím vás. Paní poslankyně, vy přece nemůžete vědět, v jakém prostředí ten člověk žije, jestli na něj nebude vytvářen nějaký nátlak z řad rodinných příslušníků nebo zaměstnavatele, když ta možnost korespondenční volby tady je, aby ten dotyčný skutečně tu možnost využil, volil tak či onak. To zaručit nemůžete. Takže říci, že pokud se cítí v nějaké nekomfortní situaci, že pojede na zastupitelský úřad, to nelze říci takhle jednoznačně, protože skutečně může být uplacen, může být na něj vytvářen jakýkoliv nátlak a ten dotyčný tomu může podlehnout a bude pak volit třeba podle někoho jiného a ne podle toho, jak smýšlí. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. Dostáváme se k přihlášce k faktické poznámce paní poslankyně Evy Decroix a poté se hlásí pan poslanec Martin Kolovratník. Prosím.

Poslankyně Eva Decroix: Já už zkusím reagovat naposled, abych nevyvolávala diskusi o to více, jestli někteří kolegové mají pocit, že už to zde jednou padlo, tak aby neměli potřebu mi to nějak opakovat.

Co se týče nátlaku. Paní kolegyně, samozřejmě nikdo nikdy nemůže zcela vyloučit jakýkoliv nátlak, v žádné situaci, nicméně ten zákon zaručuje dostatečné pojistky, ad jedna, aby mu bylo zabráněno – a tady si dovolím tedy se ohradit proti té obálce, kterou zde ukazoval pan kolega – prosím, to, že má jiný stát korespondenční hlasování, neznamená, že tady to bude fungovat stejně. Námi navržený systém nespočívá na tomto principu obálky. Námi navržený systém spočívá na principech dvouobálky, které jsou od sebe oddělitelné. A znovu opakuji, a padají na to dotazy, nadále je možné hlasovat dosavadním způsobem na zastupitelském úřadě, to znamená osobně. To znamená, ten nátlak, nadále máme tyto možnosti.

Důležitá věc taktéž, prosím jenom k té plné moci zneužitelnosti podpisů. Zopakuji ten princip a celý postup. Nejdříve je nutné podat žádost, doložit bydliště a na té žádosti bude podpis toho daného voliče. To znamená, v okamžiku, kdy on bude následně podepisovat voličský lístek, tak tam bude ten podpis znovu. Prosím, nedělejme ani ze zastupitelských úřadů, ani z celého toho principu, že bude někdo někde nějak neschopen porovnávat podpis.

Uzavřu to. Pokud v tom celém principu je nějaké bílé místo, pojďme ho hledat, ale pojďme nepoužívat termíny jako kupčení s hlasy. A pane předsedo ústavně-právního výboru, nemáme to zapotřebí.

Poslední, abych nezapomněla reagovat na pana kolegu z SPD. Já se musím opravdu usmívat, a snažím se usmívat mile a nearogantně, jak je mi někdy vyčítáno, když velmi vlastenecká strana má problém s tím, že navýšíme v zahraničí na základě žádosti Čechů žijících v zahraničí počet vlastenců, kteří dokonce jsou tak vlastenecky zaměření (Předsedající: Čas.), že chtějí (Předsedající: Čas prosím.) hlasovat a podílet se.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A zrekapituluji, kdo se nyní hlásí do rozpravy skrze faktické poznámky, protože jinak se to nazvat nedá. Je to v tomto pořadí – pan poslanec Martin Kolovratník, paní poslankyně Karla Maříková, Zuzana Ožanová, Olga Richterová, pan poslanec Radek Vondráček a Radek Koten.

Já ještě načtu, kdo se omlouvá. Je to paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová od 22.30 hodin z rodinných důvodů.

A nyní předám slovo panu poslanci Martinu Kolovratníkovi. Prosím.

Poslanec Martin Kolovratník: Dobrý večer, děkuji za slovo. Vystupuji k této věci dnes poprvé a vystupuji proto, že velmi pozorně poslouchám debatu, hlavně kolegyně Evy Decroix za ODS a její reakce na naše poznámky. A rád bych se zeptal na jednu věc nebo na postoj právě vás v rámci ODS.

A jsem rád, že jste tu přítomní, oba dva moji kolegové nebo členové z volební komise, paní kolegyně Eva Decroix i kolega Karel Haas, místopředseda volební komise, a ten svůj dotaz vysvětlím. My když jsme před pár lety řešili tu zastupitelskou demokracii, a vůbec demokracii jako takovou ve smyslu, nebo ve vztahu k obecním zastupitelstvům, k tomu po covidu nebo během covidu, jak se mají ta zastupitelstva organizovat, tak kolega Karel Haas z ODS, jste oba dva členové ODS, byl vždycky velmi konzervativní. Je to můj kolega

z Pardubic a zastával názor, že demokracie se má vykonávat osobně. Osobní přítomností, bez nějakého hlasování na dálku, bez hlasování elektronicky, bez nějakého zastupování, pomocí elektronických a jiných přístrojů. Zkrátka, že demokracie je o osobním výkonu, o tom, že někdo někam přijde a něco osobně dělá. A možná překvapím. S Karlem Haasem, mým kolegou a dávným kamarádem ze sportu, jsem v té době souhlasil a souhlasím dodnes.

A dneska, když slyším tu debatu, tak Eva Decroix tady podporuje úplně něco jiného, zasílání obálek pošty, něco na dálku a podobně a Karel Haas sedí a mlčí. Mám ho lidsky rád, ale je tady, a já bych se rád zeptal, jestli jste féroví a otevření, abyste mi vysvětlili tenhle váš rozpor uvnitř ODS, jestli jste pro tu osobní demokracii, anebo nejste. Děkuji moc. (Potlesk poslanců ANO 2011.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Dobrý večer. Vystřídali jsme se v řízení schůze. Doufám, že jsem vás probudil všechny, a budeme pokračovat s faktickými poznámkami. Jako další je přihlášena paní poslankyně Maříková, připraví se paní poslankyně Ožanová.

Ještě než vám dám slovo, tak načtu jednu omluvu. Omlouvá se pan poslanec Dvořák od 21.30 hodin ze zdravotních důvodů.

Tak vaše faktická poznámka, dvě minuty. Prosím.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážená paní poslankyně Decroix, prostřednictvím pana předsedajícího, vy jste mě docela jako dostala. Vy říkáte, že ten zákon je napsán tak, aby nedošlo k nějakému tomu nátlaku, aby ten volič nemohl volit proti své vůli. Tak mi prosím vás tady přečtěte, kde to v tom zákoně je napsáno. Kde je v zákoně napsáno, že syn nebude tlačit třeba na svou matku, aby volila tak či onak, aby to neviděl. Za tou plentou je ten dotyčný nebo ta dotyčná sama, ale doma asi ne. Tak prosím, jestli mi to můžete přečíst, kde to v tom zákoně je. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Další je paní poslankyně Ožanová a připraví se paní místopředsedkyně Richterová s faktickou poznámkou. Tak prosím.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážený pane předsedající, já, protože jsem si pročetla nejenom zákon, ale i důvodovou zprávu, tak jsem zjistila, jak si předkladatelé představují tu tajnost. Respektování tajnosti hlasování se proto promítá do náležitosti identifikačního lístku, který obsahuje text o prohlášení voliče, že hlasuje osobně. No, představa, když nade mnou někdo stojí a nařizuje mi, co mám podepsat, tak to zní fakt úsměvně.

Promiňte, já budu o tom mluvit až ve svém projevu. Sama jsem zažila snahy o ovlivňování voleb. O tom, že někteří lidé jsou takoví, že skutečně šikanují své okolí a snaží se ovlivňovat a kontrolovat své blízké, jak volí, a případně jim to nařizovat. Jestli si myslíte, že se to v zahraničí neděje – děje se to všude. Ale díky tomu, že u nás ten člověk může jít za plentu, tak se může tomu tyranovi vzepřít, buď hodit prázdnou obálku, zavadit (?) lístek, schovat si do kabelky a volit si opravdu podle toho, co sám chce. Kdežto když nad vámi bude někdo stát a bude vám přikazovat, co máte dělat, a kontrolovat vás, jak to opravdu je s tou tajností volby?

Já mám připravený samozřejmě, jak už jsem řekla, svůj text. Prosím vás, i v té ústavě ta tajnost je zmíněna u všech druhů voleb. A tady opravdu já mám problém s tím, a opravdu, vychází to z osobních zkušeností, to nevychází z toho, co jsem někde četla, to vychází z toho, co jsem zažila jako předseda volební komise. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Paní místopředsedkyně Richterová s faktickou poznámkou. Připraví se pan poslanec Vondráček.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za slovo. Vážené kolegyně, kolegové, jelikož ta diskuse je velmi živá, tak já také zareaguju s osobní zkušeností jako moje předřečnice, protože já jsem řadu let v zahraničí studovala, takže se mě přesně týkala ta situace, kdy si člověk vybírá, tehdy jsem byla studentka, jestli prostě zaplatí ty peníze za lístek, aby zvládl volit, protože prostě dostat se na ambasádu může být dosti drahé, anebo ne. Stejně tak když člověk v zahraničí pracuje na nějakou dobu, tak mně to dává naprostý smysl, že si chce zařídit, aby mohl volit a přitom ho to nestálo například letenku domů.

Co se týče tohoto praktického ohledu, že to prostě chceme usnadnit lidem, kteří chtějí mít vztah k zemi, jejímiž jsou občany. Jsem-li Čech, Češka a chci-li volit, tak si myslím, že je logické, že to těmto lidem máme maximálně usnadnit a umožnit jim to. Přijde mi to, že to naprosto jednoznačně podporuje jejich vztah k České republice.

Tak ale chci říct ještě jednu věc. Z této diskuse tady to vypadá, jako kdyby to nemělo 126 zemí světa pro parlamentní volby. Prosím vás, kolegyně, kolegové, je to úplně běžná věc. A prosím, nezastírejme si, vy jste to taky chtěli, byla to normální součást rozšíření možnosti volby poštou pro lidi, naše občany, občanky v zahraničí. Bylo něco, co jste, naprostá většina vás, kteří jste v tomto sále, chtěli a podporovali. A to, že se člověk zapíše do zvláštního seznamu, toho pro zahraničí, a je vyškrtnutý ze seznamu pro Českou republiku, to je prostě základní princip, takhle to tady bylo roky navrženo v těch diskutovaných návrzích. Stejně tak i co se týče těch dvou obálek, s kterými se počítá. To jsou technikálie. Není potřeba strašit lidi. Ale tak jak je to domyšlené, jak je to navržené, ještě se samozřejmě může jednat o nějakých změnách, ale chci zdůraznit, ten princip je tady roky na stole, jenom nikdy nebyl schválen. A vy jste ho přitom taky roky chtěli. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuju, děkuji za dodržení času. Pan poslanec Vondráček nyní vystoupí s faktickou poznámkou a připraví se pan poslanec Koten.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Já jsem třetí v pořadí, já už jsem nechtěl mluvit, já se chci dostat na řadu, ale musím reagovat.

Za prvé bych chtěl poprosit všechny koaliční poslance, už nepoužívejte argument, že když se to někomu nelíbí, tak tedy může jít osobně na to velvyslanectví, kdy současně váš hlavní argument je, že z Nového Zélandu musí letět do Austrálie. To je nulový argument, to jde proti sobě. Prosím vás, už to nepoužívejte.

Za druhé kupčení s hlasy, že to nemáme zapotřebí. Paní poslankyně, prostřednictvím předsedajícího, to je fakt. To je, jak kdybyste mi řekla, že tady nemám mluvit o krádeži, protože přece krást se nemá. Prostě my se tady právě musíme bavit o těch rizicích. Ten systém snižuje standard a zvyšuje možnost, dává možnost, já netvrdím, že se to stane, ale dává možnost tomu kupčení dělat. A já vás odkazuji třeba na to, co řeší teď Nejvyšší soud ve Španělsku aktuálně k volbám roku 2023. V autonomním severoafrickém městě Melilla došlo ke kupčení s hlasy. Poznali to podle toho, že došlo snad k dvojnásobnému nebo několikanásobnému nárůstu počtu těch korespondenčních hlasů, a začali se zajímat, čím to je. Náchylné jsou k tomu zvlášť uzavřené komunity.

Zkrátka vy s tím musíte počítat, s tím se musíte smířit, že distanční volba znamená, že někdo v rodině ovlivní toho druhého a že může dojít ke kupčení s hlasy. Zvlášť v dnešní době, kdy je všechno na Facebooku, lidi jsou propojení, můžou se najít, můžou to nějakým způsobem udělat. To je ryzí fakt, je tam nižší standard. A teď se můžeme bavit o tom, jakým způsobem přijmout nejlepší nový zákon. Ale vy si musíte vnitřně přiznat, že to kupčení tím

nějakým způsobem zjednodušuje. (Předsedající: Čas.) A když se něco může stát, tak se to stane. Jsme prostě lidské bytosti.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas. Děkuji. A nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Koten.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Samozřejmě zase to vzbudilo nějakou vlnu faktických poznámek na ty předchozí řečníky. Já bych tady rád zareagoval na naši vlasteneckou stranu SPD a na ty poznámky směrem k nám. Já si osobně myslím, že tedy ten, kdo nebyl 80 let v České republice a měl by nabýt české občanství a volit v korespondenčních volbách, přitom ti potomci ve čtvrté generaci ani nevědí, kde ta Česká republika na té mapě, na tom glóbusu je, to mi připadá trochu nefér vůči občanům, kteří žijí v České republice a platí zde daně.

Zároveň argument, že volby korespondenční jsou ve 127 státech světa, tak to jsme se tady o tom bavili, že ty rozdíly v jednotlivých ústavách jsou obrovské, ale navíc ta pachuť z bývalých prezidentských voleb ve Spojených státech, ta tady stále zůstává, ty otazníky tady zůstávají. Samozřejmě i to prošetřování soudy ve Spojených státech jednotlivých podnětů o podvodech ve volbách korespondenčních, takzvaný Bidenův paradox, kdy tedy ten obrázek s tím přečuráváním hlasů v jedné chvíli...

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím o udržení slovníku. Opravdu žádám o udržení slovníku.

Poslanec Radek Koten: Všechny hlasy, tak ten obrázek je samozřejmě všeobecně známý. Tak to jenom dokresluje vlastně tu prioritu této vlády a poslanců vládní pětikoalice, protože právě poslanci vládní pětikoalice se snaží volby nějakým způsobem v České republice ovlivnit ve svůj prospěch, a to právě pomocí korespondenční volby ze zahraničí, protože tam se to nedá tak úplně kontrolovat. A samozřejmě ten navazující zákon o státním občanství České republiky, který má v podstatě velmi podobné předkladatele jako tato korespondenční volba, tak to jenom dokresluje. A já to tady říkám z toho důvodu, aby občané v České republice byli zorientováni a aby věděli, kdo potřebuje hlasy ze zahraničí, protože tady v České republice jste nevolitelní. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan místopředseda Jan Skopeček, připraví se pan poslanec Karel Haas. Prosím.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Chtěl bych, prostřednictvím paní předsedající, reagovat na pana kolegu Kolovratníka, který se tady snažil cvičit našeho pana poslance Haase. Já se ho chci zastat. Pan poslanec má jistě svůj názor. Vy teď se tady snažíte vytvořit atmosféru, že se ho možná bojí říct, nebo že názor změnil. Nemyslím si, že zrovna vy jste ten, kdo by měl tady hlídat čistotu a pevnost názoru mých kolegů. Všichni jsme v posledních dnech viděli, jak jste se ze zarytého fandy eura, mnohokrát jsme spolu na to téma bojovali v televizních pořadech, na Twitteru, tak jste se zničehonic (Předsedající: Mým prostřednictvím.), když vám šéf zapískal, tak jste otočil názor a jste dneska velmi výrazným odpůrcem eura. Já jsem za tento váš názorový posun rád. Já si také myslím, že euro Česká republika v tuto chvíli nepotřebuje, ale myslím si, že jste poslední, kdo by měl testovat čistotu a pevnost názoru vašich kolegů. (Potlesk zprava.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Požádám o oslovování kolegů prostřednictvím předsedající. A nyní pan poslanec Karel Haas. Pane poslanče, vaše dvě minuty. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Hezký večer, vážené kolegyně, vážení kolegové, vážená paní předsedající. Já jsem byl přihlášen ještě před ctěným kolegou Honzou Skopečkem, vaším prostřednictvím, kterému děkuji. Já se určitě obhájím sám. Já bych nerad nechal tu výzvu Martina Kolovratníka, prostřednictvím paní předsedající, bez odpovědi. Martin Kolovratník, prostřednictvím paní předsedající, se tady snažil v té své faktické střelit takový šíp mezi mě a ctěnou, váženou a pracovitou kolegyni Evu Decroix, kdy řeknu, ten jeho šíp se úplně minul cílem. On, řeknu, testoval můj konzervatismus nebo moje pravicové hodnoty tím, že jsem v době covidu skutečně, když se na jednotlivých zastupitelstvech, asi jste to také zažili, debatovalo o různých distančních způsobech jednání zastupitelstva, tak já nemám důvod to jakkoliv tajit, tak jsem vždycky vyzýval všechny kolegy k tomu, abychom maximálně své mandáty vykonávali osobně. Ten můj názor je pořád neměnný. Ale spojovat dnešní debatu o sněmovním tisku dnes projednávaném, to znamená o jednorázovém aktu, který třeba v době nebo ve výkonu volebního práva do Poslanecké sněmovny vykonáváte jednou za čtyři roky, je to jednorázový akt, s právní úpravou, s obecním zřízením, s výkonem funkce, veřejné funkce, kterou vykonáváme všichni v režimu 24/7, jinými slovy, v té veřejné funkci jste od okamžiku zvolení do okamžiku zániku mandátu, tak srovnávat tyto dvě věci je úplně mimoběžné. Tolik snad odpověď moje faktická.

Možná bych poprosil, když mě kolega Patrik Nacher, opět prostřednictvím paní předsedající, byl jsem tady dneska poctivě asi do půl desáté, si vzal do úst čtyřikrát v souvislosti s hromadnými řízeními, tak je to podobně mimoběžné, když dnes projednáváme otázku korespondenční volby. (Potlesk zprava.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas, pane poslanče. Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Ožanová s faktickou poznámkou. Připraví se pan ministr Výborný. Prosím, paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážený pane předsedající. Já nevyužiji celých dvou minut. Já musím reagovat na to, co říkala paní místopředsedkyně Sněmovny, vaším prostřednictvím. Říkala: vy jste taky chtěli. Vážená paní místopředsedkyně, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo, vy jste taky chtěli řádný legislativní proces a deklarovali jste to. A co? Nic. Místo vládního návrhu, který by prošel připomínkovým řízením, je to poslanecký návrh. Ano, jednací řád této Sněmovny umožňuje podávat poslancům návrhy, avšak vy jste deklarovali to, že tak činit nebudete ve věcech, které máte v programovém prohlášení vlády. Máte to tam opravdu takto přímo napsáno, já to ve svém projevu budu citovat. Takže vy jste také chtěli řádný legislativní proces. Prosím, stáhněte to a konejte. Zkuste projít řádným legislativním procesem. Nebo se toho bojíte, že by připomínková místa opravdu měla velmi zajímavé připomínky? Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan ministr Výborný, připraví se pan poslanec Kolovratník.

Ministr zemědělství ČR Marek Výborný: Vážený pane místopředsedo, děkuji za slovo. Kolegyně, kolegové, já jsem se teď trochu vnořil do té debaty, která tady je k tomuto tématu. Říkám si, že mě trochu mrzí, že už nejsem předsedou klubu, protože toto by mě opravdu zajímalo a bavilo.

Dovolte mi teď dvě poznámky. Ke ctěné kolegyně Ožanové. Můžu vás ubezpečit, že to je trochu jinak. To, že mohou poslanci dávat návrhy, není v jednacím řádu, ale v Ústavě České republiky. V tom není žádná mimořádnost, to je standardní řádný návrh legislativní, dokonce tak mohou činit, může tak činit i Senát, mohou tak činit vyšší územně samosprávné celky a samozřejmě vláda, takže opravdu není to jednacím řádem, je to ústavou a nic mimořádného prosím pěkně na tom není. Tak jako vám, opozici, nikdo nebrání v tom, abyste zcela řádně, ne mimořádně, opoziční návrh je řádným legislativním návrhem, tak tak samozřejmě můžou činit i poslanci. Ad jedna.

Ad dva. Já mám poznámku, nebo spíš dotaz k panu předsedovi Vondráčkovi. Vy jste tady hovořil něco o tom kupčení nebo ovlivňování příbuznými a podobně. No, to mně přijde jako naprosto irelevantní argument. Pane předsedo, už dneska máme institut přenosné urny. S tou přenosnou urnou zástupci volební komise navštěvují domácnosti na vyžádání, domovy pro seniory, další. Máte pocit, že v tom je nějaká odlišnost? Já myslím, že tohle opravdu jako je daleko od toho, že by tady mohlo... Ukažte konkrétní kroky, jak by v případě korespondenční volby ze zahraničí mohlo docházet k něčemu podobnému, co jste tady naznačil. Nic takového není pravdou. A skutečně už dneska tady máme tyto mimořádné přístupy k těm, kteří nemohou volit jiným způsobem než přes přenosnou urnu. Tak děkuju možná za tu reakci.

A na kolegu Kotena, na toho reagovat nebudu (Předsedající: Čas, pane ministře.), protože chci udržet solidní debatu a diskusi. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas. Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Kolovratník s faktickou poznámkou. Připraví se pan poslanec Kučera. Prosím.

Poslanec Martin Kolovratník: Tak moc děkuji, a rychle tři věci. Pane místopředsedo Skopečku, prosím, neškolte mě, nepoužívejte na mě demagogické argumenty s eurem, v kterém se teď konečně shodneme. Moc dobře víte, že svůj postoj na euro už jsem zmiňoval před rokem, v únoru 2023 v debatě veřejné, na kterou dávám všude odkazy. A víte to moc dobře, tak se prosím proti mně nevyjadřujte, nevymezujte, že najednou já nemám nikoho školit. A to je z toho důvodu, že já nikoho neškolím a nezkouším. Já jsem se pouze zeptal, to je normální slušná otázka. Karel Haas to ví moc dobře, jsme přátelé z mládí, z dětství. To byla normální přátelská otázka, kterou rád zopakuji, přátelé. Karel Haas, opravdu zástupce a velký bojovník za konzervativní přístup k demokracii, za osobní výstup demokracie, prostě za osobní výkon. Nic jiného neexistuje. Vždycky o tom mluvil u nás v Pardubicích v regionu, já si to pamatuji, je to nahrané.

Já jsem s Karlem Haasem souhlasil a souhlasím dodnes. A najednou Eva Decroix mluví úplně o něčem jiném a chce posílat obálky a podporuje posílání obálek. Tak já nikoho neškolím, já se jenom ptám, jak to u vás v ODS máte? Jestli část ještě je konzervativní? Pan primátor Svoboda přikyvuje, tak možná souhlasí, že je to správně neměnit takové věci, neměnit tu konzervativní demokracii. A jestli najednou kolegyně Eva Decroix to vidí jinak – já se jenom ptám, abychom to pochopili. Vaši voliči, voliči ODS, aby to pochopili.

No a do třetice. Paní místopředsedkyně Richterová, a to by mě opravdu zajímalo, okřikovala mluvčího, že tady nemá používat slovo „přečurávat“. Tak já bych se rád zeptal, jestli slovo přečurávat už je zakázané, nebo ještě ne? Abychom věděli, jak se tady máme ve Sněmovně chovat. Děkuji za vysvětlení.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkujeme. No, někdo to třeba i ví sám, ale nebudu to komentovat. Další vystoupí pan poslanec Kučera. Připraví se pan poslanec Babka.

Poslanec Michal Kučera: Dobrý večer dámy a pánové. Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych jenom možná krátce zareagoval na pana poslance Kotena, který nám tady vysvětluje, jak lidé, kteří dlouhodobě žijí v zahraničí, nemohou ovlivňovat život v České republice. Tento argument se tady objevuje poměrně často. Já bych chtěl říct, že právo volit těmto lidem rozhodně neumožňuje zákon nebo novela zákona o korespondenční volbě. Toto právo jim dává česká ústava. A zavedení korespondenční volby nikterak neumožňuje, respektive umožňuje volit těmto lidem. To znamená, tito lidé mohou volit už dnes. Tito lidé mohou volit už dnes a korespondenční volba jim pouze zlehčuje tuto možnost. Takže nestrašte prosím tady lidi, že ti, kteří nežijí v České republice, tady zvrátí nějaký politický režim, který tady chcete zavést, ale naopak říkejte to, co je pravda. Korespondenční volba pouze zlehčuje možnost volit lidem, kteří dlouhodobě žijí v zahraničí. Českým občanům.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí s faktickou pan poslanec Babka, připraví se pan poslanec Nacher. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Ondřej Babka: Dobrý den. Děkuji za slovo, pane místopředsedo. My jsme tady od rána, tady slýcháme hlavně od vás různé narážky na veletoče, které předvádí jednotliví poslanci, tak já bych si dovolil... Vy jste tady zmiňoval pana poslance Kolovratníka a jeho názory k euru, tak já bych si dovolil citovat z rozhovoru, který jste, pane místopředsedo, dal vy 6. listopadu 2020, ve kterém se vás redaktorka ptá na to, co říkáte na nápady Pirátů ohledně zavedení korespondenční volby v České republice. Tedy cituji: „Volební proces Spojeným státům závidět opravdu nemusíme. Jsem rád, že žiji v zemi...“

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Já vás přeruším, pane poslanče, a poprosím ostatní kolegy, aby se uklidnili, abychom vás mohli zcela v klidu vyslechnout.

Poslanec Ondřej Babka: Abyste slyšel, co jste řekl. (Přesně tak.)

Jsem rád, že žiji v zemi, kde se výsledky voleb v drtivé většině dozvím ve stejný den, kdy se uzavřou volební místnosti. Korespondenční volba se ukázala jako destabilizující prvek už při prezidentských volbách v Rakousku. Pochybnosti kolem zneužitelnosti korespondenční volby, nabourání a prodloužení standardního sčítání, dramaticky z minuty na minutu měnící se dlouho stabilní výsledky, to je něco, na co bychom rychle měli všichni zapomenout. Korespondenční volba prostě podkopává důvěru ve volby, tím podkopává důvěru v demokracii a v legitimitu politického systému. A to jsou věci, se kterými bychom si neměli hrát. A neříkám to vůbec jen kvůli volbám v USA. Dlouhodobě si myslím, že akt volby je natolik vážná věc, že by se člověk měl zvednout a dojít do nejbližšího volebního okrsku, který máme všichni v naší zemi v docházkové vzdálenosti. Korespondenční volba je hrou se sirkami ve stohu sena. Fakt to nedělejme a neměňme, co u nás funguje dobře.

Tolik citace z rozhovoru pana místopředsedy Skopečka. Já rozumím tomu, že pravděpodobně můžete změnit názor jako třeba pan Kolovratník na euro. Děkuji. (Potlesk poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas. Tak, nyní vystoupí pan poslanec Nacher. Vaše dvě minuty.

Poslanec Patrik Nacher: No, já odpovím panu kolegovi, že ta debata je mimoběžná. Čím to je? Ta debata je mimoběžná proto, protože my tady furt sedíme a reagujeme na to, co se děje. Zatímco vy se střídáte, tak sem vždycky přijde... Nepovykujte tady na mě. Ministři se tady střídají jak na orloji, takže vždycky přijde nový, nezachytí ten kontext a pak jde

mimoběžně argumentovat. Já jsem tady jasně řekl ten můj argument, jsem ho doprovodil fakty. Vy tady jako argumentujete – pojďme zavést korespondenční volbu, protože je to ve dvaceti zemích. A já říkám, tak stejnou optikou argumentujte u něčeho, co je tady v systému. Protože ve dvaceti zemích jsou hromadné žaloby, tak to bez problémů schvalme. Ale to se vám nechce. Takže to není mimoběžně, to s tím naprosto souvisí, protože vy si to vyzobáváte, jak chcete. Teď ještě, já nevím přesně to číslo, v kolik zemích je zákon o referendu. To tady máme taky. Tak jsem zvědav, jestli to podpoříte, když to přece je v několika zemích, teď vám neřeknu přesně v kolika.

A pokud jde o to euro, to jsem přišel akorát do sálu, tak já vám tady přečtu: Miroslava Němcová nechce euro, nebude platit Řekům. To je 2010. Miroslava Němcová 8. ledna 2024: Jsem pro euro. A když se podíváte, můžete říct: je to čtrnáct let, kdo by nezměnil názor? Tak já vám tady řeknu tu změnu názoru za dva roky u předsedy Senátu, to není řadový senátor: Jsou to věci, které nejsou dnes aktuální a nejsou pro nás dnes výhodné, konstatoval v nedělní Partii šéf Senátu Miloš Vystrčil. Naproti tomu teď v lednu řekl – názor na euro v posledních letech změnil: Více než doposud jsem se seznámil se situací a je jasné, že existují i argumenty pro. Dříve jsme se na to dívali z hlediska jediné položky a to je zadluženost v eurozóně. Takže vidíte (Předsedající: Čas, pane poslanče, děkuji.), že ty názory se mění všemi směry.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Strýček vystoupí s faktickou poznámkou, následně pan poslanec Vondráček. Já se omlouvám kolegům, že nemohu z role předsedajícího komentovat věci, které míří ke mně, ale rád jim to vysvětlím. Tak prosím.

Poslanec Jiří Strýček: Vážený pane místopředsedo, díky za slovo. On mi to trošku Patrik teď sebral, to, co jsem tady chtěl říct ohledně toho veletoče směrem k euru paní poslankyně v té době, nebo senátorky, v té době, paní poslankyně Němcové, která tedy opravdu prohlásila v roce 2010, že, vyšlo to v Tiscali, že prostě Němcová nechce euro, tam vyšel článek. S tím, že ještě paní poslankyně tehdejší to rozváděla s tím, že bylo by dobré, vhodné, zavést debatu o přijetí, nepřijetí eura a na to vypsat referendum. Takže já bych vás chtěl jenom poprosit, já si myslím, že ten zákon o referendu na přijetí eura už je podaný, takže ho můžete klidně podpořit. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Já děkuji za dodržení času. Vystoupí pan poslanec Vondráček, připraví se pan poslanec Vomáčka.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Já bych opravdu radši už mluvil se svým projevem, je tam zase osm faktickým poznámek, ale pan ministr Výborný se mě slušně zeptal, já nějak stručně, rychle odpovím na to kupčení. Průvodní jev každé distanční volby – elektronické, poštou – je, že může dojít k proxy volbě, zástupné volbě. Protože vy nikdy nebudete stoprocentně vědět, kdo dal ten lístek do té obálky, kdo dal tu obálku do té schránky. A je to z toho důvodu, že je tam absence hlídaného prostředí. Absence chráněného prostředí. Naproti tomu to, co máme dnes u nás, je tam narušen určitý princip tajnosti vůči státu, to znamená dohledatelnost a anonymita u té babičky. Na druhou stranu pořád tam máte hlídané prostředí tím, že jsou tam zástupci volební komise, a nemůže dojít k zástupnému hlasování. Za tu babičku to tam jiná babička nehodí. Kdyby tomu tak bylo, tak už fakt porušili zákon ti přítomní z té volební komise. Jestli vám to takto stačí? Rozdíl je v tom hlídaném prostředí.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Pan poslanec Vomáčka, dvě minuty.

Poslanec Vít Vomáčka: Děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Vážení páni ministři, dámy a pánové, já jsem se hlásil o slovo, když tady to začalo jiskřit mezi panem

Kolovratníkem, prostřednictvím předsedajícího, vůči Karlovi Haasovi. Víte, já jsem tady asi nováček, asi ty dva roky, a já když jsem sem přišel, tak jsem si najednou začal uvědomovat, že se tady vytvářejí takové dvě skupinky, nebo skupinky vždycky dvou poslanců, kteří, já nevím, jestli se mají rádi, nebo jsou na sebe alergičtí. A to jedna blonďatá vaše kolegyně z hnutí ANO, ta když vidí pana Rakušana, tak já mám rád hady, a to je, jako když kobra vidí myšku. (Pobavení v sále.) Teď když jsem poslouchal pana Kolovratníka, prostřednictvím předsedajícího, jak krásně oslovoval asi šestkrát nebo sedmkrát kolegu Haase, tak jsem si říkal, zdali pak nám tady něco neklíčí? (Smích v sále.) Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan ministr Výborný, připraví se pan poslanec Zlínský.

Ministr zemědělství ČR Marek Výborný: Děkuji za slovo. Po tom se těžko vystupuje. Já jsem chtěl, vaším prostřednictvím, k panu poslanci Kolovratníkovi. On má nějaké asi ambice sem vnášet způsoby z pardubického zastupitelstva, ale to sem opravdu nepatří.

Pane poslanče, prostřednictvím pana předsedajícího, opravdu nás tady neškolte v tom, co je konzervativní. Protože právě to, že chceme plně respektovat, a vraťme to do té standardní roviny, právě proto, že chceme plně respektovat základní ústavní práva, to, aby občané České republiky, třeba i ti, kteří pracují v zahraničí, kteří tam studují, se mohli účastnit voleb, to znamená využít to jedno ze základních politických práv rozhodovat v těch volbách, kde je to možné, to znamená v těch trojích, o správě této země, tak to je přece hluboce konzervativní hodnota. Já souhlasím s tím, že argument, že to je ve dvaceti nebo kolika zemích, kdyby to byl jenom tento argument, tak je to velmi slabé. To je nějaký podpůrný argument k tomu, že to není něco výjimečného, že se tady nepokoušíme vytvářet nějaký nový nástroj, instrument a podobně. Ale nemůže a nesmí a není to žádný ten hlavní argument. Ten hlavní argument je právě ten hluboce konzervativní, který s kolegou Haasem, kterého se chci tímto také zastat, sdílíme právě proto, že chceme respektovat to, co máme v Listině základních práv a svobod, politická práva, a co je vlastně definováno i naším ústavním systémem. Takhle jednoduché to je. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Pan poslanec Zlínský nyní vystoupí s faktickou poznámkou a připraví se pan poslanec Koten.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, já bych trošku otočil list a vrátil bych se zpátky k novele zákona o získávání občanství, kde je zmíněno, že nárok na občanství bude mít čtvrtá generace našich občanů, kteří emigrovali do zahraničí. Já bych tady si dovolil představit takový model, jak říkám, je to model při plodnosti 2.0 – to znamená, že každý z těch emigrantů zplodil dvě děti, tak ve druhé generaci to dělá dva potomky, ve třetí čtyři potomky a ve čtvrté generaci osm potomků. Takže to je jakási aritmetická řada, která, já neříkám, že každý z těch potomků osmi bude mít zájem o české občanství, ale nicméně pokud bude nějakým způsobem motivován třeba tím, že bude korespondenční volba a budou některé organizace působit aktivně směrem k tomu, aby ho přesvědčily, tak může prostě k nějakému takovému posunu dojít. Samozřejmě zmiňovat tady to, že taková čtvrtá generace již nemá nějaký jasný vztah k České republice, už to tady bylo řečeno, asi by bylo záhodno to nějakým způsobem ověřit, jestli vůbec mluví jazykem naším a jak vnímají a vyznají se v našich reáliích. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, pane poslanče. A nyní je na řadě pan poslanec Koten s faktickou poznámkou. Připraví se pan poslanec Mašek.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych tady zmínil několik paradoxů, které se nám tady neustále a neustále vracejí, a rád bych tak reagoval na své předřečníky. Tady se pořád zmiňuje, že ta korespondenční volba je ve více státech okolo nás, ale už se tady tak úplně nezmiňuje, že například referendum téměř jako jediná nemá Česká republika, takzvané všeobecné referendum na jakékoliv téma. Myslím si, že všechny vlády, které tady byly od roku 1993, se snažily ta referenda nějakým způsobem vždycky si dát do toho programového prohlášení vlády, ale skutek utek. Až na některá referenda tedy například o vstupu do Evropské unie.

Já bych se tady ještě zmínil o jedné věci. My tady tedy se snažíme vyřídit nějakým způsobem možnost korespondenční volby, pak dalším zákonem vyrobit nějaké voliče v tom zahraničí, kteří nemají s Českou republikou v podstatě kromě předků již nic společného. A já se tady vrátím k věci, že můj strýc z matčiny strany byl od roku 1966 ve Spojených státech, takže já bych se rád nějakým způsobem domohl, abych mohl volit také v amerických volbách, protože se cítím být po strýcově koleni Američanem a rád bych volil v amerických volbách. A teď mi řekněte, jak mi to tedy zajistíte? Já se tady ptám, je to naprosto legitimní otázka vzhledem k tomu, že my to chceme takovýmto způsobem vyrobit ve Spojených státech například nebo i v dalších zemích. Tak by mě zajímalo, jaká je tedy moje možnost, abych mohl volit ve Spojených státech a mít dvojí občanství. Protože ti občané, kteří žijí ve Spojených státech, tak předpokládám, že se svého občanství nevzdají a budou mít ještě navíc české občanství. Mě to skutečně zajímá. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji pěkně. S další faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Mašek.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem jeden z mála, který tady je teď 14 hodin od rána. Řada z vás se tady točila jak na orloji, občas jste se přišli podívat. Nejsem členem ústavně-právního výboru, ale ta debata mě fakt velmi zaujala. Snažím se používat zdravý selský rozum, myslím, že to docela ještě jde.

Začnu příspěvkem kolegy Jakoba na začátku. Naším cílem korespondenčních voleb je zaručit právo volit všem lidem nad 18 let. Na to jsem vystoupil ve své první faktické a poznamenal jsem, že to už je zaručeno ústavou, že to je fajn, že se asi můžeme rozejít. K čemu došlo po 14 hodinách? Vystoupil kolega Kučera, prostřednictvím pana předsedajícího, ten taky nikdy nezklame, a po 14 hodinách nám řekl: Nestrašte lidi, my přece máme právo, ústavní právo volit. Všichni. Takže to jsme se opravdu za těch 14 hodin velmi posunuli. Dokonce řekl: Nestrašte lidi, že to nejde. Připomenu, že strašil kolega Jakob na začátku. Tak jen aby se to uzavřelo celé. No a nakonec to ukončil pan Kučera tvrzením, že korespondenční volby stejně nenaruší vaši snahu zavést váš politický režim. Přátelé, to jsme se dostali opravdu daleko! To je úsměvné. Nebo spíš smutné. Přeberte si to. To je náš výsledek za celý den.

A teď na vážnou notu. A to myslím opravdu vážně. Tady máme komise, já se přihlásím ještě jednou, které jsou politicky složené volební komise. Na těch úřadech to bude velvyslanec, jeho rodina, jeho zaměstnanci, poplatní té straně, která je tam nanominovala. Takže o tom, že se s tím dá manipulovat, se tady vůbec nemusíme bavit!

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Pan poslanec Kolovratník nyní vystoupí s faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Žáček a vrátíme se do rozpravy. Tak prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Martin Kolovratník: No, přátelé, musím říct, že tomu nerozumím a jsem překvapen. Já jsem se opravdu kolegy Karla Haase normálně lidsky, přátelsky zeptal jenom na

to, jak to v ODS mají. Jestli někdo je konzervativní, někdo jiný, jako kolegyně Eva Decroix, už není konzervativní a je liberální a progresivní, jestli to máte mezi sebou jako rozdílné. Nic víc. Jenom se ptám. A najednou se tu objevilo nějaké klíčení a jiné náznaky a podobně. Nic takového. Já se jenom pouze kolegiálně, přátelsky ptám. Nic víc, nic míň. Tak možná, abychom to uzavřeli, abychom se už dále neprovokovali, tak já jenom poprosím pana místopředsedu Skopečka, který, mám pocit, že je konzervativní v rámci ODS, kolegu Karla Haase také, jestli byste nám, pánové, chlapi, odpověděli na jednoduchou otázku: Podporuji rychle a účelově slepenou korespondenční volbu. Ano, nebo ne? Nic víc nepotřebuji. Děkuji.

A druhá věc je na paní místopředsedkyni Richterovou. Jsem rád, že tady je a určitě mě bude poslouchat. Ona okřikla a vedla k pořádku kolegu Kotena, že se má chovat slušně, a tak dál. Tak já jsem se podíval do jednacího řádu na § 59 odst. 4, který říká: Vybočuje-li poslanec svým projevem z mezí slušnosti, může jej předsedající volat k pořádku. Tak prosím paní Richterovou, jestli slovo „přečurávání“ je mimo meze pořádku, nebo ne. Pro nás to bude důležité do dalších debat. Hezký večer.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Tak, nyní následuje faktická poznámka pana poslance Žáčka.

Poslanec Pavel Žáček: Děkuji. Vážené dámy, vážení pánové, já také nechci snižovat jednání naší ctěné Sněmovny jako můj předřečník, ale abych pomohl, podal pomocnou ruku panu kolegu Kotenovi z SPD, tak navrhuji, jestli bychom nemohli přijmout usnesení, které by zavázalo americký parlament, aby umožnil panu kolegovi Kotenovi ve Spojených státech volit. Nebudu to tedy navrhovat jako procedurální, protože bychom to museli hned hlasovat. Takovou odvahu nemám. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Paní poslankyně Decroix nyní vystoupí s faktickou poznámkou a připraví se pan poslanec Kubíček.

Poslankyně Eva Decroix: Já nebudu příliš faktická. Já jsem strašně moc ráda, jakou péči věnuje pan Kolovratník naší ideové čistotě v ODS. Jenom, já rozumím, že pro ně je to složité to pochopit. Představte si, že my si můžeme myslet politicky, tak jak to opravdu cítíme. Já vím, že pro někoho z ANO, když se tady odhlašujete, když se zrovna přihlásí pan předseda, vyděšeni hrůzou, abyste náhodou někoho neurazili, je to složité. Ale nebudete mi věřit, my s Karlem Haasem cítíme, že to vidíme úplně stejně, a v té jedné straně je nám velmi dobře. A jestli vy mně potřebujete dát jednu nálepku a panu Haasovi kolegovi jinou nálepku, já jsem moc ráda, že takto o nás přemýšlíte.

Ještě jedna věc mě malinko tak jako trápí. Když mým dětem bylo tak čtyři pět let, tak to měly podobně jako vy. Opakovaly sprostá slova a čekaly, co udělají lidé okolo, jestli se budou smát, nebo ne. Tam neplatil tedy jednací řád. Já nevím, jak dlouho vám to ještě vydrží. Tleskám dopředu, určitě se dostanete do stošedesátosmičky. Jenom nevím, jestli to úplně pomáhá důstojnosti vzhledem k tomu tématu, když od rána opakujeme, bavíme se o volbách, bavíme se o demokracii. Opravdu tady musíme používat nějaké termíny související s vylučováním?

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Kubíček s faktickou poznámkou.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem docela překvapený, že vystupují členové ODS, protože já bych si tady mohl vyndat několik článků vašich členů, velmi významných členů, kteří korespondenční volbu kritizují. Včetně,

prostřednictvím pana předsedajícího k panu předsedajícímu, včetně pana Skopečka. Ono to není jednoduché. Já jsem se díval na ty články, a nebudu vůbec osobní, já to nedělám, to mě asi znáte dlouho, vůbec to nefunguje. Ale ty otázky, které jste si pokládali v rámci ODS, byly úplně stejné, které vám pokládáme my. Byly úplně stejné. Já rozumím tomu, že je to nějaká vnitrostranická struktura, že si to máte vyříkat mezi sebou. Já to chápu. Ale když to pronikne do veřejného prostoru, tak my se toho pochopitelně chytneme. Vy byste to v opozici udělali úplně stejně. Je to úplně jednoduchá věc. Já bych jenom poprosil, a fakt je to věc, která říká – je tady nějaký názor, který říká je to dobře, není to dobře, je to dobře v čase, nějak to funguje, ani ty argumentace, kde to je dobře a tak dál, mohl bych argumentovat, a mám to velmi dobře připraveno, na to, že v každém státě je to podmíněno jinak, někde jsou to daňoví abonenti a tak dál, je to prostě velmi složitá záležitost. Bavíme se o tom, že se chceme někam posunout, že to má nějaký názor. A my říkáme – je to uspěchané, vy říkáte – není to uspěchané. Pro nás je překvapením, že to je poslanecký návrh, není to návrh vlády, která má tu možnost. Na druhé straně pořád jsme lidé a bavme se jako lidé. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. A pan poslanec Berki vystoupí.

Poslanec Jan Berki: Děkuji za slovo. Já bych se vaším prostřednictvím chtěl zeptat kolegy Maška na jednu věc. Jestli teď automaticky, jestli jsem mu dobře rozuměl, zpochybnil morální integritu velvyslanců České republiky, a především by mě zajímalo, jestli ho takhle napadlo uvažovat o velvyslanci ve Finsku. Mě tedy rozhodně ne.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Hendrych Igor.

Poslanec Igor Hendrych: Děkuji, pane předsedající. Vážené dámy, vážení pánové, já bych přeci jenom ještě navázal na kolegu Maška, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo. Já si totiž myslím, při vší úctě, že to kolega neřekl úplně přesně, tu citaci, kterou tady řekl pan poslanec Kučera. On řekl, že korespondenční volby – bylo by zajímavé se podívat na stenozáznam, já to určitě udělám – nenaruší politický režim, který tady chcete zavést. To mi přijde poměrně silný výrok. Já bych byl rád, kdybychom to potom si přečetli, a tak dále, na to teď není prostor. To mi přijde jako docela silný výrok a řekl bych i silná možná konspirační teorie, která by se měla prověřit. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Paní poslankyně Zajíčková.

Poslankyně Renáta Zajíčková: Dobrý večer, všem. Já možná tady uzavřu tu šňůru, jak vy říkáte, odéesáků, kteří se vyjadřují ke korespondenční volbě. Já bych panu Kolovratníkovi, prostřednictvím vás, pane předsedající, to také po ženský řekla – nemusíte oslovovat jenom naše kolegy, i my jsme tady ve straně, my ženy, takže bych chtěla navázat určitě na svoji ctěnou kolegyni Evu Decroix. A já bych vás chtěla ubezpečit, jsem relativně čerstvou političkou, členkou ODS i členkou Poslanecké sněmovny, a mohu vás ubezpečit, že jestli je něčím strana ODS jedinečná a konstantní, je to, že je tady absolutní svoboda slova. A my si opravdu můžeme myslet, co chceme, a můžeme si dokonce i říkat, co chceme. Já vím, že nám to možná trošku závidíte, ale chtěla jsem vás v tomhle ujistit, že takhle to tady je, a myslím si, že i bude.

A teď ještě malinko vážně. Já si myslím, že my nemůžeme přehlížet jako poslanci vývoj ve společnosti. Já jsem členkou, jak jsem tady řekla, ODS, konzervativní strany. Já velmi opatrně a velmi jemně uvažuji o všech změnách zásadních, které se ve společnosti dějí a které

by se měly propsat do našich zákonů. Určitě nejsem ta z těch, která je pro nějaké rychlé pohyby, rychlé a nepřipravené změny. Ale jestli se něco významně změnilo za poslední desítky let, je to, že mladí lidé cestují, chceme, aby cestovali, aby poznávali svět, aby šířili dobré jméno České republiky. To stejné se týká zaměstnanců, vědců, výzkumníků a podobně. A my musíme prostě adaptovat naše zákony těmto změnám. A tomu se prostě bránit nemůžeme. Ano, musíme to dělat jemně, opatrně, bez prudkých pohybů, ale prostě se těmto změnám bránit nemůžeme. Takže věřte tomu, že to, že dneska hájíme korespondenční volbu je promyšlené (Předsedající: Čas, paní poslankyně.), máme to vydiskutované a myslím si, že nastal čas, aby se toto stalo. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Pan poslanec Nacher.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, pane místopředsedo. No, já přeložím do lidštiny to, co se tady děje. A já jsem na to přišel už nějakou dobu. Vám hrozně vadí, když my vám dáme zrcadlo, když my vám dáme vaši vlastní medicínu. Vy jste potom takoví, začnete být takoví agresivní. Dneska nejčastější argument váš – vlastně byly dva. Za prvé, že korespondenční volba je ve dvaceti zemích. A my vám tady říkáme, nesrovnávejte to, protože ve dvaceti zemích jsou i jiné věci, které vy nechcete. Tak tím neargumentujte. Druhý, že hnutí ANO mělo nějaký názor a teď ho změnilo. A tam vám zase my říkáme, že vy ty názory měníte taky. Úplně na stejnou věc, ale i na euro i na cokoliv. Tak tím zase neargumentujte. To je jenom nastavování zrcadla. A pak tady se nerozčilujte a nemějte tady infantilní projevy, protože máte pocit, jako že se vás to nějak dotklo. Ne. Argumentujte, proč má být korespondenční volba, nepoužívejte to, co se dá velmi snadno otočit proti vám, a pak se někam dobereme. Ale tohle byly nejčastější věci. Funguje to jinde, ale u ostatních věcí to jako promlčíte. Těším se na debatu o referendu, jestli budete argumentovat úplně stejně, jestli jste konzistentní aspoň v rámci jednoho týdne.

A to, že někdo změnil názor. Tak já jsem tady citoval, že vy ho měníte pravidelně, a citoval jsem, co říkal Petr Fiala, váš předseda, ke korespondenční volbě po volbách v Americe v roce 2020. Používejte jiné argumenty. Tady narazíte a bude to furt dokolečka.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Paní poslankyně Ožanová.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Vážený pane místopředsedo, kolegyně, kolegové, já jsem už delší dobu někdy zmáčkla faktickou, zase vymáčkla, protože jsem nechtěla reagovat úplně na vše. Nicméně, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo, kolegyně Decroix, myslím, že to nebylo příliš dobré říkat, co a jak a že údajně my jenom posloucháme. Prosím vás, já se domnívám, kdybyste někdy byli takovou muškou, která přilítne na naše kluby, tak byste zjistili, že opravdu ta diskuse je. O všem. A to, že většina potom řekne, vlastně zbytek se přikloní k názoru většiny, demokraticky většina rozhodne, jakým způsobem se budeme chovat ve Sněmovně, to si myslím, že je správně. Děláte to také. Vaše stoosmička, hlasovací mašinérie. Prosím vás, neříkejte, že jste nikdy nezmáčkli čudlík a nezvedli ruku pro věc, se kterou nesouhlasíte. Takže prosím, bylo to trošku zbytečně ostré.

A co se týče konzervativní politiky, mě snad nikdo nebude podezřívat, že bych nebyla konzervativním politikem. A právě proto nechci měnit to, co dobře funguje, kde mám skutečnou tajnost volby, skutečnou přímost volby, skutečně je naplňována ústava. Rozumíte mi? Já mám opravdu obavy o tajnost a přímost volby. Takže já z hlediska konzervativního chci zůstat na tom, co funguje.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou je na řadě pan poslanec Mašek a připraví se pan místopředseda Skopeček. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji. Já musím na pana kolegu Berkiho, protože to byla výzva. Já jsem v posledních vteřinách to nestihl dořící, pane kolego, kdy jsem mluvil o těch zastupitelských úřadech. Jistě nebudu napadat morální integritu našich velvyslanců. To bych si nikdy nedovolil. Možná, kdybyste se ptal na politickou, nevím, jaká by byla diplomatická odpověď, protože každý, kdo tam je, tak je poplatný tomu, za koho tam je, podle toho se chová, je to pochopitelné, za toho kope, to je pochopitelné. Je to tak. Ale já jsem právě tohle říkal spíš ve vztahu, že ti lidé, co tam jsou, jsou prostě na toho člověka nějakým způsobem navázáni. Buď jsou v zaměstnaneckém poměru, nebo jsou to členové rodiny. A není to souměřitelné s klasickou volební okrskovou komisí, kde mají všichni paritní zastoupení, pokud si tam ty lidi do té komise dodají. A jestli tohle chcete rozporovat, jestli budete říkat, že to je úplně stejné a že to nezavdává aspoň to přemýšlet o tom, že to může být nějakým způsobem manipulováno... Odpovězte si sám, jestli jste takhle čistý, ani vás to nenapadne, nic takového se nemůže stát, vylučujeme to. Tak mi to tady řekněte na mikrofon. Já se podám. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji za dodržení času. A nyní je na řadě pan místopředseda Skopeček. Prosím, pane místopředsedo.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za slovo. Já se moc omlouvám, ale z pozice řídícího nemůžu okamžitě reagovat na některé ty připomínky. Tak to zkusím.

K panu kolegovi Kolovratníkovi. ODS byla v 90. letech zakládána jako konzervativně liberální strana. Pokud se podívá na naše nějaké zakládající dokumenty, tak tam toto sousloví najde. Najde tam jak tu konzervativní část, tak tu liberální. Někteří jsme více konzervativní v ODS, někteří méně, někteří jsou více liberální, někteří zase méně. Nicméně myslím si, že to pana Kolovratníka zase tak nemusí trápit, že to je spíš o tom, aby tomu rozuměli naši voliči, který z těchto pólů zdůrazňujeme a v jakých tématech. To je asi důležitější. To je jedna věc.

Druhá věc k té volbě korespondenční. Kolega Babka, prostřednictvím předsedajícího, tady četl úryvek z mého rozhovoru pro Parlamentní listy z roku 2020. Tam zjistí, kdyby si to přečetl celé, tak by si mohl přečíst i větu, že se tam bavím o tom, že v České republice máme natolik blízko volební okrsky, že každý v České republice se může zvednout, obléknout se a s relativně nízkými časovými náklady dojít do nejbližší volební místnosti. Čímž z kontextu naznačuji, že se bavím o korespondenční volbě a o návrhu korespondenční volby v České republice jako pro volby i nás, kteří tady žijeme, jako další způsob volby. Což bych já opravdu nerad v České republice zažil, protože si myslím, že se opravdu všichni máme v ten volební den obléct a do té blízké volební místnosti dojít. Takže pánové, když už citujete mé rozhovory, prosím, citujte je celé a nevytvářejte tady nějaký dojem toho, že jsem se v tomto smyslu vyjadřoval ke korespondenční volbě ze zahraničí (Předsedající: Čas, pane místopředsedo.), jakkoliv to, jaký názor na to budu mít, vyjevím až v hlasování. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Děkuji. Nyní je na řadě pan poslanec Koten a připraví se pan poslanec Bělor. Faktické poznámky. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Radek Koten: Děkuji mnohokrát za slovo. Já jsem už nechtěl vystupovat, ale prostřednictvím paní předsedající bych rád zareagoval na paní poslankyni Zajíčkovou. Samozřejmě, vzhledem k tomu, že jsme tady demokratická instituce, tak bychom měli mít

všichni privilegia říkat to, co si myslíme, a měli bychom tady o tom spolu diskutovat. To, že tady paní poslankyně, vaším prostřednictvím, zmínila, že oni si opravdu mohou říkat, co chtějí, tak to skutečně dokazuje případ jednoho starosty městské části Řeporyje, který si skutečně může říkat, co chce. V některých případech za to nese dokonce trestní odpovědnost a v některých případech ta trestní odpovědnost je odložena, protože to privilegium říkat si, co chce, tak to tam pravděpodobně nějakým způsobem funguje a nejsem si zcela jist, jestli toto privilegium není až úplně za hranou, protože říkat to, co říká na svých sociálních sítích, mě mnohdy i lidsky zasáhne. Děkuji. (Potlesk.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Bělor s faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Hendrych.

Poslanec Roman Bělor: Vážený pane předsedo, dámy a pánové, já musím reagovat prostřednictvím pana předsedajícího na to, co tady před časem nebo před chvílí říkal pan kolega poslanec Koten. Mně připadá naprosto nefér a absurdní, že nám tady do poměrně napjaté diskuse o korespondenční volbě přimíchává samostatnou problematiku zákona o státním občanství. Ta novela zákona o státním občanství vychází z poznatků konzulární praxe Ministerstva zahraničních věcí a iniciativa směřující k té novele vychází z výboru zahraničního, z podvýboru pro krajany. Já nemůžu za to, že SPD z vlastní vůle není v tomto podvýboru zastoupena. A chci tady jenom zdůraznit, že ta novela má jediný cíl – napravit chyby předcházejících novel, kdy z konzulární praxe Ministerstva zahraničních věcí jednoznačně vyplývá neúměrná tvrdost vůči rodinám, které byly postiženy komunismem a nacismem, kdy docházelo, zjednodušeně řečeno, k tomu, že některým rodinám nebo některým lidem bylo upíráno získání občanství, protože jim je komunismus buď odepřel, nebo odebral. Logicky pak ta možnost získat občanství přechází i na jejich potomky, protože by jinak to právo, kdyby toto právo nebylo upíráno jejich rodičům, měli. To je všechno, co jsem k tomu chtěl říci. A pakliže se SPD chce jaksi pustit i do upírání práv těm, kteří byli postiženi dvěma totalitními režimy, včetně třeba i některých Wintonových dětí, tak nechť pokračuje v této politice. Jistě získá mnoho bodů mezi svými voliči. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí pan poslanec Hendrych, připraví se pan poslanec Babka. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Igor Hendrych: Děkuji, pane místopředsedo. Jenom krátce ještě reakce na paní poslankyni Zajíčkovou, vaším prostřednictvím. Mě zaujalo to, jak jste mluvila o tom, že tedy je to záležitost, ta kterou tady projednáváme, že je to výsledek jakési evoluce, že lidé cestují, daleko častěji pobývají v zahraničí a tak dále, tak nějak se pokouším vás parafrázovat, a proto by tato změna měla nastat v tomhle kontextu, a že bychom to měli dělat jemně a bez rychlých pohybů. S tím by se dalo souhlasit, pokud by tato norma prošla opravdu takovým tím řádným a standardním legislativním procesem. Pokud by to nebylo v tom režimu, jak to máme tady dneska. Pokud by to šlo přes Legislativní radu vlády a pokud by to šlo přes standardní připomínková řízení, jak už tady říkaly mé předřečnice před pár hodinami. To si myslím, že si trochu odporuje, to co říkáte. Bez rychlých pohybů i jemně, a přitom tímhle způsobem. To je můj názor na to. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Babka s faktickou poznámkou a připraví se pan poslanec Berki. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Já si dovolím ještě krátkou reakci na vás, vaším prostřednictvím. Omlouvám se, mohl jsem zmínit to, že ta

vaše citace mířila tedy k těm domácím korespondenčním volbám. Já si myslím, že to z ní ale vyplynulo, nicméně jsem to mohl zmínit. Tak za to se omlouvám. Nicméně ten princip, o čem ta korespondenční volba je, jestli je ze zahraničí nebo jestli platí doma, tak ten princip té korespondenční volby je stejný. A vy to bohužel pravděpodobně zavedete v této řekl bych až silně polarizované době, právě bez nějakého širšího politického konsenzu. A notabene, může se právě stát, a už to tady dneska padlo, že Ústavní soud, až bude tento zákon prozkoumávat, tak právě může rozhodnout, že je to právě diskriminace těch domácích voličů, a rozhodne o tom, že by se ta korespondenční volba měla zavést nejen pro ty zahraniční, ale právě pro ty domácí z důvodu jejich diskriminace. Protože princip té domácí i zahraniční korespondenční volby je stejný. A proto jsem si tady dovolil vás citovat, protože tu Pandořinu skříňku prostě otevíráte. Ve všech zemích, ve kterých byla ta korespondenční volba zavedena, ať už byla ze zahraničí, nebo domácí, tak nějakým způsobem se samozřejmě v tom zavádění dalších sociálních skupin prostě pokračovalo. Nicméně princip té korespondenční volby domácí a zahraniční je podle mého názoru stejný. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji, omluvu přijímám. A další vystoupí pan poslanec Berki.

Poslanec Jan Berki: Děkuji. Já vaším prostřednictvím, s dovolením, zase odpovím kolegovi Maškovi. Já jsem slyšel spoustu různých historek i o volebních komisích u nás a pořád z toho neusuzuji, že primárně jde některým lidem o to podvádět. Tudíž tento přístup jaksi aplikuji i na naše velvyslance. A tam já opravdu předpokládám velkou morální integritu. Většina našich velvyslanců je vybírána jako kariérní diplomati, a přesto i u těch, kteří tak nebyli vybráni, nemám já tendenci předpokládat, že by snad měli oni nějakou potřebu podvádět u sčítání voleb.

A ještě bych se vymezil proti jedné věci. Velvyslanec není poplatný tomu, kdo ho tam vyslal. Jeho úkolem je činit kroky, které jsou v souladu se zahraniční politikou České republiky. A zahraniční politiku České republiky povětšinou nastavuje vláda. Tedy nejsou poplatní, ale vykonávají to, co mají v náplni práce.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A nyní vystoupí pan poslanec Mašek, připraví se paní poslankyně Zajíčková. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji. Já panu kolegovi Berkimu, vaším prostřednictvím, už jenom řeknu, já jsem porovnával ty dvě možnosti. Klasická komise obsazená napříč všemi stranami v uvozovkách versus ta komise, jestli se tomu tak dá říkat, na zastupitelském úřadu. Nic víc, nic míň. A porovnal jsem ty možnosti. Dál to nechci rozvádět. Morální integritu, to jsem tady říkal, žádných velvyslanců nerozporuji.

Na pana poslance Bělora, vaším prostřednictvím, který je předsedou podvýboru pro krajany a který nám zde vysvětlil, že dlouhodobě se asi na tom pracuje a že to je prostě zřejmě nějaký souběh, jak jsem pochopil, té práce na zákonu o státním občanství. No, souběh, když to chceme rozšířit na čtvrtou generaci, to je jako hra letadlo. Spočítejte si to. Ti lidé skutečně, řada z nich opravdu o České republice vůbec nic neví a nejsou s ní nijak spojeni, možná přes nějakou prababičku. A zároveň v této Sněmovně projednáváme zákon o korespondenční volbě. Tak prosím, nikdo z nás přece není tak naivní, aby mluvil o náhodném souběhu. Kdo z nás tu věří na náhody? Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. A nyní vystoupí paní poslankyně Zajíčková, připraví se paní poslankyně Pošarová.

Poslankyně Renáta Zajíčková: Já už jsem se naučila to, že faktické poznámky jsou vlastně reakcemi na to, co tady zazní. Tak já mám tři reakce na tři reakce, které tedy tady proběhly.

Nejdříve na pana kolegu Nachera, prostřednictvím vás, pane předsedající. Vy jste šel těsně po mně, když jsem tady nezdůvodňovala korespondenční volbu příklady evropských zemí, nebo vůbec zemí v celém světě. Já jsem tady, ten jediný důvod, který já vnímám, který je pro korespondenční volbu, je změna v chování našich občanů, kdy vyjíždějí do zahraničí, a my se musíme této situaci přizpůsobit a adaptovat se na ni. Takže mě opravdu nezajímá, co se děje v Evropě nebo v Izraeli nebo na druhém konci světa, protože vždycky máme nějaký příklad, který to podporuje nebo to nepodporuje. Můj důvod, proč podporuji korespondenční volbu, je to, že celý život pracuji s mladými lidmi, vím, jak žijí, jak změnili své uvažování, vím, jak změnili své chování, jak cestují a chtějí se zúčastnit zároveň i voleb. Mám osobní příklad, kdy prostě můj syn šest hodin musel cestovat, aby mohl volit prezidenta. A bylo to velmi komplikované.

Druhá moje reakce je, tuším, na pana Hendrycha, teď se omlouvám, nebo na některého z kolegů, který tady zmínil mého kolegu z ODS pana Novotného. Já bych jenom chtěla říct, že já také nesouhlasím s některými výroky svého kolegy. A víte, co jsem udělala? Našla jsem odvahu a napsala mu veřejnou výzvu, aby prostě svoje chování usměrnil a přizpůsobil nějakým kulturním zvykům. Tu odvahu jsem našla. A teď už je to na něm a je to jeho zodpovědnost. Takže já s ním také nesouhlasím, ale já jsem taky pro to něco udělala a našla jsem, jak říkám, tu odvahu a ozvala jsem se.

A poslední reakce moje je na to, jak jsem tady říkala, že i já se snažím k věcem přistupovat velmi jemně (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) a nedělat prudké pohyby. Pokud bychom měli s vámi jiné zkušenosti, s vámi jako opozicí, tak bychom to tou standardní cestou určitě projednali.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas, moc se omlouvám. Kdyžtak poprosím o přihlášení se k faktické poznámce opětovně, ale čas musíme dodržovat všichni. Paní poslankyně Pošarová vystoupí. Prosím.

Poslankyně Marie Pošarová: Děkuji za slovo. Já bych chtěla reagovat na naše předřečníky. Víte, já jsem myslela, že žijeme v právním státě a že máme dodržovat ústavu. A tady vidím, že mění se tam možnost, protože tajné hlasování, když budu konkrétní, je, že tato zásada znamená, že nesmí být možné spojit voliče s odevzdaným hlasem. Pokud, máte to i na stránkách Sněmovny. To znamená, že tam vidíte, kdo odesílá přece ten lístek. A jak to pak jako můžete spojit, jako to pak může volit kdokoliv jiný? Vlastně budou chodit hlasy, nikdo nebude vědět, odkud chodí.

Za další, chci se ještě zeptat, co se týče přímosti. Přímá volba znamená, že přijde člověk a vhodí to do urny. Když to hodíte do pošty, chodí to přes desítky lidí, možná stovky lidí. Jak zaručíte, že ten hlas nebyl třeba cestou změněn nikým jiným? Prostě tam chybí ta přímost.

A další. Máme zkušenosti, že známí byli na Novém Zélandu a chtěli se účastnit voleb, vlastně být na velvyslanectví a dohlédnout. Nebylo jim to ani umožněno. Takže jak máme pak důvěřovat, že ani prostě se nemění lístky na tom velvyslanectví? Tady slyšíme autoritu, věřte, ale vy to absolutně zpochybňujete. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A nyní vystoupí pan poslanec Bělor s faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Havel Matěj Ondřej. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Roman Bělor: Pane předsedající, dámy a pánové, já budu jenom reagovat na reakci pana kolegy Maška. Já chci jenom říct, že je to skutečně náhoda, a chci to jenom doložit ohledně tedy toho zákona o občanství tím, že se jedná podle odhadu Ministerstva zahraničních věcí o desítky, možná nižší stovky osob. Jedná se jednoznačně o historickou křivdu. A chci jenom ještě zdůraznit, že v této věci jsme našli poměrně velkou shodu s vašimi kolegy v tom podvýboru pro krajany, a pojďme se pokusit tuto agendu mít jako jakési oko uragánu v té dnešní bitvě. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A nyní vystoupí pan poslanec Havel.

Poslanec Matěj Ondřej Havel: Děkuji za slovo. Dovolte jenom krátkou reakci na paní kolegyni Pošarovou, prostřednictvím vaším, pane předsedající. Co se týká té identifikace hlasovacího lístku, tak identifikační lístek není součástí úřední obálky, ve které je samotný hlasovací lístek, ale vkládá se pouze do té doručovací obálky. Je to velmi zevrubně popsáno v důvodové zprávě tohoto zákona. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji. A to byla poslední faktická poznámka. Vracíme se do rozpravy a nyní vystoupí paní poslankyně Babišová Andrea. Ještě jenom připomenu, že podle mých informací je dohoda, že bychom měli končit ve dvanáct hodin, o půlnoci. Prosím.

Poslankyně Andrea Babišová: Pane místopředsedo, děkuji za slovo. Kolegyně, kolegové, v této pozdní hodině upozorňuji, že můj příspěvek je poněkud delší, takže ho zcela jistě do dvanácti hodin nedokončím, takže se s vámi těším zítra ráno na viděnou. Přesto ze začátku vynechám historii, která už tady během dnešních 14 nebo 15 hodin byla několikrát zmiňována, v kterých 20 zemích to funguje, jakým způsobem a tak dále. Chtěla jsem si to tady probrat, rozebrat a myslím si, že v této pozdní hodině už je to poměrně zbytečné.

O korespondenční volbě se v České republice mluví mnoho let, ale zatím ji žádná vláda neprosadila. Tentokrát to ale vypadá, že k jejímu zavedení je nyní silná politická vůle a především většina v obou komorách Parlamentu. Ostatně její prosazení ve svých programových prohlášeních slíbila současná vládní koalice ve složení ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Piráti a STAN. Její členové už v dnešní chvíli deklarují našim spoluobčanům, že budou mít možnost hlasovat korespondenčně v poslaneckých volbách v lednu roku 2025, a všechny strany pětikoalice zavedení volby podporují. Mezi hlasitější obhájce patří především TOP 09, Piráti a STAN, z mimoparlamentních subjektů korespondenční volbu prosazuje Strana zelených.

ANO ve svém nesouhlasném stanovisku během dnešních dnů uvedlo minimálně desítky námitek, nejdůležitější čtyři proti zavedení korespondenční volby. Nejzávažnější námitka zní, že navržená úprava neodstraňuje riziko, že korespondenční hlasování v konkrétních případech neproběhne plně v souladu s ústavou upravenými zásadami pro výkon volebního práva, zejména pak že hlasování bude tajné a půjde o přímé volební právo, tedy skutečně o volbu toho kterého voliče, do níž nebude nijak a nikým zasahováno. Dále, že nedojde ke zneužití práva korespondenční volby k ovlivňování výsledků voleb. Zbylé připomínky pak byly spíše technického rázu, jako detaily ohledně vytištěných hlasovacích lístků a dalších mnoha technických poznámek, které naši nebo mí kolegové během dnešního celého dne na mikrofon projevili.

Snaha zavést korespondenční hlasování je dlouhodobá především u politických stran, které jsou populární mezi voliči v zahraničí. V posledních volbách šlo především o obě vládní koalice. V říjnových sněmovních volbách hlasovalo 50,5 % voličů ze zahraničí pro koalici

Pirátů a STAN, zatímco v České republice dostali pouze 15,6 % hlasů. Koalice SPOLU získala v zahraničí 34,3 %, v České republice 27,8 %. Pro hnutí ANO bylo pouze 5 % zahraničních voličů, v České republice získalo hnutí 27,1 %, a pro SPD dokonce pouhých 2,2 %, v Česku hlasovalo pro hnutí 9,6 %. Při sněmovních volbách na 111 českých ambasádách a generálních konzulátech odvolilo 13 236 občanů z 18 808 zapsaných voličů. Šlo tedy pouze o zlomek z odhadovaných půl milionu, až 600 000 Čechů, kteří žijí, pracují či studují v cizině. Pro ilustraci, 300 000 platných hlasů by korespondovalo počtu hlasů odevzdaných ve sněmovních volbách v Plzeňském nebo v Královéhradeckém kraji. Jinými slovy, krajané by v případě voleb do Poslanecké sněmovny mohli citelně zamávat výsledky voleb nejen v těchto krajích, kam jejich hlasy putují, ale také třeba při těsném výsledku změnit pořadí kandidátů v obou kolech prezidentské volby.

Politici, kteří korespondenční volbu prosazují, hovoří o zvyšování voličské účasti, narovnání letitého dluhu vůči Čechům žijícím v zahraničí a celkovém vylepšení demokracie. K tomu přidávají argument, že odpůrci vědí, že je občané žijící v cizině nevolí, a proto se změně zákona brání. Politici, kteří naopak proti korespondenční volbě vystupují, zmiňují zejména obavy z možné manipulace, z porušení principu tajné a svobodné volby, narušení funkčního volebního systému či zvrácení výsledku voleb lidmi, kteří mají o české politice omezené možnosti a informace a v zemi nežijí. Navzdory různým proklamacím o obavách a demokracii či snad jejich rozšiřování je nabíledni, že hlavní motivací aktérů pro zavedení korespondenčního hlasování zůstává politický kalkul.

Na to ostatně upozorňují i politologové. Petr Drulák napsal, že současná vládní garnitura oprávněně čeká, že z ní může mít profit, což ilustruje nejen na sněmovních volbách, ale také na prezidentských volbách z roku 2018. Při této prezidentské volbě bychom v druhém kole zažili souboj Jiřího Drahoše, který v zahraničí získal 45 % hlasů, s Pavlem Fischerem, který získal 21 % hlasů. Zemanových 7,5 (%) hlasů by stačilo až na páté místo těsně za Michalem Horáčkem. Shrnuto, Češi v zahraničí představují politicky jasně vyhraněné voličstvo, které odmítá levici a jednoznačně podporuje progresivismus s neoliberalismem, soudí takto Drulák, podle něhož nejde jen o nějaké české specifikum. V této souvislosti připomněl vliv korespondenčního hlasování na volbu rakouského prezidenta v roce 2016, která se musela dokonce opakovat. V druhém kole prezidentských voleb zvítězil těsnou většinou 30 000 hlasů zeleně progresivistický Alexander Van der Bellen před národně konzervativním Norbertem Hoferem. Zvítězil díky korespondenčním hlasům ze zahraničí, jichž získal téměř o 200 000 víc než jeho oponent. Bez zahraničních hlasů by vyhrál Hofer. Každá úprava výsledek voleb ovlivní. Zahraniční voliči hlasují převážně pro pravici. Na druhé straně nevíme, kolik jich takové možnosti využije.

Odborníci jsou vůči možnosti zavedení korespondenční volby mnohem opatrnější než řada politiků. Právník Zdeněk Koudelka označil korespondenční volbu za zásah do celé filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, a přitom sami nežijí ve státě, o němž rozhodují, tedy neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však založena na tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich budou rozhodovat. Zvolí-li jim to někdo jiný z ciziny, je tento princip porušen. Koudelka argumentuje tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí pak sám nebude podléhat.

Spor o korespondenční hlasování je volbou mezi tím, zda má existovat právo volit držitele moci jen u těch, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat například tím, že zde platí daně, anebo zda se zvýší role těch, kteří nám budou moci vnutit svoji politickou vůli, aniž by tady s námi žili.

Petr Drulák o zavedení korespondenční volby mluví jako o nebezpečném útoku na demokracii ze dvou důvodů. Za prvé proto, že občané trvale žijící v zahraničí disponují také občanstvím své druhé vlasti, kde jsou o dění lépe informováni než o dění v Česku. Podle

Druláka je proto nezbytné zvyšovat pravděpodobnost, že se stanou jazýčkem na vahách při politickém rozhodování, jehož následky neponesou, a nanejvýš je budou zdáli pozorovat. A za druhé, korespondenční volba porušuje úplně všechno, co činí volbu u uren nezpochybnitelným výrazem voličovy vůle. Naopak podle Druláka může být výsledkem nátlaku a manipulace. Nevíme, za jakých okolností byl hlas vložen do obálky a odeslán. Může být porušena nejen anonymita. Je totiž technicky možné spojit hlasovací lístky s voličem a otevírají se také netušené možnosti kreativního sčítání, které jsou na úrovni volebních okrsků omezeny už tím, že příliš zmanipulovaný výsledek by upoutal pozornost.

Drulák varuje před dalším krokem, který podle něj bude reálně následovat – zavedení korespondenční volby v České republice po vzoru USA. Přitom ve Spojených státech se korespondenční volba stala pouze jedním z pilířů předvolební strategie odpůrců prezidenta Donalda Trumpa. V únorovém čísle časopisu Time se sami pochlubili úspěšným spiknutím na záchranu prezidentských voleb. Na rozdíl od minulosti už aktivisté nemuseli přesvědčovat potenciální Bidenovy voliče, aby šli k volbám. Nejprve vylobbovali dostatečné rozšíření korespondenční volby a pak už jen stačilo, aby se vydali do velkoměstských ghett a obyvatelům pomáhali vyplňovat a odesílat hlasovací lístky.

Ani politolog Stanislav Balík není přesvědčen o užitečnosti korespondenční volby, naopak ji označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému. Sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno. Zavádění korespondenční volby v západních demokratických zemích přičítá jistému módnímu trendu, podobně jako přímou volbu prezidenta. Podle něj reálně hrozí, že v kontextu debat o podvodech se zaslanými lístky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA, ať skutečných, či smyšlených, přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu procesu, jakkoliv (jakékoli?) těsnější výsledky budou odmítány jako zfalšované. A možná nejenom ty těsnější. Uvěří-li nezanedbatelná část lidí, že je možné falšovat, tak i kdyby to tak nebylo, bude to pro legitimitu zvolených znamenat totéž, jako by se skutečně podvádělo.

Podle právníka Petra Kolmana neobstojí argument, že Česko je jedna z mála zemí, kde korespondenční volby nejsou zavedeny, protože tam tento způsob hlasování podle něj degraduje volby ze svátku demokracie na nákup v e-shopu. Pokud někdo v České republice nežije, ale chce ať z jakéhokoliv důvodu ovlivňovat, kdo zde bude prezidentem či poslancem, měl by si to prostě zasloužit. Nezapomínejme, že Čech nebo Češka v cizině ve své domovině zpravidla neplatí daně, takže pokud má někdo ambice působit na to, kdo bude vládnout jeho spoluobčanům ve staré vlasti, tak by neměl pouze zaslat obálku, ale také pro to něco udělat, jinými slovy jít osobně hodit hlas do volební urny na zastupitelském úřadě.

Námitky proti zavedení přímé volby se objevují také z řad politiků současné vládní koalice. Senátor ODS Tomáš Jirsa vyjmenovává riziko, že voliči budou vystaveni tlaku při volbě, že o směřování země rozhodnou hlasy lidí, kteří v Česku nežijí, že mohou vzniknout pochyby o regulérnosti volby a že existuje ještě větší riziko kupování hlasů. Je zajímavé, že Jirsa ukazuje prstem na vládní TOP 09, která o zavedení korespondenčního hlasování usiluje dlouhodobě. Schválení korespondenčního hlasování by považoval za stejnou chybu jako schválení přímé volby prezidenta. I u této parlamentní iniciativy stála TOP 09 a následně z této změny ústavy bolela hlava všechny její tvůrce, napsal senátor Jirsa.

Opatrný by byl při zavádění korespondenčního hlasování i europoslanec Alexandr Vondra, který se odvolal na poslední prezidentské volby v USA. Skeptický je i bývalý prezident Václav Klaus. Cituji: „Já považuji korespondenční hlasování za totální zradu myšlenky voleb a zradu myšlenky parlamentní demokracie.“ Právník Jiří Němec má o nutnosti zavést korespondenční volbu pochybnost. Pokud má ale ke změně dojít, měla by být otevřena širší debata i o dalších opatřeních, jako o rozšíření korespondenční volby, o možnosti hlasování v předstihu nebo udělat volby v jeden jediný den. Z výše zmíněné

debaty je evidentní, že existují silné argumenty pro i proti zavedení korespondenčního hlasování. Odhlédneme-li od názoru politiků, v jejichž hodnocení bezesporu hrají velkou roli vyhlídky, zda by jim tento krok pomohl, nebo je spíše poškodil, zůstávají odborníci k zavedení korespondenční volby hlasování opatrní.

Pokud jde o negativa, pak ta nejzávažnější už zazněla. Nejzávažnější zní, že při této formě volby nelze zaručit, že proběhnou tajně a svobodně a že na voliče nebude vyvíjen nátlak. Dalším silným argumentem je, že není logické nechávat rozhodovat o české politice občany, kteří v zemi dlouhodobě nežijí, respektive jim příliš usnadňovat, kdy možnost volit na zastupitelských úřadech už mají. K tomu se váže i námitka, že právě hlasy ze zahraničí mohou zvrátit celý výsledek voleb. Menší výhrada může být i fakt, že hlasy se poštou mohou ztratit či dorazit později, tudíž by propadly jinak platné hlasy.

Zde je třeba vzít v potaz dvě námitky. Americké pořekadlo praví: neopravuj to, co funguje. Od listopadové revoluce nebyly v dějinách České republiky občany zpochybněny výsledky jakýchkoliv voleb a důvěra v náš volební systém tak až na výjimky je univerzální. Při situaci, kdy by o výsledcích voleb rozhodovaly hlasy ze zahraničí zasílané poštou, navíc ve světle otazníků, které se objevily kolem prezidentských voleb USA či Rakousku v posledních letech, by mohla vzít dnešní důvěra v systém zasvé.

Druhá námitka zní, že by se takto zásadní změna volebního systému neměla prosazovat na sílu. Konsenzus ohledně korespondenční volby by se jistě hledal snáz, pokud by s jejím zavedením vládní koalice tak okatě nespěchala kvůli prezidentské volbě už v roce 2023 a nyní kvůli poslaneckým volbám roku 2025, ale snažila se najít konsenzus napříč politickým spektrem. V opačném případě po přeskupení sil v parlamentu hrozí, že korespondenční hlasování nepřežije více než jedno volební období. V případě korespondenční volby platí, že méně je někdy více. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji a s faktickou poznámkou je k vašemu vystoupení přihlášen pan poslanec Berki. Takže vaše dvě minuty. Prosím.

Poslanec Jan Berki: Dovolím si krátké reakce. Je často argumentováno Spojenými státy, kde bych řekl, že je to daleko více neschopnost Donalda Trumpa uznat prohru, neb jeho pochybnosti nepotvrdil, pokud tedy já vím v tuhle chvíli, ani jeden ze soudů.

A pak mám na vás dvě otázky. Chcete změnit princip, že tedy volební právo je odvozeno od občanství, na nějaký jiný princip? A druhá věc. Chcete zavést tedy testování, jak se kdo v průběhu volebního období zajímá o situaci?

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času a nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Havel. Prosím.

Poslanec Matěj Ondřej Havel: Děkuji. Já bych se také obrátil na vás, paní kolegyně Babišová, prostřednictvím pana předsedajícího. Mně to nedá. Vy jste zmiňovala Královéhradecký kraj, můj domovský, že by výsledky v tomto kraji měly být ovlivněny těmi zahraničními, nicméně tam se přepočítávají výsledky do čtyř největších krajů. Byť by mi to lichotilo, Královéhradecký kraj mezi ně nepatří ani v tom návrhu z evropských do jednoho, z mimoevropských do druhého, tak se tam v tom návrhu s tím počítá.

Já si teď odpustím argumentaci k tomu, že kdo zde neplatí daně, tak by neměl mít volební právo, nebo jak jste to zmiňovala, to si nechám na své vystoupení, ale vzpomněl bych na studenty. Vy jste říkala, že kdo tady nežije, že by neměl ovlivňovat vlastně směřování země a výsledky voleb zde. Ale co třeba studenti, kteří vyjíždějí na Erasmus, a je jich ročně více než – a to jenom na Erasmu – dvacet tisíc? A to nepočítám ty, kteří mají jiné formy stipendií.

A to jsou lidé, kteří jsou na tom studijním pobytu zpravidla od dvou třeba do 24 měsíců. To je ten nejčastější rozptyl. A to jsou lidé, kteří se sem vrátí, kteří tady budou pracovat, a jistě nikdo nepochybuje o tom, že je pro naši společnost a pro náš stát nesmírně důležité a nesmírně prospěšné, že tito lidé získávají zahraniční zkušenosti a vzdělání na zahraničních univerzitách, a je proto velmi důležité, aby také mohli volit a ovlivňovat směřování naší země. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A zároveň jsme dosáhli času po půlnoci. Jak jsem zmiňoval, je dohoda předsedů, že ve 24.00 budeme končit, takže vážené paní poslankyně, vážení poslanci, vážení členové vlády, končím dnešní jednací den a přerušuji 88. schůzi Poslanecké sněmovny do dnes do 9 hodin ráno, kdy budeme v této schůzi pokračovat. Tak vám přeju krásnou dobrou noc a zítra se těším na shledanou.

(Jednání skončilo 18. 1. 2024 v 0.01 hodin.)

Pokračování schůze Poslanecké sněmovny
18. ledna 2024
Přítomno: 172 poslanců

(Jednání zahájeno v 9.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji druhý jednací den 88. schůze Poslanecké sněmovny.

Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a prosím, abyste se všichni přihlásili identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty. Pan poslanec Strýček bude hlasovat s náhradní kartou číslo 15.

Sděluji, že o omluvení své neúčasti na dnešním jednání požádali tito poslanci a poslankyně: Babiš Andrej celý jednací den – osobní důvody, Balaštíková Margita celý jednací den – zdravotní důvody, Bašta Jaroslav celý jednací den – zdravotní důvody, Foldyna Jaroslav celý jednací den – zdravotní důvody, Fridrich Stanislav celý jednací den – zdravotní důvody, Heller Šimon celý jednací den – osobní důvody, Jáč Ivan od 12.00 hodin – zdravotní důvody, Jílková Marie od 10.30 do 12.30 a od 15.30 do 19.00 hodin – pracovní důvody, Klíma Pavel celý jednací den – zdravotní důvody, Král Václav celý jednací den – pracovní důvody, Králíček Robert celý jednací den – rodinné důvody, Kubík Jan celý jednací den – zdravotní důvody, Kuchař Jan do 12.30 – osobní důvody, Pražák David od 15.00 hodin – zdravotní důvody, Quittová Petra do 14.30 – pracovní důvody, Richter Jan do 10.00 hodin – rodinné důvody, Růžička Pavel celý jednací den – zdravotní důvody, Síla Jan do 13.30 – zdravotní důvody, Bohuslav Svoboda celý jednací den – pracovní důvody, Šimek David od 17.00 do 21. hodiny – pracovní důvody, Vích Radovan celý jednací den – zdravotní důvody, Vlček Lukáš celý jednací den – zdravotní důvody a Ivo Vondrák celý jednací den – zahraniční cesta.

Z členů vlády se omlouvají: Bartoš Ivan od 12.00 do 15.00 hodin – pracovní důvody, Baxa Martin od 13.30 do 19.00 hodin – pracovní důvody, Bek Mikuláš od 10.00 do 14.00 a od 16.00 hodin – pracovní důvody, Hladík Petr celý jednací den – pracovní důvody, Lipavský Jan do 16.00 hodin a od 19.00 hodin – pracovní důvody, Rakušan Vít od 19.00 do 22.00 hodin – pracovní důvody, Síkela Jozef celý jednací den – zahraniční cesta, Šalomoun Michal do 12.00 hodin a od 14.00 do 23.00 hodin a poté od 01.00 hodiny – pracovní důvody, Výborný Marek celý jednací den – zahraniční cesta.

To bychom měli omluvy a nyní tedy budeme pokračovat v projednávání bodu.

1.
Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Mám zde přihlášeného s přednostním právem pana předsedu Okamuru. Pane předsedo, prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Omlouvám se, pane předsedo. Kolegyně, kolegové, prosím o klid. Pokud máte nějaké důležité jednání, tak ho přesuňte do předsálí. Děkuji. Ještě jednou opakuji, prosím o klid. Děkuji. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Já bych vás opravdu požádal o klid, protože budu mít delší projev a přece jenom překřikovat tady poslance...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, chápu a rozumím. (Zvoní pro uklidnění v sále.) Prosím pěkně, kolegové a kolegyně, přesuňte své hovory do předsálí. Nerada bych jmenovala například kolegy či kolegyně v pravé části i v levé části. Prosím pěkně, znovu opakuji, aby se pan Okamura mohl soustředit na svůj projev. Děkuji. Stačí to takto, pane předsedo?

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, dnes máme před sebou vládní návrh zákona na zavedení korespondenční volby, který účelově porušuje českou ústavu. Je to jasné veřejnosti i odborníkům. Hned na úvod si můžeme také položit otázku: Cui bono? Komu ku prospěchu? A ihned na úvod dávám návrh na zamítnutí v prvním čtení jménem poslaneckého klubu SPD, takže se o mém návrhu bude hlasovat hned po skončení prvního čtení.

Předložený zákon není v souladu s naší ústavou a s Listinou základních práv a svobod. Hnutí SPD proto zavedení korespondenční volby nepodpoří. Korespondenční volba je pro současnou Fialovu vládní pětikoalici evidentně větší priorita než ekonomický a politický stav naší země. Já jsem tady v úterý navrhoval řadu bodů, které jsou prospěšné pro občany České republiky, a všechny tyto body poslanci Fialovy vládní pětikoalice zamítli. Zamítli to ve jménu toho, že chtějí změnit volební zákon a prosadit korespondenční volbu. Takže co jsem navrhoval?

Můžu poprosit o klid zase?

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Kolegové, kolegyně, opakovaně vás vyzývám ke klidu a evidentně toto nereflektujete. Prosím berte v potaz, že pan předseda Okamura má také nárok na klid v sále, aby mohl přednést svůj projev. Prosím.

Poslanec Tomio Okamura: Navrhoval jsem tady v úterý mimořádné body, jako například řešení dlouhodobého nedostatku základních léků. Fialovu vládní pětikoalici to nezajímá, takže můj bod zamítli, přestože tady byl přítomen ministr zdravotnictví Vlastimil Válek z TOP 09. Navrhoval jsem v této souvislosti i bod rušení lékařských pohotovostí, které vládní koalice chystá. To znamená, my jsme samozřejmě proti tomu rušení lékařských pohotovostí, a opět jste mi to zamítli. Navrhovali jsme tady zvýšení příspěvku na péči pro zdravotně postižené spoluobčany, kteří jsou v zoufalé situaci. Navrhovali jsme tady další a další zákony, mimo jiné i předřazení zákona o referendu, protože zákon o referendu z pera SPD už tady leží dva roky, a ostatně už tady ležel i v minulém volebním období. A zrovna mimochodem je otázka, zdali si lidé přejí korespondenční volbu občanů ze zahraničí, kteří tady často s námi nikdy nežili, neumí česky ani tady neplatí daně, to nehovořím o českých občanech, kteří tam třeba krátkodobě pracují anebo pracují tam, vracejí se do České republiky, a tak dále, nebo tam studují. Mluvíme o těch českých občanech, kteří tady vůbec s námi nežijí a nikdy ani nežili, přesto mají dvojí státní občanství. Mají dvojí státní občanství.

Takže zamítli jste i předřazení zákona o referendu. Já jsem chtěl, aby právě o té korespondenční volbě mohli lidé hlasovat v referendu. Chtěl jsem, aby mohli hlasovat i o dalších záležitostech, ale pro vás jsou prostě priority...

Já jsem tady navrhoval, abychom tady řešili věci jako drahé energie, aby se tady řešily drahé potraviny, jakým způsobem se s tím vláda chce vypořádat. Zdražuje se dálkové teplo, vodné, stočné se všem občanům zdražuje. No a Fialově vládní pětikoalici je to úplně jedno. Všechny moje návrhy jste zamítli a prosazujete tady, asi priorita, prostě korespondenční volbu.

Já jsem chtěl říct na úvod, že pro SPD jsou prioritou čeští občané, aby měli více peněz, bezpečí a spravedlnosti. To znamená, my jsme tady navrhli v úterý body, aby lidé měli více peněz, aby se cítili bezpečně. A Fialova vláda, je to vláda ODS, Pirátů, TOP 09, STAN a KDU-ČSL, to zamítla. A teď tady máme před sebou... Už druhý den se tady bavíme o zavádění korespondenční volby pro lidi, pro občany žijící dlouhodobě v zahraničí, kteří tady často ani neplatí daně, mnoho z nich, protože tady nikdy ani nežili, nežijí a neumí ani česky. Tak tohleto je potřeba říct na úvod, jaké jsou priority Fialovy vládní pětikoalice, a jsou to jiné priority, než prosazuje hnutí SPD.

Jak jsem říkal, tak předložený zákon, ten zákon, jak je předložený Fialovou vládní pětikoalicí, tak není v souladu s naší ústavou. A na ty problematické body, na ten problém s návrhem korespondenční volby v tomto smyslu, ať to byl ten předešlý senátní návrh z pera poslanců vládní pětikoalice, senátorů vládní pětikoalice, tak je to i tento poslanecký návrh. Tak v podstatě o tom hovoří i ti nejrenomovanější čeští ústavní právníci a jsou k tomu kritičtí, jako je třeba profesor Aleš Gerloch, emeritní děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy, nebo je to docent Zdeněk Koudelka, ústavní právník z Masarykovy univerzity, a další. Takže potvrzují tyhle ty názory. Není to názor SPD nebo Okamury nebo opozice, jsou to názory nezávislých renomovaných ústavních právníků.

A vyplývá z to jasná věc, že Fialova vládní pětikoalice, protože vám plně věří už pouze 3 % českých občanů podle průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění Akademie věd, tak vy zoufale hledáte hlasy, kde můžete, místo abyste začali dělat něco pozitivního pro občany. Ono to moc nejde, abyste dělali něco pozitivního pro občany, protože přesně, jak se říká, ryba smrdí od hlavy. A v čele stojí totálně neschopný premiér Fiala, který lže, jak tiskne. Zrovna jsem dával včera na své sociální sítě ten jeho rozhovor s Reyem Korantengem v televizi Nova, kde ještě před několika měsíci říká, že nebudete zvyšovat daně, a opakuje to v tom pořadu několikrát. Říká tam, nebudeme zvyšovat daně, nebudeme zvyšovat daně ani živnostníkům, ani nikomu, ani lidem, tam opakuje v televizi Nova v rozhovoru s Reyem Korantengem premiér Fiala. Lhář prolhanej! Politickej podvodník! To prostě tak... Teď mi říká poslanec ODS: Trošku úcty. Trošku úcty k tomu, pane poslanče, bohužel teď si nevybavuji vaše jméno. Pardon, jak se jmenujete? No a nechce mi to říct teď, no tak hlavně že máte odvahu mi tady říkat poznámky. (Poslanec Krejza pomalu přichází blíže k řečnickému pultu.) A pak prej, to je jedno. Mně to jedno není, proto se ptám. (Předsedající: Pane poslanče, i když...) Jom tak poslanec Krejza to tady říká...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Oslovujte pana poslance prosím prostřednictvím. Děkuji.

Poslanec Tomio Okamura: Ano, máte pravdu. Takže pan poslanec Krejza. A vy jste poslanec, teď už jsem si vzpomněl, z Litoměřic, jestli si pamatuju dobře. Tak pan poslanec Krejza říká, že ty věci, o kterých já teď říkám, že jsou naše priority, že je to jedno. A že je jedno, že premiér Fiala tady lže lidem. Je to váš premiér za ODS, protože jste pan poslanec Krejza z ODS, prostřednictvím tedy paní předsedající, jste poslancem ODS, pan poslanec Krejza z Litoměřic. A mně nepřipadá, že je to jedno, že ODS obelhala celou Českou republiku

a že váš premiér Fiala ještě před několika měsíci v televizi Nova v rozhovoru s Reyem Korantengem tvrdí opakovaně na opakovaný dotaz, všichni se můžou podívat na můj Facebook, ale to video jako absolutně koluje po celé republice, že říkal, že nebudete zvyšovat daně, a pak plošně všem lidem zvýšíte daně, jo? No tak buď neví, která bije, anebo lže přímo už záměrně. Jedno nebo druhé. Ale já myslím, že není opravdu dobré, aby takovýhle neschopný premiér vedl Českou republiku. Ale ODS na něm trvá. ODS trvá na tom, aby byl premiérem Petr Fiala, takže chápu, že bráníte premiéra Petra Fialu a tyhle ty jeho výroky, které říkal, ovšem jménem celé vládní pětikoalice.

Pojďme dál. Co se týče zákona o korespondenční volbě, to největší úskalí vidím v požadavcích, které ústava a Listina základních práv a svobod klade na volby a samotné hlasování. Ústava říká, že například volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Z ústavy vyplývá požadavek, aby za prvé byla volba osobní, za druhé má být zaručena tajnost hlasování a volba má být svobodná.

A tady bych ještě na úvod řekl, že ten argument, který slýchávám, je, že korespondenční volba existuje v nějakých jiných zemích, nebo ve spoustě zemí. Tak na úvod si řekněme, že ony... Ten zákon o té korespondenční volbě je v každé zemi trochu jiný a je také v každé zemi trochu jiná ústava, často úplně jiná. To znamená se zásadními rozdíly. To znamená, i ten argument, že jinde to je, ale už vládní pětikoalice účelově nedořekne, že je to tam jinak, v různých variantách. Tak to je typické, typické manipulativní vyjádření. Mimochodem Česká republika je podle mých informací poslední zemí, která nemá zákon o referendu v rámci Evropy. Takže to, když tedy bych šel na tento argument, tak kde, tak proč jste proti zákonu o referendu, který tady SPD dlouhá léta prosazuje? Ale protože jsme sami a v tom smyslu, aby ten zákon o referendu se mohl hlasovat i o mezinárodních smlouvách, a tak dále, tak samozřejmě je potřeba ústavní většina a tu samozřejmě SPD nemá tady. Referendum, které je ve všech ostatních zemích, tak to nechcete, a teď tady argumentujete korespondenční volbou, která notabene zdaleka není, anebo není ve všech zemích, ve všech demokratických zemích, a navíc i v těch zemích, kde je, tak to provázejí různé, můžou to, v některých zemích to provázejí různé problémy.

Takže tady... Proč o tom hovořím? Protože já mluvím o tom konkrétním návrhu Fialovy vládní pětikoalice, o tom mluvíme tady, na korespondenční volbu, zdali je, nebo není v souladu s ústavou. O tom je tady řeč. A to není. Takže to je ten problém. Takže i to, že argumentujete tím, že to v některých jiných zemích je, tak to je lichý argument, protože tam to bezesporu zřejmě s tou ústavou evidentně je v souladu, s tou jejich ústavou ten zákon, ale tady je problém, že ten český návrh, ten, co podáváte vy, není, a o tom je na úvod celá debata. A o tom celou dobu hovoří SPD i v médiích, o tom hovoříme celou dobu i při diskusích s veřejností.

K tomu bych ještě dodal, což ústava ani Listina neříká, Listina základních práv a svobod, ale zcela zřejmě se to předpokládá, že má existovat co největší důvěra v celý volební proces od začátku do konce. To znamená, od toho, kdo je uznaný jako oprávněný volič, až po přepočet hlasů na mandáty. Tento proces má být verifikovatelný a má být řekl bych pro každého pochopitelný a bez nějakých větších pochybností.

U korespondenční volby na rozdíl od volby normální, kde je člověk sám za plentou, mohou být i další lidé. Soudy mnohokrát soudily a odsoudily kupčení s hlasy. Návrh Fialovy vládní pětikoalice tedy jednoznačně usnadní obchodování s hlasy. V ústavě jsou naprosto jasně napsané hodnoty, které mají volby splňovat. A my se tady přitom na základě návrhu poslanců vládních stran zabýváme tím, že pro tisíce lidí ústavní pravidla nebudou platit. Jak chcete zavést korespondenční volbu pro Čechy v zahraničí a zároveň pro ně zachovat tajné hlasování? Plenta ve volebních místnostech nestojí jen tak pro nic. Volič za ní vhazuje lístek do obálky mimo jiné proto, aby nikdo neviděl, pro jakou stranu či kandidáta hlasuje, a nebyl ovlivňován.

Říkáte, že chcete ulehčit lidem v zahraničí volit. V praxi to znamená jediné: diskriminujete občany České republiky. Normální občan naší země musí do volební místnosti. Zavádíte institut, kdy pár vyvolených tohle absolvovat nemusí. Zde je porušena ústavou vyžadovaná rovnost a přesně na tento moment poukazují i ti ústavní právníci, o kterých hovořím, ale i další. To znamená, že v ústavě je napsáno, že volby mají být rovné, ale vy vytvářítе vlastně protiústavní nerovnost, protože kdyby vstoupil v platnost váš návrh zákona o korespondenční volbě, tak čeští občané, kteří volí v České republice, mají jenom jednu možnost volby, to je ta stávající, to znamená, že jdete za plentu, tam vložíte volební lístek do obálky a ten dáváte do urny. No ale vy pro občany v zahraničí vytvářítе možnosti dvě, protože jednak mají možnost, jako tomu je v současnosti, volit na českých zastupitelských úřadech, kde ty volby probíhají podobnou formou, ne stejnou, ale podobnou formou, protože jsou tam zvláštní volební komise a také jde prostě občan za plentu a volí. Vy vytvářítе variantu druhou a to je ta varianta korespondenční volby. Takže tady je narušená ta ústavou garantovaná rovnost a v podstatě je to protiústavní, protože je zvýhodněna jedna skupina občanů, a to Češi žijící v zahraničí. Takže tohleto je moment, který je protiústavní, a to je samozřejmě špatně.

K dalším argumentům se samozřejmě postupně dostanu. Tvrdíte, že korespondenční volba ze zahraničí v uvozovkách nakopne volební účast, umožní lidem snadno vykonávat jejich právo, ušetří čas i peníze. Navíc už dlouho existuje v řadě západních zemí. Tak nějak zapomínáte na fakt, že tahle forma voleb byla nejen vždy zpochybňována, ale ve Francii ji pro podvody zrušili, v Rakousku opakovali prezidentské volby. To je váš cíl, podvádět u voleb? Vaše argumenty jsou směšné. Navíc v různých zemích jsou různá znění ústavy a různé úpravy korespondenční volby, takže nelze paušalizovat.

Nemějte mi za zlé, že budu citovat vaše nejhloupější argumenty. Předsedkyně Sněmovny, paní Pekarová Adamová z TOP 09, řekla, cituji: Je neuvěřitelné, že tak přirozená věc jako právo na účast ve volbách je tak dlouho našim krajanům odpírána. Hnutí ANO a SPD se tomu všemožně snaží zabránit. Konec citátu. Paní Pekarová je zákonodárce, volený politik a je tak nevzdělaná, že netuší, jak probíhají české volby? Je malá, nepatrná naděje, že něco o volbách ví, pak ale lže. Ať je nevzdělaná, nebo lhářka, obojí je smutné zjištění.

Českým občanům žijícím v zahraničí právo na účast ve volbách nikdo neodpírá. V případě sněmovních a prezidentských voleb mají možnost volit z ciziny, a to přímo na velvyslanectvích i na řadě konzulátů. Tento proces je možná pro někoho komplikovanější, na druhou stranu volby se nekonají každý měsíc. Jde o poměrně výjimečnou událost, při níž má občan šanci rozhodovat o budoucnosti své země. Je také namístě položit si otázku, pokud si Čech žijící v zahraničí během voleb neumí udělat čas na to, aby řádně volil podle současných pravidel, jde o chybu v systému, nebo spíš o svobodnou volbu daného Čecha nevolit?

Samo Ministerstvo vnitra si je vědomo protiústavnosti svého návrhu. Ve své zprávě o korespondenčním hlasování píše – znovu zdůrazňuji, že to píše samo Ministerstvo vnitra, úředníci Ministerstva vnitra – cituji: Na druhé straně s sebou zavedení korespondenčního hlasování přináší též některá rizika, píše se ve zprávě Ministerstva vnitra. Nejpodstatnějším z nich je nemožnost zajistit ústavně garantovanou tajnost hlasování, protože volič provádí hlasování v takzvaném nekontrolovatelném prostředí mimo volební místnost. Není proto možné garantovat, že nehlasuje pod nátlakem jiné osoby – tomu se říká family voting – nebo že se nejedná o kupčení s hlasy, tedy že hlasování probíhá svobodně a tajně. Toto riziko lze výrazně omezit pouze tím, že je korespondenční hlasování umožněno jen vybrané skupině voličů, zatímco v případě univerzálního zavedení riziko významně roste.

Další riziko – stále cituji ze zprávy Ministerstva vnitra – představuje přeprava listovní zásilky, jejíž doručování není pod kontrolou státních orgánů ani voliče, ale je zcela závislé na soukromoprávních subjektech. Tím dochází k narušení bezprostřednosti hlasování, což lze považovat za ústavní problém spočívající v takzvaném outsourcingu realizace volebního práva. Realizace volebního práva jako takového bude vystavena nahodilosti doručování listovní zásilky držitelem poštovní licence. To je stav v demokratickém právním státě

obhajitelný pouze vyvážením jinými zájmy podstatnými pro výkon volebního práva. Korespondenční hlasování s sebou též přináší jako doplňková forma hlasování zvýšené finanční náklady a zvýšení administrativní zátěže pro volební orgány. Konec citátu ze zprávy Ministerstva vnitra.

Takže Ministerstvo vnitra samo o sobě zkonstatovalo, úředníci, odborný aparát Ministerstva vnitra, že korespondenční volba je u nás takto, jak to podává vládní koalice, protiústavní, což považuji opravdu za úplně skandální. Znovu říkám – ještě přečtu jednou tu větu, co říká Ministerstvo vnitra, píše ve zprávě. Ti úředníci, ti odborníci, kteří psali tu zprávu, tak to tam napsali popravdě a napsali, že nejpodstatnějším rizikem z těch rizik je nemožnost zajistit ústavně garantovanou tajnost hlasování. Takže samo vaše Ministerstvo vnitra píše, že váš návrh zákona je protiústavní. Myslím, že je to opravdu úplně skandální, co tady předvádíte v té vaší touze udržet se u moci za každou cenu, když už vám nevěří drtivá většina občanů. Porušujete ústavu, ohýbáte zákony. Je to opravdu šílená situace.

Okradli jste lidi, doslova okradli, protože jste slibovali, že nebudete zvyšovat daně. Premiér Fiala to opakoval ještě před několika měsíci v televizi Nova. Takže vy jste doslova okradli všechny občany České republiky a doslova jste je podvedli a obelhali jste je. Nevím, proč děláte takovou politiku? No, kdybyste takovou politiku nedělali, tak potom byste možná nemuseli porušovat ústavu a ohýbat zákony tak, abyste sháněli voliče všude možně. Voliče, kteří v tuto chvíli neexistují.

Proč o tom mluvím? Protože ruku v ruce s tím zákonem o korespondenční volbě tady podáváte, už je to v prvním čtení, také novelu zákona o nabývání státního občanství. Už je to tady v prvním čtení. Také to podáváte poslaneckým návrhem, aby to bylo co nejrychleji právě souběžně s tou korespondenční volbou. Já jsem na to včera upozorňoval, i když jsem vystupoval v médiích, a jsem rád, že už si toho všimli někteří novináři, tak doufám, že se o tom bude hodně psát.

Vy v tom zákoně o nabývání státního občanství posouváte tu hranici pro potomky českých imigrantů, respektive imigrantů Čechů, kteří imigrovali do zahraničí, až na čtvrtou generaci potomků těchto imigrantů. To znamená, lidé, kteří reálně v České republice nežijí třeba 80 let, neumí vůbec česky – což se ale týká i současné situace v mnoha případech. Vy ale vlastně chcete dávat občanství na základě jakéhosi prohlášení, je to uvedeno v tom zákoně, lidem až do čtvrté generace potomků českých imigrantů do zahraničí, kteří tady nikdy nežili, nikdy tady neplatili daně, neumí ani slovo česky. Vy těmto lidem chcete dávat občanství. Jenom proto, že sháníte voliče, kde můžete.

My jsme zásadně proti, protože podle mého názoru bychom neměli rozšiřovat okruh lidí, kteří mají ovlivňovat životy nás v České republice, nás, co žijeme v České republice, platíme tady daně a umíme česky samozřejmě také. Musím říci, že o tom nemluvím samoúčelně, protože už si umím představit, jak zase poslanci vládní pětikoalice by chtěli napadat tady to, co říkám. Jenže oni to říkají ti ústavní právníci, o kterých jsem hovořil, třeba docent Koudelka z Masarykovy univerzity upozornil na tento moment. A velice hezky. Jeden z jejich argumentů, on k tomu napsal takový celý odstavec, tak tam říká, že z jeho hlediska ústavního právníka, říká ten moment, že vlastně my voliči, co tady žijeme, tak jsme odpovědní za tu svoji volbu, protože budeme nést následky té volby. Protože samozřejmě ať ty volby dopadnou tak, nebo onak, protože tady žijeme, tak se při té volbě rozmyslíme tak, že zvažujeme, kdo tady bude vládnout, kdo udělá ty koalice, jakým způsobem Česká republika bude fungovat. Ale ti lidé, kteří žijí v zahraničí, notabene když chcete vytvářet ještě nové české občany, tak oni vlastně nemají žádnou odpovědnost za tu svoji volbu. To mi připadá i jako docela zajímavá právní argumentace ústavního právníka renomovaného. A je to pravda. Proč mají rozhodovat o životech v České republice lidi, kteří tady vůbec s námi nikdy nežili, nežijí, nebudou žít, neplatí tady daně a neumí ani česky? Pochopitelné je to v případě občanů, kteří třeba krátkodobě pracují v zahraničí, studují tam, tam ta možnost je na těch konzulátech, ambasádách, takže tam to problém není. Ale rozšiřovat ten okruh tak, jak vy chcete, takže kdo

chce, tak prostě volit může, krátce řečeno, a volby nejsou každý den, ale rozšiřovat okruh těch voličů a udělovat české státní občanství prostě jenom proto, že vládní koalice shání voliče, tak to si myslím, že je špatně.

Když to naši experti kalkulovali, pakliže se rozšíří ten počet držitelů státního občanství, pakliže by si požádali všichni na tu čtvrtou generaci, tak to může být až milion 200 tisíc lidí navíc. Samozřejmě zdaleka ne všichni určitě takové možnosti využijí, to je přece jasné, ale může to být asi milion 400 tisíc, je to čtvrtá generace. Pardon, milion 200 tisíc. Je to čtvrtá generace. To znamená, to může být až čtvrtina, pětina stávajících voličů v České republice. Tímto způsobem, že Fialova vládní pětikoalice chce opravdu v podstatě zmanipulovat volby a zmanipulovat vlastně politickou situaci a politické vedení České republiky tak, aby se udrželi u moci, to já považují za úplně nevídané, co vaše vláda předvádí pro to, abyste se udrželi za každou cenu u koryt.

Takže z tohoto pohledu – já už jsem před 14 dny v televizi Nova jako první přišel s tím návrhem, a jsem rád, že v tom stejném pořadu místopředseda Sněmovny Havlíček říkal, že Okamura má... pan Okamura má dobrý nápad, že je to zajímavé, kdy jsem říkal, ať vládní koalice posune účinnost toho zákona na korespondenční volbu až na rok 2026, to znamená po volbách do Poslanecké sněmovny, které budou již příští rok. Tím by vládní koalice samozřejmě alespoň tento moment, ten argument nějakým způsobem oslabila. Tohle vládní koalice udělat pochopitelně nechce, protože vaším účelem není demokracie, ale ohnout volební zákon samozřejmě na úkor českých občanů žijících v České republice.

Samozřejmě za nás říkám, my bychom rádi byli součástí příští vlády, a pakliže by se vám podařilo prosadit ten zákon o korespondenční volbě, tak my ho zrušíme. My budeme navrhovat a budeme prosazovat zrušení toho zákona. Takže to je stanovisko SPD k této věci.

Kdysi jsme si tedy řekli, že vládní koalice tímto návrhem porušuje ústavu, ale ještě o tom budu mluvit, i o dalších argumentech, dokonce i Ministerstvo vnitra samo o sobě zkonstatovalo, že korespondenční volba je u nás protiústavní. Tak co vy, vládní poslankyně a poslanci, na to? Porušíte tedy ústavu, nebo ne? Já vím, že ten dotaz je poměrně marný, odpověď známe. Ano, porušíte ústavu, chcete porušit ústavu, chcete za každou cenu oslabit voliče v České republice a oslabit volební systém a důvěru v demokracii. A já jsem vám ale chtěl také říct, jak byste to měli udělat správně. Já už jsem to říkal i v médiích. Protože jedinou správnou cestou v tomto případě pro Fialovou vládni koalici je změnit ústavu a napsat, že volby nejsou tajné a že je třeba legální nakupovat hlasy. S takovou změnou by ovšem SPD samozřejmě nesouhlasilo. Ale je to tak, aby tento váš zákon nebyl protiústavní, tak je potřeba nejprve změnit ústavu. Na to ale nemá vládní koalice ve Sněmovně většinu, takže ústavu změnit nemůžete, tak rozhodli občané ve volbách, že sama vládní koalice ústavu změnit nemůže, přestože byste to chtěli evidentně, ohnout i ústavu. Tak navrhnete protiústavní zákon a natvrdo ho tady bezskrupulózně chcete protlačit, přestože jsem přesvědčen o tom, že většina občanů České republiky korespondenční volbu nechce. A na to by samozřejmě bylo dobré také vyvolat referendum, ale to vy také nechcete.

Takže to je opravdu neuvěřitelná situace, jakým způsobem se Fialova vládní pětikoalice brání demokracii, jakým způsobem jste proti demokracii, jakým způsobem jste antidemokrati. A tady platí to přísloví, které často vidím, že ho někdo v souvislosti s vaší vládou cituje, že největším odpůrcem demokracie jsou ti, kteří o ní nejvíce křičí, a to jsou přesně představitelé Fialovy vládní pětikoalice, à la premiér Fiala, paní Pekarová Adamová, pan Rakušan, předseda STAN, kteří stále vykřikují takové věci. Takže to je přesně ono. Jak jsem už včera říkal – po ovoci poznáte je. Po ovoci poznáte je! Takže taková je situace.

Proč je dobré volit jako nyní za plentou? Volič je za ní sám, nikdo mu nesmí koukat přes rameno, jak volí. To je tajná a svobodná volba, která vám ve vládě evidentně vadí. V momentě, kdy bude možné volit tak, že volič hodí hlas do obálky doma, volič v zahraničí, pak už to není volba tajná a svobodná, protože za jeho zády, nebo i za mými zády, kdybych

volil v zahraničí, může stát třeba někdo, kdo vyvíjí nátlak nebo jiné metody přesvědčování. Princip svobodné a tajné volby je porušen. To je tak jednoduché, že si troufnu tvrdit, že to chápe každý člověk. Z nějakého důvodu to ovšem nechápe předsedkyně Sněmovny, paní Pekarová Adamová z Fialovy vládní koalice, z TOP 09. Bylo by férové, aby vládní koalice na rovinu řekla pravdu, tedy že nechcete tajné a svobodné volby, chcete možnost hlasy nakupovat, manipulovat s lidmi, a proto chcete změnit ústavu, to by byl ten férový postup, změnit ústavu a ústavní požadavek na tajnost a svobodu voleb, že to chcete zrušit. Protože to je princip vašeho zákona. A vy to děláte protiústavně, aniž měníte ústavu. Samozřejmě my bychom byli proti takové změně, já to radši opakovaně zopakuji. Protože mě tady, když jsem šel do Sněmovny, odchytila kamera pořadu 168 hodin v České televizi, nechci teď mluvit o obsahu, ale to jsou právě ti odborníci na to, že vždycky něco vystřihnou, tak aby to vyznělo vždycky negativně pro opozici a aby to vždycky bylo pozitivní pro Fialovu vládní pětikoalici.

Teď nevím, jestli se tam už vyřešil ten bossing, co tam dělá paní Fridrichová, jak tam ji z toho obvinili ti zaměstnanci. Ještě dělá bossing, nebo už to nedělá, ten bossing, nebo dělá ten bossing, nebo jak to tam je v té redakci? To je také otázkou, ale reportáže na toto téma se samozřejmě v pořadu 168 hodin nedočkáme, to je přece jasné. Takže jenom jsem si na to vzpomněl, že když jsou ta účelová vytrhávání z kontextu, tak to tady máme na to v uvozovkách odborníky, podle mého názoru.

Samozřejmě ten váš zákon, to je samozřejmě další krok k totalitě. Ale ctím svobodu názoru, a pokud se českým i evropským takzvaným liberálům demokracie příčí, což vidíme i na dalších příkladech, mají právo takový názor vyslovit. Strany pětikoalice například nechtějí zákon o referendu, který naopak hnutí SPD dlouhodobě prosazuje. Samozřejmě nikdo neupírá vládní koalici právo na názor zrušit demokracii a nastolit totalitu. Ale za sebe říkám, že budu bojovat do posledního dechu, aby o tom, zda zde zavedeme totalitu a nedemokracii, rozhodli voliči ve svobodných a tajných volbách, nikoliv aby o tom rozhodovaly vaše samozvané elity. Odpusťte mi, ale každý z vás je tu zástupce občanů a nikdo vám nedal mandát k tomu, abyste měnili pravidla voleb. A když mluvím o těch samozvaných elitách, tak mám pravdu, protože ty arogantní výroky, které urážejí občany v České republice, ty předvádí Fialova vládní koalice skutečně pravidelně.

Například včera poslankyně hnutí STAN Pavla Pivoňka Vaňková napsala status, mám to tady, je to jedna věta, napsala status v tomto znění: „Chtít referendum v zemi, kde se rok od roku mediální gramotnost obyvatelstva zhoršuje, mi nepřijde jako rozumný nápad.“ Poslankyně vládního STAN Pavla Pivoňka Vaňková předvedla velkou aroganci vůči našim občanům, urazila je a udělala z nich hlupáky. Podle ní jsou gramotní asi jen politici Fialovy vládní pětikoalice. To je přesně to, co je STAN Víta Rakušana a co je přesně dikce, tak jak uvažuje a tak jak jedná Fialova vládní pětikoalice. Vy si myslíte, že jste ty elity, které jsou gramotné, a o občanech říkáte, že jejich gramotnost je nízká, takže vlastně nemají právo, nejsou způsobilí podle vašeho názoru posuzovat situaci v České republice. To je neskutečná arogance! Tímto způsobem arogantně urazila občany a udělala z občanů hlupáky poslankyně STAN Pavla Pivoňka Vaňková. Pravda, já ji neznám, ani nevím jak vypadá, protože jsem ji vůbec nezaregistroval za dva roky tady v sále Sněmovny. Ale když jsem se na to včera ptal, když jsem tento neskutečný výrok zaznamenal, tak jsou mi svědky naši poslanci, že mi ukazovali její fotografii, a stejně jsem ji nepoznal, neznal jsem jí. Ale je vidět, že paní poslankyně sice tady v plénu Sněmovny vidět příliš není, respektive z mého pohledu vůbec, ale čas na arogantní psaní a na to, aby urážela občany v České republice a dělala z nich hlupáky, tak na to vládní poslankyně čas má. To jenom když jsem mluvil o samozvaných elitách, tak zrovna včerejší příklad, včerejší příklad, jak o občanech uvažují poslanci Fialovy vládní pětikoalice.

No a samozřejmě myslím, že se všichni můžete podívat na moje sociální sítě, jaké jsou komentáře pod tímto příspěvkem. Jak jsem už říkal, sleduje mě na sociálních sítích dohromady 600 000 českých občanů, takže nějaký průřez, nějaký názorový, tam je. Nicméně

včera těch videí jsem měl hodně a příspěvků, takže samozřejmě to tam mohlo trošku zapadnout, ale komentářů je tam poměrně dost, koukal jsem u mě na Facebooku, ale i na Instagramu a tak dále. Chtěl jsem jenom říct, takto to je. Možná to dám i do videa ještě, ne jenom jako status, protože mi to připadá jako velice příhodné, protože potom by se s těmito názory mohlo seznámit více než 100 000 lidí a to si myslím, že je určitě namístě.

A k výmluvám o tom, že chcete zlepšit přístup k volbám, paradoxně mluví i vaše Ministerstvo vnitra. Opět cituji ze zprávy vašeho Ministerstva vnitra: O usnadnění výkonu volebního práva lze samozřejmě uvažovat i u jiných znevýhodněných skupin, kterými jsou voliči ve výkonu trestu, vojáci v zahraničí, zdravotně postižené osoby anebo voliči, kteří pobývají v době voleb krátkodobě v zahraničí. I když současná právní úprava umožňuje všem uvedeným skupinám hlasování, jeho praktické provedení v jednotlivých volbách mnohdy fakticky znemožňuje voličům účastnit se u voleb. Tady na tom vidíte, že i Ministerstvo vnitra hovoří, ti odborníci na Ministerstvu vnitra, ti apolitičtí odborníci v té zprávě, kterou ti úředníci vypracovali, samozřejmě pravdivě ji museli vypracovat v tomto případě, tak píší, že samozřejmě vám nejde o žádné zlepšení přístupu k volbám. Vlastně z toho citátu zcela jasně vyplývá ta účelovost toho vašeho návrhu. Protože vy vlastně nechcete zvýšit volební účast v České republice, kde občané jsou velice dobře informováni o té vaší hrůzovládě a nechtějí už Fialovu vládní pětikoalici, ale vy účelově potřebujete najít voliče v zahraničí, kteří samozřejmě tady s námi nežijí a bezesporu mají méně informací o stavu v České republice než my, kteří tady přímo každodenně žijeme. To je myslím zcela zřejmé. I kdyby byl někdo 24 hodin na internetu v zahraničí, někde v Americe, tak rozhodně nemůže mít tolik informací a takový náhled do věci jako ten, kdo tady každý den žije, to si myslím, že je zřejmé. A není to nic o tom, kdo je jak vzdělaný a tak dále. Protože náš občan si tady může vyzkoušet zdravotní péči v podání Fialovy vládní pětikoalice, kdy jste vzali peníze a nejsou základní léky a nejsou dostupné základní léky a tak dále, takže to může tady zakusit jenom občan a vyhodnotit si tohleto a mnoho dalších věcí jenom občan, který žije samozřejmě v České republice. Nebo vyhodnotit si je může kdokoliv, ale zažít na vlastní kůži to může samozřejmě jenom ten, kdo tady to zažívá.

Odborníci v této souvislosti uvádí mimo jiné tento příklad v souvislosti k tomu, jak jsem hovořil o tom přístupu k volbám a tak dále. Volební právo ve volbách do Senátu má občan České republiky, který dosáhl věku osmnácti let. Zákon nestanovuje v těchto volbách překážku výkonu volebního práva, omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, a proto volič nacházející se ve věznici má právo volit. Nicméně vzhledem k tomu, že volební právo musí volič vykonat pouze ve volebním obvodu, kde je přihlášen k trvalému pobytu – mluvíme o volbách do Senátu – nemá fakticky možnost hlasovat v případě, že se věznice nachází mimo volební obvod tohoto voliče.

A pokračuju v tom, co píše zpráva ministerstva, co říkají odborníci. Když to shrnu, tak když je 50 000 lidí ve vězení, tak těm Fialova vládní koalice volit nedovolí, a naopak navrhujete zákon, to znamená, čeští občané v České republice – a teď nehodnotím, jestli vězení, nevězení, prostě jsou to čeští občané, kteří jsou v České republice a mají volební právo. A naopak vy navrhujete zákon, který má nově dát volební právo lidem s českými kořeny po celé planetě do čtvrtého kolena, do čtvrté generace potomků imigrantů do zahraničí, tedy i těm, co u nás třeba 80 let nikdy nežili a ani neumí česky.

Jak víme, je to nápad ukrajinského prezidenta Zelenského, který má pocit, že tím vyhraje volby, pokud je vůbec vypíše. Takže ta inspirace je tady evidentní. Ale já vám řeknu, já se nechci inspirovat na Ukrajině. Jo? Tam se inspiruje Fialova ukrajinská vláda, Fialova ukrajinská vládní pětikoalice. Pro vás jsou, pro vás je Ukrajina na prvním místě. Ale pro nás je na prvním místě to, aby čeští občané měli více peněz, bezpečí a spravedlnosti, za to tady bojuje SPD a chceme demokracii a svobodu. Provádíte ukrajinizaci v praxi.

Nikdo českému rodákovi nebrání, aby zde s námi žil a dostal občanství. Naopak myslím, že každý rodák je vítaný. Ale mají o jakémkoliv směřování naší země rozhodovat

lidé, kteří nežijí zde u nás 50 nebo 80 let a neumí ani česky? Jste normální? Vaše vládní partaje mají tragické volební výhledy, ale třeba se to změní, protože politika je vrtkavá a možná SPD bude mít zase problémy, že zase – ne že zase, my problémy nemáme, ale že zase bude mít na druhou stranu problémy jiná politická strana. Takže to jako nevíme. Ale co vím, je, že řada mainstreamových médií už si brousí zuby na to, aby – ne všechna, ne všechna, ale některá ano, takové ty servery některé, aby pošpinily a poplivaly SPD a opozici, jak budou moct, protože budou chtít zase, jak to dělaly v posledních volbách, protlačovat Fialovu vládní pětikoalici. Takže ta kampaň bude samozřejmě ošklivá ze strany médií, ne všech, znova říkám, nejsou to zdaleka všechna média, ale některá hodně mainstreamová média, hlavně ty servery, tak ty samozřejmě – a Česká televize samozřejmě taky. Ostatně už devět let jsem nebyl pozván do pořadu Otázky Václava Moravce. Je to devět let, co jsem tam nebyl pozván. Nikdy jsem pozván neodmítl, takže ta manipulace České televize, volební manipulace, manipulace s občany, to zneužívání občanů ze strany České televize je opravdu odporné, protože občané povinně platí koncesionářské poplatky a pak jsou tyto poplatky zneužívány politickým a mediálním podvodníkem, jinak se to podle mého názoru nedá nazvat, Václavem Moravcem. Takže to je prostě můj názor na to. Protože není možné, aby předseda parlamentní strany – mě schválně nezvali do hlavního diskusního pořadu právě proto, aby upozadili SPD na úkor jiných, preferovaných politických stran. Takže to je prostě mediální podvodník podle mého názoru a já si za tím názorem stojím. Ale pálí mě to hlavně z toho důvodu mimochodem, že dochází ke zneužívání koncesionářských poplatků našich voličů. A to opravdu není správně, protože naši voliči v podstatě tímto platí propagaci předsedům jiných politických stran, které nevolili a které ani nechtějí volit, ale na druhou stranu musí platit povinně koncesionářské poplatky. Takže to je prostě neuvěřitelné, co se tady děje, úplně. To je úplně neuvěřitelné, co se děje kolem některých pořadů v České televizi.

Na druhou stranu je pravda, že zpravodajství České televize, tady ti redaktoři, co jsou ve Sněmovně například, tak jsou féroví a myslím, že svoji práci mají rádi a snaží se to dělat vyváženě, takže rozhodně nelze paušalizovat. Nelze paušalizovat. Je to velká organizace a jsou tam různí lidé, takže jsou tam i aktivisti, ale je tam spousta lidí, kteří tu práci mají rádi a nechtějí nikomu nadržovat nebo někomu ubližovat. Takže proto mluvím o tom konkrétním pořadu, mluvím, a to samozřejmě je neuvěřitelné. Neuvěřitelné. Devět let už mě nepozvali do hlavního diskusního pořadu České televize. Protože Okamurovy názory nesmí být slyšet, názory strany, názory člověka, kterého v zastoupení SPD volí víc než půl milionu občanů České republiky. Tak to prostě je a je to samozřejmě... Jak je to možné, tohleto, v demokracii?

Já už jsem opakovaně vyzýval ministra kultury Baxu z ODS, který má média na starosti, a žádal jsem ho o názor, ostatně i zde ve Sněmovně, ale jemu je to jedno. Vládní koalici je to jedno, protože vám je demokracie ukradená. Vám demokracie platí jenom, když lidi souhlasí s vámi. Ale jak někdo s vámi nesouhlasí, s Fialovou vládní pětikoalicí a s vašimi podporovateli, tak hnedka jsou ti lidi dezoláti, fašisti, xenofobové, rasisti, populisti, no, všechno možné jsou, když s vámi někdo nesouhlasí. Nebo je dokonce urážíte. Urážíte inteligenci lidí, přímo otevřeně urážíte inteligenci lidí, jako to udělala včera poslankyně STAN Pavla Pivoňka Vaňková. Omlouvám se, že to musím číst, protože já jsem to jméno ani neznal, protože se tady nějak neprojevila, takže se na to vždycky musím podívat. Takže ne že bych měl to, ale jak je to jméno trošku delší a trošku nezvyklé, tak prostě se musím podívat. Takže toto takto je.

Když jsem mluvil o tom, že opravdu mi připadá velmi zarážející, podivné, já s tím nesouhlasím, že chcete, aby rozhodovali o směřování naší země lidé, kteří tady nežijí třeba 50, 80 let, ani neumí česky, ani tady nikdy neplatili daně, tak samozřejmě důvod je ten, že příští rok jsou volby do Poslanecké sněmovny a v tuto chvíli vaše vládní partaje mají tragické volební výhledy. To je jediný důvod, proč navrhujete korespondenční volbu. To nemá jiný důvod samozřejmě. Je to jediný důvod, proč to navrhujete. To jste tak sprostí, že kvůli tomu budete ohýbat zákony? Jestli chcete vyvrátit argumenty, že je váš návrh účelový z důvodu vašich nízkých volebních preferencí vašich vládních stran, tak posuňte účinnost zákona až po

volbách do Poslanecké sněmovny, které budou již příští rok. A bylo by samozřejmě, to by bylo férové. A samozřejmě by bylo férové i na tuto otázku vyhlásit referendum. Ostatně zákon o referendu z pera SPD tady leží ve Sněmovně už dva roky a vládní pětikoalice ho blokuje. Já jsem se pokoušel ho zařadit na program schůze už v minulosti a vždycky jste tento návrh zamítli, protože vy nechcete demokracii. Vy chcete, aby lidi přišli jednou za čtyři roky k volbám, teď už chcete vytvářet i další, nové české občany, kteří tady ani neumí česky, neplatí tady daně a nikdy tady nežili. No a pak chcete, aby občani drželi hubu a krok a už aby se v referendu, když porušujete volební program, nemohli vyjádřit. A přitom, jak by to bylo namístě.

Takže vy jste slibovali, že nebudete zvyšovat daně. A premiér Petr Fiala to ještě nedávno na přímé dotazy moderátora Reye Korantenga v televizi Nova říkal, že nebudete zvyšovat daně. Zopakoval tam několikrát: nebudeme zvyšovat daně, říkal, nebudeme zvyšovat daně. A Rey Koranteng se ho ještě ptal: opravdu nebudete zvyšovat daně? V tomto smyslu se optal. A on ještě zopakoval, premiér Fiala, že nebudete zvyšovat daně. Takže tady by byl zcela namístě zákon o referendu. Já chápu, proč se ho bojíte – protože jste obelhali voliče, obelhali jste celou Českou republiku a samozřejmě voliči by vám to v referendu ihned spočítali už během volebního období. Jenže vy se chcete za každou cenu udržet až do konce.

Takže vy jste proti demokracii, vy jste antidemokratická pětikoalice. A opravdu tristní je na tom třeba to, že ve vládní koalici jsou třeba Piráti, kteří mají v programu referendum – pozor, Piráti mají ve volební programu referendum! Přitom když tady navrhujeme zákon o referendu, tak ani Piráti nepodpoří zákon o referendu, neřeknou ve vaší vládní koalici – my Piráti to máme v programu, tak prostě podpořte referendum. Ne. Oni taky zradili v plné šíři volební program. Takže samozřejmě to je také potřeba poznamenat.

Ideální by bylo, abyste vy vyvrátili ty argumenty, abyste posunuli účinnost zákona až od příštího roku. Samozřejmě my takový pozměňovací návrh připravíme. My takový pozměňovací návrh připravíme. My ho připravíme, abychom vám nastavili zrcadlo. Teď mě to napadlo. My ho připravíme a necháme o tom hlasovat, abychom vám nastavili zrcadlo přímo v hlasování. Hned pochopíme, jak to chcete. Samozřejmě my budeme hlasovat proti zákonu jako celku, to je jasné. Proti zákonu jako celku budeme samozřejmě hlasovat, protože je protiústavní. Ale my připravíme ten pozměňovací návrh, aby platnost a účinnost byla až od roku 2026. A pak samozřejmě to budeme komunikovat. Budeme to komunikovat. A připravíme tam ten pozměňovák a budeme to komunikovat. My budeme proti samozřejmě. Ale nás zajímá vaše hlasování. Bude nás zajímat hlasování Fialovy vládní pětikoalice. My jsme proti zákonu o korespondenční volbě v tomto smyslu, jak to podáváte. Nás nezajímá ani ta účinnost, protože my jsme proti. My budeme hlasovat proti. Ale vaše hlasování nás bude zajímat. Vaše hlasování nás bude zajímat. Protože my nebudeme hlasovat pro protiústavní zákon, i kdyby účinnost byla za dvacet let. Pro to my nikdy hlasovat nebudeme, protože je to protiústavní, jak upozorňují i odborníci.

My to ještě projednáme na klubu, ale ten nápad se mi líbí. My připravíme pozměňovák a posuneme datum účinnosti. A teď uvidíme, o co koalici přesně jde. My to víme. Ale teď to bude černé na bílém, o co vám jde. O volby do Poslanecké sněmovny příští rok, protože nemáte hlasy, protože jste to zpackali a vaší vládě lidé nevěří. Takže tady to bude – po ovoci poznáme je. To je přesně ono. Takže to je ono. A já si to poznamenám hned, protože jsem samozřejmě ještě na začátku svého vystoupení, ještě jsem se nedostal nikam dál. Takže pozměňovací návrh – a to je posunutí účinnosti, abychom si nalili tady čistého vína hned před veřejností. (Poznamenává si.) To mám hotovo. A teď budu pokračovat dál.

K výmluvám o tom, že chcete zlepšit přístup voleb, to už jsem hovořil...

SPD má v programu přímou demokracii a věříme, že v konečném důsledku je výhodná pro všechny. Jak jsem již zmínil, prosazujeme zákon o referendu a také přímou volbu a odvolatelnost politiků a jejich hmotnou odpovědnost. Jsme jedinou stranou v parlamentu,

která prosazuje referendum také o mezinárodních závazcích České republiky, tedy například o vystoupení nebo setrvání v Evropské unii. Mám tedy pro vládní koalici výzvu. Prosazujete korespondenční volby, přijímání migrantů, euro, Green Deal a další negativní nápady. Pojďme vyhlásit na tato témata referendum. Pojďme vyhlásit na tato témata referendum, tak jak dlouhodobě navrhuje SPD, a zeptejme se občanů. Udělejme referendum, ať rozhodnou ti, kteří ty volby mají rozhodnout. To jsou občané. To je jediné legitimní řešení. Návrh zákona o referendu z pera SPD tady ve Sněmovně leží již několik let. Takže stačí, když pro něj vy ostatní včetně hnutí ANO budete hlasovat. A referendum může být ve velmi krátké době. Ukažte lidem, že stejně jako SPD podporujete skutečnou demokracii. A dodám, že Česká republika je poslední zemí v Evropské unii, která nemá přijatý zákon o celostátním referendu.

Někteří z vás si možná vzpomenou na zakladatele našeho státu, na prezidenta Masaryka. O demokracii a o tom, jak to viděl prezident Masaryk, o tom ještě hovořit budu, k tomu se dostanu. To ovšem bude až další, pozdější fáze. Co by vám dnes asi řekl? Byl striktní zastánce švýcarské přímé demokracie. Byl mimo jiné zastánce suverenity našeho státu a v jejím jménu rozbil nadnárodní rakousko-uherskou pseudofederaci, která utlačovala desítky státoprávních národů. Masaryk, který tuhle zemi vybudoval na základě práva na sebeurčení, které vy popíráte, by řekl: lid této země rozhoduje. Tak jak to říká i naše ústava a i přirozené lidské právo.

Takže když shrnu, co jsem zatím v úvodní hodině řekl – a jak říkám, stále hovořím o úvodní fázi. Hnutí SPD korespondenční volby navržené stranami Fialovy vládní pětikoalice dlouhodobě odmítá, protože návrh je v rozporu s Ústavou České republiky, kde se v článku 18 uvádí, že volby – cituji – se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Volič tak podle dikce ústavy musí svůj hlas sám vložit do prázdné obálky ve volební místnosti za plentou, aby bylo jasné, že není nikým ovlivňován. Toto však vládními poslanci navržená korespondenční volba neumožňuje. Takto pojatá korespondenční volba je v rozporu s Ústavou České republiky a zároveň by znamenala konec demokracie, protože popírá tajnost a rovnost volby. Současně přináší nebezpečí rozsáhlých manipulací a volebních podvodů při sčítání hlasů.

Princip tajné volby s sebou mimo jiné přináší i to, že nikdo nemůže nijak zkontrolovat, jak jsme volili. A nejde jen o to, že to ztěžuje obchodování s hlasy a uplácení voličů, protože nikdy nezkontrolujete, jak volili, ale také to omezuje šanci voliče vydírat, nebo dokonce za nesprávnou volbu trestat.

Včera jsem byl v pořadu CNN Prima a právě na toto téma, kde se to diskutovalo. A zaskočil mě tam přece jenom jeden argument, nebo možná to bylo v jiném pořadu, protože jsem vystupoval ve více médiích, kde někdo říkal, že paní Pekarová Adamová argumentuje tím, že ta tajnost volby je prý v pořádku, protože obálka s volebním lístkem a pak ta obálka s identifikačním lístkem budou ve dvou oddělených obálkách a že přece ta tajnost je v pořádku. No tak to trošku...

Já jsem věděl, že paní Pekarová Adamová není kompetentní vůbec. Ale jako to zaskočilo i mě, protože tajnost té volby přece vůbec z hlediska těch kritiků, ústavních právníků a dalších odborníků, nespočívá v tom, že obálky jsou odděleně. Ano, ty tam jsou odděleně na rozdíl od senátního návrhu, kde to problémem bylo. Že tam ty lístky, ten identifikační lístek a volební lístek, ten návrh vládních senátorů, co tady ležel dva roky, tam už si vládní koalice naštěstí vyhodnotila, že to je už úplná blamáž, že to je úplný paskvil. Protože tam skutečně v tom senátním návrhu, který tady doteď leží ve Sněmovně, návrh ze Senátu, který ovládá Fialova vládní pětikoalice, bylo, že poté, co tou korespondenční volbou občan žijící v zahraničí odvolí, tak to dá do jedné obálky, kde jsou společně identifikační lístek a volební lístek. Takže lze dokonce identifikovat u volební komise konkrétně občana s volebním lístkem, kdo jak volil. Takže to samozřejmě byla už úplná blamáž, to už byla Severní Korea, v uvozovkách, nebo nějaký totalitní režim. Ale to jste tady v tom vašem poslaneckém návrhu oddělili. Ale tajnost té volby přece spočívá v tom, o čem já hovořím. To

jsem opravdu nestačil zírat, jak předsedkyně Poslanecké sněmovny, jedna ze tří nejvyšších ústavních činitelů vůbec, může takhle nekompetentně hovořit o jejím vlastním vládním návrhu. Ta tajnost přece spočívá v jiném momentu, v okamžiku té volby.

To znamená, že teď je to tak – jo, a to je ten argument, to jsem taky zaslechl: přece lidé konzultují svoji volbu s rodinou. No ano, to je v pořádku, proč ne? Ale nikdo přece, ale ta tajnost je v tom momentu té volby, že je ten občan za plentou, takže ani rodina, ani ti příslušníci nevědí, jak on ve skutečnosti volil, protože tam už byl sám. To je ten tajný moment. Takže tyhle argumenty, že lidi konzultují v rodině, koho budou volit, to je v pořádku, proč ne? Já vůbec nechápu, jak takhle nekompetentní vládní koalice tady může vládnout, že ani ty zásadní – já nejsem právník, ale zásadní právní minimum prostě mám, abych jasně odlišoval jednotlivé kroky a abych to dokázal prostě posoudit.

Tady vidím, jak předseda poslaneckého klubu Cogan z hnutí STAN kroutil hlavou. No, tak jestli souhlasíte s paní Pekarovou Adamovou, tak v pořádku. Já vím, že souhlasíte, ale spíš by mě zajímalo už v této souvislosti, pane předsedo, jak já jsem tady, protože před chvílí jste tady myslím nebyl (Předsedající: Prosím prostřednictvím oslovujte. Děkuji.) Ano, prostřednictvím paní předsedající. Když už vás tady vidím – předseda poslaneckého klubu STAN, pan Cogan z Nové Paky. Tak vaše paní poslankyně napsala včera na sociální sítě, pane předsedo Cogane, prostřednictvím paní předsedající, když už tedy jste tady kroutil hlavou a aktivně jste se zapojil do mého vystoupení, tak ona napsala – cituju: Chtít referendum v zemi, kde se rok od roku mediální gramotnost obyvatelstva zhoršuje, mi nepřijde jako rozumný nápad.

Já nemluvím o tom, já vím, že nechcete referendum, ale mě zajímá ta pasáž, kde vaše poslankyně Pavla Pivoňka Vaňková urazila arogantně občany České republiky a udělala z nich hlupáky. Vím, že je to stanovisko zřejmě i hnutí STAN, protože já vaši aroganci znám, jako vás, hnutí STAN, ne všech, ne všech, pravda. Paušalizovat to nelze. Protože třeba ne všichni jste tací. Ale chci jenom říct, jaký na to máte názor, by mě zajímalo. Po mém vystoupení se můžete přihlásit na faktickou poznámku, takže můžete jít ihned to okomentovat, jsme v obecné rozpravě. To hodnocení paní poslankyně, jak hodnotí gramotnost občanů České republiky a jak se tady negativně hodnotí gramotnost občanů České republiky. A z toho vyplývá, že prostě paní poslankyně sama o sobě má pocit, že ona gramotná je, což bezesporu. Ale proč tedy hovoří o občanech České republiky, že oni jsou méně gramotní než paní poslankyně v podstatě, která to tady hodnotí? Mně to připadá velmi urážlivé vůči občanům. Takže bylo by zajímavé slyšet, co si o těchto řekl bych pohrdajících vyjádřeních vůči občanům myslí, když už tady pokyvoval pan předseda, poslanec klubu STAN Cogan z Nové Paky, tak co si o tom vlastně myslí. Tak zatím je to jenom mlčení, ale myslím po tom včerejším vyjádření – teď se vyjádřit ještě nemůžete, ale to by nás zajímalo.

Ale já vím, jak to je, protože předsedou vaší strany je Vít Rakušan a tu aroganci vidíme. Ten dokonce, když jsem na to koukal, protože se mě na to ptala média, tak jsem se tam musel kouknout ke své nechuti, protože já nechci ztrácet čas blbostmi. Ale to video, které natočil předseda hnutí STAN Vít Rakušan o tom, jak se tam navezl do premiéra Fialy – tak co na to říct? Normální lidské hodnocení: tohle je podrazák a křivák, samozřejmě. Ale spíš se divím, že si to odéeska nechá líbit. Protože takovýmto způsobem... Přitom je to první vicepremiér Fialovy vlády, to znamená, hnutí STAN je plně odpovědné za celou politiku Fialovy vlády, plně odpovědné za celou politiku Fialovy vlády, a takovýmto způsobem podrazit a pošpinit koaličního partnera a zesměšnit ho a degradovat ho, předsedu ODS a premiéra Fialu ze strany jeho druhého nejsilnějšího koaličního partnera, to chce opravdu silný žaludek v hnutí STAN, takovýmto způsobem podrazit vlastně a vrazit kudlu do zad premiérovi vaší koalice.

Samozřejmě na tom videu bylo pozoruhodné to, že se pan předseda Vít Rakušan, ministr vnitra z hnutí STAN, přiznal k tomu, že to dva roky dělají ve vládě blbě. To byla zajímavá sebereflexe. Ale samozřejmě výsledkem té sebereflexe by měla být demise a odchod z vlády, když v tom videu přiznáváte, že to děláte dva roky blbě. Ale to by už nebyl pan Vít

Rakušan. Protože, už jsem o tom hovořil, výsledkem toho videa není demise a odchod, když přiznal, že dva roky to dělá špatně, blbě, ale byl to útok ještě na vaši koaliční ODS, kde jste bodli kudlou do zad ještě premiéra Fialu a koaličního partnera z ODS. Což samozřejmě, já si přeju odchod vlády vaší vládní pětikoalice, ale tohle jsem tedy koukal, jakým někdo může být křivákem a podrazákem. A to i mezi svými partnery, mezi svými vlastními koaličními partnery, to je opravdu nevídané, musím říct. To je nevídané a potvrzuje to to, co jsem si myslel. A vůbec se nedivím vysokým politikům ODS, že se proti Vítu Rakušanovi vymezili. Protože to je hodně neférový přístup ze strany Víta Rakušana. Ale tak my to známe, ten jeho neférový přístup, my se tady s tím potkáváme celou dobu, s tímhle charakterem. Ale už to přesáhlo dokonce i vůči koaliční ODS, STAN k ODS v koalici, tak to bylo opravdu pozoruhodné. Takže vy si to tam určitě nějak vyřešíte a uvidíme, jak si to tam vyřešíte.

Chtěl jsem jenom říct, že samozřejmě ten princip toho, jak vy to podáváte, ten zákon o korespondenční volbě, ten prostě porušuje všechna, porušuje ta zásadní ústavní pravidla. Zaslechl jsem zvláštní argument, že co je někde ve světě běžné, je dobré. Když budu hodně sarkastický – což taky slyším ten argument, slyším ho i od provládních médií, a ne všichni jsou pro vládní, znovu zdůrazňuji, ne všichni jsou provládní a ne všichni zdaleka novináři a redaktoři jsou provládní, jsem zjistil. Naopak je spousta novinářů zcela korektních a zcela slušných. Ale všiml jsem si u těch opravdu echt provládních, to jsou takové ty menší weby vesměs. Je tam i jeden velký web provládní Seznam Zprávy, to samozřejmě, ale zaslechl jsem argument někde opakovaně, že co je někde ve světě běžné v souvislosti s korespondenční volbou, že je dobré.

Už jsem hovořil o tom úvodu, že v každé zemi, kde je ta korespondenční volba, je ta úprava určitým způsobem jiná a v každé zemi je i logicky jiná ústava. Takže to, že někde něco je, tak to má být i tady, se stejným názvem, ale obsah je jiný, tak na tento argument – mě překvapuje, že na to někteří komentátoři... Takhle. Rozumný, vyvážený komentátor by na tento argument nemohl naskočit, protože se podívá, v uvozovkách, do střev toho zákona vždycky. A podle názvu nemůže soudit, že je podobný nebo stejný název. Ale přesto je vidět, jak někdo prostě jenom řekne jasně, korespondenční volba, a je mu úplně jedno, že ve skutečnosti je to všude jinak, i ty ústavy jsou jiné. Takže bezesporu jinde to je v souladu s ústavou, ale ten váš návrh prostě není v souladu s ústavou. Proto s tím tady nesouhlasíme.

A když budu hodně sarkastický v souvislosti s tímto vaším argumentem, tak můžu říct ano, je běžné, že v zemi nejbližšího spojence vlády USA shazují homosexuály za trest z mrakodrapů a ženy obviněné z nevěry umlátí kameny, jakkoliv to nevadí vám, české vládě, ani bruselským obhájcům lidských práv. Ano, je to v některých muslimských zemích běžné, ale pro nás jsou tato zvěrstva nepřijatelná. Německo odmítlo jaderné elektrárny, ale pro nás je zdražování elektřiny a tepla jen pro vyšší zisky bruselské lobby opět zcela nepřijatelné a nemorální. A protože všichni přijímají Green Deal – jenže oni to nejsou všichni, to jsou bruselské elity, co pro to souhlasily, a samozřejmě česká vláda pro to také souhlasila, minulá česká vláda. Ale my jsme vždycky byli proti. Tak je to dobré? A protože si vedení celé Evropské unie za souhlasu stran Fialovy vlády odsouhlasilo přijímání afrických a islámských migrantů, tak my také? To je argument? Když někdo skočí z okna, tak já mám skočit také? Mimochodem, s oblibou mi toto říkala moje maminka, abych to nedělal, když někdo skočí z okna, abych také neskákal. Je to úsloví. A teď najednou se nám tady snaží někteří lidé, politici vládní pětikoalice a některá média, podsunout názor, že to, co někde je, že tedy má být automaticky, protože je to dobré, tak to má být automaticky i tady, nehledě na obsah toho, o co se vlastně jedná a zdali je to vůbec stejné, jako je v těch jiných zemích, což není. Pro někoho je standardní přepadat cizí země a bombardovat nevinné civilisty, ale pro nás je i tato jinak ve světě běžná praxe opět zcela zásadně nepřijatelná.

Korespondenční hlasování, jak víme, způsobilo největší krizi důvěry v demokratičnost a spravedlivost voleb v USA v celých jejich dějinách. Frustrace lidí z toho, že jsou obětí gigantického volebního podvodu, vyvrcholila bezprecedentním útokem občanů na sídlo

amerického parlamentu. Korespondenční hlasy zvrátily v USA výsledek voleb ve prospěch kandidáta demokratické strany Bidena. Korespondenční hlasování umožnilo, aby desetitisíce dobrovolníků z různých neziskovek pomáhaly v uvozovkách volit menšinám, často negramotným lidem, kteří neumí psát nebo neumí anglicky, a vybrat jim správného kandidáta.

Tady u toho momentu se ovšem musím zastavit, protože tento moment obsahuje i totiž vládní návrh, váš návrh zákona o korespondenční volbě. A to je mimořádně nebezpečné a mrzí mě, že přes veškerou snahu – musím pochválit média, máme možnost se na to téma vyjádřit, ale nezaznívá žádná skutečně, abychom se mohli vyjádřit v nějaké větší diskusi a rozebrat to opravdu dopodrobna. Vím, že ten prostor není v médiích takový, ale je to škoda, protože ten váš návrh zákona obsahuje řadu pasáží, opravdu je jich tam řada, sice není tak dlouhý ten zákon, má asi 13 stran plus důvodová zpráva, ale je tam řada věcí, které jsou opravdu úplně neuvěřitelné a ohrožují demokracii v České republice, ohrožují vůbec přímo náš volební systém, úplně pilíř demokracie. A já se zastavím zrovna u tohoto momentu, kdy jsem hovořil, co se stalo v těch volbách ve Spojených státech, a budu to aplikovat na váš zákon hned. Protože vy tam píšete v tom vašem návrhu zákona o korespondenční volbě, že tu žádost o dokumenty pro korespondenční volbu nemusí podávat pouze ten volič, nemusí to podávat pouze ten volič, ten občan, ale je tam druhá varianta, že tu žádost může podávat i v zastoupení na základě plné moci třetí osoba. To tam přímo je napsáno v tom vašem návrhu zákona. Slyšel jsem argument, že to má usnadnit to, když někdo bydlí daleko. Znovu říkám, když si přečtete stanoviska ústavních právníků – tady jde o to, aby to bylo v souladu s ústavou, aby nebyly volby zpochybňovány. A ten váš návrh může způsobit situaci, kdy kdokoliv v zastoupení na základě plné moci – neziskové organizace, třetí osoba, prostě kdokoliv – žádá o volební lístky, respektive žádá o dokumenty ke korespondenční volbě, tento člověk nebo taková organizace se tím pádem automaticky dostává logicky i k podpisovému vzoru toho člověka, protože ta žádost je s úředně ověřeným podpisem. A potom je tam další fáze v tom zákoně napsaná, že tedy ten volič potom dává do obálky volební hlas a pak ho dá do další, do té doručovací obálky, a tam je podepsaný identifikační lístek. A jaká je tedy – o té tajnosti volby, že není vůbec zaručena, už jsem hovořil, o tom hovoří ústavní právníci, hovoří o tom i samo Ministerstvo vnitra a píše to ve své zprávě. Ale jaká je tedy garance toho, že do té obálky to vloží ten volič? Žádná! Ano. Dokonce i ten identifikační lístek může podepsat v podstatě ta osoba, která podala tu žádost o ty dokumenty ke korespondenční volbě, protože už se dostane k tomu podpisovému vzoru. Tam ten identifikační lístek, tam už ověřený podpis být nemusí podle toho návrhu zákona, takže v podstatě tady normálně můžou volit, odvolit a vložit do obálky úplně cizí lidé, třetí osoby. To je skandální přímo, tenhle návrh! To je přímo skandální, musím říct! Co to tady předvádíte? To přece není možné, tímto způsobem ohnout volby v České republice, ohnout volební zákon. To přece nejde.

A do toho ruku v ruce připomínám tu novelu zákona o státním občanství, o které jsem hovořil, že mají dostávat občanství, můžou dostat občanství na základě jakéhosi prohlášení – to nevím, jestli jsem řekl, na základě nějakého prohlášení až čtvrtá generace potomků českých občanů, kteří emigrovali někdy před desítkami let, mnoha a mnoha lety emigrovali bůhvíkam, do Ameriky, do zahraničí, kamkoliv.

Takže samozřejmě to je šílený návrh. A já znovu zopakuji, že jsem podal jménem SPD hned v úvodu svého vystoupení návrh na zamítnutí vašeho návrhu v prvním čtení, a tím pádem se bude o mém návrhu jménem SPD hlasovat. Ještě v rámci prvního čtení se bude hlasovat o mém návrhu na zamítnutí tohoto zákona.

Myslím si, že už jenom tyto momenty, které tady popisuji, že by se měla opravdu zdvihnout celá česká veřejnost, komu na tom samozřejmě záleží, to samozřejmě záleží na každém, ale minimálně bych chtěl poprosit média, kterým jde o demokracii a o to, aby se tedy nezpochybňovaly demokratické volby a nerozkolísal se náš volební systém, tak aby otevřela debatu na toto téma, co ten zákon obsahuje, protože to přece nemůžeme, nehledě na to, kdo je za jakou politickou stranu, i kdyby bylo po volbách, i kdyby teoreticky, hypoteticky bylo SPD

ve vládě, tak my nechceme dělat volby v tomto prostředí na základě takového zákona, kde potom náš volební výsledek bude potom zpochybňován, protože bude zpochybňován na základě takto vágního zákona, zákona, který umožňuje tyto věci. To se týká i nás všech, i budoucích stran, tam potom někdo to zpochybní někde v zahraničí, někde, kde my jsme ani nikdy nebyli, lidi, kteří ani tady nikdy nebyli, ani neumějí česky, dojde tak k takovým šarádám nějakým, nějakým machinacím, někdo to dá k soudu a zpochybní se celé volby. To přece nemůže, to ani my nechceme, protože kdybychom se do té situace dostali, tak to vůbec člověk nemá jistotu, vůbec prostě v průběh, ve standardní průběh voleb.

A to nehovořím ani o tom, že v tom zákoně jsou ty takzvané zvláštní volební komise, které dneska samozřejmě ta takzvaná zvláštní komise – když to vysvětlím pro veřejnost, tak se nazývá volební komise na těch ambasádách, na těch zastupitelských úřadech, protože... A proč o tom hovořím? To je taky problém. To je taky problém, jo, to sčítání hlasů. A tady neobstojí u voleb z hlediska přece zákonů a ústavy argument, to tam nějak bude, nebo nějak to je a já nevím, už to tady je a takovýhle. Přece ty volby jsou tak klíčové, proto jsou taky v ústavě definované, že to musí být úplně nezpochybnitelný prostě instrument, do kterého se má minimálně zasahovat. Mimochodem Aleš Gerloch, profesor, o tom také hovoří ve svém vyjádření, protože se pak rozkolísá ten volební systém a můžou tam být pochyby.

To je zásadní věc, volby, zásadní. To je možná jedna, to je skutečně kromě více peněz pro občany, bezpečí a spravedlnosti, což je program SPD, je to prostě ta nejzásadnější věc, kterou tady vůbec probíráme. Proto se tomu taky tady šířeji věnuji, a je potřeba diskutovat.

Takže zpátky k volební komisi. Protože volební komise v rámci České republiky, tak ty jsou složeny ze zástupců různých politických stran nebo různých názorových proudů, takže tam dochází k vzájemné kontrole ke sčítání hlasů. Pochopitelně přirozeným způsobem, takže je tam názorová nějaká pluralita, je tam možnost vzájemné kontroly, samozřejmě i lidem na to pocitově, logicky z tohoto vychází, že ti lidi, protože mají různé názory, podporují různé strany, tak samozřejmě potom jim záleží na tom, aby se nemanipulovalo to počítání těch lístků volebních, takže na tomto principu je to logicky založeno, a správně. No jo, jenže v případě těch voleb v zahraničí, tak v současnosti, ano, těch pár hlasů, v uvozovkách, ve srovnání s tím množstvím hlasů v České republice, tak sčítají takzvané zvláštní volební komise, což jsou pracovníci Ministerstva zahraničí. A samozřejmě protože na ambasádách pracují pracovníci Ministerstva zahraničí, takže tam vůbec není zaručena samozřejmě ta názorová pluralita, ti lidi spolu samozřejmě, je tam pár lidí, kteří spolu pracují léta, můžou mít podobné, stejné názory. Navíc Ministerstvo zahraničí má politické vedení, jsou to Piráti, a náměstci jsou za Fialovu vládní pětikoalici všichni. Takže ten pracovník může mít potom i třeba pocit, třeba se může cítit samozřejmě pod tlakem, co když to dopadne tak, že to sčítání na té ambasádě zrovna bude ve prospěch opozice a podobně.

Takže to jsou všechno věci, tady nemá smysl rozebírat, jestli může být takový tlak, nebo ne, to z hlediska těch voleb a ústavy vůbec je irelevantní. Ta situace musí být taková, aby vůbec nedocházelo k takové situaci, abychom vůbec o tom tady nemuseli hovořit. Aby nebyl nikdo pod žádným tlakem. Vůbec ta diskuse, jestli ano, nebo ne, to už je špatně v případě voleb. Takže samozřejmě to, že to teď platí, abych hovořil o tom, proč o tom mluvím, taky jsem zaslechl ten argument, ale ten je samozřejmě hned vyvrácen, že to, že to platí teď u té možnosti hlasovat českým občanům v zahraničí, kteří mohou i dnes hlasovat samozřejmě, a my proti tomu nic nemáme, mohou hlasovat na českých velvyslanectvích a na konzulátech. Tak samozřejmě tam to sčítá ta zvláštní volební komise, ale to je minimum hlasů ve srovnání s tím objemem hlasů, který je v rámci České republiky, proto je vyhodnoceno, že to je ústavně konformní. A nikdo to nerozporuje. Ale v okamžiku, že na základě vašich zákonů dvou, to znamená, je to zákon o korespondenční volbě a novela zákona o státním občanství, by se to najednou týkalo statisíce občanů, tak samozřejmě tady vzniká paralelní v podstatě sčítací mechanismus, kdy tady vzniká zcela paralelní obrovské množství sčítaných hlasů, které nejsou sčítány volební komisí, která je v podstatě nezávislá. Ta zvláštní sčítací komise, není

garantovaná její nezávislost jako u té běžné volební komise v České republice. No, není prostě. Není, je to jasné, už jsem o tom hovořil, a samozřejmě na to poukazuji, poukazují na to i lidé, kteří to komentují. Je to tak, je to tak. Je to prostě tak.

Takže samozřejmě to je taky úplně špatně. Protože tady vznikne úplně zcela signifikantní zcela prostě už viditelné množství volebních hlasů, které budou sčítány volební komisí na základě jiného principu. A tady je také, samozřejmě je to problém. To je velký problém, toto prostě. A tato volební komise, ta zvláštní volební komise, která dnes čítá pár hlasů na těch jednotlivých ambasádách třeba a tak dále, tak vlastně i v tom návrhu zákona se pracuje s pojmem neplatné volební lístky. A teď vlastně další moment. Takže tady, což je otázkou diskuse, diskutuje na toto téma, neplatné lístky, zneplatnění lístků v České republice, i mnoho voličů, já už jsem se s tou diskusí setkal několikrát. Právě proto je strašně důležité, že ty volební komise jsou složeny z různých politických stran, protože spousta voličů má obavy, že právě když tam jsou... zástupci by byly jenom nějaké strany, protože žádné, ani té největší politické straně se samozřejmě nepodaří obsadit všechny volební komise v České republice, protože není tolik lidí, prostě těch volební komisí, teď to z hlavy nevím, ale tuším, že jich asi 13 000, nebo těch volebních místností. Teď to z hlavy přesně nevím.

Prosím vás, pane ministře, kolik je volebních komisí? Jak už o tom mluvím, jestli to nevíte z hlavy? (Ministr Rakušan: Zjistím to přesně.) Taky nevíte, no, tak v pohodě, já taky nevím, ale myslím, že je to 13 000, ale když už je tady pan ministr, tak to má na starosti. Zapeklitá otázka se ukazuje, no, ale tuším, že je to 13 000 volebních místností, nebo 13 000, pár stovek volebních místností, že to je, tuším, takže to by znamenalo tento počet volebních komisí. To je zajímavá informace. Jestli mi to tady pošeptáte zezadu. Děkuji. Děkuji.

V každému případě platí, protože teď mluvím o tom zákonu, že tady vznikne zcela opravdu už značné množství, které může ovlivnit skutečně, může skutečně ovlivnit z tohoto pohledu volební výsledky. Mluvím o sčítaných hlasech, o sčítání teď mluvím, protože o jiných momentech, to už jsem rozebral v jiné pasáži svého vystoupení, a ještě budu, budeme o tom ještě mluvit, které jsou sčítané jiným způsobem.

A teď tady jsem u těch neplatných lístků. No tak pochopitelně ta diskuse probíhá. A já už jsem zaznamenal mnohokrát, že lidé mají obavy, že když tam nejsou zastoupení lidé z různých názorových proudů, různých politických stran, tak že někdo z volební komise třeba může vzít propisku, udělá jenom škrt přes ten volební lístek a zneplatní ho. A nikdo vlastně nevidí, kdo to udělal, jak to udělal, a tak dále. Nebo tam prostě roztrhne ten volební lístek. To už jsou všechno věci, které jsou nepřijatelné, abychom vůbec měli takové obavy, že k tomu dochází. A teď si vezměte, že bude zvláštní volební komise, která v podstatě není složena logicky ze zástupců politických stran. A teď najednou nebudou sčítat pár hlasů, ale budou sčítat třeba statisíce hlasů. No tak to samozřejmě je problém. Je to problém, který podstatně narušuje důvěru občanů ve volby. A už narušuje ten váš zákon důvěru občanů ve volby. Ne že bude narušovat, už to narušuje zásadně. Podívejte se prosím na diskuse pod mými statusy... (Ministr Rakušan mimo mikrofon hovoří k řečníkovi.) No vidíte, tak voleb... Děkuju, pane ministře. Takže volebních místností je v České republice zhruba 15 000. No tak jsme měli plus minus, je jich prostě tolik, tak ten odhad zase nebyl tak úplně tak mimo, protože věděl jsem, že to je přes 10 000, je to opravdu hodně, to by člověk ani nečekal, že jo? Člověk by řekl, že volebních místností může být míň, ale opravdu je jich hodně. Takže zajímavá informace i pro budoucnost, až o tom někde zase budeme mluvit.

Takže i to zneplatňování těch lístků, kde to není vlastně pod dozorem volební komise, kde tedy je, kde je volební prostě přirozená kontrola, tam dochází. Tak to taky se na to ptá... a už jsem zaznamenal ty dotazy samozřejmě od veřejnosti, co vlastně, jak to vlastně tedy probíhá, jaká je garance toho, že jsou zneplatněny skutečně jen ty volební lístky? Jasně, tam je to sice napsané, že se to někam ukládá takhle, ale občan se nikdy nedozví, který volební lístek byl znehodnocen, nebo pardon, označen za neplatný. To se ten občan nedozví. Tak jak se potom má dopátrávat, jestli jeho volební lístek byl znehodnocen, nebo ne? A od toho je tady

právě ta volební komise složená z různých zástupců různých politických stran, aby tento moment se v podstatě minimalizoval. Ale tento moment vlastně v tom vládním návrhu, a poměrně zásadní moment, opět není ošetřen. Není, naopak je zlehčen a naopak umožňuje tuto situaci.

Takže prostě ten zákon je špatně úplně. Nezlobte se na mě, ale to je tak špatně napsaný zákon, to je prostě neuvěřitelná věc. Jediný posun v podstatě, který je tam oproti tomu senátnímu návrhu, který taky podali vládní senátoři, je to, že tedy se to vkládá do dvou obálek, protože předtím tam to bylo u toho senátního do jedné obálky. Takže tam to bylo úplně, o tom už jsem hovořil, to bylo úplně neuvěřitelný, že jo? Tam dokonce jste připustili možnost identifikovat voliče s volebním lístkem. To by snad Ústavní soud už vůbec nemohl akceptovat, evidentně vám to bylo jasné. Ale chtěli jste tady předkládat celé dva roky tenhleten zákon, teď jste přišli s tím poslaneckým, kde aspoň tento moment tam prostě není. Ale samozřejmě je to jeden z mnoha dílčích momentů, který vůbec jako v principu, ve finále ten princip jako celek nějakým způsobem nemění.

Ale můžeme se vrátit do Evropy. Mluvil jsem o situaci, ke které došlo v USA. Francie v minulosti korespondenční volby zrušila z obav před manipulacemi. V Rakousku musely být v souvislosti s korespondenční volbou dokonce prezidentské volby anulovány. Rakouský ústavní soud v roce 2016 zrušil výsledek druhého kola prezidentských voleb kvůli nesrovnalostem při sčítání korespondenčních hlasů. Podle svědectví z volebních komisí byly některé hlasy sečteny ještě před stanoveným termínem pro otevření obálek, v některých případech navíc obálky otevírali lidé, kteří k tomu neměli oprávnění. A těsně před konáním druhého kola rakouských prezidentských voleb se objevil další skandál, a to s vadnými obálkami pro korespondenční hlasování. Tady už jsem zase zaslechl argument: no jo, ale to se týkalo vnitrostátních korespondenčních voleb. Ano, ale přece ten princip toho, kde byla ta závadnost, byl jiný, bylo to kvůli korespondenčním volbám za a) kvůli obálkám, jo? Ten skandál jsem říkal předtím, před konáním druhého kola, to bylo, co se týká, že se nějak špatně zalepují obálky, že ty obálky nějak špatně lepí. Takže opět je to způsobeno... pan předseda, poslanec klubu STAN Cogan teď kroutil hlavou. Ale nemáte pravdu, mě to šokuje, že jste právník, že kroutíte hlavou, když mám pravdu. Nezlobte se na mě, protože ten problém byl plně v souvislosti s korespondenční volbou. A to, že ty obálky, oni zjistili, že nějak špatně lepí, že jo? Jo, že se nedolepují. Neboli kdyby ta korespondenční volba nebyla, tak k tomuto problému ani nedojde a nedojde ke zpochybnění v tomto momentu těch voleb. Takže proč kroutíte hlavou, když to tak je? No tak je to spíš tím, že prostě nejste informovaný. Je to přesně tak.

Ale proč o tom hovořím? Všimněte si, že já v tom svém vystoupení vůbec nějak zásadně neargumentuji tou Francií, Rakouskem a tak dále, protože zase v jiných zemích to je, ale jinak samozřejmě s jinou ústavou, že se soustředím na rozbor, podrobný rozbor toho vašeho návrhu zákona. Ale tady ten rakouský argument, já tady říkám, a to je to, o čem musíme hovořit, že ta korespondenční volba, a o tom už ani v tom zákoně není ani řeč, ale tak proč by taky byla o kvalitě obálek tam řeč? Ale to já neříkám, že by tam mělo být, to je blbost, že jo, aby řešil zákon kvalitu obálek, ale jenom říkám, že i tyto momenty vlastně způsobují problémy, řekl bych nežádané problémy, opravdu nežádoucí problémy, zcela nežádoucí problémy u tak závažné věci. Není to nějaká obálka, kterou tamhle někam prostě... nějaká obyčejná obálka. Ale i tyto problémy i v tom super vyspělém demokratickém Rakousku s kvalitou obálek vlastně tam v podstatě jsou a byly, které potom zpochybnili... způsobily problémy v celých těch korespondenčních volbách. Takže jsou další rizika, a rizika, kterých bych se nerad dočkal, protože když tady děláme na základě demokratické politické soutěže, ať na to máme různé názory, ale když to shrnu, tak je tady nějaká politická soutěž demokratická, byť samozřejmě...

Ale to teď do toho nebudu zasahovat, protože to, jak vy jste si vyčlenili sami pro sebe na vlastní vládní propagandu, teď ty miliony do těch červnových evropských voleb, tady jste

vyčlenili, právě tady pan ministr vnitra Rakušan, z peněz daňových poplatníků jste zneužili veřejné peníze a platíte si z toho vaši propagaci. Vaše vládní koalice. My ty peníze nemáme, žádná opoziční strana na to, ale vy jste si vzali peníze ze státního rozpočtu, kde děláte teď vaši vládní kampaň za peníze ze státního rozpočtu, tuším 14 milionů že to je, teď to nemám v poznámkách. Takže v situaci, kdy lidi nemají peníze kvůli vám, kvůli vaší vládě a prostě drahé energie, zdražuje všechno, tak vy ještě v uvozovkách ukradnete ze státního rozpočtu sami pro sebe do svých kapes 14 milionů, abyste dělali propagaci, abyste se zvýhodnili oproti opozici. Takže to je samozřejmě špatně.

Ale chci jenom říct, že tady ty problémy s tím, s tou korespondenční volbou, znovu říkám, evidentně mohou být i technického rázu, krátce řečeno, jo? A viděli jsme to v Rakousku při posledních dokonce prezidentských volbách, takže je to nedávná záležitost velice. Takže super vyspělá země v podstatě má problémy i s takovou na první pohled banalitou. Takže neblahé zkušenosti... No a opět... A my prostě nechceme jako SPD, aby se zpochybňovaly volby, zpochybňoval volební systém. Ti lidé už jednou přijdou k volbám a my chceme, aby ty volby proběhly demokraticky, nezpochybnitelným způsobem. Teď když nad tím přemýšlím, tak vám to možná vyhovuje tímto způsobem, protože i z jiného hlediska chci říct, samozřejmě vám to vyhovuje, že jo, to už jsme říkali, že vám vyhovuje tady ohnout ten zákon a všechno, abyste se udrželi za každou cenu u moci, když vám to nejde vůbec jinak. Že vám to řízení státu nejde, ale vlastně... Sice je to už opravdu zrůdné, ale kdyby se zpochybnily volby, tak samozřejmě při opakovaných volbách bude nižší volební účast možná.

To by některých stranám zase možná vyhovovalo, že by si řekly, voliči opozice už tolik nepřijdou a voliči koalice... Protože jste tradiční strany, které existují často desítky let, tak si samozřejmě řeknete, ony by mohly ty opakované volby když tak vyjít. Když nám to nevyjde napoprvé, tak to vyjde napodruhé. Je to možné, protože já bych se vůbec nedivil, kdyby tímto způsobem Fialova vládní pětikoalice uvažovala, protože vás znám. Vy se samozřejmě nestydíte ničeho.

Takže neblahé zkušenosti ze zahraničí ukazují, že korespondenční volby, které prosazují strany vládní pětikoalice, s sebou nesou velká rizika podvodů a manipulací. Já bych vám poradil, vážení političtí konkurenti z Fialovy vládní pětikoalice, daleko jednodušší věc. Zkuste získávat hlasy lidí bez švindlů, bez lhaní a bez volebních podvodů. Stačí k tomu to, abyste pro lepší životy našich občanů a pro tuto zemi začali skutečně dělat něco dobrého. Hnutí SPD je nadále připraveno bránit principy svobodných, spravedlivých, přímých, rovných a tajných voleb všemi silami a všemi zákonnými nástroji a prostředky tak, jak to určuje Ústava České republiky.

Pojďme si připomenout, jak se vaše vláda dostala k moci. Ústavní soud změnil těsně před minulými volbami pravidla voleb, a to navzdory vlastním předchozím judikátům, a už vám to nestačí. Přicházíte s novou změnou volebního zákona před volbami. Opět přicházíte se změnou volebního zákona před volbami. Jakýkoliv podvod je vám dobrý, abyste se udrželi u koryt. Já k tomu ještě dodám, že – říkám to pravidelně, protože to je pravda, tuším, že jsem to někde četl, ale je to evidentně tak, nikdo to nerozporoval – vy jste první vládní koalice za dobu samostatné České republiky, která vládne, přestože nezískala většinu hlasů voličů ve volbách. To by ale prostě sama o sobě taková vláda měla mít určitou sebereflexi a určitou pokoru.

Jen to ještě dovysvětlím, protože ty volby do Sněmovny byly už před dvěma roky. On totiž před dvěma roky propadl rekordní počet hlasů v historii samostatné České republiky. Cirka milion hlasů občanů propadl ve volbách, protože volili strany, které dostaly pod 5 %, a ty se nedostaly do Sněmovny. Takže těch milion hlasů se přepočítalo potom pro ty strany, které se dostaly do Poslanecké sněmovny. Protože ten počet propadlých hlasů byl tak vysoký, tak to způsobilo zvláštní situaci, kdy Fialova vládní pětikoalice, všech pětikoaličních stran dohromady, nezískala při součtu volebních hlasů většinu, ale ve Sněmovně jste tu většinu těsně získali. Takže je to samozřejmě všechno v souladu se zákony, to je jasné, ale pointa

toho, co říkám, je, že jste první vládou v historii samostatné České republiky, která nezískala většinu hlasů ve volbách.

Teď tady někdo kroutí hlavou, tak budu rád, když mě někdo poučí. Proto také říkám, že si nejsem jistý u tohoto. Nejsem si tím jistý, někde jsem to četl, jestli je to za dobu celé samostatné České republiky, po roce 1989 samozřejmě, o tom hovořím. Ale ta pointa, o které chci mluvit, je to současné volební období. Je pravda a tak to je, že vaše vláda nezískala většinu hlasů občanů ve volbách, proto byste měli mít nějakou sebereflexi a pokoru a neohýbat volební zákony a neměnit zase zákon o volbách těsně před volbami, protože volby jsou příští rok. Zase to děláte, zase chcete změnit volební zákon těsně před volbami, přestože jste nezískali v minulých volbách většinu hlasů občanů. To je ta pointa, o které hovořím. Zákon třeba změníte, ústavu třeba ohnete, ale volby jako takové, to se teprve ukáže, kdo ty volby samozřejmě vyhraje. Ale to, co po vás zůstane, bude jen špína a pachuť z vašich pokusů o volební podvody. To je bohužel vizitka současné vládní koalice ODS, Pirátů, KDU-ČSL, STAN a TOP 09.

Já tedy teď přejdu k trošku hlubším analýzám, protože teď jsem se teprve dostal do fáze – koukám, že hovořím dvě hodiny – takže teď jsem přečetl úvodní fázi, respektive nepřečetl, ale ze svých poznámek jsem okomentoval takovou tu úvodní fázi našeho náhledu na ten zákon Fialovy vládní pětikoalice. Takže teď jsem v tom úvodu a teď tady plynule přejdu na analýzu z pohledu odborníků.

Už jsem hovořil o ústavních právnících, profesor Gerloch, docent Koudelka, ale jsou i další. Někteří ještě komentovali – když jsem četl ty komentáře, protože některé jsou pár měsíců staré – ještě ten senátní návrh vašich vládních poslanců, ale tam jsou úplně stejné výtky, jsou tam stejné principy v těch komentářích. Třeba jsem četl komentář sociologa Jana Kellera, bývalého europoslance, který se také vymezuje proti korespondenční volbě, tak jak to tady předkládají poslanci či senátoři Fialovy vládní pětikoalice. Publicista Jefim Fištejn také o tom píše. Četl jsem jeho vyjádření. No a jsou tam prostě další a další osobnosti, u kterých určitě rozhodně nelze konstatovat, u některých to známe i z minulosti, že jsou podporovatelé opozice, současných opozičních stran. Takže prostě na ten váš zákon ze všech stran přichází kritika. Kritika přichází od většiny veřejnosti. Troufám si tvrdit, že je to většina veřejnosti, protože preference Fialovy vládní koalice jsou menší, než jsou preference dvou opozičních stran v součtu. Ukazují to už dlouhodobé průzkumy za poslední měsíce. Takže samozřejmě i většina voličů evidentně nesouhlasí s tím vaším návrhem. Mně vlastně připadá, že s tím souhlasí jenom Fialova vládní pětikoalice a samozřejmě jejich nejvěrnější podporovatelé. Takže vy jdete proti lidem, proti většině lidí, a to je další problém.

Teď se mi dostala do rukou taková analýza novináře Jana Rovenského, který si dal práci a dal dohromady právě různé citáty lidí, odborníků, osobností, kteří se vyjadřují právě na téma těch vašich návrhů o korespondenční volbě. Mimochodem, Jan Rovenský tady píše: Navzdory různým proklamacím o obavách o demokracii či o její rozšiřování je nabíledni, že hlavní motivací aktérů pro nebo proti zavedení korespondenčního hlasování zůstává politický kalkul. Na to ostatně upozorňují i politologové.

Profesor Petr Drulák napsal, že současná vládní garnitura oprávněně čeká, že může mít z korespondenční volby profit, což ilustruje nejen na posledních sněmovních volbách, ale také na prezidentských volbách v roce 2018. Při poslední prezidentské volbě bychom ve druhém kole zažili souboj Jiřího Drahoše – 45 % s Pavlem Fischerem – 21 %. Zemanových 7,5 % by stačilo až na páté místo, těsně za Michalem Horáčkem.

Shrnuto to, co píše profesor Drulák a mluví – v případě, že by byla korespondenční volba. Češi v zahraničí představují politicky jasně vyhraněné voličstvo, které odmítá levici a jednoznačně podporuje progresivismus s neoliberalismem, soudí Drulák, podle něhož nejde o nějaké české specifikum. V této souvislosti připomněl vliv korespondenčního hlasování na volbu rakouského prezidenta v roce 2016, která se dokonce musela opakovat. Cituji:

V druhém kole prezidentských voleb zvítězil těsnou většinou 30 000 hlasů zeleně progresivistický Alexander Van der Bellen před národně konzervativním Norbertem Hoferem. Zvítězil díky korespondenčním hlasům ze zahraničí, jichž získal téměř o 200 000 více než jeho oponent. Bez zahraničních hlasů by vyhrál Hofer, dodal Drulák.

Odborníci jsou vůči možnosti zavedení korespondenční volby mnohem opatrnější než řada politiků – politiků Fialovy vládní pětikoalice. Právník docent Zdeněk Koudelka z Masarykovy univerzity v Brně označil korespondenční volbu za zásah do celé filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj – cituji – navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničních voličů, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, ale přitom sami nežijí ve státě, o němž rozhodují, tedy neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však založena na tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen. Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci. Ale tady je ta pointa, tady se opět musím zastavit.

Zastavím se u té věty, co tady říká ústavní právník docent Koudelka, a hovoří o tom i profesor Gerloch, o tom zvýhodnění zahraničních voličů oproti voličům v České republice. O té rovnosti už jsem hovořil, o tom, že je narušena ta ústavou garantovaná rovnost. To už nebudu opakovat. Ale teď se tady chci zastavit u té věty docenta Koudelky, že neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. A to si myslím, že je poměrně důležitá věc, takže to trošku rozeberu.

Protože samozřejmě my, co žijeme v České republice, tak ti ústavní právníci vycházejí právě z toho názoru, a já myslím, že je to správný názor, zcela logický, že volič v České republice, když volí, tak také přebírá odpovědnost za své rozhodnutí. A když jsem si četl tu pasáž ústavního právníka Zdeňka Koudelky z Masarykovy univerzity, tak právě ta odpovědnost se projevuje v tom, že na základě toho, jak dopadnou volby, tak tady ti čeští občané žijí a nesou vlastně důsledky toho rozhodnutí tím, že potom ta politická reprezentace nějakým způsobem ovlivňuje životy v České republice. Takže čeští občané nesou potom důsledky přímo, osobně nesou důsledky jak třeba svého dobrého rozhodnutí, případně rozhodnutí, kdy se třeba rozhodli špatně a zklamali se, tak přímo vlastně nesou ty důsledky svého rozhodnutí, a pak se ve volbách můžou potom rozhodovat samozřejmě jinak. Jenže to u těch voličů v zahraničí není. Ano, u těch, kteří tam třeba jsou přechodně, u těch ano, o tom už jsem hovořil, s tím snad nikdo problém nemá, navíc už ta možnost volit je. Tady ten moment, že když vy vlastně masově chcete zvýšit počet lidí, kteří žijí v zahraničí, a říkám, ani neumí třeba česky, nikdy tady neplatili daně, mají i dvojí občanství samozřejmě tací lidé logicky, tak oni nemají odpovědnost, nenesou odpovědnost, tak jak to hodnotí ústavní právníci, nenesou odpovědnost potom jako my tady v České republice za to, že si zvolíme špatnou vládu. Takže tohleto je důležitý moment, který také není ústavně konformní a je potřeba také o tom tady hovořit.

Já když to přenesu do úplně řekl bych laických slov, tak proč mají statisíce lidí, kteří žijí v zahraničí, v tom smyslu, že tady vůbec neplatí ani daně, o těch pojďme hovořit, nikdy tady nežili, neumějí ani česky třeba, tak proč mají ovlivňovat život v České republice, když tady ani nechtějí žít a nechtějí u nás platit daně, ani jim nestojí za to, aby se naučili aspoň trochu česky? Proč? Já s tím nesouhlasím a řeknu to na rovinu. Tento moment je prostě problematický moment. Toto je prostě problematický moment. Samozřejmě teď, když je to takhle nastaveno, že můžou Češi, nebo čeští občané, kteří žijí v zahraničí volit na konzulátech a ambasádách, tak to tady nikdo nerozporuje. To znamená, ten, kdo opravdu cítí k České republice takový vztah nebo chce opravdu volit, a volby nejsou každý den, tak prostě má možnost skutečně jet na tu ambasádu nebo konzulát, i kdyby to bylo dál, a projevit tuto vůli. Ale když tomu člověku třeba nestojí ani za celý život, aby přijel do České republiky, nebo nestojí mu za celý život, aby zaplatil nějakou daň v České republice nebo se naučil česky, a teď mu to tedy logicky ani nestojí za to, aby jel na ambasádu nebo na konzulát volit, protože

ho nezajímá jinak Česká republika vůbec, kromě toho, že si o tom promluví někde na nějakém krajanské akci u kafíčka nebo u skleničky, což jsou sice určitě hezké akce, to nerozporuji, proč ne, hezké akce, je tam hezká atmosféra určitě, ano, znám takové akce, také říkám, znám takové akce, ano, ale teď mluvíme o volbách, tak přece takovým lidem, kteří to opravdu myslí s Českou republikou vážně, tak bych přece předpokládal, že si tu cestu udělají, že jo? Ale když jim to ani nestojí za to, aby prostě tady volili, a jako na základě toho ohnout nebo změnit celý volební zákon tak, že můžou být zpochybňovány volby jako celek v České republice, tak to přece není opravdu konformní. A já znovu říkám, celou dobu se tady opírám o názory odborníků, kteří přesně o takových momentech tady píšou. Takže to není osamocený názor Okamury nebo SPD, to jsou nezávislí renomovaní ústavní právníci z nejrenomovanějších, největších českých univerzit. Vy to přesto děláte jinak.

Mimochodem, profesor Drulák mluví o zavedení korespondenční volby jako o nebezpečném útoku na demokracii ze dvou důvodů. Za prvé proto, že občané trvale žijící v zahraničí disponují také občanstvím ve své druhé vlasti, kde jsou o dění lépe informováni než o dění v Česku. Podle Druláka je proto zbytečné – cituji – zvyšovat pravděpodobnost, že se stanou jazýčkem na vahách při politickém rozhodování, jehož následky neponesou, a nanejvýš budou zdáli pozorovat. Konec citátu. Takže vidíte, to nejsou osamocené názory, to jsou skutečně názory dalších a dalších renomovaných osobností, které poukazují na tento problematický moment. Ale Fialově vládní pětikoalici je to úplně jedno. Je to úplně jedno, vy to všechno totiž víte. Vy to víte, a stejně to děláte opačně. Stejně to děláte proti lidem, proti národu, proti českému národu. Ostatně spousta lidí mi píše, můžete se podívat do diskusí ke mně na sítě, že jste vlastizrádná vláda. Protinárodní a vlastizrádná vláda. A za sebe říkám, že s tím souhlasím.

Nikdy jsem si nemyslel, že to budu muset někde říct na politické půdě, ale to přesahuje všechny meze. Od toho, jak kašlete prostě na české občany, na české firmy, sypete peníze do zahraničí na úkor českých občanů, třetina lidí na hranici nebo pod hranicí chudoby, léky nejsou, dostupnost bydlení, jsme druzí nejhorší v Evropě. Piráti se na to vykašlali, ministr pro místní rozvoj Bartoš to má na starosti, dostupnost bydlení, neudělal nic. Fialova vláda také nic. Nic, nic, nic. Jste prostě protinárodní vláda. A já se vůbec nedivím, že tohleto lidé píší. Je to smutné. Já bych si přál, aby to bylo jinak. Já bych si přál, aby tady probíhala diskuse nad konkrétními tématy, jak pomůžeme lidem, jestli víc jim pomůžeme, méně jim pomůžeme. Ale diskuse typu pošleme peníze na zahraniční zájmy a do ciziny, a to, co vám nadiktují z ciziny, a na české občany se vykašlete, tak to opravdu je diskuse už prostě buď, anebo. Protože to je hrůzná situace, do čeho jste uvedli české občany.

Mimochodem, já už jsem o tom mluvil, jak stoupá počet exekucí za vaší vlády, protože lidé nemají peníze. Nemají peníze, musí si nutně půjčit, protože musí jíst, musí prostě zabezpečit děcka. Je to smutný. Rodiče dneska už nemají ani na lyžařský zájezd, aby poslali děti. Tak jste to dopracovali. A hlavně že se staráte o všechny ostatní z celého světa. Nebo staráte – respektive posíláte tam peníze různě a podobně. Ano, to je prostě zrada vlasti, ano, vlastizrádná vláda, zrada vlasti, zrazujete vlast, zrazujete národ, zrazujete české občany. Je to tak, je to přesně tak. I s tím, jak navrhujete ještě to zrušení práva veta do České republiky v Evropské unii, to je šílený úplně tady. Já jsem si nikdy nemyslel, že se dostanu do situace, kdy tady bude úplně protičeská vláda, kterou vůbec nezajímá Česká republika, ani naši občané, ani budoucnost, což je strašný. To je opravdu strašný!

Pojďme ale k té korespondenční volbě a k té demokracii, protože já budu věnovat potom značnou část svého projevu, co to je demokracie, budu věnovat demokracii, protože o tom je celý ten zákon o korespondenční volbě. Je to o volbách. A vy vlastně zasahujete úplně princip demokracie a demokratického fungování České republiky tím zákonem. Takže to je potřeba samozřejmě také o tom tady hovořit.

A co říká dál profesor Drulák? Za druhé, podle jeho názoru korespondenční volba porušuje úplně všechno, co činí volbu u uren nezpochybnitelných výrazem voličovi vůle.

Naopak podle Druláka může být výsledkem nátlaku a manipulace. Nevíme, za jakých okolností byl hlas vložen do obálky – cituji teď: Nevíme, za jakých okolností byl hlas vložen do obálky a odeslán. Může být porušena její anonymita. Je totiž technicky možné spojit hlasovací lístek s voličem. – Tento komentář, tahleta věta, to evidentně pan profesor komentoval ještě ten senátní návrh, tady jste to malinko dotáhli, o tom už jsem hovořil. – A otevírají se také netušené možnosti kreativního sčítání, které jsou na úrovni volebních okrsků omezeny už tím, že příliš zmanipulovaný výsledek by upoutal pozornost. Konec citátu profesora Druláka. A je to přesně to, na co já jsem poukazoval. To znamená, že nevíme, za jakých okolností byl hlas vložen do obálky a odeslán. O tom jsem přesně tady hovořil. Že do té obálky to může vložit i třetí osoba. Vlastně volit může na základě vašeho zákonu i třetí osoba, nikoliv ten volič. A samozřejmě o odeslání obálky ani nemluvě. To, že může být obálka porušená, její anonymita, no tak to je zcela zřejmé z toho, a už jsem o tom mluvil. Mluvil jsem o tom mimochodem v souvislosti, co se stalo v Rakousku v těch volbách, vždyť tam to bylo taky o porušení obálky, nebo o hrozbě porušení obálky.

Vy prostě vůbec neposloucháte ty argumenty odborníků, prostě neposloucháte vůbec nic. Jediným cílem, jediným cílem, proč vy ten návrh navrhujete, je, abyste se udrželi za každou cenu u koryt, když vám to vládnutí prostě nejde. Totálně jste to zpackali, tak teď chcete znovu, znovu jako před minulými volbami chcete prosadit změnu volebního zákona. Ale to už je prostě moc, už je to příliš. Už je to moc.

Jsem rád, že tady mám prostor podrobně vysvětlit naše výtky vůči tomu vašemu zákonu o korespondenční volbě. A já myslím, že z toho mého vysvětlení – a budu samozřejmě pokračovat ještě, protože jak jsem říkal, tak mám v plánu to vysvětlit opravdu podrobně, protože to je mimořádně závažná věc, tak doufám, že je zřejmé z mého projevu, že vůbec nejde o to, proto jsem si dal skutečně práci s přípravou, těmi argumenty, že vůbec nejde o to, že se opozice, co říká pětikoalice, že my bychom se snad měli bát z toho, že nemáme voliče v zahraničí. O to tady přece vůbec nejde, protože ten zákon je paskvil. To je tak nebezpečný zákon! To je tak nebezpečný zákon ohrožující demokracii a ústavnost v České republice, proto to tady rozebírám v podstatě pasáž po pasáži, abych na to upozornil, a biju na poplach, že to přece nelze, abychom toto vůbec mohli nechat projít.

Doufám, že už je jasné po mé úvodní pasáži, hovořím teď něco přes dvě hodiny, doufám, že je jasné, a doufám a prosím i média a i další lidi, abychom nesklouzávali k debatě, prosím, prosím novináře, že důvodem toho, proč SPD je proti, je snad nějaký strach z nějakého nedostatku voličů. Vždyť ten zákon, ta dikce je úplně otřesná. Je to, prostě pasáž po pasáži je špatně.

Proto to tady prokládám i citáty odborníků a podobně. A proto taky my budeme se snažit zabránit přijetí tohoto zákona, protože to je chaos. Úplný chaos to způsobí. Způsobí to ztrátu důvěry řady občanů v demokracii, v demokratické působení České republiky a to my v SPD prostě nechceme! My nechceme chaos. My nechceme, aby to bylo jako když ve Spojených státech nespokojení občané právě na základě pochybností s korespondenční volbou potom vzali ztečí prostě český parlament (?) a – v uvozovkách – nás tady vyházeli z oken. Protože volby, to je elementární, klíčový pilíř demokratického řízení našeho státu a vůbec jakéhokoliv civilizovaného státu.

Takže bych chtěl poprosit i média, jestli můžu tedy poprosit, aby při té argumentaci o korespondenční volbě – a musím říct, že se o to mnoho novinářů snaží pozitivně, brát ty věcné argumenty, to ne, že ne – ale chtěl bych poprosit všechny, aby se nesklouzávalo k titulkům, že se tady někdo bojí nebo nebojí. O tom přece to vůbec není. A doufám, že už tady poukazuji jakoby – podrobně se snažím opravdu věcně, věcně. Věcně tady rozebírám, proč a která pasáž, z jakého důvodu je to problém.

Mimochodem, profesor Drulák varuje před dalším krokem, který podle něj bude reálně následovat, zavedení korespondenční volby v Česku i po vzoru USA. Přitom ve Spojených

státech se stala korespondenční volba jedním z pilířů předvolební strategie odpůrců prezidenta Donalda Trumpa. V čísle, v tehdejším únorovém čísle časopisu Time – světoznámý časopis, že jo? – se sami pochlubili úspěšným – cituji – spiknutím na záchranu prezidentských voleb. Takže vidíte, že oni se tam k tomu i dokonce hlásili, dokonce veřejně. Na rozdíl od minulosti už aktivisté nemuseli přesvědčovat potenciální Bidenovy voliče, aby šli k volbám. Nejprve vylobbovali dostatečné rozšíření korespondenční volby, pak už jen stačilo, aby se vydali do velkoměstských ghett a obyvatelům pomáhali vyplňovat a odesílat hlasovací lístky, upozornil Drulák.

No, podle těch informací, co já mám, tak samozřejmě systém ve Spojených státech je v podstatě už jiný v tom, že ne v každém státě jsou občanské průkazy, ID průkazy, takže tam mají třeba řidičské průkazy a podobně. Mimochodem v Japonsku, včera jsem slyšel argument, že v Japonsku je korespondenční volba – ano, je – a v Japonsku také nejsou ID průkazy a občanské průkazy, neexistují. Neexistují. Jak víme, tak donedávna, cca do teroristického útoku 11. září, nebyly ani Británii. Takže Británie potom změnila zákony a už to tam je, podle mých informací. No, a jakým způsobem se lidé identifikují? Mají řidičský průkaz, kartičku zdravotní pojišťovny a tak podobně. V Japonsku neexistuje občanský průkaz ani ID průkaz. To znamená, už jenom když tedy říkám, že v každé zemi je korespondenční volba pojatá jinak, tak jenom poukazuji i na tyto poměrně zásadní věci. A protože v minulosti jenom – to tedy odbočím trošku – v minulosti se vzbudila diskuse na to, jestli by v Japonsku neměl být nějaký ID průkaz, nějaký občanský průkaz, je to už tak 20 let, ta diskuse, nebo 25 let, ale pamatuju na to, samozřejmě, a Japonce zdvihla taková vlna odporu – a tím hlavním argumentem, že by se cítili, že jsou někým sledováni, státem, že by je stát sledoval, že by je stát někde, že by je potom mohl nějakým způsobem, byli by v nějakých registrech různých, všech možných a bůhví co by se s těmi jejich osobními údaji dělo. Takže potom, i když se na jednu chvíli marginálním způsobem ta politická debata nastartovala, tak hned zase ta politická debata usnula, protože Japonec prostě chce mít svobodu, svobodu a demokracii. Je to jedna z největších, nejvyspělejších zemí na světě. Je to prostě jedna z největší demokracii na světě. Takže ono zase spojovat to a to, to taky není úplně... ukazovat tady, konkrétně vám říkám příklad, že ukazovat na to, že tam někde jsou korespond... tam a tam, ony jsou všude totiž jinde a jinak a na základě jiné ústavy, jo? A jinak se sčítají a tak podobně. Mimochodem, pro vaši informaci. Korespondenční volby tady na japonské ambasádě probíhají tak, že se tam dostavíte osobně. Dostavíte a tam něco vyplníte a pak tam nějakým způsobem volíte.

Takže to byla ta volba, která byla, sami mě oslovovali taky v minulosti. To znamená, chci jenom říct, že – ale detaily víc neznám, protože se tím nezabývám víc – takže jenom vám říkám, že co se týče ID průkazů, že je ta realita prostě jiná v každé zemi. No a právě v Americe s tím byly problémy, takže tam mohlo docházet k těmto věcem. Ale samozřejmě pak se ukázalo, že je to v souladu zřejmě, protože když probíhaly soudy, tak že je to v souladu s americkými pravidly, protože každá země to má jinak. Takže není ID průkaz, někdo to tam vyplní, někdo to odešle za někoho. Pak se hlasovací lístky tam někde válely po zemi, že jo, jak víme, a podobně.

No tak tenhleten systém rozhodně tady nechci. Ale jenom říkám, že každá země má specifika a nemůže – a to opravdu snad takovéhle... jít... jako tady si brát příklad? Tak to tedy by bylo opravdu úplně šílený. Ale to ani vládní koalice, předpokládám, nechce, protože to je úplná, už úplná destrukce. Takže v souladu s americkými pravidly to evidentně je, ale jako že by to bylo správně, tohleto, tak to tedy podle mého názoru, tady bych to nechtěl, takovýhle způsob, že v podstatě ani nevíme, kdo tady volí, a tady neziskové organizace pomáhají vyplňovat, vyplňují a odesílají hlasovací lístky za jiné lidi. Tak to opravdu ani není v souladu s českou ústavou, naštěstí. Naštěstí toto není v souladu s českou ústavou. Ale znova je to další příklad toho, jak v každé zemi ústava je jiná. Takže říkat, že to někde jinde je, tak za mě je to úplně lichý argument, protože v různých zemích je to různým způsobem. A jak vidíme, i způsobem, který je přímém, příkrém rozporu se stávající českou ústavou. A rozhodně jsou to

způsoby voleb, které prostě nechceme, i když jsou to demokratické země, ale v každé zemi je to prostě jinak. Je to jinak. Takže takto to je.

Drulák varuje... aha. (Přejde v materiálech dál.) Ani politolog Stanislav Balík není přesvědčený o užitečnosti korespondenční volby. Naopak ji označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému. Politolog Balík sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno. Zavádění korespondenční volby v západních demokratických zemích přičítá jistému módnímu trendu, podobně jako přímou volbu prezidenta. Podle Balíka reálně hrozí, že – cituji – v kontextu debat o podvodech se zaslanými lísky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA – v závorce: skutečných či smyšlených – přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu procesu. Jakékoli těsnější výsledky budou odmítány jako zfalšované. A možná ne jenom těsnější. Uvěří-li nezanedbatelná část lidí, že je možné falšovat, tak i kdyby to tak nebylo, bude to pro legitimitu zvolených témat totéž, jako by se skutečně podvádělo.

No, tak u tohohle se zase zastavím ve svém projevu. To je přesně to, na co my upozorňujeme. Fialova vláda chce destrukci. Destrukci demokracie, destrukci demokratického systému v České republice, jenom proto, protože za každou cenu se chcete udržet u vlády, když vidíte, že vám voliči už nevěří. A to je opravdu obludný a zrůdný plán. Protože zničit celou Českou republiku, demokratické řízení, které se tady buduje od roku 1918 od Masaryka, a o tom budu hovořit, abych vám to vysvětlil – protože právě knížky o Tomáši Garriguovi Masarykovi, jsem si zaškrtl pasáže a označil jsem si je, které v této souvislosti je potřeba zmínit a vysvětlit. Samozřejmě v těch pasážích jsem si tady v této souvislosti ohledně demokratického řízení zaškrtl trochu více.

To je prostě problém, jak vaše vláda za dva roky, co vládnete, zničila už Českou republiku, zničili jste miliony občanů tím, že je uvádíte do chudoby, a připravili jste je o značnou část úspor. A teď chcete vlastně zničit demokratický systém v České republice. Hovořil jsem o značné části, hovořím o značné části úspor. Je to tak. Protože inflace v České republice je stále nejvyšší z celé Evropské unie. Včerejší zpráva. Vy jste nejhorší vláda úplně ze všech v Evropě. Nejhorší ze všech. Běžte už pryč, prosím vás! Běžte už pryč! Přestaňte ničit Českou republiku!

Včera zveřejnil Eurostat, Evropský statistický úřad, aktuální údaje. Meziroční míra inflace v Evropské unii byla v prosinci 3,4 %, ale v České republice je to 7,6 %. A inflace v České republice je nejvyšší, stále nejvyšší z celé Evropské unie. Prosím vás, přestaňte už ničit peníze lidí! Vždyť vy okrádáte lidi! Vy jim vytahujete z peněženek jejich úspory! Lidi si celý život šetřili, nebo šetříme si, šetří si všichni, něco, to je jedno kolik. A vaše vláda, protože je nejhorší v Evropě a kvůli vám je nejhorší a nejvyšší inflace v Evropské unii, tak vy ničíte úspory českých občanů. Vy jste znehodnotili úspory. V desítkách procent se za vaší vlády znehodnotily peníze našich lidí. Vy jste zničili jejich životy! Ale všem úplně! Zničili jste peníze našim firmám, zničili jste peníze našim občanům, zničili jste celoživotní úspory našim důchodcům. Běžte už pryč, prosím vás! Vždyť to je úplně strašný! Nejhorší vláda v Evropské unii. Nejhorší z nejhorších! Lháři prolhaní! Politický podvodníci, kteří jste říkali, že nebudete zvyšovat daně. Premiér Fiala to opakoval ještě v televizi Nova teď nedávno v rozhovoru s Reyem Korantengem. Běžte už pryč, ukrajinská vládo, protinárodní, vlastizrádná vládo! Přestaňte už obtěžovat!

Mně se líbilo, a souhlasím s vyjádřením našeho lídra pro volby do Evropského parlamentu, doktora Petra Macha, ekonoma, známého ekonoma, bývalého europoslance, který minulý měsíc veřejně vyzval premiéra Fialu, a myslím, že to byla férová výzva, aby se premiér Fiala omluvil českým občanům, že prostě nezvládá funkci, a odešel důstojně. Ať se omluví jenom, ať se pokud možno omluví. Omluví se, že to nezvládá. Evidentně ho to ani moc nebaví, jak ho tak vidím. Evidentně ho to nebaví už, ta politika. Vždyť se podívejte, on

už tady ani nevystupuje. Už rezignoval. To už je rezignace. Vždyť on už ani nebojuje ve Sněmovně. Vždyť to vidíte. On už ani nemá žádnou energii. Žádná energie už z něj není. Je v totální defenzi. On nemá argumenty, jenom výmluvy, lži, strkání hlavy do písku. Vždyť uznejte vy všichni, že to není člověk, který může vytáhnout Českou republiku z krize, do které jste Českou republiku dovedli! Vaše vláda. Nejhorší inflace v Evropě. Znovu. Ne poprvé, znovu.

Takže já vyzývám také Petra Fialu k tomu, aby už důstojně odešel s tím, že se omluví českým občanům, že prostě tu funkci nezvládá, že přecenil své síly. Prostě na to nemá. Nemá na to manažersky, nemá na to lidsky. Aby přestal už obtěžovat Českou republiku a české občany. Vždyť většina lidí ho nechce! Vždyť i v mezinárodním žebříčku renomované americké agentury Morning Consult, tam celou dobu byl na nejhorším, posledním místě jako nejméně důvěryhodný lídr ze všech demokratických zemí ve své zemi. Teď poskočil, teď je předposlední.

Poslední je mimochodem japonský premiér Kišida, který to taky nezvládá. Ten populární není, protože šel po Abem, a ten byl samozřejmě velkou osobností. Takže samozřejmě tam ta situace... Taky teď se už diskutuje o výměně pochopitelně, protože to nevěstí nic dobrého. Tady se ale o žádné výměně diskutuje. V Japonsku se už otevřeně diskutuje o té výměně i v médiích. Už se to tam prolomilo samozřejmě a už se diskutuje otevřeně o výměně i v té vládní LDP. K tomu přistupují samozřejmě demokraticky. A takového premiéra je potřeba vyměnit.

Já neříkám, že ho máme vyměnit tím, jak někteří občané píší, v uvozovkách, vždycky píší, že v minulosti se dělala defenestrace v Čechách. Já jsem pro demokratické metody. Jenom cituji, co už prostě lidé říkají. Mimochodem, lidé už jsou tak nespokojení s vaší vládou, že říkají, že by sem nejradši přišli a vyházeli nás z oken. Ale já nemůžu za vaši vládu. Proč by mě někdo... Jo? To prostě... Já tady nechci ani takovéhle, aby se tady takovéhle věci, aby to takhle dospělo. Ale všechno je to kvůli vaší vládě.

Prosím vás, já vyzývám premiéra Fialu, ať se omluví, že situaci prostě nezvládá, nezvládá funkci premiéra. A měl by odejít. A tím by skončila celá vláda. Jo? A jestli nejste schopni, my prosazujeme předčasné volby, protože přece nemůžete k tomu pořád mlčet! Nebo aspoň vyměňte, když se tady držíte u toho koryta za každou cenu a chcete tam dál chrochtat, tak prosím vás vyměňte aspoň ty nejvíc neschopné ministry. Vyměňte aspoň ty nejvíc neschopné ministry, kteří prostě ničí tady Českou republiku. Samozřejmě problém je premiér Fiala. Ale jako prostě vyměňte je, ať prostě aspoň něco se zlepší. Ale to vy taky nechcete dělat. Premiér Fiala říká, že je to v pořádku, že nechce nikoho měnit. To je přece úplně šílený.

A samozřejmě to, že vy místo abyste přistoupili k předčasným volbám, což navrhuje SPD, tak naopak chcete změnit volební zákon a vlastně v podstatě hrozí, že uvedete Českou republiku do chaosu, protože samozřejmě že to vzbudí nedůvěru – nedůvěru po volbách u řady občanů. To už je mi jasné teď. Jestli proběhnou příští volby, a vy to navrhujete už na volby příští rok, pospícháte, najednou navrhujete, když vidíte, že nemáte preference, když vidíte, že jste všechno zpackali, tak chcete ohnout volební zákon, už pro příští rok to navrhujete, aby se volilo tímto zmanipulovatelným způsobem, tak samozřejmě je úplně jasné, a vidíte, že na to upozorňuje tady i politolog Balík, tak je zcela jasné, že ty volby budou zpochybňovány. Ale každý demokratický politik by měl varovat před tímto momentem a varovat se hlavně před tímto momentem. Takže samozřejmě to je jako hrozné.

Podle právníka Petra Kolmana neobstojí argument, že Česko je jedna z mála zemí, která korespondenční volby nezavedla, protože tento způsob hlasování podle něj degraduje volby ze svátku demokracie na nákup v e-shopu. Pokud někdo v České republice nežije, ale chce z jakéhokoliv důvodu ovlivňovat, kdo zde bude prezidentem anebo poslancem, měl by si to prostě, v uvozovkách, zasloužit, říká právník Petr Kolman. Nezapomínejme, že Čech nebo Češka v cizině ve své domovině zpravidla neplatí daně, to znamená, že v České republice

neplatí daně. Takže pokud má někdo ambici působit na to, kdo bude vládnout jeho spoluobčanům ve staré vlasti, tak by neměl jen posílat obálku, ale něco pro to i udělat, jinými slovy jít osobně hodit hlas do volební urny na zastupitelském úřadě, píše, říká právník Petr Kolman.

Takže samozřejmě jinak... takže co na to říct? Tady je samozřejmě ten moment, a já už jsem o tom tady hovořil, že... o té ambici lidí, pakliže jsou to lidé a vy jim to chcete umožnit i do čtvrté generace, nebo usnadnit – já vážím každého českého občana, samozřejmě. To je jasné. Ale teď hovoříme o tom, do jaké míry se má rozšiřovat okruh osob, lidí, kteří tady vůbec neplatí daně, nežijí tady a přitom chtějí nám v České republice ovlivňovat naše životy. To znamená, já hovořím o těch lidech, kteří tady dokonce – pojďme hovořit o těch lidech, kteří tady nikdy neplatili daně.

Dokonce neumí ani česky a nikdy tady nežili. Pojďme hovořit o tomto okruhu, o tom já hovořím od začátku. Protože to jde přesně ruku v ruce s tím vaším zákonem. Takže prosím zase neříkejme, až někdo bude z vládní pětikoalice se vymezovat proti mému projevu, že jsem proti občanům, kteří přechodně pracují v cizině nebo tam přechodně studují. To SPD nikdy neřeklo. Nikdy jsme to neřekli, tak nelžete! Přestaňte lhát už ve vládní koalici! Lháři! Slyšel jsem to už, tyhlety argumenty. Nelžete, přestaňte lhát o SPD! My jsme nikdy nic takového neřekli. A celý projev si na to tady dávám taky pozor, a to už mluvím tři hodiny. Samozřejmě jsem jenom v úvodní fázi stále. Mám toho ještě připraveno hodně, protože je to opravdu závažná věc, ale uvidíme, jak to samozřejmě bude. Takže prosím vás, nelžete s těmi argumenty a opravdu říkejte argumenty, které já jsem skutečně říkal, které skutečně říkám a které říkají odborníci, a nevkládejte nám do úst jiné argumenty, o kterých nehovoříme.

To už jsem taky dlouho neslyšel – demokratická pětikoalice. Tak tohleto už jsem taky tedy neslyšel z úst a musím říct, že jsem to poslední měsíce už neslyšel ani od provládních médií. Nějak tohle úsloví postupně vymizelo. Já se nedivím. Protože to, co předvádíte, to je přece úplně útok na demokracii, útok na demokratické zřízení v České republice. I ty různé korupční kauzy ve vašich stranách, i různé další věci, co tam předvádíte. Nebo různé kauzy tohoto typu. Jaká demokracie? Demokracie je to, když vidíte, že to prostě nejde, tak prostě se udělají třeba předčasné volby nebo odstoupíte a tak podobně.

Nebo abych to ještě upřesnil, my v SPD prosazujeme přímou demokracii. To je ten ideální model, tam by se všechno vyjasnilo. Tam by se všechno vyjasnilo, kdyby byl tady zákon o referendu, tak si myslím, že to by byla ta pravá demokracie, kterou my prosazujeme. Zákon o referendu. To je demokracie, kterou prosazuje SPD. To nám tady chybí, ten zákon o referendu. Ještě dodám, že závazný zákon o referendu. Takže závazný zákon o referendu, to je model SPD doplnit stávající systém, doplnit stávající systém závazným zákonem o referendu. Takže já tady slyším zase ty lži, co jsem slyšel vždycky. Okamura chce, aby se lidi ureferendovali, aby se všechno rozhodovalo na základě referenda. To jsem nikdy neřekl. Zase lež. Lež jako věž. Je tady předložený zákon o referendu z pera SPD, kde jsou určitá kvora pro vyvolání referenda a tak podobně. Takže žádné řízení země referendy nebo ureferendování není. Nikdo to tady nenavrhoval. O tomhle jsem nikdy nemluvil. Takže jenom chci říct, aby vládní koalice, když už o tom tady mluvím, že ten návrh zákona o referendu budeme navrhovat, náš návrh zákona, budeme navrhovat předřadit samozřejmě pravidelně. Takže jenom abyste už nelhali zase, protože to tady nikdo neříkal.

Ostatně to, jak vy nahlížíte na občany, tak to už jsem tady říkal. Paní poslankyně hnutí STAN Pavla Pivoňková Vaňková, ta naposledy včera urazila arogantně naše občany a udělala z nich hlupáky, když napsala v souvislosti s referendem, cituju poslankyni STAN Pavlu Pivoňkovou Vaňkovou: Chtít referendum v zemi, kde se rok od roku mediální gramotnost obyvatelstva zhoršuje, mi nepřijde jako rozumný nápad. Takže tady je vidět ta arogantnost vládního hnutí STAN, protože podle vás jsou gramotní asi jen politici Fialovy vládní pětikoalice, nebo snad dokonce jenom politici hnutí STAN. Vůbec ta nestoudnost, že ti vládní poslanci už jsou tak arogantní, že v podstatě považují občany za méně gramotné, a hodnotí

jejich schopnost vyhodnocovat si informace. To je šílené. To zavání opravdu totalitními manýrami úplně už.

Mimochodem STAN, to jsou úplní experti – zas tady není ten pan poslanec Lochman z Prahy 6. Ne Lacina, pardon. Lacina, Lacina z Prahy 6. Pardon, Lacina z Prahy 6. Vždyť ten přece už loni v létě říkal, že mám být předvolán na bezpečnostní výbor – zrovna je tady pan ministr vnitra – vysvětlit nějaké výroky o Ukrajině. Pořád čekám na to pozvání. Tak kde je to pozvání? Arogantně, lživě a podvodně to řekl v televizi Prima, pak z toho byly články, že mě snad vládní koalice zve na kobereček. Buď je to diletant, anebo je to, budu mluvit slušně, lhář a prostě křivák, protože by měl vědět, že já nemám žádnou povinnost na to pozvání reagovat, ani tam nemusím chodit. Já mám chodit jenom na výbor, jehož jsem členem, a tam chodím poctivě. Ale na výbor, jehož nejsem členem, vůbec nemám povinnost jít, i kdyby mě tam pozvali. To si rozmyslím já, jestli někam půjdu. Ale já bych tam rád šel! Už jsem říkal, já bych tam rád šel. Vy jste chtěli, aby tenhle pan poslanec Lacina z Prahy 6, arogantní lhář, politický podvodník, protože nejdřív řekne v médiích, že mě zvou na výbor, a byl titulek: Okamura bude vládní koalicí předvolán na výbor, aby vysvětloval. Nikdo si nezjistil, že vůbec tam nemusím chodit, protože zákon o jednacím řádu Sněmovny hovoří jasně, že je to jenom moje volba, jestli vůbec někam půjdu. Ale my jsme tam připraveni jít! Takže tady vidím vedle sebe pana ministra, předsedu STAN Víta Rakušana. Řekněte prosím vašemu poslanci Lacinovi, ať tedy přijde konečně to pozvání. Mezitím se tedy vyjádřil už předseda bezpečnostního výboru pan Žáček, že Okamuru zvát nechce. Takže hned vznikl rozkol ve vaší koalici. Ale váš poslanec to říkal, vždyť je místopředsedou toho výboru. Tak já čekám na to pozvání! Protože celý poslanecký klub SPD je připraven se na ten výbor dostavit a my se budeme ptát vás, vládní koalice, abyste vysvětlovali, proč škodíte lidem, a budeme trvat na tom, aby to bylo veřejné zasedání, a pozveme tam i naše média, pozveme, budeme to streamovat všechno, budeme si to natáčet všechno. A my vás se budeme ptát, ne vy nás. My vás se budeme ptát, celý poslanecký klub. My vás se budeme ptát na naše otázky. Takže ať už tady to pozvání je, a když to pan Lacina, poslanec STAN, říkal, že mě bude zvát, pak se ukázalo, že pro ten svůj přiblblý návrh nemá podporu ani koaličních partnerů. Pan Žáček z ODS už se vyjádřil, že s tím nesouhlasí, že mě zvát nebudou, protože by to byla samozřejmě blamáž. Tak co to předvádí hnutí STAN? Co tady předvádí za blbý kecy?

Takže čekám, pane ministře, na to pozvání od pana Laciny. Celý náš klub na to čeká. Máme připraveny otázky na vás, na vás na všechny z hnutí STAN jako členy vládní koalice, jestli chcete další platformu mimo plénum Sněmovny, kde veřejně rozebereme činnost vlády, tak my už čekáme půl roku. Čekáme. Tak ať to stihneme do konce volebního období, když váš poslanec arogantně chtěl nás zvát někam na kobereček, SPD. Takže my přijdeme. Ale na tom koberečku budete vy a my se vás budeme ptát, protože my ani nemáme povinnost vám odpovídat na vaše otázky tam. Nemáme tam povinnost jít a nemáme povinnost odpovídat na vaše otázky vůbec. Takže příště si nechte tohle zvaní na kobereček někoho, ať poslanec Lacina z hnutí STAN si nechá tyhle řečičky, kde jsou potom lživé titulky na základě toho, protože někteří novináři mu uvěřili evidentně a neprověřili si, že je to nesmysl, co plácá, a plácá nesmysly tady o opozici. Takže původně jsem se chtěl rozmyslet, jestli tam vůbec půjdu, ale my tam chceme jít. A možná by nebylo špatné pozvat i druhou opoziční stranu, když už by byla takováhle show tam potom, tak abychom se tedy zeptali úplně všichni. To je dobré. Pozveme je, ale to už záleží na každém. A další diskusní platforma o činnosti vlády by to mohla být. Ale pořád čekáme, čekáme, a nic. Skutek utek. Sliby chyby. Skutek utek. Tak.

Pravda, někdy předvoláván jsem, ale to mě předvolává policie, abych podal vysvětlení, když mi pravidelně někdo vyhrožuje smrtí. To je pravda. Tak tam jdu, ale nejsem ten, kdo by byl z něčeho obviňován samozřejmě, ale to ano. To se mi pravidelně ozve vždycky někdo z policie, že mi někdo vyhrožuje smrtí. Je to potřeba prošetřit. Výsledek politiky Fialovy vlády.

A na to ještě jenom připomenu vyjádření místopředsedy Sněmovny Bartoška. Jan Bartošek, místopředseda KDU-ČSL, který na to, když mi naposledy, nebo přednaposledy nebo předpřednaposledy, to si nepamatuji, protože dostávám ty výhrůžky smrtí poměrně pravidelně, tak když se to rozebíralo v Partii na Primě a on tam byl se mnou, tak na otázku, co si o tom myslí, tak odpověděl veřejně: jak se do lesa volá, tak se z něj ozývá. A já jsem se ho tam zeptal, jak se do lesa volá? Jak to myslíte? Takže tenhle – teď píp, píp, píp – přeje ještě tady jiným lidem smrt! To je neuvěřitelné! Vy máte ve svých řadách člověka, který na výhrůžky smrtí za politické názory odpoví, jak se do lesa volá, tak se ozývá. Přitom nikdo z nás tady nevyhrožoval nikomu, ani vy, ani pětikoalice, nikdo. Tuhle hranici nikdo přece nepřekročil a doufám, že ani nepřekročí. Debata je to politicky tvrdá samozřejmě, argumentačně tvrdá ne, že ne tady, to vidíme, ale tady tu hranici tady drží úplně všichni a jsem za to rád. Ale že je mezi námi, v našich řadách, v řadách Fialovy vládní pětikoalice člověk, který neodsoudí výhrůžky smrtí, a dokonce přeje ty výhrůžky smrtí a přeje smrt politickému oponentovi, to je vrchol! Jan Bartošek z KDU-ČSL, místopředseda té strany. A všichni si to můžete přehrát. Já jsem to dal okamžitě, samozřejmě to video jsem zveřejnil, bylo to přímo v Partii, v TV Prima to bylo, to bylo v Partii TV Prima. Já jsem nestačil zírat, co je to za člověka.

A samozřejmě v téhle souvislosti pak jestli takováto atmosféra panuje, takováhle úroveň diskuse panuje u nejvyšších představitelů Fialovy vládní pětikoalice, protože to je zároveň místopředseda Sněmovny za vládní koalici zvolený hlasy všech poslanců Fialovy vládní pětikoalice, tak to pak se nemůžeme divit už vůbec ničemu, že? Já to nějak přežiju, ale já myslím, že je to špatně, schvalovat takovéhle věci. Já nepřeju nikomu z vás výhrůžky smrtí. Nikomu. Protože to je totální destrukce potom už toho systému, jestli takovýmhle způsobem tohle někdo schvaluje, a on to schvaluje. Ano, on to schvaluje. Nejenom že se nevymezil, ale přímo to v podstatě podporuje, tohleto. Takže tohle samozřejmě je... Já to považuju za velmi nechutné a velmi opovrženíhodné, takovýhle přístup k takovýmhle věcem. Takže tohle je problém. A samozřejmě to, jak vládní pětikoalice, čeho je to podle mého názoru důsledek? Toho, jakým způsobem vládní pětikoalice rozdělila společnost, jakým způsobem vy šíříte nenávist. Jakým způsobem vy šíříte nenávist vůči politickým oponentům. Jakým způsobem vy nejste schopni žádné diskuse a konsenzu.

A budu konkrétní. Vždyť je to právě premiér Petr Fiala, ministr vnitra Vít Rakušan za STAN a další, kdo tady opakovaně plošně označili voliče opozice za populisty a extremisty. Jenže to je několik milionů lidí, víc voličů, než máte dneska vy podle průzkumu. Třeba to bude jinak za rok, to já nevím, ale přece to je tak – tahle paušalizace politických oponentů, to přece není normální. To opravdu vyhrocuje, protože když řeknete opozici, že jsou to populisté a extremisté, což řekl opakovaně i premiér Fiala, tak to tedy samozřejmě se dotýká milionů voličů. Milionů. A to samozřejmě společnost absolutně rozděluje na hluboké příkopy, protože pochopitelně potom si... Když tedy pominu, že zase naši voliči si myslí o vás zase nějaké jiné věci, ale zbytečně to vykopává příkopy. A mimochodem platí, že – to tedy musím říct, že za minulého volebního období se třeba, já sám jsem na něm byl, se svolávala opakovaně, pravidelně se svolávala jednání opozice – koalice. Opakovaně se svolávala jednání opozice – koalice, kde jsme seděli u jednoho stolu a diskutovala se témata. Ale za současné vládní pětikoalice vy jste tak arogantní, tak přehlíživí, že se tato jednání vůbec nesvolávají. Vůbec se nesvolávají, protože vy nejste schopni diskuse, konsenzu, ničeho. A pak se samozřejmě divíte, že když samozřejmě opozice také nemá prostor to komunikovat interně na základě politických jednání, tak to potom komunikujeme tady a v médiích samozřejmě. A to samozřejmě je špatně. Takže vy byste se měli naučit, anebo bylo by ideální, já nikoho nebudu poučovat, to tedy se omlouvám, já nikomu nebudu dávat rady, ani poučovat, a hlavně nebudu dávat nevyžádané rady, ale uvítali bychom, kdyby ta komunikace tady nějakým způsobem běžela v zájmu občanů České republiky, protože my jsme připraveni vám poradit, a snažíme se vám tady radit už celou dobu tím, že tady dávám návrhy na předřazení našich návrhů zákonů a našich bodů, a naše řešení tady představuji jak energetické krize, tak dalšího, tak

řešení zdražení potravin a podobně, ale vy si nechcete nechat poradit. Tak kdyby aspoň interně probíhala nějaká diskuse. Neprobíhá nic. Takže tohle je samozřejmě problém. A pak se to tady zbytečně všude hrotí a pak ta atmosféra ve společnosti potom není dobrá samozřejmě a lidé jsou nespokojení. A my chceme, aby byli spokojení lidé. My chceme, aby byla atmosféra v České republice dobrá, kladná, pozitivní, aby se tady lidem dobře žilo.

Námitky proti zavedení korespondenční volby se ale objevují i z řad politiků současné vládní koalice. Například senátor ODS Jirsa vyjmenovává riziko, že voliči budou vystaveni tlaku při volbě, že o směřování země rozhodnou hlasy lidí, kteří v Česku nežijí, že mohou vznikat pochyby o regulérnosti volby a že existuje ještě větší riziko kupování hlasů. Zajímavé je, že Jirsa ukazuje prstem na vládní TOP 09, která o zavedení korespondenčního hlasování usiluje dlouhodobě. Cituji: Schválení korespondenčního hlasování bych považoval za stejnou chybu jako schválení přímé volby prezidenta. I u této parlamentní iniciativy stála TOP 09 a následně z této změny ústavy bolela všechny její tvůrce hlava, píše senátor ODS Tomáš Jirsa. – Já tady nebudu polemizovat s tím, jestli s ním souhlasím, nebo ne. Ale vidíte, že ne všichni v ODS s vaším návrhem souhlasí a že to zpochybňují dokonce i členové Parlamentu za ODS. To je potřeba, tento moment je potřeba zdůraznit. Samozřejmě evidentně tento hlas je tam úplně marginální a Fialova vládní pětikoalice a ODS to plně navrhuje, toto ohnutí volebního zákona. Nicméně chtěl jsem to tady říct, protože sám vysoký politik nebo senátor ODS Jirsa sám napadá váš návrh, sám on napadá váš návrh, kdy – cituji – mohou vznikat pochyby o regulérnosti volby, a že existuje ještě větší riziko kupování hlasů a že o směřování země rozhodnou hlasy lidí, kteří v Česku nežijí. – Až tady bude někdo argumentovat opozicí, tak vy máte i u vás lidi, kteří to sami zpochybňují. To je důležité si říct, a přes to všechno to navrhujete a evidentně to nemáte vydiskutované ani v ODS. Nicméně ODS, jak vidíme, tak to plně navrhuje a chcete změnu zákona, protože vám taky klesají preference.

Ze zmíněné debaty je evidentní, že existují silné argumenty proti zavedení korespondenčního hlasování. Odhlédneme-li od názorů politiků, i když odhlédneme-li od názorů politiků, v jejichž hodnocení bezesporu hrají velkou roli vyhlídky, zda by mnohým takový krok pomohl, nebo je poškodil, zůstávají odborníci k zavedení korespondenčního hlasování opatrní, ne-li přímo negativní někteří dokonce. Opatrní až negativní, ale ne pozitivní. Pokud jde o možná negativa, pak to nejzávažnější zní, že při této formě volby nelze zaručit, že proběhne tajně a svobodně a že na voliče nebude někdo vyvíjet nátlak. Lze jistě namítnout, že něco takového je možné i dnes. Nicméně za plentou je volič sám, a jak se rozhodne, je jen a jen na něm.

Dalším silným argumentem je, že není logické nechávat rozhodovat o české politice občany, kteří v zemi dlouhodobě nežijí, respektive jim to příliš usnadňovat, když možnost volit na zastupitelských úřadech mají. K tomu se váže i námitka, že právě hlasy ze zahraničí mohou zvrátit celý výsledek voleb. Menší výhradou může být i fakt, že hlasy se pošlou poštou, mohou (se) ztratit či dorazit později, tudíž by propadly jinak platné hlasy. No tak to je taky věc, kterou jsem ještě nezdůraznil, a také jsem tento argument zaznamenal od různých odborníků, že – ale to jsem možná už říkal v úvodní části projevu, protože někde jsem to měl, ale možná to ještě budu mít tady, jak těch stran mám hodně, že právě to, že to doručování těch korespondenčních hlasů je vlastně přenecháno na soukromých doručovacích subjektech, logicky zvláště v zahraničí, tak samozřejmě není tam garantovaná ta cesta jak časově, tak samozřejmě jiným způsobem, a samozřejmě mohou se ty hlasy ztratit, dorazit později, tudíž by propadly jinak platné hlasy.

To jsou samozřejmě taky další a další argumenty, které prostě, je to prostě, těch argumentů je tolik, které jsou tak problematické, ale vlastně společným jmenovatelem, nebo tím, kde se všechny ty argumenty sbíhají do jednoho, je, že na základě těchto mnoha problematických bodů, které má váš vládní návrh na zavedení korespondenční volby, můžou být, na byť jednom z nich, můžou být zpochybněny volby jako celek. A to je potíž. To je samozřejmě potíž. Protože aby se zpochybnily volby jako celek kvůli tomu, že se neuváženě

v podstatě rozmělňují pravidla pro volby, tak to za to riziko prostě nestojí podle našeho názoru. Je to prostě tak. A upozorňují na to opět i ti ústavní právníci.

A zde je třeba vzít v potaz dvě námitky. Americké pořekadlo praví: Neopravuj to, co funguje. Od listopadové revoluce nebyly v dějinách České republiky občany zpochybněny výsledky jakýchkoli voleb a důvěra v náš volební systém tak až na výjimky je univerzální. Samozřejmě ty výtky vůči volbám, těch bylo podáno mnoho, ale volby jako celek, kdyby se zrušily celé volby a musely by se celé volby na celostátní úrovni opakovat, to tady nebylo. Při situaci, kdy by o výsledcích voleb rozhodly hlasy ze zahraničí zasílané poštou, navíc ve světle otazníků, které se objevily kolem prezidentských voleb v USA či Rakousku v posledních letech, by mohla vzít dnešní důvěra v systém zasvé. Navíc ono už to není dneska jenom o těchto dvou zemích versus argument, že ve spoustě jiných zemí to je. Když se podíváte na atmosféru v České republice a na tu diskusi, která dneska probíhá v České republice nad zavedením korespondenční volby, tak ta atmosféra, ten postoj občanů je, obrovského množství občanů, je nesouhlasný a nelíbí se jim to. Někde jsem viděl anketu a bylo to v nějakém mainstreamovém médiu, teď nevím kde, ale určitě je to dohledatelné, kdy většina občanů je proti zavedení korespondenční volby.

A já varuji před tímto nebezpečným krokem, protože Fialova vládní pětikoalice ODS, TOP 09, STAN, KDU-ČSL a Pirátů, vy jdete v zásadní věci úplně a přímo proti lidem, proti přání občanů České republiky žijících v České republice. To znamená, varuji před tím z toho pohledu, že atmosféra už není jako před dvěma roky, bych vás chtěl upozornit, kdy vás volila spousta lidí, v součtu jste vyhráli volby, byť to byl pětislepenec, ale těsně jste to vyhráli, a lidé měli očekávání. Lidé cítili naději. Jenže po dvou letech vaší vlády jste dokonce vládou s nejhorší důvěrou, někde jsem četl dokonce za celou dobu samostatné České republiky. Ještě nedávno jste byli s důvěrou na úrovni jako vláda Nečase, to bylo taky ODS, TOP 09, to byla vláda Nečas, Kalousek, a ta podala ale už při té důvěře demisi a byly předčasné volby, jestli si pamatujete, 2013 to byl rok, a byly to předčasné volby a demise. Jo? A to byly, jestli si pamatuji dobře, minulý měsíc se to diskutovalo ve veřejném prostoru, byly o tom i články, měli důvěru 17 %, jestli si pamatuji dobře. A vláda si to vyhodnotila tak, že byly předčasné volby a demise.

Vy nejenom že jste dosáhli na tuto hranici, už jste jí dosáhli podle průzkumů, ale vy dokonce na otázku občanů, kdo plně důvěřuje vaší vládě, tak už před třemi měsíci cca to byla podle průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění Akademie věd pouhá, pouhá – pouhopouhá 3 % občanů vám věří. Tři! Pouhá 3 % občanů České republiky plně věří této vládě. To je přece na okamžitou demisi! To je na předčasné volby! Nebo tady může být i jiná varianta, vláda odborníků třeba a podobně.

Ale tak jako tak platí, teď mluvíme tady o volbách, o demokracii, o korespondenční volbě a o demokratickém zřízení v České republice, že já vás varuju před tím krokem zavádět korespondenční volbu, protože ta nespokojenost a frustrace milionů lidí z vaší vlády a ta zloba a zlost už na vás, že se tam držíte zuby nehty a pořád se jenom zhoršují životy českých občanů, už je tak obrovská, já to cítím, protože prostě mezi voliče chodím, že já varuju před tím momentem, kdy lidem už dojde trpělivost. To pak dojde, tak jako ostatně to vidíme u ministra vnitra Rakušana z hnutí STAN, známe jeho metody, že ještě pošle na demokraticky smýšlející občany policii a začne zatýkat za jejich názory. Takže tyhlety metody my vidíme přece u ministra vnitra Rakušana. Ale to je potom totální paralýza státu. To tady může být i revoluce potom, a to si, a to doufám, tak daleko, aby lidé opravdu už byli tak frustrovaní z té vaší vlády, aby přistoupili už opravdu ve svém zoufalství k tomu, že už budou chtít ukončit vaši vládu jakýmkoliv způsobem, tak to přece nemůžete nechat tak daleko dojít. Prostě odstupte, ukončete to už nebo vyměňte aspoň ty nejproblematičtější ministry. A hlavně nenavrhujte tuhletu změnu volebního zákona, protože to hrozně lidi naštve. A štve to lidi hrozně, že místo abyste pracovali pro lidi, aby měli víc peněz, tak trávíte čas tím, že chcete ohnout volební zákon.

A znovu říkám, nechte si ty řeči, že SPD tady něco obstruuje. Já jsem v úterý tady navrhl více než 10 bodů pro občany. Já jsem navrhl, aby se řešil nedostatek léků v lékárnách, který dál trvá. Pan ministr zdravotnictví tady byl, teď je tady zase. Požádal jsem ho, aby nechal ten bod prohlasovat, aby občané měli informaci, aby se něco dělo. Stejně jste to zamítli a nic nebylo. Zase jste strčili hlavu do písku. Navrhovali jsme tady zvýšení příspěvku na péči pro zdravotně postižené občany, navrhovali jsme tady spoustu dobrých zákonů pro lidi, řešení drahých energií, řešení drahého zdražování topení, teď dálkového tepla, navrhovali jsme tady řešení zdražování vodného, stočného, drahých potravin. Všechny tyto důležité zákony jsme tady chtěli řešit. Všechno jsem tady navrhl osobně. S Radimem Fialou, s naším místopředsedou, a poslankyně Šafránková taky sociální věci navrhovala za SPD. A vy jste to všechno zamítli. To znamená, my jsme tady chtěli probírat a chceme probírat zákony pro lidi, které jim zlepší životní úroveň, ale vy jste si tady prohlasovali, že ne, žádné pozitivní zákony pro lidi se probírat nebudou a bude se probírat korespondenční volba. Přestože jsme předem avizovali všichni, obě opoziční strany předem avizovaly, že to nechceme, naši voliči to nechtějí, nechtějí to občané, proto to bude trvat dlouho. A pro vás je prioritou prostě ohnout volební zákon. Ne aby měli lidi víc peněz. Takto to tady stojí, ta diskuse. Takto to je. Já jsem tady v úterý navrhl všechny kladné body. Vy jste je zamítli a teď se tady řeší korespondenční volba. Takže tak to je, taková je realita, taková je situace, proč tady teď jsme.

Samozřejmě ta další námitka zní, že by se takto zásadní změna volebního systému neměla prosazovat na sílu. Konsenzus ohledně korespondenční volby by se jistě hledal snáz, pokud by se zavedením korespondenční volby vládní koalice tak okatě nespěchala kvůli sněmovním volbám v roce 2025, ale kdybyste se snažili najít konsenzus napříč politickým spektrem. V opačném případě po přeskupení sil v parlamentu hrozí, že korespondenční hlasování nepřežije víc než jedno volební období. A to tady cituju právě odborníky ještě z té analýzy. V případě korespondenční volby platí, že méně je někdy více. Takže samozřejmě ten moment, že vy za každou cenu spěcháte kvůli tomu, že se vám propadly preference. Čteme, že KDU-ČSL má 2 % voličů preference, TOP 09 jsem tuhle někde viděl průzkum 3 % voličů, STAN se píše, že má 5 % voličů, takže samozřejmě chytáte se stébla za každou cenu.

Teď samozřejmě ještě TOP 09 má problém s tím, že pan Kalousek chce zakládat politickou stranu, což bude zajímavé představení, protože... Samozřejmě z pohledu voličů, občanů, kteří volí TOP 09, tady asi bude platit přísloví, když je tady kovář, tak proč jít ke kováříčkovi? Takže to bude zajímavý souboj. A já samozřejmě přeji TOP 09, aby pan Kalousek založil politickou stranu, protože se budete prát o stejného voliče a bude to velice zajímavé. Uvidíme, jak to bude. A chápu, že pan Kalousek chce využít toho propadu preferencí Fialovy vládní pětikoalice, aby nastoupil znovu sám, což my si tedy nepřejeme samozřejmě, protože naši voliči mají špatné zkušenosti s panem Kalouskem, když tady chtěl zavádět druhý důchodový pilíř, vytunelovat veřejné peníze do kapes privátním důchodovým fondům. Ještě jsme to zrušili, hlasy SPD jsme to pak zrušili a zachránili jsme peníze občanů před tím, aby se vytunelovaly do... povinně, ještě ze zákona aby museli odvádět do privátních fondů. Když jsem se tenkrát ptal, jakým způsobem je zaručeno, že když ty fondy zkrachují, aby lidé nepřišli o peníze, tak mi bylo řečeno, že to nijak zaručeno není. Tak to tedy bylo opravdu neuvěřitelné. To bylo neuvěřitelné úplně. Tak to samozřejmě jako, takovéhle machinace s penězi občanů musíme odmítnout a odmítáme.

A já o tom hovořím z toho pohledu, že to bude jako zajímavé. Bude to zajímavé sledovat. Ostatně nám taky rostou vždycky konkurenti na naší scéně, takže to je prostě běžný proces a zažíváme to každý z nás, takže jako v té realitě fungujeme. To není o tom, jestli to někomu přeju, nebo ne, a my taky, vždycky nám někdo vyroste, nějaký konkurent, tak taky se s tím musíme nějakým způsobem demokraticky vypořádat, musíme zabrat, zapracovat, zamakat prostě. Vysvětlit voličům, přesvědčovat voliče, být aktivní, to také, to je prostě politická soutěž, když je férová. Ale ne jako vy, kdy teď od ledna za 14 milionů z veřejných peněz, jak už jsem říkal, 14 milionů, zneužíváte veřejné peníze pro propagaci stran vládní pětikoalice, kdy děláte kampaň z veřejných peněz, ze státního rozpočtu, do červnových voleb

do Evropského parlamentu. Tak to je opravdu flagrantní zneužití veřejných peněz, narušení politické soutěže samozřejmě. No a to ohnutí volebního zákona samozřejmě jakbysmet.

Tak teď samozřejmě, já už jsem to naznačil, kdy prostě tady skutečně je problémem to, že tady mluvíme o narušení základních a zásadních pilířů demokracie v tomto vašem návrhu. Takže já jsem si tady připravil další materiál, kde bych rád právě vysvětlil, co je to demokracie a proč hovořím o tom, že je to narušení prostě demokratických principů, protože je vidět, že to ve vládní koalici asi ne úplně... nebo prostě vy tomu rozumíte a děláte to schválně kvůli tomu, kvůli těm volebním preferencím. To je ten důvod. Kvůli tomu, že nemáte preference a chcete ohnout volební zákon, abyste se udrželi u vlády. Takže jsem si s dovolením vzal k ruce diplomovou práci z Univerzity Karlovy v Praze, Pedagogická fakulta, katedra občanské výchovy a filozofie. A je to diplomová práce s názvem – a to je přesně ono: Pojetí demokracie u Tomáše Garrigua Masaryka. Který mimochodem prosazoval přímou demokracii, referendum, ale v tehdejším parlamentu mu to neprošlo. Autorkou je Bc. Kamila Procházková, studijní program Učitelství pro střední školy, studijní obor NPG-ZSV, vedoucí práce PhDr. Josef Stracený, CSc., Praha 2016. Takže plně uvádím zdroj, odkud čerpám.

Tady začnu pasáží, která má název Demokracie. Lubomír Kopeček a Vít Hloušek uvádějí, že pojem demokracie pochází z řeckého slova demokratía, což se běžně překládá jako vláda lidu. Oba autoři si však kladou otázku, co to ta vláda lidu vlastně je? V literatuře najdeme velké množství odpovědí. – Jenom dodám, že to budu samozřejmě průběžně komentovat. Stejně jak teď, když jsem řekl ten svůj úvod. Koukám, že mluvím 3,5 hodiny. To byla ta úvodní pasáž. Vidíte, že samozřejmě mám poznámky a vždycky k nim dodávám svůj vlastní komentář, který, jak jste si všimli, je ještě rozsáhlejší než ty moje poznámky. Takže rozhodně nikdo nemůže říct, že to tady čtu. Protože už si umím představit, jak někteří ti provládní novináři píší, tak už to zase Okamura četl. Ne, já nečtu, čtu své poznámky, případně nějaké pasáže a ve svém projevu je komentuji. Komentuji tu situaci, která tady je. Teď budu číst trošku víc, ale zase tam vždycky vložím své komentáře k té situaci.

V literatuře najdeme velké množství odpovědí na to, co to vlastně ta vláda lidu je, že samotný pojem demokracie není všemi autory jednotně definován a chápán. Kopeček a Hloušek připomínají definici demokracie podle Abrahama Lincolna, který prohlásil, že demokracie, vláda lidu, je prostřednictvím lidu a pro lid, autoři Hloušek, Kopeček, 2003, strana 15.

Jenom jsem chtěl říct ještě jednu věc. Od začátku říkám, a jsem rád, že to chápe i předsedající, který se možná mezitím už vyměnil, protože nevidím dozadu, tak samozřejmě plně se věnuji tématu voleb. Voleb, demokracie, státního zřízení, jak by to mělo fungovat, a myslím, že i v celé té svojí úvodní pasáži na to jasně poukazuji, i o čem budu mluvit a jak budu mluvit. Tak bych chtěl jenom předem říct, aby se snad někdo nesnažil mě přerušit, že to by bylo zoufalé a stejně by to nefungovalo, protože já se přerušit nenechám samozřejmě. Protože to tedy ne, aby mě přerušovali. Třeba tady bude řídit schůzi někdo ze strany, která má 2 % preferencí, a náš volič to chce slyšet, tyhlety věci, argumentaci. Prostě to tedy fakt ne. Tady musí být demokracie. Varuji ještě před jedním krokem, prosím vás, varuji vás, vládní pětikoalici. Někde jsem zaslechl včera v kuloárech, že snad někdo – tady probíhá první čtení, ještě jsem se ani nedostal pořádně ke slovu a náš místopředseda Radim Fiala se ještě vůbec nedostal ke slovu, protože ten půjde až zítra v devět, protože také potřebuje delší prostor – že snad někdo chce omezovat řečnickou dobu nebo dávat nějaký pevný čas hlasování. Tak to se tentokrát nesetká s kladnou odezvou v žádném případě. Takže s tím se tady můžete rozloučit, to tedy opravdu nebude takhle fungovat.

Myslím si, že budu mluvit minimálně za SPD, že nemůžete počítat opravdu do konce volebního období s jakoukoliv dohodou na ničem. To prostě jakákoliv dohoda není možná s SPD na ničem, jako že sami víte, že i vládní pětikoalice občas s něčím přijde. Protože naši poslanci už po zkušenostech s důchody, co jste nám udělali s důchody, kdy ani naši poslanci, kteří to mají v gesci, kteří tady měli pozměňovací návrh, který mají právo předložit

a vykonávat svůj mandát, tak se nemohli vyjádřit. To je vrchol, tohleto! Takhle tedy ne! I ti, kteří mají v gesci přímo sociální věci a podobně, tak se nemohli vyjádřit, například tady naše kolegyně Šafránková. Pak se tady zoufale její návrh snažil navrhnout předseda poslaneckého klubu Jakob z TOP 09. Její návrh tady prezentuje u mikrofonu, aby se nějakým způsobem, řekl bych, zmírnila ta ústavní stížnost prostě, protože není možné, že se nenechá pozměňovací návrh, který je avizovaný ještě dlouho předem, tak umožnit vyjádření tomu poslanci, který chtěl dát návrh. Navíc procesní návrh, který je v jednacím řádu Sněmovny.

Takže jste se stal, pane Jakobe, prostřednictvím předsedajícího – sedíte vedle mě, tady v záběru to není vidět – mluvčím SPD na chvíli. Já jsem vás vyzýval, ať nejste naším mluvčím. My nechceme mluvčího z TOP 09, aby prezentoval naše názory. My bychom si je rádi tady odprezentovali sami v souladu se zákonem o jednacím řádu a v souladu s ústavou. V ústavě je jasně řečeno, že poslanec vykonává mandát osobně, tak my vůbec nechceme, a už to ani nezkoušejte vykonávat mandát za nás. My nechceme, aby tady TOP 09 paní Pekarové vykonávalo naše mandáty za nás. My si budeme říkat, co chceme. My máme odpovědnost vůči voličům. Takže to jenom předem avizuji. Protože poté co naši poslanci nemohli tady promluvit, přestože to bylo předem avizováno – ale to nebyla promluva, znovu upozorňuji, to byl normální návrh na vrácení do předešlého čtení. To je v souladu se zákonem o jednacím řádu a poslanec má právo to podat. To nebyla obstrukce, to nebyl návrh. A vy jste nechtěli umožnit, neumožnili jste podat tento návrh. Takže to je absolutní vrchol, tohle! Doufám, že všichni rozumíme, o čem tady mluvím. To nebylo řečnění vůbec, ona chtěla podat – dokonce ten, kdo to měl v gesci u nás, celý ten zákon. Ona je naším garantem, což všichni víte v celé Sněmovně, kdo má co v které straně na starosti, kterou problematiku má na starosti, je členem toho výboru logicky. Takže tohle bylo opravdu za hranou a to tady prostě opakovat nechceme, takovéhle věci. Aby za nás naše návrhy v rámci toho, že chcete prostě protiprávně, protizákonně ukončit diskusi, tak cizí poslanci cizích stran, a ještě k tomu vládních, se stávají mluvčími našich návrhů, protože nás nechcete nechat promluvit. Nechte si tyhlety manýry opravdu. To není ani k úsměvu. Vy se tady usmíváte, ale mně to k smíchu vůbec nepřipadá. Takže nemluvte za nás, prosím vás ve vládní koalici, nevystupujte na mikrofon, jenom abyste nás nenechali mluvit, protože chcete prostě časově utnout na pevný čas debatu. Co je to za manýry? Vždyť poslanec podle ústavy vykonává mandát osobně. Jak můžete vůbec přeneseně k tomuto takhle přistoupit? To prostě není normální. To je jako kdybych já chtěl tady něco říct a přišel tady pan Jakob, předseda klubu TOP 09, a moje návrhy tady říkal v mém zastoupení, o čem se má hlasovat. Co to má znamenat vůbec? Vždyť jako poslanci jsme si všichni rovni v tomhletom. Jako to jsou opravdu tendence, které musíme... Já jsem o tom nechtěl mluvit, ale teď, když jsem si všiml, že sedíte tady vedle mě u stolku zpravodaje (k poslanci Jakobovi), tady dva metry vedle mě, tak to musím prostě poznamenat v souvislosti s touhletou debatou. To fakt jako nemyslíte vážně, opravdu. Nejen že si to nepřejeme, ale za druhé je to úplně nepřípustné, protože poslanec podle ústavy koná mandát osobně. Tak to jsou také prostě protiústavní kroky, tohleto. Takže to je prostě tahleta věc.

Takže já budu pokračovat. Giovanni Sartori doporučuje chápat demokracii v jejím původním, čili doslovném překladu jako vládu lidu či moc lidu. Dodává, že významy slov mají svoje dějiny, což znamená, že určité slovo má konkrétní význam a my bychom měli slovům jejich původní význam ponechat. Současně však konstatuje, že se definice pojmu demokracie jako moci či vlády lidu ukazuje jako velmi nejednoznačnou. Sartori 1993, strana 23.

Jiný přístup k pojmu demokracie uplatňuje Robert Dahl, který nepovažuje za důležité přesně definovat pojem demokracie. Za přínosnější považuje, stanovíme-li soubor pravidel a zásad, podle nichž budeme ve státě jednat. Tímto souborem pravidel a zásad je míněna ústava.

Dál píše, že klíčovou premisou každé ústavy by měla být politická rovnost. Postavení občanů v jiných oblastech života rovné být nemusí, avšak v systému vládnutí je tato rovnost základní, píše dál, 2003, strana 38 a 39.

Jinou demokracii pojímá Mikuláš Lobkowicz, který rozlišuje tři významy slova demokracie a přídavného jména demokratický. První význam označuje demokracii jako formu vlády lišící se od ostatních vládních forem, jako je aristokracie, monarchie, tyranie, totalita a tak dále. Druhý význam se váže ke slovu demokratický, které nemusí být užito pouze v kontextu státu či formy vlády, ale lze ho aplikovat na většinu institucí, například školu, ministerstvo, armádu, rodinu a jiné. Lobkowicz tím míní, že pokud řekneme, že škola by měla být více demokratická, vyjadřujeme tím požadavek, aby brala větší ohled na přání žáků, učitelů a rodičů. Třetí význam slova demokratický se objevuje ve spojení slov být demokrat či demokraticky jednat. V takovém pojetí je daná vlastnost pojímána jako ctnost člověka. Píše to ve své knize Kohout, 2003, strana 13 a 14.

Jiné tři významy... (K řečnickému pultu přistupuje poslanec Kučera a hovoří s řečníkem.) Prosím vás, já nejsem unavený, já šetřím síly. A prostřednictvím předsedajícího, pozor, v jednacím řádu Sněmovny je napsáno, že poslanec mluví na mikrofon. Jiné tři významy slovu demokracie přiřazuje Jan Blahoslav Kozák. Ten píše, že v prvním významu se demokracie vykládá... Já tedy nejsem vůbec unavený, vás můžu ubezpečit, je to spíš otázka, jestli nepřijde nějaká fyzická potřeba. Ale unavený nejsem vůbec. Kdyby bylo na mně, tak mám tady materiály – no, odhadem ještě asi 300 stran, takže když to vynásobím – jako kdyby bylo na mně a nebyla by fyzická potřeba případně, což není, tak já to vidím až klidně do devíti do večera. Nejsme roboti, že ano? Ale tady nejde o délku, tady jde o to, že vy navrhujete protiústavní zákon a my se snažíme tady bojovat za ústavu a demokracii. O to jde. Takže samozřejmě unavený nejsem, protože bojuji za náš program a za tyhlety ideály.

Takže jiné tři významy slovu demokracie přiřazuje Jan Blahoslav Kozák. Ten píše... Naopak jsem šel spát dřív, abych se připravil, takže to je přesně naopak. Takže ten píše, že v prvním významu se demokracie vykládá z pohledu lidských práv a povinností jako volnost, rovnost a bratrství. V druhém významu se demokracie chápe jako státní forma, ve které vládne lid. A v posledním, třetím významu se demokracie interpretuje z pohledu společenské teze já pán – ty pán. Je to v knize Kozáka, 1924 strana 4.

Kunc a Dvořáková píší, že poprvé pojem demokracie použil Herodotos a píše to Pinc v roce 1999 ve své knize na straně 137.

Mnohovýznamově pojímá demokracii i Masaryk. Demokracie pro něj není pouze forma státního řízení upravující vnitřní uspořádání státu. Demokracie pro něj znamená daleko víc. Především je Masarykovi demokracie novým přístupem člověka k jeho životu a k okolnímu světu. Masaryk píše, že stát se demokratem znamená stát se novým člověkem. Pravý demokrat demokraticky cítí a jedná nejen ve věcech veřejných, tedy ve vztahu k politice, nýbrž i ve věcech soukromých a ve vztahu k rodině, přátelům a blízkým. Demokracie u Masaryka je snahou o nový život. Tak.

Tady bych se u toho samozřejmě potřeboval zastavit, protože to je právě to, proč to tady řeším a proč jsem si tady udělal tento text, připravil. Protože mně právě připadá, že vám není jasné a že se tady vždycky někdo ohání Masarykem, paní Pekarová Adamová vlastně zneužívá to jméno, protože to opravdu nemá s tím nic společného, ta vaše politika. (Poznámka z pléna.) Aha, nejenom že se jí ohání, ale teď jsi mi připomněl loňské video, kdy paní Pekarová Adamová, předsedkyně Sněmovny, přirovnala sama sebe, jestli jste viděli to video, bylo na sítích, k Margaret Thatcherové přirovnala sama sebe. Já to nebudu komentovat, ale bylo to pozoruhodné sebevědomí. Pozoruhodná sebejistota. Já si myslím, že k tomu je ještě hodně daleko, ale to je jenom můj názor. Tak paní Pekarová Adamová – přehrajte si to, je na sítích to video. Margaret Thatcherová a paní Pekarová Adamová, vyjede vám to, je to

poměrně krátké, jak sama sebe vidí, skromně to tam říká, že je jako – že se cítí, že by mohla být jako Margaret Thatcherová. Tak to je opravdu pozoruhodné sebevědomí.

Já se ale vrátím k tomu vztahu k politice, protože pravý demokrat demokraticky cítí i ve vztahu k politice. To znamená, tady je přesně ten rozpor, už vidím, protože tím, že vy vlastně navrhujete tu korespondenční volbu, ty důvody už nebudu opakovat, protože už jsem tomu věnoval svoji úvodní pasáž svého vystoupení, teď už jsem v další pasáži – prosím, mně připadá, že vám to není jasné, proto vám to tady teď říkám a čtu, co vlastně i ten váš – zaštiťujete se prezidentem Masarykem někdy ve svých vyjádřeních, přitom on prosazoval jiné věci, než o kterých hovoříte. Mimochodem říkám, prosazoval referendum například. Takže vy se odkazujete k někomu, když děláte přesně opačné věci, než ten Masaryk dělal. Přesný opak vy prosazujete. Takže tohleto opravdu člověk, který ví, co prosazoval Masaryk, tak se tomu musí smát, když paní Pekarová o tom hovoří nebo pan premiér Fiala. Nemáte s tím přece vůbec nic společného. Vy jste proti demokracii. I tím, jak cenzurujete názory, jak chcete cenzurovat názory, jak nálepkujete odporně spolu i s těmi provládními médii, a to nejsou ani zdaleka všechna, že ano, nálepkujete politické oponenty prostě, urážíte je, vysmíváte se prostě opačným názorům, tvrdě je dehonestujete. Tak to je přesně to, co podle mého názoru – podle mého názoru, jako že nejsem odborník, ale jsem laik, ale podle toho, co jsem vždycky četl, tak to je přesně to, co Masaryk nechtěl dělat jako vy.

Vznik a vývoj demokracie, znovu říkám, nejsem odborník, proto si to tady společně můžeme poslechnout, mám tady i další pasáž z toho vystoupení, které má název Tomáš Garrigue Masaryk, Cesta i demokracii, je to přímo kniha, kde mám poznámky, samozřejmě jsem si je udělal v tom, a ty poznámky bych tady rád rozebral a diskutoval. Takže já tady žádnou knihu číst nebudu, mám tady podklady, poznámky, protože mi připadá, že vám to není jasné, co je ta skutečná demokracie.

Vznik demokracie a demokratického uvažování je spjat se starověkým městem Athény. Jochen Bleicken uvádí, že Athéňané, konkrétně Aristoteles, spojovali vznik demokracie se Solonem, významným státníkem a tvůrcem řady reforem, ke kterým patřily porotní soudy, obsazování úřadů losem a ustanovení nové rady čtyř set. I přes řadu reforem, které Solon vykonal, Bleicken nesouhlasí s jeho označením za tvůrce demokracie. Tvrdí, že změna státního řízení není nikdy výsledkem snah jednoho člověka. Ke změně formy vlády dochází pod vlivem komplexní proměny politických a sociálních podmínek života lidí.

Jinými slovy tvrdí, že aby došlo k uchycení demokracie ve společnosti, muselo by dojít k celkové proměně politického smýšlení athénských občanů, k čemuž tehdy nedošlo. Bleicken však neupírá Solonovi významný podíl na ovlivnění dalšího demokratického vývoje Athén. Kniha Bleicken 2002, strana 19 až 21.

Bleicken píše, že dalším významným athénských státníkem byl Kleisthenes, kterého Herodotos označil za tvůrce demokracie hlavně proto, že ukončil vládu athénské aristokracie. Kleisthenes zavedl nové politické uspořádání Athéňanů, které všechny občany územně rozdělilo do deseti fýl a udělilo jim politickou rovnoprávnost. Tím se výrazně oslabil politický vliv aristokracie a zvýšila se politická angažovanost občanů. Kromě toho Kleisthenes zavedl střepinový soud neboli ostrakismus, který rozhodoval o vypovězení vlivného a pořádek ohrožujícího politika z obce na dobu deseti let. Bleicken uvádí, že střepinový soud měl pravděpodobně zabránit občanským rozbrojům. Bleicken píše, že Solón neuznával rovnost občanů, naopak byl přesvědčen, že každý občan by měl mít sobě přiměřené postavení ve státě. Píše to na straně 29, jak jsem říkal, kniha je z roku 2002. Atoulenti (?) střepinových soudů, to je strana 43 až 47. Bleicken dále píše, že Kleisthenes položil základ k demokracii, a to tím, že uzákonil rovnost občanů.

Avšak o demokracii jako politickém zřízení, ve kterém občané mají nejen práva, ale rovněž je i aktivně využívají, můžeme mluvit až později v dobách řecko-perských válek, tedy v dobách, kdy politiku výrazně ovlivňoval Perikles. Bleicken to píše na straně 75 až 76.

Bleicken uvádí, že během válek Řeků proti Peršanům výrazně stoupl vliv Athén na Peloponéském ostrově (poloostrově).

Mimochodem, já už jsem to tady říkal několikrát, ale podívejte se, jak už tenkrát, tenkrát už se hovořilo jako o základu o demokracii, o rovnosti občanů, zákon o rovnosti občanů, a do toho mi to nedá, jak včera tady poslankyně hnutí STAN Pavla Pivoňka Vaňková – cituji: Chtít referendum v zemi, kde se rok od roku mediální gramotnost obyvatelstva zhoršuje, mi nepřijde jako rozumný nápad. Konec citátu. Tím hnutí STAN, poslankyně STAN urazila, arogantně urazila a udělala hlupáky z našich občanů, jelikož podle jejího názoru jsou zřejmě gramotní jen politici Fialovy vládní koalice.

Mimochodem i ten argument, teď jsem někde četl argument, a už se mi pak nevrátila odpověď, protože jsem na to samozřejmě reagoval, v rámci časových možností reaguju na to, když mi někdo napíše, ale protože píše až 3 000 lidí denně, pohybuje se to, až k 32 000 lidí denně mi píše, tak samozřejmě se omlouvám tímto, protože se dostanu k tomu, abych já fyzicky odpověděl... tak prostě my nejsme ve vládě, nemáme ani na to personálně, to není možné, tak se snažím odpovědět třeba několika lidem fyzicky, protože víc se toho nedá zvládnout. Pak natočím video, kde ta odpověď je, můžu to říct plošně, ty odpovědi na ty otázky. Ale zrovna mi někdo psal, odpůrce referenda mi psal, odpůrce referenda, někdo mi psal, nevím, jestli je to skutečný občan, anebo nějaký zakuklený vládní politik pod jiným profilem, to nikdo neví, ale psal mi, že lidi přece nemůžou rozhodovat v referendu, protože se nevyznají ve všech těch problémech. A já jsem na to odepsal: A premiér Fiala z ODS a paní Pekarová Adamová z TOP 09 jsou kompetentní, vyznají se? To je ten příklad, kdo má řídit stát, kdo se vyzná, kompetentní? A už se mi nevrátila odpověď.

Takže tady chce někdo říct, když už mluvím o referendu a když jsem mluvil o té rovnosti občanů, vy mi chcete říct, že pan premiér Fiala je kompetentní řídit Českou republiku? A rozhodovat kompetentně o věcech ohledně republiky? Lidi už si to vyhodnotili. V průzkumech, které tady vidíme, ty renomované průzkumy, tak premiérovi Fialovi věřilo – kolik? 17 % lidí měl průměrně, v tom posledním? Sedmnáct. A je druhý nejhorší na světě. Takže drtivá většina občanů si myslí, občanů České republiky, že není kompetentní řídit Českou republiku. Takže podle toho názoru, který tady prezentuje vládní pětikoalice, by neměl mít právo vůbec hlasovat ani v referendu. Ale já si to nemyslím, protože volební právo je rovné a právo hlasovat i v referendu by podle mě měl mít každý občan České republiky.

Takže jestli ukázka kompetentnosti řízení státu jsou premiéři typu Bohuslav Sobotka z ČSSD, Stanislav Gross z ČSSD, Petr Fiala z ODS nebo Petr Nečas z ODS, kdy to skončilo předčasnými volbami a demisí, protože nebyl schopný vůbec řídit stát, tak to tedy jestli toto je představa, tak já si myslím, že je to úplná hrůza. Já se bojím toho, aby vůbec tady to, jak škodí České republice, jak jsou nekompetentní a nemají řešení, bezradní, tak to si myslím, že jestli takový člověk je tedy ukázkou podle vládní koalice kompetentního člověka, který by měl rozhodovat o České republice, premiér Fiala, tak to tady vidíme v přímém přenosu úplně všichni. To je opravdu úplná hrůza. To srovnání, ten argument podle mého názoru, že nějaký občan je podle někoho, podle odpůrců referenda je zřejmě méněcenný, že se nevyzná, tak co to je za argumenty? To přece není pravda. Ta země patří všem, všichni jsme si rovni. Ta země nepatří elitářským politikům z Fialovy vládní pětikoalice, ale patří všem občanům, to si prostě myslí SPD. A právě to obrovské množství lidí různého sociálního, profesního postavení, různého věku vytváří právě u té přímé demokracie, u toho referenda ten mix, který právě není zneužitelný jakkoliv samozřejmě, protože je to ta velká masa lidí. Na tom je přece postavená ta přímá demokracie. Naopak to, co prosazujete vy, že úzká skupina rozhoduje proti vůli většiny občanů. Protože vy jste, vaše vládní pětikoalice před volbami říkala, že nebudete zvyšovat daně. To byl váš předvolební slib. Já jsem to tady prezentoval mnohokrát. Ty plakáty, i na internetu, prostě bannery, všude je to dohledatelné na jedno kliknutí v podstatě v uvozovkách. Že nebudete zvyšovat daně, a obelhali jste úplně všechny. Takže to je kompetentní vládnutí? To není už ani nekompetentní. To je normálně prachsprostá lež

a podraz na občany České republiky! A ještě členové takové vládní koalice kádrují lidi tady ještě veřejně, viz včerejší ten citát naposledy. Ještě kádrujete obyčejné lidi, že oni nejsou gramotní nebo kompetentní. To je neskutečná arogance a drzost! To je neuvěřitelný úplně.

A Athény, když půjdu dál tedy k tomu, co je tedy ta demokracie – protože mně to připadá, že to nechápete v souvislosti se zákonem o korespondenční volbě. Nebo vám to musím připomenout, protože vy to chápete, ale vy to jenom neděláte účelově, nechcete to dělat. Takže Athény se tak díky svému početnému loďstvu staly rovnocenné Spartě. Kromě toho se Athény rozvíjely i politicky. Za Perikla dochází k upevnění a ustálení demokratického zřízení. Z důvodu všeobecné prosperity Athén se tak demokratická forma vlády stává přitažlivou i pro jiné řecké obce, ve kterých panovala politická nestabilita. Athény se růstem své moci a vlivu staly Spartě konkurencí. Jejich nepřímé boje o hegemonii na Peloponéském poloostrově zapříčinily vznik peloponéské války. Bleicken o tom píše na straně 78, 85. Peloponéská válka skončila pro Athény drtivou porážkou. Athény ztratily mocenské postavení a všechna území v cizině, bylo zničeno jejich loďstvo a především ztratily vládu ve své vlastní obci.

Vítězná nedemokratická Sparta si vynutila zánik athénské ústavy a změnila tehdejší demokratický athénský režim na oligarchii. Do čela Athén dosadila vládu 30 mužů. Strana 88, 89. Historické události nám tak vysvětlují, proč filozof Platon, svědek tehdejšího dění, byl proti demokratickému zřízení. Pravděpodobně v něm totiž viděl důvod athénské prohry ve válce se Spartou a následný úpadek země. Faktem rovněž je, že v době athénské demokracie byl Sokrates, učitel Platona, nespravedlivě odsouzen k smrti.

No a teď se pojďme spolu podívat v souvislosti s vaším návrhem na korespondenční volbu na historické proměny přístupu k demokracii. Postoj k demokracii se v historii různil. Někteří myslitelé považovali demokracii za nežádoucí politické zřízení, jiní ji chápali jako formu vlády, o kterou bychom měli usilovat. V následující kapitole si proto uvedeme oba historické přístupy k demokracii, kdy jedněmi je demokracie chápána negativně a druhými pozitivně.

Jednalo se o soud, v němž hlasovalo minimálně 600 000 občanů. Politik, jehož jméno se na hliněném střepu objevilo nejčastěji, musel odejít ze země. Píše o tom Bleicken na straně 47. Negativní pojetí demokracie pochází od dvou významných řeckých filozofů, a to od Platona a Aristotela. Platon ve svém díle s názvem Ústava studuje jednotlivá politická zřízení tehdejší doby a dochází k závěru, že nejlépe se občanům povede, bude-li obec spravována filozofy či jedním filozofem. Platon dále píše, že jedině filozofové si nejvíce váží pravdy a spravedlnosti. Nebude je proto možné nějak podplatit, neboť majetek a peníze jsou pro ně bezcenné. Platon, 2014, kniha O Platonovi, strana 302.

Jedině politik oproštěný od touhy po bohatství může jednat v zájmu obecného blaha. Toho si byl Platón vědom, a proto věřil, že pouze filozofové nastolí spravedlivou vládu. (Otáčí se k předsedajícímu.) Já se chci zeptat pana předsedajícího. Můžu si sundat sako, protože já budu ještě dlouho a chtěl bych si udělat trošku pohodlí. To asi není v rozporu s jednacím řádem? (Odkládá sako.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pane předsedo, dress code není psaný, je to čistě na nějakém vlastním uvážení a tom, co považujete za vhodné nebo ne.

Poslanec Tomio Okamura: Děkuju. Protože teď jsem se díval, že moje střední pasáž, že jsem u strany 5, a mám přesně 100 stran, takže abych se té střední pasáže, přece jenom se tomu chci věnovat trošku jakoby podrobněji, těm problémům. A tady dál píše právě Platon: Jedině politik oproštěný – a to se týká vládní pětikoalice – že jedině politik oproštěný od touhy po bohatství může jednat v zájmu obecného blaha. No a to jsou přesně ta koryta, co si vládní pětikoalice vzájemně rozdala na státních úřadech. Ale hlavně, já chápu, že tam chcete

mít nějaké důvěryhodné lidi, nějaké přiměřené množství, ale přesně, zrušili jste odborné náměstky na ministerstvech, vytvořili jste jenom politické náměstky, aby to bylo prostě zpolitizované, aby byli ukotvení vaši exponenti. Sami sobě jste si vloni zvýšili platy, vládní koalice, politici vládní koalice si sami sobě zvýšili tady platy, protlačili jste si tady zákon na zvýšení platů politiků. My jsme byli proti jako SPD. Takže to je přesně to, co už ti staří myslitelé, filozofové, konkrétně Platon, už to tady pojmenovávají, ten chtíč, tu touhu v té pasáži o demokracii. Jenže to je přesně to, co Fialova vládní koalice nedělá. Na druhou stranu Platon dodává, a to už je otázkou, že ano, toho si byl Platon vědom, a proto věřil, že pouze filozofové nastolí spravedlivou vládu.

Tak dneska je premiérem politolog a výsledky tady občané vidí v České republice. Vládne nám tady člověk, který je totálně odtržený od reality běžného člověka. Mimochodem, jenom připomenu, že už před měsícem jsem panu premiérovi posílal dopis s výzvou, aby pomohl s řešením krize kolem ostravské huti Liberty, kde se to týká až 45 000 zaměstnanců, včetně dodavatelských firem, přímo Liberty 6 000 a 45 000 firmy, které jsou dodavateli nebo jsou v tom průmyslovém areálu. A s rodinami je to kolem 150 000 příjmově, že?, a podobně, když přijdou o práci. Doteď jsem nedostal odpověď od pana premiéra. Ten člověk kašle tady na lidi. Kašle na osudy lidí v České republiky. Je mu to úplně jedno! Fialově vládě, pětikoalici! Úplně jedno jsou vám problémy občanů.

Tam hrozí, že přijdou o práci desetitisíce lidí. Navíc, přestože je to samozřejmě soukromá firma, tak druhým největším věřitelem je stát. Státu dluží 1,5 miliardy. A vás to nezajímá! Fialovu vládní koalici to vůbec nezajímá. Vás to vůbec nezajímá. Vy jedete radši na Tchaj-wan! Na Tchaj-wan opakovaně jezdíte. A pak, když Tchajwanci se rozhodli, kam budou investovat a stavět továrnu na čipy, tak ji postavili v Německu, které udržuje dobré vztahy s Čínou přitom. Je to blamáž. Jenom jste utratili peníze. Já mám informace, že paní Pekarová Adamová si tady rozpočtově z toho udělala úplně privátní cestovní kancelář, ze Sněmovny. Úplně privátní cestovku jste si z toho udělali. Mimochodem tím, že jezdíte – různý vládní představitel – opakovaně do stejných zemí v krátkém sledu, to vůbec dřív nebývalo. A pořád tam mele dokola stejné stanovisko. Jenom abyste se tam podívali. Jenom abyste si zacestovali. Jediný výsledek, jediný výsledek návštěvy paní Pekarové Adamové na Tchaj-wanu byl, že sama pro sebe za naše peníze dostala tchajwanské státní vyznamenání. A pak se prsila tou fotkou. A my jsme jí to zaplatili. Celá Česká republika! Vládní speciál byl zaplacený, drahý personál, jídlo, všechno. Jediný výsledek byl v podstatě, jediný viditelný, hmatatelný výsledek, co vidí řadový občan České republiky, byl, že si tam šla pro vyznamenání. Ani z těch linek, co tady říkal pan Vystrčil z ODS, předseda Senátu, který tam taky jezdí, tak ani z těch linek, co sliboval, tak co z nich zbylo, z těch linek. Pět linek zadarmo sliboval. Zase blamáž. Celé je to blamáž, cestovní kancelář. To prostě je hrozné. Tady o tom píše i Platon, že jedině politik oproštěný od touhy po bohatství může jednat v zájmu obecného blaha. (Smích z lavic.)

Platon analyzuje i další možné formy vlády dané doby, a to timokracii, oligarchii, demokracii a tyranii. Timokracie je vláda moudrých a ctnostných. Platon píše, že chyba v takovém řízení nastává, začnou-li lidé moudří plodit děti s nevhodnými partnery. No prosím vás... Jejich děti tak nebudou mít patřičné schopnosti a vlastnosti k vládnutí a sklouznou k hromadění majetku. Platon to píše tady, strana 306, 307. V takové obci začne zaujímat vůdčí postavení aristokracie, což povede k transformaci obce na oligarchii. Timokracie přechází v oligarchii proto, že politici se přestávají starat o ctnostné jednání a namísto toho shromažďují majetek, peníze a přestávají se řídit zákony. Úřady jsou obsazovány pouze bohatými občany a chudí lidé jsou z politiky vytlačováni. V takový moment už mluvíme o oligarchii, vládě bohatých občanů.

No, to je přesně – vidíte, jak už v tom vidíme paralely s těmi arogantními vyjádřeními, že obyčejný člověk, který prý nemá vzdělání a prý se nevyzná, tak nemá rozhodovat podle vládní koalice o ničem, ale samozvaná elita, neboli do té se situují politici Fialovy vládní

pětikoalice, tak vy máte prý rozhodovat o všem, přestože jste zničili republiku úplně a nikdo vás nechce. Takhle plně vám věří podle průzkumu Akademie věd pouze 3 % lidí. Tedy 95 % lidí vám plně nevěří – 97 %. A přesto si pořád myslíte, že jste ty elity, co to tady mají řídit.

To se ovšem povede jen menšině obyvatel. Většina obyvatel zůstává chudá a ta se bouří proti bohatým. Demokracie tedy myslím vzniká, kdykoliv chudí zvítězí a z přívrženců druhé strany jedny pobíjí, jiné vyženou z obce, zbylým dají rovné právo v občanském životě i v úřadech a úřady z nich jsou obsazovány většinou losem. Platon 319, 320. No, vidíte, jaké měli metody. Pobíjí, vyženou z obce, zbylým dají rovné právo. A pak obsadí losem. Tam se vypořádali s nespokojenými politiky tenkrát ještě jinými metodami, v začátcích demokracie. Ale to samozřejmě nejsou metody, které bych preferoval já. Jakékoliv násilí, to v žádném případě.

Ale jak jsme tady slyšeli, tak pan Bartošek, místopředseda Sněmovny za KDU-ČSL, ten schvaluje násilí, dokonce i výhrůžky vraždou. Takže samozřejmě u vás jsou ti politici ve vládní pětikoalici. A už se k tomu nebudu ani vracet, protože už jsem o tom mluvil. A ostatně to bylo v televizi Prima přímo v Partii. A ten záznam byl zveřejněný mnou a všemi. A ty reakce byly strašné vůči panu místopředsedovi KDU-ČSL a Sněmovny Bartoškovi. Strašné byly ty reakce.

Právě rovnost a svoboda se stávají nejvyššími hodnotami demokracie, které zahltí celou společnost. Děti přestávají mít v úctě své rodiče, protože jsou jim rovny. Stejně tak přistěhovalci se cítí rovni již usedlému občanovi. Mladí lidé se pokládají za rovné starším, stejně jako je žena rovna muži. Platon píše, že přílišná svoboda ani nemůže vést k ničemu jinému než k přílišnému otroctví, tedy k tyranii. Tyranie nastává, když se v demokracii objeví jeden člověk, jenž odstraní všechny schopné, ctnostné a moudré lidi z obce a sám se ujme vlády.

Je to tedy jako zajímavé, protože já jsem si to procházel, v podstatě, když jsem se připravoval, tak jsem si to v tom listoval. A je to jako zajímavé čtení i jako celkově, jak v těch začátcích demokracie se uvažovalo. Některé momenty přetrvávají dodnes, některé samozřejmě jsou dané tou dobou. A dneska ten vývoj je samozřejmě jinde. Ale určitě je to jako velmi pozoruhodné, když si ještě řekneme, v jaké době už takhle lidi vlastně uvažovali a psali a už o tom systému uvažují. Takže je to samozřejmě pozoruhodné. A ne se vším lze samozřejmě souhlasit v dnešní době, to je jako pochopitelné.

Platon filozofa charakterizuje jako milovníka moudrosti, tedy toho, kdo touží po pravém rozumovém poznání. Platon chápal demokracii jako politická řízení nežádoucí pro společnost a podobně demokracii pojímal i jeho žák Aristoteles. Aristoteles ve svém díle Politika rozděluje ústavy na správné a nesprávné. Ústavy správné jsou takové, které slouží obecnému prospěchu a blahu občanů. Jejich opakem jsou ústavy nesprávné, které zvýhodňují jen některé obyvatele a slouží k jejich egoistickým záměrům. No, vidíte, jak se to hodí na dnešní den. Že jo? Když tady někdo dává protiústavní návrhy.

K ústavám, které zabezpečují obecný prospěch, patří monarchie, aristokracie a politeia. Monarchii nazývá Aristoteles také královstvím a označuje ji vládu jedné osoby. Aristokracie je vláda několika málo nejlepších mužů. Politeia je správa obce pro obecné blaho a je vedena větším množstvím mužů. Každá z uvedených správných ústav má podle Aristotela i svoji nesprávnou verzi. Tyranie je protipólem monarchie a vyznačuje se despotickou samovládou, která vede ku prospěchu tyrana. Oligarchie je negativní verze aristokracie a je charakterizovaná tím, že zvýhodňuje bohaté občany.

Já bych nechtěl, aby byli zvýhodňováni bohatí občané. A vadí mi tady třeba ten moment, že se tady mluví jenom o vládě mužů. Já si myslím, že ten ženský element je úplně v pořádku, naopak že je i vítaný, protože ženy mají jiný pohled na některé věci. A já si myslím, že je to přínos. Takže to jenom abych tady dal svůj komentář k tomu, aby někdo, že už znám zase některé provládní pisálky z těch médií, co nenávidí naopak demokracii

a nenávidí opozici, jsou placení většinou bůhví odkud, od toho Open Fund Society a podobně, ten Soros a podobně, tak už by zase řekli, tady Okamura čte něco, s čím souhlasí. Takhle ne. Já čtu pohled na demokracii, na vývoj demokracie, a komentuji pasáže k tomu a podobně. Takže to tady musím bohužel opakovaně zdůrazňovat, protože jako to tady některé takovéhle případy vidím na některých serverech, které vždycky překroutí úplně všechno. Ale říkám, znovu říkám upřímně, že značná část novinářů, a musím říct, že i drtivá většina v těch, co jsou ve Sněmovně, tak jsou úplně v pohodě a je to prostě úplně vyvážené a úplně v pohodě. A rádi s nimi spolupracujeme. Rádi s nimi spolupracujeme a těšíme se na ty rozhovory, na společné rozhovory a společnou spolupráci. Takže to je v pohodě. To jsou většinou totiž takoví, nevím, jestli jsou to vůbec novináři, jsou ty servery, které, když se podíváte, kdo je platí, tak je to vždycky ze zahraničí odněkud. Ale ti novináři tady ve Sněmovně nejsou fyzicky. Já jsem ani jednoho takového novináře tady v podstatě nikdy ani neviděl, že by tady seděl. Vždycky si něco píšou. Píšou zřejmě doma nebo něco a pak se to někde šíří. Názvy nebudu jmenovat, protože bych jim udělal radost, že snad jsem si všiml nějakého takového serveru. To v žádném případě zviditelňovat nikoho nebudu. Stejně ví, o kom mluvím. Tak. Ještě by si řekl někdo, že ho snad sleduju, jo? To tedy ne. Navíc já to nesleduju, ale vždycky mi to pošlou nějací spolupracovníci, že tam někdo zase blije nebo zvrací, říkají jako. Prostě ráno vstanou s tím, že někoho poblijou, pozvrací ti novináři. Nechtěl bych mít takový život takovýchhle typů lidí. Já vstávám s radostí a těším se na další den. A tam oni jenom přemýšlejí, koho zase pomluvit a poplivat. Takže to je tedy život, panečku.

Nyní si upřesníme, jak Aristoteles charakterizuje demokratickou ústavu, kterou vnímá podobně jako Platon. Aristoteles píše, že základním předpokladem demokracie je svoboda a rovnost občanů. Svoboda se v demokracii projevuje tím, že se střídavě vládne a poslouchá. Rovnost občanů se při volbách uplatňuje tak, že většina hlasů rozhodne. Dalším projevem svobody a demokracie je svoboda žití. Každý si může žít, jak chce. Z toho vyplývá, že nikdo nechce být nikomu podřízen. Aristoteles, 2009, strana 2011.

Mimochodem mě tenkrát právě jeden z těch, který podle mého názoru rozhodně nebyl objektivní, já si to myslím, je to můj osobní názor, tak byl ten pan Wollner z Reportérů ČT. Já jsem si vždycky jsem říkal, jestli ten člověk, co ten člověk znamená bez kamery v ČT, bez toho, že má mikrofon a kameru ČT? Jestli je takový mistr světa, že ho tak i budeme vidět stejně ve veřejném prostoru bez kamery? No, vidíte. Když tam není ta kamera ČT, tak už ani nevíme, co přesně ten člověk dělá. Už zmizel z očí. Bez kamery mu to prostě nějak nejde najednou uplatnit se taky ve stejné míře ve veřejném prostoru. No, nějak to najednou nejde prostě bez té kamery. No, tak uvidíme. Uvidíme, co tam bude. Třeba se to někam zase posune. Ona ta kamera, jak teď mě tady někdy stalkují některé tyhlety pořady vybrané, tak si vždycky říkám, jak některý ten redaktor, co má ten mikrofon ČT, ale týká se to jenom vybraných pořadů, musím říct, 168 hodin, Reportéři ČT, že jo, a Václav Moravec, tak ten mě nezve vůbec, takže už devět let jsem tam nebyl pozvaný. Ale třeba konkrétně tyhlety pořady, co jsem teď říkal, co ti redaktoři vlastně v tom životě těchhletech dvou pořadů, co by asi dokázali bez toho mikrofonu, kdyby neměli ten mikrofon se značkou ČT a tu věčně zapnutou kameru ČT, jestli by se vůbec nějak sami dokázali v životě uplatnit?

Já myslím, že ne, ve stejné míře ne. Ve stejné míře aby byli tak vidět. A já vám říkám proč. Protože já narážím na to jejich arogantní chování. Oni vždycky přijdou s takovou arogancí a já říkám, jestli by vůbec ten člověk takhle arogantně a takhle neslušně se mohl chovat, bez upozornění předem mít zapnutou kameru, jenom aby vás na něčem nachytal, kdyby neměl tu veřejnoprávní kameru a veřejnoprávní mikrofon. O tom chci diskutovat. Na tohle narážím. To by si nikdy nedovolili, protože by se s nimi nikdo nebavil! Dokonce já jsem nezažil ani v privátním médiu žádném. Ani v privátní televizi. Nikdo se takhle nechová. Jsou to jenom ty dva pořady, Reportéři ČT a 168 hodin, které prostě, takhle těm redaktorům to dá křídla, ten z veřejných peněz placený mikrofon a z veřejných peněz zaplacená kamera. A ten redaktor, který by ve skutečnosti si to vůbec nedovolil – no možná jo, ale bez té kamery bychom se s ním už nikdo asi, s takovými nějakými, kdyby se někdo takhle choval, tak

bychom šli dál, takhle někdo útočil a překrucoval. Tak samozřejmě takhle to je. To jsem jenom tak trošku odbočil, jak je to zajímavé, jak lidi, někteří tihle aktivisté, provládní aktivisté, pro Fialovu vládní pětikoalici, kteří podporují Fialovu vládní pětikoalici z koncesionářských poplatků všech občanů, tak jak jim ten mikrofon a kamera dává křídla, přitom bez kamery a mikrofonu by to bylo úplně jinak. Byl by to v podstatě, v podstatě nějaký redaktor by to byl, který by si vůbec nemohl dovolit jako takovýmhle způsobem se arogantně chovat, honit tady někoho. Kolikrát se mi stalo, že jsem jim třeba řekl, že akorát mám projev, že potřebuju jít, jako že na mě čekají lidi. Je to vůbec nezajímá, vůbec nemají respekt k ničemu, nic. Jak je zapnutá kamera pořád, a pak dají záběr, že Okamura utíká. Neutíkám, jdu na pracovní schůzku prostě. Ale dělá to jenom Česká televize, to je zajímavé. Jenom Česká televize to dělá. Ani Nova, ani Prima, jsem tohle nezažil, televize Barrandov taky ne. Nikde jsem to nezažil, jenom Česká televize dělá takový přístup. Ale jsou to samozřejmě, občané to kritizují, nelíbí se jim to, a pak se ani nemůžeme divit té debatě, že... Vůbec ten pořad 168 je zvláštní, protože tuhle taky se mnou dělali rozhovor zase, ani se nepředstavil, z jakého je pořadu, ani neřekl, že už mají stále zapnutou kameru, to znamená, aby jakékoliv zaváhání nebo jakýkoliv můj pohyb, aby už mohli dehonestačně odvysílat. No to jsou manýry jako! No dobře, já to zvládnu, ale jenom říkám, že je to z peněz veřejných a že by se měli chovat prostě nějakým způsobem korektně.

A znovu říkám, jenom to dělá Česká televize, nikdo jiný. A pak se nedivím, že spousta občanů volá, a je jich opravdu spousta, naši voliči jsou to v podstatě všichni, tak chce zrušit koncesionářské poplatky. Slyšel jsem, že to chtějí i voliči ANO, protože to prosazuje, jsem slyšel i od tady pana předsedy Babiše. Takže ano, zrušit koncesionářské poplatky. A já s tím plně souhlasím. A buď je varianta, kterou já říkám – změnit Českou televizi na státní příspěvkovou organizaci s pevně daným státním rozpočtem pod kontrolou Nejvyššího kontrolního úřadu. Ne pod kontrolou politiků, jako to teď předvádí Fialova vládní pětikoalice, když jste si tam dovolili, protože v Senátu máte většinu, tak jste tam dovolili radní tak, abyste měli většinu, abyste ovlivnili Českou televizi, vysílání. Takže dál to funguje tak, že nejsem pozván do Otázek Václava Moravce. Už devátý rok. Samozřejmě vám to vyhovuje. Takže dále se tam ohýbá demokracie za souhlasu Fialovy vládní pětikoalice. Ta rada v předešlém složení se na to snažila aspoň ptát. Ptali se na to, usnesla se rada, vloni na jaře to bylo tuším, nebo předloni na jaře, ono už to běží, aby Česká televize předložila důkazy pro ta pozvání a nepozvání. A tehdejší ředitel Dvořák, který jsem rád, že je vyměněn, protože prostě ho to nezajímalo, tak odpověděli, že na to nemá rada právo, na ty informace. Takže oni nepozvou devět let do pořadu předsedu strany, jejíchž přes 500 000 lidí platí koncesionářské poplatky. Když to zjednoduším, každý desátý občan v České republice. Když to v zastoupení občanů zvolená rada chce zjistit, proč tomu tak je, tak Česká televize arogantně odmítá dát odpověď. Takže stát ve státě, dělají si, co chtějí. A to je prostě neuvěřitelná situace tam. Neuvěřitelná situace.

A Fialova vládní pětikoalice podporuje tuhletu situaci, protože vy jste proti demokracii samozřejmě, proti demokratické politické soutěži, proti demokratickému argumentačnímu souboji. Tak to je jasné, protože vždyť už je to půl roku, vloni na jaře už to bylo, co mi premiér Fiala před dvěma dalšími svědky, jedním byla naše mluvčí a druhým byl mluvčí vlády, tak mi slíbil, že se mnou půjde do duelu v Partii na Primě. Už skoro rok uplynul a nešel. A už opakovaně byl tázán. Nechce jít, bojí se. Premiér Fiala, který tady ovlivňuje celou Českou republiku, nechce jít do demokratického argumentačního souboje, do přímého přenosu do televize se mnou. To je vrchol! Nemá argumenty, počastovává nás tady všemi možnými nadávkami, dehonestačními přízvisky. Celou opozici musím říct, že takhle častuje. Ale když má přijít na lámání chleba a postavit se mi do očí na argumentační souboj, tak se bojí? Nemá argumenty? To je neuvěřitelné. To je neuvěřitelné! To znamená, jednostranně do médií lže a vypouští sliny, špinavé sliny. A když to má obhájit tedy v televizi, abychom se posadili proti sobě, už na to čekám skoro rok, a on nechce jít. Bojí se. Tak takového premiéra prostě tak jako tak nechceme, že jo? To je úplně jasné.

Takže pojďme dál. Aristoteles však upozorňuje, že rovnost s sebou přináší i úskalí. Demokratická ústava totiž uzákoňuje to, na čem se shodla většina. Aristoteles píše, že většinu obyvatel obvykle představují chudí občané.

Jo, to jsem ještě chtěl říct, to jsem zapomněl říct v souvislosti s pořadem 168 hodin. Já bych uvítal – a oni to určitě slyší z té České televize – prosím vás, až budete chtít dělat rozhovor, tak já vám nabízím férové, vyrovnané podmínky. Řekněte předem, v kolik a kde ten rozhovor uděláme, abyste mě se zapnutou kamerou pořád někde neodchytávali. A my si to uděláme tak, že my připravíme naši kameru a my si natočíme ten rozhovor s vámi. Já už jsem vám to říkal několikrát, některým vašim reaktorům. My si chceme natočit ten rozhovor, který s námi děláte. A my zveřejníme tu necenzurovanou, nesestříženou verzi, kterou vy potom předvádíte v televizi, zmanipulovaně a podvodně. Já jim vždycky říkám, toto tam dejte, tento úsek tam dejte, dejte to tam, co říkám, všechno klidně. Oni to tam nedají! Oni vystřihnou vždycky jenom jednu větu, která se jim hodí. A pak se vymlouvají na to, že to je sestřižený pořad.

Takže my chceme, takže poslouchejte, 168 hodin, Česká televize, abyste se příště ozvali, a my si vás natočíme taky zároveň, to, jak děláte ten rozhovor. Takhle jsem to udělal s jedním redaktorem Českého rozhlasu, je to asi dva roky, který nás tady chtěl šikanovat, byl to provládní redaktor, a natočili jsme ten jeho rozhovor, který dělal se mnou. A celé jsem to zveřejnil. Už se neozval. Už se neozval nikdy, protože mu bylo... Ale dostal jsem zprávu oklikou od něj, že samozřejmě mu to bylo nepříjemné, protože on měl přece v plánu si nahrát rozhovor se mnou a účelově si tu reportáž udělat. Já vím přesně, o co šlo. Já si pamatuju na všechno. A hrozně nečekal to, že nesestříženou verzi toho rozhovoru jsem zveřejnil na svých sociálních sítích, takže to viděly desítky tisíc lidí. Víc než ten Radiožurnál. To byl redaktor Radiožurnálu Českého rozhlasu. Mnohem víc, než si poslechne Radiožurnál. Ještě jsem na to zaplatil reklamu, aby to vidělo co nejvíc lidí. A nesestříženou verzi jsem zveřejnil. A lidi byli strašně naštvaní na Český rozhlas. Strašně! A viděli tu manipulaci s těmi názory!

A to samé vyzývám 168 hodin. Nebuďte srabi pořád, jako když máte tu kameru a podobně. Předem řekněte, kdy bude čas rozhovoru, a my si to natočíme celé, ten rozhovor. Ale na to se musím připravit, protože když mě odchytnete vždycky někde venku, tak nemám kolem sebe kolegu nebo kolegyni, aby měla to natáčení připravené. Takže přestaňte dělat tyhle podpásové metody, teď nehodnotím obsah těch reportáží, nehodnotím, teď hodnotím tu formu, přestaňte dělat – jste veřejnoprávní televize – přestaňte to dělat takhle podpásově a podrazácky, že si tam pak sestřihnete nějakou jednu účelovou větu, která se vám hodí, abyste pomluvili opozici, abyste stranili vládní pětikoalici. To znamená, pojďme udělat tuhle formu. Nahlásíte čas, my si připravíme naši kameru. A vždyť jste veřejnoprávní médium. Vždyť si říkáte, co všechno děláte správně, tak se určitě nebojíte, když si celý váš rozhovor natočíme také a ten potom půjde ven. Aby to byla přesně ta alternativa, aby si potom občané, diváci, mohli demokraticky porovnat, redakce 168 hodin, případně Reportéři, aby si mohli demokraticky porovnat vaši sestříženou verzi, kterou se účelově snažíte různě manipulovat podle mého názoru, a tu skutečnou verzi nesestříženou. Tak. Doufám, že to tak bude, jenže ono tak nebude, že? To je směšné tohle. To je úplně hrozné, tyhle provládní pořady, tahle provládní média prostě, která hlavně aby držela Fialovu pětikoalici, abyste je drželi dál, přestože prostě škodí všem. Takže já mám konstruktivní řešení pro pořad 168 hodin, mám konstruktivní řešení, pojďme se natočit vzájemně. A vy máte také možnost tu nesestříhanou verzi odvysílat. Jenže to se vám nehodí, že ano? To se vám nehodí!

Já dávám všechny pořady, co Okamura byl za posledních mnoho let, jak všichni vědí, všechny jdou v plné verzi, to, co já říkám, všechna slova, co já jsem kdy řekl v televizi za poslední roky, celé to jde vždycky na moje sítě. Já si za svými slovy stojím. Ale samozřejmě, když někdo účelově sestřihne ta slova a zasadí je do jiného kontextu, tak tady je ten problém samozřejmě. A to jsou tyhle metody, které já tady kritizuji. A v tomhle jsou mistři světa právě Česká televize s těmito pořady. A musím říct, že když mluvím s lidmi z České televize, tak se

řada těch lidí, co tam pracují, stydí a distancují se od paní Fridrichové z pořadu 168 a distancovali se i od pana Wollnera z pořadu Reportéři. Nesnášeli je, protože kazili jméno České televize, říkali. My se za ně stydíme, že to slyšíme kolem sebe, ale nemůžeme s tím nic dělat, říkali. Nemůžeme s tím nic dělat. Jsou tak arogantní, říkají, a myslí si, že prostě jim patří ten pořad. Takže ti lidé nejsou ani oblíbení v České televizi samozřejmě. Nejsou. A spousta těch lidí, co tam dělají mnoho let v České televizi, tak jsou z nich úplně nešťastní, z těchhle lidí, protože jim to prostě vadilo, protože mají tu Českou televizi rádi. Já ji mám také rád. Já jsem tam vystupoval dlouho ještě před vstupem do politiky, vždycky jsem měl rád Českou televizi. Ale prostě ty tendenční aktivistické pořady, kde překrucovali moje slova a prostě chovají se tímhle způsobem, řeknu nevyváženým, tak ty mi ten pocit tedy samozřejmě zkazily. Nicméně snažím se, jak to říkám i v celém svém projevu, tak se snažím samozřejmě rozlišovat, protože i mezi redaktory, konkrétně třeba ti, co jsou ve Sněmovně a tak dále, to jsou úplně slušní lidé, kteří podle mě nikomu nenadržují a dělají to, protože je to baví a prostě je to vyvážené. Takže rozhodně nemůžu paušalizovat. Rozhodně nemůžu paušalizovat a mluvíme o konkrétních třech pořadech. Ale znovu říkám, ten, kdo si stěžuje, nebo zase budou nějaká sluníčkářská média psát, že Okamura chce něco ovlivňovat? Ne! Já nabízím férové řešení. Odvysílejte vždycky plnou verzi, co jsem říkal, a já si to také natočím. Férové řešení. Plnou verzi. Ne sestříhanou tak, abyste si to mohli zasazovat do svého kontextu a aby lidi neslyšeli ve skutečnosti moje vysvětlení a názor. To je to. To je to, kde je to podraz. Nebo na to téma můžeme udělat přímý přenos zrovna v České televizi. Proč ne? Ne že si to sestřihne potom 168 hodin. Přímý přenos a argumentační souboj. Moderátor, ano i ten, co chodí s tou kamerou 168 hodin. Ten ať si jde sednout do toho studia proti mně do přímého přenosu, když má takovou odvahu se tady ptát, a pak si to sestřihne podle toho, jak se mu to hodí. Tak to je vlastně ideální. To by bylo demokratické, to by bylo vyvážené, ne takhle pak střih – střih. Ale pan redaktor ať si jde sednout proti mně do přímého přenosu v té České televizi. A tam si dáme argumentační souboj na ta témata, na která on se chce ptát, ale ptá se jenom, protože si to pak může sestřihnout, jak chce, a účelově si to potom strčit do té reportáže, která pak třeba vyznívá úplně jinak. Takže tohleto jsou metody! Znovu říkám, od drtivé většiny médií vůbec nic takového nezažíváme, nebo od značné většiny, takovýhle styl.

Takže samozřejmě tohle jsem trošku odbočil, ale je to o té demokracii, je to o tom pojetí demokracie, jak to předvádí vládní pětikoalice pochopitelně. To všechno má nějakou souvislost, která je myslím zcela zřejmá všem tady, a i řídícímu schůze určitě, že samozřejmě ten problém demokracie je širší. A já myslím, že to nikomu ani z vás nemůže vadit, ani řídícímu, protože vy jste ti, co tady předkládají tento zákon. Kdybyste ho nepředložili, tak já tady nemusím stát a vysvětlovat, co je to demokracie. Vy jste to předložili, takže já tady komentuji váš zákon, ne svůj zákon nebo nějaký svůj návrh. Takže určitě uvítáte, když vy to tak chcete, tak určitě vyjádření je namístě.

Takže samozřejmě Platon i Aristoteles žili v době athénské demokracie, v době, kdy moc a sláva Athén již byla historií. Oba byli svědky toho, jak se demokracie střídala s oligarchií a tyranií, avšak bez jakéhokoliv zlepšení celkové situace. Není se proto čemu divit, proč oba patří ke kritikům demokracie. Jejich úvahy o demokracii poukazují na slabiny, které demokracie vždy měla a nejspíše i vždy mít bude.

Nyní přejdeme v historii demokracie do období 17. století do Anglie, když se přesuneme v čase poměrně velkým úsekem, kde filozofové Thomas Hobbes a John Locke uvažovali o rovnosti a svobodě lidu jako o přirozeném právu člověka. Jenom poznamenám, že teď začínám stranu 9 ze 100. Ale jsem v té střední pasáži, takže samozřejmě času máme, prostoru je dost. Vždyť ostatně vládní koalice to dala na mimořádnou schůzi. Vždyť vy jste ti, co z toho udělali mimořádnou schůzi, aby se mohlo mluvit, aby se mluvilo pouze o tomto jednom tématu. Já ne, my ne. Vy jste to tak udělali! Vy jste chtěli mluvit pouze o tomto tématu a vyřadili jste naše témata, o kterých to bylo, to, co jsem říkal, že tady je nedostatek léků a že lidé nemají peníze. Takže doufám, že je to v pořádku, a jsem rád, že tady nejsou žádné protesty proti tomu, že tady ten váš návrh rozebírám a ještě ho budu rozebírat.

Takže Hobbes ve svém díle Leviathan mluví o některých základních principech demokracie, jako jsou rovnost a svoboda, které spojuje s přirozeným stavem člověka. Hobbes uvádí, že všichni lidé jsou si od přírody rovni, a to jak v tělesných, tak i v rozumových schopnostech. Tímto tvrzením Hobbes nepopírá skutečnost, že existují rozdíly mezi lidmi. Uvědomuje si, že někteří lidé jsou silnější, jiní slabší, někteří chytřejší a jiní méně bystří. Avšak dodává, že i ten nejslabší má dostatek sil, aby za pomoci intrik či spojenců zabil toho nejsilnějšího. Hobbes s tím zdůrazňuje, že rozdíly mezi lidmi nejsou natolik významné, aby si jeden člověk mohl nárokovat výhody, které druhý mít nemůže. Píše to na straně 87.

Další přirozené právo člověka je svoboda. Hobbes píše, že každý člověk má právo uplatnit svoji moc tak, aby zachoval svůj vlastní život. Člověk se tak může bránit všemi možnými prostředky, aby si zachoval život. Píše to na straně 91-92.

Hobbes uvádí, že tento přirozený stav svobody a rovnosti vede k válce každého proti každému. Je to stav strachu o vlastní život, kdy každý člověk žije osamocený a zvířecí život. V přirozeném stavu neexistuje žádná společnost, žádné zákony, žádné umění, žádné obdělávání půdy, žádné budovy a žádná tvůrčí aktivita člověka. Hobbes usuzuje, že v přirozeném stavu nemůže být nic nespravedlivého či spravedlivého, protože jak spravedlnost, tak i nespravedlnost jsou dány zákonem. Kde není zákon a obecná moc, tam nemohu pociťovat ani nespravedlnost. Podobně tomu je i s vlastnictvím, které v takovém stavu neexistuje. Věc vlastním pouze po tu dobu, po jakou jsme schopný si ji udržet. Nerozlišuje se, co je v mém vlastnictví a co ve vlastnictví někoho druhého. Jinými slovy, věci jsou toho, kdo si je vybojuje, píše Hobbes na straně 89-91.

Přirozený stav je stavem nejistoty a obavy o svůj život. Tento stav lidem dlouhodobě nevyhovoval. Hobbes píše, že lidé se proto dohodli a vzdali se svých přirozených práv, a to buď zřeknutím se jich, anebo převodem těchto práv na jinou osobu či osoby. Touto úmluvou člověk ztratil svá přirozená práva, a jeho povinností se tak stává neklást odpor těm, kterým své právo přenechal. Hobbes proto přes veškeré stížnosti lidí na bezpráví či... Hobbes proto veškeré stížnosti lidí na bezpráví či nespravedlnost považuje za absurdní, píše na straně 92-93. Soudí totiž, že pokud se lidé jednou rozhodli vzdát se své svobody a rovnosti, nemají právo se jich zpětně domáhat. Hobbes byl zastánce pevné vlády panovníka a poslušnosti lidu. Jeho politické uvažování je tak v rozporu s demokratickými hodnotami.

Druhý anglický myslitel, John Locke, vystupuje jako kritik absolutní monarchie. Locke (vysloveno „lok“) – možná by se to četlo spíš „loke“, protože se to píše Locke – tak ve svém díle pojednání o vládě píše, že monarcha nepečuje o lid z lásky k němu, ale pečuje o něj proto, aby měl z něj nějaký užitek. Stará se o lid z lásky k sobě samému. Locke uznává přirozená práva člověka a dodává, že všichni lidé jsou svobodní, rovní a nezávislí. Žádný člověk nemůže být podroben druhému člověku bez svého souhlasu. Lidé se však rozhodli přirozených práv vzdát, a to tím, že se dohodli s ostatními a sjednotili se v jedno společenství. Lidé se tím stali součástí občanské společnosti, která jim zajišťuje bezpečný a pohodlný život a chrání jejich soukromé vlastnictví. Locke píše, že dohodou vytvořili lidé jedno politické těleso, které bude řízeno souhlasem většiny. Ostatní členové se musejí v případě, že nesdílejí souhlas většiny, podřídit, protože jsou vázáni smlouvou.

Locke si kladl otázku, proč se člověk vzdal přirozeného stavu, když byl plně svoboden a byl svým vlastním neomezeným pánem, a došel k závěru, že člověk tak učinil především proto, aby zachoval své vlastnictví. Zachování soukromého vlastnictví mu mohou garantovat jen obecně přijaté zákony. Proto člověk, aby ochránil svůj majetek, volí si raději ztrátu přirozených práv. V přirozeném stavu totiž neexistuje nestranný soudce, který by podle zákonů majetkové spory rozsoudil, a rovněž zde schází moc, jež rozsudek vykoná. Člověk tak očekává, že s přijetím zákonů mu stát bude chránit jeho soukromé vlastnictví a jeho zájmy.

Aby se to dělo spravedlivě, rozdělil Locke moc ve státě na zákonodárnou, výkonnou a federativní. Uvádí, že rozdělení moci je nezbytné, protože jinak by ti, co zákony schvalují,

nemuseli zákony ctít a mohli by si zákony různě přizpůsobovat. Lidem by pak nebyla garantována nedotknutelnost jejich majetku. Locke píše, že zákonodárná moc je nejvyšší moc ve státě, protože vydává zákony vedoucí k veřejnému blahu. Jejím účelem je především zachování života lidí a jejich majetku. Nemůže mít nikdy za cíl zotročit či si ochudit poddané. Výkonná moc pak dohlíží na provádění zákonů a na to, zdali zákony zůstávají platné v jejich původním znění.

Kromě toho Locke mluví i o třetí moci ve státě a tou je moc federativní, jež by byla spravována stejnými osobami, které by spravovaly i moc výkonnou. Moc federativní Locke chápe jako moc, která by upravovala vztahy státu s ostatními státy či osobami mimo vlastní stát, vyhlašovala by války či uzavírala mír. Moc federativní by tak spravovala záležitosti zahraniční politiky a mezinárodní bezpečnosti. Již tím, že Locke rozdělil moc ve státě, vyjadřuje svůj negativní postoj k absolutistické monarchii, ve které panovník zákony vydává, avšak sám jim nepodléhá. Hloušek píše, že ve svém spise obhajuje konstituční monarchii proti absolutistické vládě panovníka. V porovnání s Hobbesem, který byl zastáncem absolutistické monarchie, nastává u Locka posun směrem k větší svobodě a politické participaci lidu. V Lockových úvahách o vládě a správě státu nedochází až k takovému posunu, že by v demokracii viděl ideál. Takový obrat přišel až ve století následujícím.

No vidíte, a už se postupně blížím do té doby, ale to je tady až další část, kde už mluvíme o Masarykovi a o takových záležitostech, které byly v minulém století. Nicméně k tomu, abychom se tam posunuli, samozřejmě to potřebuji ještě větší časový prostor.

Výrazný posun myšlení směrem k demokracii můžeme zaznamenat u dvou myslitelů 19. století, a to u Rousseaua a Alexise – a teď je to francouzsky a francouzsky neumím, de Tocquevilla. Francouzsky to neumím, umím jenom bonjour.

Rousseau, autor díla o společenské smlouvě, na rozdíl od Hobbese a Locka chápe přirozený stav jako ideální stav, kdy jsou lidé svobodní a jsou si všichni rovni. Rousseau uvádí, že nejstarší přirozená společnost je rodina, ve které děti zůstávají s otcem tak dlouho, dokud ho potřebují ke svém přežití. Rodina by měla být vzorem ke správě státu, kde otec rodiny je obrazem hlavy státu a děti jsou obrazem lidu. Rousseau strana 5-13. Rousseau píše, že v okamžiku, kdy přestal přirozený stav garantovat jedinci zachování jeho života, čímž by hrozilo vyhynutí lidského druhu, mění člověk způsob svého života a slučuje se s ostatními lidmi. Sloučení probíhá na základě společenské smlouvy, kdy každý člen podrobuje svoji svobodu a svoji moc obecné vůli, která má za cíl obecné blaho. Rousseau píše, že se tak vytvoří kolektivní těleso, ve kterém má každý člen svůj hlas a které nazývá státem, konkrétně pak republikou. Rousseau to píše na straně 23 až 26.

Rousseau uvádí, že se člověk přechodem od přírodního do občanského stavu mění. Člověkem, který dříve jednal jen s ohledem sám na sebe, je v novém občanském stavu nucen chovat se podle zásad jiných a při rozhodování, jak se chová, se musí více řídit svým rozumem než pudy. Stává se tak bytostí myslící, v čemž Rousseau vidí na jednu stranu pozitivum, když člověk přestává být omezeným zvířetem, na druhou stranu v tom vidí nebezpečí. Dodává, že pokud je schopnost myslet zneužívána, s některými lidmi pak může být zacházeno hůře než jak se zvířaty. To Rousseau píše na straně 29, 30. Rousseau měl pravděpodobně na mysli osoby, kterým byla zcizena i svoboda a staly se otroky či podanými. S takovými lidmi bylo v minulosti jednáno jako s majetkem, nikoliv jako s živou, myslící, cítící a svobodnou bytostí.

Rousseau v díle O společenské smlouvě rozlišuje mezi demokracií, aristokracií a monarchií. V demokracii vládne nejpočetnější část národa. V aristokracii vládne malý počet občanů. A monarchii vládne jediný člověk, který všem ostatním jejich moc přidělí. Rousseau píše, že každá z uvedených vlád je lepší v určitých případech a podmínkách. Uvádí, že demokratická vláda je nejvhodnější pro malé státy, aristokratická pro středně velké státy a monarchistická pro velké státy. O tom Rousseau píše na straně 76 a 77. Kromě kritéria

velikosti státu Rousseau rozdělení vhodnosti vlád doplňuje o další kritérium a uvádí, že demokracie je vhodná pro státy chudé, aristokracie pro státy středně bohaté a monarchie je pro státy bohaté. Strana 91.

Rousseau se dále zamýšlí nad každou formou vlády a blíže ji upřesňuje. Pro naši potřebu se zaměříme na jeho úvahy o demokracii, pro potřebu tady toho mého vystoupení. Rousseau uvádí, že nikdy v historii neexistovala pravá demokracie a nikdy ani existovat nebude, a to ze dvou důvodů. Je proti přirozenému řádu, aby velký počet lidí vládl a malý se jím nechal ovládat. Navíc si Rousseau nedovede představit, že by byl lid při každé veřejné záležitosti shromažďován a že by každý občan znal každého občana. Takové fungování je možné pouze v malém počtu lidí, tedy v malém státě, píše Rousseau na straně 78. Rousseau píše, že demokracie je vláda dokonalá. Kdyby byl národ bohů, vládl by si demokraticky, píše Rousseau dále na straně 79. V Rousseauově představě o demokracii se formuluje požadavek po přímé demokracii, kde se občané do vládnutí přímo zapojují a nejsou nikým zastupováni. Tomuto požadavku v tom okamžiku, kdy o tom Rousseau psal, tak v podstatě odpovídala jenom ta takzvaná athénská demokracie, která svým malým počtem občanů umožňovala diskuse všech obyvatel.

Tak a teď přesně už je ten posun směrem k nám do České republiky. A vidíte, jak je to v podstatě srozumitelně strukturované. Masaryk Rousseaua označil za otce moderní demokracie. Uvádí, že Rousseau byl proti demokracii zastupitelské a striktně prosazoval demokracii přímou. Masaryk píše, že Rousseau, vědom si toho, co obnáší přímá demokracie, uvedl, že taková demokracie nikdy nebyla a nikdy nebude. A to je přesně ten moment, že tady se hovoří o tom, že ta přímá demokracie je tou alternativou a je tím způsobem, který je správným směrem, byť se tomu elity budou bránit. Samozřejmě, elity se tomu budou bránit, to předpokládali jak Masaryk, tak Rousseau, nicméně to neznamená, že se rezignuje na ten ideál, že přímá demokracie je také vhodným zřízením k fungování státu.

Demokracií ve Spojených státech se zabýval druhý demokratický myslitel 19. století, a to Alexis de... A tady právě neznám tu výslovnost. Alexis de Tok... Pardon? (Obrací se ke stenografce, která mu napovídá.) Tocqueville (vyslovuje „tokerel“). Ano, tak vy jste zlatá. Tady paní stenografka. O vás stenografech se právě říká, že jste výborní, já jsem o tom četl i v článku, že máte velké vzdělání, víte všechno možné. A teď se to jenom prověřilo. Vidíte, takže Tocqueville (opět vyslovuje „tokerel“). Tady jsem si udělal poznámku, ještě si to napíšu, protože ho budu citovat vícekrát, tak si napíšu i na papírek, kde mám napsáno, abych připomněl na závěr, že navrhuju zamítnout ten zákon v prvním čtení, jo, jménem SPD, což, protože se mění předsedající, tak aby to tam jako nezaniklo jako nahoře. (Předsedající: Už to máme poznamenáno.) Jo, dobře, dobře, dobře.

Takže demokracií ve Spojených státech zabýval druhý demokratický myslitel 19. století, a to Alexis de Tocqueville („tokerel“), autor knihy Demokracie v Americe. (Výslovnost upřesňuje ještě někdo z blízkosti řečníka.) Tocqueville, aha, tak ještě tady mám jednu variantu, (Nesrozumitelné, mluví spíše pro sebe.) Takže Tocqueville, jo, to by odpovídalo, to máte pravdu. Takže jedním z hlavních principů demokracie je zásada svrchovanosti neboli suverenity lidu. Tocqueville uvádí, že zásada svrchovanosti lidu je ve Spojených státech základem téměř všech institucí, je obecně uznávána v mravech amerického lidu a deklarovaná v zákonech. Tocqueville tvrdí, že svrchovanost lidu byla tvořivým základem téměř všech vznikajících britských kolonií v Americe, avšak v té době ještě neovládala společnost do takové míry, jako je tomu v 19. století. Zásada svrchovanosti, ačkoliv byla přítomna ve společnosti, se plně projevila až vypuknutím americké revoluce. Tocqueville píše na straně 58, 59. Tocqueville popisuje podstatu svrchovanosti amerického lidu následujícími slovy: Lid vládne americkému světu jako Bůh vládne vesmíru, je příčinou i cílem všech věcí, všechno z něj vychází a všechno je jím absorbováno. Konec citátu Tocquevilla na straně 60.

Dalším demokratickým principem je Tocquevillova idea práv, kterou ztotožňuje s ideou ctnosti přenesenou do politického života. Tocqueville tvrdí, že prostřednictvím ideje práv lidé

vymezili, co je volnost a co je již tyranie. Je přesvědčen, že bez úcty lidu k právu není velkého národa, protože zákony jako takové jsou základem společnosti. Tocqueville uvádí, že americký lid dobře pochopil ideu práv, která vychází z teze, že mám-li jistá práva, nebudu útočit na práva druhých, aby oni neporušovali moje práva. Tocqueville píše, že zatímco v Americe se tak lidé přirozeně podřizují každému úředníku, v Evropě lidé autoritou opovrhují. To je důsledkem rozdílu v přístupu k právům. Americká demokratická vláda šíří ideu práv ke každému občanu. Nerozlišuje, zdali se jedná o bohatého, či chudého občana, idea politických a vlastnických práv se týká všech obyvatel. Právě v naučení lidu používat svých práv vidí Tocqueville budoucnost. Dodává, že náboženství a s ním i pojetí práva od Boha ztrácí svou sílu stejně jako mravní pojetí práva. Lidem proto musí být ukázáno, že právo se pojí s jejich osobním zájmem. Tocqueville to připodobňuje k situaci, kdy dítě bere cizí věci do svých rukou a hraje si s nimi, dokud nepochopí, že i mu může být jeho hračka sebrána. Což píše Tocqueville na straně 232, 233.

S naučením lidu používat své práva souvisí jeho aktivita v politickém životě. Tocqueville píše, že znakem svobodné země je aktivita, pohyb, úsilí o zlepšení a pokrok. Taková země bude pak bohatší a celkově se jí bude více dařit než zemi pasivní, kde svoboda není. Tímto politickým pohybem charakterizuje Tocqueville Spojené státy americké, kde lidé politickou aktivitou pracují na svém blahu. Uvádí, že vměšování se do řízení společnosti je pro Američany nejdůležitější věcí a současně i potěšením. Pokud by Američané byli o toto právo připraveni, pociťovali by podle Tocquevilla prázdnotu. Oproti tomu v jiných zemích občané přijímají s nechutí svá politická práva, protože to vnímají jako okrádání se o čas a raději se uzavírají do svého omezeného a sobeckého světa, soudí Tocqueville na straně 236 až 238.

Dalším demokratickým principem je vláda většiny. Tocqueville píše, že v demokracii se bez většinového souhlasu nic neudrží. Tvrdí, že morální síla většiny vychází z představy, že více lidí ví víc než jednotlivec, a současně, že zájmům většiny je třeba dáti přednost před zájmy menšiny. Uvádí, že zpočátku jsou tyto argumenty špatně přijímány menšinou, která si na vládu většiny musí teprve zvyknout. Tocqueville to píše na straně 241 a 242.

Tocqueville současně varuje a píše, že demokracii je třeba chránit před většinovou vládou myslící si, že má právo na všechno, takzvanou tyranií většiny. Taková většinová vláda je špatná, protože porušuje obecný lidský zákon, kterým je spravedlnost, píše Tocqueville na straně 245 a 246. Proti nespravedlivé vládě se občané často bouří a to může vládu a celý politický režim ohrozit. No, vidíte, jaké jsou tady paralely, jak to lze aplikovat na současnou Fialovu vládu. Nicméně lidé se bouří a přesně, jak o tom tady hovoříme, tak Fialova vláda nereaguje a může to způsobit nepokoje a nesouhlas většiny. No, vidíte.

Tocqueville píše, že demokracie otevírá větší možnosti ke zdokonalení se. Člověk se neustále zdokonaluje, avšak některé podmínky ho podněcují více a jiné méně. Když byli obyvatelé roztříděni do společenských stavů a nuceni žít život, který jim byl dán od narození, jejich snaha o vlastní zlepšení byla značně znemožněna. Demokracie a rovnost všech lidí podporují zdokonalení člověka, píše Tocqueville na straně 488.

Tocqueville myšlenkou touhy člověka po zdokonalování se a o demokracii, která vytváří podmínky podporující tuto touhu, jako by nastínil budoucnost světa. V dnešní demokratické a výkonové společnosti je člověk stále nucen se zdokonalovat a podávat lepší výkony, ať sám chce, či nikoliv. Je k tomu vnějším prostředím a pracovním tlakem donucován. Nepřetržitě na sobě musí pracovat, vyvíjet se a neustrnout. Takový člověk se jeví svému zaměstnavateli užitečným.

Takže uvedl jsem, jak se přístupy k demokracii v průběhu dějin měnily od negativního platonsko-aristotelovského pojetí demokracie až po Tocquevillovo pozitivní chápání demokracie jako vlády, která ponechává lidem nejvíce svobody.

Miroslav Bednář píše, že Masaryk se inspiroval dílem Tocquevilla a především jeho představou, že Evropa by se po vzoru Spojených států měla demokratizovat. Bednář uvádí, že kromě toho se Masaryk zhlédl v Americe i proto, že pilířem její demokracie je náboženství spolu s mravností. Je to napsáno v Masarykově Praktické filozofii, strana 7.

Teď bych přešel k další pasáži, Demokracie jako názor na život a svět. Masaryk uvádí, že slovo demokracie je odvozenina dvou řeckých slov démos, rovná se lid, a kratein, rovná se vláda. Mohli bychom proto pod pojmem demokracie rozumět lidovládu. Masaryk však upřesňuje, že v demokracii nejde ani tak o vládu, jako spíše o správu. Proto slovo demokracie překládá jako lidosprávu, tedy správu lidu pro lid. Nikoliv tedy jako lidovládu, ale lidosprávu. Tvrdí, že správa, administrativa a byrokracie jsou hlavní znaky vládnutí v dnešní demokracii, které zabezpečují spravedlnost. Masarykovo chápání pojmu demokracie jako lidosprávy se však v politologii neuchytilo. Pojmem demokracie se běžně označuje vláda lidu. V praxi to pak znamená, že za demokratický lze označit pouze ten stát, ve kterém je dodržován princip suverenity lidu. Masaryk ve svých úvahách o demokracii dochází k závěru, že demokracie není jevem přirozeným, stejně jako člověku není přirozený altruismus. Přirozenost člověka tkví v jeho egoismu, člověk chce pro sebe to nejlepší. Každý chce být pánem, který nepracuje a práci nechává vykonávat druhé.

Tak tady se Masaryk ve svých úvahách trošku zmýlil, protože mě práce baví. Ten, kdo mě zná, tak ví, že už se těším i na zítra a na každý další pracovní den, a mám to takhle celý život. Takže vůbec nevím, co budu dělat, až budu v situaci, že nebudu moct chodit do práce, třeba až budu starší. To vůbec nevím. Mě třeba práce baví. Nechci, aby práci vykonával druhý, to tedy musím říct. Naopak lidé, co mě znají, vědí, že mě obtěžuje i spánek. Nechce se mi spát, protože už se těším na druhý den, tak to alespoň protahuji tak, že chodím spát v půl třetí, ve tři, abych ráno vstal, abych neztrácel čas, a už se těším. Taky dneska jsem věděl, že chci tady něco vysvětlovat a zabojovat, zabojovat za ideály demokracie. Vstal jsem dřív, než jsem měl nastavený budík, a už mě nohy nesly ven směrem do Sněmovny. Takže to tedy vidíte, že tady máme rozpor, protože navíc ještě je tady známé české přísloví, co si sám neuděláš, to nemáš. Nicméně my máme v SPD výborný tým, takže týmová spolupráce, proto můžeme být ještě lepší samozřejmě. Nicméně vidíte, že pracuji i o víkendu. Těším se, mám tam konferenci v sobotu, v neděli Partii na Primě. Budou tam i kolegové. Tak to už se těším na víkend zaplněný pracovně a to je správný postup, alespoň pak nepřemýšlím nad blbostmi.

Z této přirozené touhy člověka vznikla aristokracie, ve které jedni vládnou a druzí jsou ovládáni. Jo, jedni jsou páni a druzí jejich sloužící. V demokracii neexistují sluhové a aristokrati, v demokracii všichni svou drobnou prací přispívají k funkčnosti celé společnosti. Za demokrata pak označíme jen takového člověka, který pracuje pro sebe a své okolí. V demokracii, na rozdíl od aristokracie, není žádný člověk užíván jako prostředek k dosažení cílů. Demokracie na člověka nahlíží jako na svobodnou lidskou bytost, která myslí, prožívá a projevuje své emoce. Není proto možné s člověkem jednat jako s věcí, která nám patří, s níž si můžeme zacházet podle naší libovůle tak, jako bylo v minulosti zacházeno s otroky.

Masaryk uvádí, že žádný národ není šťasten, dokud není svobodný a dokud nejsou zabezpečeny jeho základní potřeby. Svoboda neznamená nic, je-li prázdný žaludek, říká Masaryk na str. 64. A vidíte, to je také – prostě vidíte, jak se to opakuje, ta situace, tady lidi mají prázdný žaludek, my jsme o tom mluvili, v uvozovkách, a vláda si z toho nic nedělá prostě a mluví o Tchaj-vanu, mluví o demokracii na Tchaj-vanu, nebo co jste to říkali, a tady spousta lidí nemá ani na základní životní potřeby. Posloucháte to? Tak tady – koalice – je prázdný sál, koukám, že je to nezajímá. Na druhou stranu kvituji, že opoziční poslanci pozorně sledují, takže to je dobře.

A Masaryk výrok vysvětluje tím, že chudý zemědělec se nebude zajímat o věci státu, budou-li jeho děti žít v bídě. Jasně, vy jste uvrhli lidi do bídy, možná, že je to vlastně i taktika. Vidíte, jak i prezident Masaryk tady se nad tím zamýšlel, že vlastně přesně, vy uvrhnete lidi do bídy, to už jste udělali, 3 miliony lidí na hranici nebo pod hranici chudoby uvedla vaše

vláda, Fialova vláda pětikoalice. A vlastně je možná i vaším cílem, aby se lidi nezajímali o věci státu, protože potom samozřejmě ty volby pro vás dopadnou špatně, protože ty průzkumy, co vidíme, tak jsou pro vás hodně špatné. A teď do toho korespondenční volbou ještě přidáte lidi a tím zákonem o nabývání státního občanství přidáte lidi, které vůbec Česká republika nezajímá v podstatě, protože tady ani nežijí, nebo je zajímá jenom částečně, vzdáleně. A takovým způsobem vy k tomu přistupujete, jasně. Proto je nutné těmto lidem, těm chudým lidem, materiálně pomoci k lepšímu životu. Teprve potom u nich můžeme probouzet lásku k vlasti a starost o věci veřejné. To jsou moudrá slova.

Masaryk předpokládá, že pokud budou lidé svobodní, budou mít chuť k práci – na straně 64. Stejný předpoklad měl i Tocqueville, který tvrdil, že svoboda v nás probouzí aktivitu, úsilí a pokrok. A to je přesně to, proti čemu jde Fialova vládní pětikoalice. Prostě šikana za jiný politický názor, aby lidi měli strach vyjádřit nějaký oponentní názor. Já si myslím, že kdybych nebyl poslanec a vyjádřil svůj názor o konfliktu na Ukrajině, tak by mě normálně už ministr vnitra Rakušan zavřel podle mě. A už by mě odsoudili. Protože to je normálně přístup – a paní Pekarová to samé, musím říct, mám z toho strach, protože ti tady nastavují takový režim. A pak se ukázalo v loňském roce podle průzkumu, který vysílá Česká televize, že nadpolovina občanů České republiky nechce posílat zbraně na Ukrajinu. Takže SPD tady bylo jediné, které říkalo, že se tam nemají posílat zbraně. Pětikoalice s hnutím ANO hlasovaly pro posílání zbraní, podporují to. A teď já jsem byl za tento názor šikanován tady pětikoalicí, přestože si to myslí většina občanů. To jenom svědčí o tom, co tady předvádí prostě předsedkyně Sněmovny paní Pekarová Adamová v těch jejích vyjádřeních, a premiér Fiala, pan Rakušan z hnutí STAN. To je úplně neuvěřitelné! To je prostě proti většině lidí úplně konstantně v různých věcech. Proti demokracii, proti svobodě. Když má někdo jiný názor, tak je pro vás dezolát, fašista, nacista, xenofob, populista, rasista. Nejhoršími nadávkami ho nálepkujete jenom proto, že má někdo jiný názor než vy.

V této souvislosti připomenu samozřejmě poslance TOP 09 Koláře. To je ten z Prahy 6, Kolář, teď snad má být dokonce na volitelném místě do europarlamentu za koalici SPOLU. To je ten z Prahy 6, který mi dával visačku koalice SPOLU na můj plot. On je z Prahy 6, já bydlím také na Praze 6. Na můj plot. Sahá na můj plot a dává mi tam – visačku SPOLU mi tam takhle pověsil a u ní se vyfotil, u té mé visačky, vyfotil, fotí můj dům a vyfotil si visačku, a pak to zveřejňuje na sociální síti. Aby lidi věděli, kde bydlím, aby tam poštval občany. A takhle tam dal visačku SPOLU. Prosím vás, já tu vaši visačku SPOLU vůbec na domě nechci! Neúspěšné koalice, kterou většina lidí nechce. Nedávejte mi visačku paní Pekarové na můj plot prosím. A pana premiéra Fialy. Proč mi ji tam dáváte? Proč mi tam dává poslanec Kolář, bývalý starosta Prahy 6, proč mi dává na můj soukromý plot, vůbec – já nechci, aby mi sahal na můj plot, já nevím, co si to dovoluje vůbec, sahat na můj plot, ať mi tam sahají slušní lidé, normální, ale ne pak Kolář. Proč mi sahá na můj plot a dává mi tam vaši visačku! A pak se u ní fotí, aby potom zveřejňoval místo mého bydliště. Aby tam jak fašisti a nacisti poštval prostě proti mé rodině a proti mému domu názorové oponenty!

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím...

Poslanec Tomio Okamura: Co prosím, vždyť říkám pravdu. Anebo vy snad souhlasíte s tím, že vám – zrovna zase vy, paní místopředsedkyně, my jsme o tom mluvili minule, vám také zaútočili na vaši kancelář, rozbili vám okno. Tak vy snad chcete říct, že s tím souhlasíte nebo co, že jste mě chtěla přerušit? Já jsem myslel, že vy sama jste se také emotivně proti tomu vymezila, a velice správně. Ale ne tady, teď, když mluvím já. Nebo proč jste mě chtěla přerušit? Já to nechápu. Co se vám na tom nelíbilo?

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já jsem chtěla pouze požádat o sledování toho, co vyvolají případná přirovnání. Opravdu prosím o to, abychom dbali na to, jakým způsobem přirovnáváme své kolegy. To je má...

Poslanec Tomio Okamura: Tak ať mi nevěší na můj plot soukromý visačku SPOLU, nefotí se před mým domem s tou visačku, jako na mém plotě, a nezveřejňuje místo mého bydliště, aby tam poštval lidi, kteří jsou názorovými oponenty! Proč to dělá? Vy byste snad měla odsoudit hlavně toto jednání. Nebo souhlasíte s tím, aby vám před dům lepili na vaše dveře, kde máte děcka, tak aby vám tam lepil někdo samolepky, u toho se fotil a zveřejňoval, kde bydlíte, paní místopředsedkyně? Buďte ráda, že jste to měla jenom u kanceláře. S tím také nesouhlasíme, samozřejmě to je hrozné. Jenže mě to dělá doma váš kolega z vládní koalice. A ještě jeden z lidovců to dělá, poslanec, jehož jméno nebudu říkat, protože ho moc dobře vím a on to ví také. Zveřejňoval moje místo bydliště na internetu, aby poštval lidi proti mně. Jasně – fašistické metody. Jaké jiné metody to jsou? Nechte si tyto metody ve vládní koalici! To je vaše představa demokracie? A já hlavně nechci mít visačku, která se týká TOP 09 a premiéra Fialy, paní Pekarové Adamové. A kdo tam ještě je? Ještě lidovců. Pana Bartoška, který schvaluje to, že mi vyhrožují smrtí, v Partii na Primě. Já nechci mít takovou visačku, aby mi visela na plotě nevyžádaná visačka. A vůbec, proč mi sahá na plot, fotí si můj dům a zveřejňuje to! Co to máte za manýry! Novodobý fašismu normálně. Odpusťte si tyto věci! Totalita jak vyšitá!

Zeptejte se mého staršího bratra, my jsme z perzekvované rodiny, a vy tady zavádíte úplně stejnou věc normálně. To je strašný úplně! Já jsem trošku odbočil od tématu, ale když si na toto vzpomenu, když tam bydlí moje rodina, a takovýmhle způsobem se chováte! Já už jsem to tady říkal vícekrát a nikdo z vás to neodsoudil veřejně, tohleto jednání. Nikdo to neodsoudil. Kde je ta 168 hodin, ten pořad, aby o tom natočili reportáž? Jasně že ne! Už zase točí reportáž o něčem jiném. Tady na tom vidíte tu vyváženost, pětikoaliční pořad normálně, na podporu pětikoalice za veřejné prostředky. Kdy tohleto někdo napíše a někdo tohleto zveřejní, že se vládní koalice od toho nedistancovala, od takového chování, a že to nemá dělat. To by mě zajímalo, z toho mainstreamu.

Takže takhle je to! Takhle to je. Já prostě s tímhletím chováním nesouhlasím a je potřeba, paní místopředsedkyně, nazývat tyto věci pravými jmény, protože to jsou přesně ty okamžiky, jako když útočili na vaši kancelář, což přestože jste za Piráty, tak já s tím samozřejmě nesouhlasím, ať by to bylo za kohokoliv, takhle to přece nejde dělat! To prostě není správně, i když s vámi samozřejmě názorově nesouhlasím. Já to dokážu odsoudit, paní místopředsedkyně, i když jste to vy. Vy to nedokážete odsoudit. Jako vy ve vládní koalici, když se to týká nás, a to je ten dvojí metr.

Jako pan Bartošek, znova to opakuji, už jsem o tom mluvil před asi třemi hodinami – kolik teď mluvím? Pět hodin. Takže asi před třemi nebo čtyřmi hodinami jsem o tom mluvil, jenom to připomenu, protože vy jste to tady neřídila zrovna v tu chvíli. Mně když vyhrožovali smrtí, protože vždycky to šetří policie, a vyhrožují mi opakovaně smrtí, tak mi vždycky zavolají, pozvou si mě, ptají se mě, jestli znám toho člověka, neznám, to je vždycky takhle, udělají protokol a jdou to šetřit. Někoho chytí, někoho ne. To mi pak přijde do datové schránky. Ale chtěl jsem říct, že pan Bartošek – abyste to věděla, paní předsedající, vaším prostřednictvím, tak jenom to zopakuji, že v Partii na Primě, když mi vyhrožovali smrtí, tak na to přišla nějak řeč a byl tázán, co si o tom myslí, nebo takhle nějak. Nebo nevím, jestli jsem se tázal já, nebo moderátorka. A on na to řekl: Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. A já jsem na to reagoval: Jak se volá do lesa? Jak kdo volal do lesa? jsem se ptal. A toto je odpověď místopředsedy Sněmovny a místopředsedy KDU-ČSL na vyhrožování smrtí tady kolegovi ze Sněmovny, z opozice. Schvaluje výhrůžky smrtí a ještě je podporuje. To je banda, co? To je banda. Chtělo by se mi říct: to jste banda. Ale tady nebudu používat množné číslo. Protože já věřím tomu, že drtivá většina koaličních poslanců, vládních poslanců, s tím

vyjádřením nesouhlasí. Jsem o tom přesvědčený, to zase vím. Několik z vás mi řeklo, když to slyšelo, že to je blb. A také byli naštvaní z toho, že to poškozuje vaši koalici jako celek, takovéhle vyjádření. Takže nebudu to říkat v množném čísle. Ale lidovci jsou banda. Protože ti by aspoň mohli něco na to říct. Ale chtěl jsem říct, abyste věděla, já mám s tím zkušenosti dlouhodobé, takže jsem plně empaticky, kdy jsem to četl, ten článek s útokem na vaši kancelář, empaticky, plně jsem s vámi souzněl a plně, plně jsem samozřejmě takové jednání odsoudil. Protože prostě sám vím, co to může znamenat. Samozřejmě já se nevzdám, jenom chci říct, nestěžuji si tady, nevzdám se a budu samozřejmě dál bojovat za program SPD. A samozřejmě toto mě vůbec nemůže ohrozit a nějakým způsobem snad ani zpomalit a ani zastavit. To jsem okomentoval tu situaci. A tady bychom myslím měli napříč politickým spektrem jasně říct, že ať se to týká kohokoliv, tak to jsou metody, které už právě překračují nějakou tu pomyslnou hranici. Takže já se zastávám i vás. I vás se tady veřejně zastávám a nepřeju, aby se vám to někdy stalo znova. A tímto vyzývám, aby nikdo to neopakoval. Je to špatně, když se útočí tady na kancelář paní Richterové z Pirátů. Jako tím, že vám rozbili okno tam anebo vám tam něco hodili do toho. Teď nevím, jestli jste byla uvnitř, nebo ne, ale to je úplně jedno, protože to se pak člověk fakt necítí, a to adekvátně. Kdybych byl pan Bartošek, tak budu reagovat jeho slovy, ale to mi připadá úplně zrůdné, tahleta reakce, co on předvádí. To by mě ani nenapadlo.

Pojďme dál. Masaryk uvádí, že samotná svoboda či politická nezávislost národ nezachovají, pokud v něm chybí mravnost a výchova. Politická svoboda je jen prostředkem k tomu, aby si národ podle práva a rozumu zajistil svůj život. Masaryk dodává, že přestane-li právo platit, podrývá se tím národní mravnost a končí vnitřní spokojenost lidu. Národ tak upadá a zaniká. Masaryk proto zdůrazňuje, že všeobecné hlasovací právo není garantem trvalé existence národa, chybí-li vzdělanost, výchova, mravy a kultura, strana 65.

Prosím vás, já ještě abych upřesnil poslance Koláře, to bylo ještě mnohem víc výhrůžný, když on přišel. On nepřišel sám takhle se tam fotit, oni přišli ve třech dokonce. Tam přišla skupina dokonce. Tak si představte, kdyby vám nebo komukoliv z vás před dveře domu přišla skupina tří neznámých lidí, pravda, já jsem ho neznal předtím, zjistil dodatečně, protože hned to zveřejnil na ty sítě, tři cizí lidi vám tam přijdou před dům, něco vám tam věšet, fotit se, a vy tam máte rodinu a tak dále. To jsou metody, co? A já tu fotku mám tady samozřejmě. Mám všech třech lidí tady fotku samozřejmě. Všechny tři lidi mám. Tady mám fotky v mobilu. Ale to jsou jenom doplňující fotky, protože on to zveřejnil na ty sítě potom, je tam jenom on, ale jsou to tři lidi dohromady a ty mám já. Mám pro to i důkazy, všechno. Ostatně on to zveřejnil sám na těch sítích a kolovalo to i po sítích. I ten případ od těch lidovců, ten poslanec, také to bylo na sítích a kolovalo to po sítích potom. To není nic tajného. Jenom vám říkám, ve skupině jdou ještě, ve skupině jdou na mě. Na mě jdou ve skupině ještě. Tři na jednoho! Aby poštvali lidi proti mně. Tak si představte, kdyby se to stalo vám někde před vašim bytem nebo domem, máte tam děcka, a najednou tři cizí lidi vám tam přijdou před barák zdržovat se a fotit se tam a všechno a bůhví co chystají a komu volají a tohleto, jo? To jsou metody! Znova říkám, fašismus novodobý v podání TOP 09 poslance a lidovec to dělal také.

Takže Masaryk byl přesvědčeným zastáncem demokracie. Chápal demokracii jako ucelený světový názor, zakotvený v idejích humanity, který by mohl pomoci modernímu člověku tím, že ho vyvede ven z dobové krize, strana 27.

Ještě jenom řeknu k tomu, mě by nikdy nenapadlo vůbec, i z časového hlediska tedy, mě by nikdy nenapadlo jít se fotit před jakékoliv bydliště z vás, poslanců vládní koalice. Za prvé by mě nenapadlo tam jít a fotit se před vaším domem. Vůbec by mě nenapadlo věšet vám tam nějakou visačku nebo lepit nějakou samolepku. Mě by to nenapadlo ani ve snu. A ještě zveřejňovat fotky místa vašeho bydliště. Jste normální? Někteří vaši kolegové? To je přece úplně otřesný! Ale nikdo z vás se k tomu nevymezil. Ani paní Pekarová jako předsedkyně TOP 09 neřekla nic na to. U nás když někdo napíše něco nevhodného, tak druhý den jsem se

distancoval od toho, že to není názor SPD. Hned jsem se distancoval a následovala potom omluva ze strany toho konkrétního třeba kolegy. Hned to projednáme, hned se v takovém případě zjedná nějaká náprava. Ale u vás nic. Nic. Paní Pekarová, vyhlášený v uvozovkách demokrat, samozvaný, ta neřekne nic Kolářovi. On tady není, takže nemůžu ho oslovit ani prostřednictvím předsedajícího. Neřekne mu nic, všechno je v pořádku. Lidovci také neřeknou nic tomuhletomu kolegovi poslancovi. Takhle to je u vás, takhle to je u vás.

Ale média k tomu mlčí. Média k tomu mlčí. Když někdo v ANO něco cekne nebo v SPD, má nevhodné vyjádření, sesypou se všechna ta provládní média v čele s Českou televizí, pořad 168 hodin, a hned se sesypou jak vosy na titulní strany, no a samozřejmě ta naše reakce je, bylo to tady teď v našem případě, že se od toho samozřejmě distancujeme nebo je nějaká omluvu nebo prostě nějaké kroky. Proč je ten dvojí metr? Proč to není také vůči vládní koalici, když se jedná o takovéhle vyhrožování a o takovéhle postupy? Proč všichni mlčí? A nežádají také, aby paní Pekarová, předsedkyně TOP 09, nebo pan Jurečka z KDU-ČSL zjednali pořádek u těch poslanců, vyzvali je k tomu, aby to nedělali, takovéhle metody, nebo aby se omluvili veřejně za ty metody? To je ta vaše demokracie v praxi! Jde z toho strach! Lidi už se vás bojí. Bojí se tohohle vašeho jednání. Je to samozřejmě problém tohleto. A já tady o tom budu mluvit až do konce volebního období. Tenhleten případ budu připomínat pořád dokola.

A teď ten Kolář, který tohleto dělá, tak má být teď, co jsem četl, poslancem Evropského parlamentu za koalici SPOLU. Takže ho posunete ještě někam výš, ještě za vyšší odměnu. Takže zase vidíte, jak vy k tomu přistupujete. U vás je takové jednání, dostane ocenění, u vás ve vašich stranách dostane ocenění v koalici SPOLU za takovéto jednání. No, u nás by to takhle rozhodně nebylo, u nás by pochvalu nedostal takový člověk za takové jednání, to vám řeknu. A už by to nikdy neudělal. To vám můžu říct hned tady a teď už vám to můžu říct, zjednal bych si pořádek okamžitě, danou vteřinu, kdyby to, byť teoreticky, někoho mělo napadnout. Prostě bych řekl: nikdy takové věci nedělej a běž se tomu poslanci omluvit! Řekl bych mu i klidně interně, běž se mu omluvit, že to bylo chybné jednání a tohleto. A já žádnou omluvu už tady ani nežádám, protože vím, že žádnou nedostanu. Proto to budu říkat pořád, budu to říkat toto volební období, budu to dělat příští volební období, pořád. Protože takhle vyhrožovat, dělat pogromy na lidi? Mně to připomíná nějaké pogromy, úplně, na to, kde bydlí nepohodlní lidi, názorově nepohodlní lidi pro vás, pro koalici. Tak s tím prostě nemůžu souhlasit. Já to budu říkat z toho důvodu, že s tím prostě nesouhlasím bytostně jako demokrat. Já jsem zastáncem demokracie a svobodného názoru a svobodné diskuse. Já jsem nikdy nebyl ani v žádné straně před listopadem, logicky jsem nemohl být ani v žádných bezpečnostních složkách, nic, ani v žádných tajných službách, a nic jsem nebyl. Já s tím nemám nic společného. Nic společného! Já jsem se stal dospělým až po roce 1989. A tyhlety metody, které tady někdo dělá, nechte si to někam jinam. Já jsem se narodil v demokratické zemi, já jsem se narodil v demokratické západní zemi a celý život, dospělý život, žiju v další demokratické zemi, ale i ten dětský ve finále. Takže nechoďte na mě. Jsem alergický na to, když má někdo takovéhle fašistické totalitní manýry. Nechci tady takové manýry. Nechci žít v takové zemi, kde takovýhle poslanec jako Kolář, a ještě lidovec, zveřejňujou bydliště lidí s oponentními názory a ještě je tam prostě nálepkujou. Doslova nálepkujou. Visačka. Jako žlutá hvězda. Jako takhle to dělali. Je to odporný, tohleto jednání! Od-por-ný!

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Pane poslanče, já se omlouvám, ale toto mně přijde nevkusné, toto přirovnání. Opravdu vás žádám...

Poslanec Tomio Okamura: Mně to připadá strašně nevkusné tedy, jako dávat mi visačku na můj plot, abyste mě ocejchovali, abyste mě označkovali a pak to zveřejnit v médiích, ten označkovaný dům. Já se jenom ptám, kde si vzal příklad poslanec Kolář, co to

má znamenat? Hrozný, hrozný. Je to nevkus hrozný, to s vámi souhlasím, absolutně nevkusný.

Takže Miloš Dokulil píše, že Masaryk usuzoval, že demokracie by mohla být lékem na dobovou roztříštěnost a nezakotvenost. Mohla by sjednotit lidstvo na jedno stádo vedené jedním pastýřem. Nyní nám ale vyvstane otázka, kdo je oním pastýřem, jenž má podle Masaryka vést ovčinec? Tady bychom se přiklonili k výkladu Dokulila, který usuzuje, že tím pastýřem je Ježíš, kterého Masaryk chápal oproštěného od veškeré teologické interpretace. Je jím Ježíš lidský, smrtelný, kterého by lidé měli následovat.

A paní místopředsedkyně, nepleťme si také příčinu a následek, jo? Takže já třeba plně respektuji, když třeba lidé, když tady třeba – nechci dát už nevhodný, nechci dát žádný vhodný příklad – ale když jsem třeba četl, že byla znásilněna česká občanka Ukrajincem v Hostivaři vloni a byla to kauza, jak víte, tak rozhořčenost českých občanů, kteří samozřejmě volili i tvrdší výrazy, že byli rozhořčeni, protože ta oběť tady vůbec nemusela být, kdyby tady nebylo té vládní politiky, kdy vy jste sem pozvali nepřiměřené množství Ukrajinců, které česká společnost nezvládá společensky, tak protože řešili následek, tak ty emoce tam byly, a myslím, že je to respektované. A mě spíš překvapuje, že vládní koalice vůbec tady v této situaci diskutuje. Já jsem oběť toho, a místo abyste tady vyčinila tomu, kdo to způsobil, tak ještě tady... Nic no, dobrý, jo? Nicméně já jsem parafrázoval, s dovolením, vaše vyjádření. Já jsem pochopil, co jste řekla, samozřejmě, ale snažil jsem se trošku vám pomoci v tom, protože přece to by bylo jenom ještě horší všechno, že ano?

Takže Masaryk své tvrzení o odstranění moderní krize prostřednictvím demokracie odůvodňuje tím, že poukazuje na její etickou nosnost. Demokracie totiž politicky uskutečňuje humanitu, lásku k bližnímu. Pravá demokracie je vybudována na lásce, čestnosti, respektu a úctě ke všem lidem a ustanovuje boží řád zde na zemi. Demokracie jako taková pro Masaryka není pouze formou vlády, ale především je názorem na život a na svět, je diskusí lidí svobodných a sobě navzájem rovných. Píše to Čapek na straně 208.

Masarykovo přirovnání demokracie k diskusi zaujalo Vítězslava Houšku, který přirovnání dále rozvádí. Ukazuje, co z toho pro nás vyplývá, pokud budeme demokracii pojímat jako diskusi sobě rovných. Houška tvrdí, že pravá diskuse vyžaduje od účastníků jistou disciplínu, dodržování nepsaných pravidel. Abychom mohli diskutovat, je třeba, abychom byli tolerantní, ochotní vyslechnout názor druhého bez toho, aniž bychom mu skákali do řeči, vyvarovali se výbuchu emocí, neuchylovali se k populismu a demagogii a vždy se řídili rozumem, píše Houška, strana 168. Přesně tak bychom se podle Houšky měli chovat i ve vztahu k demokracii. Protože jen tak lze naplnit Masarykovu tezi, že demokracie je diskusí.

Přejdu ve svém materiálu prostřední část svého projevu na stranu 20 tedy z těch 100 stran, co mám tedy v tom středu teď. Takže Masaryk o demokracii mluví jako o nové formě státního zřízení, které se nejvíce rozvíjí na počátku 20. století a odpovídá potřebám a názorům moderního člověka na svět a život. Moderní člověk požaduje vyšší mravnost, náboženství, lidskosti a etiku Ježíšovu. Hlásal proto – Ježíš, ne César. Masaryk, strana 372. Náboženství a politika diktovaná státem tak, jak to bylo běžnou praxí v dobách římské říše, neodpovídala potřebě moderního člověka, který politický a etický smysl nalezl v Ježíšově výzvě – miluji bližního svého jako sebe samého. V požadavku lásky, bratrství, solidarity s druhým člověkem. Masaryk, strana 372. (Hluk v sále.)

Když Masaryk píše – cituju – Ježíš, ne César, ukazuje tím i svůj vztah k rakousko-uherské monarchii, která byla historickým úkazem úzkého sepětí politiky a náboženství. Masaryk výrokem volá po humanitě, demokracii, a tím odmítá monarchii a aristokracii.

Já vás jenom poprosím o klid, vážení kolegové, tam. (Z pléna se ozývá: Pšt!) Přece jenom když budu mluvit moc nahlas, tak se zase časově vysílím, že jo?

Takže Masaryk tvrdil, že každá vznikající společnost se rodí z konkrétních sdílených ideálů a představ o světě a životě. V minulosti se vznikající státy opíraly o moc církve, protože potřebovaly svou existenci upevnit náboženskými ideály a hodnotami. V tom kontextu Masaryk mluví o teokracii, kdy panovník byl takzvaný z boží vůle. V takovém státě se moc a vláda monarchy odvíjely od Boha, od oficiálního náboženství. Stát a církev tvořily jeden celek, který zastával jednu společnou představu o organizaci společnosti ve státě. V takovém sepětí státu a církve přestala církev být svobodnou a stala se služkou politických potřeb a cílů. A píše to Masaryk, strana 15.

Dnešní demokracie podobně jako teokracie musí mít ideový základ. A co více, demokracie přebírá svůj ideový základ z teokracie v tom, že ideově staví na Ježíšově humanitě. Demokracie požaduje od svých občanů mravní opravdovost, jejich souhlas v hlavních názorech na život a svět. Společné mravní zakotvení nachází moderní člověk v humanitě, a proto demokracie musí z humanitních ideálů vycházet. Masaryk, strana 370 až 377.

Marta Goňcová píše, že Masaryk se snaží modernímu člověku sdělit, že chce-li vybudovat demokracii, nebude mu stačit pouze osvojení si politických a právních kompetencí. Demokracie musí mít vnitřní obsah, který dává humanita. Demokracie humanizuje člověka, učí občanskému kompromisu, kdy jedinec své osobní zájmy potlačí pro obecné vyšší blaho. Masaryk píše, že je potřeba, aby demokracie byla nejen politická, ale také hospodářská a sociální. Dodává, že hospodářská potřebnost demokracie se ukázala důležitou především po první světové válce, kdy lidé trpěli nedostatkem jídla. Vyvstala tak potřeba hospodářské rekonstrukce. Masaryk uvádí, že po stránce sociální nastoluje demokracie rovnost mezi lidmi a odstraňuje privilegia šlechty. S touto přirozenou rovností Masaryk souhlasí. Vystupuje však proti rovnosti hospodářské, tak jak ji nabízí komunismus. Masaryk píše, že cílem demokratického hospodářství není vyrovnat majetkové rozdíly mezi lidmi, ale zkvalitnit hospodářství jako takové. Vedle zdokonalení hospodářství je neméně důležité zkvalitnění sociálního zajištění, které by sjednotilo sociální pojištění a rovněž také pojištění proti nezaměstnanosti. V Masarykově představě by tak demokracie měla vést k celkovému zlepšení života občanů.

Masaryk svůj požadavek – Ježíš, ne César – poprvé uveřejnil v díle Nová Evropa, které Masaryk psal v druhé polovině první světové války. Masaryk požadavek upřesňuje a píše: Toť heslo demokratické Evropy. Je to strana 192. Svým současníkům tím jednoznačně ukázal, že budoucnost Čechů je v samostatném demokratickém státě, nikoliv v zachování rakousko-uherské monarchie. Masaryk nejednou řekl, že chceme-li mít demokracii, musíme k tomu mít i demokraty, neboli občany demokraticky smýšlející a jednající. Demokracie si žádá od každého občana aktivní zájem a zapojení se do věcí veřejných. Bez zájmu občanů by demokracie upadla a stala by se vládou byrokratů a vládnoucí menšiny.

Tak jako je demokracie nová forma vlády, tak potřebuje nového občana, který se zapojí do jejího utváření. Je proto nutné, aby se občané naučili, co to znamená být občany, aby se naučili svobodně vyjadřovat svoje názory a jednat dle svého vlastního uvážení, chápali sebe samé jako individualitu, která se za své chování zodpovídá sama sobě a svému svědomí. Člověk by se neměl přespříliš starat o to, co o jeho chování soudí soused. Naopak by se měl snažit být silnou osobností, která si i v početní většině obhájí svůj postoj – tak jak to mnohdy v nejrůznějších sporech činil právě Masaryk, kdy on sám s podporou nejbližších musel bojovat za pravdu proti většině.

S individualitou člověka souvisí subjektivní pojímání politické reality, které se podle Masaryka projevuje politickým antropomorfismem občanů a politiků. Masaryk tvrdí, že kromě antropomorfismu náboženského se může setkat i se sociálním a politickým. Takže pro nás bude stěžejní vysvětlení antropomorfismu politického. Masaryk uvádí, že každý člověk si vytváří určitou politickou představu, ideál, a to podle svých schopností, zvyků, životních zkušeností a mravního kreditu. Masaryk charakterizuje antropomorfismus jako zvykové

chování a myšlení, které nám ukazuje, že lidé si nesnadno zvykají na novoty. Raději spíše pozmění starý zvyk a vydávají ho za nový. Dodává, že pokud se máme v politice vyvarovat antropomorfismu, musíme upustit od našich starých politických zvyků. (Řečník slovo antropomorfismus vždy slabikuje.) To je opravdu jazykolam, tedy vám řeknu. Oprostit se od našeho subjektivního vnímání a snažit se o objektivní zachycení politické reality. Strana 365.

Dosavadní politika všude, zejména také parlamentarismus, trpí antropomorfismem. Veliká většina lidí politicky činných se nedovede povznést nad sebe, nedovede se vyprostit z kleští nekritického egocentrismu, píše Masaryk na straně 365. Masaryk politický antropomorfismus přirovnává k situaci, kdy se v Kocourkově místní muži bavili o tom, co by každý dělal, kdyby byl králem. Starostův pomocník odpověděl, že on by stál na hnojišti a celý den práskal bičem. Strana 68. Postoj starostova pomocníka je tím, co Masaryk označuje politickým antropomorfismem, který je třeba odstranit. Masaryk uvádí, že k vymýcení politického antropomorfismu je třeba rozvíjet politické vzdělání občanů. Poukazuje přitom na častý fenomén polovzdělanosti moderní společnosti a z ní z plynoucí antropomorfismus. Říká, že polovzdělanost je třeba nahradit všeobecnou vzdělaností, která bude vycházet z teoretického zvládnutí učiva a schopnosti praktického využití naučených poznatků. Polovzdělanost znamená, že jsme si osvojili pouze vzdělání vědecké a zcela jsme opominuli vzdělání praktické, vycházející ze schopnosti myslet. Schopnost kriticky myslet a analyzovat vědecký problém je to, co dnešnímu evropskému středoškolskému vzdělání chybí oproti americkému vzdělávacímu systému. Ve škole naučené učivo se rychle zapomene, pokud nebude opakováno, avšak osvojenou schopnost samostatného myšlení zapomenout nelze, píše Masaryk na straně 366, 367.

Masaryk napsal spis Světová revoluce, ve kterém mluví o problému polovzdělanosti, před 90 lety, avšak aktuálnost jeho myšlenek je stále přítomná na mnohých českých gymnáziích, která jsou jednoznačně orientovaná na znalosti a výkon studentů, a o to méně se zde rozvíjí schopnost samostatně myslet. Masaryk sám studoval gymnázium v Brně a pravděpodobně by se podivil, že silná teoretická orientace českých gymnázií se příliš nezměnila od dob jeho studií. Masaryk doplňoval, že důležitost všeobecného vzdělání netkví pouze v eliminaci politického antropomorfismu. Vzdělání je důležité i pro rozvoj humanity a mravnosti. Masaryk píše, že všeobecné vzdělání a široký rozlet člověka v něm potlačují jeho přirozený egocentrismus – pardon, jeho přirozený egoismus. Otevírají jedince okolnímu světu a lidem, činí jej humanitním. A činí jej humanitním. V tomto je neopomenutelný význam všeobecného vzdělání, které by se mělo dostat každému občanu. Jen tak lze vytvořit nového člověka – člověka prodemokraticky smýšlejícího, píše Masaryk.

Pro Masaryka byla provázanost politiky, mravnosti a humanity zcela základním předpokladem pro vybudování pravé demokracie. Houška uvádí, že Masaryk měl představu o nepolitické politice. Houška tím nechtěl říci, že by Masaryk negoval politiku jako takovou. Chtěl tím říci, že Masaryk spíše chápal politiku jako jakoukoliv jinou práci. Chtěl, aby politici byli lidé poctiví, s velkým mravním potenciálem a všeobecně vzdělaní, aby se věnovali studiu české historie, četli díla významných českých osobností a poezii, aby pracovali na svém rozvoji a sebevzdělání. Houška, strana 167. Neméně důležité je vzdělání občanů. Ti by podobně jako politici měli dbát o svou kultivaci a mravní rozvoj, protože oni jako voliči rozhodují o vládě ve státě. Je důležité, aby veřejnost byla dostatečně vzdělaná. Jen tak nebude lehce zmanipulovatelná a nepodlehne politické demagogii. Důležité vzdělání si plně uvědomoval i Masaryk.

Vraťme se k pojmu nepolitická politika. Není to termín, který by poprvé použil Masaryk. U nás ho již předtím užíval Karel Havlíček Borovský. Masaryk chtěl nepolitickou politikou poukázat na mravní přesah, jaký by politika měla mít, a současně jí vyjádřil každodenní rovnou práci, kterou jedinec vykonává pro národ. Drobnou prací míní Masaryk práci, kterou děláme zodpovědně, poctivě a s láskou, a tím se naše práce stává užitečnou pro ostatní lidi.

Masarykovu myšlenku nepolitické politiky převzal Václav Havel, který ve svém spisu Politika a svědomí mluví o antipolitické politice. Havel pojmem antipolitická politika vysvětluje smysl disidentského hnutí a současně vyjadřuje to, čím by politika měla a neměla být. Podle Havla by politika neměla být manipulací, intrikami a pragmatickým kalkulem. Naopak by měla být praktikováním mravnosti, starostí o bližní a bojem za správnou a pravdivou věc. Havlova vize antipolitické politiky je podobná, ne-li totožná s Masarykovou představou nepolitické politiky. Oba se shodují v tom nejdůležitějším, a to je to, že politika by měla být mravní. Je to tady Havel píše, tady je ta pasáž na straně 442.

Spisovatel Jan Bauer poukazuje na nejvýraznější podobnosti mezi Masarykem a Havlem, že nejvýraznější podobností mezi Masarykem a Havlem je jejich morální opravdovost. Oba ve své době vystoupili proti nefunkčnímu a nespravedlivému státnímu zřízení a zasloužili se o vznik nového, demokratického státu. Oba bojovali za stejné hodnoty, za pravdu, spravedlnost a svobodu, které vždy veřejně hájili. Ačkoliv oba muži pocházeli z jiného rodinného zázemí, jeden byl syn velkopodnikatele a stal se umělcem, druhý byl synem kočího a stal se vysokoškolským učitelem, je mezi nimi shoda v tom nejpodstatnějším – vírou (ve víře) v člověka a jeho morální kvality. Toto je pasáž, kterou píše spisovatel Jan Bauer, strana 90. Není to moje hodnocení, je to citát z té knihy.

Josef Král píše, že podobně jako většina teoretiků i Masaryk tvrdí, že nejlépe podstatu demokracie vyjadřuje heslo Velké francouzské revoluce – volnost, rovnost, bratrství. Historicky se právě z těchto ideálů zrodila demokracie. Demokracie vzešla z individualismu a požadavek volnosti a svobody je jen vyústěním toho, že si člověk začal uvědomovat sám sebe, svoji individualitu a osobnost. S uvědoměním si své individuality souvisí i požadavek po přirozené rovnosti člověka ke člověku a v neposlední řadě to koresponduje s naplněním ideje bratrství, tedy lásky člověka k druhému člověku, neboli, jak říká Masaryk, humanity. Idea bratrství představuje vrozenou lásku, která je spontánní, nezištná a užitečná. A člověk... a člověk... Pardon, teď tady mám poznámku nějakou. A člověk přirozeně pociťuje k druhému člověku, píše Král na straně 22.

Velká francouzská revoluce na konci 18. století stvořila ideové základy pro demokracii budoucí, teprve čekající na její uskutečnění. K rozšíření demokracie a humanity došlo po první světové válce v roce 1918, kdy začaly vznikat nové a demokratické státy. Goňcová píše, že v boji evropských národů za vytvoření vlastního státu spatřoval Masaryk i smysl války jako takové. Viděl v ní úsilí evropských států o odstranění starého neuspokojivého režimu a místo něj přijetí nového demokratického uspořádání společnosti. Masaryk predikoval, že svobodná a demokratická volba povede v budoucnu ke vzniku Spojených států evropských, které by byly postaveny na myšlence vzájemné hospodářské pomoci a spolupráce a na společném sdílení hodnot humanity. Strana 29.

Celá Evropa kulturně vzešla z Ježíšových hodnot, a proto je potřeba tyto sdílené hodnoty zachovat a dále rozvíjet a pěstovat. Inspirací pro vytvoření spojené Evropy byly Masarykovi Spojené státy americké, které v té době představovaly silný, ekonomicky vyspělý stát, jenž změnil vývoj války. Navíc tu mluvíme o státu demokratickém, od kterého by se mohly evropské státy učit, co to znamená demokraticky žít. To jsou závěry tady samozřejmě z té knihy, ze které cituji.

Masaryk nejednou řekl – protože samozřejmě teď, co se děje ve Spojených státech, co se dělo při těch minulých prezidentských volbách, a s tím, jak teď tady favorit prezidentských voleb Donald Trump, a sledujeme ty snahy, aby se v podstatě nemohl účastnit voleb, no tak to opravdu sleduji se zájmem samozřejmě a sleduji to opravdu s velkou obavou o demokracii ve Spojených státech. Protože s tím jsou samozřejmě problémy. A když si vzpomínám, teď jsem zapomněl, jak se ta zpráva jmenovala, už jsem o ní dlouho neslyšel, možná to má své důvody, je to ta zpráva, jak to americký ministr zahraničí vždycky jednou za rok, to určitě taky mnozí z vás znáte, tu zprávu, vždycky publikoval zprávu o demokracii ve světě. Zpráva o demokracii ve světě se to jmenovalo. A já jsem, jestli si pamatujete, ti, co jste tady déle

nebo kdo to sledujete, tak ještě tak cca v minulém volebním období, možná tak do poloviny minulého volebního období, neustále i mainstreamová média, to byly plné články tady vždycky na mainstreamu, že Američani, vláda USA formou této zprávy o demokracii v Evropě vždycky vyčítala různým světovým zemím, jak jsou nedemokratické, co se tady nedemokratického děje. České republice tam byl vyčítán přístup k Romům. To teď nebudu hodnotit, jenom si pamatuju, že to tam vyčítali. A nějak poslední roky o té zprávě neslyšíme z mainstreamových médií a odnikud. Já si myslím, že je to správně, protože si myslím, že už jenom neinformovaný člověk, neinformovaný člověk, tím myslím novináře, neinformovaný novinář by mohl odkazovat na americkou demokracii dneska. Protože tam miliony Američanů ztratily víru v demokracii po těch minulých prezidentských volbách. A to, co se tam dneska děje s favoritem na amerického prezidenta, no tak to... Nejsem insider, ale jenom to, co čtu, a to, co slyším, tak to opravdu naopak my bychom měli vydat zprávu, obavu o demokracii ve Spojených státech. My! A hlavně říct, ať nám Američani nic neříkají, jak to tady máme dělat!

Vy chodíte na americkou ambasádu, Fialova vládní pětikoalice tam chodí, vaši poslanci tam chodí. Ano, chodí. Vy tam chodíte na rady, na porady. My tam nechodíme. Vy tam chodíte na rady, na porady, k Američanům. Samozřejmě, já to vím, že tam chodíte, my to tady víme, že jo, já tam nechodím. Takže chci jenom říct, že vám jenom říkám, že byste taky vašim, jako té Bidenově administrativě, byste mohli taky říct, ať prostě opravdu tam ty volby probíhají demokraticky, je vyzvat. Ať si hlavně nechají vměšování do vnitřních záležitostí České republiky. Já jsem byl veřejným podporovatelem a byl jsem jediným tuším českým veřejným podporovatelem Donalda Trumpa před tou první volbou, tak mě Američani dali i na ten seznam veřejných mezinárodních politických podporovatelů Trumpa. Takže já proti Americe nic nemám samozřejmě. Vůbec nechápu, jak někdo může něco říkat, že je někdo tady proti Západu. Já to nechápu, co tím myslíte. Já na rozdíl od vás všech z pětikoalice jsem veřejně podpořil, nebál jsem se veřejně podpořit před tou první volbou amerického prezidenta Trumpa. Já jsem se přihlásil k západnímu politikovi z té vaší obdivované Ameriky a udělal jsem správně tenkrát. Udělal jsem správně.

Takže tak to je prostě a rozhodně si nepřeju, aby tam pokračovali. Ale to, abychom tady koukali na Ameriku, která chce řídit svět, ale prostě o té demokracii, tam vznikají velké deficity, když samotní Američané demonstrují a samotní Američané jsou nespokojení s demokracií. Takže samozřejmě tak to tam je. Takže to určitě v současné době příklad není, po těch korespondenčních volbách, které tam proběhly, a jak byl zvolen Biden. Takže takhle to tam je. No, i po některých jiných stránkách. Třeba zabezpečení zdravotní péče v Americe pro běžné Američany, tak o tom bychom si tady asi mohli vyprávět a já myslím, že i s mnohými z vás jsem o tom mluvil, a i z jiných stran, že ten, kdo tam byl, tak to opravdu nejsou příklady, jak bych chtěl, aby to vypadalo pro naše třeba řekl bych nízkopříjmové občany, aby takto byla zajištěna, respektive nezajištěna zdravotní péče v České republice. Takže ty příklady opravdu odtud potud.

Takže v něčem to může být příklad, ale tady mluvím o Masarykovi, který samozřejmě hovoří o době před sto lety v podstatě, téměř před sto lety. Takže samozřejmě to je potřeba zase okomentovat, protože tyhle výzvy, když zahraniční stát nás vyzývá, co máme dělat v České republice a jak, tak to se mě jako vlastenecky smýšlejícího občana dotýká, samozřejmě se mi to nelíbí. A je správně, že se proti této americké politice vymezila i maďarská vláda, jak jsme zaznamenali, i slovenští vládní politici, proti tomu, aby americký velvyslanec tam peskoval slovenskou či maďarskou vládu, co a jak a co dělají špatně a co nedělají špatně a tohle. To fakt ne. To prostě pro nás to přípustné není. A my chceme mít přátelské vztahy s ostatními zeměmi, přátelské korektní vztahy a vyvážené vztahy. To je, proč já to říkám. Kdežto tady máme servilní pětikoaliční Fialovu vládu, která leze do zadku kde kam. Doufám, že to nebylo nevhodné. Říkám zadek, to snad není špatný výraz. A navíc je pravdivý. A prostě lezete do „Brusele“. To, že lezete Kyjevu, lezete Washingtonu, lezete Berlínu, ale na české občany jste úplně zapomněli. Vy jste úplně zapomněli, kdo vás zvolil a kdo vás platí. Pro české občany peníze nemáte. Těm jste peníze a jistoty vzali, sociální

jistoty. Vzali a okradli jste je. Dvakrát jste okradli důchodce, a to nejenom starobní, vy jste okradli i příjemce důchodů tím snížením valorizace v průměru o 1 100 korun měsíčně od června, vy jste okradli všechny starobní, vdovské, sirotčí a invalidní důchodce. Tři miliony lidí. A tím, že jste je okradli o tu valorizaci 1 100 korun měsíčně, tak jste jim snížili ten základ pro vypočítání dalších valorizací. Vždyť vy jste je okradli, letos už jste je okradli. Vy jste je okradli vlastně, natrvalo jste je okradli. Jedinou změnou je výměna vaší vlády samozřejmě. Takže to je úplně neuvěřitelné.

Před volbami kdybyste řekli, kdybyste nelhali před volbami v předvolební kampani – já jsem v těch předvolebních debatách byl s vašimi předsedy, mnoha, kdybyste tam na férovku řekli a nelhali jste, že snížíte lidem důchody a zvýšíte lidem daně, tak vaše vláda tady vůbec není. Vy jste se dostali do vlády podvodem normálně! Lží a politickým podvodem vůči lidem, protože vy jste lhali v předvolební kampani. Obelhali jste lidi. Tam nebylo ani slovo. Dokonce se – nejenom že ani slovo, vy jste dokonce slibovali opak. Vy jste dokonce měli billboardy a slibovali jste buď verbálně, nebo na internetu, prostě takové ty bannery a všechno možné, tak jste slibovali, že nebudete zvyšovat daně. Slibovali to Piráti. Piráti to slibovali na předvolebním mítinku v Ústí nad Labem před volbami do Sněmovny, paní předsedkyně Richterová, vaši Piráti, vy jste to slibovali. Předvolební mítink v Ústí nad Labem, Novinky to nahrály, server Novinky tam byl a je to video, kde váš předseda Ivan Bartoš s Vítem Rakušanem, stáli tam oba dva na tom pódiu, STAN s Piráty, na pódiu jste slíbili a Piráti vysloveně řekli, že nechcete zvyšovat daně. Vy jste to slíbili, Piráti. Koalice SPOLU také. Ta si dokonce udělala na to na internetu banner: nebudeme zvyšovat daně a nebudeme zvyšovat daň z nemovitostí. Takže vy jste všichni obelhali 10 milionů lidí. Nebylo ani slovo o tom, že budete zvyšovat daně, v předvolební kampani. Ani slovo o tom, že budete snižovat důchody, že budete snižovat invalidní důchody. Ani slovo. Ani starobní, ani vdovské, ani sirotčí. To jsou 3 miliony lidí. Vy jste obelhali úplně všechny! To je vaše představa demokracie! Naslibovat ve volební kampani totální lži – Piráti, v čele s Piráty samozřejmě, a ODS. Preference, když se podívám, tak ve vládní pětikoalici nejvíc mají ODS, druhé mají Piráti, kteří se tváří schválně, jako by s tím neměli nic společného ve vládě. Vy jste ve vládě. Vy jste plně ve vládě, Piráti. Jste spoluodpovědní za všechno. A Piráti slibovali veřejně – předvolební mítink v Ústí nad Labem s Vítem Rakušanem, na pódiu oba dva, pan Bartoš s panem Rakušanem – že nebudete zvyšovat daně. Stačí ťuknout si do Googlu článek na Novinkách: Ústí nad Labem, předvolební mítink, najít tam Piráti, Rakušan, všechno a krásně vám to vyjede i s tím videem.

Takže když jste mi říkala, že vám připadá nějaký můj výraz nevhodný, mně to fakt připadá nevhodné, ty vaše výrazy, že jste slibovali totální lži, vy Piráti. Totální lži jste slibovali lidem. Ale totální lži! Jak můžete tahle lhát, paní místopředsedkyně Richterová, vaším prostřednictvím? Jak můžete, vy Piráti, takhle lhát lidem, když jste říkali, že nebudete zvyšovat daně? Jak je to možné? Ale ještě před dvěma roky, paní místopředsedkyně Richterová, když jste tedy hodnotila nějaké moje vyjádření, tak já vyhodnotím teď vás. Vždyť Ivan Bartoš – vyvěsili jste s panem Hřibem do metra, polepili jste metro citylighty, těmi plakáty: Pražanům postavíme desítky tisíc městských bytů. A je to aktuální, protože u Ivana Bartoše je napsáno ministr pro místní rozvoj, takže je to dva roky... My to víme, kdy to je, je to před dvěma roky. A u Zdeňka Hřiba – primátor hlavního města Prahy. To znamená, to bylo těsně před komunálními volbami, ale už za vaší účasti ve vládě. A vy tady píšete: Pražanům postavíme desítky tisíc městských bytů, paní místopředsedkyně Richterová, vaším prostřednictvím. Místopředsedkyně Pirátů jste byla, nebo možná ještě jste, ale jste Pirát. Já se ptám, mně to fakt připadá úplně nevhodné, to vaše vyjádření, když slibujete Pražanům postavit desítky tisíc městských bytů, ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš, který má bydlení v gesci a má přímo na vládě v gesci řešit dostupné bydlení. Kde jsou ty byty? Můžu se vás zeptat? Kde jsou a kdy budou ty byty? Desítky tisíc městských bytů postaví Pražanům, sliboval ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš. Je to tady. Já to mám z metra ofocené. I QR kód jste na to dali, celý program QR kód, aby lidé ještě mohli: klik – klik mobilem. A více

informací na www.praha.pirati.cz. Vám připadá opravdu vhodné takovéhle vyjádření, lhát lidem, paní místopředsedkyně Richterová, když tedy jste hodnotila moje vyjádření? Já nechci odpověď, ale prosím, nehodnoťte moje slušná vyjádření, protože potom já bych... Já nechci hodnotit vás. Já chci mluvit o demokracii a o korespondenční volbě. Ale vy jste tady obelhali jako Piráti totálně lidi také. Takže hrozné.

A to ani nemluvím o tom, jak víte, že Česká republika se ocitla v dostupnosti bydlení na předposledním místě v Evropě za dvouletého vládnutí ministra pro místní rozvoj a předsedy Pirátů Ivana Bartoše na Ministerstvu pro místní rozvoj, který má na starosti řešit dostupnost bydlení. My jsme se propadli na předposlední místo. Tady se za vaší vlády totálně zhoršilo bydlení. Ukázalo se, že Piráti jsou úplně nekompetentní a že neumí řídit stát, a naslibovali jste prostě úplné nesmysly lidem. Hlavně se ptám ale, kde jsou ty byty? Už je to dva roky, co jste slibovali, nebo rok a půl. Ale to tady Ivan Bartoš už to slibuje dva roky: Pražanům postavíme desítky tisíc městských bytů. Tak kde jsou? Nikde! To mi fakt připadá nevhodné, takhle balamutit a oklamávat občany.

Tak dál. Masaryk nejednou řekl, že dosavadní evropské demokracie jsou pouze pokusy o demokracii pravou. Musíme si uvědomit, že mít demokracii je jedna věc, a mít demokraticky smýšlející občany věc druhá, píše Král už v roce 1947, strana 26. Masarykův odhad byl, že pokud ČSR zažije v následujících 50 letech poklidný politický vývoj, mohli bychom potom mluvit o již stabilní demokracii, píše Čapek strana 123. No, z historie víme, že se toho Československá republika nedočkala. Od roku 1939 byla okupovaná nacisty a od února 1948 v zemi nastoupil komunistický režim, který trval až do roku 1989.

Nyní žijeme v demokratické společnosti 27 let... Pardon, to mám trošku starší článek. Takže žijeme v demokratické společnosti už – 89, 99 – prostě žijeme přes 30 let v demokratické společnosti, což je podle Masaryka fáze už tato, už samozřejmě ty desítky let, co Masaryk už nežije, to je jasné, ale co týče toho časového horizontu, protože on předpokládal, že po 50 letech, že v následujících 50 letech, když bude poklidný vývoj, tak bychom mohli mluvit o stabilní demokracii. Tak teď máme 30 let, takže to je podle Masaryka v podstatě fáze, kdy se člověk učí, co to vůbec znamená demokraticky se chovat a myslet. Podle Masaryka je to ta fáze. Já si myslím, že ten vývoj už je a že to víme v podstatě. To tady neví jenom Fialova vládní pětikoalice, když tady navrhuje tenhle zákon o korespondenční volbě, který je protiústavní. Nebo takhle – vy to víte. Nejhorší je, že vy to víte, ale děláte to prostě schválně, to je ten celý problém. Protože já vás znám, mnoho z vás znám, a vy to všechno víte, to je na tom toto, vy to všechno víte, vy úplně chápete i ty výtky, co tady říkám. Devadesát procent z vás to všechno chápe. Jo? Protože zbytek jsou třeba aktivisté, kteří – to je třeba paní předsedkyně Pekarová, která prostě to nechce chápat, že má blok, jo, protože ona je prostě, takhle to jede, a Tchaj-wan a Ukrajina a já nevím, co všechno, jo, jo, ale český občan, ne, tam je to prostě, to už je tam už, už to nejde jako. To znamená, ale většina z vás ví, o čem tady mluvíme, a víte, že to je protiústavní, to, co navrhujete. Vy to všechno víte. Vy to máte, tady spousta, že jo, to prostě, vy to víte, ale protože máte prostě špatné preference a chcete tady být příští rok znovu, tak prostě jste přistoupili na to, přestože víte, že to je špatně, tak jste na to přistoupili, že se prostě ohne ústava a ohne se demokracie, pak se budete spoléhat na Ústavní soud, a ono to nějak dopadne a volby už se nezruší potom. A to je přesně přece, takhle vy to děláte. No ale já vám jenom říkám, že to je špatně prostě. Kdybyste ten návrh aspoň navrhli tak, aby nešlo, aby byla ta tajnost tam zaručena, aby byla zaručená ta rovnost, aby se lepším způsobem zabezpečilo to sčítání hlasů. Ale vy jste si tu práci nedali s tím návrhem zákona takovou. Protože všechno to, co říkají, vždyť vám to znovu opakuju, i ten profesor Gerloch i ten docent Koudelka, mnoho dalších, vždyť všichni, a určitě jsou mezi nimi i voliči, i vašich voličů je hodně mezi těmi odborníky, ale oni prostě už se na to taky nemůžou koukat a upozorňují na to. Četl jsem to tady v úvodu svého projevu, řadu vyjádření různých osobností, a mám jich ještě mnohem víc, těch vyjádření samozřejmě, ale to bych tady, už jsem se potřeboval posunout, chtěl jsem se posunout další fáze projevu.

To znamená, to je na tom to, že řada z vás ví, že to je špatně. Já nebudu říkat jména, protože to nikdy neřeknu, ale i řada, někteří vaši poslanci, když jsem s nimi mluvil, z pětikoalice, tak se jim to zavedení korespondenční volby nelíbí. Řada mi jich to z vás řekla do očí. Neříkám, že velká řada, protože na to, abych mohl komunikovat blíže, tolik z vás, tolik mezi vámi není. Ale ne, to není z nějakého špatného důvodu, prostě třeba nebyl čas se někde blíž seznámit nebo se nějak sblížit, což je škoda samozřejmě, protože na našem výboru, na petičním výboru, to funguje skvěle, tam máme dobré vztahy všichni, jsou tam z pětikoalice samí fajn poslanci, jsou tam, a je to super, musím říct, pracujeme, všechno probíhá konsenzuálně a je to, odsejpá to a je to prostě super. Tam máte většinu, že jo. Ale je to prostě super spolupráce, člověk se těší na ten výbor a je to úplně, je to prostě velice pracovní, pozitivní atmosféra je tam hrozně.

Ale teď se vracím k té korespondenční volbě. Vracím se k té korespondenční volbě, že nehledě na to, když jsem mluvil s několika poslanci vládní pětikoalice, tak mi mezi čtyřma očima řekli, že se jim taky, ta korespondenční volba, s ní mají problém. No, jsou ta vyjádření. Jenže ona to chce TOP 09. Ono to chce jít ještě ti (?). Nebo jsem řekl, že jsem takhle nemluvil s poslanci TOP 09. Samozřejmě jsem takhle zúžil okruh, ale víc už to zužovat nebudu. No samozřejmě paní Pekarová Adamová, ta to chce v první řadě, předsedkyně Sněmovny, TOP 09, že TOP 09 by se bez ODS, ani lidovci už by sem nedostali podle všeho, jak to tak vypadá, takže vy nutně potřebujete nějaké hlasy a potřebujete jít s ODS, protože pak už byste asi ve Sněmovně nebyli, nebo by to bylo velmi na hraně. Tak lidovci by nebyli určitě, že jo, jak to vidíme, a topka spíš ne, jak to vidíme podle průzkumů. To znamená, vlastně v podstatě vy hrajete o všechno a jste ochotní proto i třeba ohnout demokracii a ohnout zákony proto, aby tady prostě bylo pár pro (míst) nějaké poslance za vaši stranu. A já myslím, že to prostě není správně, no. Jako prostě skutečně paní Pekarová Adamová, předsedkyně Sněmovny, je přímo ohrožením té demokracie. Protože to, co se shodují koaliční poslanci, je, že to tlačí v první řadě TOP 09, ten zákon o korespondenční volbě. V prvé řadě TOP 09 to tlačí a samozřejmě STAN ještě, pan Rakušan. Na tom je všeobecná shoda, že jsou nejhlasitější, kteří trvají, STAN, pan Rakušan, kteří si zpackali preference samozřejmě těmi kauzami organizovaného zločinu Dozimetr a tak dále a těmi dalšími vyjádřeními, tak tyto dvě strany v podstatě to chtějí. Takže to tady musíme pojmenovat, kdo je v čele toho pelotonu, toho ohýbání demokracie. Samozřejmě týká se to celé vládní pětikoalice, je to váš návrh samozřejmě, celé koalice, ale zase je to ta paní Pekarová Adamová s tím Vítem Rakušanem a s Piráty samozřejmě.

Edvard Beneš, pojďme dál časově malinko jenom. Edvard Beneš ve vzpomínkách na Masaryka uvádí, že Masaryk ve vztahu k demokracii neříkal, že politici naplní vizi ideálního státu či že zabezpečí spokojenost všech obyvatel. K onomu ideálu se lze neustále více a více přibližovat, a to účinnou láskou k bližnímu a politickým naplňováním potřeb a zájmů všeho druhu. Beneš píše, že v tom Masaryk obsahově a metodicky viděl smysl demokracie. Beneš 1937, strana 13.

Tak pojďme k další pasáži s názvem, respektive já to nebudu ani nějak nazývat, ale pojďme dál prostě v tom, jaké jsou základy demokracie v České republice a co byla ta představa Masaryka, prvního prezidenta. Masaryk chápe politiku ve dvojím smyslu. Za prvé je politika uměním a za druhé je politika vědou. O politice jako o umění můžeme mluvit tehdy, pokud budeme politiku vykonávat. Jinými slovy se jedná o politickou praxi. A o politice jako vědě pak hovoříme v souvislosti s politickými teoriemi, které se zabývají studiem toho, jak je politické umění vykonáváno.

Před první světovou válkou byla Francie jedinou demokratickou zemí v Evropě. Tento fakt vysvětluje profrancouzskou orientaci nově vzniklé ČSR. Na evropském kontinentu nebyl jiný stát s delší demokratickou tradicí, od kterého bychom se mohli demokratickému životu naučit. Spojené státy vzhledem k zaoceánské vzdálenosti nám nenabízely přílišnou interakci.

Politika je vědou, že... Politika je vědou, je tedy teoreticky... (K řečníkovi přistupuje poslanec Radek Rozvoral a potichu spolu hovoří. – Předsedající: Omlouvám se, pánové...) Politika je vědou, je tedy teoretickým uvažováním o politice. Já jsem konzultoval malé občerstvení a i některé další detaily. (Pobavení v plénu.) Popravdě... mikrofon je mikrofon.

Ne, tak na občerstvení máme značku, že jo, spolu, že jo, že když máme takový... My jsme si prokonzultovali, že když ukážu vždycky nějaké to... Mimochodem tohle znamená kafe, jo? (Ukazuje zvednutou ruku s nataženými prsty.) Ale tak jo, jako takhle. To jsem ale na kolegu, a pak právě, ještě takhle máme, to znamená, že další nějaký pohyb. Takže abych jim pak nevyčítal, že jsem nekonzultoval oblečení, a my už jsme ho zkonzultovali pohybem, Je to zajištěno. Ale před chvílí se kolega trošku netrefil, protože dvě vody mám a já jsem ukazoval něco jiného. Mám čtyři vody. (Pobavení v sále.) Ale dal bych si kafe. Právě, takže to ještě musíme potrénovat potom. No nic. Pít zase nemůžu tolik, protože bych si musel udělat tu pauzu, že jo. Takže to je právě, takže to jsou, s tím jsou... No nic, to jsou trošku interní tady značky v rámci SPD.

Prosím vás, politika je vědou. Politika je tedy teoretickým uvažováním o politice, je vědou, která je teoretickým uvažováním o politice. Masaryk uvádí, že k prvním politickým teoretikům patřil filozof Platon, autor několika politických spisů. Dodává však, že o politice jako o vědě můžeme mluvit teprve v kontextu s Aristotelem, který ve svých spisech politiku obsahově a metodicky vymezil. Masaryk vědeckou politiku definuje následovně. Politika jakožto věda o politickém umění poučuje především o tom, jak vládnout státem a jak stát spravovat, poučuje dále o poměru státu k občanům a států mezi sebou. Masaryk píše, že smyslem teoretické politiky je především stanovit hodnoty a ideály pro politickou praxi, které lze odhalit studiem historie. Tento Masarykův názor i částečně vysvětluje jeho odchod z oficiální politiky v roce 1983 (1893), kdy složil svůj poslanecký mandát a opustil říšskou radu. Masaryk měl k takovému jednání vícero důvodů, k hlavním důvodům však patřilo pociťování vlastní politické nevyspělosti a záměr studovat českou historii, v které chtěl objevit ideový základ českého národa, jenž by pomohl sjednotit českou politiku.

Politickou praxi označuje Masaryk za politiku umění, pro kterou vznesl zcela zásadní požadavek, a to že musí být vykonávána podle zásad mravnosti. Masaryk uvádí, že jsou politikové, kteří politiku od mravnosti oddělují. Krajní postoj takového jednání je označován za machiavelismus, jehož politickým postojem je, že účel světí prostředky. V praxi to znamená, že použité prostředky jsou posuzovány podle toho, zda vedly k dosažení cíle. Pro machiavelisty není důležité, zda prostředky byly morální, důležité je, zda umožnily politikovi dosáhnout stanoveného cíle. S tímto stanoviskem Masaryk nesouhlasí. Ostatně dokládá nám to zkušenost stále, že se vysoké a šlechetné účely nedají uskutečnit prostředky nízkými a mrzkými. Kdo vědomě užívá špatných prostředků, nemívá pěkných cílů, ať sebevíce horuje o prospěchu státu, vlastně národa, a tak dále, píše Masaryk v roce 1922, na straně 13. Tím Masaryk říká, že jak si politik klade cíl etický, kterým je prospěch většiny lidu, tak musí k tomuto cíli dospět s využitím pouze těch prostředků, které rovněž budou ve shodě s etikou.

Tak vidíte, jak jste v rozporu s Masarykem. Jo? Tady to vidíme u té korespondenční volby úplně typicky. Protože ohýbat ústavu, dávat protiústavní návrhy, tak to samozřejmě není v souladu s etikou, tady dokonce ani v souladu s ústavou. Protože to je přesně, že... Je to prostě tak. Prostředky nízké, mrzké, vědomě užíváte špatných prostředků, nemáte pěkných cílů, a zároveň mluvíte o tom, jak jste skvělí, jak to tady prostě, co všechno vlastně děláte pro lidi, přitom to děláte jenom pro sebe. V podstatě to je jak ušitý teď na současnou situaci. Přitom je to rok 1922. Masaryk proto zdůrazňuje, že politiku nelze vykonávat bez mravnosti. Politika je věcí veřejnou, tedy jako taková musí být mravní, pravdivá a čestná.

Jiří Musil píše, že od politiků Masaryk navíc očekává, že společně budou usilovat o vyřešení těch nejtíživějších sociálních otázek doby, jako je například sociální nerovnost a s ní související problém chudoby. Sociální otázka je Masarykovi především otázkou mravní,

humanitní, celospolečenskou. Jeho přístup proto bývá někdy označován za humanitní socialismus, píše Musil ve své knize v roce 1998 na straně 396.

Antonie van den Beld o Masarykovi píše, že v době, kdy působil jako poslanec ve vídeňském parlamentu, bojoval za řadu sociálních opatření. Mezi ně patřilo povinné zajištění starších či jinak tělesně nemohoucích osob. Prosazoval osmihodinovou pracovní dobu a jako jeden z prvních politiků obhajoval rovné a všeobecné hlasovací právo. Později již jako prezident Československé republiky inicioval návrh zákona na uzákonění osmihodinové pracovní doby a aktivně se zapojil do sociálních reforem, které v nově vzniklé Československé republice proběhly. Masarykovo veškeré politické jednání vycházelo ze sociálně humanitního programu, který byl programem rozumu, lásky, bratrství a mravnosti.

Beneš charakterizuje Masarykův život jako boj, boj a zase jen boj. V návaznosti na Masarykův odkaz Beneš zdůrazňoval potřebnost boje proti lhostejnosti, politické nepravosti, sociální a národní nespravedlnosti a proti mravnímu úpadku. Beneš po Masarykově vzoru bojoval za vybudování otevřené demokratické společnosti a zdůrazňoval potřebnost každodenní práce. Všem budoucím politikům a prezidentům Beneš vzkázal: ať všichni ti, kdo povedou náš stát v budoucnosti, budou muset pilně chodit do školy k Tomáši Garrigue Masarykovi jako politikovi a státníkovi. Konec citátu. Beneš tím chtěl nejspíše vyjádřit, že Masarykův životní odkaz je nadčasový a že jeho osoba a především jeho činy by měly být politikům inspirací, kam by měla jejich práce pro národ směřovat.

Masaryk sám měl letitou zkušenost s politickou praxí, nejprve jako poslanec, poté jako prezident. Masaryk píše, že své první dojmy z vídeňského parlamentu by vyjádřil slovem „mlýn“. Toto přirovnání Masaryk komentuje, že podobně jako ve mlýně shon a rychlý pohyb, tak na něho působila i poslanecká sněmovna. Mluví o vídeňském parlamentu. Masaryk nám tím sděluje, jaké má mínění o tehdejší politické situaci a politicích osobně. To vysvětluje jeho důraz na propojení politiky s mravností, kterou v české politice postrádal. Masaryk psal, že nejen mravnost, nýbrž i humanita a láska k bližnímu by měla být základem politické praxe.

Rozdílný pohled na roli citů a lásky v politice měla politická filozofka Hannah Arendtová, která podle interpretace Hanse Achterhuise zastávala názor, že emoce do politiky nepatří. Achterhuis píše, že pro Arendtovou láska existuje pouze v životě soukromém a intimním a v životě veřejném pro ni není žádné místo. Pokud se budou emoce infiltrovat do politiky, bude se lásky využívat jako prostředku k dosažení konkrétních politických ambicí. Achterhuis interpretuje Arendtovou tak, že podle ní je jakékoliv veřejné manifestování lásky pokrytecké, falešné a vypočítavé. Láska je pro ni intimností, kterou cítíme, a ostatní ji mohou vnímat jen z našich činů. Veřejnou demonstrací lásky dosáhneme pouze toho, že tuto lásku pošpiníme a zničíme. Proto ani jiné emoce, jako je soucit a solidarita, by neměly politiku ovlivňovat. Podíváme-li se do dějin, uvidíme, kolik nové krutosti vyvolala solidarita a soucit s oběťmi. Pochopíme, že politiku nelze dělat emotivně, píše Achterhuis v roce 2002 ve své knize na straně 58 až 59. Soucit v nás vyvolává přirozeně další emoce a těmi jsou agrese a pomsta. Ty jsou však z morálního hlediska nepřijatelné, a proto by se neměly stát motorem našeho chování. Na tento aspekt se Arendtová pravděpodobně snažila poukázat, a proto zastávala názor, že politické jednání by mělo být čistě racionální.

No, vidíte, kolik zajímavých úvah a momentů tady je, i s aplikací na současnou politiku v České republice. Dneska by za podobné názory někteří vrcholní exponenti Fialovy vládní pětikoalice už někoho pomyslně upalovali na hranici. Nejenom politici, ale i provládní média tedy musím říct.

Masaryk se na funkci emocí v politice díval jinak. Byl přesvědčen, že každé politické snažení musí být ve shodě s mravností a humanitou, protože bude-li tomu jinak, stane se politika pouze bojem o moc, kde se každý politik bude snažit pro sebe vytěžit co nejvíce. Masaryk se pak táže, jaký bude rozdíl mezi demokratem a aristokratem, pokud ani jeden z nich nebude usilovat o zájmy lidu. Demokracie musí usilovat o mravnost, a to nejen

v politice. Masaryk tvrdil, že mravnost musí prostupovat veškerým lidským jednáním. Nelze oddělovat povahu chování člověka v práci a jeho morální chování ve volném čase, protože není dvojí morálky. Čin je buď mravný, nebo nemravný. Masaryk uvádí, že lhát pro vlast je stejná nemravnost jako lhát pro svůj vlastní prospěch. Masaryk, 1923, strana 91.

Stejný názor zastával i Kozák, který tvrdil, že nelze dělit morálku na politickou a soukromou. Svůj argument podpíral úvahou, že pokud budeme mít člověka, jenž je zvyklý chovat se v soukromí bezohledně, těžko pak můžeme očekávat, že se takový člověk bude v politice chovat ohleduplně a nenásilně. Kozák, 1924, strana 22.

Jak již Masaryk naznačuje, často se setkáváme s tendencemi politiku a činy politiků hodnotit. Petr Fiala píše, že politika není ani špatná, ani špinavá. Ano, je to ten Petr Fiala. Píše, že není politika ani špatná, ani špinavá. Je přesně taková, jakou si ji vytváříme, je odrazem naší politiky. Dodává, že pokud nejsme spokojeni se stavem politiky, je třeba s tím něco dělat. Petr Fiala, 2010, strana 71.

Fiala tvrdí, že kontinuálně slábne zájem českých občanů o politické dění, což je však chyba. Lidé si neuvědomují, že pracovat, podnikat, studovat a věnovat se jiným aktivitám je možné jen tehdy, pokud k tomu politika vytváří příznivé podmínky. To je Petr Fiala, současný premiér, v roce 2010, na straně 48. Já to nebudu víc komentovat, protože vidíte, že to chování je úplně jiné.

Masaryk v rámci politické praxe varoval před takzvaným politickým primitivismem, který potírá individuální svědomí a prosazuje vědomí kolektivní. Píše, že politický primitivismus odpovídá duchovnímu komunismu. Uvádí, že politický primitivismus je nepokrokový, hledající své ideály v daleké minulosti. Trpí tak přehnaným historicismem a nejednotným názorem na svět. Z toho potom pramení napodobování nejrůznějších vzorů.

Masaryk píše, že politici se vyznačují individuální neodpovědností, když se schovávají za slova národ či strana, hlavně aby nemuseli použít slovo já, a tím na sebe vzít odpovědnost. Takoví lidé nejsou schopni samostatně myslet. Masaryk dodává, že podobně i marxismus potlačuje individualitu člověka a namísto toho vyzdvihuje masy a kolektivní myšlení. Zdůrazňuje, že demokratická politika se skutečně bez silných individualit neobejde.

Teď se posunu k rozboru některých slov, o kterých jsem se právě tady zmiňoval ve spojitosti s Masarykem. Týká se to mravnosti. Masaryk tvrdí, že politika by měla vycházet z mravnosti. Proto nyní vysvětlíme, v čem podle Masaryka pravá mravnost spočívá. Tomáš Bubík píše, že Masaryk o mravnosti uvažuje ve spojitosti s náboženstvím, přičemž zdůrazňuje jejich praktickou rozdílnost. Masaryk usuzuje, že člověk může být mravný, avšak nemusí být zbožný, a naopak to, že je člověk zbožný, ještě nutně neznamená, že je mravný. Masaryk chápe mravnost jako součást náboženství. Mravností mu je vztah člověka k člověku, zatímco náboženství mu vyjadřuje vztah člověka k okolnímu světu, především k Bohu. Mravnost je určována naším subjektivním svědomím, kdežto náboženství je založeno na objektivních principech. Náboženství by proto mělo být základem mravnosti.

Jan Blahoslav Čapek píše, že pokud Masaryk mluví o náboženství, neztotožňuje ho s žádnou církví. Náboženstvím mu je následování odkazu Ježíše. V jeho činech spatřuje skutečnou humanitu. Ježíšovo náboženství je náboženstvím lásky a lidskosti, živým a osobním vztahem k Bohu.

Bohumil Sláma píše, že Masaryk věřil Boha a Ježíšovu křesťanskou lásku. Co ale odmítal, byla církevní dogmata, víra ve zjevení a jiné pověry neslučitelné s vědeckými poznatky doby. Dogma o neomylnosti papeže přijaté v roce 1870 přimělo Masaryka k vystoupení z římskokatolické církve a příklonu k církvi evangelické. Časem se však odpoutal i od evangelické církve a zaujal postoj, že pomoci si musíme sami a nespoléhat se na žádné církve, píše Bohumil Sláma, 2010, strana 31.

Cílem moderní mravnosti by podle Masaryka mělo být Ježíšovo „miluj bližního svého jako sebe samého“. Ježíš touto větou vybízí k lásce k druhému člověku a lásce člověka k sobě samému. Masaryk tento životní přístup označuje za ideál humanitní, který by se měl stát určujícím motivem mravnosti každého člověka. V Masarykově interpretaci Ježíšova výroku však nastává určitý posun oproti původní myšlence, kterou Ježíš vyzýval k tomu, abychom milovali všechny stejně. Masaryk tvrdí, že dochází k nutné selekci, na koho bude naše láska soustředěna, protože nelze milovat všechny stejně. Předně bychom měli milovat naši rodinu a jí věnovat dostatek péče a lásky.

V praktickém smyslu tato láska znamená práci pro druhého. Tím, že pro blízkého něco vykonáme, mu pomůžeme, učiníme ho šťastným. Tato láska by měla být účinná, aktivní a pozitivní. Tak jako milujeme své blízké, je nutné mít rád i sám sebe, svoji osobnost a individualitu. Jen tak budeme schopni stát si za svými názory a nepodlehneme převaze většiny. Není důležité, zda ostatní žijí dle principů humanity, ale je důležité, zda tak žiji já. Ježíš se musel postavit proti většině, chtěl-li lidem ukázat, jak lépe mravně žít. Takže toto jsou v podstatě závěry Masaryka, které prezentoval v roce 1923, strana 10, 11,

Zajímavý pohled na interpretaci Ježíšova požadavku lásky k bližnímu i k sobě samému nabízí Kozák, který uvádí, že je důležité zamyslet se, jak se má Ježíšův požadavek uskutečňovat. Člověk hedonistický ho pochopí tak, že pokud on se těší z dostatku dobrého jídla a pití a dopřeje-li stejný život svým přátelům a rodině, pak zajisté plní Ježíšův příkaz, avšak pravou podstatu nenaplní. Evangelium je kniha duchovní, a proto i její uskutečňování by mělo mít vždy duchovní charakter. Sám Kozák Ježíšův výrok ještě doplňuje konstatováním, že lidé mravně nejvyspělejší sami slouží a obsluhovat se nenechají. Jsou přísní k sobě a shovívaví k ostatním.

Ježíšovo pojetí lásky k druhým lidem zahrnuje i lásku k nepříteli. Masaryk lásku k nepříteli považuje za vyšší mravní cíl, kterého však všichni nejsou schopni dosáhnout. Říká, že pokud nejsem schopen nepřítele milovat, není nutné si tuto lásku přikazovat, protože by to znamenalo klamat sám sebe i okolí. Masaryk zastává stanovisko být k nepříteli za všech okolností spravedlivý a objektivně hodnotit jeho jednání. V Masarykově interpretaci učení Ježíše tak dochází k určitému posunu.

Milan Machovec – a na to se tady těším – Milan Machovec píše, že Ježíš svou výzvou k lásce a k nepříteli jednoznačně odmítá starozákonní přístup oko za oko, zub za zub. Své učení staví na tezi – uhodí-li tě nepřítel do pravé tváře, nebraň se a nastav mu i levou tvář. Samozřejmě tady knihu Milana Machovce Tomáš Garrigue Masaryk – tady mám přesně poznámky, rád bych to tady také prezentoval, protože ten pohled na demokraty z hlediska toho vašeho návrhu o korespondenční volbě, to je potřeba skutečně tady rozebrat, jaké jsou základy české demokracie a jak se to všechno vyvíjelo. Takže jsem si tady trošku vytáhl, respektive mám tady ještě několik citátů v tomto smyslu, ale s tou knihou jako takovou potom bych vás rád seznámil samozřejmě podrobněji, co se týče té demokracie v souvislosti s korespondenční volbou. Mám tady 313 stran ještě, ale já ji mám až třetí v pořadí. Takže uvidíme, jak na to dojde, protože předtím bych tady rád ještě prezentoval knihu Tomáš Garrigue Masaryk, Cesta demokracie, o tom tady hovoříme celou dobu, ta má 419 stránek. Takže tohle si ještě řekneme v souvislosti s korespondenční volbou, doufám. A samozřejmě to je moje oblíbená kniha, mám tady ještě jednu, k tomu se ještě dostaneme. To je také o demokracii a právě o tom systému, který vy chcete narušit. Tomu se pak ještě budeme věnovat samozřejmě, takže času dost předpokládám. Doufám, že ani v budoucnu moje přednostní právo nikdo přerušovat nebude. Takže je potřeba se držet tématu korespondenční volba, toho se tady držím. Protože vy jste nastolili tak široké téma, je to ústava, volba, demokracie, diskutuje se – ústavní právníci diskutují o tom, že je to protiústavní, není to v souladu s ústavou. Takže jsem rád, že všichni tady určitě chápete, že je to zcela k věci celé, že určitě je potřeba se tím, tomu vámi nastolenému tématu takto věnovat. Nikoli mnou nastolenému tématu. Vy jste s tím přišli. Takže určitě je potřeba to podrobně rozebrat.

Masaryk nezpochybňuje – nicméně tady jsem ještě stále ve střední části svého projevu a jsem u 34. strany ze 100, takže ještě samozřejmě si to probereme. Ale tak třeba já si myslím, že je to vhodné, když se vytvoří časový prostor pro vládní koalici, abyste se zamysleli nad tím vaším špatným návrhem, kdy chcete tady narušit důvěru v demokracii a ohnout volební zákon ku prospěchu vašemu. Jak jsem dával tu otázku, první věta to byla téměř v mém dnešním projevu – cui bono? – komu ku prospěchu? – tak samozřejmě tady už odpovídám. Já myslím, že každému je jasné z mého výkladu, že odpověď je: k vašemu prospěchu, ale ne ku prospěchu občanů v České republice.

Masaryk nezpochybňuje, že taková láska a přístup k nepříteli je možný. Povídám, milovati nepřítele je možno, ale sám se držím pravidla, že máme být k nepříteli spravedliví. Masaryk toto řekl v roce 1923. Masaryk zastával tak jako Ježíš pacifistické postoje, uvědomoval si však, že nelze nečinně nechat nepřítele, ať nám ubližuje. Masaryk říká, že v krajních případech je třeba obrany. Tuto obranu však Masaryk schvaluje pouze tehdy, nepřejde-li v násilnou formu. Humanita nám umožňuje bránit se, ale současně nám nedovoluje činit násilí. V praxi to znamená, že bude-li mě někdo tlouci, nenechám se bít, útočníka srazím k zemi, ale již více se mstít nebudu, nebudu ho bít tak, jako on tloukl mě. Humanitní ideál nám zakazuje vytvářet násilí nové, opět Masaryk, 1923. Opět zde vidíme Masarykovu preferenci střední cesty řešení mezi dvěma krajními přístupy, starozákonním přístupem oko za oko a Ježíšovým nastavením druhé tváře.

Milan Machovec ve své knize píše, že Masaryk smysl lidského života vidí v aktivní angažovanosti co do dění ve světě, v lásce a k pomoci druhému člověku. Smysluplná je živá a autentická existence člověka vyznačující se odvahou člověka prosazovat vyšší mravní cíle, pracovitostí, autonomním myšlením a humanitním chováním. Jejím opakem je mrtvá, neautentická existence, která je charakteristická svou daností, egoismem, pohodlností, radikalismem, falešným heroismem a spokojeností se sebou samým. Mrtvá existence se vyznačuje neautentickým humanismem. To znamená, že má smysl v sobě samém. Taková existence je – vše, co dělá, dělá pro sebe, zbožňuje sebe sama.

Masaryk mluví o jistém titanismu mrtvé existence, neboli chtění dostat se na pozici a úroveň k Bohu. V literatuře se s titanismem můžeme setkat v postavě Goetheho Fausta, který se cítí nadřazeně nad všechny ostatní. Řešení Masaryk vidí v překonání titanismu, a to autentickým humanismem, který se projevuje úctou ke každé lidské bytosti a její drobné práci. Milan Machovec to píše na straně 136 až 150, tam analyzuje, rozebírá Masaryka a jeho názory.

No, vidíte. Zase bych tady ocitoval v této souvislosti, a už to dělat nebudu, ten včerejší status paní poslankyně – zapomněl jsem její jméno, protože jsem ve Sněmovně nikdy nezaznamenal její činnost. To je ta paní poslankyně... Pavla Pivoňka Vaňková, jak arogantně urazila a udělala hlupáky z našich občanů, když napsala: chtít referendum v zemi, kde se rok od roku mediální gramotnost obyvatelstva zhoršuje, mi nepřijde jako rozumný nápad. Tak hlavně že jsou gramotní asi jen politici Fialovy vládní pětikoalice. Takže urazí lidi prostě a udělá z nich hlupáky. Vidíte, pak se ještě vládní strany zaštiťujou Masarykem.

Masaryk píše, že pro přispění vlastní drobnou prací stačí, když každý člověk bude svou práci vykonávat poctivě a s láskou. Ano, to je citát, který už jsem říkal vícekrát a někdy poprvé před deseti lety možná jsem ho použil, to je moc pěkný citát. Moc pěkný citát. Práci by člověk neměl dělat z chlebařství, takzvaně pro peníze. Práci by člověk měl dělat rád, měl by z ní cítit vlastní uspokojení. A to se mi vždycky líbilo právě, jak ten Masaryk právě kladl důraz na tu každodenní drobnou práci a že i v té společnosti, nehledě na vzdělání a na cokoliv, prostě tím přínosem je člověk, obyčejný člověk, který dělá normální, poctivou obyčejnou práci. A to je přesně ono, čím opovrhuje Fialova vládní pětikoalice, která arogantně označuje, že lidé, kteří třeba nemají vzdělání, by neměli něco rozhodovat nebo že nejsou gramotní dostatečně. To je arogance, co, z vaší strany? Přitom právě ti obyčejní lidé, kteří každodenně pracují, díky nim můžeme jezdit všichni po dálnici, jezdit metrem, protože ani ten miliardář si

nepostaví víc než pár kilometrů dálnic a nekoupí si všechny přístroje na všechny nemoci, které možná někdy dostane, ale díky prostě těm obyčejným lidem, kteří odvádí daně, tady máme takový komfort a můžeme chodit po chodnících a všechno. Máme tady nějakou záchrannou službu a všechno. A vy ty obyčejné lidi prostě arogantně hodíte úplně přes palubu. Vyvyšujete se nad ně. A v tom je právě ta arogance. V tomhle je expert paní Pekarová Adamová, předsedkyně Sněmovny, a STAN a Vít Rakušan. Protože takovýmhle způsobem, elitářsky... A premiér Fiala to samé úplně. Ten šmahem řekne o milionech voličích opozice, říká to i Rakušan, říkají to ti zástupci stran, o kterých mluvím, paní Pekarová: To jsou populisti, extremisti. Takže několik milionů lidí jsou populisti, extremisti. To je neuvěřitelné úplně! Hlavně že vy jste ty elity! Hlavně že paní Pekarová Adamová je elita, samozvaná elita, a pan Rakušan. Fakt tedy, to je takové rozdělování společnosti a takové prohlubování příkopů, co předvádí představitelé vaší koalice. Já bych si v životě nedovolil takovýmhle způsobem hodnotit občana. To by mě absolutně ani nenapadlo. Každý člověk má nárok na svůj názor, volit si koho chce a podobně. To je přece úplně jasné. A vy prostě takhle okádrujete, onálepkujete občany, kteří tady poctivě pracujou a mají právo mít jakýkoliv názor a volit si, koho chtějí. No otřesný! Otřesný. Opravdu. Kam ta vaše arogance a to elitářství došlo.

A dál, když tedy pokračuji. Je jedno, jakou práci děláme, zda fyzickou, či psychickou. Je důležité vykonávat ji se zájmem a láskou. I číšník v restauraci může mít radost ze své práce, pokud se naučí těšit z maličkostí, jako je třeba poděkování hostů či úsměv na jejich tváři. Masaryk v rozhovoru s Karlem Čapkem vzpomíná na období svého mládí, kdy se učil kovařině, a popisuje, jakou radost mu přinášelo tvarovat z kovu různé předměty.

Masaryk se zamýšlí i nad podstatou mravnosti. Z čeho naše mravnost pramení. Zdali z rozumu, či z citu. Rozumové odůvodnění mravnosti je v dějinách filozofie reprezentováno Immanuelem Kantem, který tvrdil, že mravnost je nám vrozená a náš rozum rozhoduje, zdali budeme jednat mravně, či nikoliv. Naproti tomu stojí David Hume, který tvrdí, že mravnost lze odvozovat pouze z citu, z lásky k druhému člověku, ze sympatií a ze solidarity. Dle Masaryka vychází mravnost z citu, z humanity, ale je nutné, aby tyto emoce byly rozumem usměrňovány. Citů, které můžeme prožívat a pociťovat, je mnoho, ale ne všechny jsou šlechetné a ctnostné, proto je nutné, aby emoce byly v souladu s rozumem. Masaryk je přesvědčen, že čistá hlava a čisté srdce nás přirozeně povedou k mravnímu jednání. Opět výrok z roku 1923.

Ve svých úvahách o mravnosti se Masaryk zamýšlí nad otázkou, jaké škodlivé vlivy bychom měli ze života mladých lidí eliminovat, abychom neohrozili jejich zdravý morální vývoj. Masaryk tvrdí, že neblahý vliv na formování mladého člověka má pohlavní nemravnost. Apeluje na mladé chlapce, aby byli sexuálně zdrženliví, tím zabrání přenosu pohlavních nemocí, které by později mohly trápit nejen je, ale i jejich ženy a děti. Nejškodlivější zlozvyk spatřuje Masaryk v zálibě v alkoholu. Masaryk píše, že studenti často chodí do hostinců a různých hospod a požívají alkohol, který nijak neprospívá ani tělu, ani duši. Doporučuje proto absolutní abstinenci, neboť jen ta... Tak to dneska asi není možný (se smíchem), no vidíte... Neboť jen ta uchová mladého člověka tělesně a mravně zdravého. Alkohol člověka posunuje na nižší mravní a společenský stupeň a probouzí jeho anomalitu, říká Masaryk v roce 1923.

No vidíte, je to zajímavé. Ale je tedy fakt, tak já už jsem si také první pivo dal někdy v patnácti. Chodil jsem na střední školu tady do Křemencárny, naproti byli Flekovi, tak to tam vždycky bylo cítit celou ulicí. Nebudu říkat, že jsem se choval... až od osmnácti, že jo, ale už mi je 51, tak co. Ale kdo si nedal pivo v té době, abychom to neochutnali? Bylo to dobrý. Absolutní abstinence... to je opravdu... Já se za to nestydím, mně pivo chutná, tak si prostě dám jedno pivo, na tom není nic špatného. A i v mladším věku jsem si to jedno pivko, nebo i dvě takhle někdy dal s kamarády, tak co? Tady vidíte, že máme trošku rozpor, protože to chce opravdu mimořádnou ukázněnost zřejmě. To tedy nevím. Já považuju pivo za národní nápoj, takže bych ani nechtěl, aby se nějak omezovalo, a vadí mi, když už se tedy vrátím do té

politiky, že kvůli Fialově vládní pětikoalici se teď zdražuje půl litru točeného piva o 8 korun. O 8 korun jste zdražili točené pivo! Což mi tedy připadá, že je opravdu strašný. Protože pivo je národní nápoj, já ho miluju. Já se za to nestydím, že si dám pivo rád, samozřejmě přiměřeně. Včera večer jsem si také dal jedno pivo, to jenom z plechovky, protože se to tady protáhlo. Ale taky dobrý. Dal jsem si plzeň jednu doma a bylo to super. Hned to z vás spadne, člověk se uvolní. Já se za to nestydím, je to národní nápoj. A prosím vás, já si myslím, že to je špatně, není to vůbec o alkoholikovi. Ten, kdo si dá pivo, není přece alkoholik. To jsou nesmysly úplný, kdo tohleto tvrdí. Tak jsem to zaznamenal. Tak to asi může tvrdit jenom politik tady z vládní koalice, který zřejmě pivo nepije, nebo mu nechutná, to snad nemůže nikdo říct i vzhledem k naší historii tady. To, že jste zdražili půl litru piva o 8 korun, to si myslím, že je velká chyba. A mně se to nelíbí. A já si myslím, že je potřeba DPH na to pivo rozhodně snížit zase, protože je to náš národní nápoj a je to zcela namístě, aby si lidé po práci dali pivo. Je to úplně legitimní součást našeho života v České republice, že si po práci dáme třeba jedno pivo. Je to národní kultura. A vůbec nechápu, jak někdo může tohleto ztěžovat nebo trestat vůbec občana za tohleto. Vy jste to vysunuli prostě do té nejvyšší sazby DPH. Vy prostě žijete jiný život než jako běžní lidé, to je ten problém. Vy jste odlidštění. Vy žijete prostě tady za zdmi Sněmovny a v palácích na ministerstvech a takhle a vůbec asi nevíte... občas jste doma a tohleto, ale vůbec to asi nevnímáte. Já na rozdíl od vás se za to nestydím, že si rád dám půl litru piva. Mně to připadá úplně jako běžná součást života a vůbec to ani nepovažuju, že by to bylo něco škodlivého, naopak to považuju za prospěšnou záležitost, musím říct přímo, si dát jedno pivo třeba. Tak to je. Nebo skleničku vína to samé. Co je na tom špatného? Mně chutná červené a občas si dám i bílé a skleničku si dám a je to fajn. Přitom si zatelefonuji ještě v noci. Včera jsem také přišel a ještě jsem do půlnoci telefonoval a přitom jsem si prostě popíjel půl litr piva. A vy jste ho zdražili. Já to přežiju, ale vadí mi to, že prostě... občanům to vadí, jak vy se chováte. Tak do zahraničí jste poslali desítky miliard, a našim lidem saháte na naše národní tradice, zvyky a na náš životní styl. To prostě... No nic, je to vaše politická odpovědnost.

Takže ve svých úvahách o mravnosti se Masaryk zamýšlí nad otázkou, jaké škodlivé vlivy bychom měli ze života mladých lidí eliminovat, abychom neohrozili jejich zdravý morální vývoj. Masaryk tvrdí, že neblahý vliv na formování mladého člověka... Aha, pardon, tady jsem už o poznámku dál. Takže alkohol podle Masaryka neohrožuje pouze mladou generaci, ale týká se celé populace. Masaryk tvrdí, že moderní člověk by měl alkohol odsoudit, protože alkohol oslabuje schopnost myslet, snižuje naši vůli, sebeovládání, zeslabuje naše pocity a pozornost. Člověk ztrácí i pocit odpovědnosti za své chování, přestává brát ohledy na ostatní a jeho chuť k práci a schopnost výrazně klesá. No, tady vidíte, no. Tak asi Masaryk mluví prostě... ano, Masaryk sám byl abstinentem, to víme, že? Takže Masaryk sám byl abstinentem, takže to je jedna věc.

Ale tady úplně nemůžu souhlasit samozřejmě. Když je to nepřiměřené, tak samozřejmě to je jasné, ale třeba i co se týče tvrdého alkoholu, třeba u nás na Zlínsku, moje maminka, babička, dědeček jsou z Bystřice pod Hostýnem tady u Kroměříže, tak tam se pije slivovice. A je normální, že si lidé doma po vesnicích pálí slivovici, já taky jsem si pálil slivovici, samozřejmě, v Bojkovicích a tak dále, a Uherského Brodu. A je úplně normální, že si dáte třeba před spaním jednu štamprli slivovice. Já taky jsem si dával. Teď mi došla už ta slivovice, ale ještě tam, myslím, jednu... Ale že si dáte jednu slivovice? Vždyť to národní nápoj tam u nás. Takže tím jako nekritizuji samozřejmě Masaryka, v žádném případě, jenom říkám, že tady s tím úplně nemůžu souhlasit, protože – a naopak když se vždycky ptám, ptám se vždycky lidí po vesnicích, když tam jedu, tak třeba vždycky si vyhlídnu nějakou babičku a řeknu dobrý den a vždycky je to příjemné a mnohé babičky a tak mě pozvou domů, že jo? A hnedka vytáhnou slivovici tedy a já se vždycky ptám – babičko, a jak vy jste se dožila těch 85 let? Nebo 88? Ona mi normálně řekne, že si dá každý den tu štamprli. (Hlas z pléna: Jasně.) Jako jo. A už se mi to stalo vícekrát. Už se mi to stalo vícekrát. Takže opravdu vidíte, že je to diskuta... Já se za to nestydím, protože to je součást. Já se nestydím za naše tradice. Já

se nestydím za to, za naše národní tradice, a nestydím se za to, že mám rád tyhlety věci. A bůček a zabijačku, tu úplně miluju. A prostě jako... Tady v Praze mi to trošku chybí tedy, musím říct. Nebo dost tedy, musím říct. No, tak zase musím nabrat od známých. Je to prostě fajn. No jo, jenže to víte, Evropská unie, zabijačky a tohleto, to víte, pořád nějaké omezení, že jo, v tomhle. A já bych se proti tomu postavil. To máte: pomazánkové máslo nám zrušili. Prostě rum najednou je tuzemák, přitom to je sto let starý nápoj ještě z Rakouska-Uherska, kdy tady lidi o nějakém Karibiku ani nevěděli. Prostě nestačím zírat, kam se to tady dostalo tedy. Nám tady z ciziny diktují, co a jak máme tady dělat. To opravdu, mně je to fakt nepříjemné, musím říct, tohleto. Protože já bych rád, abychom si věci v České republice, o našich životech rozhodovali tady v České republice, bych prostě byl rád. Jo, volný pohyb osob, zboží – osob, samozřejmě občanů Evropy, nikoliv těch migrantů, že jo, a volný pohyb služeb, kapitálu, to je v pohodě. Ale ty jiné věci, si myslím, že by nám tady neměli diktovat nějací cizinci z Bruselu, tisíc kilometrů, kteří vůbec neumí česky ani tady nikdy s námi nežili. To je špatně.

To je jako tady s vaší korespondenční volbou, proto o tom mluvím, ta novela zákona o státním občanství, lidi, kteří... Znova říkám, vy to navrhujete prostě v souběhu, dva zákony navrhujete. Ani neumí česky, nikdy tady nežili, neplatí u nás daně, a ještě nejsou ochotni si ani zajet na konzulát a na ambasádu? Ale už jsem citoval v úvodu i ty ústavní právníky, že s tímhletím nesouhlasí, že to ani není komfortní z hlediska ústavních právníků, tohleto, když ten člověk necítí takovou... nemá takový cit k České republice a takový řekl bych vztah k České republice, že ani neudělá nějaké základní kroky. A usnadnit v podstatě to nabírání nových státních občanů a usnadňovat v tomto případě a vlastně manipulovat, nebo dokonce vytvářet takovéhle prostředí pro volby v České republice, které budou potom napadnutelné, lidi ztratí důvěru v demokracii a tak dále, to znamená, to skutečně není žádoucí. A není to zdaleka jenom můj názor, samozřejmě, proto jsem tady se opíral, celou dobu se tady opírám o citáty jiných lidí.

Masaryk uvádí, že alkohol celkově člověka otupuje. A to už bude poslední odstavec na toto téma. Ale myslím, že jsou to zajímavé citáty, které možná mnozí z vás neznali. Masaryk uvádí, že alkohol celkově člověka otupuje a bere mu jeho přirozenou vitalitu. Poukazuje především na špatnost takzvaného alkoholového přátelství, kdy se přátelé potkávají v hospodě, aby spolu popili a pohovořili. Přátelství je pro Masaryka vztah duše k duši a tohoto souznění nedosáhneme s alkoholem v krvi, míní Masaryk. Masaryk upozorňuje na to, že k běžným zvyklostem doby patří situace, kdy se spolu přátelé shledávají za účelem popíjení alkoholu. Takové setkání se podle Masaryka mění v povrchní konverzaci lidí, kteří si nemají co hlubšího sdělit a pouze spolu zabíjejí čas. Alkohol jim vytváří iluzi kvalitní... (s pousmáním) alkohol jim vytváří iluzi kvalitní konverzace a dobře stráveného času. Masaryk je přesvědčen, že chceme-li pěstovat humanitní ideály a etiku lidstva, je nutné, abychom byli střízliví a alkohol si navždy odepřeli. Masaryk sám byl abstinentem, alkoholu se celoživotně vzdal po smrti své matky v roce 1887. Takže k tomuhle jenom úsměvně a pozitivně dodám, že až se budeme odkazovat na Masaryka a na jeho odkaz, tak vidíte, že ten odkaz je poměrně široký.

Pojďme se podívat na to a pojďme se vrátit teď víc k demokracii, protože je to o těch korespondenčních volbách, je to o tom, že vy chcete měnit volební systém v České republice, takže to zasahujete přímo na solar demokracii v České republice, a velice riskantním a z našeho pohledu samozřejmě nepřípustným způsobem. Jak jsme již vícekrát zmiňovali, tak Masaryk často ve svých spisech mluví o propojení demokracie, mravnosti a humanity, principy se vzájemně obohacují a doplňují. Proto bychom nyní měli vysvětlit, co pojem humanita znamená.

Houška píše, že synonymně by se humanita dala nahradit slovy lidskost, člověčenství, její význam však zahrnuje i laskavost, vlídnost a snášenlivost. Obecně se dá říci, že pojem humanita vždy vyjadřuje chování příkladné, prospěšné a potěšující, které vždy odporuje zlu.

Masaryk není zdaleka prvním myslitelem, který začal pojem humanita užívat. V literatuře se s pojmem humanita setkáváme již o 400 let dříve u Petra Chelčického, který v návaznosti na Husův odkaz volal po návratu k prvotnímu křesťanství. Chelčický byl absolutním odpůrcem jakékoliv války, dokonce i té obranné a spravedlivé, plně se hlásil k učení Ježíše.

Jinak je pozoruhodný jenom takový detail, protože právě v Chelčického ulici, která je pojmenována po Petru Chelčickém, já jsem začal chodit do první třídy tady v Praze, je to na Olšanském náměstí v Praze 3. A do mateřské školy, to jsem chodil tedy v Lidické ulici na Floře, tady na Praze 3, takže to bylo – ale je to kousek všechno, je to – že jsme bydleli v Jičínské 37, což je ta ulice od Flory dolů na Olšanské náměstí, tam nebyla ani sprcha v tom bytě, takže jsme se umývali v lavoru. Ale je to zajímavé, že právě v té Chelčického ulici, tam já jsem chodil do první třídy, ta základka je tam samozřejmě dodnes, ale potom jenom chvilku jsem chodil, protože pak už jsem byl tedy odejit do dětského domova, a to už bylo, pak už jsem byl v dětském domově v Krásném Dvoře u Podbořan, ten je tam dodnes taky u Žatce. Ale tak byla to ta moje první základka, byla zrovna v Chelčického ulici.

Tam to bylo zajímavé, protože díky staršímu bratrovi a mamince jsme se naučili číst ještě na mateřské škole, tady starší bratr, který tady dneska není. Proto já jsem byl jediný ve třídě, si pamatuji, na základce, který uměl číst, což mi ale způsobilo práci navíc, protože učitelka mi neustále dávala sešity, abych je rozdával spolužákům, protože jediný jsem přečetl to jméno. Takže jsem vždycky dostal úkol, každý den jsem měl vždycky úkoly, zatímco ostatní jen seděli a jenom vyčkávali nebo se bavili. Takže takovýhle mám zážitek. Takhle to prostě bylo. Ale to bylo fajn, jako mně to nevadilo. Vždycky jsem přečetl jméno a vždycky se přihlásil ten, kdo to byl. Takže když se řekne jméno Petr Chelčický, tak samozřejmě náhoda tomu chtěla, že vlastně s tím mám spojenou i takovou malou část svého života. Zrovna první třída základní školy, část první třídy základní školy.

Podobně to činil i Masaryk, s tím rozdílem, že Masaryk řadu Ježíšových výroků lehce poupravil a zmírnil jejich radikálnost, aby se jimi více přiblížil modernímu člověku. Masaryk nikdy neprezentoval humanitu jako svůj objev. Vždy o ní mluvil v kontextu její historie s přihlédnutím na dílo Husovo, Chelčického a mnohých českých obrozenců. Masaryk tvrdil, že mají-li české dějiny nějaký smysl, pak tento smysl zajisté pramení v humanitě, a proto by se humanita měla stát i naším národním programem. Masaryk tvrdí, že humanita by se však neměla omezovat pouze na náš národní program. Humanita by měla mít kosmopolitní charakter. Každý národ světa by měl usilovat o člověčenství. V době po první světové válce se myšlenka člověčenství projevila ve snaze o vytvoření mezinárodní organizace spojených národů, jež by sdružovala státy celého světa pod záštitou stejného cíle, a to udržení světového míru. Společnost národů však svého cíle nedosáhla a faktický význam ztratila v roce 1939, kdy začala druhá světová válka. Po ukončení války v roce 1945 byla založena další mezinárodní organizace, Organizace spojených národů, která se tak stala novým garantem světového míru a nositelem humanitních ideálů.

Humanita je náboženstvím lásky k bližnímu. Lidskost znamená vztah člověka k člověku. Člověk má v sobě vrozenou touhu po lásce a družnosti. Chce lásku dát a také lásku od okolí přijímat. To je podstata lidství. Humanita je Masarykovi především praktickou záležitostí, a proto jí přikládá i větší význam než náboženství. Avšak dodává, že lidskost bez náboženství nikdy není úplná. Mravnost by měla být postavena na náboženských základech. Masaryk především zdůrazňuje, že neexistuje humanita relativní. Relativní humanita není žádná humanita. Masaryk si plně uvědomuje, že může docházet k rozporům mezi naším jednáním a okolním světem. To, že se naše okolí chová nehumánně, v žádném případě neomlouvá naše vlastní nehumánní jednání. Není důležité to, co dělají druzí lidé. Podstatné je to, jak jednáme my. Z toho Masaryk dochází k závěru, že existuje pouze absolutní humanita. Buď se chovám humánně, anebo ne. Nic mezi tím neexistuje. Humanita je orientovaná na svět, okolní lidi a jejich potřeby, je altruistická a nesobecká. S humanitním cítěním je však důležité zachovat si i svůj úsudek, svoji individualitu a osobnost, protože každý se zpovídáme

jedině svému svědomí. Nemělo by nás zajímat, co o našem chování soudí soused. Klíčové je, jak naše chování reflektujeme my sami.

Z uvedeného plyne, že Masaryk hlásá individualismus, avšak jeho pojetí individualismu je humanitní. Individualitou je Masarykovi člověk silného charakteru a vyzrálé osobnosti, který směřuje svou činností ke zdokonalení světa. Před čím Masaryk varuje, je krajní individualismus, který postuluje jedince jako středobod všeho dění. Krajní individualismus člověka prezentuje jako jedinou pravdu a míru všech věcí, kdy jedinec sám rozhoduje o tom, co je správné a co správné není. Tvrdí, že individualita v takovém pojetí vede jedině k egoistickému chování a k morálnímu anarchismu. Taková forma individualismu je pro něho nepřípustná. Nežijeme v tom světě sami o sobě a sami se sebou. Vždy jsme součástí interakcí s druhými lidmi. Jsme bytosti humanitní, a proto bychom se taky měli humanitně chovat.

Pojďme dál. V přehnaném individualismu a subjektivismu Masaryk spatřoval i důvod početního růstu sebevražd v Evropě v průběhu 19. století. Jan Patočka píše, že Masaryk vysvětloval sebevražednost moderního člověka ztrátou jeho víry Boha. Člověk tam zůstal opuštěn a sám. Ztratil objekt, kterého by se držel, od kterého by odvozoval smysl svého života. Nastalá nezakořeněnost se projevuje jeho lhostejností, izolovaností, nečinností, skepsí a někdy až nihilismem. Takový člověk na sebe bere veškerou vinu za své činy a sám sebe trestá tím, že se zničí. Masaryk je přesvědčen, že chce-li moderní člověk překonat nastalou krizi projevující se vysokou sebevražedností, je třeba být objektivní. Pokud Masaryk tvrdí, že je třeba být objektivní, myslí tím, že je třeba být humanitní, starat se o okolní dění a aktivně se do něj zapojovat.

Pro Masaryka je sebevražda čin nemravný, pramenící ze slabosti a morální nepevnosti. Sebevraždou člověk ukončuje dlouhý řetěz mravních chyb a vysvobozuje se z vlastního zoufalství. Masaryk je toho názoru, že většina potenciálních sebevrahů vede nemravný život. Jsou to lidé bez hodnot, bez ideálů a bez přesvědčení, že poctivou a vytrvalou prací lze tento svět zlepšit. Takoví lidé se utápí ve vlastní beznadějnosti a úzkosti, a proto raději dobrovolně život opustí namísto toho, aby snášeli jeho tíhu a bojovali o lepší budoucnost.

Kromě morálního úpadku má podle Masaryka na vzrůstající sebevražednost vliv i polovičatost člověka, která znemožňuje jedinci adekvátně hodnotit jeho život. Neúplný člověk cítí omrzelost životem, není schopen se veselit z běžných denních radostí, pociťuje už jen neštěstí. Polovičatost člověka je spojena s polovzdělaností. Lidé si ve škole osvojí široké množství znalostí a poznatků, avšak toto vědění nemá velký vliv na jejich život podle Masaryka. A Masaryk říkal, že mladí lidé se učí pro školu a neučí se pro sebe, pro vlastní rozvoj. Vědění, které člověk nabyde a není schopen ho nějakým způsobem prakticky využít, ho přivádí k fantazijnímu a pošetilému uvažování o světě, které mu krade chuť pracovat a končí celkovou znuděností. Masaryk sebevraždu chápe jako rozumovou a morální nerozvinutost člověka jako důsledek neúplnosti lidské bytosti.

Tady bych s prezidentem Masarykem polemizoval, protože ta situace v současné společnosti je přece i jiná. Protože když se podíváte, a tady se o to nikdo nikdy nezajímal, na důvody sebevražd, co mám informace, protože my v SPD se zajímáme o osudy lidí, kteří třeba skončili takovým osudem, tak řada těch příběhů je, že skončili v neřešitelných exekucích a skončili v dluhových pastech. A je to kvůli systému, který je nastaven českým státem. To znamená, prostě ti lidi mají třeba rodiny, všechno. Ale praktiky těch lichvářů a hlavně ta situace, kdy mimochodem i Fialova vláda uvádí lidi do chudoby a stoupá počet exekucí, jak víte, to jsou oficiální údaje. A ti lidi si potom musí půjčovat, už zoufale si půjčují, protože musí živit děcka, musí prostě mít na základní životní potřeby. A ti lidi si potom zoufale půjčují už, kde můžou, a dělají věci, které by normálně nedělali, tak potom to vlastně i velice slušní lidi, kteří sami v podstatě ani třeba nepochopili, ale mohlo k tomu dojít i z různých rodinných důvodů, tak je to vlastně stáhne do těchhletěch neřešitelných situací, které potom takhle řeší.

A já tady celou dobu, celou dobu, co jsem v politice, vyzývám k tomu, abychom řešili problém exekucí, lichvářů a nastavili ten systém tak, aby – samozřejmě dluhy se mají vracet, to je jasné, ale systém musí být nastaven tak, aby ten, kdo prostě má vůli pracovat, tak aby se do toho života mohl zpátky vrátit. A je to velký problém. Zřejmě to tenkrát za Masaryka nebylo, i když lichvář a prostituce, jak se říká, jsou dvě nejstarší řemesla na světě, takže určitě lichváři byli, ale zřejmě to nebyl tak velký rozměr. A musím říci, že samozřejmě tady ten problém je trošku širší v současné době, a musím říci, že v tuto chvíli plnou odpovědnost za neřešení tohoto problému, tím mám na mysli problém těchhle exekucí, dluhových pastí nese samozřejmě Fialova vláda. Plně úplně. A tady leží ode mě už i z minulého volební období, jsem to navrhoval, i toto volební období to ode mě leží, leží tady ve Sněmovně náš návrh SPD na zestátnění exekutorů. Mimo jiné. My prosazujeme zestátnění exekutorů, protože prostě z exekucí by neměl být byznys. A protože se ukázalo, že ten exekuční byznys je takový, a to já mluvím s exekutory, chodí za mnou i do kanceláře, znám několik, hovoříme o těch problémech samozřejmě, já je samozřejmě nabádám taky k tomu humánnímu přístupu, nicméně samozřejmě postupují nějakým způsobem v souladu s těmi zákony. Já ty informace mám z obou stran, z obou stran ty informace mám, a jsou to velké exekutorské úřady, opravdu, i ty, co patří mezi největší, protože chci slyšet ty informace, jak to je. A oni přestože znají moje názory na tuhletu věc, tak samozřejmě i ty informace i k nějaké diskusi dojde, když se potkáme.

A musím říct, že mě i v tomhle strašně zklamala Fialova vládní pětikoalice, v té asociálnosti a v tom, jak jste úplně odtržení od reality, protože zdaleka ne všechny sebevraždy jsou, že je to nějaký blázen nebo že je to nějakého psychického rázu. Ale spousta toho je právě, že jsou to nešťastní lidé, jsou to lidé v zoufalé situaci, do které je uvedl špatně nastavený systém v České republice, právě za to má plnou odpovědnost vláda, samozřejmě. Já neříkám za to, že se někdo to, ale za nastavení toho systému. To ne že bych takhle dával přímou odpovědnost někomu tady, to ne, ale ten systém, že je nastaven tak, že lidi potom cítí beznaděj, že i slušní lidi, co chodí do práce, nedokážou se potom vrátit do života a vypořádat se vůbec s tou situací, kterou tady nastavila vaše vláda, že nemají peníze. A tohleto si myslím, že je fakt špatně.

Pojďme dál, pojďme dál. Ale teď se tady bavíme o korespondenční volbě a já se tady bavím o těchhletěch věcech.

Kromě humanity a mravnosti prosazoval Masaryk často i realismus. Proto nyní uvedu, jak Masaryk realismus pojímá. Jiří Brabec tvrdí, že Masarykův realismus má dva filozofické kořeny. Tím prvním je pozitivismus Augusta Comta, druhým Platonova metafyzika. Pod vlivem Platonovy filozofie pojímá Masaryk demokracii a humanitu jako ideje, které jsou věčné, božské a nejsou nijak závislé na historickém vývoji. Jejich neustálá přítomnost v dějinách zapříčiňuje to, že my dějinám dáváme nějaký smysl. Měli bychom tento smysl dešifrovat a svým jednáním napomoci k uskutečnění tohoto smyslu.

Masaryk tvrdí, že ideje demokracie a humanity jsou nejhlubší podstatou lidství. Kromě toho Masarykův realismus navazuje na myšlení Comta a požaduje, aby naše vědění o světě bylo kritické, vědecké, konkrétní a fakty podložené. Naše vědění by nemělo být pouze spekulativní, nepraktické, akademické a omezené. Naopak by mělo být celistvé, rozumové a smyslové zároveň, mělo by vycházet z naší zkušenosti. Masaryk píše, že realismus bojuje proti přehnanému historismu, protože národu neprospívá opěvovat vlastní dějiny a zapomenout přitom usilovat o ovlivňování naší přítomnosti.

Koukám, že se venku setmělo mezitím. Kolik je? Aha.

Masaryk píše – ovlivňování naší přítomnosti a budoucnosti. Realismus nechce, aby česká historie stavěla na rukopisech, jejichž pravdivost není nijak vědecky prokázána. Národní identita musí být budována na pravdě. Pokud pravdivost rukopisů není prokazatelná, pak je musíme odmítnout a vycházet pouze z těch historických pramenů, které jsou reálné

a vědecky podložené. Nemůžeme ospravedlňovat historické lži pod záminkou národního prospěchu, říká Masaryk. Masarykův realismus je bojem za pravdu. A tak jako je demokracie nemyslitelná bez humanity a mravnosti, tak potřebuje demokracie i realismus.

Václav Sobotka píše, že by bylo chybou domnívat se, že Masaryk byl proti studiu českých dějin. On sám se studiu české historie věnoval několik let. Pouze odmítal studium historie falešné a přílišné lpění na historii vůbec. Sobotka píše, že Masaryk pouze chce, aby se studium české historie zlepšilo. Abychom zkoumali takovou minulost, která pokračuje přítomností. To znamená především zachytit v minulosti a přítomnosti smysl našeho života. Sobotka dodává, že z toho pro Masaryka vyplývá volba, kdy se každý Čech musí rozhodnout, zdali je pro myšlenku českou, tedy pro návaznost na reformaci, anebo se ztotožňuje s myšlenkou Rakouska, tedy s protireformací.

Před první světovou válkou Masaryk formuloval politický program České strany lidové neboli realistické strany, kterou založil v roce 1900. V realistickém programu Masaryk mluví o novém státoprávním uspořádání Rakouska Uherska, ve kterém by každý národ mohl rozhodovat ve vnitřní politice samostatně a v té vnější, zahraniční, by vystupoval jako součást Rakouska-Uherska. Monarchie by tak byla rozdělena do jednotlivých selfgovernmentů, což by fakticky odpovídalo federativnímu státnímu uspořádání – federativnímu státnímu zřízení, pardon. Ve svém programu se Masaryk odkazuje již na Palackého ideu českého státu v rakousko-uherské monarchii, se kterou se ztotožňuje. Dodává, že každý Čech by se měl zajímat o osud monarchie, protože je to i jeho osud. Občané by měli pracovat na prosperitě země. Pro tyto a podobné názory byl Masaryk neoblíbený a často kritizovaný. Někteří čeští politikové ho často obviňovali z rakušanství, což jen dokazuje jejich hluboké nepochopení Masarykových myšlenek a úmyslů.

Jak jsme již výše uvedli, realismus odmítá přehnaný historismus. Stejně tak se staví do pozice k Palackého výkladu dějin jako dějinného sporu Čechů a Němců. V tom Masaryk spatřuje malost a píše, že náš národ se vyvíjel samostatně, pozitivně, aktivně v ideálu humanity.

Samozřejmě idea federalismu, toho federativního státního zřízení, to samozřejmě opět už nabralo v současné realitě, kdy jsme v Evropské unii, nabralo to jiné konsekvence, jinou realitu. A samozřejmě v okamžiku, že nám tady diktuje Evropská unie 80 % legislativy a přímo nám diktuje na sílu, a Fialova vládní koalice to servilně odsouhlasila, abychom přijímali v rámci migračního paktu EU – no servilně, vlastizrádně to odsouhlasila – že máme přijímat africké a islámské migranty nebo platit drahou pokutu, a pakliže, to už jsem tady rozebíral asi před dvěma měsíci, ten migrační pakt EU, ty lži, co tady předváděl ministr vnitra Rakušan ze STAN, že to neobsahuje kvóty, no samozřejmě to obsahuje kvóty, vždyť jsem to tady celé vysvětloval, že jo, že v případě, že se nebude moct, že budou nadmíru státy přistupovat k placení toho výpalného, pokuty 20 000 eur, 500 000 korun za odmítnutého migranta, a vedení EU zjistí, že se ty státy z toho chtějí vyplácet a nikoliv část států přijímat, tak dochází ke druhému kolu řízení a pak už se přikážou ti migranti povinně. Povinně se pak přikážou v té druhé fázi. Povinně a na základě kvót pro každou zemi podle velikosti té země, jestli si pamatuju dobře.

Takže jsou tam kvóty samozřejmě a máme prolhanou vládou s prolhaným ministrem, která bagatelizuje ještě takovouhle závažnou věc. Prostě vy musíte skončit za každou cenu, protože já tady nechci žádné africké a arabské migranty, aby nám tady chodili prostě! Kriminality už je tady dost. A nechci, aby nikdo tady chodil ani zahalený prostě. Tady je Česká republika. Já si také nemůžu vzít v Saúdské Arábii tamhle plavky a dát si na ulici pivo. Tak co to je za vyvážený vztah? A postavit si tam křesťanský kostel. To vůbec nechápu, že tohle bláznivíi politici z Fialovy vládní koalice nechápou!

Jako kdybyste neznali tu českou pohádku – strčí prstíček, když pootevřete, a pak už je tam celá ruka. Tak já to nechápu prostě. Vždyť to jsou to prověřené historické pravdy. Kdyby

je jenom ruka potom, že ano? Takže prosím vás, to prostě je úplně šílené, co tady předvádí vládní koalice. Takže to, co vlastně Masaryk tady mluví o té federalizaci, tak to zřejmě tenkrát bylo samozřejmě jiné soustátí nebo zachování jiných pravomocí, vzájemné jiné asi rozdělení kompetencí. To zase zasluhuje jiný rozbor, to už tady rozebírat nebudu. Mimochodem mám tady na to ještě tři další materiály, takže k tomu se ještě dostaneme, doufám.

Tady někdo z vládní koalice po hodině vystoupení říkal, že jsem unavený. Už asi v 10 hodin dopoledne mi říkal, že Okamura je prý unavený, tak teď koukám, že je půl páté, ale zatím na mě únava nejde, takže to je v pořádku. Takže vůbec nevím, o čem to mluvil ten člověk. Zase, já ty poslance neznám, protože oni, jak nevystupují tady, tak vždycky něco tady někdo plácne anonymního a uráží tady a já vůbec nevím, kdo to je, takže se omlouvám. Ani nemůžu mluvit prostřednictvím. (K předkladateli:) Ne, to neukazuji na vás, to ukazuji tady někam do toho prostoru, kde stál ten člověk. Ale prostě vždycky nějaký výkřiky je tady. Samozřejmě nepravdivý. V 10 hodin říkat po hodině mého projevu, že jsem unavený, když všichni vidí, že unavený nejsem a jsem naopak plný energie. Tak. Ale ještě nekončíme. Ještě nekončíme. Já jsem zjistil, že jsem teprve na straně 42 ze 100 stran, a to jsem v té střední části projevu teprve. Tak teď nevím. Do kolika je dneska jednací den vlastně? Do 19 hodin? (Souhlasné projevy ze sálu.) Do 19 hodin, protože se nehlasovalo o po 19. hodině. Hlasovalo se? (Ne.) Nehlasovalo, že ano. Tak jasně. Já jsem ale včera avizoval, že vystoupím až od devíti, protože potřebuji maximální časový prostor proti tomu vašemu návrhu to zdůvodnit, takže jsem to férově řekl. Takže dál. Nebudeme se zdržovat.

Před první světovou válkou Masaryk formuloval politický program České strany lidové neboli realistické strany, kterou založil v roce 1900. V realistickém programu Masaryk mluví o novém státoprávní uspořádání Rakouska-Uherska, ve kterém by každý národ mohl rozhodovat ve vnitřní politice samostatně, a v té vnější, zahraniční, by vystupoval jako součást Rakouska-Uherska. Monarchie by tak byla rozdělena do jednotlivých selfgovernmentů, což by fakticky... Pardon, tohle už jsem četl. To už jsou poznámky, které jsem teď rozebral.

Jak jsem již výše uvedl, realismus odmítá přehnaný historismus, stejně tak se staví do opozice k Palackého výkladu dějin jako dějinného sporu Čechů a Němců. V tom Masaryk spatřuje malost a píše, že náš národ se vyvíjel samostatně, pozitivně a aktivně v ideálu humanity.

Ještě jsem chtěl jenom upozornit paní předsedající, že v okamžiku, kdybych náhodou skončil před tou 19. hodinou, tak už se hlásí náš místopředseda poslaneckého klubu Radek Rozvoral.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Ano, pan Rozvoral je v systému s faktickou poznámkou. Prosím, můžete pokračovat.

Poslanec Tomio Okamura: Ano. A nejenom s faktickou, ale protože tady není Radim Fiala, tak i s přednostním právem pro jistotu. (Předsedající: Ano.) Je tam. Takže abychom se tady pak nepřehadovali, jaký bude program. Protože jsem slyšel, že vládní koalice chce určit program, tak jsme si to trošku tady zmanažovali malinko.

Takže spor s Němci jsme nepotřebovali k tomu, abychom se vyvíjeli a někam dále posunovali. Masaryk uznává, že antagonismus s Němci sehrál v našich dějinách svou roli, ale nepřikládá jí takovou důležitost jako Palacký. Masaryk vybízí Čechy, aby nesetrvávali v malosti a sami na sebe pohlíželi jako na národ schopný, aktivní a pozitivní, protože pokud my sami sebe budeme vnímat male, tak nás tak budou vnímat i národy ostatní. Je třeba, abychom nabyli národního sebevědomí. Masaryk svůj realismus filozoficky vyložil jako nutnost poznávat vždy a všude jádro věci. Jinými slovy, Masaryk říká, že je třeba zkoumat podstatu věci a její vývoj, přičemž se však nemůžeme omezit pouze na změny historické.

Realismus mu je úsilím o uvědomělou politiku, je mu uskutečňováním ideje humanity a je mu zájmem o zítřek. To tady má být politika realistická. Přiznám se, že je snadnější o ní mluvit než ji provádět. Masaryk, 1923. Tak pojďme se podívat – vidíte, že tu demokracii rozebírám opravdu podrobně, aby bylo jasné, o co tady jde.

A teď bych se rád věnoval otázce výchovy a vzdělání, protože to je pro Masaryka, chci zdůraznit, z hlediska demokracie klíčovou otázkou na cestě k demokracii. Proto o tom mluvím, protože přímo, přímo tady Dokulil píše, že školu Masaryk pokládal za základ státu a prospěch společenské změny a klíčovou otázku na cestě k demokracii. Takže všechno má zásadní souvislosti s vaším návrhem korespondenční volby. Masaryk učitele chápal jako spolutvůrce žákovy osobnosti a jako nezávislou politickou autoritu, která by měla žáka vychovávat k občanství. Podobně chápal školu a učitelovo poslání již Jan Amos Komenský, který považoval vzdělání a výchovu za úsilí o nápravu věcí lidských.

Otakar Antoň Funda pojímá Masarykovu koncepci vzdělání v souvislosti s třemi modely evropské výchovy a vzdělání, a to model platonský, křesťanský a osvícenský. Platonský model výchovy je spojen s péčí o duši s jasným cílem, aby rozumová složka duše řídila dvě další složky duše, a to vůli a žádost. Pro Platona je výchova cestou k ideji dobra a krásna. V Masarykově pojetí by měla výchova směřovat k ideálu demokracie a humanity. Křesťanský model výchovy se rozvíjel ve dvou přístupech – výchova jako proměna a výchova jako postupné zdokonalování se. První přístup chápe výchovu jako existenciální proměnu, kdy se člověk stává novým člověkem, přičemž proměna musí být vždy iniciována odpuštěním. Toto pojetí výchovy nebylo Masarykem přijato. Masaryk podobně jako Komenský prosazovali druhé křesťanské pojetí, a to výchovu jako postupné zdokonalování se. Oba byli přesvědčeni, že každý člověk by se měl podílet na božím plánu, prostřednictvím kterého pozvolna roste jeho bytost.

Poslední osvícenský model je založen na racionální kritice, empirii a na smyslovém poznání. Masaryk se k tomuto modelu hlásí ve svém tvrzení, že škola je základ státu. Pouze vzdělaný volič, který je autonomní ve svém myšlení a rozhodování, se rozvíjí v demokracii. Funda, strana 123 a 129.

Masaryk své pedagogické názory shrnul v přednášce Některé problémy pedagogické a didaktické, to je název té přednášky, ve které upozorňuje na několik negativních jevů ve školském prostředí. Hned v úvodu mluví o skepsi vůči škole, vůči možnosti vychování, o vyučování ve školách. Život, jak se praví, vychovává, ale škola nevychovává. Masaryk dodává – což je citát Masaryka. Masaryk dodává, že na to, abychom tvrdili, že škola žádné výchovné působení nemá, není skepse široké veřejnosti vůči škole tak velká. Konstatuje však, že je pravdou, že mnohdy život sám je lepší učitel. Masaryk pozoroval, že ten, kdo se vrátil z Ameriky, je jiný, lepší a více rozvinutý člověk než ten, kdo zůstal doma. Z tohoto pohledu se mu jeví škola jako nedostatečná, neúplná. Další Masarykova skepse vůči škole se vztahuje na otázku vlivu dědičnosti, a do jaké míry je možné výchovu člověka pozměnit. Masaryk píše – vzpomeňme si na císaře Nera, který byl vychováván filozofem Senecou a který se po jeho vzoru filozofem nestal a po mravní stránce se nestal ani člověkem.

Jinak samozřejmě, kdo se zaposlouchal až teď do toho mého projevu, tak to, že kdo se vrátil z Ameriky, je jiný, lepší a více rozvinutý člověk, než ten, kdo zůstal doma, to už bylo v jiné pasáži před několika hodinami, už to proběhlo, názor na tu Ameriku v tom smyslu, že to byla tehdejší Amerika, která byla demokracií, kdy Evropa nebyla ještě tak rozvinutá v tomto smyslu, a Masaryk se tam poučil a přenášel ty zkušenosti sem. Dnešní Amerika, to je něco jiného, nemluvíme o současné době přece. Takže Evropa se taky posunula samozřejmě jinam, abychom neškodili Masarykovi, že jo, v tomto, že by snad si myslel, že to tady je horší než tam. Ale byla jiná doba, jiné konsekvence této situace. Ale o tom jsem mluvil, nevím kdy, ale tipuji tak pře pěti hodinami to možná bylo, nebo tak pět šest hodin zpátky to bylo.

Masaryk v přednášce dále mluví o určité školské patologii, projevující se v tom, že škola zhoršuje psychický i fyzický zdravotní stav dětí tím, že jednostranně rozvíjí rozum na úkor citů a vůle. To vede k přetížení mládeže, ke vzniku duševních chorob a ke zvyšujícímu se počtu dětských sebevražd.

Další námitka, kterou Masaryk vůči škole vznáší, se týká jejího epizodického charakteru. Škola hraje v životě dítěte svoji roli jen v období od šesti do čtrnácti let, kdy má žák povinnost školu navštěvovat. Před zahájením školní docházky a po jejím ukončení se již škola více o žáka nestará. Proto Masaryk vznáší požadavek delší školní docházky, čemuž by odpovídaly dnešní mateřské, střední a vysoké školy. Pozoruje však, že jakmile mladý člověk vyjde školu, chová se, jako by nikdy v jeho životě ani nebyla. Tento fakt svědčí o omezených možnostech školy jedince formovat a vychovávat. Škola může v žácích pěstovat hodnoty a mravy, nedojde-li však k jejich zvnitřnění, skončí školní působení spolu s koncem studia. Snahy o překonání epizodičnosti školy bychom v dnešní době mohli pozorovat v rozvoji programů celoživotního vzdělávání či univerzit třetího věku. Oba druhy studia umožňují široké veřejnosti doplnit si a rozšířit vzdělání. To jenom doplnění.

Masaryk uvedl, že by moderní škola měla směřovávat k naplnění šesti následujících cílů. Škola by se měla demokratizovat – vidíte, že hovořím o demokracii – demokratizovat stejně tak jako politika. To znamená, že vzdělání by mělo být rovné a všeobecně závazné pro všechny děti. Škola by měla být praktickou. Měly by více vznikat školy technické a praktické, které by žáky učily dovednosti, již by využili ve své budoucí práci. Škola by měla být vědeckou a specializovanou, protože věda nahrazuje teologii a stává se novou autoritou. Škola by měla být státní, sociální a politická. Masaryk konstatuje, že ani sebelepší škola není dostačující, protože není schopná uspokojit potřeby všech. Proto je nutné sebevzdělání, kdy se žák vedle školského učiva dovzdělává sám tím, že cestuje nebo se rozvíjí četbou. Přednáška byla publikovaná, to, o čem tady hovořím, v pokrokovém listu Český učitel v roce 1899.

Miroslav Cipro píše, že Masaryk pojímá školu jako první politickou instanci, přičemž se odkazuje na Komenského, který chtěl školní výchovou a vzděláním dosáhnout nápravy společnosti. Výchova a vzdělání jsou silnou politickou zbraní, protože prostřednictvím výchovy se mladý člověk formuje a ovlivňuje se jeho vnímání a chápání světa. Mění-li se politický režim státu, mění se obvykle i školní osnovy a spolu s ním často i výklad dějin. Otázka politické vzdělanosti se Masarykovy jevila naléhavá především u studentů vysokých škol. Ve své promluvě k nim uvedl, že vedle akademického odborného vzdělání je neméně důležité i politické vzdělání, které by mělo být založeno na sebevzdělání. Student se musí naučit hodnotit různé politické ideje a stranické programy. Měl by být schopen kriticky, věcně a spravedlivě rozhodnout, které straně dá ve volbách svůj hlas. Masaryk si uvědomuje, že všechna rozhodnutí člověka jsou do jisté míry ovlivňována emocemi. Proto zdůrazňuje, že úkolem studenta je tyto emoce kontrolovat a oprošťovat i od svých rozhodnutí. Především by však student neměl být indiferentní k politickému dění, říká Masaryk.

Do přímého styku se studenty přišel Masaryk během své 35leté praxe vysokoškolského učitele v Praze, kde přednášel filozofii. Růžena Žarnovičanová píše, že Masaryk sám sebe za pravého pedagoga nepovažoval, protože jediný, koho se snažil vychovávat, byl on sám. Raději než aby přednášel svým studentům, co jiní napsali, diskutoval s nimi o aktuálních společenských problémech. Někdy se dokonce debaty se studenty protáhly a pokračovaly i v jeho domě. Studenty učil Masaryk především myslet, předávat jim své zkušenosti a snažil se jim učivo dát do souvislosti s aktuálním světovým děním. Nevystupoval před studenty jako neomylná autorita, naopak vždy když se mýlil, svoji chybu bez hanby přiznal.

Jeho rodičovská výchova se nesla v podobném duchu. Dcera Olga Masaryková, Olga Revilliodová Masaryková, na něho vzpomíná jako na dobrého otce, který žil pro svou rodinu. Masaryk byl proti tělesným trestům a nikdy své děti neuhodil. Dětem nechával svobodu, aby se ony samy rozhodly, jak se svým životem naloží. Nevychovával je k obrazu svému, snažil se je kultivovat a povzbuzovat ke svému vlastnímu rozvoji. Stejně tak před nimi neskrýval

a nemaskoval problémy, které přináší život. Vždy s nimi ovšem mluvil otevřeně. Děti vedl k disciplíně. Například věděly, že nesmí na otce mluvit, pokud zrovna v pracovně píše či čte. Bylo třeba počkat, až práci odloží. Olga Masaryková vzpomíná i na to, jak si s otcem hrávala v jeho knihovně, kdy ji otec vozil na Aristotelových svazcích. Podobně jako nevyžadoval od svých studentů encyklopedické znalosti, přistupoval stejně ke svým dětem. Šlo mu především o to, aby se jeho děti naučily to, co vědí, použít v životě. Učil je proto živou pracovní metodou, která vycházela ze znalosti, kde si potřebné informace mohou vyhledat a jak je mohou zužitkovat.

A teď bych se rád věnoval dalšímu tématu, už se blížím, už se blížím do poloviny té střední části svého projevu. (Potlesk.) Děkuji. Protože jsem na 47. straně z těch 100 stran, ale to je ten střed. Teď se chci věnovat tématu české otázky, tak jak ji vnímal Masaryk, protože to si myslím, že je taky poměrně jakoby zajímavé, nebo je to zajímavé.

Česká otázka, jak ji pojímá Masaryk, je otázkou po smyslu českých dějin a nalezení ideového základu pro naši přítomnost a budoucnost. Nalezením ideového zakotvení českého národa chtěl Masaryk zlepšit tehdejší českou politiku. Havelka píše, že těžko bychom v Evropě našli jiný národ, který věnoval tolik úsilí a času na odhalení své vlastní národní identity. Jako první otevřel otázku smyslu českých dějin Masaryk. Později se k němu přidali další čeští vědci a intelektuálové. Jaroslav Opat uvádí, že Masaryk na základě svého důkladného studia světové historie dospěl k závěru, že národní dějiny nejsou nahodilé. Tvrdil, že v dějinách existuje určitý řád, o kterém mluvil jako o světovém plánu, či dokonce jako o plánu prozřetelnosti. Úkolem každého národa, zejména filozofů a historiků, je tento plán odhalit a v souladu s ním pak dál jednat.

Ještě předtím, než se Masaryk otázkou smyslu dějin začal zabývat, reflektoval dějiny na počátku 19. století Georg Wilhelm Friedrich Hegel. Hegelovo filozofické pojetí dějin tvrdí, že dění ve světě není náhodné, ale je účelně řízeno plánem božské prozřetelnosti, neboli božským rozumem. Podstatou světa je objektivní duch, který naši historii ovlivňuje. Kromě toho Hegel předpokládal, že v dějinách mají význam subjektivní lidské vášně, čímž myslel konkrétní činy člověka. Hegel píše, že budou-li soukromé zájmy občanů totožné s božským rozumem, bude stát silný a jednotný. Masaryk podobně jako Hegel věřil, že dějiny se řídí plánem prozřetelnosti, který dějinám dává smysl. Masaryk proto před sebe postavil úkol, jímž bylo odhalení tohoto plánu a smyslu v českých dějinách, o což se pokusil ve svém díle s názvem Česká otázka.

Miloš Havelka píše, že už samotná volba názvu knihy vypovídá o tom, jak Masaryk hodnotil tehdejší českou politiku. Slovo otázka by synonymně šlo nahradit slovem problém. Masaryk tedy poukazuje na problém projevující se v politice, kultuře i národní identitě. Problém, který je třeba prostudovat a vysvětlit. Havelka tvrdí, že kritika stávajících poměrů a objasnění dějinného smyslu českého národa je pro Masaryka základním předpokladem k vytvoření takové politiky, jež by se neomezovala pouze na stranické cíle a na plytký nacionalismus, ale korespondovala by s plánem božské prozřetelnosti a sledovala by zájem všech občanů. Havelka o tom napsal ve své knize v roce 1995 na straně 15, kde to všechno analyzuje, tyhle ty výroky.

Havelka píše, že Masaryk nebyl historik, a tudíž jeho záměrem nebyla studie historických pramenů, ale spíše mu šlo o filozofické porozumění českým dějinným souvislostem. Chtěl v české historii objevit věčnou a dějiny překonávající ideu. Tu Masaryk spatřoval v humanitě. Citát: Humanita znamená náš národní úkol vypracovaný, odkázaný nám našim bratrstvím. Humanitní ideál je všecek smysl našeho národního života. Konec citátu Masaryka. A dodám zase komentář. Masaryk spatřuje český dějinný smysl v humanitě, která měla v době reformace podobu náboženskou. V Kollárově programu se stává ideou národnostní a nakonec (v?) Palackého programu nabývá programy politické. Palacký se stal pokračovatelem Kollárova díla a Kollár svými humanitními snahami navazoval na českou reformaci. Podle Masaryka je humanita smyslem a cílem našeho národního snažení. Otázkou

však zůstává, jakými prostředky docílíme toho, aby se náš malý národ udržel v konkurenci velkých národů. Masaryk píše, že tuto otázku již předtím kladl Kollár a poté i Palacký, tvůrce českého politického programu, a oba na otázku odpověděli stejně. Náš národ bude mít svoje místo v Evropě pouze tehdy, budeme-li o něj usilovat humanitními prostředky. Tuto myšlenku od nich Masaryk přebírá, upřesňuje, co to v praxi znamená. Jednat humanitně znamená rozhodovat se na základě rozumu a srdce. Masaryk je přesvědčen, že nikoliv cestou násilí, ale cestou usilovné práce lze uskutečňovat smysl našich dějin.

Takže vidíte, že je to poměrně poučná pasáž pro všechny, kteří přemýšlí nad tím, ať s tím souhlasíme, nebo ne. To teď nehodnotím, ale je tady řada poučných pasáží v mém projevu podle mého názoru, protože právě ta otázka toho, jak se náš malý národ má udržet mezi těmi velkými národy, každý to vidí jinak. Fialova vládní pětikoalice to vidí ve zrušení práva veta České republiky v EU, rozplynutí, konec českého národa. Piráti mluví dokonce, vládní Piráti z vaší společné koalice, mluví dokonce o tom, že existuje evropský národ, říkají. Samé nesmysly plácají. Já jsem český občan, já mám maminku z Moravy, já nemám... já vůbec nevím, co to znamená za vytváření nového pojmu, jo? Já chci české občanství, nechci evropské občanství. Co to z nás děláte, Piráti? O čem to mluvíte? Jaký evropský národ? Jsou evropské národy, ale co to tady vytváříte za umělé věci? Piráti chtějí zrušení práva veta a prostě mluví o tom... protičeské názory otevřeně zaznamenává.

Třeba typickým exponentem je ten ministr Dvořák z toho hnutí STAN, toho nikdo nezvolil, ale byl dosazen. No dobrá. Ale chci říct, že samozřejmě ta otázka tady je, protože máme mezi námi lidi, kteří prosazují zánik České republiky, konec českého národa a chtějí to transponovat do evropského národa a prosazují ukončení možnosti veta České republiky v EU, aby si prostě všechno už diktovali Němci, Francouzi a ty velký národy. Ano, to jsou strany Fialovy vládní pětikoalice, jako jo, ty dělají přímo protičeskou vlastizrádnou politiku, která je proti zájmům českého národa. To samý v bledě modrém jsou lidovci, samozřejmě, KDU-ČSL.

A pak jsme tady my, kteří chceme, aby byla zachovaná česká koruna. Vy chcete euro. ODS chce euro, hovoří o tom, vždyť já jsem četl ty citáty. Hovoří o tom kladně, o euru hovoří Miloš Vystrčil, předseda Senátu, tady i jedna paní poslankyně za ODS o tom zcela kladně otevřeně hovoří, že chce přijímat euro, senátorka za ODS Miroslava Němcová, předsedkyně Sněmovny to byla tady za ODS, jeden z nejvyšších, nejznámějších představitelů ODS chce přijímat euro. No ODS euro chce přijímat, ano, ODS je pro přijetí eura, minimálně značná část. To je přece úplně zřejmé. A ti zbylí servilně mlčí. To znamená, premiér Fiala na to téma řekne, že to nebude probírat ve vládní koalici, ale neřekne, že nechce euro. Že euro nikdy. To přesně je, to jsou takoví ti hadi, řekl bych, obrazně řečeno, kterým se chce zase proplout nějakým alibistickým výrokem.

My SPD říkáme jasně – euro nikdy, protože to není pro českou republiku výhodné. Není to výhodné, protože my nechceme být součástí evropského stabilizačního mechanismu, kde my z našich peněz budeme platit... My si budeme muset půjčit na to, abychom dali peníze do evropského stabilizačního mechanismu, z kterého se budou splácet ekonomické problémy a astronomicky zadlužené státy eurozóny. A už nejenom ty jižní samozřejmě, Španělsko, Itálie a takovéhle státy, ale už i Francie do toho teď spadá. Takže to tedy ne! No to byste nám dali, Fialova vládní pětikoalice! Vy chcete, abychom ztratili právo veta, to znamená, hlas už by nebyl žádný náš, aby to tam diktovali Němci s Francouzi, kterým ještě my na dluh pak budeme platit jejich prostě pošramocenou ekonomiku a jejich zadlužené rozpočty. No to je sebevražda s vaší vládní koalicí! Úplná sebevražda České republiky, vás, vy to chcete – zničit Českou republiku! To je prostě otřesný úplně! O-třes-ný!

Přitom my na ty země vůbec nemáme vliv, na jejich hospodaření, tam jsou jiné vlády. My nemáme vůbec žádný vliv na jejich státní rozpočet. To je, jako kdyby nějaký soused ve vaší ulici nebo ve vašem baráku, to není ani soused, ob deset baráků, ještě možná někde v sousední ulici, ve městě, ani ne v ulici, vám zaklepal na dveře a řekl, heleďte, on si

napůjčoval, nemá peníze, tak tady za něj podepište ten dluh, že budete spoluodpovědný za ten dluh. Bude to člověk, kterého jste v životě neviděl, ani neumíte jeho jazyk a já nevím co. Pak vám zaklepe na dveře exekutor a řekne, hele, plaťte za něj, a vy byste řekl, počkejte, vždyť já ho vůbec neznám. Něco jste mi tady dali podepsat, ode mě beze mě, a já za něj budu platit na úkor rodiny, všeho?

Co to předvádíte? Spíš co si to vůbec dovolujete, s takovými návrhy přicházet, které poškozují Českou republiku a naše občany? Drtivá většina občanů nechce euro a my prosazujeme referendum. Pakliže vaše škodlivá vláda skončí, tak to téma referendum nebude úplně potřeba, ale udělal bych ho stejně, protože ten tlak je tady pořád. Takže referendum. My prosazujeme referendum o přijetí nebo nepřijetí eura a samozřejmě i o dalších otázkách. Samozřejmě také ukončit vaši vládu, která jde proti zájmům českých občanů. Vy chcete euro v České republice, Fialova vládní pětikoalice. My ho nechceme. Nechceme nikdy euro! To je zásadní rozdíl mezi programem SPD a vaší Fialovou vládní pětikoalicí. Je potřeba určitě tyhlety věci si tady připomenout, protože jestli si myslíte, že tahleta debata zapadne – nezapadne. A nezapadne ani v předvolební kampani. To už je příští rok. Nezapadne to. Vy jste euro a přijímání migrantů do České republiky, migrační pakt. To jste vy. My jsme proti přijímání takovýchhle migrantů, proti přijímání nelegálních migrantů, a jsme proti euru. Tak to je. Demokratické by bylo, abychom na to vyhlásili referendum, na migranty i na to euro. My to chceme. SPD to prosazuje. Proč se toho bojíte? Proč to nechcete? Proč to děláte proti vůli lidí? Protože víte, že lidi to nechtějí, ale to je vám ukradené. Takže to je Fialova vládní pětikoalice. To je opravdu úplně otřesné, co se tady za vás děje.

Teď se posuneme dál. Podle Masaryka je humanita smyslem a cílem našeho národního snažení. Otázkou však zůstává, jakými prostředky docílíme toho, aby se náš malý národ udržel v konkurenci velkých národů. Ano, to už jsme tady probírali.

Jinak jsem dostal informaci – ale to je taky v pořádku – že stejně končíme ve 21 hodin. Ne, až v půlnoci se končí, že jo? Takže jsem získal další čas, chápu to dobře? Já jsem myslel, že je to do 19 hodin, tak jsem si říkal, že něco uspěchám nebo si ještě přehodím stránky. Takže do půlnoci je to nějak odsouhlasené, jo? Není? No tak do kolika je dnešní schůze tedy? (Odpověď ze sálu, že jednání bude do 21 hodin.) Do 21. hodiny je dnešní schůze, jo, jasně. Tak já se nebudu zdržovat a budu pokračovat. Takže pojďme na to.

Pro potřebu vysvětlení smyslu našich dějin... Takže koukám, že už mluvím skoro osm hodin. To nejsem normálně ani v polovině. To asi mluvím pomaleji, než jsem tedy čekal. No dobře. Ani na WC se mi nechce, to jsem se nějak naprogramoval, nechápu to. (Smích a potlesk v sále.) Alespoň je vidět, jak jsem zapálený pro to téma, že jo?

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Zezadu kontroluji, že je všechno v pořádku. (Potlesk a smích v sále.)

Poslanec Tomio Okamura: No tak že jste to vy, pane Havlíčku, tak... vás já mám rád.

Takže pro potřebu vysvětlení smyslu našich dějin se Masaryk v České otázce věnuje naší minulosti a dodává, že právě historie je učitelkou života, avšak upozorňuje, že hlavní učitelkou života je sama přítomnost, život teď a tady. Přílišné hloubání v historii by totiž podle něho mohlo ohrozit naši přítomnost a budoucnost. Masaryk tvrdí, že národu neprospějeme, pokud budeme zkoumat pouze naši historii. Je nutné, abychom se zacílili i na rozvoj věd přírodních a sociálních, k čemuž je potřeba věnovat se studiu zahraničních autorů, kteří se již nad podobnými problémy zamýšleli. Masaryk shledává, že prvním Čechem, který se aktivně zasluhoval o přítomnost, byl Karel Havlíček Borovský. Kollár koncept humanity převzal od německého filozofa Johanna Herdera.

Mimochodem, když jsem mluvil minule, tak to jsem mluvil tuším 7 hodin 7 minut, že jo? Říkali, že je to 10 minut do světového rekordu, že jo? Jo, jo, tak to je, teď už je to přes, tak jsem zvědavý, jestli to tak bude. To se musíme podívat. Ale já jsem ještě neskončil, takže dobrý. Nechci říkat, protože ten první byl Fidel Castro, tuším že psali, že? Tak s ním bych se nechtěl zase tak srovnávat. Ale jedeme dál. Mám toho na srdci ještě hodně.

Takže v Masarykových myšlenkách týkajících se humanity jako smyslu českých dějin nastává určitý posun v jeho díle Jan Hus, vydaném roku 1896. Masaryk píše, že podstatou českých dějin je náboženský ideál bratrský, který vznikl v období reformace a jehož převzali první čeští buditelé Dobrovský a Kollár. Oni sami byli kněžími, Dobrovský katolickým a Kollár evangelickým, a oba usilovali o duchovní pokrok a svobodu.

Podle Masaryka je humanita podstatou reformačních snah obrozeneckého úsilí a vysvětluje, že humanita je jen jiné slovo pro bratrství. Masaryk je přesvědčen, že česká humanita má svůj ideový základ v reformaci, nikoliv ve Velké francouzské revoluci. Tvrdí, že podstata české humanity je náboženská. Zatímco v České otázce je smyslem českých dějin humanita, v Janu Husovi Masaryk upřesňuje, že se jedná o humanitu náboženskou. Smysl českých dějin je pak dán dvojím poměrem – vztahem bližního k bližnímu a vztahem bližního k Bohu.

Po vydání Masarykova díla Česká otázka v roce 1885 se v českých zemích otevřela diskuse nad smyslem našich dějin. Nejvýraznějším Masarykovým kritikem byl Josef Pekař, který problematice věnoval spis Masarykova česká filozofie, který byl publikován v roce 1912. Pekař již v úvodu své práce píše, že cílem stati je pokus o kritický historický rozbor Masarykovy filozofie dějin. Ten text už je z roku 1912, ano. Pekař vytýká Masarykovi nedostatečné a neurčité vysvětlení pojmu humanita a nesouhlasí se ztotožněním humanity české reformace s humanitou národního obrození, které od sebe dělí několik století. Pekař píše, že rozdíl mezi středověkým a obrozeneckým pojetím člověka a národa je nepřekonatelný. Dávat do přímé souvislosti snahy národního obrození s českou reformací se jeví Pekařovi jako dostatečně nepodložený argument.

Masaryk do čela obrozeneckých snah postavil Dobrovského, který svou prací údajně navázal na reformační odkaz, což Pekař zcela zavrhuje. Píše, že se Dobrovský ve svých dílech o Janu Husovi a husitech skoro nezmiňuje. Jediné, co ho na Husovi zajímá, je jeho zdokonalení českého jazyka. Dobrovský se vyjadřuje pochvalně o období let 1520 až 1620, které označil za zlatý věk české literatury. Jiná spojitost mezi Dobrovským a českou reformací však podle Pekaře neexistuje. Pekař píše, že kdyby si Dobrovský a Jungmann historicky cenili dobu husitskou, nemuseli by Hanka, Linda a Svoboda na počátku 19. století padělat rukopisy, aby měl český národ být na co hrdý. Podobně vidí situaci i u ostatních obrozenců mladší generace, Šafaříka a Kollára, jejichž díla romanticky propagují slovanství, nikoli však reformaci.

Ve stejném roce vydání České otázky, v roce 1895, vyšla Kaizlova polemika s Masarykovým konceptem dějin. Kniha Josefa Kaizla byla nazvána České myšlenky. Kaizlova publikace poukázala na nejasné vysvětlení pojmu humanity a také zpochybnila návaznost mezi bratrskou humanitou a národním obrozením. Svými výtkami tak Kaizl předběhl pozdějšího kritika Masarykovy filozofie dějin Pekaře, píše o tom Havelka ve své knize z roku 1991 na straně 18. Pekař tvrdí, že teprve ve 40. letech 19. století se objevují první odkazy na dobu reformace, a to v díle Palackého, který jako jediný vyzdvihl dobu husitskou, a to proto, že v ní viděl předchůdce moderních myšlenek svobody, rovnosti a bratrství. Avšak na rozdíl od Masaryka netvrdil, že mezi oběma historickými etapami je historická návaznost. Pekař píše, že Masarykova filozofie dějin je uměle vytvořená, protože neodpovídá historické skutečnosti. Kromě toho Pekař kritizuje Masaryka pro jeho chybný výklad Palackého myšlenky týkající se česko-německých vztahů, které Masaryk interpretuje jako dějinné spory Čechů s Němci. Pekař tvrdí, že Palacký věc chápal zcela jinak. Vztah Čechů a Němců pojímal jako vzájemné stýkání a prolínání dvou kultur, což bylo pro náš

národ v minulosti prospěšné. Pekař dále poukazuje na skutečnost, že Masaryk zcela nekriticky převzal Palackého romantické pojetí českých dějin, a píše, že Masaryk ovlivněn Palackým vidí v husitství prvotní záruky demokracie. Jenom aby někdo neříkal, že nemluvím k tématu. Já pořád mluvím o demokracii a o tom pojetí demokracie, aby bylo jasno. Tedy požadavky svobody, rovnosti a bratrské lásky. Pekař takový přístup odmítá a píše, že husité sice požadovali rovnost před Bohem, ale v žádném případě jim nešlo o zrušení feudalismu. Hlavní proud husitství nehlásal myšlenku rovnosti všech lidí. Takové představy se objevily pouze v chiliastickém hnutí, které však bylo většinově odmítáno. Palackého výklad... (Reakce na poznámky:) Chiliastické, ano, chiliastické. Víte, já čtu, jak to tady je. Palackého výklad husitství byl idealistický a takový výklad převzal i Masaryk. Pekař na husitství pohlíží kriticky, poukazuje zejména na to, že husitství Čechy uzavřelo před evropským kulturním vlivem. – Víte, já se pořád bráním si koupit brýle, zatím to nějak ještě zvládám, sice trošku zvětšeným písmem, ale je to dobré. – V době 15. století, kdy v zahraničí vzkvétala renesance, stavěly se renesanční zámky, my v Čechách jsme měli stále gotiku a stavěly se gotické hrady. Pekař tím nechce husitskou dobu očerňovat, chce jen poukázat na to, že husitství s sebou přineslo kulturní izolaci a opoždění českého kulturního a uměleckého vývoje.

Pekař Masaryka obviňuje z toho, že doslova znásilnil českou historii, že ji využil, pozměnil tak, aby vyhovovala jeho úmyslu. Uznává, že Masarykova snaha vyložit smysl českých dějin byla ušlechtilá, avšak jeho neznalost historie a historické metody či neschopnost historicky myslet nemůže historikům imponovat. Pekař píše, že Masaryk podřizuje historii sociologii, a proto používá při zkoumání historie metodu sociologickou. Pekař to připodobňuje ke stavění domu od střechy. Sociologie totiž chybně předpokládá, že historická práce je již ukončena. Jediným úkolem je tedy odhalit zákony společenského vývoje. Pekař proto uvádí, že chce-li sociolog vykonat kvalitní vědeckou práci, musí být současně historikem, to znamená, osvojit si metodu práce historické.

Pekařovu představu o vědecké práci komentoval Emanuel Rádl, který uvedl, že Pekař je toho názoru, že nejprve je třeba shromáždit všechna fakta, a teprve poté je možné tvořit teorie. Rádl píše, že podle Pekaře je nejdříve nutné, aby historik kriticky dějiny popsal, vyložil, a teprve potom mohou být sociologicky zpracovány a vykládány. Pekař totiž podobně jako historik Jaroslav Goll usuzuje, že dějiny jsou pouze jedny, ale pojetí dějin je různé podle toho, kdo a jak dějiny vykládá. Rádl tento přístup komentuje tak, že do důsledku to vede k oddělení práce sběru faktů a práce vytvářející teorie, s čímž Rádl nesouhlasí. Rádl píše, že kromě sběru dat musí umět moderní historik analyzovat a hodnotit fakta. Již nestačí, aby pouze fakta shromažďoval.

Zdeněk Nejedlý Pekařovu kritiku Masarykova filozofického pojetí dějin hodnotí jako osobní spor motivovaný tím, že Masaryk byl vyzvednut za obohacení české historické práce, a tím se do pozadí dostal Jaroslav Goll, který byl učitelem Pekaře. To bylo pro Pekaře a ostatní Gollovy žáky nepřijatelné a z toho důvodu se Pekař pustil do kritické analýzy Masarykovy České otázky. Jak sám Pekař píše, Masaryk historikům vědecky imponovat nemůže. Nejedlý z toho usuzuje – a už se za chvíli dostanu k tématu Masarykova politická praxe, už to bude chvilka jenom. Nejedlý z toho usuzuje, že spor je vlastně veden o to, dokázat, že Masaryk, který není historik, se nemůže Gollovi rovnat. Nejedlý píše, že Pekař by svou analýzu jen stěží sepsal, kdyby se jednalo o spor čistě vědeckého rázu, protože Pekař není specialista ani na dobu husitství, ani na dobu národního obrození. Spor také celý utrpěl na své vědecké hodnotě. Nejedlý dodává, že Hegel, významný filozof dějin, sám historikem nebyl, což však jeho dílo neznehodnocuje. Naopak jeho dílo inspirovalo další filozofy.

Josef Zumr píše, že Masarykovo pojetí české otázky vykrystalizovalo společně s tím, jak řešil otázku světovou. Masaryk díky studiu německé, francouzské, angloamerické a ruské kultury došel k závěru, že prosazovanými hodnotami jsou moderní společnost i humanita a demokracie. Při zkoumání českých dějin a kultury odhalil, že tyto hodnoty je možno najít i v naší české minulosti, a to v době reformace. Proto Masaryk tvrdil, že je potřeba tyto

hodnoty rozvíjet, a to především v politice. Tím si jako malý národ zajistíme místo ve světovém dění. Masaryk je toho názoru, že malost nevylučuje světovost.

Ano, to je správný názor. Ale to je přesně ten rozdíl, že my třeba v SPD si myslíme, že i malý národ může dosáhnout světového respektu, ať je to Rakousko, nebo Švýcarsko. Já to vím. Rakušanů si váží i v Japonsku, i Švýcarů, všechno, a my tomu věříme, protože znám na základě zkušeností, jak bylo v jedné pohádce, Malý, ale šikovný, tak prostě jde dotáhnout tu republiku do toho, aby nás jako malý národ respektovaly i velké země. Ale Fialova vládní pětikoalice, vy nejenom že to asi tak necítíte, necítíte, nemáte tu zkušenost toho světa, já díky svému podnikání v cestovním ruchu jsem procestoval celý svět – za svoje peníze, mluvím tam s těmi lidmi, ptám se jich na to. Ale vy vlastně jste na to úplně rezignovali a chcete nás rozmělnit v té Evropské unii, kde to budou vést už jiné národy. A já – třeba za SPD my chceme, aby když vytáhnu někde český pas, aby mi ti lidé řekli sami od sebe, pokývali hlavou, jako to dělají u Švýcarů, a Švýcarsko znám poměrně dobře, i ze soukromí, jak možná někteří víte, tak aby pokývali hlavou a řekli: malá Česká republika, ale vážíme si vás a jste prostě šikovný a skvělý národ.

To je mojí vizí a to bych chtěl já dosáhnout, aby byla taková Česká republika. Aby ona to řekla, ta druhá strana, o nás. Ty vyspělé země a vážily si nás a my jsme mohli být pyšní, všichni čeští občané, na to, že máme český pas a české občanství, a nemuseli jsme k tomu nic dodávat. A vy bohužel, pětikoalice, tuhle moji zásadní vizi a ideu ničíte, to vám musím říct na rovinu. A proto tomu také budu bránit, protože vy ničíte Českou republiku, ničíte tu vizi toho, aby si nás lidé vážili a abychom byli hrdí na to, že jsme Češi a český národ, s tím českých pasem, s tou vaší historií, protože vy to chcete všechno rozmělnit do evropského národa, aby nám diktoval někdo z ciziny. Ne, vy totiž vůbec nevíte, že když se řekne Československo, co si pod ním představí. Tak i Japonci i Číňané v celém světě vzpomínají na Zátopka, vzpomínají na Čáslavskou. Mnoho lidí ví, že kontaktní čočky je Wichterle, znají naše zbraně, vzpomínají na české traktory. Všechno jste zničili! Všechno jste zničili! Vy, co jste tady vládli, ODS, KDU-ČSL, ČSSD, všechno jste zničili. Ale já to pořád zažívám od té nejstarší generace, i v tom Japonsku i v těch jiných národech ve světě, že vzpomínají na to a mají nás rádi a máme velmi dobrou image, kterou už čím dál víc zapomínají. To znamená my jsme byli malý národ, malý stát, ale dokázali jsme to. Dokázali jsme to vytáhnout tak, že i desítky let ti lidé na nás vzpomínají a mají nás opravdu za vyspělou zemi. A vy všechno chcete zničit tohleto.

A tady je zásadní ideový rozpor mezi tím, co prosazuji já, a co prosazujete vy pro Českou republiku. Zásadní rozdíl! Zásadní úplně. A vy mě vždycky tady očerňujete a špiníte mě, jak můžete všude, dokonce už jsem říkal, útočíte na můj dům tady a zveřejňujete tady můj... abyste poštvali lidi proti mně. Ale já se nedám! Já za to budu bojovat dál, za tenhleten svůj ideál, protože mám Českou republiku rád. A maminka nás vychovala k tomu, abychom byli vlastenci čeští. A bratr to ví taky moc dobře, ale prosazuje úplně něco jiného. Budu pokračovat dál. A nevidím na svém názoru vůbec nic špatného. Vůbec nic na tom nevidím špatného! Každý rozumný národ, Japonci, ti jednají úplně stejně, a je to jeden z nejvyspělejších národů na světě, rozvinutá demokracie a nejbohatší.

Nejedlý z toho usuzuje, že spor – ale i ti Švýcaři mimochodem, a tam jsme v kontaktu v podstatě velmi pravidelně. Nejedlý z toho usuzuje, že spor je vlastně veden o to dokázat, že Masaryk, který není historik, se nemůže Gollovi rovnat. Nejedlý píše, že Pekař by svou analýzu stěží sepsal, kdyby se jednalo o spor čistě vědeckého rázu, protože Pekař není specialista ani na dobu husitství a ani na dobu národního obrození. Spor tak celý utrpěl na své vědecké hodnotě. Nejedlý dodává, že Hegel, významný filozof dějin, sám historikem nebyl, což však jeho dílo neznehodnocuje. Naopak jeho dílo inspirovalo další filozofy.

Josef Zumr píše, že Masarykovo pojetí české otázky vykrystalizovalo společně s tím, jak řešil otázku světovou. Masaryk díky studiu německé, francouzské, angloamerické a ruské kultury došel k závěru, že prosazovanými hodnotami jsou v moderní společnosti humanita

a demokracie. Při zkoumání českých dějin a kultury odhalil, že tyto hodnoty je možno najít i v naší české minulosti, a to v době reformace. Proto Masaryk tvrdil, že je potřeba tyto hodnoty rozvíjet, a to především v politice. Tím si jako malý národ zajistíme místo ve světovém dění. Masaryk je toho názoru, že malost nevylučuje světovost. Je to přesně tak. Rozměr naší republiky malý nevylučuje světovost. Česká otázka mu byla vždy otázkou světovou. Tak až se budete zase odkazovat na Masaryka, tak si na tahleta slova vzpomeňte.

Pekař v úvodu své statě Masarykova česká filozofie píše, že důvodem k napsání díla jsou fejetony, které uveřejnil Jan Herben v časopise Čas a které jsou mířeny proti Gollovi a jeho spolužákům a jeho žákům. Doposud jsme zmiňovali pouze ty myslitele... Pardon, si udělám jenom poznámku ještě rychlou. Protože mě napadají další a další věci. Nemůžu skončit, ještě chci o tom hovořit. Doposud jsme zmiňovali pouze ty myslitele, kteří věřili, že dějiny smysl mají. V literatuře se však můžeme setkat i s autory, kteří nevěří v účelnost dějin. K nim patří Karl Popper, který tvrdí, že dějiny žádný smysl nemají. Jeho tvrzení vychází z předpokladu, že dějiny, tak jak je běžně chápeme, neexistují. Popper píše, že dějiny chápeme jako určitá fakta, kterým věříme, a z nich potom sestavujeme dějiny lidstva či národa. Stejně tak neuznává představu, že se dějiny řídí plánem prozřetelnosti. Bůh totiž nenapsal dějiny lidstva, ty sepsali historici, kteří byli pod dohledem císařů, králů, generálů, kněžích. Proto dějiny, jak je běžně chápeme a učíme se o nich ve škole, označuje Popper za dějiny politické moci. Ačkoliv Popper tvrdí, že dějiny žádný smysl nemají, nezavrhuje, abychom nějaký smysl dějinám přiřkli. Sám interpretuje dějiny jako dějiny mocenské politiky a cílem dějin by podle něj mohl být náš boj za otevřenou rovnost.

Takže teď jsem to vzal trošku šířeji a teď se pojďme vrátit k Masarykově politické praxi. Masarykova politická praxe. V předchozí kapitole jsme shrnuli Masarykovo teoretické uvažování o demokracii. Pohovořili jsme o hodnotovém základu demokracie, který je zakořeněn v humanitě, mravnosti, v realismu a ve vzdělání. V souvislosti s tím jsme se tady zabývali společně s vámi českou otázkou, kterou Masaryk pojímá jako hledání dějinně neměnné ideje, která určovala chování našeho národa v minulosti a která by sjednotila český národ v jeden celek sledující všeobecné blaho.

V následující kapitole přejdeme od Masarykova teoretického uvažování o demokracii k její praktické realizaci. Zaměříme se proto na ty úseky z Masarykova života, ve kterých Masaryk tvrdě hájil demokratické hodnoty, a to často za cenu toho, že proti sobě poštval většinovou společnost. Ani v takových chvílích Masaryk od svých hodnot a zásad neupustil. V podkapitole také zmíníme z tohoto důvodu i nejdůležitější veřejné spory, v kterých Masaryk figuroval.

Masarykova aktivní účast na veřejném životě začala jeho příchodem do Prahy roku 1882, kam se přestěhoval se svou rodinou z Vídně. Masaryk byl v té době ženatý s Američankou Charlotte Garrigue Masarykovou, se kterou měli dvě děti, Alici a Herberta. Do Prahy přišel jako mimořádný profesor, aby učil v nově vzniklé české části Karlo-Ferdinandovy univerzity, no a měl studentům přednášet filozofii. Podmínky k vyučování byly v nově se rozvíjející české části univerzity prostorově i materiálně limitovány. Masaryk tak proto první hodinu zahájil tím, že se se studenty vypravil koupit skříň, aby měli kam ukládat literaturu. První oficiální výuku pak Masaryk věnoval Humeově skepsi. Studenty Masaryk směřoval především k praktickému využití filozofie, aby byli schopni využít naučené znalosti v situacích běžného života. Debaty se studenty často končily i u Masaryka v bytě, kde diskutovali studenti nejen s Masarykem, ale i s ostatními profesory. Z takových setkání vznikl nápad na vytvoření vědeckého časopisu Athenaeum.

Rozdělením Karlo-Ferdinandovy univerzity na německou a českou část vznikla od roku 1882 fakticky první česká univerzita v českých zemích, kde bylo vyučováno v českém jazyce. Kritická revue Athenaeum byla založena v roce 1883, jejím zakladatelem a ředitelem byl Masaryk. Na redakci revue se podíleli i další profesoři z pražské univerzity, mezi nimi například Josef Kaizl, o něm už jsem hovořil, a taky Karel Kramář. Časopis Athenaeum

informoval o zahraničních vědeckých výzkumech a studiích, aby tím umožnil české vědě držet krok s moderní evropskou vědou. Kromě toho časopis dělal revizi toho, co doposud česká věda vybádala, a kriticky její práce hodnotil. Mělo se tak rozlišit, které práce jsou vědecky kvalitní a cenné a které naopak hodnotné a vědecké nejsou. Herben píše, že kritická povaha časopisu způsobila jeho neoblíbenost u některých autorů vědeckých prací. Dodává, že Masaryk sám si byl vědom toho, že pro přijetí kritiky je třeba mít dostatek mravní síly, která některým vědcům chybí. Masarykova vědecká kritika proto nebyla přijata s nadšením a naopak vyvolala někdy vleklé spory.

Největší vědecký spor, na kterém Masaryk participoval, se rozhořel roku 1886, kdy byl v časopise Athenaeum publikován článek filologa Jana Gebauera. V článku Gebauer napadl pravost rukopisů Královédvorského a Zelenohorského, jež byly objeveny na počátku 19. století. Rukopisy údajně měly pocházet z doby 13. a 9. století a dokládat, že staročeská literatura se vyvíjela zcela samostatně a že je historicky starší než první německé písemné památky. Rukopisy tak měly dokazovat vyspělost české kultury již v době středověku.

Po objevení rukopisu jazykovědec Josef Dobrovský jako první vyjádřil pochybnosti o pravosti Rukopisu zelenohorského. Současně se však domníval, že Rukopis královédvorský zfalšovaný není. Jiný názor měli lingvista Josef Jungmann a historik František Palacký, kteří pravost rukopisů potvrdili. V roce 1829 zemřel Dobrovský, který byl uznávanou vědeckou autoritou, a s ním zmizely i veškeré pochybnosti o pravosti rukopisů z řad českých vědců. Kritika rukopisů a pochybnosti se tak ozývaly pouze ze strany německých badatelů, což Češi interpretovali jako útok na národní kulturu. V české společnosti tak převládalo přesvědčení o autentičnosti rukopisů.

No ale situace se změnila až v 70. letech, kdy kritici rukopisu již nebyli pouze Němci. Přidali se k nim i čeští odborníci na lingvistiku a historii, a to Šembera, Vašek, Gebauer, Goll a tak dále. Ti všichni nabyli za dob studií přesvědčení o pravosti rukopisů. O to těžší pro ně bylo přiznat si, že rukopisy jsou falzifikátem, a své závěry zveřejnit. Spor o pravost rukopisů se nově otevřel v únoru roku 1886, kdy Jan Gebauer publikoval svou kritickou stať v Athenaeu. Spolu s Gebauerovým článkem byl uveřejněn i list redaktora Athenaea, ve kterém Masaryk Gebauera vyzývá, aby se k pravosti rukopisu na stránkách časopisu Athenaea dále vyjádřil. Aby Masaryk Gebauera podpořil, píše – cituji: Nepochopuji, jak někdo tvrdit může, že čest národu vyžaduje obhájení rukopisu. Konec citátu Masaryka. A dodává k tomu, že čest národa vyžaduje především mravnost a zmužilost. Činem mravným a zmužilým je přiznání si omylu a nikoliv jeho obhajování. Gebauer v článku uveřejněném v Athenaeu uvádí, že při zkoumání rukopisu objevil řadu gramatických chyb z pohledu tehdejší staročeštiny i češtiny jako takové. Dále se v článku zmiňuje o Hankovi, který Královédvorský rukopis nalezl a který byl již v minulosti usvědčen z falšování jiných staročeských textů. Gebauer píše, že z tohoto důvodu by se měly všechny jeho rukopisy prověřit.

Po uveřejnění Gebauerova článku byla v Athenaeu v březnu roku 1886 publikována Masarykova výzva k vědeckému posouzení rukopisů. Masaryk se v článku obrací na české vědecké odborníky, které vyzývá, aby v Athenaeu uveřejnili své studie týkající se rukopisů. Masaryk v článku předkládá vědecký plán, podle kterého by se měly rukopisy zkoumat. Mluví o potřebě gramatického, sociologického, estetického rozboru, o potřebě paleografické, fyzikálně-chemické analýzy a o nutnosti prošetření okolností, za jaký byly rukopisy nalezeny. Právě na Masarykův impuls reagovala řada vědců, kteří postupně uveřejňovali své odborné studie v Athenaeu. K významným příspěvkům patřil článek od historika Jaroslava Golla, který poukazuje na konkrétní historické nesrovnalosti. Některé události, které jsou v rukopisech líčeny, jsou jinými kronikáři uváděny o několik století dříve. Jiné popisované události zase nemohly být v tehdejší době vůbec známy.

Studie dokazující nepravost rukopisů brzy vyvolaly odezvu u zastánců jejich autentičnosti, ke kterým patřily Julius Grégr a profesor Martin Hattala. V Národních listech se tak objevily články obhajující pravost rukopisů a urážející všechny, kteří tvrdili opak.

O Masarykovi Národní listy napsaly, že na něm kromě jména a titulu profesora není nic víc českého, a žádali jeho propuštění z univerzity. Obhájci rukopisů tak naplňovali Masarykova slova, kdy namísto toho, aby ve věcech rukopisů zvítězil rozum, rozhodovaly vášně.

V roce 1888 se vědecká debata o rukopisech uzavřela vydáním Gebauerovy knihy Poučení o padělaných rukopisech Královédvorském a Zelenohorském, která byla vědeckým světem všeobecně přijata. V publikaci Gebauer shrnul všechna vědecká fakta dokazující nepravost rukopisů. Později se ukázalo, že se v některých svých závěrech Gebauer mýlil, to však verdikt o nepravosti rukopisů nijak nezměnilo. Rukopisy jsou tak od roku 1888 všeobecně považovány za falzifikáty. Definitivně byla nepravost rukopisů prokázána chemickým rozborem v letech 1967 až 1970.

Následující měsíc, v dubnu roku 1886, přestal vydavatel Jan Otto Athenaeum publikovat. Masaryk tak musel veškeré vydavatelské náhrady hradit sám.

Dvouletý spor v otázce pravosti rukopisů měl pro Masaryka profesní následky. Když roku 1882 přijal místo mimořádného profesora na Karlo-Ferdinandově univerzitě, bylo mu přislíbeno, že do tří let bude jmenován řádným profesorem. Začátkem roku 1886 byl dokonce podepsán záměr na jeho jmenování. Rukopisné spory, ve kterých Masaryk vystupoval jako hlavní iniciátor, jmenování pozastavily. V květnu roku 1886 univerzitní komise dokonce jmenování zamítla, protože Masaryk nezískal souhlas od nadpolovičního počtu ostatních profesorů. Masaryk tak na jmenování musel počkat ještě dalších jedenáct let. Řádným profesorem české univerzity se stal až roku 1897.

Kromě veřejného sporu o pravost rukopisů se Masaryk aktivně zapojil do aféry známé jako hilsneriáda. Celá aféra začala v období Velikonoc 1. dubna 1899 nalezením mrtvé devatenáctileté Anežky Hrůzové v lese Březina nedaleko vesnice Polná. Při nalezení těla bylo konstatováno, že Anežka byla podříznuta košeráckým nožem, tedy stejným způsobem, jakým se zabíjel dobytek na jatkách. Zanedlouho se ve městě rozšířila fáma o rituální vraždě. Mezi lidmi se totiž tradovalo, že Židé potřebují k výrobě svátečního židovského pokrmu maces krev křesťanské panny.

Jejich podezření, že došlo k rituální vraždě, podpořilo i prohlášení v policejním protokolu. Psalo se v něm, že se pod mrtvým tělem našla nepatrná louže krve. Z pověrčivosti tak občané Polné vyspekulovali, že vraždu spáchal Žid Leopold Hilsner. Důkazy, které proti Hilsnerovi nashromáždil místní strážmistr Klenovec, neprokazovaly dostatečně jeho vinu, ukazovaly však rozpory ve výpovědi Hilsnera a jeho přátel. Hilsner vypověděl, že v den vraždy nešel kolem lesa Březiny. Jeho kamarádi však tvrdili pravý opak. Tyto okolnosti nakonec vedly k Hilsnerovu zatčení. Do vězení tak Hilsnera přivedl především jeho židovský původ, píše Kovtun.

Po Hilsnerově zatčení propukly první protižidovské protesty v Náchodě, kde začala jako první stávka dělníků ve všech náchodských továrnách. Záhy se však proměnily v drancování židovských obchodů. Brzy nato se protižidovská nálada začala projevovat i v Polné, kde asi 300 lidí spontánně uspořádalo demonstraci končící ničením židovských domů a obchodů. Protižidovská nálada tak ovlivnila i průběh soudního procesu s Hilsnerem, který byl zahájen 12. září 1899 v Kutné Hoře. Soud po čtyřech dnech skončil vynesením rozsudku o Hilsnerově vině a jeho odsouzením k trestu smrti.

Po vynesení rozsudku se do aféry zvané hilsneriáda zapojil i Masaryk. Stalo se to na popud jeho bývalého studenta Sigmunda Münze, který přijel do Prahy Masaryka navštívit a který ho přiměl, aby se k rituální vraždě vyjádřil. Masaryk Münzovi řekl svůj názor a Münz Masarykovo smýšlení o Hilsnerově případu nechal otisknout v časopise Neue Freie Presse. Tím byl Masaryk do celé kauzy zapleten a musel tak čelit útokům českého tisku. Aby se Masaryk mohl před tiskem bránit, pořídil si protokol procesu s Hilsnerem a začal ho prostudovávat. Při studiu materiálů se radil s různými českými i zahraničními odborníky ve

věcech práva a medicíny. Sám Polnou osobně navštívil za účelem vlastního vyšetřování. Místními lidmi nebyl vítaný. Někteří po něm dokonce házeli kameny – po Masarykovi.

Výsledky svého šetření Masaryk shrnul ve dvou brožurách a několika článcích. První brožura se jmenovala Nutnost revidovati proces polenský a Masaryk v ní poukazuje na antisemitské pověry, které proces s Hilsnerem ovlivnily. Píše, že přístup české veřejnosti v případu je výrazem předpojatosti, vášnivé ukvapenosti a nelidskosti. V brožuře spekuluje nad tím, jak mohl být čin proveden, a vyslovil názor, že vražda se nestala v lese Březina, ale na úplně jiném místě. Masaryk se fámu o rituální vraždě snažil vyvrátit tím, že Anežka nebyla podříznuta košeráckým nožem, nýbrž byla zapíchnuta špičatým nožem.

Veřejnost byla Masarykovou brožurou pobouřena. Pod okny Masarykova bytu v Praze se shromažďovali demonstranti a protestovali proti Masarykovi. Jiní mu posílali anonymní dopisy, ve kterých ho všemožně očerňovali. Například: „Masaryčku, Masaryčku, máš velmi úlisnou hubičku. Víme, že jsi dostal od židáčků mnoho tisíc na dušičku. Zasloužil bys, Masaryčku, jít s Hilsnerem na houpačku.“ A takovýmto reakcím musel Masaryk čelit. Nenávistné reakce a protesty na Masaryka čekaly i během jeho přednášek, kdy na něho studenti pokřikovali a uráželi ho. Masaryk tehdy na tabuli napsal protest proti hloupým pomluvám a vyzval studenty, aby mu sdělili důvody své demonstrace. Nikdo ze studentů se neodvážil proti Masarykovi vystoupit a diskutovat s ním. Neklid a pobuřování studentů se univerzita nesnažila nějak mírnit, pouze zrušila Masarykovy přednášky na dobu 14 dnů.

Během demonstrací to nebyl pouze Masaryk, kdo trpěl davovými protesty a útoky. Demonstrace a nevraživost zasáhly jeho nejbližší rodinu, jeho děti a manželku. Jeho manželka Charlotta byla dokonce davem fyzicky napadena. Masaryk proto vážně zvažoval možnost opustit zemi a natrvalo se přestěhovat do Ameriky. V ten okamžik to byla právě Charlotta, která ho podpořila v boji za pravdu a přiměla Masaryka v Praze zůstat.

Já tady ten úsek nemám jen tak pro zábavu nebo pro opakování historie, protože tady vidím právě to nebezpečí, o kterém jsem mluvil někdy před šesti hodinami, nebo před možná sedmi hodinami ve svém projevu, kdy právě politici Fialovy vládní koalice, ne všichni, ale někteří, poštvávají otevřeně lidi proti názorovým oponentům. Poštváváte je proti našim rodinám. Viz tady poslanec Kolář za TOP 09, jak mi věší tu visačku SPOLU a fotí se před mým domem, pak to dá na internet. A ještě jeden lidovec to dělá taky. A jenom jsem chtěl připomenout v souvislosti s Masarykem, připomenout, jakým způsobem probíhala i česká historie. A jak je to odporné, co děláte. Jaký je to hnus!

Není pochyb o tom, že Masarykova iniciativa přispěla k obnovení procesu s Leopoldem Hilsnerem, který byl zahájen v říjnu roku 1900 v Písku.

Protože jenom to, že někdo má jiný názor, a poštvávat lidi jednoho proti druhému kvůli demokratickému a odlišnému názoru, to dělá vaše vládní pětikoalice a s vámi spřažení někteří novináři to dělají. Ti to dělají úplně stejně tohleto. Já myslím, že je to špatně, že by se to takhle dělat nemělo. Ale nechci to srovnávat s tímto případem. Ale dal jsem si to ve spojitosti s Masarykem. Je to takový zajímavý příběh, kterému musel i on čelit. A byli tam právě – právě – mezi těmi, co poštvávali, si umím představit, že byli ti Rakušanové, Bartoškové a další, tyhlety Pekarové a tyhlety... Úplně si to umím představit, jak to je. Takovéhle prostě přesně. Hrrr na ně! Jo? Zveřejnit jejich bydliště, poštvat tam lidi, jenom že mají jiný názor? Přesně to já jsem zažíval, už jsem zažil od dvou poslanců Fialovy vládní pětikoalice. Nic jsem nikomu neudělal přitom. Nebyl jsem v životě z ničeho obviněný ani stíhaný za nic. Jenom mám jiný politický názor, než má pětikoalice. Fakt, to je šílené. Šílené, co vy děláte.

Libor Toman píše, že pokud srovnáme proces kutnohorský s novým procesem v Písku, nalezneme mezi nimi zásadní rozdíl. V píseckém procesu absentuje motiv rituální vraždy, což pro Masaryka znamenalo částečný úspěch jeho činnosti. Částečný úspěch proto, že Masaryk nadále kritizoval průběh píseckého soudního procesu s Hilsnerem. Šlo mu především o fakt, že vina nikdy nebyla Hilsnerovi prokázána. U soudu nebyl předložen dostatečný důkaz pro

jeho odsouzení. I přes tento fakt byl Hilsner v listopadu roku 1900 shledán vinným a byl odsouzen k trestu smrti. V červnu roku 1901 byl Hilsnerovi z rozhodnutí císaře Františka Josefa jeho trest změněn na doživotní vězení. Hilsner ve vězení zůstal do roku 1918, kdy byl propuštěn na svobodu. O deset let později umřel Hilsner ve Vídni. Černý píše, že na základě zprávy Ministerstva spravedlnosti z roku 1998, ve které se uvádí, že v trestní věci obžalovaného Leopolda Hilsnera byl porušen zákon, lze považovat Hilsnerovo odsouzení za justiční omyl.

Já si v této souvislosti připomenu ještě další věci, jak se chová Fialova vládní pětikoalice, respektive někteří vaši poslanci. Vzpomeňte, když jste sem nastoupili v tomto volebním období, tak někdo z vás, to bych musel dohledat, já už si to nepamatuju, musím se zeptat, tady přišel na mikrofon a řekl, že já jsem prý tuneloval hnutí Úsvit. Kauza z 2014. Prošetřila to policie, státní zástupce to vrátil. Já jsem si to video schoval, jak jsem to říkal, a pravidelně ho recykluji na sítích, protože je to pravda, já to tady můžu říkat veřejně. Státní zástupce to ještě jednou vrátil. Prošetřil mi všechny moje účty soukromé i firemní s platbami přes 10 000 korun navíc. Nic se neprokázalo, nikdy jsem nebyl obviněný a stíhaný. Přesto to tady nějaký... už by se mi chtělo něco, to tady řekne na mikrofon. To je vaše chování! Fašisti novodobí někteří jsou! Neuvěřitelný, co si tady dovolují lidi. Ta kauza je deset let stará věc. Jo? Pořád nic. Jo? To je neskutečný, jaký jsou mezi vámi politický gauneři! Jo? To je neuvěřitelný! Neuvěřitelný, jak vy se chováte! A prej demokrati! Někteří z vás jsou fakt politický zrůdy úplný, co vy předvádíte. I s tím zveřejňováním mého bydliště, kde bydlí moje rodina. Neuvěřitelný! Úplně neuvěřitelný.

A není to všechno. Já si vzpomínám, jak jste mě chtěli odvolávat z pozice místopředsedy Sněmovny. Tahleta pětikoalice mě chtěla odvolávat za to, že jsem prý něco řekl o táboru v Letech. Na mě padlo deset trestních oznámení od různých sdružení romských a dalších. Policie si radši nechala udělat dva posudky, protože za stejné vyjádření Václava Klause a tuším, že tenkrát to řekl i Ransdorf, ale toto není důležitý, (nesrozumitelné) nebo kdo, tak tam byl jeden posudek totiž u něj. Tak radši dva posudky, jestli Okamura řekl nepravdu anebo špatně. A celé to odložili, všechna trestní oznámení, protože závěr byl, že jsem řekl pravdu a nic jsem neřekl špatně. A už bych byl tady přesně pranýřovaný, odvolaný těmihle novodobými fašisty, kteří jsou mezi vámi! Protože já jsem nic neudělal. A v čele byl ten Bartošek tady! Zase to byl ten Bartošek z KDU-ČSL, který to tady takhle inicioval. Strašné! Který mi přál tu smrt veřejně v televizi Prima. To prostě není normální, lidovci, KDU-ČSL, jak vy se chováte! Ale podepsali jste celá vládní pětikoalice, vy jste byli v opozici. Po půl roce policie to prošetřila a zveřejnila, radši dva posudky odborníků si udělali na to, co jsem řekl, a řekla, že jsem nic protiprávního neřekl. Nic jsem neřekl! Nic jsem neřekl. Ani žádnou lež jsem neřekl.

Takže to je ale přesně to, když vidím přesně, co vy předvádíte, jaká je vaše představa demokracie, to je děs! Vy jste ohrožením demokracie přímo! A o tom svědčí ten návrh na tu korespondenční volbu, který tady předvádíte. Jakým způsobem vy šikanujete normálně lidi, kteří mají jiný názor. Já jsem tu dobu nezažil, ale takhle si představuju, že jednal Hitler. A je to tak, protože to není normální. Tak si představuju třicátá léta v Německu. Jiný názor má někdo, označkujete mu dům, poštvete tam lidi, když máte jiný názor, vymyšlený kauzy úplně, vymyšlený kauzy, za který chcete někoho pranýřovat, odvolat. To byly titulní strany médií celou dobu! Že jsem něco řekl špatně, pak se ukázalo, že jsem nic neřekl špatně.

To je realita České republiky. Proto se taky nikam neposouvá s takovouhle vládou. Protože pořád se utápíte v nějakých malých útocích a v nějaké malosti a prostě pořád jenom útočíte nějakými nesmysly, místo abyste jednou svolali tady to jednání poprvé za dva roky i s opozicí a konečně jsme si sedli a domluvili se na tom, co dobrého pro lidi bychom mohli prosadit. Celé dva roky to tady funguje tak, že my tady, stejně jako v úterý, předložil jsem spoustu návrhů pozitivních pro lidi, chtěl jsem řešit nedostatek léků, dlouhodobý nedostatek základních léků, hned teď, tuto situaci, v tomto okamžiku, chtěl jsem řešit situaci zdravotně

postižených lidí, chtěl jsem řešit další sociální věci – všechno jste zamítli. A teď tady stojíme před korespondenční volbou, kterou chcete zmanipulovat volby oproti současnosti. Přitom já znovu a znovu konstruktivně říkám, svolejte nějaké jednání, když si sami nevíte rady, tak to uznejte, a pojďme společně prohlasovat dobré zákony pro lidi tady společně skrz politické spektrum, aby se lidi měli líp v České republice. Ale korespondenční volbou pro lidi v zahraničí se občané v České republice líp mít nebudou! Já myslím, že je to úplně evidentní. Takže my tady několik dní trávíme a budeme trávit nad zákonem vládní pětikoalice, který nezlepšuje život českých občanů ani na vteřinu! To je neuvěřitelné, co vy předvádíte. A oproti tomu všechny zákony, které mají zlepšovat život občanů, chtěli jsme řešit drahé energie a tak dál, už jsem to jmenoval, dálkové teplo se zdražuje, vodné, stočné, tak jste zamítli. Naposledy v úterý teď. Tak to je přece ale strašný! Jo? A i ta demokracie, kterou se občas oháníte, tak je úplně na štíru, jak jsem tady zveřejnil. Vždyť vy jste proti demokracii. Naopak máte metody, o kterých jsem četl v knihách, že používali fašisti. To je prostě neuvěřitelný úplně.

Znova říkám, já budu opravdu na tohleto upozorňovat, protože nafocovat domy politické opozice a zveřejňovat je tam s nějakými vašimi visačkami a zveřejňovat veřejně, abyste poštvali lidi proti té opozici, to je za hranu prostě. A budu to tady říkat pořád dokola. To už se nesmí opakovat! Zatím to udělali dva poslanci, jeden z TOP 09 a jeden z KDU-ČSL to udělal. Přitom všichni vědí, že tam bydlí i moje rodina, nejenom já. To je šílený! Ale já to budu znovu a znovu říkat, protože já si myslím, že to je špatně prostě, aby Fialova vládní pětikoalice, vaši poslanci za mlčení vedení vašich stran, za mlčení vedení vašich stran, aby došlo k nějaké korekci tohohle toho jednání.

Pojďme dál. Proces s Leopoldem Hilsnerem, podobně jako ve Francii proces s Alfredem Dreyfusem, byly neobjektivní a nekorektní soudní procesy, které byly ovlivněny všeobecnou protižidovskou náladou na konci 19. století.

Jo, a ještě bych chtěl říct, já v tomhle nepaušalizuju všechny poslance pětikoalice, protože já myslím, že většina by to, znovu, už jsem to říkal, většina by to nikdy neudělala. Ale máte ve svých řadách některé z vás, kteří takhle to udělali a takhle se chovají. A o těch mluvím. Já jsem přesvědčen, že většina z vás by to nikdy neudělala, tohleto. Ale s tím, že jste mě chtěli odvolávat minulé volební období, to jste tam podepsali všichni. Na základě lži. Vymyšlené lži. Vymyšleného pranýřování úplně. A nikdo se ani neomluvil za to, když to policie odložila na základě dvou znaleckých posudků, že jsem nic neudělal. No to je fakt hrozný tedy, musím říct, jak vy se chováte nedemokraticky. Úplně neuvěřitelný. Neuvěřitelný. Hlavně že opozici označujete za nedemokraty. Jo, my jsme nikdy nic takového neudělali. My jsme se k vám takhle nikdy nechovali, že bychom se fotili někde a zveřejňovali vaše bydliště. Já jsem nikdy nikoho nechtěl odvolávat na základě vymyšlené kauzy. Že by to bylo vymyšlené, že bych si to já vycucal z prstu. Ne. Policie řekla, organizovaný zločin že vyšetřuje u STANu. Fakt, organizovaný zločin, to řekla policie. (Nesrozumitelné) nikdo, ale tohle jste řekli vy. Anebo policie něco šetří, nějaká kauza a šetří se korupce. Byty v Brně, opět policie. Ale tohle jste si vymysleli celé vy s tím, že jste mě odvola... protože policie řekla, že jsem nic neudělal na základě toho posudku a odložila to. To jste si celé vymysleli vy, jenom abyste odstranili politickou konkurenci. Takže v tom je zásadní rozdíl. Celé jste si to vymysleli. Takže to je prostě hrozný.

Oba procesy byly projevem módního antisemitismu, který se z násilných pogromů přeměnil na nenásilné bezpráví. Masaryk, zastánce pravdy a spravedlnosti, proto do případu zasáhnout musel. Sám ve svých vzpomínkách uvádí, že ačkoliv byla hilsneriáda pro něho osobně zlým obdobím, měla přece jen pozitivní dopady. Za první světové války se Masarykovu šíření myšlenky samostatného českého státu dostalo podpory židovského tisku, který se mu tím odvděčil za jeho boj proti antisemitismu.

Herben napsal, že veškerou veřejnou činnost, kterou Masaryk od svého příchodu do Prahy podnikl, lze pojmenovat jako politiku nepolitickou, a to proto, že Masaryk sám tvrdil, že je součástí politiky nepolitické je národně kulturní program. Co se Masarykovým národně

kulturním programem myslí, jsme mohli pochopit ve sporu o rukopisy a v aféře s Hilsnerem. V obou sporech Masaryk hájil to, co považoval za pravdivé. V jednom se snažil zbavit národ falešných představ o vlastní minulosti a v druhém ho chtěl zbavit pověrčivosti a tmářství. Byl židovský generál, který byl v roce 1894 odsouzený za protistátní činnost. Konkrétně za to, že Němcům poskytl tajné informace. Za prokázání jeho neviny bojovala ve Francii skupina intelektuálů v čele se spisovatelem Émilem Zolou. I přes jejich snahy byl Dreyfus odsouzen. Až později se ukázalo, že byl nevinen.

Vedle těchto dvou nejznámějších veřejných sporů, na kterých se Masaryk výrazně podílel, bychom neměli opomíjet i spory, jež měl Masaryk s římskokatolickou církví. Největšími nejznámějšími konflikty byla Judova a Wahrmundova aféra, které byly součástí společensko-kulturního boje za školství osvobozené od církevního vlivu. Judova aféra byla vyvolána roku 1905 v Prostějově, a to uveřejněním článku Karla Judy v katalogu výstavy malíře Františka Kupky. Juda komentující Kupkovy obrazy uvedl, že náboženství nikdy nebylo víc než jen řemeslo a obchod. Jeho komentář se dotkl místního faráře Karla Dostála-Lutinova, který v tisku Judovi vytkl, že jako učitel by měl jít příkladem a neměl by církev veřejně kritizovat, a požadoval, aby Juda svůj výrok odvolal. Prostějovský konflikt nedlouho poté přerostl do celonárodní aféry, a to především kvůli politizaci a publikaci sporů v novinách. Z české veřejnosti aféru prožívali nejvíce studenti, kteří Masaryka vyzvali, aby se k Judově aféře vyjádřil. Masaryk byl studenty pozván na shromáždění v hostinci U Helmů, kde měl o kauze pohovořit za účasti policejního dohledu. Masaryk zde vystoupil před 300 posluchači a během svého projevu se radikálně vyjádřil o katechetech, které označil za státem placené denuncianty. Tato vyhrocená formulace Masarykovi vynesla žalobu státního zastupitelstva pro rušení náboženství a od katechetů žalobu pro urážku na cti. Masaryk byl v procesech shledán nevinným, protože na základě výroku vytrženého z kontextu mu nemohla být vina dokázána.

Druhý střet Masaryka a katolické církve přišel ve Wahrmundově aféře. Ludwig Wahrmund byl profesor katolického církevního práva v Innsbrucku. V roce 1908 v místním spolku Volná škola vystoupil Wahrmund s přednáškou, která byla věnována tématu katolického světového názoru a vědy. Wahrmund nyní kritizoval papeže Pia X., který zakazoval modernismus katolické církvi. Uvedl, že sám odmítá dogma o papežské neomylnosti a že je třeba odstranit katolické učení z vysokých škol. Jeho provokativní přednáška měla svou odezvu. Wahrmund byl pracovně přeložen do německé části Karlo-Ferdinandovy univerzity. Do kauzy se tehdy vložil Masaryk, který Wahrmunda hájil v říšské radě. Jeho poslanecký projev, který pronesl v říšské radě, se věnoval otázce Wahrmundova potrestání. Masaryk uvedl, že věda a teologie dochází u stejných otázek ke zcela jiným závěrům, za což však Wahrmund nemůže, a neměl by být proto ani potrestán.

Juda byl přední osobností Sdružení pokrokových lidí, kteří spolu se sociálními demokraty plánovali kandidovat ve volbách v roce 1907. Tím představovali konkurenci pro katolickou stranu, která celou aféru využívala ve vlastní úspěch ve volbách.

Všechny zmíněné spory Masarykovi na jednu stranu přinesly popularitu, a na stranu druhou v nich musel čelit kritice, nevraživosti a v některých případech i dočasnému vyloučení ze společnosti. Masaryk se tím však nikdy nenechal odradit. Tvrdě bojoval za to, co považoval za pravdivé a za spravedlivé, a stejně tak se stavěl i k mandátu poslance.

Takže teď se podíváme na to po tomto, řekl bych, po tomto dalším bloku, tak se podíváme na to, jak tedy se formovaly ty Masarykovy názory na demokracii a jaký byl tedy Masarykův vstup do politiky, abychom si přesně vysvětlili, jaký je tedy základ nebo počátek české demokracie, českého státu, abychom uvedli, abych uvedl do podrobnějšího kontextu právě ten váš návrh o korespondenční volbě. O tom tady od začátku přece hovoříme. Je to o demokracii, o ústavě, přesně o tomto je. A mluvit o Masarykovi je namístě, protože tím se tady často lživě zaštiťují představitelé vládní pětikoalice. Protože když to tady čtete, tak vy děláte věci, které jsou v rozporu s tím. Už jste to tady slyšeli mnohokrát. Takže až se bude

zase někdy zaštiťovat, tady paní Pekarová Adamová bude klást někde věnec s premiérem Fialou k soše Masaryka, tak by taky si měli něco přečíst, co Masaryk ve skutečnosti prosazoval, a že oni prosazují úplně něco jiného, dokonce i v přímém protikladu. Myslím si, až to zase příště uvidíme, tak uvidíme, jaká je to zase jejich řekl bych do jisté míry komedie, protože kdyby to brali vážně, tak prosazují tyhlety věci, o kterých tady hovoříme.

Takže Masaryk jako poslanec říšské rady. Z jejich strany je to komedie. Pietní akt je hezký a je to namístě tam dát ten věnec, to je namístě. Ale od pokrytců, kteří ve skutečnosti jednají úplně jinak a proti tomu, co prosazoval Masaryk, tak to je, to mi připadá jako komedie a pokrytectví. Jinak Masaryka je samozřejmě vhodné si vážit. To je jasné, proto taky se tady tomu věnuju ostatně. Takže až se budete odkazovat na odkaz Masaryka, tak abyste věděli vlastně, na co se vůbec odkazujete a že děláte úplně něco jiného.

Masarykův vstup do politiky byl spojen se dvěma dalšími osobami. A jenom připomenu, že Masaryk byl ten, kdo prosazoval referendum, jenom pro vaši informaci, akorát že mu to neprošlo v tom parlamentu tenkrát. Takže vy se odkazuje na někoho, kde jednáte v přímém rozporu s tím, co on prosazoval. To prostě je neuvěřitelný, co předvádíte. A provládní média to ještě vždycky adorujou. Přitom místo aby se upozornilo na to, že jednáte přímo v rozporu.

Masarykův vstup do politiky byl spojen se dvěma dalšími osobami. A zase říkám, ne všechna média jsou provládní, to vůbec neříkám. Ta některá z těch médií, která jsou pro vládní. Naopak si všímám, že značná část médií naopak jsou tam... jsou tam novináři, kteří se snaží být vyvážení.

Všechny tři spojoval – pardon, Masarykův vstup do politiky byl spojen se dvěma dalšími osobami, s jeho kolegy a přáteli Josefem Kaizlem a Karlem Kramářem. Všechny tři spojoval jejich realisticko-politický program a účast na redakci časopisu Athenaeum. Kaizl jako bývalý staročeský poslanec měl z nich nejvíce politických zkušeností, Masaryk měl zase silný vliv u univerzitních studentů a Kramář zabezpečoval přímé styky s Vídní, kde tehdy pracoval jako soukromý vědec.

K publikování jejich realistického programu potřebovali vlastní politický časopis, ve kterém by program otiskli. Athenaeum se k těmto účelům využít nemohlo, a to ze dvou důvodů. Za prvé Athenaeum bylo vědecko-kritickou revue a za druhé v důsledku rukopisných bojů ztratilo čtenáře. Na Masarykovo doporučení se proto roku 1888 obrátili na redaktora časopisu Čas Herbena, se kterým navázali spolupráci. Ambice realistů prozatím nebyly směřovány k vytvoření vlastní politické strany, ale k jednání s mladočechy a se staročechy a k rozhodnutí se, k jaké politické straně se přidají. V prosinci roku 1890 byla nakonec podepsána dohoda o vstupu realistů Kaizla, Masaryka a Kramáře do mladočeské strany. V dohodě mezi realisty a mladočechy byla deklarována shoda ve všech hlavních částech politického programu a z toho vyplývající potřeba spojit se v jeden politický celek. Vítězství mladočeské strany ve volbách v březnu roku 1891 tak znamenalo pro Masaryka a jeho dva spolupracovníky vstup do vídeňského parlamentu, takzvané říšské rady. Masaryk byl zvolen za mladočechy v jihočeském volebním obvodu, čímž byla zahájena jeho poslanecká kariéra. Mladočeši ve volbách celkově získali 37 mandátů z 39 možných, čímž z politické scény vytlačili staročechy.

Odstartovalo to novou éru české politiky. Mladočeská, tedy Národní strana svobodomyslná, a staročeská, tedy Národní strana, byly předními politickými stranami, které hájily české zájmy ve vídeňském parlamentu.

Masarykovo politické působení ve vídeňském parlamentu netrvalo celé volební období. Začalo první schůzí říšské rady v dubnu 1891 a skončilo jeho dobrovolným složeným mandátu v září roku 1893. Během této doby měl Masaryk ve vídeňském parlamentu jedenáct větších projevů. Šest z nich se týkalo nutnosti reformy školství, dva jeho projevy kritizovaly

administrativu rakousko-uherské monarchie v okupované Bosně a Hercegovině a ve třech dalších se vyjadřoval k sociálním a politickým otázkám monarchie.

Jeden z Masarykových projevů věnujících se politickým otázkám Rakouska-Uherska otevíral i otázku postavení Čechů v monarchii. Masaryk uvedl, že právě tato otázka je jednou z nejdůležitějších, kterou by vídeňský parlament měl řešit. Masaryk v projevu tvrdí, že Čechům nejde o rozbití Rakouska-Uherska a o vytvoření samostatného českého státu, ale o vyřešení české státoprávní otázky. Dále podotýká, že český národ se chce uplatnit jako národ politický, chce mít taková politická práva, která mají i ostatní národy. Tímto požadavkem tak český národ vystupuje jednoznačně proti centralismu, který je zdrojem politické nesvobody. Masaryk v projevu uvádí, že český národ se nespokojí s tím, aby jeho státoprávní nároky byly uznány pouze teoreticky či na papíře, protože nyní si již Češi plně uvědomují svoji cenu. Neustoupí proto od požadavku svobodného politického vývoje, který bude zajištěn všeobecným volebním právem. Ve svém projevu tak Masaryk vyjádřil snahy a cíle českého národa na konci 19. století. Cíle a přání českého národa byly sice ve vídeňském parlamentu vyslyšeny, avšak vyhověno jim nebylo.

Jak již bylo výše napsáno, v roce 1893 se Masaryk vzdal poslaneckého mandátu a spolu s tím odešel z mladočeské strany. Ve svých vzpomínkách uvedl, že se tak stalo kvůli konfliktu, do kterého se s mladočeskou stranou a potažmo s Grégrem dostal. Šlo o to, že se místodržitel českých zemí František Thun pohrdavě vyjádřil o Češích. Řekl, že každý Čech je buď hulvát, nebo líbá ruku. Masaryk se o výroku zmínil několika lidem ve straně a brzy poté se Thunův výrok ocitl v českém tisku. Masarykovi bylo tehdy vyčítáno, že to straně řádně neohlásil. Kromě toho vyšel v časopisu Čas, který redigoval Masaryk, ostrý článek proti Grégrovi. Autorství článku bylo chybně přičteno Masarykovi a ten se tak dostal do sporu i s Grégrem. Tehdy se Masaryk rozhodl ze strany odejít.

Svým odchodem Masaryk demonstroval více nesouhlas s politikou mladočechů než dotčenost z konfliktu se stranou a s Grégrem. Míněno tím zejména... Pardon. Masaryk uvedl, že jemu se mladočeská politika nelíbila svou dvojí tváří. V Praze byla plná radikalismu a ve Vídni byla submisivní a spokojovala se s maličkostmi. Kromě toho se Masaryk přiznal, že jeho odchod byl ovlivněn i jeho pocity, cítil se v politice slabý. Odchodem z oficiální politiky však jeho politicko-národní aktivita neskončila. Spíše chtěl dělat politiku nepolitickou, která by probouzela zájem českého národa o věc národní. Masaryk se proto začal věnovat studiu českých dějin, z čehož vzešla jeho díla týkající se české historie, osobností českých dějin a českého politického programu. K dílům napsaným v tomto období patří zmíněná Česká otázka.

Masaryk se ke stranické politice vrátil až po sedmi letech v roce 1900, kdy založil vlastní stranu, Českou stranu lidovou, častěji nazývanou stranou realistickou. Na jejím vzniku a vedení se kromě Masaryka podílely i další osobnosti jako František Drtina, Jan Gebauer, Jan Herben a Edvard Beneš. Nově vzniklá strana se plně hlásila k programu realistů. Jejich politický program požadoval všeobecné volební právo, demokratizaci politického systému, sociální reformy, decentralizaci Rakouska-Uherska a vytvoření nezávislých územních celků. Jednalo se o stranu spíše umírněnou, která prosazovala drobnou politickou práci. Členové strany byli intelektuálové a mnozí z nich i univerzitní učitelé. Ačkoliv si strana nezískala velkou podporu voličů, nedá se jí odepřít její společenský význam.

V roce 1906 došlo ke spojení České strany lidové se stoupenci pokrokového listu Osvěta lidu a k vytvoření nové České strany pokrokové. Spojení těchto dvou politických subjektů bylo zdůvodněno redaktorem Osvěty lidu Aloisem Hajnem na valném sjezdu České strany pokrokové. Hajn tvrdil, že spojením došlo k vytvoření jednoho politického tělesa, které tak bude mít větší šanci obstát proti koalici tří nově vzniklých stran a také proti feudálnímu konzervatismu. Hajn uvedl, že vznik pokrokové strany chce inteligenci a lidovým vrstvám umožnit, aby mohly být znovu politicky aktivní. V čele nově vzniklé strany stál i nadále Masaryk. Alois Hajn, mluvčí pokrokové skupiny seskupené kolem časopisu Osvěta lidu, byl

bývalým Masarykovým žákem, který navštěvoval jeho přednášky v letech 1890–1891. I poté, co již z univerzity odešel, nepřestal s Masarykem udržovat styky. Často s ním diskutoval o úkolech české politické delegace ve Vídni a o strategii, kterou by česká delegace měla mít. Hajn píše, že Masarykovy názory mu byly již tenkrát sympatické.

Spojení Masarykových a Hajnových stoupenců v jednu politickou stranu se v tomto světle jeví jako zcela přirozené. Sloučení dvou pokrokových skupin tedy nebylo výsledkem pouze politické strategie, nýbrž bylo iniciováno především jejich stejným ideovým základem, přesvědčením o potřebě realismu v české politice. Díky České straně pokrokové se Masaryk v roce 1907 znovu dostává do říšské rady, přestože strana patřila k malým a volebně nepříliš úspěšným politickým subjektům. (Konzultace s poslancem Rozvoralem.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Nevyrušujte pana předsedu v projevu prosím.

Poslanec Tomio Okamura: V parlamentních volbách... Zase mi nezafungoval signál a já jsem chtěl kafe, tak jsem rád, že Radek přišel. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, jenom pro pořádek. Ujal jsem se řízení schůze. Poprosím vás, zkuste mi jenom přiblížit, jak váš projev ještě stále souvisí s projednávaným tématem, abych se poptal na...

Poslanec Tomio Okamura: Vždyť to tady říkám pořád dokola, protože vy korespondenční volbou... Tak já začnu znovu tedy s tím projevem, protože jako tohle... (Smích a potlesk.) Já vám to přiblížím. Je to vaše žádost na přiblížení.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Z mé strany to není provokace. Já se skutečně pouze ptám jako řídící schůze...

Poslanec Tomio Okamura: Tak já se vás včas ptám, jestli vám mám vysvětlit, jako že tady někteří poslanci sedí celou dobu, proč mluvím o těchto věcech v souvislosti s korespondenční volbou, tak já vám to řeknu a jedeme znovu a pokračuji i – já budu pokračovat i zítra. Tak se rozmyslete, protože já nebudu vám ve vládní koalici, nezlobte se na mě, vysvětlovat, to si řekněte vzájemně, jaká je návaznost mého projevu. To na mě nemůžete chtít přece! To si předávejte řízení ve vedení Sněmovny! Vždyť my, když jsem tam byl já, tak mi udělali poznámky kolegové. Nevím, kdo tam byl tedy před vámi, nebo jsme byli domluvení, ale pane místopředsedo, já budu vstřícný. Tak jenom krátce. Vy navrhujete porušení ústavy a zásah do demokracie návrhem zákona o korespondenčních volbách. A já tady popisuju celou dobu, na čem je česká demokracie založená. Mluvím tady o Masarykovi, kterého máte všichni rádi a máme ho rádi, tak tady popisuju, jakým způsobem se formovala česká demokracie a formovala se vlastně i česká ústava a z čeho to vychází, a vy najednou do toho prostě přistupujete úplně zásahem, který je v rozporu s českou ústavou. A protože se to týká 10 milionů lidí, když to hodně tedy zjednoduším, to hodně zjednoduším, a toho se to týká, takže je to širší, ale vy kdybyste nenavrhovali tenhle zákon, že to ovlivní volby 10 milionů lidí, tak nemusím šíře hovořit. Kdyby se to týkalo pár set lidí, tak tady takhle nestojím. Kdyby to bylo zásadní, že někdo chce někoho vraždit, tak to je jasný. Jako já nevím, co na tom jako mám už víc...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Nechtějte na mně, abych to četl teď znovu. Vždyť už jsem se dostal do poloviny. (Pobavení v sále.) No, já už jsem na straně... já jsem ve střední části projevu, nepočítám úvod, ale tu střední pasáž mám na 100 stran a už jsem u strany 70. Nepřivádějte mě k zoufalství, jo?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já jsem pouze chtěl, že jsme v souladu s jednacím řádem. Pochopil jsem vaši strategii. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Už jsem se naprogramoval, že už jsem devět hodin nešel na WC, ale ještě samozřejmě...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: V tento moment neřeším vaši fyziologii, mě zajímá soulad s jednacím řádem.

Poslanec Tomio Okamura: Ne, problémy nemám. Mně se nechce, takže všechno v pořádku. (Předsedající: Prosím, pokračujte.) To ještě bude trvat, než se mi bude chtít. Všechno jsem si připravil už včera totiž. (Pobavení.)

Takže spojení Masarykových, Hajnových stoupenců v jednu politickou stranu... Protože... Podívejte se, no, už nebudu, já půjdu věci, já už vás tady nechci zase... já nechci zdržovat prostě. Takže spojení Masarykových a Hajnových stoupenců v jednu politickou stranu se v tomto světle jeví jako zcela přirozené.

Protože já vám chci prostě říct, že vy, když takhle zasáhnete do té ústavy a takhle prostě překopete, že nesplňuje to tu rovnost a nesplňuje to tu tajnost, tak prostě ten vývoj té české ústavy, toho českého státu a toho demokratického prostředí měl prostě zásadní vývoj, který se postupně formoval a prostě nelze, se snažím vysvětlit, pane místopředsedo, abych to tady ještě řekl, nelze přece, se vám tady snažím vysvětlit, když to má takovýhle dlouhý konsekvence prostě, jako jak se to formovalo, jak ta Česká republika se vyvíjela s těmi českými občany, jak postupně se vyvíjel volební systém, tak já se tady snažím vysvětlit, že nelze takhle přijít prostě s poslaneckým návrhem, s kterým prostě úplně překopete rok před sněmovními volbami, a já se vám snažím vysvětlit, že to prostě je špatně, tenhle ten návrh. Z hlediska ústavního, z hlediska legislativního, z hlediska historického, z hlediska i toho tatíčka Masaryka, prostě o tomto tady mluvím, jo. Tak když jste přišel, tak vám jsem to ještě tedy vstřícně vysvětlil. Tak už teď půjdu k věci. Ostatně to se snažím celou dobu. Tak jo, takže takhle je to, jo? Takže zas na mně, jako když se to týká 10 milionů občanů v České republice, tak na mně nechtějte, abych jako se k tomu nevyjádřil.

Takže spojení Masarykových a Hajnových stoupenců v jednu politickou stranu se v tomto světle jeví jako zcela přirozené. Sloučení dvou pokrokových skupin tedy nebylo výsledkem pouze politické strategie, nýbrž bylo iniciováno především jejich stejným ideovým základem, přesvědčením o potřebě realismu v české politice. Díky České straně pokrokové se Masaryk v roce 1907 znovu dostává do říšské rady, přestože strana patřila k malým a volebně nepříliš úspěšným politickým subjektům. V parlamentních volbách roku 1907 získala strana dva mandáty a v roce 1911 už pouze jeden mandát, a to Masarykův. Takže prostě něco, co se tady formovalo jako – děkuju za ten dotaz, ale tím pádem se musím vyjádřit, ale o to déle, že jo, samozřejmě – tak jako něco, co se tady formulovalo desítky let, vůbec ta příprava toho českého státu a ústavy, pak se to tady formovalo i během nějakého nelibého období, samozřejmě, že jo, a tak dále, se to tady formovalo další roky. A ten systém si postupně sedal, není zpochybňován, není napadán. A teď vy přicházíte, abych to tady ještě dovysvětlil, s těmi dvěma zákony, jak o korespondenční volbě, tak novela zákona o státním občanství, kde poslaneckým návrhem bez jakéhokoliv prodiskutování v širší veřejnosti, ale i s odborníky, když už jsem jenom... to zůstanu mimo tady Sněmovnu, tak najednou prostě měníte úplně na

solar, měníte systém úderem na solar, který se tady formoval, prostě já to se vám tady snažím vysvětlit postupně jako, jo? A ještě to budu vysvětlovat taky, jako abyste si to uvědomili, že to je špatně. Protože to takhle nejde, přece to takhle vystřelit od boku, takovouhle věc, jako která ještě... Notabene když se to týká prostě korespondenční volby pro lidi, kteří z hlediska té závažnosti tedy, kteří tady ani nemají potom odpovědnost za to, jak volili, protože tady s námi nežijí, což jenom pro vaši informaci, jste tady nebyl, to jsou citáty ústavních právníků, jak Univerzita Karlova, tak Masarykova univerzita. To není můj citát. Takže vy to opravdu úplně... To je prostě návrh, který jde mimo úplně ten vývoj České republiky a úplně mimo i ústavnost, všechno. Takže proto tady o tom takhle mluvím a proto tady takhle za to bojuju. Bojuju za dodržení ústavy a demokracii. Aby se to neohýbalo takhle účelově, protože zrovna teď náhodou je tady nějaká koalice z hlediska historie celé České republiky dlouhé, teď najednou je ta koalice, která má problém s preferencemi, tak to ohnu. To by se prostě nemělo dělat! Protože náš stát má nějaký vývoj, má to nějakou historii, má to nějakou ústavnost, jsou tady nějaké zákony. A já se snažím tady celou dobu vysvětlit, že to takhle prostě nelze, a připomenout vám to, z čeho to všechno vycházelo, z čeho se to všechno formovalo a že nelze takhle najednou, ještě notabene poslaneckým návrhem, takhle to řešit. Takže takhle jsem vám to trošku vysvětlil, no. Děkuju.

Masaryk se v roce 1907 i v roce 1911 rozhodl do vídeňského parlamentu kandidovat na Moravě, a to za Valašsko. Jednalo se o okres, kde Českou stranu pokrokovou téměř nikdo neznal. Za Masarykem stála jen nepočetná, pokrokově smýšlející inteligence z Valašského Meziříčí v čele s lékařem Janem Krajcem. Jeho protikandidátem byl kroměřížský knihkupec Vilém Povondra, který kandidoval za katolickou stranu lidovou. Ta proti Masarykovi zahájila kampaň, ve které připomínala jeho dřívější boje a veřejné konflikty. V souvislosti s rukopisnými boji ho líčila jako nevlastence a Masarykovo vystoupení za osvobození Hilsnera – ho označila za židovského zaprodance. Byla to katolická strana lidová. Katolická strana lidová nezapomněla zmínit ani aktuální konflikty, které Masaryk s katolickou církví měl. Masaryk tak musel v předvolebním období – a vidíte, že nejsem zlý jazyk, abych to spojoval s vámi, s lidovci, jenom to tady jako cituju. Masaryk tak musel v předvolebním období čelit všemožným pomluvám a útokům katolických protivníků. Protože to už jsou jiný lidi, že? I přes všelijaké útoky si Masaryk zachoval klidnou mysl a prohlásil: Budu-li zvolen, znamená to práci, nebudu-li zvolen, budu pracovati také.

Když byla sokolovně ve Valašském Meziříčí v březnu roku 1907 zahájena volební schůze, přišli na ni lidé nejen z města, ale i z vesnic, aby slyšeli a viděli konfrontaci Masaryka a představitelů katolické klerikální strany. V první debatě bylo Masarykovi vyčítáno, že psal ve svých publikacích, že chce stvořit nové náboženství, a byl uveden citát z Bible, kde za něco takového hrozí prokletí. Masaryk, který měl u sebe také Bibli, z ní citoval hymnus lásky. Poté odpověděl, že každý křesťan by měl s hymnem lásky chodit na své nepřátele, nikoliv s hrozbou prokletí. I v ostatních debatách a konfrontacích Masaryk úspěšně obhájil své přesvědčení a jednání proti útokům katolické strany, lidové katolické strany. Z debat tak v očích valašského lidu vyšel jako vítěz. To se projevilo ve výsledku voleb, ve kterých Masaryk porazil Povondru s počtem hlasů 4 136. Povondra ve volbách získal 3 336 hlasů.

V roce 1907 bylo uzákoněno všeobecné hlasovací právo. Vidíte, že o tom mluvím? Všeobecné hlasovací právo, což výrazně změnilo českou politiku. Ukončila se tím éra velkých stran, staročeské a mladočeské, otevřel se prostor pro vznik a úspěch stran menších, které se zaměřovaly na konkrétní skupiny obyvatel, například katolíky, zemědělce, dělníky, intelektuály a jiné. Ve svém druhém poslaneckém období měl Masaryk v říšské radě řadu projevů, ve kterých se snažil poukázat na témata, která by měla být parlamentem řešena. V několika projevech prosazoval svobodu vědy a vysokých škol proti klerikalismu.

V dalších svých vystoupeních se Masaryk vyjadřoval k hospodářské a zahraniční politice, k anexi Bosny a Hercegoviny a k česko-německému vyrovnání. V jednom z projevů hájil zájmy valašských občanů, kteří ho do říšské rady zvolili, a to předložením návrhu na

poskytnutí státní podpory valašským obcím. V mnohých projevech vystoupil Masaryk proti konfiskaci v českých časopisech jako Čas, Osvěta lidu, Pokrokové listy, Naše doba, Macharova čítanka, Vzdělání lidu a dalších, kterým rakousko-uherská vláda zabavila některé články či jejich části, čímž porušila svobodu tisku. První Masarykův projev v říšské radě v červenci roku 1907 se týkal problémů českého národa. Jeho řešení viděl Masaryk v tom, že český národ získá svobodu a demokracii. Tvrdil, že demokratizací politiky, sněmovny a všech rakouských institucí by se vyřešily vnitřní problémy monarchie. Mluvil proto o nutnosti rozšíření všeobecného volebního práva do zemských sněmů a o prosazení volebního práva pro ženy. Kromě toho se Masaryk ve svém projevu zabýval důležitostí sociální reformy. Poukázal na výsledky voleb v české části monarchie, kde sociální demokraté získali většinu hlasů. Tvrdil, že z výsledků voleb lze vyčíst, co nejvíce trápí český lid. Politici by se proto na přání lidu měli připravit a prosadit sociální reformu. V dalším ze svých projevů Masaryk jednoznačně vystoupil proti anexi Bosny a Hercegoviny, kterou označil za neoprávněnou. Poukázal na to, že měla být zástupcům bosensko-hercegovinského lidu položena otázka, zdali chtějí být k Rakousko-Uhersku připojeni. Masaryk odmítl přístup, kterým anexi ospravedlňovala rakouská vláda. Ta tvrdila, že faktický stav, že Rakousko-Uhersko 30 let spravuje území Bosny a Hercegoviny, vytváří stav právní, tedy oprávněnost k zabrání tohoto území. Masaryk poznamenal, že anexe dosvědčila přetrvávající absolutismus škodící monarchii.

Kovtun píše, že Masaryk se svými vystoupeními v říšské radě snažil o probuzení zkostnatělého Rakousko-Uherska k životu, k demokracii a k pokroku. Jeho pokusy o změnu postavení českého národa v monarchii neuspěly, protože jakákoliv změna byla v rozporu s cíli rakouské vlády. Ta chtěla zachovat status quo, tedy udržet tradiční centralistickou monarchii a neměnit postavení žádného slovanského národa. Rakouská vláda byla přesvědčena, že monarchii lze udržet pouze tím, že nebude docházet k výraznějším změnám. Její přístup se však ukázal dlouhodobě neudržitelný. Monarchie na svou nechuť přizpůsobit se a akceptovat nové požadavky doby doplatila svým rozpadem. V roce 1908 si Rakousko-Uhersko násilně připojilo Bosnu a Hercegovinu ke své monarchii, a to bez souhlasu ostatních evropských mocností.

Teď se už zaměřme konkrétně, protože to je to, kde právě je přesně také ta souvislost s tím vaším návrhem na korespondenční volbu, na tu změnu toho systému. Připomeňme si Masarykův boj za vznik českého státu, jak se to formovalo, a porovnat to s tím vaším přístupem k té věci.

Emil Ludwig píše, že Masaryk se již od mládí ve svých studiích vyjadřoval pro evoluci a pokrok. Nikdy nepatřil k zastáncům revoluce, kterou považoval za politický radikalismus a primitivismus. Krátce předtím, než začala první světová válka, došlo u Masaryka k posunu jeho myšlení. Začal tvrdit, že revoluce může být morálně dovolena v případě, že se jedná o obranu proti útlaku, nebo v případě, že revoluce hájí svobodu a spravedlnost. Masaryk tedy říká, že revoluce je přípustná, pokud je nezbytná. Kovtun uvádí, že Masaryk v roce 1910 při oslavě svých šedesátých narozenin prohlásil, že Rakousko-Uhersko by si zasloužilo položit pod něj dynamit a vyhodit jej do povětří. O tři hodiny později Masaryk píše, že nevěří v rozpad monarchie a že ví, že Rakousko-Uhersko dále potrvá. Proto je třeba se zasadit o jeho přeměnu a něco z něho udělat.

Masarykovo předválečné uvažování bylo plné skepse a pesimismu o životaschopnosti Rakouska-Uherska. Tížilo ho vědomí, že český stát je součástí nefungující a chátrající monarchie, která mu brání ve vlastním svobodném pokroku a vývoji. Současně si uvědomoval, že změnu a zánik Rakouska-Uherska by mohla přinést zřejmě jen revoluce a válka, což ale Masaryk bytostně odmítal. Pro něho je jedna věc bránit se násilí a druhá věc je vytvářet násilí nové. Právě vytváření nového násilí je nevyhnutelný důsledek revoluce.

Ačkoliv Masaryk s válkou a revolucí nesouhlasil, nebylo v jeho silách ovlivnit světové dění. 28. července 1914 vypovědělo Rakousko-Uhersko válku Srbsku. Ta se brzy rozrostla do

celoevropského válečného konfliktu známého jako první světová válka. V ten okamžik to byl právě Masaryk, kdo se tehdy postavil do čela zahraničního odboje proti monarchii.

Jenom, pane místopředsedo, abyste věděl, popisuji, v jakých těžkostech se rodila česká státnost a v jakých těžkostech se rodilo vlastně formování české demokracie a ústavy, aby bylo jasné, proč... Doufám, že se shodneme na tom, že to je snad závažné téma, ne? Závažnější než tady teď zrovna... Tady desítky let Masaryk na tom pracoval, pracovali na tom i další vlastenci. Vy teď přicházíte s poslaneckým návrhem na korespondenční volbu. Je potřeba si uvědomit tyhlety souvislosti. Vy si to neuvědomujete ve vládní koalici, tak proto vám to tady vysvětluji. Že to není jen tak, že vy teď si lusknete a ohnete volební zákon, které je v rozporu s ústavou. Ta česká státnost, československá státnost, to všechno mělo dlouhý vývoj, často prolitý krví samozřejmě, doslova, mučením a vším možným, a vy to teď tady prostě hodíte do koše. Jenom proto, že se chcete udržet za každou cenu u vlády, tak prostě tady ohýbáte věci, které se tady formovaly velmi dlouho dobu. Proto to tady říkám.

Jan Galandauer se zamýšlí nad tím, jak došlo k přeměně Masaryka pacifisty a odpůrce radikalismu v Masaryka revolucionáře. Galandauer píše, že Masaryk sám se snažil tuto otázku zodpovědět ve své knize Světová revoluce, kde tvrdil, že poslední roky před válkou lépe poznal mravně degenerovanou habsburskou dynastii. Masarykův poměr ke státu byl dán mravností, a jelikož habsburská monarchie v čele s monarchou pro něj mravná nebyla, opravňovalo ho to k přímé akci proti takovému soustátí.

Když propukla válka, pobýval Masaryk na prázdninách v saském Žandově. V Německu byla tehdy vyhlášena mobilizace, která znemožňovala jeho návrat do Prahy. Musel tedy počkat v Německu, kde mezitím pozoroval přípravy německé armády na válku. Masaryk vzpomínal, že mu v tu chvíli imponoval německý smysl pro pořádek a řád, a uvědomoval si, že bude těžké Německo porazit. Oproti tomu věděl, že Rakousko-Uhersko bude brzy válkou vyčerpané. Když nakonec dojel do Prahy, byl tam svědkem toho, jak čeští chlapci a muži nedobrovolně a s odporem rukují. V ten moment se Masaryk rozhodl, že musí něco dělat. Svědomí poslance mu nedovolovalo sedět doma se založenýma rukama, zatímco ostatní Češi jdou do války. Masarykův první počin byla dvojí cesta do Nizozemska.

Mimochodem, já tady trošku odbočím, jo? Já vím, že je to trošku... Já vůbec nechápu, když vždycky čtu o těch Ukrajincích, co tady páchají ty trestné činy násilného charakteru, teď zase byl ten trestný čin, že dostal podmínku za pokus o znásilnění a loupež, v Plzni to bylo, že ano? Proč ho nevyhostíte? Ať jde do první linie na Ukrajinu. Co si to dovoluje vůbec, páchat kriminalitu a trestnou činnost v České republice? Co tady vůbec dělá takový člověk? Co si to dovoluje! Jak to, že to toleruje vaše vláda vůbec! Prostě kdo tady spáchá takový násilný trestný čin – vyhostit okamžitě snad! Ne? A jestli to nejde, tak upravte zákony. Jenže vám je to ukradené, protože jste ukrajinská vláda. Vždyť ten člověk teď zase chodí po ulici a může to zopakovat na českém občanovi. Já říkám, já bych ho vyhostil na Ukrajinu a hezky narukovat, když má sílu tady znásilňovat ženské a páchat trestnou činnost. Ale vy tady ty lidi tolerujete a vy tady ty lidi podporujete, vaše Fialova vláda, když už jsem u toho tedy. Teď jsem to trošku to – ale tady přesně se mluví o tom, jak čeští chlapci a muži nedobrovolně, s odporem rukují, tak o tom narukování, teď mi to přišlo, v té době, ale je to úplně jiná konsekvence, že jo? Ale já vůbec nechápu, proč tady ti ukrajinští mladí zdraví chlapi... A někde jsem četl, ony to nedovolujou české zákony. Tak hlavně, že tam posíláte peníze! Naše! My jsme proti posílání zbraní na Ukrajinu. A většina lidí podle průzkumu, který odvysílala i Česká televize, většina občanů je proti posílání zbraní na Ukrajinu. My jsme jediní, kteří jsme tady hlasovali proti. Většina je to... Vy jste mě za tenhle názor málem tady ukamenovali, v uvozovkách, loni. Jsem pyšný na to, že jsme jediní, kteří stojí za většinou českých občanů. Průzkum České televize to byl. Teď asi měsíc starý. Takže já říkám jenom, heleďte, proč tady ti lidi jsou? Mně píše spousta českých občanů, jak to, že to pětikoalice toleruje? Znásilnění, kriminalita, všechno. Náš návrh je vyhostit, potrestat. Vyhostit a hezky ať jsou odvedeni na frontu. Vždyť je Ukrajinec, jsou to ukrajinští občané. Co tady dělají? Co si to dovolují vůbec tady páchat

trestnou činnost, cizinci? Ať se tady chovají slušně. Jestli tady někdo pracuje a je potřeba na pracovní místo, ať se chová slušně!

Mimochodem ve Spojených arabských emirátech, tam jsem slyšel, že to mají také. Okamžitě vyhoštění. Proto je tam také bezpečno a sekají všichni dobrotu. Tam samozřejmě na těch pracovních pozicích pracují Filipínci, Pákistánci, těch je tam hodně, Indové. Je to blízko, to jsou tyhle země. Filipínci proto, že umí anglicky dobře, protože tam na Filipínách, kdo tam třeba nebyl nebo neví, tak tam je to jeden z úředních jazyků, třeba kdo neví, ale proto jsou zrovna ty Filipíny. Kdo byl v Emirátech, se třeba ptal, proč je tam tolik Filipínců. Tam je to o té jazykové věci. Ale teď jsem trošku odbočil. Prosím vás, to samé Pákistán, Indie.

Ale já jsem jenom chtěl říct, proč nežádáte, aby narukovali odtud? Já to nechápu. Kriminálník do první linie. Hned. Hned, ať jde! A ještě všichni k tomu mlčí!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: To nesouvisí s projednávaným bodem. Bavíme se o změně volebního systému. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Víte, já si tady stejně budu říkat, co chci, tak mě od toho pultu tady...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Budete postupovat v souladu s jednacím řádem. Nebudete si dělat, co chcete. Pokračujte v projevu, který souvisí s tématem.

Poslanec Tomio Okamura: Tak vy neschvalujte, když mám výhrůžky smrtí! Jako to, co jste řekl minulý rok v Partii na Primě, kde mi vyhrožovali smrtí...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pokračujte v projednávání bodu. Držte se tématu.

Poslanec Tomio Okamura: Neskákejte mi do řeči!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Budu vám skákat do řeči v okamžiku, když porušujete jednací řád.

Poslanec Tomio Okamura: Vy jste řekl, jak se do lesa volá, tak ozývá. Já jsem se vás ptal, jak jsem volal. Vy jste schvaloval výhrůžky smrtí vůči mně.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Nic takového se nestalo. Pokračujte v projednávaném bodu...

Poslanec Tomio Okamura: To víte, že jo! Vždyť já jsem zveřejnil ten záběr! Tak to zveřejním znova. Znova zveřejním to video!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pokračujte v projednávaném bodu. Pokračujte v projednávaném bodu.

Poslanec Tomio Okamura: Partie na Primě. Vy nemáte žádné morální právo vůbec takhle na mě mluvit!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pokračujte v projednávaném...

Poslanec Tomio Okamura: Vy jste schvaloval výhrůžky smrtí vůči mně!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Držte se projednávaného bodu.

Poslanec Tomio Okamura: Vy jste schvaloval výhrůžky smrtí vůči mně! Partie televize Prima – přímý přenos.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Neschvaloval a držte se projednávaného bodu.

Poslanec Tomio Okamura: Ano. Ano. Na otázku, co říkáte na výhrůžky smrtí, jste řekl: jak se do lesa volá, tak se ozývá. A jak jsem do lesa volal?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pokračujte v rámci projednávaného bodu.

Poslanec Tomio Okamura: To jste řekl. Citát Partie televize Prima. Vy jste politickej gauner normální! Schvalujete výhrůžky smrtí vůči mně!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pokračujte v projednávaném bodu a držte se jednacího řádu.

Poslanec Tomio Okamura: A jestli mi budete skákat do řeči, tak to tady budu opakovat pořád! Schvalujete výhrůžky smrtí! Bartošek, KDU-ČSL.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: To není pravda. Držte se projednávaného bodu.

Poslanec Tomio Okamura: Partie televize Prima. Já jsem to video zveřejnil také. Je to pravda. Na to jste odpověděl, jak se do lesa volá, tak se z něj ozývá. Jak kdo volal do lesa? jsem se vás ptal.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Držte se projednávaného bodu! Projednáváme...

Poslanec Tomio Okamura: To je neuvěřitelné!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: kterým se mění projednávání...

Poslanec Tomio Okamura: A neskákejte mi do řeči, dvouprocentní strano!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, pokračujte v projednávaném bodu.

Poslanec Tomio Okamura: My máme preference pětinásobné než vy, zastupujeme voliče! Neskákejte mi do řeči, dvouprocentní strano!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vás vedu k pořádku a říkám, pokračujte v projednávaném bodu.

Poslanec Tomio Okamura: Vy kdybyste kandidovali samostatně, tak už tady ani nejste, tak se držte zpátky! Co si to dovolujete vůbec? Schvalovat výhrůžky smrtí vůči mně?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vedu vás k pořádku. Držte se jednacího řádu a prosím, pokračujte ve svém projevu.

Poslanec Tomio Okamura: Já mám přednostní právo, budu si tady... Já mluvím ke korespondenční volbě, k volebnímu systému, k narušení demokracie v České republice, tak přestaňte mi skákat do řeči! Jo?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Ano, pokračujte v...

Poslanec Tomio Okamura: Pan Bartošek, místopředseda KDU-ČSL, který schvaluje vyhrožování smrtí mojí osobě! Říkal jste...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: To není pravda. Pokračujte v projednávaném bodu.

Poslanec Tomio Okamura: No jasně že to je pravda. Každý si to může přehrát. Partie televize Prima. Já jsem to také zveřejnil, to video.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pokračujte v projednávaném bodu prosím.

Poslanec Tomio Okamura: Na otázku, mluvili jsme o výhrůžkách mojí osobě a vás se ptali, ptali jsme se na to, teď nevím, jestli já, nebo paní Tománková, ptali jsme se a vy jste na to odpověděl, jak se do lesa volá, tak se z něj ozývá.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, vy jste si velmi dobře vědom, že z pozice řídícího schůze, nemůžu reagovat. A já vás pouze vedu k pořádku, abyste pokračoval v projednávaném bodu...

Poslanec Tomio Okamura: Tak nemluvte!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: A tím je změna volebního zákona.

Poslanec Tomio Okamura: Tak mi neskákejte do řeči, protože já mluvím o demokracii, o svobodě a už mě zase cenzurujete! Protože vám není pohodlné, že říkám, že jste říkal, že jste schvaloval vyhrožování smrtí.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Což není pravda a prosím, pokračujte v projednávání tohoto bodu.

Poslanec Tomio Okamura: Je to pravda a všichni se na to můžou podívat. Podívejte se na ty reakce, když jsem to zveřejnil. Tam tisíc lidí bylo v komentářích. Necenzurovaný sestřih jsem zveřejnil. Vyhodnotili si to všichni.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Jednáme o novele zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony.

Poslanec Tomio Okamura: Tak. Já jdu k věci a vy už mi neskákejte do řeči, ať můžu pokračovat. Místo abyste řekl, že odsuzujete výhrůžky smrtí komukoliv, tak jste řekl, jak se do lesa volá, tak se ozývá. Já jsem nikam do lesa nevolal. Nikdy jsem nikomu nic neudělal. Z ničeho jsem nikdy v životě nebyl obviněn, ani stíhán, ani odsouzen. Nikdy v životě. Co si to dovolujete vůbec takhle říkat v televizi vůči mně! Nikdy jsem nic neudělal. Nikdy jsem nic neukradl nikomu. Nikdy jsem neměl žádnou kauzu. Jenom ty vámi uměle vytvořené. Nikdy jsem nebyl ani obviněn, ani stíhán a odsouzen.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, pokračujte v projevu k tomuto bodu.

Poslanec Tomio Okamura: A vy takhle schvalujete takovéhle výhrůžky. Radši si vyřešte toho vašeho poslance, který zveřejňoval můj dům a poštvával lidi proti mému domu. Vy moc dobře víte, kdo to byl.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, velmi dobře víte, že tohle není fér. Já nemůžu reagovat, protože jsem v pozici řídícího schůze.

Poslanec Tomio Okamura: Tak mi neskákejte do řeči v rozporu s jednacím řádem prosím!

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vás vedu k pořádku, abyste mluvil k tématu. To je všechno.

Poslanec Tomio Okamura: Vždyť už jste se mě sám ptal, protože jste byl mimo, o čem mluvím, před chvílí, protože jste byl mimo. Tak do pytle, tak si předávejte tedy agendu ve vedení Sněmovny, protože já tady celou dobu mluvím o demokratickém systému v České republice a v souvislosti s vaší korespondenční volbou. Tak proč mi skáčete do řeči? Jste první, kdo mi skáče do řeči. Už mluvím devět a půl hodiny a vy jste první, kdo mi skáče do řeči, protože jste přišel nepřipravený. Ani jeden z vašich předchůdců mi při stejném projevu, už čtu 74. stránku, mám poznámky, ze 100, a vy jste první, kdo mi skočil do řeči, protože to nechápe. Tak jako nezlobte se na mě, ale připravte se příště mezi sebou.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já jsem přišel připraven, pouze

Poslanec Tomio Okamura: Tak proč jste se mě ptal, o čem mluvím? Jako první ze všech.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Potřeboval jsem pouze upřesnění, že respektujeme jednací řád...

Poslanec Tomio Okamura: A proč to chcete jako jediný upřesňovat? Všichni ostatní to pochopili před vámi.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: ... že jednáme v souladu s jednacím řádem. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Všichni ostatní to před vámi pochopili. Vy máte prostě nutkání omezovat opozici a cenzurovat opozici. To je všechno. Protože nenávidíte opozici. Protože jste plný nenávisti člověk. Pan Bartošek. Spousta lidí to píše. Člověk, který nenávidí všechny. Nenávistnej člověk jste. Také vám to určitě spousta lidí píše. Já jsem o tom přesvědčenej. Protože z vás čiší nenávist. V minulém volebním období mi psala spousta lidí a přezdívali vás Goebbels.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, vyzývám vás zcela vážně k pořádku. Tyto věci si můžeme vyříkat, až budu mít možnost vystupovat, což v současné době nemám, a vy to víte. A já vás žádám, abyste pokračoval v projednávání bodu, kterým se mění zákon o správně voleb a některé další zákony.

Poslanec Tomio Okamura: Tak. Masarykův první počin byla cesta do Nizozemska... A to jsem tady byl celou dobu v klidu. Úplně v klidu jsem tady byl celou dobu, než zase přišel pan Bartošek, který mi skáče do řeči a nepřipraví se.

Masarykův první počin byla dvojí cesta do Nizozemska, kde se setkal se svými anglickými přáteli Wickhamem Steedem a Robertem Williamem Setonem-Watsonem, aby s nimi promluvil o nutnosti rozbít Rakousko-Uhersko a o přeorganizování střední Evropy. Spolu s tím jim vyložil i otázku českého národa v monarchii a jeho historické právo na samostatnost.

Masaryk ideje, které byly na setkání prezentovány, sepsal do memoranda pro anglického ministra Edwarda Greye. Masaryk tento počin hodnotil jako důležitý krok, protože v debatách anglických politiků o budoucí úpravě Evropy figuroval názor úpravy podle národnostního principu. Bylo proto nutné upozornit na existenci malého českého národa, který má svou vlastní minulost. V Nizozemsku to bylo tehdy poprvé, co Masaryk vyslovil nahlas svoji představu o rozbití habsburské monarchie, kterou od té chvíle hájil celé čtyři roky, až do její faktické realizace. Galandauer uvádí, že z pohledu rakouské vlády byl Masaryk oprávněně považován za zrádce vykonávajícího protistátní činnost. Masaryk již od počátku války posílal do Londýna zprávy o vojenské finanční a celkové situaci v Rakousku-Uhersku, kromě toho pro české vojáky vyjednával, aby se mohli stát zběhy a dále bojovat na straně ruské armády, tedy proti Rakousku-Uhersku. Přitom všem byl Masaryk oficiálně považovaný za rakouského profesora a poslance říšské rady. Rakousko-Uhersko tak chápalo Masaryka jako velezrádce. Vydalo proto v roce 1915 rozkaz, že pokud bude Masaryk zadržen na rakouských hranicích, má být okamžitě zatčen a bez dalšího vyšetřování pověšen. Tuto zprávu Masarykovi sdělil Machar ve chvíli, kdy Masaryk pobýval v Ženevě a přemýšlel o cestě zpět do Prahy. Tím také bylo rozhodnuto, že se Masaryk do konce války do Prahy již nevrátí. Takže budu opakovat, že je to v souvislosti s korespondenční volbou, protože se vám tady snažím vysvětlit, co vy tady předkládáte a že je to prostě špatně, protože všechno mělo velký vývoj. 18. prosince roku 1914 opustil Masaryk Rakousko-Uhersko v doprovodu své dcery Olgy. Cestovali společně do Itálie, kde chtěl Masaryk navázat kontakt se Srby a Chorvaty. Od ledna roku 1915 pobýval ve Švýcarsku, odkud cestoval do Londýna a Paříže.

Masaryk národnostní princip vysvětluje jako moderní vlastenectví. Uvádí, že je to láska k mateřskému jazyku, k lidu, jenž mluví stejným jazykem a k půdě, kterou společně tito lidé obývají.

Masarykův úkol... Ještě odbočím. Vy jste mi vlastně vnukl myšlenku. Já to video najdu a pustím ho tady na mikrofon, a když mě zastavíte, tak ho tady pustím, co jste mi řekl. Hm, super, řekl jste si o to. A doufám, že ho najdu. Ale určitě je. Jestli je to na stránkách... Dobrý, tak si to řekneme. Já jenom to říkám, tady nemá smysl tvrdit, že to tak nebylo, protože je to přesně tak, jak říkám. Ale musím ho najít nejdřív.

Masarykův úkol v zahraničí spočíval v šíření politického programu o vytvoření samostatného českého státu. Já už jsem ho zveřejnil ale, to video, takže to už je tam.

K tomu účelu Masaryk využíval tisk. Již na jaře a v létě roku 1915 začaly být v zahraničí publikovány časopisy, jež informovaly světovou veřejnost o snahách českého národa. V Paříži Ernest Denis vydával časopis La Nation Tchèque – já neumím francouzsky, a v Petrohradě vycházel časopis Čechoslovák a v Kyjevě byl publikován časopis Čechoslovan. Kromě toho Masaryk veřejně vystoupil proti Rakousku-Uhersku u příležitosti výročí 500 let od upálení Mistra Jana Husa, které se slavilo v Curychu a v Ženevě. Masaryk v projevech uvádí, že idea Česka a idea Rakouska jsou dva rozdílné světy, které již nelze smířit. Takže když se k Masarykovu zahraničními odboji přidal i Edvard Beneš, mohlo dojít k rozdělení práce. Beneš zůstal v Paříži, kde měl styky a známosti ještě z doby, kdy v Paříži studoval Masaryk, a Masaryk mohl působit na jiných místech, jako například v Londýně, Petrohradě a později v Americe. Tak se centrum propagandy české samostatnosti přesunulo do rozhodujících dohodových států, do Francie a Velké Británie.

V září roku 1915 opustili Masaryk spolu s Benešem Ženevu a přesunuli se do Paříže. Tou dobou čím dál více vyvstávala potřeba po vytvoření centrálního orgánu, který by sjednocoval zahraniční odboj a české kolonie v zahraničí. Největší české kolonie byly v Rusku, Americe, Německu, méně početnější kolonie pak byly ve Francii, Anglii, Srbsku a jinde ve světě. Kolonie většinou tvořili dělníci, zemědělci, obchodníci a podnikatelé, kteří opustili vlast a vydali se do zahraničí za prací. Bylo potřeba tyto kolonie informovat a sjednotit jej pro boj za společnou věc. Pro tyto účely vyhlásil Masaryk 14. listopadu 1915 boj za samostatný český stát, a to jménem českého komitétu v zahraničního, který podepsali zástupci českých zahraničních kolonií. Český komitét zahraniční tak jednotně vystoupil proti Rakousku-Uhersku, což lze považovat za oficiální zahájení protirakouské revoluce.

Český komitét zahraniční bylo improvizované sdružení lidí, které nelze považovat za řídící orgán zahraničního odboje. Vedoucí orgán revolučního hnutí se ustanovil až o rok později v roce 1916 a dostal název Československá národní rada. Předsedou ústředního orgánu se stal Masaryk, místopředsedou poslanec Josef Dürich, zástupcem Slováků Milan Rastislav Štefánik a generálním tajemníkem Beneš. Za sídlo Československé národní rady byla zvolena Paříž.

Znovu zdůrazňuji, že to tady říkám pro pana místopředsedu ještě, že uvádím do souvislostí ten váš návrh, kterým měníte volební návrh, abyste si uvědomili, jak dlouhá cesta byla k tomu, než se zformovaly česká ústava, zákony a státnost, vůbec i volební systém, o tom jsem tady mluvil několikrát, než jste přišel ještě, proč to říkám. Abychom si uvědomili, jak dlouhá byla k tomu cesta. A teď vy lusknutím prstu, poslaneckým návrhem úplně měníte systém, úplně takovým direktem na solar. Není potřeba vaše reakce, jenom to říkám ze slušnosti, abych to uvedl do toho kontextu. Není to tak, že vy si najednou lusknete, a všechno spálená zem. Takhle to prostě není. O tom svědčí i délka mého projevu. Kolik toho museli absolvovat jak Masaryk, tak lidi kolem, než to celé zformovali. Jaký to mělo dlouhodobý vývoj. A že prostě nejde dělat takové věci, jako děláte vy, a ještě jste v rozporu s ústavou. To není správné prostě, o to jde.

Paralelně k Masarykovu projevu se v Londýně konala přednáška jeho přítele Setona-Watsona, který připomněl Husovu památku. V souvislosti s tím se Seton-Watson vyjadřoval o českém národu jako o vysoce vzdělaném, pokrokovém a demokraticky smýšlejícím. Mluvil o českých dějinách, významných českých osobnostech, habsburské tyranii v Čechách

a o touhách českého lidu po vytvoření samostatného státu. Masaryk svou představu o podobě českého státu vyjádřil v memorandu pro anglického ministra sepsaném roku 1914. V memorandu Masaryk uvedl, že by do čela českého státu preferoval některou ze západních královských dynastií v případě, že by se Česko stalo konstituční monarchií. Vyvracel však tvrzení některých osob, že z jeho strany došlo k vyjednání o budoucím dosazení některé ze západních dynastií do čela českého státu. Uvedl... (U stolku zpravodajů se vytvořil hlouček poslanců.) Pane předsedo... Uvedl, že k tomu nebyl zplnomocněn, proto k ničemu takovému ani nemohlo dojít. (Odmlka.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegové, já vás poprosím o ztišení. (Poslanec Okamura: Slyšíme každé slovo.)

Poslanec Tomio Okamura: Já vím, ale ono už po těch deseti hodinách já potřebuji trošku jako mít vstřícnost od vás, abych, jo... (Pobavení v sále.) Ne, ne, já...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Chcete-li diskutovat, poprosím, aby diskuse se přenesly do předsálí (Poslanec Okamura: Na mikrofon.), aby mohl pan předseda (Poslanec Okamura: Přesně tak.) přednášet svůj projev. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Navíc se Masaryk jednoznačně vyjádřil, že on osobně nejvíce sympatizuje s myšlenkou, že by se český stát stal republikou. Uvědomoval si však, že většina lidí se bude přiklánět k monarchii, proto zastával názor, že když monarchii, pak v čele se západní dynastií, Masaryk totiž oproti mnohým českým politikům neviděl budoucnost českého státu v područí ruských carů. Masaryk se již od počátku 20. století veřejně i písemně vyjadřoval skepticky proti hlubšímu sbližování Čechů a Rusů. Na jednu stranu uznával, že Rusko je jednou z nejdůležitějších zemí ovlivňujících světové dění, proto by s ním česká politická reprezentace měla udržovat přátelské vztahy, na druhou stranu však tvrdil, že Rusko nemůže být vzorem pro český národ, či dokonce stát v jeho čele.

Masaryk měl ke svému postoji řadu argumentů. Uváděl, že Rusko má oproti českým zemím rozdílný historicko-kulturní vývoj. V Rusku převládá pravoslavné náboženství, kdežto český národ je většinově katolický a evangelický. Kromě toho se Masaryk velmi kriticky stavěl k ruskému carismu a upozorňoval na důležitost demokratizace Ruska. Ani politicky mu tak Rusko neimponovalo. Masaryk proto tvrdě vystupoval proti českému rusofilství, které romanticky obdivovalo Rusko bez znalosti jeho reálného stavu. K známým českým rusofilům patřil Kramář, který pro český národ prosazoval představu konstituční monarchie v čele s ruským carem.

Vraťme se nyní zpět k zahraničnímu odboji. Na konci září roku 1915 opustil Masaryk Paříž, kde zůstal pracovat Beneš a Štefánik, a on sám se vydal do Londýna, aby tam prosazoval myšlenku rozpadu Rakouska-Uherska a vytvoření samostatného českého státu. K tomuto účelu Masaryk přijal místo profesora slovanských věcí na londýnské univerzitě Kings College, kde od října roku 1915 přednášel. Jeho první přednáška se jmenovala Problém malých národů v evropské krizi. Masarykův výstup měl politickou povahu a vyvolal značný úspěch. Masaryk v přednášce tvrdil, že rozdělení Rakouska-Uherska by mělo být hlavním smyslem války. Tím se malým národům otevře možnost k vlastnímu sebeurčení a k vlastnímu autonomnímu vývoji. Masarykova přednáška vyvolala odezvu v řadě anglických periodik, dokonce byla přeložena i do francouzštiny. Tematicky obdobnou přednášku měl Masaryk v únoru roku 1916 i na pařížské Sorbonně, na které mluvil o panslavismu a o Slovanech.

Masaryk ve vztahu ke Kramářově rusofilství uvedl, že Kramář nikdy nebyl schopen uvažovat o Rusku bez emocí, což bylo do určité míry ovlivněno tím, že jeho žena Naděžda

Nikolajevna byla Ruska. Tím jako by Masaryk sám naznačil, jak silný vliv na něho samotného měla jeho americká žena Charlotta.

Pro úspěch zahraničního odboje se ukazovalo nezbytné zorganizovat vlastní československou armádu. V roce 1916 proto začala Československá národní rada pracovat na jejím vytvoření. Štefánik byl aktivní v Itálii, kde organizoval československé zajatce a snažil se z nich vytvořit armádu, která by pomohla Francii v boji proti Německu a Rakousku-Uhersku. Stejný úkol měl Masaryk v Rusku, kam se proto z Londýna vypravil. V květnu roku 1917 dorazil Masaryk do Petrohradu. Tak těžce, říkám jenom pro vedení Sněmovny, se formovala česká demokracie, a vy to teď chcete zákonem o korespondenční volbě tady všechno shodit, shodit ze stolu.

Stejný úkol měl Masaryk v Rusku, kam se proto z Londýna vypravil. V květnu roku 1917 dorazil Masaryk do Petrohradu. V té době probíhala v Rusku revoluce, a před Masarykem tak stála nelehká realizace plánu na vytvoření co největší československé armády, armády, která by byla poslána na západní frontu, aby tam bojovala na straně Francie. Masaryk si byl vědom toho, že vytvoření vlastní československé armády bude nejdůležitějším projevem odboje proti Rakousku-Uhersku. Českoslovenští váleční zajatci byli carským Ruskem a stejně tak i ostatními dohodovými mocnostmi považováni za vojáky rakouské armády. Masaryk proto od příchodu do Ruska usiloval o to, aby byli podřízeni výhradně Československé národní radě a vytvořili oficiální československou armádu.

Vybudování československé armády výrazně urychlila bitva u Zborova 2. července roku 1917, ve které československá jednotka bojovala vítězně za straně Ruska proti Německu a Rakousku-Uhersku. Úspěch československých vojáků napomohl k vybudování armády s počtem asi 40 000 mužů. Jejich počet však bylo potřebné zvýšit. Masaryk proto během svého kyjevského projevu vyzýval mladé Čechy a Slováky, aby vstoupili do legií a šli bojovat na straně dohodových mocností.

Situace v Rusku se pro legionáře a Masaryka zkomplikovala vypuknutím další revoluce, takzvané Velké říjnové revoluce. Revolucí se k moci v Rusku dostal Lenin, který záhy začal jednat s Německem o míru, jenž znamenal zrušení východní fronty. Do dubna roku 1917 působil v Rusku Dürich, který zde hájil zájmy Čechů. Dürich podobně jako Kramář podporoval ruského cara, se kterým počítal jako s budoucí hlavou českého státu. Po pádu carismu byla Dürichova činnost v Rusku zastavena. Nová prozatímní vláda s ním již nehodlala jednat. Tím vyvstala otázka o budoucnosti legií. Masaryk urychleně s Francií vyjednal dohodu, podle které se československé legie staly součástí československé armády ve Francii. Na základě tohoto ujednání mohl Masaryk začít zařizovat přesun legií na západní frontu. Předtím se však ještě museli domluvit s ruskou vládou v čele s Leninem na zachování neutrality mezi Rudou armádou a československými vojáky. Masaryk legionářům zdůraznil, aby se za žádných okolností nemíchali do ruské revoluce. Masarykovi bylo později jeho rozhodnutí o nevměšování se legií do ruské revoluce vytýkáno českými politiky v čele s Kramářem.

Tak teď koukám, že už v té své střední části projevu, že jsem na straně 80 ze 100 v té střední části, tak samozřejmě sil mám hodně, jo, takže já jsem připraven vám to tady rozebrat ve vládní koalici. Teď koukám, že ještě 10 minut, a budu mluvit přesně 10 hodin, takže to je bez problémů. A dáme si ještě, budeme pokračovat. Já jsem se naprogramoval, takže to je v pořádku. (Pobavení v sále.) A všechno se týká korespondenční volby, jo? (Potlesk zleva.) Děkuju, děkuju.

Vytýkali mu, že propásl historickou příležitost zachránit slovanské Rusko a získat si vděčnost spojenců a Rusů. Masaryk svůj postoj vysvětloval tím, že v úspěch československé kontrarevoluce nevěřil. Československých vojáků bylo kolem 40 000 – no, pocitově si připadám, jako kdybych začínal, takže máme času dost opravdu – což je podle něj malý počet

na udržení pořádku v tak velkém státě, jako je Rusko. Navíc legie vznikly proto, aby bojovaly proti Rakousku-Uhersku a Německu, ne aby zasahovaly do vnitřních konfliktů v Rusku.

Československí legionáři tvořili početně nejsilnější československou armádu v zahraničí. Kovtun píše, že legionáře bychom mohli označit za Masarykovu armádu. (Hluk v sále.) Samotní legionáři Masaryka vítali s nápisem Otče, tvé slovo, náš zákon. Masaryk vojáky často navštěvoval a s mnohými veliteli se znal osobně. Celkově Masaryk legionářům věnoval velkou péči. V březnu roku 1918 však musel Masaryk z Ruska odcestovat do Spojených států. Tehdy se Československo (?) chystalo k přesunu do Francie.

Vidím, že se za mnou možná kují nějaké pikle. Jestli vám připadá, že nemluvím věci, tak já tady mám speciální projev ještě, kde rozeberu ty paragrafy zákona, takže okamžitě přehazuji na jiný papír, jo?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, ne, netýkalo se to vašeho projevu. (Poslanec Okamura: Nekují se pikle?) Netýkalo se to vašeho projevu. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Jo, jo, jo. A nekujete pikle tam žádné? Jako minule, kdy najednou se řeklo, že není ministr? (Smích a potlesk v sále.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, opět upozorňuji (Poslanec Okamura: Budu mluvit k věci.), že není fér se mnou diskutovat, když já nemohu reagovat. Já pouze žádám, abyste pokračoval ve svém projevu.

Poslanec Tomio Okamura: Děkuju. Protože já bych dal rád těch 10 hodin, když už tady stojím. (Smích v sále.) A na to potřebuju 7 minut ještě.

Takže tomu však bylo zabráněno vnitřními boji v Rusku. Do bojů na západní frontě se tak legionáři nikdy nezapojí. Masaryk musel z Ruska do Spojených států cestovat více jak jeden měsíc. Do Chicaga dojel až začátkem května roku 1918. Právě tam tehdy žila početná česká komunita, která finančně a politicky podporovala československou revoluci. Masaryk ve Světové revoluci vzpomíná na prospěšnost českých průvodů, které probíhaly v Chicagu a které upozorňovaly na československý osvobozenecký boj široké vrstvy americké společnosti. Jejich aktivita, ačkoliv byla prospěšná, nebyla však dostačující.

O správnosti rozbití Rakouska-Uherska a vzniku nástupnických států bylo třeba přesvědčit hlavně amerického prezidenta Wilsona. Tohoto úkolu se zhostil Masaryk, kterému velmi výrazně pomohlo jeho přátelství s Charlesem – jak se to čte? Cranem (vyslovuje: Kranem, Krejnem). Charles Crane sympatizoval se Slovany a navíc byl osobou blízkou prezidentu Wilsonovi, na kterého měl jistý vliv. Ale vidíte, jak my v SPD máme tuhý kořínek. My se jen tak nenecháme. My jsme plní energie pořád. Přesně takhle to bude. Crane mimo jiné domluvil Masarykovi i osobní setkání s prezidentem, které se uskutečnilo 19. června 1918.

Autonomní československá armáda byla zřízena ve Francii v prosinci roku 1917, a to na základě dekretu francouzského prezidenta – no, a teď jak neumím francouzsky, tak je to oříšek – Raymonda Poincarého – no, tak to nějak je. Spojené státy americké vedly až do roku 1917 politiku izolace a neutrality. 6. dubna roku 1917 však nastala změna. Spojené státy vyhlásily Německu válku. Když se Masaryk vyjadřoval o své propagační strategii, kterou se snažil přesvědčit amerického prezidenta o zániku Rakouska-Uherska a vzniku samostatných států, uvedl, že se snažil na prezidenta působit stejným způsobem, jaký se mu osvědčil již v Londýně a Paříži, a to prostřednictvím publicistické činnosti, tedy rozhovory, novinovými články, veřejnými projevy. (Hluk v sále. Z pléna se ozývá: Pšš!) Děkuju. A také

prostřednictvím debat s osobami, které měly na státníky vliv. Masaryk uvedl, že taková promyšlená propaganda je účinnější než chvilkové osobní setkání.

Paralelně v Masarykově snaze o získání Wilsona pro ideu samostatného českého státu usiloval Beneš o to samé v Paříži a Londýně. Výsledek Benešovy práce se dostavil 29. června 1918, kdy Benešovi jako generálnímu tajemníkovi Československé národní rady přišla deklarace od francouzského ministra Stéphena Pichona. Deklarace uznala právo československého národa na samostatnost a s tím uznala i Československou národní radu za nejvyšší orgán. Deklarace současně přislíbila, že francouzská vláda bude v mírových jednáních usilovat o to, aby český stát vznikl podle historických hranic. O necelé dva měsíce později, 9. srpna 1918, se k francouzské deklaraci přidala i deklarace britská, která uznala československou armádu za spojeneckou armádu a rovněž uznala i Československou národní radu za nejvyšší orgán zastupující zájmy československého národa. K oběma spojeneckým deklaracím se nakonec 2. září 1918 přidalo prohlášení vlády Spojených států uznávající samostatnost československého národa.

V reakci na francouzskou a britskou deklaraci a americké prohlášení oznámil Beneš 14. října 1918 dohodovým státům ustanovení prozatímní československé vlády. Prozatímní vláda měla dočasné sídlo v Paříži. Její zastoupení Beneš dohodl s Masarykem ještě předtím, než její finální podobu předal vyslancům dohodových států. Složení prozatímní vlády bylo následující: Masaryk byl ustanoven prezidentem prozatímní vlády, předsedou ministerské rady a ministrem financí, Beneš byl jmenován ministrem zahraniční věcí a ministrem vnitra a Štefánik se stal ministrem války neboli ministrem obrany.

Hlavním tématem diskuse mezi Masarykem a Wilsonem byla intervence v Rusku. Americký prezident tehdy zvažoval možnost využít československé legie ve vojenském zásahu proti ruské bolševické vládě. Ve stejnou dobu, kdy Beneš sestavoval prozatímní vládu, se Masaryk ve Washingtonu zabýval sepsáním dokumentu nazývajícím se Prohlášení československé nezávislosti či Washingtonská deklarace. Masaryk v dokumentu píše, že československý národ má právo na úplnou samostatnost, protože jak si zvolil Habsburky do čela státu, může je i odvolat. Prohlašujeme tímto habsburskou dynastii za nehodnou vésti náš národ a popíráme všechny jejich nároky na vládu v československé zemi, o které my zde a nyní prohlašujeme, že od nynějška bude svobodným a nezávislým lidem a národem, píše Masaryk. (Hluk v sále.)

V otázce... Můžu vás poprosit o klid jenom ještě trošičku?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Ano. Kolegyně a kolegové, rozumím, že projev trvá delší dobu, ale i tak vás poprosím, abyste zachovali klid v sále, a to v pravé i v levé části sálu poprosím. V pravé i v levé části sálu. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Děkuju. V otázce budoucího politického uspořádání země Masaryk uvádí, že československý stát přijme ideály moderní demokracie a stane se republikou. Masarykova deklarace nezávislosti byla odevzdána prezidentu Wilsonovi dne 18. října a ještě v ten samý den vyšla v americkém tisku. Když v noci z 27. na 28. října Rakousko-Uhersko přijalo podmínky amerického prezidenta ke kapitulaci... Můžu vás poprosit?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegové, poprosím v pravé části sálu, případné diskuse přesuňte do předsálí. Děkuji.

Poslanec Tomio Okamura: ... pochopili to pražští politici jako oficiální rozpad Rakouska-Uherska a v ranních hodinách dne 28. října o tom v tisku informovali celý národ.

Ještě ten samý den byla Národním výborem v Praze vyhlášena samostatnost československého státu. Po čtyřletém boji se tak Masaryk, Beneš, Štefánik a domácí odboj dočkali vítězství své mise a vzniku samostatného státu.

Během těchto čtyř let, kdy nebyl Masaryk přítomen v Čechách, prožívala jeho rodina psychicky náročné období. Rakouská policie podnikla řadu prohlídek v bytě Masarykových a několikrát předvolala Charlottu k výslechu. Masaryk byl oficiálně zbaven titulu profesora, a tím mu byl odebrán i plat. (Hluk v sále pokračuje.) Ale ono by to opravdu chtělo trošku...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegové, já v tom případě začnu vyvolávat jménem a poprosím, abyste respektovali klid. Poprosím pana poslance Faltýnka. (Diskutuje s ministrem spravedlnosti Blažkem.) Pane ministře, také poprosím. Chcete-li diskutovat, tak v předsálí. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: To bylo opravdu poměrně selektivní vyvolání tedy. (Smích v sále. Potlesk z lavic ANO.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Napomenul jsem z opozice i z koalice a budu v tom pokračovat.

Poslanec Tomio Okamura: Ovšem z koalice. Z opozice jmenovitě. Ale nic. Já se tady zastávám druhé opoziční strany, jak si všimli z ANO. A nestydím se za to, protože jsem pro spravedlnost na všechny strany.

Charlotta tak zůstala bez financí odkázaná na pomoc přátel. V roce 1915 zemřel na tyfus Masarykův starší syn Herbert a mladší syn Jan byl odvlečen na frontu. Rakouská policie zatkla Masarykovu nejstarší dcerou Alici a vyhrožovala Masarykovi, že pokud nepřestane s odbojem, bude Alice pověšena. Tehdy Masaryk uvažoval, že se sám vydá rakouským úřadům. K tomu nakonec nemuselo dojít. Na nátlak světové veřejnosti musela rakouská policie od vyhrožování upustit a Alici osvobodit. Tomu všemu byla nucena bezbranně přihlížet Masarykova žena Charlotta, ke které se navíc dostávaly zprávy o tom, že byl Masaryk zastřelen v Rusku. Celková situace v ní vyvolala úzkostné stavy a deprese, kvůli kterým musela být převezena do psychiatrického ústavu ve Veleslavíně.

No a teď jsem se konečně dostal po těch deseti hodinách, abychom si popsali – mám tady pasáž s názvem Masaryk jako prezident Československa. Takže vidíte, jakou práci a kolik úsilí dalo vytvořit samostatný český stát. A teď se konečně dostanu po tom snad ne už úvodu, ale po té přední pasáži k tomu, co jsem chtěl vlastně celou dobu říct, to znamená, jak to vlastně začalo.

Samotným Provoláním svobodného Československa věc ještě neskončila. Bylo třeba dohodnout, jak bude stát vnitřně politicky uspořádaný. V listopadu roku 1918 se proto Beneš sešel s domácími představiteli Národního výboru v Ženevě, kde se společně dohodli, že Československo se stane republikou a že vláda bude doplněna po návratu delegace do Prahy. Po návratu členů Národního výboru zpět do Prahy bylo 11. listopadu svoláno Národní shromáždění. Schůze Národního shromáždění zbavila habsbursko-lotrinskou dynastii práva na český trůn, vyhlásila samostatnou Československou republiku, sestavila vládu a Masaryka zvolila prezidentem nového státu.

Po těchto událostech odeslal Beneš Masarykovi do Spojených států telegraf, aby ho s novinkami seznámil, a zdůraznil mu, že je potřeba, aby se on jako nový prezident vrátil do vlasti. V té době Masaryk pobýval ještě ve Spojených státech, protože se zde snažil vyřešit otázku československých legií v Rusku. Po obdržení telegrafu se Masaryk rozhodl pro návrat do nově vzniklého státu, vědom si toho, že situace legionářů není vyřešená, že jednání

spojenců o jejich možném využití pro intervenci v Rusku nevedou k žádnému konečnému rozhodnutí. Masarykova cesta z New Yorku do Prahy trvala měsíc. Dne 21. prosince se Masaryk vítězoslavně vrátil po čtyřech letech a třech dnech do Prahy.

Když se Masaryk stal prezidentem, bylo mu 68 let. Během své revoluční práce v zahraničí vůbec nepomyslel na to, že by se právě on mohl stát prezidentem nového státu. Pochopitelně se chtěl podílet na budování republiky. Uvažoval však, že se zapojí spíše jako politik či spisovatel.

Tak jenom abych řekl nějaký časový horizont, tak teď tu střední pasáž, kterou jsem měl na 100 stran, tak jsem teď přečetl stranu 85, takže ten horizont je, blížíme se k závěru střední části. Takže je tady nějakých 14 stran, ale vidíte, že se to snažím nezdržovat a snažím se podat ten svůj projev tak, aby to mělo dynamiku a spád.

Ale teď, když už jsem to všechno vysvětlil až tak hezky k tomu vzniku českého státu, tak bych to ještě samozřejmě dovysvětlil, protože tady jsme se chtěli dostat přece postupně. Masarykovy představy o jeho vlastním poslání ve státě se změnily v okamžiku – jenom prosím o klid ještě, jestli můžu, abych pak zítra mluvil, víte.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegové a kolegyně, já vím, že vám je to nepříjemné (Poslanec Okamura: Mně je to nepříjemné, když je tady hluk.), ale budu skutečně muset přistoupit případně k označování těch, kteří vyrušují, když nejsou ochotni odejít do předsálí. Prosím.

Poslanec Tomio Okamura: Tím jsem naznačil, že i zítra bych rád přece jenom někde něco řekl. Nevím ještě kde a jak a v jaké délce, ale tak. Ale první jde Radim za nás.

Masarykovy představy o jeho vlastním poslání ve státě se změnily v okamžiku, kdy byl jednomyslně zvolen hlavou státu. Během měsíční cesty do vlasti zajisté přemýšlel, jak náročný úkol ho čeká. Masaryk si představoval, že prezident Československa bude mít stejné pravomoci, jaké má prezident Spojených států. Zcela odlišný názor zastávala nově sestavená vláda, která se ztotožňovala s modelem parlamentní demokracie podle francouzského vzoru, ve kterém je prezident formální hlavou státu s omezenými pravomocemi. Nepřítomnost Masaryka v listopadu roku 1918 umožnila schválení prozatímní ústavy, podle které měl prezident zastupovat stát navenek a do vlády příliš nezasahovat. Prozatímní ústava ustanovovala prezidenta nositelem výkonné moci, současně mu však upírala právo jmenovat a odvolávat ministry. Do funkce mohl prezident jmenovat pouze státní úředníky, soudce a důstojníky od čtvrté hodnostní třídy. Prezident měl vystupovat jako nejvyšší velitel armády, který vyhlašuje válku a uzavírá mír podle usnesení Národního shromáždění. Prezident měl právo – víte, jaké byly začátky českého státu, Československa? Prezident měl právo suspenzivního veta, což znamená, že mu to umožňovalo vrátit k projednání zákon již usnesený Národním shromážděním. Pokud však parlament opětovně zákon schválil, musel být zákon vyhlášen. Kromě toho měl prezident právo udělit milost. To byl přežitek z doby monarchie, kdy panovníci mohli zmírnit či úplně zrušit trest. Prezident měl být volen Národním shromážděním za souhlasu alespoň dvou třetin poslanců.

S tak omezenými pravomocemi prezidenta Masaryk nesouhlasil a prosazoval jejich rozšíření. Otázka postavení prezidenta se diskutovala další dva roky, než byla uzavřena přijetím ústavy z roku 1920. A už jsme u toho. Masaryk byl toho názoru, že by prezident měl být volen lidmi a měl by mít rozšířenější pravomoci. Především by měl mít pravomoc jmenovat a odvolat vládu, předsedu vlády a ministry. Po dlouhých diskusích o funkci prezidenta se vyšlo vstříc Masarykově představě o posílení moci. Již roku 1919 byla přijata novela zákona o prozatímní vládě, podle které mohl prezident jmenovat a odvolat vládu a její členy. Novela zákona mu dávala právo předsedat schůzím vlády, požadovat od vlády zprávy o její činnosti a sám mohl dle své libosti iniciovat vládní schůzi. K ještě většímu posílení

prezidentské moci došlo v roce 1920 přijetím nové ústavy. Ta uzákonila dvojí prezidentské právo, suspenzivní a absolutní veto, což se shodovalo s americkými prezidentským systémem. Absolutní právo veta měl prezident pouze vůči zákonům týkajícím se Podkarpatské Rusi a vůči opatřením stálého výboru, který rozhodoval v době, kdy Národní shromáždění nezasedalo. Suspenzivní právo pak měl vůči Národnímu shromáždění.

V nové ústavě byla pro Masaryka ustanovena výjimka, že on může být zvolen prezidentem více než dvakrát. Funkční prezidentské období bylo schváleno na dobu sedmi let a za minimální věk prezidenta byl požadovaný věk 35 let. Stanovení nízkého věku prezidenta si prosadil Masaryk. Bylo to přičítáno tomu, že Beneš, nejbližší Masarykův spolupracovník a jeho pravděpodobný nástupce, měl tehdy 35 let. Konečné stanovení minimálního věku prezidenta mohla ovlivnit i americká ústava, která ustanovovala, že prezidentem se může stát osoba starší 35 let. Další pravomocí prezidenta zakotvenou v ústavě bylo právo rozpouštět parlament. Na druhou stranu se Masarykovi nepodařilo prosadit to, aby měl prezident právo zákonodárné iniciativy a aby byl volen občany.

Vidíte, prezident Masaryk prosazoval přímou volbu prezidenta, proti které vy ve vládní pětikoalici jste, a zaštiťujete se Masarykem. I referendum prosazoval. Jenom to tady upozorňuju na tenhleten moment. Takže znovu říkám, až budete vzývat Masaryka, tak se podle toho řiďte! Aby to nebyla taková ta komedie.

Stejný rok, kdy byla vydána ústava, došlo na jaře 1920 k uskutečnění prvních demokratických voleb do Národního shromáždění. Po jejich konání se Masaryk rozhodl odstoupit z funkce prezidenta proto, aby i prezident Československa byl zvolen podle demokratických principů novými zástupci Národního shromáždění. Nová prezidentská volba potvrdila Masaryka v jeho úřadu až do roku 1927. Tentokrát již nebyl zvolen jednohlasně, jak tomu bylo v roce 1918. Němečtí poslanci se postavili proti Masarykovi a dali hlas německému profesoru Augustu Naeglemu. I přesto byl Masaryk valnou většinou zvolen československým prezidentem na období let 1920–1927.

Masaryk byl silnou a vlivnou osobností a stejně tak se profiloval jako prezident. Snažil se aktivně ovlivňovat politiku tím, že téměř denně psal ministrům, jak by se měli v dané věci rozhodnout, přestože mu k takovému jednání scházely pravomoci. Na ministerstva se často snažil dosadit své kandidáty. Důkazem toho byl Beneš, který byl v letech 1918–1935 nepřetržitě ministrem zahraničních věcí bez ohledu na to, kdo byl aktuálně u vlády. Masaryk ho do úřadu vždy protlačil. Beneš byl vůči Masarykovi vždy loajální. Dával mu ke schválení a k podpisu často i ty listiny a dokumenty, u kterých to nebylo potřeba, a tím jako by Masarykovu participaci na zahraničních záležitostech legalizoval. Když proto Masaryk v roce 1935 abdikoval z prezidentského úřadu, vyslovil se pro to, aby se jeho nástupcem stal právě Beneš. Ale už dávno předtím říkal, že bez Beneše bychom republiku neměli a že Beneš je zárukou zachování idejí, z nichž stát vznikl.

Masaryk prostřednictvím Beneše a jiných politiků výrazně uplatňoval svůj vliv ve vládě. Podle ústavy prezidentské pravomoci odpovídaly středně silnému postavení hlavy státu. V Masarykově případě se jeho postavení a vliv blížil prezidentskému systému Spojených států. Tak to vnímala i československá veřejnost, která v něm spatřovala autoritu a záruku demokratického státu.

Masaryk během 17 let, co byl prezidentem Československé republiky, zažil střídání celkem 15 vlád. Prvorepublikový politický systém byl charakteristický větším množstvím a roztříštěností politických stran, které bojovaly o hlasy občanů. Po parlamentních volbách proto často vznikaly koalice složené z pěti, šesti až osmi politických stran. K Masarykovým nejvěrnějším spojencům kromě Beneše patřil Antonín Švehla, který byl předsedou Agrární strany a předsedou vlády v letech 1922–1929. V tomto období Švehlova vláda sestavila koalice, které úzce spolupracovaly s prezidentem. Říkalo se jim proto hradní křídlo, či zkráceně mocenské centrum Hrad.

Po odchodu Švehly z politiky se vládnoucí koalice i nadále koncentrovaly kolem Masaryka a spolu s ním rozhodovaly o každodenní politice. Vytvoření hradního křídla vedlo k polarizaci politiky a vzniku dvou skupin. Na jedné straně hradní křídlo podporované Masarykem a na druhé straně protihradní křídlo, které stálo v opozici k prezidentu Masarykovi. Do protihradního křídla patřila Komunistická strana, Sudetoněmecká strana, Slovenská lidová strana a jiné menšinové strany. Takže vidíte, že Sudetoněmecká strana, což jsou tady partneři KDU-ČSL, lidovců, tak už v té době byli celou dobu proti Masarykovi. Většina z nich byly strany extremistické, které vystupovaly proti existenci Československa a proti Masarykovi, který byl jeho symbolem. Takže Sudetoněmecká strana, ono se to s nimi táhne hodně dlouho. Jenom připomenu tady KDU-ČSL. Takže vy na jednu stranu říkáte Masaryk a na druhou stranu oni byli proti Masarykovi. Tak už to nebudu komentovat. Už jsem to tady říkal několikrát.

Kromě toho, že se Masaryk výrazně zapojoval do politického dění, často využíval ostatní pravomoci, které mu jako prezidentu podle ústavy náležely. Masaryk jako humanista a filozof byl odpůrcem trestu smrti. Z toho důvodu hojně využíval své prezidentské právo udělovat milost. Během 17 let jeho prezidentské vlády bylo v Československu vykonáno pouze 11 rozsudků smrti, které Masaryk i přes svůj mravní nesouhlas podepsal. Jednalo se o těžké a brutální činy, u kterých na něho tlačila i vláda, aby vynesený trest smrti neamnestoval. Zbylých více jak 400 rozsudků smrti Masaryk změnil tím, že odsouzeným udělil milost dlouholetého vězení. Místo rozsudku smrti dlouholeté vězení. Budínský poukazuje, že v počtu udělených amnestií byl tak Masaryk ve srovnání se svými nástupci raritou. Uvádí, že již žádný další prezident neudělil tolik milostí.

Masaryk byl prezidentem zvolen celkem čtyřikrát. Poprvé v roce 1918, podruhé v roce 1920, potřetí v roce 1927 a počtvrté v roce 1934. V třetí prezidentské volbě roku 1927 získal Masaryk 274 hlasů ze 432 možných. Jeho protikandidátem byl komunista Václav Šturc, který dostal podporu 54 hlasů. Ostatní politici se vzdali hlasování tím, že odevzdali prázdné volební lístky. V době své poslední kandidatury v roce 1934 již nebyl Masaryk plně zdráv a uvažoval o svém politickém důchodu. To mu však bylo rozmluveno politiky hradního křídla, kteří Masaryka přesvědčili k poslední kandidatuře. Obávali se, aby se tehdejší rozmach diktatury nerozšířil i do Československa. Potřebovali proto Masaryka v čele státu jako symbol demokracie a svobody. Ve volbách roku 1934 získal Masaryk 327 hlasů. Jeho protikandidátem byl Klement Gottwald, kterého volili komunističtí politici a který získal 38 hlasů.

Masarykovi jeho zhoršující se zdravotní stav neumožnil v úřadu prezidenta setrvat po celé volební období. 21. listopadu 1935 přijal předseda vlády Milan Hodža Masarykovu abdikaci. V památném abdikačním textu Masaryk kromě důvodu svého odstoupení pronáší k národu přání: Byl jsem čtyřikrát zvolen prezidentem naší republiky; snad mi to dává legitimaci, abych vás poprosil a celý československý národ i spoluobčany národností ostatních, abyste při správě státu pamatovali na to, že státy se udržují těmi ideály, z nichž se zrodily. V závěru své řeči se Masaryk vyjádřil pro Beneše jako svého nástupce, kterého doporučil do čela Československa.

Masarykova rada, aby se novým prezidentem stal Beneš, byla politiky vyslyšena. Roku 1935 byl Beneš zvolen novým prezidentem. Masaryk po své abdikaci se definitivně stáhl z veřejného života. Přestal být činný jako politik i jako vědec a pedagog. I přesto se nadále stýkal se svým přítelem a nástupcem Benešem, jehož prostřednictvím zůstával být informován o politickém dění. Na veřejnosti se naposledy objevil u příležitosti výročí bitvy u Zborova 4. července 1937, což bylo současně jeho rozloučení se s československým národem. Masaryk zemřel v kruhu nejbližší rodiny a přátel 14. září 1937 v Lánském zámku, kde je i pochován spolu se svou ženou.

Vážené dámy a pánové, já jsem v té střední části svého vystoupení v podstatě měl dva cíle. Prvním bylo objasnit vám z vládní pětikoalice Masarykovo pojetí demokracie, takže můj projev plně má souvislost pochopitelně s vaším návrhem na změnu volebního zákona –

korespondenční volbu. A jsem rád, že to – a děkuju za to, že to i předsedající až na jednoho všichni pochopili. A spolu s tím jsem vám chtěl vysvětlit pojmy, o které právě zakladatel státu Masaryk se opíral při založení státu: politika, mravnost, humanita, realismus a vzdělání, které chápal jako stavební pilíře demokracie. Tohoto cíle, doufám, že bylo v jednotlivých kapitolách, které jsem vám zde řekl, dosaženo, ale uvidíme až při dalších reakcích zástupců vládní pětikoalice, zdali jste si z toho vzali nějaké poučení, nebo nikoliv.

S objasněním ideového základu demokracie korespondovalo Masarykovo řešení české otázky. Masaryk tvrdil, že podstata českého národa je v humanitě, v lásce k člověku. Z toho pak usuzoval, že naši politickou svobodu si musíme vydobýt pouze humanitními prostředky, nikoliv násilnou revolucí. Jeho představě o humanitní cestě ke svobodě odpovídala práce zahraničního odboje za první světové války. Zahraniční odboj svou prací dosáhl vzniku Československa, aniž by v zemi muselo dojít k násilnému povstání. Druhým cílem, proč vám to tady říkám, proč jsem zde v tuto chvíli deset a půl hodiny v kuse, tak je to, abych vám dokázal, že Masaryk nejen teoreticky hlásal demokratické hodnoty, nýbrž ve shodě s nimi i celý svůj život jednal. A proto jsem tady také popsal Masarykovy politické praxe (práce?), ve kterých byly popsány Masarykovy veřejné boje za pravdu, spravedlnost, politickou svobodu a demokracii.

Takže v podstatě závěrem, což říkám, že je to závěr té střední pasáže pochopitelně, tak v podstatě jde o to, že Masaryk věřil tomu, že jednou z důležitých věcí je poctivá práce a konání v každodenním životě. Masaryk tvrdil, že mít demokracii jako vládní formu je jedna věc, ale naučit se demokraticky žít je věc druhá. Pokud budeme mít demokracii a nebudeme mít demokraty, demokracie zanikne a stane se byrokracií. Takže vy, co se odkazujete na odkaz Masaryka a navrhujete tady zákon o korespondenční volbě, který je protiústavní a je v rozporu s těmi pravidly a s tou ústavností a s tou demokracií, která se tady dlouhá léta horko těžko budovala, a jak vidíte, že ten vývoj byl velmi náročný, tak byste se měli prosím zamyslet, jestli to za to stojí z hlediska té české historie, abyste takhle ohnuli účelově volební zákon na příští rok.

Masaryk se v období první republiky stal symbolem demokracie a živoucím nositelem jejích hodnot. Při interpretaci dějin by se téměř mohlo zdát, že když Masaryk v roce 1937 zemřel, jako by demokracie umřela spolu s ním. V roce 1938 bylo Československo nuceno odstoupit Německu československé pohraničí a o rok později už bylo okupováno Německem celé. Po válce Československo připadlo do sféry vlivu Sovětského svazu a v roce 1948 vládu převzala komunistická strana, která držela centrální moc v zemi až do roku 1989, kdy došlo k restaurování demokracie.

Nyní žijeme v demokratické společnosti, žijeme v té společnosti přibližně 30 let, což je podle Masaryka krátký čas na to, abychom dosáhli stabilní demokracie, protože Masaryk tenkrát, jak jsem už před deseti hodinami říkal v úvodu svého vystoupení, považoval tenkrát při založení České republiky, mluvil o 50 letech, aby si lidé zvykli na demokracii. Zatím jsme tedy podle Masaryka, ale já bych k tomu už přičetl zase i ty roky, co už bylo Československo, ale podle Masaryka kdyby se teď zakládal československý stát, tak bychom byli ve fázi jeho budování, kdy se každý z nás učí, co to znamená demokraticky myslet, cítit a jednat. U nás to bylo přerušeno tím obdobím, kdy tady demokracie nebyla. A právě z toho důvodu jsem věnoval rozsáhlejší úvod nebo rozsáhlejší střední pasáž svého vystoupení té korespondenční volbě, protože je nezbytné jít až ke kořenům naší demokracie a znovu se učit o Masarykovi, velkém demokratickém učiteli. Takže proto jsem přistoupil k tomuto projevu, abych prostě se vám snažil vysvětlit, proč je špatně a z jakých všech důvodů je špatně tento váš návrh.

Vzhledem k tomu, že předpokládám, že bude první čtení pokračovat, tak já mám tady přesně záložky, jo? Mám tady tři knížky, dohromady je to asi 800 stran. Ale mám tam vybrané pasáže, nebojte, přesně ty, které bych chtěl, některé kapitoly bych jenom z toho vybral, mám tady hezky... Dali jsme si práci už se záložkami a prostě s pasážemi. Takže tohleto si myslím, že bude obsahem.

Mimochodem, není to jenom o Masarykovi, protože je potřeba si brát příklady v zahraničí, co je demokracie, protože vy si ty příklady v zahraničí zas tak asi neberete. A mně se třeba moc líbí knížka Stát ve třetím tisíciletí, kde mám osobní věnování od lichtenštejnského knížete Hanse Adama II. při našem setkání. Osobní věnování od něj mám, jako že jsem zastáncem přímé demokracie. Takže od vládnoucího kníže Lichtenštejnska Hanse Adama II. mám tady osobní věnování. Takže to je moc hezké jako pro mě, pro Okamuru, takže to je pěkné, a jmenuje se to Stát ve třetím tisíciletí. Jsem rád, že vládnoucí kníže v Lichtenštejnsku mi dal osobní věnování, zatímco mě tady vládní pětikoalice poplivává a pomlouvá. Myslím, že Lichtenštejnsko je pěkná země.

Samozřejmě ty jejich restituční nároky, s tím já nesouhlasím, že jo, to je jasný. Ale ta ústava, že je tam přímá demokracie, o tom tady mluvíme. Ta knížka je o přímé demokracii totiž, ta je o lichtenštejnské ústavě, jo? Takže to je něco jiného než to, jak tady prezident Pavel a lidovci, KDU-ČSL, pan Herman, bývalý ministr kultury, vlastizrádně podporují restituční návrhy, abychom přišli, Česká republika, čeští občané, aby byl vlastně vrácen majetek Lichtenštejnům. To s tím nepleťme, to dělá KDU-ČSL s prezidentem Pavlem, my s tím nesouhlasíme. Podle mě je to zrada na českých občanech a zrada na našem státu, to, co dělají lidovci s prezidentem Pavlem. To zásadně odmítáme. Takže aby tady někdo neříkal, Lichtenštejnsko, že tady snad Okamura s tím článkem (?) souhlasí. To bylo v souvislosti s tím, že prosazuji přímou demokracii, tak jsem o tom v minulosti napsal jednu knížku. A právě proto jako zastánce přímé demokracie tady v otázce té lichtenštejnské ústavy a fungování Lichtenštejnska, té přímé demokracie, odvolatelnosti, tak v tom byla shoda. Tak jsem právě tu knížku jsem si přečetl a tu knížku... Tenkrát, to už je před x lety, a podařilo se mi získat osobní věnování.

Takže tímto bych v tuto chvíli ukončil své vystoupení, protože budu sledovat situaci. Doufám, že Fialova vládní pětikoalice... (Reakce ze sálu.) Ne? Aha, tak jo. Ještě mám něco přečíst? Já těch pasáží mám hodně, no.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Kolegyně, kolegové, poprosím, nepokřikujte po sobě. Případně pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Já jsem plný energie, já nemám žádné problémy. Dneska je jednací den do 21 hodin? Jo, tak 21 hodin a po mně Radek Rozvoral, že jo? Teď když skončím, tak končí jednací den. (Dohaduje se s poslanci v sále.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane předsedo, poprosím, neřešme to tímto způsobem, pokračujte případně v projevu.

Poslanec Tomio Okamura: Aha, tak jo. Takže prosím vás, já bych se ještě věnoval tady té pasáži, protože zrovna je problémem ta demokracie. A už jdu k věci. Problémem je demokracie a já jsem si tady vzal k ruce první z těch pasáží, kterou je potřeba vám říct v souvislosti s vaším návrhem korespondenční volby, a to je kniha s názvem Tomáš Garrigue Masaryk – Cesta demokracie. A já to samozřejmě nebudu vůbec číst celé, protože já tady nejsem od toho... já tady nedělám žádné obstrukce, nechci dělat obstrukce. Já jsem si přímo zase vybral pasáže, které jsou vhodné, abych vás s nimi seznámil. Takže začnu přímo už na straně 66. Jmenuje se to Demokracie je diskuse.

Viktor Dyk v Národních listech započal užitečnou diskusi o tom, odkud se vzala zeď mezi odbojem domácím a odbojem zahraničním. Třebaže pan Dyk se snažil vystavění té zdi svalovat na legionáře a odbojníky zahraniční, přece uznal, že také jiné strany se o tu stavbu hodně přičinily.

Na počin pana Dyka Národní osvobození v diskusi pokračovalo a sneslo řadu dokumentárních faktů, o jejichž ověření, popřípadě vysvětlení žádalo. Máme totiž vypsání toho, co se 28. října v Praze dělo, od Dr. Rašína a Soukupa, kteří s poslanci Švehlou a Stříbrným byli vůdci převratu.

Dr. Soukup a Dr. Rašín ve své zprávě otištěné v prvé Ročence Národního shromáždění vykládají, že naši vůdcové 28. října se zástupci vojenské moci učinili dohodu, kterou tito zástupci uznali součinnost Národního výboru, a dne 29. října čtyři jmenování vůdci převratu měli dlouhou konferenci s místodržitelem Coudenhovem, v níž se stalo ujednání tohoto obsahu. Národní výbor československý se uznává za výkonný orgán suverenity národa a přejímá spoluřízení veřejné správy. Jednání mezi vládou a Národním výborem je v proudu a o jeho výsledku bude podána zpráva. Dosavadní státní správa zůstává po stránce osobní a administrativní nedotčena, proto musí fungovat dále. Konec citátu z toho obsahu.

Je patrno, že rakouští vojáci a místodržitel uznali Národnímu výboru právo součinnosti a spoluřízení veřejné správy. Je však také patrno, že tato neurčitá definice toho, co bylo vyjednáno, vyžaduje vysvětlení. Součinnost a spoluřízení znamená právě, že 28. a dokonce 29. října Národní výbor nebyl jedinou rozhodující autoritou. Naproti tomu se od rakouských úřadů Národní výbor uznává za výkonný orgán suverenity národa. Ale tu zase vzniká otázka, jaká je to suverenita.

Kritický čtenář zprávy Dr. Rašína a Dr. Soukupa si jistě všimne, že se Národní výbor od rakouských úřadů neuznává za orgán státu, nýbrž národa, a to je ovšem velký rozdíl. Mimoto právník se bude tázat, co je míněno národem. Národ ve smyslu politickém, nebo ve smyslu etnografickém? Zkrátka zpráva v ročence vyžaduje právnického osvětlení, neboť podle situace tehdejší by se mohlo předpokládat, že dohoda Národního výboru s rakouskými úřady se stala na základě císařova manifestu slibujícího rakouským národům národní státy. Tento výklad podává místodržitel Coudenhove v knize pana Nowaka Chaos.

Místodržitel Coudenhove tvrdí, že řečení čtyři reprezentanti čeští skutečně dovolávali se Karlova manifestu, že stáli na základě monarchistickém, alespoň prý se tak vyjadřovali, a že žádali od Vídně své uznání. Toto tvrzení místodržitelovo vyšlo tiskem před půldruhým rokem, ale nebylo od účastníků převratu vyvráceno. Národní osvobození proto, a právem, žádalo, aby se tak stalo, neboť netřeba vykládat, že odpůrci našeho státu by tvrzení místodržitelova proti nám mohli využitkovat. Ostatně se to už stalo a nepochybně se to bude dít i nadále, jestliže věci nebudou objasněny a náležitě vyvráceny.

Národní osvobození vyložilo věc tak pádně, že naše veřejné mínění muselo se jí zabývat. Jenže to se stalo divným způsobem. Zejména České slovo zahájilo diskusi velmi prudce a pan ministr Stříbrný napsal dokonce článek pod názvem Pokus o falšování historie. Ministr Stříbrný je znám jako politik temperamentní a nikdo od něho nebude očekávat suchopárnou expozici historickou. Než i tak článek ministra Stříbrného je důležitý tím, že Coudenhova viní z nepravdy. Členové národního výboru, píše pan ministr, se nedovolávali Karlova manifestu, neprohlásili se pro monarchismus a nežádali o uznání ve Vídni. To je mluva jasná. Jsme zvědavi, zdali místodržitel Coudenhove, respektive pan Nowak, odpoví. Národní osvobození může být spokojeno, že z účastníků převratu tuto výpověď vynutilo, neboť také Dr. Soukup promluvil a prohlašuje tvrzení Coudenhova za výmysl.

Dr. Soukup píše klidně a věcně. Ministr Stříbrný ve svém rozčilení prozradil nám novinku. Coudenhove totiž přijal před 28. říjnem společnou deputaci socialistických stran, a tu prý jeden z mluvčích akceptoval sice národně socialistický požadavek osvobození, ale z nepochopitelné oportunity řekl – ovšemže v rámci Rakouska. Nato prý ministr Stříbrný překvapenému místodržiteli řekl, že to není projev všech socialistických stran. My, strana národně sociální, o ten rámec nestojíme, řekl. Podle tohoto výkladu byl to člen strany sociálně demokratické, který takto se prohřešil proti společnému socialistickému programu. Pan

ministr Stříbrný takto podává nový materiál, z něhož vidíme, že i ve vedoucích kruzích převratových nebylo všechno v pořádku.

Opět to tady říkám z toho důvodu, abych vám objasnil ty těžkosti, a kolik to stálo naše předky opravdu práce, úsilí a jednání dát to Československo dohromady, dát tomu nějakou ústavnost, dát tomu nějaké zákony. A to že to, co vy tady předvádíte, prostě je špatně, není to namístě.

To ostatně už je známo z vypravování Dr. Rašína, že Národní výbor musel býti hrazen mafií, když pro samé debaty o zastoupení stran, o klíče a tak dále pánové se nedostali k akci. A Dr. Rašín, zdá se, na rozdíl od ministra Stříbrného neměl respektu k socialistické radě, neboť zle jí vytýká, že nestála slovu a těší se z toho, že v Praze 14. října republiky neprohlásila.

Ještě bych z ministra Stříbrného uvedl zajímavý detail, že Dr. Šmeral už před 14. říjnem odpřisáhl se Rakouska a šel s ostatními do boje za Československou republiku. Zpráva je pikantní tím, že právě orgán ministra Stříbrného zahájil nedávno tažení proti Dr. Šmeralovi pro rakušáctví. Článek ministra Stříbrného byl citován téměř všemi listy. Velkou radost ovšem z něho měl orgán ministra Šrámka a Dr. Kramáře. Co se zprávy místodržitele týká, pokládají ji Národní listy za správnou. Dobře mu tak, neměl našim vůdcům věřit.

České slovo v prvém článku proti Národnímu osvobození také napsalo, že vůdcové převratu s držiteli veřejné moci vyjednávali opatrně a moudře a že to vyjednávání mělo průzračný účel, vyhnout se krveprolití. Výklad je jistě nasnadě. V revoluci takových zbraní se užívá. Diskuse o 28. říjnu není ukončena, teprve začíná. Praha a celý národ 28. října své svazky s Rakouskem přetrhal. To ministr Stříbrný nemusel dokazovat, neboť běží o to, co 28. října učinili vůdcové převratu. Je stále nutno, aby oficiální jednání 28. a 29. října a ostatně i dnů následujících bylo autenticky vylíčeno. Publicistickými vidlemi a podobnými nástroji vlastenčící inkvizice vážné otázky soudobé historie se řešit nedají.

Pan ministr Stříbrný velmi nemile nese, že musí polemizovat s anonymem. Ach, ty milý, drahý, Kocourkove, jejž naši básníci a řečníci oslavují jako naši vlast, domov a matičku Prahu, kolik anonymních článků a notiček napsal pan ministr Stříbrný? Anonym Národního osvobození může být spokojen, že naší publicistikou tak důkladně zamíchal. Snad si tu zásluhu bude reklamovat pan Dyk, ačkoliv sotva bude potěšen odpovědí Národních listů.

Anonym uvedl hodně detailů o Dr. Kramářovi, ale na to orgán pan Dykův nereagoval, jen na zprávu o monarchismu Dr. Kramáře. Národní listy udělaly rozdíl mezi monarchismem rakouským a patrně ruským. Nám ovšem je absolutistický monarchismus jako monarchismus. Také revoluční čert vzal oba, ale jak vidíme k žalosti Národních listů a Dr. Kramáře. Jenže ten čert se čerta stará o ruský monarchismus Dr. Kramáře.

Takže to byla pasáž, úryvek, z kapitoly Demokracie, diskuse.

Já vám děkuji za dnešní pozornost a samozřejmě budu pečlivě sledovat další diskusi. Na WC se mi nechce, sil mám dost, ale nevím, těch stran mám tolik, ten můj výklad je dlouhý, takže stejně jako jsem řekl včera, že potřebuji trošku širší prostor od devíti ráno, tak to budu podrobně sledovat. Protože teď když budu začínat nové pasáže, tak zase budu přerušený. Proto jsem se ptal, do kolika to je. A byla by to škoda, protože moje vyprávění určitě zaujalo řadu z vás, tak je potřeba, aby to bylo všechno v kuse.

Ale doufám, že dojde k nějakému politickému posunu ohledně korespondenční volby a že dojde k nějakému kompromisnímu jednání, protože my těch argumentů pochopitelně máme připravenu ještě řadu. Děkuju za pozornost. (Hlasitý potlesk, výkřiky z řad opozičních poslanců.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Předali jsme řízení schůze. Já vás, milé kolegyně a kolegové, zdravím. V mezičase došlo hned několik omluv, tak než udělím další slovo s faktickou poznámkou, mám tady několik oznámení.

Paní poslankyně Oborná hlasuje s náhradní kartou č. 42 a pan místopředseda Skopeček s kartou č. 35.

Co se týče omluv, tak se omlouvají: Berki Jan od 16.30 z pracovních důvodů, Brabec Richard z celého dne ze zdravotních důvodů, Brož Lubomír od 15 do 17 hodin z pracovních důvodů, Feranec Milan od 18.45 ze zdravotních důvodů, Kovářová Věra od 17.15 do 21.30 z pracovních důvodů, Krutáková Jana od 17.30 do 22 hodin z pracovních důvodů, Lacina Jan od 17.30 do 19 hodin z pracovních důvodů, Levko Jarmila od 11 hodin do 12 hodin ze zdravotních důvodů, Mračková Vildumetzová Jana od 17.30 do 22 hodin z rodinných důvodů, Opltová Michaela do 13.30 z rodinných důvodů, Zlínský Vladimír od 9.30 do 12 hodin z pracovních důvodů. Z členů vlády se omlouvá Blažek Pavel do 19 hodin z pracovních důvodů, Černochová Jana z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Šalomoun Michal bere zpět svou omluvu, Vlastimil Válek se omlouval od 13.30 do 15.30 z pracovních důvodů. To by byly omluvy.

Nyní tedy následují faktické poznámky. Jako první je s faktickou poznámkou přihlášen pan poslanec Milan Wenzl, poprosím jej. A následuje pan poslanec Vondráček. Faktické poznámky. Prosím, máte slovo.

Poslanec Milan Wenzl: Děkuji, paní předsedající. Já bych jenom chtěl říct, že se dnes mluvilo jenom o té demokracii. Rád bych připomněl opravdu panu předsedovi Okamurovi, že zapomněl na toho největšího demokrata, který byl, a to byl Antonín Švehla. Byl to premiér tří českých vlád – Československé republiky, pardon. Švehlovy myšlenky jsou vytesány na pomníku v jeho rodišti v Praze 15 – Hostivaři. A teď cituji: Demokracie není jenom právo, ale také povinnost. Pečlivě volte své vůdce, kterým svěřujete své osudy. Dbejte na to, aby měli na pravém místě rozum, srdce. Lid je vždy takový, jaké si volí vůdce. Antonín Švehla nám také vzkazuje: Vybírejte politiky, kteří prokazují schopnost státnického chování, kteří jsou dostatečně odvážní, aby naslouchali svým oponentům, chápali a respektovali jejich situaci a kteří při tom všem jsou zdvořilí, slušní a hlavně vždy se dohodnou s oponenty.

Tady to tak vždy nevypadá. Demokracie je asi jiná. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní tedy vystoupí pan poslanec Vondráček s faktickou poznámkou. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Pan poslanec Okamura se přihlásil v 9 hodin se svým projevem, jinak velice pěkně řešeným, zmínil i Platona, Solona a T G. Masaryka. Já jsem čekal, že jako osoba s přednostním právem ještě vystoupí k tomu, co se tady děje, a k porušování jednacího řádu.

Já bych vám chtěl přečíst opravdu, že pro ústní interpelace se vyčlení ve stanoveném jednacím dnu připadajícím na čtvrtek doba od 14.30 hodin do 18 hodin, přičemž pro ústní interpelace určené předsedovi vlády se vyčlení doba od 14.30 do 16 hodin. Od 16 hodin nebo v případě, kdy interpelace na předsedu vlády budou ukončeny dříve, tak od doby jejich ukončení budou následovat ústní interpelace určené ostatním členům vlády. K tomu připomínám článek 53 ústavy, že poslanci mají právo interpelovat předsedu vlády a členy vlády. A my jsme zase svědky toho, že máme čtvrtek, v úterý začala řádná schůze a měla být vyčleněna doba pro ústní a písemné interpelace. Zase jste opozici vzali možnost interpelovat. Dělá se to jednoduchým trikem, že se přeruší ta schůze v úterý nebo ve středu a pokračuje se v pátek. V minulosti se tak dělo zcela výjimečně za koronavirové krize a vždy se souhlasem

všech opozičních klubů. Když kterýkoliv z opozičních klubů, a bylo jich víc, nesouhlasil, tak tento postup nebyl uplatněn. A tato koalice nyní tento postup má jako metodu. Já to nevím přesně, mně se zdá, že za tu dobu, za ty víc než dva roky, byly interpelace jenom 14krát, jestli to mám dobře spočítané. Ale prosím vás, já vyzývám, aby přestala být porušována ústava. Interpelace mají ústavní rozměr a ve čtvrtek mají být... (Předsedající upozorňuje na čas.) ... interpelace. Děkuji za pozornost. (Potlesk z řad členů ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní mám přihlášku s přednostním právem pana ministra Rakušana, ale nevidím jej tady, proto propadá. Další přednostní právo – pan zpravodaj Vondráček má zájem vystoupit. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Já jsem byl přihlášen do řádné rozpravy a omlouvám se, že jsem morálně selhal a použil jsem svoje přednostní právo jako zpravodaj, protože já fakt nevím, kdy bych přišel na řadu. Určitě by se nahlásila další přednostní práva a já k tomu mám co říct, mám připraven nějaký projev, který bych chtěl nějakým způsobem koncipovat, a už jsem to prostě nevydržel. Takže porušil jsem svoje vlastní předsevzetí, za což se omlouvám.

Co se týče mého projevu, když jsem přemýšlel, jak vůbec strukturovat svoje jednotlivé připomínky k navrženému zákonu o korespondenční volbě, kdy se mi začaly kupit ty jednotlivé argumenty, tak jsem měl vlastně problém, jak rozčlenit na jednotlivé části ty argumenty. Já se to pokusím rozčlenit na část řekněme legislativní, kdy se budu bavit čistě o textu toho zákona, to bude krátká část, pak bude část řekněme politická a všeobecná, kdy se zamýšlím nad tím, co vlastně tento zákon přinese nebo může přinést, jaké je riziko jeho přijetí řekněme v celospolečenské rovině. A třetí část se bude týkat ústavnosti a našich pochybností o tom, zda jsou naplněny principy Ústavy České republiky v případě, že bude přijat návrh korespondenční volby.

Úplně na úvod. Já už jsem to říkal, řeknu to velice krátce. Už jsem reagoval vlastně minulou noc v rámci faktických poznámek. Já si toho opravdu vážím, že tady byli kolegové, kteří reagovali, a myslím si, že ta debata byla možná to nejpřínosnější, co jsme pro to mohli udělat v rámci prvního čtení za velmi dlouhou dobu, co jsem v Poslanecké sněmovně. To je taková moje představa, jak by mohla vypadat Poslanecká sněmovna, když se spolu korektně bavíme, přednášíme argumenty, reagujeme na sebe. A já jsem dokonce měl pocit, že jsme na něco přišli, že jsme to někam posunuli. Asi jsme nepřesvědčili koalici o tom, že ten návrh může být vlastně nebezpečný a že je principiálně špatný, nicméně možná na nějakých dílčích parametrech jsme se domluvili.

Já jsem mluvil už včera o tom, že považuji za naprosto nestandardní, aby se do návrhu zákona, který v tuto chvíli ještě není účinný – a teď jsem byl upozorněn, že snad ještě ani není platný, že ty volební zákony jsou teprve v Senátu, já jsem myslel, že jsou přijaty dokonce – tak my vlastně nyní chceme vložit do zákona, který teprve bude platný a účinný, ale bude účinný od 1. 1. 2026, tak se bude vkládat část sedmá, která má být účinná o rok dřív než celý zákon. A to mi přijde opravdu velice nezvyklé. Dokonce sami autoři ve své důvodové zprávě píší, že se jedná o takzvané kvazi přechodné ustanovení.

Mimo jiné pro ty, kteří to třeba tak ještě úplně nemají nastudované, protože jsme u prvních čtení, to znamená, že ten text je tam dvakrát. Ta korespondenční volba je tam dvakrát. Jednou ji přijímáte po roce 2026, ale abyste stihli ty volby, které chcete stihnout, tak tam vkládáte ta samá slova a ta budou platit už od roku 2025. Těžko to budu vysvětlovat někomu normálnímu, koho potkám na ulici, že něco takového vůbec se děje v Poslanecké sněmovně.

A já bych chtěl ještě upozornit na jednu krásnou větičku, která je přímo v té důvodové zprávě. Zákon o správě voleb – to je ten, který bude platit od roku 2026, který prostřednictvím

informačního systému správy voleb elektronizuje správu voleb, včetně vybudování jednotného seznamu voličů s účinností od 1. ledna 2026, vytváří ideální podmínky pro přijetí – doplním, pro přijetí korespondenční volby – aniž by bylo nutné zasahovat do lhůt pro organizaci voleb. Stěžejní úprava korespondenčního hlasování bude pro všechny druhy voleb, v nichž se tento způsob hlasování zavádí, obsažena v zákoně o správě voleb. Přesto však je třeba korespondenční hlasování promítnout též do příslušných ustanovení volebních zákonů – zákon o volbách do Parlamentu ČR, zákon o volbě prezidenta republiky a zákon o volbách do Evropského parlamentu a do soudního řádu správního. Proto se novelou zákona o správě voleb současně předkládá i novelizace některých dalších zákonů.

Já myslím, že to tam zůstalo opravdu ještě z toho předchozího návrhu, protože jestli autoři tvrdí, že ten zákon je ideální pro to, aby se do něj vložila ta korespondenční volba, ale on bude ideální až od roku 2026, do té doby nebudou ty volby elektronizované. A my jsme tady už dlouho diskutovali, kolegyně Mračková Vildumetzová tu v tuto chvíli není, že třeba to velmi napomůže, že budou elektronické seznamy voličů, že už se nemůže stát, že se vlastně neví, kolik bylo vydáno voličských průkazů, protože to vydávají jednotlivé obce, a že se nebude vědět, kolik tedy lidí odvolilo s voličským průkazem.

A teď si vezměte, my máme ten systém opravdu zastaralý. Já jsem se vlastně dozvěděl až nedávno, že zastupitelské úřady při těch volbách komunikují s obecními úřady. Protože ony si opravdu ověřují, kdo je zapsaný na tom speciálním seznamu a kdo ne, a to se děje, to se úřaduje. To musí být strašně technické náročné. A jestliže tady očekává koalice účast desetitisíců, ne-li 100 000 voličů, tak si myslím, že to bude ještě o to náročnější pro ten zastupitelský úřad. Mimochodem, odbočka. Co jsem se tak dozvěděl, zdaleka to není běžné ve světě. Dokonce jsem vlastně nenašel příklad. Ve většině států seznamy voličů vedou příslušné obvody, zpravidla obce, ne zastupitelské úřady, což potom souvisí s tou částí, o které já budu mluvit, že v zemích, jako je Německo nebo je Rakousko, každý ten volič je zapsán ve svém volebním obvodu v rámci své země. V Rakousku tomu říkají kaskáda kritérií. Volič musí doložit, že například v té obci žil, má tam trvalé bydliště, když ne, že tam má nemovitost nebo že tam má rodinu. A on když potom odvolí mimo území Rakouska, tak ten jeho hlas putuje do té jeho obce, ne do zvláštního volebního obvodu, jak se navrhuje tady – což samozřejmě způsobuje další nerovnost, o které budu mluvit později, že vlastně ty hlasy ze zahraničí mohou nějakým způsobem vychýlit volební výsledek, změnit volební výsledek. Kdežto v tom Rakousku, když každý z těch lidí volí jakoby domů, tak ty hlasy se pravidelně rozprostřou a není to takový problém.

Kolega Mašek přišel s myšlenkou, že by se to vyřešilo matematicky. Že by tedy to nespadalo do dvou nejlidnatějších krajů, ale že by se aspoň ty hlasy rozpočítaly do všech čtrnácti krajů. Je to změna parametrická. Je to změna logická. A to, že se neprojednala, to je součást toho mého úvodního slova. Že s námi nikdo nemluvil. S námi se doteď nikdo nebavil, co bychom si představovali na tom zákonu změnit, co nám vadí nejvíc. Já tedy férově přiznávám, já jsem u těch debat byl, u těch tří zákonů volebních, a debata byla rychlá typu: Vy korespondenční volbu nechcete, co? No nechceme. A tím jsme skončili. (Se smíchem.)

Ale přesto si myslím, když už tedy tady padl ten návrh a chcete si ho prosadit silou a po nocích, tak jste měli přece jenom nějaký čas obětovat a ještě se nás zeptat: No jo, a když to přece jenom projde, nechtěli byste aspoň říct svoje konkrétní technické námitky k tomu zákonu? Mluvil o tom tady včera Patrik, že změny volebních zákonů jakékoliv a v jakékoliv zemi by měly být aspoň na základě nějaké elementární shody toho politického spektra. Tohleto, co se tady děje, ta vyhrocená atmosféra, a že my si to protlačíme, to opravdu ničemu nepomáhá. A já jsem měl včera pocit, že už se přece jenom nějaké hrany obrousily a že tady začíná nějaký dialog, a dneska jsem si přečetl tweet paní předsedkyně, a paní předsedkyně píše, že chtějí ještě vlastně ten zákon rozvolnit a vlastně už se vůbec nebude řešit a kontrolovat pohyb krajanů mimo území České republiky, už bude stačit jenom obyčejné čestné prohlášení. To znamená, my tady namítáme, jak ten zákon zpřesnit, když už je

rizikový, a do toho tedy ještě přidá paní předsedkyně, že to ještě vlastně jde úplně opačným směrem. Takhle se asi opravdu nikdy nemůžeme domluvit, jestli se nebudeme naslouchat a aspoň si neřekneme některé parametry.

Z naší strany jedna z těch námitek byla, když už tedy si to protlačíte silou – nevím, jak to dopadne, nikdo neví, jak to dopadne. Pan poslanec Okamura se dobře vyspí a my nevíme, jak tady ještě dlouho budeme chodit. Ale pro případ, že by se to tedy protlačilo, tak snad byste mohli naslouchat té opozici, a tím trošku zmírnit tu polarizaci, která existuje. My opravdu jsme silná opozice. Vy máte těch 108, ale ve společnosti to tomu neodpovídá, ten poměr. Tahle vláda vznikla tím, že získala 42 % hlasů ve volbách. Díky tomu, že propadl milion hlasů, tak tady vznikla relativně unikátní situace, pohodlné vedení, 108 hlasů za 42 %. Miroslav Topolánek měl myslím 48 % a měl 100. To prostě většinou tady ty dvě půlky, ta opozice a koalice, většinou to bylo velmi těsné. Nebo ti, co si to nepamatují, a já jsem poslouchal včera ta jednotlivá vystoupení, jak říkali, že když přijde 100 000 hlasů ze zahraničí a rozdělí se to do dvou krajů, bude to znamenat, myslím, že to byl pan poslanec Letocha, říkal, že jeden až dva mandáty, říkal to v České televizi. Nám to spíš vychází na dva až tři. Ale než nastoupilo hnutí ANO, než tady zavládly v podstatě stabilní vlády, které dovládly celé čtyři roky, což byl Bohuslav Sobotka a což byl Andrej Babiš, i když ty vlády byly dvě, tak tady žádná vláda nevydržela tak dlouho. Tady byla průměrná doba vlády snad 18 měsíců, ne-li méně.

Měli jsme i úřednické vlády, když se to rozpadlo úplně. Měli jsme Rusnokovu vládu, která byla trošku tak na truc. A to už si nepamatujete? To znamená, to může být opravdu sto na sto. V roce 2006 tehdejší předseda ČSSD Paroubek už slavil, že vyhrál volby, ty zahraniční hlasy připadly do Jihočeského kraje, a když se přepočítávalo, tak naskočil Miroslavu Topolánkovi ještě jeden hlas a bylo to sto na sto. Následoval nákup přeběhlíků a tahle země se vydala jiným směrem. Já nemůžu hodnotit, jestli dobrým směrem nebo špatným směrem. Ale dneska jsme také mohli být úplně někde jinde. Třeba by ani nebylo žádné hnutí ANO, kdyby nebylo afér, které pak následovaly a které postupně bobtnaly v rámci ODS.

To je speciální disciplína. Já jsem fanoušek a milovník science fiction a tady ty alternativní vesmíry a alternativní dějiny jsou velmi populární metodou spisovatelů sci-fi a my zkrátka nevíme, jak by to dopadlo. Ale já na tom demonstruji, jak nebezpečné nebo jak rizikové je to, co navrhujete.

A já tedy musím říct, že koaliční poslanci to bagatelizují. Strašně to bagatelizují i v rámci těch jednotlivých debat a prostě není to legrace, protože – a já o tom budu mluvit v té části druhé, že volby jsou zdrojem legitimity všeho, zdrojem legitimity vlády, následně legitimity nejvyššího státního zástupce, který je jmenován, všech představitelů ústředních orgánů veřejné moci. To všechno se odvíjí od demokratických voleb. A když narušíte důvěryhodnost demokratických voleb, narušíte víru v celý systém.

Já jsem mluvil s mnoha lidmi, kteří tomu rozumí, kteří se tomu věnují, kteří vědí, jak funguje stát, a oni mi všichni říkali: neboj se toho a přidej, přidej v té argumentaci, neboj se určité hyperboly a patosu a řekni, tohle je možné ohrožení demokratického systému jako celku. Protože, jak to říkal Miloš Zeman, dokud jsou svobodné volby, je naděje. Můžeme se hádat, jak chceme, ale když máme svobodné volby, rozhodne volič a ten, kdo prohrál, tak to respektuje. Pak tady můžeme trávit celé noci, ale není ohrožen systém. A největším problém tohoto návrhu je, že to může být takový kamínek z hráze, který se uvolní jako první a pak následuje celá lavina. Slyšel jsem na to spoustu příměrů a přirovnání. Někdo říkal, že je to ouvertura, že to je předehra. Někdo říkal, že to je ten kamínek, který strhne lavinu, nebo že se protrhne hráz, že to je předpeklí, že to je začátek možných totalitních praktik, protože jsou lidé, kteří jsou na to velmi citliví. Ti lidé mi píší, s těmi lidmi jsem ve styku, a proto tak bojuji proti tomuto zákonu. Protože že nejde v podstatě teď v tuto chvíli jenom o tu korespondenční volbu v zahraničí, o těch nevím kolik tisíc krajanů, ale jde o princip. Proto jsme řekli, korespondenční volbu nechceme.

Já jsem třeba se zajímal o to, že v té důvodové zprávě nejsou žádná čísla. Tam prostě není žádná analýza. Tam se neví, z čeho se vychází. Já se opakovaně ptám, kolik krajanů tedy máme v zahraničí, kde je máme a jak se projeví korespondenční volba? Jestli jsou nějaké predikce? Uspořádal jsem mimo jiné seminář a měl jsem tam zástupce příslušného odboru na Ministerstvu zahraničních věcí a ptal jsem se: tak kolik těch Čechů je v zahraničí? On mi to neřekl. On říká: my máme nějaké predikce a ty predikce si myslíme, jsou docela přesné, protože se nám potvrdily při brexitu, že když byl brexit, tak oni měli nějak odhadnuté, kolik Čechů žije ve Velké Británii, a díky tomu, jak se museli vracet domů, nebo já nevím, co tam probíhalo všechno za úřední úkony, že se jim to víceméně potvrdilo. Tak jsem se ptal: no tak mi řekněte predikce. A on mi nechtěl říct ani ty predikce.

Ve veřejném prostoru teď zakotvila číslovka, 600 000. Že se odhaduje, že máme v zahraničí krajanů 600 000. Nemáme žádnou kontrolu jako stát nad tím, jak se pohybují, nevíme, kde jsou – což tedy upozorňuji právě na úskalí toho čestného prohlášení, že to je prostě úplně nemyslitelná věc, abychom to takto rozvolnili. A tak jsem interpeloval ministra zahraničních věcí a ministra vnitra, protože tenhleten zákon trošku trpí tím, že o krajany se starají na Ministerstvu zahraničních věcí, ale ten zákon píšou na Ministerstvu vnitra, tam jsou ve hře dvě ministerstva. Možná jsem měl interpelovat premiéra, protože možná by došlo k nějaké sjednocené odpovědi.

My ta čísla opravdu odhadujeme. Já o tom budu mluvit třeba teď potom velice stručně ve srovnání třeba – pro nás je nějakým srovnávacím příkladem Slovensko. Slovensko má údajně v zahraničí 300 000 osob. Posledních parlamentních voleb se zúčastnilo zhruba 60 000 Slováků. Tak když to vezmu opravdu laicky jako nevystudovaný matematik. tak jestli Čechů je dvakrát tolik v zahraničí, a kdyby všechny ty podmínky byly podobné, tak budeme mít dvakrát tolik hlasů co Slováci, to je 120 000. Slováci mají tuto úpravu od roku 2006 a volební účast jim rostla pomaličku, začali snad na nějakých 8 000. Není to podstatné, jenom to prostě rostlo. Teď díky té vyhecované atmosféře a tomu, že Robert Fico tam válcoval preference, došlo k velké mobilizaci zahraničních hlasů a odhlasovalo 60 000 Slováků. Ale to je nejvíc historii a je to násobek toho, co bylo na začátku. Ti lidi se totiž tu korespondenční volbu učí na začátku, to trvá. Ten proces zkrátka není úplně jednoduchý.

Jenom pro pořádek, Slováci neměli předtím vůbec nic. Oni nemohli v zahraničí volit vůbec. To je ten rozdíl. U nás mohou volit občané České republiky na zastupitelských úřadech tuším od roku 2004. Mají právo volit a volí. Jediný problém je ten, že to je u některých spojeno s vysokými náklady, aby se dostavili do nějaké volební místnosti. To je 70 % argumentů, když se bavíme, proč chceme přijmout tenhle zákon – náklady krajanů spojených s účastí u volby.

A já jsem až během studia tohoto materiálu zjistil, že podle stávajících právních předpisů je poměrně jednoduché, opravdu poměrně jednoduché zřídit další volební obvod, zajistit nějakou místnost formou konzulárního pracoviště, zajistit tam přítomnost ve spolupráci například s krajany, protože tam jenom jeden člen té komise musí být profík a jinak by tam tedy mohli mít třeba někoho z těch krajanů. Já bych je vůbec nepodezříval z toho, že by chtěli manipulovat s volbami. Ale když by tedy chtěli volit v Chicagu – tam máme generální konzulát. Kdyby chtěli volit někde na vzdáleném pobřeží, třeba v Seattlu, tak by se tam dala zřídit místnost. A my se bavíme o nákladech v podstatě o velikosti pronájmu hotelového pokoje, o pronájmu nějaké kanceláře. To nejsou žádné zásadní náklady. Lidi by šlo proškolit videem, normálně na dálku.

Já když jsem to začal číst, tak já jsem vlastně nepochopil, proč to už dávno není. Proč se to pro krajany neudělalo, když tady tolik let se tepe za korespondenční volbu. Ti lidi už mohli volit. My jsme mohli mít místo 100, 110 okrsků v zahraničí, my jsme jich mohli mít 300. Mohl být nějaký okrsek na Novém Zélandu. Nejčastější argument koalice je, že z Nového Zélandu se musí letět do Austrálie. Tak se na obou ostrovech mohly udělat dvě kanceláře. Vy odhadujete náklady podle důvodové zprávy tuším na 15 milionů spojených s korespondenční

volbou. Někde jsem četl, že náklady spojené s těmi hlasováními na ambasádách se říká 2,5 milionu. Prosím vás, to nejsou žádné částky.

Teď trošku odbočím. Protože nemáme interpelace, přátelé, tak já jsem nemohl interpelovat, ale my jsme to sečetli, že tahle vláda už na vlastní propagaci a vlastní marketingové kampaně dala 280 milionů. Začala to Deštníkem proti drahotě, pokračuje to sebeprezentací pana ministra Jurečky na MPSV. A tak můžu pokračovat. 280 milionů, čtvrt miliardy už utratila tahle vláda za vlastní reklamu. Tak to si myslím, že kdyby se dalo pár milionů na to, aby mohli volit naši krajané, tak už to dávno mohlo být. Jestli chcete, my vám s tím pomůžeme. My vám zatleskáme. My chceme, aby se ty peníze takhle utratily, a nebudeme vnášet svár do české společnosti, na českou politickou scénu a trošičku zmírníme tu polarizaci ve společnosti, která existuje a u které vám garantuju, že v souvislosti s korespondenční volbou bude.

Já myslím, že je povinností politiků taky trochu dbát na tu společnost, na ten stát, abychom se k sobě tady nějak chovali. Ono se to samozřejmě pak propíše tady do Poslanecké sněmovny, jak se tady k sobě chováme za ty dva roky, jak jsme tady v neustálém zápasu a nejsme schopni základní debaty.

Já tedy zpět k těm interpelacím. Obrátil jsem se na ministra zahraničních věcí s tímto dotazem: Vážený pane ministře zahraničních věcí, v současné době se velmi silným tématem debaty v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky i ve společnosti stává takzvaná korespondenční volba. Jsem přesvědčen o tom, že kvalitní a pokud možno co nejvíce odborná diskuse o možnostech volby našich občanů v zahraničí není možná bez adekvátních podkladů. Z tohoto důvodu žádám o sdělení:

1. Kolik Ministerstvo zahraničních věcí vydalo potvrzení o příslušnosti k české krajanské komunitě v zahraničí? Prosím rozklíčovat podle zemí.

2. Kolik procent Ministerstvo zahraničních věcí odhaduje, (že) se z tohoto seznamu účastní voleb, respektive je zapsáno ve zvláštních seznamech voličů vedených našimi zastupitelskými úřady?

3. Z jakých států a kolik Ministerstvo zahraničních věcí eviduje požadavků na zavedení korespondenční volby nebo jiné úpravy voleb zahraničí?

4. Jaké změny v minulosti iniciovalo Ministerstvo zahraničních věcí vůči Ministerstvu vnitra ve věci organizace voleb v zahraničí?

5. Jaké náklady jsou spojeny s volbami v zahraničí?

6. Jaké náklady Ministerstvo zahraničních věcí odhaduje na uspořádání korespondenční volby v zahraničí?

7. Proč není možné hlasovat na konzulárním úřadu vedeném honorárním konzulárním úředníkem?

8. Jestliže je jedním ze základních argumentů pro zavedení korespondenční volby značná vzdálenost k našim zastupitelským úřadům ve velkých zemích, byla někdy provedena příslušná analýza, o jaké vzdálenosti v jednotlivých zemích se vlastně jedná?

Děkuji za zodpovězení interpelace.

Teď vám přečtu, co mi pan ministr Lipavský odpověděl. Vážený pane poslanče, k vaší interpelaci zaslané pod – číslo jednací vynechám – si dovoluji sdělit: Ministerstvo zahraničních věcí vydalo 5 045 potvrzení o příslušnosti ke krajanské komunitě za dobu 16 let, kdy se tato potvrzení vydávají. Z toho: Ukrajina 3 800, Rusko 499, Srbsko 219, Rumunsko 201, Moldavsko 124, USA 43, Kazachstán 36, Bělorusko 22, Venezuela 14, Chorvatsko 10, Izrael 8, Bosna a Hercegovina 8. Počty v dalších 16 zemích jsou již v jednotkách osob. Ve zvláštních seznamech voličů držitelé tohoto potvrzení nefigurují. Držitelé tohoto potvrzení

nejsou občany České republiky. K získání občanství musí tyto osoby žít na území České republiky v režimu trvalého pobytu dalších pět let. Pokud se za těchto podmínek stanou následně občany České republiky, účastní se voleb nejčastěji již přímo na území České republiky. V současné době je zapsáno ve zvláštních seznamech voličů vedených na zastupitelských úřadech České republiky 13 645 voličů.

Ministerstvo zahraničních věcí eviduje požadavek na zavedení korespondenční volby z více než 40 zemí světa. V letech 2020 a 2021 na pracovní úrovni konzultovalo s Ministerstvem vnitra možný návrh novely zákona o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který koncepčně vycházel z tehdy vládě předloženého návrhu zákona o správě voleb, který korespondenční volbu rovněž zaváděl. Nicméně z časového hlediska se nejevilo pravděpodobným, že bude použitelný již pro nadcházející volby do Poslanecké sněmovny. Konkrétní vládní návrh však z této konzultace nevzešel.

Náklady na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v zahraničí činí přibližně 2,5 milionu korun. To je to, o čem jsem mluvil. Nejvýznamnějšími položkami jsou odměny členům zvláštní volební okrskové komise, distribuce a kompletace volebních materiálů, instalace a provoz výpočetní techniky ve volebních místnostech a vybavení volebních místností. Náklady na volbu prezidenta jsou o cca milion vyšší vzhledem ke konání druhého kola. Vedle korespondenční volby zůstane zachována i standardní prezenční volba na zastupitelských úřadech České republiky. K již existujícím nákladům bude tedy nutno přičíst zejména náklady na administrativně-technické zabezpečení korespondenčního hlasování, to znamená zasílání obálek voličům, příprava a zasílání volební dokumentace a jiných tiskopisů. V důvodové zprávě k návrhu zákona o správě voleb z roku 2020 byly odhadovány náklady ve výši cca 5 milionů na jedny volby.

Na konzulárním úřadu vedeném honorárním konzulárním úředníkem není možné hlasovat zejména z důvodů materiálněprávních, kvalifikačních a technických. Vzdálenosti v jednotlivých zemích má MZV – Ministerstvo zahraničních věcí – zanalyzované.

No ale mně to neposlali. Mně odpověděli, že máme zanalyzované.

Prosím vás, já bych opravdu čekal, že to bude v té důvodové zprávě. Vy o tom všichni mluvíte. Většina používá Nový Zéland, někdo použije Kanadu. Párkrát jsem slyšel Spojené státy americké. Ale já bych to chtěl slyšet.

To, že se nemůžou na konzulárních pracovištích v tuto chvíli konat volby, to je administrativní záležitost. Já jsem byl ujištěn, že hostitelské státy by to skutečně mnohdy uvítaly a pomohly. Dají třeba i policistu přede dveře. Ty krajanské spolky mají většinou svoje nemovitosti nebo mají prostě nějaké prostory, kde se ty volby můžou konat. My se tedy bavíme o jednotkách milionů. Něco, co se může udělat třeba i ve volbách 2025, jestli chcete pomoct krajanům. Nebo chcete korespondenční hlasy? To je teď ta otázka. Tak jaký by byl kompromis, když se bavíme o kompromisu? Tak rozšiřme možnost volit krajanům na více místech. Když 100 míst stojí 2,5 milionu, tak kolik bude stát 300 míst? Sedm a půl. To ještě bude furt stejně jak ta korespondenční volba (nesrozumitelné) ty zastupitelské úřady. Můžete ztrojnásobit počet volebních místností.

A pak se vrátím k tomu, když jsem říkal – je volební právo, ne volební povinnost. Kdybychom měli v Čechách volební povinnost, tak je povinností státu zajistit, aby každý volič měl nějakou přiměřenou možnost volit. Ale tohle je právo. Ti lidé jsou z nějakého důvodu v zahraničí, jsou z nějakého prospěchu v zahraničí nebo z nějakého jiného důvodu a nesou s sebou zase ten náklad, že mají o něco, ale o něco málo většinou, ztíženou volbu.

Jak asi chápete, já nejsem spokojený s odpovědí na tuto interpelaci, takže já s ní nesouhlasím. A my budeme tuto interpelaci projednávat, až přestane koalice porušovat ústavu, tak ji budeme projednávat v rámci písemných interpelací a tam se budeme znovu ptát.

Co jsem se ještě dozvěděl z debat? Že my máme naprostou většinu krajanů v západní Evropě. Já vám řeknu všechna čísla. Já jsem si to tedy musel zanalyzovat sám. Ale například když se budeme bavit o zemích typu Belgie, která je velká jak Morava, jestli se plus minus nepletu, kde naprostá, drtivá většina našich krajanů je soustředěna v Bruselu, protože oni tam pracují na těch úřadech... Chápu...

Tak za prvé, ti nemají vůbec žádný problém někam dojít, to mi neříkejte, že kdybychom všichni volili a chtěli volit ve své zemi, a opravdu, jestli chceme říkat, že volby jsou svátkem demokracie, tak jestli tohle přijmete, tak vy už to neříkejte, vážení kolegové z koalice, protože pro vás už to nebude platit. Vy snižujete standardy. Vy zhoršujete tu určitou výjimečnost toho volebního aktu. Tak v Belgii to není problém. Já rozumím, že tak nějak sociálně ten vzorek voličů v zahraničí skutečně volí spíše ty liberální strany proevropské, které prostě mají určitou nálepku. A já chápu, že koalice ty hlasy chce. Nemusí se za to stydět, to je legitimní věc. Akorát že nám vadí, že jdou do toho hlava nehlava a že se taky může stát, že nám rozbijí celý volební systém.

Teď k těm jednotlivým číslům. Já jsem si tedy tu analýzu nechal vypracovat. A jak už jsem řekl, volby v zahraničí se v současnosti konají na celkem 110 až 111 místech, to je ve zvláštních okrscích zřizovaných ambasádami. Z toho 46 volebních místností se zřizuje v Evropě, 36 v Asii, 14 v Severní a Jižní Americe, 13 v Africe a dvě v Austrálii a Oceánii. To je ten Nový Zéland, kde bychom potřebovali přidat. Jejich počet a rozmístění se každé volby liší. Mírně liší.

To je mimochodem ještě připomínka k tomu zákonu jako takovému. Kdo jste si všimli, ty obvody nejsou stálé a tam se předpokládá prováděcí předpis. A já si pamatuju na ty debaty, kdy jsme třeba chtěli rozšíření kontrolních pravomocí NKÚ i na samosprávy i na Českou televizi a tak dále, že hlavní argument senátorů, kteří nám to tam několikrát zamrazili, byl, my vám neschválíme ústavní zákon, dokud nemáme prováděcí předpis. Myslím si, že my jsme to taky zažili mockrát v našem volebním... když jsme byli vládní stranou, to byl standardní požadavek opozice: jak chcete o něčem jednat, když my nevíme, jaký bude prováděcí předpis? A my ho tady nevíme. A vy chcete prosadit za každou cenu změnu zákona. Vždyť my vlastně nevíme, jaké budou jeho dopady.

Já například tady mám: Během parlamentních voleb v roce 2021 bylo zřízeno 111 zvláštních okrsků. Během prezidentských voleb 2023 jich bylo o jeden méně, protože stát sice zřídil nové zvláštní okrsky v katarském Dauhá, litevské Rukle a v Kinshase, Demokratické republice Kongo, ale oproti roku 2021 nebyly zřízeny volební místnosti v ruském Jekatěrinburgu, v čínském Chengu a také dva v Mali, Bamako a Ménaka.

Zase jenom krátce odbočím. My máme poměrně bohatou praxi a zkušenost se zřizováním těch mimořádných volebních míst. Když bylo například mistrovství Evropy ve fotbale, tak se volilo v buňkách vedle stadionu. Zřídilo tam naše velvyslanectví v Polsku dočasná volební místa, a kdo měl voličský průkaz, tak tam odvolit mohl. Dělají se speciální volební místnosti pro naše vojáky, kteří sloužili na základnách ve větším počtu mimo území České republiky.

Počet voličů, kteří volí mimo ČR, se v parlamentních volbách od roku 2006 pravidelně zvyšuje. Procentuální podíl hlasů ze zahraničí oproti celkovému počtu odevzdaných hlasů stoupl z 0,125 % v roce 2006 na 0,245 % v roce 2021. Ale pozor, v celkových číslech se jedná o zanedbatelné množství hlasů. Například v roce 2006 8 041 voličů a nyní v posledních volbách, jak asi už víte, 2021, 18 808.

Přehled počtu zapsaných voličů, volební účasti a počtu odevzdaných hlasů a podílu na celkových odevzdaných hlasech v parlamentních volbách je zhruba takový: volby 2006 8 041 voličů a účast byla 83,86 %, což tedy znamená 6 702 hlasů; 2021 18 808, účast byla 70,37, to znamená, hlasovalo 13 184 voličů, což znamená v těch celkových hlasech 0,245 %. Odhad, a to je opravdu odhad, na rok 2025, by tedy byl 150 000 voličů, 70% účast, platných hlasů tím

pádem 105 000 a to už by byla skoro 2 %. To znamená krát 10. O tom se tu bavíme. A to už se samozřejmě projeví těmi z našeho pohledu mandáty.

V rámci prezidentských voleb je podobný trend, kdy počty voličů v zahraničí stoupají. Rovněž prezidentské volby jsou u voličů v zahraničí populárnější než ty parlamentní. To koneckonců platí i pro naši vnitrostátní volbu. Procentuální podíl hlasů ze zahraničí oproti celkovému počtu odevzdaných hlasů stoupl z 0,155 v roce 2013 na 0,394 v roce 2023. V číslech je to 7 684 voličů tenkrát. A v těch posledních volbách to bylo 22 932 voličů, to znamená zhruba trojnásobek. Ale ten podíl na těch celkových hlasech je pořád zanedbatelný a nevzbuzuje žádné tenze v české společnosti, kdy bychom měli pocit, že ty zahraniční hlasy nám vlastně rozhodly volby.

Vytrácí se ta emoce, o které se bavíme, kterou vnímáte v mediálním prostředí, kdy se používá ta zkratka „ukradené volby“, že by měly ty zahraniční hlasy rozhodnout. Nicméně i tak v roce 2006 to znamenalo velký problém. Teď – drtivá většina ze zahraničí se těch hlasů opravdu odevzdá v Evropě. V roce 2021 to bylo 81,2 %. Bavíme se o Evropě. V Evropě bylo odevzdáno 81 % všech hlasů a v Evropě v drtivé většině není problém s dojezdem do volební místnosti. S výjimkou velkých zemí, jako je Francie, Německo a Španělsko, jsou ty vzdálenosti přiměřené. A neslyšel jsem jediného koaličního poslance, že by argumentoval například Polskem nebo Maďarskem.

Já k tomu vždycky dodávám, mě se taky nikdo neptá, když jsem v práci v Praze a když jedu volit do komunálních nebo krajských voleb, tak jedu 276 kilometrů do Kroměříže a odvolím v Kroměříži. A jestliže někde v Rakousku žije Čech, tak do té Vídně to opravdu nemá daleko. A nebyl by problém zřídit jednu místnost v Innsbrucku a moc by to nestálo. To je zase jeden konkrétní příklad.

Teď když to rozklíčuju, v případě posledních parlamentních voleb bylo tedy 10 705 hlasů z těch 13 (?) odevzdáno v Evropě, nejvíc ve Velké Británii 1 330, v Německu 1 294, v Belgii 1 057. A volí zde hlavně lidé v zahraničí pobývají dlouhodobě. Jak už jsem říkal, v Bruselu jsou to hlavně úředníci EU. S velkým odstupem je Asie. V celé Asii volilo 1 052 lidí. V Severní a Jižní Americe je to 891 lidí.

V Africe je to 277. No a konečně ta zmíněná Austrálie, tam volilo 259 Čechů v těch posledních volbách. U prezidentských je distribuce hlasů víceméně totožná. Drtivá většina hlasů byla odevzdána v Evropě, ve druhém kole 18 658 z 22 932, to jest 81,4 %, nejvíce v Německu, 3 118 hlasů, poté ve Velké Británii 2 488 a v Belgii 1 468. Poté znovu Asie s velkým odstupem, 2 109, Amerika 1 155, to už si myslím, to jsou vyšší čísla – a ta Austrálie a Oceánie 314 hlasů. Poslední je Afrika 296.

V současné době tedy voliči v zahraničí představují lidi, kteří zde pobývají dlouhodobě, jsou odhlášeni z českého systému zdravotního pojištění, typicky se jedná o pracovníky státu v zahraničí, to jsou síly na ambasádách a u mezinárodních organizací, pracovníci v nadnárodních firmách, migranti za prací do západních zemí, zejména těch evropských, nejvíce – zas – Velká Británie, Německo, Belgie, Nizozemí, a lidé, kteří si na cestu do zahraničí obstarali voličský průkaz a odvolili v zemi svého aktuálního pobytu, to je nejčastěji na dovolené či při studijním pobytu či v rámci krátkodobého pracovního výjezdu ve formě služební cesty či pendleři. Připomínám, že my jsme v minulosti měli možnost volit třeba v Chorvatsku. Když to bylo v čase dovolených nebo když se to blížilo nějakým termínům, tak jsme měli ta mimořádná pracoviště. Já znovu říkám, že jsem byl až překvapen, že to není problém. Jestli tady jako zákonodárci tím trávíme 15 let, a já mám přehled těch zákonů, kolikrát se to už podávalo, první senátní návrh byl snad opravdu v roce 2001, první myšlenka, tak nechápu, že se s tím za tu dobu nic neudělalo. Nebyla vůle nebo se ta ministerstva nebyla schopna domluvit.

Aspoň orientační počet takových občanů můžeme vzít ze statistiky VZP. Tabulka, kterou tady mám, uvádí, že občanů skutečně dlouhodobě v zahraničí žijících je maximálně

36 000. Jejich počet se však v posledních letech snížil kvůli dopadům ekonomické krize. Já jenom připomínám, že třeba v Severní Americe máme velkou skupinu té migrační vlny z 90. let, kdy oni šli za lepším živobytím, to je ta naše komunita v Chicagu a podobně. Tihle lidé žijí v Americe 20, 30 let, mají svoje social ID, mají tam děti, ty děti už mají americké občanství, ale oni stále americkými občany nejsou a v případě jejich zadržení jim hrozí deportace. To je potom otázka, jestli se někdo zamýšlel nad tím, jak budou chráněny voličské seznamy Čechů žijících ve Spojených státech, protože my máme odhady, že tam žijí, ale myslíte si, že se přihlásí do voličského seznamu, když jim třeba hrozí, že by museli ze Spojených států odjet, že by je mohli deportovat? A ty jejich předpisy takové jsou, a že se ty případy stávají, to je pravda. Tak mě jenom zajímá, jestli se nad tímhle někdy někdo zamýšlel, jestli vůči americkému partneru máme tohle nějakým způsobem ošetřené.

Většina občanů, jak jsem říkal, zůstává v Evropě a rozložení těchto občanů kopíruje hlavní migrační cíle českých občanů od 90. let 20. století. Nejvíce je jich v Německu, Velké Británii a Belgii. Opět, bezproblémové země, kde mohou odvolit na ambasádách. Jedná se hlavně o vzdělané a relativně bohaté lidi, proto politické preference tohoto velmi úzkého výseku české společnosti jsou tak odlišné od průměrného českého elektorátu. Nad tím netřeba lomit rukama. Já upozorňuju, že voličské preference se mění a že by si to měli uvědomit ti, kteří za každou cenu se snaží protlačit korespondenční volbu, že stačí jedno, dvě volební období a všechno se může úplně změnit. Může přijít jiná politická strana, může dojít k úplně jiné politické atmosféře v zemi, kde ti lidé žijí. Podívejte se v Nizozemí na Wilderse. Prostě ty preference se mění a mohou tím být ovlivněni i občané naši v cizích státech.

My bychom tady měli přemýšlet, co bude za deset let, a ne se upnout na volby v roce 2025 za každou cenu. To je přímá cesta k tomu, abychom tady přijali nějaký paskvil, o kterém se už budeme za pět let otevřeně bavit, že je to špatně a že to musíme změnit. Voliči v zahraničí dlouhodobě preferují liberální a pravicové strany, hlavně TOP 09, Piráty a STAN, v menším objemu ODS a KDU-ČSL. Takže pokud vy znáte asi výsledky v zahraničí, jaké byly, já to tady nemusím opakovat, už to tady někdo říkal mně se zdá včera, že v roce 2021, když se to rozpočítalo, tak – nebudu to číst, je to jedno, jsou to relativně disproporce. Já tu analýzu mám ještě na několik stran, ale myslím, že kdo bude chtít, tak mě může oslovit, já jsem ochoten tu analýzu dát k dispozici a můžeme se o ní dál bavit.

To je tedy řekněme technická část k tomu zákonu jako takovému. Že má mezery, chybí tam analýza, chybí tam čísla, a my se pořád bavíme v podstatě jenom v nějaké obecné rovině, jak je to úžasné a krásné, když našim krajanům umožníme hlasovat v korespondenční volbě. Ale ta tvrdá čísla tam nejsou, a jak jsem vám teď právě doložil, v drtivé většině zemí to problém není. Zřizovat korespondenční volbu pro naše občany v Bruselu opravdu nemusíte, zvlášť když tím narušíte standardy, o kterých budu mluvit v podstatě za chvíli.

Co nám vlastně vadí nejvíc, proč hnutí ANO má tu pozici tak rigidní a odmítáme korespondenční volbu, je to, jak jsem to říkal na začátku, že to možná je jenom předehra něčeho dalšího. Straším? Myslíte? Máte pocit, že si to vymýšlím, že to je jenom nějaký můj vnitřní pocit? Já vás chci ujistit, že ve všech zemích, kde se korespondenční volba přijala a o kterých říkáte, že je jich většina a že bychom je měli následovat, tak se ta pravidla postupně rozvolňovala. V Německu, tam musí každý volič prokázat nějakou vazbu ke své zemi, musí od svých 14 let strávit aspoň 3 měsíce na území Německa, pokud vím, a ty voličské seznamy, ty speciální voličské seznamy, se obnovují pravidelně, a když ten člověk bydlí delší dobu v zahraničí, tak ho vyškrtnou a už volit nemůže. A začali myslím na 5 letech, na 10 letech, několikrát se vyslovil Ústavní soud, v tuto chvíli je to myslím 25 let. Já vám to budu číst přesně. Takže když jste Němec a nežijete v té zemi už 25 let, tak už tam volit nemůžete.

Toto jsou všechno kritéria, a já vám říkám, že tahle kritéria má naprostá většina zemí. To, co je navrhováno v České republice, je skutečně velmi obecné, velmi rozvolněné, a když tedy pominu to, že hnutí ANO je principiálně proti, tak i čistě proti tomuto zákonu se najdou

konkrétní námitky, proč bychom měli zbystřit, a když už, tak ta pravidla máme opravdu nějakým způsobem utáhnout. Já trvám na tom, že volit je určité privilegium a není to internetová anketa. Není to dopisní anketa. Je to volba do Parlamentu, prezidenta a do evropských voleb a k tomu patří v podstatě i překonání nějakých překážek. Já jsem slyšel jednoho kolegu, který říkal: Já bych si třeba představoval, že by vůbec nebyly volební lístky, ať si lidi přijdou, já bych chtěl, aby byly fronty před volební místností. Když si tu frontu vystojíte, tak si pak víc vážíte toho, že jste tam nějakým způsobem odvolili.

Takže ten trend je všude, všude se postupně přidávalo a přidávalo. Napřed se dala korespondenční volba jenom někomu a za striktních podmínek, a pak se rozvolňovalo. Proč? Protože to chtěli i ti druzí.

Samozřejmě se nabízí v druhé fázi nabídnout korespondenční volbu zranitelným osobám nebo osobám s tělesným postižením. To je to, co jsme vám včera také říkali. V České republice žije 84 000 zrakově úplně nebo částečně postižených lidí. Tito lidé si dlouhodobě stěžují na to, že nemají adekvátní přístup k volbám. Chtěli by třeba ti úplně nevidomí volební lístky s Braillovým písmem někteří, někteří by chtěli nějakou formu opravdu volby z domu. A je jenom otázkou času, kdy sem zas přijde nějaký aktivisticky naladěný politik v dalším volebním období a řekne, tak jim přece musíme také pomoct. A pak se řekne, tak když můžou oni volit z domu dopisem, tak proč bychom nosili tu urnu do těch domovů důchodců? Tak ať i ty babičky odvolí z domu. A tak se nám pomaličku erozivním způsobem ta korespondenční volba dostane i do našeho vnitřního prostoru a nakonec se odsouhlasí a uzákoní volba domácí. A to už je něco, nad čím zvedají varovný prst už nejenom ti opoziční, ale i někteří koaliční. Protože prosím přijměte fakt, že ta korespondenční volba nikdy nenaplní zcela ty principy, které máme zakotveny v Ústavě České republiky, a to je tajnost, svoboda a osobní volba. To je tajnost, a říkal jsem to včera několikrát, zopakuji jednou, ta tajnost není o tom, že nikdo neví, jak jste volil, ale že jste osvobozeni od možného nátlaku, že zažíváte tu svobodu za plentou, a nikdo neví, jak jste volil.

Já nerozporuji systém dvou obálek, který mně přijde dostatečný na to, aby byla zajištěna anonymita volby, nedohledatelnost volby v případě, že někdo vyloženě neporuší zákon v těch komisích, kde se sčítá, že by se nějakým způsobem spojil ten identifikační lístek s tou úřední obálkou. Ale ta se má vhodit do urny s těmi ostatními, a pak až teprve otvírat, až z té urny. Takže anonymitu já nerozporuji. Rozporuji to, že tam chybí ta svoboda volby za plentou, že tam chybí obrana proti možnému nátlaku. Já už jsem tady včera mluvil o tom, že kupčení s hlasy a family voting jsou průvodní jevy každé distanční volby. A to je fakt. A jediný argument, který slyším od koaličních zástupců, kteří se k tomu vyjadřují: my si myslíme, že to není tak velký problém, já věřím, že to nebude problém. A já vám říkám, že to je fakt, že jsem si to nevymyslel, že nejsem paranoidní, ale máme opakované zkušenosti ze zahraničí, že se to tak dělo. Já nevím, jestli někdo z mých kolegů – já ne, ale nevím, jestli někdo z mých kolegů se nebude věnovat i americkým volbám a tomu, co tam došlo, nebo těm rakouským. Já jsem tady včera velice stručně nadnesl ten případ ze Španělska, který je aktivní, z toho severoafrického města, stručně jsem tady nadnesl například příklad z Birminghamu z roku 2004, kdy selhala pošta, kdy ty obálky vypadaly prostě, jestli jsem to dobře pochopil, tu zprávu, ty obálky vypadaly jinak, na poště to nikdo nehlídal a nebyl problém je shromáždit, a potom ti policisté, kteří náhodou kontrolovali nějaký opuštěný sklad, tak tam objevili několik chlapíků, jak tam mají před sebou stohy volebních obálek, rozlepují je a vyměňují volební lístky. Byl to velký skandál tenkrát ve Velké Británii.

A k tomu patří ještě jedna řekněme technická poznámka z mé strany. My se komplet svěřujeme cizím státům v tomto okamžiku, cizím poštám. To se totiž posílá na ambasády. To se neposílá k nám domů. Někdo si tady dělal legraci z České pošty, že nebojme se korespondenční volby, ony stejně ty lístky nedojdou. Ale my se bavíme o americké poště, německé poště. A v té důvodové zprávě je napsáno, že až se bude dělat ten prováděcí předpis, tak se právě přihlédne ke kvalitě pošt v té dané zemi. Takže předpokládám, že stejně v těch

afrických zemích to nepůjde, protože tam nejde zaručit vůbec nějakou základní kvalitu doručovacích služeb. A o tom tady vůbec nikdo nemluvil a měli bychom o tom mluvit. To není jenom kritérium tedy vzdálenosti, kterou jsem z toho ministerstva nevymámil, kde mi napsali, že analýzu mají. Já nevím, jestli se mi chtěli tak trošku vysmát, protože opravdu je to tak trošku vztyčený prostředníček. Ano, analýzu máme. Tečka. A nikdo mi ji neposlal. Tak já doufám, že během té interpelace se k těm údajům dostaneme.

Kromě toho, že tady bude tendence rozšířit tu korespondenční volbu, dlouhodobě upozorňujeme na vzniklou nerovnost. Na nerovnost mezi voliči v zahraničí, kteří můžou poslat dopis z pohodlí domova, někdo ještě říkal v jakémkoliv stavu, můžou to vyplňovat klidně nějakým způsobem kolektivně, může to za ně vyplnit někdo jiný, zanést, doručit, k tomu se dostanu, a těmi v České republice, kteří se musí zvednout a musí dojít do volební místnosti. A je otázkou času, opravdu zase jenom času a chtění Ústavního soudu, než se někdo obrátí na Ústavní soud a řekne, tady spatřujeme diskriminaci voličů v České republice, je třeba napravit závadný stav. A Ústavní soud nám nařídí jako zákonodárcům, tak jak to udělal pár měsíců před volbami v roce 2021, abychom přijali novou právní úpravu a všem českým občanům v České republice dopřáli dobrodiní korespondenční volby stejně jako těm v zahraničí. A neuděláte vůbec nic a budeme tady sedět zase jak v tom roce 2021 a budeme jenom dumat, jak co nejvíce vyhovět Ústavnímu soudu a jak to stihnout do tří měsíců. A v té situaci jsem byl a vyjednával jsem za hnutí ANO, co vlastně v tom zákoně bude.

Není to jediná nerovnost. Druhá nerovnost, která nastává, je ta, o které jsem mluvil v úvodu, a to je ta nerovnost mezi kraji. V původním senátním návrhu, který tu náhodou ještě byl, tak tam to bylo úplně špatně. Tam se měly ty hlasy nasypat do jednoho kraje, vylosovaného kraje, což by znamenalo v případě mého malého Zlínského kraje nebo Karlovarského nebo všech těch menších v podstatě personální změnu v obsazení parlamentu, změny v množství nebo počtu mandátů. Úplně jinak by ten parlament vypadal. Právem bychom se cítili ukřivdění, a že nám ty volby někdo ukradl. Jak já bych ve Zlínském kraji dělal kampaň celosvětovou? Stejně by volili jenom tu nálepku, volili by to hnutí, tu stranu. Marně bych navštěvoval folklorní festivaly ve Zlínském kraji a zpíval na pódiu a chtěl ty hlasy od svých voličů, seniorů a tak dále. Těm jsem také zpíval ve Zlíně před volbami. Tak tato nerovnost, ta opravdu do očí bijící, ta byla odstraněna a byla zvolena metoda, že se vezmou čtyři největší, nejlidnatější kraje, mají přes milion voličů, předpokládám tedy střední Čechy, Praha, Jihomoravský, Moravskoslezský, a vylosují se z těch čtyř dva. Do jednoho se nasypou všechny hlasy z Evropy, do druhého se nasypou hlasy z celého světa. Připomínám, to jsem vám před chvilkou řekl, že Evropa je 81 % těch hlasů. Kdyby se ten trend potvrdil, tak 80 % z těch odhadovaných 105 000 je přes 80 000. Představte si, že vám přistane v tom kraji, který bych si vybral? Jihomoravský, vidím tady paní předsedkyni. Tak si představte, že by vám v Jihomoravském kraji přistálo přes 80 000 jiných hlasů. Ty volby by dopadly úplně jinak. To jsou ty tři mandáty.

Mimochodem to ještě má takový drobný – to nemám spočítané, já nejsem matematik, ale u nás jsou takové zákony, že podle volební účasti a podle počtu odevzdaných hlasů se také určuje, kolik který kraj dostane mandátů. Také se může stát, že to větší množství hlasů v nějakém kraji znamená, že jiný kraj dostane o mandát méně, že už ten malý dostane ještě o jedno křeslo míň. Takže vzniká tu další nerovnost a já myslím, že zase je jenom otázka času, kdy by to někdo napadl.

To znamená, jestli bude někdy v České republice přijata korespondenční volba, tak co je elementární, tak by se měly ty hlasy rozdělit spravedlivě, nejlépe podle toho, kam ti lidi patří do svého obvodu, do své obce, tak jak to mají v Německu a v Rakousku, což vím, ostatní jsem nestudoval, ale v Rakousku jsem byl osobně, a pak to bude do nějaké míry spravedlivé.

Všechny tyto státy navíc mají ve svých podmínkách, že ten člověk musí mít nějaký vztah k té zemi, musel tam nějakou dobu v posledních třeba deseti patnácti letech bydlet. My žádné takové kritérium nemáme. Pořád slyšíme od koalice, že tam ty hlasy nemáme a že

nesmíme používat termín, že ti lidé u nás nežijí, tak u nás nemůžou volit. Já vám to řeknu jinak, korektněji. Ti lidé se politicky, materiálně, znalostně té zemi už vzdálili, té České republice, a jejich volba vychází z úplně jiných kritérií (Předsedající: Pane poslanče...), a i kdyby se rozkrájeli, tak nemůžou vědět, jak se tady u nás žije. Na tom přece není nic špatného, když to řekneme.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pane poslanče, musím vás přerušit, protože podle § 53 jednacího řádu odst. 1 (potlesk poslanců hnutí ANO 2011 a SPD) jednáme do 21 hodin. To samozřejmě znamená, že jak jste ještě nebyl schopen teď dokončit to vystoupení před touto hodinou, tak vás jenom přerušuji a můžete v něm pokračovat zítra ráno, protože zítra budeme pokračovat od devíti hodin.

A nyní tedy, vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení členové vlády, končím dnešní jednací den a přerušuji 88. schůzi Poslanecké sněmovny do pátku devíti hodin, kdy budeme v této schůzi pokračovat a bude moci pokračovat ve svém vystoupení pan zpravodaj. Přeji dobrou noc.

(Jednání skončilo ve 21.01 hodin.)

Pokračování schůze Poslanecké sněmovny
19. ledna 2024
Přítomno: 177 poslanců

(Jednání zahájeno v 9.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji třetí jednací den 88. schůze Poslanecké sněmovny. Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás všechny odhlásím a prosím, abyste se všichni přihlásili identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty.

Sděluji, že o omluvení své neúčasti na dnešním jednání požádali tito poslanci a poslankyně: Andrej Babiš celý jednací den – osobní důvody, Balaštíková Margita celý jednací den – zdravotní důvody, Bašta Jaroslav celý jednací den – zdravotní důvody, Bauer Jan celý jednací den – pracovní důvody, Bernard Josef celý jednací den – pracovní důvody, Blaha Stanislav celý jednací den – pracovní důvody, Brabec Richard celý jednací den – zdravotní důvody, Brázdil Milan od 14 hodin – pracovní důvody, Feranec Milan celý jednací den – zdravotní důvody, Foldyna Jaroslav celý jednací den – zdravotní důvody, Fridrich Stanislav celý jednací den – zdravotní důvody, Heller Šimon celý jednací den – osobní důvody, Klíma Pavel celý jednací den – zdravotní důvody, Kott Josef celý jednací den – rodinné důvody, Král Václav celý jednací den – pracovní důvody, Králíček Robert celý jednací den – rodinné důvody, Kubík Jan celý jednací den – zdravotní důvody, Pivoňka Vaňková Pavla do 15 hodin – pracovní důvody, Růžička Pavel celý jednací den – zdravotní důvody, Staněk Pavel od 12 hodin – pracovní důvody, Tureček Karel celý jednací den – rodinné důvody, Vích Radovan celý jednací den – zdravotní důvody, Vlček Lukáš celý jednací den – zdravotní důvody, Voborská Milada do 13 hodin – pracovní důvody, Vondrák Ivo celý jednací den – zahraniční cesta.

Z členů vlády se omlouvají: Bek Mikuláš celý jednací den – pracovní důvody, Blažek Pavel do 12 hodin – pracovní důvody, Hladík Petr celý jednací den – pracovní důvody, Kupka Martin do 10 hodin – pracovní důvody, Lipavský Jan do 12 a od 14 hodin – pracovní důvody, Stanjura Zbyněk celý jednací den – osobní důvody, Šalomoun Michal od 11 hodin – pracovní důvody, Výborný Marek celý jednací den – zahraniční cesta.

Nyní tedy budeme pokračovat v projednávání bodu, kterým je

1.
Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Projednávání tohoto bodu jsme přerušili v obecné rozpravě. Připomínám, že stanovisko vlády bylo doručeno jako sněmovní tisk 596/1. Prosím, aby místo u stolku zpravodajů zaujali za navrhovatele poslanec Vít Rakušan, případně další z navrhovatelů, a zpravodaj pro prvé čtení, poslanec Radek Vondráček.

Nyní budeme pokračovat v přerušené obecné rozpravě, do které se přihlásila celá řada poslanců. Podotýkám, že dne 18. 1. bylo přerušeno vystoupení poslance Radka Vondráčka s přednostním právem zpravodaje. Poté je přihlášen s přednostním právem pan předseda

Radim Fiala. Pánové, můžeme pokračovat? Je to takto v pořádku? Dobře. Takže nyní bude pokračovat pan zpravodaj ve svém přednostním právu, pan poslanec Vondráček. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Včera mě přerušila 21. hodina. Není jednoduché pokračovat v přerušeném projevu. Já budu vycházet z toho, že jsem snad nějakým způsobem dokázal rekapitulovat a shrnout hlavní argumenty, které se týkají korespondenční volby, že jsem to rozdělil na argumenty politické a společenské, technické a ústavněprávní. Pokud vím, tam už jsem se nedostal blíže k těm ústavněprávním aspektům, což je právě tajnost volby, svoboda volby a osobní volba.

Co se týče tajnosti volby, vidím, že to je nejčastější téma faktických poznámek, jak to proběhlo ve středu večer a jak proběhla výměna názorů. Já jenom tedy velice stručně zrekapituluji, že se tam liší pohled na to, co je podle některých poslanců ta tajnost. Zatímco ze strany koaličních zástupců byla situace spíše zlehčována a tu tajnost spatřují pouze v anonymitě hlasujícího a toho, že ten hlas není dohledatelný...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Omlouvám se, pane zpravodaji. Prosím o klid! Děkuji. Pokračujte.

Poslanec Radek Vondráček: ... což si myslím, že není zásadní připomínka hnutí ANO k tomu návrhu, protože ten systém dvojích obálek a toho, že se umisťují do urny společně s těmi hlasy, které byly odevzdány prezenčně, opravdu znamená určité přerušení té informace a že dohledání konkrétního hlasujícího bude bez porušení pravidel členy volební komise v podstatě nemožné.

Naše námitka se ale týká tajnosti ve smyslu osvobození od jakéhokoliv nátlaku při volbě formou korespondenční a tam je potřeba, chceme-li se někam dobrat v rámci diskuse, skutečně férově přiznat, že naprosté osvobození od nátlaku, vyloučení jakékoli možnosti toho, že bude někdo působit na hlasujícího, u jakékoliv distanční volby zkrátka nejde, ať je to volba elektronická, nebo volba korespondenční. Ten problém je v absenci hlídaného kontrolovaného prostředí, ten problém je v absenci plenty. Jedině za plentou je ten volič svobodný, je tam sám a může se rozhodnout podle svého.

Byla námitka, že přece již dnes, když je přenosná urna, tajnost je nějakým způsobem narušena. No, máte pravdu, že už většinou, jak jsme tady my včera říkali, a především, hlasující babička už tedy většinou má nachystaný ten lístek, nebo ho dá do obálky a vhodí před ostatními do urny, ale přece jenom je tam v nějakém složení ta volební komise, je tam možnost třeba i politických subjektů se zúčastnit. A v minulosti víme, že docházelo k určitým hraničním případům, kdy například v některých domovech pro seniory byla roznášena urna i bez vyžádání, že se tam získávaly hlasy, jestliže tam někdo měl vazbu na ten domov seniorů, ale jsou to opravdu zlomky. Někdy se to možná i šetřilo, ale neznamená to zásadní dopad na důvěryhodnost voleb jako takových. Často se uvádí jako příklad – a nejvíc, a uvádí ho i koaliční poslanci – právě korespondenční volba ve Spojených státech a to, že se opakovala volba prezidenta v Rakousku. Já myslím, že o tom bude mluvit ještě podrobně někdo z mých dalších kolegů, tak já jim nechci brát téma, o kterém budou mluvit. Jenom chci připomenout, že po celou dobu, co existují korespondenční volby, k nějakým skandálům a aférám průběžně, malým či velkým, dochází. Zase předpokládám, že někdo z mých kolegů třeba zmíní ten v Birminghamu v roce 2004, někdo zmíní Španělsko v loňském roce, a tak bych mohl pokračovat. Zkrátka ten systém není dokonalý, to si prostě musíte říct, to si musíte přiznat.

A já bych jenom trošičku zdůraznil to, že se pohybujeme ve světě sociálních sítí, kdy všichni jsou propojeni přes internet, a tady ty nové komunikační možnosti výrazně násobně zvyšují možnost toho, že se někdo pokusí s těmi volbami a s těmi hlasy nějak manipulovat.

Jak jsem se dočetl v jedné studii – také nevím, jestli někdo z kolegů třeba ji nepoužije a tady vám ji nepřečte – zvlášť náchylné jsou k tomu uzavřené komunity. V Birminghamu to byla zřejmě muslimská komunita. V podstatě sociální sítě jsou komunity, jsou to bubliny, můžete se velice jednoduše zkontaktovat a můžete velice jednoduše nějakým způsobem aktivně ty hlasy začít sbírat. Stejně tak korespondenční volba vždycky, vždycky bude náchylná na fenomén family voting a vždycky bude náchylná nejenom tedy v rodinách, ale třeba i na pracovištích, na úřadech, a ne každý je takový hrdina, aby řekl svému nadřízenému: Já si tam prostě, já si odvolím, jak chci, a já ti neukážu, jak volím, já ti nedám do ruky tu obálku.

To znamená, ty jevy existují v zahraničí a s určitou mírou tolerance k tomuto jevu ty korespondenční volby fungují. Otázka je, kde je míra? Kde je toho všeho míra a jak vlastně zní Ústava České republiky, která je v tom poměrně jasná, rigidní a jasně stanoví pravidla tajnosti, svobody a přímosti. Z debat, které se konaly i na půdě této Poslanecké sněmovny, vyplynulo jediné: abychom byli opravdu takoví ústavní puristé, abychom vyhověli ústavě, bylo by nejvhodnějším řešením upravit příslušné ustanovení, příslušný článek ústavy, který by zněl, říkám to velmi volně, nějak – způsobem, že u korespondenční volby se tyto principy použijí přiměřeně, abychom se vyhnuli případné kolizi s ústavou. Koalice ovšem nedisponuje ústavní většinou v Poslanecké sněmovně, a tak se touto cestou nevydala a tak tady po právu sklízí kritiku od odborníků, od ústavních právníků i od nás, že ten návrh, který předkládá, má v tomto směru své velké rezervy.

Já bych možná méně vystupoval, kdyby ten návrh byl podán v rámci nějakého konsenzu, aspoň nějaké, v rámci aspoň nějaké elementární shody mezi koalicí a opozicí tak, jak to bylo, když jsme měnili ústavu kvůli pevným senátním obvodům a kvůli pevnému termínu voleb, jak jsme změnili nebo přijali nový zákon o správě voleb a upravili některé zákony s tím související. Tehdy jsme se dohodli. Byl to široký konsenzus, hlasovala výrazná část poslanců, tedy bohatě jsme naplnili ústavní většinu. A u takovéhoto hlasování je velmi vysoký předpoklad, že ten zákon přetrvá, že na něm bude širší shoda a že nevyvolá pnutí ve společnosti. Způsob, který zvolila koalice, jde úplně opačným směrem. Já jsem opravdu přesvědčený, že u volebních zákonů by se tak dít nemělo, protože aniž by došlo k nějakému zásadnímu zásahu do voleb tou formou, tím nátlakem, o kterém jsem mluvil, tak v lidech ta emoce, pocit, že něco není v pořádku, zůstane a důvěryhodnost voleb poklesává. Já jsem to tady včera zdůrazňoval: tohle není obyčejný zákon, nejde jenom o tu volbu dopisem. My tady s trochou přehánění, kterou si to zaslouží, řešíme demokratický systém v České republice. A tak by k tomu měl přistupovat každý, kdo na konci bude o zákonu v nějaké podobě hlasovat.

Možná na závěr přečtu ještě nějaký článek, který právě mluví o tom, že by mělo dojít k úpravě ústavy tak, aby bylo vše naprosto právně čisté, abychom se vyhnuli potom případnému přezkumu u Ústavního soudu.

Co mě mrzí, je, že k tomuto konkrétnímu návrhu širší diskuse odborníků a veřejnosti neproběhla. Můžete namítat, že to vychází z předchozích návrhů, ale třeba já jsem tady pořádal seminář 21. března 2022 a my jsme se bavili ještě o tom senátním návrhu, a on není úplně stejný. Teď tu máme návrh, který vychází z toho, z té části, kterou jste vyňali z nového zákona o správě voleb, protože opozice nesouhlasila. Je to tedy text, který připravilo Ministerstvo vnitra. Připravili ho úředníci, úředníci, kteří jsou stoprocentně neutrální a kteří napíšou vše podle politického zadání a nelze jim nic vytknout s tím, že samozřejmě přemýšlí nějakým způsobem. A je logické, že přemýšlí způsobem úředním, a chtějí si postupy pokud možno zjednodušit a zpřehlednit pro sebe. My jako zákonodárci jsme tu od toho, abychom se nad tím zamysleli v širší souvislosti politické a společenské, a tahle debata mi zkrátka chybí. Pár článků v denním tisku, pár vystoupení v médiích, a že já už jsem jich absolvoval za poslední měsíc, a dokonce většinou se stejnými soupeři, jako je třeba Marek Benda – to je fajn, že se tam potkáme, ale my se tam vůbec nedostaneme k podstatě věci, to je všecko mediální zkratka. Já jsem schopen tam říct pár základních hesel, jako je tajnost, svoboda,

osobní volba, a už mě ten redaktor přeruší, nejsem schopen tam nějakým způsobem stěžejně argumentovat. A tak nám nezbývá v rámci Poslanecké sněmovny, abychom tady nějakým způsobem nahradili, možná i simulovali debatu, která měla proběhnout v širší odborné veřejnosti a v podstatě ve veřejnosti samotné.

K tomu krátká odbočka, než budu pokračovat. Upozorňuju na tisk 618, návrh poslanců hnutí ANO, návrh o tom, aby se i o korespondenční volbě jako o klíčové otázce – která může změnit směřování České republiky, která může změnit složení Parlamentu České republiky, která může způsobit nebo ovlivnit, kdo bude vládnout v příštím volebním období a v těch dalších, kdo bude vládnout v následujících třiceti letech, tak závažná věc to je, to není jenom, že mávnete rukou: No, tak se to pošle dopisem; my se tady opravdu bavíme o tom, že v rámci třeba velmi vyrovnaného výsledku budou tři mandáty jinak – takže u takhle závažné věci bychom se měli dohodnout celospolečensky, měli bychom se zeptat lidí. My jsme předložili zákon o speciálním referendu, který si klade čtyři otázky: kromě přijetí eura, zrušení práva veta v rámci rozhodování orgánů Evropské unie a migračního paktu je to právě tady korespondenční volba. Budeme tlačit na to, aby se primárně projednal návrh poslanců hnutí ANO na celostátní referendum, který tu leží už nějakou dobu, který je výsledkem osmiletého snažení, debat, hledání vyváženého kompromisu, jehož garantem je tady paní poslankyně Helena Válková, která nad tím strávila spoustu času.

Je to zbytek mozaiky, který nám v české společnosti chybí. To, že je potřebná, se teď ukázalo naprosto krystalicky v okamžiku, kdy jedna část politického spektra má většinu v dolní komoře, má většinu v horní komoře, má prezidenta, kterého podpořila v jeho volbě, a prezident je nakloněn této části politického spektra, a samozřejmě i ústavní soudci jsou voleni Senátem, kde převažuje tato část politického spektra. Co pak ještě zbývá těm druhým, kromě toho, že děláme svoji práci, kontrolujeme vás, dáváme podněty, diskutujeme, děláme svoji opoziční práci, jak jenom můžeme, tak co nám zbývá, než obrátit se na toho občana, protože cítíme, že názorová většina v České republice je jinde. Speciálně – to teď odbočím – co se týče eura, ale i u korespondenční volby.

Buď tedy žiju ve své bublině, anebo budete muset přijmout myšlenku, že když se zeptáte lidí v České republice, budou spíše nakloněni tomu, že lidé, kteří třeba už nejsou nijak politicky, finančně, společensky, spojeni s touto zemí desítky let, tak jejich rozhodování o budoucnosti a směřování České republiky je diskutabilní. Že lidé, kteří mají vícero občanství, by zřejmě měli spíše ovlivňovat dění v zemi, kde žijí, kde jsou příslušní daňově, kde platí své daně. To není nepřátelský argument. Já ho v těch debatách nepoužívám, protože to nepotřebuji, soustřeďuji se na otázky právní, ale to, že tenhle argument zazní a zazní ještě mockrát, a hlavně zazní, když půjdete mezi lidi, tak to vám můžu garantovat. My bychom se měli nějak snažit preventivně zabránit případné frustraci tady z této otázky, případně když se na něčem domluvíme my tady poslanci – ještě nevím, jestli bude nějaká snaha ten zákon kultivovat v druhém čtení – tak alespoň abychom všichni řekli: Dopadlo to, jak to dopadlo, ten zákon je maximum možného, prosím, věřte tomu, dělali jsme všechno pro to, aby to bylo spravedlivé.

Protože ta debata neproběhla, tak se pokusím alespoň několika svými příspěvky tady ozřejmit, jaké názory jsou přítomny ve veřejném prostoru. Samozřejmě se netajím tím, že jsem dlouhodobě kritický ke korespondenční volbě, a budu se soustředit spíše na ty argumenty kritické.

Začal bych třeba velmi povedeným příspěvkem pana doktora Weigla, který měl na semináři 21. března 2022. Řekl, že v této dramatické přelomové době jsme všichni uhranuti děním na Ukrajině, děním na východě od nás. Právě tyhle dramatické krizové momenty jsou obvykle přelomovými okamžiky i pro dění ne na frontách, ale na dění v hlubokém zázemí, a to je v naší zemi. Jistě si každý vzpomene na případy, kdy právě ve stínu velkých událostí se potichu prosazují změny, kterých si veřejnost uhranutá děním někde jinde za horizontem příliš nevšimne, a najednou po letech zjistíme, že všechno se bez našeho vědomí a bez naší náležité

pozornosti událo v tom rámci, ve kterém se pohybujeme kolem nás. Právě korespondenční volba podle mého soudu je jedním z takových zásadních témat, které rozhodne nejen o kvalitě, ale vůbec o budoucnosti politické demokracie v naší zemi.

Bohužel tedy patřím tady, jak se dívám po sále, asi už pomalu mezi největší pamětníky. Pan poslanec Benda, který byl tedy přítomen toho semináře, je samozřejmě větší pamětník, ten mě služebně trumfne tady v této budově, ale věkově bohužel ne. Vzpomínám si, jak jsem se tady pohyboval tehdy ve vládním dresu a vzpomínám, jak ta naše politická demokracie postupně vznikala. Obávám se, že změny, a hlavně ty podstatné změny, které do ní postupně byly za těch více jak třicet let vneseny, málokdy probíhaly na základě poučené analýzy jejich silných a slabých stránek, poučeného vědomého projektu zlepšení naší demokracie.

Mimochodem, to je to, o čem jsem mluvil v úvodu své řeči včera, kdy jsem vám dal konkrétní data a namítal, že předkladatelé vlastně vůbec nepracují s čísly, že zčásti pracují s dojmy a s tím, že když to mají všichni, tak my bychom to měli mít taky. Bohužel to ale vždycky byly pohříchu účelové kalkulace různých politických sil, které měly pocit, že tato změna se jim krátkodobě momentálně vyplatí. Protože ty horizonty málokdy přesahují čtyřletý volební cyklus Poslanecké sněmovny, racionalita těch změn obvykle podléhala právě tomuto krátkodobému uvažování. Obávám se, že s korespondenční volbou je to podobné, že to není vážně promyšlený projekt, ale že je to účelová snaha získat krátkodobou výhodu pro nejbližší roky ze strany určitých politických sil.

Když říkám, že jsem rád přijal pozvání na tomto semináři, jedním z důvodů je i to, že přesně před jedenácti lety a jedním týdnem, 14. března 2011, jsem se účastnil přes ulici v Senátu tehdejší konference s názvem Přímá volba prezidenta, změna Ústavy České republiky, kterou pořádal tehdejší předseda horní komory Milan Štěch. Bylo to v době, kdy prezidentská volba a její způsob hýbal společností. Bylo to téma velmi excitované na celé politické scéně na rozdíl od korespondenční volby, která tady někdy probíhá pod stoly, v suterénech a málokdo se tím vážně zabývá na politické scéně veřejně. Tak tady krátká odbočka. Myslím, že tady už třetí den děláme všechno pro to, aby se to změnilo, abychom lidem vysvětlili rizika korespondenční volby, aby se nad tím opravdu zamysleli a aby už neprobíhala jenom kuloární jednání.

Tehdy jsem ve funkci vedoucího Kanceláře prezidenta republiky dorazil do Senátu, abych tam tlumočil stanovisko tehdejšího prezidenta republiky Václava Klause k návrhu na přímou volbu hlavy státu. Já jsem tam toto stanovisko přednesl nejen jako stanovisko prezidenta republiky, ale i jako stanovisko svoje, protože jsem ho sám napsal a také jsem ho pod svým jménem potom v denním tisku publikoval. A tam jsem velmi varoval před účelovou změnou ústavy, tehdy před účelovou snahou politiků zbavit se odpovědnosti za volbu hlavy státu, za alibismus, za naivismus, řekl bych ignorantství, a za vypočítavost, se kterou k tomu většina tehdejší politické scény přistoupila. Krátká odbočka, cituji jiný projekt – já jsem fanouškem přímé volby prezidenta a myslím si, že už se ustálila v našem systému ústavním. Nebyl jsem vyslyšen. Všichni mně sice zatleskali, ale jak všichni víme, změna volby prezidenta republiky byla nakonec přijata a byla přijata změna ústavy. A cenu za to dobře známe. Byla porušena logika, na které náš ústavní systém stojí, byly rozkolísány vztahy mezi ústavními institucemi, a nakonec ty síly a ti lidé, kteří nejvíce bojovali za to, aby k té změně došlo, se považovali nakonec za oběti této změny. Od počátku se nesmířili s tím, jak ta první i druhá přímá volba dopadla, a dnes tytéž lidi můžeme slyšet, jak vážně navrhují, aby se nějakým způsobem, neznámo jakým, vzala ta změna ústavy zpátky a prezident republiky se volil znovu nepřímo.

Tady jenom opravdu krátká vsuvka. Říkám to samé: teď je nějak sociálně složena naše diaspora, jsou to spíše lépe situovaní lidé s dobrými příjmy, smýšlející liberálně, volící si určitou nálepku, protože oni nejsou schopni zase až tak sledovat dění v České republice, a samozřejmě, jejich názory ovlivňují především média. Jak se říká, oni jsou oběti, jsou obětí povrchních, neúplných zpráv. Na oplátku potom ale druzí říkají: No a potom nejsou obětí

vlastní volby, protože oni nežijí v České republice a oni opravdu pak nebudou čelit důsledkům své volby.

Co je ale podstatné: prosím, tenhle zákon, který jste předložili, to je faktický ad hoc zákon na jedny volby. Ta část sedmá se týká jedněch voleb v roce 2025, něco naprosto nestandardního, a nikde se ale nepíše, co to bude znamenat za osm let, to už bude platit standardní režim, to už bude platit ten zákon o správě voleb, co to bude znamenat za dvanáct let, za šestnáct, za dvacet. A vzhledem k tomu, že už jsem deset let poslanec, už jsme zažili – tady vám dávám příklad s přímou volbou prezidenta, všichni už máme nějaké zkušenosti – tak já jsem si skoro jistý, jsem si skoro jistý, že se to obrátí proti těm, kteří to teď navrhují a kteří budou sedět a říkat: To byla blbost, že jsme to tenkrát zaváděli. Protože mění se vůbec rozpoložení v Evropě, mění se trochu už názory, ustupuje se od některých řekněme až extrémně levicových a ekonáboženských tezí a myslím, že se pomaličku vrací určitý konzervatismus, pragmatismus a racionalismus. Já si to osobně tedy aspoň tak nějak optimisticky myslím, když sleduji výsledky některých voleb. Klíčové budou evropské volby v příštím roce a jsem opravdu zvědavý na složení Evropského parlamentu. To všechno jsou procesy, které probíhají zejména v Evropě. A jak já už řekl v úvodním slovu, drtivá většina hlasů, které přicházejí ze zahraničí, jsou z Evropy, 81 %, a nemyslím si, že zásadním způsobem dojde ke změně po zavedení korespondenční volby. Nejvíce budou volit možná opět naši spoluobčané ve Velké Británii, v Německu, Francii, a ti všichni začínají mít podobné pocity, jako jsme my, ti všichni začínají procitat z iluzí týkajících se migračních vln, a tak bych mohl pokračovat.

Představte si vy, kolegové z ODS, kdyby se korespondenčně volilo a přišlo by 100 000 hlasů v roce 2013 po vládním skandálu, kdy skončila Nečasova vláda, kdy ODS byla tepána, brutálně tepána médii, kdy v podstatě díky státnímu zastupitelství tady nebo akci policie, státního zastupitelství a jejího zásahu na Úřadu vlády padla vláda, jak informovala média, co si přečetli voliči v zahraničí a kdo by vás tehdy volil. A vy si myslíte, že se to nemůže za osm let zopakovat nějakým způsobem? A tehdy ta korespondenční volba už nebude ve váš prospěch. Já bych vás tedy fakt poprosil, abychom začali myslet trochu dopředu, nadčasově a principiálně a nehonili se za krátkodobými volebními zisky, jak to tady říká pan doktor Weigl.

A stejně jako tady kolegové za mikrofony budu varovat před účelovou změnou zákona, účelovou změnou systému volby v hlasování v parlamentních volbách, a nebude mi to nic platné. A nám to nebude nic platné, protože zájem politických sil, které to tlačí, je jasný, je daný. Oni mají pocit, že hlasy zvenku – a ověřilo se to v řadě minulých voleb – obvykle směřují na jednu stranu politického spektra. A tady ten kalkul je, že když ten počet hlasů dramaticky zvýšíme – já jsem slyšel odhady, že to mohou být statisíce hlasů, já už jsem o tom mluvil v tom svém příspěvku, statisíce hlasů, které mohou po této změně přijít ze zahraničí – tak vlastně budeme mít vystaráno a volby u nás budou rozhodovat tyto hlasy, které budou přicházet zvenku. Takovýto výsledek této změny bych považoval za tragický. Za tragický, protože známe dobře za těch třicet let, jak politické spektrum v naší zemi vypadá, jaké jsou jednotlivé váhy politických preferencí u nás, a vlastně pravice, levice, konzervatismus, liberalismus, já nevím, jak to nazveme, ale vždycky ty tábory jsou prakticky dva. Mezi nimi se nějakým způsobem ty hlasy dělí a společnost je rozdělena přibližně napůl, převažuje někdy více napravo, někdy více nalevo. V roce 2006, jestli si vzpomínáte, už jsem o tom krátce mluvil, to bylo padesát na padesát a bylo nesmírně obtížné sestavit vládu. V těchto posledních volbách byl výsledek jiný, ale já se nedomnívám, že bychom byli svědky nějaké zásadní trendové změny a že by do budoucna, pokud se nezmění nějakým způsobem volební systém, že by rozdělení politických preferencí v naší zemi se nějakým zásadním způsobem změnilo. Takže pokud by přibylo najednou výrazné desetitisíce, statisíce hlasů na jednu stranu, bude to znamenat, že ten systém bude zcela porušen, a já pro legitimitu voleb a pro jejich akceptaci veřejností bych považoval takový vývoj za velmi nešťastný.

Já jsem začal svůj příspěvek zmínkou situace na Ukrajině. Tam vidíme, jak takový zásadní existenční střet vynáší na světlo do ohniska pozornosti základní hodnoty, které ta která společnost sdílí. Najednou vidíme, jak je nesmírně důležité, aby demokracie – politická demokracie (S důrazem.) – byla silná, pevná, aby byla respektována svými občany, aby si ji považovali za svou, aby za ní stáli a aby byli ochotni ji bránit. Pokud tohle bude chybět, naše společnost bude nesmírně, nesmírně oslabena.

Na druhé straně vidíme, jak politická manipulace a absence demokratických mechanismů mohou vyřadit základní principy dobré vlády, ty checks and balances, systém brzd a vyvažování, vyváženost jednotlivých mocí, jejich dělbu a tak dále, a vidíme, jak autoritativní režim, kterému různé účelové změny původně demokratických a asi demokraticky designovaných ústav a politických poměrů otevřely dveře, jak to snadno může otevřít cestu ke zneužití moci, k nekontrolované moci, k diktatuře a tak dále. To všechno tady můžeme sledovat v těchto mezních okamžicích někde na východ od nás.

Jsem přesvědčen, že korespondenční volba porušuje základní principy, na kterých demokratické volby stojí. Už to tady bylo řečeno předřečníky, mimo jiné vystupoval Miloš Zeman, tenkrát ještě prezident, poslal svoji zdravici, a vystupoval pan poslanec Nacher. Projev pana Nachera nečtu, protože si ho přečte sám (Smích v sále.) a už jste ho slyšeli tady. Prostě základním principem voleb je jejich tajnost. Tajnost není a nemůže být u korespondenční volby a u jakékoli distanční volby zaručena. A za druhé, máme volby přímé a i v tomto případě nemůžeme vědět, kdo vlastně hlasoval, jestli to byl skutečně ten oprávněný volič, nebo někdo jiný.

Já už jsem vám tu pro zajímavost ukazoval volební obálku používanou v Rakousku. Jeden obyčejný podpis stojí mezi člověkem a tím, že někdo vezme tu obálku, dá do ní jakýkoli lístek a hodí do kterékoli poštovní schránky v Rakousku. Navíc v Rakousku zavedli volbu od šestnácti let, takže patnáctiletý člověk může volit, jestliže je mu v den voleb šestnáct let, má právo volit. Volí se s předstihem, tudíž v Rakousku volí patnáctiletí. Nevím, jestli je to opravdu cesta správným směrem. Tady se plně ukazují národní specifika, že Rakušané jsou konzervativní národ, velmi věřící národ, a navzdory těmto experimentům tam volební výsledek vypadá ještě stabilně. Takové řešení v České republice by bylo naprosto nevhodné a my nikdo nedokážeme predikovat, jak by to mohlo dopadnout. To je jeden z argumentů, který taky tady budete slyšet poměrně často, že zkrátka každý národ je trochu jiný, že když dáte možnost distančně volit Švýcarovi, Němci nebo Rakušanovi, není úplně stejné, jak když to uděláte v jiných zemích. Každý máme zkrátka jinak zažité svoje postupy a každý máme jinou míru kreativity, když to takhle řeknu.

Anonymita voleb, jak už tady zmiňoval – opět odkaz na Patrika Nachera – je zásadní věc, protože všechna opatření, která budou směřovat k tomu, aby se zabránilo nějaké manipulaci, budou prolamovat anonymitu voleb a budou prolamovat dohledatelnost k tomu, jak kdo hlasoval, což považuji za fatální porušení volebních demokratických principů. Připomínám, že debata byla k jinému textu zákona. Tady bych se trochu zastal systému dvou obálek, aspoň z nějaké základní formy.

Korespondenční volba není nic neznámého. Viděli jsme před dvěma lety ve Spojených státech, předtím v Rakousku u prezidentských voleb, k jakým společenským otřesům a k jakým společenským konfliktům, k jaké delegitimizaci volebního aktu vůbec může přijetím této volební metody dojít. Považuji to, co se stalo ve Spojených státech, kde téměř polovina hlasů prošla korespondenční volbou, kde 40 % hlasů bylo korespondenčních – považuji za tragédii pro americkou společnost, tragédii pro americkou demokracii, která se z toho dosud nevzpamatovala. Vidíme, jak nesmírně to oslabilo prezidenta Bidena, a pro Demokratickou stranu a současného prezidenta myslím, že to bylo Pyrrhovo vítězství, které se bude vracet dlouho Spojeným státům jako nechtěné kukaččí dítě, které bylo sneseno do hnízda americké demokracie účelovou manipulací s korespondenčními hlasy. A že k nim docházelo, je neoddiskutovatelné. Že se soudy bály to vůbec rozhodnout a že rozhodovaly

o něčem jiném často, je také známé. Taktéž vzpomeňme na Rakousko na volbu prezidenta Van der Bellena, kdy ústavní soud musel pro nesrovnalosti v hlasování jedno kolo voleb zrušit a muselo se opakovat. Všechny tyto kroky mají fatální dopad na kvalitu demokracie a na pocit občanů z toho, v jaké společnosti vlastně žijí, jestli společnost a její politický systém jsou zdravé, anebo nikoliv. Takže já se mohu pouze přidat na stranu těch, kteří varují před tím, abychom si dali velký pozor na to, že na základě účelových kalkulací a přání rozhodnout nadcházející volby – nebo ty volby ještě následující – ve snaze sobě nebo své straně krátkodobě pomoci otevíráme dveře k něčemu, co se nám může vymstít. Nezapomínejme, že demokracie má své silné nepřátele. Nezapomínejme, že tito nepřátelé demokracie mají své mocné nástroje, kterými jsou schopni ovlivňovat chod nejen státních institucí, ale i mechanismy, které jsou tradičně zaběhlé, a neotvírejme možnosti pro cizí síly, aby ovlivňovaly zvnějšku rozhodování našich občanů. A skutečně, ještě jednou varuji před účelovostí, která zničí každou dobře míněnou iniciativu.

Vidíme ty, kteří si myslí, že hlasy zvnějšku budou chodit pouze jemu. Vzpomeňme na to, jak dopadly různé účelové kalkulace, například s jmenováním Bankovní rady prezidentem republiky. Tehdy v zájmu boje Václava Havla a Miloše Zemana jako premiéra se převedly veškeré kompetence na hlavu státu. Dnes o členech Bankovní rady rozhoduje výlučně jedna osoba bez jakékoli možnost kohokoli do tohoto zasáhnout, a tak dál, těch případů bychom mohli uvést celou řadu. Čili prosím vás, apelujte na zákonodárce v obou komorách – což tímto činím: nepřijímejme účelové změny a dvakrát vždycky měřme a jednou řežme. Toto je skutečně nebezpečná věc.

V následné debatě pan doktor ještě reagoval a zpřesňoval svá vyjádření.

Pak vystoupil Marek Benda. Nevím, jestli by bylo úplně korektní, abych tady četl jeho vyjádření. Možná byste byli ale překvapeni. Tak uvidíme, jestli bude zájem v pozdější debatě.

Velmi zajímavý příspěvek měl opravdu pan profesor Drulák ze Západočeské univerzity v Plzni, který uvedl: „Začal bych zdůvodněním zákona, návrhu zákona, který bude Poslanecká sněmovna projednávat.“ Opravdu zase připomínka – týkalo se to senátního návrhu. To není návrh, který projednáváme teď, ale základní principy a základní postupy jsou tam úplně stejné. On mezitím nikdo nic nového nevymyslel.

V důvodové zprávě jsou dva argumenty, které už zazněly, a první je konstatování faktu, že výkon volebního práva v zahraničí je složitější. To je pravda, protože skutečně jsou ty vzdálenosti někdy poměrně velké. Volby na zastupitelském úřadě tedy nejsou tak snadno přístupné jako volby doma. A z toho se odvíjí argument, že je potřeba, nebo že je namístě kompenzovat voličům pobývajícím v zahraničí obtížnější přístup k výkonu volebního práva. To znamená, že tento zákon přichází s kompenzací. To je vlastně hlavní motiv zákona – kompenzovat. A samozřejmě s tím se teď nesou otázky, do jaké míry je taková kompenzace spravedlivá, protože kompenzujete někoho, kdo je nějak znevýhodněn, takže tady je určité logistické znevýhodnění, to je pravda. Dodejme však, že u našich krajanů nebo většina krajanů v zahraničí je soustředěna v zemích s dobrou infrastrukturou – v západní Evropě, Severní Americe. Já jsem vám to tady dokládal včera čísly, jednotlivými čísly. To znamená, máme tady krajany v Banátu, máme krajany v Latinské Americe, v Indii, v Rusku, najdeme Čechy všude. Zase, četl jsem vám odpověď na tu interpelaci. Řada těchto krajanů, kteří jsou registrovaní, už nejsou občany České republiky a oni nevolí. Ale drtivá většina je západní Evropa a Severní Amerika, to znamená, slušná infrastruktura. Řekl bych, že tato skupina je poměrně privilegovaná, protože tam studují a pracují, protože tam mají lepší podmínky než doma. To je v pořádku, to je jejich volba, ale zvolili si to. Pak jsou tam ti, kteří tam žijí trvale, to znamená, ne kteří tam odešli za prací a za studiem. Obvykle mají dvojí občanství, to znamená, že mohou hlasovat ve volbách země, ve které žijí, což je také v pořádku. Ale pak tu vzniká moment, že samozřejmě logicky tam také platí daně a žijí ty problémy, pro ně rozhodující problémy v zemi, ve které žijí, než ve své původní vlasti. To znamená, já si kladu otázku, jestli je taková kompenzace namístě. To znamená, pro mě ten argument je sporný.

Samozřejmě jsou i argumenty z druhé strany, z nichž vycházejí předkladatelé návrhu, ale není to samozřejmé, protože kompenzace je něco, kde by každý musel říct: Jo, tihle skutečně trpí, je potřeba kompenzovat. A pak je tu ten hlavní argument, že ta kompenzace je nebezpečná. Já myslím, že už vlastně to je i ten základní tenor té diskuse, že tato volba skrývá obrovská rizika.

Já bych se na to podíval z toho konce, z politického kontextu, ve kterém se nacházíme. Česká republika, západní Evropa a Severní Amerika – my jsme jednou ze zemí, která zažívá docela podstatnou politickou polarizaci, jak jsem o tom koneckonců mluvil v úvodu, která neodpovídá tradičnímu pravolevému dělení ani žádnému jinému standardnímu dělení politických stran. To znamená, že naše klasická demokracie je postavená na tom, že máme nějaké strany, které přicházejí s programy, a buď je tedy víc států, méně států, více států, méně států, víc přerozdělování, méně přerozdělování, buď je vláda sociálně, liberálně, společensky liberálnější, nebo společensky konzervativnější. To všechno je normální, to je standardní, to můžeme vidět i v sousedních zemích. Já o tom, že je potlačen princip pravice–levice, mluvím už několik let veřejně a vystupuji. Ale takový charakter nemají v řadě zemí, a dokonce i v České republice, volební střety, protože ony často mají charakter střetu o budoucnost demokracie, o povahu základních hodnot, toho, čemu se často říká střet elit versus lid. To znamená, jsou to ty tradiční politické síly a pak jsou tu takzvaní populisté.

Když se třeba podíváme na naši poslední předvolební kampaň, která se vedla na podzim tohoto roku, předseda ODS mobilizoval proti vládě populistů a extremistů, to bylo to hlavní. To ale není standardní politický program. To není otázka přerozdělování, to není otázka sociálního, společenského liberalismu. To je otázka, že tady jde o povahu společnosti, o povahu demokracie. A samozřejmě druhá strana, ti takzvaní populisté, říkají, že hájí zájmy společenské většiny proti globalizaci, proti Bruselu, proti soudcokracii, proti vládě úředníků, já bych tam i klidně přidal k tomu ekonáboženství. Takže v této situaci my jsme a Česká republika je součástí této polarizace. Koneckonců, jak už jsem řekl, parlamentní volby, ty poslední, měly tento charakter, ale i prezidentská volba Zeman versus Schwarzenberg v roce 2013 měla podobný charakter a koneckonců i obhajoba Zemanova mandátu v roce 2018.

Česká republika v tomto není výjimečná. Když se podíváme na Spojené státy, které už byly několikrát zmiňovány, volba mezi Trumpem a Clintonovou, opět volba o samotnou povahu země, Trump versus Biden totéž. Rakousko v roce 2016, Van der Bellen versus Hofer. Hofer byl představitel Svobodných, tedy strany, která je považována za tu populistickou, za tu antisystémovou. Dál Francie 2017, Macron versus Le Pen. Macron s převahou zvítězil. Ale je samozřejmě otázka příštích francouzských voleb. Teď Maďarsko, Fidesz proti celé probruselské opozici, také velmi vyrovnané. A my jsme ve stejné situaci. V této situaci o tom mluvíme, ne v situaci standardního střetu.

Co je zajímavé, že ta polarizace rozděluje společnost do skupin, které jsou poměrně vyrovnané. V tomto se v podstatě ti dva řečníci, které cituji, shodují. Fakt je to seknuté půl na půl, záleží zřejmě vždycky na konkrétním aktuálním tématu. Ty výsledky jsou neuvěřitelně těsné, a proto v téhle chvíli legitimita volebního procesu je naprosto kardinální. Na tom se zatím obě dvě ty strany shodnou. Na tom se shodnou jak ti tradiční, tak ti takzvaní populisté, že demokracie je důležitá, a hlásí se k ní. Cokoli, co v této chvíli zpochybní demokracii? Demokratičnost této volby přibližuje zemi střetu, který bude nepolitický, neparlamentní a patrně násilný. V tom je obrovská hrozba.

A co je tu další prvek? Pokud skutečně vycházejí politické síly z toho, že jde o obranu demokracie, tak je taky mnohem silnější motivace k manipulaci. Když vy ta pravidla trošku ohnete, trochu posunete, tak v té chvíli vy bráníte demokracii a to je vlastně hrozně nebezpečné, protože společenská atmosféra a ta psychóza, ta v podstatě nechává pravidla stranou. Takže my, když otevřeme možnost postupovat dál, tím otevíráme skutečně Pandořinu skříňku. My jsme vlastně viděli, co se může stát s těmi pravidly, jak se ohýbají, v době covidu například, tady byl kritický k předchozí vládě v době covidové paniky. Dnes, v době

ukrajinské krize, kdy vlastně samozřejmě ta propaganda je neuvěřitelně silná. Takže argument záchrany demokracie může být velmi nebezpečně použit.

To, že nyní bych řekl pár slov o nebezpečí korespondenční volby, o těch rizicích. Já myslím ale, že vlastně nemám úplně dost k tomu co dodat, co bylo řečeno. Nátlak na voliče je možný. Voliče nechrání plenta během předávání a sčítání hlasů. To jsou zdokumentované věci v těch zemích, kde se to praktikuje, v Americe je to poměrně často, stačí se podívat na Wikipedii, jaká je zkušenost USA s korespondenční volbou, tam jsou celé studie, které tam najdete, a najdete tam dlouhý seznam, co všechno se vlastně může dít – i takové banální věci spojené s fungováním pošty.

Mimochodem, to bychom asi taky chtěli slyšet, než tady budeme hlasovat, jak to bude vypadat. Jak bude vypadat ten prováděcí předpis? Nejenom jak budou stanoveny ty jednotlivé obvody, ale jak se to bude dělat? Ta obálka bude zřejmě vypadat úplně jinak než běžná obálka. Bude na ní uvedeno, že je to hrazeno příjemcem? Bude dopředu vyčištěna a bude se lišit od všech ostatních obálek? A to, k čemu došlo například v tom Birminghamu v roce 2004, bylo, že tyto obálky byly naprosto nehlídané, zacházelo se s nimi v běžném režimu, a nějaký podnikavec je zkrátka sesbíral v rámci pošty a odkládal je bokem, velice jednoduchým postupem. Prostě ta pošta přece jenom někdy nefunguje. To neplatí jenom o té naší, to neplatí jenom o té americké. Takže pozdní dodání zásilek, ztráty zásilek, spousta věcí, které jsou s tím spojeny, technické problémy. Ve Francii v sedmdesátých letech korespondenční volbu zrušili, tam to bylo vlastně z důvodu docela zásadních manipulací na Korsice. Pro úplnost dodávám, že to byla korespondenční volba, která byla možná i pro domácí voliče. Korespondenční volbu pro zahraničí tenkrát ponechali. Dnes, pokud vím, Francie může distančně volit i elektronicky. Takže zrušili aspoň doma, to po Korsice.

Pan kancléř Weigl zmiňoval Rakousko, rok 2016. Tam by na tom bylo pikantní, že tu volbu rozhodlo, poslouchejte, 30 000 hlasů, a ukázaly se prostě některé věci, doložilo se předčasné otevírání obálek, předčasné informování o výsledcích a sčítání nepovolanými osobami. Tohle byl důvod, proč rakouský Ústavní soud zrušil druhé kolo. Co je ještě pikantní, že těch 30 000 hlasů, o které vyhrál Van der Bellen, to byly korespondenční hlasy. Kdyby nebyly korespondenční hlasy, vyhrál by volby Hofer. Takže tam byl ještě taky ten moment, že korespondenční hlasy ze zahraničí zvrátily výsledek. Pak se samozřejmě konalo nové kolo, kde Van der Bellen už vyhrál bez jakýchkoliv pochybností. Tam už to bylo všechno v pořádku, tam už nedošlo k ničemu zásadnímu. Rakousko se s tím vyrovnalo. Ale vyrovnalo se s tím až po půl roce řekněme velmi, velmi bolestivého procesu, který vedl k otázkám o rakouské demokracii.

Ve Spojených státech bylo vítězství Joea Bidena také zmíněno. Já myslím, že ho zmíníme ještě mockrát, než skončí první čtení tohoto zákona. A v čem to bylo nové? Protože jak zaznělo, v Americe se hlasuje poštou dlouho. Absenční hlasování, například pro vojáky za občanské války, už má dneska sto padesát let, to má velkou tradici. Problém je v tom, že... No, já to budu pokračovat. Je pravda, hlasuje se tam dlouho, ale tam byl nový prvek, a to bylo, že odpůrci Donalda Trumpa vsadili na korespondenční volbu. Korespondenční volba se stala součástí strategie a oni to vlastně popsali. Před rokem vyšel článek v časopise Time – který já tu citovat nebudu, požádám možná některého z kolegů, jestli by byl tak hodný a ten článek nám přečetl, protože je opravdu zajímavý – který vlastně vysvětlil celou strategii, jak pomohli dostat Bidena do Bílého domu. A jeden z prvků, ze základních prvků byly legislativní změny, změna pravidel, aby i státy, kde – protože v Americe je to podle jednotlivých států, ta korespondenční volba, zda je přípustná, nebo ne – aby státy, kde nebyla přípustná korespondenční volba, aby ji zlegalizovaly. A když se zase podíváte do přehledu, uvidíte, že v roce prezidentských voleb několik klíčových států umožnilo korespondenční volbu. To byl první moment té strategie, umožnit korespondenční volbu. To byly ty hlasy, co ležely ladem, to jsou ty hlasy, které chce teď koalice. To je strategie, to je volební strategie, a můžeme se – a já bych byl rád, kdybychom si to říkali fér, protože se pak můžeme bavit vážně

o parametrech a nemusíme se pořád pokrytecky předhánět v tom: V y to nechcete, protože tam hlasy nemáte, vy to chcete, protože tam hlasy máte. Toto je strategie, vy chcete za každou cenu ad hoc u jedněch voleb změnit pravidla.

Krátká odbočka: to samé udělal PiS v Polsku jako vládnoucí strana, protože věděl, že Andrzej Duda má podporu krajanů ve Spojených státech, tak kvůli jedněm volbám s odkazem na covid zavedli korespondenční volbu v prezidentských volbách a stali se terčem kritiky Evropské unie, naší paní komisařky Jourové, která varovala před změnami volebních pravidel jeden rok před volbami kvůli jedněm volbám. A co se děje teď u nás? No, úplně to samé, ty volby jsou příští rok, je už 2024, takže příští rok, a měníte zákon, dáváte tam část sedmou, která se týká jenom těch jedněch voleb. A co na to Evropská unie? No, zatím mlčí. Zatím jsem nezaznamenal varovný prst, takže možná se někdy neměří všem stejným metrem. PiS nebyl oblíben v Evropské unii. Já, diplomaticky řečeno, si myslím, že Andrej Babiš taky není úplně nejpopulárnější u Evropské komise.

Druhý moment té strategie bylo samozřejmě intenzivní zpracovávání elektorátu, to znamená působení na elektorát. Jak už bylo zmíněno, ona ta korespondenční volba není úplně jednoduchá, nebude tedy ani u nás. Já doufám, že jsme si ve středu v nejlepším diskusním večeru středečním, který jsme zatím zažili, kdy jsme si vyměňovali názory, tak jsem měl pocit, že se trochu přibližujeme, že si uvědomujeme, jak je to složité, že je potřeba vážit každý kousek té právní úpravy a nemůžeme ty volby už úplně pustit ze řetězu a rozvolnit, že tam musí být pevně daná pravidla. A v okamžiku, kdy jsem měl pocit, že se přibližujeme, kdy vystupoval kolega Dufek, na něho reagovala kolegyně Peštová, kdy prostě tady si navzájem říkali: Ano, respektujeme se, jsme slušní lidé, hledáme řešení – v tu chvíli přijde tweet paní předsedkyně Pekarové Adamové, která tam napálí, že se nebude ověřovat ani bydliště u těch lidí, „bude nám stačit podepsané čestné prohlášení“.

V České republice byste mohli volit na základě čestného prohlášení? Vy si to neuvědomujete, ale my máme stálý seznam voličů. Vy neděláte vůbec nic a jste zapsaní v seznamu voličů. To je velký komfort, to nemá většina zemí. Vám prostě přijdou domů lístky, o vás se stát postará. Vy máte občanku, vy máte trvalé bydliště, o vás stát ví všechno. Česká republika je opravdu luxusní. My máme velmi robustní, nezpochybnitelný volební systém, ke kterému má přístup každý, 14 000 okrsků. Opravdu není problém si dojít do volební místnosti a já nevím, kdo z vás zažil fronty. Já v Kroměříži nikdy, ještě jsem nikdy nestál frontu. A tenhle komfort je prostě dán fungujícím systémem a že máme pečlivě monitorované, kdo je volič, nikdo nemůže odvolit dvakrát. Ale když volíte v jiných zemích, kde není stálý seznam voličů, ten postup je složitější, a u korespondenční volby bude taky složitější.

Ono je totiž potřeba trochu pomoci s tou volbou. Teď je otázka, kam až ta pomoc jde. To znamená poradit, samozřejmě jednak informovat, co je potřeba udělat, poradit s vyplněním, nashromáždit ty lístky a odnést to na poštu. Tohle je ta pomoc. Takže samozřejmě vidíte, většina těch – tedy věří pan profesor Drulák, já taky – já věřím, že většina těch aktivistů bylo poctivých, ale někteří třeba chtěli opravdu pomoct demokracii, chtěli zachránit demokracii, měli v hlavách, že jsou ti jediní, kteří mohou zachránit demokracii. a chtěli zachránit demokracii hlavně před Trumpem. To je ten důvod, proč v Americe zůstává hořká pachuť. A to není nějaká konspirační teorie, prosím pěkně.

Byl bych rád, kdybychom si odpustili vzájemné napadání. Takže ať už do dopadne jakkoli, v okamžiku, kdy tam máte tenhle prvek a druhá strana může hrát úplně poctivě, tak tam je příčina zpochybnění volebního výsledku. Když někdo prostě řekne nějaké naší krajanské komunitě: je to složité, já vám to pomůžu udělat, já vám sesbírám ty obálky, jenom mi tady podepište identifikační lístek. Chce mi tady někdo z koalice říct, že se to nestane? No stane, prostě se to stane. Teď je otázka, jestli se to stane jenom v pár jednotkách, nemá to na nic vliv a ten systém to přežije. Ony ani ty volby v České republice samozřejmě nejsou úplně na sto procent, vždycky se najde lidská chyba, jsme jenom lidi. Ale otázka je, že to může

přerůst do systémové chyby, že je to příčina zpochybnění volebního výsledku, a v době, kdy skutečně máme debatu o samotné obraně demokracie a kdy vlastně máme silné motivace věci trochu posouvat.

Podívejme se, kde jsme v České republice. V roce 2021 v parlamentních volbách se odevzdalo před 5 milionů hlasů, ze zahraničí přišlo 13 (000), jak jsem vám tady včera četl. 18 000 bylo vedeno v těch seznamech, 13 000 odvolilo, účast 70 %. Teď jsme tedy v těchto poměrech: více než 5 milionů doma, 13 000 ze zahraničí přes zastupitelské úřady. To znamená, reálný dopad do českého politického systému je na úrovni několika desetin procenta, 0,1 – já jsem vám to včera říkal. Nicméně počet Čechů v zahraničí se odhaduje – a já znovu říkám, to nevíme přesně – odhaduje se na několik stovek tisíc. To znamená, že potenciální reálný dopad při mobilizaci voličů – předpokládejme, že korespondenční volba je tady proto, aby pomohla mobilizovat zahraniční Čechy – už je na úrovni procent.

Tady si dovolím krátkou odbočku, jeden postřeh, který jsem vám včera neřekl. Doposud na těch místech, na zastupitelstvích, volili právě většinou občané, kteří jsou z nějaké sociální vrstvy, ale jsou z toho velkého města, protože ti třeba z malých měst a venkova prostě nepřijeli. A ono je to všude stejné, ANO má také větší podporu v menších městech a obcích a lepších výsledků dosahují konkurenti ve velkých aglomeracích. Lze logicky předpokládat, že v korespondenčních volbách to bude úplně stejné. Takže jestliže dojde k mobilizaci voličstva, tak už to nebude tak, jak si malujete, že dostanete všechny hlasy a ANO nebude mít ani 5 %. To je opravdu potřeba zabrzdit, trošičku se nad tím zamyslet a nezaplevelovat český právní řád.

Co je dál zajímavé z politologického hlediska, a toho už se tady s nějakou větší či menší mírou cudnosti někdo dotkl, jaká jsou čísla. Zahraniční hlasy jsou extrémně koncentrované. Jsou mnohem méně rozptýlené než hlasy voličů doma a řekl bych, že velmi přesně odpovídají těm dvěma stranám konfliktu, to znamená, ta strana, která hájí řekněme globalizaci, evropskou integraci – poznámka: asi ANO nevyhraje v Bruselu, si myslím – a pak ty politické síly, které jsou označovány za populistické. To znamená, ti populisté nedostávají téměř nic ze zahraničí, a když se podíváme na parlamentní výsledek v roce 2021, pokud by Sněmovna byla složena z těch 13 000 hlasů, Piráti a STAN 50 %, přes 50, nepotřebovali by koaličního partnera, koalice SPOLU 34, takže dohromady by měli 50 plus 34, a strana ANO se přiblížila 5 %, měla 4,99. Možná by se nedostala, možná že by ta Sněmovna v podstatě vypadala: Piráti, STAN a SPOLU. Já myslím, že to byste možná už ani vy nechtěli, že bychom vám chyběli, že byste neměli s kým debatovat, že byste se lekli sami sebe, té obrovské moci, kterou byste měli. Když se podíváme na prezidentskou volbu z pohledu zahraničních Čechů v roce 2018, do druhého kola postupují Jiří Drahoš 45 %, Pavel Fischer 21 %. Miloš Zeman by byl až pátý, měl 7 %. Takže tím chci říct, že elektorát, o kterém mluvíme, je velmi jasně orientován a v této chvíli by to mělo statistický význam, protože mluvíme – a pan profesor Drulák má ještě jiné odhady, ten říká, že mluví o 3, 4, možná 5 %, která jsou koncentrovaná na několik stran. Z toho vyplývá, že korespondenční volby v podobě, jak je navrhovaná, může zvrátit výsledek voleb, protože volby bývají těsné.

A závěr z toho je, že tato kompenzace je poměrně sporná, protože přináší logistické usnadnění určité skupině, která z velké většiny je poměrně privilegovaná skupina. To znamená, je otázka – pan Drulák píše, že „nemyslím si, že je namístě kompenzovat“.

Druhý argument je, že zde přichází jednoznačná hrozba pro důvěru občanů v demokracii, protože dochází ke zvýhodnění jedné ze stran v pomyslném střetu elita versus lid, a bohužel se otevírá možnost zneužití v podmínkách, kdy nikdo nemůže mít zájem na tom, aby byla demokracie zpochybňována. Co se týče potom argumentu, že se jedná pouze o volbu v zahraničí, myslím si, že už bylo několikrát řečeno, že není úplně zřejmé, co s tím udělá Ústavní soud. V loňském roce – aktualizuji, tím myslel v předminulém roce – se jasně ukázalo, jak může dopadnout rozhodování Ústavního soudu ve volebních zákonech.

To znamená, vy máte třeba možnost používat nějakou aplikaci. No jo, a v určité chvíli vy jste povinni používat tuto aplikaci, takže tuto dynamiku je potřeba vzít také v úvahu. To znamená, máme tady právní dynamiku danou Ústavním soudem, ale máme tady také dynamiku technologických změn, kdy otevření nějaké možnosti během krátkého období udělá z oné možnosti povinnost. Tolik pan profesor.

Zaujalo mě vystoupení veřejnosti, vystoupení pana Václava Vlka, které bych vám chtěl také přečíst, aby tady byl zastoupen v Poslanecké sněmovně také názor z druhé strany. Když jsem minulý týden byl v České televizi, čekal na svůj vstup a probíhala reportáž o korespondenční volbě na České televizi, tak tam zaznívaly jenom hlasy Čechů v zahraničí, kteří chtěli korespondenční volbu. To byla čistá propaganda korespondenční volby. Ale já, a to vás ujišťuji, mám řadu reakcí voličů ze zahraničí, kteří nechtějí korespondenční volbu, ale tyto hlasy ve veřejnoprávním médiu nezazněly, aspoň si toho nejsem vědom. Ten pán se přihlásil a řekl toto: „Chtěl bych říct, že se mi zdá, že žádný z řečníků neodhadl to, co se skutečně děje nebo se někdo skutečně chystá udělat. Z osobní volby se stává klikací volba. Všichni budou schopni jednoduchým způsobem na základě určitých bublin, které známe dneska na internetu, vytvářet nové volební skupiny. Jestliže máme venku 200 000, 400 000 lidí, volí jich 13 000 lidí, může jich také volit 200 000 lidí. To se řeklo. Ovšem nevíme, koho budou volit, a ty strany, které si dneska myslí, že ta špička špiček, která studuje na Západě, je na globalizaci uvedená jako vedená nebo drží (?), nemusí být prostě velká část emigrantů k nim vůbec nakloněná. Já píšu pro Neviditelného psa. My máme systém, kdy každý, kdo vstoupí do diskuse, musí se nějak jmenovat, musí někdo být a my víme, odkud je, a máme velkou část těch diskutujících pod mými články, kterých je 40 000, 30 000, a jsou to lidi, kteří kupodivu v momentální situaci často fandí Putinovi, a nikoliv tomu, co vykládáme my, a nikoliv Ukrajině. Takže obávám se, že to dopadne podobně, jako když za každou cenu bylo potřeba odstranit z místa prezidenta Klause, nezvolit Zemana. Všichni pro to udělali všechno. Proto ta šílenost, která se vymyslela, vlastně bylo proto, aby se někdo nezvolil.“ Myslí tím přímou volbu prezidenta, jestli jste to nezachytili. „Ne proto, aby se někdo zvolil, aby se určitě někdo nezvolil. Tak dneska asi chceme, aby se určití lidé nezvolili, a nemáme nejmenší představu, kdo vlastně, jak vlastně na to ti voliči v zahraničí odpoví. Bude to jednoduché. Nemusí jít z Texasu do Washingtonu, udělají to všechno poštou, a budou tam skupiny vysokoškoláků a mladých lidí, se kterými já jsem občas ve styku přes Neviditelného psa a o kterých víme, kteří to rádi zorganizují, aby přišlo 50 000 hlasů od lidí, kteří by nikdy do té volby jinak nešli. A domnívám se, že je naprosto nutné vědět to, že jestli se to udělá pro zahraničí, udělá se to také pro republiku. A jestliže ve volbách u nás chodí někde 40 %, někde 60, ale v senátních tak jenom 20, tak najednou nám může v senátních volbách volit 80 % lidí, v běžných volbách 90 % lidí, protože to bude jednoduché. A vůbec nebudeme vědět, kdo to vlastně volí, protože to bude volit někdo za někoho kliknutím, podpisem, takže absolutně zboural současné volby, které jsou tak, jako se to přesně povedlo při volbách prezidenta, a dneska nikdo neví, co s tím.“ Tolik postřeh řekněme člověka poučeného, který je v kontaktu se zahraničím.

Budeme pokračovat v semináři. Já vám ještě přečtu, co říkal pan Ivo Strejček z Institutu Václava Klause: „Mám možnost vystoupit tady k tématu, které, jak slyším, považujeme všichni za téma velmi vážné a za téma zásadní. Mám dojem, že bychom v té debatě měli vystupovat naléhavě a argumentaci záměrně vyostřit, neboť z mého pohledu jde o možnou změnu, která nevratným způsobem změní český volební systém.“ Myslím, že takhle ostře si to máme říct. Mrzí mě, že tu teď není pan poslanec Benda – on mezitím odešel – a se kterým bych v některých punktech jeho vystoupení nesouhlasil zcela zásadně. „I já bych chtěl upozornit na to, že jednou ze základních premis, o kterých se bavíme, je, zda máme vůbec přistoupit k něčemu, co bych zjednodušeně nazval změkčení volebního práva, zda bychom naopak si neměli tu debatu obrátit a říci, zda ve prospěch kvality české demokracie by nemělo dojít k něčemu, co se teď česky řekne trošku nešťastně, ale ztížit výkon volebního práva tak, aby ten, kdo o volbách uvažuje vážně, kdo volební akt považuje za rozhodnutí vážné

z pohledu svých zájmů, z pohledu zájmu své rodiny, z pohledu zájmu svých dětí či pradětí, prostě vykonává toto volební právo tak, že vnímá jeho vážnost, Pak já mám dojem, že teď odkryji své konzervativní ledví, já bych si možná dokonce přál, aby volební lístky byly distribuovány přímo na místě ve volební místnosti, aby nechodily do domácnosti, protože myslím, že velmi správně by argumentovali ti, kteří, budu-li říkat korespondenční volba, nabízí možnost, že vám někdo v Texasu – padl-li tady název tohoto státu – může vést ruku, koho máte volit, nebo koho naopak volit nemáte. Tak dotaženo ad absurdum, ale ono to ad absurdum není, protože můžeme stejným způsobem postupovat doma, ve svých rodinách, kdy takzvaně rodině upravíte volební lístky a pak je pošlete vykonávat volební právo do volební místnosti.

Vrátím se tedy k tomu, že bych si dokonce představoval, aby ten, kdo jde do volební místnosti, volební lístky dostával přímo ve volební místnosti. A dokonce půjdu ještě dál, když řeknu, že by mně vůbec nevadilo, aby v rámci zpřísnění výkonu nebo ztížení výkonu volebního práva se před volebními místnostmi tvořily i fronty. Myslím, že fronta, vystát si frontu před volební místností vyjadřuje vážnost vašeho, našeho, mého postoje k výkonu tohoto volebního práva. A možná bychom byli překvapeni, že někteří, kteří výkon volebního práva berou velmi zlehčeně a je jim v podstatě jedno, koho volí dnes a koho budou volit zítra, pak by třeba nebyli ochotni danou frontu vystát.

Pokud jsem tady řekl několik ostrých argumentů, které vůbec nemusíte se mnou sdílet, a já je ani nevnucuji, tak pouze pro objasnění východiska, pouze pro objasnění svého východiska řeknu, že považuji za diskutabilní, zda čeští občané, kteří dlouhodobě žijí v zahraničí, mají vůbec volit. Vím, že to říkám velmi ostře, a vím, že jsem to tady napsal, uvedu to jako povzdech – mimo stávající realitu. Víme totiž, že to není realita. Vím, že pokud žijete v americkém státě X, uplatnit své volební právo můžete ve Washingtonu a jistý náklad časový i finanční to obnáší. Nicméně jsem principiálně obhájcem toho, že lidé, kteří si dobrovolně vybrali dlouhodobý pobyt v zahraničí, žijí v problematickém kontaktu s českou realitou, že mohou být velmi snadnou obětí zlehčených informací. Nejsou každodenní obětí své vlády, nejsou každodenní obětí jejích daňových návrhů, pozorují Českou republiku a dění v České republice zpovzdálí, zdálky, často na základě zjednodušených nebo povrchních informací. Vím, že je to argument, který dnes již neobstojí, protože realita je jiná. Chci pouze říci, aby bylo pochopeno východisko, ze kterého argumentuji.

Principiálně tvrdím, že v zájmu České republiky je, aby se voleb primárně účastnili čeští občané, žijící na území tohoto státu, aby výsledky voleb byly pokud možno nezpochybnitelné, neboť předpokládám, že si všichni přejeme, aby výsledky voleb kultivovaly demokracii a vytvářely prostor pro to, aby demokracie byla vykonávána institucemi vybavenými silným, nezpochybnitelným demokratickým mandátem.

Já se obávám, že nakročení ke korespondenční volbě je nakročení do jiného světa, který tento základní principiální parametr, který jsem tady teď popisoval, může narušit. Když jste poslední na panelu“ – což byla samozřejmě otázka toho semináře, kde už bylo všechno řečeno, dokonce zazněla celá řada racionálních argumentů – „nemáte toho příliš co dodat, a tak můžete vyjít pouze vstříc všem účastníkům, kteří se těší na coffee break“ – to číst nebudu. „Volba má být tajná a já se vracím trošku k tomu, co jsem řekl na začátku: Ano, dokonce i v rodinách to nemusí být úplně tajná volba, ale s jistotou a se zkušeností ze zahraničí, zejména s rakouskou zkušeností, která tady byla prezentována, můžeme usuzovat, že by nákrok ke korespondenční volbě pravděpodobně výrazně porušil tajnost. Pokud bychom připustili, že tajnost volby je porušena, pak si řekněme velmi ostře, že se mění podstata naší demokracie.

Já jsem si přečetl pozorně důvodovou zprávu a zajímalo mě, zda předkladatelé vycházejí z nějaké úvahy, pokud možno kvantifikovatelné, zdali vůbec o nějakou takovouhle změnu Češi dlouhodobě žijící v zahraničí stojí. A já teď budu citovat. V důvodové zprávě na straně 9 se tvrdí“ – pozor, to je důvodová zpráva toho senátního návrhu – „že o navrhovanou

právní úpravu občané žijící v zahraničí žádají již delší dobu. To je poměrně přesvědčivá věta.“ Obdobnou větu najdete i v důvodové zprávě zákona, o kterém teď mluvím. „Já jen proti sobě dávám tyhle dvě věty, dva argumenty. Na jedné straně chtějí volbu, potom na druhé straně předkladatelé tvrdí, že zájem voličů o korespondenční hlasování v zahraničí vůbec nelze předjímat. Tak buď máme nějakým způsobem provedenou analýzu, tušíme, kde ty krajany máme“ – což vám tedy říkám, že nemáme, nebo já jsem se aspoň dodnes nedozvěděl, kde je máme – „a teprve pak můžeme postupovat seriózně, když chceme dosáhnout tak zásadní změny ve volebních zákonech České republiky. Pak když si to zákonodárci zvolí, když si to vyberou, tak ať to nestojí těch 5 milionů, nebo kolik tam bylo, ať to stojí třeba víc, pokud zákonodárce bude přesvědčen, že tím kvalitu demokracie kultivuje a je to správné.

A pak je – ještě než uvedu poslední bod – pak je něco, o čem jsem hluboce přesvědčen, že je to návrh, který přesně zapadá do účelovosti změny. Jsem přesvědčený, že je to účelová změna a že ti, kteří předkládají tento návrh, se domnívají, že statisíce hlasů z toho zahraničí přijdou jim. Myslím, že to mohu opřít o jednu svou zkušenost, byť tedy nekvantifikovatelnou. Když jsem ještě býval členem jedné české politické strany, tak na jednání jejího širšího grémia, které se jmenuje výkonná rada, jsme vedli poměrně vážnou vzrušenou debatu o tom, zdali se tato politická strana má, nebo nemá přihlásit k hlasování o změně nepřímé volby prezidenta na změnu přímou. Předesílám rovnou, že pouze tři z nás byli pro zachování tehdejšího stávajícího stavu, to znamená, aby byla volba prezidenta nepřímá. Hlavní argument těch, kteří přesvědčovali poměrně vášnivě, že to má být přímá volba, byl ten, že tato politická strana má kvantifikovatelně, hmatatelně spočítáno, že hlasy pro jejího kandidáta přijdou ze zahraničí – rozhodující hlasy přijdou ze zahraničí.“ Já jsem přesvědčen, že z podobného hnízda pochází i tato změna, a mrzí mě, že v tuhle chvíli tady pan poslanec Benda není, protože bych se s ním utkal velmi otevřeně.

Poslední bod, který chtěl řečník uvést, je, že „kdyby to u té změny pouze pro Čechy žijící v zahraničí skončilo, tak by toho bylo dost, ale já se domnívám, že u toho to neskončí. Já se domnívám, že je to nákrok k hlubší změně vnitrostátní, k hlubší změně volebního zákona. Jsem přesvědčen o tom, že se dozvíme – nedělám si iluze, myslím si, že tato změna projde, projde přesvědčivě, projde hladce – jsem přesvědčen, že se dozvíme, že tato změna volebního zákona se osvědčila tak, že bychom ji mohli aplikovat i v českých podmínkách pro domácího českého voliče. Pak už bude jenom krok k tomu, aby digitalizátoři našich životů zavedli ještě snazší zjednodušený přístup a aby to byla volba elektronická.

Já vím, že teď řeknete, že slyším trávu růst, nebo maluješ čerta na zeď, nicméně já jsem o tom přesvědčen, a kdybych měl fakticky říci, čeho se na téhle změně nejvíce bojím, tak kromě doteku porušení principu tajnosti se bojím, že v rámci změny – prozatím dílčí, prozatím nepodstatné, prozatím změny, které si skoro nikdo kromě těch, kteří tu sedíte, nevšiml – se domnívám, že projde v tichu a přítmí vážných a obtížných aktuálních zpráv něco, co velmi zásadně ovlivní budoucí kvalitu české demokracie.“

Dalším vystupujícím byl pan profesor Aleš Gerloch, který uvedl: „Já bych navázal na to, co jsem uvedl v krátkosti už v newsletteru Institutu Václava Klause“ – který jste asi dostali všichni – „jinak doporučuji ke čtení těm, kteří ho ještě neviděli, kde byla určitá anketa ke korespondenčnímu způsobu hlasování. Ten návrh odkazuje výslovně na návrh zákona o správě voleb, který byl připraven Ministerstvem vnitra a který nebyl v podstatě už meritorně projednáván v Parlamentu, a vybral si jednu z částí, která tam byla zvažována, a to otázku korespondenčního hlasování.“

Znovu podotýkám, že ten seminář se sešel k jinému návrhu, ale ty argumenty jsou na sto procent použitelné v debatě o tom, co nám přistálo teď na stole, protože je to v podstatě úplně stejné.

„Ten hlavní argument je, že ten návrh Senátu“ – já tedy teď říkám poslanecký návrh – „se opírá o dlouhodobé žádosti voličů žijících v zahraničí, a že tedy chce kompenzovat

voličům v zahraničí obtížnější přístup k výkonu volebního práva.“ Tady se pak objevuje obrat „pobývajícím v zahraničí“. „Čili první taková otázka je, zda se to má týkat – a z toho návrhu plyne, že ano – všech občanů, kteří i krátkodobě pobývají v zahraničí, nejenom ti, kteří tam žijí. Víme, že současná úprava vychází z toho, že je možné do Poslanecké sněmovny, o které hovoříme, zejména hlasovat na zastupitelských úřadech. Obdobně u volby prezidenta republiky, které se to má týkat. A ta otázka je, jestli skutečně je nutné kompenzovat obtížnější přístup k výkonu volebního práva. Já se domnívám, že v řadě států vlastně o obtížnější přístup nejde. Týká se jenom několika států, kde se tím argumentuje – jedná se zejména o Spojené státy americké, Kanadu a Austrálii. Našli bychom některé další státy, kde ale skutečně by se jednalo spíše o jednotlivce. Některé velké státy typu Indie nebo Čína, Rusko, to jsou státy, kde se tím obvykle neargumentuje. Samozřejmě, většina našich občanů, zejména právě těch, kteří by tam byli krátkodobě, budou v rámci Evropy, a to zejména ve státech Evropské unie, a tam se domnívám, že taková kompenzace není nutná. Čili kladu určitý otazník nad podstatu té argumentace. Je třeba upozornit i na to, že my nemáme volební povinnost, jako ostatně většina států. Pokud by existovala volební povinnost, pak se domnívám, že je třeba vytvořit všechny podmínky pro to, aby tato povinnost mohla být splněna, protože tady pak bude hrozba sankce. Jistě, budou nějaké výjimky z této povinnosti, ale budou skutečně zanedbatelné, zejména osoby těžce nemocné nebo velmi staré. Ale tam, kde hrozí sankce, musí být minimalizovány i faktické překážky. Ale tady, tady se jedná o volební právo, které z různých důvodů nevykoná řada voličů, v zásadě nevzniká nějaký velký problém.

Upozornil bych třeba na zkušenost sousední Slovenské republiky, kde tento systém korespondenčního hlasování existuje – je trošku odlišný, protože se zasílají hlasy do vybraného volebního okrsku v Bratislavě, tuším Bratislava – Petržalka – a kde, když se podíváte na tu statistiku, se to mírně zvyšuje, ale zhruba z 2 000 asi na 7 000 voličů, kteří využili tuto možnost, což při účasti vždy přesahující poměrně výrazně u voleb do Národní rady Slovenské republiky 2 miliony voličů je v podstatě marginální číslo.“ Tady tedy doplním zas, abychom to měli komplet. Mezitím proběhly poslední parlamentní volby na Slovensku, došlo k velmi výrazné mobilizaci voličů, byly organizovány voličské akce, Progresívne Slovensko bylo extrémně aktivní vůči svým voličům v zahraničí. V konečném důsledku – nevím, jestli to víte, ale co se týče hlasů ze zahraničí, na Slovensku tak Progresívne Slovensko jasně zvítězilo a získalo 60 % hlasů, Směr – sociální demokracie Roberta Fica získal 6 % hlasů. V zahraničí Směr úplně propadl. To je právě otázka té mobilizace, o které jsem mluvil.

„S tím souvisí potom otázka, je-li tedy výkon práva a je-li možnost hlasovat nejenom v České republice, ale i na zastupitelských úřadech v zahraničí, jestli je tato další cesta nezbytná. Ta zákonná úprava je totiž velmi komplikovaná a nevytváří vlastně nějaké optimální prostředí nebo příznivé, jak se říká, prostředí pro realizaci volebního práva tímto způsobem. Odkázal bych na text návrhu a shrnu to velmi stručně. Možná se o tom už hovořilo v té dopolední části, ale ten volič se musí předem po vyhlášení voleb zaregistrovat na zastupitelském úřadu buď korespondenčně, nebo osobně, nebo prostřednictvím zplnomocněného zástupce v daných lhůtách. Obdrží dvě obálky, identifikační údaje, ty pak musí sám si vytisknout – a to vidím jako hlavní otázku, kterou je třeba si klást – sám si vytisknout hlasovací lístek z webové stránky Ministerstva vnitra. Myslím, že existují státy kde to z různých důvodů nebude tak jednoduché. Je tam pak nějaká možnost vyhlášky Ministerstva zahraničních věcí, která stanoví výjimky, ale to zase odeslat a stihnout tedy tu lhůtu. Samozřejmě potom na tom zastupitelském úřadu je třeba vytvořit také podmínky pro dodržení principu tajnosti hlasování, popřípadě i osobního charakteru voleb, což také nemusí být jednoduché.

Zajímavé je třeba upozornit na to, že v těchto volebních komisích ve zvláštních volebních obvodech nejsou zastoupeny politické strany, hnutí, jejich koalice čili politické síly, které by měly přece jenom představovat jakousi laickou kontrolu průběhu voleb. Tady vzniká určitá nerovnost, která je přitom dvojího charakteru. Ta komplikovanost je v podstatě daná snahou dodržet základní ústavní principy, ale myslím si, že ten návrh není schopen – nebo

aspoň se to zdá z toho textu i nakonec zdůvodnění – úplně tomu dostát, aby tyto ústavní principy byly dodrženy. Ta nerovnost samozřejmě se týká občanů, kteří mají trvalý pobyt České republice a budou zde hlasovat ve standardních volebních okrscích, a těch, kteří budou v zahraničí, protože ti domácí nemohou využít korespondenční hlasování. Byla určitá anketa v tomto směru. Ale může se argumentovat jistě tím, že je tady možnost přenosné schránky, kde je možné hlasovat, je možné si vzít voličský průkaz, hlasovat mimo místo trvalého pobytu. Podle nového zákona od roku 2026 to půjde ještě jednodušeji. Ale přesto se domnívám, že by měla být ta otázka zvažována potom, jestli korespondenční hlasování nemá být tedy umožněno všem. Je tedy otázkou, jestliže to má být kompenzace, obstojí z hlediska principu rovnosti. Netroufám si říct jednoznačně, že je to porušení té zásady rovnosti, ale otevírá se otazník nad tím.

A ten druhý moment vidím v tom, co je uvedeno v tom návrhu, že Ministerstvo zahraničních věcí vydá vyhlášku, ve které uvede, ve kterých volebních obvodech neprobíhá korespondenční hlasování, protože tam nejsou potřebné podmínky. Já nevím, jestli jste si to už uvědomili, jestli to tu už někdo zdůraznil, ale korespondenčně hlasovat se nebude všude ve světě, ale jenom tam, kde mají nějakou solidní poštu. Ještě jsem to neslyšel od někoho říct nahlas, což lze věcně pochopit. Už jsem naznačil, že jednak v některých státech se domnívám, že to bude vůbec problém z hlediska zabezpečení poštovní služby, vytisknutí hlasovacího lístku, ale může nastat i situace dočasná, typicky dneska Ukrajina, kde prostě najednou ta možnost nebude dána, nebo bude velmi problematická. Samozřejmě můžete argumentovat, že nebude třeba ani zastupitelský úřad, kde by se mohlo hlasovat, ale pořád to spojuji s tím, že ty podmínky mají být srovnatelné pro všechny voliče. Otázka kompenzace není podle mne úplně přesvědčivá.

V této souvislosti bych konstatoval, že předkladatelé sice na to upozorňují, že máme v čl. 20 ústavy, a pokud o volbu prezidenta jde, tak v čl. 58 zmocnění, aby organizaci voleb a bližší podmínky stanovil zákon. Domnívám se ale, že toto zmocnění nedává prostor, aby se šlo proti ústavním principům, které mají být zabezpečeny. Vedle rovnosti volebního práva je to také otázka svobodných voleb a tajnosti hlasování.

Svobodné volby jsou zvláště zdůrazněny v Listině základních práv a svobod, kde v čl. 21 se zdůrazňuje: ‚Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.‘ Korespondenční hlasování samozřejmě nahrává tomu, aby věci, které jsou představovány, zase zasáhly do tohoto svobodného projevu vůle, ať už tedy nějakou manipulací voliče ze strany jiných osob, eventuálně i uplácením a podobně, anebo i ze strany volební komise na zastupitelském úřadu.

Obdobné platí pro tajnost hlasování, že se zase snižuje míra garancí. Sice se chce, pokud jde o svobodnou vůli, aby volič učinil čestné prohlášení, že hlasoval svobodně, a zase je otázkou, jestli tohle stačí. Zase, jak je to tedy potom s voliči, kteří volí v České republice, kteří nic takového činit nemusí? Přitom víme, že hlasovací lístky jsou k dispozici už před volbami nejen ve volebních místnostech. Takže tady se může namítat i tato skutečnost a je otázka, proč zavádět nějaké dva různé režimy.

Současná situace je taková, že vytržení tohoto způsobu hlasování z jiných otázek, které se týkají organizace voleb, výkonu volebního práva a možná i volebních systémů, jejich postavení, je do značné míry nezdůvodněna. Domnívám se, že je namístě, aby se diskutoval komplex otázek, jak zejména pro volby do Poslanecké sněmovny, tak i jiných. Otevřena byla třeba svého času diskuse o volbách komunálních, o rozdílech třeba možných pojetí voleb u malých obcí a u měst podle zákona o obcích a podobně.

Na základě zkušeností z předchozího roku bych viděl dvě otázky jako důležitější, to je otázka uzavírací klauzule a jejího navyšování – 5% uzavírací klauzule byla sice několikrát posuzována ústavním soudem, ale ta loňská, teď vlastně předloňská zkušenost je nová, to znamená, propadlo přibližně 20 % hlasů platně odevzdaných ve volbách, přibližně 1 100 000,

což je velmi vysoké číslo. To znamená, znovu se otevírá otázka diskuse o možném snížení uzavírací klauzule vzhledem k tomu, že je zde systém poměrného zastoupení, a zdůrazňuje se, že by měl být odlišný od většinového systému co nejvíce. Takže ten úplně čistý by vlastně vůbec neměl mít uzavírací klauzuli, a jistě je tady otázka nějakého kompromisu. Zvýhodnění koalic je také diskusní, protože pokud by se snížila třeba na 4 % nebo dokonce na 3 % uzavírací klauzule a nechala se mechanickým násobkem, pak by to samozřejmě pro ty koalice bylo méně výhodné, to znamená 4, 8, 12, 16. Je otázka, proč zvýhodňovat či nezvýhodňovat koalice, a diskutována by byla i otázka jednomandátového volebního kraje při volbách do Poslanecké sněmovny.

Zase, když vyjdeme z nálezu Ústavního soudu v jejich komplexnosti, včetně toho posledního, tak se ukazuje, že tam určitá nerovnost stále zůstává, i přes změnu výpočtu a metodu Imperialiho místo D'Hondtovy. Bude-li se trvat na tomto východisku, že systém má být co nejvíce poměrný, aby se odlišil od voleb do Senátu, tak prostě ten jednotný volební systém, to znamená, že Česká republika je jedním volebním krajem, je namístě. Zase někdo může namítat, že třeba Slovenská republika diskutuje dneska opak. Ona má celou Slovenskou republiku jako jeden volební obvod, ale tam mají jednokomorový systém Parlamentu. U nás se vlastně vychází z toho, že by měly ty dvě komory být od sebe co nejvíce vzdáleny co do volebních systémů.

Čili uzavřel bych to tak, že je zde řada otázek minimálně stejně a podle mě aktuálnějších, než je otázka korespondenčního hlasování. Dovolil bych si doporučit závěrem, aby nějaký navazující seminář na podzim otevřel i další otázky než jenom otázku korespondenčního hlasování. Mám k němu, jak jsem uvedl, dost velké výhrady, ale hlavně ho vidím jako otázku, která není klíčová." Tolik pan profesor Gerloch.

Dalším vystupujícím byl docent Zdeněk Koudelka, který měl zajímavý příspěvek, doufám, že vás zaujme: „V zásadě tady hovoříme o něčem, o čem nevíme, jak bude v praxi mnoho využíváno, kolik těch voličů v zahraničí využije korespondenční hlasování. Pokud jich bude málo, pak je možná tento seminář i taková bitka o tento institut ve volebním právu zbytečná." Bitka míněno tak, že jsme se tu sešli a že si povídáme o korespondenční volbě. Samozřejmě vycházím spíše z toho, že jich může být více, což nám napovídá třeba i nová slovenská zkušenost, o které pan docent nemohl vědět v době tohoto příspěvku. „Proto k tomu přistupuji z toho pohledu obecnějšího. Některé myšlenky už tady zazněly dopoledne. Kdyby těch voličů bylo hodně, nakolik je možné, aby ovlivnily podstatu nebo kvalitu nejen volebního práva jako takového a výsledku voleb, ale v podstatě kvalitu demokracie v našem státě.

Korespondenční hlasování zjednoduší volby zahraničním voličům, tak bude určitě více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentu republiky, a přitom nežijí ve státě, o němž rozhodují. Neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však o tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen. Samozřejmě, Marek Benda tady dopoledne říkal, že už dneska mohou volit ze zahraničí na zastupitelských úřadech, takže již dneska je vlastně tento princip porušen. Tato debata je více abstraktní, tato debata není nad tímto návrhem zákona, ale vzhledem k tomu, že neproběhly debaty žádné, tak je namístě, abychom tady u pultíku mluvili i v širším kontextu. Praxe ukázala, že ta skupina, která volí na zastupitelských úřadech, je marginální. To znamená, že sice je to určité narušení principu, že by měli rozhodovat ti, kteří na daném území žijí, ale z hlediska faktického, skutečného, je to narušení nepatrné. Tady ovšem je možnost, že se to narušení podstatně zvýší.

Hnací myšlenkou americké vzpoury nebo revoluce, podle toho, jak to kdo pojme, a separace od Británie byla idea žádné zdanění bez zastoupení, no taxation without representation. Šlo o reakci na to, že britská koruna, což byl v té době nejen král, ale i parlament, určovala americkým osadám daně, ale ty neměly zastoupení ve sněmovně obcí britského parlamentu, protože v době, kdy vznikalo původní britské volební právo, Británie

kolonie ještě neměla. Proto Američané bostonským pitím čaje, které mířilo proti nové čajové spotřební dani, vyhozením nákladu čaje z anglických lodí do moře reagovali na zdanění ze strany moci, kterou vnímali jako moc cizí. Podstatou americké revoluce bylo, že lidé mají být podřízeni moci, kterou mohou sami spoluvytvářet volbami, ve které jsou reprezentováni, nikoli v rozhodnutí moci, která nepochází od nich, ale zvenčí. Korespondenční hlasování nezbavuje občany žijící na území Čech, Moravy a Slezska podílu na moci, ale oslabuje tento podíl ve prospěch těch, kteří na území těchto zemí nežijí.

Jako zastánce toho, že moc ve státě má vycházet z těch, kteří jsou této moci podrobeni, a ne z ciziny, to považuji za nešťastný směr vývoje. Je pravdou, že z ciziny budou volit naši občané, ne cizinci, ale občané žijící v cizině mají oslabený a někdy vlastně symbolický vztah ke své vlasti. Čest výjimkám," říká pan docent. „Nedávám však na stejnou politickou váhu ty, kteří zde žijí, a ty, kteří si sem přijedou jednou za čas na dovolenou nebo nostalgicky hledají své kořeny. Po hlasování o brexitu, který prošel těsně a v kterém nebylo umožněno hlasování v zahraničí, se spekulovalo, že by mohlo dopadnout jinak, pokud by se mohli vyjádřit britští občané žijící v Bruselu, živící se například v orgánech Evropské unie nebo dlouhodobě žijící na francouzském středomořském pobřeží. Pro ně je rozhodnutí nemít komplikaci při cestování po Evropě rozhodující. Ovšem stát nelze stavět na občanech v zahraničí, ale na těch, kteří na jeho území žijí, platí daně, vytváří jeho bohatství a v případě potíží se účastní na jeho strastech. Proto je správné, že o brexitu rozhodli poddaní tenkrát Alžběty II., podléhající vládě v Londýně, a ne poddaní Alžběty II., jejichž životy fakticky ovlivňuje vláda v Bruselu či v Paříži více než ta londýnská.

Ani občané pobývající na našem území nemohou volit, když v době senátních, krajských či obecních voleb jsou mimo bydliště. V těchto volbách nejsou vydávány voličské průkazy. Volič nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí nebude podléhat. To je princip, který nikdy nikdo tady nezpochybňoval, ale je strašně důležité se tedy nad ním zamyslet, bavit se solidně o všech argumentech a nedělat s dovolením z těch, kteří jsou trošku konzervativnější, nechtějí narušit české volební právo, nedělat z nás za každou cenu zlouny, protože u komunálních voleb je to něco naprosto normálního. Korespondenční hlasování je volbou mezi tím, zda je právo volit držitele moci u těch, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat, nebo se zvýší role těch, kteří nám nutí svou politickou vůli, aniž by s námi žili. A je to i argument proti tomu, co tady zaznělo dopoledne, že vlastně korespondenční hlasování umožňuje naplnit ústavní požadavek všeobecnosti v hlasování. Ale všeobecnost v hlasování tu máme i ve volbách v základě Senátu, máme to i ve volbách do zastupitelstva, a přesto nikdo nezpochybňuje, že když je někdo z Brna, je v den voleb v Praze, že nemůže volit v Praze – prostě proto, že bydlí v Brně. A buď si to zařídí, že v den voleb v Brně bude, anebo holt se musí smířit s tím, že na volbě zastupitelstva v daném roce se podílet nebude.

To, co tady říkal pan předseda ústavně-právního výboru" – to jsem já – „je konkrétní námitka. I kdyby ten návrh prošel tak, jak je, považuji za zásadní, aby zahraniční hlasy nebyly podřazeny jen do nějakého vylosovaného volebního kraje. Je správné rozložit mezi více volebních krajů – tam došlo ke změně, my jsme diskutovali ten jeden, teď jsou dva. Ale zase při 100 000 hlasů ze zahraničí jsme zase zpátky, kde jsme byli. Jestliže 80 % je z Evropy, tak při 80 000 do jednoho, byť milionového kraje je to sakra velký podíl. Je správné rozložit mezi více volebních krajů, například podle kontinentů do různých volebních krajů" – to se stalo, na dvě poloviny – „nebo vytvořit zvláštní volební obvod, volební kraj pro zahraničí. Zahraniční hlasy totiž mohou v budoucnu zcela změnit vůli voličů, včetně preferenčních hlasů v malých krajích. Nejde jenom o to, že dnes v podstatě započítání zahraničních hlasů z hlediska celkového počtu mandátů nehraje do konkrétního kraje významnou roli, protože se to nakonec v rámci celého státu přerozdělí – to ano, ale třeba z hlediska preferenčních hlasů to může výrazně zasáhnout do volby, zvláště v menších krajích." Ta argumentace použitelná, já vám ji přečtu, i když je to teď trochu jinak: „Nejmenší krajský volební kraj je Karlovarský. Tam bylo zapsáno v minulých volbách do Poslanecké sněmovny 230 000 voličů a při 57% účasti došlo

k volbám 131 000 voličů. Kdyby v takovém množství by měly přijít hlasy ze zahraničí a ovlivnily by hlasy v tomto malém nebo jiném malém kraji, jako je Zlínský, tak to má vliv na konkrétní kandidující poslance v těchto volebních krajích. Dneska se vlastně kandidáti nebojí, že budou vylosováni, protože skutečně podíl zahraničních hlasů je velmi malý. Ale myslím si, že by nebylo správné dostat se do situace, aby se všichni báli, koho že to státní volební komise v těchto volbách vylosuje, aby to náhodou nepostihlo z hlediska konkrétního kandidáta jeho. Pamatuji si, když poprvé bylo toto zavedeno, to jsem byl ještě poslancem, byl vylosován Jihomoravský kraj, kde jsem kandidoval. Že jsme tenkrát dělali skutečně kampaň v zahraničí, jeli jsme na Slovensko, do Bratislavy, do Vídně a tak dále, aby se pak zjistilo, že to byly vyhozené peníze, ale může se to všechno obrátit.

Další takový poznatek je“ – také už to zde bylo zmiňováno, že – „já bych to shrnul do jedné věty: nabídni prst, přijdeš o ruku. Se schválením návrhu na korespondenční hlasování pro občany v cizině občané, kteří na našem území nežijí, budou mít víc práv než občané, kteří zde žijí. Je jen otázkou času, kdy bude tlak na zavedení korespondenčního hlasování i pro voliče na území státu a při značném aktivismu našeho Ústavního soudu nevylučuji, že i když tento nápad bude odmítnut v Parlamentu, jeho stoupenci si vynutí jeho zavedení cestou opakovaných návrhů k Ústavnímu soudu. Je totiž logické a obhajitelné, že s občany má být při výkonu volebního práva zacházeno stejně. Pak je zřejmé, že občané na území Čech, Moravy a Slezska budou diskriminováni ve srovnání s občany v zahraničí, kterým bude dopřáno korespondenční hlasování. Ve Spojených státech bylo korespondenční hlasování zavedeno kvůli vojákům mimo bydliště, aby se postupně stalo natolik významné, že může zásadně ovlivnit výsledek voleb doma, aniž by to tvůrci tohoto typu hlasování předpokládali. Nebo možná předpokládali, ale nepřiznali.

Může to skončit tak, jak si stejnopohlavní manželství v USA vynutili jeho zastánci přes Nejvyšší soud mimo parlament, kde hlasování devíti soudců dopadlo pět ku čtyřem. Realitu současného úpadku demokracie dokresluje i to, že stále více moci si přisvojují nevolení soudci a volený parlament o moc přichází. Nevidím důvod, proč tento nedemokratický vývoj má Parlament podporovat.“ Opět reagoval pan docent na Marka Bendu, který tam mluvil o tom, že bychom se měli soustředit na konkrétní návrh zákona, ale konkrétní návrh zákona bez ohledu na konkrétní paragrafy především otevírá to – jak to někdo nazval – pootevírá okno, o kterém nevíme, jak se nakonec otevře. „A Parlament nad tím úplně ztratí kontrolu. Já si myslím, že není otázka, jestli ano nebo ne se této možnosti Ústavní soud chopí, ale pouze kdy. Podotýkám, že i sčítací klauzule, kterou minulý rok Ústavní soud vyhodnotil jako neústavní, již jednou Ústavní soud posuzoval na návrh prezidenta Václava Havla před dvaceti lety nebo více jak dvaceti lety, a tehdy Ústavní soud konstatoval, že sčítací klauzule je ústavně konformní. Podle základní právní zásady by další Ústavní soud se v této věci již neměl vyslovovat. Platí zákaz, takzvaná res iudicata, věc rozsouzená, kdy dvakrát ve stejné věci nemá soud rozhodovat. Jaká je skutečnost? Je pouze otázkou chtění ústavních soudců v konkrétním složení, zda něco chtějí změnit, nebo nechtějí změnit, a ničeho se nezaleknou – ani ústavy, ani zákonů. Podotýkám, že za těch dvacet let od návrhu Václava Havla do předloňského roku se nezměnila ani ústava, ani se nezměnil princip sčítací klauzule pro koalice ve volebním zákoně. Jediné, co se změnilo, bylo personální složení Ústavního soudu.“ Takže je podle pana docenta Koudelky stoprocentně jisté, že až bude vhodné personální složení Ústavního soudu, tak bez toho, že by – nebo „i když už předtím určité konkrétní návrhy v této věci budou zamítnuty, tak když to Ústavní soud bude chtít změnit, tak to změní a vlastně donutí Parlament, aby akceptoval korespondenční volbu i vnitrostátně.

Třetí věc je tajnost hlasování. Korespondenční hlasování nechrání tajnost voleb. Je-li člověk ve volební místnosti za plentou, může rozhodnout svobodně, avšak bude-li vybírat volební lístek doma, hrozí ovlivnění z okolí. Muž pod pantoflem se bude pod dohledem manželky bát volit jinou stranu než manželka. Je pravdou, že i tento princip není absolutně stoprocentní – i dnes, když máme možnost volit do volebních uren, když přijdou z komise do bydliště nebo když někdo z rodiny předvybere příslušné volební lístky, tak ten princip může

být oslaben.“ Dokonce když je člověk slepý, tak za plentu s ním může jít doprovod a pomoct mu při volebním hlasování. Pak záleží v podstatě jenom na serióznosti doprovodu, toho asistenta, jestli tam dá vůli svoji, nebo vůli zastoupeného voliče. Ale jde tady zase o šíři narušení tohoto principu, o šíři, další rozšiřování narušení. To je to, o čem jsem mluvil už asi dvakrát v rámci svého projevu a zdůrazňuji, je to o té míře, o míře, v jaké ještě je přijatelné snižovat ústavní principy v rámci volebních zákonů. Některým ústavním právníkům – a mám tady články – to vadí a říkají, je to nadmíru, máte napřed změnit ústavu, ať je to fér, a někteří říkají, že je to jenom trochu a že to nevadí. A jsou to subjektivní názory vzdělaných lidí, kteří se tomu věnují celý život, a my si v tom máme teď udělat nějaký pořádek.

My za ANO říkáme: buďme opatrnější, dodržujme ústavu, buďme konzervativnější, a za to si vysloužíme nálepku, že to děláme účelově a že jsme změnili názor. Já už dneska přednáším – a včera – myslím si, tři hodiny jenom argumenty, které rozporují korespondenční volbu, a nezlobte se, do protivky mám ty argumenty pořád jenom dva – snížení nákladů voličů ze zahraničí, kteří chudáci musí často cestovat tisíce kilometrů, a že to mají ve většině států taky. To není opravdu mnoho argumentů. Když si tady nakreslíme velkou tabuli a budeme psát své argumenty, už teď je zřejmé, že těch argumentů proti je víc než těch pro. Nakonec ale samozřejmě rozhodne nějaká politická vůle.

Už to tady taky mockrát bylo, já to zopakuju. „Známe z roku 2010“ – říkal to tedy pan docent Koudelka – „známý případ videa Přemluv bábu Marty Issové a Jiřího Mádla, vyzývající k tlaku mladých na prarodiče kvůli jejich volebnímu rozhodnutí. Při zavedení korespondenčního hlasování část občanů bude vystavena tlaku. Jejich volební rozhodnutí nebude svobodné. Mimochodem, objevilo se video, opět podobného žánru, podporující korespondenční volbu. Je to všechno legitimní, žijeme ve svobodné zemi, ale jak jsem říkal, je to potom míra toho, jak chcete voličům pomoci. A když za někoho dáváte volební lístek do obálky, tak to už nepomáháte, to narušujete tajnost a přímost a svobodu volby a svoboda odlišuje skutečné volby od pseudovoleb v totalitních státech. Opět se můžeme obrátit na americkou demokracii, kde byl původně spor o to, zda dodatky americké federální ústavy dávající práva občanům zavazují jen federální orgány, či i členské státy. Není překvapení, že tento spor federální Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch federace. Ovšem, můžeme to aplikovat i u nás. Není ústavní požadavek na tajnost voleb i požadavkem, aby stát toto právo nezabezpečil jen vůči sobě, ale vůči všem, tedy, aby tajnost voleb přiznal voliči v rodině, v domově důchodců a tak dále? Pakliže právo na život nemá člověk jen vůči státu, ale vůči všem, tak i právo na tajnost hlasování má mít vůči všem ve svém okolí. Nedávno jsme se stali svědky v podstatě zavedení cenzury tím, že vláda ve spojení se soukromým sdružením vypnula nepohodlné weby, aniž by byly obviněny z trestné či jiné protizákonné činnosti. Nepovede narušení tajnosti voleb k obdobnému spojení vládní moci s vybranými a nezávisle se tvářícími organizacemi s cílem v bydlištích voličů ovlivnit hlasování ve prospěch držitelů moci? Korespondenční hlasování to umožňuje nebo minimálně zjednodušuje.

Na závěr – korespondenční hlasování oslabuje tradiční pojetí a hodnoty volebního práva – práva, bez kterého není demokracie. Samo o sobě by demokracii neohrozilo, ale ono není samo o sobě. Je to další z kroků, například ona zmíněná cenzura, převádění pravomoci zvolených orgánů ve státě na nevolené, ať už nevolené soudy, nebo orgány Evropské unie v Bruselu. Je to koneckonců i atmosféra určitého honu na čarodějnice, kde se stal obětí třeba v té době, kdy to byl aktuální, když probíhal ten seminář, Jarek Nohavica. Jsou to prostě kroky, které ve svém součtu oslabují pojetí svobody a demokracie tak, jak bylo u nás zavedeno po listopadu v roce 1989, tedy v těch ostrakizovaných dnes devadesátých letech, kterých si však jako demokrat a zastánce svobody vážím. Tisíckrát nic umořilo vola. Změny, které samy o sobě neumoří demokracii, mohou ve svém součtu znedůvěryhodnit volby, tedy legitimitu držitele moci. Negativa korespondenčního hlasování hodnotím tak, že jednoznačně převažují nad přínosy.“

Teď se pustím do oblasti ústavní, více do právní oblasti, do ústavněprávní oblasti, protože dalším vystupujícím byl pan docent Jan Kudrna. Mnohé už bylo v zásadě řečeno, takže některé záležitosti se možná budou opakovat, ale pan Kudrna se pokusil podívat na tu záležitost z jiného úhlu a říkal, že se bude držet hlediska čistě formálně právního, a chtěl zdůraznit dva aspekty: „Jeden aspekt, to je často zmiňovaná záležitost, usnadnění výkonu volebního práva. To znamená, že v tuto chvíli je možné hlasovat, pokud se budeme bavit pouze o volbě ze zahraničí, tak je možné hlasovat ze zahraničí, ale znamená to vlastně minimálně dvě cesty na zastupitelský úřad. Když budeme tedy brát v úvahu voliče, který žije pouze v zahraničí a zrovna nebude v patřičném předstihu v České republice, neměl by tady trvalý pobyt, tak že by si zřídil voličský průkaz, pak by mu stačila jedna cesta na zastupitelský úřad. Usnadnění výkonu volebního práva – řekněme, že to může být otázka pojímaná spíše pozitivně, i když, a to už zmínil pan docent Koudelka a další předtím, je otázkou, jak daleko se má v tom usnadňování vlastně postupovat, jestli tedy určité i úsilí ze strany voliče tu činnost potom nečiní serióznější nebo nepřistupuje k ní seriózněji, neváží si jí více, jestli tedy přílišné usnadňování“ – teď nemluvím o konkrétním návrhu, pan Kudrna mluvil o tom senátním, ale on komentoval teď aktuálně i ten nový poslanecký, a úplně stejně – „ale kdyby ta kumulace potom pokračovala, jestli nakonec nepovede v podstatě ke zdevalvování samotného hlasování, respektive voleb, a ponížení na řekněme nějakou běžnou anketu na internetu. Ale takže pozitivní – to usnadnění výkonu volebního práva může být pozitivní.

Na druhé straně tady může být otázka, a ta mě zajímá daleko víc, protože už to není otázka zčásti právní, zčásti politická, ale je to otázka čistě právní, a to je posouzení souladu návrhu s ústavními principy. Na prvním místě bych zmínil princip svobodnosti voleb, který zmiňuje Listina základních práv a svobod v čl. 21 odst. 1. Říká se tu o tom, že každý občan má právo na to, aby mohl svobodnou volbou rozhodnout, účastnit se volby svých zástupců. Takže ty volby kterékoliv, od obecních přes krajská zastupitelstva, volby do parlamentu, prezidenta, mají být asi z pohledu voliče na prvním místě svobodné. S tím pak koresponduje také čl. 5 ústavy, který mluví o svobodné soutěži politických stran, to znamená princip svobodnosti. Jak a v čem vlastně spočívá? On spočívá v tom, že volič má být zbaven jakéhokoliv možného nátlaku na jeho vlastní rozhodnutí, i potom třeba na konkrétní hlasování. Když mluvím o nátlaku, tak tím myslím nátlak třeba v podobě korupce. Takových zkušeností bohužel z České republiky také máme dost. Naštěstí to není převažující jev, ale není to ani jev zcela ojedinělý. Netroufám si už říci, jestli proběhly některé z posledních významnějších voleb, kde by se na některých místech o tomto nechvalném fenoménu alespoň nemluvilo, takže může to být otázka kupování hlasů, protože samozřejmě finanční motivace ovlivňuje vůli voličů, kteří se nechají zkorumpovat. Ten nátlak může mít ale také podobu řekněme určité hrozby či výhrůžky a ta výhrůžka, jak už bylo zmíněno, to může být řekněme ze strany členů rodiny. A nemusí to být ani výhrůžka, ale prostě jakýsi setrvalý stav, že tady prostě volíme takhle a koneckonců ty do toho nemáš moc co mluvit. Vzpomeň si, jak jsi třeba v nějaké straně... a jak to s ní dopadlo, ať už to bylo před rokem 1989, nebo po roce 1989, takže vol tak, jak ti radíme. A pamatuj si, jak to dopadlo v posledních volbách. To už záleží samozřejmě na každém, jestli tomuhle většímu nebo menšímu nátlaku, jestli se s ním vyrovná sám, ale horší může být třeba situace nátlaku ze strany zaměstnavatele, a to může být potom záležitost, která zejména může být výrazná třeba časem v obecních volbách.“ (Poslankyně Jermanová řečníkovi položila na pultík vzkaz.) A teď jsem četl něco jiného. Takže vrátíme se zpátky – „že tvůj zaměstnavatel dostává zakázky od tohoto zastupitelstva, a sice tento projekt je třeba, může být diskutabilní, ale rozmysli si, jestli chceš podepisovat petici proti tomu a tomu záměru, třeba starosty. Tam můžou být i takové příklady a toto nebezpečí se samozřejmě v nejbližší době bude spíše zvyšovat než snižovat, a to s ohledem na to, že sociální situace se bude vyostřovat s tím, jak se komplikuje řekl bych globální makroekonomická situace a bezpečnostní situace v Evropě. Každý asi bude rád, že nebude v nějakém konfliktu se zaměstnavatelem, pokud třeba jeho zaměstnavatel bude bez nějakých základních skrupulí a bude vyvíjet nátlak.

Potom je tady otázka toho, co třeba Nejvyšší správní soud, ale vůbec, teorie je nazývá oslabenými voliči. Tím myslím například seniory, už byli zmíněni, už byly zmíněny některé kampaně. To nakonec můžeme vidět i v různých – jak to nazvat – asi anketách nebo i v televizním zpravodajství, že občas třeba senioři řeknou: No, já budu volit tak, aby to bylo dobré pro moje vnoučata, a podobně. Může to být ale záležitost voličů, kteří jsou daleko oslabenější, a to jsou třeba pacienti v domovech důchodců nebo pacienti, osoby v domovech dlouhodobě nemocných, v těch eldéenkách. Na to už máme dokonce i rozsudky Nejvyššího správního soudu, který – že to bylo tuším Praha 10 – tam hovořil o tom, že v některých domovech důchodců bylo možné, že docházelo k určitému nátlaku nebo podpoře rozhodnutí klientů domova a důchodců pro určitou volbu, ale že toto v daném případě nepřekročilo hranice toho, že by to podstatným způsobem mohlo ovlivnit výsledek voleb.

Takže ta otázka svobodnosti voleb je vlastně svobody od nátlaku. Ta je zajišťována i na zákonné úrovni a konkrétně je zajištěna tak, že Česká republika patří mezi země, které ukládají voliči povinnost odebrat se ve volební místnosti sám za plentu s výjimkou těch případů, které už byly zmíněny, to znamená osoby nějak velmi závažně, velmi závažně zdravotně handicapované, které potřebují nějakou asistenci, třeba proto, že jsou nevidomé nebo se nemohou vůbec samy fyzicky odebrat za plentu, mohou trpět třeba Parkinsonovou chorobou a podobně. Co se stane, pokud ten volič hrdě řekne: Jsem silný člověk, já se žádného nátlaku nebojím, já se za tu plentu neodeberu, neobtěžuj mě, státe, protože proč bych tam chodil, když to necítím jako nutné – volební zákon hovoří o tom, že v takovém případě by takovému voliči nebylo umožněno volit. To znamená, on nesmí volit. Je to na něm. On má povinnost odebrat se za plentu a samozřejmost to není. Máš možnost, aby tvoje volba byla svobodná, a my o tebe pečujeme. Dokonce i když nejsi pod žádným tlakem, protože jsi duševně zdravý, jsi bohatý rentiér, žiješ osaměle, nemáš žádné nátlakové skupiny kolem sebe ani osoby, ale stejně se tam musí odebrat každý, aby nevznikla vůbec pochybnost nebo aby někdo, kdo byl vystaven nátlakovému chování, měl aspoň tu poslední možnost, že tohle je ta zóna svobody, kde může tedy volit skutečně svobodně. Toto bude u korespondenční volby zákonitě zrušeno, protože by asi odpadlo to kouzlo korespondenční volby, kdyby se někdo musel odebírat někam, kde by hlasovací lístek odevzdal.“ Takže možná už pro někoho po mockráte, ale znovu cituji pana docenta: „Tady je problém s ústavním principem požadavku na to, aby volby byly svobodné, a nátlak, pokud vznikne, tak aby z něj byla úniková cesta. Ta úniková cesta je u nás za plentu.

Za druhé, Listina, ale potom i ústava žádá, aby volba byla osobní. Je to uvedeno výslovně, je to § 19 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu České republiky, nebo § 41 odst. 1 zákona o volbě prezidenta republiky. Najdete to i v případě dalších volebních zákonů. Výslovně říkají: zastoupení je vyloučeno. U korespondenční volby bude možné toto zastoupení“ – také už jsem o tom mluvil opakovaně, stejně jako pan docent – „protože ten lístek, jakmile přijde do domácnosti, v tu chvíli tam ztrácíme kontrolu nad tím, kdo ho skutečně vybral, kdo ho vložil do obálky, odeslal, a pravděpodobně to nebude tedy tak, že ten člověk by tam musel dát ověřený podpis nebo nějak jinak úředně ověřit, že skutečně tu volbu provedl on, to už dneska víme. Mezi zástupnou volbou, mezi voličem, jeho odvolením a jeho hlasem stojí jeden neověřený podpis.

Kdybychom se pak dostali do rozporu s dalším principem, a to je princip tajnosti volby, tudíž zastoupení principiálně možné bude. To je novum, kterou přináší tato novela. Volba v zastoupení proxy voting bude podle tohoto zákona do jisté míry možné. To znamená, že budou situace, že volební lístky přijdou – já budu někde, pokud budu žít v zahraničí, tak nebudu z Prahy, budu třeba v Brně nebo z Brna v Praze, ale budu z Washingtonu v New Yorku. Požádám manželku, děti: hoďte to tam, pošlete to třeba, pokud to bude v nějaké lhůtě, ve které to já nebudu moci poslat osobně. Takže tady může být problém s touto osobní volbou. Otevírá se možnost, aby volil někdo jiný.

Třetí ústavní princip, to je princip tajnosti voleb. O tom mluví náš ústavní pořádek poměrně bohatě, asi kvůli tomu, že máme svoje historické zkušenosti, to je nakonec dobře, i s ovlivňováním svobody hlasování ve volbách. Je to čl. 21 odst. 3 Listiny, ale najdeme to také v čl. 18 a 19 ústavy a najdeme to potom také v příslušných volebních zákonech, které opět říkají, že se musíte odebrat za plentu – pokud se tam neodeberete, nebude možné hlasovat. Za plentou vkládáte vybraný hlasovací lístek do úřední obálky. To znamená, nemůžete to udělat, že demonstrativně, hrdě řeknete: Podívejte se, tady je strana XY, vkládám do úřední obálky a teď mě neobtěžujte s nějakým chozením za plentu, já tady ten lístek hodím. To znamená, dostanete obálku za plentou, máte čas si vybrat nebo z kapsy vyndat ten už vybraný hlasovací lístek, to už je prostě na každém z nás. Smysl tajné volby je jasný, nikdo nemá vědět, jak volič hlasoval. Souvisí to opět vlastně, je to funkce spojená se svobodností volby. Ale kdo to nemá vědět? Pokud nechci, tak to nemá vědět nikdo, nikdo z mého okolí, z nejbližší rodiny, ani můj zaměstnavatel, a koneckonců to nemá vědět ani stát. Toto u korespondenční volby ani jedno není možné garantovat, respektive můžou kolem této záležitosti vyvstat pochybnosti, a pak už záleží na každém, jak se s tím vyrovná. Případně potom, pokud by těch hlasů bylo více, jak se s tím vyrovná celý volební systém? Otázka tajnosti voleb jako třetí problematické místo z hlediska ústavního pořádku.

Další otázkou je otázka rovnosti. Může nastoupit otázka rovnosti, jak u těch privilegovaných voličů bude. Stačí už, že je narušen princip občanské rovnosti. Samozřejmě, všechno je potom otázkou míry, protože různí občané jsou v různých situacích. Jsou-li zdůvodnitelné, mohou být různým způsobem zvýhodněni. To je normální, když má někdo třeba nějaký handicap, aby se s ním vyrovnal a vůbec aby mu byl umožněn přístup k výkonu určitého práva. Ale pokud se jedná o volič ské právo, nakonec důsledkem bude to, že občan žijící na území státu – a souhlasím s tím, co říkal pan docent Koudelka – že ten, ať chce, nebo nechce, a to je ta pozitivní a negativní zpětná vazba, on nese důsledky svého rozhodnutí. Jinak by se mi posuzovala otázka vztahu k Ukrajině nebo k válce na Ukrajině ze Spojených států amerických, z Austrálie anebo tady z České republiky. Nepochybně jinak by se mi také hodnotily její důsledky, což může být například otázka růstu cen paliv, růstu cen potravin a dalších záležitostí. To vše se úplně jinak posuzuje ze zahraničí a tady. A samozřejmě to vidíme, pokud kdo chce, tak to aspoň vidí na Ukrajině, že ten, koho se to týká, různí lidé mají různý přístup třeba k plnění branné povinnosti, a podle toho také někteří třeba hlasovali. A jinak opět se hlasuje ze zahraničí, když vím, že na mě ta branná povinnost fakticky třeba nedopadne, nebo na mě nedopadnou škrty ve zdravotnictví a jiné, když toto všechno se proti mně může obrátit.

Ale pokud to obrátím čistě do ústavního principu, tak se tady objeví další příklad toho, že občan žijící na území státu už nebude řekněme tím číslem jedna, který má plná práva a další svobody s právním statusem, a oproti tomu osoba s jiným právním statusem ve vztahu k České republice těch práv má stejně, pokud se rozhodneme, anebo méně, ale že tady bude skupina, která bude zvýhodněna. A souhlasím s tím, že samozřejmě to bude vyvolávat tlak na to, aby korespondenční volba byla umožněna i na území České republiky, protože se řekne: to je otázka rovnosti, a vždycky najdeme celou řadu důvodů. Koneckonců teď musí – nebylo by to jednodušší, kdyby nemusely delegace z obecního úřadu chodit s urnou po bytech, kdyby to ti lidé mohli vyřídit hlasovacím lístkem, který by zaslali poštou nebo by je někdo odnesl na obecní úřad? To znamená, tady pak může přijít ještě i argument toho, že vlastně nakonec je to i pro veřejnou správu výhodnější, už jsem i o tom tady mluvil. Takže si myslím, že ten tlak může postupně stoupat.

Když se řekne: Dobře, máme jít tou cestou usnadnění výkonu volebního práva, byla tady zmíněna otázka na Stát Izrael. Na něj se velmi často odvolává celá řada politiků a hovoří o tom, že odsud si máme brát příklad. Ve Státě Izrael, pokud je mi známo, je to tak, že každý izraelský občan může hlasovat v parlamentních volbách za jedné podmínky: že to udělá ve Státě Izrael. To znamená, korespondenční hlasování není přípustné, musíte se vrátit na území

státu. Takže to jenom k tomu, že může být otázka rovnosti nakonec i třeba v některých státech, které jsou nám civilizačně blízké, pojímána jako poměrně důležitá.

Já k tomu přidám znova ještě ten příklad slovenský. Chcete-li volit slovenského prezidenta, prezidentku, musíte tak učinit na území Slovenska, musíte se sebrat a přijet. Přesto je v grafech, které nám ukazují koaliční navrhovatelé, vždycky Slovensko zelené, že na Slovensku korespondenční volbu mají. Mají, ale jenom v jedněch volbách. Tady se navrhují hned tři.

Potom je tu otázka, o které Ústava výslovně nemluví, ale lze ji vyvodit. I tento princip by měl být dodržený a to je otázka důvěryhodnosti voleb. To znamená jestliže se podíváte na náš volební systém, který je řekl bych v těch rozhodujících částech neelektronický, to znamená, odevzdává se papírový hlasovací lístek, označuje se tužkou, potom se někde sčítá, z toho se sepíše protokol a ten se teprve elektronicky někam vkládá, ale existuje pořád jako papír a po dobu myslím ještě dvou měsíců po posledním termínu pro přezkum voleb jsou ty hlasovací lístky pořád k dispozici. Takže ten náš volební systém vypadá možná trochu archaicky, ale on je současně velmi robustní. Je robustní proti pochybnostem o tom, kolik lidí skutečně v zahraničí žije. To si myslím, že je velká neznámá. Slyšel jsem čísla z Ministerstva vnitra, ale nikdo mi to nepodepsal, což je námitka, kterou jsem měl vlastně v úvodu svého příspěvku.

Když se podíváte v Polsku, tak v Polsku je 37,5 milionu lidí a ten nárok hlasovat může mít až 10 milionů lidí. To znamená, že to už není třeba jedna desetina do nějakého počtu, ale jedna čtvrtina. To znamená, je tady základní právní otázka, nakolik ten systém potom je, nebo není důvěryhodný, to znamená, kdo mohl vidět můj hlas, kdo si ho mohl nějak třeba poznamenat, pokud jsem na to citlivý, za kolik lidí mohl hlasovat, jak to bylo celé prozkoumané a podobně. Takže naše předpisy jsou poměrně přísné, pokud jde o výkon volebního práva, ale proto, že ony mají jeden cíl, a ten sledují, aby volby proběhly v souladu s ústavními principy, pokud možno tedy bez ovlivňování, bez nátlaku, bez obav, třeba ať už na straně mé jako voliče, nebo pokud jde o můj hlas, nebo mě jako voliče a celý volební proces, aby ty volby byly vnímány jako důvěryhodné. Tady se můžeme podívat na případ – myslím, že to byly natřikrát konané volby, jestli to bylo v Krupce na Teplicku, protože dvakrát se tam voliči nechali nějak ovlivnit podstatným způsobem. Napotřetí se sice také nechali ovlivnit, ale už to nebylo asi způsobem, který by mohl ovlivnit průběh voleb. Byly zmíněny prezidentské volby v Rakousku, ty se opakovaly kvůli tomu, nebo hlasování se opakovalo právě kvůli korespondenčnímu hlasování, kde jsou samozřejmě podmínky trochu jiné – odbočím, tam se hlasuje i vnitrostátně.

Současně bych se ještě zeptal: jdeme do doby spíše klidu a jistoty, nebo jdeme do doby rozjitřené, která na všechny tyhle pochybnosti reaguje často až přehnaně alergicky? Co udělali Američané se svými volbami? Ti byli schopni z nejvyšších míst, včetně bývalého ředitele FBI a podobně, tvrdit, že volby prezidentské jsou zmanipulované, a podobně. To znamená jestliže máme přísná pravidla, tak tomu tak bylo učiněno před třiceti lety, nastaveno z toho důvodu, aby ta pravidla byla robustní a aby plně odpovídala ústavním principům.

Můj závěr je takový, že samozřejmě korespondenční volba je možná, to za prvé. Za druhé je možné i všechny vyjmenované ústavní principy řekněme opustit, zmírnit a podobně, ale z mého pohledu jako právníka by bylo vhodné, aby se tak stalo na ústavní úrovni. To znamená, já třeba tyto pochybnosti mám, možná zdaleka nejsou většinové, ale aby tyto pochybnosti byly nějakým způsobem vyřešeny na ústavní úrovni. Koneckonců, není problém do Listiny doplnit například, že tato pravidla se přiměřeně neuplatní pro volby ze zahraničí. Sice bych s tím obsahově měl problém, ale z hlediska právního formalismu by pro mě ta záležitost byla vyřešená a byla by vyřešená naprosto otevřeně. A bylo by také jasně řečeno, kde, alespoň tedy pro nejbližší dobu, přibližně běží ta hranice. To znamená: dobře, pokud se jedná o volby ze zahraničí, tak můžeme, protože ta kvantita se nepromění v kvalitu, můžeme ta pravidla mít mírnější, protože to nakonec zřejmě při dalším vhodném nastavení neovlivní

celkový výsledek voleb a vyznění celé volební procedury. Ale pokud se jedná o vnitrostátní pravidla, tak pak dál budeme lpět na ústavních principech.“

Nebudu dlouho mluvit o Rakousku, protože tam se uplatňuje kaskáda kritérií, se kterou byl seznámen ústavně-právní výbor při své návštěvě, ale v Rakousku skutečně je také akcent na registraci mnohem silnější, než bychom si dokázali představit. Tolik ta právní část a pak se hlásili o slovo i přítomní z diváků. Já tady mám jednu krátkou poznámku od bývalého diplomata, který tady uváděl: „Jsem diplomat, jsem také bývalý náměstek, co už odešel, ale já jsem si četl argumenty zastánců korespondenční volby, a je to všechno vlastně pod heslem vzdálenost a cestování. A my jsme vlastně na Ministerstvu zahraničí už na tu vzdálenost reagovali jiným způsobem, ale v současných zákonných možnostech prostě zřídíme takzvané konzulární jednatelství. Většina zemí to umožňuje a dělali jsme to pravidelně v Afghánistánu našim vojákům, aby mohli volit třeba i svého vrchního velitele ozbrojených sil v Lógaru, což není daleko od Kábulu, ale byly tam bezpečnostní důvody. Takže na dva dny si pronajmete – teď prakticky – pronajmete hotel, kancelář, urnu, uděláte komisi. V té komisi mohou být i naši občané, takže žádná velká administrativa s tím není. A mě právě zaujalo, že zastánci korespondenční volby argumentující tou vzdáleností právě toto odmítají a říkají, že to neřeší situaci. A já si myslím, že už jenom tady kolega z Ministerstva zahraničních věcí, jak říkali, že kdybychom to rozšířili na honorární konzuláty, tak právě tam ve Spojených státech, kde máme nejsilnější komunitu, to je Pittsburgh, Filadelfie a další, máme tam konzuly, tak pak k nim skutečně tu urnu můžeme dostat podle předpisů, tu plentu, to nic nestojí rozšířit tento systém a vyhodnotit vlastně, jestli třeba tento vstřícný přístup na dojezd už krajanům, jestli zlepšil tu účast, jestli je nějakým způsobem pro ně přijatelný a jestli by je uspokojil. Tady korespondenční volba přeskakuje všechny tyto nástroje, které máme. Tak to je všechno. A jenom ještě k Rakousku, kde mají krajanů hodně v zahraničí a řešili, aby se jim nevygeneroval v Národní radě speciální poslanec – krajan, nevykroužkoval, nebo v podstatě nezačal se potom v Národní radě chovat jako zástupce jenom těch krajanů, tak oni jednou za pět let evidují k tomu člověku v zahraničí příslušnost, jak se cítí příslušný svými kořeny k nějaké obci, a prostě ten hlas nasčítají do toho volebního obvodu na tom místě. Například Wisconsin je poměrně nebezpečný, protože jsou to lidé převážně z Hané a z Vysočiny,“ tady uvádí. To je věc, o které jsem mluvil včera v úvodu svého projevu, že Rakousko má systém, kdy jsou ty hlasy přičítány do konkrétní obce, volební seznamy jsou vedeny konkrétní obcí a každý volič musí doložit nějakou svoji sounáležitost s nějakou obcí v Rakousku, a důsledkem toho je, že se ty hlasy rovnoměrně rozprostřou.

Já si myslím – ušetřím vás ještě dalších dvou částí semináře z 21. 1. 2022, ale ono to tím neskončilo. Poté byl předložen další zákon, pak následovala dohoda, že korespondenční volbu nechceme, a ta část byla vyňata. Dohodli jsme se, že nová právní úprava bude platit od roku 2026. Já tedy férově musím říct, že jsem byl u jednání s panem ministrem Rakušanem, a on říkal: My to předložíme, my to máme ve volebním programu. Ovšem tím to skončilo a k žádnému dalšímu jednání už nedošlo. Já jsem to včera komentoval někde v televizní debatě, kdy se nás ptali, co budeme dělat, my – hnutí ANO. Já jsem říkal: Budeme dělat to, co dělá každý rozumný člověk. Nám se to nelíbí principiálně. My uděláme všechno pro to, aby to neprošlo, protože cítíme, že je to špatně a že to je předehra k něčemu mnohem horšímu, co může zasáhnout demokratický systém v České republice. Ale jestliže to náhodou bude prosazeno silou, tak se budeme snažit eliminovat všechny škody. Budeme se snažit dosáhnout toho, aby se ten zákon změnil.

Z technického hlediska jeden z největších problémů je skutečně to, jakým způsobem se hlasy ze zahraničí v tom velkém množství – předpokládaném – budou připisovat do volebních krajů, kdy dva volební kraje, respektive hlavně ten, kam půjdou evropské hlasy, mohou být poškozeny a ti kandidáti se právem mohou cítit poškozeni tím, že ty hlasy přijdou zrovna do jejich kraje. Nejsem si jist, jestli jsme schopni to odstranit ve druhém čtení, protože tady je opravdu nutná znovu nějaká analýza, a měli bychom se dohodnout na nějakém způsobu, jak se ty hlasy budou přičítat v České republice, jak je rozprostřeme, jestli třeba půjdeme cestou

rakouského modelu, nebo jak říkal kolega Mašek, že by v podstatě jednoduchou matematickou metodou mohly být rovnoměrně rozděleny do všech čtrnácti krajů. Ale myslím si, že takové věci se nemůžou dělat za pochodu ve druhém čtení. Já proto budu určitě navrhovat, paní předsedající, vrácení tohoto návrhu předkladatelům k přepracování.

Tolik k té úvodní části mého projevu... (Pobavení.) Ne, ta není, já vás nebudu trápit tak dlouho. Ale mám tady opravdu ještě nějaké zajímavé příspěvky, které by vás mohly zajímat. Například pokračování toho, co říkal pan Sechter, bývalý diplomat, který říkal, že se zúčastnil semináře, který se týkal už problematiky korespondenční volby. On tam ale tenkrát nebyl jako panelista, on jenom vystoupil krátce z veřejnosti, já jsem ho následně pozval a on mluvil o svých osobních zkušenostech: „Také je nyní artikulována starost o naše občany v zahraničí, vzdálenost k zastupitelskému úřadu, kterou vlastně dnes a denně na našich velvyslanectvích řešíme, a nemusí to ani být plošně rozlehlý stát. Já si třeba vzpomínám, že v zahraničí, abyste mohli odservisovat zápisy dítěte, které se narodí v zahraničí, a potřebujete do matriky udělat úkony, získat český rodný list, to všechno jsou desítky úkonů, které naši občané musí v zahraničí zařizovat, a mají to někdy daleko. Já jsem v případě velvyslanectví v Rakousku například změnil úřední hodiny tohoto našeho oddělení, aby se dalo prvním ranním vlakem přijet do Vídně z Innsbrucku nebo až od Bodamského jezera a udělat jim jakoby Vršovice“ – to je odkaz na ten příspěvek předtím, já ho budu číst – „v Rakousku aspoň přijatelnější, protože v Rakousku máme jenom jeden zastupitelský úřad. Tím jsem chtěl říct, že volby jsou jenom jeden z úkonů, kde vlastně se nějakým způsobem snažíme to těm lidem zpřístupnit a zjednodušit, a taková je ta politická diskuse dnešní. Ale je příliš akcentovaná jenom na ty volby, když těch úkonů tam ti lidé potřebují vyřizovat hodně. Tak to je první moje poznámka.

Druhá věc, proč jsem tady a proč jsem přijal pozvání, to je, co jsem zažil v Německu, tu diskusi v určitém úseku, kdy jsem tam sloužil jako zástupce velvyslance a kdy se v té korespondenční volbě stala jedna podstatná věc. Ona v Německu existuje korespondenční volba už od roku 1957. Byl to takový balíček změny volebního práva. Poprvé mohli volit například občané Sárska, které mělo mezi Francií a Německem zvláštní statut, a bylo tedy definitivně včleněno do Spolkové republiky až po smlouvách se spojenci. Součástí tady toho bylo zavedení korespondenční volby v roce 1957. Byl tam jeden zajímavý prvek, který vlastně provází německou debatu, i ústavních právníků, od samého počátku, a to je to: kdo chce volit korespondenčně, musí mít důvod. To až v roce 2008 – a to já jsem právě v tom Německu byl – po tříleté debatě se už tento důvod nemusí uvádět. Čili tam to bylo velmi přísně vázáno na důvod, který spočíval často třeba v nějaké nemoci nebo v odlehlém místě. Většinou bylo využíváno často v Bavorsku, v odlehlých vesnicích. A skutečně, legitimita principu udržet tajné hlasování osobní, vazbu na toho člověka za plentou, provázela německou debatu celou dobu.

Já jsem si tady poznamenal, jak tu korespondenční volbu postupně využívali. Když byla zavedena, volilo korespondenční volbou 4,9 % občanů. A teď už se nerozlišuje, jestli v zahraničí, nebo v tuzemsku, to postupně stoupalo na 18 % v roce 2005, 24 % v roce 2013 a v roce 2017 už 28 % Němců volí korespondenčním způsobem. Systém se ale postupně adaptoval. Kromě technik, které se postupně vyvíjejí a zlepšují se technologie, zabezpečení i poštovních obálek a systémů, se stále kladl důraz, a zejména v zahraničí, na moment registrace člověka, občana. On vlastně jakoby přenesl vztah státu a občana na moment registrace a dodnes velice přísně zákonodárci diskutují o tom, kdo vlastně má oprávnění volit, když už je vlastně od té země vzdálen politicky, daňově i jinak.

Řekl bych vám několik příkladů až na samém konci, ale teď bych vám jen řekl podle jednoho průzkumu v současné době, kdo využívá korespondenční volbu v Německu, když je to těch 28 %: 5 % lidí uvádí, že jsou dlouhodobě nemocní a že to jinak nejde, 21 % lidí uvádí, že budou mít v té době dovolenou, takže toho využijí a do obálky už dají hlas předem a odešlou, 20 % lidí tvrdí, že je to pohodlnější, a to je ten hlavní důvod, 13 % lidí má klid,

není za plentou nervózní a doma v klidu, jak se tady říkalo, bez toho válečku nad hlavou, asi 13 % lidí tedy uvádí, že chtějí mít klid doma.

Co je ale podstatné u registrace v Německu? Tím se zabýval i německý Ústavní soud, protože německé pojetí korespondenční volby vychází z toho, že je skutečně nutné vytvořit a udržet nějakou legitimní vazbu člověka, který žije v zahraničí, s Německem, čili musí to být prosté a definice zní tak, že to musí být osobně a nezprostředkovaně člověk, který má vazbu k zemi, je seznámen s poměry v zemi a je jimi i patřičným způsobem ovlivňován. Tyhle věci se v Německu zkoumají a stát má na to právo. Člověk se může odvolat a dochází k tomu, že se lidé vyškrtávají z volebních seznamů. Jak to konkrétně je? Jsou tam tvrdé podmínky. Musíte od svých čtrnácti let prokázat, že jste nepřetržitě nejméně tři měsíce v tomto věku v Německu byli, a je zde horní limit, shora je to limitované, že po pětadvaceti letech nepřetržitého pobytu mimo Německo, třeba někde v Thajsku, na ostrově, je ten člověk vyškrtnut. Je mimochodem zajímavé, že ta veličina se postupně měnila, Němci začali přísně a potom postupně rozvolňovali. To se týká těch trendů, o kterých jsem mluvil, že se vždycky nějak začne, pak to ta korespondenční volba někomu zalíbí a pak už se postupuje pořád k nižšímu standardu. Němci postupně rozvolňovali, nejdříve tam bylo tuším 10 let a teď je tam 25 let. To znamená, dříve, když byl člověk 10 let mimo Německo, tak ho vyškrtli z volebního seznamu a už nevolil, dnes je tam 25. Takže po 25 letech je krajan legitimně německým zákonodárcem vyřazen z tohoto systému.

Taková právní úprava a možnost v tom návrhu, který máme v Poslanecké sněmovně, úplně chybí. Předkladatelé rezignovali na vztah voliče k dané zemi. Včera jsem tu s někým diskutoval, že má příbuzného s trojím občanstvím, který v podstatě neumí česky, bude ale mít možnost volit v České republice. Já myslím, že bychom měli zavést nějaké limity, aspoň nějaká základní pravidla. Tady to otevíráme až moc. Ten návrh je příliš jednoduchý. To je to, na co poukazujeme.

Takže po 25 letech je Němec vyřazen ze systému, protože jeho vazba k Německu už je nepatřičná a neprozkoumatelná. Co se ještě měnilo v poslední době v Německu? Oni nějak to zahraničí definovali, takže kdo je podle Němců v Evropské unii, ve Švýcarsku a v Norsku, tak se to bere, jako by byl v Německu. Řekli, že je to takový civilizační okruh a že se předpokládá, že člověk s Německem vazbu má. To znamená, těch 25 let už neplatí pro lidi, kteří žijí třeba v České republice, protože už v podstatě mají vazbu na Německo.

A teď příklady toho, kdy někdo byl vyškrtnut a musel zdůvodnit, že vazbu má, a bylo mu to uznáno, nebo naopak, kdy ho vyřadili velice rychle. Uvádím příklad. Typický korespondent německých médií, který dále sice pracuje už deset let nepřetržitě v zahraničí, ale protože píše pro německé noviny, je pro ně zaměstnán, tak je to jasný příklad. Nebo představitel firmy Siemens někde v zahraničí, i tohle je bez jakékoliv diskuse, takhle se ta vazba vnímá a uznává. Či důchodce, který prostě tráví svůj čas na Kanárských ostrovech, má svůj důchod německý. Mimochodem, tam probíhá i volební kampaň politických stran, protože těch Němců je tam tolik. To je další otázka, kterou v Německu řeší a která by se řešit měla. Tady vlastně o tom vůbec nikdo nemluví, zda a jak mají vůbec politické strany možnost v zahraničí efektivně oslovovat voliče.

Opět dva příklady, kdy někoho vyřadili. Jsou poměrně zajímavé pro Čechy, je možné se nad tím zamyslet. Byl vyškrtnut člověk, který byl čtyřicet let z Německa, tvrdil ale, že má akcie německých firem, že sleduje německá média. To pro německý stát nebylo dostatečné a byl vyškrtnut. Potom to byl příslušník, německý občan, který ale žil trvale v Holandsku ještě předtím, než se více prohloubila integrace Evropské unie. Žil v Nizozemí a tvrdil, že on je členem Strany zelených a Strana zelených že má holdingovou strukturu v celé Evropě, v Eurogreen, a že on přes tento Eurogreen má vazbu k těm přes ty německé Zelené domů do Německa, a žádal, aby mu to bylo uznáno. A uznáno mu to nebylo.

Ale v Rakousku je akcent na registraci skutečně také mnohem silnější, než bychom si dokázali představit. Jen tak se nechat zapsat do seznamu voličů nelze, i tam se musí uvádět důvody. Dokonce na tu registraci mají Rakušané speciální zákon, protože právě zjistili, že je potřeba do něj zavést i prvek toho správního řízení, odvolání, aby se člověk mohl bránit, protože skutečně podmínky potom vedou k tomu, že někteří lidé, Rakušané v zahraničí, jsou z volebních seznamů vyřazováni a mají mít možnost nebo právo se odvolat proti tomuto rozhodnutí.

Ještě jedna věc. Někteří naši občané žijící v zahraničí mají vlastně efektivně dvojí, trojí občanství v některých zemích světa, upozorňuje na to zákonodárce Německa i dalších zemí, například: Poláci, dejte si pozor na to, že využijete–li volebního práva vaší země, má to pro vás důsledky v zemi hostitelské. To je velice zajímavá věc, kterou jsme si tam říkali, a já vlastně neznám odpověď. Mě by opravdu v rámci posuzování korespondenční volby v zahraničí zajímalo, jak jsou na tom vlastně naši občané, když odvolí do Čech, jestli mohou také volit třeba v dalších dvou, třech státech, jestli je důležitý třeba daňový domicil, social ID v některých zemích a tak dál.

A teď, když se vrátím zpátky k prvnímu důvodu: My jsme v diplomacii byli často v situaci v různých zemích, když jsme museli zřídit pobočku zastupitelského úřadu nebo na nějakém místě zřídit zastupitelský úřad za nějakým účelem, buď že tam byla vysoká koncentrace našich občanů, takže jsme měli třeba tři týdny nebo dva týdny konzulát, když bylo fotbalové mistrovství v Polsku, anebo se zřizují konzulární úřady po dobu zvýšeného výskytu našich turistů v zemích, jako je Chorvatsko, Španělsko, Itálie. A vy můžete skutečně v těchto zemích v zahraničí zřídit pro účely voleb na dva nebo jeden den volební místnost, na dva dny, že máme dvoudenní volby. Tříčlenná volební komise se dá sestavit i z našich občanů v zahraničí, může tam být někdo z velvyslanectví, a je velký prostor pro to, aby náš stát udělal něco navíc. Protože když si vezmete třeba mapu Spojených států, vezmu-li třeba Seattle, nebo když vezmu Kanadu, Vancouver, Atlanta, tak tam Atlanta“ – asi to... smíchal dvě země – „tak skutečně je to daleko, ale nic nebrání tomu, aby se v hotelové místnosti v Atlantě zřídila volební místnost a díky třeba tady tomu být blíž ke krajanům. Nejprve ovšem začít ty lidi registrovat, prostě vůbec se podívat, jaká je situace, protože řada lidí vůbec není registrována do volebních záznamů právě proto, že vždycky říkali, že to mají daleko. My bychom vlastně měli nejprve provést velmi pečlivou registraci zájmu i těch důvodů, jak jsem tady uváděl, proč by vlastně využívali korespondenční volby v zahraničí, a až potom se vrhat do nějakého takovéhoto procesu.

A úplně nakonec řeknu jednu věc. Já nevím, jak vypadá konkrétní návrh zákona, ale jako profesní diplomat ani v jedné zemi jsem nenašel, že by tu registraci dělaly zastupitelské úřady, že by vedly seznamy voličů. Víte proč? Totiž ono není neutrální potom, když ti lidé volí v zahraničí, třeba ve Vídni, a vám se to tady započítává do nějakého vylosovaného kraje, v jeho českém kraji. Všechny tyhle země, které umožnily volbu krajanům a korespondenční volbu, vlastně udělaly registraci v jejich domovských obcích nebo v obcích nebo v městech, kde ten člověk měl poslední trvalý pobyt, a tam se taky započítává jeho hlas. Jednak si myslím, že naše ambasády kapacitně s tím budou mít velký problém, ale odpoledne tady také bude kolega, který vám k tomu řekne víc. Ale není neutrální, že se ty hlasy prostě pak jen nasypou do dvou krajů v parlamentních volbách.

Teď se to stalo v Polsku, polské hlasy se vlily do varšavského výsledku. A protože historicky spíš volila Varšava vždy doprava, tedy, pardon, zahraničí volilo doprava, opozice v Polsku vyzývala naopak Varšavany, své voliče, aby vzali volební lístky, volební průkazy a jeli volit na venkov, aby oni zase nějak ovlivnili relativní počet mandátů v těchto obvodech. Čili není neutrální, ani kam ty hlasy započítáváte ze zahraničí, právě proto, pokud by se jejich počet měl zvyšovat, a není tam ta vazba, jakou mají Němci a Rakušané, že pokud tam ten krajan žije ve Vancouveru a naposledy žil v Kolíně nebo ve Vršovicích, tak by ten hlas měl být započítán v Kolíně nebo ve Vršovicích, ne že se to všecko nahází do jednoho koše.“

Tady mám krátkou odbočku. Já jsem zažil v našem Zlínském kraji, to byste se divili, kdo to je, nebudu to říkat, ale jeden vlivný člověk v rámci své obce zorganizoval tři autobusy. Celá dědina se naložila do tří autobusů, vyřídili si voličský průkaz na svém obecním úřadu a jeli volit do Olomouce kamaráda toho dotyčného. Naprosto legální postup, ale zvýšili tím vlastně volební účast v jiném kraji, přineslo to několik desítek preferenčních hlasů, na dvě stě. Já nevím, kolik (se) vejde do autobusu, ale zkrátka několik preferenčních hlasů úplně mimo tuto obec. To je ta voličská turistika, ta se děje, ale v dnešní relativně jednoduché době, když máme sociální média, jsme v kontaktu přes mobilní telefony, máme různé aplikace, dneska je strašně jednoduché něco takového zorganizovat. Vlastně se až trošku divím, že se ještě do toho nikdo nepustil a že se nám tady takovýhle jev nerozšířil.

Další věc, kterou jsme řešili, je možnost, je vlastně ten fakt, že žádná ze zemí, která zaváděla korespondenční volbu, do toho nešla tou metodou naší, kdy do nejzásadnějších voleb, a to jsou volby parlamentní – já je považuju za zásadnější, než jsou ty prezidentské, protože tam, tady vlastně se tvoří legitimita každé vlády – tak do těch největších, s největší účastí kromě prezidentských voleb, za každou cenu se chce prosadit novela, která umožní korespondenční hlasování. Všechny ostatní země měly nějaký pilotní projekt, vybraly si nějaké méně, jak bych to řekl, méně pod drobnohledem zkoumané volby, méně důležité volby, volby druhého řádu, na těch si to vyzkoušeli a až podle toho ohlasu zavedli třeba korespondenční volbu plošně a v řádu let.

Já tedy respektuji to, co říkal Marek Benda, že debata o korespondenční volbě trvá už patnáct let, že to byl už Tomáš Grulich z pozice senátora, který to vždy navrhoval, protože se zajímal o naše poslance. Tak dobře, budu-li akceptovat, že tady to dnešní, to jednání, které tu teď máme, to několikadenní, je vyvrcholením nějaké společenské debaty, tak ale potom by měl opravdu následovat nějaký profesionální návrh z ministerstva, od ministerských úředníků, kde už se konkrétně na nějakém modelu podíváme, jak ty volby budou vypadat.

Důvodová zpráva tohoto zákona v podstatě neobsahuje žádná čísla. Já už jsem vám to říkal na začátku, žádné analýzy, ministerstvo mi neodpovědělo. Vstupní podmínky jsou úplně otevřené. Poslední kapkou byl příspěvek paní předsedkyně Pekarové Adamové, že vlastně se přihlásí každý, kdo dá čestné prohlášení, nemusí dokládat vůbec žádný vztah k nějakému bydlišti, což má samozřejmě zase důsledek, kam se vůbec posílají ty volební lístky a komu a jak a jaký je důvod jeho volby ze zahraničí. A tak bych mohl pokračovat.

Poslední část – chtěl bych prohloubit ještě tu debatu, co se týče rovnosti. Znovu pan profesor Gerloch: „Já bych se zaměřil na dvě otázky. Jednu, která teď byla vyzvednuta, protože se mluví právě o absenci nebo řekněme problematičnosti svobody hlasování v případě alternativ, dále potom o tajnosti, možnosti porušení tajnosti. K tomu bych se vrátil stručně, protože čas běží," říká pan profesor na semináři.

„Možná bych začal tím, proč by ty alternativní formy měly být využívány, jaké jsou cíle. Teď to názorně ukázal pan docent, že jedním z hlavních cílů je zvýšit účast voličů ve volbách, a tím se celkem obecně argumentuje. Já bych poukázal na dva jakoby oslabující argumenty. Jednak by bylo nepochybně namístě, pokud by existovala volební povinnost, nikoliv volební právo. Pak samozřejmě stát musí vyvinout maximum úsilí k tomu, aby odstranil všechny překážky, které mohou nastat, tak, aby nebylo možné tvrdit, že tady je někdo postihován za to, že si neplní svou volební povinnost, a přitom se mu nějak zásadně výrazně ztěžuje, aby si tuto povinnost naplnil. Anebo druhá možnost by byla, že existuje nějaké kvorum platnosti voleb při volebním právu, třeba že musí být minimálně třetinová účast, jak to známe třeba u referend, petic a tak dále, aby byly volby platné. Pak zase by byl ten argument – ano, jestliže tady máme kvorum, tak musíme umožnit všem, aby ty překážky tady nebyly. Ale my nemáme ani jedno z toho, takže si kladu určitou otázku nad tím, zda tento cíl je zcela namístě, nebo není, a jestli bychom mohli říct, že volby, které nepoužívají tyto různé formy, zde zejména dejme tomu korespondenční hlasování, abychom tedy mohli říci, ty jsou nelegitimní, protože prostě nemáte korespondenční hlasování nebo jiné alternativy.

S tím souvisí ovšem i to, že určité české specifikum vůči zahraničí najdeme v některých organizačních otázkách a ty byly znovu potvrzeny v zákoně o správě voleb. Proto si kladu samozřejmě otázku, nakolik ta iniciativa, která se znovu objevila, a není nová, a znamená korespondenční hlasování ze zahraničí, je sladěna s platnou legislativou, včetně nové legislativy, která ovšem přebírá v zásadě východiska dosavadní, ale přináší některé novinky v zákoně o správě voleb a v úpravě jednotlivých volebních zákonů.

Samozřejmě, některé najdeme i jinde a některé prakticky téměř ne. První z nich je to, že existují stálé seznamy voličů podle místa trvalého pobytu, s výjimkou tedy samozřejmě pak toho zvláštního seznamu voličů. Jinak tady máme stálé seznamy, jsou vedeny z úřední povinnosti, což není úplně ve všech státech běžné. Vlastně už tím stát zabezpečuje trvalý přehled pro voliče, že nemají problém s tím, aby se zúčastnili. Mohou samozřejmě žádat, pokud tam nebudou zapsáni, i soud, aby o tom rozhodl, pokud to bude odmítnuto úřední cestou.

Druhá taková zvláštnost, která je v zásadě ojedinělá, je to, že se konají volby dva dny, v pátek a v sobotu, v pátek odpoledne, v sobotu dopoledne, takže návrh, který byl v původním zákonu o správě voleb, aby se přešlo na jeden den, na pátek, nebyl přijat a my setrváváme na dvou dnech. To vytváří zase komfortnější způsob pro voliče, vstřícný krok, který se ale týká všech voličů, i v zahraničí. S výjimkou některých velkých států, kde ty volby se konají několik dnů, se konají volby zpravidla prostě jenom jeden den.

Konečně tady máme i úpravu, která spočívá v tom, že hlasovací lístky se voličům zasílají nejpozději tři dny přede dnem voleb, zpravidla i o něco dříve, čili voliči mají možnost v klidu – což tady zaznívá jako jeden z argumentů pro alternativní volby – se připravit, takže tu možnost opět mají. Je pravda, že to pak může vyvolávat efekt family votingu, že tedy rodina se sejde nebo nějací známí, přátelé a tak dále, a společně probírají, koho budou volit v určitém volebním okrsku, nebo i bez ohledu na to nakonec, koho volit. To může být tedy ovlivněno, ať už jenom výměrou názorů, přímým nebo nepřímým tlakem dospělých, třeba rodičů vůči dětem a podobně, nebo zase naopak vůči seniorům. Ale máme zde možnost hlasování za plentou, kde si vybere každý ten hlasovací lístek, případně si může vybrat i nový hlasovací lístek, přestože byl už předtím motivován například otcem, že si musí vybrat konkrétní stranu. I tato možnost u nás je. Zmínil jsem to jenom myslím třikrát.

To je zásadní pro položení druhé otázky. Proč korespondenční hlasování jen ze zahraničí? Mám za to, že elektronické volby nebo další metody se prakticky nezvažují.

My máme zase ještě jednu věc. To jsou volební urny, které se nosí občanům, kteří mají obtíže. Z hlediska hlasování to zase není celosvětově úplně běžné. Myslím si, že ten důvod se těžko hledá. Proč by to měli být jen občané v zahraničí, kterým by se umožnilo snadnější hlasování?

Domnívám se, že jsou tady skutečně dvě kategorie. Buď jsou tady občané, kteří dlouhodobě žijí mimo území České republiky. Tady podotýkám, že dříve jsme vycházeli z toho, že jednou z překážek výkonu volebního práva je to, že občan České republiky nemá trvalý pobyt na území České republiky. To už bylo poměrně dávno odstraněno, ale pozor, tato otázka faktického vztahu k České republice tady pořád je. Druhá kategorie jsou potom ti, kteří dočasně pobývají v zahraničí – o tom se hovořilo – ať už to jsou turisté, studenti, podnikatelé nebo lidé na služební cestě, lidé, kteří jsou v době voleb v zahraničí.

Tady si myslím, že roli může hrát už vyhlášení voleb. Poslední dobou se to začalo prodlužovat, zase o tom můžeme vést samostatnou diskusi. Čili kdy jsou ty volby vyhlášeny? Mluví to například pro dřívější vyhlášení, což udělal Miloš Zeman s posledními volbami do Parlamentu České republiky, kdy je vyhlásil s velkým předstihem. Je to argument pro dřívější vyhlášení voleb, ne tedy úplně přehnané, to ano, ale vyhlášení s předstihem ukazuje možnost se nějakým způsobem přizpůsobit a přizpůsobit si případně i svůj zahraniční pobyt, zahraniční cestu, ať už soukromou, nebo služební.

Samozřejmě, pokud by se zavádělo korespondenční hlasování pro zjednodušení, tak není důvod, proč by to nemělo být v České republice umožněno – čili buď všem, anebo nikomu. To je ten problém.

Samozřejmě, řešením by bylo třeba to, že by se hlasovalo předem, to znamená, pořád jaksi osobně, ale v nějaké lhůtě pěti, sedmi, možná až deseti dnů. Prostě odevzdat hlasovací lístek u starosty nebo vůbec na obecním úřadu, kam přísluší ta osoba, nebo na zastupitelském úřadu v zahraničí tak, aby měl větší prostor, protože skutečně ty konkrétní dva dny nemůže hlasovat.

U toho se zastavím, to je volba v předstihu. Ta byla v původním návrhu, který byl zpracován na Ministerstvu vnitra, a po diskusi i s námi opozicí nakonec tato možnost byla vyňata vnitrostátně, protože tam bylo několik nedomyšleností, nebylo to taky na všechny typy voleb a vzbuzovalo to celou řadu otazníků. Nicméně já osobně jsem se seznámil se systémy v jiných státech, například s volbou v předstihu, co uplatní v Norsku, a je pravda, že volba v předstihu na zastupitelských úřadech by byla určitým řešením také pro naše krajany, akorát že z hlediska možností do debaty se najednou vytratila a my tu máme návrh zákona v prvním čtení, který chce koalice prosadit silou. Nejsem si jistý, jestli jsme schopní v rámci druhého čtení vést debatu o volbách v předstihu a že bychom tím zabránili té široké korespondenční volbě, o jejíchž rizicích vám tady povídám už nějakou chvilku.

Uzavřel bych to asi tím, že vedle tajnosti hlasování svobody volby je důležité též otázka rovnosti, protože princip rovnosti je zakotven jednak obecně samozřejmě v Listině základních práv a svobod, ale i konkrétně jako požadavek jedné ze zásad na hlasování ve volbách a může být jistě asi modifikován nebo nějak oslaben, pokud je pro to nějaký legitimní důvod. A tady se mi zdá“ – jak uvádí pan profesor – „že ten legitimní důvod chybí. V podstatě se hledá ke zvýšení volební účasti a snížení nějaké překážky. Ale zase si řekněme, jestli někdo, kdo má trvalý pobyt v Praze a pracuje třeba v Ostravě, nebo dokonce v nějakém menším městě někde na Moravě, tak také, pokud si nevezme voličský průkaz, musí jet několik set kilometrů, aby mohl odhlasovat v místě trvalého pobytu. Ale zase připomínám, voličský průkaz zde máme, takže ten důvod je relativně slabý.

Uzavřel bych i tím, že naprostá většina našich občanů, kteří se dočasně zdržují v zahraničí – teď nemyslím ty s trvalým pobytem mimo území České republiky – se nachází v Evropě a v podstatě se jedná o relativně malé státy, čili mohou buď dokonce přijet do České republiky, nebo mohou hlasovat na zastupitelském úřadu, případně konzulárním úřadu. Myslím, že zajímavá je ta myšlenka dočasných konzulárních úřadů, která by třeba napomohla. No, v podstatě se pohybují na relativně krátké vzdálenosti, a ty případy, kdy by někdo musel jet skutečně stovky nebo snad letět někam tisíce kilometrů, jsou ojedinělé a nejsou přesvědčivým argumentem.“

Tolik k panu profesorovi. Následovalo několik dalších vystoupení a já abych dal prostor dalšímu přednostnímu právu, což je Radim Fiala, který bude vystupovat po mně. Poslední, co jsem vám chtěl zmínit, je příspěvek, který měl pan senátor Hrabal, ale já ho tady teď nemůžu nalistovat, tak se kdyžtak potom ještě přihlásím, nebo bych to zvládl v rámci faktických poznámek.

Doufám, že jsem aspoň trochu naplnil svou ambici mít ten příspěvek nějak strukturovaný. Já jsem věděl, že bude delší, jednak proto, že vám to nebudeme usnadňovat, a jednak proto, že nám ta debata na dané téma opravdu ve veřejném prostoru chybí a my tady nějakým způsobem ji musíme nahrazovat. Snad jste si z toho něco odnesli, protože jsem se opravdu snažil i uvádět nějaká čísla, aby to nebylo jenom pořád dokola, že volby nejsou tajné, svobodné, přímé a že je zde narušena rovnost.

A poprosím opravdu, kdo to slyšel, jestli bychom přece jenom nezvážili nějakou alternativu korespondenčního hlasování. A jestliže opravdu tedy ne, jestli je to naprosto neprůchozí politicky, protože je tady politická vůle si prosadit korespondenční volbu, tak

prosím vás aspoň, udělejme to tak, že na té úvodní části, v té registraci voličů, to nebude pomalu internetová anketa nebo dopisní anketa, jak navrhuje paní předsedkyně – že stačí, když pošlete čestné prohlášení, a můžete volit v zahraničí korespondenčně. Děkuji za pozornost. (Potlesk poslanců hnutí ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Přeji všem pěkné už odpoledne.

Nahromadilo se tu několik věcí k vyřízení, jednak že s kartou číslo 35 bude hlasovat pan místopředseda Jan Skopeček, poté tři omluvy, a sice omlouvá se pan poslanec Ondřej Kolář od 9.15 do 10 hodin z pracovních důvodů, z členů vlády pan ministr Pavel Blažek do 13 hodin z pracovních důvodů a pan ministr Vlastimil Válek do 13 hodin z pracovních důvodů.

A potom přečtu, jak vypadá zatím přihlášení do rozpravy. Je tu s přednostním právem se stanoviskem klubu paní poslankyně Potůčková, předtím však budou faktické poznámky, kde zase, abyste měli přehled o pořadí, načtu: nejprve paní poslankyně Berenika Peštová, Zuzana Ožanová, Ivana Mádlová, pan poslanec Jiří Mašek, poté Karla Maříková, Michal Kučera a pan ministr Lipavský. Takže to je zatím sedm přihlášek k faktickým poznámkám a já poprosím paní poslankyni Peštovou, která je první na řadě, aby přišla k pultíku, a jako druhá se může připravit paní poslankyně Ožanová. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Nevím, jestli to stihnu do těch dvou minut. Já jsem tedy bedlivě poslouchala, musím říct, že to byl opravdu nádherný proslov, myslím tím i edukativní i vůbec – shodou okolností jsem ten seminář také poslouchala a byl opravdu zajímavý.

V každém případě já jsem si z toho – ne odnesla, já bych chtěla navázat. Jako občan České republiky, když chci volit v komunálních volbách, musím prokázat, že mám trvalé bydliště v dané obci. Když chci volit v krajských volbách, musím prokázat, že žiji v daném kraji, nemohu volit v jiném kraji, pouze v tom kraji, kde žiju. A samozřejmě to, co tam bylo řečeno ohledně toho, že bych měla prokazovat příslušnost k dané obci nebo k danému kraji, s tím já plně souhlasím, protože můj osobní názor, která já zastávám celá léta, je, že člověk, který žije v zahraničí, by měl také prokazovat příslušnost k dané obci nebo k danému kraji. Ale za prvé by měl nést odpovědnost za tu svoji volbu. Jestliže mám dvě občanství, třeba americké a české, volím v Americe, volím si svůj život, respektive tam, kam bude můj život směřovat, mám volební právo. A na druhou stranu ovlivňuji život těch, co zůstávají v Čechách, ale já už si nenesu důsledky té mé volby. Ty důsledky nechávám na lidech, kteří mají příslušnost k té dané obci nebo k danému kraji, nebo respektive k celé republice. Takže můj osobní názor je, že člověk by měl být nějak spjat, to znamená, měl by platit třeba sociální, zdravotní nebo daně, třeba vlastní nějakou nemovitost v dané obci, takže je příslušný dané obci tím, že tam vlastní nemovitost, platí daně státu – tudíž ano, rozumím tomu, on nějakým způsobem přispívá (Předsedající: Čas.) na chod... Já se přihlásím ještě jednou. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Dále tedy paní poslankyně Zuzana Ožanová, připraví se poté paní poslankyně Ivana Mádlová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já jsem poslouchala projev pana Vondráčka, prostřednictvím vaším, paní předsedající, a on na začátku včera zmínil jeden tweet předsedkyně Poslanecké sněmovny. Já jsem si ten tweet vyhledala, podívala jsem se, že chcete upravit ve druhém čtení, že nebude vyžadováno doložení pobytu úředně ověřenými dokumenty. Je přislíbeno, že zákon bude upraven tak, že bude stačit čestné prohlášení o pobytu.

No promiňte, to mě nadzvedlo ze židle. Říkám si, podívám se na zákony, se kterými jsem kdysi v praxi pracovala. Když chce cizinec u nás například řidičské oprávnění, to je § 92, zákon č. 361/2000 Sb., doklad prokazující obvyklé bydliště žadatele, který nemá na území České republiky trvalý pobyt, nebo návrh jiného důkazního prostředku jeho prokázání a tak dál. Jsou to zejména: osvědčení o registraci podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Za druhé, výpis z Katastru nemovitostí, prokazující vlastnická práva k nemovitosti. Za třetí, nájemní smlouva k nemovitosti. Za čtvrté, potvrzení o zaměstnání. Za páté, výpis z Živnostenského rejstříku. Takže když chce tady někdo řidičák, nemá tady trvalý pobyt, musí opravdu prokázat, že se zdržuje na území České republiky. Ovšem pro volby v zahraničí zjevně je považováno (za) dostatečné české prohlášení – já jsem tady. Promiňte mi, kolegové a (kolegyně), proč už rovnou nenapíšete výsledky voleb? Proč se vůbec musí hlasovat? (Pobavení v sále, potlesk.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Nyní vystoupí paní poslankyně Ivana Mádlová, připraví se pan poslanec Jiří Mašek. Prosím.

Poslankyně Ivana Mádlová: Děkuji, vážená paní místopředsedkyně, za slovo. Já bych navázala taky na svého kolegu Radka Vondráčka, který se hodně zmiňoval o tajnosti voleb, a tady zdá se, že obě strany tuto tajnost vnímáme jinak, že předkladatelé uvádí, že je to tajnost před státem. My zase si myslíme – a i tedy podle našich právníků – že ta tajnost je, že za plentou svobodně dáme hlasovací lístek a svobodně, bez jakéhokoli přihlížení, ho dáme do volební urny.

A já jsem se tedy chtěla zeptat předkladatelů, co tím míní, že to je tajnost před státem, protože stát může být vnímán jinak. Může to být forma organizace, politický útvar. Co se týče vzniku toho slova, tak je to řád, čili je to všechno neživotné nebo je to určitá mocenská jednotka, politická organizace. Čili co tím vlastně myslíte, protože při korespondenční volbě je dlouhá cesta od vložení do obálky do hlasovací schránky, protože do té hlasovací schránky to vlastně dává podle vašeho návrhu neživotná volební komise. Dobře, když si pod tím představím, že je to někdo z členů, tak ale z koho je složena ta volební komise? Jsou to zaměstnanci zastupitelského úřadu? Čili jsou to zástupci státu, pravděpodobně, jsou to zaměstnanci státu. Takže co tím myslíte, že vlastně váš důvod je, že je to tajné před státem? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Jiří Mašek, připraví se paní poslankyně Karla Maříková, poté pan poslanec Michal Kučera. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Vážená paní předsedající, vážení ministři, kolegyně, kolegové, také navazuji na podnětný příspěvek svého kolegy Vondráčka.

K několika bodům. Účelovost – účelovost z toho opravdu čiší. Poklesly pětikoalici preference, možná je někde 400, 500 tisíc voličů – připomínám, volilo 13 tisíc. Takže uvidíme, jaký ten výsledek bude a to očekávání. Podezřelé je i souběžné projednávání zákona o českém občanství, kde se přemýšlí o čtvrté generaci. Čili účelovost tam prostě, to podezření, samozřejmě je.

Zákonnost – bavíme se o tom, že je to v současné době v rozporu s ústavou, a to zejména v otázce tajnosti voleb, v otázce osobnostního provedení voleb nebo osobního provedení. My se k tomu chceme nějakým způsobem přiblížit, dáme pozměňovací návrhy.

Dostupnost už je dneska, čili apelovat na dostupnost, že zajistíme dostupnost pro všechny volit nad 18 let, jak tady říkal pan Jakob ve svém projevu včera, to samozřejmě už je dneska plně dostupné, čili dostupnost už máme. Ale chtěl bych se zmínit o tom, že právě

z hlediska toho osobnostního provedení tady máme jednu možnost, a to požadovat, aby člověk, co volí a bude posílat poštou lístky, aby je doprovodil formulářem s uznaným podpisem – což by znamenal ten osobnostní prvek, který by tam on vložil, a zároveň to odevzdat. To by se mohlo potom samozřejmě za přísných kautel skladovat na zastupitelských úřadech.

Další věc je potom už tady zmíněné rozdělení volebních výsledků do jednotlivých krajů podle počtu oprávněných voličů.

A chtěl jsem k panu Šalomounovi, měl tady takovou kupu předpisů. On je zodpovědný za legislativu (Předsedající: Čas.) a on měl spíš vést k tomu, aby to bylo vládním návrhem (Předsedající: Čas, prosím.), a ne to zdůvodňovat. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A ještě zrekapituluji – než vám předám slovo, paní poslankyně, tak aby bylo jasno – bude tady celá řada faktických poznámek. Takže přečtu pořadí, abyste měli představu. Nyní bude vystupovat paní poslankyně Maříková, pan poslanec Kučera, potom pan ministr Lipavský v rámci faktických, paní poslankyně Berenika Peštová, Věra Adámková, poté pan poslanec Jiří Kobza, Vladimíra Lesenská, Zuzana Ožanová, Radek Koten, Ivana Mádlová, čili zatím tam máme pořadí 12 faktických. Poté se stanoviskem klubu je přihlášena paní poslankyně Potůčková, s přednostním právem je přihlášen následně pan ministr Rakušan. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Pan poslanec Vondráček tady řekl, že pokud se to zavede v zahraničí, tak se to zavede i tady, ale ono je to více jak jasné. Já jsem byla před Vánocemi v Partii s panem europoslancem Pospíšilem a on to tam jasně řekl, že nejdřív si to vyzkoušíme na volbě ze zahraničí a pak to zavedeme tady. Ta účelovost z toho vyloženě čiší. TOP 09 se pohybuje na hranici života a smrti a proto, aby sehnala hlasy, udělá cokoliv, prostě půjde klidně proti ústavě. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Michal Kučera. Prosím.

Poslanec Michal Kučera: Dobrý den, dámy a pánové, děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já jsem taky poslouchal projev pana poslance Vondráčka a musím říct, že je velmi zajímavý. Tam byla celá řada zajímavých věcí, jenom mě trochu překvapilo to srovnávání systému komunálních voleb na Slovensku s prezidentskými volbami v Rakousku a volbami do krajů v Polsku, tam jsou samozřejmě úplně odlišné systémy, a to srovnání možná úplně nechtěně, neříkám, že to pan Vondráček dělal úmyslně, ale tak, jak to bylo v jednom odstavci, tak to možná některé posluchače mohlo trochu zmást.

Co ovšem mě zaujalo, byla ta pasáž, kdy pan poslanec Vondráček se vlastně vyslovil, že je dobře, že čeští občané v zahraničí nehlasují ve větší míře, že volební výsledky nebo počty hlasů tam jsou poměrně malé, protože pokud by chodili ve větší míře volit, tak by ovlivnili volby. To mě jako zaujalo, tahleta myšlenka, že kdyby chodili více volit naši čeští občané, že by ovlivnili volby. Já jsem myslel, že právě to je jejich ústavní právo, že je ústavní právo českého občana jít volit, a naší povinností je českým občanům tuto volbu co nejvíce zjednodušit a usnadnit.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní vystoupí pan ministr Lipavský v rámci faktických, poté paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Vážené dámy, vážení pánové, já bych si dovolil fakticky zareagovat na jednu část projevu pana poslance Vondráčka, který tedy navrhl, že by český stát mohl zřizovat konzulární jednatelství za účelem toho, aby volby proběhly skrze nějaké ad hoc umístěné volební komise tak, aby tedy i ti lidé, kteří jsou daleko od zastupitelských úřadů nebo generálních konzulátů, mohli provést volbu fyzicky, takové malé volební místnosti by vznikly.

Problém tohoto návrhu je, že i s tím konzulárním jednatelstvím musí souhlasit přijímající země, to znamená, že my bychom pro každou z těchto místností po celém světě museli vyžadovat souhlasy přijímající států, a je otázka, jestli bychom to vůbec dokázali zajistit. To znamená, i kromě té logistiky a cenovky, která by bezpochyby byla poměrně vysoká, by ještě přijímající státy de facto měly i právo veta vůči takovémuto postupu. Proto je zcela nevhodný, neekonomický a vlastně nedává smysl.

Ještě se dovolím ve zbytku své faktické poznámky vyjádřit k druhému bodu, který zazněl ve stejném projevu, a to byla otázka, jestli to zastupitelské úřady zvládnou, jestli zvládnou zpracovat zvláštní volební seznam, registrovat zápisy. Tak bych chtěl ujistit pana poslance, že samozřejmě Ministerstvo zahraničních věcí je připraveno, i zastupitelské úřady jsou připraveny to zvládnout. Je vhodné, aby se voliči, pokud tedy zákon bude přijat, registrovali tímto způsobem dopředu, budou na to upozorněni, a kolegové to i deklarují, že v případě přijetí zákona Ministerstvo zahraničních věcí korespondenční volbu zvládne. Děkuju. **

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji i za dodržení času. A nyní paní poslankyně Berenika Peštová, poté paní poslankyně Věra Adámková. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Budu pokračovat tam, kde jsem skončila, jistě si to určitě pamatujete. Říkám, že osobně preferuji, že člověk by měl prokazovat nějaký vztah k dané obci či kraji, tak jako to máme my, kteří zde žijeme v České republice. Občané, kteří žijí v zahraničí, a už je to třeba druhá generace, už žádný vztah k této republice nemají, to znamená, neplatí tady sociální, neplatí tady zdravotní, neplatí tady daně, neplatí tady ani třeba daň z nemovitosti, třebaže vlastní zde nějakou nemovitost. I tím se podílí na chodu té dané obce. Takže i to bych dokázala, tohleto bych dokázala přijmout. Samozřejmě ti, co jsou na nějakém Erasmu, jsou v zahraničí, mají zde trvalé bydliště, o těch já se vůbec nebavím. Já se bavím o těch, kteří jsou tam dlouhodobě, ne ti, co jsou tam třeba na kratší dobu, to znamená, mají tam nějakou stáž, kteří se samozřejmě po určité době, třeba půlroční nebo roční, vrátí sem zpátky do České republiky.

Já jenom, abyste si uvědomili, jaké jsou na nás kladeny nároky. Vy, když půjdete k volbám a budete mít dva dny propadlý občanský průkaz, tak vás nenechají volit. Je to tak? Je to tak. Takže když budete mít propadlý občanský průkaz, samozřejmě, chyba se stane, zapomenete se podívat, kdy vám končí, prostě přijdete tam, tak ta volební komise se podívá dozadu, zjistí, že máte dva dny propadlý občanský průkaz, tak vás prostě volit nenechá. Kde je ta spravedlnost? Tak vás nenechá jako občana – říkáte, máme tady volební sjetiny, kdy víme, kde vy bydlíte, kde máte trvalé bydliště, všechno víme – ale nenechají vás volit jenom proto, že máte dva dny propadlý občanský průkaz. Kdežto někoho v zahraničí, který si tam dá nějaké čestné prohlášení, že někde bydlí, tak vy ho necháte volit, a on, který zde neplatí vůbec nic, má právo rozhodovat o tom, kam ta země půjde? Takže on si odvolí, ale důsledky si poneseme my? (Předsedající: Čas.) Já se zase přihlásím. Děkuju. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Děkuji pěkně. Nyní paní poslankyně Věra Adámková, poté pan poslanec Jiří Kobza. Prosím.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Dámy a pánové, mně předchozí velmi pěkné shrnutí té problematiky, i když nebylo úplně vyčerpávající, musím říct, tak mně navodilo několik otázek, které tady kladu už třetí den, ale odpověď nenacházím. Zůstanu úplně mimo dojmy, jestli to cítím tak, nebo tak, toho jsem daleka, ale prosím tady o odpovědi na jasné otázky konkrétních občanů. Čili nemusíte odpovědět mně, pojďte sem a odpovězte těm občanům. Za prvé to je tedy bezpečnost, možnost nezmanipulovat, nebo nemožnost, prostě jak se k tomu podáte.

A pak, já mám ráda čísla, takže mně tady schází taková SWOT analýza. Já jsem ji nalezla na dostupných serverech a chtěla bych, kdyby nám ji takto přednesl ale přednášející daného záměru daného zákona, kde se zabývá ten autor porovnáním. Je to velmi dobře udělané, tak, jak to požadujeme od našich studentů, to znamená, snadnost volby v zahraničí nebo doma, důvěryhodnost volebního procesu, a dává tomu váhu, která tomu pravděpodobně přísluší, prodloužení času vyhodnocení voleb, což je také velmi důležité, problematickou kvalitu zákona, kterou tady on hodnotí, předpoklad vyšší volební účasti, což je samozřejmě legitimní záměr předkladatelů – nedělali by to proto, aby měli menší, tomu rozumím – riziko nesouladu s ústavou. To je pro mě naprosto, naprosto kruciální, protože i tady tomu se ten člověk – který samozřejmě nevím, kdo to je – ale toho se dotýká, a jasně píše, že to, co je zcela nutné zachovat, to je Ústava České republiky, která... je to aspekt osobnosti, tajnosti, přímosti, svobodnosti, rovnosti. Riziko nesouladu u domácí volby nevidí a tady ji vyjmenoval. Já bych prosila předkladatele, kdyby mi toto vyvrátili. Je to úplně jasné. Jednoduchá SWOT analýza s přiměřenými vahami, které ta jednotlivá... (Předsedající: Čas prosím vypršel.) Děkuji velmi.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: A nyní tedy pan poslanec Jiří Kobza, poté paní poslankyně Vladimíra Lesenská. Pane poslanče, ujměte se slova.

Poslanec Jiří Kobza: Děkuji, paní předsedající. Dámy a pánové, páni ministři, paní ministryně, já bych rád vznesl jeden dotaz na zpravodaje tohoto bodu na pana doktora Vondráčka. Byl bych velice rád, kdyby mohl reagovat. Vrtá mi hlavou jako neprávníkovi jedna otázka. To znamená, pakliže budou prosazeny korespondenční volby a z nich vzejde nějaká vláda, co když bude následovat podání k Ústavnímu soudu, a v případě, že tento Ústavní soud shledá korespondenční volbu neústavní, tak by mě moc zajímalo, co bude následovat, protože podle mého laického chápání by to znamenalo, že v podstatě v ten moment tady vládne nelegitimní vláda, budou se muset opakovat volby. Tak co bude v tom mezičase vlastně, co se bude dít, případně jakou roli v tom může hrát pan prezident? A jak jsem řekl, byl bych velice vděčen panu zpravodaji, kdyby mohl reagovat a tuto otázku vysvětlit, protože určitě to bude zajímat i naše voliče, naše občany. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní tedy vystoupí paní poslankyně Lesenská, připraví se paní poslankyně Zuzana Ožanová. Prosím.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji za slovo. Paní předsedkyně Markéta Pekarová Adamová: „Registrace pro korespondenční volbu v zahraničí nebude vyžadovat doložení pobytu úředně ověřenými dokumenty. Návrh zákona upravíme ve druhém čtení, aby stačilo čestné prohlášení, a tím vše zjednodušíme.“ To je jedna stránka konstatování. Ve vašem návrhu zaznívá, že korespondenční doklady může vyzvednout jakákoliv osoba na základě plné moci s ověřenými podpisy. To znamená, kdo ty podpisy na této plné moci bude vlastně moct ověřit?

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Dále vystoupí paní poslankyně Ožanová, připraví se pan poslanec Radek Koten, následuje paní poslankyně Ivana Mádlová. Prosím, paní poslankyně, ujměte se slova.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuju. Vážená paní předsedající, budu reagovat na dva předřečníky, vaším prostřednictvím, na pana zpravodaje Vondráčka a kolegyni Peštovou. Včera v tom projevu zaznělo krásně, jak to má například Německo upraveno v tom smyslu, že musí být nějaký vztah k té zemi. On to tu hezky rozváděl. Kolegyně Peštová položila několik otázek, já s tím mám také problém. Já jsem za kraj, který patří k těm, do kterého se ty hlasy přelévají, a promiňte mi, já to řeknu možná trošku citově zabarveněji. Proč by Pražák křtěný Vltavou měl rozhodovat o tom, kdo bude třeba poslancem v Moravskoslezském kraji? Opravdu nechápu proč. Proč by měl člověk, který padesát let nenavštíví svou zemi, volit, když tu nežije padesát let, nemá k té zemi žádný vztah? To je to, proč Německo upravilo tu korespondenční volbu.

Vy říkáte, korespondenční volba je v mnoha státech, ale vy jste si vybrali jenom jednu věc – název korespondenční volba, ale ty další podmínky, které díky vývoji musely dotyčné státy zpřesnit, ty ignorujete. Vy rovnou přebíráte jenom něco a nepřebíráte všechno. Měl by být vztah! Pokud chcete korespondenční volbu, tak já opravdu nechci, aby někdo, kdo nikdy nenavštívil Českou republiku, nikdy tady nežil, možná ani neumí česky, volil. Promiňte mi, je to tak.

Co se týče stážistů Erasmu, pobytu pět, deset let, s tím nemám problém, aby tito lidé volili. Ale prosím vás, i vy musíte překonat určité nepohodlí, když jdete do volební místnosti, musíte si přeorganizovat práci, někteří si musí brát volno. Vždyť každý musí jít do té místnosti za tu plentu. Myslím si, že jste opravdu jenom úzce převzali část. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, děkuji pěkně. Nyní pan poslanec Radek Koten, paní poslankyně Ivana Mádlová se následně připraví. Prosím.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Já bych tady velmi rád zareagoval na své předřečníky, zejména tedy na pana Radka Vondráčka a i na další z řad ANO. To, že budou volit občané na pracovní cestě, eventuálně na studiích, to je samozřejmé, to samozřejmě nikomu určitě nevadí a je to naprosto legitimní. Ale právě, jak tady zaznělo v tom minulém příspěvku, že by někdo měl volit, kdo tady skutečně padesát až osmdesát let nežije, to mi skutečně nedává smysl. A to je právě v tom zákoně, který má navazovat, tedy zákon o státním občanství České republiky.

Ona to je taková salámová metoda, ale já jsem tady mluvil také v minulosti o korespondenční volbě ve Spojených státech. Já tady ukážu ten graf. (Ukazuje graf.) Nenapadá mě tedy jiné označení než takzvaný Bidenův paradox, to přečurávání. Já jsem tady za to byl nějakým způsobem napomínán. Pan Kolovratník, vaším prostřednictvím, tady na to reagoval, ale nedostal odpověď. Chtěl bych se tedy zeptat, jak vy to máte v Pirátské straně? Protože když si vezmu, jakým způsobem vystupují vaši čelní představitelé, tedy druhá místopředsedkyně Pirátské strany s těmito hesly na Prague Pride (Ukazuje fotografii.), tak se ptám tedy, jestli jsem řekl (Předsedající: Prosím k věci!) něco tak špatného. Děkuji, stačí mi vaše odpověď.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím, nyní paní poslankyně Mádlová, poté pan poslanec Roman Kubíček a pan poslanec Jiří Mašek. Prosím.

Poslankyně Ivana Mádlová: Děkuji za slovo. Já bych se chtěla vrátit ještě k té tajnosti voleb, k tomu, že na to pohlížíme jinak. Zatím jsem nedostala odpověď na otázku k § 19, první části volby do Parlamentu, zásady hlasování, kdy je napsáno, že každý volič musí hlasovat osobně a zastoupení není přípustné. V tomto paragrafu měníte pouze to, že tam vkládáte do odst. 3 písm. c) za slovo „hlasy“, slova „včetně hlasů odevzdaných v korespondenčním hlasování“. A přitom na těch zastupitelských úřadech budou do volební schránky vkládány hlasy voličů třetí osobou, čili členy komise, a pravděpodobně to budou zástupci ve službách státu, takže jestli to není v rozporu to, co je tedy teď v tom § 19, protože v tom nic neupravujete. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní vystupuje pan poslanec Roman Kubíček, následně se připraví pan poslanec Jiří Mašek, prosím.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, paní předsedající, dámy a pánové. Já jsem si velmi pozorně vyslechl projev svého kolegy Radka Vondráčka a v průběhu toho projevu jsem zjistil, že se otvírá daleko víc nezodpovězených otázek, než jsem úplně na začátku čekal. My jsme pochopitelně narazili na spoustu věcí a pan poslanec Vondráček je komentoval spíš z té negativní stránky, ale při studiu těchto materiálů právě ohledně korespondenční volby je každý stát velmi specifický, každý stát se liší různými podmínkami, a v tom případě moje první otázka, která zní, proč to tedy není vládní návrh, který by provedl celkovou analýzu tohoto volebního systému v celém světě, našel si klady, zápory a nevyzval – a teď říkám na rovinu – nevyzval opozici k nějakému konsenzuálnímu jednání s tím, aby předtím, než bude tento zákon předložen do Poslanecké sněmovny, byly vyřešeny ty sporné otázky. Pak by to mělo smysl. Pochopitelně i ten další smysl by mělo být nějaké testování, testování nového systému, protože ne vždycky se všechno musí povést, a hlavně ta situace by neměla být zlehčována, bagatelizována. A když si dneska přečtu důvodovou zprávu, která je předložena k tomuto poslaneckému návrhu, tak mně normálně běhá mráz po zádech, protože to je jednoznačně účelová záležitost. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní vystoupí pan poslanec Jiří Mašek, následně pan poslanec, zpravodaj Radek Vondráček. Prosím, ujměte se slova.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Předřečník to tady řekl, ta účelovost z toho úplně čpí. Pojďme si opravdu sednout, nedělejme tohohle kočkopsa, protože to je pro jedny volby, je to úplně účelové a naším cílem by měla být digitalizace. To jste měli vyhrnuté rukávy, jak budeme digitalizovat, skutek utek. Nebudu to rozvádět, nemám na to čas. Ale to je opravdu cesta, která nás čeká, a tohle, co tady děláme, je úplně zbytečné. Přeme se tady o detailech, jak to zlepšíme pozměňovákem a upravíme. Myslím si, že opravdu nemá smysl o tom jednat. A ono to těmi volbami uvidíte, nakonec asi ani tolik nepohne, protože vaše výsledky nejsou úplně dobré, a asi to vnímají už i v tom zahraničí.

Nicméně postavit to tak, aby se nakonec mohlo stát, že ten volič v zahraničí třeba ani nebude vědět, že se těch voleb zúčastnil, tak ten systém je tedy opravdu špatně. Ten family voting se tady nabízí, nabízí se tady to, že to usnadňujete tím, že se nebude muset ověřovat bydliště. To už považuji téměř za skandální a zase za velmi, velmi účelové. A skutečně připravíme v tom smyslu pozměňovací návrhy, které by alespoň trošku přiblížily požadavkům ústavy tu tajnost a osobnost té volby, čili nějakou formu identifikace toho člověka, který na poště bude odesílat obálku na zastupitelský úřad. A jak už jsem předesílal, potom i tu věc, abychom tady nepohnuli volbami skutečně v jednom kraji, protože ti lidé se neodstěhovali do zahraničí z jednoho kraje, ale z celé republiky, ale abychom ty výsledky voleb rozprostřeli po celé republice, například podle poměru oprávněných voličů. Čili prosím o to, nedělejme toho kočkopsa jednoúčelového. Je to špatně.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. Nyní tedy pan poslanec Radek Vondráček, poté pan poslanec Patrik Nacher. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuju, já velice stručně k panu poslanci Kučerovi, prostřednictvím předsedající. Já vůbec nevím, jak fungují krajské volby v Polsku, já jsem o nich nemluvil. Mluvil jsem o přičitatelnosti těch hlasů, protože oni směřují do Varšavy, ty zahraniční, o tom byla řeč. Samozřejmě, každý z nás ovlivňuje výsledky voleb, i vy, i já tím, že volíme. To je podstata voleb. Já jsem mluvil o disproporcích a o rovnosti, aby nedocházelo k pocitům křivdy v některých krajích.

Co se týče pana poslance Kobzy, Ústavní soud zpravidla zruší ten právní předpis k nějakému datu a dá možnost zákonodárci, aby zjednal nápravu, aby nahradil zrušenou část zákonem. Nemá to vliv na proběhlé volby, ty jsou platné. Jediná odpovědnost, která pak zůstane, je politická. Například takhle zvolená většina pak ztrácí kredit a důvěryhodnost a důvěru ve společnosti.

Panu Lipavskému odpovídám: ano, to máte naprostou pravdu, já jsem si toho vědom. Dle zvyklostí hostitelského státu jde většinou o notifikovanou žádost, která vymezí místo, dobu fungování, účel zařízení a třeba i požádá o pořádkovou ochranu či dohled nad volební místností. Hostitelské státy to většinou rády dělají, už se to v minulosti opakovalo mockrát, například na našich základnách v Afghánistánu, využívalo se to při hromadných akcích, mistrovství Evropy ve fotbale, nebo úřadovny se otvírají v Rijece, ve Splitu, v Barceloně. Nic nebrání tomu, aby se – ani se nemusí měnit zákon – zkrátka, dá se volit v místech, kde se ukáže, že to dává smysl. Za mě opravdu je s podivem, že to nikdo předtím nezkusil. Už jsme to dávno mohli mít.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Já si jenom poznamenám přihlášku k další faktické, a nyní tedy vystoupí pan poslanec Patrik Nacher, prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Paní místopředsedkyně, dámy a pánové, to, čeho jsme teď svědky, já bych to nazval, že to je drtivý úder, to je KO, kolegové. Radek Vondráček vám tady rozebral ten váš návrh úplně na molekuly za těch tři a půl hodiny. My, když se na něco ptáme, vy na to vůbec neodpovídáte. Vy, když se ptáte, tak my odpovídáme – to teď ve faktické Radek Vondráček. Ta účelovost toho činí jak sláma z bot, to je úplně, to přece musíte cítit i vy. Tak vy účinnost novely zavádějící korespondenční hlasování do zákona o správě voleb dáte, takže zákon o správě voleb je účinný od 1. 1. 2026, ale pasáž o korespondenční volbě je účinná od 1. 1. 2025. Můžete mi tohleto vysvětlit, tuhle disproporci? To není účelové, že část toho zákona, kdy vy to máte dokonce v té důvodové zprávě, četli jste to vy aspoň, co jste to podepsali? Jak to tam máte odůvodněné?

Druhý příklad. Pak zjistíte, že to je trošičku komplikovanější, než jste si mysleli, pro ty lidi v zahraničí, tak sem dáte návrh a už dopředu řeknete, že ho budete opravovat. Úřední ověřování bydliště nebude nutné, bude stačit čestné prohlášení. Takhle vzniká legislativa tak citlivá jako volební zákon? Volební zákon? Vy tady měníte princip, objevujete za pochodu chyby, nám to tady ohlásíte a máte pocit, jako že máme jitrnici na hlavě nebo co? Ne, to je K. O. Vy nejste schopni tady obhájit vůbec nic z toho zákona, vůbec nic. Tak se přihlaste aspoň do těch faktických, abyste mohli odpovídat, ono se to za ty dvě minuty dá docela stihnout. Ale vy toho nejste schopni. (Potlesk vlevo.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji a je přihlášen pan poslanec Michal Kučera, následně je přihlášený pan poslanec Vladimír Zlínský. Tak pan poslanec Kučera, vaše dvě minuty, prosím.

Poslanec Michal Kučera: Ještě jednou děkuji za slovo. Já skutečně nevím, zda poslanec Nacher má na hlavě jitrnici, patrně tedy má. Ale já jsem se chtěl vyjádřit k něčemu jinému.

Tady se neustále v té debatě objevuje a prolíná se to jak faktickými poznámkami, tak řádnými přihláškami, ta obava, že někdo – český občan, ten někdo, český občan který žije v zahraničí – bude ovlivňovat život v Moravskoslezském kraji či jiném kraji, a kde vůbec bere to právo. To právo má z ústavy. To právo má z ústavy, má ho už dnes a novela zákona o správě voleb toto právo nijak neupravuje. Jedinou věc, kterou děláme, že mu umožňujeme snadněji a jednodušeji volit. Takže tento český občan, který žije v zahraničí, už dnes ovlivňuje – tam paní poslankyni Ožanovou, prostřednictvím paní místopředsedkyně – kdo bude poslancem v tom či onom kraji. To znamená, jestli si rozumíme, a jako že si rozumíme, český občan už dnes může volit. Má na to právo a my mu to pouze usnadňujeme. A vy se tady rozhořčujete, jak je to možné, že takoví lidé mohou volit, protože tady nežijí. To je myslím celkem jednoduché.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. Nyní pan poslanec Zlínský, poté paní poslankyně Peštová. Prosím.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, vážené dámy a pánové, dovolte, abych se taky vyjádřil. Předem avizuji, že budu hovořit s velkou dávkou nadsázky, takže mi prosím vás moc nenadávejte.

Já bych tady zmínil to, že se tady vlastně otevírá jakási Pandořina skříňka, aspoň já to tak vnímám. V podstatě se otevře první Overtonovo okno, kdy se otevře otázka korespondenčních voleb pro krajany, a už to tady bylo řečeno, že pak bude následovat samozřejmě další požadavek korespondenční volby pro všechny. Pak se dá očekávat další okno, že to budou volby pro mladistvé od 16 let, a teď už tedy začnu trochu spekulovat. Pak bych předpokládal, že to budou volby pro cizince zde pobývající a platící daně, pak to mohou být volby pro cizince, kteří tady pobývají několik let, s tím se dá samozřejmě dále pracovat a ovlivňovat počet těch let, pak to budou internetové volby, tím pádem může volit kdokoli ve světě. A na závěr, to už je ta největší fantazie, může volit v České republice kdokoli, kdo ví, že existuje Česká republika. Amen.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Berenika Peštová, poté se připraví paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Já ještě prosím načtu pořadí, paní poslankyně, ať má každý představu: poté jsou přihlášeni paní poslankyně Věra Adámková, Alena Schillerová, Jaroslav Bžoch, Zuzana Ožanová, Jan Lipavský, Ondřej Benešík, Petr Sadovský a Patrik Nacher. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Zase mi pan Kučera utekl. Kdybyste nečetla, tak jsem ho možná ještě chytla.

V každém případě začnu tam, kde jsem skončila. Já si myslím, že můj dotaz je zcela legitimní. My zde žijeme, my zde platíme sociální, zdravotní, daně, máme zde trvalé bydliště. Nemám absolutně problém, absolutně žádný problém nemám s tím, ten, kdo žije v zahraničí a je tam na studiu, má zde trvalý pobyt, samozřejmě ať odvolí. Ten, kdo žije v zahraničí, platí zde nějakou nemovitost, daň z nemovitosti, ať zde volí. Ten, kdo zde platí sociální, zdravotní, ať zde volí, protože se podílí na chodu tohoto státu. Já osobně, pokud vy tady v podstatě nějakým způsobem ohýbáte ústavu, tak já si dovolím pouze říct, že toto se mi tam nelíbí. Pokud mají volit svobodně, tak ať volí tajně, ale v každém případě zde bylo jasně řečeno, jak je to v ostatních zemích. Každá země to nemá stejně, každá země k tomu přistupuje jinak.

Pane ministře, vy se smějete, ale kdybyste tady... Aha, já jsem myslela, tak se omlouvám.

Takže kdo tady seděl, tak opravdu když bedlivě poslouchal to, co zde bylo řečeno z toho semináře, ty výstupy – říkám, já jsem na ten seminář byla i napojená a opravdu musím říct, že tam fundovaně všichni vystupovali k danému tématu, ať to byli ústavní právníci, prostě rozebírali to z toho svého pohledu a říkali tam ten svůj pohled. Samozřejmě že tam byly i protichůdné názory. Nebylo to tam, že všichni jsou proti korespondenční volbě, to není pravda. Tam pouze poukazovali na to, kde oni spatřují ta úskalí toho, kdyby ta korespondenční volba byla. Já si myslím, že ode mě je to taky legitimní, když tady říkám, že lidi, kteří zde žijí, tak nemůžou... (Předsedající: Čas, paní poslankyně!) Já se přihlásím.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Nyní vystoupí paní poslankyně Jana Mračková Vildumetzová, připraví se paní poslankyně Adámková. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já bych také chtěla velmi poděkovat Radkovi Vondráčkovi, jakým způsobem měl připravené to svoje vystoupení a jakým způsobem i jako předseda ústavně-právního výboru rozebral tento zákon.

Já znovu tady budu z tohoto místa opakovat, že pokud tato vládní pětikoalice přišla s návrhem tohoto zákona, a znovu – a jsem ráda, že je tady v tuto chvíli přítomen pan ministr vnitra Vít Rakušan, který je zodpovědný jako ministr vnitra za volby – tak si myslím, že pokud jste to tedy dávali do toho systému, že určitě stálo za to přijít za opozicí a říct: Budeme dávat do systému tento zákon, jsme připraveni vám ho představit na jednom z výborů, buď na ústavně-právním, nebo pro veřejnou správu a tak dále. To se bohužel nestalo. Já jsem se tady pokoušela ten první den pokládat otázky, protože znovu – a já si myslím, že ten argument je klíčový – že pan ministr vnitra tady před několika měsíci přinesl taky novelu zákona o správě voleb, přinesl to jako vládní návrh zákona, ale hlavně, účinnost toho zákona bude od 1. ledna 2026. A prosím vás, tento sněmovní tisk 596, všichni se podívejte do čl. 9, co se tam píše: „Účinnost novely zavádějící korespondenční hlasování do zákona o správě voleb do Parlamentu, Evropského parlamentu a prezidenta se navrhuje od 1. ledna roku 2026.“ To jest ke stejnému datu, kdy vstupuje v účinnost zákon o správě voleb, který jsme tady schválili před třemi měsíci, a jeho doprovodný změnový zákon. Je to jasné, je to logické. (Předsedající: Čas, prosím!) Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Věra Adámková, připraví se paní předsedkyně Alena Schillerová. Prosím.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji ještě jednou za slovo, paní místopředsedkyně. Já bych dořekla tu svoji otázku, protože skutečně budu chtít odpověď. Byla bych velmi ráda, kdyby předkladatelé už teď neříkali, že tam ten člověk, který dělal SWOT analýzu, nemá pravdu, že to je vyřešeno. Já jsem to zatím neslyšela a doufám, že je to jenom z nedostatku času, že to není proto, že by nevěděli, to by mě velmi mrzelo. A abych ji dořekla, tak on se tady dále zabýval tím, co je běžné, to znamená riziko rozšíření, i v dobrém smyslu, korespondenční volby pro domácí volbu, riziko porušení tajnosti hlasování, které on paradoxně uvádí, je tedy vyšší v hlasování korespondenčním, neboť vy jste mi tady nezodpověděli, jakým způsobem zamezíte tomu, aby se nedala tato data zneužít, a riziko falšování voleb. A když to sečtu, v této SWOT analýze výhody: korespondenční volba 3,4, volba z místa, nebo říkejme jí klasická, jak chcete, 3,2. Čili tady by se zdálo, že ta situace je poměrně jasná. Ale pozor, rizika: volba korespondenční odčítá dva body, volba klasická 0,3 bodu, čili sumárně tady je velké vítězství v té SWOT analýze pro klasickou volbu, a já

tedy žádám znovu o zodpovězení těch otázek, které tady kladu už třetí den, odpovědi nenacházím a bohužel obávám se, že je ani dneska nenajdu.

A pak tedy mám dvě poznámky, které jinak bych neříkala, ale v té krátké době, kdy vystoupil pan ministr Lipavský, už mi volali nějací známí, kteří žijí dlouhodobě poměrně daleko, že se o tom hovoří i na těch zastupitelstvích a že tam je vůle tedy vypomoci, ale to je potom pro vás to – já jenom to říkám.

A pak mám ještě jednu věc. Prosím, odpusťme si to, kdo co má na hlavě. Mohli bychom se divit. Chápu, že pan předseda zemědělského výboru má blízko k těmto termínům, ale kdybychom se toho mohli vyvarovat ze všech stran, byla bych ráda. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji a nyní vystoupí paní předsedkyně Alena Schillerová, poté se připraví pan poslanec Jaroslav Bžoch. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Využívám toho, že je tady pan ministr zahraničních věcí Lipavský, a chtěla bych ho poprosit, zda by mohl vyložit – já už jsem tady o tom mluvila první den, kdy jsme začali tento poslanecký návrh rozebírat, ale vy jste tu zrovna nebyl – v § 58 tohoto návrhu se doplňuje odst. 3, který zní, cituji: „Ministerstvo zahraničních věcí stanoví vyhláškou územní obvody popřípadě části územích obvodů zastupitelských úřadů, v nichž mohou voliči využít korespondenční hlasování. Vychází přitom z dostupnosti a podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území.“

Já si nebudu hrát na chytrou, ale sedm let jsem působila v Legislativní radě vlády, v komisi pro finanční právo, a myslím si, že by nám hodili tedy na hlavu takovéto zmocňovací ustanovení: „vychází přitom z dostupnosti a podmínek...“ – nebo my bychom ho hodili na hlavu předkladatelům. Tak, obráceně – „... z dostupnosti podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území“. Já bych se pana ministra chtěla zeptat, jestli by byl tak laskav a vysvětlil toto zmocňovací ustanovení, řekl, zda už je nějaký návrh té vyhlášky, jak to vypadá, zda k tomu je analýza, koho se toho bude týkat, kterých zemí. Myslím si, že si to opravdu zaslouží vysvětlení, a děkuji za odpověď předem.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času, a nyní tedy pan poslanec Bžoch, poté paní poslankyně Ožanová. Prosím.

Poslanec Jaroslav Bžoch: Děkuji za slovo, paní předsedající. My se tady vlastně často zmítáme v těch argumentech, že někdo tu má nějaká dlouhá léta korespondenční volbu, někdo ji nemá, jak dlouho funguje, proč ji má, nemá. Je to stejné jako s eurem. Někdo euro má, někdo ho nemá. A pak se tady dohadujeme často o tom, kdo mění názor, kdy mění názor. Ale ono to záleží také na tom, že ten svět se mění kolem nás. A proč o tom mluvím. Když se podíváme na ten svět, který je dnes, tak my všichni asi vnímáme geopolitickou situaci, která je. Vnímáme také bezpečnostní situaci, která je, a to je s tím všechno spojené. Svět se kolem nás mění a to, že někdo má euro dvacet let nebo má korespondenční volbu dvacet let, neznamená, že ji bude mít i dalších pět let, a právě kvůli tomu, že ten svět se mění.

A proč o tom mluvím? Když se podíváte například na stránky organizace Freedom House a podíváte se na to, kolik zemí kolem nás je demokratických, kolik je takových semidemokracií a kolik je autoritářských, s hrůzou zjistíte, že většina států je vlastně autoritářských a nesvobodných. A my v těchto státech, protože jich je většina v tom světě, budeme vlastně dávat to právo a budeme důvěřovat jejich systému pošty, že se nebudou vměšovat do voleb, v době, kdy dnes a denně řešíme jakékoliv volby všude po světě i v Evropské unii, kde dochází k možnému vměšování do voleb. A my těmto státům budeme

důvěřovat, že se do těch voleb nebudou vměšovat, když budeme využívat jejich poštovní služby.

Zároveň, jak tady říkal Radek Vondráček, máme možnost zřídit ty ad hoc volební místnosti. Chápu pana ministra, jak říkal, že s tím můžou být problémy, to samozřejmě s tím souhlasím, to můžou být, ale zatím to nikdo nezkusil, a já si myslím, že v těch zemích, kde to stojí za to, tak bychom to udělat měli, protože pokud opravdu chceme korespondenční volbu a sázíme na to, že ty nedemokratické země – vměšování do voleb, geopolitická situace – to nebudou ovlivňovat, tak si myslím, že jsme na omylu. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Zuzana Ožanová, poté se do faktických přihlásil pan ministr Lipavský, poté pan poslanec Benešík, Sadovský, Nacher, Kettner, Mašek, Cogan, paní poslankyně Peštová a pan poslanec Rais. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní místopředsedkyně, já jenom k poslanci Kučerovi, vaším prostřednictvím. Asi jsme se nepochopili. Já jsem docela reagovala i na to, že je tady ten další zákon, který nám rozšíří počty voličů v zahraničí až do čtvrté generace, kteří nemají ani vztah k České republice. Právě proto, že se zavádí korespondenční volba, je třeba se tady těmito detaily zabývat, protože v současnosti k těm volbám dojdou ti, kteří skutečně chtějí volit, překonají určité nepohodlí i v zahraničí a chtějí vyjádřit svůj hlas. Ano, mají tu možnost a udělají tak. Ale nyní dáváme možnost ve své podstatě, nebo chcete, dalším zákonem, aby to náhodou nebylo v jednom zákonu, dát možnost i lidem, kteří nemají vztah k České republice. Uváděla jsem to také v kontextu s tím, že v Německu mají vlastně nějakým způsobem deklarovaný vztah ke své zemi, aby mohli volit. Takže je dobré nevytrhávat věci z kontextu.

Já se ještě navrátím k jedné věci a to bude k tomu krásnému čestnému prohlášení. Ona o tom mluvila kolegyně Peštová, vaším prostřednictvím, paní předsedající. Víte, já přemýšlím, na co všechno bude stačit čestné prohlášení. Vy začínáte tady, ale proč by nemohl občan říct: Tak dobře, propadla mi občanka, tak já čestně prohlásím, že jsem to já a že tedy občanka je moje. Proč by to nemohl? Proč vy tady uvažujete o tom, že vůbec čestné prohlášení bude nahrazovat nějaké další doklady? Je pravdou, že takto uvažuje zatím pouze, vaším prostřednictvím, paní předsedající, předsedkyně Sněmovny, ale mě jímá hrůza! Co všechno jako bývalý správní orgán místo dokazování – vždyť potom zrušme správní orgány, soudy, bude stačit čestné prohlášení. Nač vše bude stačit čestné prohlášení?

A ještě k jedné věci (Předsedající: Je čas!), ale budu se muset přihlásit opětovně. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní vystoupí tedy pan ministr Lipavský ve faktické, poté pan poslanec Benešík. Prosím.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Děkuji za slovo. Padly tady takové tři okruhy dotazů. Já to vezmu – nejdříve paní předsedkyně se ptala na to, jakým způsobem bude vytvořeno to zmocňovací usnesení. Bude se týkat všech zemí na světě kromě České republiky. My logicky použijeme mapu, takže například zastupitelský úřad ve Vídni – region Rakousko. Složitější případy, například zastupitelský úřad Pretorie bude mít pravděpodobně odpovědnost i třeba za Madagaskar, jak to v tuhle chvíli máme. Jsou i složitější případy, například v Americe, kde máme několik úřadů: ambasáda ve Washingtonu, generální konzulát v New Yorku nebo generální konzulát v Los Angeles. Logicky tedy, jak je to nejblíž, použijeme zdravý rozum. Zdravý selský rozum, myslím si, že to je zavedená praxe.

Kdybych se ještě vrátil zpátky k těm konzulárním jednatelstvím, samozřejmě Česká republika je pravidelně zřizuje, v letní sezoně typicky Split, Rijeka, Burgas – tam, kam jezdí hodně českých občanů, dějí se tam konzulární případy. Je to vždy s plným souhlasem přijímajícího státu. Oni jsou rádi, že tam Česko vyšle diplomata nebo i třeba policistu, který nějakým způsobem asistuje u těch různých konzulárních případů, které se dějí – jsou to okradení občané, kapesní krádeže, bohužel dějí se i různé úrazy nebo autonehody. Nicméně abychom zvolili ten takzvaný, já bych to nazval bulharským modelem, protože Bulharsko dělá volby tímto způsobem, vidíme, že to je drahé, že to je opravdu komplikované a ten přijímající stát například musí, nebo dost často vlastně má i zájem poskytnout třeba ochranu, a v ten moment se to prostě celé komplikuje a opravdu by to nefungovalo. Já se přihlásím s další faktickou poznámkou. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Následovat bude s faktickou poznámkou příspěvek pana poslance Sadovského, potom pan poslanec Patrik Nacher, Zdeněk Kettner a Jiří Mašek.

Poslanec Petr Sadovský: Děkuji, paní předsedající. Kolegyně, kolegové, slyšeli jsme spoustu argumentů. Já jsem dostal dopis přímo od Američanky, která žije v Americe, a doslova mně tady napsala, jak to probíhá a jak oni to cítí. Budu citovat: „Žiji v USA, v Kalifornii, dvacet let. Jsem občan České republiky a zároveň rezident Spojených států. Voleb se zúčastňuji jak pro americký government, tak pro všechny druhy voleb v české politice.“ Omlouvám se když za nějaký ten..., protože to je bez diakritiky a už nepíše úplně dobře česky. „Vždy k tomu využívám konzulátu v USA v Los Angeles. Konzulát v Los Angeles a všechny ostatní konzuláty ve Spojených státech navštěvujeme my, Češi žijící v USA, za účelem ověřování podpisů a různých dokumentů. Pokud jsem chtěla volit pro Českou republiku, požádala jsem on-line český konzulát o voličský průkaz, který mi byl vystaven během několika dnů a doručen na moji americkou adresu. Tímto se prokazujete při přístupu do volebních místností českého konzulátu. Pro nikoho z nás nikdy není problém se dostavit a vyřídit jakoukoli záležitost na českém konzulátě. Za sebe se mohu vyjádřit k tomu, že korespondenční volba pro české občany v zahraničí je nesmysl a má mnoho překážek. Mnoho lidí nezveřejňuje svoje adresy v USA, a to nejen lidí, kteří zde žijí nelegálně, ale i ti, kteří zde žijí legálně, a druhou věcí je to, že ze stovek přátel je možná 10 % lidí, kteří mají vůbec zájem jít k volbám pro Českou republiku. Jednak tito lidé ztrácejí zájem o českou politiku, hodně cestují, takže doručení volebních lístků je nemožné, stěhují se, což je v USA naprosto běžné, že se během roku několikrát přestěhujete, buď za prací, za školou nebo za poznáním.“

Vyčerpal jsem čas, přihlásím se ještě a budu pokračovat.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času, pane poslanče. Přeju vám hezké odpoledne, kolegyně, kolegové. Vystřídali jsme se v řízení schůze.

Budeme pokračovat ve faktických poznámkách. Jako další vystoupí pan kolega Nacher. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Já bych na začátku chtěl poděkovat panu ministrovi zahraničí, že jako jediný odpovídá.

Teď mám pro vás stěžejní otázku a jednu omluvu za sebe. Teď ta stěžejní otázka. Prosím, kolegové z koalice, chcete usnadnit lidem v zahraničí volit, anebo chcete korespondenční volbu? To je totiž ta základní otázka. Ve vašem podání to totiž není totéž. Takže znovu, odezírejte mi ze rtů. Chcete usnadnit lidem v zahraničí volit, anebo chcete

změnit systém voleb automaticky na korespondenční volbu? Není to totéž. Budu rád, když mi odpovíte.

A teď jedna omluva. Já jsem včera tady ve svém hodinovém projevu řekl, kde jsem tady citoval, že Debatní deník, což je člověk, který se jmenuje Timofej Kožuchov, který tady říkal, že by staří lidé – že by se měla otevřít debata, že by staří lidé neměli volit, že má ten svůj projekt placený z Ministerstva školství. On mi napsal, že nemá, tudíž já se omlouvám, ale já vám tady teď ukážu, jak může vzniknout ta mystifikace, a tito lidé potom opravdu pak chodí do těch škol. On totiž napsal v listopadu: „Do škol po celé České republice se chystá nový pořad Vladařina, který bude učit studenty základy politologie. Je mi ctí, že jsem byl vybrán jako moderátor. Celé video najdete na stránkách jetobased.cz.“ Načež se spustila debata, lidé si stěžovali právě na Ministerstvo školství. On z toho projektu ustoupil a řekl, ať už nepíšou. Já měl z toho dojem, že se na tom podílí Ministerstvo školství, tak jsem se spletl, protože teď mi teprve napsal po třech měsících, že ten projekt sám posílá svá videa vedení škol a každá dobrovolně se rozhoduje, zda bude žáky učit podle osnov tohoto projektu. Vidíte, jak člověk může být mystifikován jedním chlubením se, že to bude ve všech školách.

Děkuji a tímto se omlouvám.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuju. Jako další vystoupí pan poslanec Kettner s faktickou poznámkou. Připraví se pan poslanec Mašek. Prosím.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Já bych se, prostřednictvím pana předsedajícího, obrátil na kolegu Kučeru, svého předřečníka, který tady mluvil o tom, že prostě občané mají ústavní právo volit a že jde jenom pouze o zjednodušení. To ústavní právo jim nikdo upírat nebude, jenže vy to chcete zjednodušit tak, že ve druhém čtení najednou bude stačit jenom prohlášení. Rád bych upozornil, že demokracie je velice křehká a stojí na nějakých základech – (moc) zákonodárná, výkonná a soudní. A ta stávající legislativa je velice propracovaná, to znamená, jsou tam kontrolní mechanismy a jsou tam i nějaké tresty, zločin a trest. Vy ve své podstatě tohleto úplně odbouráte. Vy si řeknete: Stačí jenom prohlášení. Už tam nebude, kdo to bude kontrolovat, aby se to dalo kontrolovat, jestli je všechno v pořádku, případně jaké budou tresty. To znamená, když já mám jakýkoliv zákon, tohle jsou přece základní věci, které tam být musí, a vy na to absolutně, úplně rezignujete. Já to přirovnám k tomu, že uděláme jaksi zákon, že od zítřka všichni budou skákat na jedné noze, tečka, a tím skončíme. Kdo to bude kontrolovat? Policista, nebo paní domovnice? Dostane pětadvacet na holou, nebo dostane pět tisíc, nebo ho zbavíme občanství? Tohleto tady absolutně vůbec není. A já prostě s hrůzou koukám, jak se tady za pochodu dělá absolutně účelový paskvil, který prostě s legislativou, tou správnou, tou co nejlepší legislativou, nemá absolutně vůbec nic společného. To je prostě čistě jenom účel.

A mám toho ještě více na srdci. Vidím, že čas mi vyprchává, to bych opravdu nestačil, takže já se přihlásím ještě s jednou faktickou. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí pan poslanec Mašek a připraví se pan poslanec Cogan. Pan poslanec Mašek tady pravděpodobně není, čili jeho faktická propadá. Pan poslanec Cogan. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Josef Cogan: Tak já jenom pro ty, co nevidí, co se tady děje, tak tady taková klasická ukázka, jak obstruovat řízení, to znamená, že kolegové nás tady vyzývají, abychom odpovídali na otázky, ale zároveň tím, že už hodinu tady dávají faktické připomínky na projev jejich kolegy, blokují těm, kteří by chtěli odpovědět.

Já tady třeba mám dva z navrhovatelů, je tady Lucka Potůčková, která je přihlášená s přednostním právem, je tady ministr, další navrhovatel, který je přihlášen s přednostním právem – oni nemohou odpovědět, protože samozřejmě ty otázky tak, jak kladete, to se nedá odpovědět jen tak do dvou minut, a já musím říct zcela jednoznačně: volební právo je v základu moje právo, moje právo jako základní občanské právo, a stát mi má zaručit to právo a má mi ho zaručit, abych ho měl co nejvíc jako občan, kterýkoliv občan, který jsem jako občan Česka, tak mně má stát zaručit, abych mohl volit dostatečně komfortně, abych ho mohl uplatnit, abych ten výkon mohl učinit.

A teď přejdu k tomu a odpovím vám na dvě otázky, které jste tady řekli, v omezeném času. Jedna věc fakt pokrytecká, úplně, jak tady rozporujete několikrát to, že se budou ty hlasy dávat do dvou krajů, že se budou dávat do dvou krajů, které se losovaly. Teď ta situace je daleko horší. Na téhle úpravě jsme se shodli všichni, všechny strany, v rámci zákona o správě voleb, jednoznačně jsme si to tam odsouhlasili, že to je obrovský posun kupředu, že to volební právo, to mu pomůže. Samozřejmě, ten problém v těch krajích je, jednoznačně, v tom smyslu, v tom stávajícím přepočtu, kdy se losuje, který kraj to bude. Teď jsme pozici výrazně zlepšili i s vaším souhlasem, společně jsme to projednali, a teď to tady rozporujete. Tak aspoň tedy teď, kolegové, kteří jste byli na tom jednání, tak to vysvětlete těm kolegům ostatním, že to řešení, které je navržené, je v té zprávě o správě voleb a že je komfortní do budoucna víc než teď.

A ještě bych vám řekl jednu, ale už to tady nestíhám, třeba týkající se toho doručování, vyhlášky, těch pošt. To byl stejný návrh ve vašem zákoně (Předsedající: Čas!), který měl – to je právě to, co děláte.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. S další faktickou poznámkou vystoupí paní poslankyně Peštová, připraví se pan poslanec Rais. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Pane poslanče Cogane prostřednictvím pana předsedajícího, teď jste mi krásně nahrál. To už je ta poslední část, kterou jsem chtěla říct. To jsou ti občané, kteří jsou v zahraničí, mají ten vztah a volí v České republice, mají ten vztah a volí v České republice, tak říkám jedno: jestliže prokážu, že mám daný vztah k dané obci či kraji, tak by ten hlas se měl započítat tam. Proč já jako občan, který má to právo, jak říkáte vy, volit, proč můžu volit jenom v daném kraji, proč nemůžu volit v jiném kraji, proč oni můžou volit ve své podstatě tam, kam vy třísknete ten daný hlas? Proč neprokážou, do jakého kraje to vlastně půjde, protože k tomu mají ten vztah? To je to, kdybyste tady seděl, pane poslanče, prostřednictvím pana předsedajícího, a nekřičte na mě, zmáčkněte si ten čudlíček, klidně můžete odpovídat. Kdybyste tady seděl, tak byste slyšel, co pan Vondráček tady krásně z toho semináře řekl. V ostatních zemích, neříkám ve všech, ale v některých zemích musí prokázat, že k té dané oblasti, respektive k danému městu či kraji, mají nějaký vztah. To je to, co říkám.

Pokud někdo chce z toho zahraničí volit a má na to právo, protože prokáže, že je občanem České republiky, potom samozřejmě to je to, co jsem tady vysvětlovala, s čím já mám problém, ale nikomu upírat jeho právo nechci. Ale v každém případě zřejmě to kdysi dávno asi bylo špatně nastaveno, protože by ten občan, když volí v Americe, tak si volí svůj život, svůj – vlastně tam, kam ta země půjde, on si tam odvolí to svoje. A proč mně má říkat, kam půjde tato republika, když on si zvolil v té Americe ten svůj krásný americký sen, jo? A já mám žít co? To, že on si tady odvolí a řekne, (Předsedající: Čas vypršel.) že to budete třeba vy?

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji pěkně. A pan poslanec Karel Rais, také zmáčknu čudlíček, takže bude mít faktickou poznámku dvě minuty. (Smích v sále.)

Poslanec Karel Rais: Přeji dobrý den. To ještě umím, no. Já jsem docela rád, že jsou tady páni ministři, protože bych chtěl víceméně reagovat směrem k oběma dvěma oblastem. Jednak bych spíš podporoval názor, který tady padl od kolegy Vondráčka, Bžocha, Sadovského, a to je vlastně to zahuštění volebních míst v Americe, a zejména v Kanadě, kde je to přece ještě výrazně řidší, protože jenom v Americe je asi 160 českých spolků, z nichž některé samozřejmě patří celé – Český dům v Chicagu třeba a podobně – takže tam asi by nebyl problém s pronájmem. Určitý problém, pochopitelně nějaké vyšší náklady, by to přineslo. Furt si myslím, že je to lepší, aby ty volební místnosti šly za českými voliči, než abychom skrz to měnili zákon, který v podstatě funguje.

Co se týká pana ministra Rakušana, tam bych – on minule, to už je myslím dva dni, v podstatě argumentoval tím, že by to byl lepší servis pro Erasmus studenty. Tak já jsem si vytáhl čísla ohledně Erasmus studentů. Od roku 2014 do roku 2021, čili za sedm let, bylo 125 000 výjezdů do deseti zemí, a jedná se tedy asi o 17 000 výjezdů ročně, což je plus minus 1 700 za měsíc. Ne všechny ty cesty kolidovaly samozřejmě s termínem vyhlášení voleb, čili jedná se maximálně... (Předsedající: Čas, pane poslanče.) Aha, takže ještě příště (Předsedající: Děkuju.), já bych to docela rád dokončil, tu myšlenku. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Díky a nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan poslanec Berki, připraví se paní poslankyně Ožanová. Tak prosím.

Poslanec Jan Berki: Pane místopředsedo, já bych si, vaším prostřednictvím, dovolil vyzvat organizační výbor, aby v mezidobí našich zasedání se trošku více podíval a zkusil se domluvit, co znamená § 60 našeho jednacího řádu, kdy se mluví o faktické poznámce. Jenom pro připomenutí – poslanec se může přihlásit k faktické poznámce, kterou reaguje na průběh rozpravy. Za faktickou poznámku se považuje i procedurální návrh týkající se způsobu projednávání některého bodu pořadu. Nelze v ní však uplatňovat věcná stanoviska k projednávané otázce. Poprosil bych, aby organizační výbor se tomu trošku věnoval, protože já mám pocit, že nám jako faktické poznámky prochází ledasco, co by normálně měl být klasický příspěvek, a díky faktickým poznámkám se pak na ty klasické příspěvky v podstatě nedostává.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Já mám podobný názor, ale je potřeba, aby k tomu přistupovalo celé vedení Sněmovny jednotně. Není možné měnit nějakým způsobem zaběhlou praxi, ale to je na jinou debatu. Ve faktických poznámkách bude pokračovat paní poslankyně Ožanová, připraví se pan ministr Lipavský. Tak, prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážený pane předsedající, já jenom musím zareagovat na předřečníka, kolegu Berkiho, vaším prostřednictvím. Tak přesně tohle nebyla faktická poznámka (Velký smích a potlesk z lavic zleva.), takže já se vrátím k tomu, kdy vždy reaguji na někoho, kdo promluvil předtím. Prosím vás, to už je velmi zajímavé, to, co se tady děje, ale tady jsme byli proškoleni v demokracii o tom, jak dlouho mluvíme. Říkal to kolega Cogan, vaším prostřednictvím, takže já proškolím o tom, jak hodně mluvíme. Dovolte mi, já mám možnost jako řadový poslanec, a ne jako vyvolený, aspoň v té faktické poznámce se nějak vyjádřit. Tady dvě volební strany mají pět předsedů klubů, pět předsedů politických stran, ti mají přednostních práv plno, ale kdy se mám potom vyjádřit já? Nemůžu se vůbec dostat ke slovu. Je to reakce, vážený pane Berki, který na mě pokřikujete, vaším prostřednictvím, pane předsedající, je to reakce na to, co říkal předseda klubu STAN, kolega Cogan, vaším prostřednictvím, pane předsedající. Reaguji pouze na jeho slova. Takže zvažte

a zkuste se chovat aspoň tolik slušně, abyste na mě nepokřikoval, prostřednictvím pana předsedajícího.

Víte co? Zkuste se někdy zamyslet nad tím, co říkáte. My, kteří skutečně reagujeme pouze na to, co bylo v rozpravě, ano, reagujeme déle na kolegu Vondráčka, vaším prostřednictvím, pane předsedající, protože tam byl fakt dobrý obsah. Kdybyste poslouchali to, co říkal, je totiž na co reagovat. U vás je to bohužel někdy horší, ale my máme na co reagovat. Děkuji. (Potlesk zleva, nesouhlasné bouchání zprava.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Kohoutek Tomáš vystoupí – pardon, pan ministr Lipavský byl v pořadí za paní poslankyní Ožanovou, a připraví se pan poslanec Kohoutek. Pane ministře, prosím, vaše dvě minuty k faktické poznámce.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Vážené dámy, vážení pánové, nemám hlasovací kartu, tedy nemohu ani zmáčknout čudlíček, ale přihlašuji se prostřednictvím řídícího schůze.

Já jsem ještě chtěl reagovat na vystoupení paní poslankyně Bereniky Peštové, která vlastně položila určité rovnítko, teoretické rovnítko, mezi platbu sociálního a zdravotního pojištění a volební právo. Kdybychom k tomuto skutečně chtěli přistoupit a kdybychom – kdyby se to mělo stát, tak bych chtěl jenom poukázat na to, že vlastně celá řada cizinců nebo vlastně všichni cizinci žijící v Česku mají také tyto povinnosti, a to by skutečně proměnilo naši volební mapu. Takže s takovými návrhy prosím velmi opatrně. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času a nyní už přichází řada na pana poslance Kohoutka. Připraví se pan poslanec Kobza. Prosím.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Děkuji, vážený pane předsedající. Kolegyně, kolegové, já bych chtěl samozřejmě reagovat jednak na slova mého kolegy pana Radka Vondráčka, jednak i na slova kolegyně paní Schillerové, i na slova pana ministra.

Víceméně chtěl bych se vrátit k § 58 odst. 3, kde se – respektive na § 58 zákona, kde se nově má doplnit odst. 3, který zní – a prosím, poslouchejte se mnou, protože chtěl bych jak odpověď od pana ministra zahraničí, tak samozřejmě i od pana ministra vnitra – kde je jednoznačně řečeno, že '„Ministerstvo zahraničních věcí stanoví vyhláškou územní obvody, popřípadě části územních obvodů zastupitelských úřadů, v nichž mohou voliči využít korespondenčních hlasů“; za středníkem: „vychází přitom z dostupnosti a podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území“. Já tedy říkám, že samozřejmě s tím návrhem zákona jako takovým nesouhlasím, protože podle mě otevíráme Pandořinu skříňku. K tomu bych se chtěl vyjádřit samozřejmě až v rámci svého souvislého projevu, ale jsem 42. v pořadí, takže aspoň touto cestou.

Nicméně § 3, který se nově vkládá, respektive odst. 3 do § 58, znamená, že pokud tento zákon v tomto znění projde, prochází de facto blanketní zákon, čistý zákon bez jakýchkoliv obvodů, kde, dokud ministerstvo nestanoví vyhlášku, znamená, že žádná korespondenční volba, dámy a pánové, nebude – ta korespondenční volba bude záležet na libovůli Ministerstva zahraničí. To znamená, v tomto případě třeba na libovůli Pirátské strany, která se rozhodne, že dovolí korespondenčně hlasovat například jenom občanům Spojených států, protože z nějakých průzkumů bude vědět, že tam jsou zrovna fanoušci Pirátské strany, a když třeba se dotyčnému ministerstvu nebude líbit to, jaké hlasy by přišli ze Slovenska nebo třeba z Turecka, tak si to ministerstvo prostě taxativně... – respektive nenapíše tu konkrétní zemi (Předsedající: Čas, pane poslanče) do toho seznamu a bude to jenom pro vyvolené země, což je absolutní zvěrstvo. Děkuju. (Potlesk zleva.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan poslanec Kobza, připraví se pan poslanec Sadovský, prosím.

Poslanec Jiří Kobza: Děkuji, pane předsedající. Já bych si dovolil ještě vznést dotaz na pana doktora Vondráčka. V České republice máme zhruba 40 % nevoličů. Jsou to lidé, kteří tady žijí a na jejichž život přímo dopadá výsledek voleb. Takže teď je samozřejmě otázka: z těch statisíců Čechů z pátého kolene, kteří žijí v zahraničí, jaké procento u nich bude těchto nevoličů? To je jedna věc.

Druhá věc, která mě trochu ruší, je ta, že mezi těmito nevoliči vznikne bonanza identit, u které nebude možné kontrolovat, kdo vlastně ten lístek dal do obálky. Pak samozřejmě se otevírá obrovská možnost na volební manipulace. Takže jsem se chtěl zeptat, jestli pan kolega Vondráček nemá představu o tom, jakým způsobem toto bude ošetřeno, zabezpečeno, aby tady k tomu nedošlo. Protože jestli se bavíme o tom – my jsme to počítali, já potom o tom budu mluvit ve svém příspěvku – že se jedná přes milion osob, tak v tom případě tam těch nevoličů může být půl milionu, může tam být 600 000 nevoličů. Jejich jména ale těžko budeme kontrolovat, protože potom může dojít k tomu, že budou hlasovat i veteráni z občanské války. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Sadovský, připraví se pan vicepremiér Rakušan.

Poslanec Petr Sadovský: Děkuji, pane předsedající. Budu navazovat na předcházející debatu o dopisu voličky z USA:

„Tito lidé se nestarají o politiku, nikde nemají svoje bydliště a mají jiné životní priority, takže zavádět korespondenční volby je z mé zkušenosti zbytečně nesmyslné.

Osobní vyjádření ke korespondenční volbě v USA, když jsem byla v době covidu volit amerického prezidenta, je velmi negativní. Poté, co jsem opustila volební místnost, řádně odvolila, mně ještě ten samý den byla doručena obálka s novými hlasovacími lístky a výzva ke korespondenčnímu hlasování, takže jsem mohla vlastně volit dvakrát, kdybych chtěla. Nestalo se to jen mně.

Také jsem byla svědkem toho, kdy v sousedním státě se až po volbách našla volební bedna s volebními lístky, která byla umístěna u pošty, kterou někdo v noci přemístil. Jakékoliv takové způsoby, kdy dáváte dopis s volebními lístky, nezaručují, že lístky budou doručeny, že se neztratí a podobně. Proto také došlo k mnoha podvodům. Byla to jen jediná alternativní volba z důvodu covidu a nikdy více se nebude opakovat zde u nás v USA.

Česká republika má 10 milionů obyvatel. Podle posledního věstníku u nás na konzulátu v USA žije asi 500 000 českých občanů. Při posledních volbách se zúčastnila desetina. Lidé opravdu nemají zájem a ten, kdo má zájem, těch pár kilometrů dojede. Zabralo by to velice mnoho práce pracovníkům konzulátu, musela by být zřízena další pracovní místa, náklady na tisk a rozesílání dopisů by byly vysoké. Hlavně pracovníci konzulátu nemají žádné adresy na doručení, jak jsem psala výše. Občané ČR nemají zájem, aby někde uveřejňovali svoje bydliště. Považuji celý tento systém, který je navržen současnou českou vládou, za nesmyslný.“ (Předsedající: Čas vypršel.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan ministr Rakušan.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji vám za slovo, vážený pane místopředsedo. Vážené kolegyně, kolegové, vůbec tady nebudu nijak kriticky zpochybňovat průběh debaty. Je to legitimní právo kohokoliv diskutovat, ať už v obecné rozpravě, nebo faktickými připomínkami. Je i právo řečníka – klobouk dolů před výdrží – strávit dvanáct hodin u řečnického pultíku. Je to prostě právo, je to parlamentní diskuse a já to nezpochybňuji. Nicméně mě prosím nenuťte, abych v téhle chvíli já nějakým způsobem reagoval ve faktických poznámkách. Na pana předsedu Vondráčka tady mám – spočítejme si to – jedna, dva, tři, čtyři, pět a půl stran A4 textu z dnešního jednání. Tady mám rukou psány poznámky na dvě stránky ze včerejšího jednání, jmenovitě podle jednotlivých poslankyň a poslanců tady mám čtyři stránky poznámek. To je opravdu něco, co se do faktické připomínky nevejde. Já to nebudu kouskovat, chci se celistvě vyjádřit. Myslím si, že to je také mé osobní právo a mé osobní rozhodnutí, takže na výzvy, ať reaguji ve dvouminutových intervalech ve faktických poznámkách, prostě reflektovat nebudu. Budu trpělivý, budu čekat, až na mě dojde řada. Jenom prosím neargumentujte tím, že nejsem připraven diskutovat.

Včera jsem tady strávil tři zajímavé hodiny při projevu kolegy Okamury, poslechl jsem si něco z Masaryka. Znovu říkám, je to zcela legitimní, nicméně jsem čekal, zda ho náhodou nějaká potřeba přece jenom nepřiměje k tomu udělat nějakou pauzičku, abych se do ní vměstnal. Nestalo se tak, vydržel to celou dobu. Budu teď respektovat to, že vy se budete dále hlásit, budu poslouchat, psát si poznámky, ale dejte mi možnost potom celistvě vystoupit v takové délce, jako to třeba předvedl váš pan kolega Vondráček. Myslím, že je to zcela legitimní přístup.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí pan poslanec Vondráček, připraví se paní poslankyně Adámková. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo, ale on mi utekl pan ministr zahraničních věcí. Chtěl jsem reagovat na jeho první faktickou poznámku, kde říkal, jak jsou ty ambasády perfektně připravené, jak se na to těší. Já mám úplně jinou zpětnou vazbu. Doporučil bych mu, aby se opravdu zajímal o život svých podřízených na ambasádách, kde prostě ví, že už tu stávající administrativu tak tak stíhají, a teď se jim hodí na krk kompletně ty volební lístky, obálky a všechno ostatní. Pak se to všechno vezme, ty dokumenty, a pošle na Prahu 1. Proč se pan Lipavský a Ministerstvo zahraničí trošku víc nebilo za svoje ministerstvo? Je normální, že v Rakousku a Německu se posílají ty hlasovací lístky domů, tak proč se to rovnou neposílá na Prahu 1? To jenom jedna faktická poznámka.

K panu kolegovi Kobzovi. Strašně děkuji za tu důvěru, ale já ty odpovědi nemám, prostě nemám. Děkuji panu ministrovi Rakušanovi, že tady je, že vystupuje, že chce diskutovat, že si dělá poznámky, má pět a půl stránek. Já vám ze srdce přeji, ať vás nezaříznou, pane ministře, ať na vás vyjde řada, protože když bylo lex Babiš, tak jsem měl dvanáct stránek poznámek a nepřišel jsem na řadu. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí paní poslankyně Adámková s další faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Kettner.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já bych jenom chtěla kratičce reagovat, ještě doplnit k panu ministru Lipavskému, který tu není, ale chci, aby to zaznělo, abychom o tom mohli dále hovořit. Dávám k uvážení a teď jsem s některými lidmi hovořila – jsou různé krajanské spolky ve Spojených státech, které by se velmi rády aktivně zapojily eventuálně do nějaké organizace voleb tam, a jsou ochotny poskytnout i svá místa. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan poslanec Kettner, připraví se paní poslankyně Peštová.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Prostřednictvím pana předsedajícího bych chtěl reagovat na kolegu Berkiho. Je to faktická, je to reakce na jeho vystoupení, skutečně nemám přednostní právo, to znamená, nemůžu reagovat okamžitě, co tady zazní. Když jsem poslouchal všechny kolegy s faktickými, jsou to všechno reakce na něco, co tady v rámci toho, co probíráme, padlo. Mám tady taky poznámky ještě na něco, co se řeklo včera. Neměl jsem šanci nějak reagovat, bylo to pozdě a tak dále. Nezaznamenal jsem, že by tady někdo citoval bibli nebo svoje zážitky z dětství. Vždycky to je nějaká reakce na něco, co tady někdo řekl – ministr, předkladatel a tak dále, co řekl nějaký kolega, něco mě zaujalo a tak dál. To jsou prostě faktické poznámky, nemůžu si pomoct.

Mám ještě další poznámku. Pětikoalice se velice ráda ohání určitými průzkumy, které jsou pro ně výhodné. Poslední na Novinkách.cz byl, že nadpoloviční většina českých občanů chce tu korespondenční volbu. Ale to virtuální prostředí je trošičku nepříjemné v tom – byl to průzkum učiněný mezi 500 respondenty. To není nijak moc, tedy možná něco přes 500. Pod tím byla anketa, ve které, když jsem si včera večer kontroloval, tam bylo přes 6 000 lidí, kteří reagovali. Najednou 71 % bylo proti. Takže tady je nějaký velký nepoměr.

Proč se tedy bránit referendu? Vždyť je to natolik závažné téma, že tady se to referendum přímo nabízí. Udělejme referendum klidně i pro občany v zahraničí, kteří se k tomu hlásí. To referendum nemusí být za jeden víkend, můžeme to nechat třeba půl roku, aby oni měli čas, když sem jedou na dovolenou, abychom si je prověřili, aby se mohli zúčastnit. Jenže tady je asi problém, to bychom asi nestihli do příštích parlamentních voleb, že? Tady asi vítr fouká. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Další vystoupí paní poslankyně Peštová a připraví se pan poslanec Koten.

Než paní kolegyně dorazí, načtu jednu omluvu. Pan poslanec Kaňkovský Vít se omlouvá od 14 hodin z pracovních důvodů.

Paní poslankyně, prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem chtěla reagovat na pana ministra Lipavského. Bohužel vidím, že se tady střídáte jak do houslí, takže mi zase mezitím utekl. Já jsem chtěla říct, že on mě vůbec nepochopil. On mě vůbec nepochopil! Já jsem tady neříkala nic, co by bylo – já nevím, on říkal, že někomu chci brát právo, nechci, aby volil. To přece není pravda. Celou dobu říkám, že nikomu žádné právo neberu.

Já jsem tady řekla hned na začátku faktickou poznámkou, která reagovala na mého předřečníka pana Vondráčka, prostřednictvím pana předsedajícího, že každý z nás můžeme volit v daném okresu nebo městě, musíme to doložit trvalým bydlištěm, nebo v kraji, musíme to doložit, že v tom kraji žijeme. Já také nemůžu z Ústeckého kraje volit v Moravskoslezském, protože se mi tam chce volit a mám tam někoho, koho bych chtěla ráda volit. Taky nemůžu, ne? To jsem řekla. Řekla jsem to, že nemůžou být přísnější podmínky pro naše občany než pro občany v zahraničí. Já když půjdu k volbám a budu mít dva dny propadlou občanku, tak mě nenechají volit, a naši občané v zahraničí si budou prostě chodit na nějaké čestné prohlášení? Co to jako je? Tak mě vyhodí od komise, byť o mně vědí, že jsem v seznamu, mám tam trvalé bydliště, všechno o mně vědí, to tady bylo řečeno. Přesto propadlá občanka mě vyloučí od toho, abych mohla volit. A v zahraničí přijdou a doloží tam čestné prohlášení, že tam někde asi bydlí možná? To tady bylo řečeno.

A pak to další, co jsem tady řekla. Ano, všichni, co zde žijeme, se podílíme na chodu tohoto státu a svojí volbou si vlastně volíme tu cestu. Proto chodíme k volbám, proto to dáváme buď tomu, nebo onomu, já nebudu říkat, jaké straně, jo? Ale oni si volí (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) v Americe třeba toho Trumpa (Předsedající: Čas.), jak tady bylo řečeno (Předsedající: Děkuju, děkuju, čas, prosím.), a pak jdou volit našeho prezidenta.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Koten. Prosím, abychom dodržovali ty dvě minuty – vzhledem k tomu, že se hlásíte opakovaně, tak o to více. Prosím.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo, pane předsedající. Dámy a pánové, já bych tady rád zareagoval na svého ctěného předřečníka pana Cogana, vaším prostřednictvím, protože tady se pořád říká, že ti občané v zahraničí mají ústavou zaručená práva. Ano, samozřejmě že máme ústavou zaručené právo volit. Ovšem tento návrh právě tu propagovanou ústavu naši, jak se má dodržovat, tak ho flagrantně porušuje, protože porušuje právě ta pravidla, která jsou napsána v ústavě, jaká má být vlastně volba, že musí být rovné to právo pro všechny lidi. A přesně, jak tady kolegyně, vaším prostřednictvím, Berenika Peštová řekla, tak ta práva právě tímto zákonem vy chcete flagrantně porušovat, protože to právo nebude rovné.

A co se týká kontroly identity: no, tak pokud tedy nemusí být ani ověřený podpis v zahraničí, to už samo o sobě dokazuje, že to je naprosto účelově napsaný dopis, samozřejmě i s navazujícím zákonem o změně občanství České republiky, protože tam se dá vygenerovat téměř nekonečné množství těch lístků. A vzhledem k tomu, že jak tady říkal pan ministr Lipavský, vaším prostřednictvím, tak oni ty lidi mají zmonitorované, kteří žijí ve Spojených státech a chodí třeba volit, anebo z té diaspory, která tam žije. Podle mého to je účelová a naprosto zoufalá snaha se dostat pomocí korespondenční volby k těmto hlasům potenciálním. A pak už jenom poběží rotačky, jak jsme to viděli ve Spojených státech, a vznikne tam samozřejmě obrovské množství vygenerovaných podpisů, které nikdo nemusí ověřovat. A pachuť občanů, kteří žijí zde v České republice, na regulérnost voleb bude naprosto obrovská. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní pan poslanec Berki, připraví se pan poslanec Rais.

Poslanec Jan Berki: Vážený pane místopředsedo, vaším prostřednictvím bych se chtěl omluvit kolegyni Ožanové za to, že jsem na ni pokřikoval, to považuji z mé strany za velmi nedůstojné. A na druhé straně bych chtěl upozornit, že v tom § 60 odst. 1 je: „Poslanec se může přihlásit k faktické poznámce, kterou reaguje na průběh rozpravy, nikoliv konkrétního poslance či poslankyni.“ A já jsem ve svém příspěvku reagoval na to, že se domnívám, že průběh té rozpravy není úplně v souladu s jednacím řádem.

Zároveň bych, vaším prostřednictvím, kolegovi Kettnerovi chtěl říci, že ten odstavec má také více vět než jen tu první a je tam také, že nelze v ní však uplatňovat věcná stanoviska k projednávané otázce. A protože jsem si vědom, pane místopředsedo, vaším prostřednictvím, toho, co jste říkal, že to vyžaduje, aby všichni řídící schůze ji řídili stejně, proto jsem vyzval organizační výbor, aby se této otázce věnoval. Nepodával jsem konkrétní návrh týkající se průběhu.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za vyjasnění a nyní bude následovat faktická poznámka pana poslance Raise, připraví se paní poslankyně Ožanová. Prosím.

Poslanec Karel Rais: Děkuji. Já bych dokončil tu myšlenku ohledně těch Erasmus studentů, že skrze zavádět korespondenční hlasování si myslím, že je zbytečné, protože když bych to zkrátil ta čísla, nebo neuváděl přesně ta čísla, která tady samozřejmě mám, Erasmus je prioritně určen asi pro deset evropských zemí, a řádově jde, když to vezmu v ten konkrétní měsíc, kdy by byly ty volby, jde maximálně o desítky lidí včetně ještě dalších programů, které univerzity dělají, to je Tempus třeba nebo CEEPUS a další. Takže myslím si, že ta metoda, přístup k zahuštění volebních míst a snížení vzdálenosti – třeba v Anglii, když jsou volby, v podstatě je to všechno v dosahu i toho studenta, který by případně chtěl volit. To si myslím, že je lepší cesta zahustit ta volební místa v těch jednotlivých zemích. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji a bude pokračovat s faktickou poznámkou paní poslankyně Ožanová, připraví se pan poslanec Mašek. Prosím.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážený pane předsedající. Já si opět dovolím reagovat na kolegu Vondráčka, vaším prostřednictvím, a na více kolegů, kteří se již zmínili o jedné věci. Týká se to částečně Ministerstva zahraničních věcí a tam je to doručování. Tam je napsáno, že budou dávat vyhlášku, budou brát respekt na dostupnost podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území. Já jenom bych to chtěl rozšířit, jestli si fakt uvědomujete, co to znamená, protože doručování třeba i na území cizího státu, oni ne všichni znají doručování do vlastních rukou. Zkuste se podívat jenom do Polska. Když se pokusíte něco doručit do vlastních rukou, tak to může převzít kdokoliv z rodiny, kdo tam bydlí na té adrese. To znamená, opravdu nejsem si jistá, do kolika zemí, a to by mě zajímalo. Ministerstvo zahraničí o tom uvažuje. Opravdu ty poštovní podmínky jsou v každém státě různé, a to doručování – tady je jedno nebezpečí, nemusí být do vlastních rukou.

Další věc, která mě zaujala, je – a možná se k tomu ještě budu muset vracet s ohledem na čas – hodně o tom hovořil i kolega Patrik Nacher, vaším prostřednictvím, pane předsedající, i kolegyně Mračková Vildumetzová, vaším prostřednictví, a to je ta účinnost, protože v odůvodnění, které máte, je, aby bylo možné korespondenční hlasování využít ještě pro volby před nabytím účinnosti zákona o správě voleb, fakticky jde jen o volby do Poslanecké sněmovny na podzim 2025, případně předčasné volby do Poslanecké sněmovny nebo volbu prezidenta republiky, pokud by se musela konat nová volba před uplynutím funkčního období stávajícího prezidenta. Jenom tak pro vaše upozornění, protože si nejsem jista, zda jste to všichni četli – takže uvažujete i o předčasných volbách a za to vám děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Bude pokračovat pan poslanec Mašek a připraví se pan poslanec Kohoutek. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Jako červená nit se tady od koaličních poslanců line to, že chceme usnadnit voličům v zahraničí možnost volit. Je to až trochu dojemná snaha, opravdu je účelová a váže se prostě evidentně k jedněm určitým volbám. Teď je ta otázka nastolena tak, jestli to stojí za to, dělat přechodný zákon, který se jistě bude upravovat – takhle nemůže vydržet – a dělat ho účelově k jedněm jediným volbám, kdy jde o tajnost volby, kdy jde o osobní provedení volby, kdy jde o její protiústavnost, což řada lidí, renomovaných právníků, ke kterým samozřejmě nepatřím, deklaruje, že to takto je.

Dotaz na pana ministra Lipavského a Rakušana, jak chtějí zařídit v zahraničí právě tu tajnost a právě to osobní provedení? Berte to jako konkrétní dotaz.

A teď si dovolím určitou výzvu. Jestli než boj o to, že získáte více hlasů, ne jako v minulosti poměrem od tehdy 13 000 voličů jste získali větší poměr, teď doufáte (ve) výrazně větší zisk, jestli by nestálo za to, přidat ve druhé polovině vašeho volebního období na práci, udělat něco pro občany této země, něco hmatatelného tak, aby se vám zvýšily

volební preference v České republice? Já si myslím, že to by měl být cíl i naší celé Sněmovny a já bych vás o to chtěl pokorně požádat.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí pan poslanec Kohoutek, připraví se pan poslanec Helebrant.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Dobrý den ještě jednou, kolegyně, kolegové. Ono toho v tom zákoně je skutečně víc, na co bych chtěl poukázat, ale bohužel nemáme čas. Tak bych vás chtěl jenom informovat, například o pasáži, která je uvedena v důvodové zprávě zákona na straně 22, což mně přijde úplný absurdistán, kde je psáno a uvedeno: započítává se i hlas voliče, který požádal o korespondenční hlasování, odevzdal svůj hlas, ale následně zemřel. Takového voliče zvláštní okrsková volební komise zapíše do seznamu voličů dodatečně. V době, kdy takový volič korespondenčně hlasoval, byl voličem a hlasoval v dobré víře, že voličem bude i ke dni voleb. Zní to pěkně, ale dle mého názoru způsobilost k právnímu jednání nabývá člověk narozením a přichází o ni smrtí. De facto v zákonném ustanovení je, že lze požádat o volební lístky 25 dnů před konáním voleb. Hypotetická situace: budeme mít volby 10. října, 25 dnů předem – čili nějakého 15. září – si volič požádá o hlasovací lístek, který dostane, dejme tomu, 18. září a 20. září odešle svůj hlas. Dotyčný volič zemře 29. září, volby se budou konat 10. října. Podle důvodové zprávy se to bude počítat. Dovedeno ad absurdum, v případě, že by hlasovalo 100 % voličů, kteří byli zapsáni jako voliči a byly jim přisouzeny hlasovací lístky, při kontrole volebních hlasů v době konání voleb by mohla nastat absurdní situace, že by bylo odevzdáno víc hlasů, než je voličů v seznamu, což mi přijde absurdní. Kdyby se stalo, že by zemřelo 50 000 lidí v době od odevzdání hlasů ke dni konání voleb a volili by všichni, tak skutečně nám může nastat i taková absurdní situace. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí pan poslanec Helebrant, připraví se pan poslanec Benda. Pane poslanče, prosím, máte slovo.

Poslanec Tomáš Helebrant: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych zde chtěl krátce reagovat na pana ministra vnitra, který zde opakovaně uvedl, že je rád tady za tu debatu, že je legitimní a že chce diskutovat. Já toto beru jako příslib, že debata nebude nijak omezována ani krácena řečnická doba, a za to mu děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Benda a připraví se paní poslankyně Peštová.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, chápu, že za to místopředsedové úplně nemohou, ale rozmohl se nám tady takový nešvar, že faktické poznámky jsou dramaticky zneužívány, podle mého názoru v přímém rozporu s jednacím řádem. Kdybych vzal, například, jenom vystoupení pana kolegy Kohoutka, kterého jsem poslouchal, tak mluví způsobem, který měl být uplatněn v řádné přihlášce, protože nereaguje na rozpravu, ale reaguje na zákon. To samé se týká lidí, kteří mají pocit, že jejich faktické poznámky mají trvat tři, čtyři, pět, než domluví. Ale to jenom tak jako poznámka na okraj, budeme se tím muset příští týden případně nějak zabývat.

Já jsem chtěl zareagovat na paní kolegyni Peštovou, která mluvila o tom, že není možné v České republice volit v jiném kraji, když chci volit v jiném kraji. Možné to je samozřejmě – pokud si vyzvednu hlasovací lístek, můžu volit a řada mých voličů jezdila z celé republiky, aby mohla volit mě (Smích a potlesk v sále.), takže to samozřejmě možné je.

A druhá věc, připadá mi zbytečné se tady donekonečna bavit o čestném prohlášení, které není součástí tohoto návrhu zákona. Jiná věc je, co zaznělo na sítích, to si, prosím, řešte na sítích, ale v tuto chvíli máme v návrhu zákona ověřené doklady, bavme se o tom, co je nám předloženo, zbytek je na jednání mezi prvním a druhým čtením, které opozici dlouhou dobu slibuji. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Paní poslankyně Peštová a připraví se pan poslanec Kolovratník k faktické poznámce.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Já jsem tedy chtěla reagovat na něco jiného, ale jelikož vystoupil pan můj ctěný kolega poslanec Benda, půjdu reagovat na něj, prostřednictvím pana předsedajícího. Ano, máte pravdu, můžu volit v jiném kraji. Je pravda, že jsem se tedy s tím ještě nesetkala, že bych měla takový fanklub, aby za mnou jezdili do toho kraje... (Smích v sále.), takže já vám tedy blahopřeji, že takový máte. V každém případě jsem to brala zcela tak, jak k tomu přistupujeme, jako každý občan. Volím v městě, kde mám trvalé bydliště, a to stejné město je v daném kraji, takže se soustřeďuji na lidi, který reprezentují náš kraj. Je pravda, že jste mě zaskočil, takže opravdu proto jsem tedy (na vás?) zareagovala.

V každém případě já myslela, že tedy spíš mně budete rozporovat to, co jsem tady říkala předtím, když jsem tady se bavila o tom, že by každý ten občan měl být nějak navázán třeba na obec nebo na kraj z toho zahraničí. To jsem myslela, že mi začnete rozporovat, proto jsem se tam už nadechovala a čekala jsem nějakou pořádnou reakci, protože to bych očekávala – to by bylo zajímavé, to by mě opravdu zajímalo, jaký je váš pohled na to. Já vím, že třeba Občanská demokratická strana prošla nějakou velkou turbulencí, protože když jsem se koukala na vaše vyjádření – a nemyslím tím vás, ale vašeho předsedu a některé členy vaše – tak jste změnili názor, co se týče korespondenční volby. To jsem se divila, protože ještě v hlavě mi zní, jak tam bylo řečeno, že čím víc se do toho bude zasahovat, tím větší chaos v tom nastane. Takže bychom neměli vůbec do toho zasahovat, ale měli bychom to nechat tak, jak to je, a každá změna není změnou k lepšímu. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Kolovratník s faktickou poznámkou a bude následovat pan poslanec Lang.

Poslanec Martin Kolovratník: Děkuji za slovo. Já v reakci na kolegu Bendu reaguji faktickou poznámkou, opravdu je to reakce na kolegu Cogana, který nám sem nalil hodně emocí a zase odešel. Je to opravdu reakce, ke které jsem se tedy přihlásil, k faktické na vystoupení pana poslance Cogana. On tady hrozně emotivně bojoval za to nebo používal ten argument, jak si máme být tedy u voleb všichni rovni, pro všechny že má být to právo stejné a co nejjednodušší a tak dál. O to opíral svoji argumentaci nebo váš boj za korespondenční volbu, ale já se rychle vrátím k jednomu klíčovému, kruciálnímu detailu, už tady mými předřečníky byl zmíněn – je to ten moment, který pracuje s tím, že rozhodnutí o tom, kde, v kterých okrscích bude korespondenční volba probíhat, rozhodne vyhláškou Ministerstvo zahraničí (Důrazně.), vyhláškou Ministerstvo zahraničí. Ve vašich vyjádřeních i v médiích i v té důvodové zprávě to je popsáno hezky a uznávám, že to má určitou logiku – válečné konflikty, nebezpečné zóny a tak dále – ale prostě pořád, dámy a pánové, je to vyhláška Ministerstva zahraničí jednorázová v určitém čase.

Tak jestli nás tady vy přesvědčujete, nejen pan Cogan, ale i další, že máme chtít stejné právo pro všechny, pro všechny má být stejné, tak ale přijďte s nějakým sakra dobrým systémem, který třeba něco, jako je ať už elektronická, nebo korespondenční volba, umožní naprosto stejné právo všem občanům České republiky na celém světě, a ne že jedné jediné

nebo určité vybrané skupině, která bude zrovna vybrána vyhláškou Ministerstva zahraničí, ať to může být myšleno jakkoliv dobře. Zkrátka a dobře, pro mě je tohle cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly, nezlobte se na mě.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nezlobíme se. Jako další vystoupí pan poslanec Lang. Vaše dvě minuty.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju, pane místopředsedo. Tak já bych to trošičku odlehčil. Celé ty tři dny se tady snažím poctivě sedět, takže jsem byl také edukován panem kolegou Okamurou od Masaryka přes hilsneriádu a až do první republiky.

Dneska tedy na pana kolegu Bendu, abychom tedy nebyli nařčeni z toho, že nereagujeme na faktické připomínky. Já už jsem tedy konečně pochopil vaše celoživotní sezení v Poslanecké sněmovně, jak se vám neustále daří tady obnovovat ty mandáty. Netušil jsem, že je to na základě nějakých zájezdů vašich fanoušků z různých krajů. Silně pochybuji, že nějaký takový autobus vyjíždí i od nás z Plzně – sever, protože o tom opravdu velice pochybuji. A jestliže takovéto fanoušky máte, tak pro nás ostatní, kteří bychom třeba chtěli ještě zopakovat někdy mandát, je to velké poučení, takovéto fanouškovské kluby si založit po republice a prostě je sem navážet nebo do svých volebních okrsků navážet svoje fanoušky. Doufám, že něco takového nebude taky s těmi našimi krajany v zahraničí, z kterých, přestože možná Českou republiku v životě neviděli, tím navazujícím zákonem o českém občanství z nich chcete udělat naše české občany.

Až potom dojde tady na zákon o českém občanství, jak tady včera říkal kolega – nevím, jak se přesně jmenuje předseda toho podvýboru pro krajany. Já mám hodně osobních zkušeností z předchozího zaměstnání s různými podvody různých spolků, kdy se falšovaly různé dokumenty, aby se někdo stal českým občanem, a když si uvědomíme jiné cizince, kteří třeba jsou na území České republiky, jsou tady dlouhodobě, absolvují celou škálu krátkodobého, dlouhodobého, trvalého pobytu, chtějí být tady a chtějí být českými občany, co všechno musejí absolvovat, včetně nějaké jazykové zkoušky, včetně nějakých náležitostí spojených, co je Karlštejn a další, kdo byl Karel IV. a podobně, a tady na druhou stranu prostě takhle někomu to občanství dáme, tak si myslím, že to je až nedůstojné rozdávat naše české občanství a naše pasy lidem, kteří si to možná ani nezaslouží anebo to dělají čistě účelově. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Vystoupí pan poslanec Berkovec, připraví se pan poslanec Vondráček.

Než kolega dorazí, načtu jednu omluvu. Omlouvá se paní poslankyně Nina Nováková od 15 hodin z pracovních důvodů.

Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Stanislav Berkovec: Děkuji, pane předsedající. Vážené dámy a pánové, přeji pěkný den. Dovolte, abych reagoval technickou poznámkou na sekvenci projevů našeho váženého kolegy Radka Vondráčka, který mluvil o zranitelnosti té cesty při korespondenční volbě, cesty vyplněného lístku v obálce do sčítacího centra nebo k té komisi. Víte, já jsem vyučený a vystudovaný polygraf, tak jsem se do té úvahy snažil zapojit celý ten řetězec, to znamená i výrobu. Společnost Walstead Moraviapress je smluvním partnerem Ministerstva vnitra jako tiskárna, má vynikající kredit vzhledem k technice tisku – sice tam nejsou žádné velké ochranné prvky na těch lístcích, ale používá se speciální novinový papír, nějakých 45 gramů na metr čtvereční v případě senátních voleb, a v případě třeba komunálních voleb, kdy tu je nějakých 250 tun papíru, je to speciální recyklát, takže tam už nějaké nebezpečí

falza, že by ho někdo vyrobil, je dost klopotné, byla by na to potřeba nějaká organizovaná odborná skupina. Ale jak říkám, na té cestě, když si uvědomíte, že opravdu to je desítky míst, stovky rukou, jde to poštou, nejde to speciálním kurýrem, tak tam vidím to velké nebezpečí. Nakonec i při bankovních loupežích – tiskárna cenin je hlídaná, že jo, banky mají trezory, ale vždycky se loupilo na té cestě, takže já si myslím, že nejbezpečnější je těch několik metrů, kdy vy donesete lístek zpoza plenty do urny, a nejbezpečnějším ostrůvkem demokracie, samostatnosti a svobodné volby je těch několik centimetrů nebo několik desítek centimetrů čtverečních za tou plentou. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji. Pan poslanec Vondráček teď vystoupí, připraví se paní poslankyně Ožanová. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Chci reagovat na kolegu Bendu a zastat se kolegy Kohoutka. Já jsem totiž o problematice prováděcího předpisu a těch obvodech mluvil v té části včera večer, takže nedá se považovat jeho vystoupení, že by bylo nereagující na průběh rozpravy, když předcházející řečník tady to téma otevřel. Doufám, že věta pana Bendy, že „budeme se tomu věnovat“ neznamená, že zase budou nějak krácena naše práva. Tady se obsah faktické poznámky rozvíjel nějakých třicet let ve Sněmovně. My jsme ve Sněmovně deset let, my jsme tady všechno zdědili. Já vás chci ujistit, že jsme nevymysleli ani jednu obstrukční techniku. Osobně jsem se všechno naučil od pana Stanjury a od pana Kalouska. Nic jsem sám nevymyslel, neumím to. (Potlesk z lavic ANO.)

A k panu Berkimu, prostřednictvím předsedajícího: vy jste svým druhým vystoupením popřel to první. Vy jste napřed horoval proti faktické poznámce a pak jste nás poučil, že můžete reagovat na průběh rozpravy, což je velice široká škála. A měl jste pravdu v té druhé poznámce. Existují jednací řády, jako třeba například slovenský rokovací poriadok, kde mají omezeno, že se může reagovat pouze na toho řečníka, na toho předkladatele, což dost zužuje debatu. My máme jednací řád postavený takto zeširoka a bez změny zákona, bez změny jednacího řádu není možné zasahovat do faktických poznámek. Už jednou jste to zkusili a bylo z toho tady velké srocení. Tak prosím, nezkoušejte zase jít tímto směrem, nezkoušejte omezovat zákon. Tady to jinak nejde v té Sněmovně, než že se domluvíme. A když jsem říkal domluvíme, tak to znamená změnu jednacího řádu. A když změnu, aby byla trochu objektivní, tak jedině až na příští období, protože jinak je to pořád každé čtyři roky dokola. Koalice chce osekat opozici, pak se to otočí a už to nikdo nechce. (Předsedající: Čas, pane poslanče.) Já jsem taky navrhoval změnu jednacího řádu.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji a nyní paní poslankyně Ožanová, připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážený pane předsedající, dovolím si reagovat na ctěného kolegu Marka Bendu, vaším prostřednictvím. Bylo to, týkalo se to (toho), co je na sítích. Víte ale, když předsedkyně Sněmovny, vaším prostřednictvím, pane předsedající, něco na sítích prohlásí, pro mě je to docela závažné sdělení, a pokud se to týká nyní projednávané legislativy, tak to beru vážně. Takže já to pro jistotu odcituji, proč se o tom tady bavíme. Cituji: „Registrace pro korespondenční volbu v zahraničí“ – zvýrazněno – „nebude vyžadovat doložení pobytu úředně ověřenými dokumenty. Návrh zákona upravíme ve druhém čtení, aby stačilo čestné prohlášení, a tím vše zjednodušíme. Korespondenční volba bude po vzoru okolních států bezpečná, tajná, ale i snadná.“ Dovolila jsem si citovat. Takže hlavním účelem je zjednodušit a usnadnit, zjevně. Mimochodem, o tomto tweetu hovořil již kolega Vondráček, vaším prostřednictvím, pane předsedající, v úvodu svého vystoupení včera večer, proto o tom hovoříme, protože už teď se dozvídáme, co vlastně připravujete. Anebo nepřipravujete? Ale předpokládám, že paní předsedkyně si to nevymyslela. Ale pro mě, pokud je toto pravda, je to

velmi vážné, proto chci o tom hovořit již v prvním čtení, protože už do mediálního prostoru toto uniklo, proto mě to zajímá. A nejenom mě, i kolegu Vondráčka, vaším prostřednictvím, na kterého jsem reagovala. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji za dodržení času a nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Mračková Vildumetzová, připraví se pan poslanec Kukla. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji mnohokrát. Chtěla bych reagovat na vystoupení pana ministra vnitra Víta Rakušana. Určitě velmi pozitivně vnímám, že chce odpovídat na všechny otázky, nevidím ho v tuto chvíli ale v sále. Říkal, že si to všechno pečlivě zapisuje. Tak bych ho chtěla vyzvat a chtěla bych ho požádat, zda by bylo možné odpovědět, jak předkladatelé došli k tomu, že tedy ty hlasy budou připočteny jenom do těch dvou ze čtyř největších krajů. To znamená, že hlasy v rámci korespondenční volby a lidé, kteří budou volit v zahraničí, tak tyto hlasy se připočtou buď do hlavního města Prahy, do kraje Středočeského, Moravskoslezského a kraje Jihomoravského. V minulosti to bylo vždy tak, že na Ministerstvu vnitra se vylosoval jeden kraj a tomuto kraji byly ty hlasy přičteny. V minulých volbách do Poslanecké sněmovny to byl kraj Ústecký a v těch předešlých byl vždy vylosován kraj Středočeský.

Já bych chtěla pouze upozornit na to, že vlastně změnou toho zákona došlo i zase k rozdělení poměrů toho, kolik má ten kraj daných poslanců, a chtěla bych, protože si myslím, že už fakt opravdu nebude i ta rovnoměrnost mezi těmi jednotlivými kraji, takže na tohle bych určitě ráda znala odpověď, popřípadě zda ministerstvo – nebo protože já si pořád myslím, že jestliže to dělali předkladatelé, určitě by měli nějakým způsobem odpovědět, proč šli cestou toho, že se to bude připočítávat dvěma největším krajům v republice. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Klára Dostálová: Také děkuji za dodržení času. Další s faktickou poznámkou pan poslanec Kukla a připraví se pan poslanec Lang. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Martin Kukla: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dovolte mi, abych taky krátce zareagoval na fakta mého kolegy Radka Vondráčka, prostřednictvím paní předsedající. Těch faktů tady zaznělo mnoho, já jsem bohužel až jednatřicátý, tímto tempem se na mě pravděpodobně nebo určitě dneska nedostane. Nejdůležitější fakt, který tady je, proč to pětikoalice tak tlačí, je jasně daný. Když se podíváme do statistiky, vidíme, že oni ze zahraničí dostávají 85 % hlasů. A další statistika je, když se podíváme na jejich preference. Jejich preference prostě padají k zemi a oni se chytají stébla – tonoucí se stébla chytá. A tak přicházejí s poslaneckým návrhem, aby se vyhnuli legislativnímu procesu, je to proto poslanecký návrh, a přicházejí s takzvanou korespondenční volbou, abychom měli dvojí kategorii občanů, protože v tuto chvíli v České republice, když jdete volit, musíte se někam dostavit a jít za plentu. A teď oni chtějí v zahraničí, abyste za tu plentu jít nemuseli, abyste dali hlas do obálky a poslali ho. A podívejme se do zahraničí, to jsou také fakta, co vyvolává korespondenční volba a jak se s tím čachruje takzvaně. Takže mě tady velice mrzí, že současná pětikoalice prosazuje vlastní zájmy nad zájmy našich občanů, a protlačuje tady na sílu korespondenční volbu. To je ten důvod, proč máme jednání do noci, přes noc a proč tady budeme i budoucí týdny tak dlouho. To je jediný důvod. (Čas, pane poslanče!) Chtějí se udržet u moci!

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Lang, připraví se pan poslanec Mašek.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju, pane místopředsedo. Tak já jsem – aby někdo říkal, že nereagujeme na faktické – já jsem chtěl původně reagovat na něco jiného, ale teď mě nastartoval kolega Kukla, vaším prostřednictvím. Tady se opravdu, i kolega Nacher to včera říkal, já jsem měl včera možnost vystupovat, protože potom se to prodloužilo. Nám jako hnutí ANO, zejména když ještě dneska vyšly současné dnešní preference 35 %, nám o to nejde až tak, že bychom se báli, že bychom byli nějakým výrazným způsobem ovlivněni tím, kdo bude korespondenčně volit v zahraničí. On to říkal i Patrik Nacher, prostě my se nechceme snížit k tomu, že se budeme dohadovat, že z nějakých statistik vychází, že v západní Evropě spíš ti lidé volí tak, jak volí, a třeba míň lidí volí SPD nebo hnutí ANO. Nám jde o princip. Nám jde o ten princip a tady prostě na to, že se jedná o tak zásadní věc a tak závažnou věc, která opravdu, jak tady opět zaznělo z jiných kolegů, neprošla připomínkovými místy a je to sem tlačené na sílu jenom několika poslanci v takovéhle rychlosti, a tady jsme v prvním čtení, tak tady vidíme, že my tady máme relevantní dotazy, tady vznášíme, teď už se to začíná dávat do nějakých celků. Prostě jedna otázka budí druhou otázku, vy na to reagujete tak, že dáváte někde na Xku nějaké tweety, že takhle se to vyřeší, za dvě hodiny je to najednou vyřešené – to jsou prostě šílené věci.

A to, že jestli bylo v posledních volbách ze zahraničí, 13 236 lidí volilo, tak my víme, že ten náběh bude postupný, ono to bude třeba 35, 40 tisíc. My nemáme opravdu problém s tím, aby lidé, kteří jsou na stážích, kteří jsou tam jako čeští občané, měli to nějakým způsobem zpříjemněné a podobně. Ale tak, jak to tady vyznívá, ty otázky – já bych byl také pro a chtěl bych navrhnout, abychom toto vrátili opět zpátky k nějakému přepracování. Toto bych chtěl navrhnout. Ještě se přihlásím samozřejmě, protože (Předsedající: Děkuji, čas.) v průběhu jednání dostávám další informace.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas, pane kolego, můžete se přihlásit příště, prosím, dodržujte stanovenou dobu. Bude pokračovat pan poslanec Mašek, tak prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Ještě k té tajnosti a osobnímu provedení voleb a co se teoreticky může stát při korespondenční volbě. Je to zase dotaz na pana ministra, jak my zasáhneme nebo můžeme zasáhnout do života těch našich, vašich předpokládaných voličů v zahraničí. A teď se mně ty věci spojují v tom, že od paní Markéty Pekarové Adamové přišla informace, že chcete škrtnout verifikovanou, identifikovanou adresu případného voliče. A teď se mně tedy vynořila otázka, proč? To, že je to legitimní požadavek, o tom žádná. To, že jsem tady řekl, že možný je také požadavek, aby se identifikoval ten volič, svůj podpis verifikoval například před odesláním toho vlastního lístku na ambasádu, to bych taky považoval za jednu z možností, kterou budeme diskutovat. Ale nejde ono nakonec o to, že vlastně tyto požadavky tajnosti a osobnostního provedení by znamenaly ohrožení těch voličů v zahraničí? Tam je hodně voličů, kteří jsou tam nelegálně. Tím, že by se zidentifikovali, mohou se dostat do stavu, že mohou být z té země vyhoštěni. Možná si to i uvědomujete a možná tohleto je fakt například ve Spojených státech a v dalších zemích, že ti lidé, kdyby se identifikovali, tak by se mohli v tom systému v uvozovkách provalit a mohli by tam mít velký problém.

Takže i tohleto beru jako zásadní věc a vaši možnou spekulaci s tím, že i ty pojistky se z toho teď snažíte vyškrtat. V případě potřeby se ještě přihlásím a tuto myšlenku bych vám dále rozvinul a vysvětlil.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Kohoutek, připraví se paní poslankyně Peštová. Prosím.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Děkuji. Budu reagovat na svoji ctěnou kolegyni Janu Mračkovou Vildumetzovou – takže myslím si, že splňuji náležitosti faktické poznámky – kdy uvedla, že podle návrhu novely návrhu zákona se budou rozdělovat hlasy mezi dva ze čtyř největších krajů. V návrhu zákona je ustanovení, že přístupné hlasovací lístky si bude samozřejmě volič tisknout sám. Bude předem známo, že lístky z Evropy půjdou například do Severomoravského kraje a lístky ze zbytku světa půjdou do Jihomoravského kraje. Já mám praktický dotaz, co se bude dít, když například Američan si vytiskne omylem volební lístky do Severomoravského kraje, byť by měl hlasovat pro oblast jihomoravskou, nezaškrtne žádný preferenční hlas, nic – budou ty lístky platné, nebo budou neplatné? Odevzdá řádně volební lístek, odevzdá ho jako občan v zahraničí, ale nebude mít vytištěnou jižní Moravu, ale severní Moravu. Budou to platné volební lístky, nebo nebudou? A takových problematických bodů v tom návrhu zákona je více, ale bohužel nemáme čas, abych se tím podrobněji zabýval, takže pokládám tuto otázku. Pan ministr vnitra říkal, že si ty otázky píše, pak na ně souvislost odpoví, takže další otázka do seznamu. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Paní poslankyně Peštová vystoupí, připraví se paní poslankyně Mádlová. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já sice neodpovím svému předřečníkovi na jeho dotaz, očekávám, že odpoví předkladatelé tohoto zákona nebo této novely. V každém případě mu odpovím jinak. To znamená, že kdyby to šlo do řádného legislativního procesu, samozřejmě by to šlo přes Legislativní radu vlády a prošlo to mezirezortním připomínkovým řízením, a dokument v těch mašličkách, který by šel na Legislativní radu vlády, by měl důvodovou zprávu, předkládací zprávu, paragrafové znění, samozřejmě vypořádací tabulku z řádného mezirezortního vypořádání a – to je to nejdůležitější – obsahoval by teze vyhlášek. Bez tohoto byste přes Legislativní radu vlády neprošli, respektive přes jednotlivé komise, a to všichni, kdo na tom ministerstvu pracovali a byli tím úřednickým šimlem, znají, protože toto jsou základní standardní věci, které musíte mít k tomu, abyste prošel. Jak muž s koženou brašnou nesmí projít, tak vy byste prošel.

V každém případě neustále budu dávat ten dotaz, protože mi stále nikdo neodpověděl, byť předkladatelé se tady střídají, tak ani ten, kdo tady seděl včera, mi neodpověděl. Když je to vaše vlajková loď a je to zákon, na kterém vám strašně moc záleželo, proč nebyl v usnesení vlády číslo 1075, kde jste si dali legislativní plán prací – to znamená: ano, tento zákon je tak důležitý, že Ministerstvo vnitra si ho dává do toho plánu a předloží ho vládě, respektive na vládu, tehdy a tehdy. Děkuji za odpověď.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Bude pokračovat paní poslankyně Mádlová, připraví se pan poslanec Vondráček.

Poslankyně Ivana Mádlová: Děkuji, pane místopředsedo, za slovo. Já bych chtěla reagovat na svého kolegu pana poslance Kohoutka, který tady mluvil o zemřelých. Já bych uvedla konkrétní příklad, protože pro Českou republiku, přestože někteří lidé již zemřeli, pro Českou republiku vlastně jsou živými občany České republiky. Můj dotaz na předkladatele zní, jakým způsobem se zabrání tomu, aby za tyto lidi v korespondenční volbě nemohl někdo hlasovat. Konkrétní příklad z mého volebního obvodu. Jedná se o dva bratry, jeden emigroval kdysi před mnoha lety do Brazílie, kde založil rodinu, děti, už jsou tam dneska vnuci, a má pořád bydliště v mém volebním obvodu u toho dosud žijícího bratra. Nicméně ten dotyčný asi před osmi lety zemřel a ten bratr, který ještě žije, není v kontaktu s rodinou v Brazílii, neví, kde bydlí, nezná ani jazyk, a tudíž s nimi není v kontaktu. Když se ptáme na českých úřadech, jakým způsobem tedy lze prohlásit jeho bratra za zemřelého, bylo řečeno, že musí předložit úředně ověřený překlad úmrtního listu, což je samozřejmě v této situaci problém, protože on

s tou rodinou není v kontaktu a ani neví, kde bydlí. To znamená, že mu dosud každý rok ke každým volbám chodí volební lístky do schránky v mém volebním obvodu. A samozřejmě, pokud musí osobně hlasovat, tady je to vyloučeno, protože se musí nějakým způsobem předložit průkaz k identifikaci, a tím pádem k těm volbám nedojde.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí paní poslankyně Mádlová, připraví se pan poslanec Vondráček. Paní poslankyně Mádlová už vystoupila, pro jednou to stačilo, tak teď pan poslanec Vondráček. Připraví se pan poslanec Lang.

Poslanec Radek Vondráček: Já vám skoro můžu slíbit, že dneska naposled. Chtěl bych reagovat na ty faktické poznámky týkající se bydliště a týkající se těch plných mocí a toho, co jsem se ptal pana ministra Lipavského. Fakt je škoda, že tu ministři vnitra a zahraničí nejsou, oni by si to poznačili, možná bychom to hned vyřešili.

Já jsem vznesl námitku, že ty ambasády, zastupitelské úřady mají svoji administrativu, mají dost svojí práce, jsou v podstatě už teď zahlceny, protože rozpočet je poměrně přiškrcený a oni jsou rádi, že to zvládají, a teď, jak budou fungovat? Oni vlastně fungují teď v pozici nějakého orgánu, který bude nějaké skutečnosti ověřovat. Tam se sejdou všechny ty volební obálky, volební lístky, ale oni to potom stejně vezmou a posílají to na Prahu 1, ať si to vyjasní. Otázka voleb je otázka Ministerstva vnitra, a kdo bude posuzovat, jestli tam nedošlo k nějakým fiktivním adresám, kdyby ještě nedej bože mělo projít to čestné prohlášení? Co když přijde šedesát žádostí z jedné adresy, jak se někdy dělají fiktivní adresy firem? Přijde šedesát lidí, bydlí někde na Hunting Road 50 a odejde tam padesát úředních obálek. Jak to bude vypadat, kdyby třeba přišel jeden člověk a měl od padesáti lidí plnou moc, že si může vyzvednout doklady? Za prvé, jestli se zvažují nějaké limity na plné moci, jestli bude někdo prověřovat ty adresy, a dopředu říkám, že ty ambasády na to tu kapacitu prostě nemají, tohle by měly dělat úřady v Čechách. Rovnou ať si to vezme ministerstvo nebo nějaký ten obvod, ale tady prostě v roce 2004 vzniklo, že se může volit v zahraničí. To jsou v podstatě jenom okrsky, ale všechno to úřadování, to by mělo dělat Ministerstvo vnitra. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas, pane poslanče, vypršel dvouminutový a vystoupí pan poslanec Lang s faktickou poznámkou.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji. Slibuji, taky už dneska naposledy. Chtěl bych zareagovat faktickou na předřečníka. Když jsem nad tím taky přemýšlel, tak si nedokážu představit, jak vlastně budeme identifikovat nějaká ta bydliště našich českých spoluobčanů někde v zahraničí, třeba v Americe. Opravdu se nemůžu smířit s tím, že by to bylo formou čestného prohlášení, protože prostě čestné prohlášení je čestné prohlášení, a jak tam není nějaké ověření toho podpisu, prostě u takhle citlivé věci, jako je zákon o volbách a směřování naší republiky, si to nedokážu takto představit.

Průběžně mi, prosím vás, píší lidé, kteří sledují naše jednání. Neodpustím si to – oni říkají: Prosím vás, tři dny to tady probíráte. Dokonce mi psali i známí, kteří jsou v zahraničí, přesně to, co tady říkala třeba kolegyně Peštová, prostřednictvím pana předsedajícího: My žijeme dlouhodobě v zahraničí, nemáme už takové sepětí, a když jsme patrioti – psala mi jedna kamarádka – tak my si prostě najdeme ten čas jednou za ty čtyři roky, přijedeme do České republiky, navštívíme rodiče a odvolíme si. Takže ten, kdo je zodpovědný, má ještě opravdu k České republice nějakou vazbu, tak si to najde. Takhle je třeba na to pohlížet a my tady opravdu, místo abychom řešili zákony, které trápí naši společnost, nejsme vůbec v dobré kondici, tak tady vidíme, že se tady prostě tím parníkem, jak už jsem řekl včera, stala tato věc,

která se opravdu domnívám, že není to hlavní, co bychom tady měli v tomto volebním období a v tomto čase řešit. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí paní poslankyně Válková, připraví se paní poslankyně Hanzlíková. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji. Já tedy budu velice stručná, asi mi nic jiného ani nezbude. Vrátím se k ustanovení § 58 odst. 3, které tady četl můj kolega, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo, pan poslanec Kohoutek, kde je vlastně zmocňující ustanovení – což je pochopitelně legislativně v pořádku – pro Ministerstvo zahraničních věcí, které by mělo stanovit vyhláškou ty příslušné územní obvody nebo jejich části. Já si tedy kladu otázku, s ohledem na dopady a věcný význam v tomto případě kladu otázku: nedochází tímto k nepřípustnému přenesení zákonodárné moci na exekutivu, což je Ministerstvo zahraničních věcí, které bezprostředně v tomto směru určí dopady korespondenční volby na konkrétní volební obvody, územní obvody? Fakticky tím může i ovlivňovat průběh a výsledky. Byly tady řečeny konkrétní případy, na to nemám čas teď ve své faktické poznámce. Takže moje otázka na víkend je, do jaké míry už tohle je nad rámec toho, co je přípustné z hlediska dělby moci – zákonodárná, výkonná, soudní.

§ 60, to reaguji nyní na pana poslance Bendu, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo. Já jsem si to ještě jednou prostudovala, o víkendu se podívám samozřejmě na komentář, ale já si myslím, že ještě bychom měli vzít v úvahu odst. 3., a tady je jasně řečeno: „Nejde-li o faktickou poznámku nebo odpověď na takovou poznámku anebo překročí-li, může mu předsedající slovo odejmout.“ Já si myslím, že předsedající je ten, který má rozhodující slovo (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) a může svoji odpovědnost využít, a pokud by to byla poznámka povahou nikoliv faktická, asi by mu odejmul slovo.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí paní poslankyně Hanzlíková, připraví se pan poslanec Benda. Prosím, paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych se ráda vrátila, navázala bych tedy na své předřečníky a ráda bych se vrátila k dotazu, který jsem tady už pokládala, a přestože jsme se tady o tom zmiňovali vícekrát, tak jsem vlastně odpověď nedostala, a to je způsob předložení tohoto návrhu. Na mě se totiž obrátilo teď několik mých bývalých kolegů z legislativy, kteří jsou opravdu letití pracovníci v legislativě na ministerstvech, a stejně jako já nechápou, že pokud jsme se dozvěděli od koalice, že korespondenční volba, tu že dlouhodobě prosazujete, pak tedy nechápu, proč jste ty dva roky nevěnovali tomu, abyste připravili běžný návrh a poslali ho do legislativního procesu standardní cestou. Stejně tak, pokud jsme se tady dozvěděli, a to bylo od více zástupců koalice, že to je jedna z vašich největších priorit, tak potom je opravdu nepochopitelné, proč jsme ji sem obdrželi poslaneckou cestou. A víme proč – protože tímto způsobem se velmi lehce obejde připomínkové řízení, Legislativní rada vlády. A za ty tři dny, co to tady projednáváme, vidíte, kolik otazníků se tady objevilo, takže ten standardní proces by tomu velmi, ale velmi prospěl. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji a nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Benda.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, asi všichni tuší, s čím přicházím. Přicházím s procedurálním návrhem, a to, abychom v tuto chvíli tuto schůzi přerušili, a to do úterý příštího týdne do 10. hodiny dopolední.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ano, eviduji váš návrh. Paní předsedkyně Schillerová – procedurální protinávrh, a pak se hlásí pan předseda Fiala.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, pane místopředsedo. Existuje usnesení organizačního výboru, nechala jsem ho ležet na stole a vy ho všichni určitě dobře znáte, že v úterý dopoledne probíhají zasedání klubů Poslanecké sněmovny. Navíc si myslím, že by měla proběhnout třetí čtení. My bychom samozřejmě rádi odložili ten zákon na mnohem delší dobu projednávání, protože je tam tolik problémů a jenom se obnažují každou hodinou projednávání tohoto prvního čtení, nicméně dávám procedurální protinávrh, ať se přeruší tato schůze do středy do 14 hodin, ať mohou důstojně proběhnout poslanecké kluby a ať mohou proběhnout třetí čtení. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Rozumím, středu příští týden je tím myšleno. Pan předseda Fiala.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. My jsme tady několikrát jasně deklarovali, že ten zákon nechceme, zákon o korespondenční volbě. Podle nás je to megapodvod, který se chystá na základě pouhého čestného prohlášení o tom, že někdo někde bydlí nebo nebydlí a podobně, a z toho důvodu navrhuji přerušení projednávání tohoto zákona do konce roku 2025, tedy do 31. 12. 2025. Děkuji. (Poslanec Benda: Schůze.) Schůze. Pardon.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Zazněl procedurální návrh, k tomu dva protinávrhy. Budeme tedy hlasovat od konce. Nejdříve o protinávrhu pana předsedy Fialy, a sice přerušit projednávání tohoto bodu do konce roku 2025, respektive schůze, pardon – do konce roku 2025. Následně budeme hlasovat variantu, kterou přednesla paní předsedkyně Schillerová, a sice přerušit schůzi do příští středy do 14 hodin, a naposledy budeme hlasovat o návrhu pana kolegy Bendy přerušit tuto schůzi do úterý do 10 hodin.

Ano, eviduji váš zájem o odhlášení, tak vás všechny odhlásím a poprosím vás, abyste se svými identifikačními kartami přihlásili znovu.

Než se počet přihlášených poslanců ustálí, načtu jednu omluvu. Omlouvá se pan kolega Smetana Karel od 13 hodin z rodinných důvodů. Počet poslanců se pomalu ustálil.

A nyní tedy budeme hlasovat o návrhu pana poslance, respektive protinávrhu pana poslance Fialy, abychom tuto schůzi přerušili do konce roku 2025. Tak já zahajuji... (Avízo, že jeden z poslanců nemá kartu.)

Aha, tak ještě chvilku počkáme. Omlouvám se, někdo si běžel pro náhradní kartu. Pan poslanec Staněk bude hlasovat s náhradní kartou číslo 39. Já hlasuji s náhradní kartou číslo 35, pro stenozáznam.

Myslím, že víme, o čem budeme hlasovat – protinávrh pana předsedy Fialy: přerušit tuto schůzi do konce roku 2025.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 8, bylo přihlášeno 170 poslanců, pro hlasovalo 74, proti 94. Návrh nebyl přijat.

Nyní budeme hlasovat o protinávrhu paní předsedkyně Schillerové, která navrhla přerušit tuto schůzi do středy do 14 hodin.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 9, bylo přihlášeno 169 poslanců, pro hlasovalo 59, proti 106. Ani tento návrh nebyl přijat.

A nyní se vracíme k původnímu návrhu, který přednesl pan poslanec Benda, a sice přerušit tuto schůzi do úterý do 10. hodiny dopoledne.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro takový návrh? Ať stiskne tlačítko a zdvihne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 10, bylo přihlášeno 169 poslanců, pro hlasovalo 94, proti 75. Návrh byl přijat.

A já, vážené paní poslankyně, vážení poslanci a vážení členové vlády, přerušuji tedy 88. schůzi do úterý 23. ledna do 10 hodin, kdy budeme v této schůzi pokračovat. A připomínám, že za cca pět minut bude zahájena 89. schůze.

(Schůze přerušena ve 14.58 hodin.)

Pokračování schůze Poslanecké sněmovny
23. ledna 2024
Přítomno: 183 poslanců

(Schůze pokračovala v 10.00 hodin.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji další jednací den 88. schůze Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám.

Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás všechny odhlásím a prosím, abyste se všichni přihlásili identifikačními kartami, případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty.

Sděluji, že o omluvení své neúčasti na dnešním jednání požádali tito poslanci a poslankyně: Balaštíková Margita z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Bartošek Jan od 10.40 do 11.30 – odůvodňuje zákon v Senátu, Bělohlávková Romana od 13 hodin do 18 hodin z pracovních důvodů, Benešík Ondřej z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Blaha Stanislav z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Bžoch Jaroslav z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Carbol Jiří z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Dostálová Klára z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Dražilová Lenka od 10 do 21 hodin z pracovních důvodů, Dufek Aleš od 10 do 11 hodin z pracovních důvodů, Fridrich Stanislav z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Janulík Miloslav z celého jednacího dne bez udání důvodu, Knechtová Lenka od 10 do 10.30 z pracovních důvodů, Kovářová Věra z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Kubík Jan z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Opltová Michaela z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Pražák David do 13 hodin z pracovních důvodů, Staněk Pavel z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Svoboda Bohuslav z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Šafránková Lucie z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Šimek David do 16 hodin z pracovních důvodů.

Z členů vlády se omlouvají: Dvořák Martin z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Hladík Petr do 12 hodin a od 13 hodin z pracovních důvodů, Kupka Martin z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Lipavský Jan do 13 a od 14 hodin z pracovních důvodů, Stanjura Zbyněk z celého jednacího dne z osobních důvodů, Šalomoun Michal do 16 hodin a od 18 hodin z pracovních důvodů, Válek Vlastimil z celého jednacího dne z pracovních důvodů a Výborný Marek z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty.

S náhradní kartou číslo 39 bude hlasovat pan poslanec Exner.

Nyní tedy budeme pokračovat v projednávání bodu

1.
Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Nacházíme se v obecné rozpravě. Je přihlášených několik faktických poznámek, které mají přednost. Nyní tedy jako první s faktickou – já vás prosím o ztišení – je přihlášen pan poslanec Benda. Ano, navazujeme na debatu, která skončila minulý týden. (Poslanec Benda

nechce vystoupit.) Pokud ji stahujete, tak ji mažu. Nyní tedy s faktickou poznámkou paní poslankyně Berenika Peštová. Není přítomna. Pan poslanec Mašek Jiří. Také není přítomen. Pan poslanec Okleštěk Ladislav je přítomen a chce reagovat na proběhlou rozpravu, na kterou navazujeme. Máte slovo, dvě minuty.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Já navazuji na vystoupení kolegy Radka Vondráčka. Nemyslete si, nebylo lehké přes ten víkend ten tok myšlenek udržet, nicméně jsem si to všechno ještě oprášil. Chtěl bych zmínit, že kolega Vondráček tady vystoupil s velice edukativním a hlavně smysluplným projevem. Já bych jej doplnil ještě tím, že je plno zemí, které mají korespondenční volbu, a já si myslím, že v zásadě bychom neměli mít s korespondenční volbou problém. Problém je v tom, jaká máme pravidla pro korespondenční volbu. Když se rozhlédnete po celém světě, primárně třeba po Evropě, která je nám nejblíže třeba i z hlediska civilizačního, tak je třeba si uvědomit, že každá z těchto zemí má svá pravidla a ta pravidla se většinou vztahují k tomu, jaká vlastnická práva, popřípadě třeba návštěvnost té vlastní země, jejich zapojení do daňového systému těchto zemí a podobně, takže si myslím, že to vystoupení dávalo velký smysl a že byste se, kolegové... (V sále je velký hluk.) Mě těší, že vás to vůbec nezajímá, ale to je váš problém, ne můj. Takže je třeba si uvědomit, ano, i my, kolegové... (Hlas ze sálu.) Samozřejmě já mluvím o všech, pane kolego, prostřednictvím paní předsedající, a nebudu jmenovat. Tak si myslím, že je potřeba se zamyslet nad tím, co ta korespondenční volba vlastně obsahuje a kdo a s jakou vazbou na Českou republiku má volit. Protože jsem viděl v televizi přes víkend různá vystoupení, ale všichni nějak opomněli říct, jakou mají ti lidé vazbu na svůj domovský stát. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Prosím, využívat faktické k tomu účelu, ke kterému jsou v jednacím řádu určené.

Pan místopředseda Skopeček hlasuje s náhradní kartou číslo 43.

Nyní je přihlášen s faktickou poznámkou pan předseda Jakob. Následuje paní poslankyně Válková. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Jan Jakob: Děkuji. Vážené dámy, vážení pánové, já bych se rád vyjádřil ve faktické poznámce k průběhu projednávání tohoto bodu. V minulém týdnu jsme se této schůzi věnovali 33 hodin. Kdyby mluvil každý poslanec, tak by mohl mluvit 10 minut, přičemž tři poslanci využili polovinu zmiňovaného času. I přesto jsme zaznamenali celkem 276 vystoupení, což bylo přes 200 opozičních poslanců. Vyjádřilo se celkem 70 poslanců. Faktických poznámek a vystoupení – ti nejčastější byli následující: kolegyně Peštová vystoupila 23krát, kolega Vondráček 19krát, kolegyně Mračková Vildumetzová taktéž 19krát, kolegyně Ožanová 12krát, kolega Mašek 11krát. A abych byl spravedlivý, další v pořadí jsem já s 9 vystoupeními.

Na tabuli nám svítí 70 přihlášených do řádné rozpravy. Za tu dobu mohli vystoupit bohužel jen dva a my bychom byli velmi rádi, aby se na poslance dostalo. Proto podle § 53 odst. 1 si dovolím dát jeden a pak druhý procedurální návrh. První, že budeme jednat i meritorně hlasovat po 19., 21. i 24. hodině. Druhý procedurální návrh podle § 59 odst. 2, který zní: Sněmovna se může bez rozpravy usnést, že k téže věci může poslanec vystoupit nejvýše dvakrát. Navrhuji tedy jménem pěti koaličních klubů, že poslanec může vystoupit nejvýše dvakrát... (Předsedající: Čas. V sále sílí hluk, poslanci buší do lavic.) ... včetně faktických...

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pane poslanče, omlouvám se, musím...

Poslanec Jan Jakob: ... já načítám usnesení – včetně faktických poznámek, a to od tohoto okamžiku. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pane poslanče, omlouvám se. Pane poslanče, omlouvám se, ale je potřeba dodržovat čas a skutečně od každého řečníka.

Nicméně myslím, že i přes hluk v sále jsme všichni zaevidovali, že jsou to dva procedurální návrhy.

První procedurální návrh se týká jednání i hlasování po 19., 21. a 24. hodině. O procedurální návrzích se hlasuje bezprostředně. Přivolávám tedy kolegy a kolegyně z předsálí. Máte zájem o odhlášení? Neeviduji sice, ale pro jistotu se ptám. Nikdo nemá.

Proto zahajuji hlasování o tomto procedurálním návrhu. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 11 přihlášeno 149 přítomných, pro 81, proti 67. Návrh byl přijat, a my tedy budeme jednat po 19., 21. i 24. hodině včetně možnosti hlasování.

Druhý návrh podle § 59 odst. 2 je omezení, že poslanec může vystoupit nejvýše dvakrát, a to včetně faktických poznámek.

Zahajuji hlasování. (Nesouhlasné výkřiky v levé části jednacího sálu.) Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti? (Nesouhlasné reakce v levé části jednacího sálu.) Nepokřikujme prosím z lavic.

V hlasování číslo 12 je přihlášeno 143 přítomných, pro 82, proti 54. Návrh byl taktéž přijat.

(O slovo se hlásí poslankyně Schillerová.) Paní předsedkyni vidím, že se chystá vystoupit. Nicméně tady, i kdybyste se hlásila s přednostním právem, je hned několik přednostních práv už přihlášených, takže v pořadí jedině s reakcí myšleno k hlasování ve smyslu napadnutí hlasování. Nikoliv komentář k hlasování prosím pěkně.

Poslankyně Alena Schillerová: Já napadám hlasování. Celá řada mých kolegů nevěděla, o čem se hlasuje, nerozuměla. Nebylo vám rozumět absolutně v sále. Já jsem samozřejmě byla instruovaná, protože jsem byla na grémiu, nicméně jsem nestihla mluvit se svými kolegy. Já dávám námitku proti hlasování. Žádám, abyste znovu předložila návrh, abyste řekla, o čem se hlasuje, protože se domnívám, že to je v rozporu s jednacím řádem, to, co jste navrhla. Navíc vám nebylo pořádně rozumět.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Tak dá se dát námitka k postupu předsedajícího, abychom byli úplně přesní podle jednacího řádu.

Chápu to jako námitku k postupu předsedající. Dobře.

Nyní tedy budeme hlasovat – námitka k postupu předsedající. Prosím, kdo je pro? Kdo je proti námitce? (Hluk v levé části jednacího sálu.)

V hlasování číslo 13 je přihlášeno 152 přítomných, pro 68, proti 60. Návrh byl zamítnut.

(O slovo se hlásí poslankyně Mračková Vildumetzová.) Nyní jedině k hlasování. Námitku k mému postupu. Další námitka, i když jsme ji teď hlasovali, mi přijde nadbytečná, nicméně prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Paní předsedkyně, já bych chtěla dát námitku proti vašemu postupu předsedající, a to z důvodu toho, že když tady pan Jakob říkal ten návrh, tak ten návrh celý neřekl. Omlouvám se, ale já jsem ten návrh, který, procedurální, dával, jsem z jeho úst neslyšela. (Předsedající: Tak ještě jednou...) Proto si myslím, že by měl on znovu vystoupit, ten návrh jasně říct. Ten jeho návrh je prostě nehlasovatelný. On ho tady neřekl, on ten návrh v tom časovém rozmezí neřekl. (Potlesk v levé části jednacího sálu.) Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Rozumíme, že máte námitku. Nebudeme spolu diskutovat tady tímto způsobem. Nicméně já jsem ten návrh zcela jednoznačně zopakovala. A to, že tady byl hluk v sále, bylo způsobeno, abychom byli korektní, z levé části sálu. Takže prosím, jestli někdo neslyšel, tak já jsem na mikrofon jasně zopakovala, o čem hlasujeme.

Nicméně zazněl návrh k námitce, a já tedy dávám hlasovat podruhé totéž, totiž námitku k mému postupu.

Ptám se, kdo je pro takovouto námitku k postupu předsedající? Kdo je proti?

V hlasování číslo 14 je přihlášeno 153 přítomných, pro 69, proti 57. Návrh byl zamítnut.

(O slovo se hlásí poslankyně Schillerová.) Paní předsedkyně, k hlasování, opravdu k hlasování v tom smyslu, že nezazní znovu totéž? Protože nemůžeme tady větvit námitky, které byly již hlasovány a o nichž Sněmovna už jasně rozhodla.

Poslankyně Alena Schillerová: Procedurálně můžeme samozřejmě, jinak to odůvodním znovu. To, že vy jste to zopakovala, je irelevantní. Podstatné je, co řekl navrhovatel. Já tedy žádám o zajištění stenozáznamu a toho, že jsme nevěděli, velká část tady nevěděla, o čem se hlasuje. Takže dávám námitku z těchto důvodů proti vašemu postupu.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Budeme hlasovat potřetí totéž, tedy námitku proti mému postupu.

Zahajuji znovu toto hlasování. Ptám se, kdo je pro takovouto námitku? Kdo je proti?

V hlasování číslo 15 přihlášeno 153 přítomných, pro 68, proti 58. Námitka byla zamítnuta.

Nyní s faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Nacher. (O slovo se hlásí poslankyně Schillerová.) Procedurální návrhy se přednášejí taktéž ve faktických nebo s přednostním právem, paní předsedkyně. Nemůžete předbíhat ostatní.

Faktická poznámka pana poslance Nachera. A připomínám vzhledem k tomu, že tady bylo prohlasováno usnesení, kdy omezujeme řečnické vystoupení na dvě maximálně včetně faktické poznámky, tak od této chvíle je potřeba si to takto také uvědomit a podle toho s těmito zacházet. Prosím, máte slovo, vaše dvě minuty.

Poslanec Patrik Nacher: Tak děkuji. No, já mám k tomu poznámku. Za prvé se to týká, když už, od momentu, kdy jste to odhlasovali. Já jsem se k té faktické přihlásil před tím hlasováním. Takže to se tam počítat nebude. Je to tak. Vy chcete počítat hlas mrtvého, který umře a pošle hlas, a také se počítá s tím, že hlasoval, když ještě žil. Tak já jsem se přihlásil ještě předtím. (Smích a potlesk v levé části jednacího sálu.) Za prvé.

A za druhé, já si myslím, že to, co se tady děje, je flagrantní porušení jednacího řádu. Vy nás tady poučujete, že faktické máme využívat, abychom reagovali na předřečníky. A pak vystoupí Honza Jakob a řekne tady vlastně procedurální návrh a nějakou statistiku. To znamená, on nereagoval na tu rozpravu. My vždycky poctivě říkáme, reagujeme na to, co řekl ten, co řekl tamten, a vysvětlujeme to, zatímco váš koaliční poslanec nereagoval na nikoho, dal tady procedurální návrh, který ani nestačil dořící. On to nestačil dořící. Ty dvě minuty, kdybyste mu to utnula, jako to utínáte nám, poctivě, tak to tady nezaznělo. A my hlasujeme o něčem, co navrhovatel neřekne ve dvou minutách, vy to potom nějakým způsobem interpretujete. A to je způsob hlasování? To jste se fakt už zbláznili? (Potlesk a výkřiky v levé části jednacího sálu.) Za mě není možné, není možné, je nehlasovatelné omezit. Můžete omezit na dvě vystoupení. Nemůže to být včetně faktických poznámek. Protože když si mě někdo z vás vezme do úst, tak co? Já tam budu sedět a budu takhle mávat a nebudu moct reagovat? No ani omylem! To si zkoušejte někde jinde! Tady je Parlament České republiky. (Potlesk a souhlasné výkřiky v levé části jednacího sálu.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Prosím o klid, prosím o klid. Aby bylo zcela ujasněno, abychom měli opravdu jasno v tomto, protože pan poslanec říkal, že to platí až od nově přihlášených. To bychom takto k tomu museli přistupovat, i ke všem těm, kteří už jsou dávno přihlášeni v rozpravě, protože byli před schválením toho usnesení přihlášeni. Takže tento výklad je podle mého lichý a jedná se o to, že rozhodný moment je chvíle, kdy jsme takovéto usnesení většinou Poslanecké sněmovny přijali. To znamená, jen aby bylo jasno v tom postupu, už vám to započítávám do tohoto schváleného limitu. (Stojící poslanec Nacher reaguje nesouhlasně.)

Nyní vystoupí s faktickou poznámkou paní předsedkyně Schillerová. Prosím o klid v sále, ať se slyšíme a nenamítáme, že se neslyšíme.

Poslankyně Alena Schillerová: Pošlapáváte jednací řád nehorázným způsobem! Nikdy to tady nebylo! (Velký potlesk a výkřiky v levé části jednacího sálu.) Ptala jsem se na to na grémiu pana ředitele Kymličky, zda se toto někdy stalo, aby se v novodobé historii Poslanecké sněmovny omezil počet faktických poznámek. Řekl, že se to nestalo nikdy. Nikdy! To znamená, že vy ty hranice posouváte někam, odkud snad opravdu není už návratu. Co přijmete příště? Že máme mlčet? Že máme jít ze sálu? Že nesmíme nic říkat? Co uděláte? To znamená, když si vyčerpá poslanec faktické poznámky, tak bude muset mlčet a nechat se tady urážet? To je vaše demokracie? To jste vy demokrati? (Souhlasné výkřiky a potlesk v levé části jednacího sálu.) Já dávám návrh na přerušení této schůze do předložení stenozáznamu s návrhem pana předsedy Jakoba!

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: To je procedurální návrh, a proto jej budeme bezprostředně hlasovat. Přivolávám kolegyně a kolegy z předsálí a všechny vás odhlašuji. Prosím, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami.

Jakmile se počet přihlášených ustálí, tak budeme hlasovat o procedurálním návrhu. Já si jej dovolím zopakovat.

Paní předsedkyně Schillerová navrhla, abychom přerušili tuto schůzi do doby předložení stenozáznamu k vystoupení pana předsedy Jakoba. Počet přihlášených se již ustálil.

Zahajuji hlasování o tomto procedurálním návrhu. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 16 je přihlášeno 155 přítomných, pro 71, proti 54. Návrh byl zamítnut.

S faktickou poznámkou je nyní přihlášen pan poslanec Vondráček. Následuje pan poslanec Babka. Prosím všechny o ztišení. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Já vám chci říct v klidném tónu, že neděláte dobře, že to je opravdu nedodržení jednacího řádu, které tu 30 let nebylo, a cokoli uděláte, tak se nakonec obrátí proti vám. Víte, kdo to řekl naposledy na tento mikrofon? Byl to Pavel Blažek. (Potlesk z řad opozice.) A já si ještě vzpomínám, když jsme třeba chtěli hlasovat o přestávkách, vy jste obstruovali až do konce volebního období dovolení do mediálních rad České televize, tak vystoupil tenkrát Vojtěch Filip, KSČM, a poučoval nás, co je to demokracie. A my jsme ten návrh vzali zpět. Asi tady není nikdo, kdo by vás poučil o tom, co je to dodržování demokratických principů. Vy se tady smějete, že tady mluvíme už rok o nástupu nové totality, a pak to tímhle potvrdíte. Je to ale nedomyšlené, protože před chvilkou jste nás školili, že jenom v rámci faktické poznámky mohou být dány procedurální návrhy. Pak nám chcete omezit ty faktické poznámky. Takže nejenom že jste nám omezili počet vystoupení, vy jste omezili téměř polovině Sněmovny dávat jakékoliv procedurální návrhy. A na to má přece každý poslanec právo. To nejde omezit. (Hlasité projevy podpory z řad opozice.) Faktická poznámka – to je nepsané právo. To je úzus, to je zvyk. Ta tady byla vždy, byla nedotknutelná, dokonce je kolikrát mnohem užitečnější než sto navzájem neposlouchajících se monologů. Jako příklad dám jednání minulou středu, kdy jsme na sebe reagovali, a já jsem měl pocit, že jsme tu debatu posunuli. Ale vy, než byste si opravdu s námi sedli ke stolu, než byste hledali jakýkoli kompromis, vy radši všechno pohrnete silou, všechno ohnete. Nejste schopni jakéhokoliv dialogu. (Předsedající: Čas.) Myslím, že je čas na výměnu vedení Sněmovny. Děkuji. (Výkřiky výborně!, projevy souhlasu, silný potlesk z řad opozice.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Poprosíme o klid. Následuje faktická poznámka pana poslance Babky a následně paní poslankyně Válkové. Prosím o klid v sále.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji za slovo. Já navážu na svého předřečníka Radka Vondráčka i na tu rozpravu, která se tady vlastně vede už druhý týden. Já bych se chtěl zeptat, jak toto omezení mého práva na faktickou poznámku budete provádět v praxi? Paní předsedkyně, já bych se chtěl zeptat, jestli jste si teď udělala čárku, že vystupuji ve faktické poznámce poprvé. Já jsem v minulém týdnu vystupoval ve faktické poznámce čtyřikrát, pravděpodobně to učiním hned po tom, až přijdu zpátky na svou židli, tak se přihlásím do faktické znovu, a jsem přihlášen do rozpravy. Takže až na mě vyjde řada v rozpravě, tak vy mi to slovo nedáte, paní předsedkyně? Nebo někdo jiný, kdo bude sedět místo vás? Opravdu si, kolegové, myslíte, že jste udělali správně tímto rozhodnutím omezit faktické poznámky a vystoupení nás řadových poslanců dvakrát za sebou? Vždyť to přece není normální. Děkuji. (Potlesk z řad hnutí ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Budu se tak jako všichni řídit přijatým usnesením, to je odpověď na tuto otázku, a nemohu z tohoto místa vést diskusi.

Nyní paní poslankyně Válková se svou faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Helena Válková: Všechny milé kolegyně, všichni milí kolegové, děkuji za slovo, paní předsedkyně. Já se také chci zeptat, protože původně jsem chtěla využít tu faktickou poznámku k tomu, abych se zmínila o jedné otázce, kterou korespondenční volba a související zákony, které absentují, neřeší – § 351, maření přípravy voleb a průběh voleb, který nepamatuje na korespondenční volby, logicky. Ale teď mi dovolte otázku. Mám využít této jedinečné možnosti, kdy mám ještě právo v rámci faktické poznámky fakticky vystoupit anebo se zeptat na to, co mě tedy tíží v souvislosti s porušováním podle mého názoru jednacího řádu, totiž co budete dělat v momentě, kdy se budou – jako vedení Sněmovny – kdy se budou naši kolegové a kolegyně hlásit k faktickým poznámkám a vy jim to budete zamítat? Já bych chtěla znát to ustanovení, podle kterého to budete dělat, protože jednací řád na nic takového nepamatuje. A já sama patřím k těm, kteří jsou pro zkrácení, vždycky jsem byla pro zkrácení určitých projevů, ale na základě zákona, jednacího řádu. A my jsme jednací řád zatím nenovelizovali. Je to chyba všech nás, ale zatím ho nemáme. Čili na bázi usnesení zamítat faktické poznámky mi připadá velmi ne neobvyklé, ale v rozporu se stávající platnou právní úpravou. Děkuji. (Potlesk poslanců hnutí ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní vystoupí s faktickou poznámkou Tomio Okamura a následuje pan poslanec Kohoutek. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Tomio Okamura: Tak já bych to chtěl jenom, vážené dámy a pánové, shrnout. Vládní pětikoalice tady porušuje zákon o jednacím řádu, protože faktické poznámky jsou tam jasně zmíněny. A to se ani neptám, a já se tady perzekvovat od vládní koalice nenechám, zdali to omezení těch faktických poznámek na dvě náhodou neplatí i pro nás s přednostním právem. To tedy opravdu budeme muset zasáhnout, protože to už jsme tady řešili jednou, kvůli tomu se musela přerušit schůze a byla z toho pro vládní koalici velká blamáž. To znamená, to je jedna věc, že já se tady umlčovat nenechám, když vy ohýbáte ústavu, a budu si říkat, budu vystupovat, kdy budu chtít, v souladu s jednacím řádem, a ne jak si myslí paní Pekarová Adamová. Samozřejmě problematický moment je ten, že když nás tady budete napadat a lhát, což je vaše obvyklá metoda, jak paní Pekarové Adamové, tak některých – některých – poslanců vládní pětikoalice, tak my nemůžeme reagovat. Naši poslanci budou napadeni opakovaně a oni nemůžou reagovat, protože chcete omezit faktické poznámky. To, co si o vás myslí reálně občané, zažil přesně včera ministr vnitra Vít Rakušan, předseda STAN. Lidé volali fašisto!, demisi!, ano, přesně dneska to zase předvádíte! Novodobí fašisti, kteří nejste schopni akceptovat vůbec... (Bušení do lavic z řad koalice, hlasité projevy nesouhlasu.) No jasně že jo! Jasně že jo!

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vaše slova, pane předsedo....

Poslanec Tomio Okamura: To samé totiž tenhleten Rakušan říká opozici! To samé říká premiér Fiala. Říká extremisti, populisti!. Vy jste rozdělili společnost, vy jste to tady vyhrotili a teď vidíte, jaká je reálná atmosféra. Běžte už pryč! Ukončete tuhletu vládu! Podejte demisi! Vy jste proti demokracii! Znovu říkám, tady paní Pekarová Adamová, mějte sebereflexi. Jste nejméně důvěryhodnou političkou v České republice! Drtivá většina občanů vám nevěří! Ukončete to! Běžte pryč! Nemáte žádnou legitimitu navrhovat takové změny, co tady předvádíte dneska! (Celá řeč pronesena velmi hlasitě. Potlesk z řad opozice.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Aby bylo jasné, jaké usnesení jsme schválili, protože tady v několika vystoupeních zazněly dotazy, tak to chci upřesnit. Netýká se přednostních práv, to předkladatel odhlasovaného usnesení nezmínil. Za prvé. Za druhé, faktických poznámek ano, to je odpověď pro některé tazatele. To znamená, řídící schůze

včetně mě budou samozřejmě evidovat, kolik vystoupení došlo, abychom naplnili toto usnesení a dodržovali jej, protože jej přijala Poslanecká sněmovna svojí většinou.

Nyní tedy vystoupí pan poslanec Kohoutek s faktickou poznámkou a následuje pan poslanec Koten. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Dobrý den, vážená paní předsedající, kolegyně, kolegové. Já bych se chtěl jednoznačně vyjádřit k tomu, že přijetí usnesení o omezení řečnické doby v rámci faktických poznámek je v rozporu s demokratickým právním systémem naší země, v rozporu s ústavou a porušuje jakékoliv zásady demokratického právního státu. A myslím si, že pokud Ústavní soud jiné případně ústavní stížnosti... jim nevyhoví, tak pokud by nevyhověl tomuto, tak už nevím čemu jinému.

Jednoznačně je tady popřen smysl § 60, který jasně říká, že poslanec se může přihlásit k faktické poznámce, kterou reaguje na průběh rozpravy. Reakce na průběh rozpravy je naprosto něco jiného než samotné vystoupení k věci. Souhlasím s tím, že bylo demokraticky většinou této Sněmovny rozhodnuto o tom, že může být omezena řečnická doba a může být omezeno vystoupení maximálně na dvakrát u poslanců, kteří se chtějí vyjádřit k dané věci, ale pokud se chcete vyjádřit, respektive reagovat na průběh rozpravy, je to něco jiného než se vyjádřit k průběhu věci samotné. Protože v rámci jakéhokoliv zákona, pokud některý poslanec bude například urážet jiného poslance, tak ten dotyčný poslanec se nemůže vyjádřit a nemůže reagovat na průběh rozpravy? Navíc smysl zákona v § 60 odst. 1 poslední věta je jednoznačná: Poslanec, který se přihlásil k faktické poznámce, dostane slovo přednostně, avšak bez přerušení toho, kdo právě mluví. Dostane slovo přednostně. Zde zákonodárce jasně uvažoval a jasně chtěl, aby víceméně faktická poznámka byla analogie přednostního práva, byť omezena na dobu dvou minut, protože samozřejmě poslanců bez přednostního práva je daleko více. Ale faktická poznámka je de facto ve zmenšené míře analogie přednostních práv, která má sloužit k tomu, že poslanci, kteří to přednostní právo nemají, alespoň mohou reagovat na průběh rozpravy a například se vyjádřit k tomu, když někdo někoho uráží nebo říká nepravdu. (Předsedající: Čas!) A faktická poznámka je naprosto něco jiného než vyjádření se k danému tématu.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Vypršel váš čas, pane poslanče. (Poslanec Kohoutek hovoří dále. Mikrofon vypnut. – Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.) Nyní je s faktickou poznámkou přihlášen pan poslanec Koten a následuje paní předsedkyně Schillerová. Prosím, pane poslanče. A vás, prosím ještě jednou o ztišení, kolegové a kolegyně!

Poslanec Radek Koten: Už mám konec?

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Už máte slovo.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Velice těžko se mi v této chvíli hovoří, protože jak jsem zjistil, tak všichni vy, kteří máte ústa demokracie naprosto plná, až to přetéká, jak jste demokratičtí. No, já si myslím, že jsme se teď nějakou časovou smyčkou dostali do února 1948, protože to, co tady předvádíte, nedodržování, flagrantní porušování jednacího řádu, to tady skutečně od té doby ještě nebylo! Já si myslím, že když vyjedete mezi lidi, tak jak to udělal pan ministr vnitra Rakušan, tak nebude trvat dlouho a dostanete někde na budku od lidí, protože už toho mají opravdu plné zuby – to, co vy tady předvádíte! A jestli chcete tímto způsobem v tomto volebním období projednávat zákony, tak to tady opozice nemusí v podstatě být, protože nemusí nic říkat, vy si to prohlasujete. Jestli něco neplatí, no nevadí, my si ten zákon přehlasujeme. Vy si přehlasováváte i ten jednací řád, který jasně

stanoví, jak má Poslanecká sněmovna fungovat. Já si myslím, že je nejvyšší čas, abyste tady uvolnili místo někomu, kdo tedy bude ten jednací řád dodržovat. V tom minulém volebním období vy jste si vždycky brali pětkrát dvě hodiny na jednání vašich poslaneckých klubů. A co děláte teď? Prosím vás, podívejte se. Není vám z vás špatně? (Potlesk poslanců SPD a ANO 2011.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan předseda Fiala Radim nyní tedy s faktickou poznámkou a následuje pan poslanec Babka. Moment, hned jakmile se tady bude dát, tak zapnu čas. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Prosím vás, to, co se tady děje, já jsem tady velmi dlouho, se tady od roku 1989 nestalo! (Potlesk poslanců SPD a ANO 2011.) Od roku 1989! Já si myslím, že jste dali jasnou odpověď všem novinářům na otázku, jak je to s tou totalitou, jestli nějaká přichází, nebo ne. Jak je to? Dali jste jasnou odpověď na otázku s cenzurou, se svobodou projevu a se všemi dalšími věcmi, které se týkají svobod lidí v této zemi. Takže platí to, co řekla paní Markéta Pekarová Adamová, že máme sedět v rohu a šoupat nohama jako opozice, protože vy máte 108 a my nemůžeme nic! Tak já vám garantuju, že toto, co si tady teď prohlasováváte, na vás čeká za dva roky. To vám garantuju! To vám garantuju, že budete mít také dvě faktické, a počkáme, až se vykecáte, a pak uvidíte a pak vám ty zákony všechny zrušíme, ty, co tady děláte. Vy si šijete bič sami na sebe, demokrati! (Potlesk poslanců SPD a ANO 2011.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Babka, následuje paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, máte slovo, slovo.

Poslanec Ondřej Babka: Dobrý den, ještě jednou, paní předsedkyně. Já bych vás chtěl požádat a v reakci na to, co zde už v rozpravě padlo, abyste mi udělala druhou čárku. Máte druhou čárku, paní předsedkyně, prosím?

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nebojte se. Zaznamenávám si to.

Poslanec Ondřej Babka: Tím pádem... Já jenom chci ukázat tu absurditu toho, čeho jste se tím hlasováním dopustili. Já už v tuhle chvíli při probírání tohoto bodu, sněmovního tisku 596, já už můžu jít domů. Já už nebudu moct vystoupit. Já jsem řádně přihlášen do obecné rozpravy. Ani v té už mi nedáte slovo, protože si, paní předsedkyně, udělala druhou čárku, a to automaticky znamená, že já už dneska nemůžu vystoupit. Ne dneska, už nikdy k tomuto bodu nemůžu vystoupit. Chápete to, co jste udělali? Co jste si tady prohlasovali? Že to je prostě porušení jednacího řádu Sněmovny? Že to je zamezení toho, že já nemohu dávat faktické poznámky a reagovat na průběh rozpravy? Ano, kdybyste mě omezili na vystoupení v rozpravě k věci na dvakrát, ano, v pořádku, ale ne včetně faktických poznámek. To přece nejde! Já se teď můžu sbalit a jít domů, protože v této věci už mi nedáte slovo. A já se přihlásím s tou faktickou a budu šestý na řadě a schválně jsem zvědav, paní předsedkyně, jak budete to usnesení uplatňovat. Děkuji. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní je přihlášena paní poslankyně Mračková Vildumetzová s faktickou poznámkou a pak následuje paní poslankyně Fialová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Paní Pekarová, musím říct, že já jsem vás prosila. Já jsem vás prosila od tohoto řečnického pultu, abyste dala hlasovat o návrhu v souladu s jednacím řádem. Pan Jakob ten návrh neřekl. Řekl ho po časovém limitu, neřekl ho celý. My jsme nikdo nevěděli, o čem budeme hlasovat. Ale to je bohužel ta arogance a ten váš přístup, že místo abyste řekla ano, on ten návrh neřekl a dám o něm hlasovat v souladu s jednacím řádem, tak se chováte tak, jak se chováte. Já bych vám jenom chtěla říct, že klidně si tam dělejte čárky, jaké chcete. Já v souladu s jednacím řádem mám nárok vystupovat s faktickými poznámkami a dovolím si tady říct, že předseda Poslanecké sněmovny by se měl snažit o to, aby ta Sněmovna fungovala. Ale vy, paní předsedkyně, jste pravý opak. Vy jste problém této Sněmovny! Pojmenujme to už jednou konečně! (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011 a SPD.) Vy jste ten problém! Vy se o to nesnažíte, aby koalice s opozicí spolu spolupracovala! Já bych od vás očekávala, že svoláte společné jednání opozice, koalice, předsedů klubů, premiéra, popřípadě tady pana Rakušana, který má ten volební zákon na starosti, a projednáte a najdete řešení v rámci korespondenční volby. Ty návrhy tady od nás zazněly. Zaznívají tady od nás. Ale znovu říkám, pamatuji si minulé funkční období, jakým způsobem se choval Radek Vondráček, kolikrát ustoupil té opozici. Byl to pan předseda Poslanecké sněmovny, ale vy předsedkyně Poslanecké sněmovny nejste a nikdy jste nebyla! (Potlesk a volání poslanců hnutí ANO 2011 a SPD.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Oslovujeme prostřednictvím, byť uznávám, je to zvláštní, prostřednictvím předsedajícího. (Poslanec Okamura hovoří směrem k předsedající.) Nekřičte na mě, pane předsedo! Jestli tady v tuto chvíli nejsme schopni držet důstojnou atmosféru, tak já na pět minut přeruším to jednání, ať ta atmosféra se uklidní. Chápu, že je potřeba si tady tyto věci říci, máte na to plné právo, na mikrofon. Ale neřvěme na sebe. To opravdu porušujeme jednací řád. (Projevy nesouhlasu v levé části sálu.) Ano, dodržujme prosím všichni důstojnou atmosféru, tak jak předpokládá jednací řád, a nevykřičíme si to tady z míst.

Nyní prosím faktická poznámka paní poslankyně Fialové, následuje pan poslanec Foldyna. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Eva Fialová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Chtěla bych reagovat na pana Jakoba, který nám tady přednesl výčet toho, kdo kdy vystoupil a kolik bylo minut. Já bych ale také chtěla znát toto spektrum z druhé strany. Já jsem třeba minulý týden nevystoupila ani jednou, ani ve faktické. A poslouchala jsem debatu, která tady vznikla. A evidentně se ukázalo, že v návrhu korespondenční volby jsou jisté chyby, které přiznala i paní předsedkyně, a uveřejnila to následně na svých sociálních sítích a dávala už návrhy na to, jak to napravit. Přijde mi to velice závažné. A chtěla bych znát od pana Jakoba i tato čísla zespodu, z druhé strany, kdo tedy nevystoupil, kdo neměl možnost se vyjádřit.

Vy tady spoléháte na to, že se teď vyplácáme faktickými poznámkami. Ale opravdu nám omezujete právo, které máme, se k tomuto vyjádřit. Poslouchala jsem zde ty debaty. A mám návrh pro svoje kolegy: Protože tito samozvaní demokraté nám tu omezují svoje (?) práva, já zbytek své faktické poznámky věnuji minutě ticha za demokracii, kterou jste tady teď pošlapali! (Potlesk z lavic ANO a SPD. Poté opoziční poslanci v levé části sálu povstávají a drží minutu ticha. Koaliční poslanci v pravé části sálu sedí a baví se nahlas mezi sebou. Po vypršení limitu faktické poznámky – předsedající: Váš čas vypršel.) Děkuji. (Potlesk z lavic ANO a SPD.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan poslanec Foldyna. Následuje pan poslanec Kohoutek. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji za slovo. Paní předsedající, debata je velmi zjitřená a já si pořád kladu otázku, co mi připomíná. Tady někdo říkal, že třicet let tohleto tady nebylo. Já bych připomněl, že něco podobného už tady bylo. Psal se rok 1948, kdy se totalita ujímala moci a kdy se měnil způsob voleb. Tak tady se mění způsob voleb na korespondenční hlasování, kdy se v bodu dvě budou vytvářet noví voliči na základě čestného prohlášení. A teď jsme přišli do stadia toho, že poslanec opozice má tak právo držet hubu a krok! Tak to se pánové přiblížili k tomu únoru 1948! (Předsedající: Prosím slušně.) A já se vás ptám... Na tom není nic sprostého. Nevím, jestli vás dějepis neučili, ale mě docela dobře. Tak teď už tady jenom chybí to, kdy se tady bude projednávat čtvrtý článek ústavy, kdy vládnoucí úlohu ve společnosti i ve státě je (má) liberální demokracie v podání pětikoalice. Tak tady se posouváme k tomu čtyřicátému osmému a k těm totalitním praktikám! Pěkně jste to dopracovali! (Potlesk z lavic SPD.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní vystoupí pan poslanec Kohoutek a následuje paní předsedkyně Schillerová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Paní předsedkyně, prostřednictvím vás, také bych chtěl nahlásit, že mám již druhou faktickou poznámku. A nyní bych se chtěl vyjádřit.

Kolegyně, kolegové, apeluji na vás, koaliční kolegy, alespoň z ústavně-právního výboru, naprostá většina z vás jste tam právníci. Považuji vás za slušné, vzdělané, inteligentní lidi. Zamyslete se nad mojí argumentací ohledně přednostního práva. To si opravdu myslíte, koukám teď třeba na kolegu Karla Haase, kterého si velice vážím a uznávám jako odborníka, to si opravdu vážně myslíte, že omezení faktických poznámek už není za čárou? Uvědomujete si, proč vznikly historicky parlamenty? Proč vznikl parlament na Islandu? Proč vznikl parlament v Řecku? Proč vznikl parlament ve starém Římě? Nebylo to náhodou proto, aby se lidé neprali a nehádali na ulicích (Potlesk z lavic ANO a SPD.), ale abychom my se tady zavřeli, klidně se tady zhádali jako koně, ale na těch ulicích a venku byl pořádek a společenský smír a klid? Nevíte to? Neměli jste dějiny práva? Neměli jste dějiny římského práva? Neměli jste dějiny státu a práva? Aspoň vy právníci z ústavně-právního výboru, když už nikdo jiný! Zamyslete se nad tím a zkuste přemýšlet, jestli to nebylo skutečně za čárou!

A paní předsedkyně, vám bych chtěl říct, já si tady ten čas hlídám. Mě jste v minulém slově přesně utnula nula, nula, nula, nula. Chtěl bych říct a znova apeluji, pusťte si stenozáznam, pusťte si video, pan Jakob načítal ten druhý bod o omezení řečnického práva v rámci faktických poznámek po dvou minutách, tudíž já se domnívám, že načtení toho bodu je neplatné! A tudíž apeluji znova na vás, aspoň na vás právníky z ÚPV, kolegy, zamyslete se nad tím, pusťte si to video, prohlaste to usnesení a to hlasování za zmatečné! Protože vy jste měla utnout pana Jakoba přesně, jako jste utnula mě a utnete za sedm vteřin. Vezměte si pauzu půl hodiny a přemýšlejte, dokud je čas! Děkuju. (Potlesk z lavic ANO a SPD.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Chtěla bych jenom říct, že to tak není, že dávám vůli každému stejně. (Nesouhlas v levé části sálu.) A co se týče času, tak on nejde do minusu a je tam pak napsáno konec. Takže to je trošku něco jiného – pro ty, kteří na tu obrazovku nevidí.

Paní poslankyně Schillerová s faktickou poznámkou nyní a následuje pan poslanec Michálek. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Nevidím, že byste vzala pauzu, jak vás vyzval – vaším prostřednictvím, já dodržuji jednací řád – můj kolega, ctěný pan poslanec Kohoutek. No, nenačetl to. Píše o tom už jeden novinář na účtu X. My jsme si vyžádali stenozáznam. Zatím na něho čekáme. Takže my si to zkontrolujeme. Je to

něco opravdu nehorázného. Vezměte si k srdci to, co řekl můj ctěný kolega, pan poslanec Kohoutek. Protože myslím, že i vy, pane poslanče Haasi, prostřednictvím paní předsedkyně, který jste součástí ústavně-právního výboru, a já nemám nic s tou pozitivní kritikou, jak jste byl oceněn mým kolegou, ale myslím si, že jste hlasoval pro, pokud jsem si stačila všimnout, že jste tady pro tu nehoráznost taky hlasoval. A říkám si, jak se teď cítíte? Protože vím, že jste velice dobrý ústavní expert na ústavní právo. Takže jak se teď cítíte? Jak se cítíte vy všichni ostatní členové, minimálně vy členové ústavně-právního výboru?

Vzhledem k tomu, že se tady stalo moc věcí, v tuto chvíli si beru půl hodiny, 30 minut pauzu na jednání klubu hnutí ANO. My se musíme poradit, co tady s touto situací dál. Je to obrovská škoda. Vy jste mohli zvolit úplně jiný způsob. A říkala jsem vám to na grémiu. Vy jste mohli odejmout slovo těm, kteří porušovali jednací řád ve vztahu k faktickým poznámkám. Takže teď, když vystoupí pan ministr Rakušan, předpokládám, že vystoupí, je to jeho zákon v jeho gesci, tak nikdo z mých kolegů nebude moct reagovat na věci, které je zajímají. Je tam tolik otázek, tolik věcných problémů. Oni si budou prostě muset počkat, pokud na ně vůbec dojde řada, pokud vůbec to slovo ještě dostanou.

Beru pauzu. Poradíme se. Je to škoda, protože si myslím, že jste velmi podkopali důvěru v tuto Poslaneckou sněmovnu. (Potlesk z lavic ANO.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Eviduji váš zájem o pauzu na jednání klubu hnutí ANO. Je 10.48, pauza by měla trvat 30 minut, sejdeme se tedy v 11.18.

(Jednání přerušeno v 10.48 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 11.18 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, skončila třicetiminutová pauza, kterou si vzalo hnutí ANO ústy své předsedkyně. A protože tady byly nejasnosti ohledně toho, jak znělo načtené znění, tak já si dovolím jenom zrekapitulovat ze stenozáznamu, jak zazněly ty předmětné procedurální návrhy.

A sice co se týče načtení panem předsedou Janem Jakobem, tak ten načetl – a já to přečtu v plném znění, aby bylo zcela jasno, načetl tedy druhý procedurální návrh podle § 59 odst. 2, který zní: Sněmovna se může bez rozpravy usnést, že k téže věci může poslanec vystoupit nejvýše dvakrát. Navrhuji tedy jménem pěti koaličních klubů, že poslanec může vystoupit nejvýše dvakrát – tam bylo upozornění na čas a sílení hluku v sále – včetně faktických. Znovu tam bylo přerušení paní předsedající a pan poslanec Jakub dokončil: Já načítám usnesení včetně faktických poznámek, a to od tohoto okamžiku. A ještě před hlasováním zaznělo – a znovu to zrekapituluji ze stenozáznamu: Druhý návrh hlasujeme podle § 59 odst. 2. Je to omezení, že poslanec může vystoupit nejvýše dvakrát, a to včetně faktických poznámek.

Tak to k těm nejasnostem, které tady byly před pauzou, takto je to ve stenozáznamu. A my se vracíme k přihlášeným.

Já si jenom dovolím načíst omluvy, které v mezičase došly. Omlouvá se paní poslankyně Pavla Golasowská, a sice do 14 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Václav Král do 11 hodin z pracovních důvodů, Petr Letocha od 10 do 12 hodin z pracovních důvodů, Eliška Olšáková do 13.30 hodin z pracovních důvodů, Berenika Peštová do 12 hodin z pracovních důvodů, Karel Smetana do 10.20 hodin z osobních důvodů. A z členů vlády se omlouvá pan předseda vlády Petr Fiala od 11.20 hodin do 15 hodin z pracovních důvodů, pan ministr Mikuláš Bek z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Martin Kupka z celého

jednacího dne z důvodu zahraniční cesty a Jan Lipavský bere zpět svou omluvu z pracovních důvodů, bere zpět omluvu do 13 i od 14 hodin.

Tímto se vracíme k přihlášeným. S faktickou poznámkou, která, upozorňuji, je evidována, se hlásí pan předseda Jakub Michálek. Prosím, pane předsedo, vaše dvě minuty.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, vážená paní místopředsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové. Dovolte mi, abych přispěl trochu ke zklidnění současné situace. Cílem našeho postupu skutečně bylo dát všem řečníkům možnost vystoupit. Je tam přihlášeno přes 70 lidí. Sněmovna je zablokovaná. Já připomenu, že tady máme precedens. To, co bylo schváleno, už tady bylo a odhlasovali to všichni. Dne 4. března 2023 v 0 hodin 3 minuty byla projednávána novela zákona o důchodovém pojištění, kde Poslanecká sněmovna schválila usnesení č. 555, kterým souhlasila, že v rozpravě může poslanec vystoupit nejvýše dvakrát včetně faktických poznámek. Toto byla dohoda z grémia, hlasovalo pro ni 49 poslanců ANO, 18 poslanců SPD. Je pravda, že to bylo ve stavu legislativní nouze, ale stav legislativní nouze má pro počet vystoupení stejnou úpravu jako standardní jednání. Takže faktické poznámky v řadě parlamentů vůbec nejsou připuštěny nebo v některých případech jsou omezeny a v případě našeho parlamentu je možnost i na základě tohoto precedentu, který jste sami odhlasovali, takováto vystoupení omezit z hlediska počtu. To naše omezení, které jsme navrhli, skutečně bylo motivováno snahou odblokovat parlament tak, aby se dostalo na všechny řádně přihlášené řečníky.

Já bych nyní chtěl poprosit za vládní kluby o přestávku v délce trvání 40 minut, v rámci které by bylo svoláno jednání grémia Poslanecké sněmovny, abychom se dohodli na dalším průběhu jednání tento týden, aby se skutečně dostalo na co nejvíce přihlášených řečníků. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Toto je tedy návrh na čtyřicetiminutovou přestávku, během níž proběhne grémium. A co se týče toho návrhu, tak paní předsedkyně s ním souhlasí, čili grémium může proběhnout čtyřicetiminutové, čili od 11.23, to znamená do 12.03. Domnívám se, že toto byla jasná žádost o přestávku. (Hlouček poslanců před řečništěm se vyjadřuje a reaguje na předsedající.) Organizačně je to možné. Je to možné, pane předsedo. Já jsem načítala jasný čas. Takže už není zájem vystoupit.

A nyní přerušuji toto jednání do 12.03 hodin.

(Jednání přerušeno v 11.24 hodin.)

(V 11.58 hodin místopředseda Havlíček oznámil, že na základě dohody z grémia se přestávka prodlužuje do 12.30 hodin. Ve 12.16 hodin místopředseda Havlíček oznámil, že přestávka se prodlužuje do 13.10 hodin. Ve 13.07 hodin místopředseda Havlíček oznámil, že přestávka se prodlužuje do 13.30 hodin. Jednání pokračovalo ve 13.30 hodin.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, čas určený na přestávku vypršel. Budeme pokračovat v našem jednání. Já vás, kolegyně a kolegové, poprosím, abyste zaujali svá místa v lavicích a budeme pokračovat faktickou poznámkou. Faktickou poznámku má nahlášenou pan předseda Marek Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, pokusím se to stihnout v těch dvou minutách. Nejprve to, co chci navrhnout, pak když tak krátké zdůvodnění. Navrhuji, abychom dnešní druhé usnesení Poslanecké sněmovny týkající

se projednávání tohoto bodu revokovali. Jako osoba, která jsem pro něj hlasoval, to navrhnout mohu. Posléze chci navrhnout, abychom přijali usnesení, že až dojde k té revokaci podle § 59 odst. 1 a 2 jednacího řádu, tak stanovujeme, že k projednávání tohoto bodu může poslanec vystoupit nejvýše dvakrát a omezujeme řečnickou lhůtu na 10 minut.

Nyní krátké odůvodnění. Myslím si, že usnesení, které jsme ráno přijali, bylo správné. Myslím si, že odpovídá naprosto jak textu, tak duchu jednacího řádu a že ta snaha, která je tady vyvíjena, obcházet jednací řád faktickými poznámkami, není správná a v reálu nám škodí. Ale protože vidím, co to vyvolalo v Poslanecké sněmovně, po těch diskusích, které jsme vedli jak s koaličními představiteli, tak s představiteli opozice, přestože k žádné dohodě jsme se nedobrali, tak raději se držím stávajícího běžného výkladu, který tady byl uplatňován častěji a naprosto pravidelně ve všech volebních obdobích, než toho výkladu, který jsme přijali v dubnu tohoto roku, který odhlasovala celá Sněmovna, že se týká i faktických poznámek, ale který je řekněme poměrně čerstvý. Proto doporučuji, abychom se drželi toho osvědčeného výkladu a případně v průběhu jednání, kdyby se to nějak dále komplikovalo, se vraceli k nějakým jiným věcem.

Takže dva návrhy – revokace dnešního usnesení a stanovení, že v dané věci může poslanec vystoupit nejvýše dvakrát a nejvýše na 10 minut. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Sice eviduji faktickou poznámku pana poslance Radka Vondráčka... takže, odmazávám vás. Zazněly dva procedurální návrhy. Pro pořádek je zopakuji.

Nejprve budeme hlasovat o revokaci dopoledního usnesení, že poslanec může k téže věci vystoupit nejvýše dvakrát, a to včetně faktických poznámek. Následně dám hlasovat o druhém procedurálním návrhu, že každý poslanec může vystoupit v rozpravě dvakrát po 10 minutách. Je srozuměno, o čem budeme hlasovat? Vypadá to, že ano.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro revokaci dopoledního usnesení? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování s pořadovým číslem 17, přihlášeno je 173 poslankyň a poslanců, pro 165, proti nikdo. S tímto návrhem byl vysloven souhlas.

Mám žádost o odhlášení. Já vás tedy odhlásím a poprosím, abyste se přihlásili svými kartami. Procedurální návrh zní, že v následující rozpravě může každý poslanec vystoupit maximálně dvakrát v délce... Omlouvám se, vypadá to, že je problém s kartou. (Poslanec Kučera žádá o náhradní kartu.) Poprosím o strpení. Pan poslanec Kučera bude jednat a hlasovat s náhradní kartou číslo 27. Počkám, jestli je náhradní hlasovací karta v pořádku. Je v pořádku.

Dám tedy hlasovat o procedurálním návrhu, který zní, že každý poslanec v rámci rozpravy bude moci vystoupit maximálně dvakrát a omezení řečnické doby bude na dvakrát 10 minut.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomu návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 18, přihlášeno je 167 poslankyň a poslanců, pro 90, proti 76. S tímto návrhem byl také vysloven souhlas.

Nyní tedy budeme pokračovat v obecné rozpravě. Pro pořádek jenom projdu přednostní práva, která zde mám, abych se případně ujistil, že přihlášení vystoupili a zda jsou tyto přihlášky platné. Pan předseda Jan Jakob s přednostním právem? (Ne.) Není tomu tak. Pan místopředseda Karel Havlíček? (Ne.) Také tomu tak není. Paní poslankyně Lucie Potůčková? (Ano.) Potom by měl vystoupit s přednostním právem pan ministr Vít Rakušan. (O slovo se hlásí poslanec Vondráček.) Já vás, pane poslanče, vidím. Jenom jsem si potřeboval ujasnit pořadí vystupujících. Paní poslankyně, já vás poprosím, počkejte s přednostním právem.

Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan poslanec Radek Vondráček. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Já nechci zdržovat, nechci se k tomu nadmíru vracet, ale pan poslanec Benda se tady snažil vyvolat dojem, že je tady více výkladů, tak ať si to ujasníme, že to tak opravdu není. Já jsem si našel tady prosím v tom, co máte všichni k dispozici, ten komentář (ukazuje brožuru), a přečtu vám dvě věty. Možnost přihlásit se k faktické poznámce není nijak omezena a není možné ji omezit ani usnesením Sněmovny, jak je tomu v případě přihlášek k rozpravě. Jejich počet na jednoho poslance je tak neomezený, splňuje-li svým charakterem podmínky podle odst. 1 komentovaného ustanovení. To znamená, že se musejí jaksi týkat rozpravy. Faktická poznámka znamená v jednacím řádu polemiku. Proto jsem mohl teď vystoupit, abych polemizoval se svým kolegou Markem Bendou. Ta polemika by nám byla vzata.

Ta faktická poznámka se vyvíjí už od roku 1920 v našem jednacím řádu. Postupně nabyla této podoby a i zvykově je naprosto všem jasné, že nemůže být omezena jak co do počtu, tak co do minut. Jestli je šťastné její užívání, nebo ne, jestli bychom to měli změnit v rámci jednacího řádu do budoucna, to je legitimní debata, protože ten předsedající to nemá jednoduché, aby to ukočíroval, jestli to je, nebo není k věci. Ale je to záležitost zákona, je to záležitost změny zákona, a když my jako poslanci nebudeme dodržovat zákon, tak nám ani Ústavní soud nepomůže, protože ten většinou řekne, že sice je to protizákonné, ale když to přeměří, tak to není protiústavní.

A my se tady budeme bavit o tom, co je zákon? Že to je něco dobrovolného, že to v podstatě neplatí, že si tady můžeme dělat co chceme? Extrémně nebezpečná záležitost.

Já děkuji těm, kteří hlasovali pro revokaci a že jsme se vrátili nohama na zem. Děkuji. (Potlesk zleva.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Jako další vystoupí s faktickou poznámkou pan předseda Jakub Michálek. Poprosím o klid v sále. Máte slovo.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem tedy vůbec vystupovat nechtěl a neočekával jsem, že poté, co jsme se radili na grémiu, to bude zneužito k tomu, aby tady byl prezentován jeden výklad z komentáře, který byl vydán předtím, než o této věci rozhodovala Poslanecká sněmovna. To už jsme dvakrát na Poslanecké sněmovně schválili, že faktické je možné omezit v případě, že dojde k extrémní podobě obstrukcí, která tady prostě byla. Takže bohužel je to podle pravidla „na hrubý pytel hrubá záplata“. A v okamžiku, kdy vy postupujete takovým způsobem, že byste měli faktické klidně donekonečna a zablokovali parlament, tak logicky my tohleto dopustit nemůžeme a reagujeme tak, že používáme výklad jednacího řádu, který je sice možná extenzivní, ale na daný okamžik více než trefný. To jsem jenom chtěl říct, aby z toho nevznikl nějaký nebezpečný historický precedens.

Mimochodem, když jsme se bavili o první republice, tak pokud já vím, tak jednací řád první republiky fungoval tak, že se střídali řečníci pro a proti, čili každý měl možnost vystoupit, což v tomto případě bohužel na ty řečníky, kteří se řádně přihlásili, se ještě pořádně

ani nedostalo. Takže doufám, že se nám to teď podaří napravit a že to je cíl, ke kterému všichni společně budeme směřovat. Jak opozice, tak koalice. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Ještě faktická poznámka pana poslance Radka Vondráčka. Jenom pro pořádek struktury dnešního dne upozorňuji, že budeme jednat do 13.55 hodin, pak bude na pět minut schůze přerušena a budeme pokračovat v přerušené 87. schůzi.

Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Tak já jsem se domníval, že něco řekl Marek Benda za koalici, já řeknu něco za opozici, bude to 1:1 a půjdeme od toho. Máme každý svůj názor. A už teď 2:1. Prosím vás, odkazujete na situaci, pokud vím, ve stavu legislativní nouze, to je velice důležitá připomínka.

Za druhé, za první republiky ta faktická poznámka jako taková se nejmenovala faktická poznámka, byla to poznámka k jednacímu řádu nebo osobní poznámka, měla trvání pět minut a bylo zcela na vůli předsedajícího, jestli ji udělí, nebo ne. A postupně jsme se dostali k tomu, co máme dnes. Ale znovu říkám, je to zákon, vyplývá to z výkladu toho zákona, systematického, logického. Jestli to chceme změnit, musí se změnit jednací řád. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Žádná další faktická poznámka není. Já tedy načtu omluvy. Dnes od 10 do 10.15 z osobních důvodů se omlouvá paní poslankyně Romana Bělohlávková, do 18 hodin z pracovních důvodů se omlouvá pan poslanec Jiří Mašek a na celý jednací den z rodinných důvodů se omlouvá paní poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová. Z členů vlády se od 13 do 16 hodin z pracovních důvodů omlouvá pan ministr Pavel Blažek a od 13 do 14 hodin z pracovních důvodů se omlouvá pan ministr Jan Lipavský, ale toho již v sále vidím, tedy upřesňuji omluvenku do 13.43. To jsou omluvenky.

Nyní budeme pokračovat s přihláškami s přednostním právem. S přednostním právem, aby přednesla stanovisko klubu, vystoupí paní poslankyně Lucie Potůčková. Připraví se pan ministr Vít Rakušan. Prosím.

Poslankyně Lucie Potůčková: Děkuji, pane předsedající. Vážení kolegové, vážené kolegyně, mám tedy pouhých třináct minut, než bude pokračovat další schůze, nicméně já doufám, že potom po ukončení té schůze se znovu vrátím, protože můj příspěvek nebude krátký. Já si myslím, že tato problematika je natolik závažná, že opravdu není ani důstojné, abychom v ní vystupovali formou dvouminutových skečů, a že si opravdu zaslouží náležitou rozpravu na obou stranách.

Jako vládní poslanci tedy předkládáme tento návrh. Zaznívala tady opakovaně otázka, proč je to poslanecký návrh. Pokusím se na ni odpovědět, i když předpokládám, že asi s odpovědí spokojeni nebudete. No tak podle § 41 ústavy je tam jednoznačně vyjmenováno, kdo může předkládat návrhy zákonů. Je to Senát, vláda, to samozřejmě všichni víte, poslanci, skupina poslanců a vyšší samosprávné územní celky. To znamená, že jediný, kdo může předkládat některé typy zákonů, a to, pokud si dobře pamatuji, z ústavy, je rozpočet a zákon o závěrečném účtu, tak to může dělat vláda, nicméně ostatní můžou předkládat zcela běžně. Ano, tento způsob poslaneckého návrhu běžný není. Není to standard. Já jsem se poctivě dívala na minulá období. Bylo toho využíváno jako šafránu a je to tak zcela v pořádku. My tento způsob využíváme nyní a je to poslanecký návrh, takže je to legitimní způsob, jak podat návrh zákona.

Co se týče, je zde třeba upozornit, že tento poslanecký návrh kopíruje v podstatě návrh zákona o korespondenční volbě z roku 2016, 2019, ty změny, ty úpravy tam, které jsme tam předložili, tak v podstatě akorát reflektují nový zákon o správě voleb, zapracovávají ho do něj a oba dva ty poslanecké návrhy prošly řádným legislativním procesem, Legislativní radou vlády a připomínkovým řízením. Tak to je k tomu. My tady prostě nepřicházíme s ničím novým, nevymýšlíme kolo, nevymýšlíme doufejme ani Ameriku. Nejedná se o žádný nový typ volby, jedná se pouze o formu.

Ráda bych se zde tedy zaměřila, než budu přerušena, na některé mýty, na některé protiargumenty, vysvětlování toho, co zde zaznělo, které bývají samozřejmě velmi často s korespondenční volbou spojovány, objevují se v éteru, v prostoru, na sítích sociálních i na půdě této Sněmovny.

Já jsem samozřejmě poslouchala velmi bedlivě. Kdo jste to pozorovali, tak jednak jsem tady dlouho seděla, jednak jsem opravdu bedlivě poslouchala protiargumentaci, která byla konstruktivní, zejména tedy projev mého kolegy, váženého Radka Vondráčka. Poslechla jsem si to poctivě, dokonce jsem si potom i přečetla stenozáznam. Ještě předtím, než hovořil, tak jsem samozřejmě studovala i protiargumentaci, přečetla jsem si články, které byly uveřejněny v Bulletinu Institutu Václava Klause od některých jednak ústavních právníků a politologů. Beru to a myslím si, že by bylo opravdu dobré nějakým způsobem si vyslechnout i protiargumentaci. Vyslechla jsem si i seminář, který byl uspořádán ke korespondenční volbě, to bylo velmi zajímavé. Já jsem tam bohužel nebyla, ale vyslechla jsem si audiozáznam a přečetla jsem si zápisky.

Nicméně na čem v podstatě zakládám teď tu protiargumentaci? Na nějakých osobních zkušenostech, mám státní zkoušku z ústavního práva, a dokonce i odbornou způsobilost v Benešově z volebního práva, ale to už je prehistorie, a nicméně věnuji se volebnímu právu poměrně intenzivně nejenom tedy jako člen ústavně-právního výboru, ale především jako předseda výboru pro právní stát v OBSE, kdy jezdím se svými kolegy kontrolovat volby, a podílím se také na přípravě Final Reports, těch závěrečných zpráv z jednotlivých voleb. Takže si myslím, že ty zkušenosti opravdu v tomto ohledu mám.

Co používám jako podkladové materiály k argumentaci? Jednak samozřejmě judikaturu, jednak oficiální reporty OBSE a jednak webové stránky a oficiální data z jednotlivých států. Oslovila jsem také kolegy poslance jak v Rakousku, tak ve Francii, ve Švýcarsku, ve Španělsku, abych se jich opravdu zeptala podrobně, jak vlastně došlo k jednotlivým případům, jaké si z nich vzali poučení a jak následně přistupovala veřejnost ke korespondenční volbě v jejich státech.

Začnu tedy Francií. Už delší dobu slýcháme z různých úst, že korespondenční volbu ve Francii zrušili už v roce 1975 kvůli podvodům a že už ji znovu nezavedli. Tak to samozřejmě je úplně jinak. Nezbývá než to vysvětlit a uvést na pravou míru. Zrušena byla pouze vnitrostátní korespondenční volba a francouzští občané mohou nadále volit ze zahraničí do dolní komory Parlamentu korespondenčně v takzvaných élections législatives, a to nejen poštou, ale rovnou také elektronicky. A jelikož mohou volit elektronicky, tak té volby využívají přednostně. Ta korespondenční volba ve Francii do dolní komory samozřejmě nadále funguje. Oni mají jiný systém, oni vlastně volí svých jedenáct zástupců v Národním shromáždění.

Jinak v té Francii je to poměrně velmi zajímavý příběh. Zase bych ho vysvětlila a pak řeknu, proč to vysvětluji. V roce 1965 na Korsice, možná, že už to tady také zaznělo, došlo v podstatě k tomu, že – oni pak zrušili v roce 1967 tu volbu – že našli hlasovací lístky odevzdané na jména zemřelých a neexistujících voličů. Já chci být opravdu korektní a říct konkrétní ty případy, k čemu došlo. Ty patálie se tam objevovaly potom znovu za další dva roky, to už ten voličský seznam v té Bastii úplně někdo stopil, to už se to tam nikdy neobjevilo, a zase byl problém. A tudíž se Národní shromáždění ve Francii v roce 1975

rozhodlo, že tedy kompletně zruší korespondenční volbu vnitrostátní. Tady je důležité říct, že zrovna v té Bastii se to opakovalo i po korespondenční volbě, i po zrušení korespondenční volby, že prostě tam se dělaly pikle i s klasickou prezenční volbou a následně tam v dalších letech zrušili referendum a zrušili místní volby. A to už tam ti voliči prostě chodili za plentu. To znamená, že když chtěl někdo švindlovat ve volební oblasti, tak se to dá udělat prostě plenta neplenta. A těch případů, jakým způsobem se to dá udělat, jsme po světě viděli poměrně dost. Tak to je ta Francie. To znamená, že Korsika je tady proslulá těmi volebními podvody a tak to tam takhle mají. Doufejme, že se jim to někdy podaří. Nicméně od roku 1968, tedy 50 let, už nedošlo k žádným machinacím s korespondenční volbou ve Francii. Ta korespondenční volba, jak už jsem řekla, tam běží dál.

Pak tady máme to Rakousko. O tom se tady hovořilo několikrát, o tom Rakousku, takže zase pokusím se to dopřesnit. První kolo prezidentské volby v dubnu 2016. Největšími rivaly byl tady za stranu Svobodných Norbert Hofer, Alexander Van der Bellen ze strany Zelených. Hofer v prvním kole vyhrál. Druhé kolo se konalo 22. května už jen mezi Hoferem a Van der Bellenem, tak jak to známe u nás. A Van der Bellen tentokrát vyhrál s velmi těsným výsledkem 30 000 hlasů. Ta strana hoferovců se obrátila na Ústavní soud a Ústavní soud s takovou tou habsburskou rigidní přesností prostě řekl: může se to týkat až 70 000 hlasů, pojďme to raději zrušit a zopakovat. Nastalo opravdu to, a už to tady bylo také řečeno, že prostě v některých volebních místnostech nečekali, byli netrpěliví, otevřeli ty hlasovací obálky dřív, než uplynula lhůta, což bylo druhého dne v devět ráno. Otevřeli to dřív, bylo to špatně, nepodepsali se, dokonce nebyli někteří lidé přítomni, když měli podepisovat takové ty finální záznamy. No a Ústavní soud toto vyhodnotil, že je to špatně a že to tedy celé zruší. Tady je ještě potřeba říct, že rakouský systém má takové velké jako specifikum samospráv a každá ta samospráva má volební místnost otevřenou úplně jinak. Ty volební hodiny tam můžou být v některých místnostech ve vesničce v Alpách dvě hodiny, ve velkém městě klidně od devíti do pěti. Takže zatímco někde se hlasuje, tak jinde už je odhlasováno. To je takové specifikum Rakouska. U nás je samozřejmě toto naprosto nepředstavitelné. No a tak se rozhodli, že zorganizují druhé kolo voleb v září. Objednali si takové zvláštní obálky, což nebyly obálky, ale slepovací papír s lepicími okraji. To se jim začalo rozlepovat, když to rozeslali voličům. Takže zhodnotili, že to je blbost, že se vrátí ke klasickým standardním obálkám. Objednali tedy nové obálky a v prosinci udělali konečně druhé kolo prezidentských voleb.

Já jsem se koukala, kolik standardních voleb bylo zrušeno za posledních třicet, čtyřicet let. Těch voleb je strašně málo, tohleto je opravdu ojedinělý případ zrušené volby. Přidám k tomu zrušené volby v Berlíně, které probíhaly – municipální volby – prezenčně a také je museli zvolit (správně zrušit). To se vůbec netýkalo korespondenční volby. Dochází k tomu ojediněle, k tomu opakování celých voleb. Dochází k tomu nejen u korespondenčních voleb, ale i u prezenčních. Tak to máme to Rakousko.

Tak kolik máme zase? (Poslankyně Potůčková se obrací na předsedajícího.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Ještě můžete dvě minuty pokračovat, paní poslankyně.

Poslankyně Lucie Potůčková: Dvě minuty. No tak jo.

Nejrozšířenější dezinformační – nebo řekněme prostě nějaké nejasnosti, nechci úplně říkat dezinformace, protože je to nejasný termín, panují kolem korespondenční volby ve Spojených státech amerických. A to by asi bylo úplně na samostatnou přednášku, ale do toho se pouštět nebudeme, to by bylo nadlouho a doufám, že si možná o tom popovídáme někdy na ústavně-právním výboru nebo na nějakém speciálním semináři. Ve zkratce, ten systém federální, vlastně systém těch voleb je prostě strašně složitý, těch typů voleb je tam hrozně

moc. Oni mají proxy voting, hlasování v zastoupení, které já osobně považuji za poměrně značně rizikové. Mají tam early voting, to znamená volbu v předstihu, kterou můžeme vidět i ve spoustě jiných zemích Evropy, například třeba v tom zmiňovaném Norsku. Mají tam absentee voting, což je právě ta korespondenční volba. Ale znamená to, že volič si musí o ty hlasovací sady zažádat dopředu. V některých státech to může být s omluvou nebo se zdůvodněním...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážená paní poslankyně, já se moc omlouvám... (Poslankyně Potůčková: Jasně.) Avizoval jsem, že ve 13.55 budu tuto schůzi přerušovat, tak tak nyní činím a ve svém projevu budete pokračovat poté, co se do této schůze vrátíme. Děkuji vám.

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, já přerušuji tuto 88. schůzi a připomínám, že cirka za pět minut budeme pokračovat v přerušené 87. schůzi. K naší 88. schůzi se vrátíme pět minut po přerušení 87. schůze. Děkuji vám a požádám o přenastavení systému.

(Schůze přerušena ve 13.56 hodin.)

(Schůze pokračovala ve 14.07 hodin.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, nyní budeme pokračovat v přerušené 88. schůzi. Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a poprosím, abyste se přihlásili identifikačními kartami. Náhradní karty, jejich čísla platí tak, jak bylo řečeno na 88. a 87. schůzi. Stejně tak co se týče omluv, odkazuji na to, co bylo řečeno během 88. a 87. schůze.

Nyní tedy budeme pokračovat v projednávání bodu a já k řečnickému pultu pozvu paní poslankyni Potůčkovou, která byla přerušena a bude pokračovat ve svém přednostním právu. Paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Lucie Potůčková: Děkuji, pane předsedající. Já jenom velmi stručně, nebudu shrnovat to, co jsem řekla do té doby před tím přerušením, v podstatě jenom tak nějak zarámuji, že v té Francii tedy korespondenční volba i nadále funguje pro občany ze zahraničí do dolní komory, sněmovny, a v tom Rakousku je to tak, že od té doby, od toho roku 2016, kdy došlo tedy k té – já to nechci říkat přímo blamáži, ale prostě k těm chybám v korespondenční volbě, tak rakouští občané neztratili důvěru ke korespondenční volbě a nadále tam samozřejmě ta volba tímto způsobem probíhá a ani se na půdě parlamentu nevedly diskuse o tom, že by se to nějakým způsobem revidovalo.

Co se týče těch Spojených států, tady jsem nějakým způsobem upozornila na ty typy voleb, ať už to byl ten early voting nebo proxy voting, v zastoupení, nebo to absentee, což je to, o čem se bavíme, anebo pak tady máme ještě jeden typ korespondenční volby, a to je vote by mail, což je korespondenční volba takového typu, že se automaticky rozešle – korespondenční volba – že se rozešle ta obálka a ta hlasovací sada kompletně všem, aniž by voliči o to museli nějakým způsobem žádat. A ano, tady dochází k tomu, že prostě rozešlou to všem a neohlížejí se na to, komu to posílají. Proti tomu my to máme zajištěno vlastně tím způsobem absentee voting, to znamená, že se posílají hlasovací sady opravdu jen těm voličům, kteří si o to řeknou, kteří podají žádost, tak těm se to posílá. V té Americe to ještě mají udělané tak, že musí zdůvodňovat. To znamená, že v některých státech je to takzvané with excuse, se zdůvodněním, anebo no excuse. Prostě kdokoliv, kdo chce, může hlasovat korespondenčně. Tak to jsou Spojené státy.

To znamená, že zatím celou tu dobu, když se tady bavíme o nějaké historii, jak k tomu došlo v těch Spojených státech, a já budu velmi stručná o té historii, protože o tom by se mohlo velmi půvabně vyprávět také dlouho. Podíváme-li se do historie, tak už v 17. století mohli v Massachusetts, muži tedy jenom, volit z domova, pokud byly jejich domovy ohroženy útokem indiánů. To je spíše taková rarita. Ale prvním velkým vítězem korespondenční volby ve Spojených státech nebyl v roce 1864 nikdo jiný než slovutný Abraham Lincoln.

Nicméně největší haló kolem korespondenční volby způsobil samozřejmě, nebo k němu přispěl řekněme, nechci být tak krutá, bývalý prezident Spojených států amerických Donald Trump, který se nemohl popasovat s porážkou, a tak po prohraných prezidentských volbách v roce 2020 podal celkem 63 žalob, které se týkaly validity výsledků voleb a volebního procesu. Můžete si sami tipnout, kolik jich vyhrál. Jednu vyhrál. Týkala se lhůty pro předkládání ID, tedy jakéhosi průkazu totožnosti při hlasování poštou. Já bych zde opravdu nerada zpochybňovala americké soudnictví, což zde tedy již také zaznělo.

Naopak proti samotnému Trumpovi jsou nyní vedena před soudem čtyři trestní řízení, v nichž je obviněn z celkem 91 trestných činů. Patří k nim samozřejmě pokusy o zvrácení výsledků voleb v roce 2020, zasahování do voleb v Georgii, falšování obchodních záznamů v New Yorku, špatné nakládání s utajovanými dokumenty a tak dále, a tak dále. Zde můžu opět citovat z oficiální zprávy OBSE, kde se voleb za tuto organizaci zúčastnily stovky pozorovatelů. Citace: „Soudy většinu těchto žalob zamítly s poukazem na nedostatek důkazů k prokázání nároků, 10 žalob bylo žalobci staženo. Ve většině případů, v nichž žalobci veřejně vyslovili obvinění z podvodů a pochybení, nepřednesli ani oni, ani jejich právníci tato tvrzení pod přísahou během soudních jednání. Celkově vzato byl počet a rozsah doložených případů podvodů spojených s absencí hlasovacích lístků zanedbatelný.“ Tolik zpráva OBSE.

Když to tedy shrneme, a jak poznamenává profesor volebního práva Hasen, ačkoliv korespondenční volba může být rizikovější než osobní hlasování, to je třeba si přiznat, je stále pravděpodobnější, že do Američana udeří blesk, než že se dopustí podvodu při korespondenční volbě. V USA se hlasuje korespondenčně již více než století a samozřejmě je co vylepšovat, nicméně důvěru ve volební systém narušuje dle mého názoru především zlovolně a úmyslně jeden člověk a tím je Donald Trump a jeho příznivci z hnutí MAGA. A já bych velmi nerada, kdyby tento typ rétoriky, zpochybňování již dopředu, se stal nějakým způsobem částí kampaně a někdo se to snažil tady replikovat.

Krátce ještě ke Švýcarsku, to tady z úst kolegů také zaznělo. Korespondenční volba v zahraničí je zde možná zhruba v polovině kantonů a pak jsou zde takové jaksi vizionářštější kantony, to je Basilej, Thurgau a tuším, že St. Gallen, kde se dá hlasovat dokonce elektronicky. Takže také se nedá říct, že by ta korespondenční volba nebyla možná.

Co se týče Německa, také to tu zaznělo, oni původně ti Němci, tam samozřejmě všichni víme, že – a bylo to také opět tady zdůrazněno – tam je korespondenční volba běžná i vnitrostátně, ale já budu hovořit o té volbě pro občany ze zahraničí. Původně museli splňovat vlastně občané, kteří chtěli volit ze zahraničí do německých voleb, poměrně složité parametry, nicméně tam byl přidán odst. 2 paragraf (?) 12 volebního zákona, který v podstatě umožnil volit komukoliv. Komukoliv, kdo prokáže, že je seznámen s německou politikou, a komukoliv, kdo prokáže, že jí může být nějakým způsobem ovlivněn. Takže kdo si chce poznamenat, odst. 2 článek (?) 12 volebního zákona. Dodám klidně podklady.

Pokud jde o tu tajnost, to je nejčastější argument. A ano, tady si myslím, že to je opravdu křehké. Tajnost korespondenční volby, která bývá oponenty zpochybňována a uváděna jako nejčastější a patrně také nejzávažnější protiargument. Zde bych ráda uvedla, že pokud bychom chtěli ze sta procent zabránit manipulaci s volebními lístky, pak bychom tedy museli i vnitrostátně zrušit distribuci hlasovacích lístků a volební sady bychom museli předávat až do rukou voliči přímo v té hlasovací místnosti. I to je systém, který samozřejmě

svět zná, dochází k němu velmi často a používá se v mnoha státech – ovšem v jakých? Nic proti tomu, většinou se to používá na Balkáně nebo v podkavkazských republikách.

Naše tradice je trochu jiná, ale můžeme se samozřejmě o ní bavit. A už to tady také od Radka Vondráčka zaznělo. Koneckonců hlasování s přenosnou volební schránkou taktéž neprobíhá za plentou a samozřejmě ho rušit nechceme nijak. To je jasné. Naopak v novém zákoně o správě voleb dokonce přidáváme možnost, kdy členové volební komise mohou vyjít před volební místnost, pokud není bezbariérová a tak dále, nebo je prostě špatně přístupná, mohou jít ven a nechat voliče odhlasovat do mobilní volební schránky. Tam ta plenta také není.

Můžeme se zcela relevantně bavit o systému utajení hlasování doručeného korespondenčně. Systémy jsou různé. V Norsku, ve Francii mají tři obálky. Například v tom Norsku funguje systém tří obálek, ale ty obálky si dokonce ten volič může – nedostává je vlastně zaslané oficiálně, ale může si je obyčejně koupit v papírnictví a hlasovací lístek si stáhne z webu. To je jeden ze systémů. Ve Francii máte také tři obálky, přes to všechno jsou podvody s korespondenční volbou zcela minoritní, vzácné, prakticky k nim nedochází.

Já zde opravdu pořád dokola tedy bych nerada poslouchala, že nejsme tady u nás jako ve Švýcarsku, v Německu, protože já tedy českým voličům opravdu věřím a opravdu bych je nerada podceňovala a přistupovala k nim jako k nesvéprávným osobám, které se nedokážou rozhodnout a které si neumí přečíst pravidla korespondenční volby, a à priori je snad považovat za někoho, kdo potřebuje vodit za ruku, chce podvádět nebo se nechat podvést. Vy, kteří nechcete korespondenční volbu, já si myslím, že to je o hrozné nedůvěře. Nedůvěře ve voliče, nedůvěře v systém. Já si myslím, že my voličům věříme, a myslím, že jsme rozvinutá demokracie, která si korespondenční volbu alespoň pro voliče žijící v zahraničí zcela jistě zaslouží. Koneckonců, kdo v tomto systému volit nechce a nedůvěřuje mu, tak stále může dojít na zastupitelský úřad a odhlasovat prezenčně.

Zazněla tu nebo ještě možná zaznějí města jako Melilla, což je autonomní španělské území v Maroku, zazněl tu Birmingham a jeho korespondenční volba v roce 2005, nebo transylvánské město Targu Maru (Mures?), to tu ještě nezaznělo, to říkám já, kdy prostě došlo ke ztrátě a nalezení spálených odevzdaných korespondenčních hlasů. Ale můžeme také mluvit o podvodech při běžném prezenčním hlasování, kdy dochází k family votingu, už tu o něm také spousta věcí zaznělo, což je případ, kdy buďto je ovlivňován ten volič doma, anebo se za plentou dokonce schází víc lidí. (Poznámky poslance Nachera.) Já mluvím o zahraničí, nemluvím o nás, o České republice. To jsou zjištěné věci, kdy k tomu dochází zcela běžně.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Prosím, nereagujte na sebe přímo a neveďte diskusi navzájem mezi jednotlivými poslanci. Děkuji.

Poslankyně Lucie Potůčková: Omlouvám se, zaslechla jsem z vedle. To znamená, že to jsou věci, ke kterým ve světě dochází, a neříkám, že k nim dochází u nás doma v nějaké častější míře. Nicméně to jsou zkušenosti, které jsme zaznamenali jako pozorovatelé v rámci misí OBSE. Dochází také k jiným věcem. Dochází ke svážení voličů v mikrobusech až k volební místnosti nebo ke spoustě lidem se třeba nedostane volební urna. Zase mluvím o případech ze zahraničí prosím vás. Neříkám, že k tomu dochází v České republice.

Toto jsou všechno tedy identifikované případy nesrovnalostí při volbách, které jsme zaznamenali v Srbsku, v Maďarsku, Bosně a Hercegovině a také v Turecku. Můžeme mluvit o tom, že v některých těchto státech musí stříkat na palce voličů například fosforeskující látky, pigment, aby nedocházelo k duplicitě volby, protože prostě nemají kvalitní seznamy voličů, ale na rozdíl od České republiky ty my máme a s novým zákonem o správě voleb ta databáze bude samozřejmě ještě kvalitnější.

Co tím chci ale říct? K nejrůznějším chybám a neregulérnostem dochází mnohdy i při prezenční volbě, například při proxy volbě, a to už jsem říkala, tu sama považuji za poněkud jaksi rizikovější. Ve všech ostatních okolních státech na území Evropské unie nebo v evropském prostoru, které nějakou formu korespondenčního hlasování umožňují, nedošlo za posledních přibližně 25 let ke zpochybnění faktických výsledků.

Relevantní stížnosti a i opakování části voleb se vždy týkaly formální nebo administrativní části voleb, ale nenapadaly samotný volební výsledek. Pokud jde o zrušení a opakování prezenčních voleb, a já jsem tady už o tom případu mluvila, tak je to nedávný případ zrušených municipálních voleb v Berlíně, což v Německu vyvolalo poměrně velkou odezvu.

Co se týče toho přepočtu hlasů, a to byl argument, který – já reaguji opravdu na ty faktické poznámky nebo dotazy, které tu zazněly – pokud jde o rozpočtení toho výsledku do jednotlivých krajů, tak nový zákon o správě voleb to mění. Teď už se počítá s tím, že se budou losovat dva ze čtyř největších krajů. Zde bych ráda zmínila, že tento návrh tedy byl schválen valnou většinou Sněmovny, včetně hlasů opozice.

Možnost využití více volebních místností v zahraničí, o tom hovořil kolega Radek Vondráček. Já se osobně domnívám, že je to velmi nákladná možnost. Dobře, musela by tam být vždy nějaká volební komise, musel by tam být někdo vypraven z toho zastupitelského úřadu. Zároveň tady bylo řečeno, že nyní už zastupitelské úřady mají agendu tak tak, že vlastně tu svoji náročnou agendu tak tak stíhají, takže si nedokážu představit, že by tam ještě někoho vysílali. Dobře, ale je to možnost, kterou využívají – Francie otvírá spoustu nových volebních místností během voleb. Nedokážu si to samozřejmě představit, samozřejmě vyloučit se to nedá.

Co se týče té ústavnosti, objevuje se také často námitka, že díky narušení tajnosti voleb je korespondenční volba protiústavní a že by se tedy ústava musela změnit. Já samozřejmě sleduji ty diskuse na sociálních sítích a jsem sama překvapena, kolik se nám tady objevilo erudovaných ústavních právníků, stejně jako se předtím objevilo epidemiologů a válečných stratégů. Takže já bych to opravdu nechala, podrobila to jaksi k rozvážení Ústavního soudu, aby rozhodli o tom, jestli to ústavní je, nebo není ústavní. Ostatně když poslouchám potom názory opravdu kvalitních ústavních právníků, tak sami všichni říkají „dle mého názoru, dle mého soudu“, a nikdo neříká tu jednoznačnost „je to protiústavní“. Určitě ne.

Já jsem toho názoru, že ústavu potřeba měnit není, zase je to můj názor. Teoreticky lze ústavnost ohledně volebního systému v České republice napadnout naopak nyní, kdy možnost hlasovat je pro část občanů extrémně ztížena až znemožněna. Takže důležitým slovem je zde proporcionalita, úměrnost. Nakolik zajistí stát tajnost volby a nakolik odstraní neúměrné překážky občanům ve výkonu jejich ústavního práva.

Pokud jde o ústavnost, když argumentuje v podstatě opozice panem Gerlochem, Kudrnou nebo Koudelkou, já si jich velmi vážím, tak já zase budu citovat názory jiných ústavních právníků – Pavla Rychetského, Jana Kysely nebo vedoucího katedry ústavního práva Karlovy univerzity Marka Antoše.

Takže pan Rychetský: Celý konstrukt naší ústavy vychází především z ochrany svobod a práv občanů a jedním z nejvýznamnějších práv občanů je aktivní a pasivní volební právo, tedy právo volit a být volen. Upírat toto právo někomu z důvodu, že sice je náš občan, ale z jakýchkoliv důvodů pracovních, rodinných nebo jiných žije nebo je zrovna v zahraničí, je popřením tohoto práva. Takže korespondenční volba, která mimochodem je běžný způsob volby, je dle mého názoru protiústavní. (?) Tak a teď dál pokračuje názor Pavla Rychetského: Jak přišli na to, že je porušen princip tajnosti? Celá řada zemí to ovládá, není to vůbec problém, prostě systém dvou obálek, systém, který umožňuje korespondenční volbu tajnou cestou, takže a priori předpokládat, že dojde k volebním podvodům, to mohu i tehdy, kdy tato volba není korespondenční. Ale my přece nemůžeme předpokládat, že volič je automaticky

podvodník, a že tedy volby budou podvodné. Mnohem důležitější je zajistit právo volit a být volen každému, kdo má naše občanství a komu to právo náleží, a není problém to technicky zorganizovat tak, aby ta tajnost volby nebyla porušena.

Pan Kysela, kterého známe z komise pro ústavu tady ve Sněmovně: Místní voliči mohou mít pocit – a to tady zaznělo, ten argument – že lidé, kteří tu dlouhodobě nežijí, volí někoho, kdo se pak proviní na vás, zatímco oni, míněno ti voliči v zahraničí, žádnou újmou trpět nebudou. Ale toto přece není námitka proti korespondenční volbě, protože ti lidé mohou volit už dnes na zastupitelských úřadech. Ta debata by byla legitimní, pokud bychom se bavili o krátkodobých pracovních nebo studijních pobytech v zahraničí a o lidech, kteří tu dlouhodobě nežijí a už se sem nehodlají vracet. To máme takový politologický rozměr a otázka je to nějakých parametrů, o kterých jsme hovořili například v tom Německu, kde to měli rozlišeno, jak dlouho ti lidé už nepobývají v té zemi. To jsou otázky parametrické, nikoliv na téma korespondenční volby jako takové.

Je asi zcela evidentní, že pokud budete považovat za kvintesenci tohoto tajného volebního aktu jen a pouze ten, který provedete za volební plentou, tak všechno ostatní vám může připadat podezřelé. Jde ale o to, jak moc podezřelé a jestli ta míra podezření je taková, že vám má znemožnit vůbec k takové technice voleb přistoupit. Protože kromě toho, že pracujete s principem tajnosti, tak kromě toho můžete pracovat také s principem všeobecnosti volebního práva. Je vcelku evidentní, že když tím hlasováním na zastupitelských úřadech vytváříte určitou faktickou překážku pro výkon práva pro řádově desetitisíce nebo statisíce lidí, tak můžeme říci, že možná trochu slevíte stran toho principu tajnosti, ale zase přidáte na tom principu všeobecnosti. Tolik profesor Kysela (nesrozumitelné) ke korespondenční volbě.

Jenom krátce poslední názor – Marek Antoš, vedoucí katedry ústavního práva na Karlově univerzitě, který byl také pozván na seminář ke korespondenční volbě organizovaný tady na půdě Sněmovny: I některé ústavní principy jsou samy o sobě navzájem v rozporu. Například svoboda projevu, k právu na zachování dobré pověsti. Zákonodárci by se měli snažit najít optimální možnost, která naplňuje co nejvíce principů ústavního práva. Volby by dle ústavy měly být všeobecné a rovné, ale zároveň je sama ústava omezuje. Volit mohou pouze občané České republiky, pouze starší 18 let, dále je to omezení volebního práva na základě svéprávnosti. Z dobrých důvodů tedy volby nejsou všeobecné. Snaha o narovnání tohoto principu pro všechny občany je podle pana docenta skutečným legitimním cílem, ale veškeré možné újmy, tedy ohrožení svobod a ohrožení tajnosti, jsou taktéž legitimní. Pokud trváme na hlasování pouze ve volebních místnostech, tak tím sice na jedné straně podporujeme zajištění tajnosti, ale na druhou stranu fakticky omezujeme reálnou možnost některých voličů se těch voleb zúčastnit. Takže ty argumenty, které směřují proti korespondenční volbě a bojí se zásahu do tajnosti, mají pravdu, ale to nutně neznamená, že by korespondenční volba byla nepřípustná, protože naopak směřuje k tomu, aby lidé měli rovnou šanci se těch voleb zúčastnit.

Já se omlouvám za ty dlouhé citace, byla to poslední citace. Ale prostě tady zazněly v předchozích výstupech názory přesně citované pana Kudrny, pana Koudelky, ústavních soudců, pana Gerlocha. Takže já jsem chtěla oponovat zase třemi různými názory jiných ústavních a myslím si, že velmi vážených ústavních právníků.

Můžeme se samozřejmě podívat i do zahraničí, protože slyším i mnoho argumentů k tomu, že ale oni v těch ústavách v tom zahraničí, kde mají tu korespondenční volbu, tak bůhví, jak to mají v ústavě a ta tajnost tam třeba není, nebo mají prostě jiné ústavy. Takže samozřejmě tu tajnost má zakotvenou většina těch států, já jsem tedy nečetla všech těch 24 ústav, podívala jsem se do španělské, italské, německého základního ústavního zákona, kde samozřejmě všude, nebudu říkat ty články, byť to tady mám zpracované, všude ty články o té tajnosti najdete, ve všech těch ústavách. Přitom samozřejmě umožňují korespondenční volbu a některé z nich dokonce i vnitrostátní.

Já si opravdu nemyslím, že Česká republika by byla takovým izolovaným ostrovem nějakého zcela specifického práva sui generis. Máme zcela standardní právní řád a standardní ústavu. Pak tu samozřejmě máme sankce, ty tu ještě zmíněny nebyly. Pokud by k jakémukoliv mařeni voleb a padělání nedej bože tedy došlo, tak tu máme jednak § 348 trestního zákoníku, který se týká padělání veřejné listiny. Ony ty tiskopisy v té hlasovací sadě jsou samozřejmě veřejnou listinou. A máme tu § 351 trestního zákoníku, který hovoří o mařeni přípravy a průběhu voleb a referenda.

Nyní velmi krátce k daňovému argumentu – přecházím dál. Občané žijící trvale v zahraničí neplatí v České republice daně. Je tedy vůbec správné, aby rozhodovali o tom, jak se bude s vybranými daněmi v tuzemsku nakládat? Tak to jsme taky zaznamenali, tento argument. Je to obrácená zásada anglosaského ústavního práva, tedy no taxation without representation – žádné zdanění bez zastoupení, což je notoricky známé heslo z dob americké revoluce. A ano, i u nás v 19. století platil majetkový nebo daňový cenzus, který byl podmínkou výkonu volebního práva. Volební právo je ale dle ústavy spojeno s občanstvím, nikoliv s majetkem a daňovým přiznáním. I občané, kteří žijí v zahraničí trvale, mají často v České republice nějaký majetek, platí daně z nemovitosti, často díky svým vazbám na Českou republiku obchodují s Českou republikou nebo českými produkty. Svou mateřskou zemi a rodiny, příbuzné, přátele zde navštěvují, takže jsou s nimi opět spojeny nějaké kladné ekonomické dopady pro naši ekonomiku a ti lidé prostě zde mají vazbu.

Jinak se ovšem domnívám, že je to úplný nesmysl, protože pokud bychom to vázali na nějaké daně, tak by i spousta lidí v České republice nemohla uskutečnit své právo hlasovat, protože prostě daně neplatí. A já si myslím, že takovýhle archaický a neústavní argument vůbec nemůže nikdo myslet ani vážně.

Doručování. Zazněly tady obavy spojené s doručováním, vazba na správní řád, o tom, jak to bude s odesíláním hlasovacích sad, těch lístků zpátky na úřad. My tady nemůžeme analogicky používat správní řád. Prostě se nepoužívá. Když se podíváte do volebního zákona, není to jediný případ, kdy se ten správní řád – § 19 o doručování – nepoužívá. Můžeme se podívat na přihlášky třeba na vysoké školy, kde je rozhodným okamžikem, kdy přihláška přijde na vysokou školu. Ale můžeme jít blíž, podíváme se přímo do volebních zákonů, třeba na podávání, kdo to znáte trošku z praxe, kandidátních listin politických stran. Ty se taky můžou odeslat poštou, ale ten registrační úřad to nezajímá, kdy to odeslali. Jednoznačně je důležité to rozhodné datum, ten okamžik, kdy to přijde na registrační úřad. A to je rozhodný moment. A je to tak důležité, protože to samozřejmě nemůže narušit integritu voleb, pokud my bychom ještě rok potom čekali, až nám přijde nějaká hlasovací sada někde z jižní Afriky. To je nesmysl.

Pokud tu zaznívají takové argumenty, že zavádíme korespondenční volbu, protože nás, míněno koaliční strany, bude většina lidí volit a nutně potřebujeme jejich hlasy, tak já bych zde tedy poradila opozici, ať nestahuje kalhoty před brodem a prostě zapůsobí na voliče v zahraničí. Je to velmi jednoduché. Působíte na lidi doma, můžete úplně stejně ovlivnit voliče v zahraničí. Podívejme se třeba na Litvu a Sýrii, kde ve sněmovních volbách zvítězilo ANO, nebo na Kuvajt, kde vyhrálo SPD. Já se samozřejmě nedivím, že lidé v zahraničí nejsou zas tak ochotni volit strany, které jsou nyní v opozici, když dnes například, nebylo to dnes tedy, ale bylo to už v minulém týdnu, předseda vlády – pardon, předseda strany ANO dnes prohlásil, nebo v minulém týdnu, že by zrušil i volbu na zastupitelských úřadech a nechť voliči jezdí volit domů do Čech. Tím si myslím získal srdce i voličský hlas nejednoho voliče. Takže prostě, kolegové z opozice, snažte se zabojovat o hlasy voličů v zahraničí.

Jinak dle posledního průzkumu STEM na iRozhlasu, který jsem si poctivě přečetla, se zavedením korespondenční volby souhlasí 47 % voličů, 20 % neví a 35 % je proti. Překvapila mě ovšem čísla, která byla spojená s elektronickou volbou, kdy pro je 44 % a 47 proti. Přesto mě to vysoké číslo podpory elektronické volby opravdu překvapilo.

Tím bych asi chtěla zakončit svoji řeč. Doufám, že v tomto bodě se nám společnými silami podaří prosadit naše aktuální i vaše staré programové prohlášení.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní tu máme sérii faktických poznámek. První přihlášená k faktické poznámce je paní poslankyně Peštová. Připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Než kolegyně dorazí k řečnickému pultu, přečtu omluvy. Pan poslanec Kobza Jiří se od 14.27 do 16 omlouvá z pracovních důvodů a pan poslanec Munzar se od 17 hodin do 22 hodin omlouvá z pracovních důvodů.

Paní poslankyně, prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Chtěla bych reagovat na paní poslankyni Potůčkovou. Já jsem vás bedlivě poslouchala a hned v úvodu jste začala tím, že je legitimní, že jste sem dali pozměňovací návrh poslaneckou iniciativou. Ale jestli jste mě bedlivě sledovala minule nebo poslouchala minulý týden, tak já jsem toto nenapadala. Já jsem řekla, že ano, že můžete to dát jako poslanci nebo jako senátoři, to vám nikdo nebere. Ale vy jste mi vůbec neodpověděla na tu zásadní otázku, kterou jsem tady kladla několikrát, a ráda bych od vás slyšela tu odpověď.

Jestliže to je taková vaše priorita, což vy říkáte, proč jste to neměli v legislativním plánu prací? Proč to nebylo v usnesení č. 1075, které přijala vláda 21. 12. 2022? A ten legislativní plán prací se dělá na rok 2023. Všechna ministerstva se tam přihlašují k tomu, co budou novelizovat, jaké zákony, jaká nařízení, jaké vyhlášky a co budou transponovat do našeho českého práva z Evropské unie. Ministerstvo vnitra, já vám klidně můžu ten papír ukázat, tam nemělo vůbec nic. Vůbec nic. To znamená, že to taková priorita nebyla.

Takže vy jste moc dobře věděli, že obejdete řádný legislativní proces, to znamená, že to nepůjde tam, kam by to mělo jít, na ta připomínková místa, že to nepůjde přes Legislativní radu vlády, přes komise, tudíž tady žádná stanoviska komisí nebudou a my nebudeme vědět, jak se k tomu postavilo plénum Legislativní rady vlády. Protože kdybyste to udělali, tak ten zákon bude mít v sobě studii dopadů RIA, kterou vy se teď tady snažíte nahradit nějakou vaší rešerší. Ale ta RIA je důležitá. A ten mezirezortní připomínkový proces je důležitý, protože jednotlivá ministerstva by se k tomu vyjádřila a Ministerstvo vnitra, ne vy, ale Ministerstvo vnitra, by to muselo odůvodnit. (Předsedající: Čas.) Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuju. Teď vystoupí paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Připraví se pan poslanec Nacher. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Také děkuji paní poslankyni Potůčkové, prostřednictvím pana předsedajícího, za její vystoupení. Také bych se ráda vyjádřila k tomu, když tady řekla, že předložený návrh zákona je v souladu s tím, že ho mohou předkládat poslanci. S tím samozřejmě já mohu souhlasit. Ale když se podíváte, tak oni ho nepředkládají jenom poslanci, ale předkládá to pět členů vlády včetně pana premiéra a včetně toho, kdo je kompetentní a kdo má zodpovědnost za volby jako takové, a to je ministr vnitra Vít Rakušan. Já nevím, jestli v minulém funkčním období někdy tomu tak bylo, že by tady předsedové, nebo respektive ministři předkládali zákon. Ta nestandardnost je především v tom, že se tady před několika měsíci přinesl zákon o správě voleb, který řeší volební voličské průkazy, který řeší digitalizaci voleb, a to mohlo jít standardním legislativním procesem.

A vy, paní Lucie Potůčková, prostřednictvím pana předsedajícího, jste za hnutí STAN, za Starosty. A víte, kdo dneska fyzicky ty volby vykonává? No vykonávají je města, obce a kraje. A vy jste těmto, kteří vlastně mají tu praktickou část, kteří vydávají i ty voličské

průkazy, i ty voličské průkazy těm lidem, kteří třeba chtějí volit v zahraničí, tak těm vy jste neumožnili, aby se mohli vyjádřit k tomuto zákonu o korespondenční volbě. Protože tím, že to neprošlo připomínkovým řízením, tak se k tomu nemohli vyjádřit ti nejzkušenější. Ti, kteří mají tu největší praktickou zkušenost, a to jsou města, obce a kraje.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní přistoupíme k faktické poznámce pana poslance Patrika Nachera. Připraví se pan poslanec Tomáš Kohoutek. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Já bych reagoval na kolegyni Potůčkovou. A budu mít asi dvě faktické, protože to nestihnu. To první, ten rozdíl mezi vládní a poslaneckou – já jsem to vysvětloval. Vy samozřejmě na to máte právo, to vám tady taky nikdo neomlacoval o hlavu, abych tak řekl. Problém je v tom, že když je to ten poslanecký návrh a nejde to přes připomínková místa a přes LRV, tak vy všechny ty věci, kde my upozorňujeme na jednotlivé paragrafy – já jsem třeba dneska mluvil o tom, že může volit i člověk, který to pošle a pak zemře, ale ten jeho hlas se přesto započítá, a zmocnění pro Ministerstvo zahraničí a tak dále – tak vy to vždycky můžete shodit ze stolu, že to je politická kritika. Naproti tomu kdyby to bylo z těch připomínkových míst, tak byste se s tím museli nějakým způsobem popasovat.

Takže tady je ta neobvyklost, že návrh poslanecký, který podepíší i ministři a premiér, jde poslaneckým návrhem, nikoliv klasicky vládním, kde bychom právě nasbírali všechny ty věci, na které upozorňujeme i my.

Dál, srovnání s USA. No prosím pěkně, vy to vždycky srovnáváte s Amerikou, když se vám to hodí. Tak já vám tady znovu připomenu hromadné žaloby. Dvacet zemí má kolem nás hromadné žaloby, v Americe je to opt out, to my nechceme kopírovat, a já, kdybych tedy používal vaši optiku, tak řeknu, tak všechno funguje v Americe, všechno kopírujeme v Americe, korespondenční volbu, tak budeme i hromadné žaloby. To jsem zvědav, co mi na to řekne Marek Benda. Prostě není argument, že to někde funguje. U nás také jsou volby dvoudenní a všude jednodenní.

Poslední, protože už se to chýlí ke konci – já jsem poslouchal Andreje Babiše. On neřekl, že by to omezil i těm lidem v zahraničí, to jste dezinterpretovala. On řekl, že kdyby jim na tom záleželo, tak by sem mohli přijet a hlasovat, a spousta lidí mi takhle píše, že to i tak činí. Ale on neřekl, že by tomu zabránil. (Předsedající: Čas!) Prosím pěkně.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Kohoutek se svou faktickou, poté paní poslankyně Maříková. Prosím.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Děkuju, vážená paní předsedající. Úvodem bych chtěl všem poděkovat a vyjádřit skutečně radost z toho, že dnes můžu vystupovat znovu. Už jsem s tím, upřímně, moc nepočítal. Teď bych se chtěl vyjádřit k proslovu mé ctěné kolegyně paní Potůčkové.

Paní kolegyně Potůčková zde uvedla, že se jedná o poslanecký návrh zákona a že to je legitimní způsob podání návrhu zákona. Já si dovolím nesouhlasit. Pokud je to nějaký způsob podání návrhu zákona, tak za mě je to legální způsob podání návrhu zákona. To znamená, je v souladu s jednacím řádem a s naším legislativním procesem. Nicméně legitimním bych ho považoval za situace, že by to podalo například pět, deset, patnáct poslanců napříč politickým spektrem, takzvaně prostých poslanců, kteří nejsou členy vedení poslaneckých klubů, nejsou členy vlády. Ale podívejme se na návrh toho zákona, na návětí: návrh poslanců Víta Rakušana, první místopředseda vlády, Petra Fialy, předseda vlády, Mariana Jurečky, místopředseda vlády, Markéta Pekarová Adamová, předsedkyně politické strany, která je součástí vlády, Ivan Bartoš, místopředseda vlády. Dále jsou tam podepsáni všichni předsedové

poslaneckých klubů. A proč je to podáno jako poslanecký návrh? No je to jednoduché – aby to neprošlo řádným legislativním procesem v podobě připomínkového řízení, analýzou Legislativní rady vlády. Protože ta Legislativní rada, já se domnívám, že by vám z velké části ten návrh zákona rozcupovala. Protože nemáte tam samozřejmě zajištěnou tajnost volby, nemáte tam zajištěnou svobodu jedince. Už (bylo) poukazováno na termín family voting. Víte všichni moc dobře, že se jedná o de facto blanketní normu. Já jsem tady o tom mluvil minulý týden, je to de facto bianko šek pro Ministerstvo zahraničních věcí v podobě § 58 odst. 3, kdy de facto dáváte zmocnění Ministerstvu zahraničních věcí, aby si určilo dle svého uvážení, které země budou akceptovatelné pro korespondenční volbu a které nebudou. Vy jste tady vážená, paní kolegyně... (Předsedající: Čas, pane poslanče.) Děkuju, přihlásím se dále.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji. Paní poslankyně Maříková vystoupí, připraví se, paní poslankyně Ožanová.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já bych také chtěla reagovat na paní poslankyni Potůčkovou, prostřednictvím vás.

Paní poslankyně, když jsem vás poslouchala, když jste mluvila o tajnosti volby a argumentovala tím, že by se tedy mohla zrušit distribuce volebních lístků, tak nevím, jestli jste poslouchala páteční Třistašedesátku Pavlíny Wolfové, kdy tam měla hosta, pana profesora Gerlocha, a také sama moderátorka argumentovala tím, že protože by s tím voličem doma ten volební lístek mohl vyplnit někdo jiný, on by ho pak odnesl do volební místnosti, nevyměnil a mohl by volit. Pan profesor na tuto argumentaci odpověděl, že tady by se dalo hovořit o svéprávnosti toho voliče, a upozornil na to, že v případě korespondenční volby může za toho voliče volit někdo úplně také jiný.

Pak mě zaujala ta vaše argumentace a srovnání ze zahraničí, tak jestli byste nám tady mohla říct, jak v zahraničí dokládají potřebné údaje? Jestli to je také čestným prohlášením? Jak se podle vyjádření paní předsedkyně Markéty Pekarové Adamové bude dokládat pobyt čestným prohlášením. Jestli v zahraničí to funguje také tak.

A pak jsem se chtěla zeptat, vy jste tady říkala, že v zahraničí, dokonce v některých rozvojových zemích, asi jste měla na mysli, chodí za plentu více lidí. Já jsem minulé volební období byla čtyři roky v OBSE a nikde v žádné zemi jsem oficiálně nezažila, že by to bylo povoleno, aby za plentu chodilo více lidí. Dělo se to opravdu v minimální míře v rozvojových zemích a bylo to proti pravidlům a vždycky se to objevilo pak v té závěrečné zprávě OBSE. Tak pokud se tak děje někde oficiálně, tak bych tedy byla ráda poučena, kde to je. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Ožanová, připraví se pan poslanec Helebrant. Tak prosím.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážený pane předsedající. Vážené kolegyně a kolegové, budu reagovat – já nebudu říkat, že na vystoupení paní poslankyně, ale na přednesení stanoviska klubu STAN. I když jsem nepochopila, v čem bylo to stanovisko klubu STAN, protože já jsem slyšela pouze osobní názory paní poslankyně. Tak já si myslím, že klub STAN tu nemusí být, že stačí kolegyně Potůčková. Takže to jenom na okraj.

Pokud se týče předložení poslaneckého návrhu, pokud skutečně moje předřečnice poslouchala, tak já jsem třeba uváděla jednu věc, vaše programové prohlášení vlády. Proč my o tom pořád mluvíme? Protože vy říkáte, že věci, které máte v programovém prohlášení vlády, budete dle sekce legislativa, které máte v programovém prohlášení vlády, předkládat standardní legislativní cestou. Vy jste se sami k tomu v programovém prohlášení vlády zavázali. My víme, že podle jednacího řádu můžete dávat poslanecké návrhy, ale my se

divíme tomu, že kašlete a ignorujete vlastní programové prohlášení vlády. To je tolik k jedné věci.

Další věci, co se týkalo – já toho mám více, ale teď vezmu aspoň doručování. Já vím, že se nepoužívá v zahraničí správní řád, ale také vím, že v zahraničí je třeba problém doručit do vlastních rukou. To znamená, že ty hlasovací obálky a všechno může převzít úplně cizí osoba a využít tam údaje uvedené a hlasovat sama. V tom jsem třeba ukazovala, že je trošku problém. Je třeba, pokud jste skutečně poslouchala, klidně si to můžete pustit. A pokud se týče trestného činu maření voleb, já to mám ve svém projevu, to jsem zvědavá, jak to v zahraničí budete řešit, jakou možnost budete mít toto v zahraničí. A vy jste to zmínila velmi krátce, ale vím, že kolegyně Válková (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) k tomu bude hovořit delší dobu než vy.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí pan poslanec Helebrant, připraví se pan poslanec Hendrych. Tak prosím.

Poslanec Tomáš Helebrant: Děkuji za slovo, pane předsedající. Kolegové, kolegyně, já bych rád reagoval na paní kolegyni Potůčkovou, která nám tady jako opozici radí, abychom zapůsobili na voliče v zahraničí. Já jí za to samozřejmě děkuji a rád bych jí poradil, aby zkusila zapůsobit na voliče v České republice. Pětikoalice nebude muset zoufale lovit voliče v zahraničí prostřednictvím kontroverzní korespondenční volby. A jak uvedla ona, nestahujte kalhoty, brod je ještě daleko. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vstoupí pan poslanec Hendrych, připraví se pan poslanec Foldyna.

Poslanec Igor Hendrych: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážené dámy, vážení pánové, vážená paní ministryně, ta předchozí faktická mi jde v podstatě do noty od pana kolegy Helebranta, protože i já chci reagovat na paní kolegyni Lucii Potůčkovou, respektive na stanovisko STAN, které tady přednesla, jak správně řekla jiná moje kolegyně. Ten její apel na to, abychom zapůsobili na voliče v zahraničí, abychom se tady v tomhletom nějakým způsobem pochlapili, nebo emancipovali a tak dál. Já o tom chci hovořit ve svém projevu standardním, kde jsem přihlášen do rozpravy, ae tady aspoň stručně. Prosím vás, jak prožívá sociální realitu člověk, který, nebo respektive jak je schopen hodnotit sociální realitu člověk, který tu sociální realitu neprožívá? Nežije v té dané sociální realitě, jakým způsobem se k ní staví nebo respektive jakým způsobem ji může hodnotit? No především zprostředkovaně v dnešní době prostřednictvím médií, prostřednictvím sociálních sítí, případně prostřednictvím svých známých a tak dál.

Jak říkám, budu se tomu věnovat podrobně ve svém projevu. Ale kladu řečnickou otázku: Skutečně zprostředkovávají informace o sociální realitě v České republice česká mainstreamová, případně veřejnoprávní média skutečně objektivně? Nebo tam dochází k nějakému zkreslení, nebo případně značnému zkreslení, do sociální reality, na základě které se potom ti voliči v zahraničí rozhodují? O tom tedy příště ve svém projevu. Tohle jsem řekl prostě jenom jakýsi úvod téhleté problematiky. Prozatím děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A nyní vystoupí pan poslanec Foldyna a připraví se pan poslanec Vondráček.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji, pane předsedající, za hlas. No, mám se vyjádřit tedy k té korespondenční volbě a k tomu, co tady předtím paní poslankyně říkala. Podívejte

se, je to poměrně jednoduché. Vy tu celé dva roky děláte politiku, která je v rozporu s národními zájmy. Vy to samozřejmě taky víte. Tak tady vytváříte způsob, jakým zfalšovat volby. O tom to je. O tom je celý tento návrh. A my jako opozice se vám v tom snažíme zabránit a chceme zachránit demokracii. Tak o tom bude tahle schůze! Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Vy jste mi poděkoval za hlas, já jsem vám dal slovo, hlas ne, tak jenom pro upřesnění. Ale bude pokračovat pan poslanec Vondráček.

Poslanec Radek Vondráček: Tak dejte mi slovo a dáte mi hlas, to se dá pochopit. Já budu v kontrastu s kolegou. Já bych chtěl paní kolegyni Potůčkové, prostřednictvím pana předsedajícího, poděkovat, že takhle to má vypadat. Takhle vypadal příspěvek do debaty, takhle vystupuje navrhovatel zákona. Já děkuji za ty postřehy z Rakouska. Děkuji i za to, že říkala, že si všechno přečetla, co jsem tady plácal ty čtyři a půl hodiny nebo kolik. Já jsem to nestihl celé, protože jsem měl návštěvu, a slibuji, že si také váš stenozáznam dostuduji.

Jenom k tomu, co jste říkala, a už mě předběhli kolegové. To se týká těch hlasů ze zahraničí, a že máme působit na voliče v zahraničí. No to my určitě budeme. Ale už jsme tady kolikátý den, jestli by nebylo jednodušší, kdybyste vy působili na ty svoje voliče v České republice? Kdybyste plnili svoje sliby. Kdybyste dodržovali svoje vládní prohlášení. Kdybyste například dodrželi to, když tam říkáte v tom vládním prohlášení, že veškeré legislativní návrhy, které budou plnit váš vládní program, budou předkládány formou vládních návrhů. Nikdo vám neupírá, že máte právo jako poslanci předložit jakýkoliv návrh. Jeden poslanec může předložit jakýkoliv návrh. Ale vy jste to slíbili. Vy jste to slíbili, že to dělat nebudete. A to je kategorie mimo zákon, mimo vyhlášky. To jsou vaše sliby. A my už vám tady dva roky připomínáme, že ty sliby neplníte. A tahle země je v krizi mimo jiné proto, že neplníte svoje slovo, neplníte svoje sliby. Ta krize je morální a na tom jste se podepsali vy. Děkuji. (Potlesk poslanců hnutí ANO.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní je přihlášen k faktické poznámce pan poslanec Nacher, připraví se pan poslanec Zlínský. Máte slovo.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Já bych také chtěl poděkovat paní kolegyni Potůčkové, protože na rozdíl od Jana Jakoba ona skutečně tady hájila ze svého úhlu pohledu svůj návrh. Já jsem předtím tady mluvil o tom vládním a poslaneckém, teď mám poslední poznámky. Ona mluvila o tom, že stoprocentní není žádná ochrana ani dnes. No ale stoprocentní tady není nic. To bychom tady nemohli přijímat žádné zákony. My prostě minimalizujeme to, aby ty volby byly pokud možno, nebo maximalizujeme v tomhletom případě tajné a svobodné. A vy si pletete podle mě tajnost a podvodné jednání. To jsou dvě úplně rozdílné kategorie. Podvodné jednání, nějaké součty, posílání. Teď je ze Spojených států nějaký aktuální příklad, že tam někdo začal vhazovat lístky. To je podvodné jednání. My mluvíme o té tajné volbě. To znamená, ta je skutečně jenom za tou plentou, ne doma. Vy nevíte, kdo to do té obálky dá, kdo je pod jakým vlivem, kolik u toho je osob. O tom my se přece bavíme. To je jednoznačný argument. Vy jste tady citovala pana profesora Kyselu, Rychetského. Ale když si přečtete třeba názor pana profesora Gerlocha, tak ten má úplně opačný. Takže to není pravda, že by měli všichni na to stejný názor.

Pokud jde o hlasy ze zahraničí, tak já jsem si, kolegyně, kolegové, dal tu práci a podíval jsem se, paní kolegyně Potůčková. A když jsem se podíval na ten rozdíl mezi tím, koho volilo (kdo volil?) ANO v České republice a v zahraničí, tak v roce 2017 do 2021 to je minus 22 procentních bodů. Tam se ten stav nezměnil, i přesto, že vy nám furt argumentujete, že jsme to předtím měli v programovém prohlášení. Naproti tomu u Pirátů a STAN, tam ten rozdíl byl plus 10,5 procentního bodu 2017 a plus 35 % v roce 2021. To znamená, jestli má

někdo motivaci pro tu změnu, tak jste to vy! A já jsem to dokázal (Předsedající: Čas, pane poslanče.) konkrétními čísly.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Zlínský a připraví se pan poslanec Kohoutek. Prosím.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, já bych taky reagoval na váženou kolegyni, paní poslankyni Potůčkovou. My jsme spolu ve výboru pro evropské záležitosti a vždycky jsme vedli velmi korektní diskusi, tak doufám, že to bude taky dnes. Já bych chtěl zmínit jednu myšlenku její, že ten volební proces ve Spojených státech amerických je komplikovaný. Já se právě obávám, že tou cestou, kterou jsme nastolili tou korespondenční volbou, se můžeme Spojeným státům začít přibližovat. A jakýkoliv komplikovaný proces pak vytváří kalné vody, ve kterých se dá nějakým způsobem lovit a různě se tam skrývat. A já bych chtěl říct, že právě ve Spojených státech amerických, kde je velké podezření na to, že tam k nějakým podvodům docházelo. A že se tyto podvody nedokázaly, ještě to neznamená, že tam nebyly. Protože známe případy mnoha mafiánů, kteří dělali strašné věci, vraždili, kradli, a přitom jim nikdo nic nedokázal, protože to bylo komplikované a protože ti mafiáni byli mazaní. Takže tím bych chtěl říct, že když je nějaké podezření a nedokáže se, tak to ještě neznamená, že ten proces není nějakým způsobem zpochybněn. Takže před tímto bych varoval, abychom nepodlehli nějaké složitosti a komplexitě, která s sebou vždycky nese problémy. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Kohoutek, připraví se paní poslankyně Pastuchová.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Děkuji, pane předsedající. Já budu pokračovat, abych dokončil moji myšlenku, kterou jsem rozvinul v úvodní faktické poznámce. Paní kolegyně Potůčková také zmínila to, že je podstatné mít kvalitní seznamy voličů. Ano, my máme velice kvalitní seznamy voličů, ale máme velice kvalitní seznamy voličů v České republice, protože máme perfektně fungující matriky, máme matriční úřady. Ale v cizině je to naprosto něco jiného. Většina z vás asi ví, jak funguje postup, když někdo zemře v cizině. Ale máme takzvanou zvláštní matriku v Brně, která vyřizuje veškerá úmrtí občanů, kteří zemřou v cizině. Ale ta matrika to vyřizuje v průměru kolem půl roku a pouze na základě toho, že někdo z těch příbuzných blízkých tu žádost o tom, že ten dotyčný zemřel, skutečně podá, doloží potřebné doklady, doloží certificate of dead a podobné dokumenty. Ale pokud to nikdo neudělá, tak my nemáme jakýkoliv seznam těch zemřelých v cizině. A pokud vy hodláte ve druhém čtení, jak avizovala předsedkyně Poslanecké sněmovny, navrhnout pozměňovací návrh o tom, že bude pouze stačit běžné čestné prohlášení, tak se na mě nezlobte, ale to opravdu zavání Gogolovými mrtvými dušemi, pokud se dobře pamatuju, jestli to napsal skutečně Gogol, teď si nejsem jist.

Dále vydávání lístků. Paní kolegyně Potůčková, prostřednictvím pana předsedajícího, uvedla, že pouze na Balkáně se vydávají volební lístky až v místnosti. Ale ty volební lístky v místnosti se vydávají snad ve všech civilizovaných zemích a vydávají se v celém rozsahu a to je ten rozdíl.

Vy to berete odzadu k začátku, já to beru od začátku ke konci. Ale i když v současné době – a samozřejmě to, že jsou příbuzní ovlivňováni svými příbuznými v rodinách, to se skutečně asi děje i v České republice, ale i premiér vlády i prezident, každý jedinec přijde následně finálně do volební místnosti, a i když se na něj ta manželka doma špatně tváří a řekne ne, ty budeš volit tyhle, on řekne ne, já budu volit tyhle, a on řekne ne... (Předsedající: Čas, pane poslanče.) Děkuju, budu muset ještě jednou.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Paní poslankyně Pastuchová, připraví se paní poslankyně Válková.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, pane místopředsedo. Já vaším prostřednictvím budu mluvit také na svou kolegyni Lucii Potůčkovou. A vrátím se k tomu, že, vaším prostřednictvím, paní Maříková tady říkala, že byla v minulém volebním období předsedkyní OBSE. Tak já mám tu čest zastupovat náš parlament teď v delegaci OBSE a moje ctěná kolegyně Lucie Potůčková je de facto mým parťákem při kontrole voleb. A já bych se jí chtěla, nebo nemůžu – ale já jsem zaznamenala, že řekla, že v těch volbách někdy mohou za plentu víc. A já zrovna musím říct, že kolegyně Potůčková, vaším prostřednictvím, je velice, velice přísná a důrazná při kontrole voleb, které tam provádíme, protože my jezdíme, my dvě, spolu v týmu a každý nedostatek zapisujeme do zprávy OBSE. A zrovna si vzpomínám, že když přijde nevidomý, tak v některých státech mají opravdu možnost Braillova písma, což se mi moc líbí, ale nikde nikdy jsem neviděla, že by za plentou byl někdo jiný než volič, a myslím si, vaším prostřednictvím, Lucko, že ty bys to okamžitě zapsala, okamžitě, a nedopustila a upozornila bys na to v té místnosti. Takže já si myslím, že tohle není pravda. A opravdu, ta tajná volba, jak tady říkají mí kolegové, je opravdu o tom, že ať mi doma říkají, co chtějí, ale za tu plentu jdu opravdu sama.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Válková a připraví se paní poslankyně Ožanová. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji, pane místopředsedo. Milé kolegyně, milí kolegové, já bych se chtěla také vrátit k tomu projevu a stejně jako můj kolega pan poslanec Vondráček, vaším prostřednictvím, se mně velmi líbil, dělala jsem si nějaké poznámky. Ne zcela souhlasím sice s tím výkladem, co tady paní kolegyně poslankyně Potůčková, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo, zmínila ve vztahu k novelizaci toho německého volebního zákona, protože to tam průběžně sleduji. Tam šlo odbyrokratizování toho volebního zákona, protože byl velmi těžký i pro kontrolu úředníky. A nelze ale tu charakteristiku toho současného volebního zákona vyjádřit, čili po té novelizaci, tak, že teď tam už může v zahraničí volit každý, který se prohlásí německým státním občanem. Tak to si dovolím tedy poopravit, takhle to není. Takhle to možná bude u nás – doufám že nikoliv – ale tam to není.

Ale co mě tam trošku vadilo v tom projevu, že se nám přičítá také jedna negativní charakteristika, že je to nedůvěra v zahraniční voliče. Tak sama za sebe – já ji nemám. Já si myslím, že jim věřit můžeme rozhodně, pokud budou mít kvalitní právní úpravu. Ale oni nebudou mít k dispozici kvalitní právní úpravu. A to je to, oč tady vedeme při, neboť již, jak tady bylo poukázáno opakovaně, byly zjištěny zásadní nedostatky, a nejde jenom o tajnost a svobodu korespondenční volby, o jejich zajištění, ale jde tady i o některé technické detaily, které vůbec nejsou domyšlené. (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) Já jsem teď chtěla (Předsedající: Čas. Děkuji.) o ní hovořit. Dobře, děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A nyní vystoupí s faktickou poznámkou paní poslankyně Ožanová, připraví se paní poslankyně Peštová. Prosím.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, pane předsedající. Kolegyně, kolegové, já budu pokračovat v poznámkách, které jsem si zapsala k vystoupení, které tu bylo předneseno jménem klubu STAN. Tady také bylo, že v zahraničí lidé mohou volit již teď. Já s tím plně souhlasím, je zkontrolována jejich totožnost, volí za plentou. Jenomže tady při studiu těch informací, které zazněly minulý týden, se pozapomnělo na jednu věc. Tady jeden z kolegů –

a já se přiznám, že až na podkladě toho, že toto zaznělo od kolegů z SPD, jsem se podívala na tisk 585. Sice bylo vysvětleno, že údajně to nesouvisí s projednávaným tiskem, ale souvisí. Je to zákon o státním občanství. A tam dochází k tomu, že se mají rozšiřovat počty občanů jako počty státních občanů v zahraničí až do čtvrté generace u emigrantů, samozřejmě za určitých podmínek. A najednou tam je taky, že stačí k něčemu – dříve museli dokládat nějaké skutečnosti, buďto občanství získali, či nikoliv – a najednou, že to nebude třeba, rozšíříme to na další generaci, a světe div se, bude stačit co? Čestné prohlášení. I k tomu já budu mluvit ve svém projevu. Ale co je na tomto zákonu, na tomto tisku 585 z dílny pouze koaličních poslanců, zajímavé, je jeho účinnost navržená. Dámy a pánové, 1. 7. 2024. To znamená, příprava na to, abychom zvýšili počet českých občanů v zahraničí a mohli takhle se domoci lepších volebních výsledků. Promiňte... (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) Ano. (Předsedající: Děkuji.) O ničem jiném to není.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Paní poslankyně Peštová vystoupí, připraví se pan poslanec Juchelka. Paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, pane předsedající. Já jenom tady doplním ještě svoji předřečnici. Když tady mluví o českém občanství a o tom tisku, který už je zde předložen, nebo naznačené tyto změny, že to půjde až do té čtvrté generace, já jenom bych chtěla upozornit, že to je takzvaná salámová metoda. Začneme jedním zákonem, postupně budeme přidávat další. A to je, zase se vracím zpátky – doufám, paní poslankyně Potůčková, že mi odpovíte tedy na ten můj dotaz, vy si tam píšete určitě poznámky.

A ještě samozřejmě bych ráda doplnila, v pátek jsem dostala e-mail od pána, který žije už léta v Americe, asi 30 let, možná 35 let. A on mi tam položil jednu hezkou otázku. Napsal mi, že když vám tedy jde o blaho našich zahraničních občanů, to znamená, aby volili z gauče, tak jestli byste třeba nechtěli zabrat, tak jako zabrali Slováci ohledně toho, když jim propadne občanka nebo když jim propadne řidičák, tak oni musí letět do České republiky, aby to obnovili, kdežto Slovensko to má ošetřené tak, že jim stačí přijít na ambasádu a ošetří jim to, nebo respektive prodlouží jim to. Takže je zde vidět ta účelovost. Kdyby vám opravdu šlo o zahraniční občany, tak byste se snažili i v jiných věcech.

A ještě bych chtěla doplnit svého kolegu Nachera, když tady citoval pana profesora Gerlocha. Tak ono už v současné době i někteří politologové upozorňují na to – samozřejmě ne váš politolog, to se omlouvám, váš politolog to není, ten se podepsal tady pod to – ale upozorňují na to, že by měly být lístky pouze ve volební místnosti, že by neměly být rozdávány předem. A já s tím plně souhlasím a myslím si, že opravdu tam bychom právě zabránili tomu nátlaku, já nevím, přemluv bábu, přemluv dědka a podobně. Že opravdu přijdeme do té volební místnosti, dostaneme tam (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) volební lístky a budeme volit svobodně. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Pan poslanec Juchelka, připraví se pan poslanec Vondráček. Prosím.

Poslanec Aleš Juchelka: Já děkuji, pane předsedající. Já mám několik dotazů na paní poslankyni Potůčkovou, vaším prostřednictvím. Zdali už, protože už je to skoro týden, je vyřešeno ohledně ověřování totožnosti to čestné prohlášení, zdali to bude skutečně tady touto formou a zdali se to nějakým způsobem třeba může odrazit i ve volbách v České republice, že já nebudu mít u sebe občanku a můžu před volební komisí prohlásit čestně, že jsem tedy Aleš Juchelka. Jestli nás to také může postihnout v České republice a zdali to skutečně tím čestným prohlášením bude, protože je to klíčové pro to další projednávání.

Taktéž se mi ten projev nelíbil, protože už dopředu paní poslankyně tady nálepkovala všechny ty, kteří budou do budoucna chtít nějakým způsobem zpochybňovat volby, a už tady hovořila o tom, že se jí to nebude líbit a že by před tím ráda varovala, a uváděla ty příklady.

Taktéž mě zajímá, protože v té důvodové zprávě to moc obsaženo není, kolika tedy Čechů žijících v zahraničí se to týká. Ono se hovoří o čísle 600 000 lidí, takže mě zajímá, zdali budeme skutečně tisknout 600 000 volebních lístků ve dvou obálkách a tak dále. Jak to máte namyšleno právě pro ty české občany v zahraničí a kolik to vlastně v důsledku bude stát? Protože vlastně i tato vláda říká, že by se mělo šetřit na různých frontách. Prozatím vidíme, že se šetří pouze na lidech. Ale tady toto bude také velikánský náklad na tisk těchto obálek, lístků a de facto veškerého toho zázemí pro pravděpodobně těch 600 000 lidí. Ptám se, zdali máme prostě v důsledku ta čísla nějakým způsobem vypočítána? Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Vondráček, připraví se paní poslankyně Mádlová.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já jsem nestihl tu svoji reakci dokončit v tom předchozím vystoupení, když jsme se bavili o tom, jestli se bojíme, nebo máme obavy, nebo jak to paní poslankyně Potůčková říkala, z těch voličů v zahraničí. My z toho nemáme obavy. Víme, kolik jich tam je, víme, jak oni volí, a bereme to jako fakt. Takže faktů se nemusíme bát. Podstata je ta naprostá účelovost, která z toho čiší, že vy to chcete za každou cenu prosadit už na tyto volby 2025. Chceme-li se vystříhat takovýchto podezření, není nic jednoduššího, než tady uzavřít nějaký kompromis a domluvit se, že ten zákon bude platit stejně jako celý zákon o správě voleb, který je až od 1. 1. 2026.

Mimo jiné efekt té korespondenční volby může být i takový, že se sníží ta disproporce, protože v tuto chvíli volí především občané z velkých aglomerací, tam, kde je ta volební místnost, ta hlavní města. Ti, co to nemají, tak jsou daleko a ti samozřejmě jsou sociálně ještě nějak složeni. My obecně i v České republice máme menší podporu ve velkých městech a máme větší podporu v těch menších. Je pravděpodobnost, když bude ta korespondenční volba plošná, že získáme také nějaké hlasy z venkova a z těch menších měst, takže ta disproporce nebude taková. To ale není podstata, proč takto vystupujeme. Nám vadí opravdu ta korespondenční volba jako celek. Samozřejmě, a říkal jsem to v tom svém projevu, ty názory se mění a ne vždycky to centrum má pravdu. Někdy mají pravdu na tom venkově. Já bych vám mohl připomenout volby z roku 1946. (Předsedající: Čas, pane poslanče.) Já vám to připomenu asi jindy.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Vystoupí paní poslankyně Mádlová. Prosím.

Poslankyně Ivana Mádlová: Pane místopředsedo, děkuji za slovo. Já bych chtěla reagovat také na paní kolegyni Potůčkovou. Myslím si, že je hrozně důležité, aby v zájmu celé Poslanecké sněmovny bylo vyloučit jakékoliv zpochybnění voleb. Prostě udělat všechno pro to, aby volby pro občany v České republice byly důvěryhodné, aby věřili tomu volebnímu systému a aby se zpochybňovaly v co nejmenší míře. Proto tady předkládáme různé výhrady, různé problémy, které se staly ať už ve světě, anebo i v rámci evropských států. Mělo by být přece naším cílem vychytat ty velké nedostatky, problémy, to zpochybňování, které korespondenční volba v zahraničních státech přinesla.

V čem se určitě neshodneme, to tady padlo několikrát, je ta tajnost voleb. Vy tvrdíte, že pro vás tajnost znamená tajnost před státem. Už jsem se tady na to ptala, ale bohužel zatím jsem od předkladatelů neslyšela odpověď, v čem spočívá vlastně ta tajnost před státem. Protože ta ústavní zásada je i přímost. To znamená, že volič hlasuje přímo, to právo volit je

nepřenositelné. Přitom ale v rámci korespondenční volby tu obálku vkládá do hlasovací urny nebo schránky zvláštní volební okrsková komise. To znamená, já se ptám – je to třetí osoba, nebo to pořád můžeme považovat za zásadu přímosti? Určitě jste se přece na tom museli radit s někým z právníků a předpokládám, když tady je protipól ústavních právníků, že pro někoho je to na hraně, pro někoho je to za hranou ústavnosti. Tak jsem se chtěla zeptat, jestli máte nějaké písemné stanovisko třeba od vašich ústavních právníků na toto téma? Děkuji. (Předsedající: Čas, paní poslankyně.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Hanzlíková, připraví se pan poslanec Vondráček. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Děkuji za slovo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych také ráda zareagovala na paní poslankyni Potůčkovou, především k jejímu vyjádření k poslaneckému návrhu, v podstatě k formě, kterou zvolila koalice na předložení tohoto návrhu. Ona tady říkala, že to není běžné, ale je to legitimní. Ale to my přece jako opozice víme. Víme, jaké formy jsou tady povolené. Ale není to běžné. Navíc vy jste si do programového prohlášení dali závazek, že budete využívat ty standardní legislativní cesty. Ale co je více zarážející, je, u jakého typu návrhu nebo změny zákona to používáte. Tohle je zákon, který v podstatě mění způsob voleb, a volby jsou přece jedním ze základních kamenů demokracie. Je to něco tak důležitého, že tady použít poslanecký návrh mně opravdu přijde velmi zvláštní.

Potom tady zaznělo, že v podstatě korespondenční volba ten způsob voleb nemění, že to je pouze změna formy. Ale ano, přidáváme tam formu, která je úplně jiná. Přidáváme ji jenom pro určitou skupinu lidí, nebude se to týkat českých občanů. Takže to opravdu velmi mění ten systém. V minulých dnech, kdy jsme to tady diskutovali, tak jste to přece museli vidět, kolik se tady objevilo nejasností, nějakých chyb. Už to tady bylo řečeno, že i paní předsedkyně Sněmovny vlastně o tom psala na sociálních sítích, že tam skutečně ty chyby byly. Zase se vracím k tomu, pokud by to šlo tou standardní legislativní cestou, tak by to procházelo přes všechna připomínková místa. To jsou vysoce renomovaní odborníci, jsou to odborné asociace, profesní komory a podobně. Tento systém přece funguje tak, že se ty chyby jakoby vychytají. Tohle je opravdu velmi... (Předsedající: Čas, paní poslankyně.) Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Vondráček, připraví se pan poslanec Strýček. Stále jsme ve faktických poznámkách.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Navážu tam, kde mně dvě minuty nestačily. Už jsem to jednou říkal, že ty názory se mohou v průběhu let měnit. Připomínka, která už tu zazněla tuším od Patrika Nachera, byla, že my jsme to měli v tom programu ANO 2018, ale přitom už jsme věděli, že v roce 2017 nás nevolili v zahraničí, takže v tom nebyl žádný kalkul. S tím kalkulem opravdu přicházíte vy.

Chci vás upozornit, že názory se vyvíjejí a ne vždycky ta centra mají pravdu. V tom roce 1946 komunistickou stranu v Praze volilo 36 %, v některých okresech v Čechách až 70 %. Oproti tomu u nás ve Zlíně komunisté nevyhráli, byli až druzí za lidovci. Na Slovensku výrazně prohráli s demokratickou stranou. Oni totiž ti lidé na venkově někdy mají ten zdravý selský rozum a méně podléhají ideologii.

My se samozřejmě budeme snažit dál dovolávat toho zdravého rozumu. V rámci toho dovolávání se zdravého rozumu bych chtěl také upozornit na švýcarskou studii, kterou jsem nijak necitoval ve svém úvodním slově, protože jsem nechtěl zdržovat. Ta studie dokonce mluví o tom, že korespondenční volba vede ke snížení volební účasti, hlavně v malých komunitách, protože pro lidi jsou ty volby svátek a oni tam chtěli chodit osobně a tam si

odvolit, tam se potkat, před tou volební místností, a zavedením korespondenční volby u nich klesla motivace.

Na závěr. My tady nevíme, pro kolik lidí ten zákon děláme, nevíme, jaký bude mít dopad. Všechno je podřízeno jedné věci, aby to bylo v roce 2025 a aby se nahnaly další hlasy této vládní koalici. Ale výsledek je naprosto nepředvídatelný. (Předsedající: Čas, pane poslanče.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí pan poslanec Strýček a připraví se paní poslankyně Peštová. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jiří Strýček: Přeji dobré odpoledne, vážené kolegyně, vážení kolegové. Já bych také chtěl navázat na paní poslankyni Potůčkovou a na své předřečníky. Ona tady byla řeč o tom, že vlastně ten vládní zákon o výkonu správy voleb prošel tím legislativním kolečkem. To je sice pravda, ale ona tady ještě předtím existovala řada návrhů na zavedení korespondenční volby, to bylo z dílny poslanců, tenkrát to byla myslím Markéta Adamová Pekarová, tady pan ministr, dále tam byl Dominik Feri a tak dále, takže kolem toho vznikla velká debata. Nicméně zákon o výkonu správy voleb, ten vládní, byl předložen 18. října 2019 do připomínkového řízení, s tím ale, že 9. 4. 2019 byla předložena zpráva na tehdejší Legislativní radu vlády, ta zpráva byla samozřejmě z pera Ministerstva vnitra a nejpodstatnější bylo, že podle názoru ministerstva není možno zajistit ústavně garantovanou tajnost hlasování, protože volič provádí hlasování v takzvaném nekontrolovatelném prostředí mimo volební místo. Není proto možné garantovat, že nehlasuje pod nátlakem jiné osoby nebo že se nejedná o kupčení s hlasy, a tedy že hlasování probíhá svobodně a tajně. To je prosím z pera Ministerstva vnitra.

O to více mě zaráží skutečnost, že v důvodové zprávě tady k tomu sněmovnímu tisku 596, která bezpochyby pochází z dílny rovněž Ministerstva vnitra, se v bodě 4 výslovně uvádí, že korespondenční hlasování je v souladu s Ústavou České republiky. Nabízí se mi tedy otázka, co vedlo odborníky na Ministerstvu vnitra k tak radikálně změně názoru. Já rozumím tomu, že samozřejmě se změnou politické garnitury a ministra dochází často dobrovolně nebo méně dobrovolně ke změně názoru, ale dle mého názoru v tomto případě se jedná o změnu zcela zásadní. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Paní poslankyně Peštová nyní vystoupí, připraví se paní poslankyně Ožanová. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Já bych chtěla zareagovat na svého předřečníka pana Vondráčka, prostřednictvím vás, pane předsedající. Když tady citoval některé ty země, a to je právě ta studie dopadů, o které já jsem se tady bavila, ta studie dopadů, které se říká RIA a která by právě šla s tím materiálem přes tu komisi RIA, která je na Legislativní radě vlády, a bylo by tam to stanovisko. Ta by nám právě řekla, o kolika občanech se bavíme, kolik těch občanů je, jaké mají vzdálenosti, jaké náklady jsou s tím spojeny a další a další věci, to, co nám tady chybí právě u tohoto dokumentu, protože u tohoto sněmovního tisku vy nemusíte právě z toho zákona, co jste tady citovala, protože předkládáte jako skupina poslanců, tak toto všechno nemusíte dokládat.

A dále bych chtěla ještě doplnit nebo zareagovat na paní poslankyni Hanzlíkovou, když tady mluvila o tom, co já se snažím tady skloňovat celou dobu, a doufám, že dostanu konečně odpověď, ohledně řádného legislativního procesu. Vy jste si zřídili Ministerstvo pro legislativu. Stojí nás nemalé peníze, respektive daňové občany stojí nemalé peníze. K čemu jste tedy toto ministerstvo zřizovali? K čemu tady máme Ministerstvo pro legislativu, kde

samozřejmě máme ministra, máme tam aparát lidí, stojí nás to peníze, tak k čemu vlastně to ministerstvo máme, když potom chodíte s iniciativami poslanců a senátorů? Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Ožanová, připraví se paní poslankyně Válková. Než paní kolegyně dorazí, přečtu omluvu. Pan poslanec Bašta Jaroslav se omlouvá na celý jednací den z pracovních důvodů.

Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, já chci ještě jednou reagovat na stanovisko klubu hnutí STAN. Týkalo se to toho, že představitelka tohoto stanoviska uváděla, že pochybuje o dalších volebních místnostech v zahraničí, jak o nich hovořil pan poslanec Vondráček, vaším prostřednictvím. Říká, že by tyto náklady byly vysoké. Já jsem se podívala do odůvodnění zákona, kde se píše: finanční dopady korespondenčního hlasování se promítnou téměř výhradně v kapitole Ministerstva zahraničních věcí. Takže celé odůvodnění je, že prostě Ministerstvo zahraničních věcí to zaplatí. Ale tady je otázkou, že vůbec nebylo zpracováno, pokud rovnou odsuzujeme ty další volební místnosti, kde bychom zkontrolovali totožnost, volilo by se za plentou, jestli to náhodou nebude levnější než zasílání korespondence všem. Náklady na poštovné bývají také vysoké. A opravdu by to usnadnilo našim krajanům žijícím v zahraničí tu volbu, kde by bylo více volebních místností, pochybnosti by nebyly tak výrazné, jako jsou nyní. Proč jste třeba nezačali takovou metodou, že to napřed nezkusíte a potom řeknete, teď teprve přejdeme na korespondenční volbu, jestli to má vliv, nebo ne, kolik peněz to stojí? Ale vy rovnou řeknete, že to bude drahé. No za mě, já si myslím, že tento servis, kdy ti lidé přijdou, prokážou totožnost, že to dražší nebude. Podle mě bude dražší zasílání všech obálek. Ale to je otázka, to nikdo nevíme. Je to poslanecký návrh, tedy se k tomu nikdo nevyjádřil a my nevíme, zda to je pravda, či nikoliv. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Válková, připraví se pan poslanec Vondráček. Paní poslankyně Pokorná Jermanová ruší svoji omluvu. Paní poslankyně, prosím.

Poslankyně Helena Válková: Děkuju. Já se vždycky snažím navázat, kde jsem skončila. Vím, že jsem skončila u těch detailů, ale dovolte mi jednu obecnou zásadu. Jistě všichni znáte, nejenom právníci, ale my politici bychom měli znát velmi známého řečníka, politika, právníka, obhájce demokracie v antickém Římě, Marcus Tullius Cicero, a ta jeho zásada nulla potentia supra leges esse debet, žádná moc nesmí stát nad zákonem, se nám právě, pokud jde o korespondenční volby, zdá být trošku, když to řeknu velmi jemně, nerespektována. Trošku dost nerespektována. Tady ta moc skutečně nad tím zákonem, který není dobrý, stojí.

A já jsem se tady chtěla jenom zamyslet ještě nad jednou věcí, o které zatím tady, aspoň dneska, nikdo nehovořil, o tom rozporu, který máme obsažený i v naší ústavě, bohužel, kde ten čl. 2 odst. 1, když ho porovnáme potom s čl. 21 Listiny základních práv a svobod, tak vidíme, že neobsahuje tu důležitou provázanost, která konkretizuje způsoby, kterými tedy lid, v tomto smyslu všichni občané České republiky, může svoji svobodnou vůli vyjádřit. Když si porovnáme ten text, který vypadá, jako kdyby byl přeložen z německého Grundgesetzu, čili ústavy, ale chybí tam něco. Například v tom německém ústavním zákonu, když to volně přeložíme, a také o tom píší někteří ústavní právníci, je věta: Všechna státní moc vychází z lidu. (Předsedající: Čas.) Takže dobře. Takže opět děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Vondráček s faktickou poznámkou.

Poslanec Radek Vondráček: Tak mně už chybí snad jenom pár vteřin na dokončení toho mého triptychu faktických poznámek, kdy jsem chtěl reagovat na paní poslankyni Potůčkovou.

Opravdu není dobrý počin počítat automaticky s nějakým rozložením volebních preferencí v zahraničí, které se můžou změnit, a že budou zrovna v roce 2025, tak jak byste je potřebovali. Pravda je, že setrvale dlouhodobě volí v zahraničí, tak jak volí teď, spíše liberální, pravicově založení. Ale ti lidé žijí ve svých zemích, oni jsou ovlivňováni děním kolem sebe. Oni jsou ovlivňováni vládami té které země, kde žijí. Já jsem to říkal už dřív, politicky, názorově, ekonomicky se vzdalují České republice. A když vidíte, co se děje v Evropě – vy jste si snad všimli, jaký volební výsledek udělal pan Wilders v Nizozemí teď v posledních volbách. Vy víte, jaká je situace s migranty v celé Evropě, kde je nejvíce českých voličů, a koneckonců jaká je situace s migrací ve Spojených státech a jak velké téma to je, jak velké téma je Trumpova zeď. A vy si myslíte, že stále můžete počítat naprosto stoprocentně s těmi všemi hlasy? To není dobrá výchozí pozice. Zkusme se o tom zákoně bavit, jako kdyby měl platit až za deset, patnáct let. Zkusme se bavit trochu s nějakým přesahem.

A na závěr jsem ještě chtěl reagovat na paní poslankyni Ožanovou, když mluvila o těch nákladech. V důvodové zprávě někde se psalo, že za volby na těch zastupitelstvích se teď dá nějakých dva a půl milionu. Náklady na korespondenční volbu jsou tam vyčísleny, tuším, pět. Někde se tam objevovala... (Předsedající: Čas, pane kolego.) Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Já bych chtěl jenom poprosit, a říkám to pozitivně, říkám to v klidu, byla velká debata na grémiu o podobě faktických poznámek, které mají reagovat na předešlého řečníka, na tu diskusi. Zvažte prosím, co patří do nějakého projevu v obecné rozpravě, co patří do faktické poznámky. Protože přihlásit se čtyřmi faktickými poznámkami k jednomu řečníkovi, jako to teď udělal kolega, nepovažuju za úplně dodržení toho, co faktické poznámky mají naplňovat. Říkám to pozitivně. Bavili jsme se o tom dlouho na grémiu, abychom nějakým způsobem ty faktické začali skutečně využívat podle toho, jak byly zamýšleny.

Nyní vystoupí s faktickou poznámkou paní kolegyně Maříková. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já bych ještě chtěla reagovat na paní poslankyni Potůčkovou, prostřednictvím vás. Vy jste tady ten zákon obhajovala, já doufám, že mi odpovíte na tu moji otázku. Vy jste právnička. Mě by zajímalo, jestli byste svému klientovi doporučila, aby podepsal smlouvu, takový jakýsi bianko šek, kdyby nevěděl, jaká pravidla pro něj platí. Protože my z toho zákona také nevíme pro jaké územní obvody, popřípadě části územních obvodů to bude platit. Vy byste svému klientovi doporučila podepsat takovou smlouvu? Mě by to skutečně zajímalo, protože pak by mně takového člověka bylo nesmírně líto. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, přeji pěkné odpoledne. Vystřídali jsme se v řízení schůze. Mám zde ještě jednu faktickou poznámku a s tou vystoupí pan poslanec Aleš Dufek. Prosím, máte slovo.

Poslanec Aleš Dufek: Já jsem měl tedy moc pěknou faktickou poznámku k poznámce svého kolegy z ústavně-právního výboru, prostřednictvím pana předsedajícího, pana

Kohoutka, nicméně už nechci, aby moje faktická poznámka vyvolala další faktické poznámky, takže si ji odpustím.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Tím jsme vyčerpali všechny faktické poznámky a jako další vystoupí s přednostním právem pan ministr Vít Rakušan a jako další je přihlášen s přednostním právem pan předseda Radim Fiala. Prosím, pane místopředsedo.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuji vám, pane místopředsedo. Vážené poslankyně, vážení poslanci, já se budu pokoušet opravdu jenom věcně reagovat na výroky, které tady zazněly a kde jsem se pokoušel si dělat pilně poznámky po celou dobu. Jenom na začátek si dovolím jednu obecnou poznámku. Tady je nám vyčítáno, že o korespondenční volbě jsme dopředu s opozicí nediskutovali. No, já jsem byl u toho, když jsme se pokoušeli dohodnout legislativu k technické správě voleb, kde samozřejmě v logické návaznosti by korespondenční volba mohla být součástí i takového legislativního materiálu tady v Poslanecké sněmovně. A pokud k sobě budeme upřímní a nebudeme před veřejností tajit naše kuloární diskuse, tak tady prostě byla vystavená na semaforu okamžitá červená vůbec jenom ke zmínce o korespondenční volbě ze strany obou dvou opozičních stran. To znamená, korespondenční volba, tak aby prošel zákon o technické správě voleb, nemůže být její součástí a o korespondenční volbě my se s vámi bavit nebudeme. Prostě to byla věc, která tady celkem jasně byla řečena. My jsme to respektovali. Proto i ten zákon předkládáme zvlášť mimo ten balíček. Proto jsme i dodrželi to, co jsme také slibovali, aby nějakou senátní vratkou nebo něčím podobným se nám nedostávala korespondenční volba řekněme pokoutně i z vašeho pohledu do Poslanecké sněmovny v rámci tedy vratky dodělaného návrhu, opraveného návrhu ze Senátu k technické správě voleb. Takže my jsme téhle dohodě dostáli, tak se skutečně neděje, a stejně tak jsme ale od začátku říkali, že jako poslanci vládních stran korespondenční volbu určitě do legislativního procesu pustíme. Já jenom zmiňuji krátce historii našeho vyjednávání o tom, jestli korespondenční volba ano, nebo ne. A nám jako vyjednavačům vládních stran bylo řečeno, že korespondenční volba jednoduše ne.

A já teď budu reagovat postupně na jednotlivé výroky. A teď se schválně dívám prostřednictvím vás, pane místopředsedo, na pana kolegu Vondráčka, protože teď mám v ruce list, který se týká jeho výroku ke korespondenční volbě. Už opravdu věcně, bez dalších komentářů, výrok pana kolegy Vondráčka: Občané v cizině budou mít více práv než občané České republiky. Nemusí to být přesná citace. Prosím, omlouvám se, jestli nějaké slovíčko chybí. Z mého pohledu to tak absolutně není. Občané v zahraničí dostávají pouze možnost k realizaci stejného a totožného volebního práva. A ta extra možnost, o které vy mluvíte, je jim objektivně dávána z toho důvodu, že realizace toho samého práva je v současném systému silně disproporční.

Další poznámka, která tady je: přístup k právu má být stejný. Ano, tady já velmi souhlasím co do možnosti dané právo využít, ne nutně co do způsobu, a naopak možnost využití svého práva tímto způsobem narovnáváme pro všechny občany s českým občanstvím žijící tedy v zahraničí. Že i diplomati říkají, že je možné zřídit konzulární jednatelství, to nikdo nepopírá. A to se děje, a zcela výjimečně. Děje se tomu například u vojenských jednotek a v nízkých jednotkách případů. Ale v téhle chvíli my se bavíme o nutnosti stovek míst.

A tady si dovolím na chvilku přerušit, abych dal systém a neopakoval jednotlivé výhrady, a skočím do vyjádření pana místopředsedy Poslanecké sněmovny Havlíčka, který také stejně jako pan kolega Vondráček hovořil o tom, abychom si pronajali konzuláty na volby, aby ten komfort byl stejný. Tady by ovšem šlo samozřejmě o věc, která by byla obrovitánsky, ale obrovitánsky finančně nákladná. Proto mě udivuje v té samé řeči pana místopředsedy Havlíčka jen o pár vět dál citace, tentokrát doslovná: Ta šaškárna s obálkami

bude stát plno peněz. Takže pokud se bavíme o nákladech na to pronajímat si v cizině konzulární úřady po celé zemi, abychom vyrovnali disproporční přístup k volebnímu právu z ciziny, versus to, kolik nás budou stát obálky, a vynechám to slovo, které si vybral pan místopředseda, tak v té chvíli jednoznačně říkám, že tento princip je výrazně méně organizačně náročný a i výrazně levnější, co se týče vynakládaných prostředků.

Vracím se k panu kolegovi Vondráčkovi: u korespondenční volby je možná volba v zastoupení. Tak to opravdu možné není. To, o čem je řeč, tedy že volbu provede někdo jiný, to představuje samozřejmě protiprávní jednání. Nic takového v tom právním řádu umožněno není. A stejně tak tady bylo zmíněno využít naše honorární konzuly. To ale odporuje právním předpisům, které požadují, a striktně požadují, státní občanství pro členy zvláštních volebních komisí. Takže pokud bychom o tomto jenom uvažovali, tak to samozřejmě vyžaduje legislativní změny tohoto charakteru.

Předkladatelé pracují s dojmy. Nikoliv, my pracujeme se zcela přesnou realitou a ta říká, že v cizině je 110 míst pro volbu, v České republice je jich téměř 15 000. Tedy tímto jasně říkáme, že přístup k volbám Čechů v zahraničí je zjevně disproporční oproti tomu, jaký je přístup voličů k výkonu volebního práva v České republice. K vyrovnání této disproporce je využita volební technika, která opravdu není žádnou novinkou. Je to léta fungující nástroj. A to že se používá v řadě zemí Evropy, vy to stále uvádíte jako argument, který je nepodstatný, ale on je i z toho právního hlediska podstatný. Většina těchto států vychází ve volebním právu ze zcela stejných právních principů jako Česká republika a i v takových zemích k té volbě dochází. Tedy ten argument jako takový má samozřejmě i svoji právní relevanci.

Proč to zpracovávají ambasády a ne ty obce? No, hlasy ze zahraničí jsou u nás léta zpracovávány u ambasád, to je princip, který tady funguje. Řada voličů v zahraničí nemá trvalý pobyt v České republice, jejich hlas by neměl kdo zpracovat. A my se tady podivujeme nad systémem, to znamená, že tím ústředním místem je právě ambasáda, je právě zastupitelský úřad, a na tom se nic nemění. Tenhle systém tady funguje léta letoucí, jenom ten institut korespondenční volby, vyrovnání té disproporce, je napasován právě na stát, kdy jednotlivé zastupitelské úřady už s tímto určitě své zkušenosti mají.

Potom už to jsou trochu politické výroky – a já nevím, jestli se do nich pouštět – spíše než právní, ale v poznámkách je mám. Občan by se neměl účastnit voleb orgánu, jehož moc na něj nedopadá. Tak za prvé, my v této chvíli přece na tom nic neměníme. To znamená, že občané v zahraničí mají právo už v téhle chvíli volit, až na to, že osobně na zastupitelském úřadu. Takže my nezvyšujeme okruh osob touto legislativní úpravou, které se budou moci účastnit voleb v České republice, ti lidé už jsou uvedeni ve volebních seznamech v této chvíli, jenom mají zcela objektivně a prokazatelně v mnoha případech dáno vzdáleností k zastupitelskému úřadu ztíženou tu volbu jako takovou. Ale tenhle argument nebo tahle věta by platila ve chvíli, kdy bychom měnili princip, kdy bychom teď nově zaváděli možnost pro naše krajany žijící v zahraničí volit. Tahle možnost existuje. My ji pouze činíme komfortnější a dostupnější.

Potom tam byla věta – ale tomu jsem možná jenom málo rozuměl a za to se omlouvám, pokud budu reagovat mimoběžně – ovlivnění výsledků voleb. No, že to nějaké volby nebo jakékoli volby ovlivní, ano, volby může přece ovlivnit z principu voleb každý jednotlivý odevzdaný hlas. To je zcela v pořádku. A my pouze, a znovu opakuji, nerozšiřujeme počet osob, které mohou volit, ti lidé jsou uvedeni ve voličských seznamech. A je poněkud pikantní i v politické debatě se obávat toho, že někdo využije svého volebního práva a ovlivní tím výsledek voleb. No to bychom jako politici měli celkem i chtít, protože proto lidé k volbám chodí, aby ovlivnili výsledek voleb. A ovlivní ho lidé, kteří jsou uvedeni po právu ve volebních seznamech, jenom k tomu využijí jiný způsob volby.

Tak... (Hledí do svých podkladů.) Tohle už je poznámka, na kterou jsem reagoval.

Korespondenční volby v Rakousku, Švýcarsku a podobně – to je jiný případ. Já si myslím, že to není jiný případ, a nemyslím si, že bychom měli nějakým způsobem prediktivně přistupovat k našim voličům jako k lidem, kteří automaticky chtějí ohýbat náš volební systém, kteří chtějí podvádět a nedá se jim do rukou svěřit instrument standardně probíhající korespondenční volby. Vlastně tomu vůbec nerozumím. Vůbec nerozumím té naší prediktivní nedůvěře k našim krajanům žijícím v zahraničí, že by se nějakým způsobem chtěli všichni dopouštět podvodů, že by jejich rodiny byly plné tyranů, kteří jim budou říkat, co rychle mají vložit do obálky a podobně. Vždyť přece tohle se může dít i u té osobní volby a při tom, že nějaké tlaky vznikají v těch rodinách, pokud člověk se vydává do volební místnosti, tady nevidíme žádný výrazný rozdíl.

A potom – zaplevelení právního řádu. Přece zakotvení institutu, který narovnává disproporce mezi skupinami voličů, není zaplevelení. Touto optikou je zaplevelením právního řádu každá jeho úprava. Tady není přece žádný rozdíl od čehokoliv jiného. Nebo možná jsem ten argument jenom špatně pochopil.

A že je v cizině i řada voličů, kteří nechtějí korespondenční volbu – určitě, tak ať ji nevyužívají. Je tam řada voličů, kteří chtějí korespondenční volbu, ti ať ji využívají. A ti, kterým se nelíbí, tak v tom případě nechť nadále jezdí na zastupitelský úřad nebo nechť využijí i svého práva nevolit, to je zcela legitimní. Ale to podle mě není argument, že existují voliči, kteří nechtějí ze zahraničí volit korespondenčně. Evidentně drtivá většina tento instrument, který v našem právním řádu chybí, jednoznačně vítá.

A potom vlastně takové jako překvapení nebo věta – teď volí x tisíc, ale také může volit 200 000. No, doufejme, že ano. Doufejme, že bude co možná nejvíce voličů ať už v České republice, nebo v zahraničí využívat svého volebního práva. Může politik z podstaty svého řemesla chtít, aby byla nízká volební účast? Možná to chce ve chvíli, kdy si vypočítá, že v tom daném typu voleb se mu vyplatí, když přijde méně lidí, protože je to pro jeho stranu, hnutí výhodné. Já nevím, ale přece my chceme z principu toho, že volba je samozřejmě dobrovolná a svobodná a nebudeme do ní nikoho nutit, nemáme tady povinnost jít volit. Ale v zájmu nás politiků přece má být, aby šel k volbám co největší a nejvyšší počet voličů, a ne abychom se podivovali, že těch lidí může volit až 200 000. Vždyť by to bylo hezké, kdyby co nejvíce lidí, kteří mají státní občanství České republiky, dlouhodobě pobývají v cizině, volit šlo. A stejně tak hezké by bylo, kdyby co nejvíce občanů žijících v České republice k volebním urnám přišlo. Ve všech typech voleb máme nízké účasti, třeba i u krajinských krajských komunálních voleb ve srovnání s volbami do Poslanecké sněmovny a je to škoda. My přece máme chtít, aby voliči k volbám chodili, ať už to jsou zahraniční voliči, nebo to jsou voliči v České republice. Takže tady já se toho nebojím a jsem rád za každého voliče, který využije svého volebního práva, a my jim ho tímhle způsobem zjednodušujeme.

Co když někdo ovlivní voliče, aby přišli? No, to se stát může, to je podstata volebních kampaní. Ovlivnit voliče, aby přišli, o to se pokoušíme všichni v našich volebních kampaních, které vedeme, přesvědčit voliče k hlasování a přesvědčit voliče k hlasování pro tu politickou sílu, kterou reprezentujeme. To je samotný princip a základ volné volební soutěže. A tu myslím tady respektujeme všichni, byť se v mnoha věcech neshodneme...

(Hledí do podkladů.) Tohle už jsem také zmiňoval.

Věta jako – objeví se hlasy. Neobjeví se žádné nové hlasy. Objeví se hlasy pouze těch lidí, kteří jsou zapsáni ve voličském seznamu. A že se jedná o účelovou změnu zákona. Korespondenční volba je diskutována podle mých informací, a doufám, že je máme stejné, od roku 2003, takže o korespondenční volbě se diskutuje více jak 20 let. Takže bavit se o účelovosti toho, že se po 20 letech diskusí, zda korespondenční volba patří, nebo nepatří do našeho volebního systému, dostáváme konečně do momentu, kdy korespondenční volba je aspoň projednávána v českém parlamentu, tak si myslím, že tohle účelovost jako taková není.

Další poznámka – podvody byly v USA známy a soudy se bály to řešit. To je silný výrok. Poměrně silný atak na americký justiční systém. Já bych si takový výrok nedovolil, ale nevím, jestli má pan kolega nějaké zvláštní informace.

A obava z cizích sil a ovlivňování voleb. Tak souhlas, ale tu obavu máme určitě všichni, že naše volby bez ohledu na to, zda je vedeme korespondenčně, nebo je vedeme fyzicky, by mohly být někým nějakým způsobem nelegitimně ovlivňovány a že by tady existoval snad nějaký zásah cizí moci a vměšování do našeho politického života. Tahle obava je určitě legitimní a určitě se jí společnými silami musíme bránit, ale nikoliv jenom u korespondenční volby, ale u všech typů voleb, to znamená i voleb, které provádíme tady v České republice fyzicky.

Pár poznámek, které jsem ještě zaregistroval v té dnešní diskusi. Pokud dovolíte, pan kolega Nacher se tady tak jako posměšně vyjadřoval, že volí mrtví, že člověk, který zemře, jeho hlas bude započítán. Tak já doufám, že jste panu kolegovi Nacherovi i jeho kolegové právníci řekli, že stav v současné době, když volič v pátek vykoná své volební právo a nedej bože v pátek zemře, tak jeho hlas samozřejmě se započítává při sčítání hlasů, takže tady není žádný rozdíl. A možná ještě přiléhavější příklad dám než pátek a sobota. Dám ten, který jsme my jako Poslanecká sněmovna tady umožnili, to je takzvané covidové hlasování v předstihu. V covidovém hlasování v předstihu jsou prokázány případy, že ten člověk bohužel mezitím, než tedy odvolil a byly hlasy sečteny, tak v té chvíli zemřel. A v té chvíli se samozřejmě jedná o velmi podobný případ. To znamená, byl odevzdán hlas dopředu, byl hlas odevzdán dopředu a potom ten hlas samozřejmě při tom sčítání započítán byl, protože objektivně člověk, který vykoná své volební právo v té době, je naživu.

Pokud budu pokračovat dál, tak poznámka pana kolegy Juchelky, prostřednictvím pana místopředsedy, čestné prohlášení. Tady jsme si asi úplně nerozuměli, ale chápu, že to je návrh, který je v téhle chvíli diskutován. To čestné prohlášení jako takové míří na úpravu prokazování bydliště. Totožnost se prokazovat čestným prohlášením opravdu nebude moci, stejně jako se nedá prokazovat u jakéhokoliv jiného typu voleb.

A ještě pan kolega Juchelka hovořil o tisku lístku. Tak v tom návrhu, když si ho přečteme dopodrobna, je dáno, že ten si volič tiskne sám, ten volební lístek. Takže o žádný tisk volebního lístku jako takového se tady nejedná.

Paní kolegyně Mádlová, opět prostřednictvím pana místopředsedy, zmiňovala, aby byla zachována tajnost volby před státem. Ta tajnost volby před státem spočívá v tom, že nelze spojit hlas voliče s konkrétním hlasem. A opět, a to už jsme tady vysvětlovali několikrát, přímost volby nemusí znamenat osobní volbu. To tady zaměňujeme. Přímá volba je z definice něco trochu jiného a ty dva termíny nejsou termíny, které se kopírují.

Tak. Podívám se ještě na několik výroků, abyste neměli pocit, že jsem na někoho zapomínal. Pana kolegu Havlíčka už jsem zmiňoval. A byla tady poznámka: významná změna, udělejme referendum. Ne, my tady přece neměníme ten systém třeba toho, kdo v České republice bude moci volit. Já bych rozuměl takové diskusi, kdybychom skutečně, jak už jsem několikrát zmínil, poprvé zaváděli něco, co se může nazvat krajanskou volbou, to znamená, že naši občané žijící v zahraničí mají vůbec možnost volit.

A opakovaně se tady uváděl ten rakouský příklad. Já jsem si schválně našel dopodrobna ten judikát a výnos, proč a co se u rakouských voleb rušilo. Četl jsem si ho ve velké míře podrobnosti, můžu to dojít i ocitovat, a tam se jednalo o pochybení některých komisí při otevírání obálek, které byly otevřeny předčasně. To znamená, že to nebyla chyba té korespondenční volby jako takové nebo zpochybnění tohoto institutu, ale bylo to zpochybnění práce těch jednotlivých volebních komisí. A ty volby, ano, tehdy dopadly velmi těsně a Ústavní soud se pro zvýšení komfortu rozhodl pro pochybení volebních komisí a tak to také stojí v tom zdůvodnění Ústavního soudu, ty volby zrušit. A v USA byla řada žalob, ale žádná z těch žalob neprokázala to, že by instrument korespondenční volby nějakým způsobem

finálně zpochybněn byl. Takže že se žaloby vyskytovaly, ano, o tom není sporu, ale žádná z nich nedošla svého naplnění v nějakém verdiktu o tom, že by korespondenční volba byla nespolehlivým instrumentem.

Další věc. Proč budou výsledky – to byla myslím paní kolegyně Vildumetzová, jestli mě neklamou mé poznámky – korespondenční volby přičteny k výsledkům dvou největších krajů? Předpokládá se více hlasů, tedy aby nedošlo k vylosování malého kraje, a tím pádem k přílišnému ovlivnění hlasování v tomto kraji, což myslím ale tady také bylo vysvětleno.

Ještě jednou pan kolega Nacher, který tady říkal, jde o pár hlasů v Bruselu. Chápu jako politický výrok, já se na něj ovšem pokusím zodpovědět řekněme věcně. Ona je sice Belgie jako půlka České republiky, jenže v té půlce České republiky máme zhruba 8 000 volebních místností, v té Belgii je v současné době jedna volební místnost. A s ohledem na to, že v cizině žije několik set potenciálních voličů a v seznamech je jich cirka 15 000, tak ta volba na ambasádách asi ukazuje, že příliš funkční a atraktivní pro voliče v téhle chvíli není. A znovu, my – a to je asi ten ideový rozdíl – nevidíme důvod, proč lidem, kteří žijí v cizině, hlásí se k České republice, mají naše občanství, prostě tu volbu ve větším komfortu neumožnit. O nic jiného tady nejde.

Jak se bude řešit, když hlasy z korespondenční volby přijdou pozdě nebo budou špatně vyplněny? Hlasy poslané pozdě samozřejmě nebudou započteny. A zákon přesně stanoví, které obálky se odloží a co se započte. I v České republice jsou případy, kdy určité chybně provedené hlasování není považováno za platné, a v návrhu jsou také takové případy celkem jasně vymezeny.

A stále se tady poukazuje na to, že ta korespondenční volba je účelově dávána na rok 2025 a podobně. Víte, my se díváme tady hrozně krátkozrace a vycházíme z nějaké situace, kdy máme povědomí o tom, jak se v minulých parlamentních volbách volilo v té či které zemi, kdo kolik dostal hlasů a podobně. Ale ten systém korespondenční volby chceme nastavit na léta, pokud možno na desetiletí, pokud nás nepředběhne doba, technika a modernizace volebního systému, která bude mnohem revolučnější, a my to nastavujeme na období, kdy nemůžeme mít v hlavě ani žádnou politickou predikci a pohled do budoucnosti, jak které politické uskupení v té době bude silné. A pokud se bavíme o tom roce 2025, tak prostě a jednoduše ta diskuse se vede opravdu tak dlouho, že umožnit volit už v roce 2025 nám přijde v té chvíli solidní ke všem těm, kteří na instrument korespondenční volby čekají, a někteří bezmála 20 let od té doby, co se o takovém instrumentu začalo diskutovat.

Takže já jsem se pokoušel zareagovat na poznámky, určitě jsem všechny nevyčerpal. Tady mám psáno ještě něco rukou, ale teď dám příležitost vám. Budu ještě číst a případně se s nějakou souhrnnou další zprávou po vyčerpání vašich poznámek, připomínek a vystoupení zase ještě přihlásím. Děkuji za pozornost a za trpělivost, ale chtěl jsem dostát co nejvíce odpovědím. Díky.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane ministře. Vaše vystoupení vyvolalo řadu faktických poznámek. Jako první vystoupení paní poslankyně Berenika Peštová, potom Aleš Juchelka, Zuzana Ožanová a další. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Pane ministře, já jsem vás bedlivě poslouchala a čekala jsem, že mi odpovíte. Odpověděl jste úplně všem. Já beru vaši gentlemanskou dohodu, stahuji se teď z faktických poznámek, ale opravdu čekám, že mi odpovíte a řeknete mi, na co se tady ptám neustále a dokola: když je to ta vaše priorita, proč jste si to nedali do těch legislativních plánů prací? To znamená, proč Ministerstvo vnitra nepočítalo s tím, že tento zákon bude novelizován?

Anebo ano, počítalo s tím, že ho bude novelizovat, ale úplně jinou cestou než tou správnou, tou legislativní, přes ministra pro legislativu Šalomouna, který by nám jistě vysvětlil, jak to krásně prošlo přes Legislativní radu vlády a přes jednotlivé komise. Kdyby to tam tedy došlo. Já děkuji, že mi odpovíte, a stahuji se z těch faktických poznámek.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní tedy pan poslanec Aleš Juchelka, připraví se paní poslankyně Zuzana Ožanová, Jiří Strýček a další. Prosím.

Poslanec Aleš Juchelka: Já děkuji moc. Ty argumenty se postupně vrší u každého řečníka, nevyjímaje pana ministra. Já jsem poprvé tedy slyšel nějaký termín disproporční právo, které bychom měli mít. Já si myslím, že takový termín ani neexistuje. Každý to bude mít k volbám blíž nebo dál, ať již v České republice, nebo v zahraničí, někdo to má více do kopce, někdo z kopce. Ty volby nemohou být prostě pro všechny daleko úplně stejné. A věřme těm lidem, kteří se stěhují do zahraničí, že přemýšlejí i nad tím, jak budou volit, a že se původně rozhodli bydlet tam, kde bydlí, a že to budou mít k těm volbám třeba dál. Já znám lidi, kteří to mají skutečně letecky a vždycky si na ten víkend udělají volno, aby mohli na tu ambasádu přijít odvolit, a spojí to s nákupy nebo s návštěvou svých přátel. Ale to disproporční právo jsem tedy slyšel nějakým způsobem poprvé.

Mně vždycky vadí u té diskuse, že tady se vytváří nějaký problém u té opozice, který se potom automaticky u těch řečníků na tu opozici nálepkuje. Takže já tady prohlašuji, že my, nikdo z opozice, nemáme obavy z využití volebního práva. Nikdo se neobává toho, že by přišlo volit 200 nebo 300 000 lidí. Já říkám, nejlépe kdyby přišlo třeba volit 480 000 lidí třeba, a nikdo z toho prostě žádnou obavu nemáme. My tady řešíme pouze to, zdali to je skutečně ústavně konformní zákon – protože jednoduše není podle nás. Protože ta tajnost, která tam hraje důležitou roli, je porušována. A vy tady ještě řeknete, pane ministře, že u té osobní volby – cituji – se to stát nemůže, prý tam je člověk za plentou sám, to říkám já, protože vy říkáte, že i tam můžou být ti lidé ovlivňováni. Ne, za plentou je člověk sám a tam se ta osobní volba žádným způsobem donutit někým jiným nemůže. To prostě není možné.

Na závěr u té disproporce bych chtěl požádat vážené kolegy a kolegyně z vládní koalice, protože my tu nerovnoměrnost, kterou tady máme, tak zažívají i zaměstnanci této Sněmovny. A ta nerovnoměrnost z hlediska čerpání nějaké pracovní doby je skutečně natolik veliká, že i mně osobně vadí, že tady porušujeme jednoduše pracovní postupy, zákoník práce (Předsedající: Čas, pane poslanče.) a že neumožňujeme těm lidem dělat přestávky a tak dále. A je to vaše odpovědnost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí paní poslankyně Ožanová. Připraví se pan poslanec Strýček. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, já si dovolím, protože mohu přímo oslovovat ministra, já jsem poslouchala pečlivě a já si dovoluji poukázat na jednu věc: nerozšiřujeme počet lidí, kteří mohou volit. Je pravda, že touto normou ne. Ale tiskem 585, který byl necelý měsíc před tímto tiskem předložen skupinou koaličních poslanců, tento okruh rozšiřujete! A rozšiřujete tak, aby účinnost byla, já jsem si to poznamenala, k 1. 7. 2024. Byla bych ráda, kdybyste se k tomu vyjádřil. Nabytí státního občanství České republiky čestným prohlášením až do čtvrté generace.

Já chápu, měl jste pravdu, nelhal jste, když jste říkal, že touto normou nerozšiřujete, ale chcete tak učinit jinou normou! Já se domnívám, že tuto otázku jsem položila několikrát, a nejen já, ale pětikoalice se velmi vyhýbá odpovědi na tuto otázku. A pokud se nevyhýbá, tak pokud se pamatuju, tak to s tím nesouvisí, to tady neříkejte. Ale to s tím souvisí. Takže já bych

byla ráda, protože pro mě to zní hezky, „nerozšiřujeme okruh“, ale rozšiřujete. A pane ministře, pokud náhodou posloucháte a chcete si poznačit, je to tisk 585.

Já bych ráda slyšela konečně odpověď, jak to vidíte, když rozšiřujete počet osob, které budou moci volit v zahraničí. Prosím vás, neuvádějte lidi v omyl, když říkáte pouze „touto normou to nerozšiřujeme“, ale nedodáváte, že tak chcete učinit normou jinou. Je to opravdu zavádějící. Když říkáte A, řekněte i B.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas, paní poslankyně. Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Nacher, připraví se pan poslanec Zlínský. Vaše dvě minuty.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Já reaguji na pana ministra, který si sice dělal poznámky, ale musím říct, že celkem nepřesně. Protože tak jak on reagoval, když jsem ho poslouchal velmi pečlivě, tak to téměř vypadalo, jako že se ptají nějací hlupáci, a on to tady vysvětloval. Takhle to není. On tady mluvil o ovlivnění voleb. No my tady nekritizujeme, že se ovlivní volby, každý z nás ovlivní volby. My tady říkáme ovlivnění voleb z hlediska toho, že za tou plentou každý volí tak, jak chce, zatímco ten takzvaný family voting, to znamená, že jsou tady ti špatní a ti dobří, je tady nějaká atmosféra, je tady vytvářen tlak na ty lidi, a my jsme tady, i u nás, zažili to, aby prarodiče volili někoho, jinak jim nebudou ukazovat vnuky, to jsme tady zažili a to tady úplně to přitahujete.

Pár hlasů z Bruselu jsem já prý řekl. To jsem neřekl. Já jsem řekl, že se tady bavíme o zemích, kde jsou ty vzdálenosti velké – Spojené státy, Kanada, Austrálie, Nový Zéland, Rusko možná. Tam to zaveďme. Ale pak jsem řekl, že tam odsud je to pár hlasů v poměru k těm zemím, kde by se to zavádět nemuselo.

Mrtví – že jsem posměšně... Pane ministře, vy jste tady nebyl, já jsem to říkal i na tiskovce, já jsem neřekl posměšně. To je prostě disproporce. To mi tady nevyvrátíte. Když někdo zemře u nás den před volbami, nemá šanci hlasovat. Tady v momentě, kdy vy spustíte korespondenční hlasování, má někdo možnost hlasovat 35 dnů, kdy se spouští ten mechanismus před volbami. Když pošle ten hlas, mezitím zemře, ten jeho hlas se započítá. Pro mě je podstatný ten den voleb. Co kdyby někdo to měl v šuplíku v České republice, a když mezitím zemře, tak ten příbuzný to tam jako donese? Tak to by bylo srovnatelné.

A poslední – od 1. 1. 2025 – to jste také nevysvětlil. Já jsem tady kritizoval, že zákon o správě voleb platí od 1. 1. 2026, na který se tento zákon odvolává. A proč zrovna tahleta část je zrovna o rok dřív? Kvůli parlamentním volbám. To jsou jasná stanoviska.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Čas, pane poslanče. Děkuji. Pan poslanec Zlínský, připraví se pan poslanec Vondráček.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, já bych měl dva dotazy na pana ministra vnitra Rakušana. Jednak první dotaz by zněl, jaká je predikce Ministerstva vnitra, co se týká počtu voličů ze zahraničí, kteří se účastní voleb v roce 2025? A nejvíce by mě zajímaly tyto státy: Velká Británie, Německo, Spojené státy americké, Kanada a Austrálie.

A pak bych měl na něho ještě jeden dotaz, on to tady zmínil, že je třeba vést volnou soutěž o voliče, tedy v tomto případě v zahraničí. Já bych se ho chtěl zeptat, jakým způsobem vést tuto volnou soutěž v systému, kde v zahraničí, hlavně v západních státech, jsou mimořádně etablované neziskové politické organizace, u kterých se dá očekávat, že nějakým způsobem budou forsírovat tu náležitou názorovou skupinu, já to tady zmíním, tu neoliberální nebo progresivistickou, a tuto volnou soutěž může nějakým způsobem ovlivnit ve prospěch těchto progresivistických sil. Děkuji za odpovědi.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní pan poslanec Vondráček.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo a za reakci pana ministra. Já se pokusím být maximálně stručný. Nejprve k tomu postupu. Já potvrzuji, že debata o těch volebních zákonech skutečně probíhala tak, že jsme řekli, že je to pro nás principiálně nepřípustné, z toho návrhu se to dalo pryč a díky tomu jsme přijali pro tuto republiku tři kvalitní volební zákony.

Při té příležitosti jste dali i slovo, že i v Senátu zajistíte, že nebudou pozměňovací návrhy. To všechno takto proběhlo. A řekl jste, že to znovu předložíte, pane ministře. To ale ještě přece neznamená, že potom končí jakákoliv debata. Proč jsme se tedy přece jenom nesešli nad nějakým návrhem a jestli bychom k tomu něco měli? Podívejte se, jak to končí, jakým způsobem teď probíhá ta debata.

Co se týče disproporce, my tady od začátku mluvíme o tom, že by se mělo postupovat formou například pilotního projektu. Vy říkáte, že jsou to úplně jiné peníze. Kolik stály například ty buňky, ve kterých se volilo, když bylo mistrovství Evropy ve fotbale? Máme aspoň nějaké základní vyčíslení, kolik by stálo, kdybychom zřídili o něco víc volebních místností než 111 po celém světě, když jich máme v České republice přes 14 000? Náklady nikdo neví. Nikdo to nezkusil.

Když jsem zmiňoval honorární konzuly, já jsem tím myslel, že by byli k dispozici pro konzultace, doporučili by vhodné třeba místnosti, kde by se mohly ty volby konat, a taky by měli přehled, o kolika voličích se bavíme. Nás by opravdu zajímalo rozprostření voličů třeba po Spojených státech. A podle toho, kde ti krajané bydlí, tak by se mohly konat prezenční volby. Koneckonců i krajané by mohli být velmi nápomocni tomu, že by pomohli obsazovat ty komise. (Předsedající: Čas.) Mají české občanství, tak oni mohou být v té komisi.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuju. Tím jsme vyčerpali faktické poznámky. A nyní se s přednostním právem hlásí pan předseda Fiala. Pane poslanče, prosím, máte slovo.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Vážené kolegyně, vážené kolegové, jsem rád, že jsem se dostal ke slovu, byť jsem to měl naplánováno na pátek ráno, ale nějak jste mě předběhli, takže s přednostním právem bohužel jsem se dostal ke slovu až dnes.

Během předchozích několika dnů a nocí zde zaznělo mnoho argumentů proti zavedení korespondenční volby do českého právního řádu i proti korespondenční volbě jako institutu, jako celku. Těchto argumentů je skutečně velké množství, ale není jich nekonečná řada, takže v rámci svého projevu se určitě dotknu i témat, která zde již zazněla a o kterých už někdo z kolegů hovořil, ale budu se snažit mluvit o nich jiným způsobem, z jiné perspektivy a také v jiných souvislostech a také uvedu některé argumenty a aspekty projednávané tematiky, které zde ještě vůbec nezazněly, argumenty, jejichž společný jmenovatel bude snaha na konkrétních a jasných příkladech jasně demonstrovat, proč je korespondenční volba z naší perspektivy protiústavní, ale také to, proč je krajně riziková pro náš politický a volební systém a nebezpečná pro celou naši společnost, včetně toho, že upozorním na až brutální nedostatky a nebezpečí tohoto konkrétního, vládněposlaneckého návrhu zákona, který zde projednáváme. Jsem přesvědčen o tom, že počet, míra a intenzita těchto rizik, nedostatků a chyb je tak vysoká a tak neopravitelná, že jediným rozumným postojem k projednávanému návrhu je jeho zamítnutí v prvním čtení, což už hnutí SPD navrhlo.

Novela vládních poslanců na změnu zákona o správě voleb, tedy v překladu návrh na zavedení korespondenčního hlasování do českého volebního systému, protože o nic jiného

zde nejde, je největším a nejnebezpečnějším průlomem do našeho ústavního systému v historii novodobé České republiky. Lépe řečeno, jde o snahu o úplné pošlapání některých nejzákladnějších principů, na kterých naše ústavní právo a naše ústavní zřízení stojí.

Pro začátek si definujme základní termíny, základní principy volebního práva obsažené v české ústavě, o kterých zde hovoříme. Rovnost volebního práva – princip, podle kterého má každý volič jeden hlas a váha všech hlasů je stejná, což zahrnuje i pravidlo, že každý volič má v těch kterých konkrétních volbách do určitého orgánu stejné možnosti a podmínky hlasování. Přímost volebního práva – princip, dle kterého je příslušná volba, příslušné hlasování prováděno vždy přímo konkrétním a identifikovatelným voličem. Právo volit nesmí být žádným způsobem převedeno na jinou osobu. V České republice nelze volit v zastoupení. Tajnost hlasování – tato zásada znamená, že nesmí být možné jakkoliv spojit voliče s odevzdaným hlasem a že nikdo nesmí vědět, jak konkrétní volič hlasoval. Nikdo. Všechny tyto zásadní ústavní principy návrh vládních poslanců na zavedení korespondenčního hlasování do českého volebního a právního řádu hrubě porušuje. A já to i v dalších částech svého projevu budu konkretizovat. Ale pojďme dál.

Naprosto sporný a pochybný je už samotný deklarovaný úmysl předkladatelů tohoto návrhu, tedy zjednodušení volební praxe pro české občany v zahraničí. Je pochybný zejména v tom ohledu, zda má být akt volby skutečně co nejjednodušší, má-li být jednoduchost voleb a snadná dostupnost možnosti volit jejich největší hodnotou a zda se tak má dít na úkor jejich konformity a v souladu celého volebního procesu s ústavou a se zásadami volebního práva. A zde si musíme položit zásadní otázku: Je právo volit skutečně právem, anebo nárokem? Protože v těchto dvou termínech je docela velký rozdíl.

Z ústavy, z Listiny základních práv a svobod a z volebních zákonů jednoznačně vyplývá, že jde o právo. A toto právo čeští občané žijící nebo se momentálně nacházející v zahraničí mají. Mají právo volit některé české ústavní orgány. Je jen na nich, zda tohoto svého práva využijí. Náš stát a naše zákony jim to umožňují. V jiných státech, a mám na mysli státy demokratické, tomu tak není a lidé žijící mimo tyto státy, byť mají jejich občanství, volit do jejich vrcholných orgánů prostě nemohou. Takže toto právo pro všechny české občany existuje.

To, co tu dnes projednáváme, je snaha vládní pětikoalice učinit z tohoto univerzálního práva pro jednu skupinu českých občanů, tedy pro Čechy v zahraničí, nárok, který jim stát má a musí zaručit. A to už je něco jiného přece než občanské a politické právo, kterým právo svobodně volit bezpochyby je. Je to ničím neopodstatněné privilegium. Anebo když to otočíme, vládní návrh svou podstatou říká, že volební právo Čechů v zahraničí není právem, ale povinností, kterou jim český stát ukládá. A jelikož jde o povinnost, stát si ji musí vynutit, respektive vytvořit takové podmínky, aby všichni tito lidé mohli tuto svou povinnost plnit. Podle mě je to zásadně chybný a pomýlený postoj filozoficky, eticky, morálně i právně. Ale já to považuji za důležité říct hned na začátku tohoto projevu, protože jsem se nad instituty korespondenčního hlasování, ale i elektronického hlasování, o kterém se tu a tam hovoří, dlouze zamýšlel. Protože je to má povinnost poslance, který veřejně slíbil, že bude ctít ústavu a dbát o naplňování základních lidských práv a svobod. A já to prostě beru velmi vážně.

Mé úvahy se nesly v tom duchu, proč vůbec tyto myšlenky typu korespondenční volby vznikají, jaké jsou jejich zdroje, zda skutečně slouží k zajištění nebo naplnění nějakých základních, ústavou garantovaných lidských, občanských, politických či sociálních práv, která neumíme naplnit jiným způsobem. A došel jsem k závěru, že nikoliv. Právo volit každý občan České republiky má již dnes – de iure i de facto. Jsem o tom hluboce přesvědčen. Korespondenční volba tedy není naplněním žádného ústavního, občanského či politického práva, ale politickým a ideologickým konstruktem, politickou a ideologickou agendou určité části našeho politického spektra. Tolik úvodem.

Jak jsem již předeslal, volební právo v České republice stojí na ústavních zásadách rovnosti, přímosti a tajnosti hlasování, které probíhá osobně a zcela svobodně. Všechny tyto zásadní (zásady?) korespondenční a rovněž i elektronické hlasovací experimenty explicitně porušují. Přitom vládní tlak na zavedení korespondenčního způsobu takzvaného dálkového hlasování postrádá jak racionální zdůvodnění, tak hlavně oporu v české ústavě. Češi žijící v zahraničí mají přece možnost účastnit se voleb, pokud o to mají opravdový zájem, standardním fyzickým způsobem na příslušném nejbližším zastupitelském úřadu České republiky v zemi, kde pobývají, a není tedy nutno a radno jejich procedurální volební právo rozšiřovat, notabene za použití prostředků, které jsou jednoznačně za hranou ústavnosti. A to korespondenční způsob hlasování evidentně je. Tajnost volby může být garantována pouze tehdy, jestliže má akt výkonu hlasovacího práva osobní a individuální charakter, když tento akt probíhá prostřednictvím fyzického vhození volebního lístku do volební urny, za plentou a za přítomnosti volební komise, která celý proces hlasování kontroluje dle předem daných zákonných pravidel. To u korespondenčního ani u elektronického hlasování prostě není možné zaručit, jelikož nelze absolutně vyloučit možnost, že některé osoby hlasují pod dozorem, či dokonce pod nátlakem jiných osob. Prostě to nemůžeme vyloučit.

Rovnost volebního práva znamená, že každý ve volbách odevzdaný hlas má stejnou váhu a že každý volič má v rámci výkonu volby naprosto stejné možnosti a podmínky. Tyto zásadní korespondenční i elektronické způsoby hlasování rovněž zásadním způsobem narušuje. A narušuje je i předložený návrh zákona, protože zavádí dvojí typ volby – ústavně konformní fyzický způsob a naproti tomu neústavní způsob dálkový a korespondenční. A zároveň určitou skupinu občanů neoprávněně zvýhodňuje oproti skupině jiné, jelikož takzvaní zahraniční Češi budou mít na výběr ze dvou způsobů, jak ve volbách hlasovat. Při dálkovém způsobu hlasování, tak jak je vládními poslanci konkrétně navrženo, nelze rovněž vůbec vyloučit ústavně nepřípustnou variantu, že určitá osoba hlasuje v daných volbách vícekrát, což je opět porušení principu rovnosti volebního práva. Nelze vyloučit ani možnost, že pod jménem a pod identitou určité osoby disponující aktivním volebním právem hlasuje někdo úplně jiný, kdo například ani toto volební právo z nejrůznějších důvodů nemá, čímž je zase narušen princip přímosti hlasování, jelikož v jeho dálkové korespondenční variantě absentuje prvek volební komise, která je schopna každého voliče identifikovat a vyloučit například eventualitu vícenásobné volby jednou a tou samou osobou. Volební právo je vrcholným občanským a politickým právem, které nesmí být vystaveno sebemenšímu riziku zneužití. A každé právo má a musí být spojeno i s určitou odpovědností a nesamozřejmostí, či chceme-li, povinností, která se projevuje už třeba tím, že jeho realizace vyžaduje obětovat několik hodin svého času. Argument zastánců korespondenčního hlasování o zvýšení volební účasti a zjednodušení voleb je zcela lichý. Zjednoduší se maximálně podmínky volby pro některé jedince, kterým se nechce obtěžovat přijít do volební místnosti.

Teď trochu odbočím, ale jen zdánlivě, a budu se věnovat potenciálně mimořádně nebezpečným dopadům tohoto návrhu, včetně samotného hlasování ze zahraničí, na volební systém v České republice.

Co se týče hlasování, určitá zákonná úprava by zde totiž namístě zcela jistě byla. Už o tom zde hovořili někteří kolegové minulý týden, ale já o tom budu mluvit z jiné perspektivy, jak se za chvíli přesvědčíte. Ona nezbytná úprava se ovšem netýká způsobu tohoto hlasování, ale metody přepočtu jeho výsledku. Nyní je tomu tak, že před každými volbami do Poslanecké sněmovny je vylosován jeden český volební kraj a všichni voliči hlasující v zahraničí vybírají z kandidátek politických stran zaregistrovaných v tomto kraji. A toto bude platit ještě pro sněmovní volby v roce 2025. Což je ovšem nejen naprosto nelogické, ale rovněž to může výrazným asymetrickým a neakceptovatelným způsobem ovlivnit konečný výsledek voleb. Ostatně už se tomu tak v minulosti stalo.

V roce 2006 byl tímto vylosovaným krajem, kde se započítávaly hlasy odevzdané v zahraničí, Jihočeský kraj. A jen díky hlasům ze zahraničí mohla následně vzniknout tehdejší

Topolánkova vláda ODS, KDU-ČSL a Strana zelených, protože kdyby se zahraniční hlasy započítávaly v některém jiném kraji anebo rovnoměrně ve všech krajích, získaly by tehdy ČSSD a KSČM dohromady 101 sněmovních mandátů a mohly teoreticky a velmi pravděpodobně i prakticky sestavit většinovou vládu. Takto byl výsledný poměr obou politických bloků 100 na 100 a tento volební pakt později umožnil Mirku Topolánkovi za známých okolností koupit dva jiné poslance a získat důvěru Sněmovny pro svůj vládní kabinet.

Ve volbách do Sněmovny v roce 2017 byl oním vylosovaným krajem Středočeský kraj a díky hlasům ze zahraničí zde nezískalo poslední přidělovaný mandát hnutí SPD, nýbrž TOP 09. Pokud by byl systém započítávání zahraničních hlasů jiný, disponovaly by tenkrát hnutí ANO a SPD ve Sněmovně nikoliv stem, ale 101 mandáty a výchozí vyjednávací situace pro sestavení vlády by byla významně odlišná. Takže to jsou vlastně dvě volební období, která já osobně tady pamatuju, kde korespondenční volba měla velmi významný vliv na to, jaká v České republice vznikla vláda.

Tento systém přiřazování zahraničních hlasů je od základu špatný bez ohledu na to, jestli se hlasuje jen fyzicky, nebo i korespondenčně. Pokud začne platit novela zákona o správě voleb, která již koncem roku 2025 (?) Sněmovnou prošla a účinná má být od roku 2026, od roku 2029, pokud nedojde mezitím k předčasným volbám, se zahraniční hlasy budou přiřazovat lehce odlišným způsobem, a to tak, že místo náhodně vylosovaného kraje se nyní budou losovat dva ze čtyř největších krajů, přičemž do jednoho bude připočítána Evropa a do druhého zbytek světa. Což je ještě mnohem horší varianta než ta současná, protože jednak povede zákonitě k množství chyb a neplatných hlasů, zejména vzhledem k tomu, že volební lístky si mají korespondenční voliči v zahraničí tisknout sami z webu Ministerstva vnitra, takže se klidně může stávat, že si vytisknou z těchto dvou krajů ten, který se jejich volby týkat nemá. A hlavně z tohoto návrhu opět čouhá pětikoaliční účelovost jako pověstná sláma z bot. Víte proč? Protože poslední volby do Sněmovny rozhodly výsledky ve dvou krajích, ve Středočeském kraji a v Praze. Oba přitom patří mezi ony čtyři největší volební kraje. Po sečtení výsledků ve 12 zbývajících krajích České republiky byl totiž součet mandátů hnutí ANO a hnutí SPD o jeden vyšší než součet mandátů pro dvě předvolební koalice současných vládních stran. Ale v součtu Středočeského kraje a Prahy zvítězila pětikoalice nad současnou opozicí o 17 mandátů a celkově tedy o 16 mandátů. A i z výsledků jiných voleb je evidentní, že volební baštou současných vládních stran, zejména některých, jsou tyto dva velké volební kraje. Což neříkám nijak pejorativně ani normativně, ale konstatuji to jako fakt, který je z hlediska volební geografie naprosto normální napříč celým světem.

My také máme své silné kraje na severozápadě a severu republiky, lidovci na jižní Moravě, v západní Evropě progresivistická levice a Zelení ovládají velkoměsta a v USA jsou státy republikánské a státy demokratické, tak to prostě je. Ale vládní záměr přiřazovat zahraniční hlasy včetně těch korespondenčních od roku 2006 do dvou ze čtyř největších českých krajů není ničím jiným než metodou typickou pro takzvané sociální a volební inženýrství uměle navýšit své zisky a třeba i volby takto rozhodnout ve svůj prospěch. Protože pravděpodobnost, že ze čtyř největších krajů budou pro zařazení zahraničních hlasů vylosovány Praha a Středočeský kraj nebo alespoň jeden z nich, je velmi vysoká. A další věc, která s tím souvisí, ve čtyřech největších českých volebních krajích, jimiž jsou Praha, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj, se už teď volí celkem 95 poslanců, tedy skoro polovina Sněmovny. Poté, co by sem byly přidělovány i zahraniční hlasy včetně korespondenčních, tvořili by poslanci v nich zvolení výrazně nadpoloviční část Sněmovny a zástupci zbylých deseti krajů by naopak byli ve značné menšině, i kdyby se počtverečkovali. Poté, co by sem byly přidělovány i zahraniční hlasy – přičemž poslanců zvolených v Praze a Středočeském kraji je celkem 50, čtvrtina Sněmovny ve dvou krajích, bez nadsázky platí, že v těchto krajích se volby rozhodují. Pokud budou pro přidělení zahraničních i korespondenčních hlasů vylosovány tyto dva regiony, tedy Praha a Středočeský kraj, budou tvořit jejich poslanci téměř třetinu Sněmovny, ale hlavně polovinu vládnoucí

koalice. Třetina členů Poslanecké sněmovny bude tvořena zástupci dvou krajů z celkových čtrnácti. Dle mého názoru i ve světle posledního nálezu Ústavního soudu ohledně volební legislativy, který konstatoval deformace a nerovnosti v zastoupení zvolených poslanců na základě znevýhodnění menších volebních krajů, jde o další jasně protiústavní moment projednávaného návrhu, respektive novely zákona o správě voleb. A důkladně jsem odůvodnil, proč si to myslím.

Celý mechanismus přidělování zahraničních hlasů pro následný jejich přepočet mandátů je tedy od základu špatný a je nutné jej co nejrychleji změnit. A o to více tehdy, pokud by měla začít platit, což se snad nestane, korespondenční volba pro zahraniční voliče. Přitom alternativy, jak hlasovat v zahraničí a jak následně tyto hlasy započítávat do celkových výsledků, se přímo nabízí. Hovořím teď o změně tohoto mechanismu pro současné standardní, tedy fyzické volby. Lze to aplikovat s malou modifikací i na volby korespondenční, ale to nebudu rozvádět, protože tento způsob z principu prostě odmítám.

Takže zde je můj návrh k diskusi. Čeští občané, kteří jsou v době voleb v zahraničí krátkodobě – dovolená, služební cesta, studium, Erasmus a podobně – a mají trvalé bydliště v České republice, by na ambasádách vybírali z kandidátních listin toho kraje, kde doma skutečně žijí. A ti čeští občané, kteří žijí dlouhodobě v zahraničí, žádnou trvalou adresu v České republice nemají, by měli trvale přidělen jeden volební kraj, jednu sadu volebních kandidátních listin pro tento kraj dle toho, v jakém cizím státě by zrovna na ambasádě volili. Jinými slovy, pro tyto účely by bylo celé území světa například na základě počtu obyvatel s českým občanstvím rozděleno na čtrnáct teritorií, na čtrnáct skupin států, přičemž ke každému z nich by byl nastálo, anebo pravidelně mohlo docházet k rotaci, přiřazen jeden český volební kraj. Mezi kandidátními listinami těchto států by v daných státech volili čeští občané žijící v zahraničí bez trvalého bydliště v České republice. Nebo se samozřejmě nabízí ještě jiná, možná v tomto ohledu nejčistší a nejméně deformující varianta, a to namísto čtrnácti stávajících volebních krajů mít pouze jeden celostátní volební obvod, což ale zase přináší jiné mnohé nevýhody.

Ale na tomto problému je velice dobře vidět, jaké obrovské problémy vnáší vládní návrh na zavedení korespondenční volby, že zdaleka nejde jenom o to, jak bude vypadat doručovací obálka, nebo o nějaké další technikálie, ale že jeho autoři otevřeli pověstnou Pandořinu skříňku, aniž si byli vědomi všech jeho dopadů, včetně potenciálu zcela rozmetat náš funkční volební systém do Poslanecké sněmovny. Ale je tu ještě mnohem závažnější záležitost související se započítáváním zahraničních hlasů po případném zavedení korespondenční volby. Nyní se totiž nacházíme v situaci, kdy v zahraničí hlasují tisíce, maximálně nižší desítky tisíc voličů. Ale myslím, že už v posledních volbách jich bylo něco přes 13 000. Ale už i tak je zde potenciál, že nešťastný způsob započítávání těchto hlasů může značně deformovat vůli voličů žijících v České republice, jak jsem již na dvou případech z roku 2006 a z roku 2017 uvedl.

Zavedení korespondenčního hlasování a předpokládané významné zvýšení volební účasti by ovšem mohlo za ponechání uvedeného systému započítávání zahraničních hlasů znamenat už enormní a naprosto nepřijatelné další narušení principu rovnosti hlasů, zvláště když pro sněmovní volby v roce 2025 má platit ještě současná podoba přepočtu těchto hlasů, tedy že se o jejich přidělení losuje mezi všemi čtrnácti kraji, ale pro systém zvažovaný od roku 2020... a nevím přesně – devět – to platí jakbysmet, či spíše ještě více. Ve veřejném prostoru se hovoří o potenciálním počtu minimálně 600 000 zahraničních voličů. A to existují ještě mnohem vyšší oficiální odhady, ke kterým se dostanu. Kvalifikované odhady, které přesahují číslovku 1 milion, více než 1 milion potenciálních voličů ze zahraničí. Když jsem to řekl v Českém rozhlase na Radiožurnálu, tak se pan redaktor smál, co to tam vykládám, že určitě jsem se zbláznil. Ale já jsem se nezbláznil. Já se prostě obávám, že možná ne v prvních parlamentních volbách, ale v nějakých dalších se to může stát, a stane se to proto, že to prostě někdo bude manipulovat.

Ale dobře, budu se držet toho nejnižšího odhadu, číslovky 600 000. Kdyby tedy například v zahraničí po zavedení korespondenční volby volila pouze polovina z tohoto počtu, tedy 300 000 voličů, což už pan Rakušan někde řekl, že si myslí, že to tak v prvních volbách bude, takže z 13 000 se posuneme na 300 000, já osobně si myslím, že to prostě není možné, ale prý to tak bude, bude se jednat o zhruba dvojnásobek počtu občanů, kteří ve volbách v roce 2021 volili v našem nejmenším, tedy Karlovarském kraji. A tak za situace, kdyby byly zahraniční hlasy ve volbách do Sněmovny – teď poslouchejte – v roce 2025 losem zařazeny do Karlovarského kraje, nerozhodnou fakticky o zvoleném složení poslanců za tento Karlovarský kraj lidé, kteří tam žijí, ale osoby, které tam v životě nebyly. Možná které ani neumí česky a možná které ani v životě nebyly v České republice, nebudou a nemají s ní nic společného. A kromě toho by v takovém případě tento kraj obdržel výrazně více poslaneckých mandátů, než kolik mu přísluší dle počtu obyvatel, a byl by vůči ostatním krajům neoprávněně znevýhodněn. Konkrétně v roce 2021 obdržel Karlovarský kraj celkem 5 poslaneckých mandátů. Víte, kolik by jich obdržel po přiřazení 300 000 hlasů ze zahraničí? Ano, tam kolegyně z Karlovarského kraje se po mně nedůvěřivě dívá. (Poslankyně Mračková Vildumetzová.) Tak paní kolegyně, 16. Šestnáct. Pokud by volilo v zahraničí 300 000 voličů a padl by ten los na Karlovarský kraj, tak byste místo 5 mandátů obdrželi 16, tedy více než několikrát větší a lidnatější Ústecký kraj. Tak ten by se na vás díval pěkně zezadu.

Navíc, jak jsem o tom hovořil před chvílí, Karlovarský kraj je regionem, kde mají dlouhodobě nejvyšší podporu hnutí ANO a SPD. Tak by to nebylo, že jo. Tradičně zde získávají 4 z celkových 5 mandátů, tedy naprostou většinu, a plně to koresponduje s vůlí tamějších občanů a voličů. A máme v to důvěru, že to tak je. Po zavedení korespondenční volby ze zahraničí a zařazení zahraničních hlasů do tohoto kraje by to dopadlo zhruba tak, že ANO a SPD by zde získaly 6 z celkových 16 mandátů, protože by je volilo více než 50 % občanů Karlovarského kraje, kteří přišli k volbám. Kolegyně a kolegové, považujete to za normální, přijatelné a ústavně, morálně, eticky, politicky, společensky obhajitelné? To samé by platilo v obdobné, větší či menší míře i pro ostatní kraje. I toto je korespondenční volba na pětikoaliční způsob, takzvaný kapr na modro. Jedná se o další naprosto nepřijatelnou záležitost spojenou s tímto konkrétním návrhem na zavedení korespondenčního hlasování.

Už jsem zmínil, že velice důležitou roli ve volebním procesu hrají takzvané okrskové volební komise. Tyto okrskové volební komise dbají o pořádek ve volební místnosti, zajišťují hlasování a dozírají na jeho průběh, sčítají hlasy a vyhotovují zápis o průběhu a výsledku hlasování a posléze pak odevzdávají volební dokumentaci do úschovy obecního úřadu. Členem této okrskové volební komise může být státní občan České republiky, který v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let, u něhož nenastala překážka ve výkonu volebního práva podle § 2 zákona o volbách do Parlamentu České republiky, který není kandidátem pro volby do Parlamentu České republiky. Velmi podstatné pro roli a nezávislost volební komise je to, že každá politická strana, politické hnutí a koalice, jejichž kandidátní listina pro volbu do Poslanecké sněmovny byla zaregistrována v daném volebním kraji, jehož součástí je příslušný volební okrsek, může delegovat jednoho člena a jednoho náhradníka do této okrskové volební komise.

Naproti tomu už dnes při fyzickém hlasování českých občanů v zahraničí na zastupitelských úřadech – a samozřejmě to bude platit i v případě korespondenčního hlasování – existují takzvané zvláštní okrskové volební komise. Jak fungují? Vedoucí zastupitelského úřadu jmenuje 30 dnů před dnem voleb do Poslanecké sněmovny předsedu a nejméně 2 členy zvláštní okrskové volební komise, kteří jsou státními občany České republiky a v den složení slibu dosáhli věku nejméně 18 let a ovládají český jazyk. Většinou jsou to lidé, kteří pracují na tom úřadu. Tedy nejde o zástupce konkurujících si volebních subjektů, ale v podstatě o státní zaměstnance z rezortu Ministerstva zahraničních věcí nebo o nějaké oblíbence velvyslance, a to tedy rozhodně nemůžeme hovořit o plné nezávislosti, protože v těch normálních místnostech v České republice se kontrolujeme navzájem, abychom si to netrhali, neškrtali, nezahazovali pod stůl, ale tady to prostě nikdo takhle

kontrolovat nebude, protože je jim to jedno. V určitých případech dokonce může mít tato komise pouze 2 členy – velvyslance a jednoho zaměstnance ambasády jakožto zapisovatele. No tak to je nezávislost jako vyšitá. Tato zvláštní okrsková volební komise pak má zajišťovat průběh voleb a sčítání volebních výsledků.

Klíčové je ovšem to, jak celé korespondenční hlasování probíhá a zda jsou v jeho rámci garantovány základní ústavní principy volebního práva, tedy i to, zda mají všichni občané ve volbách stejné a rovné podmínky, že volba probíhá u všech pouze jedním stejným způsobem a že je garantováno, že hlasují jasně identifikovatelní jedinci, kteří mají beze všech pochybností volební právo pro volby ústavních orgánů v České republice. To lze zajistit pouze tak, že se občan dostaví fyzicky a prezenčně do volební místnosti, je zde na základě občanského průkazu a seznamu voličů identifikován a za plentou provede tajné hlasování, přičemž nezávislá a pluralitně složená volební komise kontroluje, zda vše probíhá dle zákonů a regulí. Já bych dal za to rovnítko a za to bych napsal: svobodné volby. Poté zákonným způsobem při vzájemné křížové kontrole tato komise sčítá volební lístky a vyhotoví zápis o výsledku volby v daném volebním okrsku.

Korespondenční hlasování toto všechno mění a neguje. Nezajišťuje tajnost ani rovnost volby, což dosvědčuje i stanovisko vlády a její Legislativní rady k senátnímu návrhu na zavedení korespondenčního hlasování, který zde ve Sněmovně rovněž leží a který je v těch základních věcech prakticky identický s tím, který projednáváme nyní. No jasně, protože Legislativní rada vlády by řekla, že je to protiústavní blbost a že to nemá cenu projednávat. Proto to předložili poslanci, protože to neprocházelo, neprošlo Legislativní radou vlády ani připomínkovým řízením, protože jím (?) státní instituce, které dozírají na tyto věci a dávají k tomu svá stanoviska, se pod to nemusí podepisovat. Takže se pod to podepíše jenom pár poslanců a celá tato vláda, až se to schválí.

Tento návrh a samotný model korespondenční volby a její podstata negarantuje, že každý občan bude hlasovat jen jednou, ani to, že v ní hlasují občané, kteří mají aktivní volební právo, a dokonce ani to, že fakticky hlasují pouze občané České republiky. Žádost o vydání příslušných písemností ke korespondenčnímu hlasování může dle projednávaného návrhu volič v zahraničí podat u zastupitelského úřadu, u kterého je zapsán ve zvláštním seznamu, přičemž tento volič může podat žádost buď osobně, ale i prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče, což je zase něco bezprecedentního, co nemá v České republice obdoby, zvýhodňuje tu jednu skupinu voličů a zavdává to další prostor k dalším možným podvodům.

A to není všechno. Podle mých informací se chystá ještě poslanecký pozměňovací návrh, který bude předložen v druhém čtení, který jako má zjednodušovat tu volbu úplně, aby zahraniční voliči měli úplně jednodušší, jednodušší volby, takže už to nebude muset být ani notářsky ověřeno a budou prostě volit a žádat o ty věci na základě podepsaného čestného prohlášení.

Jak má vypadat ta žádost? Žádost musí obsahovat jméno a příjmení voliče, datum narození, adresu, kde má volič bydliště mimo území České republiky, a adresu, na kterou mají být písemnosti ke korespondenčnímu hlasování zaslány. Tedy zase několik adres bez jistoty, kdo si tyto písemnosti převezme a kdo s nimi bude dál nakládat. Na základě této žádosti pak zašle zastupitelský úřad nejpozději 25 dnů před dnem voleb voliči identifikační lístek, úřední obálku, doručovací obálku a informaci o způsobu hlasování. Pokud o to volič požádá anebo neuvedl adresu pro doručení, vydá zastupitelský úřad tyto písemnosti osobně voliči, nebo – opět – třetí osobě, která se prokáže písemnou plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče. Mě bude zajímat po těch volbách, pokud tady ten nesmysl projde, kolik lidí se prokázalo písemnou plnou mocí za někoho a přijdou si vyzvednout ty volební lístky. Já si myslím, že to může být celkem mnoho.

Další pochybné ustanovení, další prostor pro manipulace – a to slovo manipulace je velmi, velmi diplomatické slovo. Hlasovací lístek pro – a já to řeknu, spíš prostor pro podvody. Hlasovací lístek pro korespondenční hlasování si potom volič vytiskne z elektronické verze hlasovacího lístku přístupné na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Potom volič vloží hlasovací lístek do úřední obálky, do doručovací obálky volič vloží jím podepsaný identifikační lístek a úřední obálku. Volič, kterému byl vydán voličský průkaz, vloží voličský průkaz do doručovací obálky. Zalepenou doručovací obálku volič zašle zastupitelskému úřadu, u kterého je zapsán ve zvláštním seznamu.

Bude tento odstavec zákona popisující způsob korespondenční volby všem občanům nezpochybnitelně jasný, přehledný a pochopitelný? Nepovede naopak ke spoustě chyb, záměn obálek, neplatnosti velkého množství hlasů nebo k jejich sporné platnosti, kterou budou posuzovat pouze na základě libovůle a bez další kontroly pracovníci zastupitelských úřadů?

Doručenou doručovací obálku označí zastupitelský úřad časem přijetí a do předání zvláštní okrskové volební komisi ji uschová na bezpečném místě, které za tímto účelem vyhradí vedoucí zastupitelského úřadu. Z toho je tedy také jasně patrné, že hlasování bude probíhat už před oficiálně vyhlášenými dvěma dny voleb v České republice. Půjde tedy o takzvanou volbu v předstihu, což opět není nic žádoucího a ústavně konformního, tentokrát z pohledu voliče.

Zvláštní okrskové volební komisi potom předá zastupitelský úřad doručovací obálky, které byly doručeny nejpozději do ukončení hlasování ve zvláštním volebním okrsku. Zase, kdo to zkontroluje? Kdo zajistí, že tam nebudou nějaké obálky zařazovány dodatečně?

Zvláštní okrsková volební komise odloží doručovací obálku a její obsah, jestliže: a) v doručovací obálce není identifikační lístek vydaný příslušným zastupitelským úřadem nebo úřední obálka; b) identifikační lístek není podepsán voličem; c) v doručovací obálce je více úředních obálek nebo více identifikačních lístků; nebo d) voliči byl vydán voličský průkaz a voličský průkaz není v doručovací obálce. Opět se ptám: Kdo zkontroluje, zda byly vyřazeny všechny obálky a jejich obsahy, tedy hlavně volební lístky, které jsou s tímto volebním zákonem nekompatibilní? Kdo zkontroluje, jestli náhodou nebyly úmyslně vyřazeny volební lístky, které jsou správné? Anebo kdo precizně a správně zkontroluje to, že, jak jsem teď řekl, nebyly vyřazeny i obálky s hlasovacími lístky, které vyřazeny být neměly? Vždyť si velmi dobře pamatujeme, jaké dohady okolo neplatných hlasů jsou i v dosavadních klasických volbách v České republice, jaké jsou někdy nejasnosti okolo toho, co ještě je a co už není platný či neplatný hlas.

Pamatuji si, kdy byla kauza ve volbách někde v Ústeckém kraji, kde skupinka Romů měla za nějaké peníze volit do Poslanecké sněmovny tak, jak jim řekli, což je samozřejmě porušení zákona, je to špatně. Ale tohle, co se stalo v Ústeckém kraji, je nevinné říkadlo Pavly Moudré proti tomu, co se může dít v jiných zemích a na zastupitelských úřadech. Naštěstí máme nástroje, které mohou tyto nejasnosti minimalizovat, hlavně v podobě nezávislé pluralitní volební komise, která toto transparentně, případně i hlasováním posuzuje. U korespondenčního hlasování žádné takové možnosti ani nástroje mít nebudeme.

Jak vůbec korespondenční volba naplní v zákoně jasně vyslovený požadavek, který zní, že volič hlasuje osobně a jakékoliv zastoupení není přípustné? Opět nijak, naopak jej porušuje. Voliči hlasující korespondenčně si budou hlasovací lístky tisknout sami ze zveřejněného elektronického náhledu. Mohly by tak vzniknout i pochybnosti o platnosti, respektive originálnosti takových hlasovacích lístků. Lépe řečeno o tom, zda nebyly vytištěny, zkopírovány či napodobeny jiným způsobem, jinou cestou.

Podstatou a úplným základem volebního práva ve svobodné a demokratické společnosti je přece jeho tajnost. Požadavek skutečně tajného a svobodného volebního práva byl i jedním ze symbolů přechodu k demokracii v naší zemi na počátku 90. let 20. století. Všimněme si, že Ústava České republiky stanoví povinnost tajného hlasování na první místo. Víte, na čem stojí

demokracie? Za prvé na důvěře občanů ve svobodné volby. Jsem přesvědčen, že to je hlavní atribut, na kterém stojí každá demokracie. A když jsme u toho tajného hlasování, toto ustanovení mimo jiné znamená, že volič odevzdává hlas takovým způsobem, že přitom nemůže být pozorováno, jaký volební lístek použije nebo jaké úpravy v něm provádí. Stejně tak nemůže být někdy zjištěno, komu svůj hlas odevzdal. Jde totiž o to vyloučit jakýkoliv osobní, politický, sociální, hospodářský, náboženský či jiný nátlak na voliče, a to jak přímý, předcházející volbě, tak i následný. Navíc dle současné právní úpravy má volič celý proces hlasování osobně pod kontrolou, a to hlavně proto, že sám osobně vkládá svůj hlasovací lístek do příslušné volební urny. To, koho a jak konkrétní volič volil, proto nemůže zjistit ani člen volební komise.

Za takzvaného socialismu ovšem deklarovaný princip tajnosti volebního práva vyjadřoval pouze teoretické oprávnění občana hlasovat tajně. Nešlo tedy o povinnost tajné volby, ale pouze o hypotetickou možnost, ale obtížně realizovatelnou, respektive realizovatelnou pouze za cenu nemalých postihů a následných sankcí ze strany komunistické státní a stranické moci. Formálně bylo totiž psáno, že rozhodnutí o využití oprávnění tajného hlasování anebo na druhé straně otevřená a veřejná manifestační volba jsou výlučně věcí každého voliče a jeho svobodného rozhodnutí. Realita byla ale hodně jiná. Běda tomu, kdo by oprávnění tajné volby využil a kdo by šel takzvaně za plentu.

Proč tehdy lidé volili tak, jak volili? Budu citovat z výborného článku právníka, doktora Milana Chmelíka, který vyšel na serveru Neviditelný pes Ondřeje Neffa. Protože mysleli především na své pracovní uplatnění, na možnosti cestování, na vzdělání svých dětí a tak dále. Těch, kteří se odvážili hlasovat tajně a upravit hlasovací lístek, například škrtnout nějaké jméno kandidáta anebo se voleb neúčastnit, bylo naprosté minimum. Proč? Stačila k tomu pouze zdánlivá drobnost, aby na každého bylo vidět, aby každý byl pod kontrolou a aby každý věděl, co ho čeká, pokud se bude chovat jinak, nežli je požadováno vládnoucí mocí.

Korespondenční volba je něčím velice podobným, brutálním omezením tajnosti voleb a prostředkem nátlaku na občany, popřením principu svobodné volby. Dle předkladatelů má být v případě korespondenčního hlasování jeho tajnost zajištěna jakousi předvyplněnou doručovací obálkou, vlastnoručně podepsaným identifikačním lístkem a hlasovací obálkou. V podstatě ale korespondenční doručení zalepené doručovací obálky bude naprosto podobné tomu, jako kdyby dnes volič předával zalepenou úřední obálku se svým hlasovacím lístkem členovi volební komise před volební místností s pokynem, ať jeho hlas do té volební urny tedy hodí. Je to přesně tak. Toto má být zaručení tajnosti volby? Copak asi dále udělá onen pomyslný člen volební komise? Hodil by ten volební lístek do volební urny například tehdy, pokud by věděl, že občan, který mu jej vložil do ruky, je voličem či členem jiné politické strany než on sám? Například kdybych já jim dal tu obálku, hodil by to do té urny? Ale hlavně, co udělá skutečný člen zvláštní volební komise v případě korespondenční volby na zastupitelském úřadě, která není skutečně klasickou nezávislou volební komisí složenou ze zástupců různých politických stran, ale útvarem složeným ze zaměstnanců rezortu Ministerstva zahraničních věcí podléhajících ministrovi a aktuální vládě? Vhodí ten lístek do urny, nebo nevhodí? Podívá se do obálky předčasně, poznamená si, jak kdo volil? Všechno tohle je možné a reálné. Nebude existovat žádná spolehlivá kontrola – a my k tomu nesmíme vytvořit sebemenší prostor.

Kdo všechno bude mít vůbec obálku s hlasovacím lístkem při korespondenčním hlasování k dispozici? Podle návrhu zákona to bude poštovní doručovatel, potom zastupitelský úřad, který ji má nejprve uchovat na bezpečném místě určeném vedoucím zastupitelského úřadu a po ukončení hlasování pak předat zvláštní okrskové volební komisi. Zatímco u dosavadního způsobu voleb vkládal hlasovací lístek do volební schránky přímo sám volič bez jakéhokoliv zprostředkování, korespondenční volba přinese minimálně tři nové mezičlánky, kde se ten lístek může různě deformovat.

Zabýval se někdo riziky tohoto postupu i třeba z hlediska ochrany osobních údajů? GDPR, uděláme na to školení, firmy nesmí zveřejnit skoro nic z toho, co se týká zaměstnanců a dalších lidí. Tady to prostě prochází třemi články a každý z nich do toho může zasáhnout. Ale já si myslím, že se tím nikdo nezabýval, protože – možná to někdo z té progresivistické strany volebního spektra chápe jako příležitost to nějakým způsobem ovlivnit.

A nejde jen o tajnost volby, ale i o další základní principy volebního práva. V případě masové volby osob s českým občanstvím žijících trvale v zahraničí půjde v podstatě pouze o volbu dle toho, jak budou referovat určitá vybraná média. Skutečnou situaci v naší zemi tito občané znát nebudou, protože ji sami neprožívají takříkajíc na vlastní kůži a z vlastní zkušenosti jako my. A na druhé straně tito lidé neponesou za svou volbu žádné důsledky a žádnou odpovědnost a také nepocítí žádné dopady, i kdyby volili čerta. Dovedete si, kolegové, představit, že by umístění skládky nebezpečných odpadů na pozemku vaší obce, třeba té, kde bydlíte vy osobně, hlasovali i lidé, kteří v této obci vůbec nežijí? To opět parafrázuji část článku pana doktora Chmelíka.

Korespondenční volba rovněž umožní to, respektive nezabrání tomu, aby voliči hlasovali takzvaně v zastoupení – což tady přede mnou popřel pan ministr Rakušan, jestli si dobře pamatuju, tak pojďme do toho –, tedy aby pod jejich identitou ve skutečnosti hlasovaly osoby, které volební právo vůbec nemají, nebo aby někdo hlasoval vícekrát. Tedy umožní to, aby potenciál voličů, co sami nevolí, mohl zneužít někdo jiný. Součástí identifikačního lístku sice má být i vlastnoručně podepsané, ovšem nikoliv úředně ověřené písemné prohlášení, že hlasuje osobně. Kdo ale relevantně zkontroluje, že tomu tak ve skutečnosti bylo? Nikdo, protože to absolutně není možné. Přitom to navrhovaný zákon vyžaduje. Tedy vyžaduje to, aby volební komise zařadila mezi platné hlasy jen ty, které jsou doprovázeny identifikačním lístkem podepsaným voličem. Ovšem reálně to prověřit možné není. Zákon je v tomto ohledu nesplnitelný či nenaplnitelný, což je jeho další zásadní legislativní vada.

Velká a závažná rizika korespondenčního hlasování jsou spojena s otázkou osobní volby, tedy s otázkou, jak zajistit, aby na voliče při výkonu jeho volebního práva nebyl vyvíjen nátlak ze strany jiné osoby, či jak zajistit, aby volbu za voliče nevykonal někdo jiný. A na rovinu si tady řekněme, že toto zákonem ani v praxi zajistit prostě nelze. Druhým parametrem tajnosti volebního práva pak je zajištění samotné tajnosti hlasování, tedy takový právní a faktický mechanismus, který neumožní v průběhu volebního procesu spojit konkrétního voliče s jím odevzdaným hlasem. Korespondenční forma hlasování v sobě navíc zahrnuje nutnost využití poštovní či jiné doručovací služby se všemi s tím spojenými riziky včetně toho, a to není pouhá teorie, že příslušný hlas nebude doručen na místo určení, popřípadě že nebude doručen včas, ačkoliv včas odeslán byl.

A teď mi dovolte takový bonmot. Já toho prostě musím využít. Pane ministře Rakušane – není tady – tak já věřím, že vy nedecimujete Českou poštu právě z toho důvodu, aby ty hlasy nebyly doručeny. A obávám se, že až skončí vaše volební období, tak Česká pošta vůbec nebude schopna ty hlasy doručovat včas, protože už teď, když se odešle dopis, tak to trvá strašně dlouho, než přijde, jestli vůbec přijde.

A když tedy bude doručen včas, tak můžeme říct, což směřuje i proti jednomu ze základních cílů a účelů korespondenční volby, jak jej deklarují její zastánci, rozšířit prostor volebního práva a zjednodušit volby. Je docela neudržitelný ten případný stav, kdy mnoho voličů bude žít v domnění, že ve volbách hlasovali, a přitom to nebude pravda. Toto je ve standardní osobní volbě přece absolutně vyloučené.

Z povahy korespondenčního způsobu hlasování rovněž vyplývá riziko předčasnosti výkonu volebního práva, které jsem před chvílí zmínil, a tedy také otázka aktuálnosti takto provedené volby, protože korespondenční hlasování bude zahájeno celkem dost dní před oficiálním dnem nebo dny prezenčních fyzických voleb tady u nás v České republice. Čili korespondenční hlasování na jedné straně určitou skupinu voličů v něčem zvýhodňuje

a v jiném ohledu ji zase znevýhodňuje, a to tak, že nemohou ve své volbě reagovat na nejaktuálnější vývoj ke dni voleb a že se klidně mezi odesláním korespondenčního hlasu a oficiálními dny voleb může odehrát politická událost, která by je donutila jejich původní volbu změnit, ale už nebudou mít tu možnost. Nějaká Pandora Papers třeba, vzpomeňme si, nebo to byla zpráva toho policisty, už si nepamatuji, jak se jmenoval, které změnily ty volby a emocionálně měnily náladu voličů těsně před volbami. Já si myslím, že to je takový pěkný zlozvyk v České republice, že vždycky před parlamentními volbami nějaká ta Pandořina skříňka nebo nějaká ta zpráva nějakého policisty se náhodou dostane k České televizi nebo k nějakým jiným novinářům, kteří ji rádi uveřejní a rozpředou o tom emocionální diskusi, co to bylo za zločince. Respektive teoreticky ji mít budou v případě, že se rozhodnou jet fyzicky volit do České republiky, ale v tom případě odevzdají ve volbách dva hlasy, jeden korespondenční a jeden fyzický, což je opět zásadní popření rovnosti volebního práva.

Tajnost hlasování, jeden z naprosto klíčových ústavních základů volebního práva, lze chápat jednak ve vertikální, ale rovněž tak i v horizontální rovině, kdy vertikální rozměr zahrnuje ochranu voliče před veřejnou mocí a horizontální rozměr pak jeho ochranu před ovlivňováním ze strany soukromých subjektů. U klasického způsobu hlasování obě roviny do značné míry splývají, neboť jsou obě dvě v české právní úpravě zajištěny stejnými postupy. V případě ochrany voliče před veřejnou mocí je tajnost hlasování, tedy nemožnost spojit voliče s jeho hlasem, zajištěna skrze povinnost každého voliče odebrat se nikým nedoprovázen do volební místnosti za plentu. Jelikož volič svůj hlas následně odevzdá v generické obálce do volební urny, nelze jím vhozený hlas k voliči zpětně žádným způsobem přiřadit. Veřejná moc reprezentovaná ve volební místnosti volební okrskovou komisí tak nemá možnost v žádném okamžiku zjistit, jak konkrétní volič hlasoval. V případě ochrany před ovlivněním ze strany třetích subjektů, typicky členů rodiny, nadřízených, ale i dalších osob, poskytuje hlavní ochranu taktéž odebrání se za plentu. Jelikož se volič v době výběru hlasu nachází za plentou sám, je osobní volba, tedy volba učiněná bez nátlaku, zajištěna. Korespondenční volba naopak všechny tyto ochranné mechanismy postrádá.

Jedním z největších negativ korespondenčního a jakéhokoliv distančního hlasování je tedy jednoznačně znemožnění zajištění absolutní tajnosti volby. Nelze zde zajistit, aby nikdo nepovolaný neměl přístup k voličovu hlasu. Jinými slovy, nelze zajistit, aby nebylo možno spojit konkrétního voliče s jeho hlasem, a nelze zajistit, aby volič ve své volbě nebyl ovlivněn další osobou a aby na něj nebyl činěn nátlak, a ani to, aby za voliče nehlasoval někdo jiný. Dokážu si představit, že kdyby na různém zastupitelském úřadě někdo chtěl volit SPD nebo ANO, tak si to může raději rozmyslet, aby to někdo nezkontroloval a například ten člověk nepřišel o práci. To se klidně může stát. A nelze zajistit, aby volič ve své volbě nebyl ovlivněn další osobou, aby na něj nebyl činěn nátlak, a ani to, aby za voliče nehlasoval někdo jiný.

Zastánci a propagátoři korespondenčního hlasování nám nesmyslně tvrdí, že férovost tohoto způsobu volby je garantována tím, že volič vloží svůj hlasovací lístek do zalepené obálky, kterou pak vloží do další, větší obálky, ke které připojí listinu se svými identifikačními údaji. To je sice moc hezké, ale jak víme, že tento konkrétní hlas je projevem svobodné vůle člověka, jehož údaje jsou k hlasu připojeny. Nevíme. Nemůžeme to vědět a nikdy to také vědět prostě nebudeme. A tím je férovost tohoto typu volby, následně i výsledek celých voleb zásadně zpochybněna. Rovněž tak nepůjde někdy zkontrolovat, kolik členů zvláštních volebních komisí na ambasádách podlehlo pokušení rozlepit úřední obálku s korespondenčním hlasem ještě před jejím vložením do volební urny, dle identifikačního lístku se dozvěděli, jak konkrétní lidé hlasovali.

Já vám řeknu ještě jeden příběh, který se skutečně stal, když mluvíme o obálkách. Stal se v Rakousku, kde jedním z důvodů, proč Ústavní soud v Rakousku posunul volby a řekl, že to volební kolo ruší, je to, že ty obálky prostě nelepily. Proč nelepily? Nelepily, protože měly na sobě špatné lepidlo, nebo nelepily třeba, aby se to dalo zkontrolovat? To se můžeme jenom domnívat a tu jistotu mít prostě nikdy nebudeme. Podstatné je to, že Ústavní soud řekl, že

těmito obálkami se nedá hlasovat, protože prostě nelepily. A nikdo už se nedozvíme, jestli nelepily schválně, anebo nelepily jenom proto, že mají v Rakousku špatné lepidlo. Tak to je jenom taková historka.

Nehledě na to, že kvůli složitosti a nepřehlednosti popisu hlasovacího aktu návrhu zákona mnoho voličů vloží do doručovací obálky pouze svůj identifikační lístek a volební lístek bez úřední obálky, což umožní členům volební komise spojení voliče s jeho hlasem, který pak budou navíc muset hodit do koše, protože bude neplatný. Ale když to budou ti na tom velvyslanectví, tak řeknou, ty, Franto, ty jsi volil ANO nebo SPD. No to se nedá nic dělat, ale takového soudruha tady u nás na velvyslanectví nepotřebujeme.

To, že absence reálného nástroje, jak zajistit, aby volič ve své volbě nebyl ovlivněn další osobou, nebyl na něj činěn nátlak a nedocházelo k případům, aby za voliče nehlasoval někdo jiný, je největší slabinou korespondenčního hlasování, připouštějí i jeho zastánci například z řad příslušníků právní či politologické obce. Předložená novela navíc nejeví ani sebemenší snahu pokusit se do korespondenční volby vnést nějaké ze zahraničí známé prvky a pojistky, které by se alespoň osobní charakter hlasování snažily maximálním možným způsobem zajistit. Jde například o institut nezávislého svědka anebo o institut kontrolní otázky, k čemuž se ještě dostanu.

Problematičnost a protiústavnost předloženého návrhu dosahuje takového rozměru, že není možno jej základním způsobem legislativně napravit, protože jsou zakódovány v samotných základech myšlenky korespondenční volby jako takové, ´protože volební právo je vrcholným občanským a politickým právem, které nesmí být vystaveno sebemenšímu riziku zneužití. Všichni občané mají mít ve volbách stejné a rovné podmínky a musí existovat všeobecně sdílená jistota, že volba probíhá u všech voličů pouze jedním stejným způsobem a že je garantováno, že hlasují jasně identifikovatelní jedinci, kteří mají beze všech pochybností volební právo. Korespondenční hlasování toto všechno mění a neguje. Nezajišťuje tajnost ani rovnost volby, negarantuje, že každý občan bude hlasovat jen jednou, ani to, že hlasují občané, kteří mají aktivní volební právo, ani to, že fakticky hlasují pouze občané České republiky. Negarantuje prostě nic.

Je rovněž nepřijatelné, aby šanci zvrátit volební výsledek vygenerovaný občany v České republice zvrátili občané trvale žijící v zahraničí. To se mimochodem stalo v poslední prezidentské volbě v Rakousku, o které jsem mluvil – to bylo tam, co nelepily ty obálky, kdy se už nedozvíme nikdo, proč nelepily – kdy v druhém kole těchto prezidentských voleb zvítězil těsnou většinou 30 000 hlasů kandidát strany zelených Alexander Van der Bellen před národně konzervativním Norbertem Hoferem ze strany svobodných, a to právě jen díky zahraničním korespondenčním hlasům. Bez započtení těchto zahraničních hlasů by vyhrál Hofer. A znovu zdůrazněme jedno: Češi žijící v zahraničí možnost účastnit se českých voleb už dávno mají na našich zastupitelských úřadech. To je zcela ústavně konformní, a kdo chce, tak této možnosti využije. Cesta na ambasádu jednou za několik let není nepřiměřenou cenou za možnost hlasovat o politickém vývoji v zemi, kde ani trvale nežijí.

V Kodexu správné praxe ve volebních záležitostech, Code of Good Practice in Electoral Matters, přijatém Evropskou komisí pro demokracii, takzvaná Benátská komise působící při Radě Evropy, na jejíž stanoviska se zde někteří zastánci korespondenčního hlasování odvolávají, se mimo jiné uvádí i toto: Poštovní hlasování může být rozšířené v jednom státě a ve druhém zakázané, a to kvůli možným podvodům. Mělo by být povoleno pouze tehdy, jestliže poštovní služby jsou zabezpečené před úmyslným zásahem, ale spolehlivé ve smyslu, že řádně fungují. To my víme, že Česká pošta v České republice je před bankrotem – že, pane ministře Rakušane? – a před insolvencí. Tak nevím, jestli naplňujete literu svých kolegů z Evropské komise. Nemělo by být naopak podporováno, jestliže problémy s poštovními službami se připojují k ostatním obtížím vlastním tomuto typu hlasování včetně zvýšeného rizika family votingu, tedy rodinná volba, nebo přesněji volba pod nátlakem. No, tak já myslím, že Česká pošta má namále, že toto rozhodně zajištěno není a že bychom to vůbec

neměli projednávat. Až dá pan ministr Rakušan, pod kterého Česká pošta spadá, Českou poštu dohromady, pokud ji celou neprodá nebo nezruší nebo nespadne do insolvence, tak potom se o tom můžeme bavit. Ale naše stanovisko zůstane stejné.

Další riziko korespondenčního hlasování pak představuje přeprava listovní zásilky s hlasovacím lístkem, jejíž doručování nebude v našem případě pod kontrolou státních orgánů České republiky ani voliče, ale je zcela závislé na zahraničních i soukromoprávních poštovních subjektech. Tím dochází k narušení bezprostřednosti hlasování, což lze považovat za problém spočívající v takzvaném outsourcingu realizace volebního práva. Realizace volebního práva jako takového bude vystavena nahodilosti doručování listovní zásilky držitelem poštovní licence, v případě navrhované úpravy v České republice pak navíc zahraničního držitele poštovní licence. Takže zahraničním voličům se sice na jedné straně zavedením korespondenční volby jejich hlasování do jisté míry zjednoduší, ale na straně druhé ztratí jistotu, že jejich hlas bude skutečně doručen včas na příslušné volební místo a že bude započítán. A já si myslím, že jejich obava, když vidím Českou poštu v rukách pana ministra Rakušana a hnutí STAN, je oprávněná.

Navíc budou muset volit několik dní, či spíše týdnů před skutečným dnem voleb v České republice, takže když se mezi dnem, kdy odešlou svůj korespondenční hlas, a uzávěrkou volebních místností odehraje nějaká zásadní politická událost, která povede k tomu, že by chtěli svoji volbu změnit anebo nevolit, prostě už to nebude možné. Takže spolu s jednou pochybnou výhodou získávají minimálně dvě zásadní nevýhody.

Zavedení korespondenčního hlasování pro zahraniční voliče v České republice ovšem není jen změnou technickou a legislativně právní, ale je i značným zásahem do filozofie volebního práva a do samotných základů zastupitelské demokracie, protože značně přibude těch v zahraničí i dlouhodobě žijících voličů, kteří rozhodnou o složení české Poslanecké sněmovny a českém prezidentovi, ovšem tito voliči absolutně neponesou důsledky tohoto svého volebního rozhodnutí. Významně tedy klesne podíl občanů, o kterých budou zvolené subjekty rozhodovat, na jejich volbě a ustavení do funkcí, což podle mého názoru rozhodně není pozitivní trend, protože v demokratických režimech mají být občané podřízení moci, kterou mohou sami plně spolu vytvářet volbami, nikoliv moci, která nepochází výhradně z jejich rozhodnutí, ale do značné míry z vnějšku. Korespondenční hlasování by tak výrazně oslabilo podíl občanů České republiky trvale žijících na jejich území, platících tady daně a nesoucích důsledky těchto voleb na správě věcí veřejných, ve prospěch těch osob, které trvale či dlouhodobě žijí v zahraničí. Zavedení korespondenční volby tak může postupně změnit i fundament našeho demokratického politického systému, protože by bylo tvrdým zásahem do tradičního mechanismu, od kterého se odvíjí legitimita všech demokraticky volených institucí.

Velmi důležitým aspektem demokratického volebního systému je i to, že má přispívat k důvěře občanů v demokratický proces. Bez důvěry občanů ve volby nemůže existovat demokracie. Tento proces včetně mechanismu voleb musí být nadto pochopitelný všem občanům, což současný klasický prezenční způsob volby splňuje. Je to rovněž způsob prověřený a fungující, který ve své podstatě nikdy nečelil významným složitostem ohledně jeho důvěryhodnosti. Tato srozumitelnost a pochopitelnost volebního procesu je proto i významnou společenskou hodnotou. S prvkem korespondenční volby se tento původně jasný systém zatemňuje a hodnota srozumitelnosti, pochopitelnosti, a tím i uvěřitelnosti a důvěryhodnosti se pro voliče vytrácí. Významně to tak může ovlivnit důvěru lidí v demokracii jako takovou.

Rovnost volebního práva reprezentuje stejnou váhu každého jednotlivého hlasu. Tento základní princip rovnosti volebního práva je velmi úzce spjat s principem jeho všeobecnosti, a proto byly snahy o dosažení všeobecného volebního práva vždy neoddělitelně propojeny s úsilím o dosažení úplné rovnosti voličských hlasů. Základní atributy rovného volebního práva vymezuje mnou před chvílí zmíněný Kodex správné praxe Benátské komise ve

volebních záležitostech. Rovnost počtu hlasů, equal voting rights, a rovnost váhy hlasů, equal voting power, podle tohoto kodexu zaručuje splnění podmínky stejného počtu hlasů pro každého oprávněného voliče, rovnoměrného rozdělení mandátů mezi volební obvody i shodné hodnoty všech odevzdaných hlasů. Podmínkou rovnosti je i shodná četnost uplatnění voličského hlasu v rámci voleb do jedné instituce. Nerovné volební právo dle tohoto kodexu – a teď pozor – totiž vzniká v situaci, kdy mají někteří voliči možnost odevzdat svůj hlas na více místech či mohou hlasovat opakovaně, popřípadě pokud má určitá část voličů na výběr z více způsobů hlasování. To všecko vy splňujete tím návrhem zákona o korespondenční volbě. To všechno splňujete, co vám ti vaši kolegové z Bruselu říkají, že je špatně. A právě tak tomu je v případě aktuálního návrhu na zavedení možnosti korespondenčního hlasování pro Čechy v zahraničí, který je tudíž s Kodexem správné praxe ve volebních záležitostech Benátské komise při Radě Evropy v rozporu. Tady jste nás nutili připravovat nějaké kodexy poslance, já nevím čeho všeho. A tady jste v rozporu s těmi, co vás vlastně řídí, s Radou Evropy, kteří vám říkají, co by se nemělo ve volbách, a vy to stejně všechno děláte.

Zásada tajného hlasování je dnes zcela samozřejmou součástí všech mezinárodních právních dokumentů i volebního řádu České republiky. Nebylo tomu ovšem vždycky tak, neboť původně probíhala procedura odevzdávání hlasů v rámci moderních voleb veřejně, a to obyčejně formou zvednutí ruky, ústním projevem, podpisem volebního lístku či vyplněním hlasovacího protokolu. Důležitým pravidlem zde je i to, že tajné hlasování musí být povinností, nikoliv pouze právem voliče. Opačný přístup totiž může vést k nátlaku na voliče, aby hlasoval veřejně, a tedy i určitým očekávaným způsobem.

A já myslím, že když přejdu do praxe, která se týká všech politických stran, co ODS a personální volba? Já myslím, že je vždycky tajná personální volba, u nás je taky personální volba vždycky tajná v SPD a věřím, že u ostatních politických stran jsou personální volby taky tajné, aby nikdo nemohl říkat, jak to, že máš zvednutou ruku? Vždyť volíš Frantu, tak nevol. Aby nikdo nemohl činit nějaký nátlak. Personální volba a volba by měla být tajná. Zásada tajného hlasování je dnes zcela samozřejmou součástí všech mezinárodních právních dokumentů i volebního řádu České republiky.

Důležitým pravidlem zde je i to, že tajné hlasování musí být povinností, nikoliv právem, pouze právem voliče. Opačný přístup totiž může vést k nátlaku na voliče, aby hlasoval veřejně, a tedy i určitým očekávaným způsobem. V tomto smyslu náleží úkol zabezpečit svobodný výkon volebního práva organizátorovi voleb, jenž je povinen zajistit podmínky zamezující možnosti druhých osob pátrat po tom či následně vyhledat, kdo jak hlasoval. No, to jsem tedy zvědav, jak to uděláte. To slouží jednak jako obrana před možnými nátlaky ze strany moci veřejné, ale princip tajnosti hlasování působí současně i mezi soukromými osobami. V prostředí otevřené diskuse v demokratické společnosti totiž představuje druhá varianta tajnost volby mezi soukromými osobami velmi účinnou bariéru proti nátlaku, neboť občan, volič, může v debatách o aktuálním stavu politické situace a reprezentace v zemi přirozeně pociťovat větší tendenci takzvaně nevyčnívat z davu, anebo jednoduše kopírovat vzorce volebního chování jeho blízkých kolegů, spolupracovníků, spolužáků třeba z vysoké školy a podobně.

Princip tajného hlasování lze bezpochyby označit za stěžejní atribut svobodných voleb. Jeho zajištění, respektive zajištění ochrany před přímými i nepřímými tlaky na rozhodování voliče, je tak nezbytnou podmínkou pro naplnění základních principů volebního práva. V otázce výkonu svobodného volebního práva v podmínkách demokratického právního státu se nejedná pouze o zákonnou úpravu podmínek volební procedury, ale rovněž o řádné technické zabezpečení celého volebního procesu, což u korespondenčního hlasování není možné garantovat, čímž nepochybně reálně hrozí zásadní narušení principu tajnosti volebního práva, a tím i ústavnosti celého volebního procesu. A to je zároveň asi nejsilnější argument proti aplikaci korespondenčního, ale i každého jiného dálkového způsobu hlasování v jakýchkoliv volbách do právního řádu České republiky, ale uvedl jsem i mnoho jiných zcela

konkrétních argumentů. A to byl přitom jen začátek, jakési mé úvodní slovo k této problematice.

Určitě ještě vystoupím v dalších fázích projednávání tohoto návrhu, ale ještě pár konkrétních slov a argumentů před závěrem mého dnešního projevu. Pochybnosti o celém vládním postupu v této věci, tedy ve věci snahy o prosazení korespondenční volby, podtrhuje to, že předložený návrh zákona zamýšlí měnit jiný návrh zákona, který zatím dosud není platný ani účinný, což jen podtrhuje pochybnosti o návrhu samotném i o jeho protiústavnosti nejen obsahové, ale i procedurální. Ale to je bohužel u této vlády již smutným zvykem.

Korespondenční hlasování v zahraničí v podání pětikoalice je i volbou mezi tím, zda je dominantní hodnotou právo volit držitele moci, tedy poslance či prezidenta, těch občanů, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat, anebo jestli se má zvýšit role těch, kteří nám vnutí svou politickou vůli, aniž by s námi žili a aniž by na ně důsledky hlasování jakkoliv dopadaly.

Myšlenku korespondenčního hlasování zásadně kritizují i mnohé veřejné autority, a to včetně těch, kteří rozhodně nejsou voliči a sympatizanty SPD, ale naopak jde o podporovatele současných vládních stran, což respektuji. Tak například politolog profesor Stanislav Balík korespondenční volbu označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního demokratického systému. Podle Stanislava Balíka reálně hrozí, že v kontextu debat o podvodech se zaslanými lístky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu procesu a jakkoliv těsnější výsledky budou odmítány jako zfalšované.

Podle právníka Petra Kolmana absolutně neobstojí argument, že Česká republika je jednou z mála zemí, která korespondenční volby nezavedla, protože tento způsob hlasování podle něho zcela degraduje volby ze svátku demokracie na nákup v e-shopu. To je dobré!

Zastánci korespondenční volby pro Čechy v zahraničí také často zlehčují protiargument spočívající v tom, že občané trvale žijící v zahraničí neplatí v České republice daně, nesmyslným a drzým tvrzením, že daně přece neplatí ani důchodci žijící u nás doma, což je něco naprosto nehorázného. Jednak tito lidé platili daň z příjmů a povinné pojistné odvody v průměru 40 let a mají takříkajíc předplaceno, a hlavně každý, kdo žije v naší republice, včetně důchodců, zde platí daně, i když zrovna nepracuje nebo nepodniká, protože přece platí DPH a spotřební daň u různých výrobků a služeb, které si nakupuje, což jsou ohromné peníze, často měsíčně vyšší, než je daň z příjmu. A navíc na ně samozřejmě dopadají následky jejich volby.

Ale vraťme se k samotnému obsahu navrhovaného zákona a jeho problematickým místům, což je v podstatě kromě nadpisu celý jeho obsah. Okamžikem odeslání korespondenční zásilky, tedy doručovací obálky s volebním hlasem v úřední obálce, ztrácí korespondenční volič jakoukoliv kontrolu nad tím, jak bude s jeho hlasem naloženo, a dokonce si to nemůže ani dodatečně ověřit. Tuto možnost nemá ani ten, kdo se rozhodl nevolit. Korespondenční volič musí ke svému hlasovacímu lístku přiložit své identifikační údaje, byť v oddělené obálce. Cesta ke ztotožnění voliče s jeho hlasem je tedy otevřena a připravena a to je ústavně zcela nepřípustné. V návrhu také není vůbec žádná pojistka proti tomu, aby člověk, který odvolí korespondenčně v zahraničí, například v Německu, poté tedy podruhé volil i fyzicky v Aši nebo v Mariánských Láznich nebo někde jinde. A zase, už jen tento jeden jediný důvod, tato jediná pochybnost nás opravňuje k tomu požadovat zamítnutí projednávaného návrhu.

Korespondenční hlasování je i útokem na tradiční prověřené systémové hodnoty. Je to revolucionářský projekt sociálního inženýrství, liberalismu a progresivismu. Jde o ránu zezadu našemu tradičnímu konzervativnímu a důvěryhodnému volebnímu systému.

Co se týče skutečného počtu potenciálních zahraničních voličů s českým státním občanstvím, o tom se vedou různé diskuse, ale já uvedu konkrétní údaje i jejich zdroje. Dámy a pánové, například dle informace OSN se v roce 2015 ve světě zdržovalo mimo hranice České republiky 932 582 českých občanů, z toho 543 000 v sousedním Německu. To jsou zajímavá čísla, proto uvádím i zdroj, která už opravdu jsou schopna zvrátit výsledek vygenerovaný voliči v České republice. Milion lidí. A v tom návrhu o státním občanství je ještě, že se další milion dá přidat tím, že si požádají i ti, kteří jsou do čtvrté generace těch, kteří odešli od roku 1948. A jsou to počty, ty, které jsem četl, bez zahrnutí statisíců takzvaných Novočechů čtvrté generace, kterým chce pětikoalice nyní narychlo sněmovním tiskem 585 přiznat české státní občanství, a tím i volební právo.

V tomto kontextu je mimořádně zajímavé další oficiální číslo. Dle sčítání lidu ve Spojených státech amerických v roce 2020 se k českým kořenům a k české identitě ve Spojených státech hlásilo 1,4 milionu osob. Jedna celá čtyři milionu osob! Uvedl to vloni v září na svém webu Český rozhlas. S čím si to tedy zahráváme?

Kolegyně a kolegové, jsem sice bytostným odpůrcem myšlenky korespondenčního hlasování jako takového, ale co mi vadí minimálně stejně, je naprosto obsahově i technicky tragický konkrétní pětikoaliční návrh, který zde projednáváme. To, že je doslova odfláknutý a že se ani náznakem nesnaží nijak ošetřit zachování základních principů volebního práva v tomto typu hlasování. Srovnejme to třeba s australskou úpravou korespondenčního hlasování. Pro hlasování korespondenčním způsobem je v tomto státě zapotřebí svědka, který je také registrovaným voličem. Před vyplněním hlasovacích lístků ukáže volič svému svědkovi, že jsou hlasovací lístky prázdné, dále musí tomuto svědkovi ukázat nevyplněný certifikát na obálce, která nese jméno voliče. Následně volič za dozoru svědka vyplní hlasovací certifikát, který kromě osobních údajů obsahuje také kontrolní otázku. Kontrolní otázku a odpověď na ni volič zvolí při podávání žádosti o možnost korespondenčního hlasování. Nesprávně zodpovězená kontrolní otázka má za následek nezapočítání hlasu. Volič a svědek se oba podepíší na obálku, respektive na certifikát, a až poté může volič přistoupit k vyplňování hlasovacích lístků. Smyslem takového procesu je skrze institut svědka zajistit, že volič pracuje s prázdnými listinami, a tedy že má k dispozici volný prostor pro vlastní uvážení.

Dále, jelikož svědek dozoruje vyplňování identifikačních údajů, je zajištěno svázání volebního balíčku s konkrétní osobou voliče. Svědek rovněž dozoruje, že totožná osoba, která vyplnila náležitosti certifikátu, rovněž vepsala odpověď na kontrolní otázku, kterou by měl znát pouze volič sám. V případě, že by za voliče tedy chtěl hlasovat někdo jiný jeho jménem, nemůže tak bez znalosti odpovědi učinit a příslušná volební komise hlas s nesprávnou odpovědí na kontrolní otázku nezapočítá. Jde tedy o institut kontrolní a bezpečnostní otázky, security question, kdy mají australští voliči na výběr z následujících pěti předem připravený otázek: V jakém městě jste se narodil? Kde jste byl poprvé zaměstnán? Jak se jmenovala poslední škola, kde jste studoval? Jaká byla značka vašeho prvního auta? Jaké je prostřední jméno vašeho dítěte? Z těchto otázek při podávání žádosti o možnost korespondenčního hlasování jednu zvolí a do formuláře vepíší odpověď dle svého uvážení.

Opakuji, jsem přesvědčeným odpůrcem korespondenční formy hlasování, ale tady musím australským zákonodárcům s respektem uznat, že se vážným způsobem pokusili v legislativní úpravě korespondenčních voleb maximálním způsobem zabezpečit tajnost hlasování a to, aby takto hlasovali skutečně pouze oprávnění voliči, a to osobně.

Čeští vládní představitelé z pětikoalice se o nic podobného nepokusili ani náznakem. Pouze zkopírovali starší senátní návrh na zavedení korespondenčního hlasování a přepsali jeho název a naroubovali jakožto novelu na dosud neúčinný zákon, což z tohoto předloženého návrhu činí exponát hodný umístění do muzea legislativních kuriozit, konkrétně do oddělení protiústavních legislativních kuriozit.

Dámy a pánové, snažil jsem se hovořit pouze k věci, k obecným, filozofickým, ústavněprávním i zcela konkrétním aspektům problematiky korespondenční volby a vládního návrhu zákona, který chce aplikovat do našeho právního řádu, a tím i do tří našich volebních systémů, včetně těch naprosto klíčových. Uváděl jsem konkrétní argumenty, konkrétní příklady a jejich konkrétní dopady, případně konkrétní citace s uvedením jejich autorů a zdrojů. Ale to spíše pro ilustraci nebo na podporu mých argumentů. Drtivá většina mého projevu představovala můj osobní pohled zákonodárce, potažmo i ústavodárce, na danou problematiku.

Když to tedy shrnu, naše základní ústavní dokumenty vyžadují, aby za prvé byla volba osobní, za druhé musí být zaručena tajnost hlasování a za třetí, volba musí být svobodná. V ústavě a Listině základních práv a svobod jsou naprosto jasně zakotvené požadavky a hodnoty, že volby jsou osobní, tajné a svobodné. Ve jménu zachování elementární politické demokracie, svobodné soutěže politických stran, ve jménu férovosti a ústavnosti volebního procesu a ve jménu ochrany a garance základních ústavních občanských práv je zcela namístě snahy o zavedení možnosti korespondenční volby do českého právního řádu v podobě předloženého, mimořádně nekvalitního a věcně i legislativně problematického a vadného návrhu jednoznačně odmítnout.

Ještě chci říct dvě věci. Demokracie je přece založena na svobodných a důvěryhodných volbách. Pokud ti lidé nebudou věřit, že ty volby jsou skutečně důstojné a že se pomocí voleb dá změnit vláda z progresivistické na konzervativní nebo z konzervativní na progresivistickou a že ten, kdo byl v těch volbách poražen, tu porážku dokáže přijmout, protože lidé budou důvěřovat těm volbám, tak prostě pokud se to nestane, tak to bude velmi jasné narušení demokratického systému v České republice. A já před tím chci důrazně varovat. Demokracie je něco, o co musíme neustále bojovat, je to kontinuální proces. A vždycky se najde někdo, kdo ji bude chtít ohnout na svou stranu. Takže jenom upozorňuji na to, abychom se nedostali někam, kam nikdo z nás nechce a čeho bychom v budoucnu litovali. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji vám, pane předsedo. A dívám se, s přednostním právem v tuto chvíli není nikdo, takže se můžeme pustit do dalších přihlášených. Nejprve je přihlášen pan poslanec Bělor, je to tak? Tak jste se dočkal, pane poslanče. Máte slovo.

Poslanec Roman Bělor: Děkuji, pane předsedající. Dámy a pánové, dovolte, abych krátce promluvil o české diaspoře z pohledu optiky předsedy podvýboru pro krajanské záležitosti. To, o čem tady podle mého názoru nepříliš efektivně jednáme už dosti dlouho dobu, je de facto součást debaty o našem obecném stavu v české diaspoře, jak k té moderní, tedy současné, tak i k té historické. Jsou totiž obě velmi úzce propojeny. Podle odhadů se ve světě pohybuje v té diaspoře zhruba 2 až 2,5 milionu osob, které se hlásí tak či onak k českému původu. Z toho samostatnou kategorii činí čeští občané, tedy držitelé českého pasu. Je pravda, že jejich počet, a to souhlasím s malou částí expozé pana Vondráčka, není zcela přesně určen a odhady kolísají podle Ministerstva zahraničních věcí i jiných zdrojů někde kolem 350 až 550 tisíci osob, existují i odhady vyšší. Je ovšem potřeba připomenout, že není povinností našich občanů hlásit, kde se zdržují. Jde o dynamickou veličinu, která logicky kolísá pod vlivem takových věcí, jako je třeba brexit, ekonomická situace a další vlivy. Ve světě je přes 300 tradičních krajanských spolků, ať už těch tradičních, nebo novodobých, moderních, vydávají noviny, časopisy, pořádají festivaly, vytvářejí církevní pospolitosti, udržují památky.

Asi je dobré zmínit příčiny vzniku české diaspory ve světě. Vynechám samozřejmě náboženskou emigraci z éry raného novověku, jako byl Jan Amos Komenský, a podívejme se rovnou na sociálně-ekonomickou emigraci od poloviny 19. do počátku 20. století. Tato vlna

emigrace a vystěhovalectví je vlastně historickým základem té novodobé české diaspory a k ní zejména je vztahováno a vnímáno to slovo krajané. Pod tímto všeobjímajícím pojmem jsou pak krajanské komunity od rumunského Banátu, ukrajinské Volyně, Polska, Srbska, Chorvatska přes západní Evropu až po Spojené státy, Kanadu, Chile, Argentinu, Brazílii, Austrálii, Izrael a tak dále. Připomeňme prosím, že z těchto komunit se zejména rekrutovaly československé legie, které sehrály naprosto jedinečnou historickou úlohu, bez nich by zřejmě Československo nikdy nevzniklo a my bychom nejspíš ani dnes tady nejednali. Především západní krajanské komunity potom byly posilovány několika vlnami politické emigrace 20. století. Velká vlna politické emigrace byla spojena s Mnichovskou dohodou v roce 1938 a potom následnou nacistickou okupací 15. března 1939. Další vlna emigrace přišla před a po komunistickém puči v roce 1948, a jak všichni jistě víte, po invazi a okupaci státy Varšavské smlouvy v čele se Sovětským svazem v roce 1968. Tato vlna politické emigrace trvala vlastně až do podzimu roku 1989.

A zde je třeba připomenout zásadní roli dvou, bezmála tří generací politických emigrantů, lépe řečeno exulantů, kteří byli důležitou složkou odporu proti oběma zničujícím diktaturám 20. století. Z těchto emigračních kruhů vzešla, nebo se postupně mezi ně zařadila řada významných osobností, které nás reprezentovaly v rozličné podobě ve světě, a později jsme se mohli radovat z jejich návratu do vlasti nebo se těšit jejich podpoře v zahraničí. Mohl bych uvést tisíce jmen, ale uvedu jediné jméno – Madeleine Albrightová. Už u těchto lidí místo termínu krajan s ohledem na často dramaticky nedobrovolný odchod těchto lidí hovoříme spíše o Češích v zahraničí, o emigrantech, či správněji o exulantech. Především je důležité, že jde již velmi často o české občany, kteří občanství – do roku 1993 československé – zachovali a podrželi nebo po roce 1989 oprávněně znovu získali.

V roce 1989, po obnově demokracie, ovšem dochází k zásadní proměně motivace k odchodu do zahraničí. Odcházejí studenti, akademici, vědci, lékaři, piloti, pracovníci rozličných firem, sportovci, umělci, zakladatelé startupů a tak dále. Ne vždy k naší radosti mnozí odcházejí a ne všichni se vracejí. Zde již jde zcela dominantně o české občany v zahraničí.

To všechno uvádím proto, abych zdůraznil to, že všichni tito lidé napříč generacemi, kteří se hlásí ke svému češství, bez ohledu na příčiny jejich odchodu či jejich časově omezenému pobytu jsou našimi ambasadory, lobbisty, přímluvci, propagátory a rádci. Mnozí z nich se vrátí obohaceni zkušenostmi ze světa jako naše živá investice do budoucnosti světovosti nás všech. Ti z nich, kteří jsou občany republiky, jsou pro nás důležitější než ti ostatní. Ne jako voliči, ale jako ti, kteří mají k našemu státu nejbližší a právně také nejlegitimnější vztah. Náš vztah k nim je ovšem vnímán celou českou zahraniční komunitou, protože tito naši spoluobčané jsou provázáni s celou diasporou hustou sítí vztahů příbuzenských, pracovních, ekonomických, společenských, a to zejména jazykových a kulturních. Ohromný potenciál vstřícného přístupu k diaspoře dávno poznaly a ke svému velkému prospěchu využívají mimo jiné Itálie, Irsko, ale také Slovensko, neřkuli Izrael.

Z mé mnohavrstevnaté osobní komunikace a setkání s krajany, tradičními i nejmodernějšími, třeba v americké Nebrasce či rumunském Banátu, Francii a Španělsku, korespondence s krajany v Argentině, Izraeli a dalších zemích jednoznačně vyplývá, že prakticky celá česká diaspora reprezentovaná českými občany v zahraničí považuje za prioritu a zásadní měřítko pozitivního a aktivního vztahu naší republiky k nim právě možnost korespondenční volby. Toto téma je stále znovu a znovu nastolováno s rostoucí urgencí odpovídající přibývajícím možnostem korespondenční volby v okolních zemích. To dokládá mimo jiné rozsáhlý výzkum Karlovy univerzity, který byl prezentován mimo jiné také na půdě Poslanecké sněmovny. Koho to zajímá více, ať se podívá na web s iniciativou Chceme volit distančně.

Přeskočím vyvracení některých protiargumentů k provádění korespondenční volby, to dostatečně zvládli moji předřečníci z řad vládní koalice, naposled Lucie Potůčková.

K argumentaci protiústavnosti se také nechci vracet. Oceňuji, že pan Vondráček tady uspořádal kolokvium k tomuto tématu, a oceňuji to, že byli pozváni zástupci obou názorových táborů. Podle mě ovšem nejvíc přesvědčivě o tom hovořil právě ústavní právník a šéf příslušné katedry na Karlově univerzitě Marek Antoš.

K argumentaci, že jsme toto téma vytasili zničehonic bez náležité celospolečenské debaty, musím připomenout, že se debata o této věci vede nejméně od roku 1999, tedy přes dvacet let. Připomeňme třeba nedokončený senátní návrh z roku 2001, případně další senátní návrh a s ním propojený vládní návrh, oba z roku 2005. Tady položím otázku, jestli máme stále znovu a znovu odkládat řešení této věci a nechat naše občany v zahraničí čekat třicet let.

Zásadní otázkou, kterou zde řešíme, evidentně totiž není korespondenční volba, která je funkční, o čemž svědčí seznam států, které ji zavedly, byť s určitými technickými nuancemi. Já mám osobní zkušenost z dřívější funkce v UNESCO a tam se korespondenční volba i o velmi důležitých věcech a o velkých finančních částkách běžně řešila korespondenční metodou. A myslím, že UNESCO jako významná složka Organizace spojených národů nesporně ví, co dělá. Podstatnou je otázka, zda stojíme o to, aby naši občané žijící či pobývající delší čas v zahraničí věděli, že jsme ochotni jim usnadnit a v mnoha případech vůbec umožnit výkon práva volit a podílet se na dění v jejich vlasti. Logicky s tím poměřují, zda stojíme o to, aby náš stát reprezentovali a pracovali v jeho prospěch. Často si stěžujeme na to, že mnozí talentovaní lidé se z ciziny nevracejí. Jsem ale přesvědčen o tom, že korespondenční volba může být důležitou položkou v mozaice důvodů pro či proti návratu. Myslím, že by bylo od opozičních stran upřímnější, a o tom už hovořila kolegyně Potůčková, kdyby se místo vršení tendenčních argumentů proti korespondenční volbě zamyslely nad důvody, proč tak významná část Čechů v zahraniční nevolí jejich politiku. Věřím, že po zapracování logických pozměňovacích návrhů korespondenční volbu zavedeme. O ústavnosti nechť potom rozhodne Ústavní soud. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče. Máme zde jednu faktickou poznámku – pan poslanec Vondráček.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Chci jenom na úvod předeslat, že nebudu vystupovat teď po panu poslanci, protože já jsem měl to svoje úvodní vystoupení jako zpravodaj, tady jsem byl přihlášen jako čtvrtý a já jsem pak psychicky to neunesl a vystoupil jsem dřív.

Jenom krátká reakce na pana poslance. Tady je vidět, jak je to vždy subjektivně zbarveno. Já jsem na tom semináři za nejpřesvědčivější a nejzajímavější považoval jiné příspěvky, například pana profesora Gerlocha, kterého jsem tu četl, nebo třeba pana senátora Hrabu, který je senátorem za ODS, ale měl velice zajímavý příspěvek, a byl kritický, ke způsobu volby. Já nezpochybňuji, aby krajané, kteří cítí vazbu k České republice, jsou členy naší diaspory, aby hlasovali. To přece nikdo nezpochybnil. Oni hlasovat mohou. Naše otázky byly spíš vždycky typu, kde jsou a kolik. Vy jste zmínil několik nejvýznamnějších vln, ale kde jsou tedy potom umístěni? Nám chybí prostě základní čísla. A naproti tomu říkáme, opravdu za těch x let se neudělalo vůbec nic pro to, aby mohli hlasovat třeba v nějakých zvláštních volebních místnostech. Je to zvláštní. A vy přicházíte s rádoby, nebo na pohled jednoduchým řešením, které v sobě ale skrývá obrovská rizika. Já bych to přirovnal k zatloukání obyčejného hřebíku parním bucharem. Vy hrozíte, vy v podstatě jednoduchou záležitost chcete řešit korespondenční volbou, která, jak vám říkají odborníci a zkušení státníci, může otevřít dveře nebo okno něčemu, co bychom si opravdu v České republice nepřáli. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče. Máme zde další faktickou poznámku, od pana poslance Kotena.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Já bych velmi rád zareagoval na předpředřečníka. Co se týká jaksi té korespondenční volby, tak já tady od zástupců pětikoalice vždycky slyším to, že se to řeší už dlouho, že to je potřeba teď vyřešit, máme tady kvůli tomu noční, v podstatě řešíme korespondenční volbu, která bude, dejme tomu, já nevím, nebo by měla být správně až v roce 2026. Ale co se týká krachů podniků na severní Moravě, je velice dobře reálně možné, že tam lidé nebudou mít práci, ztratí práci, naše stavební firmy ztratí dodavatele železa pro liniové stavby. Takže mně to nepřipadá jako rozumné to tlačit zrovna v tomto datu, když tedy to je už, jak říkáte, strašně dlouho otevřená záležitost. Tak ona se tam teď... Já jenom nechápu to, když ti lidé mohli bez problémů volit na ambasádách a naprosto stejným způsobem jako v České republice, to znamená tajně, svobodně a tak dále, tak proč teď najednou musí přicházet změna? A navíc ještě téměř stejní poslanci podávají návrh novely zákona o českém občanství, kde tedy mohou právě nabývat české občanství i lidé, kteří v České republice byli naposledy v roce 1939, včetně potomků, pouze prohlášením bez ověření podpisů. Přitom český občan může skutečně volit jedině s platným občanským průkazem. Já se ještě potom přihlásím jednou. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Hlásil se s přednostním právem nebo s faktickou poznámkou, teď si nejsem jistý, pan předseda Michálek. Máte to jako přednostní? (Ano.) Přednostní, takže to nebudu měřit. Máte slovo.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Nebojte, nebudu diskutovat dlouze, jenom jsem chtěl čistě fakticky reagovat na tu variantu, co tady zazněla, že bychom místo volby poštou lidem v zahraničí zřizovali nějaké hotelové pokoje, ve kterých by se hlasovalo v zahraničí. Já jsem se samozřejmě informoval na Ministerstvu zahraničí, do jaké míry toto je nebo není realizovatelné. A zpráva, kterou máme od úředního aparátu, to nejsou žádné politické názory, tak je taková, že skutečně některé státy se o to v Evropské unii pokusily, že se rozhodly, jedna balkánská země se rozhodla, že pro každých 40 osob její národnosti musí existovat v místě, kde žije 40 osob, jedna volební místnost. Poslala to jako požadavek do ostatních států. A drtivá část ostatních států tento požadavek odmítla, protože zřizovat nějakou volební místnost na svém území samozřejmě má bezpečnostní implikace, znamená to, že ta země, na jejímž území by se ta volba měla provozovat, musí poskytnout své policisty, musí za to zaplatit. A to je něco, na co ty země obvykle nepřistupují.

Takže tuto variantu, která je zde vykreslována jako alternativa vůči volbě poštou, která je v nějakých skoro 130 státech světa, opravdu nepovažuji za realistickou ani z hlediska zahraniční politiky. Domnívám se, že bychom se měli vrátit k tomu, že lidé mají právo volit, občané České republiky, a že bychom jim to měli usnadnit, a neměli by kvůli tomu, aby vykonali své právo, být nuceni cestovat stovky a tisíce kilometrů. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou, pan poslanec Koten. (Poslanec Benda – poznámka mimo mikrofon.) Já to budu sledovat.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Já se to pokusím jenom krátce doplnit, protože už jsem to nestihl říci v tom předchozím příspěvku. Samozřejmě ta korespondenční volba může přinést problémy v tom, že to nejsme schopni žádným způsobem kontrolovat. Je to mimo území našeho státu a samozřejmě ty ústavou dané podmínky v tomto případě nebudou dodrženy.

Já tady uvedu jeden příklad, který mi připadá poměrně řekl bych zdlouhavý, protože můj bratranec se oženil se Slovenkou, tedy s obyvatelkou Československa tehdejšího. Byl s ní

sezdán asi 15 let a žádala si někdy před čtyřmi lety o české státní občanství. Musela dokládat mnoho dokumentů, navíc musela dělat zkoušky z českého jazyka, z českých reálií. A všechny tyto záležitosti ji stály zhruba 10 000 na těch správních poplatcích a tak dále. Ministerstvu vnitra tuto žádost trvalo vyřídit téměř tři roky s obstrukcemi. Nakonec tedy má české občanství, může volit v České republice, nicméně právě v tom zákoně o novele voleb, který má sněmovní tisk číslo 585, tak tam mohou naprosto nesmyslně nabývat lidé občanství bez předložení jakéhokoliv dokladu prohlášením a bez ověření podpisu. Jestli to někomu nepřipadá jako stejný metr, tak já říkám, že to opravdu není stejný metr a skutečně to vytváří obrovský problém v tom, že už nikdy nebudeme věřit tomu, že volby jsou regulérní.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji. A vzhledem k tomu, že nejsou žádné další faktické poznámky, můžeme přistoupit k dalším přihlášeným a to je pan poslanec Havel, poté pan poslanec Zuna. Máte slovo.

Poslanec Matěj Ondřej Havel: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo, vážené kolegyně, vážení kolegové, já jsem velkou část toho, co jsem měl připraveno, už řekl v rámci faktických poznámek v úterní noci, tak se to v zájmu rychlejšího projednání pokusím zkrátit na minimum a chtěl bych hovořit o aspektech korespondenční volby ze zahraničí, která se týká studentů. Našich studentů, kteří studují v zahraničí, na zahraničních univerzitách. Na začátek nějaká čísla. V době před covidem studovalo v zahraničí jenom na programu Erasmus, na tom evropském, více než 20 000 studentů a v současnosti je to tak, že v zahraničí studuje asi každý šestý vysokoškolský student na různě dlouhých stážích, od dvou měsíců po dva roky, někdy i déle. Myslím si, že studenti rozhodně nejsou skupina lidí, která by zpravidla byla v zahraničí kdovíjak komfortně zabezpečená a mohla si vždycky dovolit drahé přesuny za volbami na ambasády. Myslím si, že finanční nákladnost těch cest na ambasády je pro ně vlastně největší překážkou. A přitom pro ně jsou volby, domnívám se, možná nejdůležitější, protože to jsou lidé, kteří rozhodují o své budoucnosti, mají největší šanci na dožití, mají život před sebou.

Já jsem minulý týden hovořil se dvěma našimi absolventy z našeho gymnázia, kteří studují v Dánsku. A studují prosím v Dánsku 100 kilometrů od Kodaně, což se zdá, že vlastně není žádná vzdálenost a ambasáda je relativně dobře dostupná. Oni mi popisovali, jak to probíhalo s prezidentskými volbami, přičemž na obě kola cestovali do Kodaně. Znamenalo to, že si museli vzít v pátek půl dne volna, nebo se na půl dne uvolnit tedy ze školy. A každá ta cesta je vyšla v přepočtu na 2 000 korun vlakem. To je prosím příklad z Evropy, z Dánska. A v Evropě jsou přece konzuláty, respektive ambasády, relativně dobře dostupné. To ovšem neplatí pro řadu studentů, kteří studují v dalších destinacích, ať to jsou univerzity ve Spojených státech, Kanadě, Austrálii nebo třeba Izraeli.

Já vás asi nebudu muset dlouze přesvědčovat o tom, jak je to pro naši společnost a pro náš stát důležité, že naši studenti vyjíždějí na studia do zahraničí, získávají zahraniční zkušenosti, pak se většinou vracejí do České republiky a celá naše společnost a stát z toho těží a díky tomu prosperuje. Nebo nejen díky tomu prosperuje.

Zaznamenal jsem, že studenti by rádi měli elektronické volby digitální, tak jako je to třeba v Estonsku. Nicméně domnívám se, že korespondenční varianta, ta, která je teď projednávána, která je na stole, je vlastně variantou bezpečnou, a to vzhledem k zhoršené geopolitické situaci v Evropě. A dobře víme, že Rusko má tendenci ovlivňovat volby v různých státech. Nejspíš se o to pokusili i ve Spojených státech a kybernetičtí útočníci jsou to podle všeho také dobří. Takže i když se to může zdát jako varianta, nebo je to varianta možná trošku obsoletní vzhledem k 21. století, pokládám ji v současnosti za nejbezpečnější.

Já nemohu vzít argument, že kdo zde neplatí daně, ať nevolí. Když to vztáhnu na studenty, tak je to samozřejmě tak, že oni, jakmile začnou vydělávat, jakmile se vrátí, tak daně

samozřejmě platit budou. A už to tady bylo asi zmíněno – ale to by pak nemohli přece volit ani penzisté a nic takového by se nikdo neodvážil navrhnout. (Slabý nesouhlas z lavic napravo.) Také samozřejmě argument, že kdo tady nežije, nekonzumuje důsledky svého zahraničního volebního rozhodnutí, tak to taky neplatí pro studenty. Oni se zpravidla vracejí, a jak jsem říkal, Erasmus trvá od dvou do 24 měsíců. A nikdo nestuduje na vysoké škole déle než třeba pět šest roků. Bylo by to, domnívám se, popření základního ústavního práva mluvit o neprospěšnosti uskutečňování volby nějakou skupinou našich spoluobčanů.

Zaznamenal jsem zde argument, že v zahraničí je volba možná, ale není moc příjemná a dá se řešit jinak než korespondenční volbou. Já se domnívám, že zpříjemnit to, zjednodušit, zlevnit a zdostupnit v podstatě nejde jinak než korespondenční volbou. Zaznával tady i nápad, že by se mohlo otevřít víc konzulátů a podobně. To jsou přece řešení velmi nákladná. A pokud je v současnosti v tom návrhu korespondenční volba vyčíslena asi na 10, 15, možná 30 milionů korun, tak jsou to únosné náklady, srovnáme-li to s tím, že třeba prezidentské volby v minulém roce stály 900 milionů korun asi, a otvírání dalších konzulátů a podobné nápady by samozřejmě bylo ještě dražší.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, určitě jste viděli tu mapku Evropy, kde bylo zeleně a červeně rozlišeno, kde korespondenční volba možná je a kde korespondenční volba možná není. Já se domnívám, že jsme teď trošku červeným skanzenem, tou červenou tečkou uprostřed Evropy, která je jinak zelená v tom smyslu umožnění korespondenční volby. A byl bych moc rád, kdybychom se posunuli mezi civilizované státy. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji, pane poslanče. Máme zde dvě faktické, pan poslanec Koten, poté pan poslanec Feranec.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Já bych velmi krátce zareagoval na dvě věci, které zazněly od mého ctěného předřečníka. Tady samozřejmě u té korespondenční volby se mohou řetězit různé problémy, ale když se podíváme na minulé volby ve Spojených státech, když vyhrál ještě, nebo na předminulé volby ve Spojených státech, když ty volby vyhrál Donald Trump, tak tam bylo podezření, že ty volby byly zmanipulovány Putinem nebo Ruskem, nebo jak chcete. A v tomto případě tedy se neobáváte, že něco takového může nastat? Přece jenom když ten člověk přijde osobně odvolit na ambasádu, tak samozřejmě je jasné, že volil opravdu on, a může volit stále tajně. Nicméně ten problém s tou manipulací by tam být mohl.

Pak tady byla ještě tedy poznámka, že je nepřípustné, aby ten, co tady neplatí daně, aby nemohl volit. No ano, pokud je to český státní občan a momentálně je v zahraničí na studijním pobytu nebo na pracovní cestě, tak ten samozřejmě daně tady platit bude, to není žádný problém. Nicméně ti lidé, kteří dlouhodobě žijí mimo Českou republiku třeba více jak patnáct nebo dvacet let, tak i v tom Německu nemají dovoleno volit v těch volbách, protože skutečně ztratili kontakt s reáliemi. A já si pořád myslím, že přece jenom ty daně, které se vyberou tady na českém území, ať už ty hodnoty vytvořili důchodci, anebo budou vytvářet studenti, tak by měli mít právo si zvolit správce těch vybraných peněz. A jak vidíme v poslední době, tak vám se moc dobře ty veřejné financi spravovat nedaří. Takže to je ten hlavní důvod, proč by to tak mělo být. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za přesné dodržení času. Poprosím pana poslance Ferance a poté se připraví, rovněž s faktickou, paní poslankyně Fialová.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, pane předsedající. Dámy a pánové, já rovněž budu reagovat, co zaznělo od předřečníka, pana Matěje Havla. On tady vlastně vyvracel argument, že kdo neplatí daně, nemá volit. Ale já jsem tento argument tady neslyšel. Já jsem neslyšel...

počkejte. Kdo má nebo nemá platit daně v kterém státě určují zákony toho státu, určují různé smlouvy, zamezení dvojího zdanění a tak dále. Víme, co je daňový domicil a tyto další záležitosti. To je přesně dané jak zákony, tak mezinárodními smlouvami. Já si myslím, že se máme soustředit na dvě – z mého pohledu – dvě základní roviny. Ústavněprávní konformita tohoto návrhu skutečně s ústavou a s těmi principy. A potom různé technické dílčí nedostatky, na které jsme už poukazovali. Já potom poukážu na další. Takže je fajn, že vyvracíte argumenty, které tady nezazněly, ale pojďme se spíš bavit vlastně o těch ústavněprávních záležitost, eventuálně těch technických produktech. Já osobně jsem takový argument tady nezaznamenal. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče. A poprosím paní poslankyni Fialovou a připraví se pan poslanec Havel, stále jsme v režimu faktických poznámek. Máte slovo.

Poslankyně Eva Fialová: Děkuji za slovo. Já budu reagovat na pana předřečníka, pana Ondřeje Havla, prostřednictvím vaším, pane místopředsedo. Tam toho zaznělo ve vašem proslovu hodně, co mě tak jako trošku nadzvedávalo ze židle. Ale všimla jsem si, že jste jako hodně progresivní a oponujete tím, jak to mají ty ostatní země. My už jsme to tu kolikrát zdůrazňovali, že to je opět ten přístup trošku odlišný, že v tomhle se vám ten argument hodí, že to mají ostatní země. A chci se zeptat přímo vás, jak budete vy, když jste takhle progresivní a chcete zapojovat občany a tak dále, jak to budete mít k nějakým tématům referenda? Protože to je teď nějaké téma, a to zaznívá na druhou stranu od vás, že to je přesně ten druhý případ, proč bychom to zaváděli, když ty ostatní země to některé nemají. Tak to je úplně stejný dotaz.

A poznámku o tom, že senioři, kteří celý život odváděli daně, tak by neměli volit, tak to asi jako radši přejdu, protože to byla fakt podpásovka z vaší strany.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Havel.

Poslanec Matěj Ondřej Havel: Děkuji za slovo. Já si dovolím tedy jenom stručně reagovat na ty faktické poznámky. Pane poslanče Kotene, prostřednictvím pana předsedajícího, manipulace voleb v USA, tam funguje korespondenční volba i vnitrostátní, to víte, a je to prostě jiný a komplikovanější volební systém. Ale tady já se opravdu – a pak ještě se odkážu na kolegyni Fialovou – opírám o zkušenost těch dvaadvaceti evropských států, kde desítky let ta korespondenční volba funguje vlastně dobře. A už tady dneska bylo hovořeno o některých těch excesech, mluvila o tom kolegyně Potůčková a bylo to myslím si dostatečně vysvětleno.

K panu poslanci Ferancovi, vaším prostřednictvím. Já jsem neříkal, že tady zazněl argument, že kdo neplatí daně, ať nevolí. To je argument, který se objevuje ve veřejném prostoru, který si přečtete na různých veřejných fórech, když se tam o korespondenční volbě mluví. A já jsem jenom pokládal za důležité, aby zde, na veřejném místě v Poslanecké sněmovně, zazněl názor, který tedy mám já, že to je argument, který se veřejně objevuje a se kterým já nesouhlasím, a proč.

K paní poslankyni Fialové, vaším prostřednictvím. Je to pravda, že argumentujeme tady ostatními zeměmi, protože ta zkušenost je tam prostě dobrá. Co se týká referenda, to rozhodně není v těch západních zemích rozšířeno tak jak korespondenční volba. A tady bych tedy byl ostražitější, myslím to obecné referendum.

A dovolte ještě jednu připomínku. Já jsem neřekl, že senioři by neměli volit. Já jsem naopak říkal, že to je faul, že to je argument, který přece nemůžeme používat, že kdo neplatí

daně, ať nevolí. Protože senioři samozřejmě také neplatí daně, platili je celý život a je naprosto v pořádku, že mají volební právo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji, pane poslanče, za dodržení času. A s faktickou se přihlásil pan poslanec Milan Wenzl.

Poslanec Milan Wenzl: Já děkuji, pane předsedo. Jak se tady povídá o těch studentech, tak můj syn je na Novém Zélandě, studuje. A když se s ním bavím o volbách, tak jeho to ani moc nezajímá. Jeho zajímá vlastně v současné době to, co tam vlastně studuje. Jeho zajímá příroda. A když se o tom bavíme, jestli by šel k volbám, on říká: Až se vrátím do České republiky, tak pak mě to bude zajímat. Tak nevím, jestli všichni studenti touží po tom, aby mohli volit. Ale já si myslím, že ti mladí lidé mají teď úplně jiné zájmy v té cizině.

A co se týká těch seniorů, tak oni platí daně, jak říkáte, že neplatí. Oni platí daně. Oni platí DPH, oni jdou do obchodu, oni platí za všechno. Tak ne že senioři neplatí. Takže jenom jsem chtěl říct, že i senioři platí daně. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou opět pan poslanec Havel a poté s faktickou ještě pan poslanec Šimon Heller.

Poslanec Matěj Ondřej Havel: Děkuju. Já už jenom naposled, ani už nebudu mít další faktickou. Jenom, pane poslanče Wenzle, prostřednictvím pana předsedajícího, volby jsou přece dobrovolné. A je jasné, že to každý má jinak. Někoho ze studentů v cizině zajímá příroda a někoho prostě třeba zajímá to, jak to bude vypadat v České republice, až se sem vrátí, a chce to ovlivnit, protože, jak jsem říkal, tak tady prožije pravděpodobně ještě většinu svého života. To už je na individuální zodpovědnosti, prioritách každého jednotlivého člověka, studenty nevyjímaje. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Šimon Heller.

Poslanec Šimon Heller: Dobrý podvečer. Velmi krátce. Já jako učitel jsem musel zareagovat a musím krátce vystoupit. Já jako učitel říkám, že mám jednoznačně zájem na tom, aby naši studenti po celé České republice se zajímali o to, co se děje v našem státě, byli aktivní ve všech spolcích a zajímali se o přírodu bezpochyby. Ale aby měli zájem o to, co se děje v jejich obcích, a aby chodili volit. Když se podíváte na průřezová témata v rámci vzdělávacích programů, tak tam je i princip výchovy k demokratickému občanství. A já jsem přesvědčen, že je to správně. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji. A tím jsme vyčerpali faktické. Můžeme se přesunout opět k dalšímu řádně přihlášenému v rámci obecné rozpravy a to je pan poslanec Michal Zuna.

Poslanec Michal Zuna: (Řečník si přinesl ceduli a postavil ji před řečnický pultík.) Já moc děkuji za slovo, pane předsedající. Dovolte mi také, abych se jako spolupředkladatel návrhu tohoto zákona vyjádřil, proč považuji zavedení korespondenční volby za důležité.

To, co tady v průběhu předchozích dnů velmi často řešíme, je ústavní právo volit. Nikdo se tady nepře o to, že čeští občané, kteří pobývají v zahraničí, toto právo nemají. Samozřejmě mají. Ten problém je trošku někde jinde, a to je vlastně aplikace, respektive výkon toho ústavního práva. A ta práva už tady z tohoto pohledu narovnána nejsou. Protože pokud

v České republice máme nějakých necelých 15 000 volebních místností na 78 000 kilometrů čtverečních, tak na zbytek světa jich je výrazně, výrazně méně. Takže to je ten hlavní důvod.

A teď jenom mi dovolte, koho vlastně se korespondenční volba týká. Samozřejmě že jsou to Češi pobývající v zahraničí, ať už dlouhodobě z důvodu toho, že jsou to například krajané, nebo že jsou to lidé, kteří do zahraničí odjeli a na základě nějaké životní situace se rozhodli tam zůstat, a tedy pobývají v zahraničí. Samozřejmě jsou to i studenti, o těch mluvil už můj ctěný kolega Havel, a je to i celá řada dalších, například i lidé, kteří jsou na pracovní cestě, na nějaké šestiměsíční, dvanáctiměsíční pracovní cestě, například v Indii nebo kdekoliv jinde, kde například staví nějakou elektrárnu a tak dále. Takže jazykové pobyty a další. Potom je tady také celá řada Čechů, kteří tráví nějakou dobu v České republice a nějakou dobu v zahraničí, například někde, kde mají jinou nebo další nemovitost, mohou šest měsíců trávit v České republice, šest měsíců v zahraničí a takto kontinuálně tu situaci mění.

Já bych rád uvedl dva konkrétní příklady takových lidí. Jedním z nich je například Češka, která v době voleb pobývala na Novém Zélandě, a sice jako brigádnice, kde sbírala nějaké plodiny, a v době voleb chtěla volit, protože vždycky měla stoprocentní účast. A na Novém Zélandě to není možné, je potřeba volit v Sydney, což znamená nějaké náklady, ať už finanční, nebo i časové, na vnitrostátní přesun v rámci Nového Zélandu, letenka do Sydney a potom opět zpátky, což jsou nějaké náklady v jejím případě přesahující 15 000 korun. A právě když tady zaznělo v těch uplynulých dnech – a já tuším, že to byla paní poslankyně Babišová, která říkala, že pokud je někdo v zahraničí a chce volit, tak by pro to měl něco udělat, tak já tady dávám ty konkrétní příklady, co pro to ty osoby musí udělat, a tohle je zrovna jeden z nich.

Tím druhým příkladem tak je – a tady máme i konkrétní jméno a fotografii s jeho svolením – je tady k vidění (na ceduli) u mě pod pultem, jedná se o Matouše, který žije v Dánsku. A já si dovolím citovat jeho příběh, který mi poslal: V naší rodině se vždy trvalo na tom, že možnost volit je privilegium i povinnost. Proto jsem nikdy nevynechal, ani poprvé v osmnácti, když jsem byl na exotickém folklorním zájezdu. Náš soubor jsem musel dostat na ambasádu přes celou Moskvu ještě s papírovými volebními lístky. Dnes mi cesta z domova v Odense na ambasádu do Kodaně zabere přes dvě hodiny jedním směrem a k tomu nějaké to papírování dopředu. O dvou tisících za jízdenky ani nemluvě. Proč nejde v době datových schránek a zabezpečeného digitálního světa volit elektronicky, natož korespondenčně, to nechápu.

Takže tady jsou konkrétní dva příklady, osudy, životní příběhy dvou českých občanů, kteří pobývají v zahraničí ať už dlouhodobě, anebo i po nějakou kratší dobu.

V průběhu předchozí debaty tady zaznívaly i ty návrhy, že by to šlo řešit nějakou jinou formou. Nejvíce se tady opakoval ten příklad, že bychom rozšířili kontaktní místa zastupitelských úřadů. Já si to také neumím představit. Já jsem tady říkal ta čísla, že my máme nějakých necelých 15 000 volebních okrsků v rámci České republiky – kde by byla ta míra toho, aby to odpovídalo komfortu? A když to hovořím v souvislosti s výkonem toho ústavního práva, aby to tedy všichni měli, těch – v uvozovkách, neberte mě na metr – těch 300 metrů do volební místnosti? Zvlášť komplikované tak by pochopitelně byly velké země, ať už se jedná o Spojené státy, Kanadu, Argentinu, Brazílii nebo jakoukoliv jinou, na kterou si vzpomeneme.

Z těchto a z mnoha dalších důvodů já korespondenční volbu považuji za velmi jednoduchou. Já se odkážu na své faktické poznámky, kdy jsem tady vysvětloval v minulém týdnu postup v rámci těch dvou obálek, považuji to i za bezpečnou. Připomínám tedy dvě desítky zemí v Evropské unii, které to mají – ne z toho důvodu, který tady zaznívá, že když to mají všichni, musíme to mít taky, ale z toho důvodu, že to není nic nového, že nevymýšlíme nové kolo, něco, co by vzniklo na zelené louce, ale něco, s čím ani jinde nejsou problémy.

Překvapilo mě, že země, jako jsou Slovensko, Maďarsko nebo Polsko, někteří opoziční politici vidí, že jsou to země, ze kterých bychom si měli brát příklad – tak i tyto země mají

zavedenou korespondenční volbu. A já si kladu otázku, proč opozici vadí korespondenční volba? A vlastně tu odpověď mi pomohl nalézt pan poslanec Hendrych, který, myslím, že to bylo dokonce v průběhu dneška, zmínil, že ti Češi pobývající v zahraničí neznají sociální realitu v České republice. Ale přece pro každého z nás, pro každého českého občana, který využívá svého volebního práva, chodí k volbám, je přece rozhodující něco jiného. Pro někoho je to sociální oblast, pro někoho je to zahraniční politika, pro někoho je to bezpečnostní politika. A je zcela logické, že pro české občany, kteří pobývají v zahraničí, to z velké části je právě ta zahraniční politika, případně bezpečnostní politika. To znamená, jestli máme nebo nemáme euro, zdali jsme součástí Evropské unie, nebo zdali jsme součástí NATO, zda jsme nebo nejsme ve spojenectví s Ruskou federací, jaký máme přístup k bezpečnostní politice, ale i třeba další technické věci, dohody o dvojím zdanění nebo vízová politika, je toho celá řada. Takže dívat se na to z toho pohledu, že pokud tady nežijí, tak neznají sociální realitu, proto nemohou volit, tak ale přece mají nějaký jiný pohled, co je pro ně důležité. A každý z nás má nějaký jiný pohled, kvůli čemu chodíme k volbám. Takže přece toto není důvod, abychom jim komplikovali výkon ústavního práva jít volit. Připomeňme si, že korespondenční volba se týká – v uvozovkách pouze – prezidentských voleb, sněmovních voleb a voleb do Evropského parlamentu. A to jsou právě ty volby, které řeší i zahraniční nebo bezpečnostní politiku.

Takže jenom na závěr. Výkon volebního práva je to zásadní, proč jsem pro to, abychom zavedli korespondenční volbu, abychom všichni Češi, čeští občané, ať už tady v České republice, nebo ti, kteří dlouhodobě pobývají v zahraničí, měli stejný přístup k výkonu volebního práva a zbytečně bychom jim to nekomplikovali. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji. A prosím paní poslankyni Babišovou v rámci faktické poznámky, poté je připraven, nebo prosím, ať se připraví pan poslanec Nacher, poté paní poslankyně Peštová. Děkuji.

Poslankyně Andrea Babišová: Děkuji, pane předsedající za slovo. Tedy k panu poslanci Zunovi, prostřednictvím pana předsedajícího. Pane poslanče, myslím si, že jste tady před pultík dal poměrně špatný příklad dojezdu. Myslím si, že student, pokud chce jít odvolit a má před sebou dvě a půl hodiny cesty, tak to zas není taková hrůza. Já když budu tady v Praze a pojedu si odvolit na Moravu, kde bydlím, tak odtamtud a v pátek zase zpátky jezdím 3 hodiny 45 minut. Myslím si, že když odvolit chci, tak to tam určitě dám. To je jedna věc.

K panu poslanci, který tady hovořil před panem poslancem Zunou – teď si nemůžu vzpomenout – k panu poslanci Havlovi, vaším prostřednictvím, pane předsedající. Uvádět příklad toho, že student si musel vzít dvakrát půl dne volna, aby mohl absolvovat prezidentské volby, je poměrně špatný příklad. Když si vezmete, že volby do Poslanecké sněmovny jsou jednou za čtyři roky, volby prezidentské jsou za pět let a volby do Evropského parlamentu dokonce za šest let, tak vy mi řeknete, že studentovi bude dělat problém vzít si dvakrát půl dne volna proto, aby mohl projevit svou vůli tím, že bude volit? Vzít si dvakrát půl dne volna je pro něho takový problém a nějaká finanční zátěž? Já si myslím, že pokud volit chtějí a pokud se chtějí podílet, tak prostě jednou za čtyři, za pět a za šest let, to určitě dají. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Nyní pan poslanec Nacher, faktická.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, pane místopředsedo. Já jsem chtěl říct podobnou věc jako Andrea Babišová ctěnému panu kolegovi Zunovi. On je z Prahy, a pak když si jde tady odvolit, tak to má kousek. Ten, kdo si nezařídí voličský průkaz, tak ti kolegové z Moravskoslezského kraje musí jet dvě tři hodiny. Oni třeba nevědí, že v tu chvíli nebudou u sebe, v tom svém kraji. To znamená, dát příklad někoho, kdo jede dvě hodiny, což nedojedete dneska ani do Brna, mně nepřijde jako příklad vhodný. To je jedna poznámka.

Druhá poznámka. No, ona přece ta pozice nebude nikdy absolutně rovná. To mě úplně překvapuje, že představitel pravicové TOP 09 – absolutní rovnost. No nebude! Nebude. Prostě principiálně nebude. To, co navrhujete vy, tak to zase vyvažujete v neprospěch občana České republiky, protože ten člověk v zahraničí najednou bude mít dvě možnosti, jak volit, někde osobně nebo to někde poslat, zatímco občan v České republice má jenom tu jednu možnost. To znamená, vy to najednou vyvážíte na druhou stranu. Takže hledejme tu rovnost, hledejme, jak usnadnit lidem v zahraničí volit. Ale tvrdím, že korespondenční volba není jediný recept. Vy jste mi furt ještě neodpověděli, jestli vám jde čistě o korespondenční volbu, anebo o to usnadnění. To je úplně nejzákladnější otázka.

A potom pokud jde o ty manipulace, to mě baví úplně nejvíc. Tady vždycky když vyhraje někdo, kdo nemá – Trump, brexit a podobně – tak se říká, že někdo manipuloval s těmi výsledky, většinou ruský vliv a podobně. Vy najednou tady přijdete s návrhem, který opravdu přímo magnetizuje ty manipulace. A toho se najednou nebojíte? To mně přijde jako taková disproporce. (Předsedající: Čas prosím.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. Vystřídali jsme se v řízení schůze. Všechny srdečně zdravím. Nyní vystoupí paní poslankyně Berenika Peštová, poté pan poslanec Michal Kučera. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Už můžu? Už můžu. Takže už zase mohou být faktické. V každém případě, pane Zuno, poslouchala jsem vaše vystoupení, prostřednictvím paní předsedající. Vy jste tady spílal a říkal, jako že nedovedu si představit, že by byla nějaká místa, kolik by to stálo a podobně. A vracíme se zpátky – není ta studie dopadu. A zase se vracíme zpátky – doteď mi nikdo neodpověděl. Seděl tady pan ministr vnitra, položila jsem mu otázku. Seděla tady paní Potůčková, položila jsem jí otázku. Minulý týden jsem tu otázku pokládala několikrát! Doteď mi nikdo neodpověděl. Jestliže to je vaše priorita – priorita – proč jste si to nedali do toho legislativního plánu prací? (Mluví stále naléhavěji.) Proč jste to nedali tím řádným procesem? Proč tam k tomu nebyly ty materiály, které by byly? To znamená, ta studie dopadu, kolika Čechů se to týká, jaké jsou tam dojezdové vzdálenosti, kolik by nás to stálo, jestli není výhodné tam zřídit víc těch míst a další a další! Ale ne! Vy jste to sem dali jako poslanci, respektive jako vláda půlka a půlka jako předsedové klubů, abyste obešli kompletně všechna tahleta kolečka, a teď se ptáte proč? Proč jsme proti? Tak mi řekněte, proč vy jste proti tomu, aby to bylo v platnosti od 1. 1. 2026! Proč, když jste tak transparentní, to neuděláte od 1. 1. 2026 a jde vám o ty volby do Poslanecké sněmovny, které budou příští rok? Proč? Proč to neuděláte v souladu se zákonem, který je od 1. 1. 2026? Proč? Proč se nás ptáte, proč my jsme proti tomu? Proč to tak tlačíte? Vy tady hodíte takových zákonů, co tam jsou v zásobníku, přes... já nevím, přes okno? Nebo já nevím – z okna? Je vám to úplně jedno. Zabetonujete tady Poslaneckou sněmovnu na několik dní, i jste schopni na několik týdnů (Předsedající: Čas prosím.), jenom proto, abyste si prosadili tento zákon? (Celá řeč pronesena velmi rozčileně.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Čas vypršel. Nyní vystoupí se svojí faktickou pan poslanec Michal Kučera, poté pan poslanec Jiří Strýček. Prosím.

Poslanec Michal Kučera: Dobrý večer, dámy a pánové. Děkuji za slovo, paní předsedající. Cílem zákonodárců je zjednodušit volbu, ať to je volba do Evropského parlamentu, ať to je volba do Parlamentu České republiky, nebo volba prezidenta. Samozřejmě že korespondenční volba je krokem ke zjednodušení přístupu k volbám právě občanů v zahraničí, českých občanů v zahraničí. Myslím si, že takhle bychom to měli vnímat všichni.

Samozřejmě je naprosto legitimní debata, zda se nebavit o digitalizaci voleb jako takových. Bylo by to podstatné zjednodušení celého systému. Ale těžko se bavit o digitalizaci, tak jako je to například v Estonsku, když nejsme ochotni akceptovat ani to jednoduché vkládání toho hlasu do obálky a zalepení, ten takový poměrně konzervativní systém. Jak se pak bavit o té digitalizaci voleb třeba v České republice?

Znovu opakuji, celý ten systém – celá ta debata je o tom, jak usnadnit českému občanu přístup k jeho ústavnímu právu. K jeho ústavnímu právu. To znamená právu volit. A pokud někdo musí cestovat skutečně poměrně... nebo překonávat překážky, tak naší povinností je mu ty překážky co nejvíce odstranit. Já si myslím, že na tom bychom se měli shodnout všichni, jak tady sedíme. A pokud se na tom neshodujeme, tak bychom se nad sebou měli poněkud zamyslet.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. Nyní je přihlášen pan poslanec Roman Kubíček, poté pan poslanec David Kasal. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, paní předsedající. No, já bych se obrátil malinko jinam. Tady principiálně nezaznělo nic proti korespondenčním volbám, ale proti tomu, aby nešly ovlivňovat, aby byly bezpečné, aby byly tajné, aby byly dodrženy veškeré principy, které dodrženy mají být. Já jsem se díval na těch 20 zemí, které mají korespondenční volbu, a budete se divit, ne všude jsou stejná pravidla. Podívejte se na to, jakou formou se vlastně ověřuje totožnost a bydliště těch jednotlivých lidí. Není to všude stejné. Tak neříkejte, že 20 zemí to má stejné a my jsme takoví nějací zpátečníci, kteří tak nefungují.

Další věc, která mě v tom zaráží. Kdybychom tohle měli připraveno, měli jsme tady opravdu klasický legislativní proces, analýzu rizik a rozebírali bychom ta jednotlivá rizika – já si na to odpovím, na to bychom potřebovali čas a ten v té formě, kterou jste zvolili, pochopitelně není – tak bychom se zajisté dopracovali k nějakému procesu, který by tyto volby legitimizoval na vlastně celou dobu budoucí. Přece se tady nechceme dostávat do situace, že dneska silou protlačíme nějaký systém voleb, pak dopadnou volby jinak, třeba podle vašeho očekávání nebudou, a pak bude ta nová vládnoucí koalice zase měnit systém voleb. Takže budeme donekonečna takto fungovat? Já jsem si myslel, že tento zákon je na mnoho volebních období, proto bych očekával elementární slušnost se o tom bavit s opozicí. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní vystoupí pan poslanec David Kasal se svojí faktickou, poté pan poslanec Patrik Nacher. Prosím.

Poslanec David Kasal: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já bych zareagoval, vaším prostřednictvím, na pana poslance Zunu i pana poslance Kučeru. Já jsem tady z jeho slov slyšel, pana poslance Zuny, že stát komplikuje. Já si nemyslím, že stát komplikuje. Každý má nějakou svou činnost, vyjede do zahraničí, tak přece jako to není komplikace státu, že někdo vycestoval. Tady to bylo opakovaně řečeno. A byly tady řečeny argumenty, že v zahraničí vás zajímá dvojité zdanění. Já si myslím, že nás tady zajímá například to, jestli funguje eRecept, eventuálně tedy úžasná digitalizace eObčanka. A tím bych navázal i na pana poslance Kučeru, vaším prostřednictvím, jestli si myslíte, ta digitalizace voleb tímto způsobem, tak to bychom to dopracovali!

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Patrik Nacher, připraví se paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Já ještě jednou budu reagovat na kolegu Zunu, ale možná i na pana poslance Kučeru. Znovu vysvětlím ten rozdíl s tím poslaneckým a vládním návrhem. Tady třeba poslanecký návrh bude ten milostivý podzim, milostivé léto. Proč? Protože na tom je generelní dohoda mezi koalicí a opozicí a protože se spěchá, aby to milostivé léto, milostivý podzim se daly využít od 1. července. Proto. A je na tom dohoda a navazuje to na předchozí tři díly.

Naproti tomu tento volební zákon, který mění systém a dává tam úplně nový prvek, má projít jako vládní návrh všemi připomínkovými místy, abychom právě věděli všechny ty vnitřnosti, na které my se teď doptáváme. To přece není normální, abychom se doptávali. Vy to prozrazujete, to, že to obcházíte tím, že jsou tam připodepsáni ministři. Proč to nedáte jako vládní návrh? Vy se bojíte těch připomínek? Dáváte jim nálepky jako politické, že jsou z naší strany, tak tam by byly odborné. Tam už by to tak snadné nebylo.

Potom těch dvacet zemí. To je prostě argument, který se neustále opakuje, a vy se střílíte do vlastní nohy. Vidím tady kolegu Haase. Já to teď budu říkat. Máme tam hromadné žaloby. Hromadné žaloby fungují ve dvaceti zemích. Nebyl identifikován žádný případ, kde by se hromadné žaloby zneužily. Přesto vy to tím odůvodňujete, aby nebyly šikanózní žaloby, a proto tady hromadné žaloby nejsou, nebo jsou vybrakované. Nepomáhá argument, že to funguje ve dvaceti zemích, vy říkáte, ale tady u tohohle to používáte.

Poslední – proč měníte něco, co funguje? Jestli něco u nás funguje a nikdo to nezpochybňuje, je systém voleb. Rychle se to sčítá, volí se v pátek, v sobotu, všichni jsou na to zvyklí, funguje to a nikdo nezpochybnil výsledky voleb.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Paní poslankyně Berenika Peštová se svou faktickou. Předpokládám, že poté se vrátíme k řádně přihlášeným. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, paní předsedající. No, možná, že se jednou dočkám té odpovědi, proč jste šli tímto procesem a nešli jste tím řádným procesem.

Ale teď bych tedy chtěla zareagovat na pana poslance Kučeru – nevím, jestli je v sále... a! – pana poslance Kučeru, prostřednictvím paní předsedající. Oni už dneska volit mohou, my jim žádné právo nebereme. To právo mají, volit můžou. To není, že nemůžou volit. Já nevím, jestli jste tady, pane poslanče, byl, nebo nebyl, já jsem tady říkala, že v pátek jsem dostala e-mail od pána, který žije v Americe třicet let, už tam má děti, má tam vnučku, která už v současné době může volit, sice asi neumí pořádně česky, ale to nevadí, může volit a bude asi zřejmě volit, takže vám děkuje, že se staráte o jeho blaho, aby mohl volit z gauče – cituji přesně tak, jak to bylo napsáno. Ale když mu propadne občanka a řidičák, tak musí letět do České republiky, aby si to prodloužil, kdežto Slováci si zajdou na ambasádu a prodlouží jim to. Takže říkal, že pro něj to je vyloženě účelové a že vám nejde o blaho těch občanů v zahraničí, ale vám jde jenom o jejich hlasy. O nic jiného. Prosil mě, abyste se nezaštiťovali tím, že bojujete za jejich blaho. Bojujete za svoje hlasy a to je všechno.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. S faktickou se přihlásil pan poslanec Michal Kučera. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Michal Kučera: Tak já, ačkoliv to nedělám, tentokrát zareaguji na svoji předřečnici, paní poslankyni Peštovou, prostřednictvím paní předsedající. Ten člověk pravděpodobně byl váš volič, takže já si myslím, že to je pozitivní, že vám dá hlas a že nemusíte argumentovat, že ti lidé budou hlasovat jenom pro strany vládní koalice. Takže já si

myslím, že tento argument tímto padá. Neděláme to proto, abychom získali hlasy v zahraničí, protože evidentně voliči hnutí ANO jsou také v zahraničí a oslovují své poslance. Takže já to vidím pozitivně. A prosím, už nepoužívejme ten argument, že to děláme proto, abychom v zahraničí získali hlasy, které evidentně nejsou na naší straně. Takže to já beru jako pozitivní a děkuju za to, že to tady paní poslankyně Peštová přednesla.

Já ještě zopakuji, už možná poněkolikáté tady, protože si myslím, že to není zcela jasné – pro nás jako pro zákonodárce má být smyslem odstraňovat překážky z cesty při výkonu svého ústavního práva. To je také volba. Prosím, udělejme to, odstraňme ty překážky právě těm lidem, kteří se nemohou dostavit do volebních místností buď komfortně, nebo v čase, nebo třeba musí mít k tomu vysoké náklady. A souhlasím s tím, pojďme udělat i digitalizaci dál, pojďme udělat digitalizaci, i co se týká občanek, co se týká řidičských průkazů, zjednodušme vydávání těchto dokladů, nebo je třeba i sjednoťme a tak dále, je celá řada dalších možností. Já budu jedině pro. Pokud na tom najdeme širší shodu, tak si myslím, že to může jít velice rychle. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Opět se zde navršily faktické. Jako první se s faktickou hlásí paní poslankyně Berenika Peštová, poté pan poslanec Jiří Strýček. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Kdybych nezareagovala, bylo by to špatně. Chtělo by se mi říct, že tato vaše faktická poznámka byla trapná a byla irelevantní. Byla irelevantní, byla úplně mimo. Ten pán mi pouze napsal, že nebojujete za zájmy, nebo respektive za komfort těch občanů, kteří žijí v zahraničí, ale bojujete úplně za něco jiného a že to vidí on úplně, on říkal, je to z toho krásně patrný a zřejmý. Kdyby bojovali za to, co nás trápí, tak půjdou úplně jinou cestou. Oni bojujou za to, co oni potřebujou. Tečka. Jestli to je náš volič, nebo není, můžu mu napsat. Není problém. Můžu mu napsat, koho bude volit. Ale myslím si, že to bych právě porušovala a dělala bych ten nátlak, který bych dělat neměla. A to právě si myslím, že to je z vaší strany takový... takový jako... to dělat nebudu. V každém případě říkám, že pokud byste chtěli jejich zájmy, tak byste bojovali za jejich zájmy. Vy bojujete za svoje zájmy. To je ten rozdíl.

Pokud byste chtěli být opravdu transparentní, tak řeknete o. k., je to velký rozruch, neprošlo to řádným procesem, rozumíme tomu, uděláme to příští ty parlamentní volby, takže se budeme bavit o 1. 1. 2030. Ne, ne, ne. Vy dobře víte, proč to děláte. Takže vy to děláte proto, aby to bylo v účinnosti, a ty volby 2025 prostě díky zahraničí vyhrajeme!

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Strýček, poté pan poslanec Vondráček. Prosím.

Poslanec Jiří Strýček: Dobré pozdní odpoledne, kolegyně, kolegové. Já bych chtěl zareagovat na předřečníka, který tady pronesl větu, že proč oni chtějí zavádět korespondenční volbu, proč my nechceme. No, on ten důvod, proč vy chcete, pane Kučero, tu korespondenční volbu prosadit, v podstatě přiznala i vaše předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová, která v pořadu, který jsem shodou okolností viděl, je to pořad Ptám se já, na přímý dotaz paní moderátorky, která se jí zeptala, co budete dělat s klesajícími preferencemi TOP 09, tak první, co řekla, bylo: Tak máme tady ještě korespondenční volbu. Děkuji. (Potlesk z levé strany.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Vondráček a poté pan poslanec Lang. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuju. Já budu jenom stručně reagovat na pana kolegu Kučeru, prostřednictvím paní předsedající, když tady říkal, jak to všechno myslíte dobře s těmi voliči, i s těmi našimi voliči. Já bych vám připomněl, a je to na stenozáznamu, že to není tak dlouho, co tady mluvil pan ministr Rakušan a řekl, že když se nějakým našim občanům v zahraničí korespondenční volba nelíbí a nesouhlasí s ní, tak volit nemusí. Já jsem rád, že zatím jim to ještě nezakázal. Ale je tady vidět nějaký přístup, jak to myslíte s těmi voliči, které oslovujete. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. Teď vystoupí pan poslanec Hubert Lang, následně se připraví pan poslanec Vomáčka. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji za slovo, dobrý večer. Tak já bych taky k panu předřečníkovi, panu poslanci Kučerovi. Já si myslím, že ten váš argument, který tady zazněl vůči mojí ctěné kolegyni Berenice Peštové, byl unfér, pane kolego. My jsme tady už druhý týden ve své podstatě, posloucháme, všichni tady říkají, že bychom měli mít nějaká ratia, že by to mělo mít nějakou prostě úroveň tady ty naše argumenty, ať pro, nebo proti. Minulý týden kolega Patrik Nacher, prostřednictvím pana předsedajícího, říkal, že nebudeme vzájemně si říkat: jsou to naši voliči, jsou to vaši voliči. A vy jste zase použil prostě, když kolegyně se legitimně ptala, přišel jí nějaký dotaz, a vy hned řeknete, je to asi ten jeden jediný volič hnutí ANO v tom zahraničí. Ona přesně udeřila hřebíček na hlavičku. Prostě z toho čiší, z toho čiší to, že vy jste tak zoufalí, tak zoufalí, že prostě hledáte ty voliče, vyškrábnout je kdekoliv, a využíváte k tomu všechno možné. Jenom prostě ta účinnost posunutá o rok dopředu o tom svědčí. A my když tady vznášíme prostě nějaké dotazy – já jsem chtěl reagovat i na kolegu Bělora, protože tady prostě lítají ty faktické, já se potom snad k tomu dostanu někdy v nočních hodinách ve svém projevu. Ono to opravdu není tak jednoduché. A to, čím vy tady argumentujete – prostě my ani nevíme, kolik těch krajanů tam máme. Jak budeme vytvářet nějaké seznamy? Prostě vy tady házíte čísly: 200 000, 400 000, 600 000. Prosím vás, je tohleto normální? Kdyby to prošlo těmi připomínkovými místy, měli bychom všechny ty věci zmapované. A vy se potom divíte, že my se tady ptáme na to, kolik to stojí? Jestli by opravdu nestálo za to rozšířit jenom pár těch míst v takových těch destinacích, kde jsou tak aktivní ti naši zahraniční Češi, kteří prostě opravdu tak touží po tom hodit zrovna v tom zahraničí ten hlas a nenajdou si tu cestu, aby jednou za čtyři roky, za pět let nebo za šest let, jak říkala tady zase kolegyně správně, si zajeli do té České republiky (Předsedající: Čas prosím.), a tedy splnili tu svoji povinnost. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní se s faktickou hlásí pan poslanec Vomáčka, poté paní poslankyně Pošarová. Prosím.

Poslanec Vít Vomáčka: Děkuji za slovo. Vážená paní předsedající, dámy a pánové, já jsem tady minule mluvil o tom, že tady vznikají určité dvojice, a přiznám se, že vždycky když vystoupí paní poslankyně Peštová, prostřednictvím předsedající, tak se ve mně něco děje. (Smích v levé části jednacího sálu.) A musím říct, že mě velmi pobavilo to, že ona když tady přečte jeden dopis nebo jednu zprávu, tak tady mluví svým způsobem za všechny ty naše občany, kteří jsou v tom zahraničí, a takhle to bagatelizuje. Věřím, že mě nenazvete tím, že moje připomínka byla irelevantní, ale naopak mě pochválíte, že byla relevantní. Já vím, že vás je velmi těžké uspokojit... (Smích v levé části jednacího sálu, malý potlesk v pravé části sálu.) ... co se týče odpovědí. Ale chtěl jsem to trošku odlehčit a dobrý večer. (Pobavení v jednacím sále.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji a nyní vystoupí paní poslankyně Pošarová, připraví se se svou faktickou pan poslanec Foldyna. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Marie Pošarová: Dobrý den. Já mám jenom takový dotaz, jestli existuje nějaká statistika, kolika lidem tedy nebylo umožněno hlasovat z důvodu, že mají jako dlouhé vzdálenosti. A dále bych se chtěla zeptat, pokud mají takový problém třeba sem přiletět, zvlášť třeba řeknu z Evropy. Hodně lidí mi říká, že třeba žije v Německu, ve Španělsku, ale ten den si opravdu najdou a přiletí do České republiky. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní vystoupí se svou faktickou pan poslanec Foldyna a poté je přihlášena paní poslankyně Peštová. Prosím.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji za hlas. Já jsem si k tomu vzal mobilní telefon, abych využil toho, že bych přečetl včerejší titulek z Novinek. To bylo včera, v 10.30 vyšlo na Novinkách. Soud po manipulaci s hlasy nařídil demokratům opakovat městské volby. A tady píšou ty Novinky.cz: Kauzu odstartovala videa z bezpečnostních kamer, která zachycují několik osob, které během starostovských primárek demokratů do určitých boxů lifrují množství korespondenčních hlasů. Takže máme se těšit na podobné titulky? Doposud jsme to nezažili. My jsme zažili v Ústeckém kraji losovačky. To bylo krásné v mosteckém – v Mostě, že jo, když se tam hlasy kupovaly tím, že se volební lístky slosovaly a v případě voleb, vítězství té strany, ten, kdo vyhrál na tom los, tak třeba dostal auto. To byl výdobytek takového chytrolínství v Ústeckém kraji. A vy jste to zlepšili, protože jste perfektně okoukali tenhleten systém v zahraničí, takže nám teď nabízíte korespondenční volbu, abychom si přečetli, jakým způsobem se budou dávat ty plné moci. Pak jste si k tomu připravili ten další návrh zákona, že na čestné prohlášení ten člověk z Etiopie prohlásí, že je potomkem Čechů, bude mít ověřené od nějakého šamana z místní buňky to čestné prohlášení, že je Čechem. Takže si ještě vyrobíte voliče. To nás tedy čekají veselá a vtipná projednávání v tomto parlamentu. Já vám ale přesto děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já sice děkuji, ale chci poznamenat, že tohle bylo po mém soudu na hraně faktické poznámky, že to bylo spíše na vystoupení k věci s řádným přihlášením do rozpravy. My jsme velmi vstřícní jako předsedající, ale opravdu je mou povinností upozornit.

Co se týče nyní vystoupení, tak prosím paní poslankyni Bereniku Peštovou a poté se hlásí pan poslanec Jan Hrnčíř. Tak prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající, a děkuji, že jste vstřícnost sama. Ale jestli to víte, že ta faktická, ta reaguje na předřečníka. A jelikož pan poslanec Vomáčka, prostřednictvím paní předsedající, mě zde oslovil a řekl, že je velice těžké mě uspokojit, a pak teprve po dlouhé pauze tedy dodal odborně, odborně... (Smích v levé části jednacího sálu.) Tak pane poslanče Vomáčko, prostřednictvím paní předsedající, je to jednoduché. Když mi odpovíte na moje dotazy, já budu uspokojená hned. (Výbuch smíchu a potlesk v levé části jednacího sálu.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní vystoupí pan poslanec Jan Hrnčíř. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Jan Hrnčíř: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Když tady sleduji tu debatu, tak je jasné, že ten návrh je prostě špatný a je potřeba to dopracovat. Navrhuji přerušení projednávání tohoto bodu do 28. října 2025. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Poprosím o zopakování toho času, neslyšela jsem. Dvacátý sedmý, nebo dvacátý?

Poslanec Jan Hrnčíř: 28. říjen 2025. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. (Výkřiky a hluk v sále.) Takže vnímám 28. říjen 2025, pan poslanec Hrnčíř, poznámka učiněna.

Nyní poprosím pana poslance Fleka, předpokládám, že s protinávrhem.

Poslanec Josef Flek: Ano, děkuji, paní předsedající. Čas nám trošku popošel, myslím si, že ta debata je velice zajímavá. (Nesouhlasné výkřiky z levé části jednacího sálu dožadující se protinávrhu.) Pozoruji ji tady celou dobu, a proto navrhuji protinávrh přerušení pouze do 19.05.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Protinávrh poznamenán, takže mám tu návrh pana poslance Hrnčíře, Fleka a nyní další protinávrh pan poslanec Zuna. Prosím.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já také považuju za zbytečné tak dlouhé přerušení, proto můj návrh na přerušení tohoto bodu je do 19.10 hodin.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Tak to by byly – ještě s protinávrhem pan předseda Michálek. Prosím. (Hluk v jednacím sále.)

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo. Vážená paní místopředsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové, já navrhuji přerušit bod k novele zákona o správě voleb pouze na 20 minut, a to z toho důvodu, že ten původně přednesený návrh počítá s tím, že by to přerušení končilo na den, který je státním svátkem. Takže bychom ani o té záležitosti v ten den nemohli jednat. Tak mi přijde rozumnější to přerušit na výrazně kratší dobu. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Eviduji tedy tři protinávrhy a ještě – ale myslím, že už to opravdu směřujeme k hlasování. Prosím, pan poslanec Heller.

Poslanec Šimon Heller: Vážené kolegyně, vážení kolegové, protože jsem ještě radikálnější než tady kolega Michálek, já myslím, že bude stačit na dvě minuty přerušit do 19.00. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Tak, domnívám se, že byl přednesen dostatek protinávrhů. Přistoupíme k hlasování, ale já ještě mám povinnost načíst omluvy. (Nesouhlasné výkřiky v levé části jednacího sálu.) Ano, všechny: paní poslankyně Adámková se omlouvá od 19.00 do 20.30 hodin ze zdravotních důvodů (nesouhlasné výkřiky v levé části jednací sálu se stupňují), pan poslanec Andrej Babiš od 17 hodin z pracovních důvodů, paní poslankyně Mračková Vildumetzová od 17 do 22 hodin z rodinných důvodů, pan poslanec Milan Wenzl od 21 hodin ze zdravotních důvodů a pan ministr Pavel Blažek od 13 do 20 hodin z pracovních důvodů.

Tak, povinnosti bylo učiněno zadost. Slyšela jsem žádost o odhlášení, všechny jsem vás odhlásila, prosím, opětovně se přihlaste svými identifikačními kartami. Zrekapituluji, budeme hlasovat, navrhuji v pořadí časovém, protinávrh pana poslance Hellera do 19.00 na přerušení,

pana poslance Fleka do 19.05, pana poslance Zuny do 19.10, Michálka do 19.20 a poté, pokud nebude žádný přijat, přistoupíme k přednesenému návrhu.

Není-li námitek, zahajuji hlasování o tom prvním hlasovaném pořadí, a sice o návrhu pana poslance Hellera, o přerušení do 19.00. Kdo je pro, nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. (Námitky z řad opozice.) To je nehlasovatelné, ano, prohlašuji tedy hlasování za zmatečné.

A můžeme přistoupit k tomu následujícímu. Následující návrh je návrh pana poslance Fleka na přerušení do 19.05.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 20 se účastnilo 140 hlasujících, pro 7, proti 101. Návrh byl zamítnut.

Nyní návrh pana poslance Zuny, a sice na přerušení do 19.10 dnešního dne.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 21 se účastnilo 142 poslankyň a poslanců, pro 2, proti 112. Návrh nebyl přijat.

Poslední z řady protinávrhů byl návrh pana předsedy Michálka na přerušení do 19.20.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 22 bylo přihlášeno 143 hlasujících, pro 4, proti 112. Návrh byl taktéž zamítnut.

A nyní přistupujeme k původnímu návrhu pana poslance Hrnčíře, a sice na přerušení do 28. října 2025.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 23 se účastnilo 146 hlasujících, po 58, proti 88. Návrh byl zamítnut.

Tímto jsme se vypořádali se všemi nyní přednesenými hlasovatelnými návrhy a můžeme se vrátit do obecné rozpravy. Nyní mám žádost... (O slovo se hlásí pan poslanec Nacher.) Je to k hlasování, nebo s faktickou? K hlasování. Pan poslanec Nacher. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Já mám námitku proti postupu předsedajícího, a to z toho důvodu, že vy jste tady nastavili nějaký trend, že když je procedurální návrh, tak je umožněno dávat i další procedurální návrhy. V pořádku, to se stalo, protinávrhy. Ale určitě není možné, abyste vy mezitím, abyste natahovala čas, ještě četla omluvy, protože se má hlasovat bezprostředně. To prostě, ať se na mě nezlobíte, takhle není možné. V momentě, kdy to je ve váš prospěch, tak tady nikdo omluvy nečte. Prostě je procedurální návrh, oponentní... (Předsedající se snaží vstoupit do příspěvku.) Já to dopovím. Oponentní procedurální návrhy, protinávrhy, a hlasuje se. A ne že se tady natahuje čas tímto způsobem. Opravdu, buď je předsedající ten nezávislý, ten arbitr, anebo nadržuje jedné straně. (Potlesk z řad hnutí ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Je vaším právem přednést námitku proti postupu. Já jsem přivolala kolegyně a kolegy z předsálí, protože to znamená další hlasování.

Kolegové a kolegyně, budeme hlasovat o přednesené námitce proti postupu předsedajícího. Já si dovolím jenom poznámku – je třeba načítat omluvy, aby to bylo oficiálně zaznamenáno, kdo a jak hlasuje.

A jelikož jsou všichni přítomni, tak já zahajuji hlasování. Kdo je pro námitku přednesenou panem poslancem Nacherem? Kdo je proti této námitce?

V hlasování číslo 24 se účastnilo 149 hlasujících, pro 58, proti 79. Námitka nebyla přijata. Tento návrh byl zamítnut.

A nyní se hlásí pan místopředseda Bartošek. Prosím.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Ještě k panu poslanci Nacherovi, vaším prostřednictvím. Kolegové, jestli tam někde pan poslanec je... (Pobavení v sále.) Nebyl jste vidět, omlouvám se, prostřednictvím paní předsedající. (Předsedající žádá o klid v sále.) Já bych jenom krátce k tomu, co jste říkal. To, že se podávají protinávrhy, to jsme nevymysleli my, to nevzniklo ani toto volební období, ani předchozí volební období, to prostě se tak děje. To jenom pro pořádek. A co se týká čtení omluv, já bych se chtěl paní místopředsedkyně zastat. Dělá se to, dělalo se to i minulé volební období, není to řekněme vždycky, ale víte, že prostě se to v jednání Poslanecké sněmovny děje, už jste toho zažil, abyste si to i vy pamatoval. Takže co se týká té příkrosti, já vám rozumím, ale je potřeba na férovku říct, že se to dělo i v minulosti. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. To bylo vystoupení s přednostním právem. A nyní se vracíme k řádně přihlášeným, kde je přihlášena paní poslankyně Zuzana Ožanová, připravit se může paní poslankyně Helena Válková. (Hluk v sále. Paní poslankyně Ožanová žádá předsedající o zjednání klidu.) Poprosím kolegyně, kolegy, kteří chtějí hovořit mimo pultík, aby opustili sál, přenesli hovory do předsálí, aby měla paní kolegyně důstojný prostor pro přednesení svého příspěvku. Jelikož máme odhlasováno dvakrát 10 minut, tak já se rovnou zeptám, zda chcete případně spojit dva příspěvky, anebo předpokládáte, že to bude jeden? (Paní poslankyně Ožanová chce spojit příspěvky.) Děkuji. A myslím, že tady již nastal klid a že můžete prosím přenést svůj projev. Prosím.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážená paní místopředsedkyně, kolegyně, kolegové, byť jsem doufala, že někteří z vás vydrží na můj proslov, tak se tak se tak zjevně nestane, jenom ti skalní zůstali, je mi to líto, takže budu mluvit do zdi. Svůj proslov jsem musela opakovaně přepisovat, neboť jsem chtěla nejprve reagovat na původní omezení faktických poznámek, takže se omlouvám, nebude-li to někdy úplně dobře navazovat, protože když jsem měla být omezena na faktických poznámkách, musela jsem se připravit nějak jinak, než jsem měla původně, a naopak jsem svůj proslov prodloužila.

Nejprve děkuji panu Jakobovi, že spočítal počet mých faktických poznámek, mimochodem, prostřednictvím vaším, paní místopředsedkyně. Já je totiž nepočítám, jelikož vždy reaguji na probíhající rozpravu. Proč neudělal předseda klubu TOP 09 navíc analýzu, zda jsem se skutečně vyjadřovala k probíhající rozpravě? Je důležitý počet faktických poznámek, nebo jejich obsah? Asi hloupě jsem se domnívala, že u faktických poznámek je důležitý obsah, ne počet.

V probíhající rozpravě zazněl velmi závažný argument, který bagatelizujete, a pro jistotu se vás ani média na tuto otázku neptají, jelikož odpověď by nemusela být v očekávaných mezích a neprospěla by tak skvělému obrazu korespondenční volby. Shrnula bych to pod názvem jednoho seriálu – Živí mrtví. Orgány České republiky v zahraničí nedisponují, a ani nemohou, seznamy živých voličů a ani neevidují zesnulé občany cizího státu, byť zesnulí mají dvojí občanství. Hurá demokracie vítězí, demokraticky jsme schopni umožnit hlasování i mrtvým, nejen těm, co zesnuli po odeslání obálky, ale i těm, kteří zesnuli předtím, protože někdo jejich obálku odešle.

Živé mrtvé už jsem zmínila. Teď zmíním, což takhle dát si korespondenční hlasování ve Sněmovně? Vždyť je to tak výhodné a hlavně snadné! Vaše argumentace snadností korespondenční volby mě vede k tomu, že bych měla mít možnost hlasovat ve Sněmovně z chalupy buď osobně, nebo by tak mohla činit má rodina. Ještě lepší by bylo udělat si dovolenou a někoho cizího hlasováním pověřit. Vždyť je to v pořádku! Bohužel jako mrtvá bych hlasovat nemohla, ale kdybych měla dlouhodobý pobyt v zahraničí, tak bych mohla snadno i tuto překážku překonat a hlasovat prostřednictvím korespondenční volby ve Sněmovně. Vrcholem demokracie je umožnění hlasování mrtvým.

V rozpravě jste byli upozorněni na zajímavý návrh zákona ležícího ve Sněmovně a čekajícího na projednání. Mimochodem ani k tomu se média nevyjadřují a zcela přehlížejí tuto argumentaci. Dokonce jeden kolega ze STAN se pohoršoval, že to do té rozpravy ke korespondenční volbě nepatří. Já jsem se (tím) zabývala a zjistila, že patří. Takže opakuji, jedná se o tisk 585. Je to zákon, kterým se mění zákon 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, zákon o státním občanství České republiky. Zákon opět není vládní. Předložila jej skupina koaličních poslanců. Zákon byl do systému vložen 16. 11. 2023. Organizační výbor doporučil, aby garančním výborem byl výbor pro bezpečnost. Očekávala bych, že organizační výbor automaticky navrhne také projednání v ústavně-právním výboru s ohledem na to, že se dotýká významné právní otázky, a to občanství České republiky, a docela dost významně navazuje na nyní projednávaný poslanecký návrh zákona. Poslanecký návrh zákona ve věci týkající se korespondenční volby byl kupodivu předložen jen pár dní poté, a to dne 7. 12. 2023. Zopakujme si: 16. 11. 2023 – chceme zvýšit počet občanů České republiky, 7. 12. 2023 – chceme korespondenční volbu. Tedy necelý měsíc po návrhu zákona. A chcete mi říct, že to spolu nesouvisí? Souvisí! Jenom z pětikoalice se nikdo k tomu dosud nevyjádřil.

Samozřejmě tento návrh zákona mluví o čestném prohlášení, chce umožnit potomkům emigrantů přijít jednoduše k českému občanství. Je to až do čtvrté generace. Zajímavá je argumentace prosím vás. Já jsem si četla to odůvodnění a tam je, protože se to těžko prokazuje. No, takže bude stačit čestné prohlášení. Tak si začínám myslet, že čestné prohlášení je lékem na vše – na občanství i korespondenční volbu. Tak proč toto nezavedeme v trestním řádu? Stačilo by, aby obvinění čestně prohlásili, že jsou vinni, nebo nevinni. K čemu dokazování? To je přece přežitek! Sláva čestným prohlášením! To je to, co já si beru z projednávání zákona o korespondenční volbě.

Státní občanství tak budou moci získat lidé bez prokazování dříve požadovaných náležitostí až do čtvrtého kolena. Co je na tom poslaneckém návrhu zajímavé? Nevíte? Ráda vám to řeknu. Je to účinnost. Lidé sledující rozpravu snadno uhádnou, že účinnost je navržena velmi, velmi brzo, tak, aby mohli volit i lidé, kteří by v současné době volit nemohli. Zákon má nabýt účinnosti 1. července 2024. Vy spěcháte s korespondenční volbou na rok 2025, i když zákon, který měníte tím svým poslaneckým návrhem, má nabýt účinnosti až v roce 2026. Je přece nutné stihnout umožnit volit lidem, kteří obvykle ani nenavštívili Českou republiku. Tito uvědomí voliči, kteří, jak jsme se z televize od kolegy poslance dozvěděli, jsou lépe informováni o situaci v naší zemi než voliči žijící v České republice. Tak kdo tady dělá dvě kategorie voličů na uvědomělé a neuvědomělé? Je to pětikoalice. Proč se někdo domnívá, že člověk v České republice nesleduje dění? Chtěla bych vám připomenout,

že lidé chodí k lékaři, potřebují třeba antibiotika, avšak ta nejsou. Musí chodit nakupovat, zjišťují, jak se vyvíjí ceny v obchodech, především potravin, platí nájem, tedy někteří, jinak jim to přece odpustíme v rámci insolvencí, a také platí energie. Myslíte si, že nesledují dění v České republice dostatečně? Já se domnívám, že ano. Tato povýšenost mě tedy zarazila a byla jsem velmi překvapená, že někteří z mých kolegů dělí voliče na uvědomělé a neuvědomělé. Tady se oháníte právem. Ano, mají právo volit. Tak proč má právo volit jenom uvědomělý, nebo neuvědomělý? Nebo je to tím, koho volí, a to je pro vás ta hranice? Je to velmi překvapivé. Bylo by dobré někdy zamést si před vlastním prahem.

Při přípravě na nyní projednávaný bod korespondenční volba jsem měla na mysli dvě věci – tajnost voleb a osobní volbu. Proč o tom mluvím? Začnu trochu jako z pohádky. Před mnoha lety jsem se v 19 letech stala předsedkyní volební komise jednoho z okrsků v Ostravě. Mimo nutného podepisování každé obálky, což tehdy bylo nutné, jsem byla nucena vyřešit velmi nestandardní situaci. Partnerský pár, předpokládám, že starší manželé důchodového věku, přišli k volbě a partner se cpal k paní za plentu. Na opakované upozornění, že tak ze zákona není možné, byl sice naštván, podařilo se zajistit, že paní mohla jít sama za tu plentu, poděkovala mi. Já se domnívám, že tady na tom je vidět, že lidé uvítají to, aby nemuseli být pod vlivem manipulátorů. Je to někdo – může se stát rodina, nemusí to být jenom rodina, může to být v zaměstnání, může to být kdokoliv. Domnívám se, že i submisivní lidé mají právo na tajnost volby a i na to, aby jejich volba byla osobní. Víte, tehdy ten pohled paní, která mi děkovala, mluvil za vše. Možná že vy tuto zkušenost nemáte, já ano. I lidé, kteří se nedokážou vzepřít okolí, by měli (mít) právo na tajnou a osobní volbu. Já jenom tak, jestli byste si tento pár představili u korespondenční volby. Paní by nemohla volit, jak chce.

Při této úvaze je jen kousek k přečtení si a osvěžení naší ústavy. Dovolím si vám články související s volbami připomenout. Článek 18 odst. 1 a 2, článek 56, článek 102. Já to nebudu číst celé, ale shrnu: Volby do Poslanecké sněmovny, Senátu, volba prezidenta republiky i do zastupitelstev se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad poměrného zastoupení. Já jenom že tady o tom všichni hovoří, ale nejsem si jista, že všichni vědí o čem.

Takže nejprve k tajnému hlasování. Současná právní úprava je zcela v souladu s ústavou. Je však nutné položit si otázku, zda je koalicí navrhovaná úprava v souladu s ústavou. Dle mého názoru tomu tak není. Korespondenční volba umožňuje ovlivňovat hlasování osobám v blízkosti volící osoby. Nemusí se jednat jen o rodinné příslušníky, může docházet k nátlaku, a nejen k tomu. Předpokládám na základě své zmiňované zkušenosti, že může přímo docházet k ovlivnění volby, tedy ke kontrole volící osoby, případně k jejímu donucení volit tak, jak si kontrolující osoba přeje.

Vzpomínáte si na tu nechutnou reklamu týkající se voleb, která kdysi byla v televizi? Hlavním sloganem bylo přemluv bábu. Víte, že se to některých starších lidí velmi dotklo? Jsou svéprávní a chtějí realizovat svobodně svá práva, a to i právo volební. Mimochodem své právo volit nechtějí realizovat pouze studenti, ale také lidé důchodového věku. Reklama je stavěla do pozice hloupých lidí, kterým se přece říká, co mají dělat. Jsem jen zvědavá, jak se protagonisté této stupidní reklamy budou cítit, až jim bude někdo ve stáří říkat, že by se sami neměli rozhodovat, že se přece budou rozhodovat určitě špatně. Pokud se schválí korespondenční volba, tak by reklama mohla znít: vol za bábu. Pokud se někdo domnívá, že by měl rozhodovat za starší osoby, tak mu jistě nebude připadat nemorální nutit starší osoby při korespondenční volbě k volbě dle představ ne volící osoby, ale osoby šikanující. Mimochodem, já už jsem také bába. Takže od kterého roku věku jsem měla přijít o volební právo, jak se domnívali lidé z reklamy? Někteří lidé jsou submisivní. Proč by oni měli mít horší přístup k výkonu volebního práva? Jen jednoduše jim ovládající osoby nařídí a zkontrolují, zda přesně splnili pokyny. Přečetla jsem si důvodovou zprávu k návrhu zákona. Voliči podepíší prohlášení, že hlasují osobně. Pokud nad vámi někdo stojí a kontroluje vás, tak podepíšete úplně všechno. Navrhovaná úprava prostě tajnou volbu nezaručuje.

Nyní přejděme k dalšímu požadavku vyplývajícímu z Ústavy České republiky – rovné a přímé volební právo. Jak je zaručeno přímé volební právo, když papíry k volbě může kdokoliv vzít a vyplnit za volící osobu, aniž by se na to přišlo? Mimochodem dost podstatná otázka. K tomu se náš právní řád vyjadřuje, a to precizně, v § 351 trestního zákoníku, jak se zmiňovala poslankyně Potůčková, vaším prostřednictvím, paní předsedající. Trestný čin se nazývá maření přípravy a průběhu voleb a referenda. Já jsem chtěla citovat tento trestný čin, abychom si ho připomněli, ale s ohledem na čas nemohu. Ale položím k němu otázky a vím, že má ctěná kolegyně paní profesorka Válková, vaším prostřednictvím, paní předsedající, se k tomu vyjádří. Jak bude probíhat kontrola nad korespondenční volbou v zahraničí? Jak se budou prověřovat českými orgány podněty na manipulaci s volbami v zahraničí? Budou moci české orgány řešit trestný čin maření voleb na území cizího státu? Všech cizích států, kde bude probíhat volba? Předpokládám, že mi neodpovíte, tak jak neodpovídáte na více otázek, takže já se těším na vystoupení své kolegyně.

Teď se vyjádřím ke způsobu předložení. Vážení kolegové, víte, že bych se nemusela vůbec připravovat, stačilo by mi recyklovat některé části mých projevů týkajících se popírání vlastního programového prohlášení. Takže bez recyklace. Vaše zaklínadlo „máme to v programovém prohlášení vlády“ využíváte zcela účelově, a jen když se vám to hodí. Když se to nehodí, tak na programové prohlášení vlády kašlete. A to je velmi umírněný výraz. Výraz, který jsem chtěla použít, by byl považován za zakázaný.

Pro jistotu jsem si znovu přečetla programové prohlášení této vlády... (Nesrozumitelný výkřik z pravé části sálu.) Prosím vás, paní předsedající, bylo by vhodné, aby na mě nikdo nevydával takové zvuky, když já hovořím. Vadí mi to. Z pravé strany.

V rámci sekce legislativa máte zvýrazněno heslo „prosekání byrokratické džungle, kvalitní legislativa a chytré řízení státu“. Dovolím si citovat a připomenout první odrážku pod tímto heslem: „Zvýšíme kvalitu legislativy. Každou novou regulaci důkladně zvážíme na základě analýzy očekávaných dopadů. Legislativní návrhy potřebné k plnění programového prohlášení budou předkládány standardní legislativní cestou.“ Tak to je to, proč vám říkáme – proč je to poslanecký návrh? Protože vy popíráte své programové prohlášení vlády. Někdy se jím zaštiťujete, když se vám to hodí, někdy ho popíráte. Opakovaně předkládáte zákony, kterými chcete plnit své programové prohlášení formou poslaneckých návrhů namísto standardní legislativní cesty, jak slibujete nejen svým voličům, ale všem občanům České republiky! Zajisté, je to v souladu s jednacím řádem Sněmovny, ale není to v souladu s programovým prohlášením vaší vlády.

Já budu muset svůj proslov zkrátit, pravděpodobně... (Listuje svými podklady.)

S ohledem na vámi volené postupy předkládání legislativy navrhuji tuto konsolidaci veřejných financí: zrušení pozice ministra pro legislativu a navazujících služebních a pracovních míst. Když prostě nechcete kvalitní legislativu, tak proč máte ministra pro legislativu? Tak ho zrušte. Ušetříte peníze, chcete konsolidovat veřejné finance.

Od místopředsedkyně Sněmovny paní Olgy Richterové, vaším prostřednictvím paní předsedající, jsem se dozvěděla, že blokování korespondenční volby je pokrytectví. Řekla jste to první den. No co k tomu říct? Pokrytectvím je to, když si vyzobávám z programového prohlášení vlády jen pro svou voličskou základnu údajně důležitá témata a zcela kašlu na to, co jsme tam sami chtěli dát a proč jsme dosadili na ministerstvo pro legislativu svého nominanta. Ano, jedná se o ukázku pokrytectví Pirátů i celé pětikoalice.

Další část projevu už bohužel nepřečtu, takže já jen si dovolím už teď říci shrnutí: ať žijí živí mrtví, ať se živí radují, že volební podvody a území cizího státu budou beztrestné, ne-li žádoucí. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní je na řadě přihlášená paní poslankyně Helena Válková, připravit se může pan poslanec Jiří Strýček. A já se opět optám jako vaší předřečnice, zda předpokládáte spojení dvou příspěvků, nebo příspěvek jeden. Děkuji.

Poslankyně Helena Válková: Ano, paní místopředsedkyně, já bych to také vzala na 20 minut, takže mi odměřte čas 20 minut. Měla jsem to původně připravené na hodinu, ale nevadí, stačí.

Já přece jenom neodolám, milé kolegyně, milí kolegové, abych nezačala trochu zeširoka, renesančně doslova. Budeme v dubnu slavit 300 roků od data narození známého klasického liberála, pruského filozofa, posledního z představitelů osvícenectví Immanuela Kanta. A v souvislosti i s volbami, protože on byl známý tím, že se vyjadřoval i k těmto otázkám. A byť například nebyl přívrženec toho, aby ve volbách vyjadřovaly svoje mínění ženy, tak byl jeden z průkopníků demokracie, která se obracela právě na všechny občany s tím, že lidské právo je založeno na lidské důstojnosti, politická společnost je založená na právech a svobodách jednotlivce, které jsou univerzální a nesmějí být narušovány. Proč to tady říkám, je asi to, že on dochází k závěru, že pokud lidé nepřijmou úkoly takzvaného praktického rozumu, jak on říká, za své a budou očekávat, že se věci veřejné udělají samy, pak se zbavují právě té výsady, o kterou jim zde především. Tím se vrací na úroveň přírodního mechanismu, kde s nimi vláčí buď sama příroda, nebo společenská moc. Z Kantova traktátu jasně vyplývá, že veškerá společenská organizace má být přiměřená svému účelu, kterým je blahobyt občanů.

A já si myslím, že tady je přímý můstek k tomu, že tady hovoříme o principu rovnosti, který je tady tím návrhem, který projednáváme, narušen, kde je jednostranně zvýhodněn určitý volič, v tomto případě zahraniční, protože, jak já tvrdím, a nejsem sama, dochází k diskriminaci tím, že tuzemský volič nemá možnost volby korespondenční na rozdíl od toho voliče v zahraničí, který může přijít jak na zastupitelský úřad, tak může, nebo by mohl, pokud bude ten návrh schválený, tu svoji volbu provést korespondenčním způsobem. Takže to je takový první malinký exkurz.

Já nebudu opakovat to, co tady zaznělo velmi kompetentně v příspěvku pana poslance Vondráčka, ale nyní i zase jinak, ale systematicky v příspěvku paní poslankyně Ožanové, vaším prostřednictvím oba, paní místopředsedkyně. Myslím si, že všechny argumenty míří jedním směrem: svoboda, tajnost a samozřejmě osobní volba jsou tímto návrhem ohroženy v takové míře, že mě i sami někteří koaliční poslanci, a asi by to ani teď nerozporovali, řekli: vždyť stejně tento návrh bude s vysokou pravděpodobností posuzovat Ústavní soud. Já si tedy myslím, že bychom měli předkládat zákony, které již předem nejsou... nebo o nichž předpokládáme, že budou předmětem jednání Ústavního soudu. To by totiž vypovídalo i o úrovni a kvalitě naší práce. A mnohokrát tady zaznělo, že tady máme speciální legislativu sledovanou, kontrolovanou, a za kterou je odpovědný i pan ministr legislativy, který ovšem v tomto případě asi se dostatečně neprosadil a asi nemohl zasáhnout způsobem, který by měl využít a nechat tu normu překontrolovat Legislativní radou a poslat ji do připomínkových řízení. V tomto ohledu nevím, jak probíhalo jednání i na vládě, která k tomu samozřejmě zaujímá stanovisko, nicméně ten poslanecký návrh bezesporu má řadu zásadních vad a otazníků.

Já bych se tedy s dovolením dotkla toho, o čem se tady zmínila již stručně i paní poslankyně Ožanová, ale tuším, že už to tady i v kuloárech také zaznívalo dokonce i z koalice, že absentují související zákony, kterých se přímo nebo nepřímo návrh na zavedení korespondenční volby pro voliče v zahraničí týká. Rozhodně je to trestní právo, které má ve vztahu k volebnímu právu mnoho vazeb. Ono chrání osobní výkon volebního práva, tajnost volby a svobodnou volbu. A když se jenom letmo podíváte, tak s ohledem na to, že to trestní právo dělám delší dobu, tak jsem samozřejmě chtěla vědět, jak se s tím vypořádali

předkladatelé, a zjistila jsem, že volili tu cestu, že předpokládají, že se s tím vypořádáme ve druhém čtení, což si myslím, přitom nic není, co by novelizovalo trestní zákoník, konkrétně tedy potom příslušné ustanovení § 351, ale i souvisejících ustanovení trestního zákoníku.

Právě absence návaznosti na trestní právo způsobuje, že řada jednání, kterým výslovně v té dikci, v těch větách, říká se tomu alinea, jedna až pět upozorňuje každého voliče trestní zákoník, že pokud se takového jednání dopustí, tak se vystavuje nebezpečí trestního postihu. Tak to tam chybí, protože pochopitelně autoři trestního zákoníku a zákonodárci, kteří potom ten trestní zákoník v této podobě z roku 2009 s účinností od 1. ledna 2010 schválili, nemohli tušit, že jednou budeme mít také korespondenční volbu. Přijetí toho návrhu by tedy podstatně rozšířilo možný okruh jednání, kterým by bylo možné takový trestný čin spáchat, a rozhodně by ohrozilo vysokou míru důvěry občanů České republiky k volebnímu procesu vůbec. Ona to tady zmínila paní poslankyně Ožanová tím, že řekla – jak by takové podezření, takový čin bylo možné prokázat? Musíme respektovat zákony té které země. Víme, že například v USA jsou úplně jiné zásady a platí i jiné mechanismy pro vydávání i českých občanů, pokud jde o podezření k trestnému činu, do České republiky. V Evropské unii je to opět jiné, mnohem jednodušší. Nicméně sehnat důkazy o tom by bylo nepochybně velmi obtížné.

Ale tady nejde jenom o důkazy. Tady jde o samotnou formulaci, to znamená o skutkové podstaty, tak jak jsou zakotveny nyní v trestním zákoníku. Když si je přečteme – a já se dívám, kolik ještě mám času – tak vidíme, že zejména poslední alinea, tedy věta, se vztahuje a mohla by se aplikovat na ochranu prostředky trestního práva výkonu volebního práva částečně i v zahraničí. Kdo jiný jinak hrubým způsobem maří přípravy nebo průběh voleb do zákonodárného sboru a tak dále a tak dále, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta. Je to tedy konkrétně ohrožovací trestný čin, čili spáchá ho již ten, kdo svým jednáním ohrožuje přípravu a průběh voleb. Problém ale nastává, že je v podstatě takový trestný čin za hranicemi neprokazatelný a že takového člověka těžko budeme stavět před trestní soud, navíc český trestní soud. Takže to je to, na co narážela a na co já navazuji, na projev paní poslankyně Ožanové, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně.

Ony jsou zde samozřejmě i jiné možnosti, které nám možná budou připadat přitažené za hlasy, ale to je přesně to, o čem se na těch konkrétních případech můžeme o tom přesvědčit v tuzemsku a co v zahraničí nebude možné z nejrůznějších důvodů postihnout. Kdo jinému násilím nebo pod pohrůžkou násilí nebo lstí – lstí, to znamená, když někoho uvedu v omyl – brání ve výkonu volebního práva nebo hlasovacího a tak dále, to se nás teď momentálně netýká, referendum. Čili v takovémto případě my nejenom že bychom museli tu lest, že uvede někoho jiného v omyl, prokázat, ale my bychom museli i shromáždit příslušné důkazy, že ten trestný čin je navíc úmyslný, ale my bychom museli aplikovat toto ustanovení stejným způsobem na českého jako na českého občana, který bude volit v tuzemsku, jako na toho v zahraničí. Táži se tedy konkrétně, jak bychom tohle dělali? Jakým způsobem, jak bychom se odvolali na znění toho trestního zákoníku?

Připomínám nedávnou minulost, kdy judikáty Nejvyššího soudu řekly, že nelze aplikovat trestný čin podvodu například na dotační podvod, pojistný, úvěrový, že to je nepřijatelný extenzivní výklad, který v trestním právu prostě je nepřijatelný, neexistuje, respektive on existuje, ale byl by nepřijatelný z hlediska minimálně optikou našeho ústavního pořádku a Ústavní soud rozhodně by něco takového nepřipustil. Ony by to nepřipustily i již ty vrcholové články naší soudní soustavy, vrchní soudy a Nejvyšší soud.

Nicméně já se vrátím ještě jednou a naposledy k tomu trestnímu zákoníku. V současné době není jakýmkoliv způsobem novelizován, neposkytuje ochranu svobodnému, tajnému a osobnímu právu občanů, kteří budou volit v zahraničí korespondenční volbou. A minimálně z tohoto pohledu je ten zákon, který je tady předložený, nehotový, nedodělaný. Jiné důvody, o kterých tady hovořil, a nebudu je tady z důvodu nedostatku času zmiňovat, pan poslanec Vondráček a které nám také ukazují na mezery i v technickém provedení, nebudu hovořit o tom, o čem bude hovořit ještě pan kolega Feranec, vaším prostřednictvím, paní

místopředsedkyně, o nedostatečné provázanosti na občanský zákoník, pokud jde o formulaci a vlastně nevysvětlení a nezakotvení toho pojmu bydliště v kontextu, v jakém je předkládán návrh na zavedení korespondenční volby.

Já si myslím, že s ohledem na to, jak jsme se dosud nevypořádali s tím návrhem a kolik je tady otazníků, které chtějí, nebo dokonce vynucují naši zákonodárnou iniciativu, to, abychom se tomuto tisku věnovali a neodbyli ho jenom planým konstatováním, že umožňujeme komfortnější volbu pro své české občany v zahraničí, to prostě optikou ústavního práva absolutně neobstojí. Jako právnička znovu upozorňuji, že je to v rozporu s ústavou, protože ty principy svobodné, tajné a osobní volby v té normě, kterou teď projednáváme, nejsou zakotveny, nejsou respektovány a vlastně se stejně jako u toho příkladu trestního zákoníku vůbec na ně nereaguje.

Čili ze všech těchto důvodů si myslím, že bychom opravdu měli zvážit vytvoření pracovní skupiny, ke kterému nás neustále vyzýváte, a říkáte, že v minulosti jsme té možnosti nevyužili, která by, a možná že to překvapí i některé koaliční poslance, v relativně krátkém čase, nikoliv však v čase, který by nám diktoval jednací řád ve smyslu z prvního čtení do druhého čtení, připraví návrh na zavedení korespondenční volby, který by minimálně odstranil ty nejkřiklavější nedostatky současného návrhu, o kterých tady podle mého názoru i přesvědčení nejkomplexněji hovořil pan poslanec Vondráček. Ale poslouchala jsem pozorně, vaším prostřednictvím, i pana poslance Radima Fialu, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, kterému bych také chtěla poděkovat, protože to bylo velmi pečlivě a systematicky připravené a ten projev v podstatě bych mohla tady ve svých podkladech dát dohromady tímto způsobem také a v podstatě jsem s tím počítala. On mně výrazně tu moji roli usnadnil. Čili zejména na tyto dva projevy odkazuji a upozorňuji, že identifikovaly nejenom v samotném zákoně, ale i v souvisejících normách včetně technického zabezpečení mezery, které bychom měli odstranit.

Mám takovou představu, jak by člověk mohl být vstřícný, vyjít vstříc i koalici, koaličním poslankyním a poslancům, a současně taky prokázat, že opravdu chceme na této normě intenzivně spolupracovat. Proto navrhuji přerušit projednávání tohoto tisku, a to do 29. února 2024, do konce února, kdy do té doby si troufnu říct, pokud míníme vážně to, co vy jste řekli, a my splníme ten slib, který jsme řekli i my, to znamená, že budeme spolupracovat na normě, která by obstála a nemusela by být přezkoumána Ústavním soudem – čili do tohoto okamžiku navrhuji přerušit projednávání tohoto tisku ze všech těch důvodů, které tady zazněly. A jak říkám, nejkomplexněji právě v projevu těchto dvou poslanců, které jsem jmenovala. Čili návrh na přerušení prosím.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Rozumím. A paní poslankyně, prosím vás, do 29. 2.?

Poslankyně Helena Válková: Do 29. února. Předpokládám, že 29. února existuje tento rok.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Tohoto roku. Tak já děkuji pěkně. A nejprve se hlásí s protinávrhem pan poslanec Lochman. Prosím.

Poslanec Ondřej Lochman: Pěkný podvečer, vážená paní předsedající, vážení kolegové, děkuji za tento návrh. Nicméně nyní se nacházíme v prvním čtení zákona o správě voleb, sněmovní tisk 596. A z mého pohledu stačí, kdybychom navrhli přerušení tohoto bodu pouze do 19.50. Myslím, že je to dostačující pro to, abychom se všichni potkali.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Protinávrh zazněl. Dále pan předseda Michálek. Prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, vážená paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já navrhuji přerušit bod novela zákona o správě voleb opět pouze na pět minut. Důvod je jednoduchý. Jsem přihlášen s faktickou poznámkou, nevím, kam to zmizelo teď. Možná je to tím, že jsem teď vystoupil při přednesení protinávrhu, nicméně rád bych fakticky reagoval na vystoupení paní předřečnice, což by se úplně znemožnilo tím, kdybychom to přerušili. Takže proto kratší návrh na přerušení. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Rozumím, 19.48. A ještě jsem vnímala pana poslance Haase, takže, prosím, již brzy přikročíme k hlasování, ještě pan poslanec Haas.

Poslanec Karel Haas: Děkuji mnohokrát za slovo. Vážená paní místopředsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové, já v reakci na předchozí procedurální návrhy si dovolím navrhnout přerušení tohoto bodu do 19.45. Myslím, že to bude naprosto dostačující čas. Děkuji mnohokrát.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Zaznamenáno. A ještě pan předseda Dufek a přikročíme k hlasování. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Já bych jenom za klub KDU chtěl říct, že nemůžeme souhlasit s Pirátskou stranou. Je to pět minut. My trváme na 30 minutách a navrhujeme 30 minut přerušení. (Smích zprava.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Dobře na 30 minut. Tak to by byly protinávrhy. Ještě jednou jsem zagongovala a přivolala kolegy a kolegyně z předsálí. Ano, všichni jste byli teď odhlášeni, prosím, opět se přihlaste svými identifikačními kartami.

Budeme tedy hlasovat opět v pořadí od toho nejnižšího návrhu. Nejprve pan poslanec Karel Haas, jeho návrh na přerušení, pan předseda Michálek, pan poslanec Lochman, pan poslanec Dufek a poté návrh – prosím o klid v sále – poté návrh paní poslankyně Válkové, nebude-li nic přijato.

Nejprve tedy zahajuji hlasování o návrhu na přerušení do 19.45.

Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 25 bylo přihlášeno 142 hlasujících, pro 10, proti 100. Návrh nebyl přijat.

Nyní návrh pana předsedy Michálka na přerušení do 19.48.

Zahájila jsem hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku.

Hlasování číslo 26 se účastnilo 143 hlasujících, pro 5, proti 106. Návrh také nebyl přijat.

Nyní návrh pana poslance Lochmana na přerušení do 19.50.

Opět jsem zahájila hlasování. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 27 se vyjádřilo 143 poslankyň a poslanců, pro 8, proti 106. Tento návrh taktéž nebyl přijat.

Poslední z řady protinávrhů byl protinávrh pana předsedy Aleše Dufka, a sice na přerušení na 30 minut, čili do nějakých 20.15.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 28 se účastnilo 144 hlasujících, pro 40, proti 82. Ani tento návrh nebyl přijat.

A nyní přistupujeme k návrhu přednesenému paní poslankyní Válkovou, a sice na přerušení do 29. února 2024.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh na přerušení? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

V hlasování číslo 29 bylo přihlášeno 145 poslankyň a poslanců, pro 53, proti 84. Konstatuji, že ani tento návrh nebyl přijat.

Tímto jsme se vypořádali se všemi přednesenými hlasovatelnými návrhy. Já vám děkuji, kolegyně, kolegové. Než se vrátíme k přihlášeným s faktickými poznámkami, tak načtu omluvu. Ivo Vondrák od 20 hodin z pracovních důvodů.

A prosím, pan předseda Michálek se svou faktickou, poté paní poslankyně Helena Válková se svou faktickou. Prosím, pane předsedo.

Poslanec Jakub Michálek: Vážená paní místopředsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové, jenom kratičká faktická poznámka na jeden mýtus, který se nám tady opakovaně objevuje, že v ústavě údajně máme osobní volbu. Není tomu tak. Udělejte si CtrlF v tom dokumentu, osobní volba tam nikde popsaná není. Je tam definovaná volba jako všeobecná, rovná, přímá a tajná. Jenom abychom mluvili precizně. A ta osobní volba tam není. Ale to, co k tomu má asi nejblíž, je ten princip přímé volby. Nicméně pokud si otevřeme na webových stránkách Poslanecké sněmovny, a je to tam už strašně dlouho, tak je to tam vysvětleno, jak fungují volby v České republice, takže se s tím může každý seznámit. A přímost volby je tam vysvětlena jako to, že volba je prováděna přímo voličem. Právo volit nesmí být žádným způsobem převedeno na jinou osobu.

V některých zemích je možné volit v zastoupení, například Belgie, Francie, Nizozemsko, kde zastupující volič učiní konkrétní krok, ke kterému je pověřen. V České republice toto možné není. Takže týká se to té volby v zastoupení, třeba francouzského modelu, který občas bývá zmiňován, jako že ve Francii korespondenční volba není, tak tam je ta volba v zastoupení. Tak my to jako alternativu nepřijímáme a nechceme ten francouzský model. Právě proto trváme spíše na té korespondenční volbě, která je standardní v nějakých těch 130 státech světa, nikoliv na té volbě v zastoupení, která by skutečně byla v rozporu s principem přímé volby. Takže takhle jsem to chtěl vysvětlit. V té ústavě je to napsáno takto.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A nyní s faktickou chce zareagovat paní poslankyně Helena Válková. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: A to je to, milé kolegyně, milí kolegové a milý pane kolego Michálku, na co jsem právě reagovala, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, v jedné své faktické poznámce, že existuje určitá disonance mezi politickými právy, tak jak jsou vyjádřena v Listině základních práv a svobod, a ústavou. Nicméně z výkladu, který se můžete také v komentářích, které vydávají renomovaná nakladatelství Kluwer nebo C. H. Beck, přečíst, tak ten výklad je jednoznačný. Ta práva, tak jak jsou zakotvená, lze vykonávat jenom osobně. Takže tady si myslím, že snad mezi námi ani není rozpor.

Nicméně já jsem upozorňovala na jiný rozpor, na to, co je v tom návrhu zákona o korespondenční volbě. Protože tam my nemůžeme garantovat tato práva v zahraničí způsobem, který je dle mého názoru... nebo který očekává náš ústavní pořádek. Ale opravdu asi, když jste teď právě zamítli ten můj velmi vstřícný návrh vycházející z vašich podnětů, že kdybychom to mysleli vážně, tak uděláme pracovní skupinu a sedneme si společně na to, no tak my jsme to vážně mysleli. Já jsem to i riskla, protože ne všechny moje kolegyně a kolegové z hnutí ANO by s tím souhlasili takto intenzivně se teď zabývat normou, která není nejdůležitější z hlediska českých občanů žijících v tuzemsku. No ale ten test vyšel tak, jak jsem bohužel také docela předpokládala. Negativně. Ve skutečnosti vy něco jiného říkáte a něco jiného potom děláte. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Také děkuji pěkně. A nyní pan poslanec Jiří Mašek se svou faktickou. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Vážená paní předsedající, kolegyně, kolegové, já jsem si nezačal, já budu na pana Michálka reagovat. Osobní a přímá volba. Pan právník Kudrna tady píše, že ústavní dokumenty vyžadují, aby za prvé byla volba osobní a za druhé tajná. Já bych to zjednodušil. Za plentu jdete osobně, jdete tam přímo a odvolíte tam. Takže hrát si tady nějaká slovíčka mezi přímou a osobní volbou, já si myslím, že to je skoro nedůstojné. A myslím si, že jako právník byste to ani neměl, pane kolego, prostřednictvím paní předsedající, rozehrávat. Proč tedy do toho nejdeme čelem? Proč nezměníme pravidla a nenapíšeme do Listiny základních práv a svobod, že jiná pravidla se přiměřeně nepoužijí pro volbu mimo území České republiky? Tak do toho pojďte, ať máte... Ústavní většina, pojďte to srovnat a nehrajte tady nějaké hry, jestli osobní, přímá. A já myslím, že jste docela zkušení právníci a že se za tu argumentaci někteří musíte i stydět. (Poznámka z pléna.) No, můžete ji zkusit získat.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Jako další vystoupí se svou faktickou pan poslanec Radek Vondráček.

Poslanec Radek Vondráček: Já budu strašně rychlý a navíc mí předřečníci v podstatě vyčerpali obsah mé poznámky. Já si jenom myslím, že nás pan poslanec Michálek tady zkoušel, jestli dáváme pozor, jestli jsme pořád ve střehu a jestli ještě pořád máme energii na další faktické poznámky. Tak dáváme pozor a budeme reagovat. Díky.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A vracíme se k řádně přihlášenému panu poslanci Strýčkovi. Poté se může připravit pan poslanec Kott. Prosím. A opět se otáži, zdali předpokládáte spojení dvou příspěvků.

Poslanec Jiří Strýček: Já si potom zažádám ještě znovu a přihlásím se do rozpravy. (Předsedající: Rozumím. Prosím, máte slovo.)

Vážené kolegyně, vážení kolegové, tentokrát už dobrý večer. Já vystupuji bohužel po ctěné kolegyni, paní profesorce Válkové, není to úplně jednoduché, protože je to samozřejmě erudovaná odbornice. Nicméně zaznělo tady z jejích úst, že některé argumenty, které tady zazněly, už nechce zopakovat. Já jsem už taky trošku ze starší školy a říkám, že opakování je matka moudrosti, takže já některé ty věci, které tady kolem korespondenční volby, milerád zopakuji. Já bych se chtěl zabývat v prvé řadě, nebo mám tady víc takových tematických bloků tady k tomu.

To první je časování a předložení vůbec tady návrhu nebo té novely zákona. U nás v české politice se pomalu stává pravidlem, že se mění pravidla volebních zákonů vždy před přicházejícími volbami. Byli jsme svědky v tom volebním období, kdy v podstatě v roce 2021 těsně před parlamentními volbami tady došlo ke změně volebního zákona, a dochází k tomu i v tomto případě, což je v podstatě za druhou polovinou volebního období, a je to samozřejmě nasměrováním k parlamentním volbám v roce 2025. Takže v podstatě můžu říct, že nedochází opět k porušení tady této tradice. Potvrzuje to i ta skutečnost, že celý ten zákon o výkonu a správě voleb nabývá účinnost od 1. 1. 2026, ale tato novela zcela paradoxně předsouvá možnost korespondenční volby již od 1. 1. 2025.

S ohledem na skutečnost, že zavedení korespondenční volby bylo obsaženo v programovém prohlášení vlády, je pro mě trošku zarážející, že tento návrh novely zákona o výkonu a správě voleb přichází na Sněmovnu formou poslaneckého návrhu, přičemž mezi navrhovateli jsou předseda vlády Petr Fiala spolu s ostatními předsedy koaličních stran. Za mě ta odpověď je jasná, už to tady také bylo řečeno. Je to prostě záměr se vyhnout tomu legislativnímu kolečku, v rámci kterého by mohla vzniknout celá řada nepříjemných připomínek z jednotlivých připomínkových míst, které by mohly eventuálně přijetí tady tohoto zákona zbrzdit nebo přinejmenším zkomplikovat.

Co pro mě je jako úplně zarážející, a dovolím si tady citovat pana docenta Kudrnu, ústavního právníka, který doslova říká, že pochybnosti o vládním postupu jen podtrhuje to, že tento návrh zákona zamýšlí změnit jiný návrh zákona, a novelizovat přitom lze pouze zákon vyhlášený ve Sbírce zákonů. V tomto případě se má zasáhnout do návrhu zákonu teprve projednávaného Senátem. S takovým postupem jsem se ještě nesetkal a lze se jen divit legislativnímu odboru Poslanecké sněmovny, že takový návrh přijal. Takový postup potom pouze podtrhuje pochybnosti o návrhu samotném a klade do základu korespondenční volby další pochybnosti o její ústavní a společenské korektnosti. On už tady říkal někdy minulý týden myslím kolega Tomáš Kohoutek, který říkal, že skutečně v podstatě my tady projednáváme zákon, nebo novelu zákona, který v podstatě ještě nebyl ani schválen. Je to v Senátu, nebylo to ani ještě podepsáno prezidentem, nedostal to sem Senát, a my se tady už o tom v podstatě bavíme.

Druhá taková část v podstatě se týká té argumentace, která tady z obou zaznívá k té korespondenční volbě. Korespondenční volba pro Čechy, kteří žijí dlouhodobě v zahraničí – podotýkám Čechy, kteří žijí dlouhodobě v zahraničí – se na první dojem může jevit jako nevinná modernizace volebního zákona a posun vpřed. Ale jak jistě všichni víme, přináší s sebou i řadu rizik. Vlastně nejčastěji o zmíněné legislativní změně mluví zástupci TOP 09, STAN a částečně i ODS. Z úst jmenovaných nejčastěji zaznívá, že ta korespondenční volba ze zahraničí nám zvýší volební účast, umožní lidem snadno vykonávat jejich volební právo, ušetří lidem čas a peníze, a argument, že navíc už toto existuje dlouho v řadě západních zemí. Toto jsou nejčastější uváděné důvody, kterými pětikoalice v podstatě zdůvodňuje nutnost zavedení korespondenční volby ze zahraničí a které se pouští do veřejného prostoru.

Co však již ve veřejném prostoru zaznívá méně a podle mě se záměrně neobjevuje, jsou informace o rizicích, která s případným zavedením korespondenční volby přicházejí. Nemluví se například o tom, jaké požadavky na volby v Česku klade ústava, tedy že veškeré volby se konají tajným hlasováním. Kterýkoli občan tohoto státu nemusí být ani odborníkem na ústavní právo, aby byl schopen se zastánců korespondenční volby zeptat na to, jak chtějí

zavést tento způsob volby pro Čechy žijící v zahraničí a zároveň jim zachovat ústavně garantovanou tajnost hlasování.

Ona přece jenom ta plenta v hlasovací místnosti nestojí jen tak pro nic za nic. Volič za ní vhazuje, za plentou, lístek právě z důvodu, aby nikdo neviděl, pro kterou stranu či kandidáta hlasuje, a aby nebyl nijak ovlivňován. A toto je zásadní problém, který hrozí při zavedení korespondenční volby ze zahraničí. Jednoznačně hrozí porušení ústavního principu tajnosti volebního práva. Nebyla by tedy zaručena tajnost hlasování, neměli bychom jistotu, že o volbě nerozhoduje volič pod nátlakem jiné osoby či skupiny osob. Korespondenční hlasování by mohlo umožnit prvky takzvaného rodinného hlasování, při kterém některý z členů rodiny disponuje hlasy ostatních členů rodiny a přitom realizuje či kontroluje jejich volbu. Ta logika věci je jasná: když se nehlasuje ve volební místnosti, tak prostě není možnost garantovat to, že volič hlasuje sám, svobodně, na základě pouze svého rozhodnutí, a zda mu někdo nekouká za zády.

Tady v odpolední diskusi pan ministr Rakušan zmínil fakt, že v podstatě tento family voting může existovat i u volby v rámci České republiky, kdy můžou taky být ovlivňováni voliči v rámci rodiny a tak dále. No, ono je to trošku v jiném rozměru, protože v tom zahraničí, když přijdou obálky, tak dejme tomu otec z rodiny to posbírá, dát tam hlasovací lístky a pošle to. Kdežto u nás v České republice, i když třeba se stane to, že hlava rodiny, nebo která o tom jakoby rozhoduje, vezme ty hlasovací lístky, všechny je vyhodí a nechá jenom správné hlasovací lístky, tak pořád volič má tu možnost v místnosti, kde se hlasuje, to znamená, ve volební místnosti, si vyzvednout nové lístky a jít za tu plentu skutečně sám a vhodit to tam. Takže tam v podstatě ta tajnost je zachována.

Já si tady ještě dovolím odcitovat takovou zajímavou pasáž komentáře k ústavě od profesora Pavlíčka a doktora Hřebejka, je to z 90. let. Cituji: Pro obě Sněmovny je společně tajné hlasování. Znamená to, že volič odevzdá hlas takovým způsobem, že nemůže být pozorován, ani jinak nemůže být zjištěno, komu hlasy odevzdal. Má tím být vyloučen jakýkoliv politický, sociální, hospodářský, náboženský či jiný nátlak na voliče. Tento princip zabezpečuje svobodu rozhodování voličů a ústava jej vzhledem k jeho důležitosti pro demokracii staví na první místo. Smysl tajného hlasování je vyjádřen v čl. 25 písm. b) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech – zabezpečit svobodu hlasování. Tajné hlasování za podmínek, které zajistí svobodné vyjádření názoru lidu při volbě zákonodárného sboru, požaduje i čl. 3 dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Zákon o volbách do Parlamentu musí zaručit i tyto požadavky.

Tajnost voleb není požadavkem směřujícím jen vůči volební komisi a jiným osobám přítomným ve volební místnosti, ale to vůči každému, a to i před příchodem do volební místnosti. Tajnost volby není ponechána na svobodném rozhodnutí voliče, ale je obecným zájmem demokratického státu. Proto volební komise tomu voliči, který se neodebral do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků, neumožní hlasování. Tento obecný zájem se vztahuje i na ostatní principy záruk svobodného hlasování, byť nejsou právně vyjádřené. Konec citace.

A jak už tady zaznělo v mé technické poznámce, dokonce i v připomínkové zprávě samotného Ministerstva vnitra pro koaliční radu minulé vlády ke korespondenční volbě ze dne 9. 4. 2019 – podotýkám, že to bylo podáno koaliční radě k tomu návrhu zákona o výkonu a správě voleb, tomu velkému vládnímu zákonu, který byl předán do připomínkového řízení 18. října 2019 – tak 9. 4. 2019 je zasláno na tehdejší legislativní radu... pardon, na tehdejší koaliční radu byl zaslán názor Ministerstva vnitra, který říká, že nejpodstatnějším rizikem, které může korespondenční volba přinést, je nemožnost zajistit ústavně garantovanou tajnost hlasování, protože volič provádí hlasování v takzvaném nekontrolovatelném prostředí mimo volební místnost. Není možné garantovat, že nehlasuje pod nátlakem jiné osoby anebo že se nejedná o kupčení s hlasy, a tedy že hlasování probíhá tajně. O to více tedy mě záleží ta skutečnost, že tady v důvodové zprávě k sněmovnímu tisku 596, kterou bezpochyby

vypracovalo Ministerstvo vnitra, se v bodě 4 vysloveně uvádí to, že korespondenční hlasování je v souladu s Ústavou České republiky.

Děkuji za pozornost, já se, zbytek, ještě přihlásím do debaty. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Dobrý večer, kolegyně a kolegové. Nyní ještě načtu došlou omluvu. Pan ministr Pavel Blažek se omlouvá od 13 hodin z pracovních důvodů.

Následuje v rozpravě pan poslanec Kott, který je již připraven. Zeptám se tedy, jestli na úvod řekne, jestli... Jednou 10 minut. Ano, děkuji. A máte slovo.

Poslanec Josef Kott: Děkuji pěkně za slovo, paní předsedkyně. Milé kolegyně, vážení kolegové, pane ministře, já bych si rád v souvislosti s diskutovaným tématem položil dvě otázky a chtěl bych si na ně nalézt nějakou podle mě odpovídající odpověď.

Tou první otázkou je, jaký je skutečný motiv pro zavedení korespondenční volby? Pětikoalice obhajuje zavedení korespondenční volby posilováním demokratických principů a naplněním principu rovného přístupu k výkonu volebního práva pro statisíce našich občanů žijících v zahraničí, kterým chce kompenzovat zhoršenou cestu k výkonu volebního práva, bylo tady o tom mnohokrát hovořeno. Jsou to však ty pravé důvody, proč pětikoalice korespondenční volbu prosazuje? Opravdu její zavedení povede k posílení demokratických principů? Opravdu jim leží na srdci jen volební právo našich občanů v zahraničí? A je to vážně míněná kompenzace? Já si to skutečně nemyslím. Pětikoalice si je moc dobře vědoma toho, že potřebuje korespondenční volbu prosadit do sněmovních voleb, které se budou konat v roce 2025, a proto ji prosazuje, jak je již zde dobrým zvykem, bez hlubší debaty a podrobnější analýzy dopadů tohoto způsobu volby na naše ústavní principy.

Pětikoalice se snaží opravdu silou narušit volební systém, který je funkční, ověřený, ale hlavně mezi voliči má obrovskou důvěru. Snaží se tak devalvovat český volební systém, který bez problémů funguje více než tři desetiletí. Za celé ty roky ještě u nás nedošlo k tomu, že by někdo zpochybnil výsledky voleb jako takové v celku. Pětikoalice se tak snaží narušit systém, ve kterém se rozhoduje nejen o volbách, ale i o dalším směřování naší země. A zde je důvěra v demokratické volby a demokracii jako tou zásadní, dle mého názoru.

Nejvíce používaným argumentem pro zavedení korespondenční volby je, že chtějí umožnit našim občanům volit v zahraničí. To zde už taky mnohokrát zaznělo, že toto právo všichni čeští občané, kteří jsou v zahraničí, už nyní mají. Mají stejné právo volit jako občan České republiky na území České republiky. Sice výkon jejich volebního práva je někdy spojený s nějakým nákladem, jak zde už taky kolikrát proběhlo – je to daleká cesta, čas, finanční prostředky –, ale je úzce spojený s jejich svobodnou volbou žít v zahraničí. A s tou svobodnou volbou, že budou žít, pracovat nebo studoval v zahraničí, se samozřejmě pojí i určitá – do velkých uvozovek – oběť v podobě vynaloženého úsilí vykonání jejich vůle účastnit se voleb.

Mohli bychom zde také dlouze diskutovat o tom, zda je správné, že bychom rozšiřovali možnosti, a tím usnadnili volbu zahraničním voličům, kteří budou rozhodovat o prezidentovi nebo Poslanecké sněmovně, ale přitom u nás nežijí, nesdílí s námi naše každodenní starosti a nenesou pak důsledky svého rozhodnutí, které nesou vlastně čeští občané žijící v České republice jako poměrně velké břímě.

Demokracie je založena na tom, že si občané volí zástupce, kteří o nich rozhodují. A pokud je zvolí voliči z ciziny, je tento demokratický princip vlastně tak trochu porušen. Vždyť i volič z České republiky nemůže v krajských či obecních volbách volit v obci nebo kraji, kde nebydlí, a to právě proto, aby neovlivňoval složení zastupitelstva a přitom důsledky rozhodování tohoto zastupitelstva on sám pak nenesl. Korespondenční volba by tak vlastně

oslabila voliče, kteří v České republice žijí, a posílila by voliče z ciziny, kteří by tak jejich voličskou základnu (?) vůlí ovlivnili jejich život.

Také si nemyslím, že není ve většině případů důvod kompenzovat zhoršenou cestu výkonu volebního práva. Většina našich občanů žije v lokalitách s dobrou dostupností. Samozřejmě jsou i oblasti, kde tato dostupnost je opravdu omezena, ale ta se dá vyřešit rozšířením volebních místností v době konání voleb, i když někteří mí předřečníci to tady zpochybňovali. Jaký je tedy skutečný motiv pro zavedení korespondenční volby, pokud naši krajané již teď mají možnost volit a kompenzace jako taková není ve většině případů potřeba? Proč tolik stojí pětikoalice o hlasy občanů ze zahraničí? Toto je otázka, na kterou si asi každý dokáže odpovědět sám.

A druhá otázka, kterou jsem se zabýval a na kterou jsem se snažil také nalézt odpověď, je ta – je navrhovaná korespondenční volba v souladu s našimi právními principy a podporuje skutečně demokratické zásady?

Korespondenční volba s sebou přináší mnoho otázek nejen v oblasti ústavněprávní, ale i v související oblasti společenské. V obou oblastech vidím značné pochyby, rizika a prostor pro zneužití volebního práva. Ve společenské oblasti vnímám jako největší problém znedůvěryhodnění voleb jako takových. Důvěra voličů ve výsledky voleb bude přinejmenším minimálně narušena, v horším případě pak uvidíme i snahy o zneplatnění celkových výsledků voleb.

Velkou přednostní českého volebního systému je to, co jsem říkal již na začátku, že u nás nikdy nebylo hlasování vážněji zpochybněno. Korespondenční volba by to však mohla změnit. Stačí se podívat na některé příklady. Bylo tady o nich už také hovořeno. Byly to prezidentské volby v Americe, prezidentské volby v Rakousku. V opakovaných volbách v tom Rakousku sice Van der Bellen porazil svého soupeře, ale ta pachuť pochybností ve voličích už jistě zůstala. Důležitým aspektem demokratických voleb totiž také je, aby poražení kandidáti a jejich voliči měli pocit, že vítěz oprávněně vyhrál při nezmanipulovaných a férových volbách. Důvěra v demokratické volby tak korespondenční volbou dostane velké trhliny a dle mého názoru i příkladů z jiných států přinese více škody než užitku.

Důvěra voličů v demokratické volby je úzce spjata se základními ústavními principy upravujícími výkony volebního práva, které jsou podle mého názoru korespondenční volbou do jisté míry ohroženy. Tím nejdůležitějším principem jsou svobodné volby, ve kterých má být každému voliči zajištěno právo se svobodně rozhodnout a svobodně volit. Volič má tak být zbaven jakéhokoliv nátlaku, mít možnost úniku před nátlakem a to mu nabízí právě také zde mnohokrát zmiňovaná plenta ve volební místnosti. Za plentou si může volič bez nátlaku a svobodně rozhodnout a svobodně tak odvolit. Princip svobodné volby rozhodně není při korespondenční volbě dodržen. Není totiž garance, že volič není pod vlivem a pod tlakem jiné osoby v momentě, kdy bude volbu vykonávat. Nikdo nezkontroluje okolnosti, za nichž volič vkládá volební lístek do obálky. Volba za plentou je tak tou nejsvobodnější možnou variantou, která vlastně v tuto chvíli v našem volebním řádu existuje.

Dále by byl narušen princip osobní volby. Ústava i základní lidská práva a svobody žádají, aby byla volba osobní. To v praxi znamená, že volba v zastoupení není možná, což by ale v případě korespondenční volby opět nešlo garantovat. Vezmeme si příklad, kdy lístek přijde do rodiny a vy už nemáte kontrolu nad tím, kdo a jakým způsobem ho použil. Zde můžeme argumentovat, že i v případě osobní volby ve volební místnosti může volič být ovlivněn. Ale jak zde říkal můj předřečník, kolega Strýček, za tou plentou nebo v té místnosti si může vyžádat ty lístky, byť by byly nebo nebyly odebrány, a může volit podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

Dalším ohroženým principem je tajnost volby. Volby by měly být anonymní. Nikdo by neměl mít možnost zjistit, jak konkrétní člověk volil, a ani tento princip nelze

u korespondenční volby stoprocentně garantovat. U korespondenční volby nebudeme schopni zajistit úplnou anonymitu. Anonymita je totiž zaručena právě vhozením volebního lístku do urny, kde se promíchá s ostatními lísky. Takto je tajnost volby zajištěna i u těch nejmenších volebních okrsků, které máme v rámci České republiky. S korespondenční volbou souvisí určitá ztráta anonymity, a to ve smyslu snahy o zabezpečení takto odevzdaných volebních lístků. Čím více se totiž budeme snažit zabezpečit volební lístky odevzdané korespondenční volbou, tím více bude člověk ztrácet anonymitu, a to například nutností se identifikovat.

Zbylou část svého projevu si nechám na pozdější dobu. Tímto vám děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji za dodržení času. Nyní je přihlášena paní poslankyně Oborná. Také se nejdříve zeptám, jestli jednou 10 minut, nebo dvakrát jednou? (Jednou.) Prosím, máte slovo.

Poslankyně Monika Oborná: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Dobrý večer, milé kolegyně, milí kolegové. Dovolte mi, abych se i já vyjádřila k tématu korespondenční volby. Když pominu ten nejdůležitější a absolutně nejzásadnější fakt, že korespondenční hlasování porušuje, zaznělo to tady už několikrát, základní ústavou zaručené principy svobodných voleb, tak osobně se neztotožňuji s tím, že by o politických poměrech v naší zemi měly rozhodovat hlasy lidí, kteří zde nežijí. Chápu, že máme na to každý jiný názor, ale já to prostě tak cítím. Myslím si, že o politických poměrech v naší zemi nemají rozhodovat hlasy lidí, kteří se u voleb rozhodují nikoliv na základě vlastní žité zkušenosti v téhle zemi, ale na základě různých, dalo by se říct třeba předsudků nebo různé mediální propagandy, kteří neponesou důsledky svého rozhodnutí, protože zde nežijí.

Teď k samotné korespondenční volbě. Sotva se objevil návrh na zavedení korespondenční volby pro naše občany v zahraničí, řada komentátorů, ale i koaličních poslanců začala hovořit o tom, že postoj, respektive odpor opozice vůči tomuto způsobu hlasování je ryze účelový. Opoziční strany se prý bojí toho, že v zahraničí dostanou méně hlasů, a to na základě výsledků minulých voleb. Jenže tento argument, dámy a pánové, platí i opačně. Vládní koalice totiž doufá, že hlasy ztracené doma nažene hlasy ze zahraničí. Je to právě vládní koalice či někteří její členové, zejména z řad ODS, kteří neváhají měnit názory, kvůli kterým ještě nedávno proti korespondenční volbě vystupovali. Dovolte mi, abych některé názory připomněla.

Průběh voleb amerického prezidenta, v nichž přinesly zvrat a vítězství Bidena právě korespondenční hlasy, podle předsedy ODS, politologa, nynějšího premiéra Petra Fialy ukázal slabiny korespondenčního hlasování. Dovolím si pana premiéra citovat: Nové formy hlasování představují riziko, protože pro demokracii je důležitá důvěra lidí a taky přijetí porážky jako legální i legitimní. Platí dvakrát měř, jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování, uvedl na sociálních sítích nynější premiér Petr Fiala v roce 2020, tudíž to není relativně tak dlouho.

Další jeho vyjádření k americkým prezidentským volbám: USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje vyhlášení výsledků. Netrpělivost, podezřívavost a rozhořčení jsou pochopitelné bez ohledu na to, zda jsou namístě. Tohoto ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco měnit, uvedl v listopadu 2020 také Petr Fiala. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Teď střih – cituji: Občané, kteří žijí v zahraničí, to mají do volební místnosti i tisíce kilometrů daleko. Přitom se zajímají o dění u nás doma, často se plánují vrátit a třeba tady vychovávat děti. Proč by nemohli volit? Korespondenční volba je v tomto případě řešením. – Zdá se vám, že tyto věty řekl či napsal někdo jiný? Tak je to veliký omyl, dámy a pánové, protože je to stále ten stejný premiér Petr Fiala, jen o něco později, ve chvíli, kdy zjistil, že by

pro jeho vládu a stranu korespondenční volba mohla být výhodná. Neobstojí ani argument, že ty první věty se vztahují na korespondenční volbu obecně, zatímco ty současné pouze na volbu v cizině. Ať už volíte kdekoliv, jsou to stále jedny a ty stejné volby.

Nyní k samotnému korespondenčnímu hlasování. Volby do Poslanecké sněmovny se podle ústavy konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Základní otázka tedy zní, zda korespondenční volba pro některé voliče zaručí volbu tajnou, osobní a rovnou pro všechny voliče.

Volba dopisem, kterou mohou uskutečnit pouze voliči v zahraničí, určitě není rovnou pro všechny voliče. Volba dopisem není tajnou a není ani volbou osobní. Tajnost voleb totiž nespočívá v tom, že se nikdo nedozví, koho volič volil, ale také v tom, že je sám během provedení volby a hlasovací lístek za něj do urny nemůže hodit nikdo jiný. Jak je toto zajištěno během korespondenční volby? Nijak. Korespondenční volba jednoduše tajná, osobní, a tím ani svobodná prostě není. Nikdo nezaručí, že voliči někdo s výběrem nepomohl, respektive ho neprovedl za něj. A dokonce se ani nemusí jednat o nějaké násilí nebo klamání. Jako příklad úplně postačí, když vnuk přijde za prarodiči a zeptá se jich, jestli už volili, a pak jim s tím pomůže, poradí, všechno zařídí, obálku odešle. Pomáhat starším je jistě správné a hezké. V případě voleb to ale porušuje principy, na kterých volby stojí.

Jistě můžete namítnout, že volit pod nátlakem lze i v systému prezenční volby. To je jistě pravda, jenže ve volební místnosti může takový člověk dostat novou sadu hlasovacích lístků a za plentou je vždycky sám. Zákon dokonce říká, že pokud se tam neodebere, tak mu hlasování nebude umožněno. Volič je tedy k osobní volbě přímo nucen, což u korespondenčního hlasování samozřejmě není možné. Pokud korespondenční volbu schválíte, pro voliče v zahraničí nebudou platit ústavní principy, že volby jsou osobní, tajné a svobodné.

O korespondenční volbě její příznivci často uvádějí, že se prakticky nikdy neprokázaly žádné podvody, a tudíž je to bezpečný a férový způsob voleb. Ve skutečnosti si však pletou pojmy s dojmy. U voleb ve volebních místnostech platí poměrně striktní pravidla pro provedení volby, uchovávání volebních lístků nebo chování ve volební místnosti, což umožňuje poměrně dobře odhalit jakákoliv pochybení či manipulace. U korespondenční nic takového není možné. Znamená to, že zde k podvodům a manipulacím nedochází? To je asi tak, jako kdybyste zrušili silniční radary i s policií a tvrdili, že jste tím odstranili dopravní přestupky, protože o nich nemáte žádné informace. To je samozřejmě nesmysl. Porušování pravidel se děje dál, možná více než dřív, jen o něm nic nevíme. A tak je to i s korespondenční volbou.

ODS nyní tvrdí, že souhlasí s korespondenční volbou pro občany žijící v zahraničí, ale nadále ji odmítá pro volbu v České republice. Ponechme nyní stranou, že jsou to stále jedny volby, kde budou mít stejní občané různá práva. Podstatné je, že korespondenční volba pro občany žijící v zahraničí je přece pouze první krok. Jak už to v podobných případech bývá, nejprve zavedeme korespondenční volbu v zahraničí, pak její příznivci řeknou, že se báječně osvědčila, a budou ji prosazovat i doma. A světe div se, použijí přitom úplně stejné argumenty, jaké říkají pro její zavedení v zahraničí. Když ji ODS dnes podpoří v zahraničí, těžko pak budete argumentovat, že jednou je to v pořádku a podruhé už nikoliv. Ten hlavní argument je totiž pořád stejný. Hlavně všechno všem usnadnit. Ani tím to ale nekončí. Následovat bude volba online. Proč by se lidé měli obtěžovat vůbec někam chodit, když můžou klidně z tepla domova kliknout na počítač nebo na telefon? Že se pak volby stanou něčím jako hlasováním ve StarDance, co uděláte jen tak v reklamní pauze u televize, těmto lidem vůbec nevadí.

Ve skutečnosti ale ve volbách rozhodujeme o něčem mnohem závažnějším, než kdo bude příští týden oslavován jako nejlepší taneční pár. Je to rozhodnutí, které nás bude provázet příští čtyři roky. Je to rozhodnutí, které určí, kam bude tato země směřovat, za co

budeme utrácet miliardy, jaké budou důchody, kdo je bude brát a mnoho dalšího. Pokud oslabíme důstojnost tohoto aktu, popřeme tím i celý jeho význam. Ne nadarmo se říká, že volby jsou svátkem demokracie. Ve svátek se oblečete do svátečního, dáte si třeba sváteční oběd... (Předsedající: Čas.) Já to dokončím příště.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Mohla jsem vám začít klidně měřit dalších 10 minut. Určitě můžu.

Poslankyně Monika Oborná: Tak já to tedy dokončím. Už mám opravdu závěr. Můžu? (Ano. Prosím.) Dobře, děkuji.

Takže uctěním svátku demokracie je, že je nutné vynaložit nějaké úsilí, aby se jich volič mohl účastnit. V praxi jistě platí, že ono úsilí, které spočívá v návštěvě volebního místa, není a ani nemůže být ve všech případech stejné. Někdo má volební místnost za rohem, někdo musí jet tramvají, někdo musí jet autem a občané žijící v zahraničí musí někdy překonávat vzdálenosti ještě mnohem větší. To je jistě nepříjemné. Pokud to však někoho zaráží, měl by si, dámy a pánové, uvědomit, že život v zahraničí je dnes svobodná volba se všemi výhodami i nevýhodami, které to konkrétní osobě přináší. Já tím jakkoliv nechci zpochybňovat a nikdy jsem nezpochybňovala právo našich krajanů volit. Je to bezpochyby dobře, pokud mají o dění doma zájem. Bohužel však zároveň platí, že ne všechno je možné kompenzovat, aniž by tím byly poškozeny jiné důležité zájmy a principy, na kterých volby stojí.

A tím se dostávám k nejzásadnějšímu argumentu proti korespondenční volbě, který Petr Fiala dobře ví a který zná. Pro demokracii je podstatné, že umožňuje střídání vlád na základě výsledků voleb. K tomu je ovšem třeba důvěra lidí ve volební výsledky. Bez ní dochází ke zpochybňování volebních výsledků, k občanským nepokojům, k destabilizaci celého politického systému. Korespondenční volba přes veškerá ujišťování různých pseudoodborníků důvěru velké části voličů jednoduše nemá. Můžete říkat, že je to neoprávněné, že to je nesmyslné, ale o to přece tady vůbec nejde. Velká část voličů korespondenční volbě nevěří. A je úplně zbytečné, aby vláda vynakládala další miliony za něco, čemu říká strategická komunikace. Lidé jí stejně neuvěří. Za takových okolností je zavádění korespondenční volby hraní si s ohněm.

Jedním z argumentů předkladatelů tohoto návrhu je, že korespondenční volbu mají tam či onde. Ano, to je jistě pravda, ale také jsme viděli, co korespondenční volba udělala s uznáním výsledků voleb ve Spojených státech. Kvůli nesrovnalostem při korespondenčním hlasování bylo v Rakousku v roce 2016 dokonce zrušeno druhé kolo prezidentských voleb. Soud tehdy neměl důkazy o manipulaci s hlasy, nemohl ji však ani vyloučit. A to je přesně to, co je pro korespondenční volbu charakteristické a co nám i celé řadě voličů na korespondenční volbě vadí. Je to manipulace s volbami. Proto zavedení korespondenční volby odmítáme, a to jak pro voliče v zahraničí, tak pro voliče v České republice. Děkuji vám za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Malá a následuje paní poslankyně Berkovcová. Paní poslankyně, jedno, nebo dvě vystoupení? Dvakrát, dobře. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Taťána Malá: Děkuji za slovo. Kolegyně, kolegové, budu se snažit své vystoupení zkracovat. I tak nevím, jestli se vejdu, ale budu se snažit.

Dovolte, abych i já se vyjádřila k tomuto legislativnímu návrhu. Jelikož problémy jsou skryty ve zdánlivě nenápadných nebo na první pohled nikoli viditelných detailech, je potřeba

si podle mého názoru připomenout některé ze základních ústavních principů, na nichž je právní úprava voleb a volebního práva vybudována.

Základním východiskem úpravy volebního práva na ústavní úrovni je čl. 21 Listiny, který říká: Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců. Volby se musí konat ve lhůtách nepřesahujících pravidelná volební období stanovená zákonem. Volební právo je všeobecné a rovné, a vykonává se tajným hlasováním. Podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon. Občané mají za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.

Ústavní principy voleb nalezneme také v čl. 18 ústavy, který stanoví následující pravidla: Volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad poměrného zastoupení. Volby do Senátu se konají tajným hlasováním na základě všeobecného rovného a přímého volebního práva podle zásad většinového systému. Právo má volit každý občan, který dosáhl věku 18 let. Jedná se o komplexní pojetí aktivního volebního práva podmíněného věkem 18 let a státním občanstvím.

Zásadní význam pro interpretaci volebního práva podle čl. 22, který stanoví zákonná úprava všech politických práv a svobod, a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti, jakož i čl. 5 ústavy, podle něhož je politický systém založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěže politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek prosazování svých zájmů.

Z citovaných článků Listiny a ústavy tedy vyplývají jasně ty ústavní principy voleb, jako je všeobecnost, rovnost, přímost, tajnost a svobodnost voleb. To jsou věci, které tady padají opakovaně. Pro účely toho dnes posuzovaného návrhu zákona považuji za podstatné ústavní princip svobodnosti, tajnosti a přímosti, protože ty jsou jednoznačně tím korespondenčním hlasováním přímo dotčeny, nelze však pominout a nepřipomenout ani ty dva další ústavní principy.

Přejdu k principu svobodnosti voleb. Svobodnost je vedle základní charakteristiky každých demokratických voleb také hodnotou, ve které se odráží obecná svoboda jednotlivce vyjádřená v Listině ve čl. 2 a odst. 3 a potom pluralita společnosti v obecné rovině zahrnutá v čl. 2, odst. 1, která je vyjádřena jako ideologická neutralita státu. Samotnou skutečnost, že svobodné volby jsou bazální podmínkou existence demokratického právního státu, vyjádřil ve své judikatuře i Ústavní soud, který v jednom ze svých nálezů výslovně uvedl: Svobodné volby jsou podmínkou sine qua non demokratického státu. Při správě věcí veřejných nelze tuto podmínku omezovat pouze na kreaci moci zákonodárné, tedy na volbu poslanců a senátorů, nýbrž jest ji nutno vztahovat i na volbu členů zastupitelstev, jimiž jsou spravovány veřejné záležitosti na úrovni územně samosprávné. – Tohle zkrátíme.

Svoboda voleb má několik složek. Svobodou aktivního volebního práva je možnost autonomního rozhodování voliče mezi nabídkami kandidátek. Při korespondenčním hlasování musí jít o co největší zajištění svobody rozhodování konkrétního voliče, tedy aby svou pozitivní nebo negativní volbu provedl zcela svobodně, a to právě on. Z uvedeného důvodu je nutné vyloučit jakékoliv riziko nátlaku nebo ovlivnění voliče v jeho rozhodování. V návrhu ale nelze nalézt žádné opravdu relevantní pojistky, které zajišťují ochranu před omezením nebo vyloučením svobodného rozhodování voliče při volbě. Přitom jednoznačně platí, že princip svobodných voleb je nadřazen ostatním volebním principům. Svoboda voleb je totiž předpokladem pro uplatnění zbývajících principů volebního práva a vztahuje se nejen na volební právo, ale na celou úpravu volebního procesu.

V minulosti se jasně ukázalo, že k zásadnímu ohrožení ústavního principu svobodnosti může přispět na první pohled nenápadný fenomén kupování hlasů v různých formách. Neblaze proslulým byl příklad svážení voličů k volební místnosti, například ve věci Krupka,

kterou teď řešil Ústavní soud, který ve svém plenárním nálezu dal zřetelně najevo, že obchodně-tržní způsob pojetí voleb je naprosto nepřijatelný, protože vůle voliče, který je korumpován, není nezávislá, přitom smyslem voleb jakožto zákonem organizovaného procesu je mimo jiné vyjádření nezávislé vůle voličů. V případě toho korespondenčního hlasování jsou možnosti, jak kontrolovat a zabránit obchodování s hlasy mnohem, mnohem omezenější. Jako příklad si lze představit, že ke koupení hlasů může dojít v rámci širšího příbuzenstva ze strany mladší generace, za hodnotné dary a tak dále.

Všeobecnost aktivního volebního práva znamená, že volební právo náleží všem bez rozdílu. To znamená, že podstatou všeobecnosti je zákaz bezdůvodného vyloučení jednotlivých občanů nebo skupin z účasti na svobodné volbě jejich zástupců.

Co se týká rovnosti volebního práva, vyjadřuje požadavek, aby jeden člověk měl jeden hlas, tedy one man one vote, a dále, hlas každého voliče má mít stejnou one vote one value. Tento princip popsal také Ústavní soud ve svém plenárním nálezu a diskutuje princip rovnosti volebního práva a lze jej tak posuzovat ze dvou základních hledisek. To první je ve srovnání početní váhy jednotlivých hlasů. Posuzuje se váha jednotlivých hlasů při sčítání a ve výsledku hlasování. Rovnost volebního práva vyžaduje, aby při sčítání všechny hlasy platily stejně, měly stejnou početní váhu, stejnou závažnost a aby sčítání umožnilo přesnou početní diferenciaci voličského sboru, to znamená přesnou početní identifikaci podpory voličů jednotlivým kandidátním listinám. Druhý aspekt rovnosti volebního práva zachycuje rovnost hlasů z hlediska demokratického principu, to znamená z hlediska nároků hlasů odevzdaných pro různé kandidátní listiny na takovou míru volebního úspěchu, která je přiměřená početním hodnotám, jichž tyto listiny ve volbách dosáhly. Jde tudíž o nárok na takové hodnocení výsledků hlasování, které je založeno na rovném přístupu k posouzení nároku kandidujících stran na úspěch, a tím nároku na proporcionální, tedy poměru odevzdaných hlasů odpovídající počet mandátů. – S ohledem na to, že se mi výrazně krátí čas, tak budu zkracovat.

Ale je potřeba říct, že co se týká principu přímosti volebního práva, tak požadavek na to, že volič volí přímo své volené zástupce a nikoliv volitele, kteří by namísto voliče rozhodovali o vzniku mandátu poslance nebo senátora. Realizací přímého volebního práva dochází k zajištění přímého, bezprostředního a nikým nezprostředkovávaného vztahu mezi voličem a poslancem nebo senátorem. Přímé volební právo tak vyžaduje osobní hlasování voliče. To znamená, že volič musí osobně projevit svou vůli tím, že přímo odevzdá svůj hlas politické straně nebo kandidátovi. Za voliče nemůže volbu provádět nikdo jiný a z těchto důvodů musí být zajištěno a dostatečně kontrolováno, že akt volby uskutečňují samotní voliči, a nikoliv zprostředkovaně. Jinak řečeno, projev vůle ve volebním aktu musí být přímý, nezprostředkovaný a musí být v co největší míře vyloučeny možnosti vůli voliče jakkoliv ovlivnit, či dokonce nahrazovat vůlí někoho jiného. Není tedy možné, aby za voliče třeba i na základě plné moci hlasovala jiná osoba, než je on sám. V opačném případě by totiž neměl valného významu odst. 3 v čl. 18, protože udělením plné moci třetí osobě k provedení volby neboli projevu vůle volit by mohl oprávněný volič, to znamená osoba vyhovující zákonným požadavkům na výkon aktivního volebního práva, zmocnit osobu, která nebude oprávněným voličem ve volbách do Sněmovny či do Senátu. Takovým postupem by bylo potom možnost snadno dostat ze hry jeden ze základních principů voleb.

A právě v této souvislosti je si třeba klást zcela legitimní otázku, jestli nemůže právě možnost zmocnění třetí osoby podle § 57 a odst. 3 pro podání žádosti o vydání písemnosti ke korespondenčnímu hlasování představovat přesně to porušení principu přímosti voleb. Žádost musí totiž obsahovat jméno, příjmení voliče, datum narození, adresu, kde má volič bydliště mimo území České republiky, a adresu, na kterou mají být písemnosti ke korespondenčnímu hlasování zaslány, případně údaj o tom, že si volič převezme písemnosti u zastupitelského úřadu sám nebo prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem. To je § 57a odst. 4 tohoto návrhu. Pak už jenom stačí vyplnit identifikační lístek voliče, vytisknout hlasovací lístek, a kdo skutečně provedl volbu, se nepodaří zjistit. To je

jedno z dalších problematických bílých míst organizace celého procesu korespondenčního hlasování. Umožnění přístupu k písemnostem nutným k provedení korespondenčního hlasování osobě odlišné od osoby daného voliče představuje skutečně riziko deformace výsledků, protože v mnoha případech nebude jisté, jestli byla projevena ve volebním aktu vůle voliče, ke kterému jsou vydané písemnosti formálně přiřazeny.

Přímost voleb má totiž zaručit jednoznačně nepřetržení legitimního řetězce od voličů ke zvoleným zástupcům. Návrh se s tímto problémem vůbec nevypořádává, neobsahuje potřebné kontrolní mechanismy. A není vůbec podstatné, že osoba, která byla zmocněna k vyzvednutí písemnosti, požívá důvěry zmocnitele, neboli toho voliče, protože ve svém důsledku se bude jednat o fakticky nepřímou volbu. Nepřímou volbu však náš ústavní systém, pořádek neumožňuje. Takže ani v této otázce tedy návrh nesplňuje požadavek na soulad s ústavním pořádkem podle mého názoru. Tajnost voleb spočívá v tom, že každý volič musí hlasovat tak, aby nikdo neměl možnost se seznámit s jeho volbou nebo identifikovat nepřímo, jak volič hlasoval. Tento princip má přímý vztah k již rozebranému principu svobodných voleb, neboť volič nemůže být nikdy potrestán za to, jak hlasoval, což má voliči zajistit právě tajnost hlasování. Podstatou je garantovat, že volič nebude mít možnost úvahy, jestli volbu provede tajně, či nikoliv, takže tajná volba musí být zajištěna za všech okolností bezvýjimečně. Tento princip je přitom základní zárukou před kupčením s hlasy voličů, kdy eliminuje riziko nákupu hlasů ve volbách.

Teď to tady zkrátím. Korespondenční hlasování žádné záruky tajnosti v uvedeném smyslu neposkytuje. Naopak jsou s tímto typem hlasování spojena značná rizika takzvaného family votingu, tedy rodinného hlasování, už o tom tady byla řeč. Dochází ke kolektivnímu hlasování pod nátlakem blízkých osob, anebo ještě hůře, pod nátlakem osoby, které volič svůj hlas prodal. Právě kupování hlasů je v případě korespondenčního hlasování skutečně nebezpečnější a snadnější než u voleb vykonávaných výhradně ve volební místnosti. Provedení volebního aktu voličem v soukromí a tajnosti bez možnosti být pod dohledem jakékoliv jiné osoby, byť třeba osoby blízké, vytváří jedinečnou záruku, že volič volbou projeví skutečně svobodnou, nedeformovanou vůli k volbě například svého zástupce v zákonodárném sboru. Korespondenční hlasování toto podle mého názoru neumožní, a popře tak základní ústavní principy, na kterých skutečně aktivní volební právo má stát.

Musím zdůraznit, že ve hře je skutečně kvalita demokracie a legitimita voleb a tyto hodnoty bychom v žádném případě neměli neuváženým a zcela účelovým experimentem ohrozit.

Problematické je podle mého také ustanovení § 57b odst. 1, podle kterého má být postup takový, že zastupitelský úřad zašle nejpozději do 25 dnů před dnem voleb voliči identifikační lístek, úřední obálku, doručovací obálku a informaci o způsobu hlasování včetně odkazu na internetové stránky, kde jsou přístupné hlasovací lístky k vytištění. Pokud o to volič požádal nebo neuvedl adresu pro doručení, vydá zastupitelský úřad tyto písemnosti osobně voliči nebo osobě, která se prokáže tou písemnou plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče, což znamená, že k veškerým údajům potřebným k provedení volby bude mít vlastně dispozici ten zmocněnec. Jak už jsem předtím uvedla, tady se jednoznačně opět posilují prvky takzvaného family votingu, kdy jeden člen rodiny vyzvedne všechny písemnosti nutné ke korespondenčnímu hlasování dejme tomu za další čtyři nebo pět členů rodiny na základě uděleného zmocnění. A dost těžko to bude kdo moct kontrolovat. Volba má být osobní a tajná.

Dalším problematickým bodem je vytisknutí hlasovacího lístku samotným voličem, který má vložit do takzvané úřední obálky, tu pak má vložit do doručovací obálky spolu s podepsaným identifikačním lístkem. Z toho je zřejmé, že stát nebude mít žádnou kontrolu nad tím hlasovacím lístkem, je-li jeho konečné vytisknutí ponecháno na osobě voliče. V kombinaci se systémem existence dvou různých obálek, kdy se hlasovací lístek vkládá do

úřední obálky a ta poté s identifikačním lístkem do doručovací obálky, tedy hlasovací lístek bude bez další identifikace hlasující osoby, jde o otevřené dveře k manipulaci dokořán.

Z dosud uvedeného je tedy nepochybné, že návrhem jsou přímo dotčeny principy svobodnosti, přímosti a tajnosti voleb, a to bohužel v tom negativním slova smyslu. Mohu tedy shrnout, že návrh nezajišťuje dostatečně skutečnost, že bude volit osoba – opravdu osobně oprávněný volič, tedy přímou volbou tajným hlasováním, kterou vyžaduje ústava. Oprávněné pochybnosti vzbuzuje možnost zastoupení voliče. Při podání žádosti o korespondenční volbu není relevantními argumenty vysvětleno, proč by byla možnost vlastně zastoupení voliče vůbec stanovena, když významným způsobem ten postup komplikuje. Pochybnosti vytváří také stanovený průběh hlasování. Tím, že jsou hlasovací lístky tištěny voličem, kde vzniká to nebezpečí, návrh vytváří koncepci doručovacích a úředních obálek, která spočívá v tom, že je volič identifikován v doručovací obálce, úřední obálka je pak už bez identifikace vložena do té volební schránky.

Návrh obsahuje také zmocnění pro Ministerstvo zahraničních věcí, kde stanoví vyhláškou územní obvody, popřípadě části územních obvodů zastupitelských úřadů, v nichž mohou voliči využít korespondenční hlasování. Přitom se vychází z dostupnosti a podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území. V této souvislosti ale je potřeba upozornit na skutečnost, že v čl. 21 odst. 3 Listiny, stejně tak v čl. 20 ústavy je výhrada zákona. Možnosti výkonu základního politického práva volit nemohou být z hlediska čl. 4 odst. 2 Listiny, podle kterého meze základních práv mohou být za podmínek stanovených Listinou pouze upraveny zákonem. Zásadně je nepřípustné, aby zákonem byla na sekundární normotvorbu přenesena pravomoc stanovit meze základních práv, tedy jinak řečeno, není možno připustit, aby se sféra ochrany základních práv a svobod dostala pod pravomoc moci výkonné, která k tomu není oprávněna. V této souvislosti se nabízí úvaha, že už skutečně nechybí moc k tomu, aby se tímto arbitrárním způsobem začaly stanovovat hranice volebních obvodů a došlo k jevu, který je takzvaným účelovým vymezením hranic volebních obvodů, které má za důsledek zvýhodnění určité politické strany nebo jejích kandidátů. Vymezení územních obvodů zastupitelských úřadů tedy nemůže být skutečně v pravomoci orgánů exekutivy, ale musí se stanovit zákonem.

Jak se bude posuzovat platnost odevzdaného hlasovacího lístku z hlediska zákonných požadavků stanovených v zákoně o volbách do Parlamentu České republiky, když při korespondenčním hlasování si má oprávněný volič hlasovací lístek vytisknout sám z internetového prostředí? Bude takový hlasovací lístek odpovídat závazně stanovené podobě na předepsaném tiskopise podle zákona?

Korespondenční hlasování má bezesporu nejen rozměr právní a legislativně technický, ale také politický. Na tomto místě si dovolím tvrdit, že už v tuto chvíli značně převažuje jiné dimenze problematiky korespondenčního hlasování především ten rozměr politický. Je totiž nepochybné, že současná parlamentní většina pojala zavedení korespondenčního hlasování jako způsob zajištění si výhody při těsných výsledcích voleb v systému poměrného zastoupení zejména do Poslanecké sněmovny, který tyto volby charakterizuje. Na základě už mnoha konaných voleb lze konstatovat, že Češi v zahraničí představují jasně vyhraněné voličstvo, které odmítá často levici a jednoznačně podporuje jiné politické strany. (Předsedající: Čas, paní poslankyně.)

Tak. A to nejdůležitější jsem nestihla, bohužel. Děkuji. (Potlesk z levé strany sálu.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní tedy vystoupí s faktickou poznámkou paní poslankyně Pošarová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Marie Pošarová: Děkuji. Já bych chtěla reagovat na svoji předřečnici a poukázat právě na účelovost tohoto návrhu. Protože vy, prostřednictvím vás, tedy paní

Markéto Pekarová Adamová, jste před několika měsíci v televizi prohlásila, že vláda má zajistit bezpečí lidí, nikoliv se o ně starat. A teď rok před volbami do Poslanecké sněmovny máte najednou největší starost o lidi, o české občany, kteří roky žijí v zahraničí a jsou v jejich očích diskriminováni tím, že nemají volební místo zrovna přes ulici. A já se ptám – na dovolenou tisíce kilometrů létat mohou, nebo si též stěžují, že je to daleko, a rekreují se korespondenčně? Slyšíte správně, této vládě nejde o české občany žijící v České republice, o ty se starat totiž nechce, ale o Čechy v zahraničí, současné a budoucí, kterým teprve české státní občanství udělí, se starat chce nadstandardním způsobem.

Lze tedy konstatovat, když oba výroky vás, prostřednictvím paní předsedající, a faktické kroky vlády shrneme a provedeme jejich syntézu, že tato vláda se stará především o své vlastní bezpečí v podobě prodloužení jejího pobytu u moci a o další čtyři roky prostřednictvím cizinců, kteří se teprve stanou českými občany a zatím o tom možná ani nevědí.

Účelovost projednávaného návrhu jasně podtrhuje i to, že účinnost korespondenčního hlasování ze zahraničí stanoví již od roku 2025, a skutečnost, že vláda ve Sněmovně již druhý týden odmítá projednávat cokoliv jiného než korespondenční hlasování, a přitom tu leží desítky konkrétních návrhů zákonů, které doslova hoří, jelikož se týkají úpravy rozpočtového určení daní, pomoci zdravotně postiženým, zákon o referendu, energetické zákony, stavební řízení a tak dále. Ale to najednou naše pětikoaličníky nezajímá, že? Nehledě na to, že několikatýdenní projednávání korespondenční volby, což je téma veskrze aktivistické i ideologické (Předsedající: Čas.) na určitý čas. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Věřte mi, že bych ráda reagovala, nicméně nemá mě kdo vystřídat, kdo by převzal řízení.

Faktická již další není, proto paní poslankyně Berkovcová. Následuje pan poslanec Hrnčíř. Paní poslankyně, dvě vystoupení? Jedno. Děkuji. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Berkovcová: Děkuji za slovo. Málokteré téma v posledních týdnech a měsících vyvolalo ve společnosti takový ohlas, jako je právě korespondenční volba. Jedná se bezesporu o nejvíce kontroverzní zákon poslední doby. Obšírná politická a společenská diskuse o tak závažné změně českého volebního systému by měla být samozřejmostí. To však evidentně není v zájmu navrhovatelů. Já patřím mezi odpůrce této zcela zbytečné změny volebního systému, která demokracii v naší zemi nepřinese nic dobrého.

Než začnu hovořit o svých důvodech, položím vám všem jednu řečnickou otázku a chci vás požádat, aby se nad ní každý z vás zkusil zamyslet a sám si na ni odpověděl. Pokud byste vyhráli v loterii významnou částku peněz, řekněme v řádu několika milionů korun, poslali byste svůj výherní los v obálce poštou do sídla loterijní společnosti k proplacení? Ano, nebo ne? Vsadím se, že nikdo z vás by to neudělal. Proč ale ne? Měli byste snad strach z toho, že by obálka s vaším výherním losem nebyla doručena? Nebo snad strach z toho, že by její obsah mohl někdo zaměnit, nebo nedej bože dokonce zcizit? Tvrdím, že nikdo z nás by to zkrátka neudělal a upřednostnil by jistotu v podobě doručení výherního losu hezky osobně do sídla dané společnosti. A z mého pohledu je to paradoxní a také pokrytecké. Proč takto neopatrně chceme hazardovat s volebními hlasy? Vždyť volby jsou svátkem demokracie a není důležitější moment v demokracii, než jsou právě volby. Neexistuje totiž žádný mechanismus ověřování, zda odevzdaný hlas vůbec dorazil do místa sčítání, zda volbu opravdu provedl registrovaný volič, a není zaručeno nespojení voliče s jím odevzdaným hlasem. Nežijeme bohužel v ideálním světě, a proto nesmíme dopustit, aby se korespondenčním hlasováním otevřel jakýkoliv prostor pro zneužití a zpochybnění voleb jako takových.

Přitom Česká republika má na rozdíl od mnohých zemí to štěstí, že naše volební mechanismy fungují poměrně dobře, až na ojedinělé výjimky se neobjevují případy, které by

jakkoliv narušovaly společenskou důvěru ve výsledky voleb. Ano, občas se dočteme, že v nějakém volebním okrsku došlo k pochybení a přepočítání hlasů, ale nikdy nedošlo k tomu, že by společnost zpochybnila výsledky demokratických voleb a narušila důvěru v ně.

Pro volební právo v České republice platí ústavní principy svobodných voleb, kterými jsou právo všeobecné, tedy právo volit mají všechny osoby, které dosáhly potřebného věku, a jejich způsobilost k výkonu volebního práva nebyla omezena; právo rovné, kdy každý hlas má stejnou váhu; právo přímé, tedy přímá volba bez zprostředkovatelů; a právo tajné, tedy nemožnost spojit voliče s jím odevzdaným hlasem a zajištění osobní volby. Možnost volit korespondenčně ale tyto zásady narušuje. Dojde k narušení principu svobodné a tajné volby, což odporuje ústavě i samotnému principu voleb. V případě korespondenční volby totiž nelze nijak zkontrolovat, zda volič skutečně volil svobodně, aniž by jeho ruku někdo vedl tím správným směrem, jak by si jistě zástupci pětikoalice přáli. A jak například zabránit situacím, kdy, ilustračně, hlava rodiny rozhodne o tom, koho budou ostatní příslušníci volit? A jak (se) dohlédne na to, že se každý člen rodiny skutečně bude moci vyjádřit na základě vlastní vůle? A to už vůbec nemluvím o možnosti kupčení s hlasy, které je dalším obrovským rizikem.

Chápu, že osud některých marginálních politických stran se opravdu může odvíjet od pár hlasů, které budou v jejich prospěch, přitom těchto v uvozovkách pár hlasů může rozhodnout o budoucnosti naší země a jejím směřování. Přitom zahraniční zkušenosti s korespondenční volbou především v Rakousku a USA vyvolávají pochybnosti o regulérnosti voleb. V těchto zemích totiž právě korespondenční hlasy otočily volební výsledek dosažený v prezenčních volbách. Ovšem je zřejmé, že všechna rizika manipulace s hlasy nijak nezajímají iniciátory a protlačovatele tohoto zákona. Vaše snaha je čistě účelová. Doufáte totiž, že vás korespondenční volba v zahraničí zvýhodní, a takový zásah do demokracie je vždycky špatně. Znásilňujete volební systém a děláte si z něj vlastní politický nástroj.

Český volební systém se za dobu svého fungování osvědčil a nevidím zde jakýkoliv důvod pro jeho změnu. Kdokoliv chce volit, volit může. Nikdo mu v tom nebrání. Je pouze nezbytné vyjádřit alespoň základní vůli a chtít pro uplatnění svého práva něco udělat. A není správné usnadňovat akt voleb. Nechť volí ti, kteří překonají alespoň minimální práh motivace. Udělat si čas a fyzicky odvolit patří k naprostému minimu občanské zodpovědnosti. Zjednodušování voleb není správnou cestou a pouze to povede k úpadku demokracie.

Kdyby navrhovatelům zákona šlo skutečně o blaho a zájem České republiky a o blaho jejích občanů žijících v zahraničí a co nejširší společenskou akceptaci této zásadní změny, bylo by v jejich zájmu, aby návrh zákona byl řádně prodiskutován a prošel řádným legislativním procesem. To se však neděje. Vaše tlačení zákona na sílu svědčí pouze o vašich zájmech a cílech, které si potřebujete naplnit už v příštích sněmovních volbách. A ta zoufalá snaha je tím větší, čím nižší preference máte u tuzemských voličů. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní tedy vystoupí pan poslanec Hrnčíř a následuje pan poslanec Kolovratník. Pan poslanec tedy využije dvakrát 10 minut, jak mi byl sdělit. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jan Hrnčíř: Děkuji za slovo. Vážená paní předsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové, Česká republika je zatím ještě svobodnou demokratickou zemí. Ve svobodné a demokratické zemi je naprosto klíčové, aby měli občané důvěru v proces zpracování výsledků voleb. Je důležité, aby se mohli spolehnout, že vyhlášené výsledky voleb jsou opravdu takové, jak bylo rozhodnuto voliči při hlasování, nezávislé na rozdílných politických preferencích jednotlivých občanů. Je naprosto stěžejní, aby společnost věděla, že volby byly legitimní a lidé mohli výsledky bez pochybností uznat a respektovat.

Pochopitelně ne vždy je každý spokojen s výsledkem. Někteří i svou nespokojenost hlasitě ventilují do médií. Teď jsem si vzpomněl na případy, kdy po vítězství pana prezidenta

Zemana vyhrožovali jisté veřejně známé osobnosti emigrací, stejně jako měla hrozit vlna emigrací celebrit po vítězství prezidenta Trumpa. Nicméně ani v jednom případě se tak nakonec nestalo. Ale to jsem odbočil.

V každém případě občané vědí, že výsledek je legitimní. Jakékoliv ohrožení regulérnosti voleb je proto přímým útokem na demokracii. Náš volební systém se opírá o ústavní principy všeobecné, rovné, přímé a tajné volby. Všeobecné, tedy že volit mají právo všechny osoby, které dosáhly potřebného věku a jejich způsobilost k výkonu volebního práva nebyla omezena. Rovné, tedy, že každý hlas má stejnou váhu. Přímé, tedy že volba probíhá bez zprostředkovatelů a volí přímo daná osoba. Tajné, tedy že nelze spojit voliče s jím odevzdaným hlasem, a není tak možné adresovat projev vůle voličů. Výsledky známe rychle a spolehlivě. Lidé mají důvěru, že vše probíhá legitimně, a proto výsledky nikdo až na výjimky nezpochybňuje. A pokud jsou pochybnosti a výsledek voleb je napaden, je možnost provést přezkum. Po volbách pak mohou být výsledky plně respektovány.

Proto je korespondenční hlasování pro demokratickou společnost nepřijatelné. Narušuje, nebo alespoň zpochybňuje hned několik ústavních principů. Jedním z nich je přímé hlasování. Nyní probíhají volby tak, že se občan dostaví do volební místnosti, kde prokáže volební komisi svou totožnost, tím i volební způsobilost, načež obdrží jednu obálku, do které sám za plentou vloží svůj hlas. Ten poté vloží do připravené volební urny. Jsou takto prokazatelně naplněny všechny ústavní principy. Právě nutnost osobně přijít s občanskými průkazem do volební místnosti je zárukou řádných voleb. Nikdo nemůže hlasovat víckrát. Nemohou se započítat lístky mrtvých duší a není ani možnost vůli hlasujícího na poslední chvíli změnit nebo ovlivnit. Je-li člověk ve volební místnosti za plentou sám, může rozhodnout svobodně. Avšak bude-li vybírat volební lístek doma, hrozí výrazné ovlivnění z okolí. Všichni si jistě vzpomínáme na kampaň z roku 2010 s názvem Přemluv bábu, kdy herečka Marta Issová a herec a režisér Jiří Mádl vyzývali mladé lidi k nátlaku na své prarodiče a ovlivňování jejich rozhodnutí u voleb.

Dovolím si ze zmíněného videa citovat vybrané úryvky: „Kdybyste věděli, že změníte budoucnost týhle země tím, že navštívíte svoje prarodiče, zajeli byste za nima? No jasně, že jo. Tedy pokud nejste úplně... No, jestli v týhle zemi zvítězí u příštích voleb levice, tak za to budou moct starý lidi, protože to jsou ty, který levici volej. To může být vaše teta, váš strejda, vaše babička, váš děda a většinou tyhle lidi bydlej na vesnici. Jak je možný, že levici volej? Starý lidi mají takzvanou selektivní paměť. To znamená, že si pamatují, jak si dali pusu na taneční zábavě, ale už zapomněli na proces s Miladou Horákovou. My natáčíme tohleto video, abychom vás přesvědčili, že se prostě máte sebrat, koupit si lístek na autobus nebo na vlak nebo nasednout do auta a rozjet se za svýma prarodičema nebo rodičema na venkov a přesvědčit je, aby volili pravicovou stranu nebo nějakou novou pravicovou stranu.“ Zbytek videa již netřeba komentovat.

Tak jaký máte z vyřčených úryvků pocit, dámy a pánové? Že nedobrý? Představte si, že by paní Issová a pan Mádl takto mluvili třeba o vašich rodičích. Starší lidé žijící na vesnici tam jsou vykresleni jako slaboduší prosťáčci, kterým je nutné pomoci se správně rozhodnout, protože oni sami na to již nemají duševní kapacitu. Připomíná to propagandistické týdeníky z padesátých let, jakkoliv zrovna před komunismem jako kampaň varuje. Je nutné jim vnutit ten jediný správný názor, protože oni jsou z vesnice, staří, a jak nám video vnucuje, vlastně skoro hloupí a sami si s tím neporadí. Já se upřímně divím, že někde na konci není návrh takovým lidem rovnou vzít volební právo. (Odmlka pro hluk v sále.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Kolegyně, kolegové, pan poslanec vystupuje. Prosím o klid.

Poslanec Jan Hrnčíř: Děkuji. Nicméně i pokud se mladí lidé vyburcovaní touto nemorální a neetickou kampaní skutečně rozjeli na venkov a vnucovali tam svůj názor, ať už jakýkoliv, starším lidem, tito potom měli šanci se sami svobodně rozhodnout podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Za plentu s nimi doopravdy již nikdo nešel. Dokážete si ovšem představit výsledky korespondenčních voleb v takovém případě? Kolik lidí by podlehlo nátlaku a výhrůžkám? Kolik lidí by volilo jinak jen proto, že vedle sedí vnuk či vnučka? Kolik lidí by volilo jinak ze strachu ze svého partnera nebo rodičů? Kolik lidí by volilo jinak, neboť by jim přišla pomoci a poradit neziskovka? Za kolik lidí by nakonec volil někdo jiný? Při zavedení korespondenčního hlasování bude zkrátka část voličů, a my nevíme, jaká část, vystavena tlaku. Jejich volební rozhodnutí nebude svobodné. A právě svoboda, a tím myslím skutečná svoboda, se samostatně rozhodnout odlišuje skutečné volby od pseudovoleb v totalitních státech. Lze předpokládat, že dojde i k volební korupci. Jistě se najdou voliči, kteří budou volit dle vůle toho, kdo jim ve skrytu domova dá určitý obnos. Vzpomeňme si na leden 2011, kdy Ústavní soud prohlásil podplácení voličů za odevzdání hlasů za nepřípustné pojetí volební kampaně obchodně tržním způsobem a zrušil kvůli tomu komunální volby v Krupce. Na podezřelé organizované hlasování voličů ve spojení s úplatkem mohou upozornit volební komise. Pokud by se hlasovalo korespondenčně, volební korupce by byla prakticky neodhalitelná. Tímto tedy k ohrožení ústavního principu přímého hlasování.

Dovolte mi, abych upozornil na další problémy, které se zavedením korespondenční volby mohou hrozit. Použiji na to příklady a otazníky kolem posledních prezidentských voleb v USA. Za prvé hrozí manipulace s odevzdanými hlasy, která je jednodušší a hůř odhalitelná. Dále je tu riziko takzvaných mrtvých duší. Při prezidentské volbě v USA byly v některých státech rozeslány volební lístky všem občanům z minulých volebních seznamů z roku 2016. Pokud někdo z příbuzných nebo třeba z radnice neoznámil úředníkovi majícímu na starosti seznamy úmrtí voliče, je možné, že jméno tohoto nebožtíka opět figurovalo na seznamu oprávněných voličů. Hrozba zneužití takzvaných mrtvých duší je notoricky známá a je to něco, co nelze jednoduše ignorovat.

Další vážným problémem bylo nedostatečné ověřování totožnosti, podpisu a adres voličů. Když volíte korespondenčně, a pak se rozhodnete volit osobně, ruší se tím váš korespondenční hlas.

Vážené kolegyně a kolegové, zvažme pečlivě, zda jsou výhody korespondenčních voleb dostatečně silné, aby převážily nad riziky. Musíme mít na paměti, že demokracie není jen o pohodlí, ale především o důvěře a integritě volebního procesu. A když je tato integrita ohrožena, je ohrožena samotná demokracie. Proto vás vyzývám, dámy a pánové, prokažme, že Česká republika je zemí, která si váží ústavních principů, na kterých stojí demokratické volby, a pojďme říci možnému zavedení korespondenčního hlasování jasné a rozhodné ne.

Vzhledem k tomu, co jsem tady uvedl, navrhuji přerušení projednávání tohoto bodu do 7. března 2025, kdy bude 175. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Já se omlouvám, ještě jednou přesně to datum?

Poslanec Jan Hrnčíř: Sedmého března 2025, 175. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Ano, děkuji, pane poslanče, za tento procedurální návrh. Vnímám tedy zájem nejdříve pana poslance Haase o další protinávrh.

Poslanec Karel Haas: Ano. Děkuji mnohokrát za slovo, vážená paní předsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, s ohledem na již několikátý procedurální návrh během dnešního dne si dovolím zareagovat procedurálním protinávrhem a navrhuji přerušení tohoto bodu do 21 hodin 10 minut. Děkuji mnohokrát.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: 21.10 hodin – pan poslanec Haas. Následuje pan poslanec... Flek. Pardon.

Poslanec Josef Flek: Nic se neděje. Dobrý večer, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, čas nám opět pokročil, takže já bych dal další protinávrh, tento večer už druhý a poprosím 21.35. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: 21.35. Děkuji. Pan poslanec a předseda Dufek se hlásil taktéž. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Já budu stručný. Myslím si, že ten návrh pana poslance Haase bude nehlasovatelný, takže aby to bylo hlasovatelné, tak navrhuji, aby se program přerušil do 22.05 dnešního večera.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: 22.05 zaznělo. Pan poslanec Zuna se ještě hlásil. Vidím i pana poslance Majora, ale snažím se držet pořadí. Pan poslanec Zuna.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji za slovo, paní předsedající. Tady tu debatu pozorně poslouchám a bylo by to škoda přerušovat na tak dlouhou dobu, proto můj procedurální protinávrh je na přerušení bodu do 21.15.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: 21.15. A pan poslanec Major se svým protinávrhem. Prosím.

Poslanec Martin Major: Vážená paní předsedkyně, dámy a pánové, já bych rád doplnil portfolio těchto protinávrhů a navrhuji přerušení do 21.14. Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: 21.14. Tak, to je poslední protinávrh. Přivolala jsem kolegyně a kolegy z předsálí. Vnímám zájem o odhlášení, proto vás všechny odhlašuji. Prosím, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami.

Abychom věděli, o čem budeme hlasovat, tak nejdříve navrhl přerušení tohoto bodu, nebo projednání tohoto bodu, pan poslanec Hrnčíř do 7. 3. 2025 s upřesněním, že se jedná o výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka, a následovalo hned pět protinávrhů. Budu je dávat hlasovat v opačném pořadí tak, jak zazněly.

To znamená, nejdříve hlasujeme návrh pana poslance Majora, který navrhuje, abychom přerušili tento bod, jeho projednávání, do 21.14 hodin. Počet přihlášených se ustálil.

Zahajuji hlasování o tomto protinávrhu. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 30 je přihlášeno 134 přítomných, pro 6, proti 103. Návrh nebyl přijat.

Následuje protinávrh, který zazněl od pana poslance Zuny, který je do 21.15 přerušit projednávání tohoto bodu.

Zahájila jsem hlasování. Ptám se vás, kdo jste pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 31 je přihlášeno 135 přítomných, pro 4, proti 108. Ani tento návrh nebyl přijat.

Pan předseda Dufek navrhuje přerušení tohoto bodu do 22.05.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro. Kdo je proti?

V hlasování číslo 32 je přihlášeno 135 přítomných, pro 34, proti 80. Ani tento návrh nebyl přijat.

Pan poslanec Flek navrhl přerušení tohoto bodu do 21.35.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 33 je přihlášeno 138 přítomných, pro 9 a proti 105. Návrh tedy nebyl přijat.

Návrh pana poslance Haase již je nehlasovatelný, bylo to do 21.10, což už bylo.

Tudíž hlasujeme návrh pana poslance Hrnčíře. Prosím o ztišení, ať víme, kdo jak hlasujeme, nebo pro se hlasuje. Pan poslanec Hrnčíř navrhuje přerušení tohoto bodu do 7. 3. 2025.

Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 34 je přihlášeno 138 přítomných, pro 51, proti 86. Ani tento návrh nebyl přijat.

Vypořádali jsme se tedy se všemi procedurálními návrhy a pokračujeme v rozpravě. Pan poslanec Kolovratník je nyní přihlášen, nicméně jej nevidím tady v sále, je to tak, tudíž odmazávám. Pan poslanec Pražák však přítomen je. Prosím tedy, kolegyně a kolegové, o ztišení. Pana poslance se zeptám, jestli má zájem rovnou o dvakrát, rovnou dvakrát 10 minut. Ano. Prosím, ať ještě posečkáte, než kolegyně a kolegové, kteří odcházejí, opustí sál, aby zde zavládl větší klid. Tak a prosím... Ještě jednou, prosím kolegyně i kolegy o ztišení. Myslím, že už je hladina hluku snesitelná, takže vám dávám slovo. Prosím.

Poslanec David Pražák: Děkuji. Vážené paní předsedající, pane ministře, já jsem se těšil na plný sál, tak bohužel. Vypadalo to nadějně, nějak to nedopadlo. Třeba se ještě někdo vrátí, až skončím.

Dovolte i mně vystoupit k návrhu poslaneckého zákona o správě voleb, jehož podstata by si zcela jistě zasloužila širokou politickou shodu. Poslanecký návrh je ryze účelovou záležitostí a čistokrevný politický kalkul ze strany vládní koalice, které klesají preference a sama si je dobře vědoma, že ji čekají nedobré politické vyhlídky, a proto si tito bytostní demokraté chtějí pomoci úpravou volebního systému i navzdory tomu, že podle mnohých ústavních právníků je právě tato novela a principy, které by zaváděla, v rozporu s ústavou.

U některých voleb v minulosti vyvolala korespondenční volba vlnu kontroverzí a kritiky, například v Rakousku roce 2016 ve druhém kole prezidentských voleb zvítězil těsně

někdejší vůdce zelených Alexander Van der Bellen nad kandidátem pravicové Svobodné strany Rakouska Norbertem Hoferem. Kvůli chybám při sčítání korespondenčních hlasů se však druhé kolo muselo opakovat. Ono už tady některé ty věci zazněly, ale já je budu říkat znovu, abychom si to dostali do svého podvědomí. Van der Bellen tedy nepřevzal prezidentský úřad a pravomoci prezidenta přešly 8. července 2016 na tříčlenné předsednictvo rakouské Národní rady. Opakované druhé kolo 4. prosince vyhrál Van der Bellen se ziskem 53,8 % hlasů a do úřadu spolkového prezidenta nastoupil složením přísahy 26. ledna 2017. Zeleně progresivistický Van der Bellen zvítězil díky korespondenčním hlasům ze zahraničí, jichž získal téměř o 200 000 více než jeho oponent. Bez zahraničních hlasů by vyhrál Hofer.

Korespondenční volbu ze zahraničí zrušila kvůli údajným podvodům v 1975 také Francie, která však umožňuje hlasování ze zahraničí v místních a parlamentních volbách přes internet. V 60. a 70. letech 20. století se korespondenční volba stala terčem kritiky z důvodu, že přinášela rizika manipulací s vlastní volbou a ověřováním voličů, kteří odevzdali hlas, fakticky tedy, zda byla zajištěna tajnost hlasování, o které jsme tady dneska už také mluvili a ještě určitě kolegové několikrát mluvit budou. Podle mě tajnost hlasování bude narušena plus další věci, které tam budou.

Ve Spojených státech se korespondenční volba stala jedním z pilířů předvolební strategie odpůrců prezidenta Donalda Trumpa. V časopisu Time se sami odpůrci pochlubili úspěšným spiknutím na záchranu prezidentských voleb. Na rozdíl od minulosti už aktivisté nemuseli přesvědčovat potenciální Bidenovy voliče, aby šli k volbám. Nejprve vylobbovali dostatečné rozšíření korespondenční volby, pak už jen stačilo, aby se vydali do velkoměstských ghett a obyvatelům pomáhali vyplňovat a odesílat hlasovací lístky.

Právník Zdeněk Koudelka označil korespondenční volbu za zásah do celé filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, a přitom sami nežijí ve státě a jenom o něm rozhodují, tedy neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je založena na tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen. Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby ovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí pak sám nebude podléhat. Spor o korespondenční hlasování je volbou mezi tím, zda má existovat právo volit držitele moci jen u těch, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat například tím, že zde platí daně, anebo zda se zvýší role těch, kteří nám budou moci vnutit svou politickou vůli, aniž by tu s námi žili.

Ani politolog Stanislav Balík není přesvědčen o užitečnosti korespondenční volby, naopak ji označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému. Balík sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování, anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno. Zavádění korespondenční volby v západních demokratických zemích přičítá jistému módnímu trendu, podobně jako přímou volbu prezidenta. Podle Balíka reálně hrozí, že v kontextu debat o podvodech se zaslanými lístky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA, ať už to byly skutečné, či smyšlené, přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu procesu a jakékoliv těsnější výsledky budou odmítány jako zfalšované. A možná nejenom těsnější. Uvěří-li nezanedbatelná část lidí, že je možné falšovat, tak i kdyby to tak nebylo, bude to pro legitimitu zvolených znamenat totéž, jako by se skutečně podvádělo.

Podle právníka Petra Kolmana neobstojí ani argument, že Česko je jedna z mála zemí, která korespondenční volby nezavedla, protože tento způsob hlasování podle něj degraduje volby ze svátku demokracie na nákup v e-shopu. Pokud někdo v České republice nežije, ale chce z jakéhokoliv důvodu ovlivňovat, kdo zde bude prezidentem nebo poslancem, měl by si to prostě zasloužit. Nezapomínejme, že Čech nebo Češka v cizině ve své domovině zpravidla

neplatí daně, takže pokud má někdo ambici působit na to, kdo bude vládnout jeho spoluobčanům ve staré vlasti, pak by neměl jen posílat obálku, ale něco pro to také udělat. Jinými slovy jít osobně hodit hlas do volební urny na zastupitelském úřadě, což prostě mnoho z nich dneska už dělá, a věřím tomu, že by to dělali i nadále, a ten, kdo volit nechtěl, tak prostě volit nešel.

Bývalý diplomat a politolog Petr Drulák o zavedení korespondenční volby mluví jako o nebezpečném útoku na demokracii ze dvou důvodů. Za prvé proto, že občané trvale žijící v zahraničí disponují také občanstvím své druhé vlasti, kdy jsou o dění lépe informováni než o dění v Česku. Podle Druláka je proto zbytečné zvyšovat pravděpodobnost, že se stanou jazýčkem na vahách při politickém rozhodování, jehož následky neponesou a nanejvýš budou zdáli pozorovat. A za druhé, korespondenční volba porušuje úplně všechno, co činí volbu u uren nezpochybnitelným výrazem voličovy vůle. Naopak podle Druláka může být výsledkem nátlaku a manipulace. Nevíme, za jakých okolností byl hlas vložen do obálky a odeslán, může být porušena jeho anonymita, je totiž technicky možné spojit hlasovací lístek s voličem. A otevírají se také netušené možnosti kreativního sčítání, které jsou na úrovni volebních okrsků omezeny už tím, že příliš zmanipulovaný výsledek by upoutal pozornost. Drulák varuje před dalším krokem, který podle něj bude reálně následovat – zavedení korespondenční volby i v Česku po vzoru USA.

Námitky proti zavedení přímé volby se objevují také z řad politiků současné vládní koalice. Senátor ODS Tomáš Jirsa vyjmenovává riziko, že voliči budou vystaveni tlaku při volbě, že o směřování země rozhodnou hlasy lidí, kteří v Česku nežijí, že mohou vznikat pochyby o regulérnosti volby a že existuje ještě větší riziko kupování hlasů. Zajímavé je, že senátor Jirsa ukazuje prstem na vládní TOP 09, která o zavedení korespondenčního hlasování usiluje dlouhodobě. Schválení korespondenčního hlasování bych považoval za stejnou chybu jako schválení přímé volby prezidenta. I u této parlamentní iniciativy stála TOP 09 a následně z této změny ústavy, jak cituje senátor Jirsa, hlasoval jsem tehdy proti, bolela všechny její tvůrce hlava, napsal senátor.

Další člen vládní koalice a europoslanec Tomáš Zdechovský se nedávno vyjádřil, že v případě zavedení této volby již nepůjde o tajné hlasování. A zde se dotýkáme bezprecedentního narušení ústavního principu, že volba v Česku musí být osobní, a za druhé má být zaručena tajnost hlasování. Člověk nemusí být expertem na ústavní právo, aby byl schopen položit pětikoalici klíčovou otázku: Jak chcete zavést korespondenční volbu pro Čechy v zahraničí a zároveň pro ně zachovat tajné hlasování? Plenta totiž ve volebních místnostech nestojí jen tak pro srandu králíkům. Volič za ní vhazuje lístek do obálky mimo jiné proto, aby nikdo neviděl, pro kterou stranu či kandidáta hlasuje, a aby nebyl ovlivňován.

Trošku mě mrzí, že odešel pan ministr pro místní rozvoj, pan Bartoš. Já jsem se chtěl zeptat zároveň ještě, jak to je plánováno s eObčankou, kterou jsme tady nakousli, někteří kolegové, při volbách. Jestli se eObčanka bude používat při volbách v příštím roce? Nebo jestli pan ministr kultury by mně mohl odpovědět, pokud by to věděl, anebo někdo z pětikoalice? Protože by mě docela – já to nemyslím teď nijak ironicky, ale mě by zajímalo, když budu mít eObčanku a půjdu volit do volební místnosti, pokud to tak opravdu bude, jestli to tak při těch volbách prostě bude nastavené, tak kdo bude mít tu čtečku na tu eObčanku? Ty okrskové volební komise, které tam sedí, ti lidé, tak jestli budou mít všichni chytré telefony a každý bude mít stáhnutou tu čtečku ve svém telefonu soukromém, nebo jestli v té komisi dostanou všichni služební telefony, tak v tom případě, kolik to bude stát, případně jakým způsobem se bude toto aplikovat? Protože nevím, jak to je u vás, ale u nás je třeba problém ty okrskové volební komise vůbec obsadit. A když si představíte, že tam většinou chodí senioři, aby si přivydělali, a vy jim řeknete, tak tady máte chytrý telefon a budete tady načítat QR kódy z mobilních telefonů voličů, tak myslím, že ten průběh voleb to může velice narušit. Protože dneska tam přijdete, je to rozděleno do těch sektorů podle abecedy, a jestli tam potom přijde x lidí a bude chtít skenovat na jedné čtečce víc lidí, víc voličů tu občanku, tak si

myslím, že to fungovat nebude. Věřím tomu, že ji dopilují do té doby. Dneska nám nefunguje. Chudák ministr Válek, shodilo mu to eRecept. Tak věřím tomu, že oni ještě budou na tom pracovat. Ale fakt bych to chtěl slyšet od někoho, jak to bude fungovat v příštím roce nebo s čím se počítá u eObčanky, jakým způsobem se bude používat při volbách.

Velký etický problém vidím v tomto, jestliže zde někdo dlouhodobě nežije a neplatí mimo jiné daně, zdravotní a sociální pojištění, proč by měl rozhodovat o životě jiných lidí, kteří nesou dopady jeho volby? Zastánci korespondenční volby na to rádi odpovídají, že daně neplatí ani studenti, důchodci, ženy na mateřské nebo bezdomovci žijící v Česku. Za prvé, každý, kdo žije v naší republice, zde povinně platí denně. I když zrovna nepracuje nebo nepodniká, tak přece platí daně nepřímé – DPH, spotřební daň. Nicméně i kdyby je teoreticky neplatili, tak pro jejich aktivní i pasivní volební právo mluví fakt, že zde žijí, takže na ně přímo dopadají následky jejich volby. Stále častěji tak na starobní důchodce. Že neplatí daně, je neuctivý a hloupý argument. Mnozí z nich platili 40 a více let daň z příjmů, navíc nadále platí daně nepřímé. Ano, i tehdy, když si seniorka nakoupí v akci v supermarketu, tak odvede dépéháčko a někdy i daň spotřební, když pořídí pivo nebo výjimečně i becherovku k rodinnému nedělnímu obědu.

Dalším velikým neduhem korespondenční volby je, jak už jsem zmínil, nepřímé narušení ústavního principu, že volba v Česku musí být osobní a má být zaručena tajnost hlasování. Relevantní ohrožení je i princip, že volba každého, včetně osob hlasujících ze zahraničí, má být svobodná. Je jasné, že pokud se česko-zahraniční volič má dostavit na ambasádu a tam za dohledu příslušné komise musí jít řádně sám osobně za plentu, tak volba má úplně jinou bezpečnostní kvalitu. A kde máme záruku, že za Čecha žijícího v cizině nevybere a neodešle volební lístek rodina nebo bůhvíkdo? Korespondenční volba také nahrává takzvanému kupčení s hlasy, které bylo dříve odsuzováno v judikatuře našeho Ústavního soudu, a to zcela po právu. Z ústavy jasně plyne rovnost hlasů, a když si někdo nakoupí další hlasy, tak má zákonitě a samozřejmě naprosto nespravedlivě vyšší podíl na moci než volič postupující korektně a disponující jen svým jediným hlasem.

Dalším očividným otazníkem je zde diskriminace. Jak to, že čeští občané, kteří žijí doma, tedy na území České republiky, korespondenční volbu nebudou moci využít a voliči v cizině ano? Nebo nám snad pan premiér Fiala s panem ministrem Rakušanem chtějí tvrdit, že na voliče žijící v Česku musí být větší přísnost a silnější dohled než na občany žijícími v zahraničí? Chtějí nám snad pánové ze Strakovky nakukat, že v zahraničí žijí poctivější Češi než v samotném Česku? Nevím, jak vás, ale mě to velice uráží. Žiji a platím zde řádně a včas daně a Fialova vláda mi nevěří, že zvládnu korespondenční volbu? Je to nedůstojné.

Já jsem potkal dneska i včera x lidí, kteří, podotýkám, nejsou našimi voliči, ale tím, že já jsem známý tím, že se bavím s každým a se všemi, a dneska jsem si s některými i telefonoval, a jsou to třeba podnikatelé, kteří jsou silně pravicoví, pravicoví voliči, a nikdo mně z nich neřekl, že by podporoval korespondenční volbu. Všichni říkají, co je tady u nás, máme si dělat tady u nás, mají to rozhodovat lidé, kteří tady žijí převážně. Nikdo nezpochybňuje jejich možnost volby v zahraničí, ale prostě primárně by měl být zachován demokratický systém voleb, který tady u nás v České republice je.

Domnívám se, že takto zásadní změna by neměla být prosazována na sílu, ale na základě širšího konsenzu. Vládní strany se rozhodly silou protlačit zákon a získat tak o pár procent hlasů navíc poslaneckou novelou, nikoliv vládním návrhem, který by prošel řádným připomínkovým řízením, tak jak by si principiální změna volebního zákona jednoznačně zasloužila.

Pokud jde o možná negativa, tak to nejzávažnější zní, že při této reformě volby nelze zaručit, že proběhne tajně a svobodně a že na voliče nebude někdo vyvíjet nátlak. Lze jistě namítnout, že něco takového je možné i dnes, nicméně za plentou je volič sám, a jak se rozhodne, je jen a jen na něm. Dalším silným argumentem je, že není logické nechávat

rozhodovat o české politice občany, kteří v zemi dlouhodobě nežijí, respektive jim to příliš usnadňovat, když možnost volit na zastupitelských úřadech v tuto chvíli mají. K tomu se váže i námitka, že právě hlasy ze zahraničí mohou zvrátit celý výsledek voleb. Menší výhradou může být i fakt, že hlasy se poštou mohou ztratit či dorazit později, tudíž by propadly jinak platné hlasy.

Je tedy jasné, že pádné argumenty zaznívají z jedné i z druhé strany a že nakonec na politickém bojišti o prosazení korespondenční volby rozhodne reálné rozložení sil v parlamentu. Z dnešního pohledu to tedy vypadá, že vládní pětikoalice korespondenční hlasování může prosadit již letos, aby nová úprava platila pro parlamentní volby v roce 2025. Od listopadové revoluce nebyly v dějinách České republiky občany zpochybněny výsledky jakýchkoliv voleb a důvěra v náš volební systém tak až na výjimky je univerzální. Při situaci, kdy by o výsledcích voleb rozhodovaly hlasy ze zahraničí zasílané poštou, navíc ve světle otazníků, které se objevují kolem prezidentských voleb v USA a v Rakousku, by mohla vzít dnešní důvěra v systém zasvé.

Druhá námitka zní, že by se takto zásadní změna volebního systému neměla prosazovat na sílu. Konsenzus ohledně korespondenční volby by se jistě hledal snáz, pokud by s jejím zavedením vládní koalice tak okatě nespěchala kvůli parlamentním volbám 2025, ale snažila se najít konsenzus napříč politickým spektrem, případně o této zásadní změně uspořádat referendum. V opačném případě po přeskupení sil v parlamentu hrozí, že korespondenční hlasování nepřežije víc než jedno volební období. Vládnoucí strany by neměly krátkodobě upravovat volební systém tak, aby zvrátily negativní trend svých preferencí, a silou protlačit zákon a získat tak o pár procent hlasů navíc, navíc poslaneckou novelou, nikoliv vládním návrhem, který prošel řádným připomínkovým řízením, tak jak by si principiálně změna volebního zákona zasloužila.

Pokud by se umožnila korespondenční volba jenom jedné části oprávněných voličů, vznikla by naprosto zřejmá nespravedlnost a část občanů by byla na svých právech krácena. Nedovedu si představit, že by Ústavní soud dopustil zřídit takové privilegium pouze pro část našich občanů. Pokud by se tak přesto mělo stát, bylo by namístě zrušit plenty ve volebních místnostech. Neboť pokud je nemusí mít volič doma v zahraničí – myslím tím v tom místě, kde bude volit, kde o výběru strany, která skončí v obálce, může diskutovat celé příbuzenstvo a volič před vložením lístku za žádnou plentu chodit nemusí, proč by tak měl činit povinně ve volebních místnostech u nás v České republice? Bohužel tento návrh zákona v mých očích nebudí žádnou důvěru. Takto zásadní novela volebního zákona si dle mého žádá, jak už jsem řekl, široký politický konsenzus a čas na vyhodnocení a já si dokážu představit i aplikaci referenda.

A na závěr bych si ještě dovolil říct, nevím jak – mně v osmdesátém devátém bylo ještě málo, já jsem určitě necinkal klíči při revoluci na náměstí tady v Praze, ale myslím si, že svobodné volby jsou pro nás svátkem demokracie, kvůli kterým jsme tam cinkali, a je smutné, že letos, 35 let po revoluci, se někdo pro svůj prospěch snaží dát tomuto procesu pachuť netransparentnosti a ztráty tajnosti volebního práva. Děkuju za pozornost. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní s faktickou poznámkou chce reagovat pan poslanec Haas. Máte slovo.

Poslanec Karel Haas: Děkuju mnohokrát za slovo, vážená paní předsedkyně. Já chci pouze zcela konkrétně odpovědět na velmi věcný a naprosto konkrétní dotaz kolegy Davida Pražáka, vaším prostřednictvím. Zazněl tam od něj dotaz, který chtěl položit panu ministrovi, jak to bude s využitím eDokladů, a pochopil jsem, že ten dotaz byl obecně na využití

eDokladů ve volbách, tak se pokusím odpovědět za pana ministra. Věřím si na to, že ta odpověď je zcela přesná.

eDoklady mají tři časové okamžiky náběhu. Ta první fáze naběhla 20. ledna, druhá fáze naběhne pro další skupinu úřadů veřejné moci 1. července a poslední skupina orgánů veřejné moci bude povinna používat nebo ověřovat eDoklady od 1. 1. 2025. A právě do té třetí skupiny spadají za a) okrskové volební komise a za b) zastupitelské úřady, to znamená, řeknu ten dnešní systém volby na zastupitelských úřadech. Jinými slovy, ověření totožnosti v jakýchkoliv volbách u okrskových volebních komisí nebo na zastupitelských úřadech prostřednictvím eDokladů bude možné od 1. 1. 2025. To je ta právní úprava, která Sněmovnou prošla.

A na doplnění. Pak tam zazněl ještě dotaz, jestli ty orgány veřejné moci na to budou připraveny a co používají? Tak tady mohu odkázat na dvě funkční aplikace. Jedna je webové rozhraní pro právě ověřovatele dokladů na straně orgánů veřejné moci a druhá je mobilní aplikace. Čili existuje řeknu desktopová webová varianta a existuje mobilní aplikace právě pro orgány veřejné moci k ověřování eDokladů. Jestli takto ta odpověď stačí? Děkuji.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní tedy vystoupí v další faktické poznámce pan poslanec Stržínek a následuje pan poslanec Pražák. Prosím, máte slovo.

Poslanec Robert Stržínek: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Chtěl bych navázat na své dva předřečníky. Já se totiž opravdu bojím, že s tou digitalizací, která bude nutná i u korespondenční volby, protože ty hlasy ze zahraničí bude třeba elektronicky zpracovat, a to systémem, který bude robustní, spolehlivý a funkční, a mám obavy, že s tím mohou být problémy zejména proto, že ten systém je uspěchaný a má být spuštěn už v roce 2025. Občanka v mobilu je toho jasným důkazem. První dny ten systém kolaboval. Někteří lidé dodneška hlásí, že mají problémy s instalací, a vůbec načasování těch jednotlivých etap, o kterých mluvil kolega Haas, si nemyslím, že je zcela správné a dobře nastavené.

Já vám řeknu jednu perličku z dnešního dne. Já jsem měl tady ve Sněmovně domluvenu pracovní schůzku s panem doktorem Nogolem, což je tajemník statutárního města Karviná. Přiběhl dolů na recepci a říkal, mám průšvih, zapomněl jsem si peněženku se všemi doklady, chtějí po mně občanku, ale naštěstí mám tu Bartošovu občanku v mobilu. Přátelé, myslíte si, že ho pustili tady dovnitř? Nepustili. Poslanecká sněmovna neumí v tuto chvíli občanku v mobilu načíst. Orgán, který schválil tady tuto digitální novelu a měl jít jako první, měl být lídrem v digitalizaci, neumí pustit návštěvu s občankou v mobilu. A jak to dopadne s korespondenční volbou, to si nechme zdát. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Pan poslanec Pražák s faktickou poznámkou a následuje pan poslanec Králíček. Prosím, máte slovo.

Poslanec David Pražák: Já bych chtěl poděkovat za odpověď kolegovi Hlasovi. Ale čistě prakticky, já si to fakt neumím představit, jak to bude fungovat. Rozumím tomu – dneska ty úřady, které to umějí načíst bez problémů, jasně, někdo tam je, mají služební telefon, ty úřednice vždycky na tom svém nějakém pracovišti. Vím, že u nás třeba každý odbor má jeden služební telefon, který na tohle třeba používají, dobré. A jak to bude u té okrskové volební komise? Když si vezmete, že tam přijdete, tam sedí osm seniorů, kteří tam byli zvyklí zapisovat do těch listin podle abecedy. Jeden měl A až C, druhý měl D až K a tak dále a ten volič už šel podle toho svého příjmení k tomu konkrétnímu člověku. A teď jako co? Budou mít všichni ty čtečky ve svých telefonech soukromých, anebo každý ten z okrskové volební komise bude mít služební telefon? A kdo je zaplatí? Ten úřad zaplatí každému ten telefon

v okrskové volební komisi? Víte, co to je lidí? Já bych se chtěl jen – prakticky si myslím, že to bude velký problém. Děkuji. (Potlesk poslanců ANO 2011.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Faktická poznámka pana poslance Králíčka. Prosím, máte slovo.

Poslanec Robert Králíček: Vážená paní předsedkyně, kolegyně, kolegové, pane Stržínku, prostřednictvím paní předsedající, no měl kliku, že šel jenom sem, že nemusel dneska pro léky, protože by je nedostal. Anebo že nešel na úřad práce, protože i MPSV hlásilo, že mu shodili jejich program Jenda. Takže jenom že se nedostal, mohl mít daleko větší trable.

A pane Pražáku, vám také odpovím a doplním, prostřednictvím paní předsedající, pana Haase. Vždyť to bylo v té důvodové zprávě. Bude to stát přes miliardu a půl, protože se bude samozřejmě vybavovat státní správa. Takže my vybavíme státní správu za miliardu a půl, ale může se stát, že v příštích parlamentních volbách už budeme mít evropskou peněženku, která bude celoevropská, protože s eDoklady, jak jistě víte, se prokážete pouze na některých institucích, ne v Poslanecké sněmovně, ta bude v červenci, když dobře, ale s evropskou byste se prokázal všude. Takže když dneska poletíte do zahraničí, tak vám to nevezme ani letiště, a v Evropě už vůbec ne. Takže miliarda a půl. A určitě všichni budou mít telefony, které doporučí Piráti. (Potlesk poslanců ANO 2011.)

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: S faktickou poznámkou chce reagovat na rozpravu pan poslanec Zlínský. Prosím, máte slovo.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedkyně, děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, já bych se také rád vyjádřil k té eObčance. Já tu vidím jakýsi předstupeň k vytvoření digitální identity, která samozřejmě může mít jako dobré důsledky pro nás, ale bohužel i negativní, protože umožní za prvé to, aby bylo možné provádět internetové volby, což já už jsem o tom mluvil, že to bude další předstupeň těchto voleb, nebo následující stupeň těchto voleb korespondenčních. Takže musíme si odpovědět na otázku, jestli k tomuto chceme směřovat, jestli tomuto můžeme věřit, jestli ty digitální technologie jsou důvěryhodné, jestli se to nedá nějakým způsobem zfixlovat, a to tak, že tomu bude rozumět, tomu zfixlování, pouze několik vyvolených. Takže před tím já bych velice důrazně varoval, abychom nesedli na lep tady té digitalizaci, která, uznávám, může mít pozitivní důsledky, ale musíme vzít v úvahu i negativní důsledky. Tak nezapomeňme i na tuto problematiku. Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová: Nyní se vracíme do obecné rozpravy a pan poslanec Novák je již připraven, jak vidím. Prosím tedy, aby se ujal slova. A zeptám se ho ještě – dvě vystoupení? Dvakrát, ano. Následuje pan poslanec Brož. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Novák: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já po těch eObčankách se zase vrátím ke korespondenční volbě a spíše k tomu návrhu, který je tady předložen, protože ještě předtím, než se budu konkrétně věnovat tomu návrhu, tak jen pár věcí. Protože hnutí ANO není to, které tento způsob volby do exekutivních orgánů zásadně odmítá. My přece říkáme, že by se mělo postupovat ve vzájemné shodě, po široké diskusi a zejména s dostatečným předstihem, ale také hlavně s rozmyslem. Jenže bohužel tato vláda si zvykla na ten přístup po nás potopa. A proto, přátelé, nezlobte se, já to vidím tak, že vám je vlastně vše, co se netýká profitu této vlády, lhostejné. A proto také vlastně v dnešních dnech, zítra se dozvíme výsledek, Ústavní soud řeší takzvanou důchodovou reformu, proto váš daňový balíček přinesl do české ekonomiky více chaosu

a nejasností a také proto čeští občané vinou této vlády přicházejí o úspory. To jsou prostě fakta.

Arogance vládní většiny se tady ve Sněmovně často projevuje omezením doby vystoupení poslanců a následného hlasování natvrdo. To první máme za sebou dneska, to druhé uvidíme, co nám vy vlastně tady dovolíte nakonec. A je to bez ohledu na to, jestli a jaký má norma, o které se bavíme, vliv na českou ústavu a na český justiční systém. A aby to bylo ještě rychlejší, tak neváháte předkládat takto důležitou změnu zákona poslaneckým návrhem, tak aby to bylo ještě rychlejší bez připomínkového řízení, bez možnosti tu normu důkladně posoudit ještě předtím, než by se dostala na půdu Sněmovny. Proč asi? Protože by vám to rozcupovali!

Bezpočet českých měst má ve svých vedeních různé koalice složené nejen ze všech stran v této Sněmovně, skutečně na mnoha místech jsme v různých koalicích a ty koalice musí mít shodu, musejí pracovat pro blaho svých obcí a měst. A to tam také ti naši i vaši zástupci dělají a dělají to někdy i společně a jde jim to. Není mi jasné, proč tady v Praze sedí naprosto od reality odtržená skupina zákonodárců, kteří jsou proti svým voličům a na základě toho, co předkládají, mají mnohdy jediný cíl: udržet se za každou cenu.

Dalším obecným předpokladem této zásadní změny volebního systému u nás je vysvětlení všech principů voličům. Vědí vůbec ti lidé venku, co se chystá, jaké to bude mít důsledky, jaká jsou tam rizika? Jestli jsou tam mechanismy, které zabrání podvodům? Nevědí to. Tomuto typu volby by jistě neuškodily jedny volby takzvaně na zkoušku, kdy by si všichni dotčení voliči ohmatali způsob a systém korespondenční volby, ale také my jako zástupci státu bychom viděli, jaká ta rizika skutečně jsou a zda je ten způsob, jaký je aktuálně navrhován, vůbec vhodný. Jenže vy spěcháte. A nevím, jestli se bojíte, že v příští Sněmovně nebudete mít takové zastoupení, abyste sestavili vládu. Nevím. Souručenství SPOLU s sebou táhne dva politické subjekty, které jsou v klinické smrti. A vidíme venku, co se děje. Vidíme, že to není úplně v pořádku, že je napjatá situace, a nejenom ve společnosti, ale i uvnitř některých stran. O to větší zastoupení v různých parlamentních nebo vládních orgánech ale máte. A o hnutí STAN vlastně nemá smysl vůbec mluvit, protože tento manažerský projekt, na který neustále poukazuji, který se odmaskoval kauzou Dozimetr, a kterou se neustále snaží ministr Rakušan skrýt, tento projekt má svoje jasné podnikatelské cíle útočící na struktury tohoto státu. A proto je asi potřeba hlava nehlava přijmout cokoliv, co vám dovalí hlasy, a my zůstaneme u lizu. To si říkají na sekretariátech vládních stran nejspíš.

Pro mě je skutečně zásadním nedostatkem to, že jde o poslanecký návrh zákona. A je úplně jedno, že to v nějaké přípravné fázi přikryla vláda. Zákony tohoto typu prostě má předkládat vláda poté, co ten návrh projde hodnocením Legislativní rady vlády, připomínkovým řízením a tak dále. A tento návrh tím standardním procesem prostě neprošel. To tady neokecáte! V mých očích je to paskvil, a přesto bude vámi dovalcován až do konce a nakonec bude touto Sněmovnou přijat – na sílu, ústava neústava.

A znovu opakuji, hnutí ANO deklarovalo v předchozím období korespondenční volbu jako novou formu hlasování. Jediný rozdíl je, že jsme to chtěli dělat s rozmyslem, s pochopením a slušně, s vyhodnocením všech možných chyb, a ano, po důkladném posouzení do této změny třeba vůbec nejít. A na to jsme měli právo.

Dámy a pánové, je bezesporu, že korespondenční volba je zlomový způsob volby a dotýká se i ústavních práv každého dospělého občana České republiky. Zahraniční zkušenosti ukazují, že voliči ze zahraničí mohou být rozhodujícím prvkem voleb. Mohou. My jsme jedna ze zemí, které korespondenčně nehlasují, ale zároveň je potřeba si říci, s jakými problémy a pochybami probíhají korespondenční volby ve světě.

Ale zpátky domů. Dnešní vládní většina vedena snahou o udržení se ignoruje mnohá úskalí. Na jednu stranu je to potenciál dle vás až 600 000 krajanů, kteří by mohli odevzdat svůj hlas poštou, na druhou stranu Česká republika již má za sebou zkušenosti například

z přímé volby prezidenta, která přinesla překvapivé novinky do systému volby, které mají zcela odlišné dopady a svým způsobem změnily charakter volby.

A nyní trocha teorie, jak to funguje ve světě. Zdrojem je práce pana Jana Rovenského. Korespondenční hlasování se řadí k jednomu ze způsobů, jak umožnit občanům žijícím či dočasně pobývajícím v zahraničí se účastnit voleb. Mezi další běžně užívané způsoby patří hlasování na zastupitelském úřadě – náš případ, hlasování v zastoupení a elektronické hlasování. Pokud jde o hlasování ze zahraničí, řada zemí upravuje jeho užití například jen pro určité typy voleb a to je samozřejmě v naprosté většině případů pro parlamentní volby a prezidentské volby, i když se objevují případy referend či voleb nižšího řádu jen pro některé občany žijící v zahraničí, například jen pro vojáky anebo diplomaty – některé země to mají jen pro ně, anebo také některé země pouze pro občany, kteří v cizině pobývají jen omezenou dobu, například méně než 15 let, třeba v případě Velké Británie. Neříkejme si tedy tady, že všichni mají nějakou full verzi korespondenční volby. Není to tak. V některých zemích je dokonce pro reprezentanty voličů žijících v zahraničí vyčleněn určitý počet křesel v parlamentu: Francie, Itálie, Portugalsko.

A vraťme se domů. Návrh korespondenční volby totiž – třeba senátní návrh tady již leží. Snaha Senátu zavést korespondenční hlasování je dlouhodobá, stejně jako některých politických stran, zvláště těch, které jsou zatím populární mezi voliči v zahraničí. Zatím. Nemáme průzkumy. V posledních volbách šlo o obě vládní koalice. A my se můžeme domnívat, co je vlastně motivem pětikoalice a co od zavedení korespondenční volby očekává. Samozřejmě tu otázku můžeme otočit, ale pro nás v opozici jsou v dnešní – a zdůrazňuji, přátelé, právě díky vám, vládnoucí koalici – nelehké době mnohem důležitější problémy, se kterými se naši občané potýkají každý den. Pro vás je v tomto okamžiku mnohem důležitější protlačit děravou normu, která absolutně nevylučuje možnost podvodů v tak důležitém prvku demokracie, jako jsou volby.

Pro ilustraci. Tři sta tisíc platných hlasů by korespondovalo počtu hlasů odevzdaných v loňských sněmovních volbách v Plzeňském či Královéhradeckém kraji. Jinými slovy, při tom současném nastavení by krajané v případě voleb do Poslanecké sněmovny mohli velmi citelně zamávat výsledky v kraji, kde se hlasy započítávají. V kraji, kde mají jeho občané své problémy a témata a také na základě toho vysílají své zástupce do parlamentu. Uvědomujete si, že v tomto případě naprosto ignorujete potřeby a hlavně občany daných krajů, těch dvou, které by se vybraly? Přijde vám to správné? Mně ne! Já bych rozuměl návrhu rozpočítání hlasů do všech krajů. Ale do dvou? Proč?

Navzdory různým proklamacím o obavách o demokracii či o její rozšiřování je nabíledni, že hlavní motivací aktérů pro nebo proti zavedení korespondenčního hlasování zůstává politický kalkul a ten bohužel bývá často na pozadí různých návrhů zákonů. Na to ostatně upozorňují i politologové. Petr Drulák napsal, že současná vládní garnitura oprávněně čeká, že z ní může mít profit, což ilustruje nejen na posledních sněmovních volbách, ale také na těch prezidentských v roce 2018.

Nynější poradce prezidenta Pavla Tomáš Lebeda k tomu říká: Každá úprava výsledek voleb ovlivní. Zahraniční voliči hlasují převážně pro pravici. A tady já doplním: zatím. Na druhé straně nevíme, kolik by jich možnost využilo. Odborníci jsou vůči možnosti zavedení korespondenční volby mnohem opatrnější než řada politiků. A dnes opět padne jméno Zdeňka Koudelky, který označil korespondenční volbu za zásah do celé filozofie volebního práva a demokracie. Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí pak sám nebude podléhat. Tím netvrdím, že bych chtěl brát někomu volební právo.

Ve Spojených státech se korespondenční volba stala jedním z pilířů předvolební strategie odpůrců prezidenta Donalda Trumpa a oni se tím skutečně chlubili. V únorovém číslu časopisu Time se sami pochlubili úspěšným spiknutím na záchranu prezidentských

voleb. Na rozdíl od minulosti totiž už aktivisté nemuseli přesvědčovat potenciální Bidenovy voliče, aby šli k volbám. Ono je stačilo vylobbovat, najít ty správné, zajít do ghett, pomoci vyplnit hlasovací lístek a odeslat. I na to upozorňuje Drulák. A že se něco podobného nemůže stát u našich krajanů? Jasně, ti nežijí v ghettech, ale ten systém podvodu, určitě to ta norma vylučuje? Jak mi to, vážení předkladatelé, zaručíte, že k takovýmto podvodům na základě vaší normy nedojde?

Ani politolog Stanislav Balík není přesvědčen o užitečnosti korespondenční volby, naopak ji označuje za – cituji – hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému. Balík sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno, respektive zredukováno.

A jsou tady další argumenty a další argumenty, ale mnoho z nich jste již tady slyšeli. Ale prostě, přátelé, svátek demokracie – jít osobně hodit hlas do volební urny bez ohledu na to, jestli je to v místě bydliště, nebo na zastupitelském úřadě. Nejsou to jenom občané žijící v zahraničí, kteří to mají daleko ke svým volebním okrskům. Zdaleka ne. I naši čeští občané s tímto bojují bez ohledu na to, kde žijí, kde pracují. Mezi jejich místem trvalého bydliště a jejich pracovním místem může být vzdálenost klidně 400 kilometrů. A je. Tak je to u nás, poslanců.

A je tu i zajímavá peripetie v rámci ODS. Námitky proti zavedení přímé volby se objevují také z řad politiků současné vládní koalice. Můj kolega Pražák už tady zmiňoval senátora Tomáše Jirsu. Ten vyjmenoval to riziko, že voliči budou vystaveni tlaku při volbě, že o směřování země rozhodnou hlasy lidí, kteří v Česku nežijí, že mohou vznikat pochyby o regulérnosti volby a že existuje ještě větší riziko kupování vlasů. Dále se velmi skepticky ke korespondenční volbě vyjadřoval i europoslanec za ODS Alexandr Vondra. No, a o postojích premiéra Fialy jsme tady už také něco slyšeli a to opakovat nemusím.

Dámy a pánové, vy už jste tady dneska slyšeli argumenty politologů i politiků a zejména analýzu této klíčové hlasovací změny. Je evidentní, že existují silné argumenty pro, ale i proti zavedení korespondenčního hlasování. Odhlédneme-li od názoru politiků, odborníci jsou k zavedení korespondenčního hlasování přinejmenším opatrní.

V případě zavedení korespondenční volby je potřeba vzít v potaz dvě námitky. Americké pořekadlo praví „neopravuj, co funguje“. Od listopadové revoluce nebyly v dějinách republiky občany zpochybněny výsledky jakýchkoli voleb. Věřte tomu, že právě korespondenční volba je Pandořina skříňka, která vyvolá nedůvěru v náš volební systém v řadách občanů. Korespondenční volba, tak jak je dnes předložena, není v souladu s naší ústavou a navíc usnadní kupčení s hlasy. A říkají to také někteří právníci. A mají pravdu. A pokud by váš návrh prošel řádným připomínkovým řízením, ani by se sem nedostal. Vážení, zamyslete se nad tím a zastavte to, dokud je čas.

A já, vážená paní předsedkyně, tímto dávám procedurální návrh na přerušení projednávání tohoto bodu do 30. 5. 2025. To datum jsem vybral proto, že můj mladší syn bude mít v té době nádherné dvacáté narozeniny, a my tady máme dělat zákony pro mladé generace, pro to, aby se jim tady dobře žilo. Tak je to takový symbol.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já vám děkuji, pane poslanče. My jsme se vystřídali při řízení schůze. Já jsem tedy zaevidovala váš návrh na přerušení do 30. 5. 2025. Přivolala jsem kolegyně, kolegy z předsálí. A vnímám přihlášky z místa. Jako prvního jsem vnímala pana poslance Majora, jestli se nemýlím. Takže protinávrhy prosím přednést. Prosím.

Poslanec Martin Major: Vážená paní předsedající, dámy a pánové, já přeji všechno nejlepší synovi pana kolegy, nicméně myslím si, že přerušení bude stačit do 22.09 hodin.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, protinávrh zaznamenán. Dále se hlásil pan kolega Haas s protinávrhem.

Poslanec Karel Haas: Vážená paní místopředsedkyně, kolegové z opozice nám chtějí dopřát pohyb, tak já si v návaznosti na toto jejich zdravé přání dovolím podat procedurální protinávrh, a to na přerušení tohoto bodu do 22.22 hodin. Děkuju mnohokrát.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A ještě jsem vnímala, že se z místa hlásil pan poslanec Flek nejprve. Prosím, váš protinávrh. (Hluk v sále.)

Poslanec Josef Flek: Děkuji, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, myslím si, že by to byla škoda to v tuto chvíli přerušit. Já tak bych dal nějakou třeba menší pauzu, takže já bych to chtěl přerušit pouze do 22.22. Děkuju za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Tento návrh už byl předložen, takže se připojujete k návrhu pana poslance Haase?

Poslanec Josef Flek: Ne, tak se omlouvám, já to upravím na 22.24.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Poprosím o pozornost všech předkladatelů protinávrhů. A pan poslanec Zuna ještě se hlásil. A prosím, přiblížíme se k hlasování.

Poslanec Michal Zuna: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Já tady stále sedím a už tady máme další procedurální návrh, přesto pozorně poslouchám a byla by to škoda, takže můj návrh je na přerušení do 22.12.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Jestli už není požadavek – a vítám to – na žádné další protinávrhy, tak nejprve všechny odhlásím. Prosím, přihlaste se se svými identifikačními kartami. (Hluk v sále neustává.)

A zatímco se nám ustaluje počet přihlášených, tak já zrekapituluji. Budeme – a poprosím o klid v sále – budeme hlasovat nejprve protinávrhy, a sice pana poslance Majora, Zuny, Haase a Fleka, aby to bylo vzestupně časově, a poté ten původně přednesený návrh pana poslance Nováka. To by byl tedy postup.

A já tedy zahájím hlasování, jako první o protinávrhu pana poslance Majora o přerušení do 22.09.

Zahájila jsem hlasování. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 35 se účastnilo 149 hlasujících, pro 11, proti 112. Návrh byl zamítnut.

Dále tedy protinávrh pana poslance Zuny, a sice na přerušení do 22.12.

Zahájila jsem hlasování. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 36 se účastnilo 150 hlasujících, pro 7, proti 118. Ani tento návrh nebyl přijat.

Následně protinávrh pana poslance Haase, a sice na přerušení do 22.22.

Zahájila jsem hlasování. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti? (Hluk v sále neustává.)

V hlasování číslo 37 se vyjádřilo 151 hlasujících, pro 10, proti 111. I tento návrh byl zamítnut.

Jako poslední z řady protinávrhů navrhl pan poslanec Flek přerušení do 22.24.

Já jsem zahájila hlasování. Kdo je pro? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

V hlasování číslo 38 bylo přihlášeno 151 hlasujících, pro 11, proti 115. Taktéž tento návrh byl zamítnut.

A nyní se dostáváme k návrhu na přerušení přednesenému panem poslancem Novákem, jde o návrh na přerušení do 30. května. 2025.

Já jsem zahájila hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování číslo 39 se účastnilo 152 hlasujících, pro 59, proti 80. Taktéž tento návrh byl zamítnut.

Tím jsme se opět vypořádali se všemi procedurálními návrhy aktuálními. A než přistoupíme k rozpravě a do ní řádně přihlášeným, tak se s faktickou poznámkou hlásí paní poslankyně Mračková Vildumetzová. (Neustávající hluk v sále.) Paní poslankyně – poprosím možná chviličku strpení, než opustí kolegyně, kolegové, kteří chtějí, tento sál. Vážené kolegyně, kolegové, přeneste hovory do předsálí prosím. (Hluk stále trvá.) Poprosím tentokrát pravou stranu sálu o přenesení hovorů do předsálí. Je to opravdu velmi hlasité. Děkuji za součinnost.

A prosím, paní poslankyně, ujměte se slova, vaše faktická poznámka. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji, paní místopředsedkyně, za slovo. Já bych chtěla reagovat na pana Nováka, který tady měl vystoupení ke korespondenční volbě a hovořil tady o jedné věci, a to je o věci počtu lidí, kteří se popřípadě by mohli zapojit do té korespondenční volby, a ve svém příspěvku hovořil zhruba, podle jeho odhadů, že by to mohlo být 300 000. V médiích se objevuje číslo 400, 500 000. A já vím, že můj kolega Radek Vondráček, který je i zpravodaj, tak požadoval a žádal několikrát Ministerstvo vnitra, jestli existují nějaké seznamy, jestli tedy je nějaká řádná evidence.

Já bych chtěla z toho místa vznést obavu, že do současné chvíle neznáme, jestli nějaká taková evidence existuje, ale musím říct, že mě dneska velmi překvapilo, když jsem měla možnost být na společné tiskové konferenci s Patrikem Nacherem, který přinesl tu gratulaci člověka, který žije v zahraničí, která teď přišla myslím z Prahy 10 pánovi, který tedy už 10 let nežije, přesto je pořád v registru obyvatel, a dostal nedávno gratulaci. Takže to ve mně

vzbuzuje samozřejmě obrovské obavy, že je špatná evidence jak v registru obyvatel, tak vůbec evidence lidí, kteří v zahraničí žijí a kteří by prakticky měli tedy té korespondenční volby se zúčastnit. Jestli by bylo možné, abychom si nějak tuhle otázku – měli ji zodpovězenou a jestli by Ministerstvo vnitra popřípadě nám ty seznamy mohlo předložit. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji za dodržení času. Nyní je přihlášen s faktickou pan zpravodaj a poslanec, pan Radek Vondráček. Připraví se pan poslanec Vladimír Zlínský. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Abych to uvedl na pravou míru, já jsem žádal nejenom ta čísla, ale hlavně nějakou analýzu, kde vlastně ty krajany máme a jaké jsou ty vzdálenosti, vyjma Nového Zélandu, Kanady a Spojených států amerických, které se používají jako demonstrativní příklad. Pro zajímavost, já tady mám zprávu Centra výzkumu prevence kriminality, to je americká zpráva, autor je nějaký John Roth (?). Oni tady o České republice mimo jiné píší – Američané: V zahraničí žije asi 300 000 českých občanů. Aby mohli volit, musí se zaregistrovat k volbám na českém velvyslanectví nebo konzulátu nejméně 40 dní přede dnem voleb a tak dále. To znamená, americký pramen uvádí 300 000, za začátku v rozpravě už tady několikrát zaznělo 600 000, i ve veřejném prostoru zaznělo 600 000. Možná by to byl úplně základ všeho, kdybychom se odrazili od nějakého čísla. A není to možná vysloveně dotaz na ministra vnitra, ale spíš na ministra zahraničních věcí, protože ti by snad měli mít lepší přehled, o jakých počtech se bavíme. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně. A nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Zlínský. Prosím.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Já se přiznám, že už jsem se jednou na to tady ptal pana ministra vnitra, pana ministra Rakušana, tak já se přidávám k požadavku svých předřečníků, a kromě toho bych tedy vznesl ještě další požadavky, aby aspoň k těm státům, kde se dá předpokládat, že bude největší enkláva těch našich, jak bych řekl, občanů, možných, nebo spoluobčanů, aby nám to nějakým způsobem rozepsali a upřesnili, to znamená, zajímají mě tyto státy: Velká Británie, Německo, Spojené státy americké, Kanada a Austrálie. Děkuji za odpověď.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A ještě se zde objevila faktická poznámka pana poslance Huberta Langa. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju za slovo. Když teď takhle nad tím přemýšlím, a jsou to podle mě úplně relevantní otázky vznášené – kolik vlastně našich spoluobčanů, krajanů, je třeba v té Americe? Ale jestli tomu dobře rozumím, tak pakliže někdo chce volit a být zanesen do zvláštního voličského seznamu, tak musí mít platný pas. To znamená, existuje určitě databáze vydaných českých cestovních dokladů a z té databáze bychom měli dokázat odvodit, kolik Čechů ve Spojených státech si tam požádalo na zastupitelském úřadu nebo na generálním konzulátu o cestovní doklad. A ty seznamy i z hlediska mé bývalé profese, kdy jsem dělal na cizinecké policii a patřily pod nás pasy a víza svého času, než přešly pod civilní a správní úsek Ministerstva vnitra, tak stoprocentně ty seznamy existují.

Já bych tedy taky se přikláněl k tomu, ať Ministerstvo vnitra nám prostě oznámí, kolik bylo vydáno cestovní dokladů, například na nějaké ambasádě ve Spojených státech, protože ten člověk nemůže odvolit, když nebude mít platný pas nebo platný občanský průkaz. A je to celkem jednoduché. A dobereme se k nějakému počtu. Tady opravdu z různých materiálů lítají čísla – 200 000 sem, 200 000 tam – abychom si potom mohli udělat nějakou představu,

protože já o tom budu za chviličku hovořit, kolik lidí přibližně asi tak může v tom náběhu, když si tu korespondenční volbu s největší pravděpodobnosti prosadíte, kolik asi tak přijde. Ale prostě stoprocentně budou existovat seznamy, kolik cestovních pasů České republiky bylo vydáno někde v zahraničí. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Přednost mají písemné přihlášky k faktickým. Takže nejprve je přihlášen pan poslanec Haas, poté pan poslanec Vondráček a z místa se hlásí pan poslanec Mašek. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Děkuji mnohokrát za slovo, vážená paní předsedající. Já se pokusím, jako jsem se pokusil co nejvěcněji a nejkonkrétněji odpovědět před chvílí panu kolegu Pražákovi, tak vaším prostřednictvím se pokusím úplně věcně odpovědět i na dotaz paní kolegyně Mračkové Vildumetzové. Uvedu tři čísla, vždycky uvedu zdroj. Vzhledem k tomu, že žijeme – a zaplať pánbůh, že žijeme – ve státním zřízení, kde stát nemá žádnou reálnou šanci zjistit zcela přesný počet českých občanů pobývajících v zahraničí, prostě k tomu žádný nástroj – teď myslím legislativní, a říkám, zaplať pánbůh – neexistuje, tak já jsem zjistil na webu ministerstva, protože ten dotaz už tady padal a mohl jsem vystoupit dřív, na webu Ministerstva zahraničních věcí, ta poslední zpráva byla z dubna roku 2021, uvádím i ten čas, tak Ministerstvo zahraničních věcí odborně odhadovalo počet českých občanů dlouhodobě pobývajících v zahraničí na 200 až 250 000 korun (osob), můžu paní kolegyni poslat odkaz na tu tehdejší tiskovou zprávu, řekl bych, že je relativně čerstvá. To znamená, Ministerstvo zahraničí tehdy uvádělo 200 až 250 000 českých občanů dlouhodobě pobývajících v zahraničí. Český statistický úřad zcela přesně na jednotky sleduje počty voličů, kteří požádají o zapsání do zvláštního voličského seznamu pro volbu v zahraničí. Těch v roce 2021 ve volbách do Poslanecké sněmovny bylo na zvláštním voličském seznamu, jednotky teď neuvedu, zapsáno 18 800 a volilo, zaokrouhluji na celé stovky, 13 200. Takže tato tři čísla jsem chtěl jenom uvést k dotazu paní kolegyně. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní jenom přečtu pořadí faktických, abyste měli představu. Nejprve pan poslanec Vondráček, poté pan poslanec Nacher, Zborovský a Novák. A ten, kdo se hlásí z místa, tak jste ale na konci. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Takže logickým uvažováním, jestliže se bavíme o 200, 250 dlouhodobě, tak do té číslovky 600 000 bylo doplněno – to jsou studenti, ti, co jsou pracovně v zahraničí na řekněme krátkodobější pobyt, jestli si to vykládám dobře nebo špatně. Další věc, která nás zajímala, a už to tady padlo, a když tedy jsme o tom začali, tak jsou to osoby, které mají více občanství, než je české občanství.

Já vám tady přečtu něco z té naší besedy během našeho semináře, konkrétní příklad, nějakého pana Jana Šolty. Bratr emigroval před 54 lety, v srpnu tady líbal dlažbu na Václaváku, pak odjel v sandálech pryč. Má občanství dvou států dalších, to znamená, má tři občanství – jedno evropské, to je Česká republika, pak asijské a americké. Nikomu neberu právo volit, a má tedy právo volit ve třech státech. Ty státy jsou někdy třeba proti sobě postavené. On může volit po roce 1990, jezdí sem každý rok, i několikrát během voleb tady byl, ale volit nechodí. Říká, to není slušné. Já platím daně tam, kde žiju, tam nesu dopady své volby a já nebudu volit ještě v dalších dvou státech, jejichž občanství mám.

Zajímaly by mě ještě potom samozřejmě právní důsledky, když tedy ti lidé odvolí v jiných státech, jestli se to nějak projeví, třeba podle té zahraniční právní úpravy, jestli se tím někdo třeba aspoň trochu zaobíral. A potom je to otázka, kterou jsem jednou říkal, v těch 600 000 nebo v těch 250 je určitě i řada lidí, kteří odešli v devadesátých letech, a oni ne všichni mají ve Spojených státech vyřešeno otázkou občanství.

Tak by mě potom zajímala otázka přístupu k volebním seznamům, jestli je nějak zaručeno, že ty volební seznamy nebudou k dispozici i jiným státům (Předsedající: Čas.) než České republice. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní se s faktickou vyjádří pan poslanec Nacher, poté pan poslanec Zborovský. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já bych využil toho, že tady je pan ministr (otáčí se) vnitra Rakušan. (Ministr mimo mikrofon: Jsem tady.) Ano, jste to vy, já si to ověřuji jenom. (Ministr mimo mikrofon: Brýle...) Protože reaguji na to vaše vystoupení ohledně – my jsme si to ještě neujasnili, jak je to s těmi, kteří zemřou. V § 57d, hlasy zaslané korespondenčně, se píše, že se započítává i hlas voliče, který požádal o korespondenční hlasování, odeslal svůj hlas a následně zemřel. V době, kdy takový volič korespondenčně hlasoval, byl voličem a hlasoval v dobré víře, že voličem bude i ke dni voleb. Vy jste to tady odůvodnil s tím, že to je podobný případ, jako by někdo v pátek hlasoval a v sobotu zemřel, a ten jeho hlas se počítá. No ano, protože se to vždycky počítá ke dni voleb. ke dni voleb. Vy totiž to tam máte hned pod tím, pokud jde o věk zletilosti, 18 let. To znamená, že někdo může hlasovat korespondenčně, nedosáhl 18 let, avšak ke dni voleb – pokud by nezemřel, to je docela vtipná hláška tam – by zletilosti dosáhl. Jinými slovy se tady bavíme o dni voleb. A tady jste mi ještě, pane ministře, neodpověděl na tu základní otázku, že tady dochází k zásadní nevyváženosti, že když v České republice někdo zemře týden, dva dny, den před dnem voleb, tak samozřejmě hlasovat nemůže. Ale hlas takového člověka, který to odešle korespondenčně, se započítává i přesto, že zemřel třeba měsíc předtím, protože ten proces začíná 35 dnů, jak jsme si tady řekli. Takže se bavíme o dni voleb! To je ta podstata, tam je to srovnání. Takže bych poprosil o toho vysvětlení, protože to mně přijde opravdu jakoby... jako hrubě nefér vůči těm lidem, kteří jsou v České republice. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně dodržení času. Zredukoval se počet faktických, nyní se hlásí pan poslanec Novák a poté se může připravit pan poslanec Mašek. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Marek Novák: Děkuji za slovo. Já musím reagovat na kolegyni Mračkovou Vildumetzovou, která se ptala na ta čísla, počty voličů, které jsem tady zmiňoval, a je potřeba jí říct, kde jsem na ně přišel. Takže já jsem na ně přišel na serveru iRozhlas, kde redaktoři oslovili politiky, a jsou tady odhady – a teď doslova: Ministr vnitra Vít Rakušan už před Vánoci v rozhovoru pro iRozhlas uvedl, že by se počet zahraničních voličů mohl vyšplhat až k polovině z 600 000 krajanů s volebním právem. Vicepremiér pro digitalizaci Ivan Bartoš na základě konzultací s odborníky a srovnání se zahraničními příklady odhadl, že korespondenční volba může přinést 100 až 150 000 nových hlasů, tak dobře, to je o nějakých 70 % míň. O stovkách tisíc hlasů mluví i lidovečtí navrhovatelé Jiří Navrátil a Aleš Dufek. Je to trochu věštění z křišťálové koule, ale můj soukromý tip je cirka 100 000 hlasů, uvedl vážený kolega Dufek dle serveru. No a v TOP 09 jsou o řád zdrženlivější.

Takže odtud jsem čerpal. Samozřejmě jsem se přiklonil k názoru současného ministra vnitra, protože považuji, že jeho informace jsou podložené. Co se týká navrhovatelů jako takových, tak v tom návrhu číslo nezaznělo, protože ho nedokážou odhadnout. No, a on celý ten návrh je takový odhad z křišťálové koule, že ano?

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. S další faktickou pan poslanec Mašek, poté pan poslanec Vondráček. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já bych si dovolil vaším prostřednictvím na pana magistra Haase. On má rád čísla a říká většinou přesná čísla. Takže rok 2021 – řekl, že z těch podkladů vyplynulo, teď nebudu úplně přesný, ale zhruba 18,5 tisíce oprávněných voličů, kteří šli na těch ambasádách nebo si vyžádali nebo měli nárok volit, a volilo jich 13 600. To jsou ty číslovky.

Můj dotaz je, protože říkáte, že máte kontakty na ta ministerstva a za ty ministry často mluvíte, tak jestli to byli držitelé platných pasů vydaných v České republice? Potom ale se budeme ptát, opravdu je ta otázka namístě, kolik těch platných pasů Česká republika vydala, jsou-li ještě platné, jsou-li jich statisíce, anebo hrajete na to, že řeknu já se cítím Čechem, teď je to populární, já se můžu tady cítit čím chci – cítím se Čechem, čili požádám na ambasádě. A kupodivu už ani nechcete ověřovat adresu, kam chci ty lístky poslat, ale vy nechcete ani ověřovat to, jestli jsem to opravdu já, čili můj podpis. Nechcete, aby místní autorita ověřila platnost dokladů. Ty místní autority to ověří, napíšou ano, má český pas a kupodivu je platný, i když bychom to měli my vědět, když jsme ho vydali.

No, a za těchto podmínek by se možná dalo uvažovat o korespondenční volbě. Ale vám stačí čestné prohlášení – cítím se být Čechem, protože moje babička, sice rodilá Vídeňačka, ale pak bydlela v Čechách. Vždyť je to úplně na vodě! Koho oslovujete? Koho chcete namíchat do těch voleb? Mně to přijde fakt neuvěřitelné, o čem se tady několik dní bavíme, a vy to máte úplně na vodě a je vám to úplně jedno! Jenom vám jde o vaše mizerné preference. Snažte se v republice ty lidi povzbudit, ať vás volí. (Potlesk části poslanců.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Další s faktickou vystoupí pan poslanec Vondráček. Jenom upozorním, že je opravdu třeba navazovat na předřečníky, na průběh rozpravy. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. Navazovat určitě budu a budu navazovat na průběh rozpravy a budu navazovat zejména na to, co zaznělo před chvilkou, a na pana ministra Rakušana, který když odcházel, říkal a omlouval se, že musí odejít, chvíli poté, co měl projev, ale že si bude – nebo že mu to budou všechno zapisovat a že on pak bude na všechno reagovat. Mně to potom přišlo už potom, že ten dialog by neprobíhal, tak část svých faktických poznámek jsem stáhl, navíc on toho řekl hodně, já jsem si to psal na malý papírek, takže já už taky polovinu nevím, co vlastně bylo to hlavní.

Ale vy jste říkal, že zpracovávají to ambasády a budou to zpracovávat ambasády, ty hlasy a veškeré dokumenty spojené s volbou, protože to je přece logické. To zpracovávají teď. Ale ony to zpracovávají, protože tam se volí! Protože tam jsou teď ty okrsky. A je to úplně jiná agenda, když tam někdo přijde, oni ověří totožnost z platného cestovního dokladu a on tam hodí lístek do urny. Ale odvolilo taky 13 000 lidí a vy říkáte, že bude volit desetinásobek. To za prvé.

A za druhé, je to úplně jiná agenda – prostě budou se ověřovat podpisy na identifikačních lístcích, bude se nějakým způsobem – aspoň z mého pohledu by se měl ověřit ten údaj o bydlišti. To všechno přece nemůžou dělat konzulární úředníci. A už jsem to říkal jednou, je přece normální v Německu, v Rakousku a v dalších zemí, že se sice korespondenčně volit může, ale tím jejich protějškem je třeba Ministerstvo vnitra nebo nějaký obecní úřad v té zemi, a ne ambasáda v cizí zemi, kde to půjde všechno jenom přes cizí pošty a budou to dělat konzulární úředníci. Myslím si, že to není běžné. Když se zeptám na nějakou mezinárodní komparaci, tak to bude úplně ojedinělé. (Předsedající: Čas.) Stejně to pak posílají na Prahu 1. (Předsedající: Čas prosím.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní se přihlásil pan poslanec Foldyna, poté pan poslanec Koten a následně pan poslanec Lang. Takže prosím, vaše faktická.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji, paní předsedající, za slovo. Mně psala a volala řada občanů. A položili mi otázku, jestli tady diskutujeme o tom, že se sudetský Němec, potomek sudetských Němců, pravnuk nebo vnuk – já teď to nebudu – bude cítit českým občanem. Jak to tedy bude vypadat? Budou ti sudetští Němci českými občany, jejich potomci? Na to se ptají lidé a občané České republiky vás, poslanců a ministrů vládní koalice. (Zvýšeným hlasem.) Tak budou, nebo nebudou! Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím, bez toho pokřikování. Prosím. Nyní pan poslanec Koten a poté pan poslanec Lang. Pane poslanče, vaše reakce na rozpravu. Prosím.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Mě tady zaujala ta data, co se týká počtu možných voličů, nebo mně to skoro připadalo, jako že možná tady vygenerujeme nějaké další voliče. Ale skutečně ty počty Českou republikou nebo ambasádou vydaných pasů, ty jsou tady naprosto a zcela stěžejní, protože v případě, že někdo má český pas a je třeba na pracovní cestě nebo tam studuje, je na Erasmu a tak dále, tak to samozřejmě chápu. A ti lidé mohou skutečně volit i na ambasádách, protože ty studijní pobyty jsou obvykle v nějakých větších městech, kde máme zastupitelský úřad nebo ambasádu, a ti pracovníci, kteří jsou tedy na pracovní cestě nebo za prací a mají povolení tedy, aby tam pracovali, tak ti také se, předpokládám, pohybují v místech, kde je možné volit. A právě by mě zajímalo to kvorum, které oni jsou schopni dát v případě, že Ministerstvo zahraničních věcí je schopno tyto počty dodat.

Mě trošičku mrzí, že na takto důležitý zákon tady není pan ministr zahraničních věcí, protože on by nám tady do toho mohl vnést poměrně slušné světlo a my bychom se konečně mohli dozvědět, zda tedy teď v této chvíli tady ta komunita těch lidí, kteří žijí nebo studují v zahraničí, jaký má vlastně volební potenciál. Ale co se týká potom toho následného zákona, který bude tedy o občanství České republiky, tak tam by se skutečně dala vygenerovat téměř nekonečná řada občanů, kteří by mohli nabýt české občanství pouze prohlášením, bez jakéhokoliv ověřování.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. A dále vystoupí pan poslanec Lang, připraví se pan poslanec Haas. (Poslanec Koten setrvává poblíž pultíku a hovoří s ministrem vnitra mimo mikrofon.) Poprosím pana poslance, aby uvolnil místo.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju. Tak tady z té debaty, která ve své podstatě nahrazuje to, co tady také zmiňujeme, že nebyla udělaná ta kolečka připomínkových míst, já opravdu vidím, že dost podstatný údaj, který nevíme, a máme ho odhadnutý v řádu 70 % nahoru, dolů, je, kolik vlastně našich zahraničních Čechů máme. My jsme říkali, že nemuseli bychom vůbec dělat korespondenční volbu, a navrhovali jsme řešení, že bychom po tu dobu, kdy jsou volby, bychom tam vyslali nějaké konzulární pracovníky do dotčených destinací, kde by byl takový velký přetlak. Ale jaký přetlak, když my nevíme, jak velký přetlak tam je, když nevíme, kolik těch lidí je vlastně? Zřídili bychom tam nějaké zvláštní volební komise, určitě i z MZV by tam lidi vyjeli. A kdybychom měli to srovnání, komparaci, kolik bude stát korespondenční volba, zasílání obálek a všechny ty věci s tím spojené a kolik by stálo ve své podstatě v zahraničí zřídit někde, abychom tedy se přiblížili víc našim občanům, zřízení nějaké další volební místnosti, tak my to nemáme, to srovnání. Tady se odhadují jenom nějaké částky, kolik to bude stát, není to zatím vyzkoušeno, v podstatě neproběhl ani žádný pilot, takže my vlastně ty částky nevíme.

My nevíme, kolik máme Čechů v zahraničí. My orientačně jenom se domníváme, kolik to přibližně bude stát, nemáme to vlastně vyzkoušeno, neprošlo to připomínkovými místy. A pro mě ten údaj je opravdu dost důležitý. Jestli tady někdo říká 150 000, někdo říká 300 000, někdo říká 600 000... My jsme schopni asi odhadnout ty lidi, kteří tam vyjíždějí na nějaké ty Erasmy, kteří tam vyjíždějí na nějaké stáže, nějací lékaři a podobně, protože to je krátkodobější a dá se to posoudit. Ale kolik opravdu těch Čechů tam je? A opravdu si nedokážu představit, jak tam ti konzulární úředníci budou posuzovat ještě pravost nějakých cestovních pasů, když třeba se k tomu úplně nedostanou. Je to opravdu na vodě z mého pohledu.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. A nyní se dostáváme k faktické poznámce pana poslance Haase, poté se připraví pan poslanec Rais. Znovu zdůrazňuji, že se jedná o reakce na průběh rozpravy. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Děkuju mnohokrát za slovo, vážená paní předsedající. Asi už jste mě stihli poznat, že, řeknu, neumím nikoho z vás napříč politickým spektrem urážet, neumím na vás křičet, ale snad i mírným hlasem se dá ozvat proti úplným nesmyslům, navíc tedy skoro takovým jako faulujícím nesmyslům. Spojení dnes projednávaného – nebo minulý týden a dnes projednávaného – sněmovního tisku se sudetoněmeckou otázkou mě tedy přinutilo se zvednout a zareaguji třemi věcnými body.

Za prvé, nyní projednávaný sněmovní tisk se sudetoněmecké otázky vůbec nijak netýká, ten se týká českých občanů zapsaných již podle současného § 57 zákona o správě voleb na zvláštním voličském seznamu v zahraničí. To je první bod.

Druhý bod. Pokud pan kolega Foldyna, prostřednictvím paní předsedající, narážel na sněmovní tisk 596, který je ve Sněmovně, tak ten se prosím vás týká občanů Československé republiky a jejích právních následovníků, kteří ztratili státní občanství v době nesvobody, to znamená, mezi 25. únorem a rokem 1990. Je to hned v úvodu sněmovního tisku. Tak předpokládám, že toto časové vymezení, které tady takhle říkám, zkontrolujte si ho ve sněmovní tisku 585 hned v úvodu, časové období nesvobody opravdu se nijak netýká sudetoněmecké otázky. Takže chci tady uklidnit, že to, co tady pan kolega u řečnického pultíku řekl, tak s žádným projednávaným sněmovním tiskem nehrozí a žádný návrat sudetským Němcům, těm ze sudetských Němců, kteří zradili tehdejší Československou republiku v době před druhou světovou válkou, tak se ani jeden ze zmiňovaných sněmovních tisků, vůbec žádný sněmovní tisk v této Poslanecké sněmovně, netýká. To opravdu nebylo korektní. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní vystoupí pan poslanec Karel Rais, poté pan poslanec Jiří Mašek. Prosím.

Poslanec Karel Rais: Dobrý večer. Já bych navázal na to, co tady říkali kolegové Koten a Lang, co se týká počtu studentů, kteří vyjíždějí do zahraničí. Ta čísla se dají celkem jednoduše sehnat, já osobně jsem použil čísla z Domu zahraničních služeb. V podstatě existují po Evropě dva takové rozhodující programy – do Ameriky je to Fullbrightova nadace, to jsou v podstatě jednotlivci, kteří tam jezdí. Jak tady říkal pan kolega, většinou ty univerzity jsou umístěny ve velkých městech, takže v podstatě by tam neměl být problém, co se týká toho hlasování. Od roku 2014 až do roku 2021 do těch deseti evropských zemí (Hluk v sále. Z lavic se ozývá: Pšššt! Předsedající: Poprosím...) vyjelo asi 125 000 studentů – pardon, bylo to výjezdů, no, to jsou studenti většinou – průměrně tedy se jedná o asi 17 800 výjezdů ročně. Když vezmu, že o prázdninách je to menší, tak jde asi o 1 780 za měsíc. A tyto výjezdy výjimečně kolidovaly s termínem vyhlášení voleb. Čili z našeho pohledu v podstatě, když

budou probíhat volby, tak jde řádově maximálně o stovky, spíš ale o desítky studentů. Takže tyto věci se dají docela rozumně získat, ty informace.

Co se týká českých studentů studujících v Americe, chtěl bych zdůraznit tu roli – co jsem říkal minule – honorárních konzulů, protože my tam máme asi 160 spolků českých. Řada z nich, pokud tam jste párkrát byli, tak řada z nich, jak v Kanadě, tak v Americe, jsou velmi aktivní a jistě by rády pomohly českému velvyslanectví při organizaci voleb. (Předsedající: Čas.) Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní vystoupí pan poslanec Jiří Mašek k průběhu rozpravy, poté paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. V podstatě navážu na kolegu Raise ohledně těch studentů. My to nezpochybňujeme. Ti studenti jistě mají platné pasy, platné doklady, dá se to verifikovat. Jsou to většinově vaši voliči, ale v tom ten problém opravdu není. Problém je v tom, kdo jsou ti ostatní, na které se teď spoléháte. A tímto bych chtěl požádat, protože tady není ministr zahraničních věcí, ale je tady pan ministr vnitra, aby pánové rukou nedílnou spolu získali informace a informovali nás, kolik Čechů v zahraničí, kteří dlouhodobě nežijí v České republice, čili žijí mimo Českou republiku – nejedná se tady tedy o studenty jako takové, ale o lidi, kteří mají minimální kontakt s vlastí – kolik takových lidí je držiteli českého státního pasu, čili číslovku, a kolik z nich je držiteli českého státního pasu, který ještě platí. To je číslovka, ke které bychom se měli potom upírat, protože tito lidé by měli mít možnost si zažádat na ambasádě o volební lístky, ti by měli mít právo volit a samozřejmě by to mělo být podpořeno tím, jak už jsem tady jednou zmínil, že by si měli nechat verifikovat platnost tohoto pasu místní autoritou, což je jistě možné, a Česká republika by prohlášením mohla říct, že tyto místní autority bude akceptovat v tomto úkonu, a samozřejmě si nechat verifikovat i svůj podpis. Vždyť je to úplně normální.

Když už jste vymysleli – já jsem to tady nazval tím kočkopsem – a pro jedny volby chcete korespondenční volbu, která potom už zřejmě nebude, tak byste s tímhle měli souhlasit. A já vás o podporu poměrně logické myšlenky žádám, protože vás považuju za 200 lidí, které jsem poslali voliči do Sněmovny, a předpokládám, že mentálně se na tomhle asi shodnout můžeme, že to má logiku. Děkuji. (Předsedající: Čas prosím.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Berenika Peštová, poté paní předsedkyně Alena Schillerová. Ještě načtu omluvu. Omlouvá se paní poslankyně Knechtová od 19.30 do 21.30 z pracovních důvodů. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Tak já to zkusím snad naposled, protože stále, neustále se tady točíme kolem té studie dopadů, kolik to bude se týkat občanů, jaká je dojezdová vzdálenost a tak dále. Já už se tady opakovaně, ale opravdu opakovaně ptám na ten legislativní plán prací. A když už se k tomu vrátím, tak abyste věděli, jak to probíhá, co se týče věcných záměrů zákona a co se týče potom samozřejmě samotného paragrafového znění zákona.

Když vytvoříte věcný záměr zákona, máte 15 dní, dáváte ho do mezirezortního připomínkového řízení, probíhá to nějakým tím kolečkem. To, co tady neustále vzýváte a říkáte, to mezirezortní připomínkové řízení, kde se vyjadřujou všechna ta dotčená ministerstva, a nejenom ta, i další organizace, pak je 60 dní, samozřejmě zapracujete, musíte vypořádat ty připomínky a tak dále, to je opravdu zdlouhavé. Pak se dostáváte na Legislativní radu vlády – věcným záměrem. Legislativní rada vlády má 60 dní na to, aby projednala tento věcný záměr, s tím, že vám může vrátit k dopracování, přerušit a tak dále. Poté co je schváleno vládou, ten věcný záměr, tak se dělá teprve to paragrafové znění a ve své podstatě

jedete opět stejné kolečko. Zase musíte předložit, dáváte do mezirezortu, tentokrát ne na 15, ale na 20 dní, s tím, že už to musí mít patřičné náležitosti, to znamená, studii dopadů, předkládací, důvodovou a tak dále zprávu.

Já se opět ptám, jestliže to byl pro vás tak fatální a důležitý zákon, proč jste tato dvě kolečka neudělali? Proč jste to neměli v tom legislativním plánu prací? Proč jste s tím nepočítali? Jenom mi řekněte – ano, my jsme počítali s tím, že to dáme poslaneckou iniciativou, byť to pro nás byl důležitý zákon, ale nechtěli jsme to dělat řádným legislativním procesem. A je to hotové, ne? (Předsedající: Čas.) Já se nebudu furt ptát dokola. (Předsedající: Čas prosím.) Ale opravdu bych to ráda slyšela od pana ministra. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A nyní vystoupí paní předsedkyně Alena Schillerová. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já, než jsem se dostala ke slovu, tak navazuji nebo reaguji zřejmě na tu přestřelku, která tady proběhla s panem poslancem Haasem. Ale já vůbec nebudu řešit sudetské Němce, chraň pánbůh. Já si myslím, že ta přestřelka se týkala sněmovního tisku 585, což je poslanecký návrh. Já jsem udělala rešerši toho poslaneckého návrhu. Tam skutečně najednou nám z nebe spadlo, nevím proč teď, to je vloženo do systému 15. listopadu 2023 a týká se to, je to novela zákona o státním občanství, kde mají nabývat... nebo rozšiřuje se portfolio dalších občanů, kteří mohou získat, nabýt české občanství.

Jsou tam tři takové skupiny. Jednak potomci občanů, kteří občanství pozbyli v letech 1948 až 1990. Tam může nabýt takzvaným prohlášením, pokud jeden z prapradičů pozbyl české občanství od 25. února 1948 do 20. března 1990 – nemám tolik času to číst celé. Pak je tam druhá skupina, potomci českých občanů narození mezi lety 1949 a 1969 v zahraničí. To znamená, každá fyzická osoba, která se narodila v době od 1. října a tak dále. A pak je tam třetí skupina – pomoci (potomci) občanů, kteří měli k 31. 12 1992 československé občanství. Není to úplně jasné, je to až do čtvrté generace.

Není k tomu žádná důvodová – nebo velice stručná důvodová zpráva. Není k tomu logicky žádná RIA, samozřejmě, to znamená hodnocení dopadů, a najednou nám tady tato novela, opět poslanecká, spadla z nebe. Proč? Proč v době, kdy tady projednáváte způsobem, který se nám samozřejmě nelíbí, korespondenční volbu, tak proč tady máme opět spadenou z nebe novelu zákona o státním občanství, která tedy rozšiřuje – samozřejmě musela bych to vzít podrobněji – (Předsedající: Čas.) – rozšiřuje až do čtvrté generace (Předsedající: Čas prosím.) okruh státních – ano, omlouvám se – příslušníků? Proč? Vysvětlete to prosím. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: A nyní je s faktickou poznámkou přihlášen pan poslanec Haas, poté pan poslanec Lang. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Děkuju mnohokrát za slovo. Vidíte, že se usmívám, a rád jsem se stal informačním zdrojem pro kolegy. Takže kolegovi... Prostřednictvím paní předsedající jsem před chviličkou kolegovi Maškovi slíbil i ten přesný počet cestovních dokladů vydaných. Přesné počty vydaných cestovních pasů jsou po jednotlivých letech sledovány, jsou na stránkách Ministerstva vnitra. Já jsem to dohledal do roku 2021 a je to po letech, tak já uvedu poslední, ať nezdržuju, tři roky, 2019, 2020, 2021: 631 891 v roce 2019, v roce 2020 275 849, v roce 2021 440 470. To znamená, za ty tři poslední roky, které jsem zmiňoval, oscilace mezi 275 až 631 000. Chci ale podotknout, že to je samozřejmě statický údaj o počtu cestovních dokladů. Takto mám časovou řadu od roku 2000, to znamená za 21 let, a musíte si do toho nějakým způsobem už každý z vás sám, řeknu, interpolovat to, že samozřejmě

cestovní doklady mají v závislosti na věku českého občana – do 15 let a nad 15 let – rozdílnou dobu platnosti. To znamená, nějak si prosím vás do toho sami interpolujte to, že ty doklady tady v těch dvou věkových skupinách samozřejmě pozbývají platnosti, čili nedají se ta čísla jenom mechanicky načítat. Ale to už je možná až moc edukativní. Tak jestli takhle ta číslo stačí?

A stejně jako jsem kolegyni Mračkové Vildumetzové teď, prostřednictvím paní předsedající, že ji zmiňuju, poslal odkaz na oficiální stránku Ministerstva zahraničních věcí s odhadem (počtu) českých občanů pobývajících dlouhodobě v zahraničí, tak panu kolegovi Maškovi pošlu odkaz na ty počty vydaných cestovních dokladů. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuju pěkně. Nyní se hlásí pan poslanec Lang, poté pan poslanec Mašek. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju. Já bych chtěl zareagovat tady na naši předsedkyni poslaneckého klubu a v průběhu dnešního dne i na poslance Bělora, který je člen nebo předseda podvýboru pro krajany. Já jsem se nedostal v té faktické, v té smršti, k tomu, abych na to odpověděl. I tady zaznívá, že vlastně ve své podstatě tady máme zákon, novelu zákona o správě voleb, která – prostě tady bylo řečeno, že 20 let se s tím nic nedělo. Teď se to najednou rychle tlačí. Teď tady vidím ten tisk 585, opět poslaneckou iniciativou, to znamená, zase tam nemáme RIA. A je to tak zásadní věc, jako je nabývání českého občanství.

Já vám řeknu svoji osobní zkušenost. Já, protože jsem pracoval 30 let v cizinecké policii, tak v 90. letech po revoluci byl přijatý zákon, já vám ho potom můžu vyhledat, ještě Federální shromáždění, v kterém se jednalo o nabývání českého občanství pro naše krajany, kteří byli na východě, v Ruské federaci, na území Ukrajiny, kdy prostě z Rakouska-Uherska tam chodili specialisti, potom tam byli legionáři, a byla snaha těmto lidem pomoci a nějakým způsobem je jaksi vrátit do lůna České republiky. Byly tam krajanské spolky, které některé opravdu měly zaregistrovány své lidi.

Ty rodiny se přestěhovaly, stát jim i pomáhal. Ale my jako cizinecká policie jsme zjistili, že bohužel tehdy na těch zastupitelských úřadech, na těch generálních konzulátech, kdy ti lidé tam přišli s dokumenty, že pradědeček byl legionář, prostě s nějakou bumážkou, tak oni to nedokázali rozpoznat, ti úředníci, protože na to nebyli vyškolení a vycvičení, a objevili jsme, že tam je dokument z 1890 na laserové tiskárně například. Byly tam laserové tisky a podobně. Ale bohužel už se stalo to, že úředníci jenom ofotili nějaké dokumenty, založili to do archivu. A potom, když se ti lidi přestěhovali a my jsme zpětně vyžadovali, a byly to desítky prosím vás rodin, kdy jsme chtěli, zvali jsme na cizineckou policii, aby přišli a znovu nám doložili ty dokumenty, oni řekli, my jsme tento dokument ztratili. Já se prostě přestěhoval tamhle odněkud z nějaké Besarábie do České republiky, která mi ještě pomohla s tím přestěhováním. Tak najednou se ten doklad ztratil? Já ještě se přihlásím, protože je to velice zajímavé. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Mašek, poté pan poslanec Zlínský. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji. Má to být reakce, čili bude to reakce, a děkovaná reakce, na kolegu Haase, vaším prostřednictvím, protože on je tu jediný, který za ministry odpovídá, dokáže dávat validní čísla. Fakt vám za to děkuju. Máte evidentně našlápnuto a budu rád, když se to podaří.

Teď bych ale na vážnější notu. Samozřejmě vy jste tady říkal ty statisíce v těch statistikách. Já vám řeknu konkrétní příklad. Moje dcera se mi pochlubila pasem, který získala

její tříměsíční vnučka. Ten pas má platnost šest let. Holka je na tom pěkná, moc se mně to líbilo. My se bavíme o všech těchhletěch pasech. To jsou ta čísla, která tady říkáte. Můj dotaz byl naprosto konkrétní. Ti, kteří mohou být voliči, čili nad 18 let trvale žijící v zahraničí, a mají platný pas, to je prostě jednoduchý průnik několika informací. A ta číslovka by mě strašně zajímala, protože o tu tady jde a o tom se vlastně tady celou dobu bavíme. Takže pokud mi ji poskytnete vy jako tiskový mluvčí ministerstev anebo ministři, takový údaj, tak budu rád.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Prosím o oslovování pana poslance mým prostřednictvím. Současně zkonstatuji, že se nyní hlásí zase několik poslanců s faktickými – pan poslanec Zlínský, Lang a Haas, poté se s přednostním právem hlásí pan ministr Rakušan, takže mohou být otázky i zodpovězeny. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Vaším prostřednictvím bych měl dotaz na pana poslance Haase. Předem avizuji, že si ho velmi vážím jako velmi slušného člověka, a také budu mít na něho slušný dotaz. Byla tady zmíněna paní předsedkyní Schillerovou novela zákona o nabývání občanství a bylo tady zmíněno, že podle novely tohoto zákona bude mít nárok na občanství čtvrtá generace potomků emigrantů. Zajímalo by mě, jestli to číslo, které tady pan poslanec Haas zmiňoval, to znamená to číslo 250 000, jestli už je tam tedy počítáno s touto novelou toho zákona. Protože já už jsem to také tady zmiňoval, že tím, že to bude čtvrtá generace toho dotyčného imigranta, tak podle modelové situace porodnosti 2.0 vlastně on bude mít teoreticky osm potomků. Takže zajímalo by mě, jestli se počítá s novelou toho zákona při tom odhadu. A pokud se nepočítá, tak se ptám pana poslance Haase, co to tedy udělá s těmi 250 000 v těchto případech, že už to bude ta čtvrtá generace, která, když to řeknu trošku nadsazeně, už se jaksi rozplemení, až bude pátá generace, tak už to bude 16 potomků, a tak dál, a tak dál. Děkuji za odpověď.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní se hlásí pan poslanec Hubert Lang, poté pan poslanec Karel Haas, paní poslankyně Martina Ochodnická a s přednostním právem pan ministr. Prosím, na průběh rozpravy.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju. Já budu pokračovat fakticky, potom se asi k tomu dostanu ještě ve svém projevu, už jsem tam druhý na řadě, ale nedá mi to.

Sněmovní tisk 585, opět poslanecký návrh, za mě z toho opravdu číší to, jednak zákon, který tady projednáváme, jednak to, co tady prostě přistálo v našem systému, všechno to je opravdu, abyste získali nějaké voliče. Prostě tady v tom návrhu je napsáno, že se může k českému občanství... a bude se prostě posuzovat, přihlásit se k českému občanství osoba, jejíž praprarodiče ztratili české občanství v roce 1948, kdy byla ukončena linie českého a československého občanství v dané rodové linii. Teď je tady: U takových osob nelze ani předpokládat již nyní žádnou vazbu ani vztah k České republice, její zvyky, kulturu, jazyk či tradice. Už i v případě, že by český občan byl pouze prarodič-žadatel, lze o vazbě silně pochybovat, nepožádá-li ani rodič žadatele o české občanství.

Vy tady prostě budete nabízet, nabízet na podnosu, české státní občanství lidem jenom proto, abyste si vytvořili, opravdu na mě to takhle působí, abyste si vytvořili vůči nim nějaký závazek. Oni vám budou vděční, protože samozřejmě my máme dobrý pas, jeden z nejlepších na světě, máme dobré zdravotnictví, z toho samozřejmě ti lidi sem můžou přijet, můžou tady čerpat nějaké výhody a podobně, pak sem najedou na penze a podobně. A vy lidem, kteří vůbec o České republice nic nevědí, jak to tady z toho vyplývá, pofidérně to někde čestně prohlásíte... Já opravdu mám s tím tu zkušenost. Kdo to bude posuzovat, prosím vás, že v roce

1948 někde tady byly nějaké dokumenty? Ti lidi na to nejsou vyškolení, nejsou na to vycvičení. To je prostě...

A na druhou stranu tady máte cizince, kteří tady procházejí krátkodobým, dlouhodobým, trvalým pobytem, potom musí vědět naše nacionále, a my jim třeba bráníme v českém občanství, prostě velice těžko se k němu... A oni se hlásí k nám. Chtějí tady s námi žít, chtějí získat české pasy. To je prostě čistý účel z vaší strany! Prosím vás, kdo se na to dívá, my tady budeme rozdávat české občanství lidem, kteří s námi nemají vůbec nic společného! Je to hanba! Je to ostuda!

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Pane poslanče, tohle bylo opravdu na hranici faktické, protože se to už týká i jiného tisku. Poprosím opravdu ve faktické na průběh rozpravy k našemu projednávanému bodu.

Nyní se hlásí pan poslanec Karel Haas, poté paní poslankyně Martina Ochodnická, poté s přednostním právem pan ministr Rakušan. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Děkuju mnohokrát za slovo, paní předsedající. Vidíte, že se usmívám. Jdu ale s jednou – pokusím se – vtipnou replikou a s jednou vážně míněnou větou zareagovat na tvrzení, že tady Karel Haas vystupuje za ministry, nebo jak zaznělo, ale nějak takhle znělo.

Tak prosím vás, nejprve nevážně. Jeden kolega mně dneska říkal, ty jsi ten, koho si opoziční ústa berou nejčastěji do úst. Jo? Tak tohle byla slova jednoho mého kolegy. Tak to je nevážně.

Ale teď prosím vás vážně. Já předpokládám, že i opozice vnímá, že jsme jedna vládní koalice. Za koalici logicky vystupují jak jednotliví ministři, tak jednotliví poslanci. Dokonce nás k tomu často vyzýváte, aby vystupovali i koaliční poslanci. Tak se o to zcela normálně snažím. Není to žádná – a nikdy bych si na to netroufl, nemám na to a nemůžu se tomu rovnat, jednotlivým gesčním ministrům. Myslím si, že za jakoukoliv vládní koalici v jakékoliv politické konstelaci a v kterémkoliv volebním období v moderní historii naší země vystupovali jak ministři, tak poslanci.

A teď abych byl konkrétní, předpokládám, že jste zavnímali, a tam si myslím, že nebyla pravdivá vaše věta, že se tady nevystupuje. Já si vybavuji několik velmi věcných vystoupení pana ministra Rakušana, tam nemusím prostřednictvím, který se snažil zcela věcně reagovat na mnoho vašich dotazů. Vybavuji si vystoupení kolegyně Potůčkové, prostřednictvím paní předsedající, která mluvila velmi věcně dnes. Vybavuji si vystoupení kolegy Michala Zuny, kolegy Matěje Ondřeje Havla, opět prostřednictvím paní předsedající. To znamená, tvrzení o tom, že nějakým způsobem suplujeme práci ministrů, se opravdu nezakládá na pravdě. Myslím, že to není uctivé ani vás, ani nás. Myslím si, že naši ministři a naši poslanci se standardně doplňují tak, jak to má být. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně, i za dodržení času. A nyní paní poslankyně Ochodnická. Prosím.

Poslankyně Martina Ochodnická: Děkuji moc, paní místopředsedkyně. Ráda bych se obrátila vaším prostřednictvím na paní předsedkyni Alenu Schillerovou, která tady zmínila tisk týkající se státního občanství. Já jsem spolupředkladatelkou a jsem členkou podvýboru pro styky s krajany, o kterém tu bylo několikrát mluveno. A ráda bych jenom zmínila velmi důležitou informaci o tom, že jsme byli Ministerstvem zahraničních věcí upozorněni hned na začátku funkčního období, že k tomuto tisku došlo k jakési diskriminaci třetí generace. Ten tisk byl na stole již v roce 2013, prosím pěkně. S poslaneckými návrhy a změnou potom

odešel do Senátu s tím, že v té třetí generaci už měli ti, kteří se chtěli přihlásit ke státnímu občanství, pouhý jeden rok na to, aby tak učinili. Senát nám to vrátil, respektive tehdejší Poslanecké sněmovně to vrátil. A Poslanecká sněmovna přehlasovala senátní návrh. Tak to jenom abychom se vrátili do historie.

Ta novela tu neleží poprvé a Ministerstvo zahraničních věcí eviduje mnoho stížností, a dokonce i soudních sporů týkajících se tohoto zákona a toho, že třetí generace nemá možnost se tentokrát ke státnímu občanství dostat.

Zazněla tady také poznámka od pana kolegy Zlínského, a to je velmi důležité, prosím pěkně, v tom návrhu, pokud jste ho četli, prostřednictvím paní místopředsedkyně, je napsáno, že čtvrtá generace, tedy ta, která se narodila mezi rokem 2013 a 2024, dnes už bude ta poslední, která bude moci žádat zpětně o státní občanství. Tam je ten strop. Tam je stop. A je to v tom návrhu a v důvodové zprávě. Tak to jsem jenom chtěla zmínit. A už nemám čas, přihlásím se ještě jednou. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní s přednostním právem pan ministr Rakušan. Prosím, ujměte se slova.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuju za slovo, vážená paní místopředsedkyně. Hezký pozdní večer, kolegyně a kolegové. Za prvé několik takových těch poznámek. Znovu opakuji, připraven na odpovědi jsem, ale pokud je tady smršť faktických připomínek, poznámek, tak to opravdu nelze potom koncentrovat do těch dvou minut, pak bychom to natahovali. A já to beru s ohledem na ty řečníky, kteří jsou přihlášeni do řádné rozpravy. Proto jsem znovu řekl, a budu to tak dělat znovu a znovu, že vždycky shromáždím nějaké penzum vašich podnětů, připomínek, budu na ně odpovídat. Dnes se mě někteří kolegové ptali, zda jsem tak učinil. Učinil. Takže vidíme, že prostě v tom dlouhém martyriu všichni nejsme schopni sledovat každou část a fázi naší rozpravy, občas se míjíme. To je ale bohužel dáno tím, jak dlouho ta rozprava probíhá. Koneckonců to není volba vládní koalice, aby tahle rozprava probíhala dlouho. My o tom zákonu máme celkem jasno. Máme jasné přesvědčení, že je správný. A my jsme připraveni, kdykoliv vy to umožníte, o tom zákonu také hlasovat. A myslím si, že ta rozprava se v tomhle ohledu vede efektivně a že je lepší, aby ministr vystoupil najednou, než aby po dvou minutách reagoval.

Ještě jednou poprosím kolegy, prostřednictvím paní předsedající, pana kolegu Maška, aby tady neříkal, že se nereaguje. Nevím, jestli jste byl přítomen, prostřednictvím paní předsedající, mé poměrně dlouhé dnešní reakci, kde jsem se podrobně zabýval celým proslovem předsedy ústavně-právního výboru, jeho jednotlivých výroků, dalších poslanců. A teď jsem k tomu také připraven. Zítra jsem k tomu opět připraven. Čekal jsem, pravda, že to bude trošku perspektivnější hodina k diskusi, než je 23.02. Váhal jsem chvíli, jestli nepočkat do zítra. Ovšem zájem o diskusi tady je a já mu samozřejmě vycházím vstříc.

Možná ještě jedna poznámka k tomu, že tady diskutuje pan kolega Haas, že tady vystupuje. To je i výhoda poslaneckého návrhu. Ten poslanecký návrh má řadu předkladatelů, my jsme tady hromadně předkladatelé, střídáme se i tady u toho stolečku, a proto jako více předkladatelů, kteří připodepsali ten zákon, jsme připraveni do rozpravy vstupovat, hájit ten zákon. A to je právě jedna z výhod i poslaneckého návrhu, který tady je.

Chtěl jsem tím končit, ale když u toho jsem – není pravda, že ten zákon jako takový není v legislativním plánu vlády České republiky. V legislativním plánu je zákon o správě voleb. A zákon o správě voleb byl plánován současnou vládou, aby byl předložen spolu s korespondenční volbou. Opět se vracím k naší politické diskusi. My jsme navrhovali, aby zákon o správě voleb byl a obsahoval i korespondenční volbu. V rámci toho, ano, a tady dávám za pravdu panu předsedovi ústavně-právního výboru, skutečně, aby část toho zákona o správě voleb, ty tři tisky prošly hladce, vylepšily náš volební systém, tak vládní koalice po

politické dohodě jednoznačně přislíbila, že zákon o správě voleb korespondenční volbu obsahovat nebude. Ale že legislativním záměrem, původním legislativním záměrem vlády bylo předložit zákon o správě voleb včetně korespondenční volby, to je prostě fakt. Ale na základě politické volby se tak nestalo. To je jedna poznámka.

Druhá poznámka. V systému Senátu, horní komory, už je dlouho návrh, který byl vypracován senátory, říká se mu někdy Hilšerův návrh, ale byla to skupina senátorů. A my jsme znovu přislíbili, opět v rámci politické debaty, že nebudeme tvořit nějaké senátní vratky, přílepky a podobně. To znamená, ve Sněmovně schválíme správu voleb, v Senátu k tomu něco přidáme, vrátí se zpátky. A tuhle dohodu jsme dodrželi. Tak jsme šli cestou poslaneckého návrhu, který vyjadřuje vůli pěti předsedů politických stran, pěti předsedů poslaneckých klubů, dalších poslanců.

A zpochybňovat, že poslanecký návrh je zcela legitimní součástí anebo možností legislativního procesu, to znamená tvorby zákonů, je opravdu zvláštní. Prostě je to legitimní postup, první, druhé, třetí čtení, žádné zkrácené lhůty, postupuje do výborů, vede se klasická diskuse. A pokud se bavíme o tom, jestli byla vypracována RIA, nebo nebyla, tak k téměř totožnému zákonu v roce 2019 RIA jako taková vypracována byla. Já tady jenom uvádím fakta, že v legislativním plánu tohle uvedeno bylo.

Co se týká konkrétních věcí, které tady byly zmíněny – pan kolega Nacher podle mě kombinuje dohromady dvě věci. Já nejsem právník, nechť mě právníci kontrolují, ale to je metoda stanovení věku pro výkon volebního práva a okamžik hlasování. To jsou ty dva pojmy, které se tady v téhle chvíli kombinují. Samozřejmě že korespondenční volba ze své základní logiky je volbou v předstihu. Tedy ten okamžik volby nastává v okamžik, kdy odesílám daný hlas na zastupitelský úřad. To je okamžik volby. A samozřejmě stanovení věku pro výkon volebního práva se logicky musí vázat ke dni voleb, to znamená ke dni, kdy volby jako takové fakticky probíhají, což je obecný princip, který tady platí. Takže kombinujeme tady dvě věci dohromady. Tedy ještě jednou: moment volby se u korespondenční volby logicky přece musí týkat toho momentu, kdy je odesílán hlas na zastupitelský úřad, kdy je vložen do obálky a odeslán. To je moment volby v rámci korespondenčního hlasování. A můžeme se přít o to, jestli korespondenční volbu chceme, nebo nechceme. Ale u korespondenční volby ten princip jinak udělat nejde, pokud je to korespondenční volba, než že volím v ten okamžik, kdy odesílám hlas.

A debata o pasech je přece irelevantní. Například v Evropské unii cestujeme bez cestovního dokladu, cestujeme bez pasu, cestujeme s občanským průkazem. A pokud i mně v cizině teoreticky vyprší pas, tak to nemá žádný vliv na to, jestli jsem, nebo nejsem nadále občanem České republiky. I když nemám platný cestovní doklad, tak v té chvíli nepozbývám státního občanství. Státní občanství není přece žádným způsobem vázáno na platnost mého cestovního dokladu.

A dlouhodobě – a bylo to v příspěvcích dvou kolegů, promiňte, u všech asi už teď nejsem schopen rekapitulovat, který to byl, ale domnívám se, že to byli kolegové Mašek a Koten – mícháte dohromady dvě věci, které opět spolu nesouvisí, a to je prokazování bydliště a prokazování občanství. Návrh, o kterém se tady diskutuje, že bydliště lze prokázat čestným prohlášením. Ale samozřejmě není možné v žádném případě občanství prokazovat čestným prohlášením. To je nesmysl, to nikdo nic takového nenavrhoval, o tom se tady žádná diskuse nevede. Znovu: čestným prohlášením se případně, pokud na to přistoupíme, bude prokazovat bydliště, nikoliv občanství. To jsme nikdy tady ani neříkali.

Další věc, kterou bych tady chtěl zmínit, pokud se bavíme o hlasování na nějakých speciálně zřízených místnostech, na konzulárních úřadech, tak ani kdybychom – a to je na pana kolegu Vondráčka, prostřednictvím paní předsedající – i kdybychom na tento princip přistoupili, i kdybychom měli různá pracoviště, místnosti, jak bychom to nazvali, tak by se neměnil ten základní princip. A tím základním principem je, že to stále půjde cestou ambasád

i v té chvíli. Takže tady my se bavíme o dvou metodách. Bavíme se o korespondenční volbě, kterou vy kritizujete, a navrhujete alternativu skrze nějaká pracoviště, konzulární úřady, skrze zvláštní volební místa. Ale ani v tom případě by se neměnil ten způsob, že tím ústředním místem je stále právě ambasáda.

Další věc, na kterou bych rád reagoval, jsou slova pana kolegy Kotena. K čemu je mi informace, že před osmi lety byl někomu v Berlíně vydán pas? K čemu mi ta informace je, když platnost pasu je deset let? A my, když někomu byl před osmi lety v Berlíně vydán pas, tak nám to rozhodně neříká nic o tom, jestli ten člověk se stále nachází v Berlíně, nebo se nachází někde jinde. Jediný statistický údaj, který máme, je, že mu byl před osmi lety někde v cizině vydán pas. Ale to vůbec není žádný důkaz a průkaznost pro to, kde se ten člověk momentálně nachází.

Potom myslím, pan kolega Vondráček zmínil, proč se to neposílá na Prahu 1? Tam se posílá k archivaci veškerá volební dokumentace. A ta se tam samozřejmě pošle tak, jak to je a bývá. A tady nevidím žádný rozdíl a žádnou změnu. A my se tady stále bavíme o nějakém čísle, jestli se to číslo navýší. A teď se prosím nebavím o tom poslaneckém návrhu, o tom druhém, který rozšiřuje nějaké... Teď se bavím čistě o tom, co je v zákoně o korespondenční volbě. Nic se nerozšiřuje. Žádné počty voličů se nezvyšují. Už v téhle době má každý, kdo je občanem České republiky a chce vykonat své volební právo, tak má možnost právo se zapsat do volebního seznamu na zastupitelském úřadu. Ta možnost se nemění. A tenhle zákon nerozšiřuje žádný okruh lidí, kteří se do něj mohou na zastupitelském úřadu zapsat.

Takže pokud se tady bavíme o tom, kolik je to lidí, ano, já jsem kontaktoval teď večer pana ministra zahraničních věcí, ptal jsem se ho, tak přibližně se jedná údajně o nějakého půl milionu lidí, kteří mají možnost vykonávat své volební právo v zahraničí, protože mají české občanství. Ale to číslo je přece irelevantní, protože volební právo už v téhle chvíli má možnost, právo dle zákona, vykonat každý občan České republiky, který má platné občanství. A to má i za stávající právní úpravy. Co teď tady řešíme a měníme? Jediné je to, že do této doby to využívalo 15 000 lidí, a my říkáme, že to zcela neodpovídá počtu lidí, kteří v cizině žijí. A my jim chceme zvýšit ten komfort. Takže to číslo jako takové je nějaký údaj, který teď můžeme odhadovat, kolik lidí bude volit v té korespondenční volbě. No, já si troufám říct, že určitě více než 15 000, protože ten komfort se zvýší.

A objevovala se tady i potřeba nějaké analýzy dostupnosti. Ale začít zvažovat to, v jakém státě povolit korespondenční volbu a v jakém ne? No a kde stanovíme tu hranici, co už jsou ty kilometry, které tomu odpovídají, neodpovídají, jaká časová náročnost to je? Proč to komplikujeme? Pokud budeme zavádět korespondenční volbu, tak je přece mnohem jednodušší a jednoznačnější říci, že v cizině český občan má možnost volit korespondenčně, pokud se tak rozhodne. A je to situace, která nevytváří žádné diskriminační rozdíly v tom opačném slova smyslu, v nějaké zemi korespondenční volbu umožníme a v jiné sousední zemi korespondenční volbu neumožníme, protože říkáme, že ta vzdálenost už je dostatečná. Obecně říkáme: zvyšujeme komfort, rušíme diskriminaci v přístupu k rovnému volebnímu právu pro Čechy žijící v cizině.

Tak já se budu dívat dál, co ještě tady bylo řečeno. Legislativní práce jsem zmínil. A pro pana kolegu Maška, prostřednictvím předsedající, ještě jedna informace. Samozřejmě že každá ambasáda logicky uzná jenom hlas oprávněného voliče, to znamená jenom státního občana České republiky. A státní občanství České republiky je jasně definováno a žádným způsobem se nemění.

Reakce na, nevím, jestli řeč nebo křik pana kolegy Foldyny. Volební právo má český občan. České občanství vzniká podle zákona o českém občanství, ne tím, že si řeknu, že chci volit a cítím se býti Čechem. Tak opravdu naše zákonodárství postaveno, zaplať pánbůh, není.

Já si myslím, že nejdůležitější věci jsem tady zmínil. Samozřejmě jsem připraven po dalším penzu faktických připomínek, kterých se nashromáždilo nemálo, případně opět

reagovat. Děkuju prozatím za pozornost. Nechci zdržovat chudáky řádně přihlášené kolegy do rozpravy.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Je tady vskutku devět přihlášených k faktickým poznámkám. Nejprve pan poslanec Lang, potom pan poslanec Vondráček, Zlínský, paní poslankyně Peštová, Pokorná Jermanová, pan poslanec Kubíček, Kolovratník, Mašek a Nacher, aby byla představa o pořadí. A nyní vaše dvě minuty, pane poslanče.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju. Chtěl bych reagovat přímo na pana ministra, takže vlastně reaguji fakticky, byť jsem přihlášen za chviličku do rozpravy.

Pane ministře, vy jste mistr překrucování a toho, jak to prostě chcete, aby to vyznělo pro vás. Já jsem velice rád, že jste se nám vrátil z té Karviné nebo z tý Karviný, že jste to přežil včera a že můžete reagovat na naše připomínky. Bylo to vynikající, jak dokážete zaříznout vašeho premiéra v přímém přenosu. Ale dobře, to jsem tady zmínil jenom na bok, to jsem si neodpustil.

My jsme přece nikdy nezpochybnili, že nemůže něco přijít poslaneckým návrhem. To jsme přece nikdy tady neřekli. To nám nevkládejte do úst. My jenom říkáme, že u takhle zásadních věcí, jako je tadyhle zákon o správě voleb, jako je zákon o státním občanství, by si tyto zákony zasloužily, aby prošly RIA, aby prošly těmi připomínkami. Protože jinak bychom se tady nemuseli o tom bavit. My tady prostě vznášíme jenom relevantní dotazy, na které nedostáváme odpovědi, nebo dostáváme takové poloviční odpovědi.

Pan kolega Haas, prostřednictvím paní předsedající, ten se vždycky snaží, tam jako opravdu je nějaká ta erudice na vysoké úrovni, že se něco dozvíme, i když to jsou taková čísla. Mě, pane kolego Haasi, prostřednictvím paní předsedající, nezajímají čísla z roku 2021. Jestliže by to ovlivňovalo výrazně volby, tak bych chtěl nějaký ucelený soubor relevantních čísel třeba o cestovních dokladech. A myslím, že stát by tohleto měl být schopen vygenerovat.

To, že volilo 13 850 lidí, to jsou pravděpodobně ti kovaní, kterým opravdu na tom tak záleží, že prostě přišli volit. Já nevěřím tomu, že to bude nějaké velké číslo. A už to tady taky zaznělo. Čím to číslo bude více stoupat, tím je větší šance, že tam vlastně budou i nějaké hlasy pro opoziční strany, protože nikdy to není úplně sto ku jedné nebo sto ku nule. Takže to, co vy s tím spojujete, že se vlastně zachráníte, některé ty mini pidi strany, což už dneska čím dál tím víc z té debaty je vidět, tak prostě to tak nebude.

Ještě se potom přihlásím dál. A nikdo tady neřekl prosím vás, že neplatný pas zbavuje někoho občanství. To řeknu ve svém projevu. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Vondráček, poté pan poslanec Zlínský. Prosím – k průběhu rozpravy.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Vážený pane ministře, s veškerým respektem, když jste tady říkal, že tady to noční projednání není volbou koalice, tak já s vámi prostě nesouhlasím. To je vaší volbou, když pominu formálně, že vy jste si to odhlasovali a my jsme hlasovali proti a nechtěli jsme noční jednání. Pak bych připomněl i vyjádření některých vašich koaličních partnerů, třeba paní předsedkyně TOP 09, která už předem hlásila, že věc prosadí silou, že je připravena tady trávit celé noci.

Ale co je nejpodstatnější, ano, my jsme se dohodli na tom triptychu, nebo na těch třech volebních zákonech, jeden dokonce znamenal změnu ústavy, ale potom už nenásledovalo nic. Nebo mě opravte. Existuje nějaký návrh, že se sejdeme, že bude nějaká schůzka? My jsme

byli principiálně proti. Ale kdybyste nás pozvali na jednání, že chcete, chceme aspoň eliminovat nějaké škody nebo najít nějaký kompromis? Vždyť to se tady v téhle Poslanecké sněmovně v minulosti úplně běžně dělo.

Znovu připomenu služební zákon. I tehdejší ministr pro legislativu Jiří Dienstbier měl nějakou tabulku připomínek od všech poslaneckých klubů a ty připomínky vypořádal. Udělali jsme si tady takové malé připomínkové řízení a zjistili jsme, kde je shoda, kde není shoda. A nakonec jsme dokázali ten zákon napsat tak, že jsme pro něj hlasovali snad všichni.

Tak to je volba koalice. To prosím opravdu neházejte na nás. Já tady být nechci. Já bych klidně jednal do sedmi hodin a pokračoval druhý den.

Co se týče cestovních dokladů, spíš kolegové měli dotaz, jak se budou prokazovat u těch voleb, protože bez platného dokladu (Předsedající: Čas.) neodvolíte v České republice. To byl faktický dotaz.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Zlínský, poté se připraví paní poslankyně Peštová. Prosím.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Vaším prostřednictvím bych měl přátelský dotaz na paní poslankyni Ochodnickou. Chtěl bych ji poprosit nebo požádat, jestli by nám mohla citovat z toho zákona, novelizace zákona o nabývání občanství, tu pasáž, která hovoří o tom, že ta čtvrtá generace potomků je poslední. A pak bych se chtěl zeptat, pokud je to pravda, že je poslední, proč tedy už se to nebude týkat páté generace? Jestli tedy už ta pátá generace není diskriminovaná? Jako na základě čeho je to opřeno? Jaká je ta opora? Protože čtvrtá generace je diskriminovaná, a pátá už není diskriminovaná?

A pak bych měl dotaz na pana ministra Rakušana, který tady tvrdí, že vlastně naši občané už jsou tam přítomni v zahraničí, že už existují. Ovšem na základě tohoto zákona vzniknou noví naši spoluobčané. A jednak je to proto, že to bude ta čtvrtá generace, a jednak je to proto, že tam bylo dřív omezení v předchozí dikci zákona toho jednoho roku, během kterého mohli žádat o občanství, to teď zmizne. Takže i ty ostatní generace – druhá, třetí – budou moci žádat o občanství. Samozřejmě pro ně motivace bude zúčastnit se voleb. To je bezpochyby pravda. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní se dostáváme k faktické poznámce paní poslankyně Bereniky Peštové. Následovat bude pan poslanec Roman Kubíček. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Pane ministře, vy jste říkal, že to bylo v tom legislativním plánu prací. Nebylo! Já jsem si opravdu to usnesení vyjela, koukla jsem se na Ministerstvo vnitra, mám ho zde. Takže opravdu: měli jste tam věcný záměr zákona o správě dat veřejného sektoru, pak jste měli návrh zákona o správě dat veřejného sektoru, to jste postupovali správně, jeli jste věcným a pak zákonem, pak návrh zákona o vstupu a pobytu cizinců, pak návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128, to je o obcích, č. 129, o krajích, návrh zákona, kterým se mění zákon č. 234, o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117, o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pak jste měli jedno nařízení, druhé nařízení, pak jste měli návrh zákona, kterým se mění zákon č. 240, o krizovém řízení a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a návrh zákona o Úřadu pro zahraniční styky a informace. Toť vše. Prostě neměli jste to tam. Prostě nepočítali jste s tím, že tento zákon budete měnit. Takže jako já vím, že se tady snažíte to nějakým způsobem objasnit. Ale

v každém případě v tom legislativním plánu prací to prostě nebylo. Jo? Takže jste věděli, že to budete dělat poslaneckou iniciativou. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní pan poslanec Roman Kubíček. Připraví se pan poslanec Martin Kolovratník.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuju za slovo, paní předsedající. Postřehl jsem některé věci, na které bych se pana ministra rád zeptal. On tady hovořil o kvalitě poslaneckého návrhu a o přesvědčení předsedů pěti poslaneckých klubů, že to je velice správné. Ale sám v tisku přiznává, že ten poslanecký návrh má chyby. I to odůvodnění samotné jsme tady poměrně strhali. To je jedna věc.

Druhá věc. Vy jste tady řekl, že pozbytí platnosti pasu v zahraničí neskýtá odůvodnění toho, jestli je ten občan České republiky, nebo ne. No ale skýtá tu záležitost – možnost jít volit. Protože když já budu mít den propadlou občanku nebo pas, tak mě někdo k těm volbám nepustí. Takže vy chcete říct, že to funguje. A nedej pánbůh, když se stane a budeme se zabývat tím, zda ta platnost pasu byla 35 dní před volbou, když je to uděláno korespondenčně, což můžeme udělat, nebo ne. Takže to je další dotaz.

A ještě poslední záležitost, která k tomu je. Já úplně jako nerozumím tomu, že v rámci přípravy legislativních prací ten zákon tam nebyl zařazen. Takže ve chvíli, kdy se udělala jedna část zákona a přidává se druhá část zákona poslaneckou novelou, tak z toho vychází jenom jedno: tou vládní cestou bychom to nestihli. Všechno.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní vystoupí pan poslanec Martin Kolovratník, připraví se pan poslanec Jiří Mašek. Prosím.

Poslanec Martin Kolovratník: Dobrý večer. Pane ministře, vy jste dobrý rétor, moc hezky mluvíte. To se musí uznat. Ale víte, hezké větičky, hezká slova tomu úspěchu mediálnímu i věcnému moc nepomůžou. Já jsem vás poslouchal velmi pozorně a vy jste hovořil o tom, nebo jste zdůvodňoval, proč je ten poslanecký návrh správně, proč je to možné, proč je možné tímto způsobem projevit politickou vůli vás jako předsedů koaličních stran a dalších kolegů. A možná překvapím, já vám dávám za pravdu. Můžete to opravdu tímto způsobem udělat.

Víte, i my jsme to udělali. A bude to ilustrační příklad prosím. A poslouchejte, pane ministře, pozorně. Bylo to v roce 2018. Stejným způsobem, poslaneckou iniciativou, tehdy s kolegou ministrem dopravy Danem Ťokem jsme tady připravili a přinesli jsme sem do Sněmovny takzvaný liniový zákon, novelu liniového zákona o urychlení výstavby dálnic, železnic. A měli jsme na tom poměrně širokou shodu. A byl to také poslanecký návrh bez Legislativní rady vlády, bez mezirezortního připomínkového řízení. Ale pane ministře, mezi námi a vámi byl jeden ohromný, ohromný a gigantický rozdíl. My jsme tehdy jednali s opozicí, s vašimi kolegy a s vámi z opozice. Hledali jsme širokou shodu. A mimo standardní termíny, které jste tady zmiňoval, to první, druhé, třetí čtení, výbory, tak jsme strávili desítky, možná stovky hodin na pracovních seminářích, na kolegiálních setkáních. Bohužel kolegové z hospodářského výboru tady dneska nejsou, Ivan Adamec a další. A dohodli jsme se s vámi, s Piráty, na naší tiskovce byl Miroslav Kalousek, byla tam Helena Langšádlová a další. A to je rozdíl mezi námi a vámi. Vy to tlačíte na sílu bez opozice. Styďte se za tenhle postup! (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Nyní poprosím pana poslance Maška, aby přišel k pultíku. Poté se připraví pan poslanec Nacher. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Zareaguji na pana ministra. My jsme tady skutečně, pane ministře, nikdo neřekli, anebo aspoň já jsem to opravdu nezaslechl, že neplatný pas by někomu znemožnil mít české občanství. To tady ani v náznaku nikdo neřekl. Ale zpochybnili jsme to, jestli má takový člověk, který nemá platný pas, právo jít k volbám a volit. A vy to nastavujete tak, že prostě mu to právo dáváte na základě nějakých čestných prohlášení, na základě teď už navrhovaného neověřeného bydliště, na základě toho, že nikde neplánujete ověřit jeho podpis nebo validitu jeho dokladů. Věřím, že po diskusi, kterou tady vedeme, tak i vy to budete chtít nějakým způsobem napravit a narovnat. A samozřejmě my v tom duchu připravíme pozměňovací návrhy. Ale my víme, jak to s těmi opozičními dopadá.

Čili pane ministře, vašeho kolegu Lipavského, prostřednictvím paní předsedající, bych rád vyzval, abyste tu zákonodárnou iniciativu pozměňovacích návrhů vyvolali u vašich poslanců, abyste k tomu byli vstřícní a abyste ukázali občanům této země, kteří žijí tady, že nejsou občany druhé kategorie, kteří když jim propadne občanský průkaz, tak nemohou volit, když si rychle doběhnou pro pas a zjistí, že i ten je propadlý, tak jsou z toho vyloučení, a jinde stačí čestné prohlášení, a ani v podstatě nepřiznat svou adresu, na nějaký P. O. Box, a pak to tam prostě někdo hodí. To přece nemyslíte vážně! Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. Další vystoupí pan poslanec Nacher. Připraví se pan poslanec Kohoutek. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Já na pana ministra. Ono se to tady furt točí dokola. To, že je něco poslanecký návrh, je samozřejmě legální, to je v pořádku. Jenom říkám, že to není legitimní z hlediska kontextu té situace. Proč? Už tady bylo vysvětleno a je to asi potřeba znovu opakovat. Za prvé, že vynecháváte ten proces připomínkových míst, kde byste vlastně dostali zpětnou vazbu podobnou jako od nás, ale oficiálně. Tam už by to nešlo jakoby říct, že to ztěžuje SPD nebo ANO, a takhle to prodávat navenek. To už by byly prostě legitimní připomínky a vy byste se s tím museli nějak popasovat. To je jedna věc.

Druhá věc. Dost často, když přicházíme s některými poslaneckými návrhy, pamatuji si například Aleš Juchelka v sociální oblasti, tak vy vždycky řeknete: připravíme kvalitnější vládní návrh, robustnější. Tak buď to platí, nebo ne. To prostě není možné. Navazuji na to, co říkal Martin Kolovratník. Pak jsou ale ty poslanecké návrhy, které jdou napříč, a to jsem vám ten příklad dal. Tam, kde to třeba spěchá, jako milostivé léto, tam ano. Ale tady, pokud vám jde o upřímnou práci a upřímný výsledek, tak tady to prostě spěchat nemá kam. Pak z toho vznikají ty chyby. To je jedna poznámka.

Mě by opravdu tedy zajímal ten základní dotaz: bude tedy platit to, co je v tom návrhu ohledně úředně ověřeného bydliště, anebo bude stačit čestné prohlášení? Protože pak to zase vyvažujete ve prospěch lidí, co jsou v zahraničí, a v neprospěch lidí, co jsou tady.

Pokud jde o ty kilometry, pan ministr mluvil o těch kilometrech. No, ono to tak není, protože v článku 1 bodu 15 se píše, že v souvislosti se zavedením korespondenčního hlasování se doplňuje zmocnění ustanovení pro Ministerstvo zahraničních věcí k vydání vyhlášky, kterou stanoví územní obvody na základě toho – nikoliv podle kilometrů, ale jak tam fungují pošty.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vystřídali jsme se v řízení schůze. Přeji pěknou takřka půlnoc a budeme pokračovat v dalších faktických poznámkách. Jako další vystoupí pan poslanec Tomáš Kohoutek a potom paní poslankyně Martina Ochodnická. Máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Děkuji, pane předsedající. Dobrý večer, vážené kolegyně, vážení kolegové. Já bych chtěl reagovat samozřejmě také na vystoupení pana ministra vnitra, který nadále obhajuje, a přijde mu naprosto normální, jak je uvedeno v důvodové zprávě, že se započítává hlas voliče, který požádal o korespondenční hlasování, odeslal svůj hlas, ale následně zemřel. Mně to prostě normální nepřijde a nemůžu si pomoct.

Chtěl bych vás upozornit, abyste si všichni otevřeli základní kodex, na kterém stojí svobodná demokratická společnost v každé zemi, ať už je to code civil, ať už to bylo ABGB v Rakousku-Uhersku nebo u nás občanský zákoník z roku 2013. Zde v § 15 je definice právní osobnosti, kdy právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti, jakákoliv práva, tedy subjektivní práva, objektivní práva, zejména tedy i aktivní, případně pasivní volební právo. V tomto případě poukazuji na aktivní volební právo.

Následně § 23 občanského zákoníku jednoznačně říká, že člověk má právní osobnost od narození do smrti. To znamená, když se někdo narodí 1. ledna a zemře 10. prosince, tak 10. prosince tu právní způsobilost pozbude. Jestliže jsou volby vyhlášeny na dva dny, například 13. a 14. prosince, tak je zřejmé, že když člověk pozbude tu právní způsobilost 10. prosince, nemůže mít aktivní volební právo.

Tady nám vzniká obrovská mezera, protože člověk podle návrhu zákona si může 35 dnů před konáním voleb vyžádat voličský průkaz, vytisknout volební lístky a může je odeslat hypoteticky už 35. den, když 35. den se dostaví na ambasádu, kde si vyzvedne lístky, hned v ten den odvolí, respektive odešle poštou. Nemůže ale přece být platný hlas člověka, který zemře 10 dnů před konáním voleb. To je prostě naprosto v rozporu s jakýmikoliv demokratickými zásadami. Nezlobte se na mě, v tomhle mě nepřesvědčíte. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Další faktická poznámka paní poslankyně Martiny Ochodnické. Prosím.

Poslankyně Martina Ochodnická: Děkuji vám, pane místopředsedo. Já se ještě vrátím k zákonu o státním občanství, který tedy nesouvisí s projednávaným zákonem, nicméně je tu zmiňován jako argument, jeden z argumentů proti korespondenční volbě. Pan poslanec Zlínský, vaším prostřednictvím, mě požádal o citaci. Já ji budu citovat z odůvodnění, protože v paragrafovém znění to nebude zřejmé.

V § 32 se současně navrhuje zakotvit omezení skupiny oprávněných žadatelů na čtvrtou generaci, a to jak s ohledem na sjednocení všech tří úprav, tak i s ohledem na uplynutí dostatečně velkého časového úseku a s tím související oslabování skutečné vazby potenciálních prohlašovatelů v České republice.

Stručně bych to uvedla tak, že jde o napravení historických křivd, které se udály ať už přímo, nebo nepřímo naším státem na našich státních občanech. Připomněla bych, že je ostudné, že se to týká i v zahraničním tisku zmiňovaných Wintonových dětí a jejich potomků, vůči kterým jsme stále ještě tuto křivdu nenapravili. Ještě jednou připomenu, že to byla iniciativa Ministerstva zahraničních věcí, která byla v podvýboru pro styky s krajany předložena hned na začátku tohoto volebního období, a pan předseda tohoto podvýboru se tomu hned od začátku volebního období věnoval. Prosím pěkně, to, že to bylo dokončeno teď, nesouvisí s korespondenční volbou.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Následují další dvě faktické poznámky. Jako první pan poslanec Hubert Lang, poté pan poslanec Martin Kukla. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji, Já bych reagoval na dvě věci, které tady zazněly, na paní předřečnici. To je tedy silná podpásovka, co jste tady vystřelila! Když už vám prostě

dojdou argumenty, tak vytáhnete Wintonovy děti, tragickou věc vlastně. Já na to vůbec nemám slov! Tak vy nám tady předhodíte Wintonovy děti, když už nevíte kudy kam jako, jo? Že se nestydíte, takovou věc spojovat s těmi našimi podle mě zcela relevantními argumenty. A to já si opravdu budu pamatovat, až ten zákon dojde na projednávání, tak prostě ty Wintonovy děti já vám osobně neodpustím. Nikdo to tady takhle nezmínil. A nechte si toho, jo? To je prostě taková podpásovka, že to je úplně neskutečné! Měla byste se za to omluvit.

A k panu ministrovi vnitra mám takový dotaz, možná všetečný. Vy máte pod sebou tu poštu, že jo? Pořád se bavíme o tom, že v tom zahraničí, kde jsou ti naši krajani soustředěni někde v tom Bruselu, tak tam to není problém, protože tam prostě máme ambasády, máme tam generální konzuláty. Pak jsou ti roztroušení voliči, kteří chtějí prostě zuřivě odvolit někde jinde na světě, v nějakých těch roztroušených diasporách. Kdo tam bude posuzovat relevantnost té pošty? Tam něco zaznívalo, že korespondenční volba bude aplikována tam, kde vlastně ta pošta nějakým způsobem funguje, jo? Tak jestli tam prostě přijede na velbloudu nějaký mudžahedín, vybere tam nějaký kastlík jednou za čtrnáct dní, za měsíc. Mě by to opravdu zajímalo, jako kdo posoudí relevantnost té místní pošty někde v nějakém bubánistánu, že tam opravdu bude nějaký roztroušený zdivočelý Čech, který chce korespondenčně volit hnutí STAN. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další vystoupí pan poslanec Martin Kukla, připraví se paní poslankyně Olga Richterová. Prosím.

Poslanec Martin Kukla: Děkuji za slovo, pane předsedající. Kolegyně, kolegové, máme půlnoc, lavice jsou prořídlé. Chci zareagovat na vystoupení pana ministra. Vážím si, že tady s námi je. Já jsem ho bedlivě poslouchal, poslouchal jsem ho v pátek i dneska. On nám tady dneska zmínil, že nám vychází vstříc. V pátek tady říkal, že všichni máme právo na to, abychom vystupovali jak ve faktických poznámkách, tak v obecné rozpravě. Tak já právě vystupuju ve faktických poznámkách a říkám tady fakta. A velmi mě mrzí, že pan ministr nám tady odpovídá, ale já se ptám, jak mu můžu věřit, když on nám tady říká na mikrofon, že je rád, že vystupujeme, no a ráno hlasoval pro to, aby nás tady omezil. Já pětikoalici poradím. Poradím jí, vždycky tady říkám rady a přirovnám to takovým pořekadlem – tonoucí se stébla chytá. V tuto chvíli to stéblo je korespondenční volba a tonoucí je pětikoalice a její preference. A zakončím svoji faktickou poznámku takovým americkým příslovím – neopravuj to, co funguje. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další s faktickou poznámkou vystoupí paní místopředsedkyně Olga Richterová, Vladimír Zlínský a další. Prosím.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem vůbec nechtěla vystupovat. Ano, ta věta je tady velmi oblíbená. Ráda bych se ale, vaším prostřednictvím, obrátila na pana poslance Langa, že mi přišlo opravdu nevhodné napadat tady paní kolegyni Ochodnickou takovým tónem a takovým způsobem v situaci, kdy ona pouze věcně argumentovala otázky, které souvisí se zákonem, který je zde vytahován.

Ten argument, že Wintonova vnoučata chtějí občanství a nemají na něj nárok, je argument, který je zmiňován jak v důvodové zprávě toho zde zmiňovaného souvisejícího zákona, ale je to také argument, který je normálně diskutovaný v médiích. Takže mně přijde opravdu nevhodné paní poslankyni kvůli této věci jakkoliv napadat, natož vyzývat k omluvě takovým tónem, jaký tady byl. Opravdu si myslím (hlasy z pléna), že toto by bylo třeba používat velmi zřídkavěji. (Předsedající: Nepokřikujte prosím.) Děkuji za zvážení v budoucích vystoupeních.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Jsou zde ještě tři faktické poznámky. Jako další vystoupí pan poslanec Vladimír Zlínský, poté pan poslanec Jiří Mašek a paní poslankyně Eva Decroix. Máte slovo.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Já už nebudu dmýchat tu diskusi s paní poslankyní Ochodnickou, vaším prostřednictvím. Nejspíš bude chyba na mé straně. Nemám právní vzdělání, takže se přiznám, že té odpovědi jsem moc nerozuměl. Nevím, jestli tomu rozuměli ostatní poslanci, případně občané, kteří to sleduji. Nicméně jsem se ptal i na to, proč čtvrtá generace ano a pátá generace ne, tak na to mi nebylo odpovězeno. Ale prostě beru to na sebe, asi jsem to nepochopil dostatečně. Ještě se tedy podívám na tu odpověď a budu přemýšlet, co tím tedy chtěla paní poslankyně říci. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní faktická poznámka pana poslance Jiřího Maška. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Od několika předřečníků tady padly úvahy o státním občanství a jeho získávání, konkrétně od kolegy Langa. Myslím si, že většina států si velmi, velmi rozmýšlí a chce jasné doklady předtím, než to státní občanství udělí. My jsme se teď dostali do situace takového přání vlastně co nejvíce lidem na celém světě, kteří prokážou jakýkoliv příbuzenský vztah k někomu, kdo kdysi delší dobu pobýval nebo se narodil v České republice, tak mu to umožnit.

Já vás musím i jako lékař upozornit na určité konsekvence. Tohleto rozdávání státních občanství a toto přání získat co nejvíce voličů z celého světa se pojí také s tím – pak si na to jednou vzpomeňte – že v podstatě to kupování si voličů ze zahraničí znamená, že ti lidé se sem mohou jako čeští občané, držitelé českého pasu, na stáří vrátit a například konzumovat výhody našeho sociálního a zdravotního systému. Pokud si ještě uvědomujete, patří pořád k těm nejlepším na světě a pořád k těm nejlacinějším na světě. Vidíme to, že i cizinci jako samoplátci se rádi dostávají do České republiky a tyto služby si legálně u našich zdravotnických zařízení nakupují. Proč by to dělali? Přijedou na stáří do České republiky, přihlásí se do zdravotního pojištění, víme, že to je zhruba 2 000 korun. I kdyby si měli platit ty 2 000 korun měsíčně do budoucna, tak je to ta nejlacinější péče, za kterou vy si je teď kupujete. Těch konsekvencí je tam hodně. A všechny ty státy si udělení státního občanství velice pečlivě hlídají a vědí, proč ho třeba často neudělí.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní faktická poznámka paní poslankyně Evy Decroix, potom paní poslankyně Eva Fialová.

Poslankyně Eva Decroix: Já vám velmi děkuji, pane předsedající. Prosím jenom velmi krátce. Zkusím tady ocitovat článek, Lidové noviny, 16. února 2023. Wintonova vnoučata chtějí občanství, nemají na něj nárok. Historickou křivdu Česko bez nového zákona nenapraví.

Prosím, pro toho, kdo si tento článek dohledá, tak tam najde i svědectví vnučky Wintonových dětí, která je velmi smutná z toho, že nemůže získat české občanství, a to z jednoho prostého důvodu. Pan Zlínský tady zmínil, že lhůta jednoho roku, která byla v minulém návrhu zákona, takzvaně zmizne. Ano, a právě ta lhůta jednoho roku byl ten problém, protože ta Wintonova vnoučata neměla čas si v té jednoroční lhůtě opatřit – a tady zase opakuji – veškeré doklady, které dokazují to občanství. Bavíme se tady od rána o tom, že je možné získat občanství prohlášením. Prosím, není. Žádné prohlášení nestačí. Je nutné doložit tu příbuzenskou vazbu. Prosím, kdokoliv si ten zákon otevře, jsou tam tři paragrafy,

bavíme se o tom dva dny. Je to velmi jednoduchá problematika. Nadále je nutné dokazovat pokrevní pouto. Prosím, nedělejme si v zahraničí větší ostudu, než je to nutné.

Prosím, proč čtvrtá generace? No to je velmi prosté. Protože to je ta, která nyní žije, a to je ta, kterou my potřebujeme oslovit. V okamžiku – zde prosím, to je důležité – kdy čtvrtá generace si může takzvaným prohlášením získat občanství, tak pátá generace jej získává ze zákona. Nebo pokud jeden z rodičů je českým občanem, tak jeho děti jsou nadále taktéž českými občany. My právě proto, že tam máme ten jeden výpadek té jedné generace, tak to z té třetí rozšiřujeme na čtvrtou a jenom tím napravujeme tu jednoroční lhůtu, která se tady nepovedla v minulých volebních obdobích.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Další tři faktické poznámky. Nejprve paní poslankyně Eva Fialová, pan poslanec Igor Hendrych a pan ministr Marek Výborný. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Eva Fialová: Děkuji za slovo. Vrátím se ještě na reakci k panu ministrovi, kdy jsme tady probírali, a musela jsem to dohledat, ohledně platnosti pasů, občanek a tak dále, že naše občanství se prokazuje buď platným občanským průkazem, platným cestovním dokladem, osvědčením ne starším než jeden rok nebo listinou o nabytí nebo udělení státního občanství České republiky ne starším než jeden rok.

Můj praktický dotaz zní – potřebuji to vysvětlit, protože se v tom ztrácím, ať je to od vás, nebo od někoho z navrhovatelů. V případě, že budu žádat o korespondenční volbu, přičemž v § 57a odst. 4 píšete, že žádost podle odst. 2 musí obsahovat jméno a příjmení voliče, datum narození, adresu, kde má volič bydliště mimo území České republiky, a adresu, na kterou mají být písemnosti ke korespondenčnímu hlasování zaslány, popřípadě údaj o tom, že si volič převezme písemnosti u zastupitelského úřadu sám nebo prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřenými podpisem voliče – a není tady to, že dokazuje, že je občanem České republiky. Já se ptám: To datum, platnost toho dokladu je k datu podání žádosti o korespondenční volbu, nebo k datu voleb, což by mi přišlo logičtější? Ale když to není v žádosti, tak jak se to bude ověřovat?

Pak mám dotaz: Když náš občan ztratí občanský průkaz, dostane náhradní, nebo se bude vdávat, je mu ustřižen růžek, tak v tu chvíli nemůže volit, protože není platný. Tak jak se to bude dokazovat v té cizině, když mu někdo tento doklad odcizí mezitím v té době, co si požádá? Pro mě je to praktický dotaz. Jestli jste ochotni se o tom bavit, jestli to bude v prováděcí vyhlášce, anebo ochota dát to přímo do zákona? Děkuji za odpověď.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Další faktická poznámka, pana poslance Igora Hendrycha. Připraví se pan ministr Marek Výborný. Prosím.

Poslanec Igor Hendrych: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já jsem se k tomu nechtěl vyjadřovat. Ano, oblíbená teze tady, ale protože jsme otevřeli v podstatě diskusi k jinému tématu, což bylo před chvílí kritizováno a následně už ne, tak stručná poznámka, kterou jsem chtěl v projevu říci, co se týká vlastně nabývání toho občanství u čtvrté generace. Trošku z jiného soudku. Já tak přemýšlím tam a zpátky o téhleté věci a říkám si, my budeme teoreticky sedmiosminovému cizinci, to je ta čtvrtá generace, to je ten člověk, který je sedmiosminový cizinec, pokud je to čtvrtá generace, a všichni ostatní předci v té linii budou cizinci, bude to občan jiného státu, předpokládám, že v mnohých případech ani nebude umět česky – tak my mu dáme jenom tak občanství bez splnění poměrně přísných podmínek, které tady máme. Já si myslím, že to je výzva, teď to trošku možná přeženu, ale v jednotlivých případech výzva pro cizí zpravodajské služby. Vždyť to je úplně úžasné! My dáme český pas člověku, který nemá vůbec žádnou loajalitu k České republice, logicky ji nemůže mít. Vždyť

to je úplně nádhera, cizí zpravodajské služby se potenciálně mohou radovat! Prostě mají člověka, který sem může kdykoliv nerušeně přijet, nenápadně se zapojit do života v České republice. Přitom k České republice vůbec nebude cítit žádnou loajalitu. Odkud by ji také vzal, když se narodil někde jinde a najednou mu spadlo občanství do ruky?

Je to teorie. Je to možná pro někoho konspirační teorie tohle, ale je to vstupenka do České republiky pro člověka, který nemá k České republice vůbec žádný vztah, a potenciálně to může, samozřejmě v individuálních případech, nepředpokládám, že to bude nějaká masová záležitost, znamenat i bezpečnostní riziko pro Českou republiku.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji a nyní pan ministr Marek Výborný. Prosím.

Ministr zemědělství ČR Marek Výborný: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Kolegyně, kolegové, já bych chtěl vaším prostřednictvím zareagovat a vrátit se ke korespondenční volbě, k tomu, co tady říkal pan kolega Mašek, prostřednictvím pana předsedajícího.

Mně to přijde tedy neuvěřitelně troufalé, pane kolego, možná opravdu až nepatřičné hovořit o tom, že korespondenční volbou tady někdo nakupuje nějaké hlasy. Kde jste na to, pane kolego, přišel? To je fakt drzost, která...! (Předsedající: Prosím prostřednictvím. Pardon, omlouvám se.) Prostřednictvím. Já jsem to říkal. Od začátku hovořím prostřednictvím předsedajícího. Tak skutečně vy mně chcete tvrdit, že ty hlasy, které by dostalo třeba vaše hnutí ze zahraničí, jsou také nakoupené? Co to je za nesmysl? Buď tady máme mimo jiné volební právo, které je všeobecné – vše-o-bec-né – a pak máme dělat všechno pro to, aby skutečně mohlo být všeobecné, a to i pro ty studenty, pracující občany, kteří mají to občanství a žijí v zahraničí. Přece na tom je to postavené.

A mluvit o tom, že tady někdo bude zneužívat sociální systém? Víte, jak funguje sociální systém? Pokud někdo celý život pracuje v zahraničí a přijede sem na důchod, tak na ten důchod v Čechách nemá nárok, respektive má nárok maximálně na minimální, ale pobírá ho z té země, kde pracoval. Z té země, kde pracoval! Tak tady nevytvářejte tady ty mýty o tom, že tady někdo zneužívá sociální systém. Prostě to není možné! Takhle to je nastavené. Pokud to nevíte, tak si to prosím nastudujte! Děkuji a omlouvám se.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Faktická poznámka pana poslance Radka Vondráčka, připraví se pan poslanec Roman Kubíček. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Velice stručně. Já tady mám ten výzkum Centra prevence kriminality ze Spojených států, mám další materiály, já jsem o tom chtěl mluvit zítra. To není žádná drzost. Prostě je třeba si uvědomit, že jakákoliv distanční volba, to znamená elektronická, korespondenční, zvyšuje rizika a mimo jiné vznikají ty kauzy kupčení s hlasy. A já o tom zítra budu mluvit. Prostě to je fakt, ale o tom píšou všechny diplomky, pane ministře. To je prostě normální. O tom se snad můžeme bavit. Už jsem to tady přirovnával k tomu, že přece nebudeme řešit skutkovou podstatu krádeže, protože krást se přece nemá. Prostě dochází k tomu, dochází k ovlivňování voleb, k manipulacím voleb, dochází k zločinům celosvětově. A vždycky když někdo má tu povahu, má na to charakter a najde si cestu, tak poruší zákon. A my musíme ty zákony psát tak, abychom pokud možno to porušení maximálně ztížili nebo znemožnili. Ale pohoršovat se nad tím, že k tomu nedochází – dochází. Family voting a kupčení s hlasy je problém korespondenční, elektronické i jakékoliv další volby mnohem víc, než když do té místnosti přijdete. To není nic proti vám, to není nic, co bychom říkali, že to prostě určitě nastane, ale to riziko bude výrazně vyšší. Tak snad jsme poslanci a musíme se bavit na rovinu, když tady přijímáme nějaký zákon, co

nastane. Mimochodem, já už jsem z toho citoval, z té zprávy, u České republiky tam není uveden žádný případ, pouze tam píšou, že korespondenční volba není umožněna.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další pan poslanec Roman Kubíček, potom pan poslanec Ondřej Kolář.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, pane předsedající. Pane ministře Výborný, přímo vás oslovím, já se pana Maška, svého kolegy, musím zastat, protože on tady nehovořil o nakupování korespondenční volbou, ale hovořil tady o udělování občanství a o takových nákupech, které fungují. A jestli chcete vědět, zda někdo v tom sociálním systému žije v Čechách a čerpá výhody zdravotního pojištění, přijeďte k nám do jižních Čech, já vám ukážu spoustu Němců, kteří bydlí na území České republiky, platí si zdravotní a čerpají výhody zdravotního pojištění v České republice.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Jako další pan poslanec Ondřej Kolář, připraví se pan poslanec Jiří Mašek. Prosím.

Poslanec Ondřej Kolář: Krásný dobrý večer, vážený pane předsedající, dámy a pánové, kolegyně, kolegové. Já si dovolím reagovat stručně na pana kolegu Vondráčka, vaším prostřednictvím, pane předsedající, který tady zmínil nějaké zvýšené riziko zneužití nebo manipulace voleb, pakliže dojde ke korespondenčnímu hlasování. Nevím. Já jsem osm let dělal starostu docela velké pražské městské části, naše radnice organizovala velkou řadu voleb a já si myslím, že ten systém, tak jak ho máme tady, je dostatečně nastaven pro všemožné manipulace a sám o sobě je rizikový. Slyšel jsem, že se tady řada kolegů zaklínala takovým slovem plenta, a já tedy nevím, ale podle mě ta plenta vůbec žádnou tajnost volby nezaručuje. Příklad. Náš volební systém umožňuje volit třeba v domovech pro seniory, v nemocnicích, může za vámi volební komise s urnou přijít i domů. Ve chvíli, kdy se tohle stane, tak tam žádná plenta nikde není. To všichni víme moc dobře. Můžu vám dát příklad toho, kdy za mnou v minulosti přišel zástupce jedné z menšin, se kterými tady žijeme, a říkal, když mi, vážený pane, tady teď dáte 50 000 korun, tak vám zajistím hlasy všech členů té komunity, která žije v Praze. Já jsem říkal, takhle se to přece vůbec nedělá.

Takže to, že zavedeme korespondenční volbu, neznamená, že se zvýší riziko manipulace. To riziko manipulace tady prosím vás pěkně je a je potřeba s ním umět pracovat, a ne se vymlouvat na to, že když není plenta u korespondenční volby, tak že ty volby budou neplatné, zmanipulované, zfalšované, kdoví co ještě. Ta plenta bych řekl, že je takový jenom přežitek těch volebních místností jako takových, a opravdu nezaručuje žádnou tajnost žádné volby. To se na mě nezlobte.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Opět nám naskákaly další faktické poznámky. Jenom pro pořádek říkám, že faktické poznámky by neměly nahrazovat diskusi jako takovou.

Nejprve vystoupí pan poslanec Jiří Mašek, potom paní poslankyně Lucie Potůčková, paní poslankyně Vildumetzová Mračková a další. Prosím.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji. Slibuji, že budu vstřícný ke kolegovi Výbornému, vaším prostřednictvím. Děkuju za to poučení. Je pravda, že například k zemědělství se vyjadřuju minimálně. Dovolil jsem si vyjádřit se ke zdravotnictví, zdravotnímu pojištění, o kterém opravdu něco vím. Pokud jsem zmínil to sociálno, tak tam jste mně dal poučení vy, ale jistě bychom občana, kterému bychom vlastně přiznali státní občanství, a on sem na stará kolena přišel, i kdyby přišel bez toho důchodu, my přece nikoho nenecháme padnout a naše vláda by

mu jistě nějaké sociální dávky, byť v minimální výši, dala, co jsme se přesvědčili už v minulosti, že se děje. Takže za to poučení vám děkuju.

Ale docela vážně jsem vzal to, co tady řekl můj ctěný kolega Igor Hendrych, a to je otázka rozdávání českého občanství naveliko. S českým pasem se skutečně velmi dobře dá díkybohu po revoluci cestovat po celém světě a je to vstupenka, kterou by se měly zabývat naše bezpečnostní služby. A já chci hodně věřit a chci tímto také ministra Rakušana vyzvat, aby s řediteli bezpečnostních služeb tuto problematiku projednal, jestli je žádoucí pro tento stát, aby nám tady dramaticky narůstaly bez větší kontroly noví občané České republiky, kteří ani nevědí na glóbusu, kde by tu Českou republiku ukázali, protože moje zkušenost konkrétně ze Spojených států byla ta, že když jsem mluvil o České republice, tak si všichni mysleli, že to je Čečensko.

Takže prosím, teď zcela vážně. Ta bezpečnostní problematika, tak jak to tady kolega Hendrich nadnesl, my se tady v těch souvislostech vlastně dostáváme k velmi, velmi důležitým věcem, které vy jste tím poslaneckým návrhem, naprosto urychleným, jednoúčelovým, k jedněm volbám, vůbec tyhle věci nějakým způsobem nerespektovali.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Nyní paní poslankyně Lucie Potůčková, potom paní poslankyně Mračková Vildumetzová a další. Prosím.

Poslankyně Lucie Potůčková: Já bych tedy reagovala na dotaz některé z kolegyň, pár kolegů před chvílí, co byli, a ptala se na ten § 57a a to bylo to dokládání totožnosti a občanství. Prosím vás, ten § 57a, který je v návrhu ke korespondenční volbě, tak ten se týká, ten odstavec, který vy jste četla, ten se týká vydání hlasovacích sady. Tam samozřejmě už nedokládá. Ale nejdřív, aby mu vůbec mohla být ta hlasovací sada vydána a odeslána, tak on musí být na zvláštním seznamu voličů. A aby se na ten zvláštní seznam voličů dostal, tak tam pochopitelně dokládá občanství platným pasem, platnou občankou nebo případně doložením toho, že získal to občanství. Takže tady asi došlo k nedorozumění.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní tedy paní poslankyně Marečková Vildumetzová, potom pan poslanec Radek Vondráček, Hubert Lang a další. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Já bych si dovolila reagovat na pana Koláře, prostřednictvím pana předsedajícího. On nám tady řekl, že byl osm let starostou městské části. O to horší je, že když tady říkáte ty praktické zkušenosti, tak v rámci připomínek, v rámci připomínkového místa, a já to tady znovu opakuji, se právě ti, kteří prakticky ty volby vykonávají, tak tím, že to byl poslanecký návrh, tak se k tomu nemohli vůbec vyjadřovat. Musím říct, že když jste tedy byl osm let starostou městské části, tak doufám víte, že když jde z volební komise někdo s tou přenosnou schránkou do nemocnice nebo do domova pro seniory, tak asi víte, že když si ten člověk v tu chvíli upravuje hlasovací lístek, tak vy se otočíte, ti dva lidé, kteří tam jdou, a i je to takto samozřejmě napsáno. Musím říct, že jestli tohle jako starosta za osm let, co jste tedy dělal starostu městské části, nevíte, tak je to tedy ponejvíce úsměvné, protože to snad ví každý, že takto to funguje, a asi by se proti tomu každý ohradil.

A pokud tady tedy hovoříte ještě o nějakém kupčení, nebo že se něco dělo, tak předpokládám, že jako starosta městské části, kde jste tedy byl osm let starostou, že jste určitě na to podal trestní oznámení a že jste to řešil. Možná nám to doložíte, když jste to tady dneska řekl. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další vystoupí pan poslanec Radek Vondráček, potom pan poslanec Hubert Lang, paní poslankyně Alena Schillerová a další. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji. A to jsem myslel, že už nebudu dneska mluvit. Já se chci jenom ohradit proti tomu, že snad tady někdo říkal, že ty volby budou zmanipulované nebo že budou zfalšované. To přece nikdo neřekl. Já jsem jenom řekl, že distanční hlasování vždycky znamená vyšší riziko různých typů volebních podvodů. Nevkládejte nám prosím do úst něco, co jsem neřekl.

Teď já se ještě podívám na stenozáznam, jak jste se tak postupně rozohnil. Mně se zdá, že jste na konci říkal, že plenta vlastně neznamená žádnou záruku tajnosti. My ale nic lepšího nemáme, než je plenta. To je nejvyšší stupeň zabezpečení, jaké máme.

Co se týče té přenosné urny, já už jsem tady o tom mluvil asi třikrát. Je škoda, že se neposloucháme. Ano, tam třeba ta tajnost volby vůči těm hlasujícím není stoprocentní, ale rozhodně je to hlídané, chráněné prostředí a nemůže tam dojít k tomu horizontálnímu nátlaku, to znamená v rámci rodiny, v rámci cizích lidí. Ta babička už má třeba svůj volební lístek nachystaný, ale svobodně ho dává do urny, tam si to může nějakým způsobem ještě rozmyslet. Já si to opravdu nevymýšlím, budu o tom mluvit zítra. Já vám tady dám třeba příklad Belgie. Během komunálních voleb nedávno – tam se může volit korespondenčně – bylo – 2018 – obviněno 21 osob. Tyto osoby užívaly ve volební místnosti padělané plné moci například. Budeme se bavit o padělaných plných mocích. To je úplně legitimní, že se budeme ptát, jak to bude ošetřeno, aby k takovým podvodům nedocházelo. Austrálie. Ve federálních volbách v roce 2016 bylo 18 343 osob požádáno o vysvětlení, proč bylo jejich jméno vícekrát na nějakém volebním seznamu vyškrtnuto. V tom nejlidnatějším státu to bylo 6 760 případů, ve Viktorii 4 800, v Queenslandu 2 792. A tak bych mohl pokračovat. (Předsedající: Čas!) Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní pan poslanec Hubert Lang, připraví se paní poslankyně Alena Schillerová, Patrik Nacher a další. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Já jsem tady úplně s hrůzou zjistil, že pan starosta velké pražské části Kolář byl přítomen něčemu, že za ním přišel tedy nějaký zástupce minority, nabídl mu úplatek, a vy to tady dáváte jako příklad. Já předpokládám, že jste, pane starosto, okamžitě konal. Okamžitě jste konal, okamžitě jste kontaktoval Policii České republiky a podal jste trestní oznámení! Já bych to trestní oznámení chtěl vidět, jak jste ho podal, a jestli jste ho nepodal, tak si tady vymýšlíte. A já bych chtěl vyzvat pana ministra vnitra Rakušana, aby toto prošetřil. Jestli to prošetří KRIT, nebo to prošetří někdo jiný, mně to je úplně jedno. Ale pane starosto, nebo pane poslanče, jestli to tady takto říkáte, tak vy tady vlastně říkáte, že byl spáchán – (Předsedající: Mým prostřednictvím!) – vaším prostřednictvím, byl spáchán trestný čin a vy jste konal, nebo nekonal? Mohl byste mi na to odpovědět? Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Alena Schillerová, připraví se pan poslanec Patrik Nacher, pan ministr Vít Rakušan a další. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Pane poslanče Koláři, prostřednictvím pana místopředsedy, také musím na vás zareagovat. Já nesdílím váš názor. Já si naopak myslím, že náš robustní volební systém za 34 nebo 35 let nebyl zásadním způsobem zpochybněn. U nás je obrovská důvěra ve volební systém. A teď samozřejmě neberu v potaz různé dílčí stížnosti podané pravidelně na Nejvyšší správní soud, které byly

nějak vyřízeny. O tom, o nějaké trestněprávní odpovědnosti mluvili mí kolegové, nebudu se opakovat. Vy jste tady připustil, že se mohou falšovat volby. To je největší výdobytek naší demokracie po roce 1989! (Potlesk poslanců ANO 2011.) Naprosto zásadním způsobem nezpochybněný a já doufám, že i do budoucna nezpochybnitelný. My tady pouze varujeme před tím, aby se ta důvěra neprokaučovala, aby tady prostě nedošlo k rozkolísání. A pořád nabízíme, pojďte k jednacímu stolu a hledejme nějaké kompromisy a hledejme nějaký souhlas.

A to, co jste zmínil, že jste mluvil o volbách v sociálních domech nebo za určitých podmínek i v domácnosti, dneska byl na CNN pan předseda Jakob a on tam uvedl zase ten příklad v debatě politické a odborné, částečně uvedl příklad s tou svou slepou babičkou, kterou doprovodil za plentu. A reagoval na to docent Kudrna, jeden z expertů na ústavní právo, které máme, mnoho jich není, a on řekl, ale vy zmiňujete naprosto hraniční situaci, se kterou volební předpisy počítají. To přece není typické. Samozřejmě že ta babička tam nemůže jít sama. Samozřejmě že pokud tomu brání nemoc nebo je senior umístěn v sociálním domě (Předsedající: Čas.), tak tam musí přijít. Ale to nesouvisí s typickým výkonem volebního práva, o kterém se tady bavíme. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Patrik Nacher, potom pan ministr Vít Rakušan, pan poslanec Ondřej Kolář a další. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Já navážu na svoji ctěnou kolegyni Alenu Schillerovou. Ono je to přesně tak. Tenhle příklad se tady uvádí donekonečna. Tak za prvé, na to ten zákon pamatuje. Za druhé, jsou to promile případů. Což ale v momentě, kdy zavedete tu korespondenční volbu, nebudou promile, ale bude to naopak gros těch hlasů ze zahraničí. A my tady neříkáme nic jiného, než jestli tady této zemi něco funguje politicky napříč, tak jsou to volby. Volby, sčítání hlasů, to, že to nikdo nezpochybňuje. Ano, zaregistroval jsem, jestli ta dvoudenní není riziko, že se někdo vloupá do škol, vymění tam a tak dále, ale zatím to tady nikdo nezpochybnil. Myslím si, že to je dobře. Jsme jedna z mála zemí, kde se hlasuje dva dny. Také bychom mohli pořád kopírovat ty ostatní země. A my říkáme jenom to, že vy vlastně tohle – to je jedna z mála věcí, co tu fakt funguje, ať už vyhraje kdokoliv v těch volbách. Tak vy to tímhle způsobem chcete ohrozit. Magnetizujete možné podvody. Magnetizujete to, že ta volba nebude opravdu tajná, že nebude svobodná, jako je to za tou plentou. A za tou plentou to právě má ten půvab, že vy, ač řeknete cokoliv, a já jsem tady přece uváděl ten příklad, že dneska se dostávají ti voliči pod takový tlak, že nepřiznávají svoje priority i poté, co odejdou z té volební místnosti, a uváděl jsem příklad exit pollu na Slovensku. Prostě jsou tady takové tlaky: tenhle je správný, ten je špatný, tak to nepřiznám. A proto je tam ta plenta. Protože já můžu říct, že jsem volil úplně někoho jiného. Takže nic lepšího není. Já jsem tady uváděl příklady, že i když budeme mít digitalizaci všeho, byť to tady nefunguje moc, tak některé věci musíme dělat osobně, jako je například volba anebo svatba. (Předsedající: Čas.) Také si nebudeme posílat přes mobil: ano.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Nyní vystoupí pan ministr Vít Rakušan, připraví se pan poslanec Ondřej Kolář, paní poslankyně Eva Fialová. Prosím.

Místopředseda vlády a ministr vnitra ČR Vít Rakušan: Děkuju, pane místopředsedo. Kolegyně, kolegové, já avizuji, že to je dnes mé poslední vystoupení, ale dělám ten souhrn jako takový. Nejdřív jsem chtěl reagovat na několik vtipů pana poslance Langa, ale já jsem je všechny zapomněl. Asi nebyly tak dobré.

A teď už věcně k tomu, co se tady odehrávalo. Co se týká zákona o správě voleb, který jsme schválili, tak jistě víte, že seznam voličů bude napojen na registr obyvatel,

a i ustanovení, které se vztahuje k volbám v roce 2025, i tady bude přístup do registru obyvatel. Zastupitelské úřady mají přístup do registru obyvatel a zastupitelské úřady tím pádem logicky a jednoduše ověřují, zda daný žadatel, daný člověk, je občanem České republiky nebo není občanem České republiky, protože v registru obyvatel logicky jsou tyto údaje uvedeny.

Dále vyjádření k legislativnímu plánu vlády. Je to plán na rok 2022 – paní kolegyni tady teď nevidím – a je to tam uvedeno druhé odspoda takhle. Je to údaj, který je celkem transparentní. A to že se o něco opozdila ta legislativní činnost, bylo dáno prostě událostmi roku 2022. Ano, zpoždění tam bylo, ale v tom plánu legislativních prací to samozřejmě uvedeno je.

A ještě k té debatě, která se tady směšuje k tomu tisku 585. Není pravda, že spadl z nebe. Není to pravda. V minulém volebním období v bezpečnostním výboru – senátor Tomáš Czernin, dlouhodobé téma, které se tady diskutovalo. Já moc doufám, že kolegyně a kolegové, kteří byli v bezpečnostním výboru, mi to potvrdí. Není to nové téma. Není.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní pan poslanec Ondřej Kolář, připraví se paní poslankyně Eva Fialová, potom paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím.

Poslanec Ondřej Kolář: Děkuji za slovo. Nejprve bych chtěl vaším prostřednictvím, pane předsedající, poděkovat za ten úžasný projev paní předsedkyně Schillerové, a to nemyslím nijak ironicky. Mně se hrozně líbila ta kultivovanost vašeho projevu ve srovnání s vaším kolegou, který tady sázel jednu invektivu za druhou, a já nevím, jestli úplně cítím potřebu na ty invektivy reagovat.

Nicméně abych to uvedl na pravou míru, já už nejsem starosta. Nějakou dobu už starosta nejsem. Neřekl jsem, že to, čeho jsem byl svědkem a co se odehrálo před mýma očima, se stalo v době, kdy jsem byl starostou. To se stalo dávno předtím a úplně necítím potřebu se k tomu vracet. Všichni víme, že se tady v té republice kupčilo s hlasy. Všichni známe mediální kauzy, které kolem toho byly rozvířeny, a tak nějak si dovolím říct, že tuším, že tady v tom sále sedí více lidí, kteří s něčím takovým přišli do styku. Takže bych neřekl, že to je jenom ojedinělý případ.

Ještě možná k té manipulaci, když už tady je zmiňována. Já si úplně nemyslím, že volební místnosti, které zůstanou zavřené, zamčené přes noc, jsou něco, co zaručuje naprostou bezpečnost. Také známe všichni případy z minulosti, kdy docházelo k odemykání volebních místností, manipulaci s těmi urnami, a nemůžeme zpochybňovat, že se to nikdy nedělo, že takové případy neexistují. Existují. Já se obávám, že každé volby, ať už jsou dělány jakýmkoliv způsobem, vždycky budou dávat nějaký prostor k riziku manipulace těch voleb, vždycky se najdou lidé, kteří budou chtít volby nějakým způsobem ovlivňovat. A nezlobte se, ale když já tady poslouchám všechna ta obvinění, která na naši stranu padají, co všechno se může dít a co všechno chceme způsobit, tak mě napadá takové to rčení – podle sebe soudím tebe. Tak jenom doufám, že nám tady neříkáte, vaším prostřednictvím, pane předsedající, že tohle by se dělo, pokud byste tu korespondenční volbu navrhovali a zaváděli vy. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Jako další vystoupí s faktickou poznámkou paní poslankyně Eva Fialová, potom paní poslankyně Mračková Vildumetzová a pan poslanec Igor Hendrych. Prosím.

Poslankyně Eva Fialová: Děkuji za slovo. Mně se také nechce reagovat na vaše injektiva, prostřednictvím pana předsedajícího. Radši toho necháme.

Já jsem chtěla poděkovat paní předkladatelce, paní Potůčkové. Já jsem se fakt ptala, že jsem se v tom začala ztrácet ohledně toho § 57a, nicméně moje otázka ještě další zněla tak, že co se stane v období, kdy dojde ke ztrátě, odcizení toho patřičného dokladu. Protože když se vám to stane v České republice, tak v tu chvíli je vám znemožněno volit, protože nemáte platný doklad. A to se prostě regulérně stát může. V případě, kdy musel dojet ten dotyčný v zahraničí na zastupitelský úřad, musel se nějakým způsobem identifikovat tímto platným dokladem, což teď v tuto chvíli padá. Tak mně vadí malinko ta dvojkolejnost, že občanovi v České republice to nebude umožněno, pokud to nenahlásí dostatečně dopředu, což chápu, že může být tak úžasný a zodpovědný a že to půjde nahlásit okamžitě, což by bylo to nejlepší, ale stát se to může, že ten doklad nebude platný, a přesto odvolí korespondenčně. Tak proto se chci na to ptát. To byla druhá část mého dotazu.

A jenom ještě tady, co říkal pan ministr ohledně registru obyvatel a že zastupitelské úřady budou propojeny. Ano, budou na základě správy voleb, co jsme odsouhlasili. Ale to je právě ta účinnost od roku 2026. Tak buďte vstřícní a posuňte účinnost pro poslaneckou volbu do roku 2026 a nemusíme se tady dál bavit o tom, co by, jak by hypoteticky, a tím pádem se nebudeme muset handrkovat, jestli to bude opravdu doložitelné, nebo nebude, protože do toho registru je povinnost nahlížet až od roku 2026. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní paní poslankyně Mračková Vildumetzová, připraví se pan poslanec Igor Hendrych. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já už také slibuji, že vystupuji naposled dnes. Děkuju panu ministrovi vnitra, který tady řekl, že všechny údaje jsou v základních registrech neboli v registru obyvatel. Já doufám, že všichni teď sledujete určitě někde na sítích, co se děje s naší eObčankou, která tedy způsobuje to, a já jsem tady na to upozorňovala, že si uděláte Digitální informační agenturu, že po věcné rovině to bude pod Ministerstvem vnitra a po té prováděcí to bude pod Digitální informační agenturou. Ale když se ke mně teď dostávají opravdu zprávy, že ty registry na základě toho, že tedy se nejdříve měly dát do pořádku, a pak se mělo přijít s tou eObčankou a že zítra lidé, kteří budou chtít podávat DPH, tak aby si připravili papír a tužku, jak to bude i s přijímačkami a s dalšími věcmi, tak opravdu je to obrovská hrozba a jsem zvědavá, měl by se k tomu podle mého názoru zítra popřípadě vicepremiér pro digitalizaci, ten by se k tomu měl určitě vyjádřit, protože je to obrovský problém. A opravdu si uvědomte, že registr obyvatel – prakticky všichni jsme tam uvedeni, je to základní údaj a musí prostě registr obyvatel být funkční. A je vidět, že to, co se stalo, tak v tuto chvíli ta elektronická komunikace nebude fungovat. Možná se to spraví, ale zatím ty zprávy, které v tuto chvíli proudí v mediálním prostoru, tak jsou opravdu hrůzostrašné. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní faktická poznámka pana poslance Igora Hendrycha. Prosím.

Poslanec Igor Hendrych: Vážený pane místopředsedo, děkuji ještě jednou za slovo. Já bych ještě krátce reagoval na pana poslance Koláře, vaším prostřednictvím. Já si myslím, že je vcelku irelevantní, jestli v danou chvíli, kdy za ním přišel ten člověk, jak tady deklaroval před chvílí, jestli byl, nebo nebyl starostou. Každý občan České republiky má zákonnou povinnost v případě, že se setká s trestným činem, tak by ho měl nahlásit. Okamžitě by ho měl nahlásit. Takže to nesplnil. A pak mi v tom nehraje ještě jedna věc. Pokud nebyl politik v té době, možná že byl, ale nebyl starosta, tak mi přijde zvláštní, že mu nabízel někdo něco v danou chvíli. Proč by to dělal ten člověk? Chápal bych to, kdyby to byl starosta nebo zastupitel, tak by to mělo logiku, ale běžnému občanovi nabízet něco takového? Přijde mi to zvláštní.

A ještě potom reakce na pana ministra, který tak lehce tady řekl, že to téma tady už bylo, co se týká toho udělování občanství, v minulém období v bezpečnostním výboru, a řekl to velice stručně, tak to mě úplně neuspokojilo. Protože já si myslím, že právě kdyby tady k tomu byla RIA, kde by se k tomu vyjádřily bezpečnostní složky, včetně třeba Bezpečnostní informační služby, tady v této záležitosti, tak by to byl skutečně relevantní podklad. To, že to tady někde bylo na bezpečnostním výboru, si myslím, že není argumentace, která by mě přesvědčila. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní pan poslanec Martin Kukla a jeho faktická poznámka. Prosím.

Poslanec Martin Kukla: Děkuju za slovo, pane předsedající. Já si dovolím v krátkosti vaším prostřednictvím také zareagovat na pana poslance Koláře. Současný stav, který máme v České republice, žádnou nedůvěru obyvatel – současné volby a současný systém – nevyvolávají, ale ba naopak právě ta zaváděná korespondenční volba tu nedůvěru vyvolávat bude. Můžeme se podívat do zahraničí. A to riziko je poměrně velké. Podívejme se do Rakouska. Bylo tady dneska o tom mnoho řečeno, že například právě díky korespondenční volbě tam vyhrál těsně jiný kandidát. Podívejme se do Francie, kdy byla korespondenční volba částečně v roce 1975 zrušena. Podívejme se do Ameriky, kdy se de facto stoupenci Bidenovy strany chlubí tím, že nějakým způsobem ty volby ovlivnili.

A teď se vrátím do České republiky a vrátím se na Vysočinu a na poslední krajské volby, a když vzpomenu, jak tam kandidovala strana TOP 09 pod nějakou pseudostranou, myslím si, že to byla Pro TOP Vysočinu, ale byla to de facto strana TOP 09, tak oni se do zastupitelstva nedostali. A víte, proč se tam nedostali? Chyběl jim jeden hlas. Oni to zpochybnili u soudu, dali to k soudu. Tím pádem my jsme museli ve funkci ještě měsíc pokračovat, než to ten soud prošetřil, a ten jeden hlas jim nenašli. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Faktická poznámka paní poslankyně Marie Pošarové. Prosím.

Poslankyně Marie Pošarová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Když to tak shrnu, tak tady se házely statisíce, kolik je voličů v zahraničí, a dodneška jsme se nic nedozvěděli. Víte, já budu trošičku taková jízlivá. A vrhá to na mě dojem, že těch voličů bude tolik, aby pětidemolice vlastně řeknu vyhrála. Opravdu, pokud se mnou nebudete souhlasit, tak si myslím, že pokud tvrdíte, že jste demokratičtí, tak vám nebude vadit, když se tento zákon přijme až od roku 2026, aby se ukázalo a vypilovaly i různé detaily, pochybnosti a eliminovala se rizika. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nyní vystoupí řádně přihlášený pan poslanec Lubomír Brož, připraví se pan poslanec Hubert Lang s řádnou přihláškou. Máte slovo.

Poslanec Lubomír Brož: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, kolegyně a kolegové, věnujeme se sněmovnímu tisku 596, poslaneckému návrhu zákona. Ještě než přednesu své plánované vystoupení, tak bych se jenom zmínil k tomu, k takové té důležité věci, on se to tady pan ministr Rakušan pokusil vysvětlit, a to je to, jestli poslanecký návrh, nebo běžný vládní návrh. On to samozřejmě obsáhle vysvětloval, ale faktem je, že kdyby to šlo tou klasickou cestou, tak jsme si dokázali opravdu ušetřit spoustu těchhle otázek, nejasností a dalších věcí, já na to mám zaměřeno

i vystoupení, kde se hodně budu věnovat ústavněprávním principům a dalším věcem, a to by se třeba dokázalo odbourat.

A potom mi ještě nedá (ne)reagovat na jednu věc, vaším prostřednictvím. Poslankyně Eva Decroix, která když mluvila o té čtvrté generaci, tak řekla zcela jednoznačně: to jsou ti, které potřebujeme oslovit. Potřebujeme je oslovit? Opravdu? To nám něco přináší, České republice? Tam evidentně z toho – vy se divíte, že to kritizujeme, a veřejnost to vnímá, že vy je potřebujete oslovit, protože potřebujete voliče, ne že se masy Čechů žijících v zahraničí hlásí o to, že chtějí volit, ale vy je chcete oslovit, a zřejmě je připravena už nějaká kampaň a další věc na tohleto. Takže to jsem chtěl zmínit. To považuju za velmi důležitou věc.

Já se budu věnovat svému vystoupení a mám ho rozděleno do čtyř takových kapitol. Jednak jsou to obecné ústavněprávní zásady volebního práva v České republice, potom jsou to mezinárodněprávní principy volebního práva, potom to bude kapitola k jednotlivým ústavněprávním principům výkonu volebního práva a jako čtvrté budou další problematické aspekty právě projednávaného návrhu zákona. Říkám, je to hodně zaměřené na to právo, na ústavu, na Listinu základních práv a svobod, proto mám hodně citací, aby bylo opravdu vidět, že to není něco, co bych si vymýšlel, ale co opravdu vychází z těch podkladů právních.

Právo na politickou participaci, když začnu tím tématem – obecnými ústavněprávními zásadami volebního práva v České republice – tak právo na politickou participaci, tedy právo podílet se na správě veřejných věcí, je úzce spojeno s principem suverenity lidu. Česká republika je v čl. 1 ústavy definována jako demokratický právní stát, na což navazuje ustanovení čl. 2 ústavy, podle nějž je lid zdrojem veškeré státní moci. Z obou deklarovaných základů právního řádu České republiky plyne, že občané České republiky mají právo podílet se na výkonu této státní moci. Činí tak zejména prostřednictvím výkonu svého volebního práva. Hlavní ústavněprávní zásady volebního práva v České republice jsou všeobecnost, rovnost přímost, tajnost a požadavek svobodného hlasování ve volbách, jež je prosté jakéhokoliv nátlaku. Je to citace.

Tyto základní principy nalezneme na řadě míst v Ústavě České republiky, zejména v příslušných ustanoveních hlavy první, druhé, třetí a sedmé ústavy a v Listině základních práv a svobod. Jedná se především o následující ustanovení, abych je definoval přesně, a to je v ústavě čl. 18, kdy se říká: Volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad poměrného zastoupení. Druhá část: Volby do Senátu se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad většinového systému. A čl. 20: Další podmínky výkonu volebního práva, organizaci voleb a rozsah soudního přezkumu stanoví zákon. V čl. 56: Volba prezidenta republiky se koná tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Listina základních práv a svobod v čl. 21 říká: Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo, nebo svobodnou volbou svých zástupců. Za druhé, volby se musí konat ve lhůtách nepřesahujících pravidelná volební období stanovená zákonem. Za třetí, volební právo je všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním. Podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon. A za čtvrté, občané mají za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.

V kapitole dvě se jedná o mezinárodněprávní principy volebního práva a tady je řečeno, že obdobné základní principy výkonu volebního práva nalezneme i v mezinárodněprávních dokumentech, kterými je samozřejmě Česká republika vázána. Například je to v čl. 21 Všeobecné deklarace lidských práv, která stanoví, že za prvé každý má právo, aby se účastnil vlády své země přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců; za druhé, každý má právo vstoupit za rovných podmínek do veřejných služeb své země; za třetí, základem vládní moci, tudíž vůle lidu, tato vůle má být vyjádřena pravidelně konanými a správně prováděnými volbami na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva tajným hlasováním nebo jiným rovnocenným postupem zabezpečujícím svobodu hlasování.

A čl. 25 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech – pak platí, že každý občan má právo a možnost bez jakýchkoliv rozdílů uvedených v čl. 2 a bez neodůvodněných omezení podílet se na vedení veřejných záležitostí přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců, volit a být volen v pravidelných volbách, jež se budou konat na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva tajným hlasováním, zabezpečujícím svobodu hlasování.

Dále potom, kdybych se zmínil k těm jednotlivým ústavněprávním principům výkonu volebního práva, tak se jedná o to, že všeobecnost volebního práva stanovuje, že právo volit mají všichni zletilí občané České republiky bez jakýchkoliv omezení týkajících se rasy, barvy pleti, příslušnosti k národu nebo k národnosti, jazyka, pohlaví, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení. V tomto ohledu nelze předloženému poslaneckému návrhu zřejmě nic vytknout, ovšem tam soulad s ústavními principy končí. Jedná se – a narážím především na ústavní princip rovnosti, protože rovnost v právním slova smyslu vychází z principu svobody a rovnosti každého člověka v důstojnosti a právech jakožto nejvýznamnějších hodnot před zákonem. Princip rovnosti, jenž je jednoznačně ukotven v Listině základních práv a svobod, tedy v normě ústavního pořádku, a jako taková je nadřazena běžným normám zákonné a podzákonné povahy, je stěžejním a základním principem našeho právního řádu. Princip rovnosti je v České republice ústavně garantován jak v rovině obecné, tak je explicitně formulován i pro oblast voleb a výkonu volebního práva. V čl. 1 Listiny základních práv a svobod se stanoví: Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Díky již zmiňovaným článkům, o kterých mluvím, pak platí, že volební právo je všeobecné a rovné, přičemž občané mají za rovných podmínek – za rovných podmínek – přístup k voleným a jiným veřejným funkcím. A to je to důležité, protože zavedením korespondenční volby pouze pro občany České republiky, kteří dlouhodobě pobývají, či dokonce trvale žijí na území jiného státu, tak jak je to navrženo v poslaneckém návrhu nacházejícím se pod číslem sněmovního tisku 596, tak vznikne faktická nerovnost mezi občany České republiky žijícími na našem území a těmi, již žijí v zahraničí. Tato nerovnost je značně vychýlena ve prospěch občanů žijících mimo území České republiky, jejichž vazba na Českou republiku je přitom ze své podstaty zeslabená. O tom tady bylo také poměrně hodně řečeno.

Občané České republiky, kteří žijí na jejím území, nemají žádnou možnost hlasovat korespondenčně, a to ani v případě, že se v dané dva dny voleb nacházejí pracovně na druhé straně republiky, v zahraničí nebo jsou fyzicky indisponováni a k volbám se nemohou dostavit. Tito občané mají dle stávající právní úpravy sice možnost požádat si o voličský průkaz, ale musí tak učinit v předstihu před volbami, to je, musí dopředu vědět, kde se budou v den voleb nacházet, a podle toho naplánovat svůj program a průkaz si vyřídit. I tak ovšem musí odvolit osobně. Osobně, to je, musí se dostavit do volební místnosti nebo si zařídit, že volební komise se s hlasovací urnou dopraví za nimi, pokud nejsou fyzicky přesunu do takové místnosti schopni. V žádném případě však nemohou volit korespondenčně. V případě, že tak například musí odjet z místa bydliště neočekávaně, což je naprosto běžné, na pracovní cestu, řešit nenadálou situaci, musí cestovat za členem rodiny a podobně, korespondenčně volit nemohou, a to ani na území České republiky, ale ani v zahraničí. Fakticky jim není v takovém případě umožněno vykonávat své ústavně garantované volební právo.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Váš čas vypršel. Takže chcete dvakrát 10 minut? (Ano.) Dobře. Prosím, pokračujte.

Poslanec Lubomír Brož: Děkuji. Navrhovanou legislativní úpravou tedy dochází k potenciálně protiústavní diskriminaci českých občanů žijících na území České republiky.

Předkladatelé zákona vlastně argumentují ve svém poslaneckém návrhu jediným důvodem předložení takto zásadní změny zákona, a to vzdáleností, kterou musí některé, ale ani zdaleka ne všechny osoby v zahraničí urazit do volební místnosti, pokud chtějí ve volbách hlasovat. Otázka pohodlnosti a dojezdové vzdálenosti z místa bydliště na zastupitelský úřad však není dostatečným argumentem pro naplnění ústavněprávních požadavků proporcionality v takto zásadně odlišném přístupu k občanům nacházejícím se na území České republiky a k občanům dlouhodobě pobývajícím v zahraničí. Komfort volby některých nemůže obstát jako důvod pro protiústavní diskriminaci velké části občanů České republiky. To je ta klíčová věta, proč jsem citoval tolik věcí z ústavy, z Listiny základních práv a svobod. Komfort volby některých nemůže obstát jako důvod pro protiústavní diskriminaci velké části občanů České republiky.

Další věcí, další z těch aspektů je princip přímosti volby, to je osobního hlasování. Ústavou chráněný princip přímé volby znamená, že je volba prováděna přímo voličem. Právo volit nesmí být žádným způsobem převedeno na jinou osobu. V některých členských státech Evropské unie je přitom možné volit zastoupení, je to třeba v Belgii, Francii nebo Nizozemsku, kde zastupující volič učiní konkrétní krok, ke kterému je pověřen. V České republice ovšem tato možnost žádným zákonem není dána.

Předložený poslanecký návrh však tomuto principu odporuje, protože stanoví následující: například žádost podle odst. 2 lze podat osobně nebo prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče do dvou dnů přede dnem voleb nebo písemně do 35 dnů před dalším (nesrozumitelné), a další aspekty, které toto podtrhují. Jinými slovy, volič žijící v zahraničí se nemusí osobně vůbec dostavit na příslušný zastupitelský úřad. To znamená, že mluvíme o těch zásadách hlasování – volič hlasuje osobně, nelze vlastně v zastoupení. A to, co už tady padlo, neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství České republiky, nebude mu hlasování umožněno.

Já jsem to měl připraveno poměrně obsáhle, ale pokusím se... Dalším principem je tajnost hlasování. Dneska se o principu tajného hlasování, o tom, jak tajné hlasování funguje v realitě, hodně mluvilo, ale princip tajného hlasování vyžaduje, aby byly zabezpečeny takové podmínky pro výkon volebního práva, které znemožňují zjistit, jak konkrétní volič hlasoval, a to bohužel předložený návrh opět neumožňuje. Prostě ty slabiny to má.

Já bych v současné chvíli svůj projev ukončil. Myslím si, že ty důležité aspekty tady padly. Ještě bych přece jenom zmínil poslední, a to je požadavek svobodného hlasování. A tam bych se obrátil na Listinu základních práv a svobod, nebo odvolal bych se. Mají občané právo podílet se na správě věcí veřejných přímo nebo svobodnou volbou. Ovšem princip svobodných voleb je odbornou literaturou označován za pátý princip voleb, tak jakožto působením ostatních čtyř principů voleb, ale současně i důsledným uplatňováním dalších zásad liberálního demokratického státu. V korespondenční volbě, tak jak je nastavena předloženým poslaneckým návrhem zákona, bude svoboda hlasování však těžko garantovatelná a hlavně – hlavně těžko kontrolovatelná. Já vám děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: I já vám děkuji za váš projev, pane poslanče. Je tu jedna faktická poznámka paní poslankyně Evy Decroix. Prosím.

Poslankyně Eva Decroix: Já vám děkuji, pane předsedající. Jenom velmi krátce si dovolím, protože jsem byla oslovena svým předřečníkem k vysvětlení, proč jsem zmínila, že tato novela oslovuje čtvrtou generaci. Je to jakýsi právní termín. Každá právní norma má takzvaně své adresáty z tohoto zkrácení. A proč jsem hovořila o čtvrté generaci? Byla to reakce na pana kolegu Zlínského, který se zde dotazoval, proč zákon neřeší první a druhou generaci. Ten důvod je prostý. První a druhá generace již povětšinou není naživu a tento zákon se právě snaží řešit tu čtvrtou generaci, která ještě někdy naživu je, a právě proto ta

potřeba ji řešit je nyní. Jedná se velmi často už o lidi v pokročilém věku, proto ta křivda nabírá postupem času na míře.

Jenom pevně věřím, že z těch postupných faktických poznámek, které zde zazněly, bylo vysvětleno, že výzva pana kolegy Langa, prostřednictvím předsedajícího, k omluvě paní kolegyni Ochodnické byla zcela nemístná, a pevně věřím, že nyní situaci pochopí a naopak představí omluvu on jí, neb paní kolegyně pouze použila doložená fakta. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Nyní faktická poznámka pana poslance Huberta Langa. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju, pane předsedající. Vzhledem k tomu, že paní Decroix, prostřednictvím vás, pane předsedající, mě oslovila – já jsem to vzal jako příklad, jsem to řekl. Řekl jsem to jako příklad, protože každý, kdo zná ten příběh, kdy ty děti byly zachráněny, potom ty poslední vlaky už nestihly odjet, tak nezůstane oko suché, když se o tom bavíme. Já jsem to jenom řekl, že prostě mně se nelíbí, když někdo přistoupí k takovéto argumentaci. Když nemá z mého pohledu prostě jinou argumentaci, tak přistoupí k této argumentaci. Jestliže ti potomci nebo ta vnoučata, nebo jaká to je generace prostě, z té Británie, a byli to evidentně čeští občané, ty malé židovské děti, které byly takto zachráněny, nebo v nějakém věku až, tak já s tím nemám sebemenší problém. To není vlastně ani předmětem toho sporu. To bylo prostě jenom zástupně použito z vaší strany jako taková podpásovka. Já to prostě takhle cítím jako podpásovku. Je to prostě takto, já to takto cítím a nechci, abychom už se k tomu vraceli. Já jsem se nikdy nevyjadřoval nějak antisemitsky. Prostě když jsem viděl ten příběh těch Wintonových dětí, jak tam se zvedaly, celý ten dokument, tak jsem u toho brečel. Já se k tomu přiznám úplně otevřeně. A vůbec jsem to nechtěl používat. Já jsem to bral tak, že to bylo prostě použito od paní kolegyně vůči nám a naší argumentaci jakoby nepatřičně. A už bych se k tomu nechtěl vracet. Můžu říci, že třeba ta moje dikce toho hlasu byla silnější. Jestli takto to berete, já se klidně tady nemám problém kolegyni omluvit. A když nebudeme vzájemně používat takovéto podpásové metody, jedině dobře k nějaké jako lepší kultivovanosti našich projevů v Poslanecké sněmovně. Jestli vám to takto stačí, tak si myslím, že bychom mohli tuto věc takto ukončit.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. S faktickou poznámkou? Prosím. Máte slovo.

Poslanec Lubomír Brož: Děkuji. Já jenom vaším prostřednictvím zareaguji na paní Decroix, která reagovala zřejmě na tu moji řeč o čtvrté generaci, kdy tady nebyla a neslyšela úplně ten kontext. Ten kontext byl takový, že tam padlo – potřebujeme oslovit. To znamená, není to o tom, že spousty masy té čtvrté generace chtějí volit v České republice, proto se snaží, ale že vlastně vy je potřebuje oslovit, protože cítíte tam ty hlasy a tak. V tom to zaznělo a tam byla i ta moje spíš kritika nebo upozornění na tu dikci tohoto. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Další faktická poznámka – pan poslanec Vít Vomáčka. Prosím.

Poslanec Vít Vomáčka: Děkuji. Vážený pane předsedající, dámy a pánové, já se hlásím také k tomu, že také vystupuji dneska naposledy. Chtěl bych se zamyslet trošku nad tím, co tady říkal pan kolega Bubla z hnutí ANO, když jako věc, která by měla odrazovat od korespondenčních voleb, tak uvedl, že přívrženci Bidena ovlivňovali volby. Toto řekl váš pan kolega Bubla a citoval... (Z pléna: Kukla!) Tak to se omlouvám za zkomolení jména.

Opravdu. Kukla. Snad mi to promine, jestli na nás kouká, a omlouvám se mu. Ale zpátky k tomu, že tedy... (Komentáře z pléna.) Ano, ano.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Poprosím, nepokřikujte po sobě, a pane poslanče, pokračujte v projevu.

Poslanec Vít Vomáčka: Pane poslanče, omlouvám se vám, že se jsem vám opravdu zkomolil jméno, prostřednictvím předsedajícího. Ale abych se vrátil k meritu věci. Vy jste tady řekl, prostřednictvím předsedajícího, že přívrženci Bidena ovlivňovali volby. Ale to přece děláme všichni v rámci volební kampaně! Vy jste mluvil o Vysočině. Vzpomeňte si, jaká akce se tam vytvořila tenkrát proti předsedovi dnešního Senátu, když tam vaši představitelé jezdili a ovlivňovali ty volby. A nikdo proti tomu neprotestoval, je to v pořádku. To přece děláme v předvolební kampani všichni!

A úplně poslední poznámka je ta, že do doby, než tady probíráme novelu o správě voleb, tak neustále mluvíme o našich občanech, zvláště tedy z levé strany volebního spektra, a mluvíte, co pro ně máme dělat a že pro ně děláme málo a podobně, a pak se to otočí a mluvíme o korespondenční volbě. (Předsedající: Čas.) A vy předjímáte, jak ti občané, naši čeští občané, se budou špatně chovat. (Předsedající: Váš čas!) To je dvojí metr. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Váš čas! Děkuji. Nyní... (Komentáře z pléna.) Pane poslanče, nepokřikujte po mně. Faktická poznámka Martina Kukly. Prosím.

Poslanec Martin Kukla: Děkuju za slovo. Ono už je tři čtvrtě na jednu, tak ono se občas někomu poplete jazyk, tak já to beru. Vůbec se za to nemusíte omlouvat. Já se jmenuji Martin Kukla, jsem z Vysočiny, pro všechny ostatní. Doufám, že jsem je vzbudil. A co se týká USA, tak ano, toto jsem se dočetl v časopisu Time, kde se tím dokonce právě jeho příznivci chlubili. Takže já odkazuji na časopis Time, můžete se tam podívat a jistě se tam o tom dočtete. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuju. Nyní tedy řádně přihlášený pan poslanec Hubert Lang. A já se chci jenom zeptat, pane poslanče, protože na základě dohody předsedů klubů bychom měli končit v jednu hodinu, chci se zeptat, zda si vezmete prvních 10 minut...? Chtěl byste dvacet minut. Já se zeptám kolegů, zda nebude vadit, že necháme pana poslance, aby spojil svůj čas dvakrát 10 minut a odpřednášel dohromady ten projev. Není rozpor s postupem předsedajícího. V tom případě, pane poslanče Langu, máte dvakrát 10 minut a můžete to odpřednášet a poté až přeruším schůzi. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Pane předsedající, já jsem to špatně pochopil. Já jsem myslel, že se mě ptáte na to, že bych už dneska nevystupoval, že bychom to dnešní zasedání ukončili, a já bych zítra začal těch 20 minut v kuse. Proto jsem takhle kýval. Takže já s tím nesouhlasím takhle, s tou interpretací. Nebo takhle, možná jsem to řekl špatně.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já jsem byl vstřícnost sama a chtěl jsem, abych vás nepřerušoval.

Poslanec Hubert Lang: Já vím, že jste vstřícnost sama vždycky ke mně. Já mám na vás štěstí. To je dobře, že vás mám za zády. Já tedy bych dneska hovořil 10 minut a zítra bych hovořil dalších 10 minut.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře, tak ano. Děkuji. Prosím, máte slovo.

Poslanec Hubert Lang: Já také děkuji. V tomto pozdním čase úplně na konci, já jsem tady vlastně celou dobu. Minulý týden jsem tady přežil všechny ty projevy, přežil jsem edukaci od pana Okamury, první republiku, hilsneriádu, Rakousko-Uhersko, edukoval jsem se, ještě jsem se dozvěděl věci, které jsem netušil vůbec. A je to v pořádku, že se takto vzájemně tady vzděláváme, protože nikdy není od věci se dozvědět některé nové věci. Chtěl bych říct, nechte nám naše právo říci svůj názor na tu věc. Mně to občas tady připadá, že když hovoří naši kolegové z ANO nebo z SPD, že vy prostě říkáte, jako pomalu proč to říkáte, a vůbec, proč se jakoby dotazujete nějakých těch věcí, a všechno už tady zaznělo. Já nejsem právník, takže spousta věcí tady zazněla od mých ctěných kolegů, kteří mají právnické vzdělání, takové ty různé poučky a podobně, kdy my se domníváme, že to není dobře. Když jsem si připravoval svůj projev, tak jsem vycházel z článků, které už tady také někteří kolegové zmiňovali, protože samozřejmě jak stoupá počet poslanců, kteří o této věci hovoří, tak logicky se musíme v některých věcech opakovat. A já bych tady přečetl pár takových výtažků z určitého článku se kterými se plně ztotožňuji.

Průzkumy veřejného mínění opakovaně ukazují výrazně masovou nespokojenost se současnou vládou Fialovy pětikoalice a potvrzuje to také drtivá převaha opozice nad vládní koalicí v jakémkoliv z posledních x-tých už průzkumů veřejného mínění. Já vím, že pan premiér tady říkal, že ho průzkumy veřejného mínění nezajímají, že ho zajímá až potom, já nevím, týden před volbami, ale prostě samozřejmě to o něčem svědčí. Vládní koalice zlomila nad obyvateli České republiky hůl. Ztratila víru, že je si schopna získat vyšší přízeň vlastních domácích voličů, a protože není ochotna a schopna změnit svoji neúspěšnou politiku, kterou zemi přivedla k největšímu pádu životní úrovně v Evropě, rekordní inflaci, absurdním cenám energií a hospodářské recesi, proto se upnula, upnula se zoufale k myšlence, že získá krajany ze zahraničí, a to ji udrží u moci. Bude tedy bojovat o hlasy krajanů v zahraničí, kteří u nás nežijí, a proto nemají negativní zkušenost s dobrodiním, v uvozovkách, současného vládnutí. To je smyslem novely volebního zákona, který chce pětikoalice na sílu proti vůli opozice a přes její rozhodný odpor převálcovat parlamentem. To tady už vidíme druhý týden. Věří, že se jí touto cestou podaří pro sebe získat hlasy velké části – a teď je tady uvedena částka 600 000 českých občanů v zahraničí. O tom jsme dneska tady debatovali, jestli to je 200 000, 250 000, nemáme vlastně ani přesný přehled.

Současná vládní pětikoalice kalkuluje s tím, že dosud hlasování na zastupitelských úřadech a v zahraničí dopadlo vždycky v minulých volbách ve prospěch těchto stran. Pravdou je samozřejmě, že když jsme se podívali na ty výsledky, tak většinou lidé, kteří žijí dlouhodobě v zahraničí, tak jsou liberálnější, prostě volí tak, jak volí. Bylo tady také zmiňováno, že když stoupne počet lidí, kterým by byla umožněna třeba ta korespondenční volba, tak se to potom nějak rozmělní a samozřejmě budou voliči, kteří budou volit i jiné než současné strany vládní koalice.

V případě korespondenčního hlasování jsou porušeny z mého úhlu pohledu základní ústavou zaručené principy svobodných voleb, tedy přímé tajné hlasování. U poštou doručeného hlasu je v rozporu s ústavou jasné, kdo jak hlasoval, ale bohužel není jasné, zda tak učinil svobodně a zda to byl skutečně on sám, kdo vlastně hlasoval. Je to zásadní neodstranitelná vada korespondenční volby a korespondenčního hlasování, kterou nemůže ospravedlnit žádný údajně lepší komfort pro jakékoliv naše občany roztroušené v zahraničí.

Názor, můj názor. Velmi špatné a pro poměry v zemi devastující by bylo, kdyby o politických poměrech v ní rozhodovaly hlasy lidí, kteří v naší zemi trvale nežijí. O tom byla tady také velká debata, do jaké míry vlastně lidé, kteří se dlouhodobě rozhodli, že budou žít někde v zahraničí nebo se tam vdaly nebo odešli z České republiky, nemají vlastně to sepětí s naší zemí, do jaké míry opravdu by se měli podílet na té potenciální korespondenční volbě.

Já potom řeknu i v tomto případě svoji osobní zkušenost, protože moje paní je původem ze Slovenska, a řeknu vám vlastně, jak to ona cítí a jak mi dovolila, abych to tady řekl.

Tak. Rozhodují nikoliv na základě vlastní zažité zkušenosti, ale v důsledku různých předsudků a cizí propagandy, a kteří neponesou důsledky svého rozhodnutí, protože žijí jinde, v jiné zemi, platí tam daně, dostávají důchody, čerpají zdravotní pojištění. Jediným argumentem, který snad může ve prospěch korespondenční volby být, je to, že je tam určitý komfort pro ty naše krajany v zahraničí a že tato forma hlasování je umožněna i v řadě jiných zemí. O tom vy často tady hovoříte. Už neříkáte ovšem to B, že ta korespondenční volba v mnoha evropských zemích je, ale prostě je to vždycky něčím podmíněno a prostě není to úplně unifikováno. A vy vždycky řeknete jenom to A a už neřeknete B.

Domnívám se, že pro naši demokracii by bylo opravdu velkou tragédií, abychom udržovali – nebo proti vůli vlastně našich domácích voličů a preferencí – při životě i případně v dalším volebním období Fialův kabinet, nebo prostě nějakou podobnou sestavu, která je v současné době u moci. Vy se prostě k tomu upínáte, k té korespondenční volbě v zahraničí, a domníváte se, že vám to přinese dostatečný počet hlasů i v souvislosti s tím druhým zákonem, který je tu dán poslaneckou iniciativou, a to je ten zákon o státním občanství, že prostě ty voliče vyrobíte a že ti lidé vás budou volit v takové míře, aby to nějakým způsobem výrazně do těch voleb zasáhlo.

Co se týče toho vlastně, kolik jakoby těch lidí asi přijde volit, to je opravdu velká neznámá, protože v tom počátku, jak tady již také bylo zmíněno, volilo v roce 2021 v zahraničí na ambasádách a generálních konzulátech asi 13 830 lidí z asi 18 000 zapsaných voličů, takže ten počet nebyl příliš vysoký, a zkušenost ze zahraničí, jak jsem si ji načetl v nějakém materiálu, je, že vlastně jak nabíhaly postupně ty korespondenční volby, tak se postupně zvedali i ti lidé, jak se s tím sžívali a podobně. To znamená, neočekávejte, že to budou nějaké statisíce hlasů, které by jaksi korespondenčně přitekly v té případné první zavedené korespondenční volbě.

Já se domnívám, že kdybychom neposouvali účinnost jenom části toho zákona o správě voleb na tu účinnost od 1. 1. 2025, nechali jsme to od 1. 1. 2026, tak se domnívám, že by nebyl takový odpor vůči tomu. My v tom opravdu spatřujeme účelovost, opravdu v tom spatřujeme to, že vy to tlačíte takto na sílu s tou účinností od 1. 1. 2025 jenom proto, že v roce 2025 na podzim jsou volby do Poslanecké sněmovny. Nějaký mandát to může přinést, může to zamávat s nějakým počtem hlasů, pakliže by se to nějakým způsobem vyrovnávalo, a opravdu můj dojem z toho je, že to je jiný účel, proč to takto tlačíte. Říká se tady, že prostě to tady je 20 let, že každá vláda to zvedla a potom to zase spadlo pod stůl, že vy zrovna to máte asi ve volebním programu, měli jste to, to já nepopírám, ale že by to byl zrovna zákon, který by nyní byl úplně tou topkou, že bychom to museli předřazovat před jiné, zásadnější zákony, které tady leží ve Sněmovně, které více pomůžou našim občanům, tak se nedomnívám, že tomu tak je.

A v té poslední minutě – já jsem říkal, že moje paní je ze Slovenska. To je takový ten další argument, který vznášíte o tom, že ti krajané v zahraničí budou volit a mají nějaké ty věci. Třicet let je to řádově, co se rozdělilo Československo. Moje paní tady zůstala, má české občanství a postupem času začala ztrácet jakoby ten přehled o té slovenské politice. Už jenom chytá takové ty základní věci. Máme tam ještě nějaké příbuzné. A já to vidím vlastně na své vlastní rodině, že když někdo dlouhodobě žije v zahraničí, tak pomalu ztrácí jakoby kontakt s realitou. A kdyby si paní v určitém okamžiku, kdy to šlo, zdvojila občanství a dneska by mohla třeba volit korespondenčně pro Slovensko, tak ona mi říkala sama, že ani neví, koho by volila. Prostě ztrácí. A to je země, která je vedle sousedící, a tady se nebavíme o nějakých zemích, které jsou někde na druhém konci světa.

Já budu zítra ještě pokračovat ve svém projevu a děkuji za vaši pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane poslanče. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, na základě dohody předsedů všech klubů končím dnešní jednací den a přerušuji 88. schůzi Poslanecké sněmovny do dnes do 9 hodin ráno, kdy budeme v této schůzi pokračovat. Já vám děkuji a přeji klidný zbytek dnešní noci.

(Jednání skončilo 25. 1. v 0.58 hodin.)

Pokračování schůze Poslanecké sněmovny
24. ledna 2024
Přítomno: 183 poslanců

(Jednání pokračovalo v 9.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji další jednací den 88. schůze Poslanecké sněmovny a všechny vás zde srdečně vítám.

Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve všechny odhlásím a požádám vás, abyste se znovu přihlásili svými identifikačními kartami, případně abyste mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty. Sděluji, že pan poslanec Michal Kučera bude hlasovat s náhradní kartou číslo 40.

Dále sděluji, že o omluvení své neúčasti na dnešním jednání požádali tito poslanci a poslankyně: omlouvá se paní předsedkyně Markéta Pekarová Adamová celý jednací den z důvodu zahraniční cesty. Dále páni poslanci a paní poslankyně: Andrej Babiš celý jednací den z pracovních důvodů, Margita Balaštíková celý jednací den ze zdravotních důvodů, Jaroslav Bašta celý jednací den ze zdravotních důvodů, Romana Bělohlávková od 10 do 13 hodin z pracovních důvodů, Roman Bělor od 9.30 do 11.30 hodin z pracovních důvodů, Ondřej Benešík celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Stanislav Blaha celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Lubomír Brož od 9.45 do 11 hodin z pracovních důvodů, Jaroslav Bžoch celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Klára Dostálová celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Martin Exner od 11.15 do 14.30 hodin z pracovních důvodů, Stanislav Fridrich celý jednací den ze zdravotních důvodů, Pavla Golasowská do 11 hodin z pracovních důvodů, Miloslav Janulík celý jednací den bez udání důvodu, Aleš Juchelka celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Jan Kubík celý jednací den ze zdravotních důvodů, Ondřej Lochman celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Jiří Navrátil celý jednací den z pracovních důvodů, Jana Pastuchová od 9 do 17 hodin ze zdravotních důvodů, Marie Pošarová do 14 hodin z pracovních důvodů, David Pražák do 11 hodin z pracovních důvodů, Pavel Staněk celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Bohuslav Svoboda celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Lucie Šafránková od 10 do 18 hodin z pracovních důvodů, Jan Volný do 10 hodin z pracovních důvodů.

Z členů vlády se omlouvá Mikuláš Bek celý jednací den z pracovních důvodů, Pavel Blažek do 12 hodin z pracovních důvodů, Martin Dvořák celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Petr Hladík celý jednací den z pracovních důvodů, Marian Jurečka od 9.30 do 22.30 hodin z pracovních důvodů, Martin Kupka celý jednací den z důvodu zahraniční cesty, Vít Rakušan od 19 hodin večer z pracovních důvodů, Zbyněk Stanjura celý jednací den z pracovních důvodů, Michal Šalomoun od 10 do 12 hodin z pracovních důvodů, Vlastimil Válek do 10 hodin z pracovních důvodů.

Ještě došla omluva pana poslance Davida Kasala do 12 hodin z pracovních důvodů.

A s náhradní kartou číslo 39 bude hlasovat pan ministr Marek Výborný.

Nyní budeme pokračovat v projednávání bodu. Jde o bod s číslem

1.
Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona,

kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony
/sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Projednávání tohoto bodu jsme přerušili dnes ráno v obecné rozpravě. Připomínám, že stanovisko vlády bylo doručeno jako sněmovní tisk 596/1, a zároveň připomínám, že Poslanecká sněmovna souhlasila s omezením řečnické doby v obecné rozpravě na 10 minut s tím, že v této rozpravě může poslanec vystoupit nanejvýš dvakrát.

Já nyní požádám, abychom měli příslušné navrhovatele u stolku zpravodajů, je tady jak pan ministr Rakušan, popřípadě zda tam bude někdo další z navrhovatelů. A také požádám pana zpravodaje pro prvé čtení, pana poslance Radka Vondráčka, aby zaujal místo u stolku zpravodajů. Výborně.

Nyní budeme pokračovat v přerušené obecné rozpravě, ve které včera, respektive dnes ráno, vystupoval pan poslanec Hubert Lang a avizoval své druhé vystoupení z těch dvakrát 10 minut. Takže já jen poprosím pana poslance, aby navázal, kde skončil. Současně avizuji, že je nadále přihlášen s přednostním právem posléze pan poslanec Aleš Dufek. Prosím, pane poslanče, vašich druhých 10 minut. (Šum v sále. Poslanec Lang se obrací k předsedající a říká mimo mikrofon: Já neslyším.) Vážené kolegyně, kolegové, prosím, kdo chcete hovořit, přeneste hovor do předsálí. Děkuji.

Poslanec Hubert Lang: Můžu dostat těch 10 minut od začátku? (Předsedající: Dostanete o 15 sekund navíc, samozřejmě.) Děkuju za slovo. Dobrý den, kolegyně, kolegové. Včera jsem první část svého projevu přednášel za deset minut jedna, kdy už jsme byli všichni značně unavení. Když se tady dívám na kolegy, kteří tady včera zbyli, tak já jsem v první části svého projevu řekl to, že si jenom přejeme, abychom byli vyslyšeni, abychom mohli vlastně vznášet naše argumenty k této věci. A první, co jsem zmínil, tak jsem citoval z newsletteru, který dostáváme všichni do svých poslaneckých kanceláří. A pro zde přítomné, zejména politiky z ODS, jsem citoval vlastně Jiřího Weigla, současného výkonného ředitele Institutu Václava Klause. On se jednoznačně vyhraňuje vlastně vůči té korespondenční volbě v té formě, tak jak je navrhována. A domnívám se, že když si opravdu – já jsem to včera tady citoval – přečteme vlastně tu argumentaci, kterou on tam vznáší... (Otáčí se k předsedající:) Já opravdu neslyším. Paní předsedající, já neslyším.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Ano, ale možná je to i o nastavení zvukové techniky, protože v sále není neběžný hluk.

Poslanec Hubert Lang: Já se domnívám, že je tady silný hluk. A opravdu, já se neslyším, nejsem schopný si vlastně jaksi formulovat ty věci, když tady slyším, jak tady všichni hovoří. Tak já bych vás chtěl poprosit, jestli byste mohla zjednat klid. Já už jsem přišel o dvě minuty prostě z těch deseti, které mám k dispozici.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já vám ten čas přidám, bude to zhruba minuta navíc. Ale prosím, kolegyně, kolegové, včetně vás nejblíže... Teď je tady, že by člověk slyšel špendlík spadnout. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji. Můj pohled tady na tu věc. Těch 20 minut, jak jste nám opět omezili naše právo vystupovat, tak jestli chcete prostě vznést nějaké argumenty, vidíte, že tady mám asi sedm nebo osm materiálů, které jsem si připravil, tak to opravdu nejde. Nejde to zvládnout v těch 20 minutách. Já nejsem žádný Fidel Castro ani Gándhí, prostě nechtěl jsem tady hovořit osm nebo deset hodin, ale prostě kdybyste nás neomezili v tom našem

právu a nesnížili nám to na těch dvakrát 10 minut, tak jsme mohli třeba více argumentů vznést, abychom vás třeba nalomili v tom, že máme také právo prostě říci si k tomu svoje.

Já už jsem včera říkal, že nejsem právník, já na to pohlížím z takového toho spíš praktického úhlu pohledu, že jsem měl určité zkušenosti na ambasádách či zastupitelských úřadech se věnovat určité oblasti, která se týká částečně i voleb a částečně třeba kontroly dokladů. Takže prostě potom i budu svoje další faktické poznámky k těm dalším vystoupením, protože máme tady ještě 64 kolegů, kteří budou také vznášet svoje argumenty, budu vystupovat.

Já bych se na to chtěl podívat například z pohledu, na který zatím se nikdo příliš nepodíval, jaký je vlastně postoj české veřejnosti tady k tomu distančnímu hlasování, či korespondenční volbě, nejenom tedy z pohledu těch našich zahraničních Čechů, ale prostě jak se na to dívá česká společnost. Z různých diplomových studií a dalších věcí diplomek v této věci tak vyplývá, že možnost volby v zahraničí co nejvíce usnadnit si přeje přibližně 34 % českých občanů. Nechat to, jak je, to znamená nechat ten stávající stav, kdy můžete volit na 111 zastupitelských úřadech či generálních konzulátech, si přeje 45 (%) lidí. A možnost, což je zajímavé, úplně ty volby v zahraničí zrušit z různého důvodu, který potom ty diplomky uvádějí v těch studiích, si přeje 21 % českých občanů. Když tedy vezmu to pro a proti, tak 65 % zmíněných občanů v těch studiích si vlastně nepřeje zasahovat do toho stávajícího systému voleb. Včera to tady bylo také zmiňováno.

Já opravdu nerozumím tomu, proč jedna z věcí, která v České republice funguje, a to jsou – a je velice robustní ten systém – a jsou to volby, takovýmto způsobem je torpédován v dnešní době, kdy ta společnost, a jsou tady k tomu další články – dneska vyšel další velký článek o tom, že ve své podstatě ta korespondenční volba ještě více štěpí už tak rozštěpenou naši společnost. Tak já tomu úplně nerozumím, proč tak na tom lpíte, abyste prostě tu korespondenční volbu prosadili. Bylo to tady mnohokrát zmiňováno. Je to pravděpodobně proto, že očekáváte příliv hlasů ze zahraničí, které budou ve váš prospěch.

Ještě k tomu zahraničí. Ve své podstatě jeden z materiálů, které jsem si našel, tak máme 111 českých ambasád a generálních konzulátů. Honorárních konzulátů se to netýká, tam ty volby nejsou možné. A ten materiál ukazuje vlastně rozložení těch našich ambasád po světě. Ukazuje zároveň i procenta, které – kolik těch lidí tedy kde volilo pro jaké strany. Já to tady klidně zmíním. Z těch 13 184 hlasů, které v roce 2021 byly v tom zahraničí odevzdány, tak PirSTAN dostal 50 % řádově, koalice SPOLU 34,26 %, hnutí ANO 5 % a ještě z těch relevantních subjektů, které mají možnost se třeba dostat do Sněmovny, tak SPD 2,19 % a Strana zelených 1,86 %. Takže je to takové zajímavé srovnání.

A tady z toho materiálu ještě jednu věc. Návrh z důvodové zprávy, cituji: Návrh předpokládá, že Ministerstvo zahraničí také stanoví, na kterých územích by takto volit, myšleno korespondenčně, nešlo. Mělo by vycházet z dostupnosti a podmínek poštovních služeb. Já jsem se včera tady toho dotkl, pan ministr mi na to úplně neodpověděl. Protože předpokladem korespondenční volby v zahraničí v té či oné zemi je, že tam budou fungovat vlastně dobře ty poštovní úřady, aby vlastně jednak mohly být zaslány ty hlasovací nebo ty věci spojené s tou korespondenční volbou tomu příjemci a potom zase aby se dostaly včas zpátky. A je to tedy stanovené tak, že vlastně ve své podstatě nebude to rovné. Vy tady často argumentujete, že chcete zlepšit jakoby přístup našich zahraničních krajanů k té korespondenční volbě, usnadnit jim to, ale z těch statistik vyplývá, že většinou ti voliči volí tam, kde máme nějaký ten konzulát, kde máme nějaký zastupitelský úřad. A právě tam, kde máme ty naše občany v nějaké menší míře, v nějakých opravdu exotických zemích, tak tam to bude možná omezeno tím, že se ta místní pošta na základě nějakých kritérií – mně není úplně jasné kterých, a jestli by na to třeba pan ministr zahraničí mohl odpovědět? – nebudou ty poštovní služby na takové úrovni a tak dostupné, aby tam vlastně vůbec ta korespondenční volba šla realizovat. Ještě se tady hovoří, že případně to může být v nějakém místě probíhajících válečných konfliktů.

Já tady samozřejmě bych chtěl ještě říci, že často je tady zmiňováno, že naši občané v zahraničí nemají možnost volit, nebo to v takovémto kontextu tady zaznívá, a proto právě musíme přistoupit ke korespondenční volbě. V té důvodové zprávě jednoznačně na první straně se hned jasně hovoří: Platná legislativa České republiky umožňuje českým občanům žijícím v cizině účastnit se voleb do Poslanecké sněmovny a volby prezidenta republiky na zastupitelských úřadech České republiky. Výkon volebního práva v zahraničí je ovšem daleko složitější v porovnání s účastí ve volbách na území České republiky, kde je především výrazně lepší dostupnost volebních místností. S tím lze souhlasit. V České republice z logiky věci máme ty volební okrsky prakticky rozprostřeny po celém území České republiky a nikdy to nebude v tom zahraničí jako v České republice. To znamená, jestliže někdo chce využít toho práva volit, myslím si, že nejvíc lidí asi to spojuje třeba správně s volbami do Poslanecké sněmovny, tak se domnívám, že když je někdo takový patriot a chce rozhodovat, byť žije dlouhodobě třeba v zahraničí, o tom, kdo tady bude sedět v Poslanecké sněmovně, kam bude směřována politika naší země, tak jednou za ty čtyři roky, i když žiju v zahraničí, tak si opravdu ten čas najdu, zajedu si za rodinou do Čech.

Já do schránky dostávám celou řadu dopisů od lidí, kteří říkají: opravdu jednou za čtyři roky chceme volit, máme pořád nějaké sepětí s tou Českou republikou, navštívíme rodiče, navštívíme své příbuzné a odvolíme v České republice. Takže takové ty některé argumenty pro a proti, my samozřejmě chápeme, že vy máte argumenty pro, my máme argumenty proti, a teď jde o to, abychom našli nějakou vyváženost v té věci.

Já jsem říkal, že v tom opravdu spatřuji účelovost. Nerozumím tomu, proč by to mělo být předřazeno od 1. 1. 2025, když se to vztahuje k normě, která bude platit od 1. 1. 2026. Děkuji za pozornost. Víc jsem v těch pěti minutách a v tom velkém hluku, za který děkuju, jak vás to zajímá, nestihl.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, pane poslanče. Byla jsem připravena přidat vám minutu, stačilo vám to takto, dobrá. A nyní se s faktickou poznámkou hlásí pan předseda Aleš Dufek, popřípadě ji můžeme stáhnout a s přednostním právem... (Jo, já stahuji.) Stahuje pan předseda faktickou, využívá přednostního práva s tím, že je přihlášený. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Takže kolegové a kolegyně, vstoupili jsme do pátého dne projednávání návrhu tohoto zákona. Máme ještě přihlášených víc než 60 poslanců. Kdyby každý mluvil svých 20 minut, které má možnost využít, jsme na nějaké cifře více než 1 200 minut, což je v podstatě více než 20 hodin. Abychom tento minimální prostor poslancům dali, tak nám nezbývá nic jiného než přistoupit k tomu a po dohodě v koalici navrhnout i dnešní den možnost, abychom mohli jednat i po 19., 21. a 24. hodině. Takže dávám tímto procedurální návrh, abychom si schválili, že dnes budeme jednat, případně meritorně rozhodovat, i po 19., 21. a 24. hodině. Jménem všech pěti zastupitelských klubů koalice. (Předsedající: Poslaneckých.) Poslaneckých. Omlouvám se, křičí na mě tady kolegové, úplně mě zmátli.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Já tedy přivolávám kolegy a kolegyně z předsálí. Zazněl návrh k hlasování, abychom jednali a případně i hlasovali po 19., 21. i 24. hodině. Všechny odhlašuji. Prosím, opět se přihlaste svými registračními kartami.

Myslím, že každý ví, o čem budeme hlasovat. Je to procedurální návrh na prodloužení dnešního jednacího dne, který přednesl pan předseda Aleš Dufek.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování číslo 40 se účastnilo 147 hlasujících, pro 90, proti 54. Tento návrh byl přijat, a my tedy budeme jednat a případně i hlasovat i po 19., 21. i 24. hodině večerní.

Nyní se s faktickými poznámkami hlásí paní poslankyně Berenika Peštová a následně pan poslanec Bělobrádek.

Ještě než vám dám slovo, paní poslankyně, načtu omluvy, které v mezičase dorazily. Dorazila omluva paní poslankyně Marie Jílkové od 12 až do 9 hodin, asi následujícího dne, z rodinných důvodů, omlouvá se pan poslanec Jiří Kobza od 11 do 14 hodin a od 17.30 do 21.16 hodin z pracovních důvodů a pan ministr Michal Šalomoun do 10 hodin a od 12 hodin z pracovních důvodů. To by byly zatím došlé omluvy.

Ještě chviličku posečkám, než sál opustí kolegyně a kolegové, kteří nyní nechtějí hovořit, a bude prostor pro vaši faktickou poznámku. Tak prosím, paní poslankyně, ujměte se slova.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Chtěla jsem zareagovat ještě samozřejmě, protože pan poslanec měl i včera 10 minut, Hubert Lang, vaším prostřednictvím, tak jsem chtěla zareagovat na to, co vlastně bylo v těch deseti minutách včera, kdy tady naznačil ohledně zneužití těch obálek. Shodou okolností včera napříč politickým spektrem přišel vám do vašich schránek z Ameriky e-mail pána, který se ptá, nebo který dává jasný podnět: „Přestože žiji v USA přes 25 let, sleduji politiku v České republice velmi pozorně, na rozdíl od mé manželky, dvou dcer, syna a dvou plnoletých vnuček, které se narodily v USA. Všichni máme jak občanství americké, tak české. Proč ten úvod? V tuto chvíli mám hypoteticky v ruce jednu svou volební obálku a šest obálek mé rodiny, které by bylo úplně jedno, komu to obrazně hodím. Takových rodin je v USA docela dost. Troufám si tvrdit, že v komunitě, kde žiji, je jich x, kde je přibližně 300 až 350 občanů České republiky, by nebyl problém si obstarat dalších x platných volebních obálek a ovlivnit volby. Můžete se prosím k tomuto vyjádřit v parlamentu, jak je toto právně ošetřeno? Prosím o vyjádření jak koalici, tak opozici. Záměrně neuvádím, čí jsem volič ani jméno. Nestydím se za své názory, ale pociťuji, že bruslím na tenkém ledě, a toho se nemůžu nějak zbavit.“

Takže já bych tedy chtěla samozřejmě v návaznosti na to, co řekl můj předřečník, se zeptat, jak je toto ošetřeno? On sám pisatel říká, že není problém – není problém – odvolit kompletně za celou rodinu, protože je ve své podstatě nezajímá, co se děje v České republice, protože volí v Americe. (Předsedající: Čas.) A tam je to zajímá.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní se s faktickou hlásí pan poslanec Pavel Bělobrádek, následně se připraví paní poslankyně Mračková. Prosím.

Poslanec Pavel Bělobrádek: Děkuji, paní předsedající. Dobré ráno. Chci zareagovat na kolegu Langa. On už tady minule, před několika měsíci, hovořil o tom, že je hanba, že omezujeme dobu na projev, omezení řečnické doby. On to tenkrát nazval, že to je ze strany vládní koalice hanba. Dneska opět tady fňukal. Tak já mu připomenu, opět, pro vás, to jste tady tenkrát nebyli, KDU-ČSL byla v té vládě a tehdy se omezila řečnická doba už v roce 2016 na dvakrát 10 minut. Není to žádná hanba. Je to zcela demokratická záležitost podle jednacího řádu. Tak už tady nefňukejte! A v roce 2014 – může paní kolegyně Jermanová zase říct, že mluvím z cesty, ale byla to ona, paní kolegyně Jermanová, která navrhovala, aby se řečnění na dvakrát 10 minut dostalo do jednacího řádu. Je to téměř deset let.

Tak už tady přestaňte! (Zvyšuje hlas.) Je to stejné jako včera s faktickými poznámkami. A je úplně jedno, když tady pan kolega Juchelka tuhle říkal, že si na to dobře vzpomíná, že to bylo v rouškách, že to bylo za mimořádné situace. Není to pravda! A je úplně irelevantní, jestli ta situace byla u bodu, který byl v nějakém režimu, protože k tomu jednací řád přistupuje stejně, jestli jsme v legislativní nouzi, nebo ne. Tak už toho nechte! Sami jste to navrhovali! Sami jste to chtěli prosadit! Je to už téměř deset let. Společně s KDU-ČSL jste to navrhli a prosadili, že se omezila řečnická doba. Tak prosím vás, už toho nechte! Je to fakt trapné! Akorát se opravdu tady zesměšňujete! (Potlesk z koaličních lavic.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Vnímám, že je zde přednostní právo klubu hnutí ANO, ale mám tady logicky pět faktických poznámek k tomuto vystoupení. A ty mají přednost. Nejprve je přihlášen pan poslanec Lang s reakcí, poté pan poslanec Ondřej Babka, Tomáš Helebrant, paní poslankyně Peštová. Pan poslanec Lang je jako první s reakcí přihlášen. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji, paní předsedající. No tak já jsem myslel, že dnešek prostě proběhne absolutně v klidu. A chtěl bych reagovat na předřečníka, pana Bělobrádka. Já nevím, proč tady zvyšujete hlas, proč tady říkáte, že my tady fňukáme. Prosím vás, já mám mandát, já tady snad mohu říci, že v tomto zákoně, který se domnívám, že prakticky by měl být odsouhlasen nějakou stodvacítku jako ústavní většinou, protože se jedná o zásadní věc, že jsem řekl, že nejsem schopný během dvaceti minut vznést všechny argumenty? Já tady zastupuji nějaké voliče, kteří mají nějaký názor.

A já tady prosím vás nefňukám. Já nevím, kde jste k tomu přišel? Proč tady zvyšujete hlas? Asi to ukazuje nějakou nervozitu ve vašich řadách. Prostě opravdu budeme se tedy pouštět do nějakých vzájemných invektiv? Budeme tady hovořit, že strana s 35 % tady se nechá urážet? A já tady fňukám jako? Pětatřicetiprocentní zastoupení proti 2,5procentnímu zastoupení? To je velké fňukání a malé fňukání tedy. (Pobavení v sále.)

A jestli se domníváte, že jsme nějaká partička, že nás tady zvýšeným hlasem prostě a vaším nějakým charismatem, že jste tady dlouho, že nás tady umlčíte a že my budeme prostě šoupat nohama v koutě, jak říká paní Pekarová Adamová – moje nectěná nepředsedkyně Poslanecké sněmovny, kterou nemůžu uznávat po tom, co tady předvádí. Tak prosím vás, takhle ne. My se vás nebojíme. My tady vydržíme. Já se s vámi tady můžu pošťuchovat, nebo fňukat. Já tady budu fňukat za zájmy našich voličů. Proti vašemu fňukání bude naše fňukání. Děkuju. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Babka. Připraví se pan poslanec Helebrant. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji za slovo. Vážená paní místopředsedkyně, budu také reagovat na kolegu Bělobrádka vaším prostřednictvím, který tady řekl, že je to stejné jak s těmi faktickými poznámkami. No není. Ty faktické poznámky, jak jste se opět včera snažili nám je zatrhnout tím, že omezíte řečnickou dobu na dvakrát v rozpravě včetně faktických poznámek, tak k tomu nikdy nedošlo. Došlo k tomu již zmiňovaným kolegou Michálkem 4. března 2023, kdy jsme zrušili předchozí usnesení Sněmovny, ve kterém jste vy schválili, že to omezení na faktické poznámky se váže i na přednostní práva. Vy jste totiž v tom březnu ve stavu legislativní nouze přijali usnesení, ve kterém jste omezili i přednostní práva. Potom byla tady ta velká debata. Potom byla ta dohoda z grémia, po kterém jsme tedy přijali všichni tady to usnesení o omezení faktických poznámek. A to je ten rozdíl, že to bylo po dohodě s grémiem a po tom, co vy jste tady chtěli zásadním způsobem omezit i ta přednostní práva. My si to moc dobře pamatujeme. A já si dokonce pamatuju, že kolegyně Táňa Malá tady

v tom březnu pro to ani nehlasovala, protože přesně říkala to, že vy jste schopní to do budoucnosti zneužít. A to se přesně včera stalo. Děkuju. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. Nyní vystoupí pan poslanec Tomáš Helebrant, připraví se paní poslankyně Berenika Peštová, Jana Mračková Vildumetzová a poté pan předseda Aleš Dufek. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Tomáš Helebrant: Děkuji za slovo, paní předsedající. Kolegyně, kolegové, reaguji taky na kolegu Bělobrádka, protože si myslím, že tady to byla jako ukázka nezvládnutých emocí. A chtěl bych mu připomenout to, že se nejedná o žádné fňukání. My jsme měli nějaké legitimní očekávání a to legitimní očekávání toho, že tady budeme moct diskutovat, jsme měli proto, protože místopředseda této vlády a pan ministr vnitra Rakušan minulý týden uvedl následující: „Vůbec tady nebudu nijak kriticky zpochybňovat průběh debaty. Je to legitimní právo kohokoliv diskutovat ať už v obecné rozpravě, nebo faktickými připomínkami. Je i právo řečníka, klobouk dolů před jeho vydrží, strávit 12 hodin u řečnického pultíku. Je to prostě právo, je to parlamentní diskuse a já to nezpochybňuji. Budu teď respektovat to, že vy se budete dál hlásit, budu poslouchat, psát si poznámky, ale dejte mi možnost potom celistvě vystoupit v takové délce, jako to třeba předvedl váš kolega Vondráček. Myslím, že je to zcela legitimní přístup.“

A já na základě tady toho prohlášení jsem očekával, že budeme moct diskutovat. Proto jsme velmi překvapení – vy tomu říkáte fňukání – když ta debata byla omezena a byla nám zkrácena řečnická doba. To je vše.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Peštová, připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo. Já samozřejmě taky zareaguju na pana poslance Bělobrádka. Já si myslím, že to bylo zbytečné, to, co vlastně, ten útok, který tady byl na nás. V každém případě sáhněte si všichni do svého svědomí. EET jste tady blokovali víc než rok. Jednací den byl maximálně devatenáctá, nebo respektive do jedenadvacáté hodiny. Nikdo tady vás nedehonestoval tím, že jste tady museli být přes noc, několik dní, že byste jeli noc, den, noc, den nebo den, noc, to je jedno. V každém případě to byla důstojná debata a přes rok jste to blokovali. Přes rok jste to blokovali jak svými vystoupeními, tak svými faktickými poznámkami a nikdo vám neřekl ani popel.

Ve své podstatě na nás jste najeli nátlakovou metodu, to znamená, co vydržíte, vydržíte, prostě pojedete přes noc, pojedete, dokud nepadnete. V každém případě tady, co bylo řečeno s těmi 20 minutami, uvědomte si jedno, že vystoupili pouze dva naši poslanci. Byla to paní Babišová a byl to pan Nacher. A hned poté, ano, vystoupil pan Tomio Okamura s velkým projevem, nebo jedenáctihodinovým projevem, komu čest, tomu sláva, já bych to asi nedala, myslím, že ani vy byste to nedali – v každém případě hned potom jste nás utnuli a dali jste nám každému dvakrát 10 minut. Takže ano, jestli chcete jít tím heslem, kdo chce psa bít, hůl si vždycky najde, tak můžete pokračovat.

Ale já bych to docela ráda vrátila zpátky na ty koleje. Já jsem tady dala věcný dotaz, zareagovala jsem na svého předřečníka, pana poslance Huberta Langa, prostřednictvím paní předsedající, a já bych docela ráda věděla, jak to máte ošetřené. Ten pán dal legitimní dotaz. Myslím si, že tady jasně bylo řečeno: mám v ruce šest lístků, můžu ovlivnit svoji komunitu kolem sebe, budu mít těch lístků mnohem víc, splním ty podmínky ve své podstatě, to vaše čestné prohlášení, nebo jak vy to tam budete mít nazváno (Předsedající: Čas prosím.) a jak to ošetříte? (Předsedající: Čas!) Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Mračková Vildumetzová, připraví se pan předseda Aleš Dufek. Prosím.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Tak já děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Můžete si udělat čárku? Prý si děláte čárky. Už mám čárku, ano? Za faktickou poznámku. Je to skvělé, čeho jsme se dočkali v této době, že se dělají čárky.

Já bych si dovolila reagovat na pana předsedu Dufka, protože on vystupoval se svým návrhem v rámci faktické poznámky a má právo na to tady dát procedurální návrh, aby se jednalo po 19., 21. a 24. hodině. Já bych se jenom chtěla zeptat, vidím, že tato vláda se rozhodla, že si bude dělat vlády vždy ve středu, zpravidla od 14 hodin. A mně opravdu připadá nedůstojné, že souběžně s tím běží Poslanecká sněmovna. Chtěla bych se zeptat, jestli tedy to jednání třeba dneska bude přerušeno, protože si myslím, že když zasedá Poslanecká sněmovna, tak má zasedat Poslanecká sněmovna. A když zasedá vláda, tak by měla být v čase jiném. (Předsedající: Paní poslankyně...) Já samozřejmě reaguji na to, pane předsedo, reaguji na to, že tady byl nějaký návrh na to, že se bude jednat, tak já se ptám, jestli bude přerušené jednání, když je jednání vlády? Protože se to stává pravidlem. (Předsedající: Ta souvislost není zcela zřejmá.) A vy jste si nastavili to, že budou Sněmovny do 14 hodin, proto se v tuhle chvíli ptám, jakým způsobem tedy dnes bude navržené jednání Sněmovny? Protože jsem si přečetla na stránkách Úřadu vlády, že dnes opět od 14 hodin zasedá vláda. A to je celé. Ptám se na to pana předsedy Dufka, který tady ten návrh dal. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Paní poslankyně, tedy nebyla zcela zřejmá ta reakce na průběh rozpravy, nicméně pan předseda je přihlášen a nyní je jeho prostor.

Poslanec Aleš Dufek: Takže první věc. Vláda zasedá v této budově, já si myslím, že když bude něco akutního, že určitě kterýkoliv ministr je připraven s poslanci diskutovat.

Musím nějak reagovat tady na to, co se nám tady tak po ránu rozjelo. Mému panu kolegovi Bělobrádkovi tady zřejmě přišla atmosféra moc poklidná, takže trošku zřejmě tady nějakého adrenalinu přinesl. Nicméně musím reagovat na jednu jedinou věc, kde bylo hnutí ANO označeno jako strana, která má 35 % z odhadů preferencí, my máme 2,5 %. Pravda je, že zase z hlediska jaksi historické délky našeho trvání jsme tady někde mnohem, mnohem déle než vy. A už byly i v minulosti situace, kdy KDU skutečně ty preference neměla vysoké a byly tady strany, které měly velmi vysoké preference – a KDU-ČSL tady je a ty ostatní strany tady v parlamentu nejsou. Takže nás nepodceňujte a naopak se sami snažte, abyste si ty vysoké preference udrželi.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. Nyní se hlásí pan poslanec Hubert Lang s faktickou. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji, paní předsedající. Tak já jsem tady vznesl dotaz a vlastně z těch přihlášených na pana ministra zahraničí. Já jsem se ptal na to, jakým způsobem vlastně to Ministerstvo zahraničí bude ty pošty v těch nějakých divokých destinacích prostě nějakým způsobem zařazovat. Pane ministře Lipavský, mohl byste mi na to odpovědět? Mě to opravdu zajímá. Hovoří se o tom, že prostě se tam musí doručit vlastně ty lístky, potom ta osoba tam provede ty úkony, které má, vloží to zase do těch obálek a odešle to zpátky na ten generální konzulát nebo zastupitelský úřad. Já jsem to říkal tady včera, pan ministr Rakušan říkal, že to jsou nějaké vtípky. Já to opět zopakuji. Je to prostě nějaká poštovní schránka někde na poušti zapíchlá, přijede tam nějaký beduín, vysype tam tu budku jednou za čas – co když to nestihne? A potom ten oprávněný volič bude říkat, já napadám tyto

volby, protože prostě moje právo nebylo uplatněno. Já jsem všechno splnil a třeba to tam nedoputuje. Takže bych se chtěl zeptat pana ministra zahraničí, jak toto je ošetřeno.

A abychom se dostali do toho ratia, do těch kolejí. Nevím, proč někdo říkal nějaké emoce. Já jsem tady vystupoval v těch prvních deseti minutách, pravděpodobně jste mě neposlouchali, protože tady byl takový hluk, myslím si, že jsem neříkal nějaké úplné nesmysly, jenom jsem se dotazoval na nějaké věci. Chtěl bych se zeptat konkrétně třeba na § 6c, kde se hovoří v tom prvním odstavci, že se ta osoba, která požádá o to doručení písemností, tak buď jí to vydá ten zastupitelský úřad, přímo té osobě, nebo se prokáže písemnou plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče. A v odstavci nebo § 2 hned v efku je, že potom zase zpátky je tam text prohlášení, ve kterém volič prohlašuje, že hlasuje osobně, a místo pro podpis. A už tam není žádný ten ověřený podpis. Takže když si žádáte o ty lístky... (Předsedající: Čas, pane poslanče.) Já se ještě jednou přihlásím.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Jenom shrnu přihlášené do rozpravy. Teď se s faktickou hlásí pan poslanec Foldyna, potom pan poslanec Pavel Svoboda. A následně zde jsem vnímala přihlášku přednostního, ale hlásí se s přednostním právem také pan ministr Lipavský. Takže to je zatím pořadí přihlášených. A pan poslanec Foldyna. Prosím.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji, paní předsedající. Já bych se chtěl poznámkou vymezit tomu, co tu můj kolega Pavel Bělobrádek říkal, Podívejte se, já nechci poměřovat, jestli jsme větší, či menší politická strana. Jsme prostě v demokratickém systému, vy jste tady zastoupeni, my jsme tady zastoupeni. Já mám rád tradiční hodnoty, poměrně mě mrzí, že lidová strana s tak tradičním programem skomírá a má 3 %. Ale zřejmě to prohlubujete tímto.

Podívejte se, my tu projednáváme procesní záležitost voleb. Voleb, které jsou zastoupeny určitými paragrafy i v Ústavě České republiky. A my tu měníme princip těchto voleb a zdráháme se to projednat ve 120, v čísle 120, v režimu, který odpovídá ústavním náležitostem.

My tu zásadním způsobem otvíráme možnou změnu integrity výsledků voleb České republiky, protože otvíráte Pandořinu skříňku nějakým pochybným hlasováním, po kterých v celé řadě zemí dochází k soudním sporům a strašnému rozdělení společnosti. Vedle toho máte ještě nachystaný ten zákon, že chcete udělovat české občanství pátému kolenu... druhému kolenu, já to přeháním, promiňte. Vy se opravdu nebojíte toho, že chcete tady porušit Ústavu České republiky a stát se těmi, kteří budou odpovědní za to, že v budoucnu tady budou nepokoje ve společnosti jenom proto, že chcete omezit diskusní dobu zvolených poslanců, zástupců lidu tak, jako jsou i vaši zástupci? A já vůbec teď nezpochybňuji (Předsedající: Čas, pane poslanče.), jestli my jich máme víc nebo méně. Děkuji. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Nyní vystoupí pan poslanec Pavel Svoboda, poté pan poslanec Hubert Lang, stále je přihlášen pan ministr. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Pavel Svoboda: Dámy a pánové, tak my tady posloucháme už řadu dní řadu věcných připomínek, také řadu poučných věcí o Masarykovi, o demokracii. A já bych si dovolil tady zareagovat asi na dvě faktické poznámky zpět, na pana kolegu Huberta Langa, kterého tady zdravím vedle sebe. Klidně tady buďte, to je v pohodě. A chtěl bych ho poprosit jenom, když tady hovoříte o tom, kdo tedy fňuká málo, hodně (Předsedající: Mým prostřednictvím prosím.), já to vůbec nechci hodnotit, prostřednictvím paní místopředsedkyně samozřejmě, tak jenom bych rád připomenul, že napříč politickým spektrem se na mandátovém a imunitním výboru s ctěnou poslankyní kolegyní paní profesorkou Válkovou bavíme o kodexu poslance. Já jsem byl proti. A je to velmi zajímavé. Mně se to moc nezdálo, protože buď tady máme tedy právně prostě věci, které jsou trestněprávní, pak máme nějakou

morálku a pak máme tedy za třetí mandátový a imunitní výbor, kde se bavíme o nějakých hraničních věcech. A vy tady přijdete a označíte předsedkyni Sněmovny za nectěnou a za nepředsedkyni? Co si to dovolujete? To vám mám říkat neposlanče? Já to nechci dělat, mně se to nelíbí. Já jsem, pokud jsem dobře slyšel, tak jste předsedkyni Sněmovny označil za nectěnou a za nepředsedkyni. Jestli to je jinak, omlouvám se, ale jinak, pokud tomu tak je, tak předpokládám, že přijde omluva z vaší strany. A podivuji se, že paní místopředsedkyně vás nenapomenula. Děkuju za pochopení.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji za přednesení ve vyměřeném čase. Ale opravdu apeluji na oslovování prostřednictvím předsedající, je to důležité. Co se týče vyjádření, tak nyní je na řadě pan poslanec Hubert Lang, poté paní poslankyně Helena Válková, pan poslanec Robert Králíček, pan poslanec Petr Sadovský a stále čeká v řadě pan ministr Lipavský. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji. Já teď nevím, jestli se mám ohrazovat tady k panu kolegovi, kterého neznám, vidím ho snad poprvé v životě. A to je jedno. Vy jste slyšel dobře. Já jsem jenom řekl, že prostě v kontextu výroků (Předsedající: Mým prostřednictvím. Děkuji.), prostřednictvím vás, paní předsedkyně, pan kolega se jaksi ohrazuje vůči mým některým nebo těmto předneseným výrokům. Já prostě před těmi dvěma lety, když byla zvolena předsedkyně Poslanecké sněmovny vaší většinou, tak ona tady vystoupila a řekla: Chci se chovat nestranně, chci prostě zastupovat zájmy všech poslanců, budu prostě nadstranická. A já tu nadstranickost nevidím. Já v tom vidím prostě, i jak svolává jednotlivé schůze Poslanecké sněmovny, v jakých časech, jak se prostě vyjadřuje do veřejného prostoru, tak oproti předchozímu období, kdy jsme měli my předsedu Poslanecké sněmovny, tak já v tom vidím velký rozdíl. Ale já prostě na tom svém názoru osobním si trvám. A jestli mě chcete dát na imunitní výbor, tak mě tam dejte, já se tam pokusím ty svoje názory i s nějakým doložením věcí, které v tom veřejném prostoru zaznívají od paní předsedkyně Sněmovny, tak já se tam budu hájit, já s tím sebemenší problém nemám.

A s tím fňukáním, my jsme tím fňukáním nezačali, jak to pan Bělobrádek, prostřednictvím paní předsedající, hned dneska ráno nastartoval, tu Sněmovnu, takovýmto prohlášením. My jsme chtěli pokračovat v nějaké konstruktivní diskusi. My tady s paní navrhovatelkou teď si vyjasňujeme určité věci, které nám nejsou jasné, protože to právě neproběhlo tím standardním procesem, a my se ptáme, a jestliže některé věci nám budou vyvráceny, tak řekneme ano, je to v pořádku, jdeme dál, jdeme k nějakému dalšímu bodu. Takže to jenom tady k panu kolegovi.

A mě nezastrašujte, já se vás nebojím. Jestli máte takový pocit, že jsem překročil nějakou míru, já se domnívám, že ne, no tak můžeme o tom dále diskutovat. Já jsem vyjádřil pouze svůj názor, na který snad mám (nesrozumitelné) a právo. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Helena Válková, dále pan poslanec Robert Králíček, Petr Sadovský, Pavel Svoboda, Zdeněk Kettner, Karel Haas. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Milá paní místopředsedkyně, milé kolegyně, milí kolegové, já tedy nevím, jestli teď nepřekračuji i já tu věcně faktickou poznámku, protože jenom reaguji a upřesňuji, že to, co my připravujeme v mandátovém a imunitním výboru, to by měla být vlastně taková pomůcka, bude se to jmenovat – já to teď řeknu pracovně, ale zatím to nazýváme pravidla doporučená mandátovým a imunitním výborem pro etické chování poslance. Čili je třeba si uvědomit, že jsou to pravidla, která doporučuje mandátový a imunitní výbor pro etické chování poslance. Není to etický kodex chování, to neustále

zdůrazňujeme, tak to ještě zdůrazňuji i na mikrofon, aby nebylo nějaké vnímání, které neodpovídá realitě, nezaznělo.

Ale já si myslím, že bychom se opravdu měli vrátit k věci. A já nevím, paní místopředsedkyně, jestli to, co se právě tady odehrává a nesouvisí bezprostředně s tím naším projednávaným tiskem, je ještě z hlediska věcného a věcné faktické připomínky skutečně relevantní. Takže děkuji za vysvětlení, případně za napomenutí, že i já jsem tu svoji faktickou poznámku nesměřovala směrem tak, jak to má na mysli náš jednací řád. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně. Vzhledem k tomu, co tady zaznělo, tak v zájmu hladkého jednání myslím bylo, aby tady ty věci byly trošku vysvětleny. Ale jsem ráda za tu výzvu k návratu k projednávané věci, pojďme se jí držet.

Nyní vystoupí pan poslanec Robert Králíček, poté pan poslanec Petr Sadovský a dále řada dalších přihlášených. Stále upozorňuji, že máme v řadě s přednostním právem pana ministra. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Robert Králíček: Vážená paní místopředsedkyně, kolegyně, kolegové. Já s vámi až tak, paní místopředsedkyně, nemohu souhlasit. Já bych chtěl také reagovat na kolegu Svobodu. A já s ním ve spoustě věcech souhlasím. Mně vadí, jak se tady vedou některé debaty zejména v té osobní rovině. Jednou jsem taky ujel a Pepa Cogan je mým černým svědomím. Vadí mi to. Na druhou stranu já bych i klidně pana Langa vyzval, ať se paní předsedkyni omluví, pokud to tak cítíte, ale udělám to až poté, co se vy – paní předsedkyně a vaši kolegové – omluví panu Babišovi za to, kolikrát ho tady nazvali člověkem, který zabil 30 000 lidí v covidu a dalšími urážkami, kterými jste ho tady častovali. Tak potom se můžeme bavit o nějaké korektnosti a o nějakých omluvách.

A ono to tak je, pane kolego, vždycky. (Předsedající: Mým prostřednictvím.). Pardon, omlouvám se, vaším prostřednictvím. Dnes to začal pan Bělobrádek, spustilo to sérii faktických poznámek, které se rozplizly do nějakého tématu. Vy vždycky někoho vyšlete, kdo nás pozuráží, my se samozřejmě logicky naštveme, začneme reagovat, bude tam deset faktických poznámek a přijdete zase vy, Marek Benda, pan Jakob nebo někdo a řekne, začne vyhrožovat, že nám ty faktické poznámky zase seberete. Tak já nevím, co chcete. Pokud s námi chcete diskutovat, tak tu vášeň a ty emoce nezvedejte. Pojďme diskutovat věcně, neurážejte nás a my se nebudeme zase muset bránit. Teď hovoříme několik minut jenom o tom, co vyvolal pan Bělobrádek a co jste vyvolal vy. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. Nicméně opět apeluji, abychom se vrátili k projednávané věci. Já myslím, že ty emoce lze nyní již přejít. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Petr Sadovský: Děkuji, paní předsedající. Já musím reagovat, vaším jménem, na mého ctěného kolegu pana Svobodu, i přesto (Předsedající: Prostřednictvím prosím.), že je i z našeho kraje.

Pane kolego, nezlobte se, ale ve chvíli, kdy tady paní předsedkyně Sněmovny řekla, že je předsedkyní všech, jako tady... Pamatujete si nějakou situaci, že když byl předseda Sněmovny – vy vlastně, omlouvám se, nepamatujete – ale když byl předseda Sněmovny Radek Vondráček, že by se něco takového stalo? To, že by byla paní předsedkyně předsedkyní všech, to znamená, jak opozičních, tak koaličních poslanců? Skvělý díl na Star Trek. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. Opět apeluji, abychom se vrátili k meritu projednávané věci. A nyní pan poslanec Zdeněk Kettner, poté pan poslanec Karel Haas a Hubert Lang. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Já bych taky reagoval na pana Svobodu. Já se omlouvám, ale kdo seje vítr, sklízí bouři. Takhle to prostě funguje, takže se nemůžeme divit. Vy víte velice dobře, že při svých proslovech já nikdy neútočím osobně, nikdy to dělat nebudu, ale bránit se člověk musí. A tady to je taková typická ukázka dvojího metru, což je další takové moje životní motto, že prostě dvojí metr nesnáším, rovina musí být.

Já tady slyším něco o fňukání, což si myslím, že to je trošičku už dehonestace člověka, obzvlášť když se jedná o dospělého muže. Ze strany pětikoalice už jsem tady slyšel tisíckrát horší výrazy – od zlodějů a tak dále – ve veřejném prostoru. Takže já teď marně se snažím jakoby porovnat, jak slovo nectěná a nepředsedkyně, jakým způsobem je urážlivé. To je vyjádření – slušné – názoru, to není žádný sprostý výraz. Jak se mluvilo o tom, že se některá slovíčka zakážou, tak možná se rozšíří ten seznam i o slova, která začínají předložkou „ne“, protože to je něco negativního, a tím pádem to můžeme brát jako urážlivé. A už se dostáváme do takového toho kolotoče – za chvilku to tady bude v Evropském parlamentu, tam se taky řeší takové úžasné důležité věci pro občany Evropy. Tak my do toho taky sklouzneme? Takže prosím, pokud nechcete sklízet bouři, tak nezasévejte. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji. Opět připomenu, že projednáváme zákon o správě voleb a že by bylo velmi vhodné vrátit se k meritu projednávané věci. Pan poslanec Haas. Prosím.

Poslanec Karel Haas: Dobré ráno. Vážená paní předsedkyně, vážené kolegyně, vážení kolegové, já vyslyším vaše volání a vrátím se opravdu k věci, protože kolegové z opozice tady položili dotazy primárně k tomu zmocňovacímu ustanovení pro Ministerstvo zahraničních věcí. Takže já se opravdu vrátím k té své roli ze včerejška. Tak chci ujistit, že ten § 58 (odst.) 3, a to je možná důležité, protože se to tou debatou prolíná, rozhodně neznamená, že by mohlo Ministerstvo zahraničních věcí – a teď to slovo řeknu v uvozovkách – takzvaně vypnout volební právo pro české občany v zahraničí na některých územích světa. Je to o tom, že ministerstvo má zmocňovací ustanovení pouze pro korespondenční volbu v závislosti na aktuálním vývoj na tom daném území. Primárně prosím vás z pohledu, a to si řekněme zcela věcně, válečných konfliktů v dnešním turbulentním světě. O tom je § 58 (odst.) 3. Jinými slovy i kdyby – a tady v některých výrocích to zaznělo, a teď to říkám opravdu zcela věcně, že by ministerstvo mohlo nějak ovlivňovat volební právo – i kdyby ministerstvo podle § 58 (odst.) 3, nebo navrhovaného § 58 (odst.) 3, nestanovilo pro některé území světa volební obvod, tak normálně probíhá jiná možnost volby, jiná možnost volby než korespondenční. To je první věc.

A druhá věc – k těm obvodům. Já zase teď použiju data z roku 2021 z parlamentních voleb. Pokud se podíváte do dat Českého statistického úřadu, tak Ministerstvo zahraničních věcí a zastupitelské úřady jako podřízené organizační složky Ministerstva zahraničních věcí zrealizovaly volby v plném rozsahu bez jakýchkoliv problémů řekněme i v neklidných regionech světa typu Etiopie, Mali, Ghana a tak dále. Možná vystoupí pan ministr zahraničních věcí. Tak jenom tyto dvě věci. A snad jsem se opravdu vrátil k projednávanému tématu (Předsedající: Děkuji.), chtěl jsem zdůraznit. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za to. A jak už jsem avizovala, pan ministr je přihlášen stále, akorát nyní je tam přihlášeno také několik poslanců s faktickými.

Jako první pan poslanec Hubert Lang, poté paní poslankyně Berenika Peštová, následně paní poslankyně Helena Válková. Prosím, k průběhu rozpravy.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju. Já děkuju za to upřesnění od pana kolegy Hase a myslím si, že se vracíme opět k té věci. Já jsem to takhle neřekl, jo? Já jsem jenom řekl, že prostě to tam zaznívá, v té důvodové zprávě. Nikdo neříká, že v těch regionech je vypnutá volba. Mají ti lidé, kteří tam budou, ti naši občané, možnost samozřejmě zajet někam na ambasádu nebo generální konzulát, ale potom se dotazuji, říkám si, vznáším otázku, proč tedy potřebujeme korespondenční volbu, že jo? Protože tam, kde je to v pořádku, ten svět je v pořádku, není tam žádný válečný konflikt, nejsou tam žádné ty pofidérní pošty a další věci, tak tam naši občané mají dneska možnost podle stávající legislativy volit, volí na generálním konzulátu nebo na zastupitelském úřadu. A právě v těchto destinacích, které mohou být takto dotčeny, tak vlastně vy stejně říkáte, že korespondenční volba tam nejde uplatnit, ale není jakoby sebrána ta možnost jít volit. Ten člověk se prostě musí sebrat, chca nechca, bude muset dojet na nějaký zastupitelský úřad nebo generální konzulát, protože bohužel se nachází v nějaké části světa, která je nestabilní. To mi snad dáte za pravdu.

A chtěl bych pokračovat na svoji předřečnici paní Bereniku Peštovou, prostřednictvím paní předsedající. Já bych taky chtěl slyšet tu odpověď od navrhovatelů nebo někoho tady, třeba pana Haase, opět prostřednictvím paní předsedající, jak je to tedy s family voters, s těmi volbami v komunitách? Já říkám, sám jsem to včera říkal, mám manželku Slovenku, my jsme se tady scházeli po rozdělení republiky, vznikaly takové spolky Slováků v Čechách, tam se sejdou ti lidi, řekněme si hypoteticky, sejdou se někde v Nebrasce, je tam v nějaké vesnici osm, deset českých rodin. Ti lidi se sejdou, udělají si z toho nějaký společenské posezení, teď ony jim tam přijdou ty lístky, oni to rozeberou, že jo, komunitně se nějak vyjádří, pak to tam někdo nasype, nějaký ten starší a podobně – to všechno může nastat. Já netvrdím, že to budou tisíce nebo stovky hlasů, ale je tam ta nerovnost, jo? Už tam dochází k nějakému ovlivnění a ta volba není pro toho člověka nějaká tajná, protože může být ovlivněn tou komunitou. (Předsedající: Čas.) A ty věci, které (Předsedající: Čas prosím.) dostáváme (Předsedající: Čas prosím.) Pardon.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: A opravdu, ty otázky zaznívají už i trošku opakovaně. Pan ministr je přihlášen k tomu – (Poslankyně Peštová žádá o slovo.) Prosím, paní poslankyně Peštová.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Jenom na úvod – prosím vás, pokud věcně se odchýlíme, tak ano, rozumím tomu. Ale ne abyste nám tady pokaždé říkala, když vystupujeme, že tu něco opakujeme. Ano, my se možná opakujeme, ale je to na předřečníka, který něco vyslovil. Takže já chci reagovat na pana poslance Haase.

Pane poslanče Haasi, prostřednictvím paní předsedající – a jsme správně u toho merita věci. To znamená, že když vy se tady bavíte o prováděcích předpisech, když se tady bavíte o zákonech, které jste novelizovali a které mají zmocnění na nějaký prováděcí předpis, tak kdybyste šli tím řádným legislativním procesem, tak byste museli na Legislativní radu předložit teze těch prováděcích předpisů, to znamená vyhlášek, nařízení. Takže ta Legislativní rada vlády už by se vyjadřovala i k těm tezím vašich nařízení nebo vašich vyhlášek. Bohužel toto nenastalo a zase jsme tady. To, co jsem tady říkala včera, a bavila jsem se a vlastně dávala jsem dotaz na pana ministra Rakušana – ano, já jsem to dohledala, nedali jste si to do legislativního plánu prací na rok 2023, ale na rok 2022, usnesením, které bylo schváleno 27. dubna 2022, a bylo to usnesení číslo 332, ale pozor, byla to novela zákona o správě voleb, ale nebylo to s korespondenční volbou, protože na tom jste neměli koaliční shodu. Takže jestliže jste dělali tu novelu toho zákona, kterou jste dělali řádně, a dali jste ho do řádného procesu, tak bohužel jste to nedělali s touto změnou – a ta by tam byla i vyznačena, co se

novelizuje, jo? Takže můžeme si tady hezky říkat, prostě věděli jste moc dobře už v roce 2022, že půjdete tímto způsobem a nepůjdete řádným legislativním procesem. Takže pane, pane poslanče Haasi, prostřednictvím paní předsedající, ty teze těch vyhlášek bych chtěla vidět. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji za dodržení času. Nyní paní poslankyně Helena Válková, poté pan poslanec Radek Vondráček. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Tak to je přesně to, co mně umožňuje ten dotaz mé kolegyně paní poslankyně Bereniky Peštové, abych zkrátila svoji otázku na pana ministra zahraničních věcí nebo na pana kolegu, pana poslance Haase, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, protože opravdu ten zmocňovací paragraf, to ustanovení je prázdné, protože neodkazuje na kritéria, která by stanovila, o jaká území a za jakých podmínek se tam ty korespondenční volby nebudou provádět.

My dobře víme, že koneckonců budeme za chvíli, doufám aspoň, projednávat návrh ústavního zákona o celostátním referendu a ten také odkazuje na prováděcí zákon. Takže chápu, že tatáž připomínka může zaznít i ve vztahu k navrhovateli tohoto ústavního zákona. Na druhé straně tady jde o víceméně technikálii, kterou by určitě legislativní proces včas, kdyby byl řádný, zachytil.

Moje otázka teď i na pana ministra zahraničních věcí zní, kdy a jakým způsobem budou ty prováděcí předpisy doplněné? Jestli se na nich už pracuje? Protože na tomto jednom konkrétním případě jsme viděli, že ďábel tkví v detailu a že skutečně to nám tady chybí. Opakované dotazy – jak se to území, které bude procházet třeba válečným konfliktem, bude definovat v podzákonných nebo zákonných normách? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. Nyní je přihlášen pan poslanec Radek Vondráček, poté pan poslanec Karel Haas. My se vystřídáme v řízení schůze. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Nepotřebuji dvě minuty, protože má ctěná kolegyně Helena Válková to řekla tak, jako jsem se chtěl zeptat já. Těžko projednávat takovou zásadní změnu volebních zákonů bez toho, abychom měli alespoň představu – nejlepší by byl samozřejmě předložený ten prováděcí předpis – o základních parametrech toho předpisu. Vzpomeňme si, kolikrát už jsme to zažili za posledních deset let v opačném gardu, kdy nám tehdejší opozice, nynější koalice, vyčítala, že porušujeme jejich práva, když jim neukážeme prováděcí předpis, že bez toho to není možné vůbec realizovat. Vzpomeňme si, jak úspěšně blokoval Senát novelu ústavy o rozšíření pravomoci Nejvyššího kontrolního úřadu, když odmítal cokoliv projednat bez toho, že by byl schválen prováděcí zákon. Můj.

Já jsem ale teď obdržel zajímavý podnět z Francie. Když se tady bavíte o vypínání některých obvodů, tak ten dotaz nemohl přijít odjinud než z Francie. Ten dotaz zněl: Co když bude stávkovat pošta, to vám vypnou volby? Tak jsem se chtěl zeptat pana ministra, když tady je a bude reagovat, jaké máme diplomatické nástroje a jestli se tohle nějak předpokládá, protože to by nám francouzští pošťáci vypnuli volby. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Zdravím, kolegyně, kolegové. Budeme pokračovat faktickou poznámkou pana poslance Haase. Prosím, máte slovo.

Poslanec Karel Haas: Snažím se odpovídat na všechny otázky, vážená paní předsedající. Vážené kolegyně, zazněly tady dvě otázky přímo na mě k family votingu – to je otázka tajnosti voleb, a pak znova ještě to zmocňovací ustanovení.

Tak k family votingu a tajnosti voleb. Je to nejpodstatnější právní bod projednávaného sněmovního tisku. Teď se omlouvám, že budu lehce odborný, ale nebojte, vidíte, že nemám před sebou počítač, nemám dokumenty. Věřím, že právníci v tomto sále potvrdí nebo si to dohledají, že judikatura českého Ústavního soudu, Evropského soudu pro lidská práva, doktrinální odborné názory odborníků se v otázce tajnosti shodují v jednom zásadním principu, že žádný stát na světě nikdy nezajistí stoprocentní tajnost volby v každé jednotlivé situaci. To je nemožné, protože potenciálních situací na světě je nekonečno. Ta otázka tajnosti voleb ve svobodných zemích je postavena na tom, že stát garantuje proceduru, která tu tajnost volby voliči umožňuje. To je otázka tajnosti. Opravdu se podívejte na judikaturu českých vysokých soudů, Evropského soudu pro lidská práva. Jinými slovy bavme se o tom, jestli ta procedura jako taková – nikoliv o tom, jestli ji, v uvozovkách, poruší ten konkrétní volič třeba v rovině family votingu nebo podobných jevů, ale jestli stát nabízí garantovanou proceduru. To je otázka tajnosti.

K těm územním obvodům. Prosím vás, ministerstvo má stanovit... Nechtějme zase ve světě, který se turbulentně mění, aby teď tady ležel návrh územních obvodů, ve kterých budou nebo nebudou probíhat v budoucnu jednotlivé volby. O tom je zmocňovací ustanovení, aby ministerstvo dnes předložilo prováděcí předpis. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní je přihlášena s faktickou poznámkou paní poslankyně Maříková, poté paní poslankyně Válková. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Děkuji panu poslanci Haasovi za tu reakci a odpovědi a měla bych na něj ještě jeden další dotaz. V tomto případě ale přece stát nemůže garantovat, že za toho voliče nebude nikde hlasovat nikdo jiný. Předpokládám, já jsem ten zákon četla, tam to ošetřené nijak není. Pokud ano, tak mě prosím opravte.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Jenom poprosím o oslovování kolegů a kolegyň prostřednictvím předsedající. Paní poslankyně Válková. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Já budu také strašně stručná. Mně jde o to, jestli si myslí pan poslanec Haas, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, že je ta ochrana tajnosti voleb dokonalá v tom navrhovaném tisku... (Poslanec Haas neposlouchá, řečnice vyčkává.) Já to zopakuji, je to dotaz na pana poslance Haase, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně. Jestli si myslí, že ta ochrana tajnosti voleb je dokonalá v tom smyslu, jak je zajištěna, jak nás tady všechny informoval. Protože já myslím, že není, přinejmenším pokud jde o trestněprávní ochranu tajnosti voleb, která se nevztahuje na ty korespondenční volby, jak jsem o tom hovořila, a § 351, maření voleb a jejich průběhu, trestního zákoníku, na to nemohl pamatovat, když vznikal. To je první otázka.

Druhá. Já jsem se neptala na konkrétní území pana ministra zahraničních věcí, ani vás, pane poslanče Haasi. Logicky, protože by to bylo už nad možnosti každého legislativního útvaru nebo navrhovatelů zákona, je tam teď vypočítat a stále je měnit. Víme, jak je to třeba u seznamu omamných látek. Mně šlo o ta kritéria. O stanovení kritérií, která budou závazná potom pro zařazení konkrétního území do té příslušné normy, ať už to bude prováděcí zákon, což doufám, nebo vyhláška. Takže mně jde o rámcová kritéria, která není tak těžké vytvořit.

Třeba tam napsat, že to bude v souvislosti s válečnými konflikty, živelními katastrofami, vypočítat je třeba demonstrativním výpočtem, abychom se něčeho mohli chytnout. Já jsem to tam nenašla. Pokud to tam je, tak se omlouvám.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně, za dodržení času. K další faktické je přihlášen pan poslanec Mašek, připraví se paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji, paní místopředsedkyně. Opět ke kolegovi Haasovi, vaším prostřednictvím. Pan kolega nám tady vysvětloval, že vytvořit seznam nějakých obvodů prostě je ještě asi předčasné. To není předčasné. Ten seznam musí být jednoznačně stanoven, pane kolego. Potom, jak jste správně řekl, podle toho, kde bude aktuální válečný konflikt, kde se prostě něco bude dít, tak pan ministr určitě vyhlásí, že tam není třeba tu korespondenční volbu uplatňovat. Ale tohle je bohapustá výmluva, protože prostě tohleto vůbec nemáte ještě připravené.

Když tady po delší době vidím odcházejícího pana ministra Šalomouna a vidím před ním ten pakl dokumentů, ve kterém bude těžko hledat to, aby zdůvodnil, proč přes vás, pane ministře, prošel ten nápad tohleto řešit pozměňovákem. Přece logická záležitost a vy byste – no, netvařte se, já si myslím, že máte vliv na pětikoaliční poslance, věřím, že se na vás určitě obraceli o dobrou radu, jak dál postupovat. Ale vy víte dobře, že Legislativní radou vlády by tohleto těžko procházelo, pokud by to byl vládní návrh. Neprošlo by to připomínkovými místy. Je tady velký problém. Budu rád, když zareagujete třeba faktickou nějakým způsobem. (Oslovený gestem vyjadřuje souhlas.) Ano, děkuji, těším se na to, takže vám rád dám prostor.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní s faktickou vystoupí paní poslankyně Berenika Peštová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já to tedy také doplním, nebo respektive zareaguji na pana poslance Haase, když se vracíme k těm prováděcím předpisům. Když jsem říkala, že je povinnost mít teze těch prováděcích předpisů, když jdete na Legislativní radu vlády... Kýváte hlavou, takže to máte v povědomí, víte to. Já vám řeknu, co se stalo osobně mně, když jsme byli na Legislativní radě vlády a předkládali jsme zákon a ty teze jedné vyhlášky jsme neměli, a to z prostého důvodu, protože Evropská komise stále slibovala, slibovala. A vlastně to doprovodné, to, co my jsme potřebovali k tomu, abychom tu vyhlášku vůbec mohli vytvořit k té směrnici, tak stále jsme čekali, čekali, čekali a ono nic nepřicházelo.

Takže jsem to zkusila a šla jsem tam vlastně s tím pocitem a věděla jsem to, že se prostě na tu Evropskou komisi vymluvím, že nemohu psát teze vyhlášky, nebo mí lidé nemohou psát teze vyhlášky, když nemám podklady, na čem to mám stavět. Načež mi bylo řečeno Legislativní radou vlády, že mi žádný bianko šek – slyšíte dobře, bianko šek – nebudou podepisovat. To znamená, že mě donutili to ustanovení z toho zákona vyhodit. Takže prostě jsem nesměla mít odkaz na prováděcí předpis, aniž bych ty teze doložila.

A vy díky poslanecké iniciativě, a to není jenom tento zákon, to se děje ne jednou, to se děje víckrát, prostě si tam dáte odkaz na prováděcí předpis a v podstatě nikdo nevíme, jak ty prováděcí předpisy budou vypadat. To se potom dělá za pochodu až ex post, protože prováděcí předpisy, víme dobře, schvaluje pouze vláda. To neschvalujeme my jako poslanci. Takže je tam odkaz na prováděcí předpis, ale vláda je potom ta, která je (Předsedající: Čas.) odpovědná za to, co bude schváleno.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní vystoupí s přednostním právem pan ministr Lipavský a dále je pak přihlášen pan ministr Šalomoun s přednostním právem. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Vážená paní předsedající, dámy a pánové, děkuji za možnost vystoupit. Já se řídím pořekadlem: kdo si počká, ten se dočká. A samozřejmě těch několik debat, které se zde teď zhruba hodinu točily, mi trošku připomnělo film Inception, kde také probíhá několik věcí zároveň. Nicméně myslím si, že klíčové je tedy odpovědět na některé námitky a dotazy, které zazněly, a myslím si, že je určitě legitimní, že ty otázky padly.

V prvé řadě bych se tedy vyjádřil k tomu, jakým způsobem Ministerstvo zahraničních věcí zamýšlí připravit tu vyhlášku. Pravda je, že společně s tímto zákonem tedy nepředkládáme ještě konkrétní text té vyhlášky. Tady od pana poslance Vondráčka zaznělo, že snad je něco blokováno kvůli tomu, že není text vyhlášky. Takovýto politický požadavek ale popravdě řečeno vlastně do těchto momentů ani nezazněl. Myslím si, že není vůbec problém, aby Ministerstvo zahraničních věcí tedy v nějaké rozumné lhůtě, přece jenom jsme teprve v prvním čtení, přišlo s něčím konkrétnějším. Já se na to kolegů zeptám. Nicméně my prostě víme, jakým způsobem bude ten text vyhlášky vznikat. Samozřejmě dodržíme všechna legislativní pravidla, tak jak to zde také zaznělo od paní poslankyně Peštové. Tedy v prvé řadě proběhne analýza dostupnosti a finanční náročnosti poštovních služeb v jednotlivých zemích a samozřejmě důraz budeme klást na země, kde je nejvíce krajanů, kde je nejvíce českých občanů. Následně, tedy předtím, než předložíme vyhlášku do legislativního procesu, tak i naše zastupitelské úřady doplní přesné a aktuální informace o dostupnosti a finanční náročnosti poštovních služeb v zemích jejich působnosti. A skutečně je pravdou, že může nastat situace, že existují země, kde prostě vyhodnotíme, že poštovní služby není možné využít. A to jsou přesně země, kde třeba jsou válečné zóny, nebo třeba to můžou být nějaké oblasti těch zemí.

Ale já bych teď prosím uvedl tu věc trošku v reálných číslech. My se bavíme o tom, že máme v Německu zhruba 100 000 českých občanů, Velká Británie – 80 až 100 000 občanů, Spojené státy Americké – 60 až 70 000 občanů, Kanada – 50 až 60 000 občanů, Austrálie – 30 000, Rakousko – 30 000, Švýcarsko 20 až 30 000, Irsko – 20 000, Itálie 20 až 30 000, Španělsko – 20 000, Francie – 20 až 30 000, Argentina – 30 000 krajanů, Izrael 20 až 30 000 občanů, většinou mají dvojí občanství.

Když se ale podíváme na to, kde jsou ty skutečné válečné zóny, tak to jsou země jako Afghánistán, Jižní Súdán. To jsou země, ve kterých naštěstí, a já musím říct, že naštěstí, nemáme žádné významné počty krajanů. Jsou to opravdu jednotlivci, lidé, kteří tam působí – spíše než že by tam žili, tak tam působí třeba dlouhodobě profesně pro nějaké mezinárodní organizace, typicky neziskovky, nebo jsou tam vysláni za jiným účelem. To znamená, jenom uvědomme si, že to jsou prostě dvě neprotínající se disjunktní skupiny, pokud se bavíme o těch válečných zónách. Samozřejmě také vždycky platí, že i takováto osoba stále má tedy právo vydat se na tu cestu a hlasovat potom na tom zastupitelském úřadu s tím příslušným dokladem, tak jak je to dneska možné.

Zazněl také tady dotaz, co by se stalo, kdyby stávkovala pošta. Tak musela by ta pošta stávkovat 35 dnů. Když vám nepojede tramvaj, nedostanete se do volební místnosti. A myslím, že už to tady od pana poslance Haase zaznělo poměrně jednoznačně, cílem a možností státu je zaručit férový a správný proces, nikoliv každou okolnost. Ale nejsem si tedy jaksi vědom případů, kdy by v nějaké zemi z těch, které jsem teď jmenoval, kde ti čeští občané žijí, to znamená, bavíme se o zemích řekněme západního civilizačního okruhu, že by v těchto zemích někdy stávkovala pošty celých 35 dnů tak, aby prostě nebylo možné tento systém využít.

Kdybych měl ještě reagovat na tu drobnou zmínku, proč si tedy nezajedou na ten konzulát nebo na tu ambasádu, tak typicky z Vancouveru do Toronta, a to jsou obě velká města, kde žijí ty velké desetitisícové komunity, ten let trvá šest hodin. To samé zase třeba v Austrálii, tu jsem tady zrovna nezmiňoval. Takže to jsou ale už ty argumenty, které zde, předpokládám, opakovaně padly.

Já jsem se v tomto svém vystoupení snažil odpovědět na všechny relevantní námitky, které zazněly. Doufám, že se mi to podařilo. Tedy my, Ministerstvo zahraničních věcí přistoupí k tomu návrhu vyhlášky velice odpovědně. Mě se tady na to ptala paní předsedkyně Schillerová. Já jsem jí tedy odpovídal ve čtvrtek ve faktické poznámce s tím, že k tomu přistoupíme racionálně. Myslím si, že to rozdělení je velmi logické, a především budeme klást důraz na to, kde ti naši Češi opravdu žijí, tak abychom jim vyšli tou korespondenční volbou vstříc. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře. Vaše vystoupení vyvolalo čtyři faktické poznámky. Jako první se přihlásila paní poslankyně Berenika Peštová, poté paní poslankyně Ožanová, dále pan poslanec Mašek a paní poslankyně Renata Oulehlová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Pane ministře, mě jste neuspokojil tou vaší odpovědí. Já jsem trošku náročnější. Byli jste to vy Piráti, kteří neustále vzývali, jak musíme být transparentní a musíme tu legislativu dělat dobře, a my jsme dělali ty paskvily a vy budete dělat tu krásnou legislativu. Proto také máte ministra pro legislativu, máme nové ministerstvo, které my jsme nepotřebovali, ale vy ho máte.

Když se bavíme o těch tezích vyhlášky, to, co jsem tady říkala, co musíte mít jako povinnost, když jdete na tu Legislativní radu vlády, tak se počítá s tím, že v momentě, když zákon opustí vládu a vláda mu dá stanovisko a jde do Poslanecké sněmovny, tak automaticky ministerstva začínají vyšívat na paragrafovém znění. Vy mi tady řeknete, že byste jako něco mohli připravit. Ono to má platit od 1. 1. 2025, vy nemáte teze, nemáte nic, a vy jako něco začnete připravovat.

Pane ministře, vy si ze mě děláte srandu? To snad nemůže ani myslet vážně, tohleto. Takže vy ne že byste měli připravit, vy jste to už měli mít dávno připravené. Vy jste měli mít už dávno tu studii dopadů a měli jste vědět, o jakých zemích se bavíme, o kolika lidech se bavíme a kde co potřebujeme. To je jedna věc.

Když tady volilo v roce – v minulých volbách volilo nějakých 13 000, možná pan poslanec Haas, prostřednictvím paní předsedající, mě upraví, nevím, 13 800 zhruba, 13 800, tak se bavíme o nějakých dvou třetinách v Evropě a jedna třetina byla mimo Evropu, aspoň tak jak já jsem to zaznamenala z těch statistik. Takže se bavíme o dvou třetinách, které jsou v Evropě, které tu dojezdovou – nebo kteří tu dojezdovou vzdálenost nemají velkou. Takže se bavíme o té jedné třetině, která je mimo Evropu. Ale stále jste mi zde neodpověděli na to, jakým způsobem ošetříte to, co ten pan pisatel, respektive ten dotazující se v pátek nebo včera, co nám přišel napříč politickým spektrem ten e-mail (Předsedající: Čas.), jak to ošetříte. On má v ruce ty lístky a může si volit, koho chce.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní je přihlášena paní poslankyně Zuzana Ožanová, připraví se pan poslanec Jiří Mašek. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážená paní předsedající, kolegyně, kolegové, já jsem se dneska poprvé přihlásila k faktické poznámce, jelikož chci reagovat na pana ministra. Mě zaujala hned jedna z počátečních věcí, že nepředkládáte text té vyhlášky, že

nebyl politický požadavek. A víte, proč nebyl politický požadavek? Protože to nešlo standardní legislativní cestou. Je to poslanecký návrh. Já jenom tak, že jsem včera citovala, a já se dneska těším na pana ministra pro legislativu, právě ze sekce Legislativa z vašeho programového prohlášení: prosekání byrokratické džungle, kvalitní legislativa a chytré řízení státu. Já jsem na to upozorňovala. A tady ve vztahu k tomu, co říkal pan ministr Lipavský, je to zcela zjevné. Kdyby to šlo standardní legislativní cestou, tak tu analýzu dostupnosti poštovních služeb už máte zpracovanou, máte zpracované teze vyhlášky, máte oponenturu, musíte se vypořádat – ne tady se všemi diskusními příspěvky, ale už byste se museli s tou odbornou veřejností. Vy jste řekl, že nebyl politický požadavek na teze vyhlášky. Domnívám se, že ten politický požadavek je snad vždycky. Že chceme vědět, co schvalujeme, chceme vědět, jak budou vypadat prováděcí předpisy. Já si myslím, že to nikdo nemusí nahlas říkat. Prosím vás, zkuste nám to připravit. A když nepřipravíte, nic se neděje. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Jiří Mašek a poté paní poslankyně Oulehlová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já jsem velmi rád, že tady je dneska osobně přítomen pan ministr Lipavský, protože včera tady za něho odpovídal, vaším prostřednictvím, pan kolega Haas, opakovaně dával nám číslovky, googloval nám informace z různých zdrojů.

Pane ministře, vy jste nám dneska tady vyjmenoval desetitisíce potenciálních voličů, tedy občanů, kteří mají české občanství, v jednotlivých zemích světa. Já bych vás chtěl poprosit, předpokládám, že v tom máme pořádek, víme, jaké doklady vydáváme, včera jsem se tady na to ptal opakovaně pana kolegy Haase, já bych byl strašně rád, kdyby se protnuly dvě množiny: jedna – kolik tam máme českých občanů, a ta druhá – kolik z nich aktuálně má platný cestovní doklad, nazvěme to pas. Na to byste měl být schopen odpovědět a odpoví nám to také na to, co od těch voleb můžeme očekávat, komu ty volby vlastně otevíráme a kdo se může legálně voleb zúčastnit. A samozřejmě to není jenom o primární důvěře, že někdo řekne, že ten platný pas má, ale je to o jeho kontrole. Čili ten, kdo bude hlasovat, tak by v tom zahraničí měl mít jednak ověřený svůj podpis, jednak ověřenou platnost pasu. Česká republika by měla toto ověření akceptovat. Já prosím o jasnou odpověď na toto, jestli v tom hodláte něco dělat, anebo jestli to chcete nechat prostě tak nějak proplout. Takže tu odpověď bych od vás očekával, na ta čísla se těším. A nakonec zjistíme, že ty voliče fakt máme tam, kde ta dostupnost je relativně dobrá, a my kvůli dostupnosti v Etiopii tady děláme korespondenční volby. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. Další faktická následuje v podání paní poslankyně Oulehlové, poté se připraví pan poslanec Lang. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Renata Oulehlová: Dobrý den, vážené kolegyně, vážení kolegové. Děkuji za slovo, paní předsedající. Já bych chtěla reagovat na pana ministra Lipavského, který nám tady vyjmenoval, v jakých zemích nejčastěji žijí naši krajané. Pane ministře, vy jste zmiňoval, že v Izraeli žije 20 až 30 000 našich krajanů, kteří by potenciálně mohli volit. A u těchto všech zemí, které jste vyjmenoval, kde je těch našich krajanů nejvíce, tak jste řekl, že si nejste vědom, že by někde stávkovala 30 dní pošta. To asi tak je, já jsem také v životě neslyšela, že by někde 30 dní stávkovala pošta. Ale já vám řeknu jiný příběh. Jeden můj známý před měsícem chtěl poslat balíček do Izraele. A víte, jak to funguje? Česká pošta vůbec do Izraele ani z Izraele nedoručuje, takže my jsme se museli sbalit, jeli jsme do Německa, protože

bydlíme u hranic, tam jsme bez problémů balíček poslali. Tak jako – zjišťujete si vůbec, jak funguje Česká pošta a kam se dá poslat a nedá poslat? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Na řadě je nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Hubert Lang, připraví se paní poslankyně Hanzlíková. Prosím, máte slovo.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji, paní předsedající. Já také k panu ministrovi Lipavskému, jsem rád, že tady dneska je, protože včera padaly dotazy, na které jste nedokázali odpovědět. Já jsem ho velice bedlivě poslouchal, on prostě řekl, že většina našich krajanů v zahraničí žije v takzvaném západním civilizačním okruhu. To znamená, já si z toho dovozuji, že to jsou místa na světě, která jsou civilizovaná, bezpečná. To znamená, máme tam nějaký zastupitelský úřad nebo ambasádu. To znamená, lze tam za stávající legislativy vykonat to právo volební. To znamená, dostavit se tam a odvolit, jak jsem řekl, jednou za čtyři roky třeba u těch parlamentních voleb. Je to, jestli jsem si to dobře poznamenal, 111 českých ambasád a generálních konzulátů. Potom jste zmiňoval tu Kanadu. My jsme tady říkali v tom našem návrhu, jestliže tam je prostě taková vzdálenost a je tam tolik lidí v tom jednom městě, jak jste jmenoval, tak tam udělám prostě po dobu těch voleb, opravdu tam vyšlu nějaké konzulární úředníky, udělám tu zvláštní volební místnost, zvláštní volební komisi a prostě umožním to tam těm lidem, a určitě by to nestálo tolik peněz. A potom jste sám tady zmínil, že ve své podstatě v tom zbytku světa už se nejedná o nějaké velké enklávy, akorát v té Jižní Americe jsem zaznamenal, že jste říkal tuším Argentina, a jinak prostě jsou to jednotky nebo desítky našich krajanů. A jak tady říkal ctihodný kolega Mašek, prostřednictvím paní předsedající, jestli opravdu kvůli těmto jednotkám nebo desítkám občanů měníme vlastně volební zákon, zasahujeme vlastně do něčeho, co – opět tady opakuji – nikdy nebylo zpochybněno, ať v průběhu naší samostatnosti od roku 1993 vyhrál někdo zleva, nebo někdo zprava, byly tam vždycky jenom nějaké dílčí pochybnosti, že se někde přepočítaly nějaké hlasy, ale všichni uznávali vlastně, že někdo prostě zvítězil v těch volbách, tak jestli rozkolísáme ten robustní systém a vneseme ještě nějaké nejasnosti s potenciálními žalobami do tohoto systému jenom díky několika desítkám občanů, tak si myslím, že to není v pořádku.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Na řadě je s faktickou poznámkou paní poslankyně Hanzlíková, připraví se paní poslankyně Lenka Knechtová. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych také ráda zareagovala na pana ministra Lipavského. Musím říct, že na jednu stranu jsem ráda, že dnes jsme se dozvěděli tedy nějaká konkrétní čísla lidí zařazená ke konkrétním státům, ale na druhou stranu jsem velmi smutná z toho, že se to dozvídáme pátý den, kdy tady jednáme. My jsme tady kladli mnoho otázek, padala tady různá čísla, statisíce, pak jsme se dostávali k desetitisícům. Nikdo vlastně tady nebyl schopný říct přesná čísla.

Další, co bych chtěla zareagovat. Pan ministr tady říkal, že jeho úřady přesně doplní informace o poštovních službách, o těch číslech a dalších informacích. Ale to je přesně to, o čem tady stále mluvíme, a stále se vracíme k tomu, že nesouhlasíme s tím, že takto důležitý zákon je tady předkládán poslaneckým návrhem. Protože pokud by to tak nebylo a byl předložen standardní legislativní cestou, tak tyto podklady by tam být musely. Ona o tom tady už mnohokrát mluvila paní kolegyně, poslankyně Berenika Peštová, protože ona to velmi dobře ví. A já to také vím, protože jsem byla náměstkyní a vím, jakým způsobem funguje jednání na Legislativní radě vlády. Nebylo by možné předložit bez těchto informací.

Já tady jenom chci říct, když jsem pracovala ve školství, tak vedle informovaného souhlasu jsem používala termín informované rozhodnutí. My tady rozhodujeme o tak důležité věci a my nemáme informace, které by nám k tomu rozhodnutí pomohly. To je za mě opravdu ostudné. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Lenka Knechtová s faktickou poznámkou a dále potom paní poslankyně Berenika Peštová, zatím jako poslední. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Lenka Knechtová: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Kolegyně, kolegové, já bych ráda také položila dotaz panu ministru Lipavskému, ministru zahraničních věcí. Protože jsem úplně nepochopila, jak to myslel vlastně s tím teprve mapováním situace s ohledem na veřejné finance. Protože nám je předkládána nějaká suma, kolik nás vlastně zavedení tohoto zákona bude stát, a v této souvislosti mě právě zajímá, jakým způsobem na to budeme rozpočtově reagovat a jak jsou ta čísla uváděná v důvodové zprávě vlastně objektivní. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Nyní s faktickou poznámkou paní poslankyně Berenika Peštová, poté pan poslanec Hubert Lang. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji, paní předsedající. Opět na pana ministra zahraničních věcí. Koukám, nedělá si poznámky, měl by si dělat poznámky, protože těch dotazů tady padlo hodně a já budu pokračovat. Ta čísla, co jste tady řekl, mi nějak nesedí. Já jsem bedlivě poslouchala včera poslance Haase, prostřednictvím paní předsedající, a ten zde samozřejmě řekl čísla, která korespondují se statistickým úřadem, a bavili jsme se tady o nějakých desetitisících, a ne, když jsem to tak nějak v rychlosti počítala, jak jste tady házel sto tisíc tam, dvě stě tisíc tam, padesát tisíc tam, tak já už jsem to potom ani nestačila sčítat. V každém případě jste se bavil o úplně jiných číslech.

Takže můj dotaz zní tak: Jsou to lidi, kteří opravdu mají české občanství, anebo jsou to ti lidé, kteří ho získají právě tou vaší další skvělou novelou, která šla jako poslanecká iniciativa? Opět ne řádným legislativním procesem jako každý jiný zákon, neměli jste ho v legislativním plánu prací a zase ho měníte. Také ho měníte. To znamená, že počítáte s něčím, co salámovou metodou odsouhlasíte poté, co si protlačíte násilím tento zákon? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Zatím poslední s faktickou poznámkou je přihlášen pan poslanec Hubert Lang. Prosím, máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji, paní předsedající. Já bych také k panu ministrovi Lipavskému. Navedla mě na tuto otázku ctihodná kolegyně paní Knechtová prostřednictvím vás, paní předsedající. Já jsem tady nedávno avizoval, měl jsem dvakrát 10 minut, já jsem si četl podrobně i tu důvodovou zprávu a mám tady řadu otazníků, podtrháváno žlutě, červeně, modře a podobně.

Já se chci zeptat, pane ministře zahraničí, vy tady píšete v důvodové zprávě: „Dopad na státní rozpočet. Navrhovaná právní úprava přináší dopady na státní rozpočet. Ty se promítnou téměř výhradně v kapitole Ministerstva zahraničních věcí České republiky, které zahrnuje financování činnosti zastupitelských úřadů. Zastupitelským úřadům vzniknou nové povinnosti v souvislosti se zavedením korespondenční volby a korespondenčního hlasování a s tím

spojené náklady. Bude se jednat především o výdaje spojené s distribucí dokumentace o korespondenčním hlasování voličů včetně poštovného a související personální a administrativní výdaje.“ To má svoji logiku. „Českých občanů v zahraničí žije několik stovek tisíc.“ Opět, zase takový ten údaj, několik stovek tisíc. Takže my se tady pohybujeme, lítáme od desítek po stovky tisíc. A píšete tady dále: „Zájem těchto voličů o korespondenční hlasování sice nelze předjímat,“ takže vlastně nevíme, kolik lidí využije té možnosti, pakliže si ji protlačíte, „přesto lze očekávat, že celkové náklady Ministerstva zahraničních věcí na zajištění a provedení korespondenčního hlasování v rámci jedněch voleb by mohly odhadem činit 5 milionů korun.“

Já bych se chtěl zeptat, už se blížíme, byla-li by účinnost od 1. 1. 2025, neříkejte mi, že nemáte nějaké zpřesňující odhady, kolik stojí poštovní služby v té které zemi, jestli jste si v tom dělali nějaký přehled a jestli opravdu těch 5 milionů korun, kdyby se opravdu jednalo o dvě tři destinace v tom západním civilizačním okruhu, kde jsou ty naše diaspory velké a stálo by tam za to pomoci těmto lidem i stávající legislativou, kdybychom tam prostě vybudovali zvláštní volební komisi, poslali tam konzulární úředníky i z MZV z Prahy dejme tomu na ty dva dny, aby to bylo zajištěno, tak se domnívám, že by to nestálo 5 milionů korun. Nebo bude to stát 5 milionů korun, bude to stát 10 milionů korun? Jaké jsou ty náklady proměnné ještě v čase? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. A nyní je s přednostním právem přihlášen pan ministr Šalomoun, poté pan ministr Lipavský. Prosím, máte slovo, pane ministře.

Ministr pro legislativu ČR Michal Šalomoun: Vážená paní předsedající, dámy a pánové, když jsem byl vyzván, abych se vyjádřil k těm věcem týkajícím se Legislativní rady vlády a připomínkového řízení a akcentování takových těch tvrzených nedostatků, že to neviděla připomínková místa a neviděly to struktury Legislativní rady vlády, že by to jinak dopadlo jinak, a pak jste se ptali, proč tam mám tolik těch materiálů. Tak vlastně zákon o správě voleb tady v posledních pěti letech figuroval v nejrůznějších obměnách. Ty obměny mám před sebou. A je potřeba si říct, že s tím začalo Ministerstvo vnitra za Babišovy vlády a v roce 2019 ministr vnitra Hamáček vlastně připravil zákon o správě voleb, kdy tím ideovým důvodem, proč zákon o správě voleb, bylo to, že máme vlastně šestery volby, pět volebních zákonů a vždycky na začátku těch volebních zákonů jsou takové ty obecné věci, jak se ustanovují volební komise, jak se počítají hlasy, kolik je těch volebních dnů a podobně. To je potřeba seskupit vlastně do jednoho návrhu. No a ten jeden návrh, ten obecný, to byl ten zákon o správě voleb. A ten zákon o správě voleb přinášel několik novinek. Mimo jiné těmito novinkami bylo hlasování pouze v pátek, pak korespondenční hlasování v zahraničí, o čemž hlasujeme teď, pak tam bylo hlasování v předstihu, to se týkalo České republiky, a pak tam byla vlastně změna, že se nebudou doručovat volební lístky předem a budou jenom ve volebních místnostech.

Tenhle materiál byl vypuštěn do připomínkového řízení 18. 10. 2019 a vlastně připomínkové řízení trvalo měsíc. 27. 1. 2020 byl ten návrh zákona předložen vládě, a to s rozpory Ministerstva spravedlnosti, Pardubickým krajem, Svazem měst a obcí, Jihočeským krajem, Libereckým krajem, Plzeňským krajem a zmocněnkyní pro lidská práva, kterou v tehdejší době byla paní profesorka Válková. Ty rozpory spočívaly v tom, že Ministerstvo spravedlnosti, tehdejší ministryně Marie Benešová, nesouhlasilo s návrhem, aby se volby konaly vždy jen jeden den, ale předkladatel považuje jednodenní hlasování za jeden ze základních prvků předkládaného materiálu a na navržené úpravě trvá. Zmocněnkyně vlády pro lidská práva profesorka Válková požadovala, aby v rámci podpory osob znevýhodněných při právu volit bylo umožněno voliči, který se potřebuje ze zdravotních nebo jiných vážných důvodů seznámit s obsahem hlasovacích lístků přede dnem voleb, požádat o jejich zaslání.

Předkladatel tomu taky nevyhověl, protože říkal, že to je kruciální podstata té úpravy. No a ostatní připomínková místa jako některé kraje a Svaz měst a obcí, ta nerozporovala korespondenční volby, rozporovala ten institut hlasování v předstihu.

Takže tento materiál byl předložen strukturám Legislativní rady vlády a byl zařazen na projednání tří komisí – Komise pro správní právo, Komise pro finanční právo a Komise pro hodnocení dopadů RIA, Všechny tyto komise ten návrh doporučily ke schválení a nikdo nenamítal protiústavnost toho celého. Bylo dokonce naplánováno, že by se to mělo projednat i na velké Legislativní radě vlády. K tomu ale nedošlo a nedošlo k tomu vlastně ze dvou důvodů. Ten jeden důvod byl vlastně epidemiologický, že to byl počátek toho prvního nouzového stavu a už se řešily trošku jiné věci. A druhý důvod byl vlastně ryze právní, kdy tehdejší předsedkyně Legislativní rady vlády Marie Benešová usoudila, že vlastně není možné nic dalšího očekávat na té velké Legislativní radě vlády, kdy protiústavnost nikým namítána nebyla a kdy pracovní komise v tom zásadní rozpory neměly. Takže nakonec vlastně i se shromážděním všech podkladů k tomu bylo vydáno doporučující stanovisko předsedkyně Legislativní rady vlády Marie Benešové. A rozhodně, pokud se bavíme, jestli tam byly nějaké problémy, taky ty nikdy nebyly spatřovány v korespondenční volbě, ale byly spatřovány spíš v tom institutu hlasování v předstihu. Tento materiál byl předložen na vládu někdy v březnu 2020 a tehdejší premiér Andrej Babiš do konce funkčního období té vlády to vlastně do vlády nedal, takže tento materiál projednán nebyl.

Teď ta geneze zákona o správě voleb byla už vlastně v této Poslanecké sněmovně, kdy naše vláda ten zákon o správě voleb vlastně předložila ne s tou korespondenční volbou. Včera to tady vysvětloval pan ministr Rakušan, že to je vlastně v zásadě jako tak kolizní věc, že asi je jednodušší vlastně o tom diskutovat separátně, kdy na těch ostatních institutech vlastně ta shoda víceméně je. Známe tu genezi, byl i problém vlastně s dvoudenním hlasováním, nebo s jednodenním. Proto vlastně vznikla politická dohoda, že se vlastně udělal souhrnný poslanecký návrh. Ale vlastně textace toho zákona o správě voleb je vlastně ta textace, která, kdybych to měl vyjádřit jako procentuálně, 95 % zhruba toho textu je už toho starého připraveného materiálu ministrem Hamáčkem. Samozřejmě nejsou tam vlastně ty věci, které budily ty největší kontroverze, což byla ta volba v předstihu.

Ale kdybyste si to chtěli i textově prostě srovnat, že nejde vlastně o nic výjimečného, tak vlastně to, co se mění, nebo to, co je v § 56, tak je to v bývalém § 56, to, co je v § 57, tak je v bývalém § 57 a teď to, co je navrhováno v tom § 57a, je bývalý § 58. A tak to potom jde o jedno jako nahoru. Vlastně se to rozhazuje tím, že tam z toho byla vykousnutá ta volba v předstihu. Proto... Ale jinak textace těch odstavců je v zásadě prostě totožná. Takže já mám za to, že opravdu i ta evaluace, nebo ta zpětná vazba, kterou lze očekávat od připomínkového řízení, eventuálně projednání nějakými pracovními komisemi, Legislativní rady vlády poskytnuta byla a nikdo protiústavnost nenamítal.

Pokud se mám vyjádřit k dalšímu tématu, které tady rezonuje odstíněno v různých jako nuancích, a to je to family voting. Jednak někteří řečníci koaliční, tak i opoziční občas v té argumentaci používají i pasáže, které jsou zpracované v rámci Benátské komise, které se týkaly vlastně distanční volby. Já ty materiály znám víceméně tři. Tak vlastně Benátská komise, když to nějakým způsobem hodnotí napříč vlastně Radou Evropy, tak ona vlastně jako upozorňuje na ten efekt family votingu, ale vlastně nikdy se vůči tomu nevymezuje tím způsobem, že proto, že je tenhleten efekt, tak musíme vlastně celý ten koncept korespondenční volby opustit, že je to špatně. Takže vždycky je to tam tak jako zmíněno, abychom o tom věděli, abychom měli jisté tušení souvislosti s tím. Ale ten fenomén tady bude při jakémkoliv typu volby. Možná je trošku více zvýrazňován u té distanční volby. A pokud tedy Benátská komise nabízí – ona ho moc jako většinou nenabízí, on to je spíš popis té situace. Ale pokud nabízí nějaké řešení, které se pak víceméně i prokreslilo do argumentace spolkového soudu v Německu, když o tom rozhodoval, tak to řešení spočívá v akcentaci – a teď se bavíme o tom aspektu, o tom principu tajnosti té volby – tak vlastně uvádí, že je

potřeba, a odborná literatura už to uvádí dávno, je potřeba o té tajnosti nesmýšlet vyloženě jako o právu, ale akcentovat taky, že to je jako vlastně povinnost. A je to povinnost každého voliče prostě se tímto způsobem chovat a tu tajnost neohrožovat.

Na toto téma dokonce existuje i práce, která je už tedy starší, profesora Filipa, pozdějšího ústavního soudce, která vlastně jako dovozuje, že ta tajnost musí být vnímána jako povinnost, protože pokud by to bylo vnímáno jenom jako právo, které můžeme a nemusíme respektovat, tak potom – a všichni bychom to manifestovali, jak jsme v zásadě volili – tak ten poslední volič, který by chtěl hlasovat tajně, už stejně tajně jako nehlasuje. Je to taková právní konstrukce, ale ta Benátská komise prostě tvrdí, musíte se na to dívat jako na povinnost, a pak je na tom voliči, aby si tu povinnost nějakým způsobem zajistil. Některé státy potom rozpracovávají tento koncept ještě tak, že chtějí manifestovat tu tajnost nějakým prohlášením, a proto ten lístek, ten evidenční, který se hází do té obálky, kde funguje primárně jako evidenční doklad toho, že ten člověk už volil, aby nevolil dvakrát, tak se zároveň využívá vlastně k manifestování tajnosti té volby. A když se podíváte do toho návrhu, tak vlastně i obsah toho lístku je řešen tak, že tam má být součástí toho text prohlášení, na kterém volič prohlašuje, že hlasuje osobně, a místo pro podpis toho voliče.

Takže tohle je ten právní koncept, to je první část té rady Benátské komise: opravdu zdůrazňujte voličům, že to je nejen právo, ale také jejich povinnost, jak to zařídit. Na druhou stranu potom ještě akcentuje tu věc, že samozřejmě nějaká manipulace musí být sankcionovaná. Já jsem vás poslouchal pozorně, i jsem se díval do textu trestního zákona, my to máme vyjádřeno tam obecně, já si myslím, že za mě by to asi obstálo, ale je to samozřejmě na diskusi, jestli ještě tu normu, která je obsažena v trestním zákoně, trošku neprokreslit více. Rozumím téhle té námitce.

No a pokud jsem tady nakousl to rozhodnutí spolkového soudu Německa z roku 1967, tak tam vlastně ta ústavní stížnost byla odůvodňována tím samým, o čem se tady bavíme, jako family voting a tajnost hlasování, a tak dále. A Ústavní soud na to tehdy vlastně řekl: Je potřeba zajistit jako tajnost vlastně hlasování, aby se nedalo zjistit, kdo jak volil v průběhu celého toho procesu, a ta je zajišťována následovně. V okamžiku, kdy to házíte do těch obálek, je to vaše povinnost, tak si to musíte zajistit sami. V okamžiku přepravy je to kryto poštovním tajemstvím a v okamžiku, kdy se to dostane na tu ambasádu, tak už je ta procedura, která je vlastně popsaná, jako že když jsou ty obálky otevřené, tak že se ty hlasy musí vyřadit a podobně.

Takže tolik za mě k některým těm věcem, které tady zazněly.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře. Vaše vystoupení vyvolalo několik faktických poznámek. Jako první se přihlásila paní poslankyně Peštová, poté pan poslanec Králíček. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Také jsem si dala, pane ministře, tu práci a koukala jsem se na tu historii novely toho zákona volebního, nebo o správě voleb, abych byla přesná. Je pravda, že to prošlo tenkrát procesem, to, co jste říkal, s tím souhlasím, bylo to v řádném legislativním procesu. Je pravda, že to bylo v komisích, ale co není pravda, tak poslední zápis, který tam je, že je to připravené na předložení na plénum. Tam je poslední zápis. Bohužel to na to plénum nikdy nedoputovalo. Můžu se domnívat, že zasáhl covid, že byla situace, která byla nevhodná v tu dobu řešit, já nevím, korespondenční volbu, asi byly jiné priority.

Ale koukala jsem se, mě samotnou to taky zarazilo, že to vlastně na to plénum nedoputovalo, protože tam to jenom je napsáno, že je předložené na plénu, připravené předložit na plénum, ale říkám, tím plénem to neprošlo. A jelikož vy jste taky součástí Legislativní rady vlády, sedíte tam jako předseda, takže víte, jak ta pléna probíhají. Tedy

nevím, jestli jsou tak divoká, jako byla za naší doby, protože se tam dokázali zhádat jak ústavní právníci, tak právníci pro správní právo a korporátní právníci a všichni. A můžu vám říct, že člověk tam přišel se zákonem, kde měl odkaz, že chce dělat opatření obecné povahy, a oni se mi tam začali hádat, jestli to má být vyhláška, nebo opatření obecné povahy. Takže říkám, byl to vždycky boj, neskutečný boj. Takže říkám, tím plénem to neprošlo, tudíž možná, že by tam právě ústavní právníci vznesli to, co by měli vznést. Protože tam jsou ti hnidopiši, tam je to takový opravdu, říkám za nás, nevím, jak je to za vás, jestli je to poklidné. Ale opravdu myslím si, že vždycky ta Legislativní rada vlády nebo to plénum Legislativní rady vlády, někdy jsme tam měli i několik dní, bylo velice divoké. Takže jako opravdu tam padalo – a padaly tam různé názory. Já říkám, co právník, to názor, co právník, někdy i každý dva názory ((Předsedající: Čas.), ale v každém případě to plénum vždycky něco odhalilo.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Králíček s faktickou poznámkou a poté pan poslankyně Ožanová. Prosím, máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Robert Králíček: Vážená paní místopředsedkyně, kolegyně, kolegové, já jsem zde hovořil před chvilkou o tom, že nemám rád, když mluvíme v nějakých invektivách, urážkách a podobně, budu se snažit.

Víte, pane ministře, slušně řečeno, mně trochu přijde, že když vám dojdou argumenty, tak se uchýlíte k tomu: vy jste něco před pěti lety chtěli, vy jste něco před deseti lety chtěli a dneska to nechcete, dneska to kritizujete. To je pro mě lichý argument, protože vaše vláda ukázala, že dokáže změnit názor v řádech dnů a týdnů, a to dost zásadně, a nám tu vyčítáte roky, kdy jsme změnili názor.

Na druhou stranu vy jste tu vychválil ten předchozí vládní návrh, tak mě zaráží, když byl tak perfektní a bezproblémový, proč jste ho tedy nepředložili jako vláda? Proč nešel tou vládní cestou, tou standardní? Vždyť vy jste tu vykreslil, že by prošel jak nůž máslem, že tam všechno bylo vydiskutované, zalité sluncem, takže by to prošlo. Tak proč to proboha dáváte poslaneckým návrhem? Já tomu nerozumím. Tak bych vás poprosil, jestli byste mi na to odpověděl. Protože tou vládní cestou by to podle mě bylo legitimnější.

A navázal bych na kolegyni Peštovou. Možná to do Sněmovny nedošlo proto, že nebyla politická shoda. Možná na to opravdu tehdy nebyla doba, protože na takto zásadní změnu ve volebním zákoně by za mě ta dohoda měla být. Samozřejmě vás je 109, vy si tady prohlasujete úplně všechno. Ale jak už tu zmínil kolega Foldyna, jenom tím vy vyostříte tu situaci. Podívejte se do světa, jak jsou společnosti radikalizované, jak jsou polarizované. A vy, s nejmenší důvěrou občanů v historii, si pouze vytváříte voliče a na spoustu otázek, které tu zazněly, třeba doručování ze zemí, kam nedoručuje Česká pošta či zesnulý (Předsedající: Čas.), jste neodpověděli.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. Paní poslankyně Zuzana Ožanová vystoupí s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Válková. A než dám paní poslankyni slovo, přečtu omluvy. Omlouvá se Ondřej Babka od 18.30 do 22 z osobních důvodů, Nacher Patrik od 14.30 do 17 hodin – pracovní důvody, od 17 do 20 hodin – rodinné důvody, Opltová Michaela celý jednací den – pracovní důvody, Pokorná Jermanová Jaroslava celý jednací den – zdravotní důvody, Richter Jan do 11.30 – rodinné důvody a Vondrák Ivo od 14 hodin z pracovních důvodů.

Prosím, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní předsedající. Za prvé chci poděkovat tedy oběma ministrům, že tady vystupují. A chci hned reagovat na pana ministra

Šalomouna, protože když popisoval, že již tu byl nějaký zákon o správě voleb v roce 2019 a prošel legislativním procesem, zjevně tam byly nějaké problémy, jak říkala kolegyně Berenika Peštová, neprošlo to Sněmovnou. Takže najednou věci, co připravila Babišova vláda, jsou dobré. Za všechno může Babiš. Víte co? Ale vy jste to předložili v roce 2023. 2019–2023 – čtyři roky. Myslíte si, že se něco nezmění, že je to identický návrh? Není to identický návrh. Já se domnívám, že by to mělo tím legislativním procesem dojít. A opravdu, jak dlouho budete říkat, že když něco prošlo Legislativní radou vlády – před kolika lety? – deseti, dvaceti – a bylo to v pořádku, je to v pořádku i teď. Promiňte mi, nejsem právník, ale vím, že dochází jak k vývoji legislativy, tak k vývoji právních názorů, o čemž nás přesvědčují Nejvyšší správní soud, Ústavní soud i všichni.

Ještě bych chtěla jenom připomenout, vy jste – tady se zmínil trestný čin maření přípravy a průběhu voleb. Já jsem měla pár otázek. Já už řeknu jenom, které jsem včera měla. Jak bude probíhat kontrola nad korespondenční volbou v zahraničí? Jak se budou prověřovat českými orgány podněty na manipulaci s volbami v zahraničí? Budou moci české orgány řešit trestný čin maření voleb na území cizího státu? Tak to byly mé hlavní otázky. Protože i já jsem vlastně v projevu měla, že existuje tento trestný čin a že si dokážu představit, že bude velmi složité jak prokazování, dokazování, tak manipulace s volbami na území cizích států a že by bylo vhodné se zabývat i tímto tématem. Samozřejmě o tom hovořila i paní poslankyně Válková, vaším prostřednictvím, paní předsedající.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Paní poslankyně Válková vystoupí s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Strýček. Prosím, máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji, paní místopředsedkyně. Milé kolegyně, milí kolegové, já bych chtěla poděkovat panu ministru Šalomounovi za věcnou analýzu a historický přehled toho, jak vznikal zákon v roce 2019, protože jsem byla jednou z účastnic, byť v jiné roli. Opravdu jako zmocněnkyně vlády pro lidská práva jsem měla na starosti a na to jsem se také soustředila, nesoustředila jsem se na tu rovinu ústavnosti, od toho byli jiní, byť jsem samozřejmě také mohla. Ale mým úkolem bylo chránit práva národnostních menšin, zdravotně hendikepovaných dětí, seniorů a tak dále. Takže proto tam byly ty moje připomínky i zásadní povahy, které, když by ten legislativní proces dál pokračoval, tak předpokládám, že by byly zohledněny, a také se z toho poučili i ti navrhovatelé, protože tam skutečně ty mnou kritizované partie v zákoně nejsou, na to jsem se samozřejmě také dívala.

Na druhé straně tam opravdu došlo, jak tady už obě dvě kolegyně zmínily, navíc paní poslankyně Zuzana Ožanová, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, velmi konkrétně k událostem, které zabránily nejenom projednání tohoto zákona, na který byly různé názory už v době, kdy vznikal. To nebyla jednotná fronta, že by vláda Andreje Babiše řekla, my chceme korespondenční volby, jednomyslně. Jak dobře víte, ani u vás nejsou všechny názory shodné a i tam byly rozdílné názory na význam tohoto zákona a jeho dopady. Jenže my jsme to ani nedoprojednali a neposlali do dalšího vlastně projednání a rozhodnutí o něm kvůli covidu, protože v březnu 2020 (Předsedající: Čas.) byly první známky a my jsme se začali zabývat úplně jiným tématem. (Předsedající: Čas.) Spousta zákonů šla mimo. Tak to byl ten důvod. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Strýček vystoupí s faktickou poznámkou, poté opět paní poslankyně Ožanová. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jiří Strýček: Dobrý den, vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený pane ministře. Já mám takovou poznámku k celému tomu vašemu vystoupení. Já jsem totiž v minulém volebním období byl rovněž člen ústavně-právního výboru, byť jako neprávník,

a v podstatě měl jsem na starosti tady ty volební zákony, které se tam v tom minulém volebním objevovaly. V minulém volebním období. Byly to zejména volební zákony z pera poslanců STAN, KDU-ČSL a TOP 09, které byly v podstatě vráceny v prvním čtení k přepracování.

Já bych se ale vrátil k tomu velkému zákonu o výkonu, správě voleb, který tedy vznikal za pana, za éry pana ministra Hamáčka tehdejšího. Ten zákon byl předložen v podstatě k připomínkovému řízení 18. října 2019 s tím, že 9. 4. 2019 na tehdejší koaliční radu šla zpráva Ministerstva vnitra, která jednoznačně říká, že není možno zajistit ústavně garantovanou tajnost hlasování, protože volič provádí hlasování v takzvaném nekontrolovatelném prostředí mimo volební místnost. Není proto možné garantovat, že nehlasuje pod nátlakem jiné osoby nebo že se nejedná o kupčení s hlasy, a tedy že hlasování probíhá svobodně a tajně.

Další riziko uvedené v té zprávě bylo, že tehdejší koaliční rada... kterou uvedla koaliční rada, že velké riziko je vlastně přeprava listovní zásilky, jejíž doručování není pod kontrolou státních orgánů ani voliče a je zcela závislé na soukromoprávních objektech, což lze považovat za ústavní problém spočívající v takzvaném outsourcingu volebního práva. O to více tedy, už jsem to uváděl i včera, mě zaráží, že v důvodové zprávě k tomuto návrhu, ke sněmovnímu tisku 596, je jasně napsáno v bodě čtyři, že korespondenční hlasování je v souladu s Ústavou České republiky, což tedy je podle mě dosti (Předsedající: Čas.) jakoby názorový kotrmelec. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také děkuji. Paní poslankyně Ožanová s faktickou poznámkou. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní místopředsedkyně. Navázala bych na ctěnou kolegyni profesorku Válkovou, vaším prostřednictvím. Víte, nebylo to předloženo, byl covid. Považovali jsme za důležitější řešit jiné věci. Domnívám se, že by bylo přínosné, kdyby se tak stalo i teď. Domnívám se, že Česká republika má důležitější věci na starost, než se tady zabývat dlouhodobě korespondenční volbou.

A víte, co mě ještě napadlo, když poslouchám všechny příspěvky i pány ministry? To nejsou lidé, kteří nemají právo volit. Mají právo volit. Oni mají dokonce právo volit obvykle ve více státech. Mají volební právo v zemi, kde žijí, a mají volební právo u nás. Takže já nevím, jak až moc je to omezené. Mají dvě volební práva pro dvě země. To je málo? Já se domnívám, že to je docela dost. Tento argument tu zatím nezazněl. Je mi líto, že ho vůbec říkám.

Ale opravdu uvědomme si, ta trestnost na území cizího státu, to je fakt problém. Opravdu ty manipulace tam mohou být. Jestli se domníváte, že nemohou, je mi líto, ale to jste opravdu nezažili jednání s lidmi, kteří nechtějí dodržovat právní předpisy naší země.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Pan poslanec Strýček s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslanec Jiří Strýček: Omlouvám se, ale v té minulé faktické jsem nestačil tu myšlenku dokončit, protože tady padaly ty názory, proč tedy to minulá vláda nepředložila, nebo proč to nepřišlo na plénum, tady ten velký zákon o výkonu a správě voleb, který v podstatě prošel tím legislativním kolečkem. No právě to, co já jsem tady načetl v té minulé faktické poznámce, mohl být jeden z důvodů. Protože tam neexistoval jednoznačný názor v podstatě v té koaliční radě na základě zprávy tohoto ministerstva, kterou jsem tady načetl. A to mohl být jeden z důvodů, proč to vlastně nebylo na plénu předloženo. Protože tam

nebylo jednoznačné stanovisko. To jednoznačné stanovisko se objevilo najednou až teď v té zprávě ministerstva k sněmovnímu tisku 596. A jak už jsem řekl, je to opravdu názorový kotrmelec, že najednou prostě je to v souladu s ústavou. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Paní poslankyně Válková se přihlásila s faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji, paní místopředsedkyně. Když si tady naléváme toho čistého vína, nebo respektive říkáme i ty věci, které běžně se takhle na mikrofon nekomunikují, tak jsem si vzpomněla i na to, jak jsme se každý z nás, samozřejmě členové vlády, zmocněnec víceméně také, když se projednává takováhle otázka, tak se stává součástí, tak jak jsem tam referovala o požadavcích právě našich krajanů, kteří jsou v Řecku na různých ostrovech a musejí se přeplavovat do Atén. Ono to není tak daleko tedy. A protože zmocněnec vždycky má hájit práva těchto minorit, v tomto případě to byla ta národnostní menšina naše česká, která byla v Řecku, tak já jsem tam říkala, že by bylo dobré zvážit tu korespondenční volbu, a uváděla jsem i některé argumenty. A teď, jak to tady četl pan poslanec Strýček, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, tak jsem si vybavila, že tam právě zazněly tyhlety, což jsem tedy, přiznám se, už pozapomněla, argumenty z Ministerstva vnitra. Opakovaně vždycky říkám, že tam je nejlepší legislativa ze všech ministerských legislativ. A tenkrát to byl také důvod, proč nejenom tedy ten covid, ale i toto zpochybnění ústavnosti nebo možnosti zpochybnění, že je ústavně konformní ten náš návrh, co odsunulo to další projednávání. Takže tady bych si dovolila s panem ministrem nesouhlasit, že to nikdo nezpochybnil. To zpochybnění šlo tenkrát z Ministerstva vnitra. A jsem moc ráda, že pan poslanec Strýček mně osvěžil paměť. Takhle to skutečně bylo. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. To byly všechny faktické poznámky a nyní s přednostním právem pan ministr Lipavský. Prosím, máte slovo, pane ministře.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Děkuju. Vážená paní předsedající, dámy a pánové, já asi nemám ambici reagovat na dotazy nebo připomínky, které padají opakovaně, nicméně některé z těch informací, které prošly v té debatě, určitě stojí za drobný komentář.

K příkladu ohledně funkčnosti poštovních služeb, k tomu případu v Izraeli, tak ta korespondenční volba jako cílovou destinaci bude mít zastupitelský úřad v daném regionu nebo v dané zemi, to znamená, ta obálka nepůjde teoreticky například z Haify do Prahy, ale půjde z Haify do Tel Avivu, kde je sídlo zastupitelského úřadu. A potom tedy nemá smysl příliš řešit, jak funguje, nebo nefunguje Česká pošta, protože prostě v tomto procesu nebude nějak zahrnuta.

Já myslím, že nelze Ministerstvu zahraničních věcí jaksi nijak vytýkat, že nemá připravený přesný text, případně analýzy, vyhlášky k zákonu, který jde korespondenční volbou. A samozřejmě v případě, že takovýto návrh v parlamentu je, tak se úřad tomu věnovat bude. A je to poslanecký návrh. Já si myslím, že každý poslanec má svá práva daná ústavou, daná zákony České republiky. A koneckonců i debata o procedurálních věcech se zde hodně točí o zákonech. To znamená, myslím si, že nemá smysl jakýmkoliv způsobem zpochybňovat i míru legitimity takovéhoto návrhu. Je to prostě jedna z možných cest. A myslím si, že je naprosto správně, že k tomu naše koalice přistoupila, a naše politická strana Piráti, my to plně podporujeme. Takže toto si nemyslím, že je úplně dobrý způsob kritiky předloženého návrhu.

Zazněly také dotazy k tomu, jak bude celá věc fungovat rozpočtově. Máme velmi hrubý odhad toho, že by se mohlo jednat o částku zhruba 15 milionů korun. To jsou tedy částky, které by využily zastupitelské úřady na distribuci všech lístků, tak jak tady tu mechaniku

velmi detailně procházíme. Oproti tomu zde občas zaznívá návrh, že bychom měli zřídit dočasné volební místnosti, vystupoval s tím především pan poslanec Vondráček, tedy prostřednictvím určitých konzulárních jednatelství. Tam jsme provedli jakýsi také hrubý odhad, kdy můžeme pracovat s tím, že provoz takovéhoto jednoho konzulárního jednatelství by v těch levnějších destinacích vyšel třeba na čtvrt milionu korun. A potom, když si vezmete, že jich musíte zřídit na celém světě třeba, já nevím, 180, padla zde taková čísla, tak se dostáváme do naprosto závratných částek.

Myslím si, že korespondenční volba je cesta ozkoušená. Koneckonců příklady z jiných zemí zde padaly poměrně detailně. A zároveň to prostě dává smysl i z hlediska organizačního.

Další problém u těch konzulárních jednatelství je, že vyžadují souhlas přijímajících států. A už jsem uváděl ten bulharský příklad a nerad se opakuji. Prostě to není jednoduchá operace a ten souhlas vlastně ve velké části zemí buď nelze, nebo to není vůbec jednoduché ho získat. A naopak tím by právě ta organizace voleb byla daleko více ohrožena.

Dovolím si ještě jednu poznámku, která padla k tomu, jakým způsobem kdo všechno bude moci volit. Tak tady bych chtěl říct, že to číslo 600 000 je hrubý odhad. Samozřejmě ten proces sám o sobě zahrnuje povinnost zápisu do té zvláštní listiny. A předpokladem zápisu do této listiny je platný doklad. A samozřejmě platný doklad může mít pouze občan České republiky. A v této – a říkám, ten hrubý odhad je 600 000, lidé se různě pohybují. Myslím si, že asi není ani žádoucí, aby český stát přesně do posledního puntíku věděl, kdo kde vysloveně žije nebo jestli někam odjíždí na studia, protože to jsou skutečně různé případy. Rolí státu není nějaké estébácké šmírování. Ale samozřejmě pokud někdo má platný doklad, pak může požádat o zápis do tohoto seznamu, doloží potřebné dokumenty, tím jsme se zde také probírali.

Ale proč o tom takto detailně hovořím: To, co jsem chtěl říct, byla ta zmínka v té druhé poslanecké novele, která také je, přiznám se, že nevím, v jaké fázi ve Sněmovně, a to je návrh zákona, toho, aby některé osoby mohly také nabýt české občanství, na které dneska nemají nárok. A tady bych byl opravdu velmi citlivý, protože se tato novela připravuje především s ohledem na osoby, které žijí ve Velké Británii, na lidi, kteří utekli před především nacistickým režimem. Není to žádný velký počet lidí, ale jsou to lidé, kterým opravdu morálně dlužíme, morálně dlužíme to, aby měli možnost se stát českými občany, protože jsou to potomci osob, které musely z českých zemí utéct před totalitou. A byl bych velice nerad, kdyby se tyto dvě látky jakkoliv promíchávaly. A samozřejmě opět platí, že pro zápis na voličský seznam musíte mít platný doklad, kterým tedy dokladujete, že jste občan České republiky.

Já věřím, že jsem alespoň část těch dotazů zodpověděl, a samozřejmě bedlivě sleduji jednání dál. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře. S faktickou poznámkou je nyní na řadě Zuzana Ožanová, poté Berenika Peštová. Prosím, paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní předsedající. Poprvé jsem vás pochválila, pane ministře, teď opravdu ne. My hovoříme nikoliv o textu celé vyhlášky a o tezích, což je běžné, a já jako zpravodaj mnoha tisků vím, že je to standardně, že ministerstva dávají teze vyhlášek, které připravují. A jestliže jeden z pirátských ministrů argumentuje tím, že to tady v nějaké podobě už je to z roku 2019, prošlo to Legislativní radou vlády, tak ty teze máte mít už od roku 2019. A nikdo po vás nechtěl celý text vyhlášky, ale teze. Poslanec má ústavní právo – no jasně že jo! Kdybyste to tu poslouchal, to říkají všichni. Ale my říkáme, že vlastně neznáte, pane ministře, programové prohlášení vlády. Přečtěte si ho! My někteří ho čteme opakovaně, protože nevíme, kdy se zase změní. Máte tam, že vše, co

máte v programovém prohlášení vlády, budete dělat standardní legislativní cestou. Skutek utek! Je to lež! A kdo to tam chtěl? Především Piráti. Máte ministra pro legislativu a tady nám budete kázat? Já vím, že poslanec má právo předložit zákon, to víme všichni. Ale vy jste se zavázali, že v případě toho, že to budete mít ve svém programovém prohlášení vlády, budete tak konat výhradně standardní legislativní cestou. Tak prosím vás, v tom mě neškolte!

A co se týče toho, jak to Piráti prosazují: Včera tady kolega říkal, jak se na eDoklad, na eObčanku, nemohl kolega z Karviné dostat do Sněmovny. Včera si lidi nemohli vyzvednout léky. A Digitální agentura se vám fakt povedla! Byli jste přece vždycky proti agenturám, a najednou si jednu pro sebe zřizujete! To je fakt dobré. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně, za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou je na řadě paní poslankyně Peštová, připraví se pan poslanec Lang.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Jenom doplním paní poslankyni Ožanovou prostřednictvím vás. Ono to programové prohlášení už prošlo takovou turbulencí, že by si to spíš vyžádalo požádat o důvěru vlády, když už jsme u toho.

Ale ještě k vám, pane ministře. Vy máte takové ty manýry, neustále používat ty estébácké věci a šmírování a co estébáci. Pane ministře, koukněte se do občanky a kolik vám je let. Vy jste to vůbec nezažil, tu dobu, takže jako pokud to máte z doslechu, tak to radši nepoužívejte. Děkuji.

A teď se vrátím k tomu, co jste říkal ohledně toho legislativního postupu, nebo procesu. Pane ministře, vy si myslíte, že jsme hloupí, že nevíme, že na tom vašem skvělém poslaneckém návrhu pracovala ministerstva? Vy si myslíte, že nevíme, že vy byste to nebyli schopni udělat? Ano, máte tady skvělé právníky, to ano, to jistě. Ale nejsou to právníci, kteří jsou věcní. Vy jste využili právníky, kteří jsou na těch ministerstvech, tak proto to tady akcentujeme a říkáme, a jestliže jste si tam nechal dát zmocnění na vyhlášku, tak už byste teď, v současné době, je to v Poslanecké sněmovně, měl vyšívat na paragrafovém znění. A pokud se vás ptáme i třikrát, čtyřikrát a nedostaneme odpověď, tak vaše povinnost, vy jste odpovědný Poslanecké sněmovně, vy jste odpovědný Poslanecké, a jestliže se poslanci ptají... (Ministrova reakce z vládní lavice.) Zmáčknete si čudlíček. Takže jestliže se poslanci ptají, tak vy tady máte přijít a odpovídat, I kdybychom se měli ptát pětkrát! Protože podívejte, kolik vás tady je, a střídáte se tady jak do houslí. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. S faktickou vystoupí nyní pan poslanec Lang, připraví se pan poslanec Mašek. Prosím.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji. Tak já bych se zase vrátil k nějaké věcnosti, i když u pana Lipavského to asi opravdu nejde. Několik věcí. Přesně kolegyně Ožanová, prostřednictvím vás, paní předsedající, my jsme to tady už mnohokrát řekli. Pane ministře, kdybyste tu seděl, jako tu sedíme my těch pět nebo šest dní, tak byste věděl, že my jsme nerozporovali nikdy, že má poslanec právo dát, poslaneckou iniciativou sem vložit nějakou zákonnou úpravu nebo nějakou zákonnou normu. Tak už to neopakujte! Vždycky sem přijde nějaký ministr, který dostane tu příslužbu a pořád to tady opakuje dokola. Je to ohraná písnička. Je to takový kolovrátek, který pořád tady melete dokola. A je to úplně jedno, kdo to povídá. Už to neříkejte, protože my jsme to tisíckrát a jednou vyvrátili! To je první věc.

Když jsme se tady ptali – říkáte, konzulární jednatelství bychom museli zřídit. Muselo by jich být asi, asi 350. Jak jste k tomu přišel? Proč jich není 280, proč jich není 420? Jak 350? Proč by to bylo 350? Říkáte, že vesměs máme voliče v západním civilizačním okruhu.

A vlastně pak jste jmenoval Argentinu, jmenoval jste Kanadu, tak já to počítám třeba do deseti. V tom návrhu je 5 milionů, teď z vás vypadlo, že už je to 15 milionů. A potom, vy jste jaký předseda... tedy čeho jste ministr? Ministerstva zahraničních věcí. Vy tady už jste několikrát zmiňoval, že byste musel vyjednávat. O čem je Ministerstvo zahraničí? O mezinárodní politice, o vyjednávání. Vy si nedokážete vyjednat v těch spřátelených zemích prostě nějakou tu místnost, to konzulární jednatelství? Nehledě na to, že určitě tam máte někde krajany, ti by se toho rádi zhostili, možná by vám i zadarmo tu místnost pronajali, protože to považují za čest, když tedy jsou takoví patrioti, aby tam třeba ty volby uspořádali. Prosím vás, co to tady říkáte? Vy nejste schopný vyjednat si s některými státy na dva dni pronajmutí nějaké místnosti? Tak to už začněte dělat, když víte, že to někde hoří a že to někde pro ty krajany chcete dělat! Co to tady povídáte?

A ty estébácké metody! Vy jste nebyl na světě, vy jste ještě chodil po houbách, prosím vás, co to tady povídáte? Vy když už nevíte, kudy kam, tak vytáhne tady nějaké estébácké metody? Třicet čtyři let po revoluci? Nechte si to! To je úplně zoufalé. Ještě se k těm estébáckým metodám připojím, protože opravdu mě zajímá, co tím myslíte. Jaké estébácké metody? (Celá řeč pronesena hlasitě, rozčileně.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Čas! Děkuji. Nyní pan poslanec Mašek s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Kettner. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já to zkusím poněkud klidnější formou, i když ty estébácké metody a šmírování na konkrétní dotaz, aby ministerstvo zveřejnilo počet lidí, kteří mají platný cestovní pas, a byli to zároveň lidé – já teď nechci studenty na cestách, nechci krátkodobě nebo dlouhodobě pracující v zahraničí. Já chci ty lidi, pane ministře, já vám napovím, já chci, abyste to srovnali s těmi, kteří tady nemají zaplacené zdravotní pojištění. To jsou přesně ti lidé, co tam dlouhodobě žijí a o kterých tady jednáme. A není to žádná estébácká metoda. Já po vás nechci, že Karel Novák tady nemá zaplaceno, ale chci tu číslovku, kolik lidí v zahraničí dlouhodobě žijících – pro vás, zda to nevíte, rovná se lidé, kteří tady nemají placené zdravotní pojištění – má platný český pas. Jestli to nejste schopný tohleto vygenerovat, tak je to smůla. Pak tedy vydáváte ty pasy asi nějak nekontrolovatelně. A já vás o to prosím a já vás o to žádám. A tady Berenika Peštová, moje ctěná kolegyně, vám řekla, že my vás tady jako poslanci můžeme žádat. My vás tady, možná je to pro vás překvapení, můžeme jako vládu se pokusit i úkolovat, i když se to zdá jako beznadějná věc. Takže pokud budete frajer a pokud ta čísla umíte ověřit, tak zmáčknete čudlík a přijdete mi to číslovku říct. Já si myslím, že na to máme právo my poslanci, mají na to právo občané České republiky, aby věděli, o čem se tady bavíme. A jestli vy to máte úplně na vodě, žádná čísla nevíte, tak je to extrémní ostuda. Nezlobte se, ostuda ministra zahraničních věcí!

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. S faktickou poznámkou je nyní na řadě pan poslanec Kettner, připraví se paní poslankyně Ožanová, poté pan poslanec Feranec. Prosím, máte slovo.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Já bych též zareagoval na pana ministra. Mě zaujala ta pasáž, jak tady krásně citově zabarveně vyprávěl o našich krajanech ve Velké Británii, jejich potomcích, kteří nemohou získat státní občanství, a že jim to morálně dlužíme. Já jsem doteď žil v tom, že není problém si zažádat naše občanství, obzvlášť když je tam nějaké to příbuzenstvo. Nebo, pane ministře, vy máte povědomí o nějakém porušování našeho zákona, že byly nějaké objektivní příčiny v naší legislativě nebo konkrétní jedinci bránili těmto potomkům získat naše občanství? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Ožanová s faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Feranec, poté paní poslankyně Adámková. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní předsedající. Budu reagovat na pana ministra Lipavského a překvapivě navazovat na svého kolegu Zdeňka Kettnera, vaším prostřednictvím. Pan ministr tady vyslovil, že neví, v jakém stavu je zákon o státním občanství. Já vám to řeknu. Byl předložen v listopadu roku 2023 a 7. 12. 2023 byl zákon o korespondenční volbě. Zákon o státním občanství, jak tady to zmiňujeme, má dle předloženého poslaneckého návrhu nabýt účinnosti 1. 7. 2024, to znamená ještě letos. Je tam především to, že se tam odůvodňuje v důvodové zprávě – promiňte, já jsem to fakt četla – že je problém při dokazování a podobně, takže nahradíme čestným prohlášením. Víte, v korespondenční volbě budeme nahrazovat čestným prohlášením, v tomto zákonu, protože je špatná důkazní situace, nebo někteří lidé nemohou prokázat věci, které tvrdí, tak se to nahrazuje čestným prohlášením.

Promiňte, mně jako člence ústavně-právního výboru toto opravdu vadí. Já už jsem tady včera to přirovnala k tomu – že proč trestní řízení? Vždyť ten obviněný může čestně prohlásit, jestli je vinen nebo nevinen. Když už čestné prohlášení takto rozšiřujeme na tolik věcí, tak už rovnou do trestního řádu, vždyť nám to zlevní, zlevní to soudnictví a konsolidace veřejných financí potom bude levou zadní.

Takže v jakém stavu to je? Chcete nabýt účinnosti 1. 7. 2024? Místo do třetí generace do čtvrté generace. A dali jste to přibližně tři čtvrtě měsíce předtím, než jste dali zákon o korespondenční volbě. V takovém je to stavu, pane ministře. A doporučuji si to přečíst.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Nyní s faktickou je přihlášen pan poslanec Feranec, poté paní poslankyně Adámková a následuje pan poslanec Lang. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, paní předsedající. Paní ministryně, páni ministři, dámy a pánové, já budu reagovat na průběh rozpravy a na to, co říkal pan ministr Lipavský. On se tam zmínil, když řešil, kdo je oprávněn, tak řešil – zkontroluje se platný doklad. A já se ptám, v které fázi probíhá ta kontrola v případě že využiji tu možnost a pošlu si žádost o zápis do zvláštního okrsku, to znamená (§) 57a. Já pošlu žádost, uvedu tam příjmení, datum narození, bydliště, doručovací adresa a nechám si tuto žádost ověřit. Pochopitelně předpokládám, že si může nechat ověřit v tom státě podle místních zvyklostí, kde je. A já předpokládám, že jsou různé, různé varianty ověřování. Jestli někde fungují matriky, někde obecní úřady, v některých státech je to tak, že vlastně soukromé osoby ověřují, a tak dále. Tak se ptám, to má ověřit ta osoba, která vůbec nezná české právo, že ten člověk má platný doklad? Nebo v které fázi? Protože v tomto případě mi tady chybí. Zkuste mi to na to odpovědět, když jste to tak sebejistě pronesl, nebo eventuálně zástupce předkladatelů. Trošku mi to nehraje s tím textem, to vaše celkem sebejisté prohlášení, jak postupovat. Děkuji dopředu za vysvětlení. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. S faktickou poznámkou je na řadě paní poslankyně Adámková, poté pan poslanec Lang. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dámy a pánové, já mám dvě krátké otázky, které vyplynuly z předchozích vystoupení pánů ministrů. Za prvé bych jenom chtěl zklidnit situaci v tom, že vláda je zodpovědná Sněmovně, nikoliv Sněmovna

vládě. Můžete si o těch 200 lidech tady myslet co chcete, ale oni prošli volebním bojem, prošli volbami a lidé je sem zvolili, což se v případě mnoha ministrů říci nedá. Takže bych prosila dodržovat jenom ústavou dané preference a postup chemické reakce, která, jak známo, tady v tom je tedy nevratná.

Za druhé. Chtěla bych navázat na vystoupení pana ministra Lipavského. Ministerstvo zahraničních věcí patří vždycky k těm nejtěžším bezesporu. Ale není možné utíkat od zodpovědnosti s tím, že by se někde muselo vyjednávat. No to budete muset v mnoha jiných případech, nejenom v případě volby. Od čeho také je diplomacie? Nebudu se vracet k základům tohoto slova a k jeho kořenům. A já jsem tady nabízela, kdybychom se minimálně poslouchali, že mám jasnou nabídku aktivní některých našich spolků ve Spojených státech, jmenovitou. Já ty lidi znám, já se s nimi stýkám, nacvičujeme nyní na společný sokolský slet. Vy jste to neposlouchali? Pane ministře, poslouchejte, co se vám říká. Za prvé, vidíte, že s vámi diskutujeme, čili chceme zlepšit tu situaci. O tom, že jste to šili horkou jehlou, o tom žádná. Že tam mnozí naši občané vidí už různé jiné zájmy, o tom taky žádná, o tom zatím vůbec nehovořím. Čili znovu nabízím, prosím, obraťte se na tyto spolky, ony se chtějí zapojit, znají místní komunitu, znají zvyklosti, nejsou to chudáci a chtějí pomoci této republice. Teď tvrdíte, že jim chcete pomoci, ale já to tedy tak úplně nečtu. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Ano, ale ještě nejdřív se vypořádáme, než dám slovo panu ministrovi Lipavskému, s poslední faktickou přihláškou, kterou má pan poslanec Lang. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji. Já myslím, že je to příkladné, že po mně půjde pan ministr, to je první věc. Já jsem dost emocionální člověk a tohleto těžce nesu, tenhleten zákon, tak já bych se chtěl panu ministrovi omluvit z hlediska toho věku, protože kdy se kdo narodil za to nemůže, že? Takže on je mladý, nemohl zažít tu dobu minulou. O to víc, a to je asi ta poslední zase... Když jsem k němu vstřícný, prosím vás, pane ministře, kdybyste tady byl nebo kdybyste to aspoň poslouchal. My jsme se vlastně v průběhu už těch několika dní té debaty dostali k tomu, že máme tady nějaký počet našich občanů v zahraničí, my jsme dospěli k tomu, že když prostě půjdete volit v Čechách, přijdete v době voleb do volební místnosti, tak volební komise vám zkontroluje platnost dokladů – občanského průkazu nebo pasu případně. A když ho máte neplatný, tak prostě nemáte šanci odvolit. My jsme jenom vznesli ten dotaz vlastně, jak se tohleto bude ověřovat v tom zahraničí v korespondenční volbě. A jestli to považujete za nějaké estébácké metody, nebo jak jste to tady nazval? Co už zase je to, proč s vámi absolutně nemůžu v tom souhlasit. I vzhledem k tomu, že jste nemohl zažít ani fyzicky. A prostě je to nesmysl úplně, co říkáte.

Tak my jsme jenom vznesli dotaz vlastně, kolik přibližně těch našich občanů v tom zahraničí má ty doklady platné. Protože potom, když ty doklady nebudou mít platné, budou tam někde něco čestně prohlašovat u nějaké místní autority, tak ta ani neví, prosím vás, kde má kolikrát tu platnost toho českého pasu hledat. Oni to nevědí ani naši občani kolikrát.

Když vám tady ukážu pas a řeknu vám, ukažte mi, kde tady platnost, kde najdete platnost zakomponovanou ve strojově čitelné zóně, tak vám garantuju, že tady z 200 poslanců třeba 50 lidí vůbec nebude vědět, o čem mluvím, protože to jsou prostě určitá specifika těch dokladů. Takže to jsou jenom takové ty věci. Takže já jsem se vám tady mluvil za ten věk, kdy jste se narodil, za to nemůžete, ale nepoužívejte něco, co jste nezažil.

To je stejné, jak včera tady kolega říkal, že mu byl nabízen nějaký úplatek, a když jsme se ho potom ptali, jestli podal trestní oznámení, tak už na to nedokázal odpovědět a už se jenom potom vymlouval, že byl starosta zrovna ještě v té době – nebo už nebyl v té době starosta a podobné věci. Občas tady zazní výroky, které prostě sem nepatří. Nevím, k čemu jste to vztahoval, já se můžu jenom domnívat, k čemu se to snažíte vztahovat. A když už se

dostanete do úzkých a nevíte kudy kam, tak používáte věci (Předsedající: Čas.), které sem vůbec nepatří.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. A nyní je přihlášen s přednostním právem pan ministr Lipavský. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Vážená paní předsedající, dámy a pánové, snaha vést věcnou diskusi a dialog samozřejmě se asi nevyhnutelně stáčí do nějaké i jako roviny osobních útoků, ale to ať posoudí voliči, jak se má dělat politika. Mně přišlo důležité, že ty argumenty zde zaznívat mají, snažím se věcně hájit návrh zákona, který mi dává smysl. A já jsem tady mluvil o estébáckém šmírování, tak je zajímavé, koho to zaujalo, kdo má potřebu se k tomu vyjadřovat. Já si myslím, že takové to Babišovo estébácké šmírování podle hesla „co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš“ (Poslanci v levé části sálu vykřikují a tlučou do lavic.), tak jsme jako tato země na vlastní kůži zažili, když se rozjel detailní systém mapování finančních transakcí EET za covidu, každý měl aplikaci, že jo, která o něm měla celou řadu osobních údajů, ještě se tím musel prokazovat.

A já jsem pouze řekl, že český stát má určitou evidenci toho, jaké vydá cestovní doklady. Ale například Ministerstvo zahraničních věcí poté, co nabere v zahraničí žádost o cestovní doklad, a poté, co ho vydá, tak ty informace mažeme, protože je k ničemu nepotřebujeme. A informace o tom, že jsme v Berlíně vydali někomu cestovní pas nebo občanský průkaz, vůbec nehovoří o tom, jestli ten člověk v Německu žije nebo jestli se přestěhoval, jestli tam byl student, jestli tam dva roky pracoval. To opravdu není úkolem tohoto státu, aby detailně u těch lidí jaksi nějakým způsobem měl kategorizováno proč, kde a jak pobývají.

Samozřejmě, za jinými účely my víme a dlouhodobě to samozřejmě sledujeme, protože pečujeme o krajanské komunity, tak máme přehled o tom, v jakém rozsahu ty komunity jsou. Já nevím, dávám příklad – v Rumunsku, v Srbsku, v Chorvatsku jsou tak silné české komunity, že tam Ministerstvo školství posílá pravidelně učitele. Existuje takový poměrně skromný grantový program, kdy rozvíjí život, i kulturní život, těchto komunit, tak přehled existuje. A to číslo, myslím si, že zde zaznělo opakovaně, zhruba 600 000 občanů České republiky. To nejsou žádní občané druhé kategorie, oni mají také své ústavní právo, a tímto se tedy snažíme jim vyjít vstříc.

Co se týče toho, že když jsem ministr zahraničních věcí nebo že když máme Ministerstvo zahraničních věcí, že bychom měli vyjednávat – já bych chtěl upozornit, že ta Vídeňská úmluva o diplomatických a konzulárních stycích je dokument, který tedy je tím nosným dokumentem pro zřízení konzulárního jednatelství, a státy běžně – ale to je zavedená praxe a myslím si, že jaksi naše práce i politická zde ve Sněmovně by měla odrážet realitu okolního světa, aby to nebylo jenom nějaké rétorické cvičení ohledně těch konzulárních jednatelství, tak prostě tyto státy běžně mimo prostory standardních zastupitelských úřadů tyto souhlasy neudělují. To znamená, pokud bychom se vydali touto – já tomu říkám bulharská cesta, tak to prostě nevyřeší ten problém, který adresujeme tímto zákonem. Myslím si, že si trochu lžeme do kapsy, když ten argument neustále zvedáme, a zároveň tedy řešení a fungování voleb funkční v celé řadě evropských zemí, se kterými se chceme a můžeme srovnávat, je zde na stole a dává to smysl.

Takže já jsem pojednal estébácké šmírování, pojednal jsem konzulární jednatelství, doklady jsem vysvětlil, tedy proč nemůžeme ani – vlastně si myslím, že bychom neměli mít tu skutečně přesnou statistiku, které vy se v té debatě domáháte, a myslím si, že je opravdu otázka i nějakého morálního práva lidem, kteří utekli z této země před brutální totalitou, aby i jejich potomci, když díky tomu oni se narodili v jiné zemi a přišli o české občanství a mají

zájem, tak aby si o něj požádali. A prosím, jsou to opravdu jednotlivci, vůči kterým máme tento morální dluh. Děkuji za slovo.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Kettner, poté Berenika Peštová. Než vám dám slovo, přečtu rychle omluvy. Omlouvá se Brož Lubomír od 11 do 12 z pracovních důvodů a Dvořák Jaroslav do 14 hodin z pracovních důvodů.

A nyní vám dávám slovo. Prosím.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Já bych zareagoval na pana ministra. Na jeho slova, že je zajímavé, koho to zaujalo. Tak pane ministře, to slovo StB zaujalo i mě. Nejsem členem ANO, to znamená, s panem Babišem nemám nic společného. Když byla revoluce, bylo mi šestnáct. Myslím si, že o tom, jak se žilo za komunismu, vím tisíckrát víc než vy. Ono to tak nějak zapadá do toho, jak Piráti – prostě obrovské sebevědomí, zkušenosti nulové. Já když se potkávám s vašimi kolegy na besedách, tak to je opravdu přehlídka. Například když jsem úplně nedomyšlenost Green Dealu vysvětloval jako učitel fyziky na základě fyzikálních zákonů, tak nějaký člen Pirátů za Prahu, který se holedbal, že je členem jakési nadnárodní korporace nebo něco, tak jeho jediná reakce na vysvětlování, mnou vysvětlování fyzikálních zákonů mi řekl, že plácám debility. Ano, jako učiteli fyziky. Takže fyzikální zákony jsou podle Pirátů debility. To znamená, mně se to taky nelíbí tady, že nějaké estébácké šmírování. To znamená, když policista po vás bude chtít doklady, tak je to estébácký šmírák, čili já ho můžu poslat do háje? To znamená, právní systém můžeme úplně spláchnout někam? Takže já bych se v těchto výrazech trošičku, trošičku krotil, pane ministře.

A co se týká... Vy jste mi neodpověděl na můj dotaz. Tady zase říkáte, že zase máme morální povinnost k potomkům těch, co utekli před totalitou do Velké Británie. Opakuji dotaz: Vy máte povědomost o nějakém právním problému nebo osobním selhání, které by zabránilo, pokud tihleti potomci měli zájem získat naše občanství, že jim někdo nebo něco zabránilo ho získat? Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Berenika Peštová s faktickou, poté pan poslanec Lang. Máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Berenika Peštová: Já děkuji za slovo, paní předsedající. Pane ministře, to estébácké šmírování jste zde vytáhl vy. Každá akce – máte tady fyzika – každá akce vyvolá reakci. Takže když vy začnete s estébáckým šmírováním a ještě potom, co my něco řekneme, nebo respektive já jsem vám řekla, abyste si uvědomil, že tu dobu jsme někteří zažili a víme, jaká ta doba byla, a na rozdíl od vás, když už potom říkáme něco o té demokracii, tak srovnáváme s tím, co jsme si prožili, jo? Třeba já toho 17. listopadu 1989 na tom Václaváku, proto jsem tam šla, svoboda slova, chtěla jsem mluvit, chtěla jsem svobodně volit, proto jsem tam demonstrovala. Takže proto jsem za tu demokracii tam stála. Vy máte plná ústa demokracie, a pak nás tady demokraticky umlčujete, jo? Berete nám, já nevím, faktické, teď'... určitě vidím, že se mi ozve pan poslanec Benda, prostřednictvím paní předsedající, ale prostě to je ta demokracie. Vy všichni máte plná ústa demokracie, ale abyste demokraticky žili, to už ne. Jedině váš názor je ten správný názor. My se tady snažíme celou dobu s někým diskutovat, jsme rádi, že jste tady, že nám tady odpovídáte, mně jste třeba neodpověděl. (Ministr Lipavský – poznámka z vládní lavice.) Ten čudlíček, pane ministře, klidně. To je... (Ministr mimo mikrofon: Nemám.) Tak, vidíte to? Nemáte čudlíček, a ještě na mě pokřikujete. (Smích v sále. Ministr opět mimo mikrofon: Vy mě osobně urážíte.) Ale... (Předsedající: Prosím pěkně, opusťme... Poslankyně Peštová se otáčí k předsedající.) Nemusím, já tedy můžu přímo.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pardon. Pardon, jenom prosím, nepokřikujte na kolegyni.

Poslankyně Berenika Peštová: Já jsem nepokřikovala, paní...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Já taky vás nenapomínám.

Poslankyně Berenika Peštová: Ano, děkuji. Takže mně jste neodpověděl, protože jsem vám jednoznačně řekla, že víme, že na tom pracovala ta ministerstva, takže sami jste to nezplodili. Proto jsem po vás chtěla vědět, jak daleko jste s tou vyhláškou. To znamená, ano, teze nemáte, takže kdy se vrhnete do toho paragrafového znění? Važte slova. Děkuji. (Ministr Lipavský z lavice: Tak mě neurážejte.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Prosím, nepokřikujte na kolegyni. Kdyžtak na mikrofon, nebo dejte přednost třeba nějakému rozhovoru mezi čtyřma očima. Děkuji.

Paní Berenika Peštová přednesla svoji faktickou poznámku. Nyní pan poslanec Lang, poté paní poslankyně Ožanová, následuje pan poslanec Mašek.

Poslanec Hubert Lang: Budu pokračovat k ministrovi zahraničí, panu Lipavskému. Já jsem si tady udělal poznámky. Estébacké šmírování opětovně. My jsme jenom reagovali na to, že vy jste prostě zmiňoval, jakým způsobem probíhá to, že v zahraničí někomu propadne pas, on si dojde na ten zastupitelský úřad, tam si požádá, ten pas je mu vydaný, že? Kdybyste to takhle řekl a skončil tu větu, ale vy jste tam dal ten přídomek, dal jste tam to estébácké šmírování. Tím prostě okamžitě nastartujete, jako když píchnete do vosího hnízda.

Vy jenom říkáte, to je zajímavé, kdo to tady říká. Prosím vás, obecně toto nemůžeme říkat, máme 34 let po revoluci. Prosím vás, kolik ještě let se tady bude nad námi vznášet duch té Státní bezpečnosti? Ještě 50 let, 80 let, než umře ve čtvrtém koleně někdo, kdo měl tatínka v StB, nebo to byl jeho dědeček, a pořád mu to budou předhazovat jako nějakou kolektivní vinu? Co to tady vůbec povídáte?

Mě tam zaujala jiná věc. Vy jste říkal, že na tom zastupitelském úřadě se ve své podstatě tedy nabere ta žádost a potom se ta data smažou. Nenapadlo vás náhodou v souvislosti se zaváděním korespondenční volby, když chceme získat jakési přehledy o těch našich občanech v tom zahraničí... Není to nic proti ničemu, protože když si půjdete vydat cestovní pas v České republice, tak v té policejní databázi, třeba cizinecké policie, ten pas tam visí těch deset let. Všechny pasy, které jste si prostě od 18 let udělali, tak tam máte. Jsou zneplatněné, ztracené a podobně. Je to součást úplně běžných evidencí, které stát o vás vede. To prostě není žádné estébácké šmírování. My prostě vlastně jenom chceme vidět nějakou tu evidenci. Nebylo by to potom jednodušší, když vám přijde nějaká ta žádost 25 nebo 30 dní, vlastně o tom, že jsem nějaký člověk v tom zahraničí, tak ten úředník by se podíval do té databáze, zjistil by ano, Franta Vopička má pas ještě platný čtyři roky, můžu mu tedy odeslat na nějakou jeho fiktivní adresu lístky a je to v pořádku. Je to úplně jednoduchá kontrola.

Vy si myslíte, že stát nemá informaci o občanských průkazech, které máte? Že nemá evidenci řidičských průkazů? Že nemá evidenci cestovních pasů? To jsou úplně běžné evidence, které normálně existují. (Předsedající: Čas.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. Nyní paní poslankyně Ožanová, poté pan poslanec Mašek. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní předsedající. Já se pokusím reagovat naposledy, pokud to bude možné. Víte, Piráti jsou proslulí dodržováním pravidel. On se o tom přesvědčil předseda poslaneckého klubu Jakub Michálek při vnitrostranickém hlasování, kdy mu bylo vyčteno nedodržování pravidel a byl odvolán z nějakého vašeho vrcholového orgánu. Když jste proslulí dodržováním pravidel, ukazujete tu různé věci, vyzdvihujete Pirátskou stranu, tak proč vám nevadí pošlapávání programového prohlášení vlády? Víte, dle mého názoru se Pirátská strana naučila také staré české i moravské, že účel světí prostředky. Takže někdy je programové prohlášení vlády důležité, jindy ne. Ono je dobré podívat se na ty věci v kontextu a nejenom úzce.

Co se týče přesných statistických údajů. Víte, počet přece nemůže být problém při statistice. Byl by problém, kdybyste dělali jmenné seznamy. Potom by byl problém s GDPR. Mimochodem, u toho jsem si vzpomněla, když v minulém volebním období jste se pokusili dát návrh na udělení státního vyznamenání člověku, který dával žádosti podle stošestky a vyhrál nějaký soud, protože mu někdo neposkytl informace. Teď když po vás chce někdo jenom počty beze jmen, je to problém pro Pirátskou stranu, která se pyšní tím, že chce transparentnost? Promiňte, to je divné.

Ještě jsem chtěla jenom poděkovat kolegyni Peštové, vaším prostřednictvím, paní předsedající, za připomenutí Newtonova zákona akce a reakce. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Mašek vystoupí s faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Žáček. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji. Já jsem chtěl reagovat samozřejmě na pana ministra Lipavského, se kterým jsme si teď stihli vyměnit vizuální kontakt a naznačoval mi, že má opravdu napilno a že musí Sněmovnu opustit. Nicméně já se skutečně musím ohradit. Vy dneska postupujete tím způsobem, že na začátku se nás pokusil rozstřelit poměrně úspěšně pan poslanec Bělobrádek s povídáním o fňukání opozice. Na to navázal a sám si myšlenku rozpracoval pan ministr Lipavský, když se bavil o StB šmírování. On odpověděl vlastně tím StB šmírováním na normální otázku, znovu ji zopakují. Dlouhodobě žijící cizinci v zahraničí rovná se ti, kteří tady neplatí zdravotní pojištění – to totiž odpovídá zákonu o zdravotním pojištění – a kolik z nich má platný pas? Jestli se tady opravdu dozvídám věci, a to navazují i na kolegu Langa, že tady ty všechny věci se evidují, staré propadlé pasy, řidičáky, o všem je evidence, a ministr zahraničních věcí nám řekne, že když je přímo žádost o pas, tak ten vydají a pak všechno smažou? To si snad dělá legraci? Buďto o tom vůbec nic neví, anebo pokud by to tak bylo, že my dáváme pas kdekomu, kdo si o to požádá, tak co na to naše bezpečnostní služby? My budeme dávat pasy nějakým islamistům a smažeme okamžitě veškeré stopy? Já už se musím ptát. Vždyť to ohrožuje bezpečnost nejen České republiky, ale náš pas je velmi dobře použitelný na cestování po celém světě. Takže my to dáme teroristovi a smažeme to? Vůbec po tom nebude žádná stopa? To tady pan Lipavský řekl, že se všechny údaje mažou, že nic neexistuje. Tak buďto je absolutně nekompetentní – rád bych mu to řekl do očí – nebo ať tady, v uvozovkách, prosím říká pravdu.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Žáček s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Hubert Lang. Prosím.

Poslanec Pavel Žáček: Děkuji za slovo. Mám jenom technickou poznámku, která by měla sloužit ke zklidnění situace. Já tomu rozumím, že když se tady u nás řekne estébáctví, že se to všechno personifikuje, vnímá se to tímto směrem, ale já to vnímám jako ryze technickou věc. Vzpomeňme si na výjezdní doložku. Co všechno stát potřeboval, komunistický stát před

rokem 1989, jaké chtěl údaje, především údaje o tom, kam ten občan jezdí. Podle toho mu povoloval. A ta povolovací mašinérie byla poměrně veliká, dokonce orgány komunistické strany a tak dále. Čili dneska je to tak, že dostanete pas a stát se neptá, kam chcete jet, je to prostě na vaši zodpovědnost. Čili takhle to vnímám. Tím orgánem, který vlastně tyto informace soustřeďoval, byla Správa pasů a víz Sboru národní bezpečnosti, což po určitou dobu své existence, jak se různě jmenovala po dobu komunistického režimu, byla součást Státní bezpečnosti. Čili tady vnímám to estébáctví. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Lang s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Kettner. Prosím, máte slovo.

Poslanec Hubert Lang: Vidím, kam až se můžeme dostat od správy voleb až do takovýchto věcí. Chtěl bych tady říct jednu věc. Uznávám pana kolegu Žáčka, protože je samozřejmě fundovaný v této věci, protože Ústav pro studium totalitních režimů zakládal a pohybuje se v tom celý život. Souhlasím s vámi, ano, v 70. letech se dostal pod správu Státní bezpečnosti odbor pasů a víz. Ale prosím vás, to se tady vracíme někam do historie. Vždyť to tady nikdo, pane kolego Žáčku, prostřednictvím paní předsedající, neřekl. Pan Lipavský si tady prostě naběhl, používá tady takové věci. Musíte uznat i vy sám, že kdybychom se dostali do nějaké odborné debaty, tak se budeme bavit, co byla výjezdní doložka. On neví, co je výjezdní doložka, protože nebyl na světě. On za to nemůže. On se narodil prostě až po roce 1989. Tak proč se vyjadřuje k těmto věcem? Jestliže někdo prosím vás, kdo je v silovém rezortu, ministr zahraničních věcí, to znamená nejvyšší diplomat naší země, povídá takové hlouposti, jakože se nabere žádost a potom se to okamžitě smaže, tak opravdu neví, o čem mluví. To je tedy tragédie.

Už mi začíná zapadat, proč minulý prezident pan Zeman nechtěl tohoto člověka jmenovat do čela toho rezortu. Protože prostě ať je pan Zeman makovej nebo takovej, tak prostě věděl, že tady něco není dobře. Pan ministr zahraničí tady povídá úplné bláboly prosím vás. To je vaše historie. Dokud neumřete, tak zůstanou po vás občanské průkazy, platné, neplatné, zneplatněné, odcizené. To samé, když je vám vydaný pas. Jak si myslíte, že by ty bezpečnostní složky státu to kontrolovaly vůbec? Protože my první, kam jsme vždycky šli, tak do databáze. Lang Hubert se narodil tehdy a tehdy, první pas mu byl vydaný tehdy a tehdy, potom nahlásil ztrátu. Je to tam všechno zaznamenané, protože pasy se zcizují, nahrazují se identifikační strany, ale ta pasová knížka jako celek se používá. Vymění se jenom ID strana. Já vám můžu udělat k tomu odborný seminář.

Já si velice vážím toho, co říká pan Žáček, protože on, byť je náš třídní nepřítel, jak já říkám, tak k tomu vystupuje racionálně. A máte pravdu, pane kolego, málokdo to ví, že v 70. letech byly pasy a víza pod Státní bezpečností. Ukážu vám výjezdní doložku. Já ji mám ve svých archivních věcech, co tam všechno stát zaznamenával. To my nechceme. My to přece nechceme. Jediné, co chceme, aby se zrovnoprávnily ty věci... (Předsedající: Čas!) Ještě se přihlásím.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, až se přihlásíte, tak prosím, jenom připomínám, oslovujte své kolegy prostřednictvím předsedající. Děkuji vám.

Prosím, pan poslanec Kettner s faktickou poznámkou a poté pan poslanec Lang. Prosím, máte slovo.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Prostřednictvím paní předsedající bych reagoval na kolegu Žáčka. Já v dnešní době elektronizace, takzvaného Velkého bratra, mám pocit, že stát o mě ví tisíckrát víc, než to bylo za minulého režimu. Dneska se všechno elektronicky uchovává, veškeré elektronické platby, že já prostě někde něco u mobilu

promluvím o tom, že bych potřeboval na auto nové gumy, a najednou na Facebooku, šup, mi vyskočí nabídka, jaká náhoda, na gumy Dunlop. A takhle bych mohl vesele pokračovat. Když přece odlétám, tak procházím celní a pasovou kontrolou, to znamená, veškeré údaje se okamžitě elektronicky zaznamenávají. Přesně místo odletu, cílová destinace a tak dále. Takže pro bezpečné fungování státu jsou určitá data nutná k zajištění bezpečnosti. Ale to přece není nějaké šmírování. Samozřejmě je musíme mít zajištěna tak, aby se nedostala do nepovolaných rukou. Samozřejmě nerad bych rozšiřoval – já osobně jsem třeba velký odpůrce elektronizace úplně všeho. Neustále slyším, jak ruští hackeři jsou naprosto geniální a napadnou kdejaký systém, takže v podstatě jim jdeme na ruku, my jim nahráváme. Čím více těch věcí bude pouze elektronickou podobou, tak se nám budou množit právě takovéto případy. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní bude pokračovat faktickou pan poslanec Hubert Lang. Prosím, máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Hubert Lang: Úplně naposledy k této věci, abychom ukončili pana Lipavského, který už prostě odešel. Odsloužil si svoji příslužbu a odejde. Přišel pan ministr zdravotnictví, který samozřejmě také asi tomu hodně rozumí, tomuto zákonu o správě voleb. Ale to už nechám na té vládě, koho tady vyšlou, v jakém časovém horizontu.

Když odjíždíte někam do zahraničí, procházíte, jak tady říkal kolega Kettner, prostřednictvím paní předsedající, pasovou kontrolou, kde se kontroluje pravost a platnost pasu a ten policista tam má evidenční systém. On se podívá a zjistí, že pas XY je vydán na Vopičku Josefa, narozeného v Praze, bla, bla, bla, platnost je osm let. Protože dneska se padělají doklady, jsou špičkové dílny. Já jsem se tím živil celý život. Můžu vám ukázat nádherné pasy, které jsou lepší než pasy pravé. Například kolegové z jihokorejské ambasády se holedbali, že mají jeden z nejlépe zajištěných pasů na světě, a pak jsme se setkali s konzulem a během půl roku se objevily padělky, které byly lepší než originály. Takže oni z toho potom byli úplně zoufalí. Tomu se narovnaly i ty šikmé oči, když jsme byli spolu na večeři, když viděl ty pasy, které byly totálními padělky.

My nechceme vůbec nic jiného vědět, než aby byla prostě ta rovnost – ta rovnost před zákonem. Když přijdu volit v Plzni, budu mít propadlou občanku, tak prostě neodvolím. To samé se... My jsme se jenom na to ptali. My chceme vědět, když ten John z toho Texasu tam přijede na tom koni někam odvolit, tak prostě aby měl platný pas. Já nic jiného nechci. A pan Lipavský to neví, ale samozřejmě na té konzulárce mají – přijde tam žádost o to, že chci volit jako John z Texasu, tak prostě tam někde na tom zastupitelském úřadu si uděláte zvláštní voličský seznam, oni to prolustrují a vlastně zjistí, jestli toho člověka tam mají, nebo nemají. Takže nějaká evidence o našich občanech v zahraničí je. A není to žádné šmírování přece. Když chceme vědět vlastně, kdo tedy bude ovlivňovat nás tady doma, nějaký John z Texasu, tak prostě já chci vědět aspoň, aby měl platné doklady. O ničem jiném to není. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní s přednostním právem vystoupí pan předseda Marek Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážené paní kolegyně, vážení páni kolegové, já bych řekl, že tato rozprava opět přesvědčuje o tom, jak nešťastným způsobem jsou v Poslanecké sněmovně využívány faktické poznámky. Já na to upozorňuji opakovaně a znovu to tu říkám. Pokud někdo předbíhá svoje kolegy v řádném vystoupení tím, že reaguje v jedné reakci třikrát čtyřikrát ve faktické poznámce, já tvrdím, že to je brutální obcházení jednacího řádu a předbíhání těch 62 poslanců, kteří jsou před ním. Nic nenavrhuji, jenom to chci teď v tuto chvíli konstatovat, protože si myslím, že toto se nedělá.

A pak ke svému předřečníkovi, vaším prostřednictvím. Já vím, že jste skoro zvyklý, že se tady může říkat skoro všechno, ale narovnávání šikmých očí mně připadá přes čáru a myslím, že byste se za tahle slova měl omluvit! To je prostě rasistická poznámka, naprosto nešťastná! (Potlesk zprava.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Martin Kukla s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Berenika Peštová. (Hlásí se poslanec Lang.) Přihlášky z místa mají prosím pěkně... Respektive pokud elektronicky se přihlásíte, pak máte také pořadí. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Martin Kukla: Děkuji za slovo. Vážené kolegyně, kolegové, já si rozhodně nemyslím, že tady zneužíváme faktické poznámky. Já budu reagovat. Víte, že tady na faktické poznámky nevystupuji tolikrát, ale když se podívám, jak se tady diskutovalo, tak tady prvně bylo nějaké fňukání, takže nás koalice urazila. Pak tady bylo StB, pak to tady bylo spojeno s tím, co se v mládí naučíš, tak ve stáří najdeš. Nevím, jak to tedy pan ministr Lipavský myslel s tím, že by nám to tady měl všem vysvětlit. A pak přijde pan předseda s tím, že bychom se tady měli omlouvat. Myslím si, že korespondenční volba, kterou tady řešíme a chceme k ní vystupovat, já k ní také chci vystoupit, mám připravený projev, bohužel dvacetiminutový, protože tihle rádoby demokraté mě omezili, chtěli mě omezit i ve faktických poznámkách, už bych tady vlastně nemohl teď vystupovat. Ale podívejme se, co zajímá ty lidi venku a co zajímá vás. Vás zajímá prostě na sílu prosadit korespondenční volbu, abyste se udrželi u moci. Ty statistiky a fakta k tomu prostě jasně nahrávají. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Paní poslankyně Berenika Peštová s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Lang a pak pan poslanec Kettner.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já jsem chtěla zareagovat na pana poslance Bendu. Ten začátek vaší faktické poznámky nebyla faktická poznámka, až teprve potom jste se rozjel...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ne, byl s přednostním právem.

Poslankyně Berenika Peštová: Aha! Já myslela... Tak to se omlouvám. Já myslela, že máte faktickou poznámku. Ale v každém případě já tady opravdu sedím celou dobu. Opravdu sedím tady celou dobu a snažím se reagovat na svoje předřečníky, nebo reaguju na svoje předřečníky, aby to bylo k tématu, věcné. Nešla jsem na... Hlídám si to, abych se nepřerušila a nešla pokračovat znova. Opravdu reaguju na to, co ten předřečník řekl. Klidně si můžete pustit – nebo podívat se na steno. Já jsem si vaše slova vzala k srdci a opravdu se snažím jet v těch mantinelech, co mi umožňuje jednací řád. A kdybyste nás teď chtěli omezit na těch faktických poznámkách, tak opravdu to, co už tady bylo jednou řečeno – ono se vám to jednou potom vrátí. Já bych to opravdu nedělala. Od roku 1989 to nikdo neudělal, a pokud to chcete udělat, tak říkám, vrátí se vám to!

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Lang s faktickou poznámkou a poté pan poslanec Kettner. Prosím, máte slovo.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji. Já už opravdu velice krátce. Já už jsem tady dostal takových různých nálepek, že za chvilku si z toho můžu udělat nějaký deníček.

Pane Bendo, prostřednictvím paní předsedající, jako to myslíte vážně, že říkáte, že jsem nějaký rasista? Já jsem s těmi Asiaty, s těmi Korejci a dalšími, mnohokrát jednal v rámci svého předchozího zaměstnání. A já vám řeknu, jako se třeba říká příměr mám vykulené oči v Čechách, že jsem z toho prostě úplně vytřeštěný, perplex z něčeho, oni opravdu použili výraz přes tlumočníka, kde jsme byli, tak říkal, ježíšmarjá, mně se z toho úplně narovnávají oči. Jak je možné, že jak to ten padělatel udělal? Protože nebyli na to schopní... To nemělo vůbec nic spojeného s rasismem prosím vás! Vy se mi teď, když už nevíte zase kudy kam, jste zahnaný do něčeho, tak já teď vidím ty titulky: Poslanec Lang za hnutí ANO prostě v rámci projednávání novely o správě voleb tady vykřikuje nějaké rasistické věci. Já nejsem rasista. Rasistou nejsem! Já uznávám absolutně všechny rasy, náboženství, přesvědčení. Včera jsme se utkali tady o ty Wintonovy děti, které tady byly také použity jako příměr. Potom s paní kolegyní Decroix, prostřednictvím paní předsedající, jsme si na to podali ruku, jasně jsme si to vyjasnili.

Prosím vás, pane Bendo, nechte toho. Vy jste těžká politická váha, já jsem proti vám trpaslíček, který je tady první volební období, a vy mě nebudete škatulkovat do nějakého rasisty. Prosím vás, nechte toho! Já bych chtěl říct jasně, já nejsem žádný rasista. Já jsem použil příměr, který mám ze své osobní praxe, a oni ti Asiati to říkají. Nám se narovnávají oči – z té hrůzy, kdy oni do toho investovali obrovské množství finančních prostředků a ti padělatelé jim ty pasy takhle dokázali napodobit, lepší než originály. Nechte si to, pane Bendo! Nechte si to! (Ministr Válek mimo mikrofon: Prostřednictvím předsedající. – Poslanec Lang po opuštění řečnického pultu: Prostřednictvím předsedající.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Přesně tak, pane poslanče, opakovaně jsem vás vyzývala, abyste oslovoval své kolegy prostřednictvím předsedající. Prosím, abyste toto dodržoval. Děkuji. Chápu, že někdy se v zápalu boje pozapomene.

Tak, nyní tu máme pana poslance Kettnera s faktickou poznámkou. Poté pan poslanec Brabec. Prosím, máte slovo.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Já bych se prostřednictvím paní předsedající rád obrátil na pana Bendu s tím jeho proslovem. Tady je nějaký příměr a zazněla tady slova o rasismu. Mě by třeba například zajímalo, kdy se někdo omluví našemu panu předsedovi, kdy neustále jsou výlevy na jeho asijský vzhled, na jeho asijské jméno, dokonce je to i soudně posvěceno, že prostě může být urážen na základě jeho asijského jména a že musí snést nějakou vyšší míru kritiky, když je ve veřejném prostoru. A ta druhá část, že jsou zneužívány faktické otázky – protože já tady sedím, čekám, až na mě přijde řada, také jsem několik faktických měl. To jsou vždycky reakce. Vždycky se uvedou nějaká fakta, jsou tam i dotazy. Já jsem skutečně nezaznamenal, že by někdo s faktickou šel k tomuto pultíku a začal mluvit úplně něco svého, jako nějaký – ne, vždycky je to reakce, vždycky to jsou nějaká fakta a je to velice často proloženo i dotazy, konkrétními, reálnými dotazy. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také děkuji. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Brabec a já předávám řízení schůze.

Poslanec Richard Brabec: Děkuji za slovo. Já si dneska užívám myslím si docela poklidnou atmosféru, jsem za to rád, protože dnes tady zastupuju paní předsedkyni klubu Schillerovou. V této souvislosti musím říct, byť v tom nejsem tak zkušený rutinér jako ctěný kolega předseda klubu Marek Benda, ale já si opravdu nemyslím, pane předsedo, prostřednictvím paní předsedající, že dochází k nějakému zneužívání faktických připomínek nebo poznámek. Protože ono je dost těžké si představit, že tak jak běží ta vystoupení, tak že bychom potom v řádném vystoupení v podstatě dělali odkazy na desítky minut, možná stovky

minut zpátky na konkrétní vystoupení různých řečníků. To by potom to vystoupení v zásadě se prostě skládalo jenom z odkazů – a tehdy a tehdy on to řekl a já bych na to chtěl reagovat, ale ten kontext by byl dávno ztracen. Takže to já myslím, že by ztrácelo smysl. Nemůžete se divit, že ta dopolední vystoupení některých kolegů z pětikoalice – já je považuju za požehnání pro opozici, protože to vždycky dodá samozřejmě střeliva v tomhletom a jakoby náplně k tomu, aby bylo na co reagovat. Ale já jsem přesvědčen, že všechny ty faktické připomínky, jak tady zazněly, byly k věci. A nemůžete se ani divit tomu, že pokud přijde ministr, nebo ministři, kteří jsou ochotni a schopni odpovídat, což jako opozice samozřejmě vítáme, a nebývá to zvykem, když tady třeba není pan ministr vnitra a byl tady aspoň pan ministr zahraničí, tak se je snažíme vytěžit maximálně. To znamená, oni sem přijdou pravděpodobně s tím, že si to tady odsedí, a pak jsou asi nepříjemně překvapeni, že nejsou hlazeni po srsti a plácáni po zádech, jací jsou to borci, ale prostě od toho tady jsou, aby odpovídali. A my se ptáme. A to je podle mého názoru smysl faktických poznámek. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A my se nyní vracíme do obecné rozpravy k řádně přihlášenému panu poslanci Kettnerovi, jestli tedy mohu poprosit, aby přišel k pultíku. Já mezitím ještě všechny srdečně pozdravím v tomto těsně popoledním čase.

Prosím, pane poslanče, ujměte se slova. Ještě se otáži, zda plánujete spojit dva příspěvky. Plánujete. Prosím.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo, paní předsedající. Jsem překvapen, že na mě přišla řada, už jsem myslel, že si můžu zajít na oběd. Abych řekl pravdu, tak po tom, co tady sleduji výroky jak opozice, tak pětikoalice, tak jsem si říkal, jestli vůbec má cenu jakkoli vystupovat, protože tady se prostě setkává, když to řeknu, praxe, praktičnost s ideologií. Prostě tady jsou naprosto reálné, konkrétní dotazy a ve své podstatě je to jenom bagatelizováno, sklouzává to do osobní roviny, pořádně se nic nedozvíme.

Já si myslím, že korespondenční volby jsou jeden z takových klasických příkladů takové té progresivistické politiky, kdy o občany jde až v poslední řadě. Myslím tím skutečné problémy obyvatel České republiky, kteří nás volili, z jejichž daní jsme placeni a jejichž problémy bychom měli řešit. My řešíme všechno okolo, jenom ne je. A to si myslím, že je špatně. Když se koukneme, co řešíme – manželství pro všechny, nezávislost Tchaj-wanu, Green Deal a tak dále, pak tady máme snahu o upevňování vlastní moci, kdo zrovna vyhrál volby, to znamená blokování názorově nepohodlných webů, kdy si navzájem přehazujeme, kdo vlastně za to může, v rámci boje proti dezinformacím KRIT, a tak dále, a tak dále. Když se kouknu na nějaké hmatatelné věci vyloženě pro dobro České republiky, to abych si na to vzal lupu. A korespondenční volba je jedním z takových umělých problémů, které odvádějí naši energii, náš čas od skutečných problémů.

Já z vlastní zkušenosti vím, že spousta našich občanů v zahraničí, kteří žijí i trvale, tak například rádi využívají naše zdravotnictví. Platí si minimální zdravotní pojištění. A ta lékařská péče například v Americe je tak drahá, včetně stomatologické a tak dál, že jim se vyplatí prostě na to letadlo sednout a zaletět si k nám a tady si nechat udělat třeba můstek. Takže si říkám, jestli je pro ně skutečně takový problém si zaletět na to velvyslanectví v rámci státu, když oni cestují za lékařským ošetřením v rámci kontinentu. Kdo chce, tak si tu cestu najde. To znamená, že tady ta argumentace si myslím, že je docela lichá.

Je tady také problém, že člověk, který žije v zahraničí, má více státních občanství, necítí potřebu se ani k nám jakoby vracet, tak on necítí, když zvolí špatně, tak jemu to může být prakticky úplně jedno, protože on tady nežije, on následky toho svého rozhodnutí nijak nepocítí. To je můj osobní názor. Někdo se mnou může souhlasit, někdo nesouhlasit, takhle to prostě cítím já. A neustále se tady bavíme o tom, už to bylo několikrát zmíněno – vždyť oni

mohou volit. Kdyby prostě oni z nějakého důvodu měli zakázáno, znemožněno volit, ale ta možnost tady je, takže kdo chce, tak volit může.

Já si osobně myslím, že to je prostě jednoznačný politický kalkul. Když se kouknete na rozbory různých politologů, tak všichni mluví o tom, že ty hlavní důvody našich rozepří jsou čistě, ryze politické, ale ne praktické. Prostě jedni to prosadit chtějí, jiní nechtějí. A mě mrzí, že když jsou tady přednášeny konkrétní, reálné nešvary toho návrhu, nebo řekl bych přímo i protiústavnost, rozpor s legislativou, vytvoří to takové množství problémů, že opravdu to je jenom čistý kalkul, prostě nic jiného tam být nemůže, protože ta negativa jednoznačně převládají nad pozitivy.

Nám je neustále předhazováno, že to odmítáme jenom proto, že máme minimální podporu. Ve své podstatě já si myslím, že volebních preferencí – my jsme na svém, nás nějakým způsobem ty volební zisky nějak neovlivní. Mě mrzí, že jaksi je tady předhazováno – je to kvůli tomu, že nemáte podporu, a tečka. Klapky přes uši a žádné poslouchání těch argumentů, proč je to špatně.

Rozhodně to za mě není, jak je to prezentováno, že je to nějaké zlepšování či prohlubování demokracie. V tom případě nechápu, pokud je to prohlubování demokracie, tak proč se tak bráníte jako čert kříži udělat na toto téma referendum. Není ryzejší demokracie než referendum, kde se všichni voliči k tomu mohou vyjádřit. Neříkám dělat referendum s prominutím o každém prdu, ale myslím si, že radikální změna volebního zákona, který je provázaný s ústavou, by si to referendum rozhodně zasloužila.

Několik důvodů. Je deklarovaná tajnost volby. To znamená, už jenom selským rozumem je jasné, že pokud přijde obálka od pana Pepy Nováka, tak ten, kdo ji rozlepí, tak se může podívat, koho ten pan Novák volil. Nevím, možná nebude, nevím... Říkám, je tady spousta spíše otázek a spousta nejasností než jasných faktů. Rozhodně existují výsledky, jak ty volby ovlivnit, a to výrazně. To znamená, když se podíváme, třeba pojem bydliště definuje zákon (paragraf) 80 zákona č. 89/2012 Sb. Tam máme napsáno: „Člověk má bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam nebo s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu.“ Tedy k tomu, aby osoba měla bydliště mimo Českou republiku, stačí, aby blíže nespecifikovaným způsobem prohlásila, že se v místě mimo Českou republiku zdržuje s úmyslem tam žít, či dokonce jen aby nastaly jakési, také nijak blíže nespecifikované, okolnosti. Nic jiného, žádné přihlášení k pobytu, žádné pracovní povolení, žádné potvrzení o studiu, zkrátka žádný administrativní úkon. Dle platného zákonného ustanovení je to tak, že bydliště každý může mít kdekoli a místo jeho trvalého pobytu s tím nemá co dělat. Trvalý pobyt a bydliště tedy není totéž. Takže já si dokážu živě představit, jak nějaký horlivý synáček nebo vnuk přijde za prarodiči se slovy: babičko, dědo, my teď budeme volit, vy se v době konání voleb budete ze zdravotních důvodů zdržovat tady na té adrese v Německu nebo kdekoli jinde, kde není potřeba vízum, a víte, je to jen kvůli úřadům, jinak pořád budete bydlet tady, nic se nemění. A co dál? Nic. Pak stačí zažádat o voličský průkaz a máme hotovo.

O tom se v navržené novele píše, cituji: „Volič může podat žádost osobně, a to i prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče, do tří dnů přede dnem voleb nebo podáním doručeným příslušnému zastupitelskému úřadu nejpozději do 35 dnů přede dnem voleb. Toto podání musí být v listinné podobě opatřené úředně ověřeným podpisem voliče nebo v elektronické podobě zaslané prostřednictvím datové schránky. Žádost musí obsahovat jméno a příjmení voliče, datum narození, adresu, kde má volič bydliště mimo území České republiky, a adresu, na kterou mají být písemnosti ke korespondenčnímu hlasování zaslány, popřípadě údaj o tom, že si volič převezme písemnosti u zastupitelského úřadu sám nebo prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče.“ Takže voličský průkaz už bychom měli, takže bábu s dědkem už není potřeba přesvědčovat.

Dál už je to úplně jednoduché, ale u navrhované novely to bude vypadat asi takto: Zastupitelský úřad zašle nejpozději 25 dnů přede dnem voleb voliči identifikační lístek, úřední obálku, doručovací obálku a informaci o způsobu hlasování včetně odkazu na internetové stránky podle § 6d odst. 1. Pokud o to volič požádal nebo neuvedl adresu pro doručení, dodá zastupitelský úřad tyto písemnosti osobně voliči nebo osobě, která se prokáže písemnou plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče. A pak už stačí vyplnit hlasovací lístek, stáhne se z webu Ministerstva vnitra, vložíte ho do příslušné obálky a pošlete.

Takže žádné oblékání, žádné cestování, žádné dovážení do volebních místností, žádná nejistota, co tam ta neprogresivní babička s dědečkem hodí. Stačí jeden ověřený podpis. Já si myslím, že získat plnou moc a ověřený podpis od některých prarodičů, ale i z některých sociálně vyloučených lokalit, absolutně nebo sociálně vyloučených osob není nic moc složitého. Běžně se to dělá i v komunálních volbách. No a tady se otevírá prostor samozřejmě pro různé politické neziskovky, které s tímhletím mají velkou zkušenost.

Já jsem těch faktů měl připravených podstatně víc, ale omezením řečnické doby to budu muset dosti výrazně zkrátit. Já teď tady budu citovat i – protože samozřejmě nejsem právník, to znamená, já se tady nebudu vydávat, že tomu strašně rozumím a že jsem snědl veškerou moudrost – tak já tady budu citovat, doufám, že to pro ty dotyčné osoby nebude Kainovo znamení, že, jak je v době módní, protože je citoval člen SPD, tak že jim třeba nepřijde, že poškozují pověst instituce, kde jsou zaměstnáni, a budou vyhozeni z práce.

Aleš Gerloch, právník, emeritní děkan právnické fakulty: „Korespondenční způsob hlasování ve volbách patří k distančním formám, kdy se volič neúčastní volebního aktu prezenčně ve volební místnosti, ale hlasuje na dálku. Pokud pomineme určitou devalvaci průběhu voleb působící nepříznivě na právní vědomí voličů a společnost vůbec, je možné uvést dvě skupiny negativních faktorů, které jsou s tímto způsobem hlasování spojeny. První z nich spočívají v ohrožení ústavních zásad, na nichž jsou demokratické volby u nás založeny. Jsou jimi principy svobodného hlasování, neboť voliči mohou být snadno ovlivněni jinými osobami při vyplňování hlasovacího lístku; s tím související princip osobní povahy volby, volič nemůže zmocnit jiného, aby za něj hlasoval; a tajnosti hlasování, kterou je mimořádně obtížné zajistit. Pokud korespondenčně mohou hlasovat jen někteří voliči, dochází rovněž k narušení principu rovnosti volebního práva, pokud by takový postup nebylo možné zcela přesvědčivě zdůvodnit.“ To už je takové to otevírání Pandořiny skříňky. Takže já už vidím, jak tady brzo bude novela, že vlastně je to diskriminační vůči našim občanům, a najednou budeme moci hlasovat všichni korespondenčně a bude z toho úplný guláš. „Snaha zmírnit zásahy do uvedených ústavních principů, které samozřejmě ústí ve zpochybnění korespondenčního hlasování, vedou zákonodárce k zavádění komplikovaných postupů, které tuto údajně jednodušší formu hlasování diskreditují ve faktické rovině. Aktuálně předložený senátní návrh korespondenčního hlasování je toho příkladem. Vybraní voliči pobývající v zahraničí by se museli předem zapsat do zvláštních seznamů,“ a tak dále, a tak dále. Takže tady jsme slyšeli slova profesionála, to znamená, neříká to nějaký Zdeněk Kettner, ale říká to hlava pomazaná, odborník, myslím si, že uznávaný. Co se týká různých proklamací (nesrozumitelné) demokracie, rozšiřování, prostě ty politické motivy tam jsou jasné.

Pak tady máme pana Druláka: „Každá úprava výsledek voleb ovlivní.“

„Zahraniční voliči hlasují převážně pro pravici. Na druhé straně nevíme, kolik by jich možnost využilo.“ Tak to uvádí pan Tomáš Lebeda.

Pak tady máme pana Jiřího Pehe: „Hlavním důvodem, proč se některé strany korespondenční volbě brání, je skutečnost, že Češi žijící v zahraničí v minulosti preferovali spíše strany napravo od politického středu.“ Takže se zase dostáváme do té politické roviny. Ale my bychom neměli sklouzávat do té politické roviny, my bychom měli zůstat u těch faktů.

Odborníci jsou vůči možnosti zavedení korespondenční volby mnohem opatrnější než řada politiků. Například právník Zdeněk Koudelka označil korespondenční volbu za zásah do

celé filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj „navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, ale přitom sami nežijí ve státě, o němž rozhodují, tedy neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však založena na tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, tento princip je porušen.“ Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volit v Česku také nemůže volič v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí pak sám nebude podléhat. Spor o korespondenční hlasování je volbou mezi tím, zda má existovat právo volit držitele moci jen u těch, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat, nebo například tím, že zde platí daně, anebo se zvýší role těch, kteří nám budou moci vnutit svou politickou vůli, aniž by tu s námi žili.

Dále tady máme například politologa Stanislava Balíka. Není přesvědčený o užitečnosti korespondenční volby, naopak ji označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému. Balík sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno.

Zavádění korespondenční volby v západních demokratických zemích přičítá jistému módnímu trendu, podobně jako přímou volbu prezidenta. Podle Balíka reálně hrozí, že v kontextu debat o podvodech se zaslanými lístky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA – skutečných, nebo smyšlených, nikdo neví – přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu procesu. Jakékoliv těsnější výsledky budou odmítány jako zfalšované, a možná ne jenom ty těsnější. Uvěří-li nezanedbatelná část lidí, že je možné falšovat, tak i kdyby to tak nebylo, bude to pro legitimitu zvolených znamenat totéž, jako by se skutečně podvádělo.

Podle právníka Petra Kolmana neobstojí argument, že Česko je jedna z mála zemí, která si korespondenční volby nezavedla, protože tento způsob hlasování podle něj degraduje volby ze svátku demokracie na nákup v e-shopu. Pokud někdo v České republice nežije, ale chce z jakéhokoliv důvodu ovlivňovat, kdo zde bude prezidentem nebo poslancem, měl by si to prostě zasloužit. Nezapomínejme, že Čech nebo Češka v cizině ve své domovině zpravidla neplatí daně. Takže pokud má někdo ambici působit na to, kdo bude vládnout jeho spoluobčanům ve své vlasti, tak by neměl jen posílat obálku, ale něco pro to i udělat. Jinými slovy, měl by minimálně alespoň osobně hodit hlas do volební urny na zastupitelském úřadě.

Právník Jiří Němec má o nutnosti zavést korespondenční volbu pochybnosti. Pokud ale ke změně má dojít, měla by se otevřít širší debata i o dalších opatřeních, jako například o rozšíření korespondenčního hlasování i v rámci České republiky, možnosti hlasovat v předstihu nebo udělat volby jen v jeden den. Co říkám, to je to otevírání té Pandořiny skříňky.

A teď se vrátím i k tomu, že skutečně ten způsob, jak je to zkrácené, jak je to prostě tlačené nahonem, tak ta účelovost z toho přímo čiší. A co se týká důvěry občanů, jak je ta společnost rozpolcená, věřte tomu, že ta korespondenční volba ještě nebyla schválena, ale už jenom tím, jakým způsobem byla navržena, jakým způsobem je projednávána, tak už teď je ve velké... v očích mnohých našich občanů totálně zdiskreditovaná ještě předtím, než vůbec se uvede v platnost. Skutečně chceme ten náš volební systém tímto způsobem ohrozit?

Skutečně, ať se na to dívám zleva, nebo zprava, vždycky když bychom se měli rozhodovat o něčem, tak vždycky by ta pozitiva měla převládat nad negativy, jinak je to špatný nápad. A v tomto konkrétním případě já si myslím, že ta negativa jednoznačně vedou. Takže bych byl rád, kdybychom se od toho oprostili. Česká republika skutečně si zaslouží řešit podstatně aktuálnější a důležitější témata. A pokud se v širším plénu rozhodneme, že ten volební zákon je potřeba zrušit, tak ho upravme klasickým legislativním způsobem, udělejme

to ústavní cestou a udělejme to tak, že to bude až od následujícího volebního období, abychom tím předešli jakémukoliv podezření, že změna toho volebního zákona byla čistě účelová, a abychom ty občany přesvědčili tím, že to je skutečně pro dobro republiky, pro dobro občanů, že to bylo diskutováno, že všichni měli možnost, že to je legislativně naprosto v pořádku. Myslím si, že když to bude touto cestou, že i ta důvěra občanů v ty volby jako takové nepoklesne. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. To bylo vystoupení pana poslance Kettnera. Nyní je přihlášen pan poslanec Zborovský, následně se může připravit poslanec Radek Rozvoral. Prostor pro pana poslance Miroslava Zborovského. Prosím.

Poslanec Miroslav Zborovský: Vážená paní předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte mi vyjádřit důvody, proč jsem na rozdíl od mnoha řečníků tady jednoznačným zastáncem korespondenční volby. Již několik dní zde na půdě Poslanecké sněmovny jednáme o tématu, které je pro mě osobně velmi důležité, a tímto tématem je usnadnit prostřednictvím korespondenční volby přístup Čechům v zahraničí, našim krajanům, k možnosti využít svého volebního práva. Mimo to, že bychom se zařadili k drtivé většině zemí Evropské unie, kde je již korespondenční volba zavedena, současně nám korespondenční volba může připomínat, že naše společnost – tedy myslím společnost tvořenou občany České republiky, nejsou jen ti, kteří celý život tráví v naší krásné zemi, ale také ti, kteří zkusí získat životní zkušenosti, úspěšnou kariéru nebo třeba i partnerský vztah v jiné zemi, ale své blízké a třeba i své majetky mají prozatím tady v České republice. Není pravda, že pokud někdo žije v zahraničí, tak přestává být dostatečně velkým vlastencem, a že by neměl zájem volit s co nejlepšími úmysly, tak jak to někteří poslanci zde v diskusi naznačují, případně že o naší zemi ztratili přehled nebo že volí na základě zkreslených informací. Zářným příkladem byl například pan Karel Schwarzenberg, který i po svém nedobrovolném pobytu v Rakousku byl jedním z největších vlastenců a pomáhal České republice víc než leckteří občané, kteří mohli na rozdíl od něj ve své rodné zemi žít.

Korespondenční volba nám připomíná, že naše země není pouze prostor ohraničený geografickými hranicemi, ale i společenství tvořené společnými hodnotami a občanskými právy. Jsou to též tito naši krajané, kteří kromě nás utvářejí dobré jméno naší vlasti v zahraničí. Jak poznamenal generálmajor Karel Lukas, člen československého protinacistického odboje: „Žil jsem mezi českými krajiny v USA, znám jejich zájem o nás a jejich lásku, kterou všude projevují vůči zemi svých otců.“ Není jeden z projevů lásky k zemi svých otců i možnost volit jednoduše i v zahraničí? A proč by cesta k volební urně měla trvat desítky hodin nebo i několik dnů? Proč bychom nyní, ve 21. století, neměli chtít usnadnit možnosti volby právě pomocí korespondenční volby? Jsem pro to, aby našim spoluobčanům v zahraničí bylo umožněno volit v takovém komfortu, jak jsou zvyklí volit občané ve většině ostatních zemí Evropské unie, tedy korespondenční volbou. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. To byl pan poslanec Zborovský. Připraví se pan poslanec Rozvoral, s faktickou nyní vystoupí paní poslankyně Karla Maříková, připraví se pan poslanec Nacher s faktickou. Prosím.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážený pane kolego, prostřednictvím paní předsedající, vy tady říkáte, že lidem v zahraničí chcete umožnit uplatňovat volební právo. Oni ho snad nemají? Vy jste to tak řekl v tom kontextu. Vždyť oni volí. A volí stejnou standardní formou jako lidé, kteří žijí tady v České republice. Naopak já si myslím, že zavedením té korespondenční volby budou oni zvýhodněni, a domnívám se, že to

povede k tomu, že bude zavedena korespondenční volba i tady pro naše voliče, protože se bude apelovat na tu rovnost, že oni mají tu výhodu. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. Nyní pan poslanec Nacher. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji za slovo. Dámy a pánové, já nevím, za mě, já to říkám znovu už asi podesáté, tady ten argument, že se takhle, že to funguje někde jinde, to prostě opravdu není argument. Protože vy si tím nabíháte. Já vám to budu připomínat, až tady bude zákon o referendu. Ten je také v mnoha zemích. Jak to pak budete vy se tomu bránit, odůvodňovat? Jak to bude u hromadných žalob? Ty také fungují v mnoha zemích a my jsme jedna z posledních. A přitom třeba ochrana spotřebitele je u nás skoro bych řekl jakoby nejméně v tomhle tom případě rozvinutá, když se i podíváte na třeba vývoj cen, služeb a podobně. Já si myslím, že třeba to je zrovna věc, kterou my tady potřebujeme, bez ohledu na to, že to je někde jinde. Ale já říkám navíc, tak je to ve 20 zemích. V okolních zemích je třeba v neděli zavřeno. A u nás není. Já jsem za to rád. Tak zase sem někdo z vás přijde, je to někde jinde, tak to budeme dělat i tady? Vždyť přece tohleto není argument. Vždyť to není argument. A já opravdu tomuhle nerozumím, protože já se těším, až tady bude ten institut hromadného řízení a já vám všechno tohleto budu tady připomínat: jak se můžete bránit něčemu, co funguje ve 20 zemích, co funguje ve Spojených státech? Tady tohleto kopírovat chcete, ale u jiného tématu řeknete: no ale nemusíme tady přebírat všechno, co je v Americe, protože na české poměry by se to zneužívalo. To já slyším. Proto já vám tady dávám to srovnání s těmi hromadnými žalobami, protože já to slyším na těch konferencích. To, co funguje ve Spojených státech, v České republice fungovat nemusí, protože my inklinujeme k tomu zneužívat, nadužívat, využívat a tak dále. No tak to aplikujte i na tohleto. Ne, pojďme se bavit o obsahu, o těch jednotlivých věcech, proč se to má tady přijmout, proč ne. Ne že to funguje někde jinde. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. S faktickou se hlásí ještě pan poslanec Martin Kukla. (K řečnickému pultíku přichází poslanec Dufek.) Pane předsedo, ten, kdo je písemně přihlášen, má přednost. A pak budu jenom žádat informaci, zdali vy chcete s faktickou z místa, anebo s přednostním.

Tak dvě minuty pro pana poslance Kuklu. Prosím.

Poslanec Martin Kukla: Děkuju za slovo, paní předsedající. Kolegyně, kolegové, já si vaším prostřednictvím dovolím reagovat taky na kolegu a na jeho výstup faktickou poznámkou. Ono je třeba tady na mikrofon říct, protože lidé mi píšou a říkají, co tady tak dlouho řešíme. Lidé v zahraničí v tuto chvíli, všichni s českým občanstvím, mají právo volit, můžou volit přes zastupitelské úřady. A vy tady prostě chcete jim to usnadnit na úkor českých občanů, kteří jsou ve většině, kteří tady žijí na území, platí tady daně. A když oni chtějí jít volit, tak musejí vzít v tuto chvíli občanský průkaz v jakékoliv formě, teď ho máme moderněji elektronický, který úplně, to zavádění nefungovalo, věřím, že už to fungovat bude – tak musejí se dostavit do volební místnosti, tam se prokázat komisi, komise tam má seznam voličů, odškrtne si toho voliče. Když přijde, dostane volební lístky a jde za plentu. Tam vybere, vloží do správné obálky volební lístek, vyjde zpoza plenty a jde volit. A vy prostě chcete v tuto chvíli toto změnit, udělat dvě kategorie té volby. Já si myslím, že byste se v tuto chvíli měli zajímat a udělat nějakou výhodu pro české občany, kteří tady platí daně a žijí. A my tady už několik desítek hodin řešíme korespondenční volbu. A my vás upozorňujeme na to, že kde ta korespondenční volba je v zahraničí zavedena, tak tam jsou právě ty žaloby, jsou tam problémy. Já jsem tady včera na mikrofon říkal, že je to Rakousko, že jo, prezidentské

volby, je to USA, je to Francie, kde to bylo v roce 1975 částečně (Předsedající: Čas.) zrušeno, a další. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A nyní se zase s písemnou přihláškou přihlásil pan poslanec Horák. Chci jenom upozornit pana předsedu Dufka, že tato má přednost. Prosím.

Poslanec Jiří Horák: Krásné dobré odpoledne. Já jenom krátce, proč následovat ty země. Víc než 20, 23, myslím, že naposledy Británie se přidala, vzor demokracie evropské. Proč? Protože lidé čím dál víc cestují, to jednoduché, za byznysem, za podnikáním, za studiem. Tam jedou na týden, tam na měsíc, tam na tři dny. Zkrátka ta mobilita se zvětšuje a zvětšuje, a proto jim chceme nabídnout větší možnosti volit. To je jednoduché. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně. A nyní tedy předpokládám, že s přednostním právem. Předpokládám, že správně... Pan předseda. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Já budu reagovat vlastně na dvě faktické poznámky. Kolegyně z SPD namítla, že když zavedeme korespondenční volbu v zahraničí, tak pak je otázka času, kdy bude zavedena korespondenční volba v České republice. A za chvíli přijde kolega z ANO a řekne, že vlastně znevýhodňujeme občany v České republice, že nemají možnost korespondenční volby, na rozdíl od občanů v zahraničí. To znamená, že to je přesně ten moment, co by mohl potom způsobit to, čeho se bojí kolegyně z SPD. Já bych za nás jako chtěl říct, že já se domnívám, že naše země je malá, to znamená, tady s autem, když sednete do auta, tak jste za tři hodiny na slovenských hranicích. A já si myslím, že v rámci naší země je skutečně logické, že by ten, kdo chce volit a plní svoji povinnost, měl prostě přijet do volební místnosti, jako tady toto. Takže to nám nedávejte do úmyslu, že chceme zavést korespondenční volbu v rámci České republiky.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A toto vystoupení vyvolalo dvě faktické poznámky. S první vystoupí paní poslankyně Maříková, s druhou pan poslanec Nacher. Prosím.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. No, on to řekl ještě přede mnou, vážený pane kolego, prostřednictvím paní předsedající, pan europoslanec Pospíšil v Partii před Vánocemi, já už jsem to tady říkala, že teď si to vyzkoušíme na té zahraniční volbě a pak to zavedeme tady. Takže trošku jste mi tím nahrál. A bylo tady řečeno, že to je kvůli tomu, že lidé rádi cestují, tři dny tam, týden tam, měsíc tam. No, pokud vím, tak to není pro krátkodobé pobyty. Ti lidé budou muset prokázat, že tam nějakým způsobem bydlí, a ne že pojedou na tři dny na dovolenou. To už tady v rámci těch debat bylo řečeno, že to nebude pro ty, kteří jedou na dovolenou.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji pěkně za dodržení času. Nyní pan poslanec Nacher, poté paní poslankyně Lesenská. Prosím, pane poslanče, ujměte se slova.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. My jsme se jenom, mám pocit, zacyklili, protože asi se neposloucháme. Já nevím. Já nevím, jakým – já se vždycky to snažím, ty argumenty, tady říct a pak použít jiná slova, a ono to evidentně nějak naráží na zeď. Neposloucháme se.

Na pana zpravodaje Dufka. Ten problém je v tom, že v této chvíli vy navrhujete korespondenční volbu jenom pro Čechy v zahraničí. Problém nastává v momentě, a vy to víte,

a vyjádřili se k tomu i ústavní právníci, že v momentě, kdy to někdo napadne, že dochází k nerovnosti, že ten, kdo je v České republice, má jenom jednu možnost volit, jít do té místnosti, zatímco ten, kdo je v zahraničí, může využít dvě možnosti, buď na ambasádě, nebo to poslat, jinými slovy je vlastně zvýhodněn. Takže dochází k paradoxu, že ten, kdo je zde, tak má menší vějíř možností, jak volit, než ten, kdo je v zahraničí. Tak v té chvíli je jenom kousek k tomu, aby se řeklo tak fajn, tak to zavedeme i tady. A najednou všechny argumenty o tom, že to zavádíme kvůli tomu, že někdo cestuje tisíc kilometrů, padají pod stůl, protože u nás ta síť, hustota sítě těch volebních místností, kterých je patnáct set, patří mezi jedny z nejvyšších na světě. U nás nikde nikdo nečeká fronty, jako mi řekl kamarád v Los Angeles, že tam čeká čtyři hodiny, protože tam se dělá to inženýrství, no čeká... Protože oni často dělají ty volební místnosti daleko, aby někteří voliči nemohli docestovat, takhle to oni jakoby si navzájem dělají i naschvály. Tohleto my tady přece nemáme. A to už je jenom krůček k tomu, že když to zavedete v zahraničí, že to budete muset zavést i tady (Předsedající: Čas.) z hlediska ústavní rovnosti.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Lesenská. Prosím, vaše dvě minuty, paní poslankyně.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Během debaty, která tady probíhá už několikátý den, tak zjišťuji, že ani vládní poslanci netuší, co vlastně jejich kolegové ve své předloze předložili, nebo ve svém návrhu předložili. Proto bych si dovolila navrhnout, že pokud neprojde návrh našeho pana předsedy na zamítnutí předloženého návrhu, tak abychom ho vrátili k přepracování předkladatelům.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Čili se připojujete k návrhu pana poslance Vondráčka, který to přednesl 19. ledna. Děkuji, eviduji.

A s faktickou se hlásí ještě pan poslanec Kukla, již máme připraveného pak následujícího vystupujícího, pana poslance Rozvorala. Prosím.

Poslanec Martin Kukla: Děkuju za slovo. Já s dovolením budu reagovat na svého ctěného kolegu, prostřednictvím předsedajícího, pana poslance Horáka. Já si myslím, nebo když se podíváte na nějaký informační server, tak zjistíte, že pokud jste v zahraničí, tak povinnost se přihlásit k pobytu vám – je to samozřejmě podle země, ale je tam určitě tříměsíční lhůta. Takže pokud cestujeme, tak rozhodně si nemyslím, že se týká voličů právě zaváděná korespondenční volba. Ta se týká podle toho předloženého zákona právě Čechů žijící v cizině dlouhodobě. Tak tady nechci říkat, že teď se mění svět a že Češi cestují a studují v zahraničí, tak jim umožníme korespondenčně volit. Já jsem v zahraničí pracoval taky několik měsíců, a když jsem se do vlasti během vždycky nějakého cyklu čtrnáctidenního, týdenního vracel, a když byly volby, tak si to... Tak víme, že v České republice máme volby dvoudenní, máme je i o víkendu a ti lidi, kteří pracují v zahraničí, tak si myslím, že většina, kteří tady žijí, se sem vracejí, takže korespondenční volba jim rozhodně nepomůže. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuju pěkně. Dostáváme se k faktické poznámce pana poslance Nachera a poté pan poslanec Brázdil. Ještě načtu omluvu, co došla. Omlouvá se pan místopředseda Jan Bartošek od 12 do 13 hodin z pracovních důvodů, odůvodňuje zákon v Senátu, a paní poslankyně Renáta Zajíčková od 13.30 do 16 hodin z pracovních důvodů.

Pane poslanče, vaše dvě minuty. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Tak já naposled, už to nebudu dále zdržovat. Ale já to řeknu ještě jinak. Mě to napadlo. Já věřím kolegovi Dufkovi, nesporně i kolegům z ODS, že oni nechtějí, a říkají to veřejně, korespondenční volbu v České republice. Ono by to totiž popřelo ten hlavní důvod. Jedu někam tisíc kilometrů. Tady, jak jsme řekli, jdete tak pět set metrů do nejbližší školy. Jenom tvrdím, že vaši kolegové z koalice to chtějí. A tohleto je první krok. A vy si neuvědomujete, že tímhle schválením a tím, že někdo podá potom nějakou žalobu nebo stížnost pro nerovnost podmínek, zejména třeba v pohraničí, Čecha žijícího v Německu a Čecha žijícího v Česku, v České republice, tak najednou se bude reálně říkat, ale to je nerovnost a my ji musíme tady, my to musíme narovnat – ne tím, že něco zrušíme, ale tím, že něco přidáme. To je jakoby jedna poznámka.

A druhá ke kolegovi, ctěnému kolegovi Horákovi. Já tomu rozumím všemu. To je všechno v pořádku. Proto jsem tady na začátku toho položil základní otázku: jde nám o to, abychom usnadnili možnost lidem v zahraničí volit, nebo nám jde čistě jenom technicky o korespondenční volbu? To je ta základní otázka. Kdyby šlo o to první, tak bychom udělali – tak byste udělali, svolali byste opozici, nějak bychom se dohodli, byly by nějaké základní teze, jakým způsobem to udělat, pak by se to prohnalo jako vládní návrh přes všechna připomínková místa. Pak to tady bude a můžeme s tím souhlasit, nesouhlasit. To je politický souboj. Ale ta teze, ten základní směr by byl dán. Ale to se teď nestalo. Teď se prostě vezme korespondenční volba, na nic se nehledí, vynechají se připomínková místa a tady se to začne hrnout. To nám vadí.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji, děkuji pěkně. Nyní pan poslanec Milan Brázdil. A vnímám stále přihlášku pana předsedy Dufka. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Milan Brázdil: Dobrý den, kolegyně, kolegové. Nechci žádný procedurální návrh navrhovat, ale přece jenom je na vás, na koalici, jestli byste teď nezvážili, asi víte, že ve 13 hodin bude Ústavní soud vynášet svůj verdikt o ústavnosti valorizace penzí. A bylo by asi blbé, abych to teď řekl a vy jste řekli, že to je obstrukce. Ale jinak to bude vyznívat od vás, kdybyste si třeba od těch 13 hodin vzali pauzu, pak bude pokračovat čtrnáctá, to je další ještě hodina. Asi by to nikomu neublížilo. Možná by se vám to i líbilo, sledovat to v televizi. Dávám to do jakési vaší úvahy, jestli by někdo z vás nepřišel a nenavrhl to. Tak to byla má faktická poznámka. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. To bylo skutečně ke zvážení. A nyní pan předseda Dufek – s přednostním právem, předpokládám. (Ano.) Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Domnívám se, že od 14 hodin bude zasedat organizační výbor, že ta pauza bude od 14 hodin do 15. Já si myslím, že kdokoliv z nás je schopný na internetu, na mobilu sledovat v přímém přenosu tohle vyhlašování, případně si tady třeba vyjít před sál. To si nemyslím, že je šťastný nápad. Já si myslím, že to odůvodňování bude pokračovat dlouho, podle mě bude i po té čtrnácté hodině. Takže to jako si myslím, že na to se asi všichni budou dívat.

Trochu jsem zapomněl na to, co jsem tady vlastně chtěl říct. Hlavně jsem chtěl reagovat tady asi na, prostřednictvím paní místopředsedkyně, na kolegu Nachera. My jsme se dohodli v rámci pěti stran na nějakém kompromisu a teď těchto pět stran za ten kompromis tady v jednom šiku bojuje. Ano, je pravda, že je důležité říct na mikrofon, co je vlastně smyslem tohoto zákona. Smyslem tohoto zákona je umožnit volit i těm občanům České republiky, kteří pobývají v zahraničí a za velmi ztížených podmínek či téměř nemožně by se nemohli zúčastnit voleb. Toto je smyslem tohoto zákona. Jedná se třeba o lidi, co tam pracují v zahraničí, případně o ty, co tam i třeba studují. Tečka.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, přeji pěkné odpoledne. Vystřídali jsme se v řízení schůze. Na vystoupení předsedy klubu KDU-ČSL následuje faktická poznámka paní poslankyně Karly Maříkové. Prosím.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážený pane poslanče Dufku, prostřednictvím pana předsedajícího, pan kolega Nacher vám tím chtěl říct, že ty vaše úmysly, vy jste KDU-ČSL, jsou zcela jistě asi čisté. Dohodli jste se v rámci koalice, že to bude platit pro občany žijící v zahraničí. Ale na druhou stranu vás chtěl upozornit na to, že asi ty úmysly kolegů z TOP 09 budou postranní a očekávají, že tím se to prolomí a bude zavedena volba korespondenční i pro občany žijící tady, protože bude narušena ta rovnost. A plyne to i z vyjádření třeba právě pana europoslance Pospíšila.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám. Vzhledem k tomu, že neeviduji žádnou faktickou poznámku, dostává slovo řádně přihlášený pan poslanec Radek Rozvoral, po něm je pan poslanec Igor Hendrych, Jiří Kobza a další. Máte slovo.

Poslanec Radek Rozvoral: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení členové vlády, ve svém vystoupení bych se rád vyjádřil k projednávanému návrhu zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony.

Hned v úvodu mi dovolte otázku, na kterou zná odpověď celá vládní pětikoalice ve složení ODS, TOP 09, KDU-ČSL, STAN a Pirátů, ale nikdo ze zde přítomných nenajde odvahu říci, proč se snaží tento návrh zákona tak rychle protlačit, když chtějí docílit, aby začal co nejdříve platit. Už v návrhu zákona je v části osmé pod názvem účinnost článku IX uvedeno: „Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2026 s výjimkou ustanovení a) čl. VI a VII, která nabývají účinnosti dnem 31. prosince 2024, a b) čl. VIII, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025."

Tuto výjimku následně navrhovatelé zákona podrobně popisují v důvodové zprávě, konkrétně ve zvláštní části článku IX. Cituji: „Nabytí účinnosti čl. VI a VII je navrženo dnem 31. prosince 2024, neboť se touto změnou má dotčené ustanovení zákona o volbách do Parlamentu aktivovat již k 1. lednu 2025, a tedy je z legislativně technických důvodů třeba, aby úprava změnového zákona nabyla účinnosti dříve. Účinnost čl. VIII se navrhuje již k 1. lednu 2025, aby bylo možné korespondenční hlasování využít ještě pro volby před nabytím účinnosti zákona o správě voleb. Fakticky jde jen o volby do Poslanecké sněmovny na podzim 2025, případně předčasné volby do Poslanecké sněmovny nebo volbu prezidenta republiky, pokud by se musela konat nová volba před uplynutím funkčního období stávajícího prezidenta." Konec citátu.

Nesouhlasíme s celým návrhem zákona. Ale když už se zmiňuji o konkrétním návrhu jeho účinností, zcela odmítáme odůvodnění k účinnosti uvedené v důvodové zprávě tohoto zákona. Cituji: „Hlavním smyslem předkládaného zákona je úprava zákona o správě voleb, který bude hlavním organizačně-technickým volebním zákonem. Zavedení korespondenční volby je tak primárně vkládáno do zákona o správě voleb. Avšak s ohledem na to, že zákon o správě voleb nabude účinnost až v roce 2026, jeví se jako vhodné zavést korespondenční volbu jako alternativní formu hlasování i pro volby, u kterých je možno hlasovat zahraničí, už pro dřívější období. K tomuto účelu zákon obsahuje část sedmou, která umožní provést korespondenční volbu při volbách do Poslanecké sněmovny, které se mají konat na podzim roku 2025. Ustanovení jsou však koncipována tak, aby se podle nich mohlo postupovat

i v případě, že do nabytí účinnosti zákona o správě voleb by bylo vedle voleb do Poslanecké sněmovny třeba zorganizovat volbu prezidenta republiky.“ Konec citátu.

To že je to nyní pro současnou vládu priorita, dokládá i ta skutečnost, že vláda na své schůzi už dne 3. ledna 2024 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony, a zaujala k tomuto návrhu zákona souhlasné stanovisko. Též by tu měla zaznít i plánovaná strategie vrcholných představitelů vládních stran, kterou někteří s arogancí sobě vlastní prezentovali v médiích. Ta spočívá v tom, že projednání ve Sněmovně co nejvíce urychlí. Toho jsme dnes svědky v přímém přenosu, kdy se návrhem zabýváme v prvním čtení. Pak je v plánu nechat opozičním poslancům přiměřeně času k jejich argumentům proti tomuto návrhu zákona. A když už zhodnotí, že je čas to ukončit, aby se celá procedura spočívající v následném schválení Senátem a podpisem prezidenta stihla, tak poslušně oprávněný poslanec navrhne přesný den a čas konečného hlasování zde ve Sněmovně. Následného projednávání v Senátu se neobávají, neboť tam je většina senátorů ze stran vládní pětikoalice. Žádný problém nelze očekávat ani při závěrečném podpisu prezidenta republiky, který se již několikrát vyjádřil, že podporuje korespondenční volbu.

Zde jenom moje poznámka. Nebylo by to poprvé a opět se bude zřejmě jednat o nezákonné projednávání zde ve Sněmovně. A i když jsou si poslanci vládní pětikoalice vědomi, že se jako opozice obrátíme na Ústavní soud, tak se tohoto postupu budou držet. Všechno je vedeno až šílenou snahou udělat vše, aby současné vládní strany neztratily své místo v současné vládě, neboť už si jejich zástupci zvykli na dobře placená místa, která získali tím, že se podílejí na vládě České republiky. Pro ty, na které se lukrativně nedostalo, tak vytvořili nová místa, viz zřízení tří nových ministerských postů. Vše bez ohledu na to, že by se stát měl chovat jako řádný hospodář a spíše šetřit.

Zde se vlastně opravím. Vláda opravdu začala snižovat počty úředníků a státních zaměstnanců, ale přistoupila k tomu úplně z opačného konce, kdy na její nekoncepční rozhodnutí doplatili ti, co na těchto institucích byli zařazeni na těch nejnižších pracovních pozicích a odváděli zde svou práci profesionálně a za nízké platy, viz příklad České pošty, Úřadu práce, finančních úřadů a tak bych mohl pokračovat. Současní pětikoaliční poslanci jsou si plně vědomi toho, že pro naše slušné a pracující občany, zdravotně postižené občany, rodiny s dětmi nebo seniory, tedy pro všechny občany České republiky, neudělali za celou více než dvouletou dobu, kdy jsou u vládnutí, téměř nic, co by jim zlepšilo kvalitu jejich života. Ba naopak, přijali takové zákony, které jejich finanční situaci ještě zhoršily. Uvedu například již zmíněnou novelu zákona důchodového pojištění spočívající ve snížení zákonné valorizace, nebo daňový balíček, který začal platit začátkem tohoto roku. K tomu si dovolím doplnit poznámku, že novelou zákona o důchodovém pojištění též přišli o navýšení financí všichni příjemci takzvané renty, čili bývalí příslušníci bezpečnostních sborů, kteří oddaně konali službu pro tento stát.

Takže si buďte jisti, vážení provládní poslanci, že jste tímto krokem ztratili další část potenciálních voličů v příštích parlamentních volbách. Vy si ale chcete zajistit potenciální voliče právě tím, že narychlo schválíte dnes projednávaný zákon spočívající v možnosti korespondenční volby tak, aby se dal použít již pro parlamentní volby v roce 2025. To je totiž ten hlavní a nebojím se říci jediný cíl, proč jste tento návrh zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony, zpracovali a snažíte se ho rychle schválit namísto toho, abyste předkládali návrhy zákonů a jejich změn prospěšných pro naše občany.

Když už k tomu nemáte vůli ani odborné kompetence, tak alespoň pojďme společně hlasovat o návrzích zákonů předložených poslanci z opozičních stran. Jenom za hnutí SPD zmíním novely zákonů ohledně zvýšení financí pro naše nejvíce bezbranné osoby, zdravotně postižené občany a osoby vyžadující péči. Vy ale striktně tyto návrhy odmítáte, ale pod tlakem nespokojených občanů alespoň chcete připravit podobné zákony. Takže my jsme rádi i za tento váš přístup. Opět uvedu příklad, kdy jsme dlouhodobě požadovali novelou zákona

navýšit rodičovský příspěvek, a to vzhledem k inflaci na částku 400 000 korun. Vaše vláda nakonec konečně předložila navýšení tohoto rodičovského příspěvku na 350 000, a to pouze pro děti narozené v roce 2024, a dále. K tomu si opět dovolím poznámku. Doporučuji všem, aby si prostudovali náš návrh konkrétní pomoci mladým lidem vedený cílem zvýšení porodnosti a zabezpečení jim kvalitních podmínek pro život, práci a výchovu dětí.

A teď opět zpět k projednávanému zákonu upravujícímu korespondenční volbu, kdy jeho protlačením si chcete zajistit potenciální voliče, a to hlavně pro parlamentní volby v roce 2025, pokud do té doby nebudou vypsány volby předčasné, což bychom stejně tak jako většina našich občanů uvítali. To, že by to naši občané s velkou úlevou přijali, potvrzují i dlouhodobé průzkumy renomovaných organizací zabývajících se touto problematikou. Zde využiji data, která uvádí, že čím dál tím více lidí, kteří jsou nespokojeni s Fialovou vládou, začíná mluvit o tom, že jednou z mála věcí, které by současné vládní koalici mohly v příštích volbách pomoci, by bylo prosazení korespondenční volby. Dle zveřejněných výzkumů, průzkumu veřejného mínění ze dne 14. prosince 2023 důvěřuje současné české vládě pouhých 17 % české veřejnosti, z toho 2 % zvolila odpověď rozhodně a 15 % spíše. Naopak asi čtyři pětiny, tedy 81 % občanů vládě nedůvěřuje. Fialův kabinet si už tak bídný výsledek z října letošního roku, kdy mu podle průzkumu stejné agentury důvěřovala čtvrtina dotázaných respondentů, ještě o 8 % pohoršil.

Premiér Fiala na síti X napsal něco o blbé náladě. Pomyslné vysvědčení, které jeho kabinet v polovině svého vládnutí od občanů dostal, je každopádně dosti tristní, přičemž je otázkou, jestli jsou politici současné vládní koalice vůbec schopni nějaké sebereflexe, která by jejich neoblibu v očích většiny občanů zlepšila. Proto čím dál víc politologů či komentátorů začíná mluvit o tom, že jednou z mála věcí, které by současné vládní koalici mohly pomoci, by bylo prosazení korespondenční volby. Proto představitelé všech vládních stran nelenili a již předložili v Poslanecké sněmovně návrh na zavedení korespondenční volby pro české občany žijící v zahraničí.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane poslanče, já se omlouvám, jenom se potřebuji ujistit, chcete dalších, druhých 10 minut? (Ano.) Prosím, pokračujte.

Poslanec Radek Rozvoral: Přičemž možnost volit korespondenčně by měli mít již ve sněmovních volbách, které se budou konat na podzim roku 2025. Že by to nynějším vládním stranám mohlo za jistých okolností pomoci k lepšímu výsledku, svědčí výsledky minulých sněmovních voleb u českých občanů žijících v zahraničí. V nich totiž dostaly současné vládní strany dohromady téměř 85 % hlasů, koalice Piráti plus STAN 50,5 % hlasů a koalice SPOLU 34,3 % hlasů, přičemž v rámci celkových výsledků získaly tyto strany jen něco málo přes 43 % hlasů. A k tomu, že i tak mohly utvořit vcelku pohodlnou vládní většinu, jim nahrálo především to, že hned několik politických uskupení skončilo těsně pod povinnou 5% hranicí pro vstup do Sněmovny, které měly opačné volební programy než strany vládnoucí pětikoalice. Těch propadlých hlasů byl více než jeden milion.

Někdo sice může nabídnout, že v zahraničí tehdy volilo jen něco málo přes 13 000 voličů, takže je málo pravděpodobné, že by v cizině žijící Češi mohli výrazně promluvit do toho, kdo usedne do Strakovy akademie po volbách za dva roky. Jenže právě zavedením korespondenční volby může jejich počet výrazně vzrůst. Celkem by tak mohlo v zahraničí volit až 600 000 Čechů, což sice vzhledem k celkovému počtu voličů není výrazně moc, ovšem za jistých okolností mohou právě hlasy těchto lidí být pomyslným jazýčkem na vahách.

Jedním z hlavních důvodů, proč jsme zásadně proti zavedení korespondenční volby, je to, že u ní není stoprocentně zaručeno, že každý hlasuje skutečně tajně, a to sám, tak, jak je

tomu při hlasování ve volební místnosti za plentou, a není při hlasování ovlivněn například členy své rodiny či některými jinými osobami.

Můžeme polemizovat též o otázce, že pro lidi žijící v zahraničí je takový způsob volby jednoznačně pohodlnější. K tomu ale na druhou stranu musíme silně zvážit, zda lidé, kteří v České republice dlouhodobě nežijí, jsou schopni objektivně, a to jen na základě mediálních zpráv, zhodnotit, které politické strany či kteří politici jsou pro zastupování zájmů většiny českých občanů ti skutečně nejvhodnější. K tomu chci zdůraznit, že volit takzvaně z tepla z domova u lidí žijících například v USA, Kanadě či Austrálii se mnohé věci mohou jevit zcela jinak než tak, jaké ve skutečnosti jsou.

Vážené dámy a pánové, v předchozí části mého vystoupení jsem pouze chtěl našim občanům sledujícím jednání Poslanecké sněmovny objasnit, jaký je ten pravý důvod vašeho prosazování projednání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony, předloženého poslanci z vládní pětikoalice.

V současné době bychom měli společně hledat nejlepší řešení na zvládání současných problémů, které se negativně dotýkají všech našich občanů, tak abychom jim ulehčili těžké životní podmínky. Současná vládnoucí garnitura ale má prioritu někde jinde. Jenom hledá nástroje, pomocí kterých si chce upevnit svou vládnoucí pozici, čímž bude moci řídit chod České republiky, a to i na úkor českých občanů. Za všechny naše poslance z poslaneckého klubu hnutí SPD mohu říci, že tento dnes projednávaný zákon, kterým se mění zákon o správě voleb, v žádném případě nepodpoříme, k čemuž máme celou řadu pádných argumentů. Zmíním jenom některé, neboť celou řadu dalších zde uslyšíme v rámci vystoupení ostatních poslanců z našeho poslaneckého klubu a též od poslanců z druhého opozičního subjektu v současné Sněmovně. Jedná se o argumenty netechnického (?) zabezpečení, ale o to závažnější.

Tento způsob korespondenčního hlasování nezaručuje demokratický a transparentní způsob voleb. V případě jeho zavedení hrozí narušení základního principu voleb, což je tajnost hlasování. Tento princip může být garantován pouze v případě osobní účasti, a to vhozením volebního lístku po jeho úpravě za plentou do volební urny a kontrolovatelný nezávislou volební komisí složenou z delegátů různých politických subjektů, které se voleb účastní, a zástupců občanů České republiky. Princip tajnosti hlasování tak v žádném případě nemůže být formou korespondenční volby v reálu zajištěn a garantován, neboť nelze vyloučit riziko, že některé osoby, kdy se jedná hlavně o seniory, budou v korespondenční volbě hlasovat pod určitým nátlakem nebo pod dozorem jiných osob.

Protiústavnost korespondenční volby lze spatřovat v narušení dalšího klíčového principu a pilíře demokratického volebního práva, kterým je jeho rovnost, čili zásada, že jeden občan má pouze jeden volební hlas, který má stejnou váhu. Ve jménu zachování systému svobodné soutěže politických stran, skutečné politické demokracie a spravedlivého procesu všech typů voleb nepodporujeme korespondenční čili dálkový způsob hlasování, neboť není zaručeno, aby se zcela zamezilo situaci, že určité osoby korespondenčně hlasují v daných volbách vícekrát. Též může nastat situace, že pod jménem a identitou určité osoby disponující aktivním volebním právem hlasuje někdo úplně jiný, kdo tímto volebním právem nedisponuje. Tyto moje argumenty zcela potvrzují výsledky vyhodnocení procesu voleb – viz příklady posledních prezidentských voleb v USA nebo v Rakousku.

Průběh voleb amerického prezidenta v nichž přinesly zvrat a vítězství Joe Bidena korespondenční hlasy v plné nahotě ukázal slabiny korespondenčního hlasování. V průběhu celých voleb v USA se tak Američané potýkali s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivnilo sčítání a zdrželo vyhlášení výsledků. Tehdejší prezident Donald Trump ještě před volbami varoval na možné zneužití korespondenčního hlasování globalisty, kterého využijí jako nástroj, pomocí kterého ovládnou volby. Celý průběh volby amerického prezidenta tak mohl vést k podvodům

a manipulacím, což následně vedlo k rozpoutání sociálních nepokojů mezi Američany. V prezidentských volbách ve Spojených státech amerických, které se konaly v roce 2020, se tak v plné nahotě naplnila hrozba korespondenčního hlasování, které rozkládá demokracii. Další příklad, který máme v paměti, je ten, že i v rakouských prezidentských volbách v roce 2016 došlo při korespondenčním hlasování poštou k velkým problémům a volby se musely opakovat. Pro nás to jsou dost silné argumenty, že korespondenční hlasování nebudeme nikdy podporovat.

Co je tedy za tím, že se současná vláda snaží prosadit tuto formu hlasování? Je to snaha o manipulaci s volebními lístky? Každý ať si odpoví sám. Já už jsem ten hlavní důvod zmínil v úvodu mého vystoupení. Nyní jenom zrekapituluji některá další úskalí korespondenčního hlasování.

Velkým problémem je i to, že volba nebude anonymní. Bude možné ztotožnit volební korespondenční lístek s konkrétní osobou. S tím souvisí svoboda. Nebude tento člověk v budoucnu poškozován za to, jak volil? Při klasickém hlasování za plentou ve volební místnosti probíhá samotná volba v soukromí a pod dozorem komise. Při korespondenčním hlasování formou zaslání lístků poštou hrozí větší riziko nátlaku třetí osoby, neboť nelze zabezpečit, že volič nevolí pod nátlakem, či kupčení s hlasy.

Otevřená zůstává také otázka způsobu nakládání s hlasy došlými poštou a jejich zabezpečení proti možné manipulaci. Existují také názory, že by lístky putující do uren poštou mohl někdo cestou zmanipulovat. Může také dojít například ke ztrátě hlasů na poště nebo k tomu, k čemu došlo v roce 2016 při rakouských prezidentských volbách, kdy se obálky s volebními lístky pro korespondenční hlasování vinou špatného lepidla samovolně rozlepovaly. Nelze tedy vyloučit ani technické problémy.

Současná vláda neustále deklaruje, že musíme šetřit. Zavedení korespondenčního hlasování jako alternativy k hlasování by volby zdražilo, zkomplikovalo a navýšilo nárůst byrokracie. Lze tedy konstatovat, že zavedení korespondenčního hlasování je pravým opakem toho, co současná vláda neustále opakuje, že je potřeba šetřit a věci zjednodušovat.

Pro vládní pětikoalici je rozhodné hlavně to, že českých občanů v zahraničí žije několik stovek tisíc a potenciálně by mohli být tím pomyslným jazýčkem na misce vah ovlivňujícím výsledek hlasování. Volební právo je základním občanským a politickým právem, které nesmí být vystaveno žádné formě zneužití. V zájmu zachování systému svobodné soutěže politických stran, skutečné politické demokracie a spravedlivého procesu voleb všech typů nesmíme připustit volbu korespondenčního hlasování.

V závěru svého vystoupení ještě zmíním, že by se o zavedení korespondenční volby mělo rozhodnout v celostátním referendu, kde by měli možnost vyjádřit svůj názor všichni občané, kteří naplňují zákonné podmínky pro účast v referendu. Pro nás je zcela nepřijatelné, aby byly pošlapávány a překrucovány základní principy demokracie, na kterých staví naše hnutí SPD svůj program, a na základě, s jeho souhlasem nám dalo svůj hlas v nedávných parlamentních volbách více jak půl milionu voličů.

Závěrem chci požádat všechny případné poslance patřící k těm, kteří ctí zásady demokracie, aby nepodpořili tento návrh zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony, jak je uvedeno ve sněmovním tisku číslo 596. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Nyní tedy vystoupí se svým příspěvkem v obecné rozpravě pan poslanec Igor Hendrych. Faktická poznámka byla právě zrušena ústně a z toho důvodu vám mohu udělit slovo.

Poslanec Igor Hendrych: Dobře. Děkuji, vážený pane místopředsedo. Vážení členové vlády, vážené dámy, vážení pánové, svůj příspěvek jsem si původně koncipoval tak, že se

budu věnovat, tak jako podstatná většina, část mých kolegů, kontroverznosti z hlediska souladu s ústavními principy, ale svůj názor jsem přehodnotil a budu se zabývat některými symbolickými, ale zároveň velmi důležitými aspekty, které se pojí nebo vážou vlastně na tento zákon nebo na změnu, kterou by tento zákon měl přinést.

Navázal bych na to, co tady říkal včera pan ministr Rakušan. Já jsem původně byl přihlášen k faktické poznámce, pak jsem ji zrušil a řekl jsem si, že tuhletu věc zakomponuji do svého projevu. On se zmínil mimo jiné, řekl toho hodně, že se diví, že se pan Radek Vondráček, který se tady touto problematikou hnutí ANO zabývá nejpodrobněji, nejdetailněji, diví, že nám potenciální voliči, noví, ovlivní výsledek voleb. Já si nemyslím, že to pan poslanec Vondráček takhle řekl. On ještě neřekl, že se tomu diví, on naopak poměrně přesně kvantifikoval analyticky, jaké to může mít potenciální dopady. A zmínil tady celkem zajímavá data. Vrátil se do minulosti ve dvou případech, kdy řekl, že současná vládní koalice získala v posledních volbách do Poslanecké sněmovny cca 42 % hlasů, to stačilo na 108 mandátů. Ale uvedl druhý případ, kdy řekl, že vláda Mirka Topolánka svého času získala 48 % všech hlasů a stačilo to pouze na 100 mandátů. Dále hovořil o tom, že právě korespondenční volba zamýšlená může časem, byť se to nemusí stát hned, ale v nějakém dalším období, ať si na to třeba ti lidé více zvyknou, může se dostat do situace, že ten rozdíl, ta korespondenční volba udělá dva až tři mandáty. Dokonce zmiňoval výrok pana poslance Lochmana ze STAN, který v televizi, já jsem to svého času viděl přímo v přenosu, hovořil, že se předpokládá, že se, v uvozovkách, hraje o jeden až dva mandáty.

V kontextu toho se dostávám v podstatě k meritu toho, co chci říct. Může se stát, a tak to v podstatě říkal i pan poslanec Vondráček, že rozdíl v těch volbách může vytvořit skupina lidí, kteří volí ze zahraničí prostřednictvím korespondenční volby, protože ten jazýček na vahách právě může udělat několik málo hlasů. Můžeme to zprůměrovat, můžou to být i dva hlasy, pan Lochman hovoří o jednom až o dvou, pan Vondráček hovoří o dvou až třech.

A teď je třeba se zamyslet možná trošku nad tím, a pan poslanec Vondráček o tom také hovořil v podstatě, jaká je charakteristika do značné míry lidí, kteří volí ze zahraničí, respektive na základě jaké motivace, na základě jakých impulsů, na základě jakých informací ten lístek do té pomyslné urny, v uvozovkách, hodí a komu ten hlas dají.

Já jsem tady včera v jiné své faktické poznámce hovořil o tom, že považuju za poměrně problematické to, že lidé, kteří dlouhodobě žijí v zahraničí, a teď nemám na mysli rozhodně studenty nebo nějaké relativně krátkodobé či střednědobé pobyty, ale lidi, kteří zde žijí dlouhá léta nebo dlouhá desetiletí, že vcelku logicky se budou rozhodovat na základě toho, co jim představí sociální sítě a média. Samozřejmě nelze opomenout ani to, že mohou být ve styku tady se svými příbuznými a tak dál, ale rozhodně se nemohou z logiky věci rozhodovat na základě toho, že žijí v konkrétní sociální realitě a že prožívají tady tu každodennost na území České republiky. To logicky není možné. Takže se musí spoléhat na to, co jim zprostředkují a jakým způsobem jim zprostředkují média, mimo jiné.

Možná to bude někdo zpochybňovat. Zaznamenal jsem, že k té mojí faktické tady byla nějaká poznámka, já jsem v tu chvíli byl krátkodobě nepřítomen. Já jsem si záměrně připravil nějaké teoretické texty akademické, které se této problematice věnují a které v podstatě přinášejí jakýsi vědecký obraz toho, jak obecně – a teď vůbec ne v České republice, je to teorie, nebo jsou to teorie, které přicházejí v podstatě z anglosaského světa, tak aspoň podle odborné literatury, ze které vycházejí, tak to takto je – jakým způsobem dochází velice často ke zkreslení té sociální reality prostřednictvím zpravodajství nebo prostřednictvím obecně mediálních sdělení.

Našel jsem úžasnou knížku, shodou okolností se týká do značné míry sociální oblasti nebo sociální politiky, které se věnuji. Ta knížka se jmenuje Zprávy o Nich a (nebo) o Nás, autorka je Renáta Sedláková, z roku 2023. Je to pedagožka, akademická pracovnice, odborná asistentka na Univerzitě Palackého. A je to monografie, která se věnuje sporné objektivitě

médií ve vztahu k informování o romské menšině v České republice. To jenom, abych byl konkrétní, o čem primárně tahle publikaci jedná. Nicméně ona vycházela z obecných teorií, z obecných sociologických teorií, které se věnují úskalím mediálního zpravodajství obecně. V knížce mimochodem je také zmiňována Česká televize, byť tedy trošku jakoby v už užším kontextu. A já si tedy dovolím tady přečíst pár odborných tezí, ze kterých daná autorka vychází a které se týkají této problematiky.

Takže analýzy mediálních reprezentací napomáhají nejen identifikovat cirkulace významu ve společnosti a upozornit na způsoby, jak mainstreamová média podporují a reprodukují dominantní hodnotový systém, ale i obráceně, jak kulturní moc ovlivňuje proces zpravodajství a jak zpravodajská média fungují. Jsou využívána jako nástroje vytváření společenského konsenzu. Podle teoretiků zpravodajského diskurzu – a teď je tady uvedena řada autorů: Hall 1982, Hartley 2001, McCombs 2009 a tak dál, autorka se odkazuje tady, tuším, zrovna konkrétně v této parafrázi na tuším nějakých deset autorů – je proces výběru, o jakých událostech a tématech bude informováno, inherentní součástí tvorby zpravodajství.

Při převodu události do zprávy a při její reprezentaci dochází k dalším redukcím, jež formují výslednou podobu zprávy a její vyznění. Význam sdělení proto formují nejen uveřejněné atributy události, tematické rámce, ke kterým je vztažena, ale i to, co uvedeno není, ať už záměrně, nebo v důsledku opomenutí, nebo proto, že tvůrci sdělený uvedený aspekt či spojitosti nevyhodnotili jako podstatné. Zase odkaz na několik zahraničních autorů, sociologů, médií, která se této problematice věnovali, věnují.

Vedle událostí, témat, které zpravodajství pokrývá systematicky a opakovaně, existují takové, jež jsou medializovány jen zřídka a tvoří jakousi neviditelnou sféru. Tuchman, autor, v roce 1978 již napsal, že považuje proces vyčlenění části reality ze zorného pole novinářů, zpravodajských médií a následně i příjemců za jejich symbolické zničení. Proces selekce výběru událostí je však v procesu tvorby zpravodajství prvním, který zakládá bias výsledné reprezentace. Vychýlení je ve zpravodajském diskurzu tak institucionalizované, naturalizované a normalizované, že se zdá neškodné, nudné a banální. A platí to i pro zpravodajství – a to si myslím, že je docela důležitá teze – platí to i pro zpravodajství a mainstreamová média nebo média veřejné služby. Tvorba zpravodajství je prostoupena řadou záměrných i nezáměrných vychýlení, která se odehrávají na různých úrovních jazyka, výběru jednotlivých pojmenování, grafiky, rámcování zdrojů, mluvčích a tak dál. (Otáčí se k předsedajícímu.)

Já jenom pro pana předsedajícího, já budu pokračovat dál, jo?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji, zrovna jsem se chtěl zeptat. Prosím, pokračujte.

Poslanec Igor Hendrych: Selektivita mediální zpravodajské agendy ale zůstává příjemci dlouhodobě nepovšimnuta, protože je dlouhodobě stvrzována a den za dnem prezentována jako normální, současně ale mnohými novináři neuvědomovaná a nereflektovaná. Zpravodajský diskurz je lidský konstrukt – a zase odkaz na autory – a novináři jsou součástí společnosti, ve které působí. Ačkoliv většinou nejsou otevřeně předsudeční, nemohou být nedotčeni kulturním prostředím a jeho ideovou orientací. Nemohou být nedotčeni rozdělením politické, ekonomické, kulturní a sociální moci ve společnosti, nemohou si ho být zcela nevědomi a často jej nemohou ani zcela ignorovat ve chvíli, kdy začnou pracovat, nemohou odložit svou identitu, subjektivitu a začít fungovat neutrálně jako roboti bez názoru a hodnotových preferencí. Sonwalkar 2005, odkaz bibliografický. Současně jsou přesvědčeni, že ve své praxi usilují o maximální přesnost, vyváženost a objektivitu vytvářených sdělení. Většina novinářů patří k příslušníkům střední vzdělané vrstvy a ve své práci jsou zaměřeni na tu část společnosti a zrcadlí její hodnotový

systém. V důsledku toho události a problémy, které nespadají do okruhu zájmu této části společnosti, pravděpodobně nebudou považovány za důležité ani novináři. Větší pravděpodobnost sdělení proto mají události, které odpovídají významovým mapám novinářů a jejich publika.

Pak je tady docela zajímavá poznámka toho autora, kterého jsem citoval, Sonwalker 2005, strana 262. Samozřejmě novináři budou jako první popírat, že primárně slouží dominantním částem společnosti a jejich úsilí je vždy závislé na oficiálních zdrojích.

Těch teorií nebo těch zjištění empirických, překlopených potom do nějakých akademických, vědeckých tezí, je ještě více, já bych tady mohl poměrně dlouho ještě citovat nějakou další literaturu, která se téhleté problematice, v podstatě úskalí objektivity mediálních sdělení, věnuje, ale zkrátím to trošku, protože čas běží.

Já jsem si našel, nebo zaměřím se teď spíše na názor dvou českých mediálních expertů, jedním je sociolog médií Jaromír Volek a druhým je profesor Jan Jirák z Univerzity Karlovy. V roce 2018 byla Česká televize vyhodnocena jako vyvážená z 98 %, takže prošla relativně dobře, nebo určitě velmi dobře takhle při 98 %, nicméně tito experti se k tomu vyjádřili ještě dál. Sociolog médií Jaromír Volek upozorňuje, že analýza prověřila dodržování základních profesních standardů, ale nezaměřila se na celkové vyznění zpravodajství. Právě v základním způsobu interpretace událostí není podle něj Česká televize nejsilnější. Očekávání majoritní veřejnosti neodpovídá zcela struktuře respondentů, které zpravodajství České televize využívá. Je to jeden z důvodů, proč ztrácí u určitých segmentů publika důvěru. Nejde jen o stále přetrvávající pravostředý spin, který jednak vychází z hodnotové struktury domácích sociálních vědců a komentátorů a jednak z pohodlného cyklického využívání seznamu svých respondentů, kdysi uložených v adresáři, upozorňuje.

Profesor Jan Jirák z Karlovy univerzity k tomu dodává – podle něj se Česká televize vyhraňuje, což vede ke ztrátě důvěry určité části publika: Mám pocit, že až příliš často hodnotově odpovídá perspektivě, která je typická pro část pražské populace, uvažuje Jirák. Česká televize trošku hodnotově zůstává v době, kdy v Praze bylo pro pravici snadné vyhrávat, řekl už dříve pro Lidovky. A tak dále.

Mohl bych pokračovat dalšími autoritami, které se k téhleté problematice vyjadřovaly či vyjadřuji, ale budu to muset zkrátit. Díval jsem se pár dnů zpátky na pořad 168 hodin a považuji to za jakýsi typický případ mediálního zkreslení určité situace, nebo určité události, nebo určité věci, která se tady momentálně řeší. Týkala se korespondenční volby. Byl jsem poměrně překvapen – i když, jak se to vezme, možná ani nepřekvapen – jakým způsobem to Česká televize uchopila. Na jedné straně se představil profesor Kopeček z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, který řekl takovým celkem věcným tónem, že každá změna má svou motivaci. V podstatě se tím vyjádřil k záměru vládní koalice. Hned následoval příspěvek jednoho nejmenovaného novináře, kterého já považuji za víceméně bulvárního, který pourážel některé politické aktéry, kdy sdělil v tom samém pořadu: Bojí se toho Babiš, Okamura, komunisti a všechny tyto populistické strany. Všichni tito populisté. Takže nás urazil, urazil část politického spektra. Tato informace prostřednictvím tohoto pořadu šla samozřejmě do světa. A nešla jenom do České republiky, ale šla i do zahraničí. Na základě přesně takovýchto informací může docházet k tomu zkreslení, které může ovlivnit volby v České republice. Jak už jsem říkal na začátku, může to dělat jeden, dva nebo případně tři mandáty, ale je to tím, že v podstatě informace o tom, jak se konkrétně žije v České republice, vychází ze zprostředkovaných informací a ty zprostředkované informace mají své poměrně významné limity.

V protikladu k tomu, co jsem tady řekl nebo co jsem citoval z té mediální teorie, je to, co prohlásil pan poslanec Lacina v televizi Prima před nějakým týdnem. Já jsem mu korektně tady v kuloárech řekl osobně, co mi na tom jeho výroku vadilo. Takže si myslím, že není vůbec nic špatného ani při tom, že jsme každý prostě na jiné straně barikády v současné době,

když tady ocituji, co řekl: Lidé ze zahraničí jsou zkušenější, protože se dívají na tu věc s odstupem, s nadhledem a rozeznají, kdo to s touhle zemí myslí dobře a kdo to myslí jen sám se sebou. – Myslím si, že to je výrok, který tedy byl poměrně nehorázný. V podstatě v tu chvíli udělal z občanů České republiky občany druhé kategorie, kteří nevědí vlastně, koho mají volit, respektive volí čistě utilitárně, nějak prostě sami pro sebe a nemyslí na nějaký širší kontext, kdežto ti lidé v tom zahraničí jsou vzdělanější nebo prostě zkušenější, uvedl, mají ten nadhled a dokážou lépe rozeznat, koho volit. Proto zřejmě ta volba dopadla, prozatím tedy s tou formou volby na zastupitelských úřadech, tak, jak dopadla. To si myslím, že by si pan poslanec Lacina měl trošku se svým vlastním svědomím srovnat, jestli to takhle myslel, nebo možná to tak úplně nemyslel, možná že už dneska nějakým způsobem zkorigoval svůj názor.

Ještě úplně na závěr, mám dvě minuty. Dneska tady hovořil mimo jiné pan ministr Lipavský a ten v podstatě potvrdil to, co já jsem už taky neoficiálně četl, že drtivá většina těch potenciálních voličů, nebo i současných voličů v zahraničí jsou zároveň vlastníky jiného pasu a jsou to občané dvou zemí. Má to logiku, pokud někdo žije delší dobu někde, tak logicky je i občanem té země, ve které žije.

Zase – dostávám maily, ptají se mě lidé na symboliku tady toho všeho, tak je třeba skutečně legitimní si položit dotaz. Já si myslím, že pokud řekneme, že ti lidé jsou Čechoameričané, Čechoaustralané, Čechoněmci a tak dále, tak je nemůžeme rozhodně urazit. Pokud řekneme, že někdo je Američan s českým pasem, tak v takovém případě si myslím, že ho nemůžeme tímhletím výrokem lingvisticky nějak urazit. Jsou to zavedené výrazy. Přesně tihle lidé, kteří dlouhodobě žijí mimo území České republiky a kteří v podstatě primárně jsou občané jiné země, kde platí daně, kde chodí dost možná i k volbám a tak dál, tak mohou být tím jazýčkem na vahách, který bude určovat, kterým politickým směrem se v České republice vydáme. To si myslím, že je velmi sporné a až bych řekl kontroverzní. Děkuju za slovo.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také vám děkuji, pane poslanče. Jako další vystoupí řádně přihlášený pan poslanec Jiří Kobza. Už rovnou na začátku se vám zeptám, zda využijete dvakrát 10 minut? (Ano.) Je tomu tak. Prosím.

Poslanec Jiří Kobza: Vážené dámy a pánové, kolegové, kolegyně, fakt je, že jak probíhala diskuse o tom, jestli můžeme mluvit, nemůžeme mluvit, kolik můžeme mluvit, případně o čem můžeme mluvit, tak jsem si zase vzpomněl na bývalého prezidenta republiky Kongo Mugabeho, který prohlásil, že garantuje svobodu projevu, ale negarantuje svobodu po projevu. Fakt je, že z hlediska státních dluhů a řekl bych vývoje společenského a ekonomického si myslím, že na tu úroveň republiky Kongo se docela úspěšně blížíme.

Co se týče korespondenční volby, tak bylo zde řečeno mnoho faktů, mnoho námitek, mnoho řekl bych velmi fundovaných poznámek tady k tomu. Já bych si dovolil nějakým způsobem je shrnout, protože ne všichni, kteří měli možnost tato dlouhá vystoupení sledovat, měli všechny věci pohromadě.

Takže můj názor je, že korespondenční volba a vůbec jakékoliv nestandardní, dálkové, neprezenční a neosobní způsoby volby ústavních orgánů jsou antidemokratické, protiústavní mechanismy, které devastují svobodnou politickou soutěž, umožňují dalekosáhlé manipulace, rozdělují a rozeštvávají společnost a rovněž ubíjejí a ničí víru občanů v demokracii a spravedlnost. To považuji za nejvážnější faktor. Důvěru občanů ve spravedlivé volby to také ruší, protože to vede i k rezignaci občanů na ochotu voleb se vůbec zúčastnit, protože jsou vnímány jako neprůhledné a nedůvěryhodné, stejně jako politická reprezentace, která z nich vychází. To je naprosto evidentní a je to potvrzeno nejenom našimi zkušenostmi, ale i ze zahraničí. Proto se jako v případě nyní projednávané, řekl bych diskutabilní vládní novely stále objevují pokusy, jak tímto způsobem dosavadní desetiletími prověřený a fungující systém voleb v České republice svévolně změnit, zničit, zdeformovat. Pod pláštíkem

ušlechtilých slov o vylepšování demokracie a politických právech voličů trvale žijících v zahraničí, jak už bylo řečeno, mnohdy bez silnější vazby na Českou republiku a často bez toho, že by museli osobně zažívat důsledky své vlastní volby, protože ty totiž budou nést jiní. To jsme my, co tady žijeme.

Subjekty vládní pětikoalice protlačují myšlenku neprůhledné a neústavní korespondenční volby již delší dobu a bez jakéhokoliv skutečně relevantního věcného odůvodnění a hlavně bez toho, že by se jedinou větou vypořádaly právě, jak už jsem zmínil, s odůvodněnými a mnoha argumenty podloženými námitkami, že jde o návrh zcela protiústavní, popírající v české ústavě zakotvené charakteristiky a základní principy volebního práva. Což je velmi na povážení.

Chatrné tvrzení, že cílem korespondenční volby je zajistit osobám s českým občanstvím trvale žijícím v zahraničí vyšší komfort volby, aby nemusely zhruba jednou za dva tři roky cestovat k provedení volebního aktu na příslušný zastupitelský úřad, samozřejmě důvodem k porušení české ústavy rozhodně není a je naprosto evidentní, že i kdyby nyní vládní koalice protlačila korespondenční volbu Sněmovnou a Senátem silou, tak tato se nakonec octne před Ústavním soudem. A nyní může nastat v takové situaci velice paradoxní a naprosto nepřijatelná až tragická situace, kdy ústavní stížnost bude podána před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2025, ale Ústavní soud se do těchto voleb nestihne rozhodnout a rozhodnutí vynést, a tyto volby tedy proběhnou podle této novely, včetně použití korespondenčního hlasování, a následně pár měsíců po proběhnuvších volbách rozhodne Ústavní soud o tom, že novela zavádějící korespondenční hlasování je protiústavní, a zruší ji. Dovedete si představit, co bude následovat? Bude Sněmovna rozpuštěna a budou vypsány nové volby? Podle platných zákonů nikoliv, ovšem v tom momentu legitimita takové Sněmovny a vlády z ní vzešlé, včetně všech jejích předchozích i budoucích rozhodnutí, bude vůči občanům nulová.

Snad nejpřiléhavější, byť velmi krátkou analýzu toho, proč je korespondenční volba ustavena, formuloval můj ctěný poslanecký kolega Jaroslav Bašta. Když to budu parafrázovat, tak prohlásil: Tajnost hlasování je zajištěna a garantována pouze tehdy, když víme, kdo hlasoval, ale nevíme, jak hlasoval, a to je možné jedině ve standardním klasickém osobním, prezenčním, fyzickém způsobu volby, jak jej dosud v České republice známe. V případě korespondenční volby mohou nastat dva základní odlišné modely. Víme, kdo hlasoval, a víme i, jak hlasoval, jenomže pak nejde o volbu tajnou, a tudíž je to protiústavní. Anebo víme nebo nevíme, kdo hlasoval, protože ten autor není dohledatelný, ale víme pouze, jak hlasoval, a pak není zaručeno, že hlasovala osoba, která má volební právo, a ani to, že byla zachována zásada, že každý občan smí hlasovat v jedněch volbách pouze jednou. A v tom případě jde o jasné porušení volebního zákona, tedy o volbu nezákonnou a neplatnou, což je v kostce o korespondenčním hlasování.

Tímto argumentem, který je zásadní a nezpochybnitelný, bychom mohli skončit a poslat tuto novelu takříkajíc k ledu, protože její zamítnutí v prvním čtení je jediná slušná možnost, kterou nyní ve vztahu k této novele máme, a jediná zákonná ústavní cesta, jak se s ní důstojně vypořádat. Ten návrh už zde je.

Ale proti korespondenčním volbám lze samozřejmě snášet i další argumenty, nejenom ústavní, ale i praktické a technické. V této souvislosti například považuji za velmi důležitou oblast zpracování a sčítání volebních hlasů. V současné době je zásadní, že v tomto směru se provádí na základní úrovni ve volební místnosti, kde je dozor nad volebním procesem okrskové volební komise, do které mají právo nominovat své zástupce všechny politické subjekty, které se daných voleb zúčastní. Z toho sčítání existuje zápis promítnutý a dohledatelný v elektronické podobě pro každý jednotlivý volební okrsek na webových stránkách Českého statistického úřadu a v případě nesrovnalosti, tedy například neodpovídá-li elektronický výsledek záznamu či povědomí členů příslušné volební komise o tomto výsledku, je možné provést fyzickou kontrolu a přepočítání volebních lístků. To v modelu korespondenční volby naprosto chybí. Zpracování a sčítání volebních lístků a hlasů by

probíhalo v jiné paralelní struktuře přes takzvané zvláštní volební komise na zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí. Tedy přeloženo do češtiny, přes komise složené ze zaměstnanců Ministerstva zahraničních věcí, kde o pluralitě a nezávislosti nelze vůbec hovořit a kde je podřízenost a loajalita aktuálnímu vedení Ministerstva zahraničních věcí a aktuální vládě v jiných případech potřebná a nutná, je jednoznačně na škodu a budí ty nejhorší obavy. A narušuje to také již zmíněnou rovnost podmínek volby pro osoby volící v Čechách, na Moravě a ve Slezsku na straně jedné a pro osoby volící v zahraničí na straně druhé. Nemluvě o reálném riziku hory stížností na regulérnost voleb a na zpracování jejich výsledků, které lze v případě korespondenční volby očekávat, a kdy definitivní výsledek možná nebudeme znát den po uzavření volebních místností, jak je tomu nyní, ale týdny až měsíce poté. Je tedy otázkou, jestli toto skutečně chceme.

Předkladatelé novely a její političtí podporovatelé také občas argumentují tím, že korespondenční volba proces voleb zjednoduší a usnadní. To je ale názor, který je naprosto mimo. V případě konstitučního mechanismu ustavení legitimních ústavních orgánů přece nejde o jednoduchost jejich obsluhy, jako by šlo o nějaký počítačový stroj nebo přístroj. To nesmí být rozhodující. Na paměti a na zřeteli přece musíme mít především ústavnost, zákonnost, spravedlnost, férovost a nezpochybnitelnost voleb a maximální nastavení pojistek proti zneužití volebního práva a proti následnému falšování skutečných volebních výsledků. Korespondenční volba bohužel jde přesně opačným směrem.

Signifikantní je také spěch pětikoaliční vlády se zavedením korespondenční volby, aby se stihla zavést už pro sněmovní volby v roce 2025. To je zřejmě skutečný důvod toho, proč zde tuto novelu dnes projednáváme a proč je to pro novou vládu nejvyšší legislativní priorita, což je důvod nesmírně slabý, nedůstojný vážnosti institutu voleb ve svobodném demokratickém státě.

Jenže tady je ještě další věc ve hře. Vláda nejenom že porušuje základní ústavní principy zavedením korespondenčního hlasování, ale rovnou si ruku v ruce s tím hodlá vyrobit novelou zákona o nabývání českého státního občanství statisíce nových voličů z řad cizinců z různých částí světa, mnohdy bez jakéhokoliv vztahu a jakékoliv vazby na Českou republiku, bez znalosti českého jazyka, bez znalosti českých reálií. Vláda totiž navrhuje, aby ze dne na den získaly české státní občanství masy cizinců, a to pouze na základě jakéhosi jejich pofidérního prohlášení o tom, že některá jejich babička byla Češka. Moc by mě zajímalo například u potomků smíšených manželství, jaká budou kritéria jejich češství. Jestli poloviční, čtvrtinový či osminový Čech ještě bude plnohodnotným občanem České republiky a zda se to bude týkat cizinců ze všech států světa, kromě Slováků, kteří jsou nám nejbližší. Půjde o potomky lidí, kteří pozbyli státní občanství Československé republiky v době od 25. února 1948 do 28. března 1990, a zároveň o potomky dětí, které se narodily bývalým československým občanům v zahraničí v letech 1949–1969, a to až po čtvrtou následující generaci, tedy celkem de facto jde již o pátou generaci lidí narozených a trvale žijících v zahraničí. A půjde o jakési perpetuum mobile výroby voličů, protože na základě již platného zákona o státním občanství se českým občanem automaticky stává každé dítě, jehož alespoň jeden rodič je státním občanem České republiky, bez ohledu na to, jakým způsobem toto občanství nabyl. Z toho vyplývá, že i v případě oné zamýšlené čtvrté generace osob půjde de facto o lidi, jejichž oba rodiče jsou cizinci, respektive nikoliv čeští občané. A když si rámcově vypočítáme přes koeficient průměrné porodnosti na jednu ženu, kolika osob by se toto pětikoaliční vládní opatření mohlo týkat, dostaneme se k číslu minimálně 1,2 milionu osob. Jedna celá dva milionu nových voličů. A to už stojí za to učinit z výsady a privilegia českého občanství pro lidi, kteří dýchají a žijí s touto zemí a financují její provoz, hračku a úplatek na rozdávání cizincům v zájmu zachování či rozšíření voličské podpory vybraných politických stran za každou cenu. K tomu existuje krásné české označení. Je to chucpe.

Zmíním ještě jednu věc. Při volbách na území České republiky bývá volební účast při volbách do Sněmovny okolo 60 až 70 %, takže 30 až 40 % občanů se voleb neúčastní, jsou to

takzvaní nevoliči. Ale my u nás doma dle voličských seznamů a díky práci volebních komisí přesně víme, kdo se, identifikován na základě osobního dokladu, zdůrazňuji platného osobního dokladu, voleb zúčastnil, a tedy i kdo onu skupinu nevoličů tvoří. V případě korespondenčního hlasování toto vědět absolutně nebudeme. Respektive bude zde nulová jistota, zda ten, kdo volební lístek poslal poštou, je skutečným voličem, nebo jde jen o člověka, který buď dobrovolně, anebo dobrovolně (?), bez svého vědomí, svoji identitu pro účel voleb někomu odevzdal, anebo zda mu byla odcizena.

A nejde jenom o volby. Toto hromadné rozdávání českého občanství má i další konsekvence různého typu. V první řadě práva těchto nových Čechů a obrovské náklady s tím spojené, které budou jak administrativní, tak finanční. A já bych si dovolil položit pár otázek o tom, jak Čechoslovák ve čtvrté generaci má jednu šestnáctinu české krve. Kdo bude určovat, jestli je to ještě Čech, či nikoliv? A co když ten původní Čechoslovák byl ze slovenské části Československa? Jak se s tímto náporem českých novoobčanů popasuje český sociální systém, když se do něj tito lidé obrátí jako plnohodnotní čeští občané se žádostí o nepojistné sociální dávky a příspěvky? Jak to bude se zdravotní péčí pro tyto občany v České republice? Budou na ni mít nárok a budou ji mít bezplatně? A co školství? Bude jim poskytováno zdarma, když ho budou chtít využít? A co noví důchodci? Tohle vše se může týkat nejenom lidí s nějakou špetkou české nebo československé krve, ale také například Rakušanů – nemám na mysli pana ministra – Němců, Poláků, Ukrajinců a zkrátka všech, kteří mají k nám přes hranice kousek, a náš sociální systém může být pro ně lákavý, ho využít, a zároveň čirou náhodou najednou objeví v příbuzenstvu prapradědečka Čecha, pokud to nebude rovnou praotec Čech tedy. Už někdo spočítal, kolik to bude náš rozpočet stát? A vymyslel, jak to zdůvodní našim stále chudnoucím důchodcům? Našim vlastním?

A pak samozřejmě je tady krásná a vlastenecká povinnost pro každého občana a to je branná povinnost. Takže pokud se blíží válka, tak jak to neustále prezentuje paní ministryně obrany a náčelník generálního štábu, tak pak je otázka, jestli se bude vztahovat i na ně, že by jako benefit k občanství mohli dostat povolávací rozkaz. To už jsem zažil za socialismu, že imigrant, který dostal československé občanství, tak dostal povolávací rozkaz. A to už vůbec nemluvím o daních a dalších poplatcích, jako například poplatcích České televizi, Českému rozhlasu.

Je tu i palčivá otázka, zda se toto vládní opatření bude týkat i potomků někdejších českých Němců, kteří naši první Československou republiku rozbili a pak se po boku Hitlera a říšských Němců podíleli na její devastaci, teroru a genocidě vůči Čechům. Neotvírá se touto cestou vytoužený přístup k sudetským restitucím? Je to nějak ošetřeno? A teď si představte, když nějaký Konrad Henlein pátý z Norimberka se obrátí na Evropský soud pro lidská práva s dotazem, jak to, že české občanství nedostal a deset jeho spolužáků ano? Pro Novočechy ze zemí mimo Evropskou unii se také otvírá úžasná možnost, že kromě toho, že budou občany České republiky, se stanou občany Evropské unie a schengenského prostoru.

Takže moje závěrečná otázka bude znít: Koho bude ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2025 korespondenčně volit Bernd Posselt, který má údajně také československé předky? Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Jako další je přihlášena paní poslankyně Jana Hanzlíková. Pouze pro pořádek říkám, že na základě dohody všech předsedů klubů bude vyhlášena ve 14 hodin přestávka od 14 do 15. A chci se zeptat, zda chcete využít obou deseti minut ve svém projevu.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Budu chtít, ale předpokládám, že využiji 15 minut a po přestávce budu pokračovat.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Přesně tak, to znamená, já váš projev přeruším a po přestávce ho dokončíte. Dobře, děkuji.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Takže já děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, já jsem si nakonec po těch pěti dnech, kdy tady diskutujeme a kdy se tady objevilo mnoho nejasností, tak jsem si říkala, že začnu svůj příspěvek tím, že si dovolím reagovat na některé ty výroky nebo se k nim vrátit a udělat z nich takový souhrn, protože si myslím, že to je velmi důležité.

Ten první. Asi nebude překvapením, že to bude výhrada, která tady zazněla mnohokrát, stále se k tomu vracíme, a je to výhrada proti formě předložení v podstatě poslaneckým návrhem. Možná že to vypadá, že se k tomu vracíme až moc, ale ono je to opravdu velmi důležité, protože se k tomu pojí to, že poslanecký návrh nemusí být předložen, a také nebyl předložen, do připomínkového řízení. Já už jsem to tady říkala, to připomínkové řízení vždycky ministerstva považovala za nesmírně přínosné, protože prochází přes renomované odborníky, ať už jsou to asociace, svazy, profesní komory a další odborníci, lidi, kteří to vidí z různých pohledů a jsou schopni v tom návrhu najít ty chyby a upozornit na ně.

Další věc, kterou jsme tady vlastně zmiňovali, bylo to, že poslanecký návrh neprochází přes Legislativní radu vlády. A to už tady bylo také zmíněno, kdo zažil, jak vypadá to jednání, tak je opravdu pro ten návrh nesmírně důležité. Já jsem tady zmínila, a je to prostě pořád pro mě obrovská otázka, proč vlastně tu formu poslaneckého návrhu koalice zvolila u takto důležitého návrhu, protože co si budeme říkat, ale vzhledem k tomu, že svobodné a důvěryhodné volby, jaké bychom určitě všichni chtěli mít, jsou nedílnou součástí demokracie. A pak tedy v tomto případě ten postup opravdu nechápu.

To, co tady také zaznívalo, je to, že v podstatě vy jdete do rozporu s vlastním programovým prohlášením, protože v něm přímo uvádíte, že legislativní návrhy potřebné k plnění programového prohlášení budou předkládány standardní legislativní cestou. Navíc, a to už zde tedy také padlo, ale je dobré to připomenout, je, že jste si zřídili místo ministra pro legislativu, který v minulé vládě nebyl. Tady jste, zástupci vlády i řada koaličních poslanců, vyjadřovali, že tento návrh je jejich dlouhodobým záměrem a velkou prioritou a ve světle vlastně tohoto sdělení je to ještě nepochopitelnější. Diskutovalo se tady také velmi, jestli to bylo, nebo nebylo uvedeno v legislativním plánu. Pak jsme tam našli nějakou spojitost, i když musím říct, že úplně přesně tento návrh v tom plánu nebyl.

Já za sebe vzhledem k tomu, že se zabývám dlouhodobě sociální politikou, musím říct, že mě velmi mrzí, že právě tento návrh je tou největší prioritou vlády, protože mám pocit, že občany téhle republiky opravdu trápí řada jiných věcí, které by bylo potřeba řešit. My jsme se tady na to, to, co jsem teď zmínila, neustále doptávali. Někteří kolegové z koalice, to musím říct, se skutečně snažili nějakým způsobem odpovědět, ale ten důvod, proč tedy byl zvolen ten poslanecký návrh, jsme se tady stejně nedozvěděli.

Další sporná – pro mě tedy sporná – věc je, že koalice hájí korespondenční volbu s tím, že stávající stav je pro Čechy žijící nebo pracující v cizině neúnosný, protože pokud chtějí hlasovat, musí to udělat na zastupitelských úřadech. A bylo tady dáváno mnoho příkladů, kolik kilometrů ti lidé musí překonat, nebo že tam musí dokonce letět a podobně. Musím říct, že v minulém týdnu a vlastně i tento týden tady z opozice zaznívaly různé návrhy, například návrh na rozšíření míst, kde by lidé v zahraničí mohli volit, ale neviděla jsem tady ze strany koalice nějaký zájem o tu diskusi. A musím říct, že ta diskuse nebyla ani v podstatě, když ten návrh koalice připravovala.

Další věc, kterou chci připomenout, je účinnost zákona. To tady také zaznívalo a také jsme na to nedostali jasnou odpověď, proč jsou připravovány dva návrhy, které se týkají voleb, a každý je s jinou účinností. Korespondenční volbu – prosazujete účinnost v roce 2025.

A já tady říkám, že pokud byste tu účinnost posunuli, tak by se klidně bývalo mohlo jít právě tou standardní legislativní cestou.

Mnohokrát tady zaznělo, že chybí analýzy, a při těch diskusích jsme to tady neustále pociťovali, jak nám chybí podklady, chybí nám ta čísla. Dnes jsem tady o tom hovořila, že to bylo vlastně poprvé, kdy tady byl pan ministr Lipavský, kdy jsme tady mohli slyšet už konkrétní čísla, ale je velká škoda, že tady se to stalo až pátý den projednávání tohoto návrhu. Musím říct, že právě ty informace jsou neuvěřitelně důležité pro to rozhodování, a v podstatě když si vzpomenu na dobu, kdy jsem pracovala na ministerstvu a my jsme tam připravovali návrhy zákona, tak nejenom že jsme používali tu standardní cestu, ale my jsme připravovali dokonce i v některých případech několik variant. U těch variant byly přesné, podrobné informace včetně finančního ohodnocení těch jednotlivých variant, takže jsme dávali vlastně možnost poslancům zhodnotit, vybrat nejlepší variantu s tím, že k tomu měli veškeré podrobné informace. Myslím si, že to by nám tady velmi prospělo, určitě bychom to přivítali.

Jedna z obrovských částí, o kterých hovoří spousta právníků a dalších odborníků, je to, že se objevuje riziko nesouladu s ústavou. Musím říct, že to zmiňují nejen ti právníci, ale je to zmíněno i ve zprávě samotného Ministerstva vnitra, kdy vlastně na toto riziko tam upozorňují. Teď se již dostávám tedy k té části připravovaného příspěvku, kdy jsem to zaměřila právě na tohle riziko, soulad s ústavou.

Všichni víme, že všeobecně platí, že být voličem je významnou společenskou funkcí, že volební právo má pro demokracii obrovský symbolický význam. Proto je tu stát, který je garantem a ochráncem výkonu tohoto práva, a proto je také zakotveno právními předpisy nejvyšší síly, tedy Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod. Volební legislativa pak musí být jasně nastavena tak, aby organizace voleb zajišťovala základní principy volebního práva. Článek 18 ústavy vymezuje jako základní atributy volebního práva všeobecnost, rovnost, přímost a tajnost výkonu volebního práva, přičemž za tajnost je považováno, že nesmí být možné spojit voliče s odevzdaným hlasem, volič má právo se rozhodovat svobodně a nezávisle na jakýchkoli vnějších vlivech. Poté přímost, to je volba, která je prováděna přímo voličem. Zásada přímosti je odvozena od principu nezcizitelnosti volebního práva. Co se týká rovnosti, tak tento princip, podle kterého má každý volič tedy jeden hlas a váha všech hlasů je stejná, a toto pravidlo se promítá do praktické konstrukce volebního systému. Všeobecnost pak stanovuje, že právo volit mají všichni občané bez jakýchkoli omezení.

V souvislosti s korespondenčním hlasováním jsou nejvíce diskutovány zejména principy tajnosti a přímosti, protože u těchto principů jsou rizika porušení výraznější. Tedy když se zaměřím na tyto dva principy, tak trochu podrobněji. Tajnost hlasování lze chápat ve vertikální a horizontální rovině, kdy vertikální rozměr zahrnuje ochranu voliče před veřejnou mocí a horizontální rozměr pak ochranu před ovlivňováním ze strany soukromých subjektů, kam je řazena i rodina. U klasického způsobu hlasování obě roviny do značné míry splývají, neboť jsou obě v české právní úpravě zajištěny stejnými postupy. V případě ochrany voliče před veřejnou mocí je tajnost hlasování, tedy nemožnost spojit voliče s jeho hlasem, zajištěna skrze povinnost každého voliče odebrat se nikým nedoprovázen ve volební místnosti za plentu, samozřejmě s výjimkami v případě osob třeba zrakově postižených, o tom už jsme tady také hovořili. Vzhledem k tomu, že volič svůj hlas následně odevzdá v obálce přímo do volební urny, nelze jím vhozený hlas k voliči zpětně přiřadit. Veřejná moc reprezentovaná ve volební místnosti volební okrskovou komisí tak nemá možnost v žádném okamžiku zjistit, jak který konkrétní volič hlasoval. V případě ochrany před ovlivněním ze strany třetích subjektů, typicky členů rodiny, ale i dalších osob, poskytuje hlavní ochranu taktéž odebrání se za plentu. Jelikož se volič v době výběru hlasů nachází za plentou sám, je osobní volba, tedy volba učiněná bez jakéhokoli nátlaku, zajištěna.

Co se týká přímosti, volba je prováděna přímo voličem. Právo volit nesmí být žádným způsobem převedeno na jinou osobu. Omlouvám se. (Otevírá si láhev s vodou.) Toto je ve

volební místnosti plně zaručeno, protože volič přichází osobně, je identifikován dle platného dokladu a za plentu odchází sám. U korespondenčního způsobu tomu tak není, tudíž nelze zcela zaručit volbu tajnou, osobní a svobodnou. Velmi zjednodušeně řečeno, při korespondenčním způsobu neexistuje možnost zkontrolovat, zda svobodně volil skutečný člověk, který na to měl právo. Do obálky by si někdo mohl dát jiný hlasovací lístek, než by dotyčný chtěl. Tento argument je zcela namístě a zaznívá, jak už jsem říkala, i od některých ústavních právníků a dalších odborníků.

Takto se například vyjádřil ústavní právník Jan Kudrna, kdy řekl, že korespondenční volba úplně nevyhovuje ústavě, navíc může usnadnit kupčení s hlasy. „To největší úskalí," řekl, „vidím v požadavcích, které ústava a Listina základních práv a svobod klade na volby a samotné hlasování. Ústavní dokumenty vyžadují, aby za prvé byla volba osobní, za druhé má být zaručena tajnost hlasování a volba má být svobodná. Ústava ani Listina to sice přímo neříká, ale jasně se předpokládá, že má existovat co největší důvěra v celý volební proces od začátku až do konce. To znamená od toho, kdo je uznaný jako oprávněný volič, až po řekněme přepočet hlasů na mandáty. Tento proces má být verifikovatelný a má být pro každého pochopitelný a bez nějakých větších pochybností. Bohužel u korespondenční volby na rozdíl od normální klasické volby, kde je člověk sám za plentou, mohou být další lidé a může se stát, že členové rodiny nebo někdo jiný mohou přímo kontrolovat, koho dotyčný volí. Za plentu musí jít každý sám a zákon říká, že pokud se tam neodebere, tak mu hlasování nebude umožněno. To znamená, že nutíme voliče, aby šel za plentu, což u korespondenčního hlasování samozřejmě nebude. Ale mohou tam být i jiné možnosti ovlivňování, například korupce." Jmenovaný ústavní právník, který má jasné výhrady ke korespondenčnímu způsobu, že to nemusí být zcela v souladu s ústavou a také s Listinou základních práv a svobod, dále k tomu říká: „V ústavě jsou naprosto jasně napsané hodnoty, že volby jsou osobní, tajné a svobodné, a my se tady otevřeně bavíme o tom, že je každému jasné, že pro nějaké tisíce lidí ústavní pravidla platit nebudou."

Co se týká těch ústavních právníků, tak tam jsou velmi důležitá vyjádření. Například Zdeněk Koudelka se vyjádřil, že Senát a vláda chce korespondenční hlasování pro voliče v zahraničí u voleb poslanců a prezidenta republiky. Dnes lze volit v prezidentských a poslaneckých volbách na našich zastupitelských úřadech. To zde bylo také mnohokrát řečeno, že nejde o to, že by lidé v zahraničí nemohli volit, samozřejmě mohou, ale tímto způsobem.

Lidé však kvůli tomu necestují a o volby je malý zájem. Hlasy ze zahraničí nemění volební výsledek. Korespondenční hlasování zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o poslancích či prezidentovi, ale nežijí ve státě, o němž rozhodují, neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však o tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je nikdo z ciziny, je tento princip porušen.

O rizicích, která jsem uváděla vlastně v úvodu v tom svém souhrnu, hovoří také další uznávaný právník Aleš Gerloch. Ten říká: „Korespondenční způsob hlasování ve volbách patří k distančním formám, kdy se volič neúčastní volebního aktu prezenčně ve volební místnosti, ale hlasuje na dálku."

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já jsem omlouvám, paní poslankyně. Jak jsem avizoval, je 14 hodin. Nebude-li nikdo nic namítat, tak vzhledem k času, který vám zbývá, tak po skončení přestávky byste dostala ještě pět minut na svůj projev. (Poslankyně: Dobře, děkuji.) Nikdo nerozporuje tento postup, takže já vám děkuji. (Poslankyně: Já také děkuji.) Vypnu časomíru a na základě (dohody) předsedů poslaneckých klubů konstatuji, že přerušuji 88. schůzi do 15 hodin.

Současně připomínám členům organizačního výboru, že schůze organizačního výboru se bude konat za pět minut na obvyklém místě. Já vám děkuji a přeji pěkný den.

(Jednání přerušeno ve 14.01 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 15.00 hodin.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Vážené kolegyně, vážení kolegové, je 15 hodin a skončila přestávka. Vracíme se k našemu jednání, vracíme se do obecné rozpravy. Před polední pauzou byla přerušena paní poslankyně Hanzlíková ve svém projevu, tak já paní poslankyni Hanzlíkovou poprosím, aby se ujala slova a ze svého limitu ještě pět minut využila ke svému projevu. Tak, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Jana Hanzlíková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Takže ještě jednou, vážené kolegyně, vážení kolegové. Já jsem svůj příspěvek skončila v části, kdy jsem se věnovala riziku nesouladu s ústavou a Listinou základních práv a svobod, konkrétně u citace uznávaného právníka Aleše Gerlocha. Takže já navážu přesně tam, kde jsem skončila. „Je možné uvést dvě skupiny negativních faktorů, které jsou s tímto způsobem hlasování spojeny. První z nich spočívají v ohrožení ústavních zásad, na nichž jsou demokratické volby založeny. Jsou jimi principy svobodného hlasování, neboť voliči mohou být snadno ovlivněni jinými osobami při vyplňování hlasovacího lístku. S tím souvisejí i princip osobní povahy volby – volič nemůže zmocnit jiného, aby za něho hlasoval, a tajnosti hlasování, kterou je mimořádně obtížné u této formy zajistit.

Pokud korespondenčně mohou hlasovat jen někteří voliči, dochází rovněž k narušení principu rovnosti volebního práva, pokud by takový postup nebylo možné zcela přesvědčivě zdůvodnit. Snaha zmírnit zásahy do uvedených ústavních principů, které samozřejmě ústí ke zpochybnění korespondenčního hlasování, vede u zákonodárce k zavádění komplikovaných postupů, které tuto údajně jednodušší formu hlasování diskreditují ve faktické rovině. Je zřejmé, že tento postup nezaručuje dodržení ústavních principů. Mimo jiné volební komise na zastupitelském úřadu není složena ze zástupců kandidujících politických sil, ale vytváří řadu komplikací místo údajného zjednodušení průběhu voleb.

V současnosti není zřejmé, proč měnit osvědčený způsob hlasování. Platné volební zákony obsahují více ustanovení hodných seriózní diskuse, například od otázky dvou dnů voleb až po konstrukci volebních systémů. Náhlé dílčí zásahy do výkonu volebního práva nemohou být jiné než problematické.“ To je konec citace.

Vedle tohoto nejčastěji zmiňovaného rizika, což je tedy nesoulad s ústavními principy volby, zde existuje řada dalších. Za prvé je to riziko manipulace a podvodů. Korespondenční hlasování vzhledem ke způsobu a organizace procesu volby je náchylnější k manipulaci a voličským podvodům, například prostřednictvím falešných nebo duplicitních hlasů nebo nátlaku na voliče. Další riziko je v ochraně soukromí a anonymity. Zajištění anonymity a soukromí voličů není možné při korespondenční volbě zajistit a to významně ovlivňuje důvěru veřejnosti v integritu volebního procesu. Za třetí jsou to logistické a organizační problémy. Korespondenční volby mají složitější logistiku a organizaci volebního procesu včetně distribuce a sběru hlasovacích lístků, což přináší vyšší náklady a potenciál pro logistické chyby. Čtvrtá je zranitelnost vůči vnějším vlivům. U korespondenční volby je mnohem obtížnější chránit hlasovací proces před vnějšími vlivy a zásahy, a to proto, že volby probíhají mimo kontrolované prostředí volebních místností. Všechna tato rizika si samozřejmě uvědomují i občané a ve velkém procentu je u nich nízká důvěra k tomuto typu volebního procesu, protože pro občany je velmi důležité vědět, že volbám mohou věřit.

Na závěr – protože mi zbývá ještě minuta a něco, tak bych se ráda vrátila a doplnila svoji první část, kdy jsem udělala takový souhrn našich výhrad. Chtěla bych říct, že mně velmi vadí, že neproběhla u tohoto návrhu nějaká společenská diskuse. Protože to vidím, jak se na mě obrací celá řada lidí, které to opravdu zajímá. A i oni píší, že nepostřehli vůbec, že by se o tomto tématu mluvilo. Myslí tím teď u tohoto návrhu. A co nepovažují za vůbec dobré, a to už jsem tady zmiňovala, je, že neproběhla politická diskuse a že nejsme – a to není jenom u tohoto návrhu, ale bohužel jsme toho svědky poměrně často – že nejsme nikdy přizváni při procesu tvorby toho návrhu, kdy vlastně by bylo možné ještě uplatnit právě ty naše návrhy a změny, které bychom tam uplatnit chtěli.

Znovu se vrátím k tomu, co jsem tady na začátku říkala, a to už bude opravdu to poslední, víc nestihnu. Mrzí mě, že řešíme korespondenční volbu a že tady ze strany koalice je neustále vyzýváno (Předsedající: Čas.), jaká je to priorita, a měli by mít prioritu jinou. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji pěkně. Dalším přihlášeným je pan poslanec Rais. Jestli se nemýlím, tak vystupuje poprvé. Zeptám se, jestli chce využít jenom první část svého vystoupení?

Poslanec Karel Rais: Já doufám, vystupuji poprvé, takové panické vystoupení to bude a asi jenom 10 minut zřejmě. (Předsedající: Bezvadné.) Takže dobré odpoledne, vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, kolegové a kolegyně. K uvedenému návrhu zákona mám několik základních poznámek, respektive připomínek.

Nevšiml jsem si, že by někdo v současné době zpochybňoval stávající český volební systém, který víceméně v tom daném formátu zde funguje bez výrazných nedostatků již více než třicet let, a domnívám se, že je v našem bytostném zájmu, abychom do něj nesahali. Nevidím důvod, proč je vhodné otevírat stávající volební zákon rozšířením o korespondenční formu, a to zejména formou ještě ke všemu poslaneckého návrhu, když nemáme k dispozici žádné analytické materiály běžně dodávané v případě vládních návrhů. U těch analytických materiálů bych se zastavil, protože to vidím jako jeden, nebo to spatřuji jako jeden z důvodů, proč tady jsme už taky druhý den přes noc, protože se je snažíme získat, ty konkrétní údaje, víceméně amatérsky, anebo reakcí na naše, reakcí ministrů na naše připomínky.

Korespondenční volba přináší, jak vidíme například v Americe, nestabilitu, problém zabezpečení a problém netransparentnosti, které jsou spojeny s dosti velkým rizikem manipulace s výsledky voleb. Dovolím si k tomu citovat jeden úryvek z projevu jednoho politika, který napsal: „Nové formy hlasování představují riziko. Pro demokracii je důležitá důvěra lidí a také přijetí porážky jako legitimní a legální. Platí dvakrát měř a jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování.“ To bych podtrhl. „USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje vyhlášení výsledku. Netrpělivost, podezíravost a rozhořčení jsou pochopitelné bez ohledu na to, zda jsou namístě. Toho ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco dělat.“ Ten autor je zajímavý, ten článek se jmenuje Populismus není budoucnost konzervatismu. Deset poznámek k americkým volbám. Já jsem vzal šestou poznámku. Autor je, teď v uvozovkách, nějaký Petr Fiala, je to materiál ODS. Čili z těch dvacátých, z toho dvacátého roku, z listopadu, se vyjadřovalo v podstatě ODS víceméně velmi zdrženlivě k této problematice.

Tak jak jsem říkal včera, korespondenční volbu můžeme nahradit, pokud to bude potřeba, vznikem provizorních kontaktních volebních míst českých konzulárních úřadů v konkrétní velké zemi a spoluprací s honorárními velvyslanci ve větších místech příslušného státu. Dneska jsem četl vyjádření ministerstva, že to vyjde na velké peníze. A to je právě to, že chybí vlastně jakákoliv analýza. To je prostě tvrzení proti tvrzení.

Co znám ty emigranty, bývalé emigranty tedy, krajany v Kanadě nebo v Americe, co znám tam ty jejich české domy, tak si myslím, že by to nepřišlo na nějaké výrazné peníze a že by se daly udělat volební místnosti v těchto místech. Tak jak jsem říkal včera, těch spolků je asi 160, v Americe je 160, takže si myslím, že tím zahuštěním stávající sítě by se výrazně zvýšila dostupnost volebních místností pro české spoluobčany.

Co se týká jedné připomínky, že korespondenční forma volby bude řešit také problém našich studentů, kteří studují v zahraničí, a popřípadě i pracovníků, kteří studují v zahraničí, tak jsem vzal materiály z Ministerstva školství, zas bych to nerad opakoval, včera jsem to říkal – jsou vlastně dva velké projekty, Erasmus a pak program, který se jmenuje CEEPUS, Central European Exchange Programme for University Studies, a toto je v řádu, podle mě v řádu – maximálně by šlo o stovky, ale spíš o desítky studentů, kteří mají ten problém, že v době voleb zrovna studují, jsou mimo území České republiky. Když vezmu, že ty univerzity jsou ve velkých městech, ten problém těch kontaktů s velvyslanectvím není tak hrozný.

Při zřízení korespondenční volby mi dále vadí, že skutečnost, že lidé, kteří nikdy nebyli například v České republice a mají české občanství, a tito lidé potom, tito emigranti z období před sametovou republikou (revolucí), tito lidé mi budou nepřímo určovat, kolik a jak velké mám platit daně, jaký má být řídicí systém v republice a podobně. Řada těchto občanů, a není jich málo, to je samozřejmě pravda, v Americe zas ty údaje nejsou naprosto přesné, já tady mám údaj 440 000 lidí, neumí ani český jazyk a pouze z nostalgie a z úcty k českým předkům se hlásí k českým či československým kořenům. V případě korespondenční volby by tito lidé, kteří zde dlouhodobě nežijí, neplatí daně, neplatí zdravotní ani sociální pojištění, mohli ovlivňovat celý politický systém, mohli by ovlivňovat ekonomický systém řízení republiky, budou rozhodovat o životě jiných lidí, budou ovlivňovat daňový systém a velikost konkrétních daní. A to se domnívám, že není v pořádku.

Domnívám se proto – pak jeden další problém vidím i v tom, že čeští občané, kteří žijí, v uvozovkách, doma čili na území České republiky, korespondenční volbu nebudou moci využít a voliči v cizině ano. To nám stávající vláda chce tvrdit, že na voliče žijící v Česku musí být větší přísnost a silnější dohled než nad občany žijícími v zahraničí? Chtějí nám snad pánové ze současné vládní garnitury nakukat, že v zahraničí žijí poctivější Češi než v samotném Česku? Zahraniční český volič je tedy něco lepšího než běžný český důchodce, který k těm volbám chodí samozřejmě pravidelně.

Děkuji vám za pozornost. To bylo pár poznámek, které mě spíš směřují k tomu, abychom minimálně pozastavili, anebo tedy doplnili zejména o ty analytické materiály tento poslanecký návrh. O tom, že tento návrh úmyslně, víceméně úmyslně míjí veškeré státní úřady tím, že je dáván jako poslanecký a není řádnou formou veden, tak svědčí právě to, že prostě chybí řada naprosto běžných podkladů, jejichž nedostatek řešíme a nahrazujeme v podstatě tady těmito diskusemi. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji. Nyní vystoupí paní poslankyně Maříková.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Poprosím o 20 minut. (Předsedající bere na vědomí.)

Vážené kolegyně, vážení kolegové, návrh zákona o možnosti hlasovat korespondenčně pro občany České republiky žijící v zahraničí v poslaneckých volbách se dostává do parlamentu skoro bez povšimnutí a adekvátní veřejné debaty jako poslanecký návrh, tak aby nemusel projít připomínkovým řízením a Legislativní radou vlády. Tento legislativní krok, který přináší značné změny do českého volebního systému a ovlivňuje pravidla demokracie v zemi, by měl být předmětem intenzivní a rozsáhlé diskuse. Avšak iniciátoři tohoto předpisu s pohodlnou podporou v obou parlamentních komorách se zdají vyhýbat veřejné pozornosti

a otázkám, které by mohly legislativní proces komplikovat. Kdyby byl hlavním cílem tvůrců zákona skutečný prospěch pro Českou republiku a získání široké podpory pro tuto významnou změnu, usilovali by o její důkladné projednání s veřejnosti a předložením přesvědčivých argumentů pro její přijetí. To se však neděje. Naopak je diskuse omezována. Převládá snaha o rychlé prosazení zákona bez odkladů a diskusí, přičemž jedním z hlavních důvodů je záměr zavést nový způsob hlasování už v nadcházejících volbách do Poslanecké sněmovny. Tento krok může vnést do již rozpolcené společnosti další prvek nesouladu a přispět k prohloubení současných rozporů, což je vzhledem k současné napjaté situaci v zemi velmi riskantní.

Hlasování poštou se stalo oblíbeným nástrojem pro stoupence progresivních politických směrů a v poslední době bylo tématem řady diskusí kvůli tomu, protože hrálo klíčovou roli při rozhodování výsledků v několika prezidentských volbách, například ve Spojených státech amerických a v Rakousku. Tato metoda byla původně zavedena jako opatření pro ty voliče, kteří se z různých důvodů, jako je nemoc nebo pobyt v zahraničí, nemohli dostavit k volbám osobně. Avšak podivně a někdy bez jasného vysvětlení se stalo, že právě ty poštou odeslané hlasy měly nakonec zásadní vliv na konečný výsledek voleb, dokonce v situacích, kdy se zdálo, že výsledky z osobních hlasů byly jiné. Tyto události vyvolaly otázky ohledně poctivosti a volebního procesu, vedly k rozdělení veřejného mínění. Také posílily obavy z možného ovlivňování výsledků a celkové nejistoty týkající se legitimity volebních procesů. Z tohoto důvodu by měla být zvýšená opatrnost uplatňována při zvažování zavedení hlasování poštou.

Opomenutí klíčových principů demokratického hlasování, jako jsou tajnost a bezprostřednost, které poštovní hlasování předpokládá, představuje vážné nebezpečí. Jakékoliv strategické plány politických stran, které doufají ve zlepšení svých volebních šancí tímto způsobem, by mohly mít nechtěné důsledky nejen pro ty, kteří je iniciovali, ale také pro celý demokratický politický systém.

´ Implementace možnosti volit korespondenčně zásadně přetváří základy naší demokracie a zasahuje do jejího fungování, na kterém stojí oprávněnost demokratických orgánů. Musíme si položit otázku, zda je toto opravdu neodkladně nutné a zda to stojí za všechny ty náklady. Ti, kteří tyto změny zavádějí, si nepřipouštějí možné nechtěné škodlivé důsledky, ale sledují vlastní prospěch, protože věří, že se jim to v budoucnu ve volbách vyplatí. Nicméně historie ukázala, že takové účelové změny se mohou obrátit proti těm, kdo je sami iniciovali.

Přestože korespondenční volba poskytuje možnost účasti pro ty, kteří se nacházejí mimo své volební obvody, existují určitá rizika spojená s touto formou hlasování. Tato rizika lze shrnout do několika klíčových bodů:

Falšování hlasů. Externí aktéři mohou teoreticky padělat nebo změnit hlasovací lístky v průběhu jejich cesty k volební komisi.

Odcizení hlasů. Hlasovací lístky mohou být ukradeny z poštovních schránek či během přepravy, což může vést k ztrátě hlasů nebo jejich manipulaci.

Nátlak a ovlivňování voličů. Voliči mohou být vystaveni nátlaku nebo manipulaci ze strany třetích osob, když vyplní hlasovací lístky mimo kontrolované volební místnosti. Otázka, jak zajistit, aby volič ve své volbě nebyl ovlivněn další osobou, nebyl na něj činěn nátlak či aby za voliče nehlasoval někdo jiný je největší slabinou korespondenčního hlasování.

Problémy s autentizací. Ověření totožnosti voliče a zajištění, že hlas byl odevzdán právě touto osobou, může být složitější než při osobním hlasování.

Zpoždění a problémy s dodržením termínů. Hlasovací lístky odeslané poštou mohou dorazit pozdě, což může být způsobeno různými logistickými problémy poštovních služeb.

Technické chyby od chybně vytištěných hlasovacích lístků až po problémy s poškozením zásilky mohou vést k nemožnosti hlasovacího lístku (hlasovací lístek) započítat.

Nedůvěra v proces. Vzhledem k možným problémům může mezi voliči vzniknout nedůvěra v celý proces korespondenčního hlasování a ve výsledky voleb. Je zde v sázce velká cena, a to důvěra občanů, důvěra v naši zemi a v politický systém, kdy dochází k otevřenému soupeření názorů.

Pro minimalizaci zmíněných rizik se zavádějí sice různá opatření, jako jsou pečlivější metody ověřování, zabezpečené obálky, sledovací mechanismy, průhledné počítání hlasů a v neposlední řadě vzdělávání voličů o správném postupu při hlasování poštou. Proč však zavádět něco, co sníží důvěru ve volební výsledek, a snažit se to vylepšovat různými bezpečnostními opatřeními? Je-li stávající volební systém funkční, nač ho měnit?

I přes všechna rizika chce pětikoalice v čele s ODS protlačit korespondenční volbu, která je, jak říkáte, prioritou této vlády. Je to však tak strašně velká priorita, že návrh zákona není předkládán ani jako vládní návrh, ale předkládáte ho formou poslaneckého návrhu, a to jen proto, že tak nemusí projít připomínkovým řízením a Legislativní radou vlády, která by vám ho rozcupovala, jak zde už bylo několikrát řečeno. ODS dokonce klesla tak hluboko, že kde jsou ta slova premiéra Petra Fialy, a připomeňme si je: „Nové formy hlasování představují riziko. Pro demokracii je důležitá důvěra lidí a taky přijetí porážky jako legální i legitimní. Platí dvakrát měř, jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování. V USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje vyhlášení výsledků. Netrpělivost, podezřívavost a rozhořčení jsou pochopitelné bez ohledu na to, zda jsou namístě. Tohoto ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco měnit," uvedl Petr Fiala v komentáři, který je dostupný na stránkách ODS. Ale už jsme si zvykli, že ODS něco jiného říká a něco jiného pak dělá a názory jsou schopni měnit opravdu velmi rychle.

Korespondenční hlasování s sebou přináší také právní úskalí. Listina základních práv a svobod čl. 21 odst. 3 říká: Volební právo je všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním. Podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon. A rovněž čl. 18 odst. 1 ústavy: Volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.

Všeobecnost. Dnes se volební právo České republiky omezuje převážně pouze věkovou hranicí a občanstvím České republiky na rozdíl od historických omezení, jako bylo omezení na základě pohlaví nebo majetku. Tento princip je zakotvený v ústavních článcích, které udělují právo volit všem občanům České republiky, kteří dosáhli 18. roku věku. Občas se setkáváme také s omezením na základě místa bydliště, zejména při volbách na úrovni obcí a krajů, kde se volební právo vztahuje pouze na obyvatele daného obvodu. Toto omezení však není vnímáno jako negativní.

Princip rovnosti ve volebním právu zahrnuje několik důležitých hledisek. Obvykle se tato zásada interpretuje jako zajištění stejného množství hlasů pro každého oprávněného voliče, což znamená, že každý z nich má při volbách právo odevzdat pouze jeden hlas. Dále je důležitá rovnost vlivu každého hlasu na výsledek voleb, což vyžaduje spravedlivé rozdělení mandátů mezi volební okrsky, aby měl každý hlas stejnou váhu při rozhodování o mandátech. Kromě toho existuje hledisko rovných příležitostí, které se vztahuje hlavně k politickým subjektům a kandidátům usilujícím o zvolení. Stát musí zajistit, že všechny politické strany a hnutí mají stejné podmínky od financování až po přístup k veřejnoprávním médiím, a to buď na základě absolutní rovnosti, nebo relativní rovnosti, která bere v úvahu její sílu a popularitu. Zavedením korespondenční volby ze zahraničí může být později namítáno, že umožnění voličům v zahraničí hlasovat korespondenčně mohou být tito voliči zvýhodněni ve srovnání s těmi, kteří hlasují přímo v České republice. Tato výhoda by mohla vést k porušení principu rovnosti voleb.

Tajnost je klíčovým prvkem pro skutečně svobodné a demokratické hlasování, je zachováním anonymního charakteru volby. Bez tohoto aspektu se svoboda volby stává pouhou fikcí. Přitom nejde jen o utajení před státními orgány, kde lze anonymitu značně zajistit pomocí technických a formálních opatření. Důležitější je ochrana soukromí voličů před jejich nejbližším okolím, jako jsou rodina či zaměstnavatelé, kde mohou být voliči zranitelní. Tohle prostředí je pak mimořádně náchylné k ovlivňování, což může vést k uniformnímu hlasování skupin nebo komunit. Z tohoto důvodu bychom měli přehodnotit rozesílání volebních lístků na domácí adresy.

Ochrana tajnosti při volbě se dá rozdělit na dvě hlavní oblasti – ochranu voliče proti státním orgánům a proti vlivu soukromých entit. V klasickém hlasovacím procesu se tyto dvě oblasti často prolínají, protože české právo je chrání stejnými metodami. Když se bráníme proti zasahování státních orgánů, zajišťuje se, že nelze spojit voliče s jeho výběrem díky tomu, že volič vstupuje za plentu bez doprovodu, mimo výjimky pro osoby se zrakovým postižením a podobně. Po odděleném vyplnění hlasovacího lístku a vložení do neutrální obálky, která se vhodí do urny, není možné hlas přiřadit zpět k osobě, která jej odevzdala. Volební komise ve volební místnosti reprezentující státní moc tak nemá šanci odhalit volbu jednotlivce.

Pokud jde o obranu proti vnějšímu ovlivnění například rodinnými členy nebo jinými lidmi, hlavní obranný mechanismus zůstává stejný – vstup za plentu bez přítomnosti ostatních. Tímto způsobem je zajištěno, že volba proběhne bez vnějšího tlaku, a je tak zcela soukromá a nezávislá. V případě korespondenční volby nejen že lze spojit volební lístek s voličem, ale nelze zajistit, že nebude volit pod nátlakem, anebo že za voliče nebude dokonce volit někdo jiný. Je zjevné, že daná metoda neposkytuje jistotu zachování nákladních ústavních zásad.

V České republice probíhají debaty o potenciálním zavedení hlasování poštou už od roku 1999. Do dnešního dne bylo předloženo pět legislativních návrhů, které seriózně zkoumaly možnost implementace této metody hlasování a prošly parlamentním procesem v podrobném právním návrhu. Navíc byla možnost hlasování poštou zvažována v kontextu přímé volby, v kontextu přípravy konceptu nového volebního zákona a v souvislosti s nově zavedenou přímou volbou prezidenta. Ale kvůli absenci politického konsenzu bylo od těchto plánů nakonec upuštěno. Zatím nebyla žádná z těchto iniciativ úspěšná v zavedení hlasování poštou. Během projednávání všech návrhů se diskutovalo o tom, zda korespondenční hlasování splňuje, nebo spíše nesplňuje kritérium tajnosti hlasování. To vyvolává otázku, zda je vůbec vhodné takovou formu hlasování zavádět, pokud je evidentní, že by mohla narušit tento základní princip volby.

Hlavní výhrada vůči hlasování poštou spočívá v potenciálním narušení zásady naprosté anonymity voliče. V procesu poštovního hlasování odesílá volič svůj hlas v uzavřené malé obálce, kterou umístí do větší obálky spolu s dokumentem obsahujícím jeho identitu. Když volební komise přijme neponičenou vnější obálku, zaznamená účast dotyčného voliče a vloží neotevřenou vnitřní obálku do urny mezi ostatní hlasy. Ale klidně se může stát, že selže lidský faktor a obálku otevře. Z podstaty hlasování poštou ze zahraničí je zřejmé, že je nutné zasílat hlasy dříve. Když voliči posílají své hlasy pomocí poštovních služeb, musí počítat s časem potřebným pro jejich bezproblémové přijetí. To přináší nejen praktické otázky týkající se určení přiměřených legislativních termínů, ale také řadu následných teoretických dilemat.

Potřebný předstih hlasování se liší v závislosti na konkrétní destinaci. Jedním z problémů spojených s předčasným hlasováním je nalezení optimální metody pro stanovení deadlinu pro doručování poštovních hlasů. Důležité je rozhodnout, dokdy budou moci být poštovní hlasy akceptovány, jestli to bude několik dní před zahájením voleb v místnostech určených pro hlasování, v momentě otevření těchto místností, nebo až do doby, kdy skončí standardní hlasování, zda bude možnost přijímat poštovní hlasy, které dorazí po oficiálním ukončení hlasování v místnostech.

Ze současného návrhu zákona není známo, pro jaké územní obvody, popřípadě části územních obvodů zastupitelských úřadů budou moci voliči využít korespondenční volby. To bude v rukou Ministerstva zahraničí, které bude vycházet z dostupnosti a poskytování poštovních služeb na příslušném území. Zda bude vycházet pouze z dostupnosti poštovních služeb, nebo bude skrytě ovlivněno také jinými faktory, se můžeme jen domnívat.

Vláda pětikoalice plánuje zavést možnost hlasovat korespondenčně pro občany, kteří jsou v době parlamentních voleb mimo hranice státu. V současné době je hlasování možné na diplomatických úřadech, občané žijící v zahraničí mají tedy možnost volit stejnou formou jako občané žijící v České republice. Naopak zavedením korespondenční volby ze zahraničí budou občané žijící v zahraničí zvýhodněni, což může být nyní účelové a může vést k pozdějšímu zavedení korespondenční volby také zde v České republice.

Hlasování prostřednictvím pošty představuje riziko. Neexistuje zde záruka, že výběr proběhne bez ovlivnění, a zvyšuje se tak prostor pro manipulaci s výsledky voleb. V soukromí našeho domova jsme opravdu izolováni a naše konečné rozhodnutí zůstává neznámé. Navíc nejsou kontrolovány podmínky, za kterých volič umisťuje svůj lístek do obálky, ani nelze zkontrolovat, kdo umisťuje lístek do obálky.

Pokud tedy opravdu chce někdo volit a chce ovlivnit život ve své rodné zemi, když se v ní nezdržuje, ať se zvedne z gauče a udělá to minimum pro svoji vlast a dojde si na patřičný zastupitelský úřad a vykoná své právo tak, jako to je možné dnes. Má k tomu veškerý komfort. Je to jednou za čtyři roky a je to jakási oslava práva a svobody. A s tou by se mělo podle toho nakládat. Není to anketa Zlatého slavíka, kterou se z voleb snaží udělat tato pětikoalice. Jde o zodpovědnost a uvědomění, že podle jeho volby bude tato země vypadat, že ovlivňuje život lidí a budoucnost dětí, kteří v ní žijí. Proto je to dnes zavedeno tak, aby své právo šel vykonat člověk, který o to opravdu stojí. I občan České republiky se musí zvednout z gauče a dojít do volební místnosti. A tak je to správně. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení limitu. Budeme pokračovat v naší rozpravě. Další přihlášený je pan poslanec Zlínský. Je-li pan poslanec Zlínský nepřítomen, tak další v pořadí bude pan poslanec Kubíček. Pokud se nemýlím, vystupuje poprvé.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji, 10 minut. Děkuji za slovo, pane předsedající. Dámy a pánové, chtěl bych se věnovat jednomu výzkumu, který proběhl ve Velké Británii, a co vlastně konstatoval, že při hlasování poštou lidé více přemýšlejí o vlastních zájmech. Podle nejnovějšího evropského výzkumu, který naznačuje, že mnohé zažité představy o chování voličů během voleb jsou mylné, může systém korespondenčního hlasování, kdy lidé před volbami hlasují z domova a hlasovací lístek vracejí poštou, odradit lidi od účasti v příštích volbách. V některých evropských zemích bylo sice zavedeno hlasování z domova s cílem zvýšit volební účast a povzbudit mladé lidi k účasti ve volbách, může však také snížit náš kolektivní pocit odpovědnosti a přimět lidi, aby více mysleli na své vlastní zájmy. Předpokládat, že elektronické hlasování a hlasovací zařízení je neutrální, je chyba. Ovlivňuje to, jak hlasujeme. To jsou některá zjištění, která přinesl výzkumný projekt Inside the mind of the voter, financovaný Evropskou radou pro výzkum, který využíval průzkumy, hloubkové rozhovory a volební deníky, aby pochopil, co se odehrává v myslích lidí, když volí.

Obvykle politici a úřady umožňují korespondenční hlasování, protože se domnívají, že to výrazně usnadňuje hlasování, vysvětlil vedoucí studie Michael Bruter, profesor politologie na London School of Economics ve Velké Británii. Ve Spojeném království bylo korespondenční hlasování přijato s cílem zvýšit volební účast, ale hloubková studie profesora Brutra o britských parlamentních volbách v roce 2015 ukazuje, že je to zvrat a že to má vliv na výběr hlasů. Lidé ve volebních místnostech mají pozitivnější zkušenost, říká profesor

Bruter. Přičítá to slavnostní atmosféře ve volebních místnostech, kde je cítit společný zážitek, cítit pocit odpovědnosti. Při hlasování myslíme také na ostatní lidi, vysvětluje, zatímco lidé, kteří volí doma, jsou více negativní a je méně pravděpodobné, že se příštích voleb vůbec zúčastní. Jsou také mnohem egocentričtější a více myslí na své vlastní zájmy.

V britských parlamentních volbách v roce 2015 voliči mladší 25 let, kteří volili poštou, dvakrát častěji volili krajně pravicové strany než ti, kteří volili osobně, zatímco voliči ve věku 25 až 39 let to měli s o 50 % vyšší pravděpodobností, že budou volit tímto způsobem. Elektronické hlasování ovlivnilo také rozhodování, neboť lidé, kteří použili tradiční tužku a papír, brali hlasování mnohem vážněji a třikrát déle zvažovali své rozhodnutí než ti, kteří měli před sebou tlačítka na hlasovacím zařízení.

Korespondenční volba se ve světě zaváděla postupně v historickém, politickém a geografickém kontextu, který byl a víceméně vždy byl odlišný od podmínek u nás a hlavně se také měnil, přičemž některé země na změny reagovaly, jiné ne. Zavádění bylo vždy v souladu s ústavním pořádkem té které země, charakterem a uspořádáním prvků zastupitelské demokracie, historií, například koloniální, velikostí země a tak dále. A to, že něco bylo zavedeno, ještě neznamená, že to nutně musí fungovat všude a napořád. Potřeba volit v zahraničí nevznikla v době, kdy informace nejrychleji putovaly přes ústředny po telefonních drátech a lidé po prašných cestách v prastarých pickupech putovali na místo volení. Dnes žijeme v době, kdy nikdo nemá problém v případě zájmu jít volit si program upravit tak, aby to mohl učinit a na místo volby se dopravit.

Byly tady použity některé argumentační fauly, to se týká například dostupnosti volebních místností. Vždy to bylo trošičku absurdní, protože bylo tady prohlašováno, že Čech, který žije ve Skotsku, musí cestovat k urně až do Londýna a že mu to trvá 15 hodin. To není pravda, protože může hlasovat na generálním konzulátu v Manchesteru, což je půlka cesty, a například z Edinburghu jsou to čtyři hodiny cesty, z Aberdeenu na severu Skotska je to hodin pět.

Jako každá propagandistická mašinérie se i ta týkající se korespondenčních voleb úmyslně vyhýbá tomu, co se nehodí, a zamlčuje některá fakta. Byly tady zmiňovány příklady Francie. Na argument, že Francouzi korespondenční volbu z obav (nesrozumitelné) v roce 1975 zrušili, odpovídá tím, že od roku 2020 mohou Francouzi volit přes internet. Ano, mohou, ale ne v prezidentských volbách. Tím je známa pouze polovina pravdy. Donedávna mohli tímto způsobem, myslím, že to tady paní poslankyně říkala, volit jenom reprezentantů (?), těch voličů žijících v zahraničí, to je trošku jiný systém, než máme my.

Mimochodem různý přístup dokonce v rámci Evropské unie k tématu dokládá i to, že na rozdíl od Francie naopak Německo korespondenční volbu umožňuje, ale volby po internetu byly v roce 2005, které byly v roce 2005 prosazeny a vzápětí v roce 2009 prohlášeny za protiústavní. Dvě členské země Evropské unie, které sousedí, jsou přibližně stejně velké, mají přibližně stejně velký počet obyvatel. Proč tedy hlasují rozdílně? Ano, protože to vyhovuje jejich rozdílným podmínkám. To znamená, že co je někde dobře, nemusí být dobře u nás, a obráceně.

Ten největší faul je ovšem to, že pětikoalice prosazuje korespondenční volbu s tím, že jim jde o občany žijící v zahraničí někde v horách, pampách či pralesích a jejich omezené ústavní právo volit. Ne, to je jim ukradené. Jde jim pouze o ty hlasy. Vědí, že lidé dlouhodobě žijící v zahraničí volí tak, jak volí, a doufají, že by to některé ze stran vládní koalice potácející se na hranici volitelnosti mohlo pomoci udržet se v parlamentu a že by mohly pokračovat v udržování nesourodého slepence zájmů a programů. Je i zajímavé, že výsledky voleb, které tady predikujeme a vyhovujeme (vyhlašujeme?) pro celou republiku, jsou vcelku homogenní, vyrovnané ve všech okrscích, ony se moc neliší. Ta volba se vždy liší pouze v tom zahraničí.

Mohl bych tady citovat například pana Mitrofanova, který mluvil něco o tom, že parazitujeme v České republice na mentálně plachých a duševně zakrslých spoluobčanech

a že v globálu v zahraničí žijí moudří, rozumní, zkušení a vzdělaní voliči. Cituji Novinky, článek, komentáře, Očima Saši Mitrofanova: Koblihy v ohrožení. Aby si nikdo nemyslel, že jsem si tuto pasáž vymyslel.

Je ovlivnění našeho života tím, co s námi nežije, opravdu to, co chceme? Ve volbách do územních samospráv volí občané v obcích, krajích a jejich výsledek voleb se jich bezprostředně týká. Nejinak je tomu ve volbách sněmovních či senátních. Jak bude volit ten, jehož hlas dopadne do vybraného volebního okrsku, k němuž nemá žádný vztah? To nebude srdcem a rozumem, to bude pouze podle politického marketingu a politické propagandy. Možná že malá účast ve volbách v zahraničí je důsledkem toho, že si hodně Čechů žijících v zahraničí právě tohle uvědomuje a nechce po desítkách let strávených venku mnohdy s druhým občanstvím zasahovat do života lidí kdesi v České republice. Několik takových příkladů znám, jednoho Čechoameričana, který se na stáří přestěhoval do České republiky a začal volit až teprve v době, kdy se vrátil sem na toto území, a do té doby říkal, že se necítí býti oprávněn ovlivňovat životy lidí zde.

Já jsem velmi zvědavý, jakým způsobem naplníme tu preferenci tajné volby. Doma v České republice jsou volby nejenom tajné, ale i přímé, tedy bez zprostředkovatelů. Volba se provádí vhozením obálky s hlasovacím lístkem do urny. Z webu Ministerstva vnitra cituji: „Volič hlasuje tak, že úřední obálku se zvoleným hlasovacím lístkem vhodí do volební urny, osobně nemůže za něj vhodit člen volební komise.“ Při korespondenční volbě volič okamžitým odesláním na zastupitelský úřad ztrácí jakoukoliv kontrolu nad tím, jak bude s jeho hlasem naloženo. Někdo si odškrtne ze seznamu, no a co bude dál? Volič už neví, zda se jeho hlas ocitl v urně, a zakládá to další možnost na zpochybnění voleb, protahování procesu vyhodnocení výsledků a nabourává to dosud vysokou důvěru v regulérnost voleb.

Je velmi zajímavé, že vlastně ta novela vznikla poslaneckým návrhem, já už jsem to tady včera ve své poznámce zmiňoval, a že skutečně nebyl využit klasický legislativní proces, který by na spoustu otázek poskytl odpovědi ještě předtím, než by tato novela byla předložena na plénum Poslanecké sněmovny, a my jsme si mnoho otázek mohli ušetřit. Děkuji za vaši pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času zároveň. A poprosím pana poslance Kuklu. Než dorazí, načtu omluvy. Paní poslankyně Fischerová Romana se od 15 do 21 hodin omlouvá z pracovních důvodů, pan poslanec Navrátil od 15 hodin z pracovních důvodů, pan poslanec Hayato Okamura od 18 do 20 hodin z pracovních důvodů. Z členů vlády se omlouvá pan ministr Pavel Blažek celý jednací den z pracovních důvodů a pan ministr Lipavský od 11.45 hodin ze zdravotních důvodů.

Pane poslanče, prosím, vašich prvních 10 minut, jestli se nemýlím.

Poslanec Martin Kukla: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážený pane ministře, já jsem si připravil svoje vystoupení ke korespondenční volbě a má pět takových částí. Ta první část je úvod, já tady zhodnotím některé faktické poznámky, které jsem zde vznášel, a také to, jak se k nám pětikoalice zachovala. Za druhé chci říct právě ty zkušenosti ze zahraničí, které máme a jsou dostupné v tisku ke korespondenční volbě. Třetí můj bod se bude věnovat, co na to říkají právníci, politologové, politici. Čtvrtý bod mého vystoupení bude směřovat argumenty v neprospěch právě, proč ne korespondenční volbě. A za páté bude závěr.

K tomu úvodu chci říct, já jsem tady několikrát vystoupil ve faktických poznámkách, no a jak to dopadlo? Když si vzpomeneme na tento týden i na minulý, no a převážně na tento týden, tak pětikoalice se nás snažila omezit, omezit nám i faktické poznámky. Takže já bych tady de facto s těmi faktickými poznámkami nemohl ani vystupovat. A konkrétně zde uvedu nepřítomného pana ministra Rakušana, který tady minulý týden v pátek zmiňoval, jak je rád,

že tady vystupujeme s faktickými poznámkami, jak tady vystupujeme v obecné rozpravě, že to nezpochybňuje, že je to naše legitimní právo. Několikrát tady zaznělo, že to nezpochybňuje, že to je parlamentní demokracie, no a podívejme se, co se stalo. Stalo se to, že pětikoalice navrhla omezení na dvě vystoupení, a to i započítat faktické poznámky, což tady historicky nikdy nebylo. A pak na náš nátlak vlastně revokovala to usnesení a omezila nám řečnickou dobu na dvakrát 10 minut. Takže někteří naši řečníci, kteří tady vystupovali předtím déle, tak ti druzí už jsou de facto diskriminováni, protože pokud toho má někdo na srdci víc a chce toho více říct, je třeba právník nebo je sečtělý v této problematice voleb, a konkrétně korespondenční volby, tak vystupovat nemůže. No a pravděpodobně co nastane? Dneska je ještě 52 přihlášených, tak já mám velké obavy, aby pětikoalice nepřišla s tím, že zařadí pevný bod hlasování právě ke korespondenční volbě. To by byl vrchol arogance a potlačení demokracie, že by na některé poslance, na které se tady dívám, kteří jsou přihlášení, a může to být z řad koalice i opozice, tak se na ně prostě ani nebude muset dostat a nebudou tady moci říct něco ke korespondenční volbě.

Ale ještě k tomu úvodu. Proč? Já si pořád kladu otázku, proč korespondenční volba a proč koalice to tlačí tak násilím? Přece by to měl být nějaký konsenzus jak koalice i opozice, a ne že nás tady koalice nutí prostě jednat do nočních hodin, do ranních hodin bez přestávky, včera třeba nebyla vůbec přestávka, dneska byla hodinová přestávka. A pořád si říkám proč? A samozřejmě když se podíváte na ty volební preference a na Český statistický úřad, tak to úplně jednoduše zjistíte proč. No protože tento poslanecký návrh – no a proč je to poslanecký návrh? To už tady bylo také mnohokrát řečeno. Protože by tento návrh měl problém s legislativou, kdyby byl vládní, tak si to někteří poslanci prostě protlačili a podali to jako poslanecký návrh. Já to nezpochybňuji. Ale zpochybňuji to, že je to ryze účelová záležitost a je to čistokrevný politický kalkul ze strany vládní koalice. Protože jí klesají preference a sama si je moc dobře vědoma toho, že ji čekají nedobré politické vyhlídky. No a proto tyto bytostní demokraté chtějí si pomoci, chtějí se udržet u moci, a tak přicházejí se změnou volebního systému, navzdory tomu, že mnozí ústavní právníci říkají, že to je v rozporu s ústavou.

Já jsem rád, že tady je pan ministr zahraničí, a věřím, že mi odpoví. Protože já jsem se tady pořád nedozvěděl, kolik těch zahraničních voličů je a zda to bude nějakým způsobem kontrolovatelné. Protože tady se o tom mnoho diskutovalo v rozpravě, já jsem tady bedlivě to poslouchal. Ale u nás je to jednoduché. Jdete volit a tam vás zkontroluje volební komise. A ve volební komisi jsou buď zástupci politických stran, kteří tam nominují nějaké své sympatizanty, případně své členy, případně kohokoliv si určí, a ta komise je složená. A ty volby se většinou nezpochybňují v rámci České republiky a lidé prostě věří v ten výsledek voleb. Ale de facto teď, když budeme mít korespondenční volbu, tak se může stát, že toho voliče nikdo nikdy neuvidí, ani ho třeba nikdo nikdy neviděl, v tom je ten problém. Ale na to jsem bohužel žádnou odpověď nedostal.

No, a teď se postupně dostávám k bodu číslo 2, jak jsem zmínil, a to jsou ty zkušenosti s korespondenční volbou ze zahraničí. Včera tady v rozpravě bylo krásně řečeno právě ministrem zemědělství, který sem narychlo přiběhl a pak rychle utekl, že žádné pochybnosti nejsou. No ale ty pochybnosti jsou! Já jsem se to tady snažil v technické přihlášce vysvětlit a říct. Já tady vzpomenu například Rakousko, budu vám tady citovat a přečtu vám, jak to bylo v Rakousku u prezidentských voleb. U některých voleb v minulosti vyvolala korespondenční volba vlnu kontroverzní kritiky. Například v roce 2016 ve druhém kole prezidentských voleb zvítězil těsně někdejší vůdce Zelených Alexander Van der Bellen nad kandidátem pravicové Svobodné strany Rakouska Norbertem Hoferem. Kvůli chybám při sčítání korespondenčních hlasů se však druhé kolo muselo opakovat. Van der Bellen tehdy nepřevzal prezidentský úřad a pravomoci prezidenta přešly 8. července 2016 na tříčlenné předsednictvo rakouské Národní rady. Druhé kolo těch prezidentských voleb se opakovalo 4. prosince, vyhrál Van der Bellen se ziskem 53,8 % hlasů a do úřadu spolkové země nastoupil složením přísahy 26. ledna 2017. Zeleně progresivistický Van der Bellen právě zvítězil díky korespondenčním hlasům ze

zahraničí, jejichž získal téměř o 200 000 více než jeho oponent. Takže tady je krásně vidět, jak volby změnily ten systém, jaké to vyvolalo jak politické, tak... nepokoje v Rakousku a právě i tu možnou důvěru ve volby.

Když se podíváme dále do zahraničí, tak se můžu podívat do Francie, kde korespondenční volbu ze zahraničí zrušili kvůli údajným podvodům v roce 1975. V 60. a 70 letech 20. století se korespondenční volba stala terčem kritiky z důvodu, že přinášela rizika manipulace s vlastní volbou a ověřováním voličů, kteří odevzdali hlas.

Tady je další krásný příklad, kdy korespondenční volba vyvolává pochybnosti. A na to my tady upozorňujeme, že právě předložený zákon, jak je – on je velice otevřený, jak se říká...

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pane poslanče, já se jenom zeptám – 10 minut uběhlo, chcete dalších 10 minut rovnou, nebo...?

Poslanec Martin Kukla: Ano, určitě. (Předsedající: Děkuji.) Určitě 10 minut, chtěl bych i potřetí, ale to asi nebude možné. (Předsedající: To si myslíte správně.) Děkuju. Je to právě tím nemožným demokratickým vystupováním tady a mně se to vůbec nelíbí, že jsme omezeni a nemůžeme tady de facto říct ani celý svůj projev, protože já jsem si ho připravil, nevěděl jsem, že budu omezen, a samozřejmě teď ho krátit je velice těžké. Takhle jsem krátil jeden svůj projev, co se týká krajských novin. A pokrátil jsem ho tak, že mi tam vypadlo jedno slovíčko, kde de facto jsem říkal, že politici berou finanční prostředky hasičům. No a oni to byli vládní politici a ne krajští. Tak tímto se těm krajským omlouvám, ale ono to je jedno, ono to jsou všichni z pětikoalice.

Ale vraťme se k USA. Já jsem tady byl včera jedním poslancem konfrontován, že jsem zde říkal, že ve Spojených státech se korespondenční volba stala jedním z pilířů předvolební strategie odpůrců Donalda Trumpa. A v časopisu Time, to jsem tady právě včera říkal ve faktické poznámce, se sami odpůrci pochlubili úspěšným spiknutím a (na?) záchranu prezidentských voleb. Takže tady je další příklad, jak to vyvolává, korespondenční volba, možné pochybnosti.

No a teď už se dostávám k třetímu bodu svého projevu, a to je, na co vlastně upozorňují ústavní právníci, politologové, politici a jiní experti. Já se zde dostanu k právníkovi Zdeňku Koudelkovi, který označil korespondenční volbu za zásah do filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a případně i prezidentovi, ale přitom sami nežijí ve státě, o němž rozhodují. To je velice podstatná myšlenka právníka Zdeňka Koudelky, protože oni neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však založena na tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí jim je někdo z ciziny, a tím pádem je tento princip porušen. Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí pak sám nebude podléhat. Spor o korespondenčním hlasování je volbou mezi tím, zda má existovat právo volit držitele moci jen u těch, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat například tím, že zde platí daně. Ono k těm daním, ono je zde většinou zpochybňováno, že důchodci, studenti, bezdomovci zde také neplatí daně. Ale není to pravda. Oni zde platí daně nepřímo, například na DPH, a když se bavíme o seniorech, tak ti zde platili daně celý svůj aktivní život.

Další politolog, Stanislav Balík, také není přesvědčený o užitečnosti korespondenční volby, naopak ji označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému. Balík sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům

zrušeno. Zavádění korespondenční volby v západních demokratických zemích přičítá jistému módnímu trendu, podobně jako přímou volbu prezidenta.

Podle Balíka reálně hrozí, že v kontextu debat o podvodech se zaslanými lístky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu procesu. A to je právě to, na co my tady upozorňujeme, a pořád říkáme, že náš volební systém současný je pevný a robustní. A je zde – tady to říkali mí předřečníci a mnoho faktických poznámek tady na to bylo řečeno, protože je třeba říct, že v tuto chvíli občané České republiky s občanstvím, kteří žijí trvale mimo Českou republiku, tak můžou volit. Tady se nic nezavádí, že by nemohli volit nebo že by byli nějak diskriminovaní. Oni můžou volit a volí stejně jako občané České republiky. Akorát že zvolili tu svoji možnost, že vycestovali, žijí v zahraničí, tak pro to, aby mohli volit v České republice, musejí pro to něco udělat a navštívit konzulát, kde je urna, půjdou za plentu a odvolí. Je pravda, že někdy to mají mnoho kilometrů. Ale samozřejmě i občané v České republice bydlí různě a musí volit, kde mají trvalé bydliště, nebo pro to musí něco udělat a vyřídit si voličský průkaz. A nemají to taky tak jednoduché, že by prostě vzali lístek, dali ho do obálky a poslali ho.

Další argument má právník Kolman. Podle právníka Kolmana neobstojí argument, že Česko je jedna z mála zemí, která korespondenční volby nezavedla, protože tento způsob hlasování podle něj degraduje volby ze svátku demokracie v nákupy v e-shopu. Pokud někdo v ČR nežije, ale chce z jakéhokoliv důvodu ovlivňovat, kdo zde bude prezidentem anebo poslancem, měl by si to zasloužit. Nezapomínejme, že Čech nebo Češka z ciziny ve své domovině zpravidla neplatí daně. Takže pokud má někdo ambici působit na to, kdo bude vládnout jeho spoluobčanům ve staré vlasti, tak by neměl jen posílat obálku, ale něco pro to také udělat, jinými slovy jít osobně vhodit hlas do volební urny na zastupitelském úřadě.

Bývalý diplomat a politolog Petr Drulák o zavedení korespondenční volby mluví jako o nebezpečném útoku na demokracii ze dvou důvodů. Za prvé proto, že občané trvale žijící v zahraničí disponují také občanstvím své druhé vlasti, kde jsou o dění lépe informováni než o dění v Česku. Podle Druláka je proto zbytečné zvyšovat pravděpodobnost, že se stanou jazýčkem na vahách při politickém rozhodování, jehož následky neponesou, nanejvýš to budou vzdáleně pozorovat.

Mně v tuto chvíli zbývá poslední minuta a půl a s tím svým projevem jsem se dostal zhruba do půlky. Velice mě to mrzí, protože mám zde další námitky, a to třeba i z řad koalice, politiků, jako je třeba senátor ODS Tomáš Jirsa nebo europoslanec Tomáš Zdechovský. Mám zde dále připomínky, proč korespondenční volba má problémy s ústavou, a argumenty v neprospěch korespondenční volby. Mrzí mě, že tady nemůžu říct ani závěr a zhodnocení. Je to díky tomu, že pětikoalice se nás snaží umlčet. Myslím, že občané se na to dívají, vidí to, slyší to a zhodnotí to v následujících volbách. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Flek, poté se hlásí s přednostním právem pan ministr Lipavský. Vaše faktická poznámka. Prosím, máte slovo.

Poslanec Josef Flek: Děkuji, pane předsedající. Vážené dámy, vážení pánové, já to opravdu nebudu prodlužovat. Jen taková krátká technická. Proč jsme tady poslouchali necelých 12 hodin ze života pana prezidenta Masaryka? Nebylo to zbytečné? Tolik hodin. Tolik zbytečných hodin! Vždyť to musí vadit i vám, opozici. Tolik promarněného času, kdy jsme se mohli věnovat tomuto tématu. Nebylo by dobré spíše zatlačit na své vlastní předsedy, aby nezneužívali přednostní práva? Já bych to třeba udělal. Tolik hodin. Tolik zbytečných hodin. Přitom to mohlo být věnované tématu. Já si velice vážím kolegy poslance, vaším prostřednictvím, Martina Kukly, ale toto mně přišlo opravdu zbytečné. Není to kvůli nám. Ta

obstrukce byla nejen vůči koalici, ale i vůči vlastním poslancům v opozici. Zkuste zatlačit na své předsedy, ať to nezneužívají, ať se můžeme věnovat těmto tématům. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní se hlásí s faktickou poznámkou paní poslankyně Maříková. Pak je tu celá série faktických poznámek, které vaše vystoupení vyvolalo. Bude pokračovat pan poslanec Vondráček, kterého nicméně tady v sále nevidím. (Poslanec Vondráček sedí na místě zpravodaje.) Tady je, dobrá. Paní poslankyně, vaše dvě minuty.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážený pane kolego, prostřednictvím pana předsedajícího, nebylo to zbytečné. Evidentně musíte být o demokracii a historii opravdu řádně poučeni, pokud nás tady omezujete v rozpravě a neumožňujete nám tady demokratickou diskusi. Vy tady omezujete nás, nechcete o tom diskutovat. Vždyť vidíte, že sál je poloprázdný. Kdykoliv vystupuje opozice, tak vy odcházíte. Dokonce se ke mně dostalo, že chcete už, aby bylo pevné hlasování na zítra. Tak tady nemluvte o tom, že my tady znemožňujeme nějakou diskusi. Jste to vy! Vám vůbec nejde o žádnou demokratickou diskusi, o nějaké argumenty, vám o to vůbec nejde!

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí pan poslanec Vondráček, který tu opravdu je. Připraví se pan poslanec Foldyna, kterého také vidím. Prosím.

Poslanec Radek Vondráček: Nečekaně jsem seděl na svém místě, u stolku zpravodajů, takže se to dá pochopit.

Když budu akceptovat vaše tvrzení, že ty obstrukce byly zbytečné, tak evidentně zbytečné byly v tom smyslu, že jsme tím způsobem chtěli naléhat na koalici, aby si s námi sedli ke stolu, abychom se začali bavit o podobě toho zákona. Opravte mě, jestli za těch – kolik? – pět šest dní šla alespoň jedna esemeska, že by se někdo chtěl potkat a že bychom udělali nějakou vypořádací tabulku. Prostě není. Takže 12 hodin je asi málo. Už jsem vám to tady říkal ve dvou faktických poznámkách, a nechci zneužívat svého času, že ta volba jít do toho jako beranidlo byla na začátku na koalici. Takže abych byl spravedlivý, berte to 50 na 50. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Foldyna, připraví se pan poslanec Strýček s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslanec Jaroslav Foldyna: Děkuji za slovo. Já bych také chtěl apelovat na svého kolegu. Já vám rozumím, vy říkáte, že my tady marníme čas. Podívejte se, řekněte mi, jestli tato země potřebuje v této chvíli, aby měnila volební systém. Domníváte se, že občané této země potřebují, aby se měnil volební systém v situaci, kdy klesá životní úroveň, klesá stavebnictví, klesá porodnost, vymíráme jako nosorožec bílý? Na toho nosorožce bílého se alespoň založila nadace, aby se zachránil, ale vy se tady zabýváte systémem – abyste zachránili sami sebe, tak chcete změnit volební systém! A nám vyčítáte, že tomu chceme zabránit? My chceme projednávat, proč klesá porodnost v České republice, proč vymíráme jako ten nosorožec bílý! To je všechno! (Celá řeč pronesena velmi hlasitě.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Strýček.

Poslanec Jiří Strýček: Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych také rád reagoval na pana poslance Fleka. No, že my tady přednášíme své připomínky, a tak dále, a tak dále.

Jednou věcí je samozřejmě to, že když tady byl pan ministr Rakušan, tak tady tvrdil, nebo nebyl to jen on, jak jste otevření debatě, budeme tady debatovat, bude tady diskuse. Zatím výsledek je ten, že ministři se tady střídají jak do houslí, polovina ministrů ani neví, o čem je řeč, vůbec se do diskuse tady s námi nezapojí. Jediný možná, který tady byl, tak byl pan ministr vnitra, který tady zodpověděl částečně – podotýkám částečně – některé dotazy. Na můj dotaz třeba konkrétně vůbec neodpověděl.

Takže proto my tady hovoříme. Tak pojďte diskutovat. Vždyť se podívejte, jste tady čtyři. A tak je to celý den. Tak je to po celou tu dobu, co to tady projednáváme. Jdete pryč, nikdo se s námi nebaví, a potom nás tady ještě nařknete, že my tady obstruujeme. Ne, my tady vyjadřujeme svůj názor, my s vámi chceme diskutovat. Vy zjevně diskutovat nechcete, protože samozřejmě víte, že si to prohlasujete stoosmičkou nebo stodevítkou. A jediné, co z vás tady vypadlo, je zkrácení řečnické doby a ještě možná těch faktických poznámek, které jste nakonec změnili. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí pan poslanec Wenzl, připraví se pan poslanec Babka. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Lubomír Wenzl: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vaším prostřednictvím ke kolegovi Flekovi. Vážím si pana kolegy Fleka, že jako jeden z mála koaličních poslanců tady opravdu tu dobu tráví, na rozdíl od některých svých kolegů. To začátkem.

Na druhou stranu druhá věc, co chci zmínit, že tady by přece měla ta diskuse běžet, a i toto je to místo na to určené. To, že došlo k omezení možnosti vystoupení na dvakrát 10 a tak dále minut, to není dobře, neprospívá to této Sněmovně. Vůbec jak ta novela toho zákona byla podána, jak to je prostě tlačeno na sílu, aby to bylo co nejdřív puštěno do druhého čtení, a tak dále. Přidám se, prostřednictvím pana místopředsedy, ke kolegyni Maříkové nebo k některým dalším, kdy opravdu už prosakují informace v médiích, jaký bude další postup v rámci tohoto prvního čtení. Jestliže kolega Foldyna zase, prostřednictvím pana místopředsedy, zmínil jedno zvíře, tak já si dovolím také takovou repliku dát. Vůbec ten způsob, ten styl, jak to tlačíte, jak to rychle chcete hnát, mně to připomíná, jak když velbloud běží k vodě. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Babka.

Poslanec Ondřej Babka: Vážený pane místopředsedo, děkuji za slovo. Já si také dovolím reagovat na kolegu Fleka. On nás tady vyzývá, abychom apelovali na naše předsedy klubů. Já bych ho chtěl poprosit, aby jako koaliční poslanec spíše on apeloval na své předsedy klubů. Aby apeloval na paní předsedkyni Sněmovny Markétu Pekarovou Adamovou, aby byla opravdu předsedkyní nás všech, jak to tady slíbila, když byla zvolená. Aby apeloval na svou místopředsedkyni Sněmovny, aby se snažila o to, aby tato Sněmovna fungovala tak dobře, jako fungovala v minulých letech, a ne aby fungovala tak špatně jako v tomto volebním období. Aby apeloval na vedení Sněmovny, aby tu kvůli vám nemuseli zaměstnanci této Sněmovny týden co týden trávit noci. Aby apeloval na vedení Sněmovny, abychom se tady zde necítili jako poslanci druhé kategorie, když vaši předsedové vašich klubů zde načítají usnesení, kterými nás chtějí omezovat, které pak, a už se to stalo dvakrát, revokovali po nějakém našem nátlaku.

Pane kolego Fleku, prostřednictvím pana místopředsedy, vy apelujte na své kolegy, na své předsedy a na své vedení Sněmovny. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. S faktickou poznámkou nyní vystoupí pan poslanec Kukla.

Poslanec Martin Kukla: Děkuji za slovo, pane předsedající. Prostřednictvím vás ke kolegovi Flekovi. Ono když se podívám do sálu, tak krásně spočítám, kolik je tady koaličních poslanců. Vidím tady – raz, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm, devět, deset, jedenáct.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Ještě na mě jste zapomněl.

Poslanec Martin Kukla: Ano, ještě na vás. Takže dvanáct koaličních poslanců a jeden ministr. Tak se nedivte, že vám to opakujeme. My chceme, abyste to každý aspoň jednou vždycky slyšeli. A když se podíváte, kolik je nás, a kdybychom dali teď procedurální návrh na odložení, tak jak by to dopadlo? Vy byste dali pauzu, nahrnuli byste se sem a zase byste nás na sílu přetlačili. Já mám ale obavy, já mám obavy, aby prostě... ještě je 51 přihlášených, na některé bohužel ještě nedošlo. Tak já věřím, že to neomezíte a nezařadíte pevný bod hlasování a dovolíte mým kolegům, aby vystoupili, aby to prostě nebyla příště soutěž o klikání, kdo se přihlásí dřív, tak bude mít právo v Poslanecké sněmovně vystoupit. Vezměte v úvahu, že nás je 71, my nejsme jak čtyři Piráti, když tady sedí dva, tak jich je tady půlka. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Vracíme se do obecné rozpravy. Nyní vystoupí pan poslanec Wenzl, připraví se paní poslankyně Pošarová. (Ministr Lipavský se zvedá, že je na řadě.) Vy jste se hlásil s přednostním právem, ano, já se omlouvám. Ta série faktických poznámek byla tak dlouhá, že jsem zapomněl. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Děkuji za slovo. Chtěl jsem se přihlásit, abych doplnil některé argumenty, které si myslím, že do té debaty patří. A velice bedlivě jsem poslouchal vystoupení předřečníků, nicméně jsem propásl ten moment tady. A pak nastala faktická smršť, jak je zde ve Sněmovně občas možno vidět.

Za prvé bych se asi tedy potřeboval vlastně za vládní koalici a za vládu ohradit proti tomu, že nevystupujeme, že nediskutujeme. Myslím, že diskuse zde probíhá. To, že jaksi tato část sálu to pojala způsobem, kdy si v jedenáct hodin, v jedenácti hodinách můžeme vyposlechnout velice detailně o životě našeho prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka, to asi je potom na uvážení jednotlivých řečníků, s čím chtějí do těchto debat vstupovat. Mně například v tom poměrně dlouhém projevu pana poslance Okamury chyběl citát Jakuba Michálka: „Nevěřte všemu, co najdete na internetu. To už říkal Masaryk.“ Možná kdyby se tím členové obecně SPD řídili, tak možná ta debata bude taky o něco racionálnější. Jinak bych chtěl Kubovi poděkovat za výbornou práci, kterou tady ve Sněmovně odvádí.

To, co zaznělo, a myslím si, že je to tedy již k meritu věci a opravdu důležité, zaznívaly zde obavy z toho, že hlasování bude nějakým způsobem manipulováno, že třeba v nějakých jako rodinách nebo skupinách. Víte co? A myslím si, že to je důležitý princip, který zde opakovaně je připomínán – stát nemůže zajistit jednotlivé případy. To prostě není možné. Tak můžeme se bavit i o celé řadě případů, které jdou asi proti duchu a smyslu voleb i zde v Česku. V některých krajních případech se tím třeba zabývají soudy. Jsou tam opravné prostředky a tak dále. Ale my prostě víme, že v zahraničí ty komunity takhle nefungují. Většina, nebo hodně Čechů žije třeba s nějakým partnerem nebo manželem, manželkou, kteří jsou cizinci, tak ti rozhodně nemají asi nějaký velký zájem ovlivňovat politický chod v Česku. A stejně tak prostě víme, že u Čechů, kteří žijí v zahraničí, není typické nějaké řekněme vícegenerační bydlení nebo komunitní bydlení, kde by asi v nějaké skutečně jako masové míře mohlo docházet k tomuto jevu.

Také zde zazněla věta nebo taková krátká fráze, která si myslím, že je důležité, abychom se k ní vyjádřili, nebo abych se k ní vyjádřil: Nikdo nikdy voliče neviděl. Není to pravda. To, že vás nikdo nikdy neviděl, asi zase zapadá tedy do toho scénáře kontroly lidí, ke kterému jsem se zde již dneska vyjadřoval. Ale přece je pravdou, že aby ta volba byla platná a mohla proběhnout, tak tam musí být platný doklad. Můžete být viděn při tom zápisu, ale minimálně při tom, když dostáváte tedy tu občanku nebo ten cestovní pas. Takže toto určitě není argument, který by nějakým způsobem mohl obstát.

A proč nejsou ty přesné statistiky, kde máme cizince, kde máme našince v zahraničí? Pardon, ne cizince. No protože už nemáme ty výjezdní doložky, které když se mělo z Československa vycestovat, tak bylo o ně nutné žádat, aby bylo jasné, kde ti lidi jsou, a byli pod kontrolou. A myslím si, že je dobře, že naše demokratické zřízení prostě o takovýto druh kontroly společnosti neusiluje.

Jinak to, co mě asi osobně nejvíce mrzí, a je to vlastně věc, která nemá přímou souvislost s textem nebo s meritem věci toho zákona, ale asi skutečně tedy se do určité míry s některými poslanci a členy ANO a SPD prostě nikdy neshodnu, je způsob, kterým chcete rozdělovat občany České republiky – na ty, co žijí tady, a ty tam. To jsou asi jiní, mají méně práv. Myslím si, že občan České republiky, tak jak platí, že si je roven před zákonem, tak bychom měli usilovat o to, aby měl možnost naplnit svá práva a podílet se na chodu této země. Takže to je podle mě naprosto zásadní princip.

A ty ostatní věci, které opakovaně zaznívaly, si myslím, že už jsem pokryl ve svých předchozích vystoupeních. Takže snažím se čestně vystupovat, a je nás zde víc, abychom skutečně se věnovali těm věcem, které se dotýkají merita věci, nikoliv v reakci třeba na osobní útoky, které hodlám nadále přecházet. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Děkuji pěkně. Nyní budeme pokračovat faktickými poznámkami, které vaše vystoupení vyvolalo. První bude mít faktickou poznámku paní poslankyně Maříková. Než dorazí ke stolu, načtu dvě omluvy. Pan poslanec Dvořák Jaroslav se omlouvá od 15.45 ze zdravotních důvodů, paní poslankyně Šafránková Lucie do 20 hodin z pracovních důvodů.

Paní kolegyně Maříková, můžete pokračovat.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Pane ministře, oceňuji, že se snažíte diskutovat. Ale vy tady odpovídáte jenom na některé ty dotazy. Já jsem se tady opakovaně ptala, ptala jsem se paní poslankyně Decroix, která je právnička, argumentovala tady tím, že v zákoně je ošetřeno, že na voliče nevznikne žádný nátlak a nebudou tady volit nějaké komunity. (Stupňuje hlasitost svého projevu.) A co se stalo, když jsem se jí na to zeptala? Neodpověděla! Protože to v zákoně ošetřeno není, ani být nemůže. Ptala jsem se tady pak pana poslance Haase, jak je ošetřeno v zákoně, že nebude volit někdo jiný. No neodpověděl! Protože to nelze v tom zákoně ošetřit. A to jsou přesně ty slabiny toho korespondenčního hlasování.

A když jsme u toho Masaryka, tak pane ministře, já když vidím chování vaší koalice a vystupování konkrétně poslanců za Piráty, tak vy byste si toho Masaryka měli číst pozpátku. A evidentně vám to nebude stačit jenom jednou, abyste pochopili, co je to demokracie!

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Já děkuju za dodržení času. Jenom propříště poprosím, jestli bychom mohli hladinu zvuku přednesu trošku ztlumit. Mikrofony jsou citlivé, není to úplně vždycky příjemné. Prosím, soustřeďme se na to.

Tak nyní vystoupí paní poslankyně Mračková Vildumetzová.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Pane místopředsedo, pane ministře, já bych chtěla reagovat na vás. Já bych chtěla také poděkovat za vaši reakci nebo vůbec za to, že jste vystoupil. Ale musím říct, že používat tady, že my chceme nějakým způsobem rozdělovat občany – tak znovu, řekněme si to. Lidé, kteří žijí v zahraničí, měli vždycky volební právo a budou mít volební právo. Akorát dneska museli jet volit na zastupitelský úřad. Já musím jít volit do volební místnosti, v té volební místnosti na základě ústavy se rozhodnu osobně, svobodně a moje volba je tajná. A já vnímám, že předloženým návrhem naopak budeme mít ty dvě kategorie občanů. Já jsem to tady říkala na praktickém příkladě. Vy, když se rozhodnete a pojedete na dovolenou do zahraničí, tak když tam přijedete, tak si v České republice požádáte o voličský průkaz, a pokud tam pojedete bezprostředně nebo pojedete na poslední chvíli na tu dovolenou, tak budete muset jít volit popřípadě na zastupitelský úřad. A nebudete mít jinou možnost.

Takže já bych byla velmi ráda, abyste vnímal, že tento zákon, o kterém se tady opravdu hovoří mnoho let, tak jsem přesvědčena o tom, že jestliže přijdete se zákonem o správě voleb, který digitalizuje volby, propojuje okrskové volební komise a jeho platnost, účinnost je od 1. ledna roku 2026, tak je absolutně nepřípustné, abyste s tímto zákonem přišli, s jeho platností, jeho účinností, již od 1. ledna 2025.

Ale přihlásím se ještě jednou, protože ještě mám jednu reakci. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní pan poslanec Vondráček s faktickou poznámkou. Připraví se paní poslankyně Lesenská.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo. Vážený pane ministře, vy jste věděl, že svým vystoupením vyvoláte celou sérii faktických poznámek, a jste s tím jistě srozuměn. Já souhlasím s vámi, že se nemůžeme shodnout, ale nemůžeme se shodnout na tom základním, a to je, kdo rozděluje tímto návrhem společnost, občany, a už vůbec ne na dvě kategorie. Já tady mám k dispozici průzkum, nebo anketu Deníku.cz, ve které hlasovalo už 53 000 lidí, a 70 % je proti korespondenční volbě a 30, 29 % je pro ni. A myslíte si, že by to opravdu tak bylo, kdybyste tenhle zákon předložili tak, jak se předložit má? Kdybyste ho tímto s prominutím zavánějícím způsobem netlačili za každou cenu? Za každou cenu, abyste stihli volby v roce 2025, hlava nehlava ve dne v noci? Kdybyste jednali s opozicí, která je sice principiálně proti, ale kdybyste měli zájem o jednání, tak by ten vzkaz do té společnosti byl? Sice s tím nesouhlasíme, ale společným jednáním bychom eliminovali možné hrozby na maximum? Myslíte, že by potom ta anketa dopadla takhle špatně? Já si to nemyslím.

Občané v zahraničí mají možnost volby, mají vysoké transakční náklady spojené s účastí ve volbách ve větších státech. A já budu mít ještě příspěvek na toto téma.

Ale ta základní otázka je, jak to řekl Patrik Nacher už snad před dvěma dny. Chcete korespondenční volbu, nebo pomoci krajanům v zahraničí volit v českých volbách? To je ten problém. Společnost rozdělujete vy tímto asociálním způsobem, jakým prosazujete tento zákon!

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Paní poslankyně Lesenská, připraví se paní poslankyně Adámková. Prosím.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji za slovo, vážený pane předsedající. Vážené kolegyně, kolegové, i já bych se velmi ostře chtěla ohradit proti výroku pana ministra, kdy řekl, že opozice rozděluje společnost. Naopak nejsme to my jako opozice, my jsme ten návrh

zákona nebo novelu zákona nepředložili. Vy tady předkládáte dvoukolejnost voleb pro určitou skupinu našich občanů.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní vystoupí s faktickou poznámkou paní poslankyně Adámková. Paní poslankyně Adámková s faktickou poznámkou. Připraví se pan poslanec Haas.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já bych zareagovala na pana ministra Lipavského. Já mám obecně, jak je známo, velmi ráda mladé lidi, jsou progresivní, mají dobré myšlenky. Jenom kdyby se trošku poučovali. Vy jste tady zmínil výjezdní doložky a podobné věci. Já jsem si skoro jistá, že vy byste ji někdy dostal v té době. A já vám mohu garantovat, že já jsem ji nedostala nikdy, protože každá rodina má nějakou historii a ta moje to naprosto vylučovala. Vůbec to nemá žádný vztah k tomu, jaký paskvil jste předložili. Prosím pěkně, zvažujte, co říkáte, protože já na rozdíl od vás si tu dobu pamatuji a byla jsem jednou z těch, kterou nepustili ani do Berouna s doprovodem. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Haas. Připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová.

Poslanec Karel Haas: Děkuju mnohokrát za slovo, vážený pane předsedající. Já bych jenom zareagoval faktickou poznámkou a odpověděl kolegyni Maříkové, vaším prostřednictvím, která uvedla, že pokládala dotazy mé ctěné kolegyni Evě Decroix a mně a že na ty dotazy nebylo zodpovězeno. Tak já se to pokusím zopakovat. Myslím si, že s kolegyní Evou Decroix jsme se naopak snažili naprosto věcně a konkrétně reagovat jak včera, tak dnes a odpovídat na dotazy vás, opozičních kolegů našich.

Na mě směřoval dotaz, jak je v návrhu zákona zajištěna otázka tajnosti voleb. Já jsem na ten dotaz odpovídal, tak to teď zopakuju, odpovídal jsem na něj dnes ráno a zdůrazňoval jsem, že princip tajnosti, a je to odborná právní rovina, je v judikatuře českých soudů, v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, v komentářích, v akademických názorech vysvětlován vždy tak, že žádný zákon sebelepší nikdy nezajistí absolutní tajnost v nekonečném množství konkrétních situací, které mohou nastat. Takže vždycky je ten požadavek na tajnost a na zákonodárce, který upravuje volební legislativu, takový, aby vlastně ten proces byl nastavený tak, že umožňuje tajnost volby.

A princip dvou obálek, když to takhle řeknu zjednodušeně, popsaný v projednávaném sněmovním tisku, je v zásadě principem blízkým německému modelu. V Německu prošel tento princip testem u německého ústavního soudu, prošel kladně, obstál v testu ústavnosti. Princip tajných voleb v demokratických zemích, kterou nepochybně je i poválečné Německo, tak ten princip je jednotný, je univerzální pro všechny svobodné země. Takže právě tím principem dvou obálek je nastaven v projednávaném sněmovním tisku princip tajnosti volby.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou paní Mračková Vildumetzová a připraví se pan poslanec Strýček.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Tak děkuji ještě za slovo. Když tady pan ministr hovořil o těch různých přesných statistikách, tak já, pane ministře, bych vás jenom chtěla požádat, já nevím, jestli jste zaregistroval vystoupení našeho Patrika Nachera, který hovořil o tom, že by se mohly započítávat hlasy i lidí, kteří zemřou ještě předtím, než se ty volby uskuteční. Ale především, že dneska v tom registru obyvatel je, v uvozovkách, hrozný nepořádek a že prakticky ta data, která tam jsou, nekorespondují s tou skutečností, a přinesl

i gratulaci občana, který žije v Americe, má obě občanství, deset let už nežije, a přesto mu pořád z Prahy 10 chodí gratulace k narozeninám. Tak jestli vás to nějakým způsobem – to, že ta data, a teď se můžeme bavit o tom, co se děje v současné chvíli i s registry, s registrem obyvatel a tak dále.

Pane ministře, já bych se vás chtěla zeptat a strašně moc bych vás chtěla požádat, jestli byste mi mohl odpovědět. Jste ministr zahraničních věcí, určitě vám jde o to jako mně, aby volby byly férové, aby byla důvěra ve volby. Mohl byste mi odpovědět, proč nesouhlasíte s tím, aby v rámci korespondenční volby byl pilotní projekt? A proč tak moc chcete, aby účinnost toho zákona byla již od ledna roku 2025, když digitalizace voleb bude až od roku 2026? Budu velmi ráda, pokud mi na to odpovíte. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Nyní pan poslanec Strýček.

Poslanec Jiří Strýček: Ještě jednou. Já tedy, pane ministře, oceňuji, že vy jste možná jediný, který tady máte nějakým způsobem snahu s námi diskutovat, chodit tady něco vysvětlovat, věci. Ale mezi námi, vy jste taková zlatá studna faktických poznámek. Vy jste nám tady řekl, že hnutí ANO – nebo že tady rozdělujeme nějak společnost, voliče a tak dále. Já bych vám doporučil možná, kdyby vám vaši páristé vytáhli, bylo to myslím na CNN Prima News, vystoupení poslance ze STANu pana Laciny, který tam diskutoval o korespondenční volbě. Neznám to úplně přesně, ale vím, že jsem tam zachytil, když říkal: víte, oni ti voliči v zahraničí mají lepší přehled, oni mají odstup, než ti voliči v tom Česku. Pusťte si to celé a tam uvidíte, kdo tady rozděluje voliče.

A co se týče prosazování korespondenční volby, tak to je jasné. Vaše vláda v podstatě, které vy jste členem, s nejnižší důvěrou, s historicky nejnižší důvěrou, samozřejmě se snaží vyškrábnout hlasy v zahraničí, protože tady už doma vyškrábnout víc nemůžou. Takže to je úplně jasné. A navíc, přiznala to i předsedkyně Poslanecké sněmovny, která v tom pořadu, který jsem měl možnost zachytit na sociálních sítích, myslím se to jmenuje Ptám se já, vyloženě když se jí moderátorka zeptala na to, co bude dělat s klesajícími preferencemi TOP 09, tak jí přímo na přímý dotaz odpověděla: no tak máme tady korespondenční volbu!

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pan poslanec Rozvoral vystoupí s faktickou poznámkou, připraví se paní poslankyně Maříková. Prosím.

Poslanec Radek Rozvoral: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Chtěl bych reagovat na pana ministra Lipavského, který tady řekl v souvislosti s naším předsedou něco v tom smyslu, že ne všechno, co je na internetu, je pravda. Chtěl bych říct, že před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2021 koalice Pirátů a STAN všude říkala, a bylo to všude na internetu, že nebude zvyšovat daně. A co se stalo? Schválili jste tady daňový okrádací balíček, který daně zvýšil lidem. Tak si nejdřív zameťte před vlastním prahem, než něco takového tady řeknete. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosil bych paní Karlu Maříkovou.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Chtěla bych reagovat na pana poslance Haase, prostřednictvím vás. Cením si toho, že reagujete, opravdu se snažíte. Kdybyste zhlédl videozáznam, tak určitě uvidíte, že oproti vám paní poslankyně Decroix se snaží hodně málo, protože když už nemá odpověď, tak prostě nereaguje. Ale to jí nemůžu vyčítat, protože na některé otázky – prostě ten zákon je paskvil a korespondenční volba je děravá a nemůže ani na to odpovědět.

Ale já jsem se vás neptala ve svém původním dotazu, co se týká tajnosti voleb, ale můj dotaz směřoval k autenticitě. Jak lze zajistit, že za toho voliče nebude volit někdo jiný, že někdo neodcizí ten volební lístek s tou obálkou, když mu přijde, a ten hlas neodešle někdo jiný? Vím, že nemůžete na to odpovědět. V tom zákoně to nelze ošetřit. A to je to, čím argumentujeme, že se může stát, že bude volit někdo jiný, že prostě nelze zajistit, že ten daný volič vloží do obálky ten volební lístek a ta volba bude jeho. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosím dalšího řádně přihlášeného do faktické rozpravy, pana poslance Sílu. A připraví se s faktickou pan poslanec Wenzl. Pan Jan Síla s faktickou.

Poslanec Jan Síla: Nehlásil jsem se, ale můžu...

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Jste zde. Pokud ne, tak se můžete vzdát. To není problém.

Poslanec Jan Síla: Když už jsem tady, tak také se přidám. (Pobavení.) Já právě bych měl na pana ministra Lipavského takový nějaký dotaz, a sice on se něco zmínil o tom, že se snaží čestně a férově argumentovat ve prospěch obyvatel České republiky, kteří žijí v zahraničí. Ale já si osobně myslím, že to tak není, že on se snaží pouze zlepšit komfort do voleb. Já si spíš myslím, že by čestné a férové bylo, kdybyste přiznali, že hlavní důvod, proč tady prosazujete tuto novelu, je ten, abyste získali víc hlasů ze zahraničí. To je všecko. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosím s faktickou pana poslance Wenzla. Jenom podotýkám... Pardon, Lubomír Wenzl má potom v rozpravě – je prvním přihlášeným, takže nyní Milan Wenzl.

Poslanec Milan Wenzl: Děkuji, pane předsedající. To je to, co jsem chtěl říct i vašemu kolegovi před chvílí, co tam seděl, že zde v Poslanecké sněmovně sedíme dva poslanci se stejným příjmením a bylo by dobré zvát a volat k mikrofonu i jménem. To je celé, protože pak tady vznikne opravdu takové nějaké tření.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ano, máte pravdu...

Poslanec Milan Wenzl: Protože Lubo nevěděl, jestli on, nebo já.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Máte pravdu. Já jsem si to také ani neuvědomil. Takže nyní s faktickou vystoupil pan Milan Wenzl a já bych poprosil, protože žádný další už není přihlášen s faktickou poznámkou, jestli by Lubomír Wenzl mohl vystoupit v rámci obecné rozpravy. Pardon, je zde přednostní právo. Protože zde byl jiný předsedající a já jsem tady neměl poznámku, že je pan ministr přihlášen. Takže máte slovo samozřejmě, pane ministře.

Ministr zahraničních věcí ČR Jan Lipavský: Děkuji. Děkuji za možnost vystoupit. Musím říct, že to, že český občan není na území České republiky, tak to ještě neznamená, že by nebyl vázán například zákony České republiky. Může mít v Česku majetek, může zde mít příbuzné, může zde mít podnikání, má své povinnosti, práva, závazky, a logicky tedy z tohoto titulu prostě vychází i to právo v zahraničí volit tak, aby mohl být reprezentován. A právo

volit v zahraničí už máme 20 let, tak já jsem rád, že tento princip aspoň tolik nezpochybňujeme. Já si myslím, že je úplně zcela evidentní, že ten předložený poslanecký návrh plní konkrétní bod programového prohlášení vlády, plní to slib, který jsme právě občanům České republiky, ať už pobývají v Česku, nebo v zahraničí, dali, a je to jedna z těch možností naplnit skutečně to základní občanské právo, tedy právo volit. A těch důvodů, proč čeští občané žijí v zahraničí, je celá řada. Opravdu to můžou být různé příběhy a jsou to lidé, kteří odcházejí do zahraničí třeba na nějaký čas studovat nebo pracovat, a samozřejmě v našem zájmu je, aby ten vztah k vlasti měli co nejsilnější. Takže i takto lze na tuto volbu nahlížet.

Dovolím si ještě zareagovat na několik drobností, které zde zazněly. Co se týče toho, že když si někdo odjede na dovolenou, to říkala paní poslankyně Vildumetzová, tak já si nemyslím, že ten proces, tak jak se tady o něm už několik dní velmi detailně bavíme, bude sloužit lidem na dovolené. Přece jenom je potřeba se zapsat do toho seznamu, je potřeba doložit, že máte v zahraničí bydliště, převzít ty obálky, tak možná někdo na takovou dlouhou dovolenou může vyrazit, ale to není ten případ.

Zároveň si neumím představit, že by volby probíhaly nějakým způsobem na zkoušku nebo že bychom snad jako v nějakých vymezených okrscích to dělali. Já si myslím, že je potřeba, aby to právo skutečně bylo univerzální. A vlastně tu teritorialitu jsme také zde už poměrně detailně diskutovali a naopak zaznívaly dotazy, jak právě v některých těch krajních případech, kde prostě nefungují poštovní služby, protože se jedná o státy, kde třeba ta míra bezpečí je natolik nízká, že takové služby prostě nefungují, tak jak vlastně k tomu přistoupit.

Nemyslím si, když ještě vzpomenu pana poslance Vondráčka, že bychom zde měli šermovat výzkumy veřejného mínění. Máme demokratické procesy, máme volby, máme zastupitelskou demokracii, veřejná nálada záleží prostě, jakým způsobem se změří.

A tři poslední poznámky. Byl jsem tady dotazován – výjezdní doložky. Představte si, že moje rodina tím musela projít, takže já sám jsem ji dostal, bylo to někdy tuším v roce 1988, 1989, protože ten komunistický režim prostě nedovoloval lidem cestovat. Takže tady paní poslankyně Adámková opravdu šlápla hodně vedle. A co se týče slibu ohledně daní, tak to si pan poslanec Rozvoral spletl koalici. Úplně poslední poznámka – nejsme v interpelacích. Faktické poznámky by měly reagovat na předřečníka, nikoliv klást dotazy. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane ministře. A s faktickou poznámkou se přihlásili postupně pan poslanec Kettner, následuje paní poslankyně Mádlová, poté paní poslankyně Mračková Vildumetzová a další.

Poslanec Zdeněk Kettner: Děkuji za slovo. Já bych tedy reagoval na svého předřečníka, pana ministra. On tady říká, že to je pro občany České republiky. Čili předpokládám, že je to pro stávající občany České republiky. Z toho předpokládám, že logicky přesně víte, kolika občanů České republiky se to týká, budete přesně vědět, jak je to tedy potřeba zabezpečit, kolik to bude stát a tak dále. No jo, jenže ona tady je vlastně ta novela, že? To místopřísežné prohlášení. Vlastně nejste schopni říct, kolika občanů se to týká, protože vy si ty občany budete vyrábět. Kdyby to bylo pro stávající občany České republiky, tak přece musíte být přesně schopni říci, kolika občanů České republiky se to týká.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče. A poprosím paní poslankyni Ivanu Mádlovou.

Poslankyně Ivana Mádlová: Pane místopředsedo, děkuji za slovo. Já budu reagovat na pana ministra a na jeho do určité míry takovou posměšnou poznámku na lidi na dovolené v zahraničí v době konání voleb, což se může stát. A vlastně jste tady zpochybnil – a vlastně ani nezpochybnil, protože vy vlastně vůbec nevíte, vy vlastně vůbec nevíte, koho se ta korespondenční volba týká. Já jsem se na to ptala už v úterý, pravděpodobně, myslím, že se na to ptali nebo na to upozorňovali někteří z mých kolegů, ale dodnes nebyla žádná odpověď. Odpověď byla pouze obecná, na základě bydliště v zahraničí. Teď jsme se dozvěděli přes sociální sítě, že paní předsedkyně Pekarová Adamová se sama rozhodla, že bude stačit jenom čestné prohlášení o bydlišti. Proč by nemohli lidé, kteří jsou dlouhodobě na dovolené, aby tady... Vy jste tady i mluvili, nebo pan ministr Rakušan tady mluvil i o seniorech, kteří budou třeba trávit dva měsíce dovolené v zahraničí. Je celá řada cestovatelů, kteří jsou od jednoho měsíce po tři měsíce, půl roku, venku v zahraničí. Jak jim umožníte volit? Vždyť vy vlastně vůbec nevíte, koho se to týká. Vy tady mluvíte pouze o studentech Erasmu, ale vlastně – a o krajanech. Ale jsou tady i další skupiny lidí, kteří se v době voleb budou pohybovat venku. Ale vy v tom jasno nemáte.

A znovu se vracím k tomu, že jsme chtěli alespoň teze prováděcích předpisů, protože opravdu ten váš návrh je tak neuvěřitelně děravý a nedokázali jste vašimi argumenty ty díry zalátat. Proto tady neustále se točíme ve stejných dotazech, protože buď nám nerozumíte, buď je klademe nesrozumitelně, anebo na ně prostě nemáte odpověď. A já se tedy obávám, že vy na ně skutečně tu odpověď nemáte.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za dodržení času. Poprosím paní poslankyni Mračkovou Vildumetzovou, poté paní poslankyně Peštová a poté pan poslanec Vondráček.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Tak já děkuji za slovo. Já v tuhle chvíli zareaguji na svoji kolegyni. Jestli to dobře chápu, tak člověk, který pojede do zahraničí a bude o tom vědět dopředu, tak bude moci také volit korespondenčně. Když se v té lhůtě zapíše na ten zvláštní seznam voličů a dá tam adresu, kde se bude nacházet, tak ta mu prakticky dojde, ta obálka s tou danou registrací. Ale pokud se občan rozhodne na poslední chvíli a už nebude moci se zapsat na ten seznam voličů, na ten zvláštní seznam, tak pak už bude muset cestovat nebo bude moci volit pouze na tom zastupitelském úřadě. Takže takto to z toho zákona chápu já. Určitě se to popřípadě ještě nějakým způsobem bude diskutovat.

Ale pane ministře, říci tady, že dělat volby na zkoušku, že vám, jako že to není podle vás dobře? Tak já vím, že všichni hovoříme příklady Estonsko, Norsko. A víte, jak to tam probíhalo? No všude měli ty pilotní projekty. A znovu říkám, co chceme? Důvěru ve volby. Chceme, aby ty volby byly férové, aby byly ozkoušené. Ale nejvíc dá ta praxe. Takže proč máme dneska nastavené v okrskových volebních komisích, že tam může mít každý politický subjekt jednoho zástupce? Protože jeden kontroluje druhého. Když se jde s přenosnou schránkou do domova pro seniory, tak jdou vždycky dva z různých politických uskupení. Vždyť je to tak přece správné! A já nevím, jak vás mám o tom přesvědčit. Ale vy se přesvědčit nechcete, vy to chcete prostě protlačit tou silou a to mi velmi vadí. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím paní poslankyni Peštovou.

Poslankyně Berenika Peštová: Děkuji za slovo, pane předsedající. Pan ministr tady říkal něco ohledně těch statistik, že kdo chce nebo nechce, že jako nevím, já jsem ho úplně přesně nepochopila. V každém případě jedna ze statistik tady je. Deník.cz udělal statistiku, nebo respektive hlasování: Mají mít občané České republiky možnost hlasovat ve volbách i korespondenčně? Samozřejmě (nesrozumitelné), že už se tady dva týdny přeme o to, jestli

korespondenčně, ano, nebo ne. V každém případě respondentů bylo 53 326, pro hlasovalo 29, proti hlasovalo 70.

Pak jste tady zmínil tu doložku, jak vám byly ty tři roky, že vám nebyla udělena výjezdní doložka. (Poznámka ministra Lipavského.) Pane – ano, ano, počítám. (K ministru Lipavskému.) Já mám pocit, že jste 85. ročník, ne? Říkal jste 88, ne? To je jedno, pane poslanče, tak se kdyžtak přihlaste. (Předsedající: Prosím případně, pane ministře, případně před mikrofon.) V každém případě já vám jenom chci říct, že jste na tom byl mnohem líp než my, třeba moje rodina. Mému tatínkovi sebrali pas, protože samozřejmě vystoupil ze strany, myslím celá základní organizace, a ten pas mu vrátili až po 90. roce. On sám si z toho dělal srandu, že nemůže ani do Hřenska. Takže jako jestli vy se cítíte nějak poškozen, tak můj otec se cítil být poškozen už od toho roku 1968, 1969 až do toho roku 1990. A pak už říkal, že už stejně nikam nepojede, protože už byl starý.

V každém případě jestli tady je faktická poznámka nebo není faktická poznámka, to taky reaguji na vás, tak vy to prosím vás nehodnoťte. Od toho tady je řídící schůze, který samozřejmě nás upozorní, pokud uhneme od faktické poznámky. A věřím tomu, že pan poslanec Benda, prostřednictvím pana předsedajícího, by se určitě ozval. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Tak a já prosím, abychom dodržovali čas. Nechal jsem dvě sekundy přes. Ale nyní poprosím dalšího řádně přihlášeného s faktickou poznámkou a to je pan Radek Vondráček.

Poslanec Radek Vondráček: Tak ještě jedna faktická a už toho nechám.

Pane ministře, vy jste zhruba kolem 16.40 prohlásil, že jsme zastupitelská demokracie a nálady ve společnosti nechť se měří ve volbách. Prosím vás, to snad nemůžete myslet vážně! Přece žádný politik nemůže projevit takovou míru přezíravosti a arogance! Vždyť je to naše povinnost, abychom tu společnost nějakým způsobem nerozdělovali! Abychom pomáhali nějakému sociálnímu smíru, společenskému smíru. To, co vy jste řekl, to je prostě úplně proti všemu, v co já věřím. Vždyť už to říkal myslím Abraham Lincoln, že demokracie je vláda lidu, lidem a pro lid. A tohle, co jste řekl, to je úplně popření všeho! Tak já si to ještě vyhledám, já si to video s vámi ještě najdu, protože mně se tomu nechtělo věřit.

Za druhé, že si neumíte představit pilotní projekt. Padlo tady opakovaně Norsko, a ne náhodou, protože tam to zkoušeli, ten pilotní projekt a dokonce poté od toho projektu upustili. Takže ono to jde. A já si úplně jednoduše umím představit, že jste mohl v těch velkých zemích připravit ty zastupitelské úřady a ty volební místnosti. Ono to opravdu administrativně není až tak složité. Já jsem si to nechával, že ještě vystoupím jako zpravodaj, asi jsem měl vystoupit dřív.

A za třetí. Prosím vás, kde jste přišel na ten váš výklad, že ve faktické poznámce se nemůžou klást otázky? V tom § 60 odst. 2 se vysloveně píše, že faktická poznámka – nebo odpověď na faktickou poznámku nesmí přesáhnout dvě minuty. Samotný jednací řád předpokládá, že faktické poznámky jsou polemika. Když tam máte psáno „odpověď“, tak z logiky věci je tam i otázka. A to jsem ještě nezažil, aby to tady někdo interpretoval jinak. To je úplně normální, že se tady diskutuje formou faktických poznámek! Deset let, co jsem tady.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Čas prosím. Děkuji. Poprosím paní poslankyni Adámkovou.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane předsedající. Dámy a pánové, já jenom odpověď velmi krátkou. Za prvé jsem chtěla také tady glosovat ty připomínky

k faktické poznámce. To si odpustím, už jste to slyšeli, víceméně jsem ve shodě se svým kolegou, čili tím nebudu argumentovat.

A jinak, pane ministře, čeština je krásná řeč, jak dobře víte, použila jsem kondicionál, takže prosím pěkně rozlišujme, co se říká.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Kohoutek, jsme stále v režimu faktických poznámek.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Děkuji. Vážený pane předsedající, já bych vaším prostřednictvím doplnil a apeloval, respektive obrátil se na ministra zahraničí. Vy jste tady uvedl skutečnost, že vlastně reakcí v rámci faktických poznámek by nemělo být kladení otázek, a řekl jste, že od toho jsou interpelace. No pane ministře, prostřednictvím pana předsedajícího, ono kdyby nějaké ty interpelace standardně probíhaly a fungovaly, tak by se třeba ti mí kolegové nemuseli ptát prostřednictvím těch faktických poznámek. Ale kdy ty interpelace řádně byly zařazeny na program jednání a kdy fakticky byly? A když už někdy – tedy zřídkakdy – jsou, kolik ministrů tady fyzicky je a kolik ministrů odpovídá? Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím pana poslance Babku.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já bych chtěl reagovat přesně na to, co tady už teď zmiňoval můj kolega Tomáš Kohoutek. Vy jste řekl, že tady nejsme na interpelacích. To máte pravdu, pane ministře. Nejsme. A víte, kdy jsme byli naposledy na řádných interpelacích? 26. 10. Dvacátého šestého října byly naposledy v této Poslanecké sněmovně interpelace, ústní a písemné. Za poslední půl rok, v minulém pololetí, od července do prosince, byly dvakrát. Dvakrát v minulém půl roce! Máme 88. schůzi, ty poslední byly na 78. a za 88 schůzí byly interpelace 20krát. Tato Sněmovna funguje přes dva roky a za tu dobu, za skoro 90 schůzí, byly interpelace 20krát, pane ministře. Takže mně vadí opravdu ta drzost, že říkáte, že tady nejsme na interpelacích! No nejsme! Ale my bychom fakt rádi na nějakých interpelacích někdy byli. Vy totiž mimořádné schůze dáváte pravidelně na čtvrtek, den, kdy mají být. To znamená, zase zítra, kdy by měla být řádná schůze a měly by být interpelace, nebudou. Proč? No protože projednáváme korespondenční volbu. Tak nám tady neříkejte, že tady nejsme na interpelacích, když nám je záměrně rušíte!

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím pana poslance Huberta Langa, poté se připraví paní poslankyně Levko.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji, pane místopředsedo. Tak já také k panu ministrovi zahraničí Lipavskému. Já jsem se teď snažil narychlo vyjet výjezdní doložku, že se na to podívám, vytisknu si to, možná se přihlásím ještě jednou. Byla zrušena v roce 1989 v listopadu. Ještě se k tomu asi vrátíme, když o té výjezdní nebo vízové doložce chcete hovořit.

Ale já bych se chtěl vrátit k tomu, na co jsem se tady ptal, pane ministře zahraničí. Vy jste tady jakoby přešel takovým tím návrhem ta konzulární jednatelství. Paní profesorka Adámková, prostřednictvím pana předsedajícího, hovořila o tom, že třeba v té Americe má kontakty na ty naše krajany a oni by rádi třeba poskytli zázemí pro nějaké to konzulární jednatelství. Vy jste tady řekl, vystřelil jste ten údaj – asi by jich muselo být 350. Já jsem se vás tady ptal, jestli jste o tom nějak diskutovali nebo jste si dělali nějakou analýzu. Mě by to zajímalo, proč nemůžeme jít tou cestou. Několikrát to tady bylo zmíněno, že ve své podstatě, když tedy nám jde o blaho našich českých občanů v zahraničí a mají to někde daleko, při těch

nákladech, tak kdybychom udělali nějakých xy konzulárních jednatelství, sehnali jsme ty prostory, já si troufnu říct, že opravdu by nám v tom ti krajané pomohli, že by nám to v nějakých svých spolkových domech určitě poskytli, možná zadarmo, tak možná by to bylo řešení. Bylo by to řešení, které by bylo komfortní pro lidi, kteří se někde tam nacházejí. My bychom tam vyslali naše profesionální diplomaty, kteří by tam po dobu těch voleb splnili ty povinnosti, a bylo by to vyřešeno. Nemusíme tady prostě kvůli tomu torpédovat něco, co tady jako jedna z mála věcí funguje.

Takže já od vás očekávám, jestli byste mi mohl na to odpovědět, jak je to s těmi konzulárními jednatelstvími, jestli jste to zvažovali a kolik by jich tak přibližně mělo být.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, pane poslanče, za přesné dodržení času a poprosím paní poslankyni Levko.

Poslankyně Jarmila Levko: Děkuji za slovo, pane předsedající. Já bych se jenom s dovolením vyjádřila tady k příspěvku pana kolegy Babky, vaším prostřednictvím, který si stěžoval na to, že je málo interpelací. Tak já za sebe můžu říct, že jsem bytostně přesvědčena, že až tato Sněmovna bude jednat normálně, to znamená, nebudou tady jedenáctihodinové projevy, tak že potom na interpelace určitě čas bude. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, paní poslankyně. Vzhledem k tomu, že jsou vyčerpány všechny faktické, tak bych poprosil dalšího – teď tady naskočila ještě faktická paní poslankyně Maříkové.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážená paní poslankyně, prostřednictvím pana předsedajícího. A vám přijde normální, jak se vaše pětikoalice chová? Jak totalitně se chováte? Jak k tomu přistupuje paní předsedkyně Sněmovny Pekarová Adamová? Vždyť je to jeden přešlap za druhým! A vy s námi nechcete diskutovat, omezujete se nás tady na rozpravě. Takže se tady neobhajujte jedenáctihodinovým projevem, nebo že dlouhosáhle tady mluvíme. Pan ministr nám tady vyčítá, že nejsou interpelace faktické poznámky. No tak já nechápu, proč tady vůbec vystupuje a odpovídá na naše dotazy, když mu to vadí, že mu tady klademe otázky?

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Přihlásil se pan poslanec Kučera s faktickou poznámkou.

Poslanec Michal Kučera: Dobrý den. Děkuji za slovo, pane předsedající. K paní poslankyni, která vystupovala přede mnou, prostřednictvím pana předsedajícího. Vážená paní kolegyně, vy tady přece diskutujete už několik desítek hodin, ty vaše faktické poznámky jsou neustále se opakující, velmi ploché, bezobsažné, ale my to trpělivě posloucháme tady, desítky hodin, už druhý týden to posloucháme. Vám někdo upírá právo diskutovat? Nebuďte směšná prosím vás.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosím paní poslankyni Zuzanu Ožanovou, poté paní poslankyně Maříková, poté pan poslanec Mašek.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, musím se ohradit vůči tomu, co říkal kolega Kučera, vaším prostřednictvím. On vůbec neposlouchá. Já se cítím opravdu uražená tím, že řekl, že jsou naše faktické poznámky bezobsažné. Tahle byla bezobsažná! Ta jeho!

Já mám notýsek, do kterého si vždycky píšu, na co reaguju, aby to bylo pouze k věci. A cítím se opravdu ponížena takovýmto chováním! Proč já bych se nemohla vyjádřit k věci? A když vy mi neodpovíte, proč bych nemohla zopakovat otázku, kterou jste mi nezodpověděli? To je bezobsažné, že uvádím argumenty? To je možná bezobsažné pro vás, ale já vám klidně ten notýsek dám, klidně vám ho zarámuju. Vždycky se vyjadřuju k věci! Zvažte svá slova. Myslím si, že to bylo zcela nevhodné a nebyla to faktická poznámka!

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji a poprosím paní poslankyni Maříkovou.

Poslankyně Karla Maříková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. No tak pan poslanec zaútočí a zdrhne. No to je tedy hrdina! Tak naše faktické poznámky a argumenty jsou ploché. Jak můžou být ploché, když vy na ně nemáte ani argumenty a na některé naše dotazy a některé připomínky ani neumíte odpovědět? Tak možná že vám to přijde směšné, tak nám přijde holt směšné to, jaké zákony, když přicházejí formou poslaneckých návrhů, předkládáte. (Hovoří velmi hlasitě.) Vždyť to není první poslanecký návrh. Já vám tady připomenu novelu zákona o léčivech. To jste si taky předložili jako poslanecký návrh. Byl to paskvil! Slibovali jste komplexní pozměňovací návrh, už skončila dokonce devadesátidenní lhůta na projednání ve výborech. A kde je ten komplexní pozměňovací návrh? Nikde! Vždyť vy neumíte prosím vás, když jdete formou poslaneckého návrhu, ani předložit kvalitní zákon! (Hlasy z pléna.)

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Prosím, abychom se zdrželi hlasitých poznámek, případně využijte mikrofon. A poprosil bych pana poslance Maška – stále jedeme faktické poznámky.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji, pane předsedající. Vaším prostřednictvím k paní kolegyni Levko a k panu kolegovi Kučerovi. Ty interpelace jsou právem – právem! – všech poslanců. Jak ústní, tak písemné interpelace, jak na premiéra, tak na ministry této vlády. Mně už to přijde za hranou, když se vyjadřujete v tom duchu, že nás vlastně tímhle vychováváte, že na ty interpelace prostě nedojde, dokud budete ve Sněmovně diskutovat. Ta diskuse poslanců ve Sněmovně je také jejich právem. Prosím vás, srovnejte si to. Nebo jestli budou nějaké komise, které budou v rámci pětikoalice posuzovat, jestli ty interpelace jakoby pustíme, protože už ta diskuse odpovídá našim představám, nebo vás naopak potrápíme a další dva měsíce interpelace nebudou? Jestli to je ta zpráva od vás? Tak prosím eventuálně o reakci a upřesnění, jak to myslíte.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Poprosím pana poslance Langa.

Poslanec Hubert Lang: Pane místopředsedo, já se omlouvám, něco jsem zjistil, ty vízové doložky. To potom předám panu ministrovi zahraničí, aby to mohl nastudovat.

Já bych se také chtěl vyjádřit k tomu, co jsme tady slyšeli od paní kolegyně Levko, prostřednictvím pana předsedajícího, a samozřejmě od pana Kučery, který potom vyvolal záplavu dalších faktických. Já vím, že tady máme nějaké ploché a dlouhé projevy. Tak je to přece naše právo. My jsme byli zvoleni stejně jako vy. My tady diskutujeme. Když se na to podíváme zpátky, domnívám se, že všichni kolegové, kteří tady už nějaký pátý nebo šestý den vystupujeme – vy to asi sledujete pravděpodobně v televizi, ale já jsem člověk, který tady opravdu sedí. Já jsem tady kromě nějakého čurání, kromě nějakého oběda tady opravdu x dní sedím. Kdybyste tady možná seděla, tak byste neříkala to, co říkáte. Tady nezaznívá nic, co by bylo nějak ploché, my se prostě ptáme. Tím, že to neprošlo těmi připomínkovými místy, tisíckrát už jsme to zopakovali – máme a budeme mít, ještě je tam padesát kolegů s dotazy.

Museli jste čekat, že to vyvolá takovouto reakci, takový zásah do tak zásadního zákona. A ještě máme v souběhu ten zákon o státním občanství s tím návrhem od 1. 7. 2024, kdy opravdu tady budeme vyrábět ty občany jak na běžícím pásu, jak na nějaké lince unifikované. Takže my se prostě ptáme. Jestli jste z toho nervózní, no tak jste nervózní. Co jste čekali? Co jste čekali po tom, co se děje v této společnosti, jak je to rozštěpené? My jsme k tomu nepřispěli. To, jak se ta společnost štěpí, to je za poslední dva roky úplně brutální, co se tady děje. A vy sem přijdete a řeknete, že naše projevy jsou ploché, že naše projevy jsou dlouhé, že si dovolujeme s tím mandátem, který jsme získali od svých voličů... Můj mandát je úplně stejný jako kolegy Bendy, prostřednictvím pana předsedajícího, a neříkejte mi, že ne. No je to tak, takhle to prostě vyznívá. My bychom měli být někde v koutě a šoupat nohama nejlépe. Tak nám posílejte plat domů a já budu... (Předsedající: Čas prosím.) Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Pan poslanec Robert Králíček.

Poslanec Robert Králíček: Vážený pane předsedající, kolegyně, kolegové, mně to také nedá, nezareagovat na minimálně vystoupení pana Kučery. Já si fakt ale zcela reálně myslím, že ty faktické poznámky ani projevy nejsou ploché. Padla tu spousta relevantních otázek, protože se chystáte změnit zásadně volební systém, chystáte se zásadně změnit to, kdo může v zahraničí volit, kolikátá to bude generace, jaký vztah má k republice. To, co se vlastně bude měnit po více než třiceti letech od revoluce. A na některé zásadní otázky nám prostě pan ministr zahraničí nebyl schopen odpovědět. Padaly tu relevantní věci k tomu, jak to bude probíhat, komu je vlastně ta korespondenční volba určena. Mě to vystoupení pana Kučery vlastně nepřekvapilo. Já chápu tu euforii po rozhodnutí Ústavního soudu, kterou teď prožíváte, a co se tu ještě bude dít. Ale jak jsem řekl ráno, vy utahujete šrouby. Utahujete šrouby tady, utahujete ve společnosti. Ale ono se taky může stát, že ten šroub praskne a že ta společnost může explodovat. Jenom na to upozorňuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji a poprosím pana poslance Brabce, zatím poslední faktická.

Poslanec Richard Brabec: Děkuji za slovo. Já si taky neodpustím poznámku k té plochosti, to je asi prostřednictvím pana předsedajícího na pana poslance Kučeru. Já si ho taky vnitřně zařadím do skupiny, kterou jsem si založil, a to je spolek pro přilévání oleje do ohně, protože tam jsou vždycky ty kolegyně a kolegové, kteří mají ten vzácný dar, když už se to nějak klidní, tak ještě do toho nějak nastartovat a vyvolat další vlnu. Ale já bych jenom doporučil těm, kteří tady třeba nebyli v těch minulých volebních obdobích, a není žádný problém se na to podívat – podívejte se na ty projevy k EET. Ty byly rozhodně všechno jiné než... nevím, co je opak v tomhle případě plochého – tak hrbolaté, nebo jak to říct. Prostě v řadě případů vůbec nebyly k věci a byly to mnohahodinové, někdy prostě přes celý den litanie, které s tím tématem příliš nesouvisely. My jsme se tady dostali do paradoxní situace, že za chvilku už fakt navrhnete, že během jednacího dne buď půjdeme jednou nebo dvakrát na malou nebo jednou na velkou a prostě bude nějaké další omezení. Takhle jsme málem skončili s těmi faktickými připomínkami. To se naštěstí podařilo odvrátit. Já si myslím, že i pětikoalice si uvědomila, že prostě přestřelila. Já si pořád myslím, že dnešní den plyne velmi pracovně, to znamená minimum těch vystoupení, nebo spíš to byly reakce na reakce. Ale nedivte se nám, že když už jednou se sem nějací ti ministři dostaví, a dokonce jsou ochotni i odpovídat, byť někdy způsobem, který nám úplně nevyhovuje, ale vůbec něco říct, tak z toho máme samozřejmě oprávněnou radost a snažíme se je maximálně využít. Nic víc, nic míň. Děkuji,.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji a poprosím pana poslance Kuklu. Já už jsem vám to mezitím zapnul, takže vám připočtu čtyři sekundy.

Poslanec Martin Kukla: Děkuji za slovo, pane předsedající. Jsem rád, že tady můžu vystoupit, bohužel už jenom ve faktické, v obecné rozpravě už vystoupit nemůžu, to je fakt. Chci zareagovat vaším prostřednictvím, pane předsedající, na ctěnou kolegyni poslankyni Levko, co se týká interpelací.

Myslím, že na interpelace máme nárok. A podívejte se, kdy byly naposled. Ale ty interpelace zařazujete vy na program. My jsme v menšině, my je nezařazujeme, my bychom je chtěli. A délka projevu na interpelace z mého pohledu žádný vliv nemá, interpelace mají být ve čtvrtek. Je na to pevně vyhrazený čas, a jestli tady někdo mluví hodinu nebo dvě anebo má nadpřirozený dar a mluví tady 11 hodin a udělá světový rekord, no tak ho nechme mluvit. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A vzhledem k tomu, že jsou všechny faktické teď už zřejmě definitivně vyčerpány, tak poprosím pana Lubomíra Wenzla, jestli by se ujal slova. Máte slovo.

Poslanec Lubomír Wenzl: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážený pane ministře, kolegyně, kolegové, projednávaným bodem v rámci dnešní, nebo probíhající schůze Poslanecké sněmovny je sněmovní tisk číslo 596, zkráceně ukotvení korespondenční volby do našeho právního systému pro občany pobývající v zahraničí. Co v průběhu celé té několikadenní diskuse trochu zapadá a ani ze strany médií není nějakým způsobem, nebo není dostatečně podle mého názoru zdůrazňováno, je to, že občan České republiky již dnes může volit v zahraničí. Kdyby toto nebylo v rámci vystoupení opozičních poslanců často zmiňováno, tak člověk neznalý této problematiky by nabyl dojmu, že teprve přijetím této novely toto právo bude ukotveno a umožněno občanům České republiky, našim státním občanům v zahraničí, volit.

Já ještě chci uvést to, že aby nebylo moje vystoupení nějakým způsobem chybně interpretováno, tak říkám, že si vážím každého občana naší země. Já si vážím těch, kteří v minulosti ze země odešli, zejména před druhou světovou válkou, v dobách hospodářské krize, aby zabezpečili své rodiny. Vážím si těch, kteří byli ze země donuceni odejít po roce 1948, a bylo tomu tak prakticky až do konce roku 1989, a zpět do naší země se i po změně režimu již nevrátili. Vážím si těch, kteří dnes v zahraničí pobývají z důvodů studijních, čerpají nové zkušenosti, studují, potom se vrátí zpět do naší země a pomohou prosperitě a rozvoji naší republiky. Vážím si těch, kteří z důvodů pracovních pobývají v zahraničí.

Obecně tento návrh, o kterém dnes, nebo nejenom dnes, jednáme, tak vnímám ho tak – a nevnímám ho pouze jenom já – že v případě, že bude ve finále potom přijat, tak může dojít k negativnímu ovlivnění vývoje naší země do budoucna, kdy občané ztratí důvěru v jedno ze svých základních práv, a to právo volit a hlavně to, že jeho volba, volba občana, volba voliče je tajná. Zavedení korespondenční volby na první pohled vypadá jako cesta vedoucí k modernější a přístupnější formě, jak usnadnit voliči provést vlastní hlasování. Jsem ale přesvědčen, že v sobě skrývá rizika, která musí být (brána) v potaz a nesmí se přehlédnout.

Otázka zabezpečení voleb, zabezpečení tajnosti voleb, to jest rozhodnutí voliče, koho bude volit, rozhodnutí, komu dá svůj hlas. Není vyloučena situace, kdy volič by mohl být při vyplňování hlasovacího lístku ovlivněn rodinnými příslušníky, přáteli, případně dalšími osobami tak, aby hlasoval nějakým pro někoho výhodným způsobem. Je vyloučena situace, že v místě svého pobytu v zahraničí nebude navštíven osobami, které se nabídnou, že mu takzvaně pomohou s vyplněním hlasovacího lístku? Dále by nebyla moci být projevena vůle jeho vhozením volebního lístku do volební urny a jeho skutečná vůle, koho volit. Stávající právní úpravou je zabezpečena tajná volba pro každého voliče. Hlasovací lístek vhazuje do

volební urny v místě, kde je pouze on sám za plentou, sám rozhoduje tedy, komu svůj hlas vhodí.

Dále k předchozímu uvedenému se váže riziko volebních podvodů. Riziko spočívá v tom, že občan-volič by volil mimo prostor, místo k tomu určené, tak jak je tomu doposud, ve volební místnosti, kde dohled volební komise, případně do urny, když je navštíven členy volební komise ve svém bydlišti, případně v domovech pro seniory, a tak dále. V průběhu té diskuse vyvstala řada otázek, na které... na některé částečně, ale na některé odpovězeno dosud nebylo. Jak bude zabezpečeno nakládání s hlasovacími lístky voličů, tak aby nedošlo k manipulaci s nimi? Jak bude ověřena totožnost voliče? Jak bude zabezpečeno to, aby nemohl nikdo jiný hlasovat za jiného voliče? Jak bude zabezpečeno to, aby nedošlo k volbě jednoho voliče vícekrát? Jak bude zabezpečeno to, aby nedocházelo k volebním podvodům? Z dosud předloženého vyplývá, že pokud – a nejen na tyto otázky – nebudeme znát odpověď, tak se ztratí důvěra občanů v proces voleb.

Ve vaší – vážení předkladatelé, zástupci pětikoalice, a dovolím si nyní vsuvku, kdy nejsem přesvědčen, že v rámci pětikoalice se jedná o většinový názor, že je nutné a nezbytné pro rozvoj naší země a pro naše občany provádět změny v dosavadním způsobu voleb – tedy ve vaší snaze o přijetí změny ve stávající právní úpravě týkající se voleb vyvstávají další oblasti, které mohou být problémové. Jak, jakou formou bude zabezpečena distribuce lístků hlasovacích? Jak bude zabezpečeno bezpečné doručení hlasovacích lístků zpět? Jak bude zabezpečeno jejich sčítání tak, aby nemohlo dojít k podvodům? Jak bude zabezpečeno to, že vyplněný hlasovací lístek při cestě zpět se neztratí? A dále, jak bude postupováno v případě, že dojde k jeho ztrátě? Těch neznámých je mnoho. Je připraveno ze strany předkladatelů řešení?

Otázkou další je, zda tento předložený návrh o změně způsobu voleb opravdu umožní a přinese možnost většího zapojení občanů žijících v zahraničí. Nevím, zda někdo z předkladatelů zjišťoval dostupnost, zda všichni naši občané mají možnost využít formu volby písemné – zabezpečení, doručení a odeslání? Nezůstane v případě přijetí této novely nějaká skupina našich občanů bez možnosti této formy volby? Bylo na toto pamatováno?

Dalším aspektem, který podle mého názoru nebyl a stále není předkladateli brán (v potaz) v dostatečné míře a není mu přikládána váha, je – kdy? Jedná se o názor občanů České republiky, kteří žijí zde v České republice. Nedojde tedy v případě přijetí změny volebního zákona ke snížení důvěry občanů ve volební systém? K legitimitě volebních výsledků? Otázkou a myslím si i nebezpečím je hrozba různých kybernetických útoků, dezinformačních útoků a kampaní za využití moderních metod, například dnes již i umělé inteligence. A víme, že se s tímto setkáváme již v dnešní době. Útoků, a nebuďme naivní, bude určitě přibývat a tato oblast toho určitě nebude ušetřena. Jak bude ošetřena zranitelnost této cesty elektronické?

Kolegyně, kolegové, tato nyní projednávaná novela volebního zákona není jen nějakou drobnou technickou změnou. Jedná se o rozhodnutí, které může otřást důvěrou našich občanů v náš platný volební systém. Neřeknou si, tak teď toto, a co přijde příště? Termín voleb je vždy vyhlášen v dostatečném předstihu. Jsem přesvědčen, že český občan pobývající v rámci pracovních, studijních cest v zahraničí nebo občan žijící v zahraničí, který chce využít tohoto svého práva volit, které mu nikdo neupírá dle stávající legislativní úpravy, je schopen se voleb zúčastnit a vyjádřit svoji preferenci vhozením hlasovacího lístku do volební urny ať již cestou na náš zastupitelský úřad, případně cestou do České republiky.

Na základě shora uvedeného říkám za sebe „ne“ přijetí navrhované změny o způsobu voleb formou korespondenčního hlasování pro občany zdržujících se v době voleb v zahraničí, a to zejména z těchto důvodů: Korespondenční volba pro občany v zahraničí může ohrozit stěžejní princip našich voleb, to jest tajné hlasování s vyloučením možnosti (zjistit), kdo a jak hlasoval. Korespondenční volba může umožnit hlasování v zastoupení, což

je podle mě rovněž nepřípustné. Korespondenční volba umožňuje, aby jeden a ten samý volič s dvojím státním občanstvím hlasoval dvakrát, jednou v tuzemských volbách, jednou ve volbách v cizí zemi.

Ten, kdo trvale žije v zahraničí, bude spolurozhodovat o tom, kdo v České republice bude vládnout, a přitom neponese důsledky tohoto svého rozhodování. Je to správné? Zde mířím zejména na občany, kteří jsou v zahraničí ne z důvodu studijních, pracovních pobytů, ale kteří žijí opravdu trvale v zahraničí. Přece ten, kdo žije trvale v zahraničí, nemůže znát opravdu skutečné aktuální poměry v zemi, musí se orientovat především podle médií. A tyto informace mohou být zkreslené.

Současný způsob voleb je zcela transparentní a opírá se o důvěru obyvatel. Výsledky voleb jsou známy během krátké doby po jejich uskutečnění. A nezažili jsme stav, aby po volbách následovalo dlouhé období nejistoty, přepočítávání hlasů nebo rozhodování soudu o tom, kdo je volebním vítězem. Argumentů, že to chtějí naši krajané žijící v zahraničí... Nejsou ale závažnější názory většího počtu těch občanů, kteří v České republice skutečně žijí? Okamžikem odeslání korespondenční zásilky ztrácí volič jakoukoli kontrolu, jak bude s jeho hlasem naloženo, nemůže si ani dostatečně ověřit, jak bylo s jeho hlasem naloženo. A sdělení, že korespondenční volba je uzákoněná již v řadě států, tak to pro mě argument není. Pravdou je, že taky ovečka v ovčím stádě dělá to co ostatní a radost z toho mají pak zejména hlavně predátoři.

Vážené kolegyně, kolegové, předkladatelé této novely, zanechme debaty o této problematice a pojďme řešit problémy. Pojďme řešit problémy, které opravdu tíží naše občany a náš stát a je potřeba je řešit. Korespondenční volba podle mě, ale nejenom podle mě, není opravdu problém, který by tížil naše občany a stát. Vážené kolegyně, kolegové, děkuji vám za pozornost.

(K předsedajícímu:) Těch druhých 10 minut si nechám.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím v tuto chvíli další řádně přihlášenou vzhledem k tomu, že nejsou faktické, a to paní Marii Pošarovou. Vašich 10 minut.

Poslankyně Marie Pošarová: Děkuji za slovo. Vážené kolegyně poslankyně, vážení kolegové poslanci, dovolte mi vystoupit na mimořádné schůzi k vládnímu návrhu na zavedení korespondenčního hlasování do naší volební legislativy, konkrétně do systému voleb Poslanecké sněmovny, prezidenta republiky a českých zástupců v Evropském parlamentu.

Průzkumy veřejného mínění opakovaně ukazují vysokou nespokojenost veřejnosti s vládnutím Fialovy pětikoalice a potvrzují převahu opozice nad vládní koalicí současných volebních a politických preferencí českých občanů. Vládní koalice oprávněně ztrácí víru ve svou vlastní schopnost získat vyšší přízeň domácích českých voličů, protože není ochotna ani schopna změnit svoji neúspěšnou politiku, která naši zemi přivedla k největšímu pádu životní úrovně v Evropě. K rekordní inflaci, k absurdním a nesmyslně vysokým cenám energií a k dlouhotrvající hospodářské recesi. Proto se vládní politici domnívají, že by je u moci mohli udržet krajané ze zahraničí, kteří u nás dlouhodobě vůbec nežijí, a proto ani logicky nemají negativní zkušenost s jejich vládnutím a jeho dopady a vycházejí pouze z kusých informací hlavních českých médií nebo z vládní ideologické propagandy. Proto je hlavním smyslem předložené novely volebního zákona, který chce pětikoalice na sílu protlačit Sněmovnou, a riskovat ústavní stížnost, jejíž projednávání a jejíž výsledek mohou vážně narušit integritu a legitimitu voleb do Poslanecké sněmovny v příštím roce. Vláda Petra Fialy věří, že se jí touto cestou podaří pro sebe získat hlasy velké části zhruba půl milionu lidí s českým občanstvím, kteří žijí v cizině. Kalkulují s tím, že dosud hlasování na zastupitelských úřadech v zahraničí dopadlo v minulých volbách vždy jednoznačně ve prospěch liberálních a progresivistických politických uskupení. V minulosti, kdy volební

výsledky bývaly mnohdy velmi těsné a bývalo obtížné sestavit po volbách jasnou a koherentní vládní většinu, by dnes jimi očekávaný balík hlasů ze zahraničí zřejmě mohl sehrávat rozhodující roli.

Zaslepeni těmito účelovými kalkulacemi však vládní politici předloženým návrhem házejí doslova do kanálu základní principy, na nichž demokratické volby stojí, a také důvěru občanů v ně a otevírají prostor k volebním manipulacím a falšování volebních výsledků. Tento návrh je nepřijatelný z mnoha formálních a obsahových hledisek. Jeho zcela největším negativem je ale to, že jeho přijetí by znamenalo protiústavní narušení některých základních principů volebního práva.

Za prvé jde o princip tajnosti hlasování. Princip tajnosti hlasování totiž může být v praxi zajištěn a garantován pouze tehdy, je-li výkon volebního práva osobním a individuálním aktem realizovaným fyzickým vhozením hlasovacího lístku do volební urny za plentou ve volební místnosti a zároveň jde-li o akt kontrolovatelný nezávislou volební komisí složenou z delegátů různých politických subjektů, které se daných voleb účastní, což v případě korespondenční volby není absolutně možné zajistit. Vládní politici o to ani nijak neusilují. Protože pokud by o to usilovali, vypadal by návrh zákona naprosto jinak, třeba v tom ohledu, že by se korespondenční hlasy zasílaly do České republiky, kde by je kontrolovaly a přepočítávaly nezávislé klasické volební komise, a nikoliv do zahraničí, kde mnohdy tvoří zvláštní okrskovou volební komisi pouze velvyslanec a jeho sekretářka. Nelze rovněž vyloučit to riziko, že mnohé osoby budou v korespondenční volbě nuceny hlasovat pod nátlakem a pod dozorem jiných osob, dle jejich vůle, nikoliv dle vůle vlastní.

Za druhé platí, že korespondenční hlasování směřuje i k narušení dalšího klíčového principu demokratického volebního práva, kterým je jeho rovnost, tedy zásada, že jeden občan má vždy jeden volební hlas. Jinými slovy zásada, že každý ve volbách odevzdaný hlas má stejnou váhu a že každý volič má v rámci voleb určitého typu naprosto stejné možnosti a podmínky. Toto je opět korespondenční volbou narušeno, protože absolutně nelze vyloučit stavy a situace, kdy některé osoby hlasují v jedněch volbách vícekrát. Velmi špatné a pro poměry v naší zemi devastující by bylo, kdyby o politických poměrech nyní rozhodovaly hlasy lidí, kteří v ní nežijí, kteří se u voleb rozhodují nikoliv na základě vlastní žité zkušenosti, ale v důsledků různých předsudků a cizí propagandy a kteří neponesou důsledky svého rozhodnutí, protože žijí jinde, v jiné zemi platí daně, jinde dostávají důchody, jinde a za jiných podmínek čerpají zdravotní péči.

Stejně je logicky nepřijatelné, aby jedna část voličů byla zvýhodněna možností hlasovat korespondenčně, zatímco většině domácích rezidentů by byla tato možnost upřena a byli by v případě potřeby hlasovat mimo své bydliště nuceni vyřizovat si složitě volební průkazy. Jde o ničím neodůvodněnou diskriminaci jedné skupiny občanů České republiky na straně jedné, respektive o ničím neodůvodněné zvýhodnění jiné skupiny českých občanů v procesu voleb. I Ústavní soud by nepochybně shledal takovou právní úpravu diskriminační. Umožnění korespondenčního hlasování pro nerezidenty tudíž otevírá dveře pro uzákonění korespondenčního hlasování pro všechny. A to je cesta k volebním manipulacím, narušení důvěry veřejnosti v legitimitu voleb, k oslabení autority politické demokracie, a tím i k politické krizi. Krátce řečeno, cesta do pekel. Namísto voleb jako svátku demokracie bychom odevzdali rozhodování o poměrech v zemi do rukou poštovních a kurýrních zásilkových služeb. A je to i otevření cesty k naprosto hrůzné variantě voleb elektronických.

Korespondenční způsob hlasování je navíc velmi rizikový i z hlediska hrozby možné manipulace při sčítání hlasů tohoto typu. To jsme mohli velmi dobře vidět při posledních prezidentských volbách v Americe a rovněž i při posledních prezidentských volbách v Rakousku, kdy dokonce musely být výsledky první volby anulovány právě z důvodu manipulace s korespondenčními hlasy a kdy se následně musely tyto volby opakovat. Tyto zahraniční zkušenosti jsou pro nás poučením i varováním a hlavně poselstvím, že něco takového nesmíme připustit u nás, v České republice. Proto hnutí SPD nikdy nepodpoří

změny volebních zákonů tímto směrem. Nikdy nepodpoříme zavedení možnost korespondenční volby do naší volební legislativy.

Jedním z nejhlasitějších argumentů zastánců korespondenčního hlasování kromě péče o komfort amerických a australských krajanů je tvrzení, že tato forma hlasování je umožněna i v řadě jiných zemí. To ale vůbec nic nemění na relevantnosti výše uvedených zásadních protiargumentů, právě naopak. Dobře totiž víme, že v některých zemích korespondenční hlasování zásadně a překvapivě ovlivnilo volební výsledky, a to vždy ve prospěch progresivistických sil, ať už hovoříme o Americe, Rakousku, Španělsku, což je velmi podivné. A jen na základě toho už (lze?) i klidně učinit určitá zevšeobecnění.

Před očima a v živé paměti máme i politickou tragédii, kterou korespondenční hlasování způsobilo při posledních prezidentských volbách v Americe. Tam nejen bývalý a zřejmě i budoucí prezident Trump, ale i velká část politiků i veřejnosti je stále přesvědčena, že byl prostřednictvím korespondenčního hlasování spáchán obrovský volební podvod. Celá země je v důsledku toho fatálně rozdělená, americká demokracie otřesená a pošpiněná v očích široké veřejnosti a čelí nové, urputné volební konfrontaci.

Ale jsou zde i další, velice konkrétní výhrady vůči korespondenčnímu hlasování vycházející přímo z obsahu předloženého vládního návrhu zákona. Tak namátkou. Žádost o vydání písemností ke korespondenčnímu hlasování lze podat osobně nebo prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče. To znamená další riziko zneužití hlasů, riziko volby v zastoupení. Tato třetí osoba může zneužít údaje a identitu skutečného oprávněného voliče a volit za něj jeho jménem. A ten, kdo volil skutečně, ani nemusí být občanem České republiky, nemusí mu být ani 18 let, různé osoby mohou volit de facto v korespondenční volbě vícekrát.

Žádost o vydání písemností ke korespondenčnímu hlasování lze podat prostřednictvím datové schránky voliče. Opět, třetí osoba. Někdo z rodiny, další lidé se mohou jednoduše přihlásit do datové schránky oprávněného voliče. A je zde velké riziko zneužití elektronické komunikace.

Písemnosti ke korespondenčnímu hlasování mohou být oprávněnému voliči buď zaslány, anebo předány osobně, případně opět předány prostřednictvím třetí osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče. Opět tedy riziko zneužití hlasů. Riziko vylákání podpisu zejména u seniorů. Není zde absolutně žádná jistota, že třetí osoba písemnosti předá dále. Účast třetích, zprostředkujících osob ve volebním procesu je vůbec naprosto nežádoucí, nemá v klasické volbě v České republice obdoby. Je to porušení požadavku, aby volba byla pouze osobní, aby byla aktem vztahu mezi oprávněným voličem a orgánem státní moci. A je zde jeden nevysvětlitelný a neodůvodněný paradox. Zatímco žádost o vydání či zaslání volebních materiálů – identifikační lístek, úřední obálka, doručovací obálka – musí být opatřena úředně ověřeným podpisem žadatele, na samotném identifikačním lístku, který je součástí obálky s odevzdaným hlasovacím lístkem a jehož přítomnost v obálce je nutnou podmínkou platnosti korespondenční volby, již není vyžadován úředně ověřený podpis, ale pouze samotný podpis bez úředního ověření.

Mí předřečníci zde již hovořili o složitosti navrhovaného korespondenčního volebního aktu. Volič má dvě obálky – úřední a doručovací. Hlasovací lístek vloží do úřední obálky. Do doručovací obálky vloží jím podepsaný identifikační lístek, kde je jeho jméno, adresa, prohlášení, že volil osobně, a úřední obálku s hlasovacím lístkem a případně ještě volební průkaz, pokud jej obdržel. To je enormní riziko chyb a záměn, a tím pádem i neplatných hlasů.

Doručovací obálky s hlasy budou několik dní s pochybnou kontrolou nebo bez ní ležet na zastupitelských úřadech. Problémem je i to – a také to zde zaznělo, i ode mne – že volby v zahraničí, tím pádem i korespondenční volby, kontroluje a hlasy počítá takzvaná zvláštní okrsková volební komise, což není klasická nezávislá volební komise složená ze zástupců

různých politických stran, ale tříčlenná komise jmenovaná vedoucím zastupitelského úřadu, velvyslancem. Tato komise se skládá ze zaměstnanců velvyslanectví, tedy de facto ze zaměstnanců Ministerstva zahraničních věcí, z vládních úředníků. Již jsem tady povídala, jak jeden náš občan chtěl být ve volební komisi na Novém Zélandě a nebylo mu to umožněno. Nepodaří-li se jmenovat tříčlennou zvláštní okrskovou volební komisi, zajistí její úkoly vedoucí zastupitelského úřadu – velvyslanec, a zapisovatel – zaměstnanec velvyslanectví. I na to už jsem upozorňovala. Tedy komise je pak dvoučlenná a vzniká další problém, protože když se hlasuje o nějaké nejasnosti, jestli je nějaký hlas platný nebo ne, může nastat rovnost hlasů. Ale v praxi vždy rozhodne velvyslanec. Tato komise z povahy věci nemůže být nikdy politicky nezávislá.

Zvláštní okrsková volební komise vyřadí ty doručovací obálky, a tím pádem i hlasy, tudíž její obsah (?). Jestliže v doručovací obálce není identifikační lístek vydaný příslušným zastupitelským úřadem nebo úřední obálka, v doručovací obálce je více úředních obálek nebo více identifikačních lístků nebo voliči byl vydán voličský průkaz a voličský průkaz není v doručovací obálce – čili opět jde o absolutně neprůhledný proces, který budou kontrolovat dva až tři zaměstnanci Ministerstva zahraničí a budou vyřazovat hlasy dle libosti nebo naopak uznávat i neplatné hlasy, jak se jim to bude politicky hodit. Plus budou moci ztotožnit, jak kdo dovolil. Když bude úřední obálka rozlepena, budou absolutně bez dozoru. Nebo když bude volební lístek v doručovací obálce vložen volně – v tomto případě budou vidět, jak konkrétní člověk volil, čili jde o další porušení tajnosti hlasování. A navíc jeho hlas budou moci vyřadit. A to už nemluvím o možnosti, kdy členům volební komise na ambasádě nic nebrání v tom příslušné obálky rozlepit ještě před jejich vložením do volební urny a ty takzvané nesprávné hlasovací lístky pak vhodit někam úplně jinam.

Zvláštní okrsková volební komise má rovněž vyřadit ty doručovací obálky, ve kterých identifikační lístek není podepsán voličem. Za prvé, je toto nesplnitelná podmínka, protože komise nemá žádný nástroj, jak zjistit, že lístek podepsal zrovna oprávněný volič, nemá podpisový vzor, k ruce grafologa. A za druhé, skutečně je zde úplně jasné riziko, že za oprávněného voliče bude hlasovat, včetně toho, že se místo něj podepíše, někdo jiný.

U voliče, který hlasoval korespondenčně, avšak není uveden ve výpisu voličů, si zvláštní okrsková volební komise vyžádá u zastupitelského úřadu údaje nezbytné pro posouzení obsahu doručovací obálky a dopíše údaje o voliči do výpisu voličů. Zastupitelský úřad poskytne zvláštní okrskové volební komisi na vyžádání údaje o takovém voliči ze seznamu voličů v rozsahu nezbytném pro doplnění voliče do výpisu voličů. To je opět něco naprosto nepřijatelného. Měněním voličských seznamů v průběhu voleb klidně může dojít ke zneužití ve smyslu, že si tam komise, respektive ambasáda, nějaké hlasy přidá, přičemž v České republice volit smí jen ten, kdo je v konkrétním voličském seznamu anebo má řádný volební průkaz. Další narušení rovnosti volebního práva. Okamžikem odeslání korespondenční zásilky, doručovací obálky – tedy s hlasem – ztrácí volič jakoukoliv kontrolu nad tím, jak bude s jeho hlasem naloženo. Při volbě klasickým osobním způsobem naopak volič dobře ví, že jeho hlas skončil ve volební urně, a že tedy volební komise, vícečlenná a složená ze zástupců různých politických stran, musí s jeho hlasem počítat.

Pokud jde o právní stránku věci, panují závažné pochybnosti o souladu návrhu s ústavním pořádkem. Ale o tom zde už rovněž mí kolegové hovořili, i když nezaškodí si to zopakovat, jde o velice vážné věci. Jedná se především o narušení požadavku tajnosti, svobodnosti a nutnosti osobního hlasování. Nikdo na světě není schopen zaručit, že hlasovací lístek vložil do obálky a odeslal sám oprávněný volič. I pouze tento, jeden jediný a jasný argument by měl stačit k tomu shodit dnes projednávaný nebezpečný návrh ze stolu, zejména když jsou tu desítky nebo možná i stovky dalších závažných argumentů proti korespondenční volbě. Třeba ten, že v návrhu není bez pochybností vůbec ošetřeno to, aby člověk, který odvolil korespondenčně v zahraničí, současně podruhé nevolil i fyzicky osobně v České republice. Návrh zákona definuje pouze zákaz souběhu korespondenční a fyzické osobní

volby v zahraničí na zastupitelském úřadě, kde je volič registrován ve zvláštním seznamu voličů.

Pochybnosti o ústavnosti vládního postupu jen podtrhuje to, že předložený návrh zákona, který jako poslanecký návrh neprochází klasickým připomínkovým legislativním řízením a že je novelou dosud neplatného a (neúčelného?) zákona o správě voleb. To je světový unikát a případ pro legislativního psychiatra. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, paní poslankyně. Poprosím pana poslance Jana Sílu o jeho příspěvek.

Poslanec Jan Síla: Vážený pane místopředsedo, pane ministře, dámy a pánové, dovolte, abych se také vyjádřil k projednávané novele o korespondenčním hlasování ze zahraničí. Mezi hlavní argumenty pro zachování současného systému zastupitelské demokracie patří předpoklad, že voliči neumí odhalit své pravé zájmy a potřeby komunity. Chybí jim schopnost získat nadhled nad okamžitým prospěchem a neuvědomují si zájmy, které jsou prospěšné pro společnost v dlouhodobém časovém horizontu. Oproti tomu nevýhodou zastupitelské demokracie je nemožnost ovlivňovat jednání jimi zvolených zástupců v časovém horizontu od jedněch voleb ke druhým. Dotyční takzvaní zástupci mohou jednat v rozporu se zájmy voličů, ale tito s tím nemohou vůbec nic dělat během volebního období. Lidé vidí, že nejsou zastupováni, a přestanou chodit k volbám.

Tuto množinu volebních hlasů se rozhodla vláda nyní vyplnit hlasy ze zahraničí. Proto se pětikoalice snaží silou protlačit distanční korespondenční volbu pro lidi, kteří si ponechali české občanství, přičemž žijí v cizích zemích. Zástupný důvod navrhovatelů je údajně usnadnit hlasování lidem, kteří chtějí hlasovat v zahraničí, přičemž tuto možnost již nyní mají při současné legislativní úpravě.

Zavedení korespondenční volby pro Čechy v zahraničí zařadila vláda Petra Fialy do svého programového prohlášení. Po stavebním a pandemickém zákonu bylo korespondenční hlasování zařazeno k projednání ve Sněmovně jako třetí nejdůležitější. Jako by při současné inflaci, energetické chudobě, při vysokých cenách energií a potravin, nedostatku bytů pro mladé, snižující se porodnosti, stárnutí a vymírání naší populace nebylo důležitějšího problému než korespondenční hlasování občanů ze zahraničí. Návrh byl navíc podán jako poslanecký, to znamená, že neprošel legislativním kolečkem a korekcí.

Nerad bych opakoval své předřečníky, ale vzhledem k závažnosti tématu je opakování matka moudrosti. Ten, kdo si nepamatuje svoji historii, je odkázán ji opakovat. Teď tedy k té historii. Za socialismu deklarovaný princip tajnosti volebního práva vyjadřoval pouze oprávnění občana hlasovat tajně. Nešlo tedy o povinnost tajné volby, ale pouze o možnost. Formálně bylo sice určeno, že rozhodnutí o využití oprávnění tajného hlasování nebo manifestační volba je výlučně věcí každého voliče a jeho svobodného rozhodnutí, realita byla ale jiná. Z vlastní zkušenosti si pamatuji případ, kdy můj soused, takto zarytý antikomunista, ve volbách záměrně šel za plentu, roztrhal lístek a před komisí ten lístek jako hodil. Víte, jak skončil? Musel emigrovat. Teď žije ve Spojených státech. Přišel o práci, děti nemohly chodit na vysokou školu a tak dál. Běda tomu, kdo by oprávněné tajné volby využil a kdo by šel takzvaně za plentu. Pro kandidáty Sněmovny hlasovalo tenkrát 99,96 % z celkového počtu platných odevzdaných hlasů. Proti kandidátům tedy hlasovalo asi 0,04 %, to je ani ne 5 000 voličů. Musíme se ptát, proč lidé volili tak, jak volili? Protože mysleli na své pracovní uplatnění, na možnosti cestování, na vzdělání svých dětí a tak dál.

Mimochodem z dnešního chování spousty lidí, kteří tuto dobu zažili na vlastní kůži, se zdá, že všichni statečně bojovali s komunismem. Z výsledků voleb je ale vidět, že hrdinů nebylo ani 5 000. Přitom stačila pouze drobnost, aby na každého bylo vidět, aby každý byl pod kontrolou. Každý věděl, co ho čeká, pokud půjde za plentu a bude volit svobodně. Pro

tuto svobodu volby jsme zvonili klíči na náměstích v roce 1989. Obávám se, že jsme si z tehdejší doby nevzali žádné ponaučení.

Nyní sledujeme snahu o erozi principu tajné volby korespondenčním hlasováním. Pokud bude přijato, bude jednoznačně takovým oslabením tajnosti volby. Návrhy zavést korespondenční hlasování pro volby do Poslanecké sněmovny pro Čechy žijící v zahraničí se v parlamentu objevují již víc než 20 let. Tento je myslím čtvrtý nebo pátý. K prosazení korespondenčního hlasování se naštěstí zatím nikdy – doposud, pozor – nenašla potřebná parlamentní většina.

Vzhledem k preferencím koaliční strany TOP 09 se není co divit, že zrovna tato strana tuto svoji prioritu prosadila do koaliční smlouvy Fialovy eurohujerské vládní koalice a nyní ji tak vehementně obhajuje. V předposledních parlamentních volbách se do Sněmovny dostala tato strana s odřenýma ušima pomocí hlasů ze zahraničí. Ze zahraničí jich měla tehdy nejvíc ze všech stran.

Podle stávajícího volebního zákona lze volit v prezidentských i poslaneckých volbách v zahraničí na našich zastupitelských úřadech. Lidé však o volby nemají až zase takový zájem, aby kvůli tomu cestovali a podstoupili nějakou tu potíž. Pokud by museli eventuálně ještě kupci hlasovacích lístků platit cestovné, vyšel by jeden hlas podstatně dráž. Hlasy ze zahraničí dosud ovlivnily volby zatím jedenkrát tím, jak jsem zmínil, že se na poslední chvíli, těsně před ukončením hlasování, kdy měla pod 5 % hlasů, dostala do Sněmovny ještě Kalouskova TOP 09.

V dnešní ústavě se říká, že volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad poměrného zastoupení. Všimněme si, že ústava stanoví povinnost tajného hlasování na první místo. Tato povinnost znamená, že volič odevzdá hlas takovým způsobem, že nemůže být pozorován, jaký volební lístek použije nebo jaké úpravy v něm provádí. Stejně tak nemůže být nikdy zjištěno, komu hlasy odevzdal. Volby musí být provedeny takovým způsobem, aby bylo naprosto jasné, kdo volí, že je ve stavu schopném volit, to znamená, že je příčetný, není zde zjevná opilost, nemoc, nebo dokonce i smrt a že volí o své vůli. Nic z toho korespondenční volba – a obávám se, že ani elektronická volba – nezajišťuje a zajistit nemůže. Jde o to, vyloučit jakýkoliv politický, sociální, hospodářský, náboženský či jiný nátlak na voliče, a to jak přímý, tak i následný. Navíc současný volič celý proces osobně kontroluje a sám vkládá svůj hlasovací lístek do urny. To, koho volič volil, proto nemůže zjistit ani člen volební komise.

Už hlasování v nemocnicích a domovech důchodců není z tohoto principu košer, přesto lze říci, že v současném systému voleb je nyní maximálně omezena manipulovatelnost a nejsou zásadní obavy vedoucí ke zmanipulování voleb. Pokud se bude vybírat volební lístek doma v přítomnosti rodin, přátel, eventuálně různých nákupčích hlasů, hrozí výrazné ovlivnění tímto okolím, takzvaný family voting, jak tady bylo opakovaně zmíněno. Při zavedení korespondenčního hlasování část občanů bude vystavena tlaku. Jejich volební rozhodnutí nebude svobodné. A svoboda odlišuje skutečné volby od pseudovoleb v totalitních režimech. Existuje řada rodin, kde manželé mají rozdílné politické preference. Při distančním korespondenčním hlasování je daleko větší možnost přinutit druhého manžela citovým vydíráním, případně odmítnutím plnění manželských povinností, aby volil tak, jako ten druhý chce. Z roku 2010 si navíc všichni pamatujeme na video Přemluv bábu.

Mimochodem zde již bylo opakovaně zmíněno, že při posledních volbách bylo na seznamu voličů v zahraničí necelých 19 000 lidí, ale platný hlas odevzdalo zhruba 13 000 z nich. Není podstatné, komu korespondenční volba ublíží a komu pomůže. Rozhodující je, zda bude garantována pravdivost voleb, jestli bude zabráněno pochybnostem o férovosti voleb. V Americe šlo o vzorový příklad toho, jak korespondenční hlasování může vést k velkým pochybnostem.

Dá se předpokládat, že s vysokou pravděpodobností dojde k volební korupci. Někteří lidé budou volit tak, jak bude chtít někdo, kdo jim dá ve skrytu domova pár stovek dolarů. Po volbách do Senátu, kde je velmi nízká účast, třeba například stačí zaplatit 500 voličů, aby se stal senátorem člověk s dostatečně plnou peněženkou. Ústavní soud prohlásil podplácení voličů za odevzdání jejich hlasů za nepřípustné pojetí volební kampaně obchodně tržním způsobem. Z tohoto důvodu zrušil v lednu 2011 komunální volby u nás v Krupce. Zavedením korespondenčních voleb by byla zahájena doba naprosto běžného nákupu pomocí nakoupených volebních výsledků. A tato volební korupce bude prakticky neodhalitelná.

Pokud korespondenční volba zjednoduší volby zahraničním voličům, jejich počet nejspíš vzroste. Je však otázkou, zda je správné, aby volby rozhodli lidé, kteří na území Čech, Moravy a Slezska nežijí a nebudou muset snášet vládnutí stran, které volili. Rozhodovat o tom, kdo nám bude vládnout, by měli lidé, kteří ponesou odpovědnost za svůj volební akt, a vítěz voleb bude mít moct jejich životy mnohdy zásadně ovlivnit, jak dokazuje například dnešní vláda prosazením daňového balíčku, který každou domácnost připraví za rok zhruba o 18 000 korun. To je jeden z hlavních důvodů pro odmítnutí navržené novely o korespondenčním hlasování, protože jde o snížení významu rozhodnutí voličů žijících ve státě na úkor lidí, kteří žijí v cizině v úplně jiných reáliích.

Tím se dostávám nyní k hlavnímu problému kodifikace korespondenční volby lidí ze zahraničí, kteří jsou informováni o českých reáliích pouze ze zmanipulovaných zahraničních informačních kanálů, a nejúčinnějšími zbraněmi nejsou tudíž pistole, pušky, granáty nebo bomby, podstatně účinnější je kontrola informací a informovanosti voličů. Kontrolovat světové informace znamená manipulovat s každou myslí, která je konzumuje. Myslíte, že informace o vlastenecké práci SPD ve prospěch občanů České republiky jsou vlastníky médií ve světě šířeny tak, jako je glorifikována politika takzvaných neoliberálních privatizačních predátorů? Toto je vysvětlení špatného výsledku posledních voleb, co se týká hlasů ze zahraničí SPD. Na základě tohoto konstatování lze napadnout také korespondenční volbu ze zahraničí stran férovosti a rovnosti podmínek informování voličů, protože menší opoziční strany hájící národní identitu nemají prostředky na agitaci v zahraničí, aby řádně informovaly české občany žijící v zahraničí. U nás v republice je zřízena instituce pro kontrolu financování politických stran, která pokutuje každé neohlášené vyvěšení plakátku na plot před volbami, ale nerovnost v informovanosti našich a zahraničních občanů nikdo nepranýřuje.

Další možnost ovlivnění voleb je doručovatelem hlasovacích lístků. Například ve Spojených státech spočítali, že 15 % korespondenčních volebních lístků nebylo doručeno a započítáno do daného deadlinu. Trump volební klání na aktuální počet hlasů vyhrál, ale korespondenční hlasy došlé později pro Bidena ho zbavily volebního vítězství. Pošta byla jedním z hlavních faktorů výsledků voleb ve Spojených státech. Podle propočtů ve Spojených státech asi 15 ze 100 korespondenčních volebních lístků nedošlo včas nebo nebylo započítáno. O kvalitách služeb naší pošty se můžeme každý den přesvědčovat i u nás každý z nás.

O osudech země, si myslím, by měli hlasovat ti, kdo v zemi trvale žijí. A pokud je někdo na cestách, může své cesty naplánovat tak, aby se dostavil k hlasování. Pokud někdo trvale žije v zahraničí, do republiky se nevrací, tak mu dávat prostor pro hlas distančně, to je korespondenčně nebo elektronicky, je podle mého názoru chybné. Současnou nutnost dostavit se v zahraničí na konkrétní konzulát, což pro voliče někdy znamená absolvovat dlouhou cestu, považuji za vhodné řešení, protože to svědčí o opravdovém zájmu voliče uplatnit svůj hlas i ze zahraničí. Pokud je ten člověk fyzicky přítomen a je k tomu nějaká kontrola, kdy hlas přejímá více lidí, je manipulovatelnost omezena.

Proto navrhuji, aby byl ponechán současný způsob hlasování v zahraničí. A těm několika desítkám, možná stovkám občanů, kteří to mají daleko na zastupitelské současné úřady a chtějí ovlivňovat politické dění v naší zemi, by byly po provedené volbě na zastupitelských úřadech uhrazeny cestovní výlohy. Již tak vysoké náklady na volby se tím

nijak zásadně nenavýší. Slyšeli jsme tu návrh úpravy v tom smyslu, že by se měl navýšit počet zastupitelských úřadů nebo volebních místností, kde by měli lidé z odlehlejších oblastí, třeba Kanady, možnost volit. Já tady navrhuju další možnost, a sice tu, že by ti, kteří by chtěli volit, skutečně přijeli na zastupitelský úřad a proti fakturám by jim bylo proplaceno cestovné. Já si myslím, že byste to měli zvážit, tady tento návrh, a pokusit se to nějak zapracovat. Nerad bych se dožil doby, kdy někdo típne tlačítko na mobilu a bez jednoznačného splnění podmínek daných ústavou, svobodných a tajných voleb rozhodne o životech budoucích generací obyvatel tohoto státu.

Problematičnost korespondenční volby, kterou chce vláda zavést i u nás, je možno demonstrovat na prezidentských volbách ve Spojených státech v roce 2020 nebo v Rakousku v roce 2016. O tom tady byla už řeč, to tady nebudu rozšiřovat.

Eurofilní politici a politické neziskovky se poučili a udělají vše pro to, aby bylo schváleno špatně kontrolovatelné korespondenční hlasování a neziskovky aktivizovaly co nejvíce zahraničních voličů. Proč špatně kontrolovatelné hlasování? Korespondenční doručení zalepené doručovací obálky bude podobné, jako kdyby dnes volič předával zalepenou úřední obálku s hlasovacím lístkem například členovi volební komise před volební místností s pokynem, ať mu to do té volební schránky hodí. Cožpak tak bude zajištěna tajnost volby? Co asi udělá člen volební komise? Vhodí? Nevhodí? Změní? Upraví? Poznamená si, jak kdo volil? Všechno je možné. Dnes je každá druhá mediálně zajímavá zpráva založena na nezákonném úniku informací.

Ale navíc, kdo všechno bude mít obálku s hlasovacím lístkem při korespondenčním hlasování k dispozici? Podle návrhu zákona to nejprve bude doručovatel, potom zastupitelský úřad, který uchová na bezpečném místě určeném vedoucím zastupitelského úřadu a po ukončení hlasování předá zvláštní okrskové volební komisi, zatímco u dosavadního způsobu voleb vkládal hlasovací lístek do volební schránky přímo sám volič bez jakéhokoliv zprostředkování. Korespondenční volba přinese minimálně tři mezičlánky. Zabýval se někdo riziky tohoto postupu i z hlediska ochrany osobních údajů?

Korespondenční hlasování podle mého názoru neohrožuje pouze princip tajné volby. Ohrožuje minimálně i další dva důležité principy. Za prvé, pokud budou masivně volit Češi žijící trvale v zahraničí, nemyslím ty, co tam pobývají pouze přechodně, budou volit pouze podle toho, co budou psát média. Skutečnou situaci v zemi znát nebudou, protože ji sami neprožívají. Na druhé straně tito lidé neponesou za svou volbu žádné důsledky, žijí totiž trvale v zahraničí. Představuji si, jak by asi dopadlo rozhodování o skládce odpadků na pozemku obce, pokud by o něm rozhodovali ti, co v obci trvale nebydlí.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Čas prosím. Už to bylo dvakrát 10 minut. (Poslanec Síla: Tak děkuji za pozornost.) Děkuji. A já poprosím dalšího řádně přihlášeného a to je pan poslanec Drahoslav Ryba. Máte slovo.

Poslanec Drahoslav Ryba: Děkuji za slovo, pane předsedající. Včera tady moje ctěná kolegyně Táňa Malá, vaším prostřednictvím, měla svůj proslov a bohužel nemohla ho dokončit, protože jí došel čas. Já jsem se s ním seznámil, a protože si myslím, že to nejzásadnější vlastně nezaznělo, tak nejdříve si dovolím dokončit ten její a potom přejdu k tomu svému.

Takže korespondenční hlasování má bezesporu nejen rozměr právní a legislativně technický, ale rovněž i politický. Na tomto místě si dovolím tvrdit, že rozměr politický již v tuto chvíli značně převažuje jiné dimenze problematiky korespondenčního hlasování. Je totiž nepochybné, že současná parlamentní většina pojala zavedení korespondenčního hlasování jako způsob zajištění si výhody při těsných výsledcích voleb v systému poměrného zastoupení, zejména tedy voleb do Poslanecké sněmovny, který tyto volby charakterizuje. Na

základě mnoha jiných konaných voleb lze konstatovat, že Češi v zahraničí představují politicky jasně vyhraněné voličstvo, které odmítá levici a jednoznačně podporuje progresivismus s neoliberalismem, a z této teze zjevně urputná snaha vládní koalice o prosazení korespondenčního hlasování vychází.

Samotná korespondenční volba může být důsledkem nátlaku a manipulace. Nevíme, za jakých okolností byl hlas vložen do obálky a odeslán. Může být porušena její anonymita, je totiž technicky možné spojit hlasovací lístek s voličem. Zároveň se otevírají také netušené možnosti kreativního sčítání, které jsou na úrovni volebních okrsků omezeny už tím, že příliš zmanipulovaný výsledek by upoutal pozornost. Nelze také přehlédnout, že například ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno. Rozhodně jde o hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému, jak upozorňuje politolog Stanislav Balík. Jako nejzávažnější se tak jednoznačně jeví ohrožení dvou základních principů, na kterých stojí základ volebního systému, kterými jsou svoboda a tajnost voleb a výkonu volebního práva jako takového. Pokud na tyto principy takto snadno rezignujeme, ohrozíme tím základy demokracie.

Musím zmínit, že způsob, jakým je veden legislativní proces v této otázce, je vrcholem zákonodárného inženýrství. Navrhuje se novelizovat zákon o správě voleb, který však také ještě neprošel legislativním procesem. Vše navíc korunováno částí sedmou, která má nabýt účinnosti dříve než zákon o správě voleb, který má být účinný od 1. ledna 2026, ale 11 paragrafů v části sedmé má nabýt účinnosti již 1. 1. 2025, aby mohlo být použito korespondenční hlasování již v nejbližších volbách do Poslanecké sněmovny. Tomu se tedy říká přehledné právo! Účelovost tohoto postupu je zcela očividná. Kdy se dočkáme situace, kdy se dočkáme situace, že vyhláška ministerstva bude jako prováděcí právní předpis vydána dříve, než bude účinný zákon, k jehož provedení má být vydána.

Toliko tedy k projevu paní poslankyně Malé. A já bych se rovněž chtěl vyjádřit k této problematice.

Ve vystoupení paní poslankyně Potůčkové, prostřednictvím pana předsedajícího, předsedy Michálka, opět prostřednictvím pana předsedajícího, a paní předsedkyně Sněmovny Pekarové Adamové, prostřednictvím pana předsedajícího, zaznívaly důvody, proč je nutné zavést korespondenční volby ze zahraničí. Jak chcete zrovnoprávnit naše občany žijící dlouhodobě v zahraničí a umožnit jim volit? Kromě toho, že si myslím, že naše občany trápí úplně jiné problémy, jako je znehodnocení jejich úspor, obrovská drahota, pokles reálných příjmů a další a další problémy, tak si rozhodně nemyslím, že vaše úmysly jsou takto čisté. Bohužel nevěřím vám ani já, a co je důležitější, ani občané.

Důvody, proč chcete zavést korespondenční volbu, jsou zajisté zcela jiné. Průzkumy veřejného mínění jasně a opakovaně ukazují masovou nespokojenost veřejnosti s vládnutím vaší pětikoalice. Vyjadřuje to i nejnižší důvěra ve vládu. Rovněž volební průzkumy potvrzují převahu opozice nad vládní koalicí v současných politických preferencích českých občanů. Vaše koalice není schopná získat vyšší přízeň domácích voličů, protože nejste schopni změnit svoji neúspěšnou politiku, která zemi přivedla k největšímu pádu životní úrovně v Evropě, rekordní inflaci, absurdním cenám energií a hospodářské recesi. Proto jste se upnuli k myšlence, že vás u moci udrží krajané ze zahraničí, kteří u nás nežijí, a proto nemají negativní zkušenost s vládnutím vaší koalice. Což samozřejmě má v sobě nějaké ratio. To je pravý důvod, proč tady dnes a zřejmě i některé příští dny budeme sedět místo toho, abychom se věnovali skutečným problémům našich spoluobčanů.

Zavedení korespondenční volby pro občany žijící v zahraničí má ale dle mého názoru řadu problémů, a to jak v oblasti souladu s naší ústavou, kdy řada právníků, a i právníků zabývajících se ústavním právem, má k tomu velké výhrady. Neříkám, že všichni, ale je jich opravdu dost. Při vzdálené volbě není technicky možné zajistit tajné volby. Mimochodem není pravda, co tady říkal pan předseda Michálek, vaším prostřednictvím, pane předsedající,

že ani dnes to není možné, protože i dnes mu může dát například doma někdo do obálky vybraný lístek. Ale jaksi zapomněl, že orazítkovanou obálku dostává volič až ve volební místnosti a může si konečně říct i o celou novou sadu volebních lístků a pak si do ní vloží za plentou to, co chce. Mají být rovněž rovné. Každý hlas hlasuje jen jednou. A přímé, že za voliče nemůže hlasovat nikdo jiný. Při osobním hlasování může být za plentou jen jeden člověk a před hlasováním se musí prokázat dokladem s fotkou. Těžko na vás může vyvíjet nátlak třeba zaměstnavatel nebo příbuzný. S hlasováním na dálku je nátlak daleko snazší a hůře prokazatelný. Korespondenční hlasování by úplně zbytečně vneslo riziko podvodu do důvěryhodnosti výsledků voleb a ovlivnilo volební účast jen pro vybraný segment voličů.

Naši občané v zahraničí právo volit už dávno mají a využívají ho. Zvýšení jejich komfortu za ten hazard rozhodně nestojí. Náš volební systém je dlouhodobě odzkoušený, a proto ho není třeba měnit. Schválením korespondenční volby občanů žijících v zahraničí naopak zakládáme nerovnost mezi těmito občany a občany, kteří žijí v České republice, a je to zřejmě první krok k zavedení korespondenčního a možná výhledově i internetového způsobu hlasování i pro občany žijící v České republice. Takzvaná metoda per partes. Potom už riziko možných podvodů bude tak veliké, že o nějakých demokratických volbách nebude moci být vůbec řeč.

Největší problém současného návrhu korespondenčního hlasování ale vidím v tom, že občané ztratí víru v demokratičnost a neovlivnitelnost našich voleb. Už jen možnost, že by k podvodům při volbách mohlo dojít, znamená ztrátu důvěry občanů ve volební systém. A v tom vidím i ohrožení demokracie České republiky. Nemyslím si to jen já, ale i spousta odborníků. Měl jsem tady připravenu řadu názorů, ať už od Jiřího Weigela, nebo Petra Nečase, bývalého premiéra České republiky, Aleše Gerlocha, právníka, emeritního děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy, které v této chvíli přeskočím, abych se vešel snad do těch deseti minut a dal tak možnost vystoupit i dalším a nechám si to na případné druhé vystoupení, pokud k němu tedy vůbec dojde.

Přesto ale jedno zmíním a to je výrok Petra Fialy z listopadu 2020: Pro demokracii je důležitá důvěra lidí a taky přijetí porážky jako legální a legitimní. Platí dvakrát měř, jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování.

V USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje vyhlášení výsledků. Pan Petr Fiala jako premiér otočil a dnes stojí v čele koaliční vlády, která stůj co stůj chce prosadit korespondenční volbu i proti vůli opozice. Sice se neví, kolik lidí by v zahraničí mohlo volit, zda je to 400, 600 000, nebo úplně jiné číslo. Volební účast lze čekat u těch jen velmi angažovaných, což určitě nebude procentuálně víc než oprávněných voličů volících doma, ale jen u poslední prezidentské volby byl výsledek drtivý. Volilo sice jen 20 000 lidí v zahraničí, ale 95 % bylo pro Petra Pavla, tedy kandidáta současné vlády.

Vše nakonec může být v mnoha ohledech jinak. Koalice se může do voleb ještě vzpamatovat, Čechů v zahraničí může volit jen zlomek. Ale o tyto kalkulace nejde. Nejvážnější je právě vstupovat do systému voleb, který přes 30 let dobře slouží, a nejsou žádné pochyby o regulérnosti a administraci voleb. Samotný systém je transparentní, regulérní a jsou zachovány stejné podmínky pro všechny.

Tak. A úplně na závěr snad jednu větu. Zavedení korespondenční volby pro naše občany v zahraničí není žádný bohulibý úmysl. Je to snaha udržet se u moci za každou cenu, ať to stojí, co to stojí, a to i za cenu ztráty důvěry občanů v demokratické volby a v demokracii vůbec. (Předsedající: Pane poslanče...) Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Chtěla jsem se otázat, vystřídali jsme se při řízení schůze, proto všechny strašně zdravím, včetně vás. (Poslanec Ryba k předsedající mimo mikrofon.) Dobře, necháváte si druhé možné vystoupení ještě v záloze.

A my tedy můžeme přistoupit k dalšímu přihlášenému a tím, než přijde na řadu řádně přihlášený pan poslanec Tomáš Helebrant, je ve faktických pan poslanec Pavel Klíma, ale já ho nevidím v sále, takže ho odmazávám, a pane poslanče, můžete se ujmout slova. Ještě načtu, že se dále připraví pan poslanec Tomáš Kohoutek, posléze. Prosím, vašich 10 minut.

Poslanec Tomáš Helebrant: Děkuji za slovo. My na sebe máme štěstí. Vážená paní předsedající, vážení kolegové, vážené kolegyně, na této mimořádné schůzi projednáváme návrh pětikoalice o zavedení korespondenční volby. A já musím v první řadě uvést, že jsem velmi zklamán tím, že i když tu minulý týden místopředseda vlády a ministr vnitra České republiky pan Vít Rakušan jasně deklaroval, že nebude nijak kriticky zpochybňovat průběh debaty, že je to legitimní právo kohokoliv diskutovat ať už v obecné rozpravě, nebo s faktickými poznámkami, doslova pronesl „je to prostě právo, je to parlamentní diskuse a já to nezpochybňuji“, čímž zde vlastně opakovaně vyjádřil, že chce diskutovat a že debata je legitimní a že debata nebude omezována, já toto bral jako závazek a bral jsem to vážně, bohužel tento příslib se ukázal jen jako prázdná fráze. Jsem z toho překvapen a musím se s tím smířit a budu si asi už provždycky pamatovat, že přísliby místopředsedy vlády České republiky nemají bohužel žádnou váhu.

Nyní bych rád shrnul důvody, proč považuji zavedení korespondenčního způsobu hlasování za problematické a možná i nebezpečné. V prvé řadě bych vám rád připomněl, co nám říká Ústava České republiky o způsobu volby. Ústava vymezuje čtyři základní podmínky výkonu volebního práva: rovnost, přímost, tajnost, všeobecnost. Právě u pojmů přímost a tajnost pak spatřuji první z mnoha kontroverzí korespondenční volby. V případě, že bude korespondenční volba zavedena, tak nikdo, ani sebelepší systém kontrol, a říkejme tomu, jak chceme, nemůže zaručit, že výkon volebního práva bude tajný a přímý. Všichni jsme již někdy volili, takže víme, jak to u voleb chodí. Přijdeme k volbám, po identifikaci dostaneme obálku, jdeme za plentu, tam zcela sami vložíme do obálky lístek a ten v obálce vhodíme do volební urny. Pokud u sebe náhodou volební lístek nemáme, dostaneme nový přímo od volební komise.V případě korespondenční volby ale tuto tajnost zajištěnu nemáme. Nikdy nevíte, kým byl lístek do obálky vhozen, zda přímo osobou, která volební právo má, nebo někomu úplně jinému, třeba členu rodiny, kamarádovi, sousedovi, nadřízenému nebo někomu úplně jinému, zda nebyl volič při volbě nucen, nebo jestli nebyla obálka posléze otevřena. Prostě to nedokážeme nijak ohlídat.

Vezměme si takový praktický příklad, kdy třeba vnukovi se nelíbí, jak jeho dědeček volí, a tak mu do obálky podstrčí lístek jiné strany nebo tento lístek znehodnotí tak, aby nebyl započítáván, zkrátka udělá nějakou špatnost. Takový příklad vypadá absurdně, ale v praxi by se úplně klidně mohl stát. Toto se vám takhle v normální volební místnosti prostě nestane. Ve volební místnosti dostanete v případě potřeby nový volební lístek, zajdete za plentu a při volbě jste sami svým pánem. Vy sami rozhodujete o tom, komu dáte svůj hlas. Nikomu to nemusíte ukazovat ani říkat. Ale u korespondenční volby nemůžete ověřit, že korespondenční hlas byl odeslán v souladu s ústavou zaručenými právy voliče. Volební právo je vykonáváno přímo danou osobou, což zavedení korespondenční volby nemůže dokázat. Zároveň je zde princip tajnosti, tedy nikdo nesmí být schopen danou osobu spojit s hlasem. Do uren ve volebních místnostech se hází orazítkovaná bílá obálka bez ničeho dalšího. Pokud ale budete volit korespondenčně, volič bude muset být nějak identifikován, lístky budou muset být někam odeslány a tam zkontrolovány, zda je vše v souladu. A právě tady by mohlo být snadnější propojit hlas osoby, jak vlastně hlasuje, což je ukázkový příklad porušení tajnosti volebního práva.

Dalším problémem, který v danou chvíli může korespondenční volba přinést, je pak nebezpečí kupčení s hlasy, falšování výsledků v důsledku netransparentnosti a nezajištění tajnosti volby, kterou jsem před chvílí zmínil. Jako příklad můžeme uvést Francii, která korespondenční volbu zrušila v roce 1975. Ale důvodem toho, že se Francouzi rozhodli

korespondenční volbu zrušit, bylo to, že tento institut ve Francii sice fungoval od roku 1946, ale jednalo se o výjimečný způsob hlasování a byl umožněn jen původně pro osoby, které z důvodu osobních nebo pracovních překážek nemohly být v den voleb ve volební místnosti u uren. Jednalo se například o vojáky, funkcionáře veřejné správy, jejich rodinné příslušníky, železničáře, letce a tak dále. V 60. a 70 letech se právě korespondenční volba začala ve Francii oprávněně kritizovat právě kvůli tomu, že v některé její části se objevovaly větší počty odevzdaných hlasů než vydaných obálek, a v jednom případě dokonce došlo ke zrušení a opakování voleb z důvodu disproporce mezi vydanými a odevzdanými korespondenčními obálkami.

Když tu hovoříme o příkladech ze zahraničí, často slýcháme, že naši sousedé korespondenční volby mají. Ale ne všechno, co je v zahraničí, musí být nutně i u nás. Navíc my máme specifické volby, které trvají nikoliv jeden den, jako je tomu u našich sousedů, ale dny dva, kdy se zde opět objevuje mnohem větší prostor pro případnou manipulaci s hlasy. Nehledě na to, že korespondenční volba by se musela složitě administrativně a logisticky zřizovat, a upřímně i s ohledem na znalost současného fungování například České pošty a jiných institucí, kdy v zahraničí, zejména v exotických destinacích, je fungování poštovních služeb pro nás neznámé, by se mohlo stát, že hlasy pro danou stranu doputují až v tu dobu, kdy ani ta strana nemusí existovat. Navíc hlasy se mohou někde ztratit, opozdit, znovu najít, a jak budeme nakládat s těmito hlasy, to nevíme. Tyto problémy u běžné volby neřešíme, proč bychom si je tedy měli přidělávat volbou korespondenční?

Posledním důvodem, proč jsem proti zavedení korespondenční volby, je pak samotné načasování a můžeme říct účelnost přijímání této změny. V současné době prý žije v zahraničí zhruba 600 000 osob, které mají možnost vykonávat volební právo. Pětikoalice si myslí, že většina z těchto lidí jsou jejich sympatizanti a potenciální voliči, a ačkoliv se k volbám, svátku demokracie, v roce 2021 dostavilo z těchto 600 000 pouhých 6 %, má nyní pětikoalice pocit, že tyto voliče může zavedením korespondenční volby mobilizovat. Zřejmě v tom vidí svou jedinou šanci, jak se zpět do Sněmovny dostat.

Dovolte mi tedy, členové pětikoaliční vlády a vládní stoosmičky, abych vám řekl jednu věc. Nesnažte se shánět voliče v zahraničí. Zkuste jednou udělat něco pro lidi v České republice a uvidíte, že se i k vám nějací voliči zatoulají. Řešit svoji nevolitelnost a tragická čísla v průzkumech zavedením netransparentního způsobu volby, který bude mít ještě k tomu všemu obrovský byrokratický dopad, opravdu není řešením.

A když už jsme u pětikoaličních praktik, rád bych se zde pozastavil nad dvěma body, které při načtení tohoto návrhu zákona jsou velmi zvláštní. Prvním bodem je věta v důvodové zprávě: Započítává se i hlas voliče, který požádal o korespondenční hlasování a odevzdal svůj hlas, ale následně zemřel. Dosud jsem si myslel, že právní způsobilost člověk nabývá narozením a přichází o ni smrtí. Ale pětikoalice očividně potřebuje i mrtvé hlasy. Pokud je hlas odevzdán korespondenčně, samozřejmě nějakou dobu trvá, než dorazí na místo určení, kde může být řádně započten. A tak se tato situace jeví velmi odlišně než od té, když hodíte lístek přímo do urny a poté zemřete. V té době už je lístek vlastně, v uvozovkách, také započten, ale až v momentě a až už tímto vhozením do urny. Ale hlas v korespondenční volbě musí teprve na místo určení doputovat. S podobnými mrtvými hlasy byl velký problém již při volbách ve Spojených státech v roce 2020. A já bych se nerad dožil toho, abychom podobné scény, jako před čtyřmi lety zažívali tam, zažívali my tady.

Korespondenční hlasování je jedním ze způsobů, kterým se zásadně znevěrohodňují volby a jejich legitimita. To ale pětikoalici očividně nevadí, a tak přistoupila i na druhý bod, který bych zde rád zmínil. Pokud budeme hlasovat korespondenčně, budeme podle návrhu potřebovat úředně ověřené bydliště. Tomu říkám... Nebudeme podle návrhu potřebovat úředně ověřené bydliště. Tomu říkám naprostá rezignace na jakoukoliv kontrolu legitimity voleb. A opravdu nerozumím tomu, proč musíme svátek demokracie takovým způsobem pošlapávat. Proč nechceme ověřovat tam, kde lidi bydlí? Co je na tom špatného?

Bojím se, co přijde dále, jaké další nápady z dílny pětikoalice mohou přijít. Napadá mě třeba, že hlasy pětikoalice se budou násobit třemi a ty naše dělit dvěma, ale to je samozřejmě nadsázka. Mám konkrétní dotazy, například když volič žije v Austrálii a bude volit – jeho hlas do Středočeského kraje...

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Pane poslanče, omlouvám se, chcete pokračovat těmi druhými deseti minutami?

Poslanec Tomáš Helebrant: Ne, já si ho nechám na druhou.... Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní pan poslanec Tomáš Kohoutek.

Poslanec Tomáš Kohoutek: Děkuji. Vážená paní předsedající, vážené kolegyně, kolegové, já prozatím budu mluvit 10 minut a uvidím podle vývoje situace, případně bych vás požádal o dalších 10 minut. Já jsem počítal, že ta diskuse bude delší, rozložená ještě do více dnů, ale už to tak nevypadá, takže mám de facto nějakou obecnou část s nějakým úvodem, pak bych se zaměřil na konkrétní jednotlivá ustanovení a pak případně ještě na nějaké další souvislosti. Takže možná to nebude úplně jednolitý projev, strukturovaný, ale za to se předem omlouvám. Ale snad pochopíte, co jsem chtěl říct a o co mi jde.

Tedy vážené poslankyně, vážení poslanci, dovolte mi, abych se i já vyjádřil k otázce zavedení korespondenční volby do našeho volebního systému. Děkuji za dosud již proběhlou diskusi, byť s politováním musím konstatovat, že samozřejmě až na pár čestných výjimek vládní poslanci, respektive zástupci koalice, vědomi si své parlamentní většiny, o diskusi jako vždy nemají zájem. Zkrátka v duchu hesla – klidně se tu vypovídejte, nám je to stejně jedno, však my si prohlasujeme všechno, co budeme chtít.

Domnívám se však, že se jedná o tak významnou změnu v našem volebním systému, že rozsáhlá a podrobná diskuse je velice žádoucí. Žijeme ve složité době, napětí ve společnosti stále narůstá, lidé se potýkají s vážnými ekonomickými a sociálními problémy, a místo toho, aby se vláda a její poslanci zabývali řešením energetické krize, vysokou cenou potravin, otázkami bezpečnosti, riziky migrace, tak to nejdůležitější, co si naše vláda dala pro letošní rok parlamentu za cíl, je zavedení korespondenční volby. Nalijme si čistého vína, řekněme si, jaké jsou skutečné důvody snahy takovou korespondenční volbu zavést do našeho volebního systému. Dle mého názoru jsou to především tragické volební preference některých stran pětikoalice, zejména pak TOP 09 a Starostů, kteří dle mého názoru nejvíce spoléhají na hlasy ze zahraničí. A tak místo toho, aby se naše vláda a vládní strany začaly zajímat o životy našich občanů v této zemi a opravdu tyto problémy začaly řešit, napadla je záchrana v podobě občanů žijících v zahraničí.

Říkejte si, co chcete, ale to, jak se našim lidem v této zemi žije, jaké mají starosti a jestli vláda vede naši zemi správným směrem, nebo jak se lidově říká, od desíti k pěti, vědí nejlépe naši občané žijící v této zemi. Zkrátka si to musíte prožít a zažít na vlastní kůži, ne být pouze jednostranně informován z médií nebo z vyprávění od příbuzných. Proto dle mého názoru tak rozdílné volební preference a nakonec i výsledky jednotlivých stran v již v minulosti proběhlých voleb ze zahraničí versus z naší země.

Jedna z věcí, která v naší zemi dle mého názoru opravdu výborně funguje, je systém a organizace voleb. Nikdy v minulosti nebyly volby v naší zemi nijak výrazně zpochybněny a nikdy v minulosti nebyly masové demonstrace ke zpochybnění výsledků voleb. V pátek ve čtrnáct hodin se otevřou volební místnosti, druhý den ve dvě se zavřou, celý národ se posadí k televizi a zapne si volební studio. A leckde se v šest večer otevírá šampaňské, někde je

smutek a v drtivé většině v deset večer celý národ ví, jak dopadly volby. Vítězové slaví a poražení v drtivé většině gentlemansky uznají porážku, pogratulují vítězi. Chlapi se maximálně pohádají v hospodě, tedy v těch vesnicích, kde ještě po dvou letech této vlády nějaké hospody zůstaly otevřené. No a v neděli se republika a svět točí dál. Žádné masové demonstrace, žádná rabování, žádný oheň v ulicích, většina civilizovaných států nám může závidět.

A jak to vypadá v jiných zemích? Jaké je nejčastější téma a způsob zpochybnění výsledků voleb? Ano, domníváte se správně, je to korespondenční volba Cituji: Americké volby ukázaly slabiny hlasování na dálku, míní čeští politici. – 8. listopadu 2020, článek vydaný ve 12.07 hodin. Průběh voleb amerického prezidenta, v nichž přinesly zvrat a vítězství Joe Bidena korespondenční hlasy, podle některých politiků ukazuje slabiny korespondenčního hlasování.

Podle předsedy ODS a politologa Petra Fialy nové formy hlasování představují riziko, protože pro demokracii je důležitá důvěra lidí a také přijetí porážky jako legální i legitimní. Zdroj www.idnes, zprávy domácí, čeští politici: USA volby ukázaly slabiny. Cituji: Platí dvakrát měř, jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování, uvedl Fiala na sociálních sítích. Další citace: USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje výsledky... vyhlášení výsledků. Netrpělivost, podezřívavost a rozhořčení jsou pochopitelné bez ohledu na to, zda jsou namístě. Tohoto ať si všichni všímají, ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco měnit, uvedl Fiala v reakci na volby.

Před čtyřmi lety to byli sociální inženýři, dnes jsou to vaši koaliční partneři, pane nepřítomný premiére. Jsem toho názoru, že zkrátka když něco funguje, tak proč to měnit? V naší zemi je tolik problémů k řešení, že mi přijde naprosto absurdní, že vláda a vládní poslanci vynakládají energii na změnu volebního systému a zavedení korespondenční volby. Sociální inženýrství, povýšenost, arogance, klapky na očích, to je styl práce a chování vaší vlády. A kdo s vámi nesouhlasí, tak je buď populista, protizápadní, no a ti, co měli smůlu, tak je nazýváte ještě hůř, například prokremelskými šváby.

Korespondenční volba s sebou přináší potenciální rizika, která nespočívají pouze v nedostatečné transparentnosti, ale také v možných pokusech o manipulaci s hlasovacími lístky. Absence veřejné kontroly při sčítání korespondenčních hlasů pouze a jen pracovníky zvláštních volebních komisí, tedy zaměstnanců placených ze státního rozpočtu, je jedna, nikoliv jediná obava o transparentnost sčítání hlasů ze zahraničí.

Růst společenského napětí v reakci na nedůvěru ve volební proces může mít široké dopady na sociální soudržnost. Negativní zkušenosti z korespondenční volby v zahraničí nám ukazují, že se jedná o skutečné výzvy. Bezpečnostní otázky, potenciální manipulace a ztráta důvěry jsou reálnými hrozbami.

Přestože v minulých dnech již zaznělo mnoho argumentů, musím z vlastního pohledu konstatovat, že mé pochyby nebyly nijak vyvráceny, naopak se ještě posílily. Byl tu již zmíněn pojem family voting, který zejména zástupci koalice zpochybňují a zlehčují s argumenty, že ze strany opozice se jedná o strašení a znevažování svobodné vůle každého z voličů. Jsem však přesvědčen, že fenomén family voting je následek přemýšlení o mnohem komplexnějších otázkách. Otevírá se zde prostor pro vnější vlivy v rodinném prostředí, které mohou ovlivnit nejen samotný akt hlasování, ale i individuální svobodu rozhodování. Je klíčové zkoumat, jak tato forma volby může buď chránit, nebo ohrozit autonomii každého jednotlivce v rodinném kontextu. Tajnost voleb dle mého názoru skutečně nespočívá v tom, že členové volební komise nevidí, koho volíte. Tajnost voleb dle mého názoru spočívá v tom, že ani vaše manželka, partnerka, rodiče, děti, zkrátka nikdo neví a nemůže bez vaší svobodné vůle vědět, koho jste opravdu, skutečně volili.

Jedině možnost vyzvednout si celý svazek všech možných volebních lístků a skutečnost, že za tu plentu volební komise nepustí ani premiéra či prezidenta s jeho manželkou, to je za mě jediná svobodná a tajná volba. Tajná volba za mě není to, že se někde v Nebrasce či Kentucky sejde rodina u jednoho stolu a veřejně se dohodne na tom, koho bude volit. Všichni si jistě dokážeme představit ten psychický nátlak nebo například smutné oči vnučky, když jí babička sdělí, že chce volit někoho jiného než zbytek rodiny u jednoho stolu.

Proto tedy říkám, neměňme něco, co špičkově funguje. Celý svět by si z nás mohl vzít příklad a řada zemí nám závidí historický dlouho trvající společenský konsenzus, pokud jde o klidný a mírový proces akceptace výsledků voleb a civilizované předání moci.

Ze všeho výše zmíněného je jednoznačné, že jsem proti zavedení korespondenční volby.

Tak paní předsedkyně, to by byl můj úvodní proslov, já bych to nazval nějakou obecnou částí, a určitě budu pokračovat ještě druhou desetiminutovkou. (Předsedající: Rozumím.) Děkuji.

Teď bych se tedy zaměřil na jednotlivé aspekty samotného sněmovního tisku 596, tedy poslaneckého návrhu zákona, který je nazván návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony. Z uvedeného názvu zákona jistě všichni pochopíte, že se jedná formálně o poslanecký návrh, byť dle mého názoru je jednoznačné, že se jedná o návrh celé pětikoalice, a především mám za to, že se jedná fakticky o vládní návrh jako takový, protože je samozřejmě podepsán všemi předsedy pětikoalice, čili všemi předsedy koaličních stran, zároveň všemi předsedy poslaneckých klubů daných koaličních stran a všemi významnými představiteli těchto subjektů. Poslanecký návrh samozřejmě kontra vládní návrh je oboje, jak zde již řekla spolunavrhovatelka, vážená kolegyně paní Potůčková, je zcela legální způsob podání návrhu zákona, nicméně já mám problém s tou legitimitou podání, neboť jsem toho názoru, že zákonodárce původně uvažoval a měl na mysli podávání poslaneckých návrhů zejména poslanci, kteří nemají tu možnost účastnit se navrhování vládních návrhů zákona, a ne že víceméně vládní poslanci a samozřejmě poslanci, kteří jsou zároveň ministry a předsedy těch koaličních stran, budou tyto návrhy podávat jako poslanecké.

Proč je podán jako poslanecký, je samozřejmě jednoznačné, už se o tom zmiňovali i někteří kolegové. Je to samozřejmě z toho důvodu, že ten legislativní proces je samozřejmě jednodušší. Zároveň je tam ale absence připomínkového řízení, je tam absence vyjádření Legislativní rady vlády, kdy v Legislativní radě samozřejmě sedí nezávislí odborníci, kteří by se jistě k tomuto návrhu, pokud by byl vládním návrhem, vyjádřili a samozřejmě by upozornili na spoustu chyb, potenciálních problémů, tak jak na ně upozorňujeme my už od minulého týdne.

Já mám za to, že návrh je protiústavní a do očí bijící s ohledem na účinnost zákona o správě voleb, který je účinný od 1. ledna roku 2026. K tomuto se vyjádřím následně. Tedy nejdříve bych se chtěl vyjádřit k § 57, podmínky korespondenčního hlasování, a to zejména k textu odst. 2, kde žádost o vydání písemností ke korespondenčnímu hlasování může volič podat ode dne vyhlášení voleb u zastupitelského úřadu, v jehož zvláštním volebním okrsku může podle údaje v seznamu voličů hlasovat. Odst. 3 říká, že žádost podle odst. 2 lze osobně podat prostřednictvím osoby (?), která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče do dvou dnů přede dnem voleb nebo písemně do 35 dnů přede dnem voleb. Zde je avizován pozměňovací návrh, který samozřejmě avizovala jak předsedkyně koaliční strany TOP 09, předsedkyně Poslanecké sněmovny paní Markéta Pekarová Adamová, tak jsem zaznamenal, že se k němu vyjadřoval například i bývalý poslanec za Pirátskou stranu pan Ferjenčík, kdy je už před de facto samotným schválením a postoupením z prvního čtení do druhého čtení avizováno zástupci pětikoalice, protože jisti si svojí většinou v Poslanecké

sněmovně, že bude podán pozměňovací návrh, který tento zákon ještě více rozmělní a rozmělní ho v tom způsobu, že tato žádost, která je momentálně uvedena v odst. 3, kdy je potřeba se přihlásit osobně či prostřednictvím osoby na základě plné moci s úředně ověřeným podpisem, tato žádost bude postačovat na základě prostého prohlášení. Zde je samozřejmě obrovský prostor pro potenciální problémy a nekalé praktiky potenciálních voličů či jiných osob.

Dále vidím problematický § 57b, vydání písemností ke korespondenčnímu hlasování, kde je uvedeno, že na žádost podle § 57a odst. 2 zašle zastupitelský úřad nejpozději 25 dnů přede dnem voleb voliči identifikační lístek, úřední obálku, doručovací obálku a informaci o způsobu hlasování včetně odkazu na internetové stránky, kde jsou přístupné hlasovací lístky k vytištění. Zde by mě zajímalo, zdali se bude doručovat s dodejkou, nebo se bude doručovat prostou poštou, jak bude prokazováno, že skutečně tomu voliči a žadateli ty hlasovací lístky, respektive ty úřední obálky a voličský průkaz byly doručeny či nebyly.

Jako problematické pak samozřejmě vidím ustanovení § 57c odst. 2, kde je uvedeno, že volič vloží hlasovací lístek do úřední obálky. Do doručovací obálky volič vloží jím podepsaný identifikační lístek a úřední obálku, zalepenou doručovací obálku volič zašle zastupitelskému úřadu. Zase, zašle ji doporučeně s dodejkou, zašle ji prostou poštou? Jaký bude mít důkaz, že ji v dané lhůtě zaslal, jaký bude mít důkaz, že tato obálka byla doručena, tedy že bylo řádně odvoleno, nijak se neuvádí.

V odst. 4 zmíněného paragrafu je uvedeno, že zvláštní okrskové volební komisi předá zastupitelský úřad doručovací obálky, které byly doručeny nejpozději do ukončení hlasování ve zvláštním volebním okrsku. O předání se vyhotoví záznam, který podepisuje vedoucí zastupitelského úřadu a předá zvláštní okrskové volební komisi. Zde opět je potenciální problém v rozporu seznam voličů a skutečně odeslanými obálkami jako takovými.

Samotná perlička, která mě asi nejvíce zaujala, bylo samozřejmě ustanovení § 58, kde se má doplňovat odst. 3, který zní: Ministerstvo zahraničních věcí stanoví vyhláškou územní obvody, popřípadě části územních obvodů zastupitelských úřadů, v nichž mohou voliči využít korespondenční hlasování. Já už jsem o tom mluvil v minulém týdnu. Dle mého názoru je to jednoznačný bianko šek pro Ministerstvo zahraničních věcí. De facto se jedná podle mého názoru o blanketní návrh, protože až na základě rozhodnutí Ministerstva zahraničí se teprve občané této země dovědí, v jakých zemích je skutečně vůbec korespondenčně možno hlasovat. Já samozřejmě nechci nikoho podezírat, nicméně zákony bychom měli dělat kvalitní, měli bychom je dělat dlouhodobě, měli bychom je dělat pro dlouhodobou budoucnost a měli bychom předvídat a snažit se vyvarovat potenciálně všech problémů. Nikdy nevíte, kdo bude mít na starosti Ministerstvo zahraničí, jaké budou důvody, co koho k čemu povede. A samozřejmě to, že si Ministerstvo zahraničí rozhodne, v jakých zemích akceptovat hlasování korespondenčně bude a v jakých nebude, je dle mého názoru skutečně až za míru stanoveného zákonného zmocnění. Považoval bych za vhodné, kdyby bylo uvedeno, že Ministerstvo zahraničních věcí může z nějakého zvlášť závažného důvodu některé země vyjmout, například z důvodu válečného konfliktu nebo nějakých humanitárních katastrof, přírodních katastrof a podobně, ale rozhodně ne to, že de facto až Ministerstvo zahraničí nám určí, jestli se bude moct hlasovat ze Slovenska, jestli se bude moct hlasovat z Antarktidy, jestli se bude moct hlasovat z Jihoafrické republiky nebo například ze Spojených států amerických.

Co mě poté dále zaujalo, já se k tomu hned vrátím, v § 5, vydání písemností ke korespondenčnímu hlasování. Zde v odst. 1 je uvedeno, že na žádost podle § 4 zašle zastupitelský úřad nejpozději 25 dnů přede dnem voleb voliči identifikační lístek, úřední obálku, doručovací obálku a informaci o způsobu hlasování včetně odkazu na internetové stránky podle § 6 odst. 1, to znamená odkaz na internetové stránky, na kterých si bude moci volič vytisknout konkrétní volební lístek. Zde absolutně není řešeno, co se bude dít, pokud budou nějaké hackerské útoky výpadky sítí a podobně, nebude možno si takové hlasovací

lístky vytisknout. Nijak není řešeno, co se stane, pokud budou nějaké chybné tisky, zdali ty hlasovací lístky budou uznatelné, nebo nebudou, jaký bude požadován tisk, respektive print na tu tiskárnu, v jakém rozlišení to bude muset vytisknout a podobně. Pokud jde o to samotné korespondenční hlasování v § 6, tak zde máme, že předlohy k tisku hlasovacích lístků pro korespondenční hlasování zveřejňuje Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách. To jsem již tedy uváděl.

Co mě zaujalo, je ustanovení, které je uvedeno v důvodové zprávě, kde je řečeno, že se započítává i hlas voliče, který požádal o korespondenční hlasování, odeslal svůj hlas, ale následně zemřel. V důvodové zprávě je uvedeno, že úmrtí je podle zdůvodnění vyšší moc, která by neměla zablokovat volební právo lidí, kteří nemohli vědět, že ke dni voleb nebudou splňovat podmínku volebního práva. Nezlobte se na mě, ale skutečně toto mi přijde absurdní, protože základní ustanovení našeho občanského zákoníku, čili základního kamene našeho práva, jednoznačně říká v § 15, co je právní osobnost, kde je specifikováno, že právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti, kdy tímto právem je samozřejmě tedy i aktivní volební právo, to jest možnost volit. A následně § 23 občanského zákoníku říká, že člověk má právní osobnost od narození do smrti. To znamená, že smrtí samozřejmě ztrácí svoji právní osobnost, tedy i možnost volit. Jestliže volby jsou standardně dvoudenní, ale může být hlasováno teoreticky 25 i 30 dnů před volbami jako takovými, tak jestliže někdo odešle hlasovací lístek, bude doručen 10 dnů před vůbec zahájením voleb, a ten člověk zemře mezitím, tak se na mě nikdo nezlobte, ale dle mého názoru nemůže být absolutně akceptován hlas mrtvého voliče jako takového.

Dále bych se chtěl zaobírat de facto samotným rozdělením hlasů ze zahraničí, kde je v důvodové zprávě uvedeno, že obava z vychýlení rovnováhy při volbách do Poslanecké sněmovny s (nesrozumitelné) přičítáním hlasů do jednoho volebního kraje lichá, neboť novela zákona o volbách počítá s tím, že budou do dvou vylosovaných volebních krajů ze čtyř největších, čili Praha, střední Čechy, severní Morava, respektive Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj. Absolutně není zdůvodněno, co vedlo zákonodárce, respektive předkladatele návrhu zákona, proč zrovna tyto čtyři kraje.

Jak to bude případně se špatně vytištěnými lístky? Například volič v Austrálii si omylem vytiskne lístky, které nepůjdou pod zbytek světa, jak má být řešeno, ale půjdou pod Evropu. Co se stane, pokud někdo z Austrálie odešle špatně vytištěný lístek, který by měl jít do Evropy (Předsedající: Čas prosím.), ale jinak bude mít všechny... Děkuju. Bohužel, rád bych se vyjádřil více, ale s ohledem na omezení řečnické doby si to budu muset nechat na zřejmě jiný sněmovní tisk. Děkuju vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji vám, pane poslanče, za vaše vystoupení. Nyní je s faktickou přihlášena paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Já načtu omluvy, co v mezičase dorazily. Omlouvá se pan poslanec Michael Kohajda od 20 hodin ze zdravotních důvodů a pan poslanec Milan Wenzl od 21 hodin taktéž ze zdravotních důvodů.

Nyní, paní poslankyně, prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo. Dovolila bych si reagovat na svého ctěného kolegu Tomáše Kohoutka, a to především s tou otázkou ohledně započítávání hlasů do těch dvou krajů ze čtyř největších. Včera se tady vyjadřoval pan ministr vnitra, který se snažil na tu otázku nějakým způsobem odpovědět, a vlastně řekl, že ten důvod je, aby nedošlo k vylosování malého kraje. Tak asi všichni víme, že je 200 poslanců v Poslanecké sněmovně, a já to pořád dávám na příkladu Karlovarského kraje, který má nejmenší počet poslanců. Mě by zajímalo, jestli třeba existuje nějaká analýza a proč jste se tedy rozhodli pro ty čtyři největší kraje. Protože kdybych se na to podívala optikou předkladatelů, tak nadpoloviční většina předkladatelů tohoto zákona je právě z těch čtyřech

největších krajů. Působí to zvláštním dojmem. Ale já jsem prostě přesvědčena o tom, že pokud tedy se v rámci této korespondenční volby rozhodne volič hlasovat, tak si myslím, že by měl mít i právo si popřípadě vybrat kraj, do kterého bude volit. Dává mi to i logiku. Jestliže je z Karlovarska, tak řekne, já bych chtěl volit v Karlovarském kraji. Pokud je ze Středočeského kraje, tak by měl... Bylo by to na jeho rozhodnutí. Dobře. V minulosti to bylo tak, že se ten jeden kraj losoval. (Předsedající: Prosím, čas.) Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní přistoupíme k vystoupení paní poslankyně Knechtové. Já se rovnou otáži paní poslankyně – předpokládáte, že spojíte dva příspěvky? 10 minut. Prosím.

Poslankyně Lenka Knechtová: Vážená paní předsedající, děkuji za slovo. Kolegyně, kolegové, já bych se také ráda vyjádřila k možnostem korespondenční volby. Především jsem se soustředila na ty charakteristiky, vyhodnocení výhod a nevýhod. Existuje několik způsobů, jak provádět demokratické volby, z nichž každý má opravdu své vlastní charakteristiky, výhody a nevýhody. Mezi hlavní způsoby patří osobní hlasování, kdy volič fyzicky přichází do volebních center nebo místností a hlasuje na papírových hlasovacích lístcích nebo prostřednictvím elektronických volebních systémů. Tento tradiční způsob hlasování umožňuje okamžité ověření totožnosti voliče, což já považuji za velmi důležitý aspekt voleb a sledování volebního procesu, ale může to vyžadovat více zdrojů a času.

Co se týká korespondenčního hlasování, tak tam voliči obdrží hlasovací materiály poštou a mohou svůj hlas odevzdat z pohodlí domova. Tento způsob může být na první pohled pohodlný zejména pro voliče, kteří nemohou fyzicky navštívit volební centra, ale může představovat rizika týkající se autenticity hlasů a soukromí. Jak zajistíme možnosti (nemožnost?) manipulace a podvodu? Existuje riziko zneužití korespondenčního hlasování prostřednictvím podvodu včetně odcizení a falzifikace hlasů. U korespondenční volby je to konkrétně odcizení hlasů, to je, když hlasovací lístky jsou ztraceny nebo odcizeny během přepravy poštou. Existuje riziko, že budou zneužity nebo zfalšovány. To může nastat prostřednictvím neoprávněného otevření nebo manipulace s obálkami obsahujícími hlasovací lístky. Může dojít k falzifikaci hlasů, což je neoprávněné kopírování, padělání nebo vytváření falešných hlasovacích lístků a může to vést k neoprávněnému zásahu do voleb. Pokud nedochází k řádnému zabezpečení a ověřování totožnosti hlasujících osob, může být možné vytvořit a odevzdat falešné hlasovací lístky. Nedostatečné zabezpečení hlasovacích materiálů a nedostatečná kontrola procesu před odesláním může otevřít prostor pro manipulaci. Bez patřičných opatření, jako jsou speciální pečetě, ochranné prvky nebo sledování hlasovacích obálek, může být snazší neoprávněně zasahovat do výsledků voleb.

Nedostatečné ověřování identity voličů může umožnit neoprávněným osobám hlasovat jménem jiných lidí, pokud není zaveden silný a spolehlivý systém ověřování totožnosti voličů. A tady bych ráda upozornila na to, že jsme doposud s žádným opravdu spolehlivým systémem ověření totožnosti na plénu Sněmovny seznámeni nebyli. Může dojít k zneužití hlasování za cizí osoby. Nedostatečné monitorování a dohled nad celým procesem hlasování může vést ke snazšímu neoprávněnému zásahu. Nedostatek nezávislých kontrol a inspekcí může vytvořit prostředí pro podvody. Musíme mít jasno o ochraně soukromí a bezpečnosti dat. Elektronická nebo papírová pošta může být náchylnější k porušení soukromí a únikům dat, což může ohrozit důvěrnost hlasů voličů. Jedná se zejména o bezpečnost papírové pošty. I přesto, že papírová pošta může být vnímána jako bezpečnější ve srovnání s elektronickými prostředky, stále existuje riziko, že hlasovací lístky nebo obálky mohou být ztraceny nebo odcizeny během přepravy, což ohrožuje důvěrnost hlasů voličů.

Velmi citlivé místo korespondenční volby je, jak řešit zpoždění v poštovním doručování. Ztráty poštovní zásilky, zpoždění nebo jiné problémy s doručením mohou ovlivnit doručení hlasů, a tím i výsledky voleb. Poštovní zásilky mohou být ztraceny nebo

poškozeny během doručování, a pokud se hlasovací lístky ztratí, může to znamenat, že tyto hlasy nebudou započítány, a to má za následek omezení účasti voličů a zkreslení volebních výsledků. Zpoždění v doručení hlasovacích lístků může znamenat, že voliči nemají dostatek času na to, aby svůj hlas odeslali včas, a to může vést k tomu, že hlasy nebudou započítány do výsledků kvůli nedodržení termínu. Poštovní doručení může být nekonzistentní zejména v oblastech s nedostatečnou infrastrukturou nebo v obdobích, kdy jsou zvýšené zátěže na doručení pošty, to je například v období voleb, a to může ohrozit spolehlivost doručení hlasů. Někteří voliči mohou mít potíže s odesláním svých hlasů poštou kvůli geografickým překážkám, obtížné dostupnosti poštovních služeb nebo jiným faktorům, což může omezit jejich schopnost účastnit se voleb. (V sále je hlučno.)

A dle mého názoru, ráda bych se vyjádřila ještě k tomu, co jsme neprobrali dostatečně u korespondenční volby, a to jsou náklady na korespondenční volbu a její organizaci. Implementace korespondenčního hlasování může být finančně náročná a vyžadovat značné úsilí při organizaci a správě hlasování. Tisk hlasovacích lístků, obálek a informačního materiálu pro voliče může být nákladný. Distribuce těchto materiálů voličům také přináší náklady, zejména pokud jde o rozsáhlé volební rejstříky. Zajištění bezpečného a spolehlivého doručení hlasovacích materiálů voličům, což může zahrnovat speciální doručovací služby a náklady na sledování doručení. Velmi významná je organizace a správa korespondenčních voleb, která vyžaduje personál, který se bude věnovat různým aspektům, včetně správy hlasování, kontrol a podpory voličům. Náklady na vzdělávání a informovanost voličů o procesu korespondenčního hlasování jsou také důležité pro zajištění správného chápání postupů a podmínek hlasování. Zde mám na mysli informační kampaně, vytvoření informačních kampaní, které mají za cíl osvětlit voličům proces korespondenčního hlasování včetně podrobných informací o tom, jak postupovat při hlasování, jak vyplnit hlasovací lístky a jak je odevzdat. Vytvoření a distribuce materiálů, jako jsou brožury, letáky, návody nebo webové stránky s přehlednými informacemi o hlasování a jeho postupech. Tyto materiály by měly být dostupné veřejnosti a měly by být srozumitelné. Propagační aktivity a reklamní kampaně, které upozorňují voliče na možnosti korespondenčního hlasování a podporují jejich účast v tomhle typu voleb. Také bychom měli myslet na poskytování podpory a poradenství pro voliče, kteří mají otázky nebo potřebují další informace o procesu hlasování.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já se omlouvám, paní poslankyně. Požádám kolegyně, kolegy, narostl hluk v sále. Děkuji vám za ztišení. Prosím.

Poslankyně Lenka Knechtová: To může zahrnovat telefonickou podporu, on-line chat, e-mailové konzultace nebo osobní setkání. Důležitost vzdělávání voličů o bezpečnosti jejich hlasů a ochraně jejich osobních údajů při používání korespondenčního hlasování je také klíčová součást informačních kampaní. Jednoduše řečeno, investice do opatření a mechanismů, které zaručují integritu a důvěryhodnost volebního procesu, jsou nezbytné pro zachování důvěry ve výsledky. Zde si musíme uvědomit, že se jedná o volby, a tudíž je důležitý princip důvěry ve výsledky.

Na závěr bych ještě ráda upozornila na důkladné ověřování totožnosti voličů, které je zásadní pro zabránění možným podvodům nebo manipulaci s hlasovacími lístky. Toto opatření pomáhá zabezpečit, že každý hlas je odeslán oprávněnou osobou. Poskytnutí transparentních informací o opatřeních na ochranu integrity voleb zvyšuje důvěru voličů ve volební systém a snižuje riziko nesprávné informovanosti, což v konečném důsledku podporuje účast ve volbách. Nelze zapomenout na to, co tady už připomínali mí kolegové, a to je nátlak ze strany okolí, možnost manipulace, neoprávněné shromažďování hlasů, nedostatečná ochrana soukromí a zneužití hlasů. Korespondenční hlasování může omezit schopnost zajistit autenticitu voliče, a tím i ověřit, zda hlas byl skutečně odeslán oprávněnou osobou. Naším zájmem je, aby volili oprávnění voliči. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já vám děkuji, paní poslankyně. A konstatuji, že se přihlásili dva řečníci s přednostním právem, a sice nejprve pan předseda Aleš Dufek, poté pan předseda Jan Jakob. Prosím.

Poslanec Aleš Dufek: Paní místopředsedkyně, já bych si jménem poslaneckého klubu KDU-ČSL dovolil vzít přestávku na poradu klubu do 19.00.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Takže pětiminutová pauza na poradu klubu KDU-ČSL. Přerušuji tedy jednání do 19.00. Budeme pokračovat přesně v 19 hodin.

(Jednání přerušeno v 18.55 hodin.)

(Jednání pokračovalo v 19.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové a členky vlády, po přestávce, kterou si na pět minut vzal klub KDU-ČSL, se vracíme do rozpravy, kde je s přednostním právem přihlášen pan předseda Jan Jakob. (Hluk v sále.) Prosím, pane předsedo, ujměte se slova. A já nejprve požádám, kolegyně, kolegové, prosím o ztišení v sále. Děkuji.

Poslanec Jan Jakob: Děkuju, paní místopředsedkyně. Vážené dámy, vážení pánové, dovolte mi, abych se na úvod vyjádřil k průběhu diskuse, jak na této mimořádné schůzi doposud probíhá. V tuto chvíli už se tématu korespondenční volby věnujeme 52 hodin. Kdybych tento čas rozpočítal mezi 200 poslanců, tak každý již mohl vystoupit 16 minut. Další statistiku mám do dnešní polední pauzy, do té doby jsme v průběhu jednání zaznamenali 492 vystoupení, z toho 369 vystoupení opozičních poslanců, tedy přesně 75 %.

Musím podotknout, že zvlášť v tom minulém týdnu mnohá vystoupení, ať už tím, jak byla v některých případech opravdu rekordně dlouhá, tak i v zásadě cyklením faktických poznámek, kdy opoziční poslanci reagovali na sebe navzájem i několik hodin, tak tato vystoupení lze jednoznačně charakterizovat jako obstrukční. Jak jsem pečlivě celou diskusi sledoval, i ty poslední hodiny a dneska, tak musím konstatovat, že už ty argumenty jak pro předložený návrh, tak zejména proti němu se nám opakují a cyklí, a nezaznamenal jsem v posledních hodinách jednání žádné nové, věcně nové argumenty.

V minulosti jsme zde, a já zvlášť dneska se do toho nebudu pouštět, ale argumentovali, citovali nálezy Ústavního soudu z předchozích let, kdy, ve stručnosti, opozice má mít právo na to vyjádřit svůj názor, má právo na to kontrolovat vládní většinu, ale stejně tak má právo vládní většina prosazovat své návrhy. Jsem přesvědčen, že ta doba, po kterou jsme se doposud věnovali tomuto tématu, tomuto tisku, byla nadmíru dostatečná. Z těchto důvodů si dovolím dát procedurální návrh, a to v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny číslo 248 z 9. schůze 26. února 1997, článku prvního.

To usnesení zní následovně: Poslanecká sněmovna stanoví, že hlasování o podaných návrzích a o přikázání návrhu zákona k projednání garančnímu výboru, popřípadě dalšímu výboru nebo výborům, v případě sněmovního tisku 596, návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony, proběhne ve čtvrtek 25. ledna 2024 od 15.00.

Do té doby je ještě poměrně značný časový prostor na to, aby se mohli vyjádřit přihlášení kolegové a kolegyně v rozpravě. K tomu číslu, které máme na tabuli, tak upozorňuji, že někteří z nich jsou tam přihlášení dvakrát. Takže do té zítřejší 15. hodiny je dostatečný čas, pokud nebudou kolegové z opozice nadužívat k dlouhým proslovům přednostní práva či faktické poznámky. Prosím, aby o tom procedurálním návrhu bylo hlasováno bezprostředně. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji, pane předsedo. Zaznamenala jsem váš procedurální návrh, o kterém se má hlasovat bezprostředně, a proto upozorňuji paní předsedkyni, která nyní vystoupí, aby přednesla protinávrh. Opravdu nemohu připustit nic jiného než protinávrh.

Poslankyně Alena Schillerová: Já rozumím, paní místopředsedkyně. Těžko mohu dát protinávrh proti něčemu, co je nehlasovatelné. Takže já dávám námitku, vznáším námitku, že ten návrh, který byl přednesen panem předsedou Jakobem, je nehlasovatelný. (Předsedající: Rozumím.) Já nevidím žádnou oporu v jednacím řádu, informovala jsem se u pamětníků, znalců jednacího řádu (Předsedající: Paní...), kteří ho znají déle než já, nikdy se takovýto precedent nestal.

Já bych chtěla říct ještě... (Předsedající: Paní, předsedkyně...) Dovolte mi dvě věty, paní místopředsedkyně, dvě věty na odůvodnění prosím té námitky. Dovolte mi dvě věty. (Předsedající: Bezprostředně, je třeba bezprostředně se s tím vypořádat.) Já dávám námitku, že návrh je nehlasovatelný. Chci říct dvě věty. Já chápu, že po dnešním rozhodnutí Ústavního soudu se vám vlila nová krev do žil, že máte pocit, že už můžete úplně všechno. Užijte si to. Užijte si ten optimismus, ale zároveň bych vás chtěla varovat. Přemíra sebevědomí škodí. Já za hnutí ANO říkám, že my v žádném případě nezklameme naše voliče. My v žádném případě nebudeme rezignovat (Předsedající: Prosím...) na veškerá práva (Poslanci v pravé části sálu tlučou do lavic. – Předsedající: Prosím...), která máme podle jednacího řádu... (Předsedající: Paní... – Poslanci v levé části sálu tleskají.) protože bychom to považovali (Předsedající: Prosím!) za ohrožení demokracie! (Hluk v sále nabývá na intenzitě.) A hlasovat o tomto nehlasovatelném návrhu nebudeme! (Poslanci hnutí ANO odcházejí z jednacího sálu.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Tak toto byl... neřekla bych protinávrh, ale byla to skutečně námitka. (Výkřiky z pléna.) Co se týče postoje hnutí ANO, ten je nyní vyjádřen opuštěním sálu, my ostatní se vyjádříme k návrhu jako takovému, tak jak byl přednesen. Já ještě odcituji a zdůrazním, že má oporu mimo jiné v usnesení 248 Poslanecké sněmovny z 26. února 1997, je to tam článek 1. To ještě zdůrazním.

Samozřejmě nyní budeme nejprve hlasovat o námitce, což znamená, že vás všechny odhlásím. Prosím, opět se přihlaste svými identifikačními kartami.

Byla přednesena námitka, že se jedná o nehlasovatelný návrh. Já připomenu, jde o návrh pana předsedy Jana Jakoba týkající se pevného hlasování a potom přikázání k projednání výborům, a sice na čtvrtek 25. ledna 2024 na 15.00. Proti tomuto byla vznesena námitka.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tuto námitku? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti této námitce?

Hlasování číslo 41 se účastnilo 111 poslanců a poslankyň, pro 17, proti 88. Tato námitka nebyla přijata.

Nyní se dostáváme k samotnému návrhu pana předsedy Jakoba. Jde o to pevné zařazení hlasování a přikázání k projednání garančnímu výboru, popřípadě dalším výborům, na čtvrtek 25. ledna 2024 na 15.00 hodin.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro tento návrh? Nechť zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

V hlasování číslo 42 bylo přihlášeno 111 poslanců a poslankyň, pro 94, proti 17. Konstatuji, že tento pevný čas hlasování byl přijat.

Ještě jednou připomínám usnesení z 26. února 1997.

Nyní se vracíme do rozpravy, kde vnímám přihlášeného s faktickou poznámkou pana předsedu Fialu. Dovolte mi ale nejdřív vypořádat omluvy, protože je třeba, aby bylo v pořádku zaznamenáno, kdo se jak účastnil hlasování. Vrátíme se k tomu. Je zde omluva Andreje Babiše, který bere zpět omluvu z celého jednacího dne z pracovních důvodů. Pan poslanec Roman Bělor se omlouvá od 19 do 21 hodin z pracovních důvodů. Z členů vlády pan ministr Pavel Blažek bere zpět svou omluvu z pracovních důvodů a omlouvá se do 18.45 hodin z pracovních důvodů.

Nyní tedy skutečně ty faktické, protože ty jsou první na řadě. Jako první je s faktickou přihlášen pan předseda Radim Fiala. Prosím tedy, vaše dvě minuty.

Poslanec Radim Fiala: Dámy a pánové, i já chápu vaše pevné hlasování zítra v 15 hodin jako reakci na rozsudek Ústavního soudu. Mám pocit, že zákony platí v této zemi už jenom pro privilegované. Ústavní soud roztrhal Ústavu České republiky jako docela nedávno zrzavý mesiáš na Václavském náměstí. Vládnou tady přátelé, ať už v Poslanecké sněmovně, v Senátu, nebo na Hradě a neziskovky financované kdoví kým a kdoví v jakém zájmu, jenom ne v zájmu obyčejných lidí. Takže dámy a pánové, já to prostě neberu. My budeme bojovat, budeme bojovat dál, nevzdáváme to.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní je tam s faktickou přihlášen k průběhu rozpravy pan poslanec David Kasal. To se zda...? Nějaký omyl. Dále pan předseda Tomio Okamura, posléze se může připravit v řadě faktických pan ministr Marian Jurečka. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Tomio Okamura: Neschopná Fialova vláda nám teď předvedla svoji pravou tvář. Platí, že se korespondenčními hlasy ze zahraničí snažíte udržet u moci za každou cenu, místo abyste pracovali pozitivně pro občany. Podle české ústavy mají být volby tajné, rovné a přímé, což vládními poslanci navržená korespondenční volba prostě neumožňuje, takže je v rozporu s českou ústavou. SPD nikdy neutíká a budeme všemi zákonnými prostředky bojovat proti zavedení korespondenční volby. Za nás znovu zopakuji. Dal jsem tady návrh na zamítnutí, o tom se bude hlasovat. A samozřejmě zásadně nesouhlasíme s tím omezením toho času, aby se mohli vyjádřit všichni poslanci. Ono se říká, jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá. Abyste si potom, pakliže občané rozhodnou v příštím volebním období, nestěžovali.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. Nyní je přihlášen k faktické pan vicepremiér Jurečka. Prosím.

Místopředseda vlády, ministr práce a sociálních věcí ČR Marian Jurečka: Dobrý večer, vážená paní místopředsedkyně, kolegyně, kolegové. Já jsem teď slyšel slova paní předsedkyně Aleny Schillerové a musím v jedné věci na ni navázat. Poprosil bych,

kdybychom se vzájemně poslouchali. Já jsem v této Sněmovně zažil to, kdy jsem tady byl v koalici, opozici a znovu v koalici. Myslím si, že to dnešní rozhodnutí Ústavního soudu, ten nález, bychom si měli v klidu, těch 62 stran, přečíst všichni, protože ty role se mohou různě v tom čase měnit. Myslím si, že před tím nálezem bychom měli mít všichni určitou míru pokory a soudnosti a zamyslet se, jak tady vzájemně fungujeme. Třeba na sebe nepokřikovat, kolegové vlevo, prostřednictvím paní předsedající. Myslím si, že Ústavní soud – já tady reaguji na to, co bylo řečeno přede mnou, proto reaguji ve faktické poznámce – nám dal spoustu návodů, jakým způsobem kultivovat chod Sněmovny. Já bych byl rád, abychom společně k tomu tu cestu hledali. Děkuju. (Potlesk z řad vládní koalice.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Mám zde přihlášeného dalšího řečníka k faktické poznámce, a sice pana poslance Bělicu. Chci upozornit, naprosto vnímám tento okamžik, že prostě bylo potřeba okomentovat (hlasy z pléna) to, co tady proběhlo. Chci ale jenom apelovat, abychom se vraceli k projednávané věci. Mohu na to apelovat a tak činím. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Josef Bělica: Vážené dámy, vážení pánové, já tady často nevystupuji, ale pane ministře Jurečko, vy jste mě k tomu dneska namotivoval. Halelujá, halelujá, slyšeli jste slovo Boží od člověka, který plesal v době, kdy se střílelo na filozofické fakultě. Lhal o tom, nedokázal to přijmout, nedokázal se k tomu postavit jako chlap, a bude nám tady kázat! To je super! Děkuju. (Výkřiky a potlesk zleva.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Opravdu prosím o návrat k projednávanému tématu, kterým je novela zákona o správě voleb. Prosím.

Poslanec Radim Fiala: Ano, děkuji. Ke korespondenčnímu hlasování chci říct samozřejmě to, jak tady hovořil teď pan ministr Jurečka. Já vám to, pane ministře, za dva roky připomenu, tu kultivaci toho dialogu mezi opozicí a koalicí. Až to bude opačně, až si budete brát šestkrát dvě hodiny přestávky, až nebudeme schopni zvolit lidi do dozorčích rad během roku a půl, až budete rok a půl blokovat další zákony, tak já vám tu kultivaci připomenou.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní paní poslankyně Pastuchová. Ještě řeknu pořadí. Dále se hlásí pan předseda Dufek a pan poslanec Nacher. Prosím.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já bych se trošku ohradila proti tomu, protože můj kolega i já chceme reagovat na faktickou poznámku pana ministra a to snad můžeme. Tak nás nevracejte zpátky ke korespondenční volbě, když chceme reagovat na faktickou pana ministra. To můžeme snad? Takže nás neokřikujte za to, že děláme něco správně, nebo si přečtěte jednací řád.

Já jsem si dneska vyslechla ten rozsudek celý, koukala jsem na to a pak jsem se hodně dlouho dívala i na různé debaty v různých pořadech, ať to byli ústavní právníci, já to respektuji, já to respektuji. Ale dozvěděla jsem se například od pana docenta Koudelky, který velice krásně... Prosím, přehrajte si CNN Prima News, rozhovor s ním a vyjádření k tomu, jak to dopadlo. Já to respektuji, my s tím nic neuděláme. Ale ta pachuť, co se dneska stalo vůči těm seniorům, ve mně opravdu zůstane. A přeju vám, aby se vám to za ty dva roky sakra vrátilo! (Potlesk z řad opozice.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Prosím, pan předseda Dufek.

Poslanec Aleš Dufek: Prosím vás, několik věcí. Já si myslím, že jsme tady v politické Poslanecké sněmovně, že nejsme na fotbalovém stadionu bezprostředně po skončení nějakého zápasu, kdy ty emoce jsou obrovské. Já bych moc prosil o to, abychom se už dneska nevraceli k tomu, jak ten Ústavní soud rozhodl, protože se v tom budeme nějakým způsobem nimrat. V klidu se vyspěme, přečtěme si to zítra. Je úplně zbytečné to takhle hrotit jako pan kolega poslanec, prostřednictvím paní předsedající. To je fakt reakce člověka, co prohraje nějaký fotbalový zápas a odchází z hřiště. Zkusme to nechat a komentovat to až zítra a pojďme dál jednat o korespondenční volbě.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já se připojuji k této žádosti. A samozřejmě nyní další přihlášený má svůj prostor k vystoupení, je to pan poslanec Patrik Nacher se svou faktickou poznámkou k průběhu rozpravy. Prosím.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji. Vrátím se k vystoupení Jana Jakoba a k jeho návrhu, o tom je ta moje faktická. Chtěl bych připomenout, že vy jste tady vlastně poprvé v historii dali pevný čas na hlasování v prvním čtení. To se nikdy nestalo. Tohleto se nikdy nestalo. A když se podíváte a vzpomenete si, já jsem poslouchal Jana Jakoba velmi pozorně, on řekl s odvoláním především na včerejší průběh rozpravy, musíme taky poslouchat, já poslouchám ty vaše věci, i když občas nedávají smysl, podívejte se, především včerejší, protože dneska se to výrazně hýbe. Ty faktické se skutečně velmi striktně drží těch faktických. A množství lidí ubývá. To přece vidíte. Vy jste to omezili na dvakrát 10 minut, takže stejně by to někam doputovalo. Ale vy i přesto prostě chcete ukázat tu sílu a dáte to na tu patnáctou hodinu. Ono matematicky, úplně jednoduše, když si vynásobíte těch pětačtyřicetkrát ty minuty, které mají povolené, tak vidíte, kde asi skončíme, když každý den jsme tady do jedné do rána. A vy jste přesto chtěli formálně ještě ukázat tu sílu a zadupat nás. To je výsledek tohohle vašeho hlasování. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za dodržení času. Nyní paní poslankyně Helena Válková. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji, paní místopředsedkyně. Milé kolegyně, milí kolegové, ono je to opravdu těžké ty emoce samozřejmě zvládnout, protože každý má určitá očekávání. Já jsem na tom lépe, protože už jsem si stačila prostudovat i disentní stanoviska a jako právnička jsem tam našla řadu zajímavých argumentů právě kupodivu z oblasti ústavního práva. Takže si myslím, že opravdu tohle doporučuju zase kolegům z koalice podívat se kromě toho rozhodnutí, které samozřejmě – a já jsem nezažila nikoho od nás nebo neviděla jsem, neslyšela, že by vždycky v úvodu neřekl respektuji rozhodnutí Ústavního soudu, byť s ním ne nesouhlasím, to bychom byli velmi opatrní, ale jsem zklamaná. Ano, tohle tam zaznívalo. Tak to si myslím, že je naprosto v pořádku. A doporučuji i vám tedy prostudovat ta disentní stanoviska, která jsou na rozdíl od rozhodnutí Ústavního soudu velmi právnická v rovině právní, což velmi s potěšením jsem kvitovala.

A jinak já úplně chápu vystoupení svého kolegy pana poslance Bělici. Já bych třeba takhle nevystoupila razantně, taky nejsem primátorka Havířova. Ale prostě ten obsah, že zrovna někdo si troufne na moralizující připomínku, který nedávno stál tedy v centru ne zrovna blahých událostí, tak to mě také zarazilo a překvapilo a svědčí to o určitém nenáhledu. Ale také nechci moralizovat, určitě na to nemám právo. Člověk má být pokorný. Děkuji. (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Nyní je přihlášený pan poslanec Jan Richter. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Richter: Děkuji za slovo. Ve mně jste ty emoce vyvolali, zejména pan Dufek teď naposledy, prostřednictvím paní předsedající, a předtím tady pan manipulátor se lží ministr Jurečka. Já se chci zastat kolegy Bělici, který naprosto přesně řekl to, že vy jste usvědčený lhář celé té situace, který jste chlastal, když ostatní trpěli! (Potlesk z lavic ANO.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. A my se nyní, kolegyně, kolegové, vracíme k přihlášeným v obecné rozpravě, kde nevidím přítomného kolegu Lochmana, a proto přistoupíme k dalšímu, kterým je přihlášený pan poslanec Jaroslav Dvořák. A připraví se paní poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová. Opět pan kolega je nepřítomen, takže paní poslankyně Pokorná Jermanová. Tu také nevidím v sále, řečnice je nepřítomná. Čili se dostáváme k paní poslankyni Lence Dražilové. Připravit se může následně pan poslanec David Štolpa. Prosím. A ještě se otáži, paní poslankyně, předpokládáte spojení dvou příspěvků? (Ano.) Prosím, máte slovo.

Poslankyně Lenka Dražilová: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Jedním z hlavních důvodů, proč se zde za této atmosféry setkáváme, je, že si někteří z vás udělali z korespondenční volby opravdu fetiš. A moc dobře víme, jak to s různými fetiši, které fungují většinou jako zástupný symbol cesty a brány ke štěstí a splněnému snu, v historii dopadá. To, co mají podobné politické fetiše společného, je, že jsou většinou zahalené do hávu těch nejušlechtilejších cílů. A vy jste to z korespondenční volby udělali, a to se všemi důsledky, které z toho plynou.

Přiznávám, že i já, podobně ovšem jako řada ostatních lidí, mám čas od času tendenci neposlouchat řádně argumenty druhé strany. V tomto případě jsem si ale dala opravdu záležet na tom, abych ty důvody pochopila, nebo abych se snažila pochopit důvody, které vedou vládní strany k tomu, aby se rozhodly prosazovat korespondenční volbu hlava nehlava, i třeba, jak to vidíme, za cenu zablokování Sněmovny, anebo co je ještě horší, polarizace společnosti. Rozhodli jste se prosadit věc, která ani trochu nezlepší kvalitu života občanů v České republice. Místo toho, abychom řešili problémy, které nás opravdu trápí a kterých nemáme málo – připomenu inflaci, drahé potraviny, zdravotnictví, celý sociální systém a další – budeme řešit věc, která by se dala při dosažení podobného cíle vyřešit úplně jinak, méně konfliktně. I to vypovídá o vás vládních poslancích, kde vidíte priority.

Hlavním důvodem, který od vládních stran slýcháme a opakuje se zde stále, že touto cestou chtějí umožnit volbu našim lidem v zahraničí. Nenápadně tak vlastně říkají, že naši lidé dnes v zahraničí volit nemohou, což samozřejmě není pravda. Volit dnes mohou stejně jako lidé u nás. Já jenom přiznávám, že to mají o něco těžší, mají menší komfort než ti, kteří žijí tady. To je pravda. Jak jsem řekla, chápala bych, kdyby zástupci koalice přišli a řekli nám, pojďme hledat cesty, jak zjednodušit volby lidem v zahraničí. Kdyby přišli a řekli třeba, máme zde analýzu, která ukazuje, že v těchto regionech je volba pro lidi opravdu složitá. To bych považovala za relevantní začátek naší debaty. Nic takového se ale nestalo. Bohužel. Žádná taková analýza neexistuje, anebo aspoň nám nebyla dána k dispozici. Jediné, co zde máme, jsou dojmy a pocity, jaké to je. A opravdu chtějí zástupci koalice dělat politiku jen na základě pocitů a dojmů?

S touto logikou můžeme přijít, že máme dojem, že současný systém voleb znevýhodňuje jinou skupinu obyvatel. Už o tom tady mluvila paní poslankyně Dostálová. Třeba tu, která má problém se zrakem nebo se sluchem, protože nemohou posoudit kvalitu předvolebních debat. Pokud ale zástupci koalice uvádějí jako hlavní problém, že někteří lidé to mají do volebních místností daleko, tak je to problém, který je řešitelný. I když, a zde je namístě opravdu relevantní otázka – jak daleko je daleko do volební místnosti? Je to 5, 10, 100, 500, 1 000 kilometrů? Kdo to určí? Já ze zkušenosti vím, jak relevantní toto měřítko je. Například u nás v Blansku je pro některé lidi daleko dojít k volbám třeba sto metrů a naopak

pro některé není problém ujet stovky kilometrů, aby mohli volit u nás doma. A to prosím i přesto, že by si mohli už dnes klidně vyřídit voličský průkaz.

Nyní budu citovat sociologa Jana Kellera: Udělat si čas a jít fyzicky odvolit patří k naprostému minimu občanské odpovědnosti. Není prozíravé i toto minimum změkčovat a odbourávat. Časem můžeme zjistit, že samotná vlast, republika, domov se pro mnohé změnilo v něco virtuálního, kvůli čemu nemá ani smysl vyjít na ulici. Konec citace.

Už to zde bylo mockrát řečeno, ale já to zopakuji: O tom, že tento návrh je účelový, samozřejmě svědčí i forma, kterou se k nám tento návrh dostává. Jak se stalo v tomto volebním období už zvykem, návrh na zavedení korespondenční volby se k nám dostává cestou poslaneckého návrhu. Myslím, že celkem logická otázka je, proč není tento návrh předložený jako vládní návrh. Je tomu tak, hlavním důvodem je, aby se k tomu nemohla vyjádřit připomínková místa? Je to opět tak, že poslanci tlačí něco, co bude pak muset rozhodovat Ústavní soud? Je absurdní, že nám tu někteří vyčítají, jak často se obracíme na Ústavní soud, ale nikomu z nich už nedochází, že to je proto, že hodně zákonů, které se dnes dostávají do Sněmovny, obchází řádnou legislativní cestu.

V korespondenční volbě osobně vidím, a nejen já, jedno velké riziko, a to z více důvodů. Volby jsou dnes události, které od lidí vyžadují aktivní přístup. Už samotné naplánování a pak i uskutečnění cesty do volební místnosti je něčím, co zvyšuje význam této události. A buď je chceme bagatelizovat a udělat z nich obyčejnou věc, která nevyžaduje větší aktivity od voliče, nebo jim naopak chceme tu výjimečnost nechat. Je však třeba, aby si všichni, kteří podporují korespondenční volbu, uvědomili, že tato změna s sebou nese i přirozené snížení vážnosti a také věrohodnosti voleb. Druhá rovina, kterou si musíme v případě návrhu korespondenční volby pokládat v podobě, kterou předkládají provládní poslanci, je, zda je fér, aby část občanů měla jinou možnost než ti druzí. Stávající návrh počítá s tím, že jedna část populace dostane možnost, kterou druhá část populace prostě nebude mít. Pokud bych byla paranoidní, tak bych dokonce mohla mít pocit, že celá tato iniciativa je vlastně prvním krokem k zavedení korespondenční volby pro všechny.

Rozhodně nepatřím mezi ty, kteří by jakkoliv brzdili vývoj, a zcela určitě mě nikdo nemůže osočit, že bych se bránila moderním trendům. Ale zcela legitimní otázkou je pro mě, zda samotný fakt, že je něco možné, znamená, že to musíme hned využít. S ohledem na zkušenosti ze zahraničí bych řekla, že ne. Jedna věc je zpochybňování voleb, o kterém zde mluvila už řada mých kolegů. Ale za mě je daleko podstatnější pocitové snížení významu voleb. Tím se totiž ruku v ruce snižuje i důvěra občanů ve stát. Pokud tady na jedné straně říkáme, že je třeba bojovat proti dezinformacím a snižování důvěry ve stát, pak je úplně absurdní, že zde na druhou stranu otevřeme příležitost, která tyto body zesílí. A chtěla bych, aby zde jasně zaznělo, že otevřením korespondenční volby zároveň otvíráme cestu pro nesystémová a extremistická uskupení, která si tuto příležitost nenechají ujít.

Již více vládních politiků nepřímo přiznalo, že hlavní motivací pro přijetí tohoto zákona je myšlenka, že by touto cestou mohli získat nějaký významnější počet hlasů. Mluví se až o 600 000 lidí s českým občanstvím, kteří žijí mimo Českou republiku. Úvaha je pochopitelná, protože současná podpora této vlády je mizivá. Rozumím i tomu, že pro některá politická uskupení je to v jejich očích možná už asi jediná možnost, jak zůstat i v příštím volebním období ve Sněmovně. Je škoda, že místo toho, aby se snažila získat přízeň voličů svou prací, na to jdou tímto obchvatem.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Paní poslankyně, jenom upozorňuji, že vám zapínám druhých 10 minut podle vaší žádosti. Ano?

Poslankyně Lenka Dražilová: Děkuji. Na úvod jsem říkala, že existuje řada jiných možností, jak lidem v zahraničí volbu umožnit. Současný návrh korespondenčního hlasování

je napsán tak, že porušuje základní ústavou zaručené principy svobodných voleb, a to je přímé a tajné hlasování. U poštou doručeného hlasu je v rozporu s ústavou jasné, kdo jak hlasoval, ale bohužel není jasné, zda tak učinil svobodně, a především zda tak hlasoval on sám. Poté, co jsme tu byli svědky kampaní, jak mladí lidé mají přemluvit svoje prarodiče, koho volit, lze jen těžko věřit tomu, že především fanatičtí voliči jedné skupiny stran by nevyužili možnost a příležitost k hlasování za své blízké, kteří podle jejich názoru hlasují špatně. To je zásadní vada korespondenčního hlasování, kterou nemůže ospravedlnit žádný údajný lepší komfort pro naše krajany při hlasování. A už vůbec nechápu zpochybňování významu tajné volby. Jen připomenu, že jsme v době, kdy i ministr vnitra Rakušan ve své vlastní reklamní komunikaci musí zdůrazňovat, že veřejné debaty s ním budou bez cenzury. Logicky z toho vychází, že jiné debaty jsou cenzurovány?

Proti takovému zvýhodnění části populace ve volbách hovoří ještě další argument, byť vím, že je trošku na hraně. Ale nemyslím si, že je správné, aby o poměrech v zemi rozhodovaly hlasy lidí, kteří v ní nežijí a v následujícím období volebním ani žít nebudou. Nepocítí na své kůži následky volby. A to říkám s plnou odpovědností, protože víme, že se klidně může stát, že o sestavení nebo nesestavení vlády může rozhodovat jeden nebo dva poslanecké mandáty, které přijdou ze zahraničí. Tedy od lidí, kteří se nebudou rozhodovat na základě vlastní žité zkušenosti, ale podle různých předsudků, mediálních sympatií a ne podle svých dennodenních zkušeností. A především lidé, kteří většinou neponesou žádné důsledky svého rozhodnutí, protože po většinu volebního období budou žít v jiné zemi.

Teď odbočím. Já jsem dneska měla jednání, není podstatné kde, a paní úřednice mi říkala, že řešila něco s naší krajankou, která zde není od svých třiceti let, a přestože do třiceti let zde byla a měla by mít dobrou znalost českého jazyka, tak mně říkala, že mluvila anglicky a chtěla překladatele. Tak to jsou lidé, kteří budou korespondenčně hlasovat.

Je škoda, že vládní poslanci při přípravě svého návrhu tohle nezohlednili. Existuje totiž řada zemí, které účast ve volbách podmiňují třeba určitou dobou pobytu v rodné zemi nebo třeba potvrzením aktivní příslušnosti k určitému regionu. Cest je řada. Pokud by poslancům šlo o blaho země, tak nepochybně některý z těchto prvků do zákona zakomponovali. To se ovšem nestalo. Protože opět poslancům nešlo v tomto případě o blaho České republiky a jejích občanů, ale pouze, jen a jen o zájmy politických stran. A o to možná jde, protože vládní koalice asi ztratila víru získat vyšší míru domácích voličů, protože není schopna změnit svoji politiku, která přivedla tuto zemi k největšímu pádu životní úrovně v Evropě.

Jediný argument, který dnes zastánci korespondenční volby používají, je, že je umožněna i v jiných zemích. To je samozřejmě úplně špatný argument. Nejlépe hloupost tohoto argumentu vynikne v případě, kdy by tu chtěl někdo zavést trest smrti, tak by se také mohl odvolávat na to, že v řadě jiných zemí existuje.

Zkušenosti z některých zemí, kde je korespondenční volba zavedena, jsou dvojí. Ano, technologicky je to realizovatelné. Druhá, podstatnější, je, že skoro ve všech zemích způsobila znevěrohodnění voleb, které občas skončilo i velkými protesty. Vzpomeňme si třeba na Spojené státy americké. A já bych v tomto směru chtěla apelovat na naši povinnost při přijímání nových zákonů předvídat i důsledky pro společnost, které jejich přijetí bude mít. A chci varovat proti idealismu, který tady řada lidí má. To, že zde zatím volby nebyly větším způsobem zpochybňovány, a drobná pochybení neberu, neznamená, že tomu tak bude i v budoucnosti.

Pan Skopeček 6. 11. 2020 řekl v rozhovoru pro Parlamentní listy k průběhu pro právě probíhající prezidentské volby v USA, cituji: Volební proces Spojeným státům závidět opravdu nemusíme. Jsem rád, že žiji v zemi, kde se výsledky voleb v drtivé většině dozvím ve stejný den, kdy se uzavřou volební místnosti. Korespondenční volba se ukázala jako destabilizující prvek už při prezidentských volbách v Rakousku. Pochybnosti kolem zneužitelnosti korespondenční volby, nabourání a prodloužení standardního sčítání

dramaticky z minuty na minuty, měnící se dlouho stabilní výsledky, to je něco, na co bychom zde měli všichni rychle zapomenout. Korespondenční volba prostě podkopává důvěru ve volby, tím podkopává důvěru v demokracii a v legitimitu politického systému. A to jsou věci, se kterými bychom si neměli hrát. A neříkám to vůbec jen kvůli volbám v USA. Dlouhodobě si myslím, že akt volby je natolik vážná věc, že by se člověk měl zvednout a dojít do nejbližšího volebního okrsku, který máme v naší zemi všichni v docházkové vzdálenosti. Korespondenční volba je hrou se sirkami ve stohu sena. Opravdu to nedělejme a neměňme to, co u nás dobře funguje.

Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní je přihlášen pan poslanec David Štolpa a připraví se paní poslankyně Iveta Štefanová. Ano, žádáte tedy o dvakrát 10 minut. Jednou. Jednou 10 minut. Dobře, děkuji.

Poslanec David Štolpa: Děkuji za slovo. Když pětikoalice svolala tuto mimořádnou schůzi, člověka by napadlo, že tématem bude něco, co dnes opravdu lidi v Česku tíží. Předpokládal jsem, že se sejdeme k řešení problémů, které našim občanům leží na srdci, že vláda představí plán, jak čelit výzvám, které nás v současnosti obklopují, a jak nabídnout konkrétní pomoc těm, kteří ji opravdu potřebují. Nestalo se a vládou aktuálně nastolená agenda mě nutí položit si otázku: Zaměřuje se vláda Petra Fialy skutečně na to, co je pro občany této republiky nejdůležitější? Je tady skutečně proto, aby řešila jejich každodenní starosti a výzvy? Vzhledem k tomu, že tématem mimořádné schůze je zavedení korespondenční volby v České republice, chtěl bych poukázat na to, jak tento návrh působí v kontextu současných aktuálních potřeb našich občanů. Je to opravdu to, co lidi v současné době zajímá a co potřebují?

Samotná korespondenční volba může znít jako moderní a pohodlný způsob hlasování, ale nesmíme přehlížet řadu úskalí a rizik, která s sebou přináší. Tato metoda volby může vést k problémům v oblasti volební bezpečnosti, ochrany soukromí a volební integrity. Korespondenční volba není jen otázkou pohodlí, je to otázka zachování základních principů demokracie, jako je transparentnost, spravedlnost a bezpečnost. V této chvíli by vláda měla zaměřit svoje úsilí na řešení naléhavých problémů, které ovlivňují každodenní život občanů, zlepšení zdravotní péče a dostupnost léků, podporu vzdělávacího systému, řešení ekonomických problémů a vysokých cen nebo posílení sociálních služeb.

Když se vrátím ke korespondenční volbě, obávám se, že tento způsob hlasování, i když na první pohled působí jako pohodlný a přístupný, otevírá dveře možným zneužitím. Riziko podvodů a manipulace je zkrátka klíčovým argumentem proti korespondenční volbě. Hlavní obavou je dvojí hlasování, kdy jedna osoba může hlasovat vícekrát, neboť kontrola nad tím, kdo skutečně vyplňuje a odesílá hlasovací lístek, je minimalizována. Dalším problémem je falšování hlasovacích lístků. Bez fyzické přítomnosti voličů a přímého dohledu volebních komisí je snazší manipulovat s hlasovacími lístky nebo výsledky. To ohrožuje základní principy demokracie, které spočívají v transparentnosti a spravedlivém hlasovacím procesu.

Korespondenční volby také zvyšují riziko narušení soukromí voličů, protože nedokážou zaručit anonymitu hlasování tak efektivně jako tradiční metody hlasování. Výsledkem potom může být ztráta důvěry veřejnosti ve volbu a otázky o legitimnosti volebních výsledků. Tato rizika je potřeba důkladně zvážit a vyhodnotit při zvažování zavedení korespondenčních voleb, aby se zajistila ochrana demokratického procesu v naší zemi. Jako velký problém vidím, že nedostatečná ověřitelnost identit při korespondenčním hlasování představuje právě vážné riziko pro integritu a spravedlnost volebního procesu. Při hlasování poštou neexistuje způsob, jak s jistotou ověřit, zda hlasovací lístek vyplnil a odeslal skutečný oprávněný volič. To otevírá scénáře, kdy mohou být hlasovací lístky vyplněny a odeslány jinými osobami,

například rodinnými příslušníky, pečovateli, nebo dokonce různými politickými aktivisty a skupinami. Tyto praktiky mohou vést k manipulaci s výsledky volby a zneužívat voličských práv, což je zvláště znepokojivé v případě zranitelných skupin, jako jsou starší lidé nebo lidé s omezenou mobilitou. Kromě toho systém pro zpracování korespondenčních hlasů může být náchylný k chybám, jako je nesprávná registrace hlasů nebo ztráta hlasovacích lístků. To může vést k nesprávnému započítávání hlasů, což podkopává důvěru veřejnosti ve výsledek volby.

Sami odborníci jsou potom vůči možnosti zavedení korespondenční volby mnohem opatrnější než pětikoaliční politici. Právník Zdeněk Koudelka například označil korespondenční volbu za zásah do celé filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, ale přitom sami nežijí ve státě, o němž rozhodují, tedy neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však založena na tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen. Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož už rozhodnutí pak sám nebude podléhat.

Petr Drulák dále o zavedení korespondenční volby mluví jako o nebezpečném útoku na demokracii ze dvou důvodů. Za prvé proto, že občané trvale žijící v zahraničí disponují také občanstvím své druhé vlasti, kde jsou o dění lépe informováni než o dění v Česku. Podle Druláka je proto zbytečné zvyšovat pravděpodobnost, že se stanou jazýčkem na vahách při politickém rozhodování, jehož výsledky neponesou, a nanejvýš budou zpovzdálí pozorovat.

Jedním z dalších problémů je bezpečnost hlasovacích lístků během jejich přepravy poštovními systémy. Existuje riziko, že hlasovací lístky mohou být ztraceny, odcizeny nebo poškozeny. Toto ohrožení je zvláště významné v případě velkých volebních obvodů, kde se přepravuje obrovské množství hlasovacích lístků. Zajištění, aby každý hlasovací lístek byl bezpečně doručen a následně správně zpracován, je logicky (logisticky?) náročné a vyžaduje důkladné plánování a zabezpečení.

Otázky důvěry a legitimity budoucích voleb v České republice jsou klíčové pro udržení zdravého demokratického procesu a v kontextu korespondenčních voleb se tyto otázky stávají obzvláště relevantními.

Korespondenční volby, i když nabízejí pohodlí a rozšířený přístup k voličskému procesu, přinášejí s sebou výzvy, které mohou podkopávat důvěru veřejnosti ve volební systém a jeho výsledky. Jak jsem již zmínil, jedním z hlavních problémů je vnímání bezpečnosti a integrity korespondenčního hlasování. Vzhledem k rizikům spojeným s manipulací, podvody a zabezpečením může veřejnost mít obavy, zda se její hlasy správně a bezpečně sčítají. Případy nesrovnalostí nebo potvrzení incidentů mohou vést k pochybám o spravedlivosti volebního procesu, což může mít za následek snížení volební účasti a celkovou ztrátu důvěry v demokratické instituce. Ostatně příklady ze zahraničí bychom všichni bez problémů našli.

Korespondenční volby také vyvolávají otázku ohledně transparentnosti volebního procesu. Bez možnosti fyzické přítomnosti ve volebních místnostech a přímého dohledu nad procesem hlasování a sčítání hlasů může být pro voliče obtížnější ověřit, že jejich hlas byl zpracován správně. To znamená, že je potřeba vytvořit silnější a transparentnější mechanismy pro audit a ověření volebních výsledků, což může být logicky náročné a nákladné.

V neposlední řadě je důležité, aby byly přísně stíhány a trestány jakékoliv pokusy o politické zneužití korespondenčního hlasování, to zahrnuje nejen nezákonné sbírání nebo manipulaci s hlasovacími lístky, ale také šíření dezinformací a provádění nátlakových kampaní proti voličům. Trestné činy v souvislosti s volbami by měly být považovány za vážná porušení demokratických principů a měly by být odpovídajícím způsobem postihovány.

Transparentnost volebního procesu, tak jak jsme na něj doposud v Česku zvyklí, zahrnuje jasnou a otevřenou komunikaci všech aspektů hlasování, od registrace voličů přes distribuci a odeslání hlasovacích lístků až po proces sčítání hlasů a oznámení výsledků. Veřejnost by měla mít přístup k podrobným informacím o tom, jak jsou jejich hlasy zpracovány a počítány. A v neposlední řadě je třeba pečlivě zvážit dopady na různé skupiny voličů. Korespondenční hlasování by nemělo diskriminovat žádnou skupinu voličů a je potřeba zajistit, aby bylo pro všechny stejně přístupné a srozumitelné.

Když to celé na závěr shrnu, zavedení korespondenční volby v České republice v tuto chvíli nabízí spíše mnoho otázek než mnoho odpovědí. A jsem přesvědčen, že občané od této Fialovy vlády očekávají úplně jiné otázky, než je korespondenční volba. U těchto otázek ale vláda mlčí a svádí svoje chyby na všechny kolem. Bylo by krásné, kdyby takové úsilí a nasazení, které věnuje Petr Fiala a jeho vláda zavedení korespondenční volby, věnovali také problémům občanů naší země. (Předsedající: Čas.) Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní je přihlášena paní poslankyně Iveta Štefanová, připraví se pan poslanec Bělica. Než vám udělím slovo, přečtu omluvy. Omlouvá se Lang Hubert od 19.44 ze zdravotních důvodů, dále potom paní poslankyně Mračková Vildumetzová od 19.40 z rodinných důvodů.

Nyní prosím paní poslankyni. Vašich 10 minut.

Poslankyně Iveta Štefanová: Tak já děkuji za slovo. Já se rovnou tedy přihlásím k tomu, že bych využila dvakrát ten čas za sebou rovnou.

Vážení kolegové, i mně dovolte, abych se zde vyjádřila k tomu návrhu novely zákona, který vlastně do našeho volebního procesu zavádí systém korespondenční volby. Mnoho mých kolegů přede mnou tady přednášelo své argumenty, proč tento návrh podporují nebo proč jsou proti němu. Zaznívalo tady i z úst obhajovatelů, že je to vlastně jakási nepatrná změna nebo nějaká pouze určitá technická úprava, která je ve prospěch zlepšení toho volebního procesu, narovnává podmínky a vlastně jde o nějaké zlepšení demokracie. A jak je překvapující a nepochopitelný ten náš odpor a až zveličování toho projednávání vlastně až do jakéhosi boje proti koalici.

No, i já jsem proti přijetí této normy a vnímám to jako boj. Boj za demokracii. Boj o demokracii, svobodu a občanská práva je právě bojem o svobodné volby. Schválení této navrhované korespondenční volby by totiž znamenalo zásadní narušení svobodného volebního procesu, tak jak ho známe, jak máme ten systém nastavený, jak je dlouhodobě plně funkční a jednoznačně transparentní. Přesto takovou změnu tu koalice na sílu protlačuje hlava nehlava, s pokusy vlastně co nejvíce hlas opozice umlčet, jako další ze svých kroků proti občanům České republiky. Prakticky všechny dosavadní kroky, které tato vládla, podnikla, životní situaci lidí v Česku neustále zhoršují, a tak logicky obliba těchto politických stran klesá. Většinu 108 nebo respektive 109 hlasů má vládnoucí pětikoalice jen díky souhře několika věcí, náhod, včetně rozhodnutí Ústavního soudu o vstupu koalic do voleb, a samozřejmě bohužel i díky určité roztříštěnosti té vlastenecké scény. Je třeba mít na paměti, že v těch posledních volbách do Sněmovny propadlo vlastně více jak milion voličských hlasů, což je nejvíc vlastně historii České republiky. Takže není se co divit tomu, že se přišlo s jakousi pojistkou ve formě korespondenční volby, která by mohla pomoci zajistit dostatek hlasů v dalších volbách právě pro strany pětikoalice.

Zdůvodnění, které zaznívá z úst obhajovatelů, že korespondenční hlasování má nějak zlepšit demokracii, považuji přinejmenším za zavádějící. Demokracie totiž nepotřebuje zlepšovat, ale především ochraňovat.

Největším problémem je sám fakt, že korespondenční volba vlastně porušuje prakticky všechny zásady svobodných voleb, tedy to, že volby mají být rovné, přímé a tajné. Korespondenční hlasování vytváří tu situaci, kdy v obálce se vedle – nebo podle toho navrhovaného postupu – vedle toho volebního lístku nacházejí také identifikační údaje o tom voliči, a to vlastně přímo narušuje tajnost té volby. Porušení tajnosti volby zaznívá jako protiargument nejčastěji, a to nejen od nás opozice, ale tuto řekněme nedokonalost korespondenčního hlasování uznávají i zástupci předkladatelů toho návrhu a upozorňují na to i ústavní právníci.

Hodnocení, které tady dnes zaznělo, že vlastně o takový problém až tak nejde, protože se to v nějaké míře porušuje i dnes, ať už u voleb například doma, nebo v nemocnici a tak dál, to mě opravdu nijak neuspokojuje. Při osobní volbě ve volební místnosti se nikdy nedá spojit ten lístek s konkrétní osobou, u korespondenčního hlasování není možné zcela zajistit ani tu přímost volby, tedy to, že hlas skutečně odevzdal právě ten konkrétní volič a že tak učinil ze své vůle, bez jakéhokoliv nátlaku nebo dokonce pomocí nějakého prostředníka. Obava, že taková volba by mohla probíhat v podstatě i bez vědomí voliče, je jednoznačně namístě. Ani toto nelze ve volební místnosti nijak obejít. U korespondenční volby není možné tedy v podstatě zjistit, zda ty hlasy nejsou podvodné, zda někdo, kdo má přístup k databázi možných voličů, nehlasuje falešně za ty, co by například ze své vůle vůbec volit nešli nebo díky aktuálnímu zdravotnímu stavu prostě volby nejsou schopni.

Porušení těch volebních zásad je protiústavní. Navrhovaná úprava porušuje ale i tu základní zásadu voleb, což je rovnost, kdy vytváří vlastně řekněme voliče dvou kategorií s různými typy možností, jak hlasovat. Bohužel toto není poprvé, kdy pětikoalice postupuje v rozporu nebo na hraně s Ústavou České republiky. Opakovaně slýchám ze strany zástupců vládních stran, že hnutí SPD bojuje proti zavedení korespondenční volby jenom proto, že máme v zahraničí menší podporu než u lidí žijících v České republice a ty naše volební preference jsou nižší a že bychom tuto volbu určitě podporovali, kdybychom právě měli tu podporu v zahraničí větší. V žádném případě to tak není. Hlavním bodem programu SPD je právě ochrana demokratických principů. A měnit zákony z důvodu prospěchu konkrétní politické strany, ať už té, či oné, by bylo více než krátkozraké. Je zcela jasné, že počiny z takových pohnutek se dříve nebo později obrátí proti subjektu, který tuto změnu prosadil.

Ale pohled na to, jak lidé žijící trvale nebo dlouhodobě v zahraničí volí, je velice důležitý a správná otázka je ta, jaký je vlastně ten skutečný důvod, kdy i přes hrozbu možných volebních podvodů, jaký je ten důvod zvyšovat tu volební účast lidí, kteří tedy trvale v Česku nežijí a kteří vlastně dle těch dosavadních výsledků, jak máme možnost to porovnat, volí evidentně jinak než ti, kteří tady s námi žijí, kteří právě nesou potom následky svého hlasování. Dle odhadů Ministerstva zahraničí žije v zahraničí až několik milionů Čechů, z nichž to volební právo, odhaduje se, má asi 300 000 nebo až 500 000 lidí. Důležité je právě to slovo odhad, neboť vlastně nejsme schopni počet těch voličů v zahraničí přesně vůbec určit. A dnes jsme tady z úst ministra slyšeli, že přehled o tom, kdo vlastně má ty platné pasy v zahraničí, by se ani dělat neměl, protože by se jednalo o šmírování, jak jsem se dnes doslechla. Takže počet lidí, pro které je potřeba zavést tu korespondenční volbu, koalice nezná a vlastně ji ani znát nechce.

Ano, ty uváděné důležité potřeby této kontroverzní normy a technická připravenost novely je vskutku překvapující. Přitom v případě těsných výsledků, například kolem té pětiprocentní hranice, která rozhoduje o tom, zda se ta politická strana či hnutí nebo ten konkrétní politický subjekt do Sněmovny dostane nebo ne, můžou ty hlasy ze zahraničí významně ovlivnit výsledek, tedy to rozložení politických stran v parlamentu, a navíc evidentně jiným směrem, než si přejí občané žijící v Česku.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Jenom upozorňuji, že vám uběhlo 10 minut a zapnula jsem vám druhých 10 minut. Prosím.

Poslankyně Iveta Štefanová: Ano, děkuji za upozornění. Korespondenční hlasování ovlivnilo výsledky rakouských prezidentských voleb bezprecedentním způsobem. Důsledek korespondenční volby pro výsledky rakouských voleb je dobře známý. Zatímco v Rakousku samotném zvítězil Norbert Hofer s 51 % hlasů, v korespondenčním hlasování vyhrál Van der Bellen s 61 %. Rozsáhlé volební podvody umožněné právě tou korespondenční volbou konstatoval i rakouský ústavní soud, který rozhodl o tom, že se druhé kolo rakouských prezidentských voleb muselo opakovat. Oficiální rozhodnutí znělo, že volby se musí opakovat kvůli nesrovnalostem při sčítání korespondenčních hlasů v celém Rakousku. Podle rakouských soudů byly některé hlasy sčítány dříve, v předstihu, než vlastně byl ten stanovený limit pro otvírání obálek, nebo dokonce že ty obálky otvírali lidé, kteří k tomu neměli oprávnění. Ve Spojených státech amerických došlo v prezidentské volbě díky korespondenčním hlasům podle názoru prezidenta Trumpa k jednomu z největších volebních podvodů v historii.

Je zcela namístě tady zmínit, že velké či malé aféry provázejí korespondenční volby v mnoha státech, na které se koalice tak ráda odvolává. Osobně považuji za největší problém právě to, že i když budeme všichni věřit, budeme chtít věřit tomu, že ty podvody nikdo dělat nebude, že úmyslně nebude ovlivňovat výsledky voleb podle své vlastní vůle nebo takzvaně na zakázku konkrétního subjektu, už to, že to hlasování ty obavy vyvolává, a že se tak děje, už je dneska prokázaný fakt, že ty obavy existují, tedy to, že existují jakékoli pochyby o průběhu volebního procesu, to je naprosto nepřijatelné ohrožení demokracie v jejích základech. Svobodné volby, jejichž zásady jsou stanovené tak, že pokud jsou dodrženy všechny tak, aby volby byly opravdu svobodné, jsou právě nejdůležitější pojistkou demokracie ve svobodné zemí.

Jak tedy může pětikoalice tvrdit, že korespondenční hlasování je naprosto bezpečné a že volební podvod ani náhodou nehrozí? Vždyť historie nám ukazuje přece přesný opak. Já chápu, že poslanci vládních stran tento nástroj, který by jim pomohl udržet si moc, vzývají jako určité vylepšení voleb, ale toto vylepšení by bylo na úkor občanů této země, kteří většinově ani tuto vládu nevolili. Kdybychom měli k dispozici korespondenční volbu už například pro tu první přímou prezidentskou volbu v roce 2003, pak by v obou kolech u zahraničních voličů zvítězil Karel Schwarzenberg. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2013 v zahraničí zvítězila například TOP 09 před druhou stranou Zelených, která se v té době do Sněmovny vlastně tady ani nedostala. Naopak vítěz voleb, ČSSD, obdržel ze zahraničí necelých 7 % hlasů. Je to ten důvod, proč chce TOP 09 tuto změnu zákona protlačit, nebo je to důvod i pro další strany? Je možné vůbec, aby z takovéhoto řekněme marnivého důvodu se protlačoval návrh tak citelně zasahující ústavu? A znovu připomínám, že pohled těch lidí, kteří nežijí trvale v Česku, je evidentně jiný.

Korespondenční hlasování popírá podstatu demokratických voleb. Osobní fyzická účast ve volbách je pro demokratický stát nenahraditelná. Volba je totiž nejenom právem, ale především výsadou. Ke svobodnému rozhodování a demokracii patří právě ochota nést tu odpovědnost. A právě čas a určitá oběť nutná k vykonání volebního práva představuje tu cenu za výsadu volby. Volič, který si za možnost volby platí svým časem nebo určitým nepohodlím, chce, aby přínosy té volby jeho náklady převýšily, a volí tak nanejvýš zodpovědně. Jestliže je pro občana dovolená v zahraničí nebo studijní pobyt nebo pracovní cesta důležitější než možnost se podílet na formování politiky ve své zemi, pak se této demokratické výsady sám a dobrovolně zříká. A i proto není žádný důvod zavádět tu korespondenční volbu.

Dalším podstatným problémem je to, co už se tady několikrát zmínilo, a to je to, jak takto závažný zákon, který zasahuje do ústavních práv, se tu projednává na základě poslaneckého návrhu, kdy i sami předkladatelé již dnes hovoří o potřebných úpravách, které se budou muset řešit vlastně v rámci druhého čtení. Tak jaký je tedy ten skutečný důvod toho

návrhu? Jde tedy opravdu jenom o ten stále se opakující důvod, jak opakuje koalice, že si to voliči žádají, to zavedení korespondenčního hlasování, nebo že tento krok je myšlen pouze jako upevnění demokracie a narovnávání toho volebního práva? Nechápu v tom případě, proč tento návrh nebyl předložen standardním způsobem se všemi částmi toho legislativního procesu.

Hlasování o přijetí korespondenční volby bude proto testem, zda se podaří udržet demokracii v naší zemi, či zda se ještě více posuneme směrem k nějaké totalitě, ve které se potom volby pomocí různých volebních nástrojů ovlivňují ve prospěch vládnoucí elity. Proto já tady apeluji na všechny poslance, kteří mají v úmyslu tento návrh podpořit, aby se vážně zamysleli nad tím, jaké budou následky jejich rozhodnutí a zda v té krátkozraké vidině možného vlastního prospěchu chtějí obětovat demokracii. Já vám děkuji za pozornost

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Nyní je přihlášen pan poslanec Josef Bělica. Připraví se pan poslanec Metnar. Prosím, máte slovo.

Poslanec Josef Bělica: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené dámy a vážení pánové, já bych se s dovolením také krátce vyjádřil k materii, kterou tady dnes projednáváme, a projednáváme už nějakou dobu. Jsem odpůrcem korespondenční volby, jsem odpůrcem korespondenční volby dlouho, od svého vstupu do politiky. Já jsem korespondenční volbu nepodporoval nikdy, můj názor v tomto směru se nijak nevyvinul a mé argumenty, proč korespondenční volbu nepodporuji, jsou pořád stejné a konzistentní. A já bych s dovolením zareagoval i na tu rozpravu, která tady probíhá, protože, už jsem o tom hovořil tady u pultíku několikrát, problémem současné Sněmovny je především to, že my se prostě neposloucháme a v okamžiku, kdy docházejí argumenty, tak se prostě přechází k útokům a k nějakým osobním invektivám a odvádění pozornosti, ale za každou cenu prostě se jenom nedostat k odpovědi na tu otázku, která byla nepříjemná a která padla.

Já bych se v této souvislosti vrátil k myslím velmi korektním a velmi fundovaným vystoupením mých kolegů Radka Vondráčka a pana poslance Nachera. Já jsem poměrně pozorně poslouchal celou rozpravu, která tady probíhá celou dobu. I když třeba nejsem v sále, tak to mám puštěno v kanceláři. A myslím si, že těch argumentů tady zazněla celá řada, já si opravdu nemyslím, že je nezbytně nutné je všechny opakovat. Nicméně proč mluvím o tom, že se tady neposloucháme a neodpovídáme si na ty dotazy?

Já si myslím, že zcela stěžejní u téhleté problematiky je ta ústavnost, o které tady mluvil můj kolega Radek Vondráček. On zmiňoval několik zcela zásadních argumentů, zaznělo to tady mnohokrát. A ti předkladatelé zákona, kteří tu potom chodí argumentovat, tak bohužel odpovídají na něco jiného. Pan kolega Vondráček tady mluvil v souvislosti s ústavností o třech základních principech, které by u voleb měly být dodrženy. Já s tím souhlasím. Ten názor je mi velmi blízký a ty argumenty jsou, že volby by měly být osobní, tajné a hlavně svobodné.

Bohužel korespondenční volba nám tu tajnost prostě nezaručuje. Já teď nechci spekulovat o tom, jestli nějaká forma korespondenční volby by to zajistit dokázala. Já si to nemyslím a to je i důvod, proč se můj názor v tomto směru nevyvíjí, já jsem byl i v minulém volebním období odpůrcem tajné korespondenční volby. Myslím si, že meritem té věci u posuzování tajnosti voleb je zcela jednoduchý fakt, a ten tady už také zazněl několikrát, a to je rozdíl mezi „anonymní“ a “tajné“. Já dokážu připustit, že předkládaný návrh korespondenční volby může zajistit jakousi anonymitu, ale určitě nezajistí tajnost.

Ta tajnost volby je myslím velmi důležitá z jednoho prostého důvodu, a zaznělo to tady myslím ve vystoupení paní kolegyně Zuzany Ožanové, která to říkala takovým procítěným způsobem. Nicméně to se zakládá na nějakém prožitku, na nějaké zkušenosti. Víte, ono, pokud jsou lidé, kteří jsou vystaveni tlaku v různých životních situacích, tak předpokládat, že

k tomu nedojde při volbách, je prostě naivní. Já nepoužiju jiné, silnější slovo, ale myslím si, že to tak je, a my bychom určitě při tvorbě zákonů naivní být neměli. Jedná se o skupiny obyvatel, které jsou ohroženější v tomto směru, ten nátlak je na ně vyvíjen i v jiných oblastech, než jsou volby. Prostě korespondenční volba nedokáže zajistit tajnost volby. Mluvíme typicky o starších lidech, o lidech, kteří jsou na někom třeba sociálně závislí, ty situace se stávají, a stávají se i v zahraničí. A navíc my už jsme tady zažili volební kampaně, které řekněme velmi tvrdě útočily na city třeba starší generace. Už to tady kolegové zmiňovali několikrát. Já si úplně nemyslím, že toto je styl volební kampaně, který by patřil do normální společnosti, ale někdo má jiný názor, já mu ho brát nebudu.

Pokusím se shrnout v krátkosti své argumenty, proč můj názor směrem ke korespondenční volbě se nikam neposunul a proč jsem odpůrcem korespondenční volby. Tady zaznívá, že když nepodporujeme korespondenční volbu, tak jsme proti právu lidí v zahraničí volit. To není pravda, ti lidé dnes v zahraničí volit mohou. Ten systém je nastavený, je funkční. A ta předkládaná podoba zákona by si vyžadovala minimálně nějaké přechodné období, ale ani to není nastavené. Když pominu fakt, že ti lidé v zahraničí volit mohou, mohou se dneska dostavit na ambasádu, mohou své hlasy odevzdat. Dalším poměrně důležitým faktorem je, a ten tady také zazněl a taky je mi blízký, je to taky důvod, proč korespondenční volbu nepodporuji, a to je ten, že lidé, kteří volí ze zahraničí a nemají vztah k České republice, nežijí tady nebo tady neplatí daně, by volit prostě v České republice podle mého názoru neměli.

Mluvil jsem tady o problematice pojmu anonymní versus tajné, to si myslím, že minimálně by si kolegové zasloužili relevantní odpověď, ale chápu, že ta tajnost zajistit nejde, takže ta odpověď na to bude těžká.

Slyšel jsem argumenty, že plenta prostě není řešení. Ale my prostě bohužel nic lepšího momentálně nemáme. Já si opravdu myslím, že koalice, která tlačí tak velmi tvrdě na to, aby prosadila korespondenční volbu, argumentuje tím, že to není účelové, že za tím nejsou žádná procenta ve vzduchu, ale to se argumentuje v situaci, kdy, vaším prostřednictvím, paní předsedající, předsedkyně Sněmovny v rozhovoru řekne, že váš recept na klesající preference je, že tady máte ještě tajnou volbu. No tak ono se to potom jako poměrně těžce vyvrací.

Važme si toho, co tady máme, a to je volební systém, který u nás je důvěryhodný, zatím nikdy nebyl napaden ať už vítězi voleb, nebo těmi, co ve volbách neuspěli. Anebo už jsme, dámy a pánové, za těch 35 let tu demokracii opravdu přežili? Já si to nemyslím.

Dále – proč nepodporuji korespondenční volbu. Já si myslím, že volební zákon je těžké téma, je to složitá záležitost a určitě by se měl, pokud se bude přistupovat k nějakým změnám volebního systému, tak ty změny by měly být opatrné, měly by být pro občany pochopitelné a predikovatelné a hlavně by měly procházet širší politickou shodou. Nemluvím o ústavní většině. Nemyslím si, že by bylo nutné prosazovat nebo měnit takovouhle normu ústavní většinou, ale určitě by měla proběhnout nějaká širší politická dohoda. A tady opět, dámy a pánové, narážíme na něco, co vláda opět nezvládla, a propásla tu jedinečnou situaci prostě se o tu dohodu aspoň pokusit. Takže se to neprojedná standardně, v připomínkovém řízení, je to tady předloženo, dokonce spolupředkladatelem jako poslanec je pan premiér, což je za mě úplně absurdní, protože dva roky takováhle změna mohla procházet normálně standardním schvalovacím procesem a ten legislativní proces nemusel být tímhletím způsobem řekněme, obejit byť nemluvím o tom, že je nelegitimní. On legitimní je samozřejmě.

Tím bych své vystoupení, paní místopředsedkyně, ukončil. Já si myslím, že vláda opět propásla šanci udělat něco správně, predikovatelně a korektně. (Předsedající: Čas.) A to je závěr mého vystoupení. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní vystoupí pan poslanec Lubomír Metnar, připraví se pan poslanec Kamal Farhan. Prosím, máte slovo.

Poslanec Lubomír Metnar: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já se chci vyjádřit k tomuto projednávanému tématu. Zavedení korespondenčního hlasování je zásahem do filozofie volebního práva a demokracie. Korespondenční hlasování údajně zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, ale je důležité říci, že nežijí ve státě, o němž rozhodují, a hlavně neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však o tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen.

Hlavní ústavněprávní zásady volebního práva v České republice jsou všeobecnost, rovnost, přímost, tajnost a požadavek svobodného hlasování ve volbách bez jakéhokoliv nátlaku. Tyto principy nalezneme na řadě míst Ústavy České republiky a v Listině základních práva svobod. Obdobné základní principy výkonu volebního práva nalezneme i v mezinárodněprávních dokumentech, jimiž je Česká republika rovněž vázána.

Zásada všeobecnosti – všeobecnost volebního práva stanovuje, že právo volit mají všichni zletilí občané České republiky bez jakéhokoliv omezení. Zásada rovnosti – rovnost v právním smyslu vychází z principu svobody a rovnosti každého člověka v důstojnosti a právu jakožto nejvýznamnějších hodnot před zákonem. Princip rovnosti je stěžejním a základním principem našeho právního řádu. Princip rovnosti je v České republice ústavně garantován jak v rovině obecné, tak je explicitně formulován pro oblast voleb a výkonu volebního práva. Dle čl. 21 Listiny základních práv a svobod pak platí, že volební právo je všeobecné a rovné, přičemž občané mají za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.

Zavedením korespondenční volby pouze pro občany České republiky, kteří dlouhodobě pobývají, či dokonce trvale žijí na území jiného státu, jak je navrženo v poslaneckém návrhu, však vznikne faktická nerovnost mezi občany České republiky žijícími na našem území a těmi, již žijí v zahraničí. Občané České republiky, kteří žijí na jejím území, nemají žádnou možnost hlasovat korespondenčně, a to ani v případech, že se v dané dva dny voleb nacházejí pracovně na druhé straně republiky, v zahraničí nebo jsou fyzicky indisponováni a k volbám se nemohou dostavit. Tito občané mají dle stávající právní úpravy sice možnost požádat si o voličský průkaz, ale musí tak učinit v předstihu před volbami, musí tedy dopředu vědět, kde se budou v den voleb nacházet, a podle toho naplánovat svůj program a průkaz si vyřídit. V žádném případě však nemohou volit korespondenčně. V případě, že tak například musí odjet z místa bydliště neočekávaně na pracovní cestu, řešit nenadálou událost, musí cestovat za členem rodiny a podobně, korespondenčně volit nemohou. Navrhovanou legislativní úpravou tak dochází potenciálně k protiústavní diskriminaci českých občanů žijících na území České republiky.

Ústavou chráněný princip přímé volby znamená, že je volba prováděna přímo voličem. Právo volit nesmí být žádným způsobem převedeno na jinou osobu. Předložený poslanecký návrh zákona však stanovuje, že volič žijící v zahraničí se nemusí osobně vůbec dostavit na příslušný zastupitelský úřad. Žádost o výkon volebního práva formou korespondenční volby za něj může podat jiná osoba. Následně takový volič nebo jím pověřená osoba obdrží nezbytné podklady pro hlasování a tyto může bez dalšího již odeslat poštou. Jakýkoliv požadavek osobního výkonu volebního práva tak u korespondenční volby odpadá. V navržené korespondenční volbě ze zahraničí tak absolutně nelze garantovat ani ověřit, že volič hlasoval přímo osobně, tak jak požaduje ústavní pořádek České republiky a jak je důsledně vymáháno a kontrolováno v případě provádění voleb na našem území. Zatímco ve volební místnosti na území České republiky se musí každý volič prokázat volebním průkazem a osobně se odebrat za plentu, kde pod dohledem volební komise vloží hlasovací lístek do obálky a následně tyto vhodí do zapečetěné volební urny, u korespondenční volby nelze kontrolovat, kdo a jaký hlasovací lístek do obálky vložil a kdo obálku jménem voliče odeslal.

Princip tajného hlasování vyžaduje, aby byly zabezpečeny takové podmínky pro výkon volebního práva, které znemožňují zjistit, jak konkrétní volič hlasoval. Dle komentáře k Listině základních práv a svobod dále platí: Důležitým pravidlem je, že tajné hlasování musí být povinností, nikoliv právem voliče. Opačný postup totiž může vést k nátlaku na voliče, aby hlasoval veřejně, a tedy i určitým očekávaným způsobem.

Voliči samozřejmě nic nebrání, aby veřejnosti sám sdělil, jak bude hlasovat či jak hlasoval. Požadavky vyplývající z principu tajného hlasování směřují v první řadě ke státu, který má pozitivní závazek zajistit jejich splnění. Stát však rozhodně není jediným subjektem, před kterým by mělo být hlasování jednotlivých voličů utajeno. Utajeno musí být před všemi, jinými slovy princip tajnosti hlasování znamená, že nesmí být možné spojit voliče s odevzdaným hlasem. V korespondenční volbě, tak jak je nastavena předloženým poslaneckým návrhem, však bude svoboda hlasování těžce garantována a kontrolovatelná.

Výhrůžky, nátlak nebo potenciální korupce jsou skutečnosti, které vylučují princip svobodného hlasování. Při korespondenční volbě však stát není schopen garantovat ani kontrolovat, že volba proběhla právě tak, jak požaduje ústavní pořádek České republiky. Zatímco při volbách na území České republiky se musí volič při vkládání hlasovacího lístku odebrat sám za plentu, při korespondenční volbě v zahraničí osobní volbu, která je prosta nátlaku, nikdo nezkontroluje. Je však třeba připomenout, že ústavní pořádek a ústavněprávní principy, obsažené zejména v Ústavě České republiky, jakož i v Listině základních práv a svobod, jsou zákonu nadřazené. To znamená, že žádný zákon nemůže svou navrženou právní úpravou porušovat ústavní principy – které již tady zazněly, ale já je zopakuji – rovnosti, tajnosti, přímosti a svobodného výkonu volebního práva.

Pro ústavně konformní zakotvení korespondenční volby, tak jak byla skupinou poslanců předložena, by byla potřeba změna Ústavy České republiky. V této souvislosti tak nemůže obstát ani lakonické tvrzení předkladatelů poslaneckého návrhu zákona, že korespondenční volba je zavedena v řadě států světa, když nijak nedokládají soulad s ústavním pořádkem těchto zemí ani náležitosti korespondenční volby v jiných právních řádech. Návrh zákona byl navíc předložen jako poslanecký návrh zákona, nikoliv jako vládní, neproběhlo u něj standardní mezirezortní připomínkové řízení a vypořádání připomínek dotčených subjektů. Takto zásadní návrh s ústavněprávními dopady by přitom měl být předložen vládou a řádným legislativním procesem.

Z těchto a dalších důvodů já s tímto návrhem nesouhlasím, tedy nesouhlasím s korespondenčním volbou a s tímto návrhem zákona. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nepřejete si tedy využít dalších deseti? (Poslanec Metnar z prostoru před řečnickým pultíkem: Mám ještě 10 minut, ale ne.) Dobrá. Děkuji.

Nyní vystoupí pan poslanec Kamal Farhan a připraví se paní poslankyně Lesenská. Jenom se zeptám dopředu, pane poslanče, stačí 10 minut, nebo si... (Poslanec Farhan se otáčí k předsedající: Já myslím, že stačí 10 minut.) Ano, děkuji. Prosím, máte slovo.

Poslanec Kamal Farhan: Dobrý podvečer – nebo dobrý večer, dámy a pánové. Dovolte mi, abych i já se vyjádřil k návrhu zákona, kterým do našeho právního řádu by měla být zakomponována korespondenční volba. Jak zde bylo řečeno několika zástupci pětikoalice, je to priorita této vlády – v době, kdy lidé mají hluboko do kapsy, inflace je šílená, zdravotnictví pod vedením ministra Válka kolabuje. Pravděpodobně jediným řešením, jak získat ještě nějaké další hlasy, a to za každou cenu, jsou hlasy ze zahraničí od lidí, kteří zde nežijí, nemusí na vlastní kůži zažívat kotrmelce, které tato vláda dělá dnes a denně.

Je potřeba si zopakovat, že volební právo je všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním. Změna volebního systému, kterou chce koalice prosadit, rozkolísá dosud fungující volební systém a znedůvěryhodní volby jako takové. Rizika plynoucí ze změny volebního zákona jsou obrovská. To, že se jedná jen o účelovou změnu volebního zákona s cílem získat aspoň tolik hlasů, aby koaliční strany překročily aspoň 5% hranici pro vstup do Poslanecké sněmovny, je v současné chvíli více než jasné. Jak jinak bychom si také mohli vysvětlit, že zrovna tato část zákona má být účinná již od roku 2025, zatímco zbytek od roku 2026? Náhoda? Na náhody já nevěřím.

V souvislosti s výše uvedeným je potřeba zaměřit se na ústavní zakotvení volebního práva, čl. 22 Listiny, kde se říká, že „zákonná úprava všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti“.

Základními principy, které plynou z Ústavy a Listiny, jsou všeobecnost, rovnost, přímost, tajnost a svobodnost voleb. Při korespondenční volbě jsou podstatně dotčeny principy svobodnost, tajnost a i přímost voleb. Svoboda voleb při korespondenčním hlasování – musí jít o co největší zajištění svobody rozhodování voliče, tedy o to, aby volbu právě provedl on. Je tedy zapotřebí zajistit, aby nemohlo dojít k žádnému ovlivňování voliče v jeho rozhodování. A právě to je podle mého názoru kámen úrazu tohoto návrhu, protože podle mého názoru žádné nárazníky minimalizující tato rizika neobsahuje. Ukázalo se, že něco jako kupčení s hlasy existuje, a na tyto judikáty už také upozorňovali někteří mí předřečníci. Ale v souvislosti s korespondenční volbou si lze také představit rizika plynoucí z takzvaného kupování hlasů v rámci širšího příbuzenstva.

Tajnost voleb, další zásadní princip, korespondenční volba neposkytuje, žádnou jistotu zajištění tajnosti této volby. A právě s tímto typem hlasování je spojeno obrovské riziko takzvaného family votingu, rodinného hlasování, kdy se děje hlasování pod tlakem příbuzných nebo blízkých osob nebo osob, kterým volič hlas takzvaně prodal. A právě u tohoto typu volby je nebezpečí kupčení s hlasy obrovské a snadnější než ve volební místnosti, kde lze vyloučit přítomnost kohokoliv během volby. Dovolím si zde odkázat i na studii Parlamentního institutu právě k family votingu, studie Parlamentního institutu, popis rodinného hlasování. Jako rodinné nebo také skupinové hlasování je označována situace, kdy je v prostoru vyhrazeném pouze pro individuálního voliče přítomnost více osob, a dochází tak k narušení tajnosti hlasování. Tyto osoby nemusí být vždy přímo v rodinném vztahu, proto je v některých zdrojích používáno označení také skupinové hlasování.

Podle příručky volebního pozorovatele OBSE jde v případě rodinného hlasování o narušení volebního procesu a volební pozorovatelé ho musí reportovat. Příručka uvádí, že k němu může docházet hlavně v případech využívání aktivního volebního práva ženami, jde o odkaz na chápání skupinového či rodinného hlasování jako projevu vztahů v tradičních společnostech, ve kterých jsou omezována lidská práva, typicky práva žen. Mužský člen rodiny například doprovází jednu nebo více žen do vyhrazeného prostoru, skupina hlasuje veřejně bez využití vyhrazeného prostoru a mužský člen rodiny vyplňuje hlasovací lístky za ostatní členy. Dále byly popisovány konkrétní formy rodinného hlasování v kontextu například k situaci v Makedonii. Jeho pozorování jsou však univerzálně přenositelná.

Antonio Spinelli doplňuje ještě jednu formu rodinného hlasování, a to že celá rodina či skupina vstupuje do vymezeného prostoru. Stejně tak ovšem může docházet k omezování práv jiných skupin voličů vyžadujících asistenci při hlasování, jako jsou starší voliči. Zvláštní skupinou jsou potom voliči negramotní nebo jinak znevýhodnění ve smyslu porozumění jejich vlastním právům. Tyto skupiny voličů mohou být omezeny ve svých právech také v souvislosti s využíváním zvláštních hlasovacích postupů. Mezi zvláštními hlasovacími postupy je uváděno hlasování mimo volební místnost, například v pobytových zařízeních, dále dřívější hlasování a také možnost korespondenčního hlasování. Těmto postupům má být

ze strany volebních pozorovatelů věnována zvláštní pozornost, zejména pokud jde o hodnocení regulačního rámce.

V evropském kontextu se tato forma narušování volebního procesu vyskytovala v 90. letech 20 století, a to zejména v zemích střední a východní Evropy. Šlo tak víceméně o kulturní fenomén vyplývající z tradiční struktury společnosti. Snaha mezinárodních organizací typu OBSE proto primárně směřovala na úpravu volebních pravidel a kontrolu volebního procesu s cílem zamezit tomuto defektnímu chování. Současně s tím docházelo k podpoře programů zaměřených na vzdělávání žen a dalších sociálních skupin a na změnu společenského klimatu. Často totiž není problém v nesprávném regulačním rámci, ale v jeho naplňování, tedy to, že volební komise, které jsou laické a odráží místní poměry, umožní rodinné či veřejné hlasování. Výskyt rodinného či skupinového hlasování tak není primárně spojen se způsobem hlasování, ale jde o projev konkrétního habitu, jak potvrzuje například situace v Srbsku, kde není zavedeno korespondenční hlasování a kde se rodinné hlasování výrazně vyskytuje do současné doby. V České republice je tento fenomén historicky zaznamenán na rozdíl od Slovenska, kde bylo rodinné nebo skupinové hlasování zaznamenáno v parlamentních volbách v roce 1998 ve 20 % navštívených volebních místností. V následujících volbách, ať parlamentních, nebo prezidentských, nebyl tento fenomén ze strany volebních pozorovatelů na Slovensku zaznamenán.

Země se zaznamenanými případy rodinného hlasování. Podle zpráv OBSE bylo volebními pozorovateli zaznamenáno ve 22 případech skupinové hlasování v roce 2023 při konání místních voleb v Makedonii, například. V parlamentních a prezidentských volbách v Turecku v roce 2023 bylo zaznamenáno společné hlasování rodinných příslušníků ve 4 % okrsků, kde byly přítomni pozorovatelé. V Bosně a Hercegovině v parlamentních volbách v roce 2022 bylo rodinné nebo skupinové hlasování zaznamenáno v 6 % navštívených volebních místností. K nejmasovějšímu využívání rodinného nebo skupinového hlasování docházelo podle zprávy OBSE při konání předčasných parlamentních voleb v Srbsku v prosinci roku 2023.

Rodinné či skupinové hlasování není v odborné literatuře substantivně zpracováno. Jde o fenomén, který souvisí s konkrétní praxí volebního procesu, nejspíše o sociokulturní fenomén, který souvisí s přístupem společnosti k některým skupinám voličů. Primárně se dotýká porušování práv žen, je však spojován také s porušováním práv dalších skupin voličů, zejména těch, kteří mají problém s uvědoměním si vlastních práv a mají sníženou schopnost svá práva prosazovat. Omezení rodinného hlasování je možné pouze v kontextu změny vztahu k těmto skupinám voličů. Tento způsob hlasování tedy nesouvisí se způsobem hlasování, ale s celkovou strukturou regulačního rámce a konkrétní realizací tohoto rámce v praxi. V České republice nebyl tento fenomén historicky zaznamenán.

I v zemích, ve kterých do současné doby volební pozorovatelé OBSE tento fenomén zaznamenávají, není jeho výskyt důvodem ke zpochybnění legitimity výsledků voleb. Z výše uvedeného je patrné, že fenomén family voting je v zahraničí znám.

Jsem přesvědčen o tom, že předložená právní úprava, kterou se chystá současná koalice schválit, není připravena tak, abychom mohli zabránit porušení základních volebních principů, a tím zajištění legitimních voleb. Třešničkou na dortu je už jen fakt, že má korespondenční volba dopadnout bez zkoušky už na volby v příštím roce 2025, tedy na parlamentní volby, ve kterých půjde některým současným koaličním stranám o přežití. Proto vyzývám na tomto místě všechny rozumné poslance, kterým záleží na tom, aby byla zachována legitimita voleb, aby pro předložený návrh nehlasovali. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní vystoupí paní poslankyně Vladimíra Lesenská, připraví se pan poslanec Karel Sládeček. Paní poslankyně,

táži se, zda si přejete využít jenom jednou 10 minut? (Dvakrát.) Dvakrát, ano. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Vladimíra Lesenská: Děkuji, vážená paní předsedající. Vážení zástupci vlády, kolegyně, kolegové, ke korespondenčnímu hlasování v rámci diskuse padlo množství výhrad. Dovolte mi konstatovat ty moje. Za mě vypíchnu dvě, které se týkají samotných principů voleb. Ještě než se k nim však dostanu, dovolím si vás seznámit vůbec se samotnými pojmy, jakými jsou volební integrita, volební podvody, které úzce s projednávaným tématem souvisí a bez kterých není možné plně pochopit moje výhrady k tomuto zákonu. Nemluvě o tom, že zákonodárný sbor, jako je ten náš, si zaslouží být obohacen o tyto odborné poznatky, jelikož pojmy, jako jsou volební integrita, případné volební podvody a další pojmy, v podstatě bezprostředně souvisí s volbami nejen do zákonodárných sborů. Vycházet přitom budu ze studie docentů Lebedy, Šaradína a dalších, která vznikla v rámci projektu Technologické agentury České republiky pro Ministerstvo vnitra. To znamená, že asi není možné zpochybňovat relevantnost těchto poznatků, že by snad pocházely z nějakého dezinformačního webu, jelikož studie byla zpracována nezávislými experty pro potřeby ústředního orgánu státní správy.

Tím prvním pojmem, se kterým vás seznámím, jsou volby. Ve světle navrhovaného zákona o korespondenčním hlasování si dovolím také upozornit na stávající problémy, které s sebou volby v prostředí České republiky přináší. Svobodné a transparentní volby jsou považovány za základ demokracie. Integrita volebního procesu je důležitým tématem sociálních věd a je sledována z řady perspektiv, od úpravy volebních zákonů přes možnost působení nezávislých médií, kontrolu volebními komisaři až po regulaci financování stran a kandidátů. Transparentnost voleb je nedílnou podmínkou důvěry v demokratický systém, protože občané musí být přesvědčeni o tom, že s jejich hlasy není nijak manipulováno. Úzce také souvisí se spokojeností občanů s demokracií, na což se v souvislosti s nástupem autoritářské populistické politiky, zpochybňující mimo jiné regulérnost voleb, zaměřila řada nedávných studií.

V České republice se opakovaně setkáváme s poukazy na nejrůznější vady volebního procesu. Běžně se můžeme dočíst o kupčení s hlasy, o podezřele vysokých počtech zneplatněných hlasů, hromadných účelových změnách trvalého bydliště ještě před konáním komunálních voleb, účelovém svážení občanů k volebním místnostem, nedostatečné kontrole hlasovacích místností, zejména v noci z pátku na sobotu, nekvalitní prací volebních komisí, a mohla bych pokračovat ve výčtu. O mnoha těchto problémech již referovala jak média, tak odborná komunita. Reakce ze strany státu na tyto podněty jsou však hodně dlouhou dobu spíše vlažné.

Opatření, která by tyto nedostatky eliminovala, byla v minulosti přijímána dosti pomalu. Transparentnosti bychom přitom měli věnovat velkou pozornost, protože spolu s důslednější kontrolou voleb totiž mohou vést k vyšší důvěře v demokratický režim, k vyšší volební účasti, a tím pádem i k vyšší legitimitě volených orgánů. Z těchto argumentů je zřejmé, že bychom se spíš měli zaměřit na stávající problémy, které s sebou současná právní úprava voleb přináší, a neměli bychom jít cestou dalších inovací, jako je korespondenční volba, abychom tak zbytečně nevytvářeli další možné problémy.

Dalším pojmem, který úzce souvisí s předloženým návrhem zákona, je integrita voleb. Jde o zastřešující koncept zohledňující všechny typy volebních provinění a podezření z manipulace volebních procedur. Přestože svobodné a transparentní volby jsou základním předpokladem fungování demokracie, tak k volebním proviněním dochází i v tradičních a stabilních demokraciích. Notoricky známým příkladem je přepočet hlasů na Floridě v USA v prezidentských volbách v roce 2000, protože, jak uvádí Pippa Norris, volební provinění druhého řádu se nevyhýbají žádné zemi. Někteří autoři upozorňují také na to, že narušení integrity voleb může být nebezpečné zejména v mladých demokraciích. To se týká právě nás,

České republiky, kde důvěra v instituce zastupitelské demokracie není úplně vysoká. Pokud dojde k volebním pochybením, může to vést ke ztrátě kredibility a legitimity jednotlivých institucí.

Nízká kvalita volebního procesu může přispívat k horší reprezentaci občanů a vede k dalším formám narušení politického procesu, například i ke korupci, v nejzazších případech může vést až k různým projevům násilí. Ostatně v souvislosti s násilím můžeme zmínit právě i události v USA v prezidentských volbách na podzim roku 2020, kdy proces sčítání výsledků a legitimitu korespondenčního hlasování opakovaně napadal bývalý prezident Donald Trump. Po volbách odmítli jeho zástupci uznat vítězství Joea Bidena, kteří na různých sítích neustále zpochybňovali výsledky hlasování a označovali volby za ukradené. Následně přes sítě mobilizovali své příznivce, aby výsledky neakceptovali vzhledem k tomu, že došlo k celé řadě pochybení, kdy hlasovali například již zemřelí voliči nebo hlasovali jmenovci voličů, nikoliv voliči samotní.

Vrátíme-li se ale k pojmu integrita voleb, v širším významu ji chápeme jako soubor mezinárodních a globálních norem, které lze uplatnit na všechny volby ve všech státech a v celém rozsahu volebního cyklu, to je během předvolebního období, kampaně, během hlasování i následně po něm. Pojem integrita voleb se týká férovosti volebního procesu, kdy volby reflektují svobodnou vůli lidu a nejsou ani zmanipulované, ani podvodné. K narušování jejich integrity dojde tehdy, jsou-li porušovány volební zákony, není-li zajištěna transparentnost voleb či pokud selhávají volební procedury dané země. Zahrnujeme sem volební násilí, administrativní chyby či institucionální překážky pro opozici.

Například Ivan Jarabinský nahlíží na volební integritu z hlediska jejího protipólu, tedy volebních podvodů. Volební podvod je obvykle utajovaný záměrný akt nebo jev snažící se účelově formovat volební výsledky ve smyslu narušení nebo omezení individuální nebo kolektivní vůle voličů, který předpokládá porušení domácích zákonů spjatých s volebním procesem anebo porušení mezinárodně uznávaných demokratických volebních principů a norem.

Dovolím si tuto teoretickou diskusi uzavřít tím, že odborná literatura se shoduje, že realizace a průběh voleb často přináší administrativní problémy, technologická selhání či jiné typy nedostatků při zpracování voleb, které jsou příležitostí k volebním podvodům, a to jak u těch stávajících způsobů voleb, tak i u těch, jejichž implementace se teprve zamýšlí.

A teď ještě ke konkrétním výhradám k samotnému korespondenčnímu hlasování, tak jak je navrženo v návrhu zákona, které z našeho pohledu narušují volební integritu, a mohou tedy vést k volebním podvodům. Ta první se týká principu rovnosti. Každé volby v jakékoliv demokratické zemi by měly být založeny na principu rovnosti. V širším slova smyslu bude tento princip pokřiven, pokud část voličů bude volit fyzicky a část voličů se ve volbách může vyjádřit formou korespondenčního hlasování. Stejně tak nebude možné tento princip naplnit, pokud nebudou dány jistoty, že není možné hlasovat vícekrát a bude to i technicky ošetřeno.

Druhá výhrada se týká principu tajnosti. Při fyzické volbě existují vymezené prostory a plenta, které voliči poskytnou soukromí pro úpravu a následné vhození hlasovacího lístku. Tento akt je realizován pod dohledem volební komise, která je složena ze zástupců politických stran. Právě fyzická přítomnost volební komise zajistí to, aby úprava hlasovacího lístku byla skutečně tajná, respektive že žádná třetí osoba voliči do úpravy hlasovacího lístku nevstoupí. Tento princip nelze naplnit v případě korespondenčního hlasování. Protože jaké jsou záruky, že volič nebude hlasovat pod něčím tlakem, stejně tak nebude hlasovací lístek upravován proti jeho vůli třetí osobou? Tento návrh, i když v současnosti zaměřený pouze na Čechy v zahraničí, nevyhnutelně otevírá diskusi o zavedení korespondenčního hlasování i pro občany žijící na území naší republiky. Tato změna by mohla mít dalekosáhlé důsledky jak pro výsledky budoucích voleb, tak pro život našich občanů.

Nemůžeme ignorovat skutečnost, že vládní koalice by mohla očekávat, že Ústavní soud se k tomuto tématu vyjádří. Mohl by požadovat, aby nedocházelo ke zvýhodňování Čechů žijících v zahraničí oproti těm, kteří žijí přímo v České republice. Tato potenciální rovnováha je klíčová a musí být brána v úvahu při projednávání takového zákona. V této situaci se nejedná pouze o práva našich občanů v zahraničí, ta už jsou v této době zajištěná, ale také o možný přímý dopad na všechny občany v naší zemi. V České republice je možné volit ve dvou dnech, což je oproti mnoha jiným zemím světa poměrně unikátní situace. Tato skutečnost dává našim voličům dostatek času na to, aby se zúčastnili voleb a odevzdali svůj hlas. Musíme si položit otázku: Je v našem kontextu opravdu nezbytné zavádět korespondenční hlasování? Je toto řešení vhodné a přiměřené pro naše voliče?

Je důležité vzít v úvahu všechna rizika a problémy spojené s korespondenčním hlasováním, o kterých jsem se již zmínila a které byly dnes již mnohokrát zmiňovány dalšími řečníky. Mezi tyto problémy patří potenciální riziko volebních podvodů, zabezpečení hlasovacích lístků, otázka ochrany soukromí a zajištění transparentnosti celého procesu. Tyto výzvy jsou značné a vyžadují důkladné promyšlení a přípravu.

Je třeba otevřeně říci, že způsob, jakým skupina vládních poslanců přistupuje k otázce zavedení korespondenčního hlasování, je značně znepokojivý. Skupina vládních poslanců se rozhodla postupovat bez širší konzultace a diskuse s odbornou veřejností, opozičními stranami a klíčovými institucemi. Tento přístup nerespektuje základy demokracie a transparentnosti, na kterých by mělo být naše společné rozhodování založeno. Zavedení korespondenčního hlasování není záležitost, která se týká pouze určité skupiny občanů. Je to změna, která má potenciál ovlivnit celý volební proces, a tím pádem celou naši politickou krajinu. Taková změna vyžaduje pečlivou přípravu, zabezpečení a především širokou veřejnou a odbornou debatu. To vše se zdá být ve stávajícím postupu vládních poslanců zanedbáno.

Je nepřijatelné, že se vláda svým souhlasem s tímto návrhem rozhodla podniknout kroky k implementaci tak zásadního rozhodnutí bez patřičného dialogu a konzultací. Tento postup nejenže podkopává důvěru veřejnosti v demokratický proces, ale také vytváří riziko, že přijaté rozhodnutí nebude dostatečně promyšlené a bude zatížené chybami a nedostatky, které by mohly být odhaleny a vyřešeny právě v rámci širší diskuse. Je třeba, aby vláda uznala, že demokracie není jen o výkonu moci, ale také o naslouchání, dialogu a spolupráci. Jsem pevně přesvědčená, že jakákoliv takto zásadní změna by měla být předmětem odborné debaty na akademické úrovni, na úrovni ministerstev a nezbytně i v rámci širšího politického spektra zahrnujícího zástupce koaličních, ale i opozičních sil. Z tohoto důvodu vyzývám vládu, aby zastavila jakékoliv unáhlené kroky a zahájila proces otevřené a velmi konstruktivní debaty. Tímto přístupem můžeme zajistit, že jakékoliv rozhodnutí bude odkazem našeho demokratického procesu, dojde k jeho zlepšení, nikoliv k jeho poškození. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Ještě než dám slovo panu poslanci Kubíčkovi, který se přihlásil k faktické poznámce, přečtu omluvy. Omlouvá se Babiš Andrej od 20.10 z pracovních důvodů, Špičák Julius od 21 hodin ze zdravotních důvodů a pan ministr Blažek od 20 hodin z pracovních důvodů.

Prosím, pane poslanče, máte slovo. Vaše dvě minuty.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já jsem tady pečlivě poslouchal a zjistil jsem, že tady sedí poměrně velké množství poslanců z opozice a z koalice tady jenom 13. Ta atmosféra mi přijde mírně nedůstojná, proto navrhuji procedurální hlasování o přerušení tohoto bodu do 1. 7. roku 2025. Děkuju.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, zaznamenala jsem váš návrh na přerušení do 1. 7. tohoto (?) roku. Další návrh? Máte protinávrh? (Ano.) Pan poslanec Flek. Prosím.

Poslanec Josef Flek: Vážená paní předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, rád bych podal protinávrh k novele zákona o správě voleb v prvním čtení. Už se nám to trošku táhne. A myslím si, že by byla škoda to nějakým způsobem teď přerušit, a proto dávám protinávrh v tuto chvíli do 21 hodin 21 minut.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Dáváte návrh na přerušení?

Poslanec Josef Flek: Ano, do 21.21.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Do 21.21, ano?

Poslanec Josef Flek: Ano. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Také děkuji. Pan předseda Benda.

Poslanec Marek Benda: Vážená paní místopředsedkyně, vážené dámy, vážení pánové, rád bych konstatoval, že návrh pana poslance Kubíčka je nehlasovatelný. My jsme dnes odpoledne odhlasovali, že tento bod bude věcně hlasován zítra v 15 hodin, to znamená, že nejprve by pan poslanec Kubíček musel navrhnout revokaci tohoto usnesení, kteréžto navrhnout nemůže, alébrž se hlasování nezúčastnil, jak všichni víme, a navrhnout revokaci usnesení může jenom osoba, která pro takové usnesení hlasovala, a pak teprve bychom mohli hlasovat o jeho návrhu. Takže nejzazší termín, dokdy může pan poslanec Kubíček navrhnout odložení tohoto projednávání tohoto bodu, je zítra do 14.59.

Jinak bych rád konstatoval a byl bych rád, abyste mi to buď potvrdila, nebo bych případně, pokud byste mi to nepotvrdila, musel dát námitku proti vašemu postupu, že tento návrh je nehlasovatelný. (Potlesk z pravé části sálu.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče Kubíčku, chcete upřesnit svůj návrh? (Ano.) Prosím.

Poslanec Roman Kubíček: Já děkuji. Ano, pan poslanec Benda má pravdu. Děkuji, že jsem vzbudil pozornost koaličních poslanců, a proto opravuji svůj návrh na 22.00.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, 22.00. Ještě někdo se hlásí s protinávrhem? Prosím.

Poslanec Michal Zuna: Já děkuji za slovo. Já budu velmi rychlý. Můj protinávrh je 21.03.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: 21.03, ano. Nyní tedy budeme hlasovat o návrzích tak, jak byly načteny. Zaznamenala jsem žádost o odhlášení, proto vás všechny odhlásím a poprosím vás, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami, a počkáme, až se nám ustálí počet přihlášených.

Nejprve budeme hlasovat o návrhu pana poslance Kubíčka, který navrhl přerušit... Pardon, omlouvám se.

První byl návrh pana poslance Zuny, aby se tento bod přerušil do 21.03 minut.

Zahajuji hlasování a táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 43, přihlášeno 129 poslanců a poslankyň, pro 32, proti 66. Návrh byl zamítnut.

Prosím o chvilku strpení. Omlouvám se za zdržení.

Nyní budeme hlasovat o návrhu pana poslance Fleka na přerušení tohoto bodu do 21.21.

Zahajuji hlasování a táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 44, přihlášeno 129 poslanců a poslankyň, pro 12, proti 87. Návrh byl zamítnut.

A jako poslední návrh budeme hlasovat návrh pana poslance Kubíčka, který navrhuje přerušení do 22.00.

Zahajuji hlasování a táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 45, přihlášeno 131 poslanců a poslankyň, pro 39, proti 70. Návrh byl zamítnut.

Budeme tedy pokračovat v projednávání.

Mám zde jednu omluvu. Paní předsedkyně Schillerová se... Prosím o klid. Paní předsedkyně Schillerová se omlouvá od 21.30 hodin až do 24. hodiny a vzhledem k tomu, že se omlouvá i první místopředseda klubu ANO, tak ji bude zastupovat paní poslankyně Pastuchová.

Pokračujeme tedy v projednávání. Mám zde nějaké faktické poznámky – pan poslanec Haas – asi omyl, paní poslankyně Decroix – také, čili odmazávám. Paní poslankyně Lesenská si vyčerpala svá dvě vystoupení. A nyní je přihlášen pan poslanec Sládeček. Pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Karel Sládeček: Vážená paní předsedající, kolegyně, kolegové, vážení spoluobčané...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Kolegové, kolegyně, vidím, že se zajímáte o projednávání. Prosím na obou stranách sálu o ztišení, též uprostřed. (Hluk trvá.)

Poslanec Karel Sládeček: Korespondenční volby jsou pro mě z mnoha důvodů nepřijatelné. Jedním z důvodů je fakt, že mi nepřipadá normální...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče, omlouvám se, že vás přerušuji. Kolegové, pokud máte nějaká jednání, přesuňte je do předsálí... Děkuji. Prosím, pokračujte.

Poslanec Karel Sládeček: Děkuji. Jedním z důvodů tedy je fakt, že mi nepřipadá normální, aby občané, kteří u nás nežijí, měli možnost mluvit do toho, jak chceme žít my. Malý příklad. Pokud k někomu přijdu na návštěvu a on bude mít uprostřed obýváku nasazený strom, tak je to jenom jeho věc a já mu do toho nemohu mluvit, protože tam nebydlím a neplatím a tak dále. (V sále stále není klid.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Omlouvám se ještě jednou. Kolegové a kolegyně, taky by se vám nelíbilo, kdyby někdo hlučel, když budete vystupovat. Kýváte hlavami, tak prosím ještě tedy nejen kývat hlavami, ale také se ztišit. Děkuji vám. Prosím, pokračujte.

Poslanec Karel Sládeček: To mi připadá normální, logické a slušné. Ale čeští občané v zahraničí možnost volit mají a argument, že musí cestovat do volebních místností několik set kilometrů, mi připadá lichý. Koneckonců volby nejsou každý měsíc, že ano? Argument vládních stran, že jsme jednou z mála zemí, kde ještě není zavedena korespondenční volba, je úplně mimo. Chtějí snad říct, že když se může podvádět jinde, tak musíme podvádět i my? Argument opozice (koalice?), že se hnutí SPD či ANO bojí, že nedostanou ze zahraničí mnoho hlasů, je dle mého názoru postavený na hlavu. Je to totiž přesně naopak. Strany koalice jsou si vědomy, že v dalších volbách nedostanou od našich voličů dostatečný počet hlasů, a aby mohly pokračovat v destrukci České republiky a plnění si vlastních kapes, tak si potřebný počet musí zajistit korespondenční volbou, u které lze dělat velké čachry, neboli která se dá lehce zmanipulovat.

Nejhorší ovšem na tom všem je fakt, že zavedením korespondenční volby končí i ty poslední zbytky demokracie, kterou v naší zemi ještě máme. To opravdu chcete? Já tedy ne, a proto spolu s kolegy děláme vše, co můžeme, aby k tomu nedošlo. Dovolím si zde doporučit českým, moravským a slezským spoluobčanům, aby pečlivě sledovali, jak bude kdo hlasovat k tomuto zákonu, a u příštích voleb si to vyhodnotili.

Pro volební právo v České republice platí následující zásady svobodných voleb. Volby musí být všeobecné, rovné, přímé a tajné. Několikrát už to zaznělo. Korespondenční hlasování ale tyto zásady nezaručuje. Nelze zajistit ústavně garantovanou tajnost hlasování, protože volič provádí hlasování v takzvaném nekontrolovatelném prostředí, mimo volební místnost. Není možné proto garantovat, že nehlasuje pod nátlakem jiné osoby nebo že se nejedná o kupčení s hlasy, a tedy že hlasování probíhá svobodně a tajně.

Dalším významným rizikem je přeprava listovních zásilek, jejichž doručování není pod kontrolou státních orgánů, ale je zcela závislé na soukromoprávních subjektech. Čechů v zahraničí žije několik tisíc, stovek tisíc, může to být 250, ale klidně i 500, to nikdo neví. Češi žijící v zahraničí se totiž nemusejí povinně hlásit na zastupitelském úřadě, jak tomu bylo v minulosti, ani nemusejí hlásit své potomky. Zastupitelský úřad se o nich dozví, jen když jej sami vyhledají s nějakým problémem. Například ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2021 bylo v zahraničí otevřeno 111 volebních místností. Ve volebních seznamech v zahraničí bylo zapsáno 18 808 voličů, z nichž k volbám přišlo 13 236. Kdyby v příštích parlamentních volbách skutečně korespondenčně hlasovalo až 250 000 českých občanů, překonali by počet platných hlasů například z Karlovarského kraje a téměř vyrovnali několik dalších. V roce 2021 by 250 000 korespondenčních hlasů ovlivnilo volby téměř o 5 %. Tedy nejde v žádném případě o zanedbatelné číslo.

Je otázkou, zda lidé v zahraničí vědí, jak v České republice žijeme, a zda mají takto významně zasahovat do toho, jak žít hlavně budeme. Bylo by možné výrazně ovlivnit prezidentské volby a v budoucnu všechny volby další. Česká republika je malá země a takový zásah vůle lidí zvenčí je pro občany nebezpečný v tom smyslu, že jejich životy budou

ovlivňovat lidé, kteří v České republice nežijí, a tedy velmi pravděpodobně neznají – nebo mají jen zkreslené informace z v uvozovkách nezávislých médií – problémy české ekonomiky, českého školství, českého zdravotnictví a podobně.

Je třeba si uvědomit, že pod pláštíkem dobra se zde skrývá velké ohrožení demokracie v naší zemi. Korespondenční hlasování je krycí název pro metodu ovlivnění výsledků voleb ze zahraničí. Navíc nelze zajistit bezpečnost tohoto hlasování tak, jako je tomu u prezenčního osobního hlasování, kdy se každý volič musí prokázat občanským průkazem. U korespondenčního hlasování můžete hlasovat za druhé, můžete dublovat hlasy, hlasovat za ty, co by jinak volit nešli, v nejhorším případě i za zemřelé. Klidně jeden občan odvolí za ostatní členy domácnosti, například za své rodiče nebo děti, přestože by tito lidé k volbám vůbec nešli, a kdyby třeba šli, tak by volili jinak.

O manipulaci voleb, falšování hlasů mluví politici na všech úrovních při každých volbách. Korespondenční hlasování pochybnosti o manipulaci voleb ještě mnohonásobně prohloubí. Tento druh hlasování nelze v žádném případě podpořit, protože je netransparentní, snadno zmanipulovatelný a zneužitelný. Každý občan České republiky si může svobodně vybrat, zda chce žít v České republice, a tím pádem ovlivňovat politické dění v České republice, nebo chce žít v USA nebo v Austrálii nebo kdekoliv jinde, ale tím pádem nemůže chtít se vměšovat zásadním způsobem do našeho politického dění, i když se zde třeba před 50 lety narodil. Hlasy odeslané poštou se mohou stát předmětem masivních podvodů. Proto jsem zásadně proti zavedení korespondenčního hlasování v České republice. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane poslanče. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vystřídali jsme se v řízení schůze. Budeme pokračovat v obecné rozpravě. Nyní je řádně přihlášená paní poslankyně Věra Adámková, připraví se paní poslankyně Eva Fialová. Chci se zeptat, zda bude mluvit dvakrát 10 minut, paní poslankyně? Je tomu tak. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Vážené dámy, vážení pánové, dovolte mi, abych zde vznesla několik dotazů, připomínek, poznámek obvykle tedy osob žijících v zemích, kde korespondenční volba je, a dovolte mi krátký úvod.

Každá společnost se vyvíjí, každá společnost hledá cesty, jakým způsobem – my jsme teď v dobrém, neboť jsem realistický optimista – zlepšit některé věci, tedy i volby. Máme volební, naštěstí, systém, který nám volit umožňuje. Nemáme povinnost, máme právo, což jistě je dobře. A máme zde systém, který teď by měl zasáhnout zcela do našich volebních zvyklostí. Nejsem právník, ale pokládám několik otázek a dneska jsem jich dostala písemně asi patnáct, předpokládám, že i vy, protože jistě nejsem jediný poslanec, který dostává, a mí kolegové, kteří dostáváme tyto dotazy, ale nevidím tady nikde nikoho, že by na ně odpovídal. Možná bychom si ušetřili ty hodiny dotazů, kdyby zde někdo z předkladatelů přišel a řekl – už tady zaznělo dost otázek, za prvé, za druhé, za třetí, za patnácté, a sdělil by nám ty výhrady a mohli bychom ukončit tuto debatu. Ale nestalo se tak, takže budeme dále se ptát.

Takže za prvé. Já chápu, že nevýhodou těch různých systémů je také propadnutí velkého množství hlasů, kde se to různě přepočítává a podobně. Jsou to velmi složité a mnohdy napadané systémy, asi žádný není zcela optimální, to víme, v životě je máloco zcela optimálního, a hledáme tedy ten, který by byl nejméně řekněme škodlivý. Ale nevím, jestli úplně tedy je to správně zatím dáno. Pro ovlivnění těch volebních výsledků se dají použít i dva základní postupy, což je běžný politologický a sociologický systém, ať už to je zmenšování hodnoty hlasu anebo zmenšování (nesrozumitelné) některých politických stran. Tím se zabývat nechci. Jenom upozorňuji, že samozřejmě je zde celá řada problémů, které ti lidé, kteří mi píší, znají, jsou to třeba odborníci v sociologii a podobně, a ptají se velmi

fundovaně. Takže prosím všechny předkladatele, nebo kdo bude za ně mluvit, aby tyto otázky opravdu brali vážně a připravili na ně odpovědi. Ušetříme si tím spoustu času.

Před ještě rokem se objevil tento názor ve veřejném prostoru: Pokud se v ústavě nezmění čl. 18, který jasně praví, že volby mimo jiné se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, což korespondenční volba z principu věci nemůže zaručit, nebude to možné. Musela by se změnit ústava. A já jsem tu nikde neslyšela, aby někdo z předkladatelů přišel a řekl ano, udělali jsme to proto, za prvé, za druhé, za třetí. Čili opět je tu řada nejasností a zavdává to možná úplně zbytečně, stále chci být velmi smírná, dohady a nevysvětlené otázky.

Ale podívejme se na odpovědi dvou zkušených právníků ústavních, ty tedy mají také některá úskalí a není jim jasné. Největší úskalí vidí v požadavcích, které ústava, Listina základních práv a svobod klade na volby a samotné hlasování. Ústavní dokumenty vyžadují – ne umožňují, vyžadují – aby za prvé volba byla osobní a za druhé tajná. A má být svobodná. To předpokládáme samozřejmě. Ani ústava, jako Listina, neříká, a to se asi ale předpokládá, že tady má být co největší důvěra v ten volební proces od počátku až do konce. Čili měli bychom tam eliminovat jakákoliv temná místa, která nejsou vysvětlena a zadávají otázky, které možná mají jednoduché vysvětlení, my jsme ho stále neslyšeli. A je tady samozřejmě věc, kterou my známe z praxe, zejména u osob fragilních – to nemusí být nutně starý člověk, to může být člověk, který je závislý na někom nebo je nemocný, hovořím zejména ze svého prostředí samozřejmě, který se dá lehce ovlivnit, dá se s ním manipulovat, a už jsme zažili také některé věci, kdy přímo za něj něco bylo vyplňováno. A prosím tedy opět o ty odpovědi, které, doufám, že si připravíte, a jak je toto ošetřeno. Nic jiného nechceme slyšet.

Čili jde o to, že tady i ústavní právník pan Kudrna má pochyby, které tedy píše. To znamená, že jsou ve veřejném prostoru a má se s nimi polemizovat, má se diskutovat a máte je vyvrátit jako spolupředkladatelé. Padla tady otázka, zda hrozí reálně obchodování s hlasy. A on odpovídá – no jistě hrozí. Každopádně se to usnadní. A já už jsem se tady dvakrát ptala, jakým způsobem je toto tedy ošetřeno. Z toho předloženého materiálu to není jasné. Tak tady opravdu je potřeba ještě vysvětlovat. To znamená, že nebudeme tady zatahovat žádné zkušenosti ze zahraničí, každý stát má svých problémů dost, jsem toho daleka, slyšeli jsme toho dost. Chci jenom říci, že ústavní právník v tom nemá jasno, když si přečetl tento dokument. Čili prosím opravdu vysvětlit.

On si také klade otázku tedy, proč se nemění ta pravidla, proč opravdu se nedělají větší úpravy právní? A je třeba říci, že to by asi nebylo ideální, on říká, a zrovna tak se zamýšlí nad tím, že vlastně bychom měli přijetím vaší změny dvojí pravidla, což podle něj by bylo špatně. To znamená, že je to jasné téma, které je třeba diskutovat.

Dále tady byl rozhovor, kdy ústavní právník pan Ondřej Kraus z právnické fakulty opět se zabývá a říká, že minimálně v některých bodech je skutečně korespondenční volba na hraně ústavnosti. Což mě znepokojuje jako občana této země, protože rozhodně nechci, abychom se tady zabývali schválně prováděnými úpravami na hraně ústavnosti. Čili zase je to otázka vysvětlení. Někdo z překladatelů řekne za prvé, za druhé, za třetí, tady je to vyvrácené, a je to jasné. Neslyšeli jsme to. Ani na opakované dotazy. A on tady vidí tři hlavní úskalí. Tajnost volby, legitimitu a také otázku důvěry lidí v systém. Čili ono se to stále opakuje jak červená nit. A já opravdu vážně žádám, abyste se nad tím zamysleli a připravili jednoznačné, jasné odpovědi, aby se vyvrátily tyto nejasnosti, nechci tomu ani říkat jinak, protože ti občané se ptají a mají právo vědět. Ohledně tajnosti těch voleb i tento ústavní právník nemá na mysli podezření na nějaké hromadné ovlivňování nebo podvody při sčítání, ale stejně ty hlasy, které přijdou. Vidí problém jinde. A to proto, že by tam mohlo dojít vlivem mnoha uskupení vlastně k odeslání lístku, který by nevyjadřoval vůli toho člověka. A to je také ta otázka, kterou chceme zodpovědět. Čili vidíte, že to jsou stále problémy, které nebyly vysvětleny.

Pak je tu argument legitimity, kde by se měl týkat zejména občanů, kteří jsou dlouhodobě v zahraničí a mají tam trvalé bydliště. Čili netýká se to žádných studentů Erasmu nebo lidí na nějaké služební cestě. Jinak on tady připomíná, že na území České republiky máme jednu z nejkomfortnějších volebních sítí, které vůbec jsou. Takže jsem velmi ráda, že i ústavní právník tady vidí tato pozitiva, protože třeba nebyla tak úplně zdůrazněna. Co se týče ještě toho argumentu legitimity, on tvrdí, že když někdo žije trvale v zahraničí, on nevidí jako prioritu zjednodušovat mu volbu. Přece jen na něj nedopadají rozhodnutí politické reprezentace přímo jako na lidí, kteří zde žijí. Čili opět je to to, co už jsme tady slyšeli, a vysvětlení jsme opět neviděli. Znova opakuje, že opravdu ten náš systém je velmi komfortní.

Co se týče věcí, které mohou a nemohou jaksi fungovat. On opět opakuje, a slyšeli jsme to tady, že máme obrovskou výhodu, že nikdo víceméně zásadně nezpochybnil výsledky voleb, již dlouho tedy, a bez problémů se střídají vlády na základě volebních výsledků. Všichni věříme tomu systému a samozřejmě přijímáme výsledky tak, jak občané rozhodnou, což je jistě správně. V každém případě on tvrdí, že pro politiky je pohodlnější řešit právě takováto témata než se zabývat opravdu závažnými problémy této země. Takže prosím zvažte zase opět to vysvětlení. Chtěla bych jenom říci, že uhýbat před některými tématy se většinou potom nevyplácí. Takže se tady objevují otázky opakovaně. Opravdu nevěřím tomu, že by přicházely pouze nám, jistě je dostáváte i vy, ale odpovědi tedy neslyšíme.

No a co se týče toho vývoje, tak dovolte mi malinkou reminiscenci. Tady opakovaně zaznělo jednou, že hnutí ANO chtělo korespondenční volby, tehdy opozice, ale vezmu stranu ODS jako největší tehdy opoziční stranu, nebo dnes, jistě jednoho z lídrů opozice, je nechtělo. Dnes je to obráceně. No, ono se všechno mění v čase. Nebudu tady používat své oblíbené vždycky klasické latinské přísloví, ale je to pravda. Kdybychom nereagovali na nové podněty, uspořádání, znalosti, zkušenosti, tak bychom asi v mém oboru stále zařikávali. A to, jak tedy je známo, není příliš účinné. Raději se budeme věnovat těm věcem, které přináší moderní doba. Takže tolik proto. Ale proto bych chtěla říci, že opět nemám to vysvětlení, proč tedy došlo k takovému obratu o 180 stupňů, když pan premiér Fiala, tehdy tedy poslanec Fiala, v roce 2020 říká, že toto není správné, tento typ volby, je to populismus, není to budoucnost konzervatismu, a měl tam řadu poznámek k volbám tehdy ve Spojených státech. Já je číst nebudu, (nesrozumitelné) všichni, můžete si je kdykoliv tam tedy najít. Ale tvrdí, že to prostě není správně, že tyto nové formy představují riziko pro demokracii, že je důležitá důvěra lidí a také přijetí porážky jako legální a legitimní. Říká, platí dvakrát měř, jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování. Souhlas, názor se může změnit, ale vysvětlení nemám jiné než to politické. Je to škoda, protože si myslím, že bychom se mohli dostat rozhodně dále.

Co se týče těch dalších věcí, já jsem tady uváděla, je to asi tři dny, SWOT analýzu, která je opět dostupná ve veřejném prostoru. Neviděla jsem od té doby, že byste měli něco podobného, a opravdu bez takových naprosto jasných pro a proti si budeme stále tady říkat nějaké problémy, stále jsou tam nějaké dotazy a ti lidé mají legitimní a oni se ptají, protože mají určité obavy anebo jim je něco nejasného.

Na druhou stranu, a na to chci také odpověď, pravděpodobně opravdu ta sledovanost jednání Sněmovny je velká, což opravdu za to děkuji všem občanům, mě to překvapilo, protože reagovali na některá vystoupení pánů poslanců z SPD. Tím, že mi přišly dneska dotazy ze severu a jihu Čech, z bývalých Sudet, to tedy je pravda, že tam budou moci zažádat o možnost volit i lidé, kteří zde tři čtyři generace, ta rodina, nebyli. Myslím, že uhýbáte před těmi odpověďmi, a prosím o jasné odpovědi potom. Dostaneme se dál, je to jenom otázka vysvětlení. Řeknete – myslíme, nemyslíme, nebo chtěli jsme, nechtěli jsme, je to jasné. Je tedy vidět, že lidé sledují jednání Poslanecké sněmovny a samozřejmě vycházejí z nějakých svých zkušeností nebo z toho, co se k nim donese, a ty otázky zodpovězeny prostě nejsou.

Co se týče korespondenční volby, před rokem zhruba proběhla taková psaná SWOT analýza a já jsem od té doby opravdu neviděla, že byste ji nějak vyvrátili. Britští autoři Birch a Watt popisovali, proč to tajné hlasování je tak důležité. Znovu tam apelují na to, že člověk vyjadřuje svoji vůli, svoji svobodnou vůli, není ovlivněn, což víme, že úplně není tedy stoprocentní, protože nejsme matematicko-fyzikální tabulky s optimálním stavem 20 stupňů teploty a zcela nestlačitelným nebo stlačitelnými prvky, ale prosím pěkně, je to proto, že on tam píše, nebo oni tam píší, že z mnoha důvodů by mohla špatně připravená korespondenční volba významným způsobem zvýšit úspěšnost napadnutí této volby později u soudu. A teď už na CNN Prima News běží krásný článek, nebo krásný nevím, ale rozhodně velmi zajímavý, kde oni píší, že právě si ústavní soud udělal velkou ostudu. Já to nechci číst. Já chci být v zemi, kde nemá ústavní soud ostudu a nepíší to o něm ani média, tak prosím připravte odpovědi na ty otázky tak, aby tam nebyla prostě slepá místa, aby to bylo úplně jasné.

Jinak tady opět oni se zabývají vyšším rizikem zneužití, protože je tady samozřejmě ta cesta delší, je tam celá řada kroků a všichni známe tichou poštu, na konci je slovo, které nikdy nikdo neřekl, počítání hlasů je pomalé, mohou tam nastat problémy na straně pošty a tak dále. Čili těch otázek je opravdu celá řada, opakují se. A já bych tady řekla několik věcí, které jsou zkušenosti třeba z odborných mezinárodních společností, kde my jsme samozřejmě celou řadu let hlasovali korespondenčně a domnívali jsme se, jak je to krásně ošetřené, až do doby před asi deseti lety, kdy náhle jeden z lidí, kteří nikdy se neprojevovali a nebyli, tak náhle získal významně vyšší počet hlasů. Protože se v rámci té mezinárodní komunity víceméně známe, bylo to divné. A skutečně, zapojení široké rodiny způsobilo tyto hlasy. Tento člověk již v té společnosti není a potažmo už ani tedy nepracuje tam, kde pracoval.

Dále se chci zeptat – před zahájením jakéhosi jednání o korespondenční volbě bych tedy předpokládala poměrně lepší volební seznamy, které byste měli mít, abychom tu neslyšeli, že tam je asi 300 000 lidí a možná ještě víc, možná méně, aby to nebylo 100 nebo 600 000. A to si myslím, že je velmi důležité.

Potom se chci zeptat, jakým způsobem by se nakládalo s těmi hlasy, kdyby byly řádně odevzdány do obálky a prostě pošta by je nedoručila. Příklad o tom, kdy pošťák zahodil brašnu a měl ji ve sklepě, to není úplně ojedinělé, byť z toho nechci dělat kovbojku, ale chci, abyste měli tady připravenou odpověď, jakým způsobem je tedy ošetřeno, jestliže na straně pošty bude ten problém, prostě nedoručí obálky na dané místo. Neslyšela jsem, že byste mysleli i na tuto možnost. Je to opět důležité pro to, aby se všechny ty pochyby vyvrátily. Anebo je nevyvrátíte. To já samozřejmě nevím.

No a co se týče dále – kolik předpokládáte procent – předpokládám, že máte nějakou už rešerši – procent takto ztracených, nedoručených hlasů. Což je poměrně důležité, zejména regionálně, protože jsou regiony na světě, kde skutečně se toto může stát. Jakým způsobem potom tito lidé tedy, jestliže opravdu nepřijdou z některého regionu vůbec žádné hlasy a tam oni prokazatelně budou tvrdit, že hlasy poslali, jak se k tomu budeme stavět? Mysleli jste vůbec na takovouto problematiku? Já samozřejmě odpověď nevím, ptám se. A ptají se tak i naši občané. Domnívám se, že celá ta záležitost je nešťastná ve špatné komunikaci. Říkám to znovu, neodpovídáte na otázky, nevysvětlujete ty věci a samozřejmě potom jsou tu tyto nejasnosti.

Dále není jasné našim občanům, proč, jestliže by došlo k nějaké masivnější korespondenční volbě, proč jenom dva kraje ze čtyř, proč to není podle trvalého bydliště toho voliče, tak jako je to běžné u nás. Takže opět prosím o vysvětlení, protože to jsem neslyšela vůbec nikde ani náznakem, že byste vysvětlovali. Nebo že byste vůbec na to mysleli, tak ještě to řeknu. Takže to je otázka jistě velmi, velmi důležitá.

A co se týče další, a teď už konkrétní tedy případ. Já jsem tady zmiňovala ty osoby, které znám, které žijí dlouhodobě v cizině, kde odvolily, pak se vrátily narychlo domů a doma našly volební lístky. Byla za mnou poslána jakási asistentka některého z pánů ministrů –

prosím pěkně, neposílejte za mnou asistenty, páni ministři, přijďte mi to říct sami – a ta mi říkala, oni by je nenašli v těch seznamech volebních. Tak já jsem neváhala a zavolala jsem jim. A oni skutečně, jak byli řádně vychovaní, tak vzali ty volební lístky a šli je odnést, vrátit, nevím, proč to udělali, to je jedno, a byli v tom seznamu samozřejmě zapsaní. Jak jinak by dostali volební lístky? Čili prosím pěkně, i nad těmi odpověďmi, které dostáváme, buďte tak laskaví, ať jsou tedy opravdu pravdivé. A neposílejte za mnou asistenty, není to pro mě relevantní způsob komunikace.

A teď další věc, která je také konkrétní. Člověk, který má české a jiné občanství, žije léta v cizině, respektive žil bohužel, on zemřel, vdovec bezdětný, tak já jsem zjistila, že ho máme stále zapsaného v jeho trvalém bydlišti, protože ho nikdo neodhlásil. Zemřel před pěti lety. Takže bych byla ráda, kdybyste se i nad tímto zamysleli, eventuálně věděli, jaký podíl takovýchto občanů tam může být, protože tam může klidně potom být – on je stále všude zapsán – že tedy mu přijde poštou něco podobného, nebo jaký způsob by byl zvolen, to já nevím, a mohlo by tam dojít opravdu tedy k úplnému mismatchi, protože to je nesmysl, co by nám přišlo.

Takže já tady mám řadu dotazů, které mi posílají naši občané, předpokládám, že i vám – ale otázky máme, odpovědi nedostáváme. Zlepšete komunikaci, protože takhle se opravdu nedostaneme nikam. A my se musíme ptát, protože vaše odpovědi jsou prostě nulové. Takže to je špatně prostě prosím. Pravděpodobně je možné, že odpovědi máte, tak nám je řekněte.

Takže já děkuji. Prosím o ty odpovědi v průběhu jednání, protože si myslím, že jsou důležité a mohou za prvé významně nám osvětlit vaše jednání, eventuálně lépe porozumíme textu. Pro mě je opravdu psaný trošku horkou jehlou a myslím si, že ani ne všichni poslanci z koaličních lavic by mi uměli tyto otázky zodpovědět. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, paní poslankyně. Je zde jedna faktická poznámka pana poslance Jana Berkiho. Prosím.

Poslanec Jan Berki: Děkuji, pane předsedající. Já vaším prostřednictvím se pokusím na paní kolegyni reagovat. Za prvé bych chtěl jenom upřesnit, že to, co jste vydávala za článek, není článek, ale komentář, je to názor.

A teď ke dvěma odpovědím se pokusím. Co se týká toho případu, kdyby odeslali, ale nepřišly by, tam by rozhodně nastoupil soudní přezkum a ve chvíli, kdy by oni prokázali, že ta míra je vyšší, to znamená, mohlo to ovlivnit ten výsledek, tak by bezesporu soud rozhodl v jejich prospěch a opakovaly by se.

Co se týká toho rozpočítávání mezi kraje, tak současná situace je taková, že se náhodně vylosuje jeden, což paradoxně může znamenat, že když se vylosuje například Karlovarský kraj nebo náš Liberecký kraj, tak tím poměrně výrazně ovlivníte ten výsledek, protože ten počet hlasujících se najednou výrazně zvýší. Takže ta navrhovaná verze je v tomto řekl bych komfortnější, neboť vybírá pouze z největších krajů, to znamená, to ovlivnění je menší, a ještě navíc se to rozpočítává mezi dva z nich, to znamená, dochází vlastně ke statisticky menšímu zkreslení než u toho současného stavu.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní paní poslankyně Věra Adámková s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslankyně Věra Adámková: Děkuji, pane místopředsedo. Já jsem také necitovala článek, je to ve veřejném prostoru, čili i ten komentář je kdykoliv doložitelný, takže prosím, nebyla to citace článku, také jsem to tak neřekla přesně.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. A nyní pan poslanec Jan Volný s faktickou poznámkou. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Volný: Děkuji, pane předsedající. Prosím vás, já jsem chtěl upozornit na to, že tady u stolku nesedí nikdo z předkladatelů. Měl by tady sedět, tak navrhuji pětiminutovou přestávku, než se tady někdo dostaví. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane poslanče, chci se zeptat, zda je možné, aby za předkladatele pan poslanec seděl i ve své lavici? Protože občas se to tak při dlouhých jednáních děje, předkladatel je přítomen.

Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Jana Pastuchová: Pane místopředsedo, já s tím asi nemám problém, ale já tady nebudu po sále do půlnoci hlídat, jestli tady ten poslanec sedí, nebo ne. Já si myslím, že je to důležitý zákon, a když to tito koaliční poslanci předložili, tak by měli mít aspoň tu slušnost tady u toho stolku sedět.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře. V tom případě požádám předkladatele, aby u stolku předkladatelů seděl někdo za ně. Děkuji. Pardon. Jako další vystoupí paní poslankyně Eva Fialová, řádně přihlášená do obecné rozpravy. I v tomto případě se chci zeptat, zda budete chtít dvakrát 10 minut. Jednou 10 minut. Děkuji vám. Prosím.

Poslankyně Eva Fialová: Děkuji moc za slovo. Je vidět, že zájem o naše argumenty je už velmi, velmi malý, protože všichni mají jasno, že se bude hlasovat zítra ve tři hodiny a že už by tady nemohl padnout další, jiný argument. Nicméně já se pokusím některé věci ještě ne zrekapitulovat, protože nebudu tady opakovat některé věci, které už zazněly, a říkat, jakým způsobem třeba probíhají korespondenční volby v jiných státech nebo kde jsou nějaké pochybnosti. Já jsem si během rozpravy psala nějaké poznámky, co mě zaujalo a co není stále vyjasněno, a mám jich napsaných pouze pět, těch odrážek, ale některé bych ráda jako rozebrala. S tím, že častý argument, který tady od navrhovatelů padal, bylo, že to mají ostatní země.

Já jsem se dotazovala, jaká bude vaše ochota třeba přistoupit k referendům, to se moc, protože to mají také jiné země, moc nesetkalo, že některá to nemá, tak tady máme pěknou selekci. Tak jsem našla super jiný ukazatel třeba k porovnání s EET. EET má 17 zemí v Evropské unii – na Slovensku, v Rakousku, Německu, Polsku, Maďarsku, Belgii, Itálii, Slovinsku, Chorvatsku, Řecku, Rumunsku, Bulharsku, Švédsku, Litvě, Lotyšsku, Maltě a Kypru. A ti stejní lidé, kteří tady navrhují to, že ostatní země mají korespondenční volbu, tak EET zrušili, ač to ty ostatní vzory v něčem mají. Tak jenom mně jako moc nejde na mysl tady ten dvojí metr, a když se vám to hodí, tak to ty země mají, a když se nám to nelíbí, tak to ty země nemají. Tak super.

Tak tady mám odrážku napsanou – tajnost, samostatnost, osobně. K samostatné tajnosti jsme se tu bavili mnohokráte, já to nebudu zpochybňovat, bylo předkladateli myšleno, jak je v ústavě myšlena tajnost, že to je před státem, kde je to doložené dvěma obálkami a není možnost identifikovat, kdo jak hlasoval. Tak říkám dobrá, ale mám dotaz na samotné pokyny, které se budou rozesílat společně se způsobem korespondenčního hlasování. Kde dostanou pokyny, jak hlasovat, a kde si vytisknou volební lístek, je napsáno v důvodové zprávě i v samotném § 57.

A teď já mám dotaz, jestli si bude muset, aby byla doložitelnost nebo možnost dát ten výběr určitým lidem, protože ten lístek bude moct vytisknout každý, kdokoliv na těch stránkách, nebo pouze po přihlášení, až obdrží svoje identifikační číslo a bude si moct vytisknout jeden, nebo to bude omezené na celou sadu? Tady narážím na to, že nám chybí nějakým způsobem ty prováděcí předpisy, aspoň naznačeno, protože když v tomto případě půjdu ad absurdum, tak pokud někdo s plnou mocí pojede vyzvednout, udělá ten full service pro nějakou komunitu lidí žijící v zahraničí, dojede vyzvednout na základě plných mocí všech identifikačních lístků, tak si řekne, no tak dobře, já udělám full service a vytisknu ty identifikační lístky, a někdy jako společně můžeme víceméně o tom podiskutovat, bavit se, což je naprosto legitimní, ale může vytisknout, protože to není teď určeno, jenom nějakou selekci svých vybraných. A pokud tam bude maximální důvěra od těch ostatních, tak prostě nebude ten dotyčný vědět, že má všechny lístky. Proto by bylo fér, aby třeba se pod tím identifikačním lístkem, identifikačním číslem přihlásil k tomu odběru, a že si je vytiskne, a byla možnost vytisknout celou sadu, aby měl na výběr a byla zaručena stoprocentní tajnost, protože nechci tady dohánět to úplně ad absurdum, dohledání IP adresy a tak dále.

Co se týká rozdělení hlasů, jsme zde také diskutovali. Přijde mi to nelogičnost mezi čtyři největší kraje, protože když se podíváme na vlastně potenciál, který může být v zahraničí k tomuto, ke korespondenční volbě se někdo přihlásit, tak zásadně ovlivní výsledky voleb, což jsme tady už předtím oslovili. Ale mě vadí na tom ta jiná možnost. Když jdete volit u nás, tak si můžete vybrat i při volbách do Poslanecké sněmovny, když máte svého sympatizanta z jiného kraje, že si vyřídíte volební lístek a jdete odvolit do toho daného kraje. A potvrdil nám to tu i pan Marek Benda, za kterým jezdí do Prahy, což jako klobouk dolů. Tak proč tedy nedat tuto možnost i těm zahraničním občanům, kteří by si mohli takto vybrat svého sympatizanta a vybrat si dotyčný kraj, pro který budou volit. Dávám to na zvážení, jenom takovou úvahu. Mně jde o tu rovnost. Když tedy chceme zpříjemňovat možnosti, tak automaticky dávat do ruky to, že budou volit pro ten daný vylosovaný kraj, tak proč se nad tím nezamyslet jinak, když děláme inovativní věci?

A pokud další argument tady padal – mrtvé duše. Já začnu malinko jinak, protože s tím souvisí i zápis na zvláštní seznam, na zvláštní volební seznam, který určuje § 56. A mám tady dotaz na ministerstvo, jestli podle tohoto paragrafu na tom seznamu se vedou i mrtvé duše. Protože ten zápis funguje tak, že dokládáte doklad totožnosti, a když si vezmu, že může být doklad totožnosti deset let od vydání pasu nebo občanky platnost a někdo v zahraničí zemře, tak jestli dál na tom seznamu zůstává? Protože podle tohoto § 56 se může odhlásit jenom osobně. A když to nikdo jiný za něj neudělá dle úmrtního listu, tak nám tam dál zůstává v tom seznamu. A když to přeženu úplně opět ad absurdum, tak je možnost, když někdo bude mít přístup k těmto dokladům, třeba u příbuzného, který bude nemocný, bude mít platnost pasu ještě dalších sedm let, přičemž bude v danou dobu mrtvý, a bude mít plnou moc univerzální, což se u nás často děje, tak jestli pro volby bude speciální ta plná moc a zmocnění pro zaslání korespondenčního lístku. Protože v tu chvíli opravdu můžete mít ty mrtvé duše a mohou odvolit tímto způsobem, protože se nedostavují k volbě osobně, kde někdo neidentifikuje jako v České republice, jestli ten obličej patří tomu dotyčnému po předložení těch dokladů. Takže bych navrhovala, aby se buď specifikovalo, jaká plná moc je na mysli, a doporučovala bych, že by musela být speciální, přičemž plná moc potom dál musí být úředně ověřená, kdo bude ověřovat ty podpisy, a tak dále. Je tam spoustu otazníků.

No – já už budu končit. A na včerejší dotaz, kdy jsem se ptala, když někdo od nás, odcizí se mu doklad, tak když si požádá o korespondenční volbu, tak mu platí 35 dní, stát se to může, a na základě tady toho může někdo odvolit, přičemž v České republice mu bude toto právo odepřeno, protože nebude mít platný doklad. A z tohoto mi nejvíce vadí, že nejsou stejné podmínky pro české občany a pro lidi v zahraničí. Takže z tohoto důvodu v žádném případě nemohu korespondenční volbu podpořit, protože je tu spousta nejasností, se kterými se tady potýkáme už několikátý den, a byla bych ráda, kdybych i na tyto až jako krajní situace mohla dostat odpověď a případně poprosit, abyste tyto obavy, že to není z vaší strany pouze

účelové, zda byste nezvážili odložení účinnost na rok 2026 pro celý tento zákon, a ne jenom účelovka pro příští volby. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, paní poslankyně. Nyní tedy vystoupí řádně přihlášená paní poslankyně Renata Oulehlová, připraví se pan poslanec Ladislav Okleštěk, Oldřich Černý a další. Chci se zeptat... Jednou 10 minut. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Renata Oulehlová: Dobrý večer, vážené kolegyně, vážení kolegové. Děkuji za slovo, pane předsedající. O korespondenční volbě tady bylo mnoho řečeno. Položili jsme mnoho otázek, na které jsme, na většinu z nich, zatím bohužel nedostali odpověď, a i trošku se obávám, jestli vůbec někdy dostaneme. Mně osobně opravdu velice vadí to, jakým způsobem byl tento zákon předložen, vadí mi, že neprošel Legislativní radou vlády, vadí mi opravdu mnoho věcí na tomto. A za mě, já ho určitě podpořit nemůžu. Já jsem si nic nenapsala, protože už mnoho – nebo napsala, ale řekla jsem si, že prostě číst to nebudu. Budu se snažit spíš vám dát na dvou příkladech, tak jak je vnímám já, co se všechno může vlastně kolem korespondenční volby dít.

Má kolegyně Berenika Peštová tady včera četla e-mail, který poslal pán žijící ve Spojených státech amerických, mající dvojí občanství, a vlastně popisoval nám, jak on se zajímá o dění v naší krásné zemi, ale jeho dalších šest nejbližších rodinných příslušníků to tak nemá. A že tedy hypoteticky vlastně on má v tu chvíli v ruce sedm obálek a de facto může odvolit sedmi hlasy, aniž by to těch šest ostatních rodinných příslušníků zajímalo. Já jsem si přitom vybavila spíš to, že to nemusí být ojedinělé. Že můžu mít hypoteticky příbuzné v zahraničí, může jich být více, mohou žít v komunitě Čechů, tak jak to většinou bývá, a protože já bych mohla mít hypotetický zájem na tom, aby co nejvíce lidí volilo např. Krtečka, tak bych mohla zavolat té mé rodině a říct hele, ten Krteček je hrozně fajn, mohli byste prosím volit a mohli byste poprosit co nejvíc našich krajanů žijících ve vaší zemi, aby volili toho Krtečka? A protože mě mají rádi, tak si řeknou jo, my to pro tebe uděláme.

A to je to velké nebezpečí. Že lidé, kteří, vlastně i z té mé hypotetické rodiny, k nám do České republiky buď jezdí minimálně, a jsou to většinou ti nejbližší anebo ti už bratranci, sestřenice, ta další pokolení už sem vlastně nejezdí, neumí jazyk a nevědí, jak žijeme, tak by vlastně jenom proto, aby udělali jedné příbuzné v České republice radost, tak prostě tu obálku zalepí a pošlou. Takže to je to, co mě vadí, co se mi nelíbí.

A pak je další věc, kdy jsem měla tu čest a možnost hovořit s poměrně početnou skupinou Čechokanaďanů. Když jsem se jich ptala, co říkají, a začala jsem s tím já, na korespondenční volbu, tak se jim to moc líbilo. Říkali jo, to my bychom moc chtěli a bylo by to pro nás velké ulehčení. A já jsem se jich ptala – a proč? Tak mi říkali, že protože se tak cítí jako být Češi, což já tedy chápu. A já říkám – a vy k nám jezdíte, vy máte u nás třeba ještě dům nebo máte u nás příbuzné? A ve většině případů mi řekli, že ne, že celá rodina je tady už několik generací, ale prostě tu potřebu máme. A když jsem se zeptala, jak by to vnímali, kdyby vlastně tam, kde žijí, o tom rozhodoval někdo, kdo o té zemi vůbec nic nezná, ví jenom něco z médií, a všichni víme, že média ne vždy informují tak, jaká je skutečnost, tak se zarazili a začali jsme o tom víc povídat. Já jsem jim říkala, že jsem například z hnutí, které má 71 poslanců z 200 a jsme v opozici, ale že třeba v koalici je ve vysokých funkcích strana, která má poslance čtyři, a opravdu rozhodují. Pro ně jsou tyto věci také jako neuchopitelné, protože mají jiný systém než my, ale to já tady nechci rozporovat, to mi nepřísluší, na to nemám právo. Ale když jsem jim říkala, že se nám hodně propadly reálné příjmy, že díky inflaci máme znehodnocené, nebo znehodnotily se nám úspory, že to tady moc jednoduché není, že máme hodně drahé energie, že máme problémy ve zdravotnictví, že máme problémy v sociálních službách, o kterých oni ani nevěděli, tak vlastně říkali no, asi máte pravdu, asi to

není tak jednostranné, jak jsme si mysleli, protože opravdu to známe jenom z nějakých mediálních výstupů.

Ale víte, proč vám o tom vyprávím? Já jsem si z toho odnesla obrovské zjištění, obrovské ponaučení, že my jsme spolu diskutovali, my jsme komunikovali, my jsme hodinu si o tom navzájem povídali a my jsme se i rozcházeli s tím, že to bylo příjemné, že jsme vyslechli jeden druhého a že jsme argumentovali každý tím, co je pro nás důležité, jak to cítíme, a ten druhý mohl na to v klidu odpovídat a nikdo na nikoho nekřičel, nikdo se na nikoho nezlobil, nikdo nikoho neomezoval v tom, kolikrát se můžu vyjádřit, kolikrát můžu reagovat. A to je to, co tady v těch prostorech chybí. Vy s námi nemluvíte... (Hlas z pléna.) No, ty jo.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Prosím, nepokřikujte.

Poslankyně Renata Oulehlová: Omlouvám se, pane předsedající, máte pravdu, nechala jsem se kolegou poslancem z opozice, kterého si nesmírně vážím, tak jsem... Tedy pardon, z koalice, prostě z druhého tábora, jsem se nechala, omlouvám se. Ale je vidět, že opravdu spolu na chodbách, v kancelářích komunikovat umíme, ale neumíme spolu komunikovat tady v jednacím sále. A to je to, co může naší zemi velice ublížit a ubližuje. A já bych si moc přála, abychom jednou dokázali to, co dokázali naši prostě občané, co dokázali ti Čechokanaďani, a to je to, že diskutujeme. Takže za to se moc přimlouvám a děkuji, že jste si mě vyslechli.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, paní poslankyně. Váš výstup vyvolal dvě faktické poznámky. Jako první vystoupí pan poslanec Jan Berki a připraví se pan poslanec Ladislav Okleštěk. Prosím.

Poslanec Jan Berki: Děkuji, pane předsedající. Já myslím, že já se snažím velmi často odpovídat jako korektně, obvykle se snažím si i vydýchat to, abych tady do mikrofonu nekřičel, občas mi to tedy ujede v lavici, to přiznávám. Do mikrofonu nekřičím, na rozdíl od jiných. Ale chtěl jsem reagovat na to, co jste říkala, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo.

Doposavad máme volební právo navázáno na občanství. Na tom korespondenční volba, respektive tento návrh, nic nemění. To znamená, diskuse, které tu vedeme, by musely tím pádem z vaší strany znamenat, že chcete připravit pozměňovací návrh, který volební právo bude vázat na něco jiného než na splnění podmínky občanství a věku. Na tom předložená novela nic nemění. To zůstává pořád stejné. Kdo má občanství a splnil věkovou hranici, může volit bez ohledu na to, kde je.

Další věcí je to ovlivňování. Vy jste tu teď vlastně uvedla podle mě hezký jako příklad toho, kterak jste ovlivňovala potenciální voliče. Já na tom nevidím nic špatného. Tohle si ale musí posoudit každý z těch lidí sám, jestli to, jak je ovlivňován, je nebo není jemu příjemné, jestli je to nebo není korektní. A přístup k volbě je zodpovědností toho voliče nebo té voličky. On nebo ona se rozhodují, jestli ho uplatní, jestli půjdou volit nebo nepůjdou volit, a v tomto případě i jaký způsob si pro něj zvolí. My mu nenakazujeme, že volit musí jít, a zároveň mu nenakazujeme, že to musí provést korespondenční volbou.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní faktická poznámka pana poslance Ladislava Oklešťka. Prosím. (Poslanec Okleštěk hovoří mimo mikrofon.) A navážete na to rovnou příspěvkem. Ano, prosím.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji za slovo. Já se omlouvám všem, trošku to odlehčím – mně se ten Krteček strašně líbil. Já si myslím, že kdyby volili všichni Krtečka, tak se tady máme jako v pohádce. Konzultoval jsem to s kolegou Brabcem, dlouholetým ministrem životního prostředí, ten fandí spíš bobrovi. Ale já si myslím jako myslivec a ochránce přírody, z druhé strany ten bobr, už ho máme tolik, že je pro Českou republiku nebezpečný. Tak to byla moje faktická jenom ke kolegyni.

A nyní se dostávám ke svému vystoupení. Já vám přečtu stanovisko docenta Kudrny, ústavního právníka, protože mě velice zaujalo a vztahuje se právě k tomuto problému, respektive tématu korespondenční volby.

V pátek 7. prosince předložila skupina poslanců, mezi nimi jsou také čtyři členové vlády v čele s ministrem vnitra a premiérem, návrh zákona, kterým má být zavedena korespondenční možnost hlasování ze zahraničí pro volby do Poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu a pro volby prezidenta republiky. Samotná myšlenka vyvolávala po dobu dvou let, po které o ní představitelé vládní koalice hovořili, značné kontroverze rozdělující společnost. Návrh zákona je nijak nesnižuje, spíše naopak.

Problematičnost návrhu se nachází v rovině jak právní, tak i politické. V rovině právní vyvolává návrh pochybnosti především co do svého souladu s ústavním pořádkem. To píše prosím ústavní právník. S ohledem na to, že volby jsou klíčovým mechanismem fungování demokratického státu, protože skrze ně je občany ustavována a legitimována a kontrolována veřejná moc, obsahuje ústavní pořádek celou řadu principů, které musí být při organizaci voleb dodrženy. Jedná se především o požadavek tajnosti, svobodnosti a osobního hlasování. Tyto principy zaručují, že oprávněný občan bude moci na jedné straně bez obav vyjádřit svůj názor na nositele moci, a na druhé straně zaručují, že volič svůj názor vyjádřil skutečně sám a nejednal pod nátlakem anebo svůj hlas neprodal. Všechny vyjmenované principy jsou vyjádřené jak v Ústavě České republiky, tak v Listině základních práv a svobod. Nejde pouze o jakousi deklaraci kýženého stavu, ale jedná se o povinnosti uložené veřejné moci, které musí být dodrženy při přípravě volebních předpisů a jejich realizaci.

Jestli, kolegové, potřebujete, z pravého křídla, s něčím poradit, tak se stavte, já vám rád poradím, pokud budu vědět.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane poslanče, já si zjednám pořádek v sále sám.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Zatím se to nedělo, tak se omlouvám.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Myslím si, že hluk nepřekročil standardní hluk v sále, tak jak bylo předtím z pravé i z levé strany.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Omlouvám se vám, pane předsedající, jsem na to velmi vnímavý, tak jsem to slyšel intenzivně.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře. Prosím, pokračujte.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Princip tajnosti znamená, že nikdo nesmí mít možnost zjistit, jak konkrétní volič hlasoval. Toto musí zajistit stát, a to jak při tvorbě zákonů upravujících způsob hlasování, tak při samotném hlasování ve volební místnosti. Ještě Československo v roce 1990 zvolilo striktní pravidla, která jsou postavená na povinnosti hlasovat tajně. Československo tak učinilo ze zkušenosti s 40 lety totalitního režimu, v němž sice od roku 1954 neexistovala volební povinnost a bylo zakotveno právo tajnosti hlasování,

ale praxe byla zásadně odlišná. Kdo se voleb neúčastnil anebo se odebral s hlasovacím lístkem za plentu, byl podroben značnému společenskému tlaku, aby tak nečinil a aby podporoval oficiálně navržené kandidáty Národní fronty. I jen možnost návratu k této praxi se československý zákonodárce rozhodl správně eliminovat a absolutně ji vyloučil. Česká republika, opět správně, od tohoto řešení dosud neupustila.

Všechny aktuálně platné zákony stanoví, že volit lze pouze osobně. Nelze tak činit v zastoupení. Každý volič musí volební komisi prokázat svou totožnost. Tím je realizován ústavní požadavek osobní volby. Samotné hlasování probíhá tak, že každý volič po prokázání své totožnosti obdrží úřední obálku a poté se musí sám, s výjimkou prokazatelně zdravotně postižených, kterým by postižení bránilo označit preferenční hlasy a vložit lístek do úřední obálky, odebrat za plentu, tam případně vyznačit svou preferenční volbu a především vložit hlasovací lístek do úřední obálky. Pokud by tak odmítl učinit, zákon stanoví, že mu nebude umožněno hlasovat. Jak je patrné, zákonná úprava je velmi striktní a důsledně trvá na naprostém vyloučení možnosti prolomit tajnost, a tím i svobodnost hlasování. Činí tak i za cenu uložení povinnosti, že voliči, tak i volební komisi, což je v dnešní době záležitost nepopulární a v běžné diskusi postavená na tom, že volič má pouze práva a svobody, poněkud opomíjená. Smyslem toho všeho je dát každému šanci, aby bez nátlaku hlasoval, ať už státního, nebo společenského, jak si přeje, a vyloučit i jen jeho možnost.

Korespondenční volba dodržení všech tří vyjmenovaných principů nejenom není schopna zaručit, tajnost volby přímo prolamuje. Aby bylo zajištěno, že volič hlasuje jenom jednou, bude muset ke svému hlasovacímu lístku přiložit také své identifikační údaje, byť v oddělené obálce. Cesta ke ztotožnění voliče s jeho hlasem tedy bude otevřena. To může být problematické například u zaměstnanců ambasád nebo vojáků na zahraničních misích, pokud by tento způsob hlasování zvolili. Navíc bude prolomen dosavadní 33 let striktně dodržovaný přístup, podle něhož nesmí existovat vůbec možnost voliče ovlivňovat. V posledních letech jsme opakovaně mohli číst smutné příběhy o tom, jak se celé rodiny pohádaly ohledně toho, jak jejich členové volili. Korespondenční volba toto ještě umocní tím, že nátlak se bude moci projevit přímo během hlasování, kdy volič nátlaku podlehne, aby měl například od rodiny pokoj. Navíc nikdo není schopen zaručit, že hlasovací lístek vložil do obálky a odeslal sám volič.

Další problematickou otázkou je, že ne každý volič v zahraničí bude moci korespondenční volbu využít. Kde to bude možné, to má stanovit Ministerstvo zahraničních věcí s ohledem na dostupnost poštovních služeb na daném území. Ostatně lhůty pro zaslání volebních materiálů voliči a zpět jsou navrženy jako vcelku krátké a mnoho lidí může být nakonec zklamáno tím, že jejich hlas nebude započítán, protože dorazil pozdě.

Z ústavněprávního hlediska je však krajně problematické zavedení dvojího standardu. Ústavní pořádek výše uvedené tři požadavky striktně stanoví, ale skutečně požadovány a dodržovány budou pouze zčásti. Právo ale je binárním systémem. Buď něco v souladu s právem je, nebo není. Nelze říct, že dodržení, respektive nedodržení ústavních principů není porušením práva proto, že se tak bude dít v malém množství případů. Proto tu je pro každého a na prvním místě je musí dodržovat stát samotný. Respektive – celé jsem to pokazil. Právo tu je pro každého a na prvním místě je musí dodržovat stát samotný, včetně zákonodárce. Právně čistým řešením by bylo stanovit ústavním zákonem, že uvedené tři ústavní principy se v případě korespondenčního hlasování použijí přiměřeně. Potom by vše bylo po právu.

Vedle vyjmenovaných ústavněprávních principů nelze opomenout také význam ústavní hodnoty spočívající v důvěře v průběh voleb a jejich výsledek, a to ze strany všech zúčastněných, tedy voličů i kandidátů, a to zejména těch, kteří neuspějí. Důvěra v korektnost voleb je velmi vzácným zbožím. V případě její ztráty eroduje důvěra v samotnou demokracii a stát jako takový.

Ačkoliv v České republice již bylo vážným způsobem i ze strany vysokých politiků zpochybněno leccos, připomeňme například korektnost zadávání veřejných zakázek, korektnost zahajování trestních řízení a podobně, nikdy nikdo s výjimkou největších mašíblů schopných věřit třeba v placatost Země nezpochybnil korektnost voleb. To ve světě není zcela běžný stav a měli bychom si toho vážit.

Projevuje se to mimo jiné v tom, že u nás nikdo neuznává výsledek voleb, případně porážku ve volbách a vítězství protikandidáta. Protože to není třeba. Každý podaným číslům důvěřuje a nepotřebuje ujištění svého favorita, že má výsledek voleb akceptovat.

Zavedení korespondenční volby může tento stav důvěry zásadně změnit.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane poslanče, budete pokračovat dalších 10 minut?

Poslanec Ladislav Okleštěk: Ano, prosím.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Ano. Prosím, pokračujte.

Poslanec Ladislav Okleštěk: To jsme si neřekli na začátku, omlouvám se.

Takže znovu. Zavedení korespondenční volby může tento stav důvěry zásadně změnit. Stačí připomenout příklad rakouských prezidentských voleb v roce 2016, které se musely opakovat kvůli podezření, že 60 000 obálek s poštou zaslanými hlasy bylo otevřeno předčasně, tedy nikoliv proto, že by o jejich preferencích byl informován zbytek voličů a byli ovlivněni. Tato chyba ve zpracování cca 0,75 % hlasů všech oprávněných voličů vedla k nutnosti opakovat celé volby a podryla důvěru v ně a jejich výsledek. Řada rakouských voličů je dodnes přesvědčena, že opakovány musely být proto, aby dopadly, jak měly. V USA je situace ještě horší. K podobnému stavu se můžeme dostat i u nás. Tím spíše, že už teď řada politiků a komentátorů korespondenční volbu vítá s tím, že napomůže k oslabení některých politiků a politických formací. Poněkud problematické je, že těch, kteří mají poměrně silnou podporu ve společnosti.

Důvěře nepomůže ani to, jakým způsobem je návrh projednáván. Na začátku jsem zmínil čtyři ministry mezi navrhovateli, včetně ministra vnitra a premiéra. Ministr vnitra má ve své působnosti oblast voleb a předseda vlády by měl garantovat, že vláda dodržuje vlastní předpisy. Zvolený způsob předložení novely znamená porušení legislativních pravidel vlády a obejití procedury, se kterou je počítáno pro přípravu vládních návrhů. V tomto případě neproběhlo mezirezortní připomínkové řízení a ani návrh neprojednala Legislativní rada vlády. Obejití těchto dvou fází legislativního procesu jen prohlubuje společenskou kontroverznost návrhu. Proč bylo nutné? Vláda měla dva roky na řádné předložení návrhu. Nepochybuji, že Ministerstvo vnitra mělo text připravený dokonce daleko dříve. Během uplynulých dvou let mohl být návrh řádně projednán, vypořádány připomínky, a pokud by nějaké přetrvaly, je nutno říci, že jak připomínkové řízení, tak jednání Legislativní rady vlády mají v konečném důsledku poradní charakter. Konečné slovo má vždycky vláda. Řádným postupem by vláda vyloučila námitky, že se vyhýbá připomínkám. Přitom by žádný čas neztratila.

Pochybnosti o vládním postupu jen podtrhuje to, že návrh zákona zamýšlí měnit jiný návrh zákona. Novelizovat lze přitom pouze zákon vyhlášený ve Sbírce zákonů. V tomto případě se má zasáhnout do návrhu zákona teprve projednávaného Senátem. S takovým případem jsem se ještě nesetkal. A lze se jen divit legislativnímu odboru Poslanecké sněmovny, že takový návrh vůbec přijal. Tento postup pouze podtrhuje pochybnosti o návrhu

samotném a klade do základů korespondenční volby další pochybnosti o její ústavnosti a společenské korektnosti.

Děkuji vám za pozornost. A jenom zmíním ještě jednou, že jsem teď přednesl stanovisko ústavního právníka docenta Kudrny, se kterým se nemůžu než plně ztotožnit.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Mám zde dvě faktické poznámky. Nejprve vystoupí pan poslanec Jakub Michálek a připraví se pan poslanec Jan Berki. Pane poslanče, prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo. Vážený pane místopředsedo, vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych odpověděl na pár dotazů aspoň tak, jak budu schopen v rámci svých vědomostí a konzultací s Ministerstvem vnitra, které jsme vedli, které samozřejmě vyjadřovalo a připravovalo ten původní návrh, který byl potom recyklován z předchozího vládního návrhu.

Za prvé byl dotaz k hlasovacímu lístku, jakým způsobem se to bude tisknout a jestli bude potřeba se přihlašovat. Já se domnívám, že spíš bude zvolena ta varianta bez nutnosti přihlašování, a to z toho důvodu, že u tak citlivé věci, jako kdo si stahuje jaký volební lístek, nebo takhle, tak by stát neměl logovat nebo vůbec jakoby sledovat, kdo k čemu má přístup. Tam by právě mohlo dojít k porušení tajnosti volby. Takže spíše asi to bude tak, že si každý to bude moc vytisknout. Ale jak to přesně bude, tak to teď tedy schopen říci nejsem.

Za druhé – proč nevybírat volební obvod tak, aby si každý mohl vybrat, do jakého volebního obvodu bude hlasovat, jako je to u volebních průkazů? Tak to by bylo zbytečně technicky složité, musela by se prostě vést další sčítací tabulka na každém tom zastupitelském úřadu. Přece jenom už teď je to obsazeno... Leckdy je problém tam sehnat lidi a takto by se to ještě zkomplikovalo a prodloužilo by se to sčítání. A je otázka, jakou přidanou hodnotu by to mělo, kdyby tedy někdo si mohl vlastně náhodně jen tak vybírat, koho bude volit. Nevidím v tom osobně žádnou přidanou hodnotu oproti tomu našemu návrhu.

Ty další odpovědi bohužel nestihnu, takže možná v další faktické poznámce.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní pan poslanec Jan Berki s faktickou poznámkou. Prosím.

Poslanec Jan Berki: Děkuji, pane místopředsedo. Vaším prostřednictvím bych panu kolegovi jenom k těm volbám v Rakousku. Já jsem tedy neměl čas úplně googlit dostatečně podrobně, ale pokud se nepletu, tak volby byly napadeny právě stranou Svobodných, nikoliv tedy... nebo nerozumím tím pádem tomu argumentu, že by se někteří mohli domnívat, že byly napadeny proto, aby to dopadlo, jak to mělo dopadnout, protože dopadly po dvakráte stejně – vítězstvím Van der Bellena. Takže tam nějak tomuhle úplně nerozumím. A naopak já třeba to, co se stalo v Rakousku, vnímám jako doklad toho, že máme ty opravné prostředky. Že prostě tam je pořád pojistka, která umí posoudit, jestli bylo, nebo nebylo porušeno právo na volbu, případně v jaké míře. Jestli to mohlo ovlivnit výsledky, nebo nemohlo. A dokonce, pokud se nepletu, tak v tom Rakousku soud nekonstatoval, že by měl důkazy, že došlo k porušení, ale došlo k porušení předpisů.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. A ještě jedna faktická poznámka pana poslance Jakuba Michálka. Prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Jestli bych mohl s přednostním právem, když teď není nikdo přihlášen.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Přednostní právo zde žádné nahlášené není, v tom případě vystupte s přednostním právem. Prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji vám, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych pokračoval v těch odpovědích.

Pak tady byl vznesen argument, že někteří lidé v zahraničí mohou být snáze ovlivnitelní. Nicméně tady je potřeba říct, že to je i u Čechů, že jsou skupiny obyvatel, které jsou snáze ovlivnitelné, ale nemá to vliv na to, že bychom takové lidi připravovali o volební právo nebo jim to nějak komplikovali. Zkrátka tak to je a to prostě patří k lidské společnosti.

Za čtvrté – jakým způsobem bude řešena plná moc? Já si tedy popravdě úplně nedovedu představit, že by někdo kvůli tomu, aby získal... Vlastně ten člověk by musel fyzicky chodit s nějakou plnou mocí na ambasádu, protože by tam přišel třeba s dvaceti plnými mocemi. Pokud by tam přišel s dvaceti plnými mocemi, tak asi by začala blikat kontrolka a možná by to ambasáda nahlásila jako podezření z nějakého volebního podvodu a začalo by se to prošetřovat. Což se taky reálně děje, protože policie to samozřejmě sleduje, je to trestný čin maření voleb, ke kterému může docházet. Pokud by se to dělo v ojedinělých případech, tak vystavovat se riziku trestního stíhání kvůli jednomu hlasu, fyzicky kvůli tomu falšovat podpisy a volit na nějakého mrtvého občana, kterého bych tímto způsobem někde našel, myslím si, že když to srovnáme s tím, jaké riziko z toho je, jaké to má náklady, tak je to asi podobné, jako kdybychom říkali, že zásadní problém pro volbu je, že někomu vezmu dítě, budu ho držet ve vězení, dokud nebude volit určitým způsobem, a že tím budou zmanipulovány celé volby. Takže nemůžeme jít úplně do extrému, jde tam o vážení míry toho rizika.

Potom tady zazněly argumenty ohledně ústavního právníka pana Kudrny. Tak pokud jsem četl správně informace na serveru iDNES, tak je to právník, který se podílel na ústavních stížnostech hnutí ANO, na jejich přípravě. Včetně té stížnosti, která tady byla dneska shledána jako nedůvodná, byla zamítnuta. Já jsem některé ty jeho názory četl a tam musím upozornit, že skutečně pan Kudrna pracuje s tím konceptem osobní volby, který ale není doslovně zmíněn v ústavě nebo v Listině práv a svobod, protože tam se pracuje s konceptem přímé volby. A k tomu jsem se už vyjadřoval tedy na včerejším jednání Poslanecké sněmovny, tak bych se odkázal na vyjádření, které zaznělo včera.

Další otázka – vkládání lístků do obálky. Vlastně když se podíváme na současnou zákonnou úpravu, tak my to máme upraveno v zákoně tak, že se volič musí odebrat sice do prostoru za plentou, ale svůj volební lístek si může připravit do vlastní obálky a pak si ho prostě přendá z té vlastní do té úřední obálky a potom ho odevzdá. Takže kdyby někdo chtěl zmanipulovat svoji rodinu tímto způsobem, tak to samozřejmě může udělat úplně podobně a ten člen rodiny se přesune za tu plentu a okamžitě potom tedy půjde odevzdat ten hlas a bude evidentní, že to je stejný hlas, který byl v té původní obálce. Pokud to takhle někdo dělá, tak je to samozřejmě nemravné a asi to není věc, kterou bychom mohli úplně v takových případech detekovat, a není tam odlišnost oproti fyzickému způsobu volby.

Za další tady byla připomínka k těm volbám v Rakousku. V podstatě už o tom mluvil můj předřečník. Tam je potřeba se na to podívat, že v Rakousku mají dvoukolový systém volby prezidenta. První kolo voleb vyhrál jeden kandidát. První kolo voleb nebylo zpochybněno. Pak se konalo druhé kolo voleb. A druhé kolo voleb se muselo opakovat zejména kvůli tomu, to byl ten hlavní důvod, že některé komise, které sčítaly tu korespondenční volbu, začaly sčítat volební lístky moc brzo. A potom se ty volby opakovaly. Ale vyhrál je stejný kandidát, který předtím vyhrál to druhé kolo. Čili ta konstrukce, že volby

byly opakovány, protože nevyhrála ta správná osoba, logicky nesedí, nemá to hlavu a patu, protože je vyhrál vždycky ten stejný kandidát.

Poslední věc, ke které bych se rád vyjádřil – že byly dva roky na předložení toho návrhu. Ono to tak úplně nebylo, protože se velmi intenzivně i s opozicí řešilo, a to s oběma opozičními stranami, jak předložit volební kodex tak, aby byl schválen. To řešení se nám nakonec podařilo najít a já to považuji za velmi dobré, protože se nám podařilo schválit a dohodnout i s opozicí na volebním kodexu tak, aby platil od roku 2026. Součástí té dohody právě bylo to, že se z toho volebního kodexu vysekne korespondenční volba. A ta jednání o volebním kodexu, víte, že byla skončena teprve, pokud se nepletu, vloni na podzim. Čili od té doby potom běžel legislativní proces tady ve Sněmovně, Senát. Teď volební kodex leží v Senátu. A není tak úplně pravda že byly dva roky, během kterých se nic nedělo. Já jenom abychom to vnímali z kontextu. Ten návrh na korespondenční volbu, aspoň pokud se pamatuji já, ale jsou tady i poslanci, kteří pamatují daleko delší dobu, tak minimálně v roce 2018 byl předložen návrh na korespondenční volbu, který podepisoval za nás můj kolega Vojtěch Pikal, místopředseda Sněmovny tehdy. Takže to už je před více jak pěti lety, kdy byl tady tento návrh v Poslanecké sněmovně, a od té doby se k němu pořád vracíme a zatím se ho nepodařilo doprojednat. A víceméně ta legislativní materie je obdobná. Takže tolik na vysvětlenou k tomu, jak to bylo s těmi časovými lhůtami.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Faktická poznámka pana poslance Ladislava Oklešťka. Prosím.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Pane Michálku, prostřednictvím pana předsedajícího, vy jste odpovídal už na x předřečníků přede mnou, ale já se vyjádřím k tomu, co se týkalo mého vystoupení. Nedovolím si zpochybňovat erudici pana ústavního právníka Kudrny. Pokud vy ano, tak samozřejmě já bych mohl zase zpochybňovat jiné ústavní právníky. Dnešní rozhodnutí o tom také něco svědčí. Nicméně to necháme, jak se u nás říká, koňovi, ten má větší hlavu.

Nicméně chtěl bych vám říct, ten váš argument... (Poslanec Michálek hovoří s poslancem Bendou.) Teď musíte poslouchat pana Bendu, tak já si počkám. Pane Michálku, prostřednictvím pana předsedajícího, ten váš argument, že dnes také jde do volební místnosti a může mít z domu v obálce nějaké lístky, to je sice fajn a pravda. Ale v té volební místnosti si může vyzvednout kdykoliv novou sadu lístků, s kterými může pracovat. U korespondenční volby prostě ne. To je ten problém.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Ještě jedna faktická poznámka – pan poslanec Jan Berki. Prosím.

Poslanec Jan Berki: Já jenom vždycky, když jdeme do těch ad absurdum jako příkladů. Samozřejmě že pokud tam bude ten nátlak z té rodiny, tak ti lidé tam půjdou volit spolu. A pohlídá si ten člověk, jestli si vyzvedává, nebo nevyzvedává tu novou sadu. Mně přijde, že když to vždycky ženeme do toho extrému, tak to můžeme hnát ve všech případech. Ale pokud je to takhle extrémní, tak je tam zřejmě něco patologického, co stojí ještě za úplně jiné šetření, než jenom co se týká těch voleb samotných.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Faktická poznámka pana poslance Oklešťka. Prosím.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Budete se divit, pane kolego, prostřednictvím pana předsedajícího, já s vámi souhlasím. Ale zvedl to kolega Michálek, tak jsem mu musel odpovědět, jak to funguje, ne?

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nevidím žádnou faktickou poznámku ani přednostní právo, nyní tedy vystoupí pan poslanec Oldřich Černý v obecné rozpravě. Opět pro pořádek se ptám, zda využijete dvakrát 10 minut? Dvakrát 10 minut. Prosím.

Poslanec Oldřich Černý: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené poslankyně, vážení poslanci, rád bych se také vyjádřil k projednávanému návrhu zákona na zavedení korespondenčních voleb. Na začátek bych chtěl říct, že zásadně s tímto návrhem také nesouhlasím. Jak tady bylo již mnohokráte řečeno, korespondenční volba totiž zadává daleko větší možnost volebních podvodů a volby v zahraničí již nebudou tajné, jak by měly podle naší ústavy být. Mnoho lidí si dnes klade otázku, proč se zrovna dnes, v této těžké době, řeší v Poslanecké sněmovně korespondenční volba? Zlevní to drahé potraviny? Nebo to naplní zásobníky plynu levnějším plynem? Pomůže to naší zemí snížit vysokou inflaci? Nebo je to tak důležitý zákon, který vyřeší účty rodin a podniků za stále nehorázné ceny energií? Zlevní se s jeho pomocí ceny léků a poplatků u zubaře? Domnívám se, že nic z toho, co jsem teď uvedl, se v této v projednávané novele zákona nenachází. To opravdu nemáte nic důležitějšího na práci v Poslanecké sněmovně než řešit tento zákon? Občany této země totiž opravdu trápí něco jiného.

A teď k té korespondenční volbě jako takové. Nikde neexistují přesné seznamy občanů žijících v zahraničí a silně pokulhávají i seznamy a evidence zemřelých v zahraničí. A tato děravá evidence znamená jediné – je ukázkově živnou půdou pro nejrůznější podvody a manipulace.

Jak zabráníme tomu, aby kdokoliv volební lístek kontroloval komukoliv, kdo ho dává do obálky? Můžete namítnout, a ono to tady již zaznělo, že tohle se v rodinách na území České republiky běžně stává i nyní. To sice ano, ovšem ve výsledku za plentu ve volební místnosti přece nejde celá rodina dohromady, ani manželský pár, ani matka se synem. Do volební místnosti sice spolu přijdou, ale za plentu jde každý sám a každý volí tajně a do obálky vhodí volební lístek tak, aby to nikdo jiný neviděl, a může si jej opravdu svobodně upravit. Tato tajnost volby v případě korespondenčního hlasování platit nebude. Zkrátka a dobře, zcela jistě bude docházet k situacím, kdy někdo bude korespondenčně hlasovat tak, jak nechce, a to jen z toho důvodu, aby takzvaně v rodině byl klid. A to se nebavím o možnosti přítomnosti třetích stran, které mohou vyvíjet na tyto občany cílený nátlak a takzvaně volit ty pravé. Tohle hrozí právě v rámci různých komunit a organizací. Prostě to přineste a vyplníme to spolu dohromady.

Zároveň je nutné si uvědomit, že tyto volební komise, které by měly hlasovací lístky v zahraničí sčítat, nejsou vyvážené. Ve volebních komisích na území České republiky je to totiž jinak, než tomu je v zahraničí. Zde zasedají zástupci různých stran, které v daných volbách kandidují. Jsou to zástupci politických stran z celého politického spektra. Tento systém politicky vyvážených volebních komisí u nás funguje velmi dlouho a dobře. Z praxe vím, jak moc je důležité, aby ve volebních komisích byli zástupci různých politických stran. Ovšem na zastupitelských úřadech v zahraničí, kde by se měly právě shromažďovat hlasy z korespondenčního hlasování, toto nelze v žádném případě zajistit. Členové volebních komisí jsou zaměstnanci velvyslanectví a lidé věrní především současné vládní koalici. No a jak to může vypadat, si každý občan asi dovede představit. Prosím o vysvětlení, jak se na zastupitelských úřadech zajistí, aby k žádným podvodům nemohlo dojít.

Vy chcete umožnit hlasování těm, kteří v České republice trvale nežijí a kteří zpravidla zde ani neplatí daně? Připadá mi to velmi zvláštní. Jejich volba přitom bude mít jednoznačný důsledek jenom především pro ty, kteří zde žijí a ty daně tady u nás naopak platí. Navážu názorem, který mi napsal jeden z občanů a který se tohoto problému týká. Cituji: „Pokud Češi trvale žijící v zahraničí chtějí korespondenční volby, měli by začít platit například koncesionářské poplatky. Je to logické. Zprávy z Česka získávají zpravidla i například z České televize nebo Českého rozhlasu. Vysílání mohou sledovat na chytrém mobilu, na tabletu nebo na počítači. Budou tedy i oni platit koncesionářské poplatky, když chtějí volit a ovlivňovat veřejné dění?“ ptá se nás tento občan. Je to totiž plivnutí do tváře českým občanům žijícím na území České republiky, platícím tady daně, když občanům v zahraničí vytváříte privilegia a výhody volby takzvaně z gauče a porušujete tím tajnost voleb.

Mluvil jsem zde i o možnostech podvodů a manipulace v rámci voleb. Dovolím si vás informovat právě o jednom takovém volebním podvodu, který se právě týká korespondenčního hlasování. Ten totiž velmi dobře ilustruje situaci a poukazuje na nebezpečí, do kterého vás vaše vláda táhne. Ten podvod se týká voleb do amerického Kongresu ve státě Severní Karolína v roce 2018 a vyústil ve zrušení výsledků těchto voleb. Volby do Kongresu se pak musely opakovat. Soud s hlavním strůjcem podvodů měl začít v srpnu 2022, ale obviněný bohužel zemřel. Nicméně podáním informací o tomto volebním podvodu si vám všem dovolím nastínit, jaké reálné nebezpečí korespondenční volba představuje. Je totiž hrozbou pro spravedlivý a férový průběh voleb. A tuto hrozbu umožnění volebních podvodů současná vládní koalice tvrdohlavě prosazuje.

Reportáž o podvodu v korespondenčním hlasování uveřejnil časopis Politico 29. listopadu 2021. Je to velký americký zpravodajský portál zaměřený na politická témata a běžně ho citují i hlavní česká média. Titulek zněl: Tohle zavání něčím, co se zvrtlo. Skutečný příběh o podvodu při korespondenčním hlasování. Podvod během korespondenčních voleb do amerického Kongresu je tam popsán velmi důkladně, včetně toho, kdo kdy a o čem komu volal. Snadno byste z něj pochopili, jaké nebezpečí při korespondenčních volbách hrozí. Ovšem vzhledem k tomu, že mám jen omezený čas, tak uvedu jen krátké shrnutí.

Jedná se o Spojené státy americké, kde korespondenční volby fungují trošičku jinak, než jak je navrženo v této novele, nicméně princip zůstává stejný. Není plenta, není tajné hlasování a někdo někdy pošle někam nějaký dopis s hlasovacím lístkem. Celý ten příběh, který vyvrcholil velkým podvodem při korespondenčním hlasování v roce 2018, začal již dva roky předtím v roce 2016. Republikánský kandidát Mark Harris tehdy prohrál republikánské primárky v devátém kongresovém obvodu v Severní Karolíně o pouhých 134 hlasů, když odevzdaných hlasů bylo více než 26 000. Velký rozdíl udělaly korespondenční hlasy v okrese Bladen. Za těmito korespondenčními hlasy již tehdy stál muž jménem McCrae Dowless. Harris tehdy buď ze slabosti, nebo ze slušnosti o přepočítání a kontrolu hlasů nepožádal. S McCrae Dowlessem, který měl na svědomí ty desítky rozhodujících korespondenčních hlasů, se Harris sešel až v dubnu 2017, a to na cíleně zorganizované schůzce. Nutno říct, že Harris byl baptistický farář a vždy přísahal, že poslední věc, kterou by býval chtěl udělat, je spolupracovat s někým, kdo by chtěl porušovat zákon.

Dowless na schůzce řekl Harrisovi o svém dvoufázovém procesu. Jak poslal pracovníky, aby vyzvedli formuláře žádosti o korespondenční volbu, což je v souladu se zákonem, ale ne ty samotné hlasovací lístky pro korespondenční volby, to by už bylo nezákonné. Řekl mu, jak poslal tým dvou lidí, aby byli svědky těch korespondenčních voleb, což je také v souladu se zákonem, pokud oba lidé, kteří se podepisují jako svědci, skutečně sledují, jak volič odevzdává svůj hlas. Dowless také přísahal, že by nikdy nepomohl a do poštovní schránky by nikdy nevhodil hlasovací lístek ani třeba devadesátileté ženy, i kdyby ho o to požádala. Na základě těchto informací a této schůzky se Harrisovi celá operace zdála být právně v pořádku. Najatí pracovníci údajně vyřizovali formuláře žádostí o korespondenční

hlasování, ale hlasy pak jednotliví občané posílali sami. Ovšem Harrisův syn, právník, byl jiného názoru. Byl přesvědčen, že ti najatí pracovníci také od lidí vyzvedávali i vyplněné hlasovací lístky a poštou je pak posílali oni. A to je v Severní Karolíně trestný čin.

Tady bych chtěl říci, že Harrisův syn byl jedním z oznamovatelů tohoto podvodu. Pokud by voličům jen donesli prázdné volební lístky s tím, že by jim řekli, ať to určitě pošlou poštou, tak by to bylo v pořádku. Ale vyzvedávání vyplněných hlasovacích lístků a jejich fyzické posílání ne. Harris a jeho tým zaplatili Dowlessovi za práci v předvolební kampani v roce 2018 asi 130 000 dolarů, což jsou necelé 3 miliony korun. Dowless ty peníze použil v několika okresech na různé výdaje na kampaň, včetně plateb pracovníkům v terénu. Jeho strategie byla stejná jako vždy. Poslal malou skupinu lidí, aby zaklepali na dveře a přesvědčili tak občany, aby si zažádali o korespondenční hlasování.

Žádosti pak vyzvedli a přinesli je Dowlessovi. Ten si ty formuláře prohlédl a do pravého horního rohu dal iniciály osoby, která ty hlasy posbírala. Pokud by totiž pak volební komise měla nějaké dotazy ohledně formuláře žádosti o hlasování, věděl, kterému pracovníkovi má zavolat. Před odevzdáním každého formuláře si Dowless udělal kopii. Tímto způsobem měl informace o voličích, a když byly na základě žádostí rozeslány skutečné hlasovací lístky, mohl poslat pracovníky nazpět, aby se ujistili, jestli občané skutečně hlasovali.

V okrese takto úřadoval Dowless. Bylo to v primárkách v roce 2018 a bylo zasláno 647 korespondenčních hlasovacích lístků jeho prostřednictvím. Harris z nich získal téměř 70 % hlasů, konkrétně 437, a to převážně právě díky Dowlessově práci. Jeho konkurent v primárkách Pittenger v tom okrese získal jenom 17 hlasů. V devátém volebním obvodě Severní Karolíny nakonec celkově zvítězil Harris, měl 828 hlasů. Stal se tak kandidátem republikánů do Kongresu. Klíčovým pro to vítězství byl právě Dowlessův okres Bladen.

Během následující volební kampaně před listopadovými volbami do Kongresu odeslal Dowless v srpnu roku 2018 velkou várku formulářů žádostí o korespondenční hlasování. Dále pokračoval ve stejné práci, aby zajistil korespondenční hlasy pro Harrise. Připravil další seznamy lidí, kteří požadovali korespondenční hlasování. Bylo načase se ujistit, že skutečně hlasovali. Nyní potřeboval stejné pracovníky, aby vyšli do terénu a popostrčili ty dané voliče, nebo dle potřeby vykonali víc než jen to malé popostrčení.

Mezitím už ale pracovali i vyšetřovatelé státní volební komise. Těm už přišly divné várky korespondenčních hlasovacích lístků z toho roku 2016. Napsali tehdy o tom třistastránkovou zprávu kanceláři amerického prokurátora. Netýkalo se to jen tehdejší Dowlessovy operace, ale i velmi podobných aktivit na druhé straně politického spektra, u demokratů. Vyšetřovatelé přišli měsíc před volbami, konkrétně 3. října 2018, na kontrolu do kanceláře volební komise v Dowlessově okrese Bladen v souvislosti s nezvykle vysokým počtem korespondenčních hlasů z tohoto okresu. Místopředsedkyně tamní volební komise jim potvrdila, že několik várek korespondenčních hlasů bylo podepsáno stejným jménem. V těch volbách zvítězil Mark Harris a slavil vítězství. V celém státě bylo odevzdáno 280 000 hlasovacích lístků a Harris zvítězil jenom o pouhých 905 hlasů. Z toho téměř polovina byly korespondenční hlasy, které mu zařídil právě Dowless.

Harris sice ještě svoje vítězství náležitě oslavil, ale pak už to s ním šlo jen z kopce. O tři týdny později, na konci listopadu 2018, se sešla státní volební komise, aby potvrdila výsledky všech volebních klání ve státě, a jednomyslně potvrdila vše kromě devátého volebního obvodu. To byl právě Harrisův obvod. Pak to šlo ráz naráz. O několik týdnů později už Harris a Dowless byli vláčeni médii jako volební podvodníci, a to i přesto, že oba jakékoliv obvinění do poslední chvíle odmítali. Šlo stále o to, jestli Dowless kromě žádostí o korespondenční hlasování, což je v pořádku, nezasílal i vyplněné korespondenční volební lístky, jestli tedy ty hlasovací lístky odesílali sami voliči, nebo právě osobně Dowless. Kvůli těmto obviněním, která se týkala nejen voleb v roce 2018, ale i voleb o dva roky dříve, se musely konat volby nové. V těch už pochopitelně Harris nekandidoval.

Jak jsem již na začátku zmínil, soud s Dowlessem, který zařídil stovky korespondenčních hlasů, které rozhodly několikery volby, byl naplánován na srpen 2022. Ovšem Dowless předtím zemřel a občané se tak bohužel nedozvěděli, jak to ve skutečnosti bylo. Dowless totiž až do své smrti trval na své nevině. Faktem však zůstává, že ty pochybnosti o průběhu korespondenčního hlasování do amerického Kongresu v letech 2016 a 2018 byly skutečné. Volby se musely opakovat a byl naplánovaný soud s hlavním aktérem.

Na tomto volebním podvodu jsem tedy chtěl všem kolegyním a kolegům ilustrovat, jaké reálné nebezpečí korespondenční volba představuje. Upozorňuji, že se nejedná o nějakou zemi třetího světa, kde byste si mohli říct, že jejich systém je třeba ještě nedokonalý. Přesto došlo k takovým pochybením a dle obvinění i k volebním podvodům v souvislosti s korespondenční volbou.

Kolegyně a kolegové, jak jste slyšeli, korespondenční volba je hrozbou pro férovost a prostředek ke zmanipulování voleb. Chceme spravedlivé a demokratické volby, které, věřím, že v současnosti zatím máme. Prosím, nedělejme z dobrého demokratického a spravedlivého systému něco, co umožní podvody, nedůvěru a připouští jakékoliv machinace. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní vystoupí pan poslanec Jiří Mašek. Není přítomen. Nyní je na řadě pan poslanec Robert Stržínek, připraví se pan poslanec Vrána. Prosím, máte slovo.

Poslanec Robert Stržínek: Děkuji vám za slovo, paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče, já se velice omlouvám, že vás přerušuji, ale přehlédla jsem faktickou poznámku pana poslance Berkiho, tak jestli byste mohl ještě vyčkat. Děkuji za pochopení.

Poslanec Jan Berki: Moc se omlouvám. Já jsem jenom chtěl reagovat a znovu připomenout, protože se nám tu rozšířil takový nešvar, že je znovu opakováno, že korespondenční volba dává volební právo někomu, kdo ho v tuto chvíli nemá. Není to tak. Tato norma neupravuje, nerozšiřuje volební právo. Volební právo v tuto chvíli je vázáno na splnění podmínky věku a občanství. Nikomu jinému právo nově nepřiznává.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní tedy pan poslanec Stržínek. Prosím.

Poslanec Robert Stržínek: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně a kolegové, v prvém čtení zde projednáváme sněmovní tisk č. 596, nebo chcete-li změnu zákona o správě voleb nebo také korespondenční hlasování. Mění se tím zákon o správě voleb, zákon o volbách do Parlamentu České republiky, soudní řád správní, zákon o volbách do Evropského parlamentu, zákon o volbě prezidenta a některé další zákony. Primárním cílem je evidentně změnit zákon č. 247/1995 Sb., tedy zákon o volbách do Parlamentu České republiky, a to se snahou ovlivnit parlamentní volby již v roce 2025.

Dotýkáme se ústavněprávního základu našeho volebního práva, který je zakotven v Ústavě České republiky a v Listině základních práv a svobod. Volební matematika je jednoduchá a jasná. Jen pro připomenutí, v posledních sněmovních volbách hlasovalo přes 50 % voličů ze zahraničí pro koalici Pirátů a hnutí STAN. Koalice SPOLU získala 34 %, hnutí ANO získalo pouhých 5 %, hnutí SPD dokonce jen 2,1 %. Zahraniční voliči hlasovali

rozdílně od zbytku republiky například i při volbě prezidenta v roce 2018. Úřadující prezident získal jen 10 % a pro Zemanova oponenta Jiřího Drahoše hlasovalo 90 % občanů žijících mimo Česko. To jsou zajímavá fakta.

Zajímavý je ale i měnící se postoj premiéra Petra Fialy, který k zavedení korespondenční volby v roce 2020 na platformě Fórum 24 tehdy v souvislosti s průběhem prezidentských voleb ve Spojených státech amerických a v návaznosti na situaci v České republice napsal, cituji: „Nové formy hlasování představují riziko. Pro demokracii je důležitá důvěra lidí a taky přijetí porážky jako legální a legitimní. Platí dvakrát měř, jednou řež, než se rozhodneme pro jiné způsoby hlasování. USA bojují s nedůvěrou v regulérnost korespondenčních hlasů posílenou rozdílnými zákony v jednotlivých státech, což ovlivňuje sčítání a zdržuje vyhlášení výsledku. Netrpělivost, podezřívavost a rozhořčení jsou pochopitelné bez ohledu na to, zda jsou namístě. Tohoto ať si všímají všichni sociální inženýři, co u nás chtějí pořád něco měnit.“ Tolik citace Petra Fialy z roku 2020.

Nyní prakticky. Pro pětikoalici, zejména pro Piráty a hnutí STAN, je zavedení korespondenční volby jednoznačně výhodné. Přitom se zcela opomíjí otázka zachování tajného hlasování, které je zakotveno v čl. 18 naší ústavy, kde se říká, že volby se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Proto máme ve volebních místnostech plenty, za které jde volič vložit volební lístek do obálky tak, aby ho nikdo neviděl, aby jeho rozhodnutí bylo tajné a postavené jen na jeho vůli a svobodném rozhodnutí. Rizika spojená s korespondenční volbou tady evidentně jsou. Příběh z Rakouska všichni znáte. V roce 2016 se muselo opakovat druhé kolo prezidentské volby kvůli manipulacím právě u korespondenčního hlasování. Korespondenční volbu ze zahraničí zrušila kvůli podvodům v roce 1975 také Francie.

Mluvil jsem o ústavě, ale to nejdůležitější v ní vlastně není, a to zcela logicky, protože se rozumí samo sebou, tím nejdůležitějším je totiž důvěra. Bez důvěry v instituce a férovost voleb bude demokracie vážně ohrožena. Demokracie je skvělá, ale velmi křehká věc. Potřebujeme důvěru v to, že volby jsou férové a nikdo je nefalšuje, proto se také podřizujeme jejich výsledkům. Jestli se v USA téměř polovina voličů domnívá, že volby byly nebo mohly být zfalšovány, je to strašná zpráva pro celý náš svět. Ať se stane cokoliv v USA nebo jinde, já bych chtěl, abychom zůstali svobodnou a demokratickou zemí.

Dnes jsme bohužel svědky enormního tlaku na přijetí de facto vládního návrhu, podaného ale nestandardně prostřednictvím poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové. Jde tedy jednoznačně o poslaneckou iniciativu, pro kterou platí jiná pravidla projednávání. Evidentní je snaha ovlivnit parlamentní volby v roce 2025 ve prospěch stávající pětikoalice. Jde jednoznačně o snahu vlády vyhnout se v příštích volbách debaklu, který signalizují všechny současné volební modely.

Je třeba si uvědomit, že každý takový výrazný zásah do volebního systému je zásahem do ústavnosti České republiky, a je tedy proto nezbytné jej pečlivě připravit, eliminovat parciální zájmy jednotlivých politických subjektů a hledat konsenzus napříč politickým spektrem. Zmíněná forma poslanecké iniciativy namísto vládního návrhu jasně ukazuje, že se jedná ve spěchu a s ryze účelovou politickou motivací. Tato forma návrhu totiž nevyžaduje projednání v Legislativní radě vlády, ve které sedí i zástupci současné opozice a která si může vyžádat řadu odborných posudků a vyjádření ještě předtím, než jde návrh ve finální podobě na závěrečné jednání vlády a poté do Sněmovny. Současná vláda, ve které sedí několik předkladatelů návrhu, tak porušuje vlastní programové prohlášení z 6. ledna 2022, následně upravené 1. března 2023, kde se v kapitole Legislativa mimo jiné zavázala, a teď cituji: Zvýšíme kvalitu legislativy, každou novou regulaci důkladně zvážíme na základě analýzy očekávaných dopadů. Legislativní návrhy potřebné k plnění programového prohlášení budou

předkládány standardní legislativní cestou a před jejich předložením do vlády se k nim vyjádří odborníci v rámci Legislativní rady vlády.

Návrh novely volebního zákona ale žádným takovým procesem skrze Legislativní radu vlády neprošel, což s nelibostí potvrdil i stávající ministr pro legislativu Michal Šalomoun ve vysílání Českého rozhlasu. Evidentním nedostatkem předkládaného návrhu je jeho nedotaženost a řada potenciálně rizikových situací, které mohou na jeho základě nastat, ať už se jedná o velké riziko netransparentnosti, tedy zneužití jinou osobou, manipulace či technických nedostatků, na kterých tato korespondenční volba může zadrhávat. Například spoléhání se na poštovní služby v málo rozvinutých zemích, ale nejen tam, ztráta zásilky, negarantovaná doba doručení a tak dále, to vše je pro voliče riskantní a hrozí, že hlas může být i při splnění všech podmínek ztracen.

Je nutné také zmínit, že ve Sněmovně už od roku 2021 leží senátní návrh na zavedení korespondenční volby, který doposud nebyl zařazen jako bod k projednávání v parlamentu. Vloni v říjnu pak poslanci přijali několik změn v zákoně o správě voleb, například zjednodušení žádostí o voličský průkaz. Ani této příležitosti koalice k navržení korespondenční volby v řádném legislativním procesu nevyužila. Čas je v otázce zavedení korespondenční volby evidentně zásadním faktorem. Veškeré změny, ať již to je registrace voličů, vydávání a evidence volebních lístků a další operace, si vyžádají rozsáhlou přípravu v oblasti IT, programového vybavení a zásadních opatření kybernetické bezpečnosti. Jak ukazují dosavadní příklady v zavádění digitalizace touto vládou, to není úkol, který by byla schopna během dvou let zbývajících do voleb zvládnout na dostatečně kvalitativní úrovni. Nakonec vzpomeňme problémový rozjezd digitální občanky v mobilu, který v těchto dnech kolaboval a mimo jiné zbořil systém eReceptu.

Zpátky ale ke korespondenční volbě. Korespondenční způsob nezaručuje volbu zcela tajnou, osobní a svobodnou. Není totiž možnost zkontrolovat, zda volil skutečně člověk, který na to měl právo, ani to, zda se jedná o člověka ještě žijícího. Do obálky může někdo dát jiný hlasovací lístek, než by dotyčný chtěl. Samozřejmě podobné to může být rovněž v případě, kdy člověk vhazuje příslušnou obálku přímo do urny, ale osobní přítomnost takovéto riziko značně eliminuje. Na tomto principu funguje takzvané kupování si hlasů, které se v některých místech řeší prakticky při každých volbách, ale opět, jedná se nikoliv masový jev a stále zde existuje fyzická přítomnost voliče a možnost konfrontace a komunikace.

Naše vláda by se podle mě měla primárně starat o ekonomický a politický stav naší země a až potom možná o věci mnohem méně důležité, jako je třeba korespondenční volba. Dělá to však přesně naopak a to je špatně. Kolegyně a kolegové, a teď pohled na potřebnost a nutnost korespondenčních voleb trochu jinou optikou. Volby jako takové jsou silně spojeny s Ministerstvem vnitra. Nakonec přímo na jeho stránkách se píše, že Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy na úseku voleb. Podle mě by pětikoalice a hlavně Ministerstvo vnitra v těchto dnech měly řešit mnohem důležitější věci, než jsou korespondenční volby.

Jakožto starosta víc jak dvacetitisícového města se pravidelně na bezpečnostních radách obce s rozšířenou působností setkávám se zástupci Hasičského záchranného sboru a Policie ČR. Řešíme problémy našeho města i celého regionu. To, co slýchám od zástupců těchto institucí od Nového roku, je alarmující. Začněme u Policie ČR.

Jen ve Valašském Meziříčí chybí v tuto chvíli 9 policistů, na celém okrese Vsetín potom 29. Situace je vážná, ne-li kritická. Zkušení policisté odcházejí a nábor nových vázne. Kdo má nárok na výsluhu, na nic nečeká a od policie utíká. A není se co divit. Navýšení platu nula, a to i při loňské inflaci, která je víc jak 10 %, nedostatečné provozní prostředky, dosluhující technika, rostoucí byrokracie. A navíc jako třešnička na dortu zrušení stravenek jakožto jednoho z mála benefitů, který policisté měli. Tato vláda se soustředí pouze na vnější

bezpečnost a zcela zapomíná na bezpečnost vnitřní. Tragická událost na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy však jasně říká, že vnitřní bezpečnost je stejně tak důležitá jako ta vnější.

Smutné je, že tuto kritickou situaci u Policie ČR řeší mnohá města tak, že rozšiřují počty strážníků městské policie. Suplujeme tak roli státu a snažíme se tak vyřešit situaci, kdy stát jednoznačně selhává. Ve Valašském Meziříčí máme v tuto chvíli již více strážníků městské policie, než je policistů na obvodu. Rozpočet města na městskou policii pro rok 2024 činí 30 milionů korun. Sanujeme tak z městského rozpočtu službu, kterou by měl poskytovat stát. A to teď zcela opomíjím to, že pravomoci strážníků městské policie jsou násobně menší než pravomoci státních policistů.

Vláda se rozhodla utratit za informační kampaň vysvětlující její nepovedené legislativní změny bezmála 22 milionů korun. Za mě je to do nebe volající marnotratnost. Mnohem rozumnější by bylo použít tyto prostředky na nábor nových policistů a hasičů a na jejich odpovídající ohodnocení. A mimo jiné také na udržení těch stávajících. Je totiž velmi smutné číst informace o tom, že od policie odcházejí zkušení manažeři. Na konci roku to byli lidé z Národní centrály proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě. Za poslední rok opustilo tento elitní útvar více jak 20 policistů. Vesměs to byli velitelé nebo experti na obory, kterými se má tento útvar zabývat, tedy terorismus, extremismus, obchod se zbraněmi a kyberkriminalita. I samotní policisté jasně říkají, že kvůli tomu dochází k reálnému ohrožení státu a snížení jeho bezpečnosti. To vše je důsledek tragické personální politiky spadající pod rezort ministra vnitra Víta Rakušana. Smutné je i to, že pokud už se najde nějaký nováček, který by chtěl rozšířit řady policistů, je přijímací řízení a jeho začlenění do služby tak složité, zkostnatělé a zbyrokratizované, že to mnohé z nich odradí.

U hasičů není situace o nic lepší. Navýšení platu – nula, stravenky – nula. A navíc chybí prostředky na běžný provoz, tedy na elektřinu, topení, naftu, ochranné pomůcky, jako jsou přilby, rukavice nebo zásahové obleky. Finance chybí také na nákup tolik potřebné moderní techniky, třeba na kontejnery na hašení elektromobilů.

V loňském roce měli hasiči ve Zlínském kraji stravenky v hodnotě 90 korun. Po přijetí konsolidačního balíčku vychází na jednoho hasiče stravenka v hodnotě – věřte, nevěřte – 19 korun. Takové stravenky by vypadaly více než úsměvně, anebo spíše tragicky. Příspěvek v podobě stravenek byl zejména u nových hasičů významný benefit, který se měsíčně pohyboval od 1 800 do 2 700 korun, což bylo téměř 10 % nástupního platu.

Na provozním rozpočtu hasičům chybí stovky milionů korun. Nikdo z nás nechce, aby toto šetření mělo vliv na akceschopnost Hasičského záchranného sboru. Je třeba si uvědomit, že pokud mají hasiči poskytovat kvalitní službu, něco to bude stát. To si musí současná vláda uvědomit.

Nespokojenost panuje i mezi dobrovolnými hasiči. Narůstající byrokracie a povinnosti související s komplikovaným vedením účetnictví a dalších agend vedou k tomu, že o tuto práci, kterou vykonávají zdarma a ve svém volném čase, přestává být zájem, a přitom je tak potřebná.

Vážené kolegyně a kolegové, jsme svědky devastace veřejného sektoru pod záminkou konsolidace veřejných financí. Situace u policie i Hasičského záchranného sboru je kritická. A já žádám ministra vnitra, aby učinil neprodleně opatření, která tuto situaci zlepší. Tedy aby zajistil z rozpočtu dodatečné finanční prostředky na nárůst platů policistů a hasičů a také navýšil provozní rozpočet u těchto složek. Řešení těchto problémů úzce souvisejících s vnitřní bezpečností v naší zemi považuji za stokrát důležitější než korespondenční volbu. Pětikoalice má ale ve snaze zabránit volebnímu debaklu zcela jiné priority. To je za mě špatně. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní vystoupí pan poslanec Vrána, připraví se pan poslanec Volný. (Poslanec Vrána k předsedající mimo mikrofon.) Ano, budu s tím počítat, zaznamenala jsem, že tedy budete vystupovat dvacet minut dohromady. Prosím, vyčkejte, já jenom nastavím na stopky. Máte slovo.

Poslanec Petr Vrána: Děkuji za slovo, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte, abych na začátek svého vystoupení na téma korespondenční volba si vypůjčil slova pana Jana Rovenského. Změna zákona a umožnění volit korespondenčně na dálku patří mezi jedno z ožehavých témat české politiky. Zkušenosti ze světa totiž ukazují, že voliči ze zahraničí mohou být rozhodujícím jazýčkem na vahách. Návrh zákona je nyní v Poslanecké sněmovně a probíhá, očekává se dlouhá politická bitva. Mé vystoupení shrnuje, jak je problematika uchopena ve světě, a rovněž i českou debatu. V závěru předkládám a budu předkládat argumenty pro a proti zavedení volby na dálku, včetně doporučení.

S nástupem nové sněmovní většiny po loňských volbách do Poslanecké sněmovny znovu ožila debata ohledně zavedení korespondenční volby. Změna volebního zákona, o níž se v Česku diskutuje dlouhé roky, by umožnila podle odhadů až šesti stům tisícům krajanů žijících v zahraničí odevzdat svůj hlas poštou, nikoliv jen osobně na českém zastupitelském úřadě, jak je tomu v současnosti. V době, kdy je dolní komora ovládána pěticí vládních stran s pohodlnou většinou 109 křesel, se zavedení korespondenčního hlasování jeví jako téměř jisté. Nicméně často je ďábel skryt v detailu. A stejně, jak je tomu i v tomto případě, podobně jako při prosazení přímé volby prezidenta, kdy navrhovatelé byli často po čase překvapeni nepředpokládanými dopady takové změny, může také korespondenční hlasování zásadně změnit charakter voleb v České republice. Korespondenční hlasování ve světě se řadí k jednomu ze způsobů, jak umožnit občanům žijícím či dočasně pobývajícím v zahraničí se účastnit voleb. Mezi další běžně užívané způsoby patří hlasování na zastupitelském úřadě, hlasování v zastoupení a elektronické hlasování.

Pokud jde o hlasování ze zahraničí, řada zemí upravuje jeho užití například jen pro typy, jen pro určité typy voleb, v naprosté většině případů pro parlamentní a prezidentské volby, i když se objevují případy referend či voleb nižšího řádu jen pro některé občany žijící v zahraničí, například jen pro vojáky na misi nebo občany, kteří v cizině pobývají jen omezenou dobu, například méně než patnáct let v případě Velké Británie, či občany, kteří splní před samotnou volbou určitá kritéria, například registraci na seznam voličů v zahraničí. V některých zemích je dokonce pro reprezentanty voličů žijící v zahraničí vyčleněn určitý počet křesel v parlamentu, mimo jiné například ve Francii, Itálii, v Portugalsku.

Předmětem této diskuse však nejsou jednotlivé způsoby hlasování ze zahraničí, ale jeden konkrétní – korespondenční volba. Zkraje je třeba připomenout, že korespondenční hlasování se v některých zemí užívá jako alternativní způsob volby i uvnitř daného státu, ačkoliv jde o princip, který není příliš běžný. Naprostá většina zemí, 84,3 %, korespondenční volbu uvnitř země neumožňuje. Navíc tento druh korespondenčního hlasování využívají hlavně státy s velkou rozlohou, kde volební místnosti pro řadu občanů mohou být obtížně dostupné, například Austrálie, USA, Kanada či Indie. Z evropských zemí je tento způsob hlasování uplatňován na Islandu, v Německu, Británii, Švýcarsku a Polsku, s určitými omezeními dále také například v Litvě, Rakousku, Chorvatsku, Španělsku, Irsku či Nizozemsku. Na druhou stranu zasílání hlasu poštou ze zahraničí je poměrně rozšířené a v evropských zemích jde spíše o pravidlo.

Česká republika, Chorvatsko a Island umožňují svým občanům v zahraničí volit jedině na zastupitelských úřadech, stejně jako Francie, která však v roce 2006 pro své občany zavedla možnost volit z ciziny prostřednictvím internetu, postupně však tuto volbu v roce 2021 zredukovala jen na takzvané konzulární volby, ze kterých vzejdou konzulové zastupující zájmy Francouzů žijících v zahraničí. Zcela nepřípustná jakékoliv možnosti volit v cizině zůstává jako jediná evropská země Malta.

Při sněmovních volbách v roce 2021 na 111 českých ambasádách a generálních konzulátech odvolilo 13 236 z 18 808 zapsaných voličů. Šlo tedy o zlomek z odhadovaných půl milionu až 600 000 Čechů, kteří žijí, pracují či studují v cizině. Pro ilustraci, 300 000 platných hlasů by korespondovalo počtu hlasů odevzdaných v loňských sněmovních volbách v Plzeňském či Královéhradeckém kraji. Jinými slovy, krajané by v případě voleb do Poslanecké sněmovny mohli citelně zamávat výsledky voleb nejen v kraji, kam jejich hlasy putují. Politici, kteří korespondenční volbu prosazují, hovoří o zvyšování voličské účasti, narovnání letitého dluhu vůči Čechům žijícím v zahraničí a celkovém vylepšení demokracie. K tomu ještě přidávají argument, že odpůrci vědí, že je občané žijící v cizině nevolí, proto se změně zákona brání. Politici, kteří naopak proti korespondenční volbě vystupují, zmiňují zejména obavy z možné manipulace, porušení principu tajné a svobodné volby, narušení funkčního volebního systému či zvrácení výsledku voleb lidmi, kteří mají o české politice omezené informace a v zemi nežijí. Navzdory různým proklamacím o obavách o demokracii či o její rozšiřování je nabíledni, že hlavní motivací aktérů pro nebo proti zavedení korespondenčního hlasování zůstává politický kalkul.

Na to ostatně upozorňují i politologové. Petr Drulák napsal, že současná vládní garnitura oprávněně čeká, že z ní může mít profit, což ilustruje nejen na loňských sněmovních volbách, ale také na prezidentských v roce 2018. Při poslední prezidentské volbě bychom ve druhém kole zažili souboj Jiřího Drahoše, který by měl 45 %, s Pavlem Fischerem, který by měl 21 %. Zemanových 7,5 % by stačilo až na páté místo těsně za Michalem Horáčkem. Čili shrnuto, Češi v zahraničí představují politicky jasně vyhraněné voličstvo, které odmítá levici a jednoznačně podporuje progresivismus a neoliberalismus, soudí Drulák, podle něhož nejde o nějaké české specifikum. V této souvislosti připomněl vliv korespondenčního hlasování na volbu rakouského prezidenta v roce 2016, která se dokonce musela opakovat. V druhém kole prezidentských voleb zvítězil těsnou většinou 30 000 hlasů zeleně progresivistický Alexander Van der Bellen před národně konzervativním Norbertem Hoferem. Zvítězil díky korespondenčním hlasům ze zahraničí, jichž získal téměř o 200 000 více než jeho oponent. Bez zahraničních hlasů by vyhrál Hofer, dodal Drulák.

Odborníci jsou vůči zavedení korespondenční volby mnohem opatrnější než řada politiků. Právník Zdeněk Koudelka označil korespondenční volbu za zásah do celé filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, ale přitom sami nežijí ve státě, o němž rozhodují, tedy neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie je však založena na tom, aby si občané zvolili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen. Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí pak sám nebude podléhat. Spor o korespondenční hlasování je volbou mezi tím, zda má existovat právo volit držitele moci jen u těch, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat například tím, že zde platí daně, anebo zda se zvýší role těch, kteří nám budou moci vnutit svou politickou vůli, aniž by tu s námi žili.

Petr Drulák o zavedení korespondenční volby mluví jako o nebezpečném útoku na demokracii ze dvou důvodů. Za prvé proto, že občané trvale žijící v zahraničí disponují také občanstvím své druhé vlasti, kde jsou o dění lépe informováni než o dění v Česku. Podle Druláka je proto zbytečné zvyšovat pravděpodobnost, že se stanou jazýčkem na vahách při politickém rozhodování, jehož následky neponesou a nanejvýš budou zdáli pozorovat. A za druhé, korespondenční volba porušuje úplně všechno, co činí volbu u uren nezpochybnitelným výrazem voličovy vůle. Naopak podle Druláka může být výsledkem nátlaku a manipulace. Nevíme, za jakých okolností byl hlas vložen do obálky a odeslán. Může být porušena její anonymita. Je totiž technicky možné spojit hlasovací lístek s voličem. Otevírají se také netušené možnosti kreativního sčítání, které jsou na úrovni volebních okrsků omezeny už tím, že příliš zmanipulovaný výsledek by upoutal pozornost.

Drulák varuje před dalším krokem, který podle něj bude reálně následovat – zavedení korespondenční volby i v Česku po vzoru USA. Přitom ve Spojených státech se korespondenční volba stala jedním z pilířů předvolební strategie odpůrců prezidenta Donalda Trumpa. V únorovém čísle časopisu Times se sami pochlubili úspěšným spiknutím na záchranu prezidentských voleb. Na rozdíl od minulosti už aktivisté nemuseli přesvědčovat potenciální Bidenovy voliče, aby šli k volbám. Nejprve vylobbovali dostatečné rozšíření korespondenční volby, pak už jen stačilo, aby se vydali do velkoměstských ghett a obyvatelům pomáhali vyplňovat a odesílat hlasovací lístky, upozornil Drulák.

Ani politolog Stanislav Balík není přesvědčený o užitečnosti korespondenční volby, naopak ji označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devastace českého funkčního volebního systému. Balík sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno. Zavádění korespondenční volby v západních demokratických zemích přičítá jistému módnímu trendu, podobně jako přímou volbu prezidenta. Podle Balíka reálně hrozí, že v kontextu debat o podvodech se zaslanými lístky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu procesu. Jakékoliv těsnější výsledky budou odmítány jako zfalšované. A možná nejenom těsnější. Uvěří-li nezanedbatelná část lidí, že je možné falšovat, tak i kdyby to tak nebylo, bude to pro legitimitu zvolených znamenat totéž, jako by se skutečně podvádělo.

Podle právníka Petra Kolmana neobstojí argument, že Česko je jedna z mála zemí, která korespondenční volby nezavedla, protože tento způsob hlasování podle něj degraduje volby ze svátku demokracie na nákup v e-shopu. Pokud někdo v ČR nežije, ale chce z jakéhokoliv důvodu ovlivňovat, kdo zde bude prezidentem anebo poslancem, měl by si to prostě zasloužit, říká pan Kolman. Nezapomínejme, že Čech nebo Češka v cizině ve své domovině zpravidla neplatí daně. Takže pokud má někdo ambici působit na to, kdo bude vládnout jeho spoluobčanům ve staré vlasti, tak by neměl jen posílat obálku, ale něco pro to i udělat. Jinými slovy jít osobně hodit hlas do volební urny na zastupitelském úřadě.

Námitky proti zavedení přímé volby se objevují také z řad politiků současné vládní koalice. Senátor ODS Tomáš Jirsa vyjmenovává riziko, že voliči budou vystaveni tlaku při volbě, že o směřování země rozhodnou hlasy lidí, kteří v Česku nežijí, že mohou vznikat pochyby o regulérnosti volby a že existuje ještě větší riziko kupování hlasů. Zajímavé je, že Jirsa ukazuje prstem na vládní TOP 09, která o zavedení korespondenčního hlasování usiluje dlouhodobě. Schválení korespondenčního hlasování bych považoval za stejnou chybu jako schválení přímé volby prezidenta. I u této parlamentní iniciativy stála TOP 09 a následně z této změny ústavy bolela všechny její tvůrce hlava, napsal.

Opatrný byl k zavádění korespondenčního hlasování i europoslanec Alexandr Vondra z ODS, který se odvolával na poslední prezidentské volby v USA. Skeptický je i bývalý prezident Václav Klaus. Říká: Já považuji korespondenční hlasování za totální zradu myšlenky voleb a zradu myšlenky parlamentní demokracie. Právník Jiří Němec má o nutnosti zavést korespondenční volbu pochybnosti. Pokud ale ke změně má dojít, měla by se otevřít širší debata i o dalších opatřeních, jako například o rozšíření korespondenčního hlasování v rámci ČR, o možnosti hlasovat v předstihu anebo udělat volby jen v jeden den.

Z výše zmíněné debaty je evidentní, že existují silné argumenty pro i proti zavedení korespondenčního hlasování. Odhlédneme-li od názorů politiků, v jejichž hodnocení bezesporu hrají velkou roli vyhlídky, zda by jim takový krok pomohl, nebo je poškodil, zůstávají odborníci k zavedení korespondenčního hlasování opatrní. Z výhod, které by takové opatření českým občanům žijícím v zahraničí přineslo, lze na prvém místě jmenovat možnost snadněji volit, protože by již nemuseli dojíždět i několik tisíc kilometrů na českou ambasádu či generální konzulát, což je pro řadu občanů nutnost v tak rozlehlých zemích, jako jsou Spojené státy a Kanada či Austrálie. Korespondenční volba by pravděpodobně zvýšila

i voličskou účast a mohla by vést k většímu zájmu o dění v Česku. Ve své podstatě je také korespondenční volba levná. Pět milionů korun ve světle celkových nákladů na zorganizování voleb je skutečně kapkou v moři.

Pokud jde o možná negativa, pak to nejzávažnější zní, že při této formě volby nelze zaručit, že proběhne tajně a svobodně a že na voliče nebude někdo vyvíjet nátlak. Lze jistě namítnout, že něco takového je možné i dnes, nicméně za plentou je volič sám, a jak se rozhodne, je jen a jen na něm. Dalším silným argumentem je, že není logické nechávat rozhodovat o české politice občany, kteří v zemi dlouhodobě nežijí, respektive jim to příliš usnadňovat, když možnost volit na zastupitelských úřadech dnes mají. K tomu se váže i námitka, že právě hlasy ze zahraničí mohou zvrátit celý výsledek voleb. Menší výhradou může být i fakt, že hlasy se poštou mohou ztratit či dorazit později, tudíž by propadly jinak platné hlasy.

Je tedy jasné, že pádné argumenty zaznívají z jedné i z druhé strany a že nakonec na politickém bojišti o prosazení korespondenční volby rozhodne reálné rozložení sil v parlamentu. Zde je třeba vzít v potaz dvě námitky. Americké pořekadlo, které volně lze předložit jako neopravuj to, co funguje. Od listopadové revoluce nebyly v dějinách České republiky občany zpochybněny výsledky jakýchkoliv voleb a důvěra v náš volební systém tak až na výjimky je univerzální. Při situaci, kdy by o výsledcích voleb rozhodovaly hlasy ze zahraničí zasílané poštou, navíc ve světle otazníků, které se objevily kolem prezidentských voleb v USA či Rakousku v posledních letech, by mohla vzít dnešní důvěra v systém zasvé. Druhá námitka zní, že by se takto zásadní změna volebního systému neměla prosazovat na sílu. Konsenzus ohledně korespondenční volby by se jistě hledal snáz, pokud by s jejím zavedením vládní koalice tak okatě nespěchala, ale snažila se najít konsenzus napříč politickým spektrem. V opačném případě po přeskupení sil v parlamentu hrozí, že korespondenční hlasování nepřežije víc než jedno volební období. V případě korespondenční volby platí, že méně je někdy více.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, děkuji, pane poslanče. Nyní je přihlášen pan poslanec Jan Volný, kterého zde nevidím. Na řadu tedy přichází pan poslanec František Petrtýl a připraví se pan poslanec Ivan Jáč. Prosím.

Poslanec František Petrtýl: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Dámy a pánové, přeji vám pěkný, i když velice pozdní večer. Ze začátku se chci omluvit, když budu mluvit, tak v některých fázích už některé myšlenky tady padly a budu se někdy opakovat. Ale nebyl jsem schopen ze svého projevu to všecko vyselektovat.

Dovolte mi tedy vystoupit k návrhu zákona, jehož podstata by si zcela jistě zasloužila širokou politickou shodu. Návrh je ryze účelová záležitost a čistokrevný politický kalkul ze strany vládní koalice, které klesají preference a sama si je dobře vědoma, že ji čekají nedobré politické vyhlídky. I proto si tito demokraté chtějí pomoci úpravou volebního systému i navzdory tomu, že podle mnohých ústavních právníků je právě tato novela a principy, které by zaváděla, v rozporu s ústavou.

Ze začátku by chtěl poukázat na některé zkušenosti s korespondenční volbou v zahraničí. Chtěl jsem začít Rakouskem, ale to si myslím, že tady bylo už mnohokrát opakováno, tak se k tomu nebudu vracet a přešel bych k Francii, kde korespondenční volba ze zahraničí byla zrušena kvůli údajným podvodům v roce 1975, kde vlastně bylo umožněno hlasování ze zahraničí v místních a parlamentních volbách přes internet. V 60. a 70. letech 20. století se korespondenční volba stala terčem kritiky z důvodu, že přinášela rizika manipulací s vlastní volbou a ověřováním voličů, kteří odevzdali hlas, prakticky tedy zda byla zajištěna tajnost hlasování. Tato kritika pramenila z vlastní podstaty zákonné úpravy, která korespondenční volbu v roce 1946 zavedla.

Když se podíváme do USA, ve Spojených státech se korespondenční volba stala jedním z pilířů předvolební strategie odpůrců prezidenta Donalda Trumpa. V časopisu Times se sami odpůrci pochlubili úspěšným spiknutím na záchranu prezidentských voleb. Na rozdíl od minulosti už aktivisté nemuseli přesvědčovat potenciální voliče, Bidenovy voliče, aby šli k volbám. Nejprve vylobbovali dostatečné rozšíření korespondenční volby, pak už jen stačilo, aby se vydali do velkoměstských ghett a obyvatelům pomáhali vyplňovat a odesílat hlasovací lístky.

A co na korespondenční volbu říkají ústavní právníci, politologové a jiní experti? Již zde několikrát zmíněný právník Zdeněk Koudelka označil korespondenční volbu za zásah do celé filozofie volebního práva a demokracie. Podle něj navrhovaná novela zjednoduší volby zahraničním voličům, a tak bude více těch, kteří rozhodnou o Poslanecké sněmovně a prezidentovi, ale přitom sami nežijí ve státě, o němž rozhodují, tedy neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí. Demokracie však je založena na tom, aby si občané volili ty, kteří o nich rozhodují. Zvolí-li jim je někdo z ciziny, je tento princip porušen. Koudelka argumentuje mimo jiné tím, že volič v Česku také nemůže volit v jiném kraji či obci, kde nebydlí, aby neovlivňoval složení zastupitelstva, jehož rozhodnutí pak sám nebude muset podléhat. Spor o korespondenční hlasování je volbou mezi tím, zda má existovat právo volit držitele moci jen u těch, kteří žijí na území, kde budou této moci podléhat například tím, že zde platí daně, anebo zda se zvýší role těch, kteří nám budou moci vnutit svou politickou vůli, aniž by tu s námi žili.

Ani politolog Stanislav Balík není přesvědčen o užitečnosti korespondenční volby, naopak ji označuje za hodně nebezpečnou hru, jejímž výsledkem může být devalvace českého funkčního volebního systému. Balík sice uznává, že z hlediska evropských zemí je Česko s absencí korespondenčního hlasování anomálie, nicméně upozorňuje například na to, že ve Francii šlo korespondenčně hlasovat do roku 1975, kdy to bylo kvůli podvodům zrušeno. Zavádění korespondenční volby v západních demokratických zemích přičítá jistému módnímu trendu. Podle Balíka reálně hrozí, že v kontextu debat o podvodech se zaslanými lístky v minulých prezidentských volbách v Rakousku či USA, mohou být buďto skutečné, nebo smyšlené, přestanou lidé důvěřovat celému volebnímu systému, jakékoliv těsnější výsledky budou odmítány jako zfalšované. A možná nejenom těsnější. Uvěří-li nezanedbatelná část lidí, že je možné falšovat, tak i kdyby to tak nebylo, bude to pro legitimitu zvolených znamenat totéž, jako kdyby se skutečně podvádělo.

Podle právníka Petra Kolmana neobstojí argument, že Česko je jedna z mála zemí, která korespondenční volby nezavedla, protože tento způsob hlasování podle něj degraduje volby ze svátku demokracie na jakýsi nákup. Podle něj pokud někdo v České republice nežije, ale chce z jakéhokoliv důvodu ovlivňovat, kdo zde bude prezidentem nebo poslancem, měl by si to prostě zasloužit. Nezapomínejme, že Čech nebo Češka v cizině ve své domovině zpravidla neplatí daně. Takže pokud má někdo ambici působit na to, kdo bude vládnout jeho spoluobčanům ve staré vlasti, tak by neměl jen posílat obálku, ale něco pro to i udělat, jinými slovy jít osobně hodit hlas do volební urny na zastupitelském úřadě.

Bývalý diplomat a politolog, který byl již také několikrát zmiňován, Petr Drulák, o zavedení korespondenční volby mluví jako o nebezpečném útoku na demokracii ze dvou důvodů. Za prvé proto, že občané trvale žijící v zahraničí disponují také občanstvím své druhé vlasti, kde jsou o dění lépe informovaní než o dění v Česku. Podle Druláka je proto zbytečné zvyšovat pravděpodobnost, že se stanou jazýčkem na vahách při politickém rozhodování, jehož následky neponesou a nanejvýš budou zdáli pozorovat. A za druhé, korespondenční volba porušuje úplně všechno, co činí volbu u uren nezpochybnitelným výrazem voličovy vůle, naopak podle Druláka zde může být výsledkem nátlaku a machinace. Nevíme, za kterých okolností byl hlas vložen do obálky a odeslán. Může být porušena její anonymita. Totiž technicky možné spojit hlasovací lístek s voličem. Otevírají se zde také netušené

možnosti kreativního sčítání, které jsou na úrovni volebních okrsků omezeny už tím, že příliš zmanipulovaný výsledek by upoutal pozornost.

Námitky proti zavedení přímé volby se objevují také z řad politiků současné koalice, jak už zde byl několikrát zmíněn senátor za ODS Tomáš Jirsa i další, které už tady před mnou citovali někteří mí předřečníci, tak tuto pasáž přeskočím.

Jak zavedení korespondenční volby obstojí s ústavou? Člověk nemusí být expertem na ústavní právo, aby byl schopen položit pětikoalici klíčovou otázku: Jak chcete zavést korespondenční volbu pro Čechy v zahraničí a zároveň pro ně zachovat tajné hlasování? Plenta totiž není ve volebních místnostech jen tak, volič za ní vhazuje lístek do obálky mimo jiné proto, aby nikdo neviděl, pro jakou stranu či kandidáta hlasuje, a aby nebyl ovlivňován.

Argumenty v neprospěch korespondenční volby. Velký etický problém vidím v tom, jestliže zde někdo dlouhodobě nežije a neplatí mimo jiné daně, zdravotní a sociální pojištění, proč by měl rozhodovat o životě jiných lidí, kteří nesou dopady jeho volby? Zastánci korespondenční volby na to rádi odpovídají, že daně neplatí ani studenti, důchodci, ženy na mateřské nebo bezdomovci žijící v Česku. Za prvé, každý, kdo žije v naší republice, zde povinně platí daně. I když zrovna nepracuje nebo nepodniká, tak přece platí daně nepřímé – dépéháčko a spotřební daň. Nicméně i kdyby je teoreticky neplatili, tak pro jejich aktivní a pasivní volební právo mluví fakt, že zde žijí, takže na ně přímo dopadají následky jejich volby.

Zde bych si dovolil takovou malou vsuvku. Stále častější atak na starobní důchodce, že neplatí daně, je neuctivý a hloupý. Mnozí z nich platili 40 a více let, daň z příjmů, navíc nadále platí daně nepřímé. Ano, i tehdy, když senior, seniorka nakoupí v supermarketu, tak odvede DPH, někdy jen daň spotřební.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče, chci se zeptat, uběhlo vám prvních 10 minut, zda budete pokračovat. Budete? Ano, takže zapínám stopky.

Poslanec František Petrtýl: Děkuji, ano. Dalším velkým neduhem korespondenční volby je, jak už jsem zmínil, nepřímé narušení ústavního principu, že volba v Česku musí být osobní a má být zaručena tajnost hlasování. V relevantním ohrožení je i princip, že volba každého, včetně osob hlasujících ze zahraničí, má být svobodná. Je jasné, že pokud se český zahraniční volič má dostavit na ambasádu a tam za dohledu příslušné komise musí jít řádně sám osobně za plentu, tak volba má úplně jinou bezpečnostní kvalitu. Kde máme záruku, že za Čecha žijícího v cizině nevybere a neodešle volební lístek rodina nebo bůhvíkdo, například můžu říct i třeba nějaký pracovní kolektiv nebo šéf ze zaměstnání a podobně?

Korespondenční volba také nahrává takzvanému kupčení s hlasy, které bylo dříve odsouzeno v judikatuře našeho Ústavního soudu, a to zcela po právu. Z ústavy jasně plyne rovnost hlasů, a když si někdo nakoupí další hlasy, tak má zákonitě a samozřejmě naprosto nespravedlivě vyšší podíl na moci než volič postupující korektně a disponující jen svým jedním jediným hlasem. Pamatujeme na akci Přemluv bábu, nový model byl upgradován na model „odvol za bábu“ a tak bych mohl dále pokračovat. Dalším očividným otazníkem je zde diskriminace. Jak to, že čeští občané, kteří žijí doma, tedy na území České republiky, korespondenční volbu nebudou moci využít a voliči v cizině ano? Nebo nám snad pan Fiala s panem Rakušanem chtějí tvrdit, že na voliče žijící v Česku musí být větší přísnost a silnější dohled než na občany žijící v zahraničí? Nebo nám chtějí pánové říkat, že v zahraničí žijí poctivější Češi než v samotném Česku? Nevím, jak vás, ale to mě trošičku uráží. Žiji a platím zde řádně a včas daně a připadá mi, že jako je to nedůstojné, když mně vláda nevěří.

Vládní strany se rozhodly silou protlačit zákon a získat tak o pár procent hlasů navíc novelou, nikoliv vládním návrhem, který by prošel řádným připomínkovým řízením tak, aby

si (jak by si to) principiální změna volebního zákona jednoznačně zasloužila. Pokud jde o možná negativa, tak to nejzávažnější zní, že při této formě volby nelze zaručit, že proběhne tajně a svobodně a že na voliče nebude nikdo vyvíjet žádný nátlak.

Zde v další pasáži už jsem měl několik věcí, které zde padly, tak nechci skutečně to dále protahovat, tudíž jenom bych chtěl nakonec říct, že tonoucí se stébla chyba chytá. Volební preference nejsou příznivé a strany vládní koalice jsou schopny honbou za pár procentních hlasů změnit volební principy této země bez elementární diskuse. Tedy nemůžu, za mě nemůžu s tímto návrhem souhlasit. Děkuji vám za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Než dám slovo paní poslankyni Pastuchové s přednostním právem, přečtu omluvy. Omlouvá se pan poslanec Metnar od 22 hodin z osobních důvodů a pan poslanec Richter od 20.15 z rodinných důvodů.

Paní poslankyně vystoupí s přednostním právem. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, paní předsedající. Já jsem si dovolila využít přednostní právo, protože budu reagovat s přednostním právem i na své ctěné kolegy, kteří zde vlastně od 20.00 hodin vystupují, snaží se tady obhájit to, co nám na korespondenční volbě vadí. Musela jsem upozornit vašeho předchozího pana předsedajícího, protože se z toho tady stal takový jako volný koutek s tím, že tu neseděl ani zástupce předkladatelů – takže seděl pan, to se omlouvám, pan předseda Michálek ve své lavici, ale určitě si pamatuje z minulého volebního období, jak jste nás tady cvičili, že tam nesedíme, když se šla naše paní ministryně vyčurat. Takže si myslím, že se vám to teď vrací. Proč ne? A máme 23.39. Myslím si, že nějaká dohoda tady, že se skončí v půlnoci, je, nevím, jestli to platí? Ano, můžeme pokračovat, pane předsedo. Klidně, nám to nevadí. A já jsem chtěla dát procedurální návrh, protože mně přijde strašně nedůstojné, jak se i po dnešním rozhodnutí Ústavního soudu s tím, že tam byly zmíněny obstrukce, že vlastně to bylo všechno v pořádku, měli jsme čas se všichni vyjádřit, že? Měli, ano, a já jsem třeba nedostala ani slovo. Řeknete, že to bylo vinou toho, že vystupoval někdo jiný. Ale já jsem zvolená za svůj region! Já jsem zvolená za Liberecký kraj! Já jsem se přihlásila a já jsem chtěla mluvit, a vy jste mi to zamázli, jako to uděláte zítra ve tři hodiny. Takže myslím si, že není důstojné si tady dělat nějaké naschvály.

A já jsem jenom chtěla říct, že tento váš zákon, který tak strašně prosazujete všichni z koalice, nikdo z vás nás tady neposlouchá. Nikdo! Nereagujete na naše otázky, které z toho vyplývají, viz volební lístky zemřelých. Já jsem neslyšela, já jsem neslyšela odpověď, kolega Nacher se tady na to ptal, kdo nám na to odpoví. Vy to prostě chcete zítra natvrdo protlačit do druhého čtení. Bude pohoda, klid. Teď už to máte i od Ústavního soudu, že můžete si tady konce volebního období dělat, co chcete. Takže já jsem chtěla jenom vystoupit s přednostním právem, že vaše přítomnost je nedůstojná, děláte si z toho tady cirkus a doufám, že kdo vydržel se na přenosy dívat, tak si to zapamatuje. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuju. S přednostním právem pan předseda Marek Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Já bych jenom rád zareagoval na svoji ctěnou kolegyni, paní poslankyni Pastuchovou. Je jasné, že když se opozice rozhodne k obstrukcím, které trvají v tuto chvíli nějakou padesátou hodinu, tak že asi všichni poslanci nebudou sedět v sále. V každou vteřinu projednávání tady byl zástupce vlády, v každou vteřinu projednávání tady byl někdo z předkladatelů. Právě proto, že jsme tušili, co nám budete provádět, tak máme předkladatelů tolik. Každou vteřinu projednávání tady byl někdo z předsedů koaličních klubů.

Takže pokud se někdo rozhodne obstruovat – a tady bych doporučil, abychom si přečetli ten dnešní nález Ústavního soudu, který vychází z těch předchozích nálezů Ústavního soudu. Zvlášť když paní kolegyně Pastuchová ho teď tak citovala, bod 79: Právo poslanců či senátorů prezentovat stanovisko na parlamentní půdě ovšem není samoúčelné, neboť význam parlamentní diskuse spočívá v možnosti konfrontace názorů napříč politickým spektrem, jež je zárukou svobodné soutěže politických sil podle čl. 5 ústavy, nikoli v neomezeném uplatňování práva každého jednotlivce, poslance či senátora se v ní vyjádřit.

Tak bych byl rád, aby toto bylo jasné. Já jsem tady upozorňoval opakovaně přes den na zoufalé zneužívání faktických poznámek zejména ze strany vašich poslanců. Pokud se nedostanete ke slovu, tak je to proto, že jsou tady poslanci, kteří vystoupili s faktickou poznámkou už padesátkrát a reagovali sami na sebe, na nic jiného. Tak jenom bych prosil, abychom byli trošičku, trošičku soudní a trošičku vycházeli z toho, že opravdu není právem opozice zablokovat jednání parlamentu na libovolně dlouhou dobu.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. S přednostním právem – pardon, máme zde faktickou, pan poslanec Nacher. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Patrik Nacher: Děkuji, já budu reagovat na Marka Bendu, a budu tudíž naplňovat obsah té faktické. No, ono to takhle není. My naplňujeme všechno, co je v jednacím řádu, my ho neporušujeme. Vy ho porušujete, ne my. Je to tak. V případě, že někdo má faktickou, která není faktická, tak má předsedající právo a možnost mu odejmout slovo. Ukažte mi, ať mi kolega Marek Benda, vaším prostřednictvím... Oni tady na mě pokřikujou a je to v pohodě. My když pokřikujeme, tak nás okřiknete. Tak už jenom v tomhle je tady dvojí metr. (Reakce ze sálu.) Tak můžou přestat tady na mě křičet, nebo my budeme dělat to samý a vy to taky budete respektovat?

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče, pokračujte ve své faktické, než vám uběhne čas.

Poslanec Patrik Nacher: Ne, já nebudu pokračovat, když tady na mě někdo... (Předsedající: Moment!) Ne, je to tak, žádný moment. My, když tam pokřikujeme...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče, nechte mě se vyjádřit! Vás prosím, abyste pokračoval, a vás prosím, abychom v rámci zachování; máme dohodu, že budeme končit ve 24.00, tak prosím, nechme to proběhnout v klidu. Takže pánové, nepokřikujte, a vy prosím pokračujte ve své faktické. Dávám vám ještě poté 30 sekund navíc, o které jste přišel.

Poslanec Patrik Nacher: Takže znovu, když někdo měl faktickou, která by nebyla faktickou, předsedající má konat. Já bych chtěl od Marka Bendy a spol. slyšet, kde někdo reagoval sám na sebe. Ty příklady. Protože tady to vždycky takhle zazní, nějaká věc, pak se toho všichni chytnou a všichni to šíříte. Kdy někdo od nás z klubu reagoval sám na sebe? Tak to buď doložte, nebo se omluvte! Pojedeme úplně stejně, jako to děláte vy vůči nám. My, když tady někdo něco řekne, pak se musí omluvit. Není čas – já mám plus 30 vteřin, protože vy jste mě tady rušili. Aspoň si pamatujte 30 vteřin starou větu paní místopředsedkyně, která řekla, že mi dá 30 vteřin navíc, protože vy jste mě tady rušili. Fakt jako, to je neuvěřitelné.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Faktická poznámka pan předseda Benda, poté – pan předseda Benda stahuje. Radek Vondráček s faktickou poznámkou a poté pan poslanec Babka.

Poslanec Radek Vondráček: Já děkuji všem přítomným, že jsme si oživili závěr diskuse. A v rámci faktické poznámky jenom k paní předsedající. Když jste říkala poslanci, který má dvě minuty k faktické poznámce, „nechte mě vyjádřit“, tak to vy právě nesmíte udělat. Vy ho nesmíte přerušit, jestliže se neodchyluje od věci. Chtěl jsem vám přečíst jednací řád. Já myslím, že to není nutné, že to všichni víme. Předsedající nemůže jenom tak skákat do řeči tomu, kdo mluví a říkat nechte mě vyjádřit. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče, děkuji za vysvětlení ohledně jednacího řádu. Pan poslanec Nacher se na mě obracel s výhradou toho, že na něj kolegové pokřikují. Takže prosím pochopte, že jsem reagovala na výzvu pana poslance.

Tak máme zde další faktickou, pan poslanec Babka.

Poslanec Ondřej Babka: Děkuju za slovo, vážená paní místopředsedkyně. Já vaším prostřednictvím budu reagovat na kolegu Bendu. Já si opravdu nemyslím, a sedím tady úterý, včerejšek, celý dnešek, že to bylo nějaké zoufalé zneužívání faktických poznámek, jak jste tady zmínil. Všechny naše faktické poznámky opravdu reagovaly k věci. Všechny faktické poznámky, i vaše, reagovaly na průběh té rozpravy. Já si nemyslím, že by tady bylo nějaké zoufalé zneužívání faktických poznámek, opravdu ne. Všechny naše faktické poznámky opravdu reagovaly na průběh rozpravy. A myslím si, že naopak častokrát v těch faktických poznámkách jsme se jasně vymezovali, proč si myslíme, že ta novela zákona o správě voleb je špatná. O žádné zoufalé zneužívání faktických poznámek opravdu v tomto případě se nejedná. Myslím, že by takováto vyjádření zde neměla padat. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní s přednostním právem paní poslankyně Pastuchová. Prosím.

Poslankyně Jana Pastuchová: Děkuji, paní místopředsedkyně. Já jsem moc ráda, že se ten sál aspoň trošičku zaplnil, protože se bojíte, že budeme hlasovat. Nebojte, nebudeme. Já vím, že se nebojíte, pane předsedo Bendo, a prosím, nepokřikujte na mě! Jenom jsem chtěla říct, že se opět vyjadřuji k tomu, jak je to nedůstojné už jenom v tom smyslu, že já jsem tady desátý rok, a opravdu jsem nezažila, že by v prvním čtení bylo něco takhle na sílu hned po vynesení usnesení Ústavního soudu – okamžitě navrženo hlasování pevné v 19.00, všichni jsme to věděli, všichni jste se tu po těch třech dnech sešli. To je paráda vás všechny vidět, hlavně pana premiéra, a hlasovali jste na 15. hodinu zítra. Ale jestli jste si mysleli, že my tu sílu ve vystupování nějak vzdáme, protože už stejně víme, co uděláte, tak určitě ne.

A pořád nám tady vyčítáte, jak obstruujeme. Já jsem si opravdu dala tu práci a našla jsem si nějaké ty zákony nebo nějaké to projednávání tady třeba z roku 2015. Tak vám to přečtu. Před třemi týdny zabránili poslanci TOP 09 a ODS hlasování tím, že skoro pět hodin – přátelé, pět hodin – podávali návrhy na změnu programu schůze. A šup, dělá to ANO a budeme měnit jednací řád. Pět hodin! Minulý týden to zkusili dlouhými projevy svých lídrů a stejné to bylo i dnes. Ono se vám to tak trochu vrací. Tak nám prosím nevyčítejte – já prosím, nepokřikujte, na mě, pane poslanče Beitle, prostřednictvím paní předsedající. Já nebudu dávat procedurální hlasování, ale opravdu jsem ráda, že jste se sešli v tak hojném počtu, že si trošku zpestříme tu předpůlnoční chvilku, a já už dneska vystupovat nebudu. Děkuji. Ale přečtěte si ty články, najděte si to, pane předsedo Michálku. Vy jste tu neseděl v tu

dobu ještě, vy jste mladý, vy jste pracoval určitě někde a sbíral zkušenosti, abyste je tady mohl uplatňovat. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano. Prosím, oslovujte kolegy prostřednictvím předsedající. Děkuji, paní poslankyně.

Nyní s faktickou poznámkou paní místopředsedkyně Olga Richterová, poté Radek Vondráček. Prosím, máte slovo.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Vážené kolegyně, kolegové, já většinou vystupuji velmi mírně, ale to, co tady zaznělo v těch posledních větách, je naprostá nehoráznost! Samozřejmě že jsme tady zvoleni lidé různého věku, někteří mladí, někteří starší, a je to tak správně, tak bych opravdu ráda, aby se tady nenaráželo na věk některého z nás. Myslím, že to není důstojné této komory!

A druhá věc. Je naprostá nehoráznost říkat, že něco je na sílu, když se tady jedná pátý den. Je to prosím více než 55 hodin jednání a vy nepokrytě obstruujete. Prosím, ty faktické poznámky jsou reakce jednoho opozičního poslance na druhého, na sebe navzájem. Přestaňme si tady něco lakovat. Je to prostě normální obstrukce. Vy jste se pro ni rozhodli, vy jste si ji vybrali, a v tomto případě se ale chci ohradit. To není na sílu, to je ta diskuse, kterou my prostě máme právo někdy ukončit. To uvážení bylo, že jde o desítky a desítky hodin. Prosím, uznejte to. Takhle funguje demokracie, že to rozhodnutí přijde, a neohánějte se tady prosím věkem poslanců a poslankyň! Děkuji. (Potlesk zprava.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Radek Vondráček, připraví se pan poslanec Jakob. Pan předseda Jakob. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Má možná poslední příležitost k faktické poznámce. Jdou tady takové řeči, že se dělají čárky, tak já bych moc poprosil, abyste mi udělali ještě čárku, že mám faktickou poznámku.

Co se týče věku, já mám 50, tak... Narozeniny jsem tady neoslavil, protože byla nařízena mimořádná schůze, tak děkuji všem, kteří podepsali svolání mimořádné schůze.

A k tomu samotnému. To, že se tady diskutuje, že je tady debata a že je zhuštěná do šesti dnů – ale vy jste předložili 13. prosince ten návrh a vy ho chcete hned rozhodnout. To EET se tady opravdu projednávalo 270 dnů jenom jedno čtení. Prostě když tlačíte větší silou, tak zase větší silou je odpor, ale když to... Fakt poprosím, já jsem přišel konstruktivně tady něco říct. Já vám jenom chci říct, že všechna ta vystoupení, ať se vám to líbí, nebo ne, byla k věci. Jediný, kdo měl vystoupení jiné, tak byl pan předseda Okamura, který se výrazně odchýlil a který prostě tady předváděl, co je to filibuster. Ale jinak třeba některé ty faktické poznámky opravdu byly s ministry, s předsedy klubů. To nebylo nic, co bychom tady nezažili. A my jsme si nevzali, pokud vím, ani jednu přestávku. Vy jste přestávkovali jenom u té Rady pro Českou televizi myslím 38 hodin. A teď tady někdo říkal, že debatujeme 50 hodin. Ale vy jste si vypřestávkovali víc. A vás bylo víc, tak se to víc rozpustilo, ty vaše příspěvky. Měli jste víc přednostních práv. Prosím vás, když se to tak vezme v globálu a v průměru, a jak se dlouho projednávají ty návrhy, tak ono to vyjde nastejno. Ta vaše reakce je hysterická. Vy jste to přehnali, ale vy hlavně nedodržujete pravidla. A tady v této místnosti neplatí zákon, tady neplatí právní řád. To, že to posvětil Ústavní soud, s tím prostě nic neudělám (Předsedající: Čas.), ale že se porušují ta pravidla, to tak je. Ale je to zbytečné! (Potlesk poslanců ANO 2011.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní pan předseda Jakob s faktickou poznámkou, připraví se pan poslanec Munzar. Prosím.

Poslanec Jan Jakob: Vážená paní předsedající, dámy a pánové, děkuji za slovo. Jak poslouchám teď tu zjitřenou diskusi před půlnocí, tak se přiznám, že jsem docela rád, že jsme se dohodli na úrovni klubů, že ve 12 hodin dnešní jednání skončí, protože už mám pocit, že to nikam moc nevede. Můžu tady opakovat to, jak dlouho jednáme, jak dlouho se tomuto tématu věnujeme. Bylo tady zpochybňováno používání faktických poznámek. V tomto týdnu, musím říct, ano, se to zkultivovalo. Troufnu si říct, že téměř vždy naplňovaly to, jak jsou popsány v § 60 jednacího řádu. Na druhou stranu v tom týdnu minulém, když tady byly poznámky o tom, že reagují poslanci sami na sebe, ne, to my jsme neřekli. My jsme řekli, a je to zcela jednoznačné a na stenozáznamu to je, že opoziční poslanci reagovali na sebe navzájem i řadu ne desítek minut, ale hodin, a to lze jednoznačně kvalifikovat jako obstrukční jednání. Nemluvím o těch dlouhých projevech. Není pravdou, že to byl jenom pan předseda SPD Okamura, který tady trhal rekordy, ale i předseda ANO Babiš opravdu nemluvil celou dobu, ty hodiny, byť byly kratší, k věci. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. S faktickou poznámkou pan poslanec Munzar. Prosím.

Poslanec Vojtěch Munzar: Děkuji, paní předsedající. Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych chtěl vaším prostřednictvím reagovat na kolegyni Pastuchovou, která tady přečetla článek o nějakých diskusích o programu, které se staly velmi mimořádně v těch minulých obdobích. Já tady tedy nebyl od roku 2013 do roku 2017, ale byl jsem tady jako poslanec od roku 2017 v tom minulém volebním období, a delší diskuse o programu by se tady daly spočítat na prstech jedné ruky. Bylo to mimořádné opatření, nicméně vy jste to povýšili na normu. My tady každou schůzi od začátku volebního období de facto zažíváme několikahodinové diskuse každou schůzi o programu. Jestli si myslíte, že je to takto v pořádku, jestli si myslíte, že takto to má být normou a že to občané naší republiky ocení, tak si to myslete! Máte samozřejmě právo vystupovat k programu, to vám nikdo nebere, ale prosím, nesrovnávejte nesrovnatelné! Jedna věc je použít nějaký mimořádný prostředek v mimořádné situaci, ale druhá věc je to používat jako normu. Vy to bohužel od začátku volebního období používáte jako normu, a tím de facto znehodnocujete jednání této Sněmovny. Mě to velmi mrzí, ale máte na to právo. Jestli si myslíte, že je to dobře, je to vaše rozhodnutí. Děkuji. (Potlesk zprava.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Na základě dohody klubů... (Námitky z řad poslanců hnutí ANO 2011.) Prosím pěkně, zvažte, jestli je toto nutné. Máme 23.59. Faktická poznámka trvá dvě minuty, takže vás přeruším přesně tedy ve 24 hodin? (Ano.) Je to tak, dobře, tak prosím. (Na tabuli se objevil čas 00:00.)

Takže přátelé, máme 24.00. Na základě dohody mezi všemi předsedy klubů končím dnešní jednací den a přerušuji 88. schůzi Poslanecké sněmovny do čtvrtka 25. 1. 2024 do 9 hodin, kdy budeme v této schůzi pokračovat. Přeji hezký večer.

(Jednání skončilo 25. 1. v 0.01 hodin.)

Pokračování schůze Poslanecké sněmovny
25. ledna 2024
Přítomno: 177 poslanců

(Jednání zahájeno v 9.00 hodin.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji další jednací den 88. schůze Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám.

Aby byla zaznamenána naše účast, nejprve vás odhlásím a poprosím, abyste se všichni přihlásili svými identifikačními kartami a případně mi oznámili, kdo žádá o vydání náhradní karty.

Sděluji, že o omluvení své neúčasti na dnešním jednání požádali tito poslanci a poslankyně: Pekarová Adamová Markéta celý jednací den – zahraniční cesta, Babiš Andrej od 9 do 14 – pracovní důvody, Babišová Andrea do 13 hodin – zdravotní důvody, Balaštíková Margita celý jednací den – zdravotní důvody, Bašta Jaroslav celý jednací den – zdravotní důvody, Benešík Ondřej celý jednací den – zahraniční cesta, Blaha Stanislav celý jednací den – zahraniční cesta, Brázdil Milan do 11.30 hodin – pracovní důvody, Bžoch Jaroslav celý jednací den – zahraniční cesta, Dostálová Klára celý jednací den – zahraniční cesta, Dražilová Lenka do 11.30 – pracovní důvody, Dvořák Jaroslav od 9 hodin do 12 hodin – pracovní důvody, Fialová Eva do 12.30 – pracovní důvody, Foldyna Jaroslav celý jednací den – pracovní důvody, Fridrich Stanislav celý jednací den – zdravotní důvody, Gazdík Petr celý jednací den – zdravotní důvody, Janulík Miloslav celý jednací den – bez udání důvodu, Jílková Marie celý jednací den – rodinné důvody, Juchelka Aleš celý jednací den – zahraniční cesta, Kohajda Michael do 11 hodin ze zdravotních důvodů, Kubík Jan celý jednací den – zdravotní důvody, Ladina Jan do 11.30 – pracovní důvody, Lesenská Vladimíra do 11.30 – pracovní důvody, Lochman Ondřej celý jednací den – zahraniční cesta, Nacher Patrik celý jednací den – pracovní důvody, Navrátil Jiří celý jednací den – pracovní důvody, Němečková Crkvenjaš Zdenka do 12 hodin – pracovní důvody, Novák Marek od 9 hodin do 12 hodin – pracovní důvody, Pastuchová Jana od 9 do 11.30 – pracovní důvody, Pokorná Jermanová Jaroslava do 15 hodin – zdravotní důvody, Síla Jan od 9 do 11 hodin – zdravotní důvody, Staněk Pavel celý jednací den – zahraniční cesta, Svoboda Bohuslav celý jednací den – pracovní důvody, Špičák Julius celý jednací den – zdravotní důvody, Tureček Karel do 14 hodin – pracovní důvody, Válková Helena do 10 hodin – pracovní důvody, Vondrák Ivo celý jednací den – pracovní důvody.

Z členů vlády se omlouvají: Bartoš Ivan do 11.30 – pracovní důvody, Baxa Martin do 16 hodin – pracovní důvody, Bek Mikuláš celý jednací den – pracovní důvody, Blažek Pavel od 9 do 12 hodin – pracovní důvody, Dvořák Martin celý jednací den – zahraniční cesta, Hladík Petr celý jednací den – pracovní důvody, Jurečka Marian do 14.30 celý jednací den – pracovní důvody, Kupka Martin celý jednací den – zahraniční cesta, Langšádlová Helena od 12 hodin – pracovní důvody, Lipavský Jan celý jednací den – pracovní důvody, Rakušan Vít celý jednací den – zahraniční cesta, Šalomoun Michal od 9 do 18 hodin a od 21 hodin – pracovní důvody a Výborný Marek do 14.30 hodin z pracovních důvodů.

Ještě dorazila jedna omluva. Omlouvá se pan poslanec Richter do 10 hodin z rodinných důvodů.

Připomínám, že 10 minut po skončení nebo přerušení 88. schůze, nejpozději však v 17 hodin bude zahájena 90. schůze a 10 minut po skončení nebo přerušení 90. schůze, nejpozději však v 19 hodin, bude zahájena 91. schůze.

Mám zde přihlášku s přednostním právem pana předsedy Bendy – stahuje, děkuji.

Nyní budeme pokračovat v projednávání bodu, kterým je

1.
Návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové, Ivana Bartoše, Josefa Cogana, Marka Bendy, Aleše Dufka, Jana Jakoba, Jakuba Michálka, Lucie Potůčkové, Evy Decroix, Jiřího Navrátila, Michala Zuny a Olgy Richterové na vydání zákona, kterým se mění zákon o správě voleb a některé další zákony /sněmovní tisk 596/ – prvé čtení

Projednávání tohoto bodu jsme přerušili v obecné rozpravě. Připomínám, že stanovisko vlády bylo doručeno jako sněmovní tisk 596/1.

Poslanecká sněmovna souhlasila s omezením řečnické doby v obecné rozpravě na 10 minut s tím, že v této rozpravě může poslanec vystoupit nejvýše dvakrát. Poslanecká sněmovna zároveň stanovila, že hlasování o podaných návrzích a o přikázání návrhu zákona k projednání garančnímu výboru, popřípadě dalšímu výboru nebo výborům v případě tohoto návrhu proběhne dnes, to je ve čtvrtek 25. ledna v 15 hodin.

Prosím, aby místo u stolku zpravodajů zaujal za navrhovatele pan poslanec Vít Rakušan, ten je ale řádně omluven, je v zahraničí, tedy žádám někoho z navrhovatelů, aby zaujal místo u stolku zpravodajů. Opakuji – prosím někoho z navrhovatelů, aby zaujal místo u stolku zpravodajů. Také prosím zpravodaje pro prvé čtení, pana poslance Radka Vondráčka, aby také zaujal místo u stolku zpravodajů. (Není přítomen.) Pan zpravodaj evidentně dorazí.

Dobrá. Nyní budeme pokračovat v přerušené obecné rozpravě, do které se přihlásili následující poslanci. Mám zde faktické poznámky. Pan poslanec Ondřej Babka bude vystupovat s faktickou a pak tady mám přihlášeného pana poslance Vondráčka. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Ondřej Babka: Vážená paní místopředsedkyně, děkuji za slovo. Já si dovolím navázat na včerejší noční debatu, kterou jsme zde vedli, která bych těch posledních patnáct minut opět docela zajímavá. Vy jste mi pak už neudělila slovo, protože se blížila půlnoc, tak nicméně jsem chtěl reagovat na právě své předřečníky.

Tím prvním předřečníkem je paní místopředsedkyně Sněmovny Olga Richterová, která zde před půlnocí vystoupila a předvedla svůj celkem interesantní výklad faktické poznámky, kdy nám bylo sděleno, že přece faktická poznámka nemůže být reakce jednoho opozičního poslance na druhého. To je dost zajímavý výklad, který samozřejmě nemá oporu v jednacím řádu. A už včera jsme se tady dohadovali nad tím, že prostě s tím nemůžeme souhlasit, že to tak určitě není.

Dále zde vystoupil kolega Munzar, který vlastně reagoval na moji kolegyni Pastuchovou, která zde citovala to, jakým způsobem jste vy v minulých volebních obdobích používali zařazení programu, body schůze jako obstrukční jednání. A víte, proč my občas tento instrument používáme, proč se snažíme zařadit body programu na řádnou schůzi? No, protože nejsou interpelace. Já už jsem to tady zmiňoval. Za posledního půl roku v roce 2023, od července roku 2023, byly interpelace dvakrát. Naposledy byly interpelace 26. října a předtím v září. To znamená, vy jste to...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Čas. Děkuji. Pan poslanec Vondráček je jako další přihlášen k faktické poznámce. Nevidím ho tady, odmazávám. Tím jsme vyčerpali

všechny faktické poznámky. Nyní budeme pokračovat v obecné rozpravě a přihlášen je pan poslanec Jáč, připraví se pan poslanec Foldyna. Využijete...

Poslanec Ivan Jáč: Paní předsedající, dovolte, abych trošku zareagoval na výrok našeho Ústavního soudu ze včerejšího dne ohledně...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, tak já vám začínám měřit čas. Prvních 10 minut vám běží.

Poslanec Ivan Jáč: Ano – ohledně poznámky k nadměrnému využívání vystoupení či délce vystoupení poslanců ve svých rozpravách neboli také někdy jako obstrukčních vystoupení, tak zkrátím svůj příspěvek na 10 minut.

Dovolte, abych ve svém příspěvku se věnoval jistému poukázání či kritice na možné zavedení korespondenční volby. Chápu, že tady odeznělo už takových různých připomínek a kritických poznámek, že se budu snažit to nějakým způsobem spíše shrnout, eventuálně poukázat na nějaký novější problém, který možná ještě tolik neodezněl ohledně možného zajištění volby nevidomých občanů v zahraničí, a potom nějaké shrnutí. Celkem se můj příspěvek bude týkat asi pěti oblastí.

Ještě na začátku mi dovolte, abych vyjádřil svůj osobní názor na korespondenční volbu jako jistou možnou erozi či nabourávání řekněme klasické přítomné volby ve volební místnosti za plentou v tom smyslu, že to je přece jenom základní prvek každé demokratické společnosti účastnit se tohoto aktu, že to je sice možná jakási ceremonie, ale pro řadu voličů, nás, kteří zažili masové a předem už určené postupy v těch volbách, je to určitý také svátek. Celkem je nebezpečné, si myslím, odbourávat takovéto znaky demokratických struktur ve vyspělých zemích, protože to už se potom bude možná do budoucna blížit nějakému rádoby podobnému procesu při nakupování v elektronických tržištích, eventuálně prostě odbydu si to nějakým odesláním, třeba až z mobilního telefonu, což nás třeba také jednou potká. Dobře, to je můj osobní názor.

Dovolte tedy, abych se vrátil k tomu, že se pokusím ještě dotknout některých námitek pro zavedení korespondenční volby rozdělených do pěti oblastí.

Za prvé, myslím si, že je možná potřeba zvážit ještě možnost volit mimo Českou republiku, když by měli vzít v úvahu záležitosti srovnání občanů v dané zemi a v zahraničí ve smyslu plátců daní a příspěvku na chod státu. Já nebudu tyhlety svoje námitky řešit, protože je na to x různých právních a jiných odborných i neodborných názorů, čili to nadnesu jenom jako možnost se k tomu vyjadřovat, eventuálně zvažovat, zda to má, nebo nemá relevantní dopad. Dalším bych řekl nebezpečím je, že občané v zahraničí mohou podlehnout lehkovážněji třeba mediálním výstupům a určitým politickým marketingovým masážím či kampaním nebo mohou volit podle svých reálných zájmů s krátkodobou nějakou zkušeností, kterou mají naprosto řekněme jenom individuálně zažitou. Neponesou důsledky svého volebního rozhodnutí ve smyslu, že se v té zemi pak neúčastní dopadu výsledků voleb. Ani občané, když vezmeme třeba toto srovnání s našimi volbami vnitrostátními ve smyslu do stupňů krajských a obecních voleb, také nemůžou volit v jiném obvodě než ve svém, aby neovlivňovali v dané obci řekněme nějaké dopady výsledků svého hlasování.

V druhé oblasti se chci zabývat možnostmi prolomení svobody, zpochybnění tajnosti, anonymity. Už se to tady několikrát samozřejmě řešilo, jestli je to prolomení principu svobodné volby, když někdo na druhé straně planety nebo na nějakém jiném místě, mimo zemi, kde volby probíhají, volí tak, že ho někdo vede. Už jsme tady vzpomínali ty family votingy a tak dále a že to nelze úplně jasně zajistit. To samozřejmě souvisí s tím zajištěním tajnosti voleb, neboli chybí nám tady ta legendární plenta. Nelze zajistit ani anonymitu, neboť

jestliže klasické volby probíhají vhozením do urny a několikrát, nechci říkat úmyslným zamícháním, ale samozřejmě ty pohyby a převozy jsou jednoznačné pro tu anonymitu, tak u dálkových korespondenčních voleb to není tak úplně zřejmé. Někdy se uvádí, že platí určitá úměra, že čím je větší míra zabezpečení proti zneužití a falšování, zároveň je tam i méně anonymity. Ústavou požadovaná tajnost hlasování tedy je víceméně pouze se domnívám tím vhozením volebního lístku za plentou, protože to je tradičně potvrzeno, a korespondenční volba tohle, a to se tady několikrát už diskutovalo a střetávaly se názory, spíše nemůže stoprocentně zajistit.

Dále bych se dotkl oblasti protiústavní selekce voličů, také jsme to tady probírali. Dochází tady nebo může docházet nebo může se to posoudit, to je prostě samozřejmě názor obou stran nebo více stran, že dochází k narušení principu rovnosti volebního práva. Je potřeba to buď zcela přesvědčivé zdůvodnit, což obě strany, jak tady se utkáváme, si nedokážeme jedna druhé dokázat nebo přesvědčit. Takže je to problém řekněme do budoucna – ještě dále zkvalitňovat. Pro lidi starší, konzervativnější či některé, kteří prostě neovládají moderní technologie, tak jestliže by pokračovalo, jak už jsem naznačil v úvodu, nahrazování tradiční volby osobní účastí a vhozením a nahrazování nějakými elektronickými či jinými postupy, tak je to může také vyloučit.

Další oblastí, které jsem se chtěl dotknout, jsou některé negativní zkušenosti, podvody a manipulace. No, bylo to tady odezněno už také vícekrát. Zase si dokazujeme, že zmanipulování prezidentských voleb v USA, v Rakousku, ve Francii, možná ani jsme nezachytili, kde všude jinde, je prostě specifický případ a že se to dá nějakým způsobem do budoucna ošetřit. Těžko to můžeme teď rozhodnout hypoteticky, co nastane za originální situaci a jaké můžou nastat problémy.

Já jsem chtěl trošku ještě přidat něco, co možná není jenom to shrnutí dosavadních názorů, ale to, jaké možnosti bychom měli zvážit pro zajištění bezpečnosti nebo určitého komfortu a vyrovnanosti v přístupu všech občanů, ve smyslu postižení třeba v případě nevidomosti, a nabízí se některé možnosti, jak při korespondenční volbě to dosáhnout. První možností je hlasovací asistence. Jestliže někdo je postižen zrakovou výlukou, může použít určitou asistenci blízké důvěryhodné osoby nebo přítele, rodinného člena, a může mu pomoci vyplnit hlasovací lístek. Ovšem tady to samozřejmě naráží, jak bude ta pověřená osoba nezaujatá ve smyslu volby nevidomého. Braillovo písmo jsme probírali, bylo by ideální, aby to mohlo být poskytnuto v tomto formátu. Nahrané zvukové pokyny – také se o tom uvažuje, že by byly podávány nevidomé osobě pomocí průvodce, který by je poslouchal, a mohly by mu pomoct při hlasování.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Čas. Pane poslanče, zapínám dalších 10 minut, ano?

Poslanec Ivan Jáč: Ne, ne, ne, já jsem, paní předsedající, řekl, že nebudu postupovat asi v rozporu s výrokem Ústavního soudu, abych neměl ještě na krku nějaké soudy na závěr své kariéry...

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Je vaším právem vystoupit ještě 10 minut bez nějakého ohrožení.

Poslanec Ivan Jáč: Já si je nechám. Děkuji, ale Ústavní soud je Ústavní soud, já mám k soudům jaksi respekt, takže zatím se zdržím té možnosti a uvidíme ještě během dne. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Dobře, děkuji, tak to byl pan poslanec Jáč. Nyní je přihlášen pan poslanec Nacher, kterého tady nevidím a je omluven. Na řadu přichází pan poslanec Milan Feranec a připraví se pan poslanec Berkovec.

Než dám panu poslanci slovo, přečtu omluvu. Omlouvá se pan ministr Válek od 9 do 10 hodin z pracovních důvodů. Prosím, pane poslanče, vašich prvních 10 minut.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, paní předsedající. Vážená paní ministryně, dámy a pánové, já vystoupím myslím že najednou, uvidíme, ale předpokládám, že využiji ten čas v jednom vystoupení s tím, že na úvod ještě řeknu jenom – vrátím se k tomu včerejšímu rozhodnutí o pevném hlasování. Mě celkem pobavilo vlastně zdůvodnění, které přednesl pan Jakob, proč máme hlasovat v 15 hodin, protože podle jeho názoru každý už mohl vystupovat 16 minut. To byla první část toho zdůvodnění v době, kdy tam svítilo nějakých 42 nebo 44 přihlášených, a potom on seznal, že už všechny argumenty padly, že se opakují, takže proč dál. Proč dál? Tak já se ho možná pokusím vyvést z omylu, určité argumenty, které řeknu, si myslím, že nepadly, ano, myslím si, že určitě ne. Ale pojďme k samotné podstatě.

Mé vystoupení bude mít v zásadě takové tři částí. První část je ústavněprávní rovina, to znamená korespondenční volba a ústavněprávní principy voleb, které máme zakotveny v ústavě či v Listině základních práv a svobod. V druhé části se dotknu trošku nějakých, z mého pohledu technických problémů toho návrhu, jak byl zpracován, a potom na závěr přednesu trošku katastrofickou vizi, jak by to mohlo dopadnout, kdybychom skutečně i v běžných volbách opustili tyto základní principy, které si myslím, že opouštíme.

Takže první věc je ta ústavněprávní rovina. Už tady bylo několikrát řečeno, já to jenom zopakuji, že tak, jak je zákon korespondenční volby navržen, si myslím, že odporuje třem základním ústavněprávním principům voleb, to znamená tajnost hlasování, svoboda hlasování, osobní výkon, respektive přímo – jak říkal pan Michálek – hlasování. To si myslím, že skutečně tento zákon je s tímto v rozporu.

Asi začnu tím principem tajnosti hlasování. Nemůžu souhlasit úplně s tím, co říkal tady opakovaně pan poslanec Benda, který říkal, že tajnost hlasování se přece vztahuje jenom – že to je tajné ve vztahu ke státní moci nebo k veřejné moci. No, to si myslím, že tak úplně není, protože principy, které jsou v ústavě a v Listině, jsou potom naplňovány v prováděcích předpisech, ve volebních zákonech, a to pamatuje i na to, nejenom tajnost před veřejnou mocí, ale i tajnost před ovlivňováním v rámci – a jestli je to rodinné hlasování nebo skupinové hlasování. Přece proč zákon předpokládá, že tam máme tu plentu? A nejenom že máme, tam volič musí jít. Musí, nenechají vás hodit lístek do urny, pokud nejdete za plentu nebo jak se říká, prostor pro úpravu volebních lístků. Pokud by to byla jenom tajnost před státem, tak vám pošlou obálku, vy si doma tam hodíte něco, přijdete, hodíte do urny – plenta. Takže nesouhlasím s tím, že skutečně je to jenom tajnost před veřejnou mocí, je to i tajnost před možností ovlivňování. A pochopitelně, když volba není tajná nebo nemusí být tajná, tím pádem nemusí být ani svobodná. Už tady několikrát bylo řečeno o tom rodinném hlasování a tak dále.

A další, jestli je ta osobní volba nebo přímost – tady pan Michálek říkal několikrát, že u nás není možné volit v zastoupení. Jasně, není, nemáme takovou úpravu. Ale prosím vás, korespondenční hlasování, když si vyřídím plnou moc toho člověka, vyřídím mu všechny doklady k tomu a potom klidně můžu vlastně volit za něho ve smyslu, že tam dám do té obálky ty lístky, tak není to v zastoupení? A já nebudu polemizovat, jestli ta plná moc je na základě toho, že máme dobré vztahy, nebo ho přesvědčím, anebo možná mu něco nabídnu za to, takže si myslím, že i toto je v rozporu. A on to říkal vlastně i jeden z předkladatelů, pan ministr Rakušan, když na úvod říkal, že tento návrh zaručuje zachování dostatečné tajnosti voleb. A to je právě to, ta dostatečná, jestli je úplná. My se rozhodujeme, jestli zachovat

ústavní principy, anebo ulehčit. chápu, je to legitimní rozhodování, ale skutečně musíme se (na to?) podívat.

Takže závěr k těm ústavněprávním principům je, že skutečně podle mého názoru je to v rozporu a měli bychom se nad tím zamyslet. Skutečně to chceme, aby byly volby jiné, než na které jsme byli zvyklí? netvrdím, že korespondenční nemůže být tajné a svobodné, ale ten zákon negarantuje, že to tak bude. Takže to je k ústavněprávním principům.

Teď k nějakým technickým záležitostem, nebo technické problémy toho návrhu. Víte, tady diskutujeme už druhý týden a ještě jsme si neodpověděli na otázku, kdo může hlasovat, kdo může využít korespondenční volbu. Padaly tady různé od zastánců – teď říkali, kolik studentů je na Erasmu a tak dále, a tak dále. Kolegyně Mádlová se ptala na začátku, kdo tedy může, nikdo jí neodpověděl. Tak zkusíme podle textu zákona. Může ten, kdo se nahlásí do seznamu voličů zvláštního volebního okrsku, to je předpoklad, a potom si vyřídit pochopitelně doklady ke korespondenční volbě. A co je nutné, abych se zapsal? Buď jsem tam zapsaný dlouhodobě, a jak se jednou zapíšu, tak pokud se neodhlásím, tak jsem tam, anebo požádám o zápis. A doložím tam, mám doklad, doložím bydliště – zatím zákon počítá s tím, že to má být nějaký ověřený doklad o bydlišti. Potom se zapíšu a potom už jenom požádám o dokumenty a můžu hlasovat. No jo, ale neodpověděli jsme si na otázku: Je to krátkodobý pobyt? Říkáte, dovolená ne, krátkodobý ne. Já nevím, co to je krátkodobý přesně. Zkuste mi to definovat. Tak zkusme se podívat do právních předpisů. Pochopili jsme, že podmínkou je bydliště v tom zahraničí ve zvláštním volebním okrsku. A co to je vlastně bydliště? Tak se podíváme do občanského zákoníku § 80, který říká: Člověk má bydliště v místě, kde se zdržuje, s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale. Takový úmysl musí vyplývat z jeho prohlášení nebo okolnosti případu. Žít tam trvale. Já mám určité pochybnosti, jestli někdo je například na Erasmu, já nevím, jestli to trvat tři měsíce, čtyři měsíce, a bydlí někde na kolejích, že tam chce žít trvale. Nebo někdo pracuje na nějaké ropné věži někde v Norsku. Nepředpokládám, že by tam chtěl žít trvale. A já nevím, jak vůbec postupují zastupitelské úřady při zápisu. Takže my tady řešíme kdejaký detail, ale nevyřešili jsme si základní záležitost, kdo vlastně může. A ten zákon to neřeší explicitně, novela to neřeší, odkazuje. A pokud vycházíme z toho, že je to bydliště, tak to má být trvalé bydliště.

Teď do toho... (Obrací se na předsedajícího.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Ano, počítám s tím automaticky, přepnu na dalších 10 minut.

Poslanec Milan Feranec: A teď do toho minulý týden vznikla na sociálních sítích taková debata, že trvalé bydliště se nebude prokazovat listinou, stačí čestné prohlášení, říkala to paní předsedkyně Sněmovny. Jo, fajn, dobře. Pokud by se to stalo a já se ptám, když já prohlásím, že moje bydliště, že chci trvale žít – a lidi jsou různí – a prohlásím, že hodlám žít – příklad – na páté větvi desátého baobabu vlevo od indiánského pohřebiště, například. Nebo někde jsem arabských zemích, tak napíšu, že jsem za desátou dunou od oázy. Ony ty duny různě vznikají a zanikají. Takže mě by zajímalo potom, jak k těmto, jak by k tomu přistupoval ten zastupitelský úřad? To by mě celkem zajímalo, jak k tomu bude přistupovat. Jedna věc je, že jasně, on chce doklad zatím. Když to bude čestné prohlášení, tak prohlásím cokoliv. Takže je to určitý problém, takže trošku ta bída naší debaty spočívá v tom, že řešíme kdeco, ale nevyřešili jsme si základní otázku, ani nikdo z předkladatelů. Ale možná někdo vystoupí a řekne: Sedí tady pan předkladatel, jasné, že si myslí to a to. Ale potom bych chtěl vědět, z jakého právního předpisu to vyplývá. Takže to je jeden z technických problémů.

A potom pochopitelně ohledně ten proces je celkem komplikovaný, té korespondenční volby. Jsem už zapsaný, to je v pořádku. Teď si požádám, píšu jeden dopis, nechám si ověřit podpis. V různých zemích se ověřuje různě, někde mi možná ověří na řidičák a tak dále a tak

dále, neznám přesně úpravu v různých možných státech. Potom to pošlou sem ke mně, potom zase zpátky. Těch možností, jak tu tajnost, subjektivitu osobnosti změnit, je strašně moc. Já si myslím, že se vystavujeme příliš velkým rizikům. A pochopitelně ještě dotaz – předkladatelé mi asi odpoví – u toho bydliště. Co osoby kočující? Já nevím, kolik občanů Česka žije u beduínů někde, možná jo.

Nevím, ale to jsou různé technické záležitosti.

A ještě jednu věc řeknu ke stanovením zmocnění ministra zahraničních věcí ke zmocnění vyhlásit územní obvody, kde budou korespondenční volby. Zákon říká jasně zmocnění, že se přihlédne, že vychází z dostupnosti a podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území. Ale pan ministr Lipavský to včera trošku podle mě posunul, protože on říkal, že bude vycházet z dostupnosti a finanční náročnosti. Budeme rozhodovat, jestli lze hlasovat podle toho, kolik tam stojí poštovní známka? On to trošku posunul, tak já doufám, že to vysvětlí.

Takže já jsem řekl nějaké ústavní principy a teď technické problémy, a teď poslední mého vystoupení. Představme si, že bychom ty základní principy – tajnost, svoboda, osobní nebo přímost – vyloučili nebo neumožňovali u běžného hlasování. Jak by to asi vypadalo? A teď vám řeknu krátký příběh, to stihnu za těch pět minut, jak by to mohlo vypadat. Je to trošku fikce, ale vychází z toho, že opustíme tyto tři základní principy. Upozorňuji, že to, co budu říkat, podoba s žijícími osobami je čistě náhodná.

Takže opustili jsme tyto principy ve standardní volbě, je podzim 2025, sněmovní volby. Byla vyhrocená volební kampaň, to je úplně jasné. Koalice SPOLU vytáhla heslo, že buď budou všichni volit SPOLU, nebo všichni skončíme někde za Uralem. Kalouskova Strana rozpočtové odpovědnosti rozeslala všem obyvatelům složenky, akorát už ne těch 120 tisíc z roku 2010, ale asi 330 (tisíc) aktuálně na obyvatele. STAN změnil popáté logo a jeho členové tvrdí, že Dozimetr je přístroj na měření teploty, tlaku, rosného bodu a že Slepičák je postavička z pohádky. Jo? OK. Piráti vyzývají voliče, aby je zase pustili na ně, to je na ty, proti kterým byli původně, potom byli s nimi a teď jsou zase proti nim. (Potlesk zleva.) Takže extrémní kampaň, vyhrocená, všichni čekají, jak to dopadne. Evropská komise avizuje, že v případě výhry populistů, extremistů se bude muset zamyslet nad stavem právního státu v České republice.

Tak a v této atmosféře – je pátek, začaly volby, 15.00 – přichází do volební místnosti pan Novák: Dobrý den, já jsem Josef Novák, přišel jsem volit. Tady mám identifikační lístek, mám úřední obálku, takže ji házím do urny. No, počkejte, počkejte, musíte prokázat svoji totožnost. Nemusím, ani (nesrozumitelné) nemusím. Nemůžete mě diskriminovat, říkali to v televizi. Členové komise se dívají po sobě, krčí rameny, mávnou rukou: co už s ním máme dělat, dobře. 17.00, pan Novák přichází znovu: Málem jsem zapomněl, ještě vám dalších devět obálek s hlasy, (nesrozumitelné) lístků. A za koho volíte? Nemáte přece devět hlasů. No, to je za manželku, naše rodiče, prarodiče – a prarodiče už jsou starší, špatně vidí, špatně slyší, tak jsem to vyplnil za ně. Ale volba by měla být tajná, svobodná. Jasně že je svobodná a tajná, a my v rodině nemáme žádné tajnosti. Dobře, odvolí. 20.00, pan Novák je zde opět: Hlava děravá, mám zde ještě dalších čtyřicet hlasů. Kdo je to tentokrát? No, přece zaměstnanci mojí firmy, dokonce mě o to požádali. Tady můžu – ještě ze seznamu: Fiala, Rakušan, Jurečka, Pekarová Adamová, Bartoš, Benda, Michálek, Cogan, Dufek, Jakob a další, další. A kolik těch zaměstnanců vlastně máte? No, čtyřicet – těch pět, kteří se vzpouzeli a nechtějí mi dát plnou moc k volbě, ti už nejsou moji zaměstnanci. Stejně to byli nějací dezoláti, lůza a kdo ví, jestli to nebyli čínští nebo ruští agenti – všude to říkají, bacha na ně, na ty agenty. A všichni vám dali plnou moc k volbám, jen tak, svobodně? Jistěže svobodně – jasný, že jsem dal nějaké mimořádné prémie – ale svobodně. A jak víte, jak by volili osobně oni? To vím naprosto přesně – oni k volbám vůbec nechodí, jsou to trošku troubové, je zajímá akorát pivečko, rumíček, fotbálek – a co je dobré pro majitele firmy, je dobré i pro jeho zaměstnance. Odvolí. Na odchodu říká: Prosím vás, tady tu urnu, jak máte, měli byste si ji

zvětšit. Říkal mi kolega, že přijde zítra volit, on má inkasní agenturu, má tam asi 15 000 dlužníků, s nimi se nějak domluví, pár tisíc hlasů přinese. To se vám tam nevejde, to si radši dejte větší. Předseda volební komise to pozoruje a říká: Přátelé, to už můžeme jít rovnou do hospody. Někdo to sem nahází, stejně jsme tady zbyteční. Necháme otevřeno, v sobotu (se) sem vrátíme, a co tam, sem naházeli, to spočítáme nebo odhadneme. A za všeobecného souhlasu okrskové volební komise společně odchází do blízké hospody.

Takže to je příběh – nějaký, možná trošku ad absurdum – co skutečně by mohlo nastat, pokud fakt opustíme ty tři základní ústavní principy. Možná se nám to zdá přitažené za vlasy. Já jenom říkám, že to – a měli by i zákonodárci přemýšlet (Důrazně.) o důsledcích svých rozhodnutí.

Takže závěrem. Určitě jsou tady pochybnosti o tom, jestli je to ústavní, určitě jsou tam technické problémy toho návrhu, ale vy pochopitelně to prosadíte, protože to chcete prosadit. OK, ale buďte alespoň féroví a změňte s tím i ústavu, a klidně ten čl. 18 ústavy, který mluví o volbě svobodné a tajné, doplňte: pokud pětikoalice nerozhodla jinak. (Předsedající: Čas.) Nebo nějak to doplňte. Takže to by bylo fér. Děkuji vám. (Potlesk v sále.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane poslanče. Nyní je přihlášen pan poslanec Berkovec, připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Stanislav Berkovec: Děkuji. Vážená paní předsedající, vážené dámy poslankyně, vážení páni poslanci, přeji vám pěkný den. Vážená paní ministryně, děkuji váženému kolegovi Milanovi Ferancovi, že vlastně navázal na tradice tohoto prostoru. Bylo tady divadlo, takže i teď vlastně tady předvádíme – jak by řekli Francouzi – théâtre actuel, tedy divadlo současnosti.

Dovolte, abych se vyjádřil nejprve k tomu, jak vnímám mediální ohlas celé té polemiky kolem korespondenční volby. Použiju k tomu to, jak byl prezentován jeden výzkum jedné prestižní agentury. Korespondenční volbě je nakloněna téměř polovina Čechů, téměř pětině je to naopak jedno a nepovažují téma za důležité. Vyplývá to z průzkumu prestižní agentury z poloviny ledna. Korespondenční volbu podle ní podporují spíše mladí lidé a absolventi vysokých škol. Ke korespondenční volbě Čechů v zahraničí se o něco lépe staví ženy, mladší lidé a vzdělanější část obyvatelstva. Nejvíce tento způsob hlasování podporují obyvatelé Prahy a voliči vládních stran. Z našich výsledků se zdá, že mají zastánci korespondenční volby v dolní komoře Parlamentu České republiky v míře podpory ze strany občanů navrch. Ukázalo se, že i u voličů opozičních stran je nezanedbatelná část pro zavedení korespondenční volby Čechů v zahraničí. Mně na tom trochu vadí jedna věc, že tak, jak jsem to vnímal, je to trochu zavádějící, trochu dehonestující vůči té skupině obyvatel, nejen tedy demograficky, ale také co se týče vzdělanosti, co se týče toho, kde žijí, žijí na venkově a tak dále. A ještě jedna věc. Mně na tom trochu vadí – je to prezentováno jako nějaký zásadní průzkum. Tipněte si, kolik bylo respondentů při tomto průzkumu? Celých 513. Tečka. A není tam uvedeno, pochopitelně, kde byl proveden tento průzkum.

Teď dovolte, abych se věnoval tedy svému názoru na volební proces a základní zdůvodnění korespondenční volby. Volební proces v České republice v širším pojetí, to znamená proces hledání kandidátů, tvorby programu, jejich představování, medializace, porovnávání samotné volby, činnosti a kontroly zastupitelů, tedy proces převodu potřeb a zájmů občanů do politiky, má určitě svá slabší místa, takže někdy dochází k deformaci smyslu zastupitelského systému. Ale (Důrazně.) rozhodně to není v samotném volebním aktu.

Odůvodňovat zavedení korespondenčního hlasování snahou zvýšit počet občanů, kteří se na volbách, a tedy na výběru zastupitelů a poslanců, podílejí, a prohloubit tím demokracii, považuji ze strany pětikoalice za určité pokrytectví. Všechny tyto strany, ale zejména ty

tradiční, měly už tři desítky let a více než půldruhé desítky možností v podobě sněmovních návrhů zákonů příležitost rozšířit účast občanů na správě věcí veřejných schválením a praktikováním zákona o celostátním referendu. Především z řad pravicových stran vždycky zněly hlasy (důrazně) proti referendu. Část kritiků referend tento nástroj odmítá vůbec, část je svolná jen s referendem ušitým takzvaně pro konkrétní otázku, část chce jen potvrzovací nebo nezávazné. A takřka všichni hledají různé způsoby, jak lidové hlasování neumožnit, například podmínkou vysokého počtu petentů petice za vyhlášení, nebo zneplatnit podmínkou vysoké účasti, anulovat odmítnutí otázky nezávazného výsledku, vysoké procento souhlasu vzhledem k celkovému počtu voličů – (Důrazně.) nebo alespoň zkomplikovat termínem, umístěním hlasovacích místností nebo zmanipulovat mediálním tlakem a malým pokrytím. A najednou je tady dojemná péče o rozšíření účasti voličů, o to, aby nezapadly hlasy spoluobčanů. Takový zvláštní obrat.

Dovolte, abych ještě připomněl riziko porušení ústavou žádané tajnosti. Korespondenční hlasování především nezabezpečuje ústavní podmínku tajnosti voleb – tady bych rád připomněl, i když už to tady padlo, čl. 18: „Volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad poměrného zastoupení a také volby do Senátu se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad většinového systému.“ Jak z textu plyne, je tahle charakteristika uvedena jako první ze všech ústavou požadovaných kvalit voleb. Už to, že koalice je chce měnit, respektive obejít ten ústavní požadavek běžným zákonem, je podle mě přinejmenším znepokojující. Už se tady mluvilo o tom, že kritickým místem je přeprava korespondenčních volebních lístků.

Mluvilo se tady také o vzoru Estonska. Já už jsem tady ve své faktické poznámce mluvil o tom, že polemika o tom, jestli je to nedobytné, neprolomitelné, ty ID karty v Estonsku, už tady proběhla v minulosti. Byl to prestižní titul Frankfurter Allgemeine Zeitung, vyjadřovala se k tomu estonská prezidentka Kersti Kaljulaidová. My jsme s naším váženým kolegou Martinem Kolovratníkem a volební komisí byli v Estonsku. Jeli jsme se podívat na tu univerzitu, mluvili jsme s autorem toho systému a pochopitelně jsme také mluvili s lidmi na mnoha setkáních. Mimo protokol jsme se dozvěděli, že samozřejmě i v Estonsku jsou případy, kdy třeba dejme tomu radí ti mladší v rodině seniorům, kteří si nevědí rady s počítačem, a že opravdu i k tomuto tam dochází, takže to je moje osobní zkušenost. Navíc Estonsko mělo obrovskou výhodu proti nám při zavádění těchto ID karet, protože vlastně budovalo na zelené louce po rozpadu Sovětského svazu. Demograficky je tam úplně jiné rozložení obyvatelstva. U nás máte vesničky, obce pár kilometrů od sebe, máme opravdu velkou hustotu zalidnění, u nich jsou to samoty desítky kilometrů od sebe, takže tam byl úplně jiný systém.

Ještě dovolte, abych se dotkl toho, že zde tady bylo určité vodítko týkající se občanů žijících v zahraničí – kde platí daně. Platíš-li daně, máš právo rozhodovat, jak s nimi naložit. Neodvádíš-li daně, neplatíš-li tuto vládu, tak na to právo nemáš. Samozřejmě je problém s tím, že dotyčný může – a asi také odvede – daleko vyšší část daní skrze DPH či spotřební daně někde jinde, než by domů odvedl na dani z příjmu. Ještě je ve hře rezidenční doba, kde tráví většinu roku, a smlouvy o zabránění dvojímu zdanění. Vedle toho jsou tedy ještě odvody sociálního a zdravotního zabezpečení, i přesto ale daňová příslušnost by mohla pomoci v rozhodování o volebním právu ze zahraničí.

Určitě by se však měla zablokovat situace, aby alespoň v rámci Evropské unie měl občan možnost volit státní reprezentaci, tím spíše eurorepreprezentaci, ve více státech. Ať už má dotyčný kolik chce občanství a pasů, musí platit zásada: jeden občan Unie, jeden hlas pro státní a unijní reprezentaci.

Víte, já si opravdu myslím a vím, o čem mluvím. Už téměř dvě desítky let oddávám. Oddával jsem také svatby, zlaté svatby u seniorů doma, proto také vím, jak probíhají volby, kdy volební komise dochází za těmito občany, jak je to ošetřeno opravdu. Myslím si, že u nás

ten systém je velmi dobrý. Jediný ostrůvek opravdové demokracie, svéprávnosti a samostatného rozhodování je těch několik desítek čtverečních centimetrů za tou plentou.

Na závěr dovolte, abych tady citoval bonmot, který mi poslal jeden známý mediální právník a který si myslím, že platí obecně: „Pokud dovolíte vládě porušit zákon kvůli mimořádné situaci, vždycky vytvoří mimořádnou situaci, aby porušila zákon.“ Děkuji za vaši vzácnou pozornost. (Potlesk z řad poslanců ANO.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní je na řadě paní poslankyně Mračková Vildumetzová, připraví se pan poslanec Wenzl. (O slovo se hlásí s faktickou poznámkou poslanec Berki.) Ano, ještě tady máme faktickou poznámku, pan poslanec Berki. Prosím.

Poslanec Jan Berki: Dobré ráno, paní místopředsedkyně. Vašem prostřednictvím bych si dovolil jen ke kolegovi Berkovcovi jednu věc. To je to jeho nešťastné zpochybňování těch průzkumů. Předpokládám, že víte samozřejmě, že statistika má poměrně jasně řečeno, jaký musí být minimální vzorek. Dovolil bych si ještě citovat: „Výzkum je reprezentativní dle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a regionu na základě kvótního výběru.“ To vám cituji z té tiskové zprávy, z níž bylo čerpáno. Tak prosím, abyste si trošku dával pozor na to, co zpochybňujete.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Berkovec nebude reagovat? (Ne.) Nebude. Nyní tedy paní poslankyně Mračková Vildumetzová, která konstatovala, že pravděpodobně využije i druhou desetiminutovku. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Děkuji za slovo, vážená paní předsedající. Dámy a pánové, milé kolegyně, milí kolegové, dovolte mi, abych i já se vyjádřila k projednávanému návrhu na zavedení korespondenčního hlasování, který do Sněmovny přichází po letech diskusí a neúspěšných pokusů. Vládní koalice si ho vybrala jako vlajkovou loď své vlády. Paní předsedkyně Adamová Pekarová točí videa, omezuje nám řečnickou dobu i na faktické poznámky. Ministři v rámci stranické poslušnosti ostošest tweetují a do toho nás v různých mediálních vystoupeních uráží, že důvod, proč se nám návrh na korespondenční volbu nelíbí, je čistě ten, že chceme sebrat voliče SPD a sami se bojíme, že by nás poškodila ve volbách. Blábol, dámy a pánové, neskutečný blábol.

Když jsem paní předsedkyni slyšela, jak nedávno říkala toto všechno v jednom podcastu, tak jsem se opravdu musela začít smát. To opravdu říkáte vy, vy se svými procenty? Já bych to přece mohla krásně otočit a říct, že vaše TOP 09 nebo STAN s tím tak moc spěcháte a tlačíte na to právě proto, abyste si ukousli nějaká ta procenta navíc ve volbách a zachránili si alespoň čest po tom vašem šíleném vládnutí, při kterém vaše strany nebývale klesají ke dnu. Ale já to chápu, každý bojuje, jak umí, a když nevíte, jak vládnout, musíte najít jiný způsob, jak pro sebe urvat co nejvíc. Všichni si přece dobře pamatujeme, jak jste vyhráli poslední volby – vlastně takovým malým podvodem. Kandidovali jste jako uskupení SPOLU a PirSTAN a hned po volbách do Sněmovny jste si vytvořili pět poslaneckých klubů, z čehož máte jen samé výhody, včetně těch finančních. A tahle korespondenční volba, ta je další ze střípků vašich podvůdků. Ale jak říkám, ve finále jde možná o pár tisíc hlasů. Sama paní předsedkyně Pekarová Adamová v jednom podcastu přiznala, že to s volbami zásadně nezamíchá.

Takže mi prosím věřte, milá vládní koalice, že mně o to zase tak tolik nejde. Mně vadí úplně jiné věci, a to mnohem víc. Pan Vít Rakušan, který je z pozice ministra vnitra za volby zodpovědný, předložil zákon o správě voleb jako poslanecký návrh poslanců Víta Rakušana, Petra Fialy, Mariana Jurečky, Markéty Pekarové Adamové a Ivana Bartoše. S nikým z opozice

jste ho, dámo a pánové, neprojednali. Nestáli jsme vám za to, abyste nám svůj návrh představili před jeho podáním. Záměrně jste se tak navíc vyhnuli připomínkovým místům a Legislativní radě vlády, kde sedí odborníci a ústavní právníci.

Zajímavé je, že před dvěma měsíci se projednával zákon o správě voleb. To byl ale vládní návrh a jako takový prošel standardní legislativní cestou. Proč to nejde teď? Další nesrovnalost a absurdita? Ministr vnitra, který je zodpovědný za volby, přiznává, že pod jeho vedením bude digitalizace voleb hotová až v lednu roku 2026. Aha, dobře, tak proč korespondenční volbu tlačíte za každou cenu teď, abyste ji stihli ještě na volby roku 2025? Je tady někdo, kdo by mi na tuto otázku dokázal odpovědět? Zatím jsem nikoho takového nenašla.

Už jsem to říkala do médií, ale když vám je to jedno, protože jste se rozhodli ten návrh zákona protlačit na sílu, připomenu vám, že v zemích, kde se korespondenční volba zaváděla, jako je Estonsko nebo Norsko, vždy nejdřív přišli s pilotním projektem a až následně, po pěti letech ozkoušení, ji teprve zavedli.

A závěrem asi to nejpodstatnější. Paní předsedkyně Markéta Pekarová Adamová zase mává v prostoru termínem dezinformace. To je tak asi to jediné, co umí, když jí dojdou všechny argumenty. Ostatně to mají asi společné s panem ministrem Vítem Rakušanem. Když už jsem u toho, neodpustím si ale jednu poznámku, co se odehrálo před pár dny. Jak všichni víme, pan ministr Rakušan natočil spot, kde kámošovi z volejbalu slíbí, že se začne vracet k tomu, proč tu politiku vůbec začal dělat, a že to řekne i Fialovi. A víte, co se pak stalo na tiskové konferenci? Na ní překvapeným novinářům tvrdil, že o premiérovi v tom klipu nehovoří. Nevím, jestli si z nás pan ministr dělá legraci, ale jestli chce takhle lhát na svých výjezdech za občany, mají se vážně na co těšit.

Ale pojďme se vrátit ke korespondenční volbě a mé největší výtce. Při volbách musí být dodržena ústava, aby náš volební systém byl nadále transparentní a lidé měli důvěry ve volby jako takové. Volby mají být osobní, tajné a svobodné, na tom se nesmí nic změnit, a právě to podle některých ústavních právníků i mého názoru tento návrh ohrožuje. Volba nemusí být osobní – ani to, že podepíšete čestné prohlášení, nezaručuje, že to tak bude. Volba nemusí být ani svobodná – v případě klasické volby jdete za plentu, stojíte tam sám a do obálky nakonec můžete hodit úplně někoho jiného, než vám třeba doma v uvozovkách nadiktovali, nikdo se to nikdy nedozví. U korespondenční volby toto nezaručíte a hlas za vás v podstatě může poslat někdo jiný.

A takovým drobným, ale nezanedbatelným paradoxem je i to, že vlastně budeme mít dvě kategorie voličů. Ten, kdo má trvalý pobyt v České republice a rozhodne se na poslední chvíli odjet na zahraniční dovolenou, bude muset volit na zastupitelském úřadu.

Vadí mi, že na tak citlivou věc chceme sahat a nemáme ji dostatečně promyšlenou a ozkoušenou. Vláda podle mě občanům vlastně vzkazuje: My tady vládneme a bude to tak, jak chceme my! Prosadíme to a nikdo nám do toho nebude mluvit! Ministr vnitra už dnes připouští, že to následně bude rozhodovat Ústavní soud. Nevadí mu to, hlavně chce stihnout sněmovní volby v roce 2025. To mi přijde opravdu strašné a hrozně nezodpovědné. My přece jako politici musíme udělat absolutní maximum, aby lidé věřili ve volební systém a nezpochybňovali ho. Bohužel, vláda se tady chce předvést a chce přejet opozici, ale tím i její voliče jako buldozer bez jakékoliv komunikace. A bohužel tato vláda, jak je vidět, asi dostane, co chce. Je to velmi smutný příběh. Děkuji vám za pozornost.

A nyní bych si ještě dovolila, jak jsem avizovala, že budu mít svůj projev ke korespondenční volbě a zároveň bych ráda zareagovala na vystoupení pana ministra vnitra, který, musím korektně říct, že vystupoval, reagoval na některé jednotlivé podněty mých kolegů, ale i moje podněty, a já bych se ráda k některým jeho vystoupením vyjádřila a na konci bych také chtěla dát nějaký návrh.

Pan ministr tady hovořil, že oni se pokoušeli s námi dohodnout ohledně legislativy, že předkládal zákon o správě voleb a že my jsme řekli, že nechceme v tom zákoně mít korespondenční volbu. Ale, pane ministře, to přece není důvod toho, abyste to předložili jako poslanecký návrh. Vždyť vy jste to mohli předložit úplně souběžně – zákon, ve kterém byla digitalizace, ve kterém je řešení voličských průkazů, se kterými jsem vás velmi kritizovala. A děkuji, že dojde k propojení těch okrskových volebních komisí, ale k propojení dojde až od 1. ledna 2026. Nemůžou být volby v roce 2025 neozkoušené, chaotické. Nemůžeme přece dopustit, že nebudeme mít informace mezi jednotlivými místnostmi. Vždyť já jsem to tady mnohokrát říkala: na městech a obcích už se ztratilo mnoho voličských průkazů. Mnohokrát jsem tady říkala: Když vydám voličský průkaz, mám seznam vydaných a odevzdaných voličských průkazů? A pan ministr vnitra z tohoto místa přiznal, že nemá ta čísla, on je bude mít po 1. lednu roku 2026.

Proto když on tady říká, že nebylo nutné s námi korespondenční volbu projednávat, a dneska poslouchám, že se to s námi komunikovalo, znovu říkám: kompetenčně za volby zodpovídá Ministerstvo vnitra. Já mám v naší stínové vládě na starosti rezort vnitra. Pan ministr vnitra mě nikdy nekontaktoval, nikdy mi neřekl: Pojďte si sednout, já bych vám chtěl ten návrh předložit. Teď si vezměte, kolik třeba je tady zákonů, které tady čekají na projednání. Tento zákon se dal do systému v prosinci, nikdo nám o tom neřekl a v lednu na to paní předsedkyně Poslanecké sněmovny svolá mimořádnou schůzi. Já tenhle postup opravdu považuji za neskutečný. Myslím si, že kdyby k té komunikaci došlo, myslím si, že bychom se určitě i na některém návrhu mohli dohodnout. My to tady neustále opakujeme: pilotní projekt. Každopádně musí to být souběžně s digitalizací, která bude od 1. ledna roku 2026. A já jsem tady znovu položila tu otázku už podesáté, ať mi to někdo vysvětlí! Byť když se podíváte i do důvodové zprávy, tak je to tam jasně napsané, že korespondenční volba by měla být zavedena nebo bude zavedena souběžně se zákonem o správě voleb, který bude platný od 1. ledna roku 2026. Takže i v té důvodové zprávě je to napsané.

Myslím si a strašně bych si přála, protože je vidět, že s největší pravděpodobností dneska v 15 hodin se při omezení řečnické doby, což se stalo úplně poprvé v historii, že je omezena řečnická doba v rámci prvního čtení, tak jsem opravdu zvědavá, jaká lhůta se dá na projednávání tohoto tisku, protože bych očekávala, že ta lhůta bude dostatečně prodloužena, aby to bylo prodiskutováno. Zároveň bych si přála, aby koalice přišla s tím, že si s námi sedne ke společnému stolu a bude se snažit s námi najít společný návrh k návrhu korespondenční volby, to bych opravdu očekávala, a zároveň že to nebude přikázáno do jednoho výboru, což je pravidlem této koaliční vlády. Vy pořád říkáte, že chcete kvalitní návrhy, ale mně za tohle funkční období se skoro nestalo, že by nějaký zákon šel do dvou výborů nebo do více výborů. Takže opravdu jsem zvědavá dneska v těch 15 hodin, jakým způsobem se k tomu vládní koalice postaví. Já tady říkám: chceme se o tom bavit, chceme s vámi kulatý stůl nebo nějakou skupinu, kde budou naši zástupci, a chceme s vámi najít řešení v rámci korespondenční volby, chceme s vámi najít popřípadě společný komplexní pozměňovací návrh. Takže jsem sama zvědavá, jestli tuto moji výzvu nějakým způsobem vyslyšíte.

Pan ministr vnitra tady také pořád odpovídal na moji otázku ohledně připsání hlasů těm dvěma krajům z čtyř největších. Pořád jsem to nepochopila, protože pan ministr to tady tak nějak řekl, že přičteny k výsledkům dvou největších krajů – předpokládá se, že více hlasů, tedy aby nedošlo k vylosování malého kraje, a tím pádem k přílišnému ovlivnění hlasování v tomto kraji. Ale ono dojde k ovlivnění tomu, že těm ostatním krajům se vezmou poslanecké mandáty. Všichni asi vědí, že máme 200 poslanců, a to, jaká je volička účast, je úplně to nejdůležitější kritérium, které pak ty mandáty přerozděluje. Já jsem to tady včera říkala, že zajímavé je, že návrh, který jste předložili, je tam podepsáno 15 poslanců a z toho nadpoloviční většina těchto poslanců jsou právě z těch čtyř velkých krajů, kam by se ty hlasy měly připočítávat – Praha, Středočeský, Moravskoslezský a Jihomoravský. Zastávám názor, že by si popřípadě ten dotyčný občan žijící v zahraničí měl podle mého názoru rozhodnout,

kam by ten jeho hlas měl směřovat, jestli do kraje Libereckého, Karlovarského, Ústeckého nebo jiného. Takže toto si myslím, že je také pořád velmi nezodpovězená otázka.

Radek Vondráček tady také pořád říká, že bychom měli rozšířit místa na zastupitelských úřadech, že to by byla také cesta. Pan ministr vnitra říká, že by to bylo velmi finančně nákladné. My říkáme ještě další návrh, a to je, že by mohla být prodloužena volební doba, kdy by se tam museli ti lidé dostavit, ale jak je vidět, z vaší strany toto vy asi nazýváte, že by řešením nebylo. Já jsem přesvědčena o tom, že by to řešením bylo, protože v tu chvíli by se zachovaly ty tři hlavní ústavní pilíře, což je tajnost, osobnost – že ta volba je osobní – a že ta volba je svobodná.

Takže já úplně na závěr jsem tady vnesla tu naši výzvu. Přesto jsem přesvědčena o tom, že ten návrh, jak byl předložen, to znamená poslaneckým návrhem bez jakékoliv diskuse, tak přesto si dovolím dát návrh na přepracování tohoto sněmovního tisku a byla bych ráda, aby pak po ukončení rozpravy se o tomto návrhu hlasovalo. Děkuji vám. (Potlesk poslanců hnutí ANO 2011.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji vám. Nyní s faktickou poznámkou vystoupí pan poslanec Mašek, připraví se pan poslanec Exner. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Vážené paní poslankyně, kolegyně, kolegové, já bych si dovolil reagovat, prostřednictvím vás, na pana kolegu Berkiho, který reagoval ve vztahu ke korespondenční volbě a průzkumu veřejného mínění, jak tady o tom mluvil můj ctění kolega Berkovec. Chtěl bych připomenout, že ten průzkum, který měl 513 respondentů, skutečně řešil názor našich spoluobčanů na korespondenční volby, a dokonce se soustředil na to, jestli jsou mladí, staří, ženy, muži, jestli mají vysokoškolské vzdělání a podobně. Rád bych v rámci takového malého edukativního okénka řekl, že Centrum pro výzkum veřejného mínění odpovídá na otázky, jestli 1 000 respondentů je dost. Mluví o tom, že reprezentativní výběrový soubor musí být dostatečně velký, aby nedošlo k výběrové chybě. Velikost této nejistoty je dán právě velikostí toho souboru a hovoří se o dostatečném množství 1 000 respondentů. V naprosté většině otázek zjišťovaných v průzkumech o této správné hodnotě skutečně předem nic nevíme a informace je i u toho tisíce vlastně zatížena plus minus 3% chybovostí. A teď k otázce: stačí 1 000 respondentů na 10 milionů obyvatel? Ano, stačí. Pro určení přesnosti měření je důležitá velikost výběrového souboru. Samozřejmě, s vyšším číslem se snižuje chyba, s nižším se zvyšuje. Výběrové soubory s menším počtem respondentů než 1 000 mají větší výběrovou chybu a naopak navyšování nad 1 000 již tuto chybu výrazně nesnižuje. S 500 respondenty se potom ta chyba zvyšuje na 4,4 %. Nicméně nelze odpovídat s nižším počtem respondentů kvalifikovaně na otázku pohlaví, vzdělání a podobně. Tam už takového nižší soubory nestačí.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Čas! Děkuji, pane poslanče, za dodržení času. Nyní s faktickou poznámkou pan poslanec Exner. Prosím, máte slovo.

Poslanec Martin Exner: Dobré dopoledne, paní předsedající. Vážený pane ministře, vážené kolegyně, vážení kolegové, chtěl bych prostřednictvím paní předsedající reagovat na paní kolegyni Mračkovou Vildumetzovou. Váš problém není v tom, že by měli, nebo neměli volit občané v zahraničí, čeští občané mají prostě volební právo, ale musíte se také trošku snažit jim něco nabídnout. Vy předjímáte výsledek voličů v zahraničí a musíte prostě se o ně snažit stejně jako o voliče se stejným volebním právem v České republice.

Dále bych chtěl reagovat na to, že koalice není žádný podvod na voličích. Koalice je naprosto legitimní podle zákona o volbách a je naprosto legitimní, když ty koalice potom

sestaví většinovou vládu. Tam problém ANO zase je v tom, že bohužel má prostě koaliční potenciál, který se blíží nule.

A za třetí bych chtěl říci nebo se ohradit proti tomu, že s opozicí nemluvíme. To říkáte zde opakovaně a říkáte to poté, co jsme různé zákony projednali opakovaně na výborech, a i dnes tady projednáváme tento zákon již přibližně padesát hodin, z čehož vaše argumenty jsme pozorně poslouchali, já jsem tady většinu té doby seděl a pořád se opakujete. A myslím, že by slušelo tomu podstatně méně, stačilo by, že to řeknete za deset hodin. Takže neříkejte, že se to tady nebude projednávat, bude se to určitě projednávat minimálně na výboru pro bezpečnost, kam patří Ministerstvo vnitra, a tam budeme mít jistě dostatek času to opakovaně projednat. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Další s faktickou vystoupí paní poslankyně Mádlová, připraví se paní poslankyně Mračková Vildumetzová. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslankyně Ivana Mádlová: Paní místopředsedkyně, děkuji za slovo. Chtěla bych reagovat na předřečníka, pana poslance Exnera. My máme dojem, že vy předjímáte už výsledky voleb, protože zatím to vypadá, že jsou čistě účelově připravené, ten váš návrh, protože my tady klademe konkrétní dotazy a je to pořád děravý návrh. Zaznělo to tady opakovaně od úterka do dnešního dne a ty díry prostě nejste schopni argumenty vyvrátit. Takže prosím nemoralizujte, že my tady chceme podvádět nebo říkat občanům, že při volbách korespondenční volbou budou podvádět. Ne, my tady upozorňujeme na podvody, které se v zahraničí vyskytly, a upozorňujeme na to proto, aby se v tom návrhu tyhle možnosti vyskytovaly v co nejmenší míře, nejlépe pokud možno vůbec. A proto jsme proti korespondenční volbě, protože to skutečně zavdává celé řadě podvodů, a mluvil tady o tom i můj kolega Feranec.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní poslankyně. Jenom připomínám, že oslovujeme poslance prostřednictvím předsedající. Nyní je přihlášena paní poslankyně Ožanová, připraví se paní předsedkyně Schillerová. Prosím, máte slovo, paní poslankyně.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážená paní předsedající, já to spojím do více věcí naráz. Já jsem slyšela dneska kolegu Babku, který říkal, co měla údajně včera říkat paní místopředsedkyně Richterová, vaším prostřednictvím. Já bych jenom chtěla připomenout, že dle ústavy vykonávám mandát poslance osobně a můžu reagovat i na své vlastní kolegy, takže aby bylo jasno, ne pouze na opoziční.

Ke kolegovi Exnerovi, vaším prostřednictvím, paní místopředsedkyně, vy se domlouváte s opozicí? Já jsem navrhovatelkou zákona, který se týká náhradního mateřství, vy stále komunikujete mezi sebou, myslíte si, že mě nebo ctěnou kolegyni Válkovou vaším prostřednictvím, paní předsedající, kdy my obě jsme předkladatelky, jste nás k tomu přizvali? Nepřizvali. A tak se to děje pořád stále stejně i u dalších věcí. Takže prosím vás, pane poslanče Exnere, vaším prostřednictvím, paní předsedající, zvažte slova. Je to úplně zbytečné. Domnívám se, že k dalším věcem o tom, co my nabízíme nebo nenabízíme, vy nabízíte Dozimetr. No, to fakt našim voličům nabízet nechci.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní paní předsedkyně Schillerová s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Mašek. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Já také navazuji na pana poslance Exnera, pokud se nemýlím. Od prvního počátku, co se začal projednávat tento poslanecký – zdůrazňuji poslanecký, tady nemáme před sebou vládní návrh, který prošel připomínkovým řízením, Legislativní radou vlády – od prvního počátku, od první tiskové konference, ať už oficiálně na tomto místě, nebo ve veřejných zdrojích, ale i osobně na jednání se zástupci pětikoalice navrhuji jednání. Nemuseli jsme tady sedět těch x dní a x hodin. Mohli jsme si to najít, snažit se najít kompromisní řešení tak, jako jsme ho našli u zákona o volbách, který dnes je platný a bude účinný od 1. ledna 2026. A dokonce jsme tehdy našli ústavní většinu.

Toto není zákon na jedno použití. Tento zákon, tato novela, která se teď vlamuje do platné novely, která ale bude účinná od 1. ledna 2026, snad tady není na dva roky. Snad to tak nemyslíte?

Takže tady sedíme jenom kvůli vám, kvůli tomu, že nejste ochotni s námi jednat. Tak o co vám jde? Chcete nalézt kompromis? Chcete prostě nalézt ústavní většinu v této Poslanecké sněmovně, nebo to chcete protlačit silou za každou cenu?

Já jsem sledovala velmi pozorně ta jednání. Většinu času tady jsem, včera jsem byla na Ústavním soudu, tak se omlouvám, ale jinak tady jsem a zjišťuji, že i pro některé z vás jsou některá ustanovení překvapením. A velmi jsem uvítala, pane poslanče Exnere, prostřednictvím paní místopředsedkyně, že jste řekl, že to projedná bezpečnostní výbor. My to navrhneme a já jsem velmi ráda, protože jsem neměla takovou informaci, že jste k tomu přisvědčil. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. Nyní pan poslanec Mašek s faktickou, dále pan poslanec Exner. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Také bych rád zareagoval, vaším prostřednictvím, na kolegu Exnera, který mimo jiné ve svém projevu nebo ve své reakci řekl, že to je přece na nás, na opozici, ať pracujeme v zahraničí, ať ukážeme, ať si zlepšíme preference v zahraničí, že to je jenom na nás. Podívejte, pane poslanče, prostřednictvím paní předsedající, my jsme samozřejmě mentálně připraveni na to, že to prohrajeme, stoosmička je stoosmička. Ale nechat si radit od vás, prostřednictvím paní předsedající, abychom se snažili v zahraničí si zlepšit preference, od těch, kteří mají tak mizerné preference v České republice a chytají se toho zahraničí jako tonoucí stébla, přitom neváhají porušit ústavu České republiky, neváhají se nepokusit ji změnit – přitom jsme vás k tomu vyzývali, pojďme ji změnit, přizpůsobit těm korespondenčním volbám – prostě mně ty vaše reakce přijdou neuvěřitelné. Posloužil jste, pane poslanče, prostřednictvím paní předsedající, jako další startér, zařadil jste se mezi kolegy, kteří sem přijdou a nějakým způsobem se nás v tom všem v tom solidním vyjednávání snaží ještě podloubnout a naštvat.

Prosím vás, my samozřejmě budeme hlasovat proti, my se ale musíme vyjadřovat, musíme tady dávat občanům zprávu o tom, co vlastně chystáte. Jsou to jednoúčelové snahy vaší vlády a tyhle snahy skončí doufám pouze tou jedinou prosazenou korespondenční volbou. Strašně mě mrzí, že zřejmě povede i ke zpochybnění voleb a ke zpochybnění robustního volebního systému, který v České republice dosud existuje. Stojí vám to za to?

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Dalším přihlášeným k faktické poznámce je pan poslanec Exner, dále se připraví pan poslanec Lang a poté paní poslankyně Ožanová.

Poslanec Martin Exner: Budu reagovat prostřednictvím paní předsedající na oba nebo na několik mých předřečníků. Na paní Mádlovou – já jsem vůbec nemluvil o podvádění, to jste si možná s někým spojila předtím, ale o tom jsem nemluvil vůbec. A druhá věc je, výsledek voleb v zahraničí vůbec nepředjímám. Jenom jsem říkal, že všichni se musíme snažit o všechny skupiny voličů a něco jim nabídnout. Takže se to samozřejmě týká i těch voličů v zahraničí. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Pan poslanec Lang vystoupí s faktickou poznámkou, poté paní poslankyně Ožanová.

Poslanec Hubert Lang: Děkuju. Já bych také reagoval na pana Exnera, prostřednictvím paní předsedající. Vy jste to řekl jinak, pane kolego Exnere. Vy jste řekl, že hnutí ANO by se mělo zamyslet a zabojovat o voliče v zahraničí, kde máme nízké preference. Já bych to glosoval tak, že voliči v zahraničí jsou zatím uchráněni všech experimentů, které tady provádíte na voličích v České republice, a možná proto ještě vám tam nějakým způsobem důvěřují. Přesně bych reagoval na kolegu Maška, prostřednictvím vás, paní předsedající, který to jasně řekl. Vy jste ztratili důvěru voličů doma, tak si vytvářítе voliče a zkoušíte všechno možné, abyste se zachránili, a hledáte ty voliče v zahraničí. Takže to je taková první glosa.

Druhá věc. To, co tady říkala kolegyně Mračková Vildumetzová, prostřednictvím paní předsedající: my opravdu se jenom ptáme, celý ten druhý týden už se tady ptáme, vznášíme otázky, dostáváme občas nějakou odpověď, ale prostě nejsme uspokojeni. Ta účinnost, posunutí účinnosti od 1. 1. 2025 oproti zbytku zákona, který je účinný od 1. 1. 2026, to úplně čiší z toho, přece to snad každý, kdo má na krku hlavu nejenom proto, aby mu nepršelo do krku, musí z toho vidět tohleto, co v tom vy spatřujete. Přesně to tady bylo řečeno. Prostě my se jenom chceme ptát, nejsme k tomu přizýváni, naše stínová ministryně vnitra za hnutí ANO je ochotna, jsme připraveni se podílet na nějaké pracovní skupině, a vy s námi prostě nemluvíte, vy nás, když se vám to hodí, tak nás přejedete a nazdar – jo, můžeme být opravdu v tom rohu, můžeme šoupat nohama.

A další věc ještě k těm voličům v zahraničí, jak to teď zaznívá z toho prostoru, je tady pořád – voliči v zahraničí jsou chytřejší, jsou obecně bohatší, proto vyjíždějí na různé zahraniční výjezdy, mají větší rozhled, větší politický nadhled, a proto volí strany pětikoalice. Když to tedy otočím, lidé, kteří jsou v České republice... (Předsedající: Čas.) Ještě se přihlásím, děkuji.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Paní poslankyně Ožanová je přihlášena k faktické poznámce, poté pan poslanec Zuna. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážená paní místopředsedkyně. Já hned obecně řeknu, že budu vlastně reagovat na kolegu Exnera, vaším prostřednictvím. Víte, já jsem tu seděla většinu času a možná, kdybyste tak učinil také, tak byste zjistil, o čem je ta diskuse, že to není jenom o volebních výsledcích, ale je to také o tom, že v zahraničí není bezbřehá korespondenční volba, že jsou pojistky, že ten člověk musí mít nějaký vztah k republice, za kterou volí.

A připomeňme si, většina občanů, kteří dlouhodobě žijí v zahraničí, dvě volební práva: v zemi, kde dlouhodobě žijí, a v České republice, takže nikomu se volební právo neupírá. Tito občané naopak mohou více realizovat své možnosti, chtějí ovlivňovat politiku tam, kde žijí, protože se jich to přímo dotýká, a ti uvědomělí chtějí třeba ještě navíc ovlivňovat politiku i tam, kde se cítí být srdcem doma. Prosím vás, takže je to také o těch pojistkách.

A kdybyste tu byl, tak byste taky slyšel velké debaty o čestných prohlášeních. Vy se snažíte veškeré problémy při dokazování, prokazování nějakých náležitostí právních řešit čestným prohlášením. Víte, to je z mého hlediska opravdu problém. Já už jsem tu – jako kolega Feranec, vaším prostřednictvím, paní předsedající – ad absurdum poukazoval na nějaké imaginární volby v budoucnosti. Poukazoval na to, že bychom mohli změnit trestní řád, aby obviněný u soudu čestným prohlášením řekl, zda je vinen, či nevinen, a že bychom si mohli odpustit dokazování. A přesně v tomto duchu se toto nese. Takže to není jenom o tom, kdo má kolik kde voličů, ale opravdu, my jsme zákonodárci, takže je to o kvalitě zákona. (Slabý potlesk v levé části jednacího sálu.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji za dodržení času. Pan poslanec Zuna s faktickou poznámkou, poté pan poslanec Lang. Prosím, máte slovo.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji za slovo, paní předsedající. Já chci reagovat na pana kolegu Maška. On je to takový folklor, tady v průběhu jednání Poslanecké sněmovny, že většinou, když vystupují poslanci opozice, tak v každém druhém vystoupení slyšíme, že naše návrhy jsou protiústavní, že naše postupy jsou protiústavní. V každém druhém vystoupení tak slyšíme, že jsme lháři, že premiér lže, že předsedkyně Sněmovny lže, že možná vládní koaliční poslanci lžou. A jaká jsou fakta, jaká je skutečnost? Jediný pravomocně opakovaně odsouzený lhář je pan předseda Babiš (Nesouhlasné reakce v levé části jednacího sálu.) a to, jaké jsou protiústavní postupy a naše návrhy, jak jsou protiústavní, tak jsme mohli slyšet při rozhodnutí Ústavního soudu včera. (Malý potlesk v pravé části jednacího sálu.)

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, nyní s faktickou vystoupí pan poslanec Hubert Lang a já předávám řízení schůze.

Poslanec Hubert Lang: Děkuji. Tak včera to začalo 9.20, dneska 10.32, takže já už jsem zase plně uspokojen, protože po hodině a půl vlastně už tu máme opět našeho pana předsedu. Takže prostě je to super, už jsme zase tam, kde jsme asi nechtěli být. My jsme vám tady říkali vlastně celý ten – už druhý týden říkáme: budeme, chceme tady konstruktivně jednat, jo? Tím, že to neprošlo vůbec ničím, nebyla žádná připomínková místa, pic ho, pan Exner opět, to je startér číslo 1, pan Zuna je startér číslo 2. U policie jsme tomu vždycky říkali, když byla nějaká demonstrace, někdo tam takhle vykřikoval, tak vždycky ta policie říkala: Hele, to je startér. Oni ho vzali, slovili ho a pak se to možná zklidnilo. Možná kdyby se ty startéry odložily a nechali tady třeba pana kolegu Hellera nebo nechali tady jiné kolegy, kteří mají aspoň snahu s námi diskutovat, tak by se to třeba zklidnilo. (Ministr Síkela ve vládní lavici se usmívá.) Pan ministr se tady směje, že jo, je to sranda, je to prdel, že jo? Já taky si myslím. Akorát ty důsledky jsou tragické pro Českou republiku. Vy se tomu smějete, vy z toho máte srandu, že jo? Aspoň lidi vidí, tady si kamerou zaměřte na pana ministra, on se tady směje, já nevím, čemu tedy. (Ministr Síkela mimo mikrofon: Vám se směju.) Pro mě je to tragické. Mně včera se udělalo (nesrozumitelné) špatně. No, mně se smějete, mně to nevadí, pane ministře. A prosím vás, zmáčkněte si čudlík, když chcete mluvit, anebo nemluvte na mě.

A já bych ještě to dopovídal. Takže současní, ti, kteří volí v zahraničí, jsou chytřejší, jsou bohatší, jsou s větším rozhledem, mají větší nějaký nadhled, a lidé, kteří tedy zůstali v České republice, platí tady daně, tak to jsou asi ti hloupější, ti chudší, kteří nemají to štěstí a tu možnost někam vycestovat, a proto volí vesměs třeba hnutí ANO nebo nějaké jiné opoziční subjekty. Takže my potřebujeme být edukováni, ti, co jsme tady, a v zahraničí vlastně jsou lidé, kteří jsou lepší. Takhle to vyznívá. Takhle jsem to několikrát slyšel v poslední době. Je to prostě z mého pohledu ubohé.

Nedostali jsme tu otázku třeba na ta konzulární zastoupení, dneska to tady znovu zaznělo. V důvodové zprávě se hovořilo o 5 milionech, najednou je z toho 15 milionů. Vy tady házíte částkami sem tam, nemáte na valorizaci penzí pro seniory, ale prostě z 5 milionů uděláte 15 (Předsedající: Čas.) a další věci.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, přeji pěkné dopoledne. Vystřídali jsme se v řízení schůze. V současné době neeviduji žádnou faktickou poznámku ani přednostní právo, a tedy budeme pokračovat v řádných přihláškách v obecné rozpravě. Žádám pana poslance Milana Wenzla, aby se ujal slova. Chci se zeptat, budete mít dvakrát 10 minut? Dobře. Prosím, máte slovo.

Poslanec Milan Wenzl: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně, vážení kolegové, korespondenční hlasování pro volby do Poslanecké sněmovny pro Čechy žijící v zahraničí se v Parlamentu objevují už více než dvacet let, tak nevím, proč by to nevydrželo třeba ještě rok. Ale základním principem voleb v České republice je osobní tajné hlasování, jehož hlasováním (posláním?) je zajistit svobodu, svobodnou volbu každého voliče. Volební zákon chápe tajné hlasování jako povinnost, a to přesto, že většina korespondenčně hlasujících lidí z České republiky dlouhodobě nežije, neplatí zde daně a nenese důsledky svých volebních rozhodnutí.

Více než korespondenční hlasování pro Čechy žijící v zahraničí zajímá občany žijící v Čechách zvýšená kriminalita, která se jich bezprostředně dotýká. Klíčovou institucí zajišťující bezpečnost občanů a ochranu jejich života a majetku je Policie České republiky, proto je třeba posílit počty policistů v ulicích. Všude slyším, že je policajtů málo, ale proč? Protože jsou špatně placeni. Vláda raději peníze na zbraně dá pro Ukrajinu a na korespondenční volby, protože to taky nebude stát malé peníze. Ale na naše policisty, hasiče, záchranáře, lékaře, na ty vláda zapomíná. Obecně lze konstatovat, že otázka bezpečnosti občanů je v dnešní době naprosto klíčová.

Myslím si, že korespondenční hlasování, které bude stát velké množství financí, není to, co občany zajímá a co jim usnadní život. Občané chtějí slyšet, kdy se zlevní elektřina, kdy se zlevní voda, kdy se zlevní plyn, kdy budou levnější potraviny, kdy bude dostatek léků a kdy se zlevní, kdy budou mít důchodci dostatečně zvýšený důchod, aby mohli důstojně žít, kdy vláda přestane okrádat důchodce, kteří celou dobu pracovali, odváděli daně a budovali naši republiku, kdy bude dostupné bydlení, kdy bude doba, že matky samoživitelky nebudou muset žebrat o příspěvek na bydlení, kdy nebudou muset dokládat a vyplňovat množství tiskopisů a čekat i x měsíců, než jim to někdo schválí a možná pošle peníze, kdy vláda přestane likvidovat podnikatelé restaurací a malých provozoven zvyšováním daní, DPH, zdražováním energií a surovin. Hlavně že pan premiér tvrdí, že nenechají nikoho padnout. Asi pan premiér neví, kolik už jich padlo a ještě padne. Pane premiére, máte nějakou statistiku, kolika restauracím a provozovnám jste už pomohli a nenechali je padnout? No, určitě nemáte.

Ale vraťme se k projednávání korespondenčního hlasování. V případě korespondenčního hlasování jsou porušeny základní Ústavou zaručené principy svobodných voleb. Návrh novely vládního zákona, který má toto změnit, je proto nepochybně v rozporu s ústavou. Vláda se upnula k myšlence, že ji u moci udrží krajané ze zahraničí, kteří u nás nežijí, nemají negativní zkušenosti s jejich vládnutím. Občané České republiky žijící v zahraničí ale neprožívají naše každodenní problémy a dopady zvýšení elektřiny, zvýšení konsolidačního balíčku a omezování zdravotní péče, boje o zachování dostupného školství a každodenní aroganci mocných. O dění ve státě by tak měli rozhodovat lidé, kteří v něm dlouhodobě nežijí.

V případě korespondenčního hlasování jsou porušeny základní ústavou zaručené principy svobodných voleb, přímé a tajné hlasování. U poštou doručeného hlasu je jasné, kdo

jak hlasoval, ale bohužel není jasné, zda tak učinil svobodně a zda to byl skutečně on. To je přece zásadní neodstranitelná vada korespondenčního hlasování.

Občané České republiky žijící v zahraničí nemají takové dopady jako naši občané, dopady na zvýšení cen energií a omezení zdravotní péče. Opět musím zopakovat, o dění ve státě by tak měli rozhodovat lidé, kteří v něm dlouhodobě nežijí. No, to snad ne!

Návrh novely volebního zákona, který to má změnit, je proto nepochybně v rozporu s ústavou. Stejně je logicky nepřijatelné, aby jedna část voličů byla zvýhodněna možností hlasovat korespondenčně, zatímco většině rezidentů byla tato možnost upřena a byli v případě potřeby hlasovat mimo své bydliště nuceni vyřídit si složité volební průkazy. Ústavní soud by nepochybně shledal takovou právní úpravu diskriminační – ale po včerejšku si myslím, že by asi neshledal.

Kdo může věřit vládě, která dopustí, aby několikanásobně všem subjektům vzrostly ceny elektřiny, plynu, vody a současně energetickým společnostem mnohonásobně stouply i zisky? Namísto řešení situace u výrobců nechá vláda statisíce subjektů ožebračit a pak jim nabízí sociální dávky. Vláda ignoruje fakt, že česká ekonomika je v rukou nadnárodních, převážně německých firem a že pro ně je rozhodující nižší nákladová úroveň. Fakt, že vláda dopustila v evropském kontextu rekordní zdražení energií, má pro českou ekonomiku zásadní negativní důsledky. Stejně tak vláda nechala rozběhnout inflaci na rekordní úroveň a nyní těží z inflačního nafouknutého příjmu, kvůli němuž pak může vykazovat snížení dluhu HDP. To voliče ze zahraničí vůbec nezajímá a netíží. Oni tady nežijí, ale chtějí o nás rozhodovat. Když chtějí volit, tak přece můžou klidně přijít i do České republiky – ale oni nepojedou, protože někteří už ani česky neumí, ale chtěli by rozhodovat o naší republice, o občanech, kteří tady žijí a někteří díky vládě živoří. Vláda zkrátka vládne tak mizerně, že v ní většina doma žijících společností nemá důvěru, a tak se musí po voličích pohlížet jinde.

Já jsem proti korespondenční volbě v této podobě, proto asi pro to nebudu hlasovat. No, nevadí. Ale Ústavní soud, kdyby došlo k soudu, potvrdí, že to je v pořádku.

Proč bychom se neměli bavit o volbách u nás? Proč se neřeší třeba bezbariérový vstup? Já když jdu k volbám a volí se třeba ve škole v prvním patře, tak nevím, jak takový člověk na vozíku, handicapovaný se tam má dostat. Nevím, jak si má zavolat někoho, když tam je sám, tak nebude volat na komisi, aby za ním přišli. A takových bezbariérových místností není moc.

Také by mě zajímalo, když se říká, že trvalé bydliště v Čechách, ale jak jsou na tom ti. kteří zrovna odjeli na stáž, na práci a bydlí třeba v autokaravanu, jezdí po Novém Zélandě. Nevím, jak se jim doručí volební lístky, jak na tom budou. Oni tam jsou rok a třeba rok budou jezdit. Tak nevím, jak to může být, jak se jim lístky doručí. A také si myslím, že kdyby pětikoalice měla málo voličů, přijde s návrhem, že by mohli volit už i patnáctiletí. Potom přijdou s tím, že senioři, kteří mají nad 60 let a nejsou jejich voliči, tak už by volit nemohli.

Dále nevím, ani jsem neslyšel – třeba náklady na známky, jak to vlastně bude v tom zahraničí? Jaké budou ty náklady, protože opravdu budou tisíce voličů. Kdo to zaplatí? Z čeho to půjde? Nejsou to jenom známky, ale jsou to i obálky, jak několikrát zaznělo, nelepící obálky, které se budou muset znovu koupit asi nové, když nebudou lepit.

Takže takových dotazů nezodpovězených je určitě hodně.

Věřím tomu, že naše občany žijící zde se svými problémy opravdu korespondenční volba nezajímá. Je zajímá, aby zaplatili svůj nájem z malého důchodu, třeba senioři, který mají, aby zaplatili zase zvýšenou elektřinu, plyn i vodu. Kdo jim přispěje? Já si myslím, že peníze, které se posílají na Ukrajinu na zbraně, a možná teď peníze, které budou na korespondenční volbu, by mohly být použity opravdu pro policisty, pro hasiče, pro zdravotníky, pro záchranáře. Mohly by být použitý třeba na sport nebo pro handicapované. Takových návrhů určitě by bylo víc.

Nevím, jestli opravdu může v tomhle znění tahle novela projít. Proč se takhle pospíchá, když se opravdu o tom jednalo už před dvaceti lety, nebo i dvacet let už se tady o tom jedná? Proč to nevydrží ještě chvíli?

Já bych si dovolil na závěr podat procedurální návrh na odložení projednávání této novely do 1. 4. 2024. Prý to nejde, ale tak či tak bych to dal, i když to nejde, ano, protože. 1. 4. je apríl a já si myslím, že to, co tady všechno teď zažíváme, je takové aprílové. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já teď potřebuju trošku tedy jenom v tom zorientovat, čili dáváte procedurální návrh? Ale on je nehlasovatelný. Jenom tady podotýkám, že skutečně bohužel to není možné.

Poslanec Milan Wenzl: Nevím, proč to je nehlasovatelné?

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Prosím, teď to nebudeme takhle řešit. Jenom konstatuji, že to je nehlasovatelné, děkuji.

Máme zde faktické poznámky pana poslance Volného a připraví se pan poslanec Haas.

Poslanec Jan Volný: Děkuju za slovo. Kolegové, kolegyně, já jsem sice trochu zaspal, měl jsem vystartovat hned, ale nadzvedlo mě to. Tady pan zpravodaj nebo respektive předkladatel, pan pro mě neznámý a neviditelný poslanec Michal Zuna, místo toho, aby jako předkladatel, který zrovna slouží u stolku předkladatelů, reagoval na dotazy, kterých je v našich projevech celá řada, tak jediné, co umí – protože nemá odpověď, já se mu nedivím – vyskočit a plivnout jedovatou slinu směrem k našemu předsedovi panu Babišovi. A mě by zajímalo, kde jsou ti moralisté, kteří, kdybychom udělali něco takového my, hned vyskočí a hned začít říkat, že to nepatří k řečnickému pultíku, a vyzvali by našeho poslance, aby se omluvil. Kde jsou ti moralisté? Proč nevyskočili a neřekli panu Zunovi: Pozor, takhle se to nemůže jmenovitě a říkat takovéhle sprosťárny od pultíku! To by mě zajímalo. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Další s faktickou je přihlášený pan poslanec Michal Zuna.

Poslanec Michal Zuna: Děkuju za slovo, pane předsedající. No, víte, pane kolego, já tady sedím od 9 hodin a máte pravdu, já jsem byl – nebo jsem – celou dobu připraven reagovat, a byl jsem připraven reagovat už na pana poslance Ferance, který se ptal na to bydliště, ale já jsem potom pochopil z průběhu vystoupení, že vlastně on o tu odpověď nestojí, protože těch posledních pět minut z jeho výstupu s tím nemělo nic společného. A pak tomu vlastně dal za pravdu pan kolega Berkovec, který své vystoupení začal tím, že to je tady vlastně jedno velké divadlo a jde jenom o to tady něco zahrát, ale ne se fakticky bavit.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Reagovat s faktickou má zájem pan poslanec Feranec a poté paní poslankyně Ožanová.

Mezitím využiji chvíle a přečtu omluvy. Pan poslanec Kasal od 11.30 z pracovních důvodů, paní poslankyně Renata Zajíčková od 11 do 13 ze zdravotních důvodů a omluvu ruší paní poslankyně Pastuchová. Máte slovo.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, pane předsedající, dámy a pánové, reaguji na to, co říkal jeden z překladatelů. Tak já bych přece jenom trval na té odpovědi, jestli jste schopen.

Ptal jsem se na to bydliště, na tu trvalost, tak mi to zkuste nějak vysvětlit. Z toho návrhu jsem to úplně nepochopil. Prosím vás a nehodnoťte, co jsem chtěl nebo nechtěl jsem vědět. Já jsem položil konkrétní dotaz, pokud na něho víte odpověď, odpovězte anebo řekněte, že to nevíte, a je to. Ale nemusíme se obviňovat tady, kdo co myslel, kdo co nemyslel. Tak jestli to víte, tak mi zkuste odpovědět. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a prosím paní poslankyni Ožanovou. Poté pan poslanec Berkovec, stále faktické.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji, vážený pane předsedající. Dvě minuty mi stačit zcela jistě budou. Chtěla bych se vyjádřit k panu poslanci Zunovi, vaším prostřednictvím. Víte, nezastírejte, že neumíte odpovědět panu poslanci Ferancovi, a neříkejte, že nevíte, jestli chtěl odpovědět. Pan poslanec Feranec vaším prostřednictvím, pane předsedající, je člen ústavně-právního výboru, který se bude dále touto problematikou zabývat. Je právník a položil opravdu právnické otázky. Jestli vy nevíte, že jsou to legitimní otázky a zcela důležité pro fungování zákona, to je váš problém, ale ne problém pana Ferance. To, že neumíte odpovědět, já to zcela chápu, nemusíme být odborníci na všechno, může odpovědět kdokoliv jiný, například ministr vnitra, pokud by to byl, ale neříkejte, že nechtěl odpověď. To, že neumíte odpovědět, neznamená, že někdo odpověď nechtěl. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji a poprosím pana poslance Berkovce.

Poslanec Stanislav Berkovec: Děkuji, pane předsedající. Dovolte, abych reagoval na váženého kolegu, který tady sedí u stolku zpravodajů a který mě citoval, a předvedl tady to, čemu se říká v teorii žurnalistiky šum na komunikačních kanálech. Vy jste mě citoval a řekl jste, že pan poslanec Berkovec řekl, že to je jedno velké divadlo. To jsem neřekl! Já jsem řekl théâtre conter poemi nebo théâtre actuel, což znamená ve francouzštině „divadlo současnosti“. A předtím jsem řekl, a vy to jistě dobře víte, že zde historicky bývalo divadlo, to je všechno. A takhle – to není slovíčkaření – takhle se s tím pracuje v médiích. (Tleskají někteří poslanci ANO.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou má možnost reagovat pan poslanec Zuna.

Poslanec Michal Zuna: Děkuji za slovo. K tomu bydlišti, pokud vás to tedy opravdu zajímá – mě zmátla právě ta vaše citace z § 80 občanského zákoníku, který definuje bydliště. Ten paragraf tak má dva odstavce, v tom prvním odstavci přibližně asi čtyřicet slov. Vy jste si z toho vybral jedno slovo, a to je slovo „trvale“. Nevím, jestli záměrně, nebo omylem, jste vynechal vlastně citaci z toho odstavce „s výhradou změny okolností trvale“, což je velmi podstatné. A tím vaším výkladem jste vlastně z pojmu „bydliště“ udělal „trvalé bydliště“ a vlastně posunul jste to někam, kde to není. To znamená, pokud zůstaneme u pojmu bydliště, tak se opravdu jedná o místo, kde se ta daná osoba zdržuje, může to prokázat například vlastnictvím nemovitosti, nájemní smlouvou, placením energií, těch možností je celá řada. Když to potom vezmeme v praxi, tak ať už to je tedy dlouhodobě pobývající osoba, nebo to je osoba, tak, jak jsem to zmiňoval i v tom mém výstupu, která třeba žije šest měsíců v Čechách, šest měsíců v zahraničí, může to být i osoba na Erasmu, pokud se tam zdržuje delší dobu, víme, že ty pobyty jsou od 2 do 24 měsíců, takže těch příkladů je celá řada a není to tak, že bychom nevěděli, co je bydliště.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. S faktickou pan poslanec Mašek, poté pan poslanec Karel Haas.

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji za slovo. Já bych také vaším prostřednictvím, pane předsedající, na kolegu Zunu, který nám tady v podstatě řekl, že on je připraven odpovídat na dotazy, ale ty dotazy, že musí zaznít, že by tady neměla být jenom stanoviska, že on tady na to v podstatě čeká, že tady celou dobu byl a sleduje to jednání. Takže já bych si dovolil, pane Zuno, využít toho, že jste ochoten na ty otázky odpovídat, a rád bych se zeptal v souvislosti s tím, na co se ptal můj kolega Milan Feranec. Vy už jste na to bydliště částečně odpověděl, takže jde o verifikaci toho bydliště, která tam byla, zatím ještě je, a údajně tedy podle mediálních vyjádření paní Pekarové by z toho měla zmizet. Můj další dotaz je na verifikaci konkrétního voliče, jako předkladatel mně určitě odpovíte, čili verifikace jeho podpisu, verifikace platnosti jeho pasu v tom zahraničí – takže je to to bydliště, je to verifikace té osoby, která skutečně volí, čili aby to nebyl ten – zmiňovaný tady opakovaně – family voting, a tyhlety věci jsou z toho pohledu pro nás velmi důležité a my bychom na ně chtěli znát odpověď.

A totéž je, opakovaně jsem se tady ptal, jestli by vládní koalice, respektive spíš tedy asi Ministerstvo zahraničních věcí, případně Ministerstvo vnitra, nám mohly dát odpověď, kolik cizinců vlastní platný pas, a jsou to ti, kteří tam skutečně dlouhodobě žijí, čili je to ta množina cizinců, kteří tady neplatí zdravotní pojištění? My totiž pořád tady střílíme 500, 600 tisíc lidí, kteří se hlásí k české národnosti, ale já chci vědět, kteří to skutečně jsou a mají platný pas. (Předsedající: Čas, prosím.)

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Haas.

Poslanec Karel Haas: Děkuju mnohokrát za slovo. Vážený pane předsedající, já mám taky rád věcné dotazy. Dotaz pana kolegy Ferance, vaším prostřednictvím, byl zcela konkrétní, zcela věcný, tak se na něj pokusím odpovídat – spíš už teď navážu. Já už jsem byl přihlášen v okamžiku, než začal odpovídat zástupce předkladatele, pan kolega Zuna. Je to skutečně tak, že bydliště nebo podmínka bydliště pro zápis českého občana jako voliče do zvláštního seznamu vedeného pro ten zvláštní okrsek v zahraničí – prosím vás, dnes projednávaný sněmovní tisk nijak nemění, ta podmínka bydliště je v § 56 odst. 4. Pokud se podíváte – směřuji vás opravdu takto konkrétně, aby ta odpověď byla zcela věcná a konkrétní – pokud se podíváte do třetí části sněmovního tisku, do té takzvané změnovky, tak do § 56 odst. 4 dnes projednávaný sněmovní tisk vůbec nezasahuje.

Vidíte, že to řeknu, nečtu nijak z podkladu a snad si ten paragraf pamatuji, tak nevím, jestli řeknu úplně přesně slovosled. Ten paragraf říká: volič, který má bydliště – což je ta fakticita, nikoli úředně osvědčený trvalý pobyt, takže fakticita – takže volič, který má bydliště zahraničí, může požádat – a to je už dnešní postup – u příslušného zastupitelského úřadu o zápis na ten takzvaný zvláštní seznam voličů pro zvláštní volební okrsek. A pak v těch nových ustanoveních, která jsou předmětem projednávaného sněmovního tisku, se říká, že: volič, který je zapsán na zvláštním seznamu voličů – čili tam už se bydliště neověřuje, protože říkám, to se nemění dnes (projednávaným?) sněmovním tiskem – může požádat – a to je další fáze – o vydání podkladů ke korespondenčnímu hlasování. Jestli je ta odpověď takto zcela věcná, konkrétní a návodná. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji, pane poslanče, za dodržení času. A poprosím paní poslankyni Janu Mračkovou Vildumetzovou a připraví se paní poslankyně Ožanová, pak pan poslanec Volný a dalším je pan poslanec Feranec. Máte slovo.

Poslankyně Jana Mračková Vildumetzová: Já děkuji za slovo. Já bych chtěla reagovat tady na pana předkladatele, pana Zunu, který je se mnou společně v bezpečnostním výboru, on je takové relativně klidné povahy. Musím říct, že to vaše předchozí vystoupení bylo tedy, že vás asi takového určitě neznám. Myslím si, že to určitě tady opět rozvířilo nějaké vody, které by se podle mého názoru rozvířovat neměly a nemusely. A, víte, já když vidím, že už se neví kudy kam, tak se vždycky sáhne po Andrejovi Babišovi.

Já jsem nedávno byla u zubního lékaře a paní zubařka mi říkala, jestli znám ten nový vtip, který si neustále doma říkají. Když někdo něco špatně udělá, tak víte, kdo za to může? No, Andrej Babiš. Takže když něco jim doma nefunguje, tak paní doktorka říká – no, může za to Andrej Babiš, s nadsázkou, ale i toto, musím říct, bych mohla reagovat tak, jak jste vy tady vystupoval.

Já bych od vás, pane kolego, očekávala, že byste reagoval na to, co jsem tady říkala – že jsem říkala, pojďme udělat pracovní skupinu, pojďme si sednout ke společnému stolu, pojďme najít v rámci korespondenční volby společný komplexní pozměňovací návrh. Očekávala bych, že budete reagovat, protože jsem říkala, jaká doba bude na projednání popřípadě mezi prvním a druhým čtením, protože zatím jsme od vás ten návrh nedostali – nebo neslyšeli. Já si myslím, že by to určitě mělo být 120, minimálně 90 dnů, že ten zákon si to zaslouží. A to bych očekávala, že z vaší strany třeba na to budete reagovat, budete říkat – ano, my chceme s vámi komunikovat, udělali jsme chybu, podali jsme to poslaneckým návrhem, který jsme vám nepředstavili, nekomunikovali jsme to s vámi, ale chápeme, že chceme udržet důvěru v ty volby a chceme dát společný návrh. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Já děkuji a poprosím paní poslankyni Ožanovou.

Poslankyně Zuzana Ožanová: Děkuji. Vážený pane předsedající, já bych chtěla poděkovat za dvě odpovědi týkající se toho bydliště. Chtěla bych k té první odpovědi uvést, že moc děkuji, protože pan poslanec Zuna vaším prostřednictvím, pane předsedající, uvedl, jak se prokazuje bydliště. A problém je, který tu zazníval delší dobu, že paní předsedkyně Sněmovny vaším prostřednictvím, pane předsedající, uvedla, že toto se změní a v zahraničí se bude prokazovat čestným prohlášením.

Možná proto jsme tak citliví na otázku bydliště, a to je vlastně i má odpověď pro kolegu Haase, vaším prostřednictvím, proč toto beru za takovou stěžejní otázku? Skutečně, v tomto návrhu to zatím není, ovšem domnívám se, že předsedkyně Sněmovny velmi významným ústavním činitelem, spíš činitelkou, a tedy beru její názory, byť vyjádřeny na sociálních sítích, velmi vážně a jako členka ústavně-právního výboru už se dopředu obávám, že místo dokumentů jako – vlastním nemovitost, mám ji pronajatou, podobně – bude stačit čestné prohlášení.

Ono na to odkazoval vlastně i kolega Feranec vaším prostřednictvím, pane předsedající, když tak trošku humorným způsobem popsal, kde by ta adresa mohla být, protože na to jsme reagovali. Kdyby ten návrh byl tak, jak je, je to v pořádku, musíme něco prokázat. Ale pokud tam vsuneme – a já domnívám se, že k tomu diskuse na ústavním výboru bude velmi důležitá – tak to bude problém. Já potom navrhnu, aby tento tisk projednával i bezpečnostní výbor. A víte proč? Protože bude projednávat i zákon o státním občanství, který s tímto tiskem souvisí, a domnívám se, že ty dvě materie by měly být projednávány i ve výboru... (Předsedající: Čas, prosím.) bezpečnostním.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. A poprosím pana poslance Volného.

Poslanec Jan Volný: Děkuji za slovo. Já mám odpověď pro svého kolegu – (směrem do pléna) tamhle – Jirku Maška, protože on se neustále a urputně doptává, kolik těch cizinců se předpokládá, že bude moct volit. Pan předkladatel Zuna, co tady sedí, to neví, ale on to neví ani žádných z předkladatelů a ono to podle mého názoru neví ani Ministerstvo vnitra, protože naše ctěná vláda, pětikoalice si ty voliče teprve bude vyrábět. Bude je prostě (důrazně) generovat z lidí, protože jestli je tady v plánu, že se udělá nový zákon o občanství a budou se dávat pasy jak na běžícím pásu do třetí generace občanů, kteří před 25, 30 lety vycestovali, založili si rodiny v zahraničí, tak oni nemůžou vědět, kolik jich tam je, protože oni teď budou rozdávat občanství, kdo si řekne, a budou rozdávat pasy, kdo si řekne. Pak to možná budou vědět. Děkuju.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Feranec.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, pane předsedající. Dámy a pánové, já budu reagovat na to, co říkal pan kolega Zuna, a vlastně vyjádřil se k tomu i Haas. Pane poslanče Zuno, prostřednictvím předsedajícího, já s vámi nemíním úplně polemizovat o právních věcech. Když jsem si připravil nějaké vystoupení, tak jsem si ten paragraf pochopitelně přečetl. Já vím, co je bydliště podle občanského zákona. A to, co vy říkáte, že může dojít ke změně okolností – (důrazně) vždycky může dojít ke změně okolností, vždycky.

Já jsem se ptal, jak se posuzuje – a rozumím tomu, co říkal pan Haas, ano, fakticita – ale já jsem se ptal, jak postupují zastupitelské úřady už dnes, už dnes, jo? A jak to – jasně, ověření jenom, že skutečně má nějakou nájemní smlouvu, list vlastnictvím nebo něco – jak postupují, jak postupují při tom zápisu? A opakuji znovu, přece ta základní charakteristika občanského zákoníku je, že bydliště je místo, kde přebývám s úmyslem tam trvale žít. Vždycky se (nesrozumitelné) něco změnit.

Já přebývám možná většinu času v Praze. A nemíním tady žít, takže nemůžu o sobě říct, že mám bydliště v Praze. Odhlédnu od pobytu, to je administrativní to – já jsem jenom říkal, že ten zákon neobsahuje definici bydliště (důrazně) a nárok být zapsán tím pádem, musím se odvolat na občanský zákoník a ten udává různý výklad.

Ještě pokud vycházím z toho zákoníku, že to místo, o kterém prohlásím – tak jsem to pojal trošku absurdně – já chci žít do budoucna na tom baobabu. Tak jenom se ptám, jak postupují už dneska, jak budou postupovat zastupitelské úřady? To je všechno. Já si myslím, že to je legitimní dotaz. Není to úplně vyjasněné. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Vzhledem k tomu, že zde žádná další faktická v tuto chvíli není, tak bych poprosil pana poslance Martina Kolovratníka, aby vystoupil se svým příspěvkem. Využiji mezitím chvíle a omlouvám pana poslance Lacinu od 11.30 do 12.30 hodin z pracovních důvodů.

Vycházím tedy z toho, že máte, pane poslanče, dvě přihlášky, takže vám tam rovnou načtu dvakrát 10 minut, ano?

Poslanec Martin Kolovratník: Ano, potvrzuji, děkuji. Využiji v těch dvou přihláškách veškerý čas, který mi tato vládní koalice nedemokraticky a arogantně zkrátila a poskytla tedy dvakrát 10 minut. Bohužel větší možnost ke svému vystoupení nemám.

Než přejdu ke svým podkladům, které jsem si pečlivě připravil, tak budu krátce reagovat na ten dosavadní průběh debaty. Já jsem se za ty dva týdny do něj zatím zapojoval poměrně málo, jen v rámci několika faktických poznámek.

Ta první reakce. Nebudu využívat faktickou poznámku, řeknu to teď v rámci svého proslovu. Já tady na pana poslance Zunu, který se opět podivoval, jaký je to kolorit, že opozice kritizuje vládu, vás, vládní koalici, že říkáme, že lžete a že přece lhář je někdo jiný.

Pane poslanče, ono to jednání ve Sněmovně také občas bývá, nebo podle mého názoru by mělo být o jisté pokoře a respektu k názoru protistrany. Aby tady ty moje věty nebyly prázdné vůči vám, aby to nebyla jen nějaká floskule, tak to své tvrzení, víte, opřu o své zkušenosti z tohoto ctihodného sboru a z tohoto sálu, kde už jsem od roku 2013. Věřte mi, že jsem tady zažil hodně bitev, logicky v tom opačném gardu v předchozích volebních obdobích. Nebylo to jen EET, byla to i další témata.

Pane kolego, když jsme tady třeba projednávali liniový zákon, který stejně jako to, co teď navrhujete vy, ovlivní velké množství občanů v dopravě, v dopravní infrastruktuře, který logicky platí a bude platit napříč volebními obdobími, tak jsme tam jednali velmi často o hodně těžkých, složitých tématech, jako je například právo jedince, právo občana na soukromý majetek, na soukromé vlastnictví. Šli jsme určitě zdálky. Ten zákon trochu znáte alespoň jako člověk, který se zabýváte jinak jinou problematikou. Testovali, ladili jsme to, kdy už převažuje ten veřejný zájem a kde je možno vyvlastňovat. S vašimi tehdejšími kolegy, opozicí, jsme se takhle neuráželi, že někdo je odsouzený lhář, není, že někdo někoho pomlouvá. My jsme prostě pracovali. Mimo plénum, mimo výbory, nebo ta oficiální jednání výboru, jsme strávili desítky, možná stovky hodin s tehdejšími kolegy – řada z nich tady je dodnes je přítomna – z hospodářského výboru. Prostě jsme tu dohodu, ten průnik našli. To je to, na co poukazujeme a tuším, že Jana Mračková Vildumetzová to navrhovala a říkala dnes dopoledne, ráno, ve svém vystoupení. To je to, k čemu vás jako koalici vyzýváme. Prosíme o to a vy nejdete touhle cestou. Prostě nejdete. Tlačíte ten svůj poslanecký návrh – třikrát podtrhuji poslanecký návrh – na sílu bez nějaké opravdu vážně míněné spolupráce se současnou opozicí. To je to DNA tady toho projednávání. To je celé DNA tohoto ohromného sporu a té bitvy, kterou tady tyto dva týdny svádíme.

Jiný příklad, druhý, bude poslední – stavební zákon z minulého volebního období. Opět jsme ho prosazovali my k poměrně velkému odporu vašich tehdejších kolegů v opozici. Tam k té globální dohodě nakonec nedošlo, ale i tak jsme dali sto dnů na projednání mezi výbory, dohodli jsme se na odložení účinnosti, hledali jsme kompromisy. Nakonec ten zákon tady ve Sněmovně přehlasoval veto Senátu a získali jsme pro něj tehdy 106 hlasů. To uznáte, že není málo. Je to skoro stejný počet, jako máte vy jako koalice.

Jaký je výsledek? Vy jste ho v současné době přepracovali, změnili, je jiný, ale pokud se podíváte takzvaně do střev toho současně platného návrhu, který jste tedy přepracovali vy, vaše koalice, tak on z nějakých 40, možná 50 % vychází z té odpracované dohody a kompromisu, který tady ve Sněmovně vznikl v tom minulém volebním období. To je to, co se vám snažíme ukázat. To je to, na co vy reagujete útokem, že lžeme my a nelžete vy. Tak zkuste se nad tím způsobem projednávání zamyslet.

Další věc, kterou tady chci povědět. Nebudu se dívat na obsah toho návrhu, ale ještě jednou zůstanu u formy a poukážu veřejně na vaše podivné politické postoje. Teď to nebude směrem do hnutí STAN. Vy tady tu věc prosazujete, je to váš legitimní politický postoj, s kterým já nesouhlasím, ale máte na něj plné právo. To je OK. Ale budu se tady obracet na členy ODS a na voliče Občanské demokratické strany. Budu mluvit hlavně jako předseda volební komise. V téhle pozici, snad už mohu říci, že mám poměrně dobrou, nebo dlouholetou zkušenost z Poslanecké sněmovny. Mám tu čest zastávat tuhle pozici od podzimu 2013, už vlastně třetí volební období. Víte, my jsme v obou těch předchozích volebních obdobích tady citlivě, pomalu, opatrně projednávali, testovali, zkoušeli vlastně malinko podobnou věc, zavedení takzvané elektronické volby, tajné elektronické volby, tady ve Sněmovně. To znamená to, co tady všichni známe.

Občané, kteří nás sledují, tohle zákulisí nevidí. Stručně připomenu, že když Sněmovna rozhoduje o nějaké personální nominaci do státních institucí, fondů, do mediálních rad, tak volíme takzvaným tajným způsobem. Volíme prostě klasicky, superkonzervativně. Teď v dobrém slova smyslu, nemá to žádný pejorativní nádech z mé strany. Prostě jdeme tady mimo sál do volební místnosti, kde jsou připraveny plenty, urny a poslanci vyjádří svoji vůli na volebních lístcích. Klíčový moment těch tajných voleb, které tady Sněmovna dělá, je právě ta tajnost a právě ta anonymita. Máme sestavenou volební komisi, kde jsou zástupci všech volebních stran, kde se navzájem hlídáme. Věřte mi, že za těch deset a půl roku jsem nezaznamenal, že by si někdo dovolil při sčítání jedinou čárečku, jedinou chybičku udělat. Protože opravdu ta vzájemná kontrola napříč prostě funguje naprosto skvěle, že si důvěřujeme a víme, že nikdy v té komisi, alespoň za tu dobu, co jsem tady já, nedošlo k jedinému zkreslení a že to často bylo citlivé, že to často bylo těsné. Vzpomeňme si jenom na ustavení této Sněmovny, kdy zástupkyně Pirátů, v současné době místopředsedkyně Richterová, v tom prvním kole neprošla. Pro členy volební komise bylo z vašich stran velmi důležité, klíčové a citlivé několikrát přepočítat ty volební lístky, jestli opravdu – bylo to tehdy o dva, o tři, hlasy – nedošlo k nějaké chybě.

Kvůli této zkušenosti se ptám vás, primárně za Občanskou demokratickou stranu, kam zmizela vaše názorová konzistence? Kde je vaše přesvědčení o té konzervativnosti? Proč se ptám? Když jsme se bavili a zkoušeli jsme tady ve Sněmovně interně tu takzvanou elektronickou volbu, tak jsme si tady testovali a zkoušeli i systémy naprosto neprůstřelné, moderní, uzavřený systém s takovým pomyslným atomovým kufříkem bez připojení k vnějšímu světu, s tablety, s anonymním přihlášením každého poslance a anonymním provedením volby. Pečlivě jsme to projednali v ústavně-právním výboru, pečlivě jsme to projednali v podvýboru pro sněmovní procedury a ústavní záležitosti a nakonec jsme to nedotáhli. Já to neříkám úkorně, já to respektuji. Nakonec tady převážil názor, který reprezentoval v té době předseda poslaneckého klubu ODS Marek Benda, byl to také Zbyněk Stanjura a další kolegové, kteří argumentovali řeknu velmi pokorně, ale konzervativně, bez nějakých útoků, ale prostě argumentovali, konstatovali: zůstaňme u tohoto osvědčeného systému, ten nemůže nikdo a nic napadnout, ovlivnit, změnit. Najednou je rok 2024 a všechno je jinak a i členové ODS aktivně propagují a podporují tady tu korespondenční volbu.

Tak já také dávám konkrétní věcný dotaz. Dívám se tady do prořídlých řad, vidím svého místopředsedu z volební komise Karla Haase, tak třeba on mi odpoví ve faktické poznámce, nebudu nijak útočit, jestli opravdu dochází k nějakému názorovému posunu u kolegů z Občanské demokratické strany a jestli tedy, když teď prosazujete korespondenční volbu, fakt to není ironie, jste připraveni otevřít ve Sněmovně něco podobného? Třeba debatu o těch elektronických volbách, že už nebudeme chodit za tu plentu, že se to tedy bude posouvat a modernizovat. Moc rád bych to věděl, jestli tohle můžeme i v těch odborných orgánech, v našem případě ve volební komisi, otevřít a začít se o tom bavit.

Tak a teď jsem zhruba v polovině, takže druhou polovinu věnuji svému samozřejmě zkrácenému vystoupení k obsahu korespondenční volby jako takové. Z mého pohledu, vážení poslanci, poslankyně, vážení občané, je korespondenční volba naděje pětikoalice, která je prostě vykoupená narušením důvěry ve výsledky voleb. Víme všichni moc dobře, že ta současná pětikoaliční vláda prostě patří ne mezi nejhorší vlády v novodobé historii České republiky, podle mě to je nejhorší vláda. Tuto skutečnost dokládají fakta, ať už je to nelichotivá statistika premiéra Fialy, který byl ještě nedávno úplně nejvíc neoblíbeným lídrem na světě, teď je předposlední. Je to také skutečnost, že současné pětikoaliční vládě věří necelá pětina všech obyvatel. Tak to je. Každý pátý občan – pouze každý pátý občan – této země věří této vládě s jejími tragickými výsledky. A myslím, že ty neúspěchy, co se vám nepovedlo a nedaří, tady jmenovat nemusím a nebudu, možná bych byl zase nařčen z nějaké obstrukce. Víme a známe je všichni. Ale to jsou prostě fakta. To je reálné.

A tak si to vyhodnocuji politicky, že vy jako vládní koalice asi máte dvě možnosti. Buď se můžete modlit ke všem svatým a doufat, že paměť voličů je krátká, že zapomene na všechny přešlapy, které jste udělali a které se vám nepovedly, jak jste nám zdražili energie, jak se vám rozjela inflace a tak dál, a tak dál, anebo že zkusíte natvrdo a na sílu něco, co vás zachrání, co vám možná dá ještě šanci, některým z vás, se v podobné sestavě ve sněmovních volbách 2025 opět vrátit sem do Sněmovny a třeba se pokusit i o to vrátit se, nebo zůstat, udržet se ve Strakově akademii. Prostě nikdo mě nepřesvědčí, že vaše záměry jsou jiné. Přidám argument, proč mě o tom nemůžete přesvědčit. Kdyby byly jiné, kdyby byly tak bohulibé, chtěli jste ten systém zlepšit, chtěli jste vyjít občanům v zahraničí, tak uděláte to, o čem jsem mluvil před deseti minutami na začátku svého vystoupení. V klidu si sednete s opozicí, odpracujete to společně s námi, najdete široké, široce přijatelné řešení a budete měnit pravidla hry hodně dopředu, tedy třeba na sněmovní volby, které můžeme předpokládat od roku 2029.

Teď trochu rýpavá poznámka. Po včerejšku je mi jasné, že změna pravidel během hry po včerejším vystoupení nebo výsledku v Brně už je pro vás normou a žádný morální problém s tím nemáte, že vám to funguje. Tak to je. My to musíme respektovat.

Všechny základní principy demokratičnosti, demokratických, svobodných, přímých voleb známe, byly opakovány tisíckrát a není mým účelem tady zbytečně zdržovat a dlouze vám je číst, protože je znáte. Ale to, co se mi nelíbí, to, co podtrhnu a u čeho zůstanu v posledních třech čtyřech minutách, je jeden z mého pohledu, a to znovu opakuji, i z pohledu člověka, který je zkušený jako předseda volební komise této Sněmovny, desetiletý předseda této volební komise této Sněmovny, tak desetkrát podtržené slovo, slovíčko, pojem je u mě tajnost. Tu tajnost považuju za naprosto klíčový aspekt z pohledu všech voleb, a o to více z pohledu volby korespondenční. Tajnost volebního práva je přece z povahy věci uplatňována u takzvaného aktivního volebního práva, tedy při samotném aktu hlasování nejen nás poslanců, jak dávám za ilustrační příklad, ale všech občanů. Je to nezbytná, základní, zásadní podmínka svobodného výkonu volebního práva, protože pouze tajnou volbou lze zajistit skutečně svobodné, tajné rozhodnutí voliče. A ten nemůže být přece nijak, žádným způsobem narušen.

Ohromné otazníky, které nad tou tajností, možnou tajností, nebo porušením, možným porušením tajnosti voleb, ty tady během tohoto týdne řekli mí kolegové, řada z nich – otázky toho, jak se budou lidé registrovat, jak budou prokazovat to, že mají právo takto hlasovat.

Teď opět odbočím. S hrůzou zjišťujeme to vaše vaření této polévky, nebo pečení toho dortu, už jsem tady jednou ten příměr ironicky o pejskovi a kočičce, jak dělali dort, používal. A ono mi to začíná v tomto týdnu při té rozpravě připadat podobné, když najednou zjistíte, že sami ještě vlastně nemáte jasno, jak to bude s prokázáním toho práva tajně volit. A od jedné z kolegyň nebo ze členek vládní koalice se někde na Twitteru dozvíme, že bude stačit nějaké čestné prohlášení, pak to jiní členové koalice revokují, že to asi by nestačilo, že se na to ještě podíváte, že to opravíte, nahradíte. Tohle fakt myslíte vážně? U základního zákona, který se dotýká základního práva každého občana a vůbec principu pilířů naší demokracie? Že to zjišťujete sami během té debaty? Že sami občany, nás a sebe překvapujete na sítích, že to budete nějak upravovat, ladit a dodělávat? Sám jsem zvědav na dnešní patnáctou hodinu, které všechny výbory připustíte, kde by se taková věc měla projednat, to za prvé. A sám jsem zvědav na to, jak dlouhou lhůtu dáte na projednání výborů. Jestli popřete sami sebe, anebo to budete aspoň trochu myslet vážně, budete se chtít té věci ve výborech věnovat.

Poukážu ještě na jeden rozpor, který mě zaujal, když jsem poslouchal ty debaty a ty argumenty. Bylo to, a teď se omlouvám, možná v úterý večer, některý z těch dnů, kdy tady přítomný předseda klubu STAN, pan poslanec Cogan, hřímal – jsem rád, že tady je přítomen – hřímal o tom... Vy jste, pane poslanče, použil takový rychlý argument, že si přece všichni voliči nebo občané mají být rovni, že ta aktivita, kterou nyní děláte, právě zajišťuje tu rovnost, že pomáhá jednotlivým občanům, aby mohli volit, a tak dále, a tak dále. Byla to jedna

z faktických poznámek někde zkraje tohoto týdne a mě zaujala. Budu rád, když mně na to odpovíte, na ten rozpor.

Zaujala mě jedna věc, že tak jak vnímám tento váš návrh, že Ministerstvo zahraničí vyhláškou rozhodne, v kterých zemích se ta korespondenční volba ty které volby může a nemůže použít. Do toho všichni víme, že například při komunálních volbách do obecních zastupitelstev princip volebních lístků neexistuje. To znamená občan... Takže já si to čtu tak: Občan, který není zrovna ve svém městě tady v České republice při komunálních volbách, nemůže tu volbu uskutečnit. Jiný občan v některé zemi, o které zrovna rozhodlo Ministerstvo zahraničí při sněmovní volbě, to udělat může. To je evidentní rozpor. Tam není ta rovnost. A tady budu rád – neútočím, ptám se – budu rád, když pan poslanec Cogan mi odpoví, jak to tedy myslel s tou rovností hlasu, nebo jak si on sám vysvětluje tady ten evidentní, zásadní rozpor, ten protimluv. Anebo jestli to do budoucna budete chtít ještě nějak vylepšovat, měnit, jestli, když si to vyzkoušíte, budete pokračovat? Tady tu odpověď jsem neslyšel a ocením, když ji tady uslyším.

A jdu k závěru. Znovu opakuji, trpělivě opakuji, že naše demokracie, kterou si tak trpělivě pěstujeme, je přece o tom, aby si naši občané spravedlivě, tajně, volně rozhodli, zvolili ty, o kterých rozhodují. A zvolí-li je někdo z ciziny na dálku a jenom určitá skupina občanů, v některých zemích ano, v některých ne, tak prostě princip toho, že všichni naši občané mohou stejným způsobem volit, není vylepšen, je narušen. Ďábel podle mého názoru je ukryt v detailu. A tak jak to dneska máte nadesignované, tak vy to, co říkáte, že chcete zlepšit, usnadnit, zrovnoprávnit, vy naopak jdete přesně opačným směrem. Ti občané, kteří tady v České republice, v Čechách, na Moravě, ve Slezsku nežijí, tak najednou určitá skupina z nich, a opakuji, určitá část z nich, ne všichni, budou mít prostě jiná práva a jiné možnosti než ti, kteří zde žijí. Ten příklad například obecních zastupitelstev už jsem zmínil.

A závěrem jsem si tady z internetu vytáhl jednu citaci, která tak nějak mluví za vše a mluví o konzistenci a ideové ukotvenosti některých ze členů této vládní koalice. A je to věta, s kterou souhlasím, proto vám ji na závěr svého vystoupení přečtu. Ta věta říká: „Systém voleb by u nás měl zůstat založený výhradně – výhradně – na osobní, prezenční, tajné volbě. Korespondenční hlasování vnáší do voleb chaos a nedůvěru. Vidíme to v přímém přenosu ve Spojených státech. Své si zažilo i Rakousko v prezidentské volbě.“ S vykřičníkem: „Neměňme, co u nás funguje ve srovnání s jinými lépe!“ Místopředseda Poslanecké sněmovny Jan Skopeček v listopadu 2020.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za přesné dodržení času a poprosím pana poslance Haase.

Poslanec Karel Haas: Děkuju mnohokrát za slovo, vážený pane předsedající. Já jsem tady ve svém předchozím faktickém příspěvku uvedl, že mám rád věcné dotazy. Tady tedy, byť se s kolegou Martinem Kolovratníkem, vaším prostřednictvím, známe dlouho a máme přátelský vztah, tak tady tedy řeknu, že Martin má školený mediální hlas, to má určitě jedno z nejlepších vystupování ve Sněmovně, ale vystřelil několik, omlouvám se, v uvozovkách jedovatých šípů.

První, koalice nedemokraticky a arogantně – takhle doslovně – zkrátila naše práva. Tak prosím vás, rozhodnutí o omezení řečnické doby na 10 minut je podle § 59 odst. 2 jednacího řádu, zákona. To znamená, nevím, co je na tom nedemokratického nebo arogantního. Omezení na dvě vystoupení v rozpravě podle § 59 odst. 2 zákona o jednacím řádu. Pevný termín hlasování je podle jednoho z autonomních usnesení Sněmovny. Ono vše z roku – hodně letité. A pro akceptaci všech autonomních usnesení Sněmovny jsme na začátku

volebního období hlasovali všichni napříč, opozice i koalice, což jsem rád, a děje se to tak ve všech volebních obdobích, kdy se aprobují ta předchozí autonomní usnesení Sněmovny.

To, co jsem považoval za opravdu zbabělé, je atak na Marka Bendu a Zbyňka Stanjuru. Tito dva byli výslovně zmíněni a nejsou tady v sále. Tak to, že nějak mění názory, prosím vás, myslím si, že Marek Benda, a i mně je žinantní, jenom ho chci hájit, svůj postoj vysvětluje úplně jednoznačně v médiích. Vysvětluje ho tak, že vždycky dlouhodobě, on to tak má možná dvě desítky let, se zastává možnosti korespondenční volby pro české občany v zahraničí a nikdy by nepřipustil možnost korespondenční volby na území České republiky. Jeho názor je naprosto jednoznačný, pevný, mnohokrát deklarovaný. Tak si myslím, že bychom si měli brát do úst ty, kdo jsou tady v sále a mohou se nějakým způsobem ve faktické hájit. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji za přesné dodržení času a poprosím pana předsedu Michálka, poté opět pana poslance Kolovratníka.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuju za slovo, vážený pane místopředsedo. Ona ta debata tady se vede trošku ve stylu: už bylo řečeno vše, ale ještě to neřekli všichni. (Pobavení.) Takže odpovím na argumenty, které jsou vznášeny opakovaně, znovu a znovu, a je potřeba jednou za čas na ně opět reagovat, abychom si náhodou nemysleli, že jsou pravdivé.

Pokud jde o zpochybnění rovnosti hlasování ve volbách s ohledem na to, že se umožňuje specifický přístup určité skupině, tak je to věc, kterou přece máme úplně standardně v dnešních zákonech, a žádné narušení rovnosti tam není. Když máme babičku v nemocnici, tak hlasuje do přenosné urny, když máme lidi s omezením pohybu, tak také je tam specifický přístup, když máme lidi v karanténě, tak jsme měli drive-iny, máme lidi s voličskými průkazy, kde to také funguje trochu jinak. Ta rovnost je důležitá, aby byly stejné způsoby pro osobu, která splňuje stejné podmínky, nebyla tam nedůvodná diskriminace, a aby každý ten hlas měl stejnou váhu, a to je naplněno.

Za druhé, poprosím, neopakujme tady tu velkou lež o podvodech v amerických volbách. Neříkejme tady, že Američané nemají svobodné volby. Oni mají soudy, ty to přezkoumávaly a skutečně to, jakým způsobem jeden neúspěšný zhrzený kandidát zdůvodňoval svůj neúspěch a házel to – vymyslel si úplné báchorky k tomu, to není věc, kterou bychom měli opakovat na půdě Poslanecké sněmovny. Pokud dochází k nějakým podvodům ať už v té, či oné podobě, tak jsou to izolované případy, které jsou odchyceny a jsou maximálně v rozsahu desítek hlasů, které nemají vliv na volební výsledek.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Akorát. Děkuji. Martin Kolovratník, připraví se paní poslankyně Válková.

Poslanec Martin Kolovratník: Já jsem to pochopil, už bylo řečeno vše, ale neřekli to všichni, a proto se pan Michálek přihlásil asi do rozpravy.

Pane kolego, vy sice mluvíte, ale zároveň mlčíte a neodpovídáte na některé věci, na které se vás ptáme. Ano, ty naše pochybnosti byly zmíněny x-krát a já jsem to i zdůvodňoval, že se k nim nebudu vracet, že nepůjdu do detailu. Ale já jsem je používal ilustračně k tomu, že říkám, a prosím vás společně s našimi kolegy, abyste s námi diskutovali, abyste to s námi takzvaně odpracovali. A jestli jste dával pozor, jako příklad jsem dával třeba ten liniový zákon, který opravdu šel na hranu toho ústavního práva na majetek, a dohodli jsme se s opozicí. Jako druhý příklad jsem dával stavební zákon. A na to neodpovídáte. Na to nikdo z vás nereaguje, jestli si s námi sednete do pracovních skupin, jestli počkáte. Ne. Vy si to asi

dáte do jednoho výboru, dáte nějaké rozumné lhůty a bude to všechno. Na to nereagujete. To za prvé.

A za druhé ke Karlu Haasovi. Ano, to omezení bylo podle jednacího řádu. Proboha, to nemohu zpochybnit. Ale Karle, pane kolego, ono je to přece také o té slušnosti a o těch lidských vztazích. A to, že něco koalice prosadí, samozřejmě podle jednacího řádu a půjde až na jeho hranu, a že nevyjde vstříc, nepodá ani trošičku tu nataženou ruku, to je ta jiná věc. To je ten lidský přístup a to jsem ironicky naznačoval.

A do třetice. Z mé strany to nebylo nijak ve zlém k Marku Bendovi, Zbyňku Stanjurovi. Já jsem konstatoval, jaké debaty jsme tady měli v tom minulém volebním období. Zle bych mohl namítat, že není přece mou chybou, že tady nejsou. Já nemůžu za to, že zrovna nesedí v sále, a nebudu teď tady ošklivě říkat, že nepracují, mají asi svůj nějaký jiný program. Na mě prostě vyšlo pořadí teď, tak to teď říkám. Není to faktická poznámka, jsem řádně přihlášen v tuto chvíli. Ale já je nijak nekonfrontuji. Já konstatuji, že vrcholní představitelé ODS vždy byli proti takovým věcem. A v té Americe, to byla citace pana Skopečka, tak si to vyříkejte v koalici.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Čas! Děkuji. Paní poslankyně Válková, poté opět pan poslanec Michálek a ještě se připraví s faktickou pan poslanec Volný. Máte slovo.

Poslankyně Helena Válková: Děkuji, pane místopředsedo. Milé kolegyně, milí kolegové, tak za prvé, není nás tady tolik, obměňujeme se, což je logické s ohledem na délku projednávání tohoto návrhu. A myslím si, že opakování matka moudrosti. Takže řada těch věcí, které jsem třeba zrovna slyšela od pana poslance Kolovratníka, jsou nový úhel pohledu na stejnou věc. Takže tady si dovolím úplně nesouhlasit, vaším prostřednictvím, pane místopředsedo, na pana poslance Kolovratníka. Ale já si myslím, zase se zastanu koalice. Možná že nám ukáže dobrý příklad teď. Sice neodsouhlasila můj návrh přerušit do 29. února, což je vlastně měsíc a kousíček, a ještě si společně nad tím sednout, a pak tedy znovu podat ten návrh pozměněný, dobře, ale já určitě budu navrhovat, a je tady pan předseda stálé komise pro ústavu, aby projednala i ona tento návrh, abychom rozptýlili ty pochybnosti nad jeho ústavností, které tady opakovaně zaznívaly i v minulém období z pera legislativy Ministerstva vnitra, abychom nemuseli opět před Ústavní soud. Takže jsem zvědavá a doufám, že to nebude omezeno na jeden ústavně-právní výbor, ale že těch výborů bude hodně. Takže bych ještě počkala s tou kritikou, třeba nás kolegové z koalice velmi příjemně překvapí, půjde to do více výborů a začne to projednávat i stálá komise pro ústavu. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji, paní poslankyně. Pan předseda Michálek.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuju za slovo, vážený pane místopředsedo. Já jsem ten svůj projev ve faktické poznámce nestihl dokončit, takže ono to možná vyznělo jako částečné vyjádření. Když se vyjadřovali kolegové k problematice těch voleb poštou, tak musíme připomenout, že to bylo během té doby, kdy ty volby probíhaly, a teprve potom to přezkoumávaly soudy, které s finální platností přinesly informace o tom, že tam nedocházelo v masivním rozsahu k volebním podvodům. Takže i s tímto ohledem je potřeba hodnotit komentáře v době, kdy byly proneseny, a možná teď by to řada lidí viděla zase trochu jinak, protože tady máme evidenci.

Ale druhá věc, kde jsem chtěl pokračovat v trochu pozitivnější notě. Budu reagovat na pana kolegu Kolovratníka. Já jsem pro, abychom si s opozicí sedli a prošli si ty různé pohledy, třeba si ty věci vysvětlíme a podaří se nám najít nějakou souhru, byť máme třeba v této věci odlišné volební programy. Já jsem na to připraven.

Takže věřím, že pokud bude zájem opozice, můžeme si na to sednout, popovídat si o tom mimo výbory, zkusit, jestli nějaký průnik najdeme, abychom usnadnili lidem v zahraničí hlasovat poštou a aby skutečně byla jistota, že nedochází k žádným nekalostem během voleb a že tam nejsou skulinky. Myslím si, že to by bylo jedině dobře.

Druhou pozitivní věc k panu kolegovi Kolovratníkovi prostřednictvím předsedajícího: Zazněl tady nápad, že bychom mohli zrealizovat to tajné hlasování ve Sněmovně elektronicky. My tedy jako Piráti jsme spíše pro veřejnou volbu u volených zástupců, tajně by měli hlasovat občané, ale u volených zástupců by to mělo být vidět. Pojďme si na to sednout, my máme připravený nějaký model, jak to udělat elektronicky a bezpečně, a třeba se nám podaří to vyzkoušet tady ve Sněmovně. Děkuji.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Pan poslanec Volný.

Poslanec Jan Volný: Děkuji, pane předsedající. Já bych chtěl vaším prostřednictvím se zeptat pana kolegy Haase: Kde jste vzal tu odvahu, a teď nechci říct slovo drzost, peskovat mého kolegu Kolovratníka, že tady zmínil pana Bendu a pana Stanjuru, kteří nejsou v sále, když hodinu předtím váš spolubojovník z pětikoalice řekne, že jediný usvědčený lhář je Andrej Babiš?. Viděl jste ho tady sedět? Neviděl. Proč jste se neohradil? A proč jste radil (nesrozumitelné) vašemu kolegovi, že to nemá říkat!

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Poprosím paní poslankyni Válkovou.

Poslankyně Helena Válková: Já jsem měla ještě jeden dotaz, respektive spíše takovou řečnickou otázku, protože v minulém volebním období jsme velmi úzce se sociální demokracií a právě s Piráty pracovali na zákonu o celostátním referendu, to je návrh ústavního zákona, má také ten ústavní rámec, tak když tady pan poslanec Michálek slibuje spolupráci na tomto tisku, což jsem strašně ráda a doufám, že se mu podaří to v pětikoalici prosadit, tak doufám, že si vzpomene i na naši spolupráci na návrhu, který budeme dneska projednávat na mimořádné schůzi a který má ty parametry, které tehdejší poslanec Vojtěch Pikal, může to potvrdit, pokud byste se ho zeptali, v podstatě navrhoval, a my jsme je do toho návrhu zapracovali.

Takže uvidíme, jestli ta dobře míněná slova, která beru, a beru ho tedy za slovo, že na tom budeme společně spolupracovat, tak jestli se projeví i dneska odpoledne, až budeme projednávat ten návrh ústavního zákona o celostátním referendu. Protože Piráti jsou známi svou otevřeností, já jsem známa tím, že jsem od začátku vždycky byla pro celostátní referendum ,a jsem moc ráda, že teď to hnutí ANO podává jako svůj návrh ústavního zákona.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Děkuji. Vzhledem k tomu, že není faktická, tak poprosím pana poslance Zlínského. Než přijde k pultíku, tak přečtu omluvenky. Pan poslanec Bělobrádek od 12 do 12.30 z pracovních důvodů, pan poslanec Lacina od 17 z pracovních důvodů, paní poslankyně Levko od 16.40 do 19 z pracovních důvodů. Ruším omluvy paní poslankyně Jaroslavy Pokorné Jermanové.

Máte slovo.

Poslanec Vladimír Zlínský: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Vážené dámy a pánové, já tady budu servírovat už známou krmi, ale pokusím se ji opepřit několika výživnými přísadami. Doufám, že se mi to podaří.

Jaký je zájem na tom, aby byly zavedeny korespondenční volby pro naše občany žijící a pobývající v zahraničí? Jde jenom o to, aby tito naši občané měli větší komfort bez problému hlasovat, bez nutnosti složitě a dlouze cestovat na patřičné ambasády v jednotlivých zemích, kde pobývají či žijí, nebo je důvod jiný? Občanská společnost v České republice je názorově dlouhodobě rozdělena přibližně na dvě stejné poloviny. Pouze menší část našich občanů, která hlasuje pro strany a hnutí, jejichž hlasy propadnou či nepropadnou z důvodu volebních pravidel či z důvodu změny těchto pravidel, mohou rozhodnout o výsledku voleb. Nakonec jsme toho byli svědky i při posledních parlamentních volbách v České republice.

Na základě těchto skutečností lze předpokládat, že korespondenční hlasy našich krajanů žijících v zahraničí zásadním způsobem změní rovnováhu politických sil v České republice na tak dlouho, aby podporovatelé těchto opatření mohli postupně salámovou metodou přidávat další opatření, která mají k dispozici a která jim zajistí dlouhodobý zvýšený podíl dalších hlasů jejich příznivců v následujících volbách.

Prostředky této salámové metody by mohly být tyto: korespondenční hlasování pro všechny obyvatele České republiky, snížení věku hlasovacího práva na 16 a méně let. Již jsem slyšel na jedné konferenci jednoho pana profesora z Velké Británie otevřít Overtonovo okno, že by bylo vhodné, aby mohly hlasovat i děti, nezmínil od kolika let, a že je to vlastně logické, protože děti by měly ovlivňovat svoji budoucnost. Další možnost – hlasování s pomocí digitálních technologií, to bylo zmíněno před chvílí, a nakonec hlasovací právo pro osoby jiných států u nás pobývající. Já jsem tady zmínil, že případně i nepobývající, ale to byla samozřejmě nadsázka. Doufám, že tak daleko to nedojde.

Je neuvěřitelné, že zastánci těchto navrhovaných zákonných změn neslyší na argumenty protistrany, že z principu tohoto systému voleb dochází k porušování základních pravidel volebního systému, kdy volby mají být tajné a zároveň zabráněno možnosti jakýchkoliv zásadních podvodů, pokud nejsou vznik a trasa informace o hlasování kryty patřičnou kontrolou, a z toho důvodu mohou být manipulovatelné.

Nechci zde již opakovat dobře známé informace o zrušených prezidentských volbách v Rakousku a mnoha nejasnostech ohledně průběhu posledních prezidentských voleb ve Spojených státech amerických, což vedlo k velké eskalaci rozdělení těchto společností. To, že v USA soudy nepotvrdily masové volební podvody, neznamená, že k nim nedocházelo. Musíme si uvědomit základní fakt, že dochází k mnohému protiprávnímu jednání, ale ne vždy se podaří takové jednání prokázat nashromážděním důvěryhodných a pro soud akceptovatelných důkazů. Obzvláště těžko se dokazuje protiprávní jednání při masivním sběru dat krytém anonymitou. A právě tato skutečnost v případě podezření ohledně volebních podvodů může být zdrojem katastrofální frustrace podstatné části společnosti. Jakékoliv zkomplikování volební procedury a nainstalování pochodů, které nejsou zpětně jednoznačně kontrolovatelné, může vést právě k této situaci.

Měli bychom se poučit z těchto skutečností a neeskalovat rozdělení naší společnosti, které může vyústit ve frustraci možná i lehce nadpoloviční části naší společnosti, vedoucí přímou cestou k jejich nespokojenosti, případně k rozpadu společenské smlouvy, k hospodářskému úpadku a v nejhorším případě nelze vyloučit i vyústění – o, co říkám, si nepřeji – v násilné nepokoje, diktaturu či jiné nepredikovatelné konce. Tato skutečnost je velmi alarmující a vede k vážném podezření z účelového jednání těch politických uskupení, která tyto změny navrhují. Výsledkem bude vznik masivní nedůvěry oponentní názorové skupiny k demokratickému zřízení a k volbám jako jeho základnímu atributu. Volební systém je založen na důvěře občanů v legitimní vládu a korespondenční volba tuto důvěru bezpochyby oslabí. Proto jsem přesvědčen, že zařazení projednávání tohoto zákona na pořad schůze v době, kdy se Česko zmítá ve společenské, ekonomické a energetické krizi, je fatální chyba, která ještě více rozdělí naši společnost a prohloubí frustraci více jak jedné poloviny obyvatel České republiky, pokud volby budou rozhodnuty menšinou občanů žijících v zahraničí.

Duch novely volebního zákona je nesen ideologicky podmíněnou představou pokroku, takzvaného progresivismu. Podle této představy je všechno staré a stávající špatné a je třeba to změnit a v dohledné době nahradit něčím novým, co vyplývá z přání a představ skupiny osob, které jsou přesvědčeny o tom, že jsou nositeli těchto představ o jediných správných budoucích řešeních. Mechanické napodobování západních, mnohdy, podotýkám z mého pohledu, příznaky úpadku trpících vzorů a příklon k progresivistickému vnímání světa našim občanům automaticky nezajistí lepší kvalitu jejich života, spíše povede jejich zaváděním k rozmělňování a podkopávání funkčních demokratických norem a zvyklostí, které se vyvíjely mnoho staletí, ne-li tisíciletí. Destrukce těchto norem a zvyklostí a zavedení norem nových, odpovídajících digitálnímu věku, umožňujících kontrolu nad každým jednotlivým občanem zapojeným do systému digitalizované společnosti, bude směřovat k centrálně řízené společnosti a k okleštění lidských svobod prostřednictvím trvalého sledování a vyhodnocování těchto informací. V případě internetových voleb dojde k dalšímu rozšíření možnosti nekalého ovlivňování voleb, kdy se budeme spoléhat na těžko kontrolovatelné, zneužitelné a nepředvídatelné digitální prostředky.

Chtěl bych upozornit, že pro část koaličního spektra tento možný nástup progresivistických sil může znamenat také vážné ohrožení jejich budoucích volebních zisků, protože lze očekávat nárůst preferencí zástupců, já jsem to nazval takhle, totálního progresivismu, kteří podporují nepřímo postupnou dezintegraci státu a národů, čemuž má právě navrhovaný zákon postupně otevřít zadní vrátka. Dosaženo toho má být tím, že o základním politickém směřování společnosti jednotlivých států nebudou rozhodovat občané žijící na daném území, ale lidé, kteří nějakým způsobem vztahují svůj původ k danému státu a kteří nemají osobní dlouhodobé zkušenosti s životní realitou v tomto státě. Základním kamenem má být přiznání občanství x-tým generacím potomků, jejichž předci odvozují svůj původ z dané země. U nás se jedná o novelu zákona o státním občanství České republiky, který se připravuje k projednávání v Parlamentu České republiky. V případě tohoto zákona by mohli o české občanství požádat zástupci až čtvrté generace potomků osob, kteří (které?) přišli (přišly?) o naše státní občanství z předchozích zákonných důvodů. Z hlediska matematického při zachování tohoto principu aritmeticky přibude množství občanů cizích států, kteří samozřejmě budou žádat o to občanství a kteří ho případně obdrží, pokud budou schopni doložit patřičnou dokumentaci, či případně jenom nějakým prohlášením. Tito občané mohou být motivováni různými stimuly prostřednictvím progresivistických nevládních neziskových organizací, aby o občanství žádali, a to včetně nabídky vyřízení všech patřičných formalit a zajištění všech potřebných dokumentů.

Načasování projednávání novely výše uvedeného zákona o nabytí státního občanství a současného zákona o korespondenční volbě otevírá možnosti, jakým způsobem mobilizovat masu potenciálních voličů ve prospěch jedině správných progresivních názorů. Z hlediska politického jde pod rouškou zajištění základních lidských práv potomků osob, které opustily v minulosti náš stát, o pošlapání základních práv podstatné části občanů žijících na území našeho státu se podílet na jeho fungování a řízení prostřednictvím ověřeného rovného, tajného systému voleb. Uvedení potomci neznající ani jazyk, ani reálie života v zemi svých vzdálených předků budou možná nakonec rozhodovat o naší budoucnosti. Není toto krásný příklad progresivistické ideologie, rozmělňování pojmu národ jako společenství jedinců žijících na daném území a sdílejících společný jazyk, historickou zkušenost a kulturní zvyklosti v praxi? Paradoxně se k tomu používá argumentace, že je naším zájmem starost o všechny občany, kteří se údajně hlásí k naší národnosti, aniž by bylo jasné, že s námi sdílí jazyk, kulturní tradice a nakonec i historickou zkušenost, a nikoliv starost o občany vlastní. Jako obvykle cizí, nebo téměř cizí, v tomto případě má z pohledu vládnoucí pětikoalice přednost před vlastním. Zcela to opět odpovídá globalistickému a neoliberálnímu postoji současné pětikoalice, ať si k sobě některé její subjekty přilepují, jaké chtějí konzervativní přídomky. Pokud budou pokračovat současné tendence vývoje, tak se v blízké budoucnosti ocitnou na pranýři progresivistů koaliční strany, které deklarují, že jsou pro zachování

institutu manželství, rodiny, státu a (o) národě ani nemluvě. Opravdu nechápu, co si od zavedení korespondenční volby slibují zástupci KDU-ČSL a ODS. Je to opět můj názor.

Slýcháme často varování před dezinformacemi. Dezinformace vznikají všude tam, kde vznikají pochybnosti. A korespondenční hlasování pochybnosti vzbuzuje. Toho lze až příliš lehce zneužít. Umím si představit, že pochybnosti o legitimitě korespondenční volby budou označeny za dezinformace, přestože budou v některých případech zcela oprávněné. Proto jsem přesvědčen, že měnit volební zákon v době nestability a ignorovat, že důvěra občanů v odborné autority a politiky s každým chybným krokem klesá, je čistý hazard a vytěžování nových občanů v zahraničí prostřednictvím změny zákonných norem vede postupně salámovou metodou k destrukci našeho národa jako entity, která má rozhodující vliv na dění ve svém státním útvaru, tedy v České republice. Potom už nebude stát nic v cestě k aplikaci dalších opatření, která omezí počet jedinců původní populace a zvýší příliv cizorodých populačních elementů otevřením stavidel nekontrolovatelné migrace, což posílí tendence vedoucí ke konci naší státnosti a vytvoření jednotlivého globálního, nesvobodného, nefunkčního a nebezpečného mišmaše, jak vidíme, jak postupně vzniká v západní Evropě.

Korespondenční volba navrhovaná v uvedeném zákoně je dle mého názoru jednoznačně protiústavní, jelikož nezaručuje tajnou volbu. Tajnost hlasování je základním principem demokratických voleb, který chrání voliče před možným nátlakem nebo manipulací. Při korespondenční volbě může volič hlasovací lístek vyplnit mimo volební místnost, kde není zajištěna tajnost hlasování. To může vést k tomu, že volič bude pod tlakem jiných osob a tak dál. To už tady bylo zmíněno.

Vláda v programovém prohlášení uvádí: „Zjednodušíme volební pravidla tak, aby se občanům usnadnil přístup k volbám.“ Obávám se, že podobné úpravy zákonů mohou usnadnit přístup k volbám převážně občanům s jediným správným názorem, kteří budou vytěženi v první fázi v zahraničí, a postupně se budou přidávat další fáze, tak jak již jsem zmínil v úvodu svého vystoupení. Za tímto účelem již v některých zemích existují osvědčené a etablované struktury neziskových nevládních organizací, které se na tyto činnosti specializují. Toho si musí být navrhovatelé jednoznačně vědomi, a proto ho podávají v této podobě. Ďábelská sofistikovanost a prohnanost celé zmíněné koncepce je alarmující a měla by v případě pravděpodobného schválení návrhu zákona vyústit v nenásilnou občanskou neposlušnost té části společnosti, proti které je zaměřena, pokud Ústavní soud potvrdí platnost obou návrhů zmíněných zákonů, tak jak o tom mluvil ve svém vánočním poselství exprezident Miloš Zeman.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Tak vaše vystoupení vyvolalo jednu faktickou poznámku pana poslance Brázdila. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Milan Brázdil: Děkuji za slovo. Reagují nejenom na předřečníka, ale celkově na tu rozpravu. Kolegyně, kolegové, všichni se shodneme na tom, že asi, ač je Praha velká dědina, nezná problematiku třeba v Bruntále. Proto v komunálních volbách, tam se nevolí z Prahy, dělají si to tam ti lidé, znají se. Když je to kraj, tak zase vlastně zůstává ten člověk a volí ty lidi, když je to do Sněmovny, v tom kraji. Jak bude znát člověk nějakého – a teď se chci dotknout preferenčních hlasů, víte, já jsem se do Sněmovny dostal třikrát, vždy na preferenční hlasy, nikdy to nebylo tak, že mně to tam hodí, ale oni museli přemýšlet a někoho zakroužkovat. A vy si myslíte, že člověk na konci světa – koneckonců ani nebude vědět, až teď asi ke konci, že bude volit třeba do kraje toho či onoho, který se vylosuje. Oni pravděpodobně ani preferenčně už volit nebudou. Kolega Marek Benda kývá, že ne, vím, že měl podobný problém, že se sem dostal na základě – až na poslední chvíli na preferenční hlasy. Já jsem taky třikrát na preferenční hlasy a jsem za to rád těm lidem. Není tam kolize,

není to něco – v podstatě ty preferenční hlasy jakoby už nebudou ti lidi dělat? Nebudou znát – jak může znát někdo z Opavy někoho z Libereckého kraje, když vyrůstal třeba na Slovácku? Dávám to imaginárně. Prosím, přemýšlel někdo o tom, že vlastně to je konec těch preferenčních hlasů? Nebo to bude jenom takové, já nevím, kdybyste mi to někdo vysvětlili. Myslím si, že to máme dobře zařízeno, a dokonce já bych byl ale pro to, nezlobte se, ale zrušit. Lidé, kteří opustí republiku, ano, mají se dobře, ale jestli chceš volit, ovlivňovat náš stát, musíš si sem přijet a něco o něm vědět.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji za dodržení času. Nyní vystoupí pan poslanec Sadovský. Než dorazí k řečnickému pultu ohlašuji omluvu, pan poslanec Kolovratník se od 17 hodin omlouvá z pracovních důvodů.

Pan poslanec.

Poslanec Petr Sadovský: Děkuji, pane předsedající. Kolegyně, kolegové, projednáváme tady jeden z nejdůležitějších zákonů, který koalice nastavila. Když byla volební kampaň, zaznělo ze stran nejrůznějších politických subjektů mnoho slibů, které pár dnů po volbách se zbortily jak domky z karet. Porušují je dokonce i vaši vlastní koaliční smlouvy poslanci, zvolení poslanci této země, a především vaši voliči na půl roku prostě vysublimují. V této souvislosti si dovolím vzpomenout, když mě volal jeden význačný historik po hlasování o důvěře vládě a ptal se mě: Tak co, přežili? A já říkám, přežili. A on mi říká, aniž by chtěl někoho urazit: Nic si z toho nedělej, vzpomeň si na historii, medúzy bez mozků přežily 350 milionů let.

Ano, máte ve většině ve Sněmovně většinu, tak si to prostě prosadíte. Ale já bych chtěl ještě jednou, i když to padlo už několikrát, před tímto nápadem důrazně varovat. Je pravda, a nijak to nezakrývám, že i předchozí vláda to měla v programovém prohlášení. Dokonce tím návrhem se zabývalo i Ministerstvo spravedlnosti. A ty důvody, ty největší důvody jsou natolik zásadní, že se od toho nápadu upustilo. Vy ho teď vrátíte v podstatě do hry, protože máte pohodlnou většinu a pravděpodobně, jak už bylo naznačeno, to projde.

Ale pojďme si říct ta rizika, co uvádělo Ministerstvo vnitra, rizika korespondenčního hlasování. Na druhé straně s sebou zavedení korespondenčního hlasování přináší též některá rizika. Nejpodstatnějším z nich je nemožnost zajistit ústavně garantovanou tajnost, protože volič provádí hlasování v takzvaném nekontrolovatelném prostředí mimo volební místnost. Není proto možné garantovat, že nehlasuje pod nátlakem jiné osoby nebo že se nejedná o kupčení s hlasy, a tedy že hlasování probíhá svobodně a tajně. Toto riziko lze výrazně omezit pouze tím, že korespondenční hlasování je umožněno jen vybrané skupině voličů, zatímco v případě univerzálního zavedení riziko významně roste. – Podotýkám, že cituji z toho, co uváděla minulá vláda.

Další riziko představuje přeprava listovní zásilky, jejíž doručování není pod kontrolou státních orgánů ani voliče, ale je zcela jistě závislé na soukromoprávních subjektech. Tím dochází k narušení bezprostřednosti hlasování, což lze považovat za ústavní problém spočívající v realizaci volebního práva. Realizace volebního práva jako takového bude vystavena nahodilosti doručování listovní zásilky držitelem poštovní licence. O České poště snad ani nechci mluvit. To je stav v demokratickém právním státě obhajitelný pouze vyvážením jinými zájmy podstatnými pro výkon volebního práva. Korespondenční hlasování s sebou přináší jako doplňková forma hlasování zvýšené finanční náklady, zvýšení administrativní zátěže pro volební orgány.

Zavedení korespondenčního hlasování se s přihlédnutím k výše uvedeným přínosům a rizikům a jejich vyvažování jeví jako nejschůdnější ve vztahu k voličům žijícím dlouhodobě v zahraničí a zapsaným ve zvláštních seznamech voličů na zastupitelských úřadech. Tím se na jedné straně uspokojí dlouhodobé požadavky těchto voličů a zároveň zůstanou nízká rizika

spojená s tímto způsobem hlasování, a to zejména nejzávažnější riziko, a to je kupčení s hlasy. Právě to představuje natolik významné riziko pro zajištění regulérnosti voleb, že Ministerstvo vnitra se nepřiklání k zavedení korespondenčního hlasování. Takový postoj nezakládá ani nerovný přístup k voličům, neboť se jedná o eliminaci stávajícího znevýhodnění této voličské skupiny ve volebním procesu, která je spojená s pobytem v zahraničí. I tento způsob hlasování s sebou nese jisté riziko kupčení s hlasy za předpokladu, že volič bude chtít zákonnou úpravu obejít tím, že požádá o korespondenční hlasování, ačkoliv se ve skutečnosti bude nacházet na území České republiky. To riziko je ovšem sníženo požadavkem zápisu do zvláštního seznamu voličů.

Korespondenční hlasování ze zahraničí lze efektivně zavést u voleb, které jsou v současnosti, a je možno v zahraničí volit, tedy do voleb do Poslanecké sněmovny, u volby prezidenta a dále do voleb do Evropského parlamentu, kde je podobně jako u volby prezidenta volební obvod celé území České republiky. Pro volby do Evropského parlamentu by tím pádem současně musela být možnost volit v zahraničí nově zavedena, a to v češtině obvyklého prezenčního hlasování. A pozor, v případě druhého kola volby prezidenta by bylo hlasování korespondenčně možné pouze za předpokladu, že by voličům byla před prvním kolem současně doručena i kompletní sada hlasovacích lístků pro kolo druhé.

Z okruhu voleb umožňujících korespondenční hlasování není důvodné vyjmout ani předčasné volby do Poslanecké sněmovny. Ústava v čl. 17 odst. 2 však stanoví, že předčasné volby se musí konat do 60 dnů po jejím rozpuštění. Zavedení korespondenčního hlasování ovšem vyžaduje časové rozpětí pro volební proces aspoň 90 dnů od vyhlášení voleb do jejich konání. Korespondenční hlasování v těchto volbách by tedy vyžadovalo novelu ústavy.

Ve volbách do zastupitelstev krajů a obci je aktivní i pasivní volební právo podmíněno trvalým pobytem voliče v obci, přičemž voliči žijící dlouhodobě v zahraničí často nemají trvalý pobyt na území České republiky nebo nejsou s daným územím nadále trvale spjati. Umožnění korespondenční volby tomuto okruhu voličů v uvedených volbách se proto nejeví důvodné, navíc zejména ve volbách do zastupitelstev obcí by to bylo technicky nerealizovatelné.

Koaliční radě se předkládá k rozhodnutí otázka, zda vůbec zavést korespondenční hlasování, a pokud ano, zda je vymezit toliko pro voliče v zahraničí a v jakých volbách to umožnit. Otázky, které k tomu byly jakoby vzneseny:

Komu má být korespondenční hlasování umožněno? Voličům zapsaným ve zvláštních seznamech voličů v zahraničí, voličům na území České republiky, které tíží překážky výkonu volebního práva například v podobě hospitalizace, výkonu trestů odnětí svobody. A tato varianta obnáší razantní zásah do lhůt volebního procesu. Všem voličům tato varianta obnáší vysoké riziko pro důvěryhodnost výsledků voleb.

V jakých druzích voleb má být korespondenční hlasování zavedeno? Ano ve volbách do Poslanecké sněmovny, včetně předčasných, s novelou ústavy a volbě prezidenta republiky, ve volbách do Poslanecké sněmovny, včetně předčasných voleb s novelou ústavy, ústavy, volbě prezidenta republiky a volbách do Evropského parlamentu, nebo ve všech druzích voleb? A tato varianta přináší značné technické organizační obtíže při rozdělování hlasů mezi volební obvody, jak bylo zde zmíněno. Tolik z Ministerstva vnitra.

Když pominu, že korespondenční volba je nejen drahá, náročná na organizaci, ale co je naprosto zásadní, nemáte prostě zajištěnou tu osobní volbu. U korespondenční volby existuje vždy a bude vysoké riziko zneužití hlasů a obecně je snadnější manipulovat se zaslanými hlasy než s hlasy v urně při jejich počítání. Jak jsem říkal, i jmenované ministerstvo uvádělo, že není možné garantovat, že volič nehlasuje pod nátlakem jiné osoby nebo že se nejedná o kupčení s hlasy, a tedy že hlasování probíhá svobodně, tajně, jak je zaručeno, když jste za plentou. Toto riziko lze výrazně omezit pouze tím, že korespondenční hlasování je umožněno jen vybrané skupině, zatímco v případě univerzálního zavedení riziko významně roste. Další

riziko představují listovní zásilky, jejichž doručování není pod kontrolou státních orgánů ani voliče a je zcela závislé na soukromoprávních subjektech. Tím prostě dochází k narušení bezprostřednosti hlasování, což lze považovat za ústavní problém. Realizace volebního práva jako takového bude vystavena nahodilosti doručování listových zásilek držitelem poštovní licence. Tento stav je v demokratickém právním státě obhajitelný pouze vyváženými zájmy podstatnými pro výkon volebního práva.

Já chápu, že podle průzkumů by velká část Čechů s možností volby v zahraničí volila strany pravicové, sdružené v dnešní pětikoalici. Ale je to ošemetné lákadlo. Ano, mohou se tím zlepšit jejich volební výsledky, i když o tom už dnes pochybuji, ale nemá přednost ústavnost a záruka, že hlasy nebudou manipulovány nebo zneužity? Uvidíme. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. Takže nevyužijete dalších 10 minut.

Další v pořadí do obecné rozpravy je přinášena paní poslankyně Lucie Šafránková. Omlouvá se pan ministr Blažek od 14 hodin z pracovních důvodů.

Paní kolegyně, máte 10 minut.

Poslankyně Lucie Šafránková: Děkuji vám za slovo, vážený pane místopředsedo, a chtěla bych vás poprosit, že bych využila dvakrát 10 minut. (Předsedající: Určitě. Je to možné.) Výborně. Děkuji.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte mi se také vyjádřit k novele zákona o správě voleb, která spočívá v zavedení korespondenčního hlasování do naší legislativy, a vyjádřit se i ke korespondenčnímu hlasování jako takovému. Dopředu otevřeně říkám, že jsem proti zavedení korespondenční volby, a to z principiálních důvodů. A to nejen z důvodů ústavních a právních, o kterých tu již byla a jistě ještě bude řeč, ale i z důvodů řekněme, společenských etických, morálních a praktických.

A co mě na tomto celém nejvíce trápí? Jsou to dvě věci. Za prvé, volební systém a volby v současné podobě jsou v podstatě poslední věcí, posledním významným institutem, kterému naši občané důvěřují, bez ohledu na to, koho volí a zda fandí momentálně vládním, či opozičním stranám. Nikdy nikdo nezpochybnil žádné volební výsledky. I my v SPD je vždy respektujeme, ať volby dopadnou jakkoliv. A tato důvěra bude zavedením korespondenčního hlasování zcela podkopána a zničena, což je určitě neodpustitelné. A druhá věc, která mě nesmírně trápí, je to, že korespondenční hlasování umožní nátlak na voliče a zásadně omezí svobodu volby. Ale k tomu se ještě dostanu. Je nanejvýš pravděpodobné, že schválení korespondenčního hlasování by přineslo do našeho veřejného prostoru a do českého politického systému mnohem více škod než užitku, zcela ve smyslu staletími prověřeného pravidla, že cesta do pekla bývá dlážděna dobrými úmysly. I když v případě návrhu na korespondenční volbu lze důvodně pochybovat i o těch dobrých úmyslech.

Hlavním smyslem voleb, který má stát nade vším, je přece zajistit naprosto svobodnou volbu každého občana, voliče, což korespondenční volba zcela neguje. A jde především o svobodu ve smyslu zachování a garance tajnosti hlasování, jeho anonymity a vyloučení byť sebemenší možnosti, že jakýkoliv volič hlasuje pod nátlakem. V tomto ohledu britští autoři, politologové Sarah Birch a Bob Watt, říkají mimo jiné toto, cituji: V soukromí hlasovací kabiny za plentou může volič volit libovolným způsobem, který si vybere, a může tak učinit z jakéhokoliv důvodu, ať už je tento důvod dobrý, nebo špatný. Volič tak za své hlasování není odpovědný nikomu kromě svého vlastního svědomí. Pokud je však tajnost hlasování narušena, vzniká reálná pravděpodobnost a možnost, že bude tento volič odpovědný někomu jinému. Jestliže totiž v případě korespondenčního způsobu hlasování úprava volebních lístků probíhá společně, například v rámci jedné rodiny nebo mezi přáteli, spolupracovníky a podobně, svědomí jednotlivých voličů může ustoupit druhým, a to ať už z důvodu loajality

ke skupině rodinných vazeb, pracovních vazeb a podobně. A to už dodávám já, v horším případě může jít i o projevy nepřímého nebo přímého a nepokrytého nátlaku, například v rámci firmy ve vztahu majitele a zaměstnanců, zneužití systému nadřízenosti a podřízenosti, závislosti v rámci rodiny či partnerských vztahů a tak dále. A to už nemá se skutečnou svobodou nic společného.

V podobném duchu hovoří i uznávaný ústavní právník Marek Antoš, který uvádí, opět cituji: Nelze nic namítat proti tomu, aby se v rodině nebo mezi přáteli diskutovalo o politických otázkách, a to ani tehdy, pokud jeden druhého přesvědčuje o tom, koho volit. Nakonec je to však pouze volič, který se v soukromí volební místnosti za plentou rozhodne, komu svůj hlas odevzdá. Pokud se však volební akt přesune do jiného, absolutně nekontrolovaného prostředí mimo volební místnost, tato volnost vůle se výrazně omezí nebo zcela absentuje. Konec citace. Tato svobodná vůle v podstatě zanikne a zmizí.

Vedle omezení svobody a tajnosti hlasování samozřejmě zavedení korespondenční volby rapidně zvyšuje i riziko nakupování hlasů, které samozřejmě hypoteticky hrozí i v případě standardní osobní volby, ale tam může být zcela neutralizováno tím, že jej nelze bezezbytku vynutit. A to proto, že každý takto takzvaně koupený volič má ve volební místnosti možnost vyzvednout si u volební komise celou sadu volebních lístků a hlasovat zcela dle svého uvážení. V případě jakéhokoliv podezření na nepatřičné jevy a podezřelé dění ve volební místnosti či v případě přítomnosti osob, které tam nemají co dělat, má možnost volební komise zasáhnout nebo přivolat například Policii České republiky a podobně.

V případě korespondenčního hlasování tyto obranné mechanismy opět padají. Bylo by možné vyplnit volební lístek přímo před zraky a pod kontrolou dalších osob a poté jej rovnou odeslat, anebo jej dokonce natvrdo prodat jiné osobě. Garance, že k tomu nedojde anebo že to bude odhaleno a potrestáno a že budou takové hlasy zneplatněny, neexistuje. Každé volby, které proběhnou tímto způsobem, budou už navěky nést pachuť nesvobody a manipulace. A to nesmíme připustit, zejména když z naší nedávné historie dobře víme, že o podobě vládní většiny několikrát rozhodlo pouhých pár tisíc hlasů nebo jeden jediný poslanecký mandát. Je nepřijatelné riskovat, že se tato situace bude opakovat, natož kvůli neprůhledným praktikám okolo typu hlasování, které navíc může probíhat i protizákonným a protiústavním způsobem.

A to už vůbec nemluvím o tom, že korespondenční volba trvá dlouho. Probíhá i mimo zákonný termín voleb, přesněji docela dlouho před ním, což také může hlasování negativně ovlivnit, například i v tom smyslu, že se volič hlasující korespondenčně nemůže rozhodovat se znalostí všech podstatných informací známých k termínu oficiálního času zahájení voleb v České republice a na zastupitelských úřadech.

A znovu zdůrazněme jedno: Češi žijící v zahraničí možnost účastnit se českých voleb už dávno mají – na našich zastupitelských úřadech. To je zcela ústavně konformní, a kdo chce, tak této možnosti využije. Cesta na velvyslanectví, byť třeba delší, není žádnou velkou obětí za možnost hlasovat o politickém vývoji v zemi, kde nežijí.

Vážení kolegové, vážené kolegyně, téma, které nyní projednáváme, má zásadní význam pro integritu a spravedlnost našeho volebního procesu. Jsem pevně přesvědčena, že tento návrh představuje více než jen pouhou technickou změnu ve způsobu, jakým hlasujeme. Jde o základní otázku, která zní: jak chráníme základní hodnoty naší demokracie?

Všeobecné, rovné, přímé volební právo a tajné hlasování je hodnotou, která byla vybojována a uchovávána generacemi našich předků, a musí k ní být přistupováno s nejvyšší vážností. Hlasovací proces musí být proto naprosto transparentní, spravedlivý a stoprocentně odolný proti jakýmkoli pokusům o jeho manipulaci, respektive o manipulaci volebních výsledků. A proč jsem přesvědčena o tom, že tento návrh zákona ohrožuje základní principy naší demokracie? Jde hlavně o možná rizika, která přináší korespondenční hlasování jako takové, a o to, že tato rizika významně převažují nad jakýmikoli jeho případnými, ale prakticky neexistujícími výhodami. Demokracie a svobodná politická soutěž totiž nejsou

založeny jen na samotné podobě aktu volebního hlasování ani na jiných technikáliích. Naprosto klíčová je dlouhodobá důvěra veřejnosti v politický a volební systém, důvěra v to, že každý odevzdaný hlas bude nezávislou volební komisí v souladu se zákonem vyhodnocen a započten. Projednávaný návrh zákona staví české občany před rozhodnutí, které může zásadně ovlivnit skutečnost, jak vnímáme legitimitu a transparentnost našeho volebního procesu, a tudíž následně i legitimitu politické reprezentace vzešlé z voleb. A mohu zmínit i konkrétní pochybné a nebezpečné aspekty navrhovaného zákona o zavedení korespondenčního hlasování, které zároveň považuji za zásadní překážky pro zachování spravedlivého a bezpečného volebního procesu v naší zemi.

Existuje zde reálné riziko nátlaku a manipulace v rodině. V prostředí domácnosti nelze bezezbytku zajistit, že volba každého jednotlivce bude skutečně svobodná a nikým a ničím neovlivněná. Klíčovým pilířem demokratických voleb je již zmíněná tajnost hlasování. V kontextu korespondenčního hlasování je však tato tajnost hlasování výrazně ohrožena. V domácím prostředí ani v jakémkoliv jiném prostředí mimo volební místnost s plentou není možné zajistit, že volič hlasuje v úplné izolaci, bez dohledu nebo ovlivnění jinými osobami. Volba, která není tajná, není nikdy plně svobodná. Tím se opět zvyšuje riziko zneužití a manipulace s voličskými hlasy.

Korespondenční hlasování otevírá doširoka dveře možnostem potenciálních volebních podvodů. Bez fyzické přítomnosti a nezpochybnitelné identifikace voliče volební komisí v hlasovací místnosti je prakticky nemožné zajistit, že volební hlas byl odevzdán oprávněnou osobou s volebním právem. To zvyšuje možnosti duplicitního, nebo dokonce vícenásobného hlasování. Korespondenční hlasování představuje také značné riziko ohledně ověřování pravosti a skutečného původu odevzdaných hlasů. Bez osobního doručení hlasu a jeho ověření v hlasovací místnosti se zvyšuje riziko, že hlasovací lístky mohou být zfalšovány, ztraceny nebo pozměněny během jejich přepravy a doručení do volební místnosti.

Všechny tyto výhrady a obavy vykreslují obraz návrhu zákona, který by mohl vážně podkopat důvěru veřejnosti v celý volební systém a v celý proces ustavení ústavních orgánů typu prezidentského úřadu, parlamentu a vlády. A to já určitě nehodlám riskovat. Je naší povinností zákonodárců chránit základní principy našeho demokratického systému. A já jsem přesvědčena, že návrh zákona o korespondenčním hlasování tyto principy přímo ohrožuje. Je naší povinností zajistit, aby každý voličský hlas byl odevzdán svobodně, bez vnějšího nátlaku a manipulace tak, aby byla zaručena tajnost hlasování, a to v případě korespondenčního hlasování zcela padá. Korespondenční volba a její nastavení v podání pětikoalice je to samé, jako kdyby volební komise ve volebních místnostech nechaly voliče chodit za plentu po skupinkách, ať si tam dělají, co chtějí, a bylo by jim to jedno, anebo by se dívaly úplně jinam. Je to úplně, ale úplně to samé.

Korespondenční hlasování obsahuje i významná rizika v oblasti ochrany osobních údajů. Zpracování a přeprava citlivých dokumentů, jako jsou třeba identifikační lístky, vytváří prostor pro zneužití a únik informací. Riziko podvodů, manipulace a technických chyb může podkopat důvěru veřejnosti ve spravedlivost a průhlednost volebních výsledků. Korespondenční hlasování také ztěžuje možnost nezávislé kontroly volebního procesu. V případě osobního hlasování ve volebních místnostech existují jasné a mnohokrát vyzkoušené mechanismy pro kontrolu a ověřování legálnosti a korektnosti volebního procesu. Korespondenční hlasování tento proces komplikuje, což může vést k obtížím při ověřování správnosti volebních výsledků a zajištění transparentnosti celého volebního procesu.

Zastánci korespondenční volby často tvrdí, že korespondenční hlasování umožňuje větší dostupnost hlasování pro voliče. Ačkoliv to může na první pohled znít jako legitimní výhoda, musíme si uvědomit, že jakékoli pofidérní pohodlí nesmí jít na úkor ústavnosti, bezpečnosti a integrity volebního procesu. Dalším často uváděným argumentem je, že korespondenční hlasování může zvýšit volební účast. Avšak zvýšení volební účasti není samo o sobě důkazem nějaké vyšší demokratičnosti volebního procesu, zvláště pokud je současně ohrožena integrita

a spravedlnost voleb. Navíc, jak ukazují mezinárodní příklady, není vždy zaručeno, že korespondenční hlasování skutečně vede k vyšší volební účasti.

Naší povinností jakožto zástupců veřejnosti je chránit a udržovat důvěru v naše demokratické instituce, včetně procesu jejich ustavení, což jsou svobodné a spravedlivé volby. Je naší povinností a předmětem našeho poslaneckého slibu chránit základní principy demokracie a zajistit, aby hlas každého voliče byl odevzdán a počítán spravedlivě a transparentně.

To, že korespondenční volba ze své samotné podstaty odporuje české ústavě a navíc i usnadní kupčení s hlasy, neříkáme jenom v SPD, ale i renomovaní ústavní právníci, například Jan Kudrna z pražské Právnické fakulty. Cituji z jeho vyjádření pro Český rozhlas: Největší úskalí korespondenční volby vidím v požadavcích, které ústava a Listina základních práv a svobod klade na volby a samotné hlasování. Ústavní dokumenty vyžadují, aby za prvé byla volba osobní, za druhé má být zaručena tajnost hlasování a volba má být svobodná. K tomu bych ještě dodal, že má existovat co největší důvěra v celý volební proces od začátku do konce, to znamená, od toho momentu, kdo je uznaný jako oprávněný volič, až po přepočet hlasů na mandáty. Tento proces má být verifikovatelný a má být pro každého pochopitelný a bez nějakých větších pochybností. A dále, v ústavě jsou naprosto jasně napsané hodnoty, že volby jsou osobní, tajné a svobodné. A my se tady otevřeně bavíme o tom, že pro tisíce lidí ústavní pravidla nebudou platit.

A ještě uvedu názor spisovatele a publicisty, vydavatele známého serveru Neviditelný pes, Ondřeje Neffa, který, jak ví každý, kdo sleduje jeho komentáře a rozhovory, rozhodně není příznivcem SPD, ale mnohem spíše současné vládní koalice. Ondřej Neff před korespondenční volbou varuje, má ji za nebezpečný a demagogický experiment. Cituji: Já si myslím, že se má hlasovat ve volební místnosti za plentou, sám, aby do toho nikdo nežvanil. S velkou nelibostí vidím ty pokusy zavést korespondenční hlasování a podobné experimenty. V kuchyni pod dohledem kohokoliv svoboda a tajnost hlasování zaručené nejsou. Není zaručené předejití podplácení a kupování hlasů, nejsou vyloučeny výhrůžky. Korespondenční hlasování není žádný vyšší stupeň demokracie. Tolik Ondřej Neff.

Kolegyně a kolegové, naším prvořadým úkolem je chránit integritu našeho volebního systému a celého volebního procesu a zajišťovat spravedlivé a transparentní volby pro všechny občany. Korespondenční hlasování, a to jak jeho samotná myšlenka a podstata, tak i navrhovaný způsob jeho provedení vládou Petra Fialy, jsou největším rizikem pro samotné základy našeho demokratického zřízení založeného na svobodných, soutěživých a spravedlivých volbách a pro důvěru veřejnosti v toto demokratické zřízení. Takový hazard si opravdu nemůžeme dovolit. Proto myšlenku korespondenční volby v jakékoliv podobě nemohu nikdy podpořit a podpořím jedině návrh na zamítnutí tohoto návrhu. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Také děkuji. Nyní vystoupí pan poslanec Babka, připraví se pan poslanec Vondráček.

Poslanec Ondřej Babka: Dobrý den, ještě jednou, vážený pane místopředsedo. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovolte mi také se vyjádřit teď v obecné rozpravě v prvním čtení k tomuto tisku, k aktuálně projednávanému tématu korespondenční volby. Podle navrhovatelů jde o rychlý a komfortní způsob volby pro občany České republiky v zahraničí, který je shodou okolností aktuálně časově vhodně předložený, protože by to – a to podle samotných předních politiků pětikoalice, dle jejich vyjádření v médiích – mohlo zachránit jejich strany a dát jim alespoň nějakou šanci dostat se ve volbách nad tu magickou pětiprocentní hranici. Tato relativně pěkná a pokroková myšlenka zjednodušit ten proces volby má ale několik zcela

zásadních „ale“. Dovolte mi, abych ta ale, která v tomto účelovém jednání navrhovatelů vidím, krátce popsal.

To první ale, proč je pro volby korespondenční volba nebezpečná, je již několikrát to zde zmiňované prolomení principu svobodné volby. To je asi ta nejzásadnější část. Korespondenční volba může velice snadno ohrozit tajnost a svobodu volby, což jsou samozřejmě základní principy demokratického procesu. V hlasování prostřednictvím pošty nelze žádným způsobem ověřit, zda volič někde na druhém konci světa skutečně hlasuje svobodně a tajně bez toho, aniž by byl někým do této volby nucen nebo zda byl za tuto volbu například nějak finančně odměněn. Navíc vidím riziko ve ztrátě záruky té tajnosti volby zejména vůči nejbližšímu okolí konkrétního voliče. Teď hovořím o partnerkách, manželkách, rodinných příslušnících, nadřízených, zaměstnavatelích, zkrátka o lidech, kteří mohou být v pozici ovlivňujícího voliče, nebo se mohou snažit vyhnout nějakému zbytečnému konfliktu v rodině kvůli jeho politickým názorům a jeho hlasování ve volbách.

Ta možnost hlasovat tajně za oponou poskytuje voličovi komfort. Komfort, že může hlasovat tak, jak chce on, a že se nemusí za to nikomu zodpovídat. Protože ani teoreticky nejde zkontrolovat, jak jste za tou plentou hlasovali, tím, jakým způsobem je ten systém nastaven teď. Tento komfort se právě při hlasování poštou ztrácí, vytváří se prostor pro tu manipulaci přímou či nepřímou. Politika je ve svém důsledku samozřejmě tématem, které mnohé rozděluje, jak jistě mnozí z vás vědí. Jak to zabezpečíte, že někde na konci světa nebude manžel hlasovat za manželku, vnoučata, za své staré rodiče, přítel nebude nutit svoji partnerku k takové nebo k onaké volbě, či naopak? Nástroj, který tuto tajnost a svobodu volby zabezpečí, je již dávno ověřený a je to právě to hlasování za plentou.

Mým druhým argumentem, proč může být korespondenční volba nebezpečná, je riziko nebezpečí a manipulace. Existuje totiž teoretické i reálné riziko manipulace a ovlivňování výsledků voleb a následné ztráty důvěry společnosti ve volební výsledek, tak jak jsme viděli v jiných zemích. Korespondenční hlasy totiž mohou hrát rozhodující roli. Mohou to být počty, které ty volby rozhodnou, a může být tak důvod pro to chtít zpochybnit důvěru ve volby, volební výsledek, a ve své podstatě tak jeden ze základních principů demokratických zřízení. Pokud systém voleb není jasný a zřejmý, není průhledný, pro celou českou společnost nezpochybnitelný, tak to samozřejmě může ohrožovat legitimitu základního mechanismu v podobě právě toho výsledku svobodných voleb, na němž celý náš politický systém poslední tři dekády stojí.

Nutno dodat, že volby v České republice doteď probíhaly naprosto transparentně. Jsme jedna ze zemí, kde jsou ty výsledky voleb vyhlašovány prakticky okamžitě. Ve 14 hodin se v sobotu zavřou volební místnosti a Český statistický úřad začne výsledky shromažďovat a vyhodnocovat. Během chvíle, prakticky v řádu hodin, víme výsledky. V demokratické společnosti je zcela nezbytné, aby právě občané věřili, že volby probíhají v souladu se zákony, a samozřejmě ztráta této důvěry občanů může vést k postupné ztrátě i samotné demokracie, což si určitě nikdo z nás nepřeje.

Je celkem zřejmé, že iniciátoři případných volebních podvodů, kteří by zneužili korespondenční volbu, nemusí být nutně českého původu. O možnostech ovlivňování voleb ze zahraničí už jsme i v minulosti zde několikrát mluvili. Často se o tom mluví v médiích a diskutujeme i ve veřejném prostoru o možnosti, že například nedemokratické režimy mohou ovlivňovat výsledky voleb v Evropě. Schválením hlasování poštou nedemokratickým režimům zcela zbytečně jenom vytváříme nástroj pro možné – a při technologických možnostech této doby jednoduchou možnost – ovlivňování výsledků voleb.

Navíc, vážení kolegové z pětikoalice, vy tady mluvíte o tom, že korespondenční volbou narovnáváte nerovný přístup občanů k volbám. Opět tady s vámi nemohu souhlasit, protože váš návrh vytváří nerovnost. Tu novou nerovnost vytváří tím, že zavádíte korespondenční volbu pouze pro občany, kteří žijí v zahraničí, což ale zcela logicky diskriminuje a vytváří tu

novou nerovnost pro ty občany žijící u nás v České republice. Vy chcete tím svým návrhem zpřístupnit ten korespondenční proces, tu možnost volit obálkou, volbu jenom pro jednu skupinu občanů, a to pro ty, kteří žijí v zahraničí. Já už jsem to tady myslím zmiňoval někdy v úterý, že se domnívám, že to je jenom krůček k tomu, aby ta korespondenční volba byla zavedena možná i u nás, myšleno vnitrostátně v České republice, právě kvůli oné nerovnosti. Až to někdo bude třeba i ústavně zkoumat, jestli je to v souladu, ta nerovnost, ta možnost, že občané v zahraničí můžou volit obálkou, poštou, a u nás vnitrostátně nikoliv, tak si myslím, že právě tady tu nerovnost vytváříte.

A já bych si upřímně opravdu tuto možnost nepřál, myslím tu možnost, a tady si troufám tvrdit, že v tomto jsem dosti konzervativní, že ten akt jít volit, jít do té volební místnosti, častokrát se na to i hezky obléct, že to je... Já si to pamatuju, když jsem mohl jít poprvé k volbám, pro mě to byla velká událost. A nemyslím si, že možnost volit poštou ten zážitek, tu možnost toho aktu, který vykonáte za tou plentou, může nahradit.

A zmiňoval jsem se o tom myslím i v minulém týdnu, když jsem si dovolil citovat výrok pana místopředsedy Skopečka a jeho vyjádření, které se týkalo těch ne úplně povedených korespondenčních voleb v USA, a v návaznosti na to, co právě tyto události vyvolaly, nebo ta korespondenční volba v zahraničí, a jaké může mít následky. Já jsem to tady, vážený pane místopředsedo, vaším prostřednictvím, k vám necitoval ne proto, že bych si myslel, že jste nějakým způsobem změnil názor, nebo že změníte názor, nebo že byste si za těmi svými slovy nestál, ale že s vámi sdílím ty obavy, obavy, které jste jasně vyjádřil, obavy z toho, jaký to může mít třeba společenský dopad.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Já vás jenom přeruším – ne kvůli tomu, co říkáte, ale teď uběhlo 10 minut. Chci se zeptat, jestli chcete využít dalších deset? (Ano.) Ano, v tom případě pokračujte.

Poslanec Ondřej Babka: Takže v tomto bych s vámi souhlasil, že společenský dopad může mít velké následky.

Při takto zásadní změně volebního systému, už to zde také několikrát padlo, chybí ta testovací fáze, protože úprava volebního systému je poměrně ožehavým tématem a jakýkoliv problém či podezření v nefunkčnost systému může mít zcela devastující dopady na důvěru v samotný volební proces. Váš návrh, milí předkladatelé, postrádá jakoukoliv testovací fázi. A důvod, proč tomu tak je, proč nejste ochotní přistoupit na nějakou dohodu v přípravě testovací fáze, je zcela zřejmý, a to jsou právě volby do Poslanecké sněmovny v příštím roce, tedy v roce 2025. A to je ten důvod, proč na tento návrh tak spěcháte. A ta účelovost je zcela zřejmá. Nerozumím tomu, že to tady nechcete přiznat, že ten návrh je účelový, že je mířen na příští sněmovní volby v roce 2025. I Evropská unie na tento problém několikrát upozorňuje. Upozorňovala na to naposledy v případě zavádění korespondenčních voleb v Polsku, že by se nemělo přijímat něco, takto zásadní legislativní změna, která mění volební proces na volby následující. Myslím si, že většina z nás by tady byla ochotná se o úpravě volebního systému bavit, že bychom mohli najít ústavní většinu ve Sněmovně, která je podle mého názoru pro toto důležitá, že bychom mohli najít společenskou shodu, která je ještě důležitější, a že bychom mohli zavádět úpravy volebního systému, ale ne tak účelově, jak to děláte vy od příštích voleb, ale od voleb v roce 2029, 2030, 2031, 2032 a tak dále.

Toto byly moje krátké poznámky k tomu, proč jsem v tuto chvíli a v případě sněmovního tisku 596 jasně a jednoznačně proti jeho přijetí. Bohužel, opravdu bohužel, je dnešní společnost mimořádně rozdělená a tímto do ní vnášíte další prvek nestability, který prostě není projednán v širokém politickém spektru. Neznásobujme ten potenciální nešvar v rodinách, mezi kamarády, mezi partnery. Nedávejme prosím prostor ke zpochybňování výsledků voleb. Nejen zkušenosti ze zahraničí s korespondenční volbou jsou nám tím

příkladem, proč je korespondenční volba v tuto chvíli od příštího roku bez politické dohody chybným krokem. To údajné usnadnění přístupu k volbám vybraným skupinám občanů korespondenční volbou za porušení základního principu tajnosti voleb a svobody voleb, což umožňuje teoretickou, ale i reálnou možnost manipulace a podvodů, je v politicky polarizované společnosti cestou do pekel. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Děkuji. A nyní vystoupí pan poslanec Vondráček. Načtu jednu omluvu: pan Radim Fiala se omlouvá po celý jednací den ze zdravotních důvodů. Prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo, pane předsedající. (Předsedající zapnul časomíru na 10 minut.) Můžete mi to měřit, asi se hádat nebudu. Ale jenom připomínám, že jsem zpravodaj a měl bych mít právo, aby mi bylo uděleno slovo kdykoliv, tudíž mám to malé přednostní právo. (Předsedající: Ano, máte přednostní právo.) Ale já to asi nějak dodržím, já si to nechám do druhého čtení. Nerad bych vás... (Předsedající: Vypínám.) Mohl jste mi to nechat orientačně. Dobře.

Už jsem tady měl rozsáhlý příspěvek, já spíš ještě možná trošku k té alternativě hlasování v zahraničí a k tomu, že se na mě obracelo více koaličních kolegů v rámci rozpravy, co se týče manipulací, kupčení s hlasy. Byl jsem tady v podstatě osočován, co si to vymýšlím a že prostě tady chci znevěrohodnit volby. A já jsem se snažil trpělivě vysvětlovat, že to není z mé hlavy, že to je prostě fakt, že je potřeba se s tím smířit, že jakákoliv distanční volba s sebou přináší rizika a znamená snížení standardu a zvýšené možnosti různých technik manipulace a ovlivňování voleb. Tak k tomu vám taky řeknu pár slov.

Nejprve – pro hlasování do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a pro volby prezidenta České republiky mimo území České republiky se vytvářejí zvláštní stálé volební okrsky podle dosavadní legislativy, dále jen zvláštní volební okrsky, jak se uvádí v zákoně, při zastupitelských a konzulárních úřadech České republiky, s výjimkou konzulárních úřadů vedených honorárními konzulárními úředníky, a území zvláštního volebního okrsku je vymezeno územním obvodem zastupitelského úřadu. Tolik stávající úpravy.

Opravdu nic nebrání tomu, aspoň o ničem nevím, abychom pro účely voleb požádali hostitelskou zemi o zřízení dočasného konzulárního úřadu například při stávajícím honorárním konzulátě nebo ve městě, které vzdálenostní dopravní logikou nebo zvýšeným počtem našich občanů je pro síť zastupitelských úřadů smysluplné. Dle zvyklostí hostitelského státu jde většinou o notifikovanou žádost, která vymezí místo, dobu fungování, účel zařízení a třeba i požádá o pořádkovou ochranu či dohled na volební místnosti v takovém dočasném konzulárním pracovišti či jednatelství. A mám informace, že hostitelské země to bez potíží činí, že jsou rády. Opravdu se to v minulosti stalo opakovaně.

Takto v minulosti volili v roce 2009 do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky naši vojáci a občané působící v humanitárních misích ve volební místnosti na základně Shank v Afghánistánu v provincii Lógar a v roce 2013 takhle volili našeho prezidenta. Aby se vyhovělo našemu zákonu, zřídil se na místě dočasný úřad. Tento typ úřadu umí Ministerstvo zahraničí velmi efektivně zřídit v podstatě kdekoliv. Využívalo se toho při některých hromadných akcích, například mistrovství Evropy ve fotbale nebo například pravidelně na léto se takové úřadovny otevírají v Rijece, ve Splitu nebo v Barceloně. Nic nebrání, a nemusí se kvůli tomu měnit ani zákon, aby se volilo v místech, kde se ukáže, že to má smysl, kde reálně budou odevzdány nějaké hlasy.

A na to je právě zapotřebí nějaká ta analýza, kde máme naše občany a v jakém počtu. To znamená, mělo by se vycházet, kde máme komunity, které mají české občanství a mohou volit, kde studují naši občané, kde převážně pracují. Znovu připomínám, že se bavíme nejvíce

o západní Evropě, která je pokryta zastupitelskými úřady, a jestli bychom zřídili nějaké dočasné pro zvýšení komfortu, bavíme se o jednotkách, a ty místnosti mohou poskytnout krajanské spolky, honorární konzulové a tak dále. Neexistuje žádná analýza, ale nebylo by to tak drahé, jak se nám tady snaží namluvit koalice. Koalice chce korespondenční volbu. Koalice nechce, aby volili krajané.

Zjevně jde jen o několik rozlehlejších států světa, jako jsou USA, Kanada, Austrálie a některé rozlehlejší státy v Evropě, jako je Francie, a možná za úvahu by stála volební místnost na severu Německa, protože máme v Německu ještě dva generální konzuláty, na kterých se volí. Proto jsem také požádal písemnou interpelací Ministerstvo zahraničních věcí, aby mi sdělilo, ze kterých částí světa eviduje žádosti o úpravu voleb, zda v minulosti Ministerstvo zahraničních věcí někdy iniciovalo změnu nebo třeba rozšíření sítě volebních místností a tak dále. Má interpelace byla písemná, nicméně jak vám tady říkal pan poslanec Babka včera večer, poslední interpelace jsme měli v říjnu 2023.

Všemi potřebnými zákonnými dispozicemi k volbám zastupitelský úřad v té či oné konkrétní zemi již zákonem disponuje. Zastupitelský úřad v rámci svého územního obvodu, a teď cituji dle platného zákona:

a) zajišťuje organizačně a technicky přípravu, průběh a provedení voleb do Poslanecké sněmovny;

b) vede zvláštní seznam podle § 6 odst. 5, ze kterého vyplývá, kdo kde bydlí, a lze z něho odhadnout aspoň zhruba, kde by mělo další místnost v zemi smysl zřídit;

c) je oprávněn ověřit pro účely vedení zvláštního seznamu údaje v rozsahu a za podmínek podle § 12 odst. 5–9 zákona. Vydává voličské průkazy podle § 6a odst. 1 zákona, provádí školení členů zvláštních okrskových volebních komisí.

K tomu bych doplnil, že oceňuji debatu, která tady byla v průběhu těch šesti dnů, nebo kolika, že jsme se bavili o nějakém rovnoměrném zastoupení veřejnosti na těchto komisích, a jenom znovu říkám, to školení nebude zase nic tak zásadního, protože dneska se všechno dělá i on-line, videokonferenčně. V té komisi musí být vždycky jeden profesionál a pak může být doplněn českými občany. Musí to být čeští občané. Ale také by se volilo v místě, kde tedy nějaké ty krajany máme. A to, že by se obsadila ta komise, to je přece jenom minimální projev toho, že tam existují lidé, kteří mají zájem o Českou republiku a o volby.

Dále zajišťuje podle zvláštních podmínek informování voličů o době a místě konání voleb, o možnosti zápisu do zvláštního seznamu, § 15 odst. 3, a o způsobu hlasování, a to případně i v příslušném cizím jazyce. – Mimochodem, řešili jsme tu otázku více generací českých občanů, kteří někdy už neumí česky. Myslím si, že součástí debaty v druhém čtení by mělo být i to, v jakém jazyce budou ty dokumenty k dispozici, jakým jazykem a co bude uvedeno na té úřední obálce, na té doručující.

Dále. V případě zaslání hlasovacích lístků přenosovou technikou zajišťuje tisk nebo rozmnožení hlasovacích lístků – už dnes zastupitelský úřad – zajišťuje pro zvláštní okrskovou volební komisi volební místnost, pomocné prostředky a potřebné pracovní síly. Zvláštní okrskovou volební komisi jmenuje vedoucí zastupitelského úřadu 30 dnů přede dnem voleb do Poslanecké sněmovny, předsedu a nejméně dva členy zvláštní volební komise, kteří jsou státními občany České republiky, v den složení slibu dosáhli věku nejméně 18 let a ovládají český jazyk. V případě, kdy počet členů zvláštní okrskové volební komise poklesne pod tři v průběhu voleb, jmenuje na neobsazená místa vedoucí zastupitelského úřadu další členy zvláštní okrskové volební komise. První zasedání zvláštní okrskové volební komise svolá vedoucí zastupitelského úřadu tak, aby se uskutečnilo nejpozději 21 dnů přede dnem voleb. Nepodaří-li se jmenovat tu tříčlennou zvláštní okrskovou volební komisi, tak zajistí její úkoly vedoucí zastupitelského úřadu a zapisovatel, kterého jmenuje a odvolává vedoucí zastupitelského úřadu, a to nejpozději 18 dnů před prvním zasedáním zvláštní okrskové

volební komise. Vedoucí zastupitelského úřadu má při plnění těchto úkolů postavení starosty. Členové zvláštní okrskové volební komise se ujímají funkce složením slibu.

Zvláštní komisi může vést někdo z velvyslanectví, jak jsem už řekl, a dva občany České republiky jako členy je jednoduché najít. Vyškolit tento minitým není nic těžkého. Zde se opět vracím k tomu Lógaru v Afghánistánu, kde proběhly volby bezchybně. Jedná se o dvě tři videokonference a možná nějakou zkušební proceduru, aby byli všichni v pohodě a aby se vyloučila nebo maximálně snížila chybovost.

Zvláštní okrsková volební komise zajišťuje průběh hlasování ve zvláštním volebním okrsku, zejména dozírá na správné odevzdání hlasovacích lístků a dbá o pořádek ve volební místnosti, sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování ve zvláštním volebním okrsku, odevzdá volební dokumentaci zastupitelskému úřadu, který ji odešle prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí Úřadu městské části Praha 1. To je vše.

Samozřejmě pokud je dobrá příprava, dobře by se vytipovala vhodná místa, třeba v krajanské kanceláři, ale může to být opravdu i v hotelu pronajatá místnost nebo s municipalitou města domluvený vhodný a důstojný prostor. Sehnat urnu, plentu a vlajku. Je to skvělá věc. Můžete si i promluvit s krajany v odlehlých oblastech a diplomat nebo konzul může vykonat návštěvu tam, kam by z hlavního města málokdy zavítal, prostě si předem ještě domluví setkání a úkoly, které by jinak vyřizoval na dálku. Udělá kus poctivé práce, když se zvedne ze své kanceláře a seznámí se s lidmi odjinud než z metropole. Tolik ta část týkající se volby v zahraničí.

Já jsem zmiňoval v předchozích faktických poznámkách tady tu studii Výzkumného centra prevence kriminality. Je to americká studie a je poměrně rozsáhlá. A téměř, řekl bych ve většině zemí, kde je zavedena nějaká korespondenční volba, tak už se v minulosti nějaké pochybnosti o manipulacích vyskytly. Já bych třeba rád tady vybral kousíček týkající se volební reformy, kterou tenkrát zaváděla komise, které předsedal Jimmy Carter, tehdejší prezident, a bývalý ministr zahraničí James Baker III., a ta zpráva v této souvislosti uvádí: Obavy z kupčení s hlasy mají v USA dlouhou historii a přispěly k přechodu na tajné hlasování, které státy USA zavedly v letech 1888–1950. Tajné hlasování ztížilo kupcům hlasů sledování, pro které kandidáty prodávající skutečně hlasovali. Kupování hlasů bylo velmi rozšířené, po přijetí tajného hlasování ve Státech klesla volební účast přibližně o 8–12 %, protože lidé již nebyli placeni za to, aby volili.

Hlavní obavy komise, o které jsem mluvil, se týkaly zastrašování a kupování hlasů. A cituji: Občané, kteří volí doma, v domovech důchodců, na pracovišti nebo v kostele, jsou náchylnější k nátlaku zjevnému i nenápadnému nebo k zastrašování. Schémata kupování hlasů je mnohem obtížnější odhalit, pokud občané hlasují poštou. Konec citátu.

Zpráva uvádí příklady, které jsou: například volby starosty Miami v roce 1997, které vyústily v 36 zatčení za podvody s hlasovacími lístky. Volby se musely opakovat a výsledky voleb byly zvráceny.

Dalším známým příkladem byl volební souboj v Pensylvánii v roce 1994, který demokratům přinesl kontrolu nad Senátem. Štáb demokratického kandidáta Williama Stinsona zfalšoval jména na volebních lístcích lidí z domovů důchodců a také lidí, kteří žili v Portoriku nebo si odpykávali trest ve vězení. Federální soudce, který na případ dohlížel, shledal, že byly předloženy podstatné důkazy prokazující masivní podvody s absenčními hlasovacími lístky, a mandát a kontrolu nad Senátem státu přisoudil naopak republikánům.

Existují i novější případy. V roce 2017 bylo při vyšetřování voleb do městské rady v Dallasu nalezeno přibližně 700 podvodných korespondenčních hlasovacích lístků, které podepsal stejný svědek pod falešným jménem. Díky tomuto zjištění zůstaly dvě volby do městské rady v nejistotě a podvod byl mnohem větší než rozdíl hlasů v jednom z těchto obvodů. Případ vyústil také v odsouzení za trestný čin.

Další příklad. V roce 2018 zvítězil republikán Mark Harris nad demokratem Danem McCreadym o 905 hlasů. Stát měl naštěstí k dispozici poměrně kompletní záznamy o těch takzvaných absenčních volbách, nebo distančních, jak chcete. Volební úředníci pojali podezření, když zjistili, že republikán získal 61 % korespondenčních hlasů, ačkoliv registrovaní republikáni tvořili pouze 19 % těch, kteří požádali o korespondenční hlasování. Republikánský agent, nějaký Dowless junior, údajně požádal jménem voličů o více než 1 200 absentujících hlasovacích lístků a poté, co byly rozeslány poštou, je vyzvedl v domovech voličů. Asistenti pana Dowlesse vypověděli, že byli pověřeni falšováním podpisů voličů a vyplňováním hlasů. Bylo nutné uspořádat nové volby, ale pan Harris už nekandidoval. Pan Dowless čelí obvinění z trestného činu podvodu s absenčními hlasovacími lístky ve volbách v roce 2016 i 2018 a přiznal svoji vinu.

Další, novější případ. Měsíc po primárních volbách v Kalifornii 3. března 2020 demokratický státní tajemník Alex Padilla potvrdil, že nejméně desítka lidí obdržela dva korespondenční lístky na své jméno a hlasovala ve volbách 3. března 2020. Kalifornská organizace Election Integrity Project odhalila dalších 75 případů podezření na dvojí hlasování. Vzhledem k tomu, že se v listopadu 2020 v Kalifornii očekávaly další volby korespondenčně, tak tady ta organizace Election Integrity Project zjistila, že přibližně 458 000 kalifornských registrovaných voličů, kteří pravděpodobně zemřeli nebo se přestěhovali, budou obesláni hlasovacími lístky, protože i když zemřeli nebo se přestěhovali, zůstávají klasifikováni jako aktivní voliči. Mrtví lidé sice mohou volit prostřednictvím korespondenčních hlasovacích lístků, ale nemohou hlasovat osobně, když je vyžadován průkaz voliče. Televize CBS channel v Los Angeles v roce 2016 našla 265 mrtvých lidí, kteří údajně rok po své smrti volili pomocí korespondenčních hlasovacích lístků.

Hlasovací lístky zasílané poštou vyvolávají problémy už jen proto, že nejsou bezpečné, uvádí dál tato zpráva. Jen letos v jednom bytovém domě v Patersonu ve státě New Jersey zůstala hromada hlasovacích lístků ležet na vrchu poštovní schránky, protože se jedná o lidi, kteří se odstěhovali. Jiní mohli tyto lístky jednoduše vzít a hlasovat s nimi. Takže ten Paterson se skutečně jeví jako ohnisko pokusu o podvod a zdá se, že to bylo odhaleno jen díky nedbalosti způsobu, jakým osoby páchající podvody posílaly hlasovací lístky poštou, ačkoliv tento případ také ilustruje, jak těžké je určit, kdo konkrétně se podvodu dopustil.

Právě před – nedávno, to je zpráva z roku 2020, před týdnem byli úspěšně odsouzeni za trestné činy čtyři muži, kteří v Los Angeles platili bezdomovcům za jejich hlasy při korespondenčním hlasování. Často se tvrdí, že na stejné adrese žije neuvěřitelně mnoho lidí. V roce 2016 obdrželo 83 registrovaných voličů v kalifornském San Pedru volební lístky v jednom malém dvoupokojovém bytě. Ale státní zástupci se tímto typem zločinu zabývají jen zřídka. Je tady dále odkaz na mnohem delší seznam případů volebních podvodů ve Spojených státech, které shromáždilo Centrum pro výzkum prevence kriminality, a je k dispozici na internetových stránkách této organizace. Hlasování poštou je návratem do starých temných časů kupování hlasů a podvodů. Američané si stejně jako většina světa zaslouží důvěryhodnější systém, uzavírá tato zpráva.

Já netvrdím, že se ty podvody budou v takovém rozsahu dít u nás, navíc i při té vágnosti návrhu, který je předložen, tak přece jenom nějaká pravidla tam jsou. Ale ať mi prosím tady neříká, myslím, že to byl pan ministr Výborný, myslím, že to byl, bylo jich víc, a tvrdí, že vlastně tady vyhrožuji, že se tady snažím o znevěrohodnění voleb. Prosím vás, to jsou fakta, a dokud se tady nebudeme bavit jako zákonodárci a nebudeme se bavit jako aktivisté, tak se musíme bavit i o těch problémech, které korespondenční volba přináší. Přezíravost a zlehčování těchto problémů nám vůbec k ničemu nepomůžou a nakonec nás to dožene. A já jsem přesvědčen, že to především dožene ty, kteří navrhují teď tento zákon. To je jediná spravedlnost a nezvratná logika všeho, že každý zákon s sebou přináší nepředpokládané důsledky a nakonec se často obrací proti těm, kteří si od toho mnohé slibovali.

Když se podíváme do Austrálie za posledních 10–15 let, po federálních volbách v roce 2016 bylo požádáno 18 343 osob o vysvětlení, proč bylo jejich jméno vícekrát vyškrtnuto – ne, zaznamenáno v těch volebních seznamech. Ta zpráva je v angličtině. Já se omlouvám, že někdy ten překlad není dokonalý. V nejlidnatějším australském státě bylo zaznamenáno 6 760 případů zjevného vícenásobného hlasování, ve státě Victoria to bylo 4 800, v Queenslandu 2 792, nejméně případů bylo zaznamenáno v Severním teritoriu, a to 1 718. Australské federální policii bylo předáno přibližně 7 743 podezření na volební podvody, vyšetřováno bylo pouze 65 případů a nikdo nebyl stíhán. Na to mi tady bylo namítáno, ukažte mi, kde tedy se to odstíhalo, kde jsou ty podvody. Tady nikdo stíhán nebyl, ale 18 000 osob bylo požádáno o vysvětlení. A jak to, prosím vás, potom je s tou důvěrou v ty volby? To je to, co vám tady říkáme pořád dokola, že vy tady torpédujete důvěryhodnost našeho volebního systému – skvělého, úžasného. Stát za nás vede stálé volební seznamy, nemusíme se vůbec o nic starat, před volbami nám přijdou volební lístky. My si myslíme, že to je všechno samozřejmost. Máme přes 14 000 okrskových komisí. Opravdu je to všecko v docházkové vzdálenosti. My jsme řekl bych opravdu top stát, co se týče organizace voleb, a vy se to teď snažíte srovnat s těmi, kteří nemají tak dobrý systém. Teď mě napadlo, že to je taková volební inkluze, co vy tady děláte. Já si myslím, že by se ostatní měli přibližovat k nám a ne my k nim, když víme, že to má nějaké problémy.

Situace se nezměnila, v roce 2007 bylo zasláno 20 633 dopisů zdánlivě vícenásobným voličům. Odpovědělo 18 000, to je 87 %. K vícenásobnému hlasování se tehdy přiznalo 1 167 voličů, z nichž 952 bylo nakonec omluveno. Doložili nějaké špatné porozumění nebo z důvodu věku, záměny. Deset bylo předáno státní prokuratuře a nakonec nebyl nikdo stíhán. Při federálních volbách v roce 2013 bylo navzdory téměř 8 000 případů podezření z hlasovacích podvodů, tak nebyla za vícenásobné hlasování stíhána také ani jedna osoba, přestože se přiznaly, přestože k tomu došlo. A můžeme spekulovat o tom, z jakých důvodů. Tisíce lidí tam hlasují vícenásobně.

Rakousko vynechám, protože o Rakousku už tady mluvila kolegyně Potůčková a já také. Možná pro zajímavost přece jenom. Nedávné případy podvodů při korespondenčním hlasování v Rakousku – to není jenom ta volba Van der Bellena, ale například během komunálních voleb ve Vídni, protože Rakušané mohou volit korespondenčně i v komunálních volbách, v roce 2010 obvinila rakouská strana Zelených stranu SPÖ z volebních podvodů. Podle vyšetřování strany Zelených si SPÖ objednala více než 6 000 korespondenčních hlasovacích lístků pro lidi žijící v blázincích a psychiatrických léčebnách, aniž by o tom tito lidé věděli. Například těžce dementní babička jednoho z členů strany Zelených požádala o poštovní hlasovací lístky pro všechny pacienty psychiatrického domu. Zmíněný člen strany Zelených je přesvědčen, že jeho babička by vzhledem k postižení nikdy nebyla schopna něco takového udělat.

To nebylo jediné porušení ze strany SPÖ. Podle vyšetřování strany Zelených strana SPÖ nějakým způsobem zaregistrovala více než 150 000 nelegálních tureckých přistěhovalců žijících ve Vídni jako oprávněné voliče. Strana Zelených je přesvědčena, že SPÖ tyto nelegální přistěhovalce podplatila penězi, aby mohli volit jejich stranu. Podle výpočtů bylo během voleb v roce 2010 vyžádáno a odesláno více než 150 000 hlasovacích lístků nelegálním tureckým přistěhovalcům. Strana Zelených je přesvědčena, že korespondenční hlasování musí být Rakušanům žijícím v zemi zakázáno. Domnívají se, že právo volit poštou by měli mít pouze občané žijící v zahraničí.

Belgie. Hlasování poštou je v Belgii povoleno pouze belgickým občanům žijícím v zahraničí. To je podobné jako návrh, který tady máme. Pokud chcete volit poštou, musíte si na belgické velvyslanectví zajít vyžádat volební obálku. Tato obálka bude obsahovat volební lístek, hlasovací identifikační formulář, pokyny k hlasování a zpáteční volební obálku. Systém je opět velmi podobný tomu navrhovanému českému. Přesto nedávný případ podvodu v Belgii. Během komunálních voleb v Neufchâteau v roce 2018 bylo z volebních podvodů

obviněno 21 osob. Tyto osoby používaly ve volební místnosti padělané plné moci. Tyto plné moci patřily osobám, které nemohly volit ze zdravotních důvodů. Tyto osoby však potvrdily, že tyto plné moci nikdy nezískaly. Při vyšetřování byla tato skupina osob obviněna především z padělání a zneužití slabosti osob v bezbranném postavení. V důsledku tohoto případu nebyly potvrzeny výsledky komunálních voleb v Neufchâteau a v prosinci 2018 nebylo ustaveno nové obecní zastupitelstvo.

Já jenom ještě, abyste si uvědomili ten zásadní rozdíl. V Belgii mají povinné volby a ono je něco jiného. Když máte volební povinnost, tak ten stát musí udělat všechno pro to, aby umožnil svým občanům vykonat svoji povinnost. Když v Belgii nevolíte, tak vám hrozí sankce zhruba 10 eur, když je to poprvé, a 25 eur, když je to podruhé. Když se neúčastníte voleb aspoň čtyřikrát v průběhu patnácti let, tak jste na deset let vyškrtnut ze seznamu voličů a nemůžete volit vůbec. Pokud jste vyškrtnuti ze seznamu voličů, nemůžete dostat žádné nominace ani povýšení od žádného orgánu veřejné moci. To znamená, že pokud pracujete ve státní správě nebo samosprávě, váš nadřízený vás nemůže po dobu deseti let povýšit. Vzhledem k této přísnosti a k těmto pokutám je účast v Belgii u voleb více než 90 %.

Kanada. Stručně volební podvody. V dubnu 2019 bylo schopno poskytnout v organizaci Elections Canada informace o osobách s trvalým pobytem, cizích státních příslušnících. Zpočátku byli schopni registrovat zhruba 103 000 potenciálních neobčanů. Tento počet se následně po další analýze zvýšil na 112 000. Na základě revidovaných údajů zaslaných ústřední komisi byl tento počet znovu upraven na 85 000, z nichž bylo přibližně 74 000 odstraněno. U ostatních bylo potvrzeno, že jsou kanadskými občany. Komise pokračuje v analýze údajů a jejich porovnání s dalšími údaji, ověřuje oprávněnost těchto osob a odstraňuje ty, kteří nejsou oprávněni volit. Zdá se, že si nejsou jisti, kolika Nekanaďanům se v roce 2015 podařilo obejít proces prověřování občanství a volit.

Nový Zéland, taky už zmiňovaný tady během rozpravy. Během komunálních voleb v roce 2010 policie vyšetřovala možný pokus o ovlivnění voleb v Super City, kde bylo téměř 90 voličů zapsáno jako obyvatelé dvou domů. Podle novin Weekend Herald bylo 48 voličů zapsáno jako bydlících v jednom domě v Papatoetoe a 39 voličů bylo zapsáno jako bydlících v jiné nemovitosti na stejném předměstí jižního Aucklandu. Téměř všech 87 osob žijících v těchto nemovitostech mělo indiánská příjmení. Všichni tito lidé se údajně snažili volit indiánského kandidáta – já myslím, že spíše by se mělo říkat maorského – z labouristické strany. Ten kandidát uvedl, že Strana práce, Labour party, nežádala lidi, aby se falešně zapsali do oblasti a volili ho. A ten kandidát tvrdil: Vím, že jsem silný kandidát, a snaží se na mě nakydat špínu. Pár stovek hlasů na tom nic nezmění, je to kampaň plná špinavých triků. Vedoucí volebního střediska upozornil, že pokud voliči neprokážou, že bydlí na uvedené adrese, budou vyškrtnuti ze seznamu voličů.

K tomu mám připomínku, že teoreticky se tohle bude stávat i v tom systému, který je navrhován u nás, že si někdo zajistí v podstatě fiktivní bydliště v nějakém územním volebním obvodu, stejně jako se zapisují firmy na jedné adrese a najdete v jedné kanceláře stovky firem, tak ten systém, jak je navržen, z mého pohledu je zranitelný, že se budou lidé hlásit na nějaké adrese. Proto to čestné prohlášení, o kterém tady byla zmínka ze strany paní předsedkyně, je úplně mimo mísu v našem volebním systému a je to opravdu už taková degradace a oslabení principů, na kterých stojí volby v České republice, že kdyby něco takového bylo vůbec navrhováno a mělo se prosadit, tak my tu zase budeme všichni přihlášeni do rozpravy a zase budeme podle vás obstruovat. Ale co jiného máme dělat, když se tady navrhují nesmysly?

Já mám ještě spoustu dalších zahraničních příkladů a je otázka, jestli si to mám nechat na druhé čtení, nebo jestli je případně zájem – já vám třeba přečtu jenom kousek diskuse z francouzského prostředí. Ten článek se jmenuje Kdo zabrání zlomyslným kandidátům nebo jejich příznivcům vybírat volební materiály z poštovních schránek nebo od nejzranitelnějších voličů? Píše se: Americké volby se uprostřed zdravotní krize vyznačovaly zvýšenou volební účastí, zatímco ve Francii byla rekordní absence v komunálních volbách. Někteří

pozorovatelé dospěli k závěru, že bychom stejně jako naši američtí přátelé měli zavést korespondenční hlasování. Jejich zastánci mu nyní přisuzují dvě hlavní přednosti. Umožňuje konání všech voleb bez šíření viru, bez nutnosti odkladu – míněno voleb – a snižuje míru zdržení se hlasování tím, že usnadňuje hlasování. Jako volení zástupci republiky jsme přesvědčeni, že cesta do pekel je dlážděna dobrými úmysly. Hlasování poštou není jen falešný dobrý nápad, ale skutečné demokratické nebezpečí.

Cituji z francouzského prostředí. To nejsou výmysly hnutí ANO nebo SPD. Nezapomínejme, že korespondenční hlasování existovalo ve Francii před necelým půlstoletím a že bylo zrušeno kvůli velkým podvodům, kterým nikdo nedokázal zabránit.

K tomuto tématu měl možnost promluvit i bývalý ministr vnitra Christophe Castaner, který potvrdil, že korespondenční hlasování bylo zrušeno v roce 1975, protože umožňovalo manipulaci, a proto bylo z důvodu bezpečnosti a upřímnosti hlasování zavedeno hlasování v zastoupení, které může ověřit příslušník justiční policie. Proxy hlasování, jiná debata, do té se pouštět nebudu.

Pokračuji v tom článku Kdo zabrání zlomyslným kandidátům vybírat volební materiály? Dokonce dodal ten bývalý ministr vnitra, že navzdory mnoha zlepšením, která byla provedena při zpracování korespondenčních hlasů, zkušenost ukázala – zkušenost – že není možné předvídat všechny anomálie, které mohou tento postup zkomplikovat. Mnoho odborníků na volební právo je proti tomuto systému, například Jean Pierre Camby, docent na univerzitě ve Versailles a bývalý vysoký úředník francouzského Národního shromáždění. Domnívá se, že je to systém, který zcela umožňuje podvody, protože si nemůžete být jisti ani odesílatelem, ani příjemcem. Kdo tedy zabrání zlomyslným kandidátům nebo jejich příznivcům, aby vybírali volební materiály z poštovních schránek nebo od nejzranitelnějších voličů? Kdo bude kontrolovat poštovní doručování a ukládání hlasů na radnicích?

K těmto morálním obtížím se přidávají logistická rizika. Bude hlasování zrušeno, pokud dojde k poštovní stávce? – To je ten argument, který jsme probírali, už nevím, kterou noc, a bylo mi tady řečeno, že přece žádná pošta nebude stávkovat 30 dnů. No ale proč to tedy ten Francouz říká? On to říká proto, že má zkušenosti právě ze své země. Poškodí se poštovní schránky nebo poškozené poštovní schránky? Pozdní doručení hlasů? Budeme souhlasit se sčítáním hlasů několik dní před volbami, abychom znali výsledky v noci voleb, jak to udělaly některé americké státy? A pokud ano, pod čí kontrolou? Nebo budeme muset čekat jako v Illinois až 14 dní po hlasování, abychom mohli spočítat všechny hlasovací lístky, což dokládá poštovní razítko? – To je otázka francouzská, ne naše, u nás je to navrhováno jinak.

Jak lze navíc sladit korespondenční hlasování s dvoukolovými komunálními volbami? Celá věc se zdá být zjevně nesmyslná. A co hůř, zdravotní riziko nijak neřeší ani korespondenční hlasování, při kterém je nutné jít na poštu a převzít doporučenou zásilku. Hlavním problémem je riziko, které představuje korespondenční hlasování pro důvěru v náš demokratický systém, uvádí vysoký francouzský úředník. Ne hnutí ANO. Jít do volební místnosti není o nic riskantnější. To ostatně potvrdila i zpráva několika epidemiologů. To se vracím k tomu covidu, protože chtěli to zavádět za covidu, stejně jak to udělali Poláci v prezidentských volbách.

V nějakém rozhovoru pro deník Le Monde dále bylo uvedeno, že v daném departementu došlo k volbám více lidí; neznamená (to), že by se tam nemoc šířila rychleji, pokud jde o hospitalizace, a dodal: Nezjistili jsme žádný statistický vliv míry účasti v jednotlivých departementech na následné hospitalizace pro covid-19, měřeno lokálně. Více než zdravotní, logistická nebo morální rizika je však důležité riziko, které představuje korespondenční volba pro demokratický systém. Ta věta se tu opakuje v dalším časopisu. Náš volební proces – míněno francouzský – je uznáván pro svou spolehlivost. Snaha vyhnout se zdržení hlasování v důsledku pandemie je chvályhodná. – To je myslím špatný překlad. Vyhnout se zdržení znamená absenční hlasování. – Ale korespondenční hlasování rozhodně

není řešením. Tento systém ruských panenek mluví sám za sebe. Tak archaický je. Hlasovací lístek vložíte do volební obálky, která je sama o sobě vložena do obálky s vaší identifikací, která je sama o sobě vložena do poštovní obálky. Je to na hony vzdálené jednoduchosti systému dvojitých plných mocí přijatého pro komunální volby v loňském roce, díky němuž dva ze tří voličů nemusí cestovat, aby hlasovali osobně.

Pokud jde o elektronické hlasování, o jehož modernosti tolik slyšíme, je třeba říci, že Spojené státy, hlavní digitální velmoc, ho nezavedly, a to jen dokazuje riziko podvodů, hackerských útoků nebo technických poruch, které představuje. Demokracie nemůže akceptovat změny, které jsou stejně náhlé jako riskantní. Zrušení a zmatky kolem nadcházejících krajských parlamentních voleb v roce 2021 vyžadují maximální ostražitost a odmítnutí náhlých změn pravidel hry. Stabilita je nejlepší zárukou našich institucí. Nehrajme si s harmonogramem, způsoby hlasování ani s volebními procedurami. Pokud tak učiníme, riskujeme novou krizi důvěry Francouzů. Tolik k Francii.

Mám tady dále diskusi ze Spojených států amerických, kdyby byl zájem. (Poslanec Volný z místa: Byl.) Dobře. Tak hlasování poštou ve Spojených státech, označované také jako korespondenční hlasování nebo hlasování poštou, je forma hlasování v nepřítomnosti, kdy je hlasovací lístek zaslán poštou domů zaregistrovanému voliči, který jej vyplní a pošle zpět poštou nebo jej osobně odevzdá v zabezpečené schránce nebo volebním středisku. Hlasování poštou snižuje nároky na personál volebních středisek během voleb. Volby zasílané poštou mohou ušetřit peníze, zatímco kombinace různých možností hlasování může být nákladnější. V některých státech mohou být hlasovací lístky zasílány poštou bez předplacení poštovného. Výzkumy ukazují, že dostupnost korespondenčního hlasování zvyšuje volební účast.

Tady krátká odbočka. Já mám nicméně k dispozici i švýcarskou studii, která tvrdí, že korespondenční hlasování v konečném důsledku volební účast zvláště v malých komunitách a malých obcích nezvyšuje, takže si můžete vybrat.

Tvrdí se, že korespondenční hlasování je spojeno s větším rizikem podvodů než osobní hlasování, ačkoliv známé případy takových podvodů jsou velmi vzácné. Podle jedné databáze jsou podvody s hlasovacími lístky v nepřítomnosti nejrozšířenějším typem volebních podvodů, které v roce 2000 až 2012 tvořily zhruba 24 % ze 491 nahlášených případů stíhání. Přesné zpracování velkého počtu hlasovacích lístků a ověřování podpisů je spojeno s mnoha jinými problémy než s podvody. Od roku 2022 umožňuje osm států – Kalifornie, Colorado, Havaj, Nevada, Oregon, Utah, Vermont a Washington – konání všech voleb poštou. Pět z těchto států – Colorado, Havaj, Oregon, Utah a Washington – pořádá volby téměř výhradně poštou. Hlasování poštou je dále možné ve 33 státech a v District of Columbia. Ostatní státy umožňují hlasování poštou pouze za určitých okolností.

Samozřejmě pandemie v roce 2020 vyvolala další diskuse o uvolnění některých z těchto omezení. V období před prezidentskými volbami ve Spojených státech v roce 2020 prezident Donald Trump poté, co opakovaně tvrdil, že korespondenční hlasování by vedlo k rozsáhlým podvodům, naznačil, že zablokuje potřebné financování poštovních služeb, aby zajistil bezpečné zpracování korespondenčních hlasů. V září 2020 získala CNN zpravodajský bulletin Ministerstva vnitřní bezpečnosti, který tvrdil, že Rusko bude pravděpodobně pokračovat v zesilování kritiky korespondenčního hlasování a posunu volebního procesu uprostřed pandemie covid-19, aby podkopalo důvěru veřejnosti ve volební proces. Republikánští zákonodárci motivovaní nepravdivými tvrzeními o rozsáhlých volebních podvodech ve volbách iniciovali snahu o zrušení přístupu ke korespondenčnímu hlasování.

Co se týče historie, tak hlasování v nepřítomnosti se ve Spojených státech poprvé objevilo už v koloniální Americe, kdy mohli volit v nepřítomnosti vojáci sloužící v kontinentální armádě a jednotlivci, kteří žili v domech, jež byly náchylné k indiánským útokům.

Hlasování v nepřítomnosti bylo poprvé ve velkém měřítku použito v armádě během americké občanské války. První zákony o takzvaném absenčním hlasování omezovaly tuto praxi na příslušníky ozbrojených složek. Poprvé bylo absenční hlasování pro civilisty povoleno v roce 1896 ve Vermontu. Do roku 1938 umožňovalo absenční hlasování pro civilisty 42 států. Ve volbách v roce 1936 hlasovala v nepřítomnosti téměř 2 % voličů. Od 70. let 20 století začalo více států nabízet absenční hlasování bez omluvy, což voličům umožnilo volit absenčně, aniž by potřebovali jakoukoliv omluvu. Podíl nepřítomných voličů se v průběhu času zvyšuje. Historicky obzvláště významnou skupinou, která volila absenčně, byli federální zaměstnanci ve Washingtonu DC.

Po zavedení korespondenčního hlasování byly korespondenční hlasy určeny lidem, kteří se v den voleb nemohli dostavit do volební místnosti. Nyní je některé státy umožňují používat z pohodlných důvodů, ale státní zákony je stále nazývají absenčními hlasy. Některé státy umožňují voličům s trvalým zdravotním postižením požádat o status trvale nepřítomného voliče a některé jiné státy umožňují všem občanům požádat o status trvalého voliče, takže automaticky obdrží nepřítomný nebo distanční hlasovací lístek pro každé volby. V ostatních případech musí volič před každými volbami požádat o vydání absenčního hlasovacího lístku.

Hlasovací lístky nebo žádosti o korespondenční volby se rozesílají před datem voleb, a to s rezervou, která závisí na zákonech jednotlivých států. V některých státech se distribuuje také leták pro voliče. Volební úřad vytiskne na zpáteční obálku určenou pro každý hlasovací lístek jedinečný čárový kód, takže lze sledovat zpracování každé obálky, někdy i veřejně, a lze rychle načíst příslušné soubory s podpisy, aby bylo možné zkontrolovat podpis voliče na obálce po jejím vrácení. Voliči, kteří ztratí zpáteční obálku, mohou stále hlasovat tak, že od volebních úředníků obdrží obálku jinou nebo v některých jurisdikcích použijí obyčejnou obálku.

Při korespondenčním hlasování jednotlivec označí na hlasovacím lístku svého vybraného kandidáta nebo tam napíše jeho jméno, vloží jej do dodané obálky, zalepí a podepíše a opatří datem na zadní straně obálky. V některých jurisdikcích se kvůli ochraně osobních údajů používá jedna obálka nebo soukromá obálka uvnitř vnější obálky. Obálka s hlasovacím lístkem je pak buď odeslána poštou, nebo odevzdána v místním sběrném středisku. Lhůta je stanovena státními zákony. V některých jurisdikcích se poštovní razítka nezapočítávají a hlasovací lístky musí být doručeny do určitého času v den voleb. V jiných jurisdikcích musí být hlasovací lístek opatřen poštovním razítkem v den voleb nebo před tímto dnem a musí být doručen před datem potvrzení. V mnoha jurisdikcích, kde se volí poštou, využívají dobrovolníci pomoc při přebírání hlasovacích lístků v kabinách pro pěší nebo na místech pro rychlé odevzdání hlasovacích lístků.

Zákon Help America Vote Act vyžaduje některé možnosti hlasování, často v centrálních volebních štábech s hlasovacími zařízeními určenými pro osoby se zdravotním postižením. Někdy se nepřesně tvrdí, že absentující hlasy se nezapočítávají, dokud není výsledek voleb těsný. Ve skutečnosti se ve většině jurisdikcí započítávají všechny platné absenční hlasy, i když neovlivní výsledky voleb. Sčítání absenčních hlasů se obvykle provádí centrálně. Státy se liší v pravidlech o tom, kdo může sčítání pozorovat. V New Hampshire se absenční hlasovací lístky třídí a převážejí do volebních místností, kde se sčítají.

V prezidentských volbách USA v roce 2016 bylo korespondenčně odevzdáno přibližně 33 milionů hlasovacích lístků, což je asi čtvrtina všech odevzdaných hlasovacích lístků. V některých jurisdikcích se volilo pouze korespondenčně, v jiných absenčně. V dubnu 2020 během výluk kvůli pandemii koronaviru prokázal průzkum Wall Street Journal, že 58 % amerických voličů by se vyslovilo pro celostátní volební reformu, která by umožnila všem volit poštou, a dalších 9 % se vyslovilo pro to, aby se tak stalo co nejdříve kvůli covidu-19. Současně ten průzkum zjistil, že opatření podporuje 49 % republikánů a 87 % demokratů.

Myslím, že ztrácím vaši pozornost, tak já bych s dovolením zbytek těch zajímavých informací odložil do druhého čtení a pustím k řečnickému pultu dalšího řečníka, aby mi nevyčítal, že na něj nepřišla řada, kolegu Lochmana. Nevidím ho.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Kolega Lochman je myslím omluven, dáme ho na konec řady. (Poslanec Vondráček děkuje za pozornost.) Děkuji panu zpravodaji. Vystřídali jsme se při řízení schůze, takže všechny srdečně zdravím.

Vystoupí nyní pan poslanec Jaroslav Dvořák, připravit se může paní poslankyně Pokorná Jermanová. Rovnou se otáži, pane poslanče, zda předpokládáte spojení dvou vystoupení? (Souhlas.) Prosím.

Poslanec Jaroslav Dvořák: Dobrý den, drahé kolegyně, drazí kolegové. Tak nám přistál návrh zákona o korespondenční volbě s argumentem, že to má 20 zemí Evropské unie. Že mají zákon o referendu, který taky nemáme, to nevadí. Referendum se snaží s úspěchem vládní pětikoalice blokovat. Zákon je tlačen silou bez rozumných argumentů. Velký etický problém je nepochybně v tomto: jestliže zde někdo dlouhodobě nežije a neplatí mimo jiné daně, zdravotní a sociální pojištění, proč by měl rozhodovat o životě jiných lidí, kteří nesou dopady jeho volby? Zastánci korespondenční volby na to rádi odpovídají, že daně neplatí ani studenti, důchodci, ženy na mateřské nebo bezdomovci žijící v Česku.

Za prvé, každý, kdo žije v naší republice, zde povinně platí daně. I když zrovna nepracuje nebo nepodniká, tak přece platí daně nepřímé, DPH a spotřební daň. Nicméně i kdyby je teoreticky neplatili, tak pro jejich aktivní i pasivní volební právo mluví fakt, že zde žijí, takže na ně přímo dopadají následky jejich volby. Já jako starobní důchodce jsem celý život platil daně a teď jako zaměstnaný důchodce taktéž platím daně.

Vsuvka. Stále častější atak na starobní důchodce, že neplatí daně, je neuctivý a hloupý, mnozí z nich, včetně mojí osoby, platili 40 a více let daň z příjmu, navíc nadále platí daně nepřímé. Ano, i tehdy, když si seniorka koupí v akci supermarketu zboží, tak odvede DPH a někdy i daň spotřební, když pořídí pivo nebo výjimečně i becherovku k rodinnému nedělnímu obědu.

Dalším neduhem korespondenční volby je nepřímé narušení ústavního principu, že volba v Česku musí být osobní, za druhé má být zaručena tajnost hlasování. V ohrožení je i princip, že volba každého, včetně osob hlasujících ze zahraničí, má být svobodná. Je jasné, že pokud se českozahraniční volič má dostavit na ambasádu a tam za dohledu příslušné komise musí jít řádně sám osobně za plentu, tak volba má úplně jinou bezpečnostní kvalitu. Kde máme záruku, že za Čecha žijícího v cizině nevybere a neodešle volební lístek rodina nebo čertvíkdo?

Korespondenční volba také nahrává takzvanému kupčení s hlasy, které bylo dříve odsouzeno v judikatuře našeho Ústavního soudu, a to zcela po právu. Z ústavy jasně plyne rovnost hlasů, a když si někdo nakoupí další hlasy, tak má zákonitě a samozřejmě naprosto nespravedlivě vyšší podíl na moci než volič postupující korektně a disponující jen svým jediným hlasem. Pamatujete na akci Přemluv bábu? Tak možná bude rovnou upgradována na pokročilejší model „odvol za bábu“. Anebo naopak, aktivní dědeček sebere mladým lístky a jako stařešina rodu správně korespondenčně odvolí do toho českého parlamentu, protože mladí stejně nemají čas pořádně sledovat, co se děje v jejich staré vlasti, kam jezdí jednou ročně o prázdninách.

Dalším neopominutelným oříškem je zde diskriminace. Jak to, že čeští občané, kteří žijí, v uvozovkách, doma, tedy na území České republiky, korespondenční volbu nebudou moci využít a voliči v cizině ano? Nebo nám snad premiér Fiala s Vítem Rakušanem chtějí tvrdit, že na voliče žijící v Česku musí být větší přísnost a silnější dohled než nad občany žijícími

v zahraničí? Chtějí nám snad pánové ze Strakovky nakukat, že v zahraničí žijí poctivější Češi než v samotném Česku? Nevím, jak vás, ale mě tohle velice uráží. Žiji a platím zde řádně a včas daně a Fialova vláda mi nevěří, že zvládnu korespondenční volbu. Nedůstojné. Je jen otázkou času, kdy někdo tuto perfidní diskriminaci zažaluje. Nejen pro výše zmíněné argumenty je nutné k případnému zavedení korespondenční volby přistupovat velice, ale velice obezřetně a nemělo by se na ni zbrkle spěchat. Kéž by se tak srdnatě naše pravicová, respektive pravostředová vláda postavila i k řešení jiných, palčivějších problémů, které trápí české a moravské obyvatelstvo. Nicméně to je již námět na jinou přednášku.

Kdysi se řešil případ ovlivnění komunálních voleb tím, že těmito volbami změnili účelově někteří občané své trvalé bydliště tak, aby mohli v obci hlasovat a aby následně ovlivnili rozhodování zastupitelstva ve svůj prospěch. Podobných případů bylo od této doby popsáno již více. Někdy může jít o stavební pozemky, někdy o sklad odpadů, někdy o legalizaci nepovolených staveb nebo někdy jen o prodej obecního majetku. Ne vždy se totiž shodují zájmy obyvatel, kteří v obci žijí, se zájmy těch, kteří ve skutečnosti žijí někde jinde. To platí objektivně a vůbec nemusí jít o něco nelegálního. Proč o tom mluvím? Protože jak na místní úrovni, tak na celostátní úrovni se najdou zájmy, které si budou odporovat.

Naše zákonodárné sbory mají rozhodovat o korespondenční volbě a argumenty pro její zavedení jsou většinou dva. Za prvé, volí se tak i v některých jiných státech, a za druhé, je zapotřebí usnadnit volbu našich občanů, kteří žijí za hranicemi republiky. I naprostému laikovi je však zřejmé, že skutečným důvodem je snaha zapojit do voleb možná až 600 000 voličů ze zahraničí, kteří podle volebních průzkumů ovlivní volby tak, jak se v současné době předpokládá. Mezi výsledky voleb u voličů v tuzemsku a voličů v zahraničí je totiž rozdíl jako Brno.

Kladu si otázku – proč? Co rozhoduje o tom, koho si volič vybere jako svého reprezentanta? Jistě to jsou především velká média, jejich vliv je obrovský. Z médií se volič dozvídá o tom, kdo je dobrý a kdo špatný, koho volí inteligence a koho nevzdělanci, kdo plní sliby a kdo sliby neplní a kdo je demokrat a kdo není. K hlavním médiím mají ale přístup jak ti, kteří žijí v tuzemsku, tak ti, kteří žijí v zahraničí. Proč tedy takový rozdíl? Může někdo s vážností tvrdit, že je to tím, že jedna skupina je hloupá a druhá chytrá? Vysvětlení je úplně jednoduché. Ten, kdo dlouhodobě žije v zahraničí, zná skutečné a aktuální poměry pouze zprostředkovaně, a to právě z hlavních médií. Chybí mu osobní, aktuální a konkrétní zkušenost. Kdyby byla hlavní média skutečně objektivní a popisovala opravdu věrohodně skutečný stav věcí, tak by žádné velké rozdíly ve volbě nemohly existovat.

Pro někoho možná slovo do pranice, ale jenom několik příkladů. Vláda je podle hlavních médií hodnocena možná na jedničku s hvězdičkou, podle obyvatel známkou 3 až 4 až 5. Nebo jiný příklad. Opravdu informují naše hlavní média dostatečně o příčinách dalšího propadu našeho HDP? Anebo ve světě například pronásledování křesťanů nejen v Nigérii nebo třeba o počtech civilních obětí v Gaze? Ponechávám na zvážení každého.

Uzákonění korespondenční volby proto dle mého názoru především dále zásadním způsobem posiluje moc hlavních médií a jejich schopnost ovlivňovat volební procesy. Vyhovuje to ale demokracii a jejím principům? Dobře. Řekněme tedy, že volit bude i náš občan, který žije v Americe a který navíc získal americké občanství. Od roku 2014 je u nás dvojí občanství možné, nebo dokonce až vícenásobné občanství. Jednou z podmínek získání občanství je i slib, který obsahuje podmínku zřeknutí se věrnosti cizímu státu, tedy například České republice. Bude správné, když tento občan bude u nás volit? Je slib pouze kravatou pro slavnostní příležitost, nebo znamená něco více?

V platném právu se uplatňuje celá řada principů. Jeden z principů je učeně nazýván argumentum reductione ad absurdum. Pokud tedy budeme přehánět, můžeme si představit dva jiné státy, které mezi sebou začnou bojovat. Za koho bude občan s dvojím občanstvím bojovat? Za jeden, nebo za druhý stát? Anebo za oba? Nebo se z toho zblázní a pustí se sám

do sebe? Absurdita takového výkladu je zcela zřejmá. Proto také náš občan, který žije v Americe a který má americké občanství, o své americké občanství přijde v momentě, kdy by přijal další, to znamená třetí občanství, věrnosti České republice se zřekl při svém slibu při získávání amerického občanství, získáním dalšího občanství ale svůj slib věrnosti Americe porušil. Dle mého nepochybně správné řešení. Je tedy vhodné, aby naše volby například ovlivňovali ti, kteří dlouhodobě žijí v cizině a přijali také i jiné občanství? Řeší to někdo? Co si o tom myslíte?

Zatím zahraniční voliči naše volby v podstatě neovlivňovali a nic se tedy nedělo. To se ale má změnit a nyní navíc, aby zahraničních voličů bylo více, bude tlačen zákon, kterým se přizná české občanství všem Čechům, kteří odešli do zahraničí od roku 1939. Tedy občany naší země by se stali i jedinci ze čtvrté generace, kteří neznají nic o zemí svého původu a neumí česky. Za jiných okolností by to občané možná měli šanci přehlédnout, ovšem v souběhu s tolik protežovanou korespondenční volbou poněkud silně nápadná výroba nových voličů – nemyslíte?

Naše ústava říká, že máme volby všeobecné, rovné a přímé s tajným hlasováním. Připomenu, jak důležitá slova tajné hlasování ve smyslu povinností hlasovat tajně ve skutečnosti jsou. Jeden příklad z minulosti v roce 1981 byly v Československé socialistické republice volby. Voleb do všech zastupitelských sborů, tedy i do dvousetčlenné Sněmovny lidu Federálního shromáždění, se zúčastnilo 10 730 312 voličů, to je 99,5 %. Pro kandidáty Národní fronty na jednotné kandidátce, chcete-li trojkoalice těch, co chtěli komunismus, KSČ, s těmi, co chtěli socialismus socialistické, a s těmi, co chtěli křesťanství, lidovci, hlasovalo tehdy 99,96 % (?) z celkového počtu platných odevzdaných hlasů. Proti kandidátům tedy hlasovalo 0,04 % voličů, to znamená ani ne 5 000 voličů.

Stejným způsobem dopadaly i veškeré ostatní volby v této době. Ptám se, jak to bylo možné? Stačilo ubrat na tajnosti voleb a rafinovaně stanovit, že nejde o povinnost volit tajně, ale pouze o možnost. Každý se mohl formálně rozhodnout, zda využije oprávnění hlasovat tajně, nebo zda půjde hlasovat za plentu.(?) Vtip byl ale v tom, že ten, kdo by za plentu šel, byl podezřelý, mohl být identifikován a riskoval. Lidé mysleli na své pracovní uplatnění, na možnosti cestování, na vzdělání svých dětí. Proto volili komunistické kandidáty a za plentu nechodili. Hrdinů bylo v celé velké České republice ani ne 5 000. Jak jednoduché.

Co se stane, když při korespondenčním hlasování bude zalepená doručovací obálka dodána na zastupitelský úřad? Obávám se, že to bude obdobné, jako kdyby dnes volič předával úřední obálku s hlasovacím lístkem například členovi volební komise před volební místnosti s pokynem, ať mu to do té volební schránky hodí.

Bude zajištěna tajnost volby? Co asi udělá člen volební komise? Vhodí? Nevhodí? Upraví? Poznamená si, kdo jak volil? A co potenciál těch, co běžně nevolí? Nedá se zneužít? Asi je možné vše. Okamžikem odeslání korespondenční zásilky totiž volič ztratí jakoukoliv kontrolu, jak bude s jeho hlasem naloženo.

I když jsem ve světě práva zažil různou argumentační ekvilibristiku, přesto si myslím, že korespondenční volba ústavní princip tajnosti voleb jednoznačně porušuje. Někdo říká, dělejme to elektronicky. Funguje tak bankovnictví nebo daňová přiznání. A přiznejme, funguje dobře. Je zde ale jeden zásadní rozdíl – u všech těchto metod existuje následná kontrola toho, co proběhlo. Na svém účtu si mohou dodatečně zkontrolovat to, co bylo z účtu odečteno nebo co tam bylo připsáno. Pokud by někdo moje data zneužil, zjistí se to a bude se to řešit, třebaže často neúspěšně. U elektronické nebo korespondenční volby nikoliv. A navíc, a jen tak mimochodem, dnes již mají i všichni živnostníci svoji datovou schránku, jejich přihlašovací údaje jsou určeny pro ně samotné. Jaká je ale realita? Zeptejte se na to jejich účetní. Budeme také zavádět volbu nepřímou na základě plné moci, nebo dokonce bez její potřeby? Někdo možná řekne proč ne, ve světě to existuje.

Současný způsob voleb je transparentní a opírá se o důvěru obyvatel. Výsledky voleb jsou známy během krátké doby po uskutečnění voleb a veřejnost je v zásadě respektuje, ať dopadnou jakkoliv. Nezažili jsme stav, aby po volbách následovalo dlouhé období nejistoty, přepočítávání hlasů nebo rozhodování soudu o tom, kdo je volebním vítězem. Vadí to někomu?

A poznámka na závěr. Americká společnost je po posledních volbách rozpolcená, a dokonce se její významná část domnívá, že volby mohly být zmanipulovány. Není to náhodu i tím, že se tam volí také korespondenčně? Pro zajímavost, v letech 2008, 2012 a 2016 volilo v Americe korespondenčně v průměru 18 % voličů. Při posledních volbách v roce 2020 to bylo 46 % voličů. Silou protežovaný, nepřipravený a krajně nedůvěryhodný návrh korespondenční volby má pro mě tolik záporu, že pro ni ruku opravdu zvednout nemůžu. Děkuju za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji, pane poslanče. A my přistoupíme k další přihlášené, je jí paní poslankyně Pokorná Jermanová, připraví se následně pan poslanec Radek Koten. Paní poslankyně, opět se otáži – předpokládáte spojení dvou příspěvků?

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Paní místopředsedkyně, nedokážu to teď říct. (Předsedající: Rozumím.) Uvidíme podle toho, jak se to bude vyvíjet. Děkuji za slovo.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, my už jsme si zvykli od této pětikoaliční vlády na ledacos – zneužívání jednacího řádu, rozvracení všeho, co doposud fungovalo, a silově prosazovaných návrhů, které přinesly jen a jen chaos. Mnohokrát jsme byli svědky toho, že ať jsme na některé problémy ukazovali, tak je vláda ignorovala. A nakonec praxe ukázala, že jsme měli pravdu. Teď pětikoalice zkouší zavedením korespondenční volby popřít zásady tajnosti a svobody, o které jsme se mohli doposud opírat.

Pokud korespondenční volbu pětikoalice opět prosadí, dostane na frak především demokracie jako taková, volby se stanou snadno zpochybnitelnými. A co je důvodem? To všechno kvůli tomu, že si vládní slepenec brousí zuby na pár hlasů navíc. Je potřeba připomenout, že to, co pětikoalici spojuje, je Antibabiš. Žádná jiná teze, vize, natož program. A důsledky toho vidíme dnes a denně. Vidíme, jak porušuje z vlastního programového prohlášení jeden bod za druhým. Zatímco na předlohy, které by mohly pomoci lidem, vláda příliš nespěchá, v případě korespondenční volby tlačí na pilu a zneužívá formy mimořádné schůze. To o mnohém samo o sobě svědčí.

Vládní koalice ví, že jí teče do bot, nedaří se jí zvládat inflaci, nastartovat ekonomiku a zastavit propad životní úrovně. Má historicky nejnižší podporu. A ne, není to tím, že jsou v polovině vládnutí. Jak víme, tak tonoucí se stébla chytá. Proto si chce prostřednictvím korespondenční volby uchovat naději na větší zisk hlasů ze zahraničí, ať to stojí, co to stojí. Je jí jedno, že se tím může zpochybnit regulérnost voleb, že se pošlapávají ústavní principy. Uspěchanost návrhu dokumentuje také to, že ho nepředkládá vláda jako celek, ale jde o poslanecký návrh. Nemusel tedy projít připomínkovým řízením a vynechal důležitou roli Legislativní rady vlády. Bojí se snad vláda, že by standardním procesem nemohla takovýto paskvil dokonce ani předložit? (Hluk v sále.)

To, jak vláda předkládá návrh na sílu a jakým způsobem, vůbec nesvědčí o tom... svědčí o tom, že nemá čisté svědomí. Přitom měla na přípravu zákona dostatek času. Po dvou letech vládnutí se už nemůže na nic vymlouvat. Chce to stihnout co nejdříve, čímž podkopává regulérnost prvních voleb, které by se za nových pravidel měly uskutečnit, a to jsou volby už v roce 2025, volby do Poslanecké sněmovny. Vláda, která se ohání v každé druhé větě tím, že je na rozdíl od ostatních demokratická, by toto vůbec neměla připustit. Demokracie, které má

pan premiér plná ústa, je pro ni však jen zástěrka pro její vlastní totalitní praktiky. Sama ostatně nezastírá, že ze zahraničí očekává větší přísun hlasů pro sebe. (Hluk v sále neustává.)

Ale abych se vrátila k věcné rovině a nebyla okřikována kvůli tomu, že se tu oháním jen politickými proklamacemi. Problematická je korespondenční volba ve dvou rovinách... (Poslankyně se odmlčela a čeká na ztišení v sále.) V právní i v politické. V právní rovině zde hrozí porušení principu tajného, svobodného a osobního hlasování. Kdo zaručí, že občan, který hlasoval, to udělal skutečně sám, projevil svůj názor a hlasoval podle svého nejlepšího přesvědčení a nepodlehl něčímu nátlaku? Budeme si opravdu jisti, že dokonce hlas za něj neposlal někdo jiný jeho jménem? Jsme schopni zaručit, že někde cestou nebyla porušena tajnost hlasování? (Stálý hluk v sále.)

Pokud někdo hlasuje fyzicky, pak od roku 1990 je nutné jít za plentu a za ní případně hlasovací lístek upravit a vložit do obálky. Za plentou musí být sám, na což dohlíží volební komise. Při korespondenční volbě toto zaručené není. Všechna pravidla se prolamují. Volič bude muset v oddělené obálce přiložit identifikační údaje, ale bude velice jednoduché tyto údaje s hlasovacím lístkem ztotožnit. Tím dostává na frak i tajnost hlasování, a to naprosto jasným způsobem. (Poslankyně se opět odmlčela a čeká na ztišení v sále.)

To všechno jsou znepokojující otázky, na které nedostáváme a dosud nemáme odpověď. Asi každý z nás zažil situaci, kdy se rodina pohádala o tom, koho volit. Děti měly jiný názor než rodiče nebo prarodiče. Rozpory mohou být i mezi sourozenci. Kde máme jistotu, že například prarodiče nepodlehli nátlaku svých dětí nebo vnoučat, a protože na ně jsou odkázáni, tak volili nikoliv podle svého přesvědčení, ale podle toho, jak si přejí ostatní? U korespondenční volby navíc, jak už jsem zmínila, nikdo dokonce ani není schopen zaručit, že lístek do obálky skutečně vložil ten, jehož jménem je hlas odevzdaný.

Zavádějí se tu tedy dva principy – jeden velmi přísný, tedy ten osobní ve volebních místnostech, a druhý, mnohem benevolentnější a snáze zpochybnitelný. Obíráme se tím o část důvěry v podstatu demokracie. Já si půjčím teď čtyři roky staré vyjádření dnešního premiéra Petra Fialy i při vědomí toho, že to tady bylo již několikrát citováno. Citace: Nové formy hlasování představují riziko. Pro demokracii je důležitá důvěra lidí a také přijetí porážky jako legitimní a legální.

To bych podepsala. Je mi ale záhadou, proč ten samý Petr Fiala dnes prosazuje takovýmto naléhavým způsobem právě tuto novou rizikovou formu hlasování, která zasekává sekeru do důvěryhodného průběhu voleb a regulérnosti volebního výsledku. Umožnění korespondenční volby tak, jak ho narýsovala tato vláda, je riskantní. Už mnohokrát zaznělo, jak podobný krok zpochybnil regulérnost hlasování ve Spojených státech nebo i v sousedním Rakousku. V roce 2016 se volby musely dokonce kvůli zásadním pochybnostem opakovat. Chceme také u nás to, aby občané ztratili důvěru ve volební výsledek, a pokud bude těsný, tak kvůli tomu vznikaly nepokoje?

Tato vláda rozděluje společnost, vyvolává mezigenerační spory a rozevírá nůžky mezi sociálními vrstvami. Rozbuškou v takovémto prostředí může být i křivda, že něčí hlasy byly znehodnoceny neregulérností voleb. Korespondenční volbu, jak ji navrhuje vládní koalice, měli ve Francii, ale zrušili ji. Měli obavy o to, že může být zneužita. I tam uznali, že negativa převažují nad pozitivy.

Ti, kteří navrhují korespondenční volbu, mají pocit, že jim to pomůže. Jedním z argumentů je boj za práva našich krajanů. Nemyslím si, že to je pravda. Naopak ve prospěch krajanů, kteří žijí z různých důvodů daleko od české reality, se znehodnocují hlasy lidí žijících v naší zemi. Přitom právě obyvatelé českých měst a vesnic mají dokonalý přehled o tom, co ten který politik nebo politický subjekt reálně pro ně dělá.

Na změnu volebního zákona bychom neměli spěchat, tak jak to dělá vládní koalice. Je potřeba ji pořádně prodiskutovat, protože jde o věc, jejíž důsledky mohou narušit kvalitu

demokracie v naší zemi. Neodkladně je nutné řešit spoustu jiných věcí, jako je životní úroveň lidí, pomoc rodinám, lidem v nouzi, inflaci, energetiku, problémy ve zdravotnictví, skomírající kulturu a neduhy ve školství. Ale priority pětikoaliční vlády jsou zřejmě někde jinde. Hledá stéblo, pomocí kterého se chce udržet u vlády, místo toho, aby si hlasy zasloužila prací pro české občany. Nynější volební období naprosto nesmyslně promrhala řešením podružných věcí, jako je dnes projednávaná korespondenční volba. Dosud improvizovala na úkor životní úrovně lidí, s deficitem státních financí se přesto nevypořádala.

Hovořilo se tu o restartu Česka a plakáty s tímto motivem ODS oblepila zemi.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Paní poslankyně, přidám vám těch 10 minut, ano?

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Ano, děkuji. Premiér Fiala slibuje lepší zítřky, ale ministr financí dává od dalších změn ruce pryč. No, asi to nebude překvapení. Vláda totiž nechce riskovat v roce, kdy se konají troje volby, a to důležité volby, a za rohem jsou ty volby parlamentní. Nechce ztratit ty chatrné zbytky podpory, které ještě má. Nikdo z nás nemusí mít věšteckou kouli, aby mohl získat jistotu, že vláda do konce svého funkčního období žádnou zásadní reformu nepřinese.

Pokus o korespondenční volbu je jasným důkazem toho, že si pětikoalice uhlazuje cestu, aby mohla opět obelhat voliče a další čtyři roky vést naši zemi od kobyly k oslu, nebo chcete-li, od desíti k pěti. Že to ještě více naboural důvěru v demokracii, svobodné volby a politiku, je jí úplně jedno. Pokud tedy ještě někomu z vládní koalice zůstává špetka rozumu v hrsti, neměl by to dopustit.

Obracím se tady na své kolegy z pětikoalice – ale moc jich tady není, asi to není důležité. Jedny volby nejsou určitě víc než víra, že žijeme v demokratické zemi. Já se obávám, že přijetí tohoto zákona na sílu podkopává velmi významně důvěru v demokracii, za kterou jsme všichni tolik v roce 1989 bojovali. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. To byla paní poslankyně Pokorná Jermanová. Nyní přistoupíme k přihlášce dalšího poslance, kterým je pan poslanec Koten. Připravit se může pan poslanec Kasal. Prosím, pane poslanče, máte slovo, prvních 10 minut.

Poslanec Radek Koten: Děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, když se podívám do lavic, které tady vidím, tak ty poslance vládní pětikoalice bych napočítal... No, jedna ruka těsně nestačí, ale na prstech dvou rukou bych je napočítal. Takže zhruba takto vypadá diskuse o tak důležitém tématu, jakým jsou korespondenční volby.

Právě ten tlak pětikoalice na to, aby byla tato novela zákona přijata, je naprosto enormní a samozřejmě se nabízejí otázky, proč to činí. Zda tedy za to mohou ty poslední průzkumy, které proběhly všemi různými médii před koncem roku 2023, anebo zda plní nějaké zadání. Já bych to tady později ještě rozvedl daleko více.

Ještě mě napadla jedna věc, že se tedy odvádí pozornost od jiných, ale pro Českou republiku a pro občany v České republice velmi důležitých témat, jako je například to, že momentálně přijde pravděpodobně o práci na Ostravsku více než 40 nebo 50 000 lidí. Ale to, jak je vidět, vláda žádným způsobem neřeší. To odvedení pozornosti od skutečných problémů v České republice, ať už to jsou tedy tyto ekonomické problémy, jako jsou velké ceny energií, inflace a tak dále, ale i od střelby na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a na tom, co se tady děje potom.

Co se týká nějaké shody a projednávání tohoto zákona s opozicí, tak když se vrátíme v čase do roku 2021, kdy předseda Ústavního soudu, pan Rychetský, naprosto proti všem úzům a zvyklostem, v podstatě po vyhlášení voleb prezidentem České republiky naprosto proti všem těmto pravidlům se musely měnit parametry voleb v roce 2021, které už byly vyhlášeny. Pokud si dobře vzpomínám, tak tyto změny byly velmi, velmi dobře projednávány se všemi opozičními stranami. Ne že si to tady vydiskutovaly tehdejší strany, které vládly, jako bylo ANO, KSČM a ČSSD. Byla k tomu opravdu široká shoda napříč politickým spektrem. Já si myslím, pokud se podíváme do této doby, tak každému, i kdo byl nezúčastněný, musí být jasné, že tady to probíhá naprosto, ale naprosto jinak.

Vy v té vaší aroganci moci, protože tak se to nazývá, jdete v podstatě takzvaně přes mrtvoly a jste schopni si prohlasovat v podstatě cokoliv, včetně tedy zkrácení doby na projev poslance, ale to už tady bylo, dokonce i pevný termín hlasování. Ale vy jste překročili Rubikon. Vy jste chtěli v podstatě zakázat i ty faktické poznámky. Já nevím, jestli to někomu dává smysl. No vám to asi smysl dávalo, protože nekecejte nám do toho, nerušit, my tady vládneme! No ale to tedy neprošlo, protože se postavily proti dvě opoziční strany ANO a SPD a museli jste s námi tedy alespoň trošičku jednat a alespoň trošičku ustoupit. Ale vy tady neustále posouváte laťku toho, jakým způsobem se může projednávat takto důležitý zákon. A mně to skutečně nepřipadá normální.

Já se podívám na některé další body, které bych tady chtěl říct. Víte, když je v České republice propadlý občanský průkaz, tak ten člověk, který bohužel si ho nechá propadnout, a pokud nemá cestovní pas, který by byl platný, a mohla se ověřit jeho totožnost jinak, tak nemůže volit v České republice.

Ovšem touto korespondenční volbou by se otevřela bezbřehá tolerance mezi voliči, kteří žijí v zahraničí, tam by to bylo naprosto tolerantní, sice nemuseli být v České republice ani, ale mají české občanství, to znamená, mohou volit na ambasádách. A tímto krokem vy byste v podstatě nepotřebovali nic, ani aby se ověřovalo, zda podpis na obálce sedí nebo nesedí, v podstatě by vám to bylo jedno.

Samozřejmě prostor pro podvody je naprosto evidentní. A předpokládám, že se najde ve Spojených státech poměrně dost nevládních neziskových organizací, které budou krajany obcházet a snažit se získat, protože tam to bude možné i pomocí nějakého předání plné moci, ta volba, takže předpokládám, že ty nevládní neziskové organizace se tam budou předhánět, kdo ty krajany bude obcházet.

Když si to shrnu, ve Spojených státech, tam s tím je velice dobrá zkušenost, protože při minulých volbách, kdy tedy všechny korespondenční hlasy, které přicházely do sčítacích míst po přerušení sčítání a potom tedy pro znovuzahájení sčítání, což sice odporuje všem statistickým možným bych řekl úzům nebo zkušenostem, že tedy nechodí jenom jedny hlasy, tak přesně v těch státech, kde došlo k takzvanému switchi, že tedy ty volby se obrátily obrovským přívalem jenom jedněch hlasů v neprospěch Donalda Trumpa. Tak já si myslím, že vy to chcete zopakovat tady v České republice, protože ta podpora od občanů v České republice je tady opravdu marginální pro vás. Proč neudělat to, co funguje? Anglosasové jsou takoví. V podstatě to, co funguje, tak my to budeme opakovat, ono to bude fungovat i jinde. Jedná se tedy i o barevné revoluce, které probíhaly, například takzvané arabské jaro.

Vrátím se tady ještě k jedné věci. Můj strýc žil od roku 1966 ve Spojených státech, konkrétně ve Phoenixu, kde učil na tamější univerzitě. Jeho dvě děti, které tedy měl se svou manželkou, tak ty umějí česky tak nějak částečně. Nevolily nikdy v České republice, ani se o to nesnažily. A můj strýc po roce 1990, který sem jezdil vyučovat na České vysoké učení technické, protože on učil informatiku a tady ty další věci, tak sem jezdil přednášet. Ale nikdy se nám tady nesnažil volit v České republice, protože říkal, to je vaše věc, vy to tady znáte, vy si tady musíte zvolit, co je pro vás nejlepší. Co se týká vnoučat, tak to je věc další. Vnoučata už neumí česky absolutně vůbec. A tato vnoučata o to samozřejmě nemají zájem. A už se ani

neučí česky. Reálie tehdejšího Československa už je vůbec nezajímají. Takže to jenom pro dokreslení.

Samozřejmě volba, která je pro občany krátkodobě žijící kdekoliv po světě, ti mohou skutečně volit už nyní klasickým způsobem na ambasádách, ale stejným způsobem jako občané v České republice, to znamená tajně, svobodně, za plentou a ten hlas mohou odevzdat do té urny prostě tak, aniž by je někdo ovlivnil, což u korespondenční volby samozřejmě absolutně není možné.

Co se týká nějakých obstrukcí, co o nás tady říkáte, že my tady obstruujeme a že už 40 hodin obstruujeme a 50 hodin obstruujeme, tak já bych tomu řekl jediné: Kolik dní jste obstruovali EET? Kolik dní jste obstruovali církevní restituce? To je prosím vás úplně směšné. To je řádově někde jinde. 400 dní, nebo více jak 400 dní, více jak 200 dní. A vy se tady hroutíte po 45 hodinách. Místo abyste seděli tady v sále a poslouchali nějaké relevantní informace od opozičních poslanců, tak jste na svých klubech a děláte tam bůhvíco. Jestli slavíte už výsledek Ústavního soudu, který byl ve váš prospěch?

Vrátím se k jedné věci. Byl jsem s jedním vaším členem v České televizi, kde se probírala korespondenční volba, a on v podstatě říkal, ať to posoudí Ústavní soud rovnou, ať to posoudí Ústavní soud. Protože vy jste si jistí, že vám to opět pokryje potom to rozhodnutí Ústavního soudu. Takže pokud bych to tu mohl zrekapitulovat...

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Pane poslanče, chcete druhých 10 minut?

Poslanec Radek Koten: Ano. Ano. Já si myslím, že to dám. (Předsedající: Dobře.) Když se takhle jako trošičku rozto, tak to bude dobré. (Pobavení v sále.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Máte to zapnuté.

Poslanec Radek Koten: A ten Ústavní soud samozřejmě vám půjde na ruku, protože když to zrekapituluji, tak samozřejmě v Senátu máte většinu, v Parlamentu máte většinu, na Hradě sedí váš člověk – který mimochodem teď pro svého kancléře si vezme bývalého ředitele Aspen Institutu, tak to už jenom pro dokreslení. A ten Ústavní soud jmenuje Senát a prezident. Takže nejvyšší ústavní funkce v podstatě máte ovládnuté. Já při tom přivítání, jak jsem vás tady vítal, drazí kolegové, poslanci a tak dále, tak mně už se chce říct, drazí soudruzi tady na té pravé straně, protože to převzetí moci, jak se tomu říkalo v roce 1948, tak ta paralela je tady naprosto, ale naprosto zřejmá. Je možné, že za to budu někde ostrakizován, že jsem něco takového si dovolil říci. Ale myslím si, že ti, kteří si pamatují historii tehdejšího Československa, to převzetí moci, samozřejmě byla to ta ozbrojená pěst pracujícího lidu, nebo jak se tomu říkalo. Ale dneska už se to nedělá se zbraněmi, dneska se to udělá v podstatě novelou nějakého zákona. To nám tady jde. Máme většinu. Máme pohodlnou většinu, sice ne ústavní.

Víte, vy tady pouze dokazujete, že korespondenční volba a zároveň ten navazující zákon, který bude o občanství České republiky, on tam je zadaný jenom deset nebo jedenáct tisků vlastně od této novely o korespondenčním hlasování, nebo správě voleb, tak to vám poslouží opravdu velice dobře.

Ještě se tady vrátím, protože tento měsíc probíhalo Světové ekonomické fórum, a já se vrátím od tohoto, kdy tedy zavádíte digitální občanské průkazy a další věci, které samozřejmě v budoucnu budou sloužit pro nějakou identifikaci voličů v České republice, tak se tady vrátím právě o těch sedm let zpětně do Davosu. A tam se mluvilo o umělé inteligenci, tehdy tedy nebyla ještě tak rozšířená do komerční sféry, a rovněž o tom, jak právě umělá inteligence bude předpovídat tu sluncem zalitou budoucnost. Teď budu konkrétnější.

Podle Klause Schwaba se prediktivní schopnosti umělé inteligence v dohledné době mohou překlopit do takzvaného preskriptivního modelu, kdy umělá inteligence bude nejen předvídat výsledky voleb, ale bude je takzvaně předepisovat. Tak jako tak se tomu budeme blížit. A je to sedm let staré. Ta preskripce voleb znamená, že umělá inteligence předepíše výsledek voleb, aniž by se volby musely fyzicky konat. Tam tedy ještě nejsme. Podle Schwaba tím dojde k zásadnímu omezení uhlíkové stopy celých národů, protože při volbách dochází k obrovskému cestování lidí a k mohutným zátěžím na klima planety.

Takže pokud se podíváme teď zpětně na ten Green Deal, který je tady prosazován samozřejmě i za předsednictví České republiky a Petra Fialy s Bruselem, tak už to začíná zapadat konečně do sebe. Právě digitalizace voleb je zřejmě finálním cílem globalistů Evropské unie a v České republice by byly v době zasedání spuštěny české digitální průkazy v mobilech.

Mezistupněm na snížení emisních dopadů mají být korespondenční volby. Lidé nebudou cestovat k volbám, budou hlasovat nejprve poštovně. Po zavedení digitálních identit a občanských průkazů v mobilním telefonu, jako právě teď v České republice, bude možné v dohledné době hlasovat přímo z mobilního telefonu bez asistence pošty a papírových hlasů. Tedy budete sedět někde v restauraci, řeknete si, já bych mohl volit, tak to tam hodím Mirkovi třeba nebo Frantovi.

To je trošku bizarní, nicméně v Davosu se letos právě hovořilo o tom, jak digitalizace zachrání planetu tím, že osobní cestování a fyzické emisní doklady a dokumenty budou postupně vyřazeny a nahrazeny právě digitálními systémy. To znamená, už se nebudou emitovat ty plastové doklady, ale budou právě nahrazeny digitálními systémy. A tím přechodovým obdobím je právě tato korespondenční volba. Tedy nebudou se tím vytvářet uhlíkové emise, nebude se fyzicky chodit k volbám, a ať si tam volí asi pravděpodobně, jak chce.

Já bych se tady vrátil ještě k jednomu článku, který vyšel před chvílí, před malou chvílí, na serveru Seznam Médium. Tam právě ten pisatel upozorňuje na některé věci, které jsem tady už řekl, ale on to tam rozepisuje poměrně šířeji, než jsem to tady říkal, a já to tady tedy zopakuju. Princip v podstatě spočívá v tom, že sice na tom liberálním Západě, tam tedy mohou volit ti lidé, kteří se tam mají dobře a užívají si ty výdobytky liberálního Západu, takže mohou tady volit ty strany dejme tomu současné nebo kopírující tu současnou pětikoalici, ale zároveň tam píše v dalším odstavci, což mě překvapilo, protože na tomto serveru byly většinou články orientované pouze jednostranně, a tam právě říká, že ti lidé, kteří se třeba i ve Spojených státech nemají tak dobře jak ti, ta vyšší třída, takže naopak ti, co se sejdou někde v hospodě a budou to probírat a třeba budou sledovat Českou republiku, tak že naopak budou volit ty dezoláty, jako je SPD, ANO a podobně. A navíc ještě se tam objevuje ten další prvek, a to bych tady na to chtěl opravdu vládní pětikoalici upozornit, protože jak již bývá ve Spojených státech zvykem a jak se to tam vyšetřovalo, tak tam obvykle ovlivňuje volby Putin. Takže si myslím, když nás tady nálepkujete, že jsme právě Putinovi agenti, ruští švábi, nebo proruští švábi a podobně, tak si myslím, že to je i pro vás poměrně velké nebezpečí v tom, že ten Putin ve Spojených státech ve prospěch tedy SPD a ANO zmanipuluje volby v České republice právě pomocí korespondenční volby, protože to bude velmi jednoduché, ta manipulace.

Ještě mám nějaký čas a já se tady ještě podívám, co jsem tady měl napsáno, co se týká poštovního hlasování tady u nás v České republice, protože ono to poměrně trošičku zapadá právě do toho, že ty pošty, které jsou tady pod Ministerstvem vnitra, tak v České republice, kdyby to tedy mělo platit u nás, tak tady už máme poměrně dost poboček zrušených, takže by nám to tady mohlo dělat problémy.

Ale já se vrátím ještě ke sněmovnímu tisku číslo 585, který tedy právě pod hlavičkou poslanců z pětikoalice, nebudu je všechny jmenovat, protože bych tím ztrácel drahocenný čas,

tak právě v důvodové zprávě se uvádí, že zákon má vyřešit důkazní nouzi žadatelů o české občanství z řad českých krajanů, kteří chtějí znovu získat občanství České republiky, ale nemají k dispozici dokumenty o předešlém československém občanství a nemají nabytí (?) o jeho pozbytí. Takže tam by se jednalo o to, že by to nabyli prohlášením. To je samozřejmě úplně bezvadný systém, jak získat další voliče pro korespondenční volbu, ale ta zavádí institut prominutí důkazního břemene, kdy by tedy český krajan prohlásil, že v minulosti byl on sám nebo někdo z jeho rodičů, prarodičů nebo praprarodičů českým občanem. A podržte se, v roce 2020 proběhl ve Spojených státech cenzus, tedy sčítání lidu, ve kterém se k českému občanství a k českému původu hlásí asi 1,4 milionu krajanů, nejvíce tedy ve státech Texas, Illinois, Chicago, Bay Area a Kalifornie, a v sousední Kanadě žije podle dalších údajů kanadských orgánů asi 95 000 českých rodáků hlásících se k České republice.

Takže pokud tyto dva zákony ve své návaznosti projdou, tak pětikoalice si v podstatě může tady dělat, co chce, a samozřejmě to jejich chování s tím, co jsem tady říkal v předchozích částech, tak si bude moct dělat v podstatě, co chce. A to je, pánové a dámy, to-ta-lita! Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji za zdržení času. Nyní se s faktickou hlásí pan předseda Marek Benda, ale já si ještě dovolím načíst omluvy, co v mezičase došly. Omlouvá se pan poslanec Josef Kott, a sice do 12 hodin z pracovních důvodů, pan ministr Zbyněk Stanjura od 16 hodin z pracovních důvodů.

Tak, a pan předseda. Prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Marek Benda: Vážená paní místopředsedkyně, vážené dámy, vážení pánové, já už jsem moc reagovat nechtěl. Vím, že opozice už je unavená a že občas to mluvení tady těch 20 minut nedává žádný velký smysl a logiku, ale přece jenom na to, co tady říkal pan kolega Koten. Srovnávat dnešní roky vítězství vládní koalice, nějaké senátní většiny, prezidenta Pavla s rokem 1948 pokládám opravdu za něco naprosto nehorázného. Naprosto nehorázného! Kde jsme na Václavském náměstí měli lidové milice, stárnoucího pana prezidenta na Hradě, který nebyl schopen se vzepřít, ministra zahraničních věcí, který za tři dny náhodou vypadl z okna. To je fakt taková drzost, že bych poprosil, abychom takovéhle věty v této Sněmovně neříkali!

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuju pěkně. A s přednostním právem se přihlásila paní předsedkyně Alena Schillerová. Řádně přihlášený čeká v pořadí pan poslanec David Kasal, poté pan poslanec Jiří Mašek. Prosím, paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji, paní místopředsedkyně, za slovo. Dovolte mi, dámy a pánové, kolegové, napravo skutečně mnoho kolegů není, tak dovolte mi, abych shrnula těch – kolik to bylo? – už šest sedm dní, ne pět šest dnů, co se tady bavíme o korespondenční volbě. A nemuseli jsme se tady tak dlouho bavit v prvním čtení. Znovu opakuji, my stojíme o jednání. My stojíme o hledání kompromisu, protože si myslíme, že to není zákon, nebo neměl by to být zákon na jedno použití, a byli jsme se schopni domluvit na novele volebního zákona, volebních zákonů, které jsou dneska už platné, účinné budou od 1. ledna 2026.

Proč je tak důležité, abychom hledali shodu, abychom se snažili hledat shodu? Já vím, že jsme tady v menšině, vím, že po včerejšku máte v žilách novou krev, že snad už je možné úplně všechno, ale neměli bychom tomu podlehnout, zvlášť ti, kteří jsou zkušení a zažili už ledacos tady v Poslanecké sněmovně a vědí, že všeho do času. Já jsem zaznamenala ve veřejných zdrojích, a opravdu to poctivě sleduju každý večer. Když přijdu do bytu, tak si pustím různé televize a sleduju názory, a zaznamenala jsem celou řadu názorů ústavních

právníků, že je to v rozporu s ústavou a že by měla být novelizována ústava. Spravedlivě dodávám, že i jiní ústavní právníci naopak v tom problém neviděli, nebo se zastávali té úpravy. Ale přece už to by mělo být pro nás signálem, že je tady rozpor, že to není jednoznačné, že se neshoduje odborná veřejnost na tom, že je to naprosto jasně v souladu s ústavou. A neměli bychom riskovat jakékoliv zpochybnění, a znovu opakuji rozkolísání našeho stabilního, robustního volebního systému, který za 34 let naší novodobé historie, a to se, doufám, shodneme, nebyl nikdy zásadním způsobem zpochybněn.

Naši občané věří, mají obrovskou důvěru v náš volební systém. A nebudu tady prostě rozebírat nějaké věci, které považuji za marginální, které tady před dvěma dny zvedl jeden poslanec z TOP 09. Ano, vždycky se stane něco, skončí nějaká stížnost na Nejvyšším správním soudě, ale jinak tento systém je stabilní.

O co vedou debatu ústavní právníci? A schválně říkám, jsou to ti experti, protože my tady jsme politici a můžeme mít různé názory. Vedou debatu o tom, že z naší ústavy vyplývá princip toho, že volby mají být přímé, mají být tajné, mají být svobodné. A dospívají k názoru, neříkám, že všichni. že by to mělo být změněno, že by tady měla být změna ústavy. A ke změně ústavy je potřeba kvalifikovaná většina, což je 120 poslanců. A myslím, že pětikoalice by měla stát o to, aby získala podporu 120 poslanců, minimálně 120, tedy ústavní většinu, a že bychom měli tu shodu se snažit nalézt. Mohli jsme se o to snažit už před tím týdnem a nemuseli jsme tady trávit šest dnů a až tady na plénu za mikrofonem zjišťovat, co v tom návrhu poslanců z pětikoalice vlastně je.

Kdybych se zastavila u principu přímosti, to znamená osobního hlasování, tak ústavou chráněný princip přímé volby znamená, že je volba prováděna přímo voličem. Tento předložený poslanecký návrh zákona však umožňuje podat žádost o korespondenční volbu prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče. Jinými slovy, volič žijící v zahraničí se nemusí osobně vůbec dostavit na příslušný zastupitelský úřad a žádost o výkon volebního práva formou korespondenční volby za něj může podat i jiná osoba. Následně takový volič nebo jím pověřená osoba obdrží potřebné podklady pro hlasování, identifikační lístek, obálky a tyto může již bez dalšího odeslat poštou. U navržené korespondenční volby v zahraničí tak absolutně nelze garantovat ani ověřit, že volič hlasoval přímo, osobně, tak, jak požaduje ústavní pořádek České republiky a jak je důsledně vymáháno a kontrolováno v případě provádění voleb na našem území. To je jeden z těch závěrů, ke kterým docházejí experti na ústavní právo, že je potřeba k přijetí této úpravy změnit ústavu.

Poslanecký návrh přichází s jakousi tvrzenou pojistkou osobního výkonu volebního práva, když při korespondenční volbě bude v takzvané doručovací obálce sice muset být přiložen identifikační lístek, který má volič osobně podepsat, ale nebudeme si namlouvat, že zfalšování podpisu není příliš složité. Tam není v tom návrhu zákona žádný požadavek na ověření podpisu, pro podpis hlasovacího lístku stačí podpis obyčejný. Nadto i v případě, že by se jednalo o skutečný podpis zákonného voliče, který vykonává své volební právo, nelze zkontrolovat ani garantovat, že za voliče hlasovací lístek před odesláním nikdo, člen rodiny, osoba, která odesílá obálku, nebo dokonce někdo, kdo zaplatil voliči za to, že hlasovací právo vykonal, za něj nevyměnil. Domnívám se, že tam je obrovský korupční potenciál.

V souvislosti s korespondenční volbou se často zmiňuje, a také to řada z vás tady zmínila během těch šesti dnů, například fenomén takzvaného family votingu, kdy celá rodina z rozhodnutí jednoho jejího člena hlasuje pro jím vybraný subjekt.

Dovolte, abych se zastavila u principu tajnosti hlasování. Princip tajného hlasování vyžaduje, aby byly zabezpečeny takové podmínky pro výkon volebního práva, které znemožňují zjistit, jak konkrétní volič hlasoval. Dle komentáře k základní Listině práv a svobod přitom platí, že tajné hlasování musí být povinností, nikoliv právem voliče. Opačný přístup totiž může vést k nátlaku na voliče, aby hlasoval veřejně, a tedy i určitým očekávaným

způsobem. I zde je proto podle našeho mínění, ale nejen našeho, i některých expertů na ústavní právo, nesoulad s Ústavou České republiky.

No a konečně požadavek svobodného hlasování. Princip svobodných voleb bývá označován za pátý princip voleb, jenž je však ostatním principům nadřazen. V korespondenční volbě bude ale svoboda hlasování těžko garantovatelná a kontrolovatelná. Výhrůžky, nátlak nebo potenciální korupce jsou skutečností, které vylučují princip svobodného hlasování.

Dovolte mi, abych se ještě zastavila – a mluvila jsem o tom před chvílí, o hrozbě destabilizace systému a narušení důvěry veřejnosti v řádný průběh voleb. Přínosem navržené korespondenční volby v zahraničí má být dle předkladatelů poslaneckého návrhu čistě a pouze to, že někteří občané České republiky žijící v zahraničí mají dalekou cestu na zastupitelské úřady. Naproti tomu záporů je celá řada. Kromě již uvedených, které jsem zmínila před chvílí, je potřeba vzít v úvahu i možnou destabilizaci systému voleb, který v České republice dlouhodobě – a zase to zdůrazňuji – funguje bez větších problémů a vykazuje velkou míru důvěry našich občanů. Takže i tohle by bylo potřeba vzít prosím v potaz, abychom tento náš systém v žádném případě nerozkolísali.

Dovolte, abych se ještě zastavila, když vlastně shrnuji debatu těch několika dnů, u nedostatku legislativního procesu, na základě kterého byl přijímán tento předložený poslanecký návrh, který zavádí korespondenční volbu, byl předložen, a všichni to víme, jako poslanecký návrh zákona, nikoliv bohužel jako zákon vládní, neproběhlo tam tedy standardní mezirezortní připomínkové řízení, nebylo tam vypořádání připomínek dotčených subjektů, nebyla k návrhu zpracována RIA, to je hodnocení dopadu regulace, neprojednaly jej pracovní komise ani Legislativní rada vlády. Takto zásadní návrh s ústavněprávními dopady by přitom měl být právě vládou předložen řádným legislativním procesem. Proč? Říkáte, že jste to měli v programovém prohlášení vlády, nebo to tam máte. Proč to nebylo předloženo? Z jakého důvodu? Do řádného legislativního procesu? Čeho jste se báli, že to děláte tímto způsobem, takto zásadní věc?

Teď dovolte, abych se zastavila u obsahových nedostatků samotného návrhu zákona. Za prvé, účinnost novely. Návrh na zavedení korespondenční volby je předkládán nejen jako návrh poslanecký, ale je předkládán s dělenou účinností. Podle záměru předkladatelů má stávající poslanecká novela zákona nejen novelizovat ještě neúčinný zákon o správě voleb, ale má zavést korespondenční volbu ještě o celý rok dříve, než bude zákon o správě voleb účinný tak, aby bylo korespondenčně možno volit už do Poslanecké sněmovny v příštím roce. Návrh je tak zcela nesystémový a zcela účelový. Jeho jediným cílem je evidentně pomoci vládní koalici, nebo si to aspoň od toho slibuje. Ale o tom už bylo řečeno během těch šesti dnů hodně. Protože kdyby bylo skutečně třeba tu věc řešit, předkladatelem návrhu by byla vláda prostřednictvím ministra vnitra a návrh by také musel připravit rezort, který disponuje experty na tuto problematiku. Já samozřejmě vím, že je možné, že na tom spolupracovali někteří experti rezortu, tak to prostě chodí, ale rozhodně to neprošlo připomínkovým řízením. A to si myslím, že je právě to, o co tady šlo, proč se to vlastně dělalo tímto způsobem, abyste nemuseli vypořádávat ty desítky a desítky připomínek a hlavně skládat účty před Legislativní radou vlády.

Také tady už zaznělo, že je nejasný rozsah oprávněných voličů s bydlištěm mimo území České republiky, protože kritérium pro využití možnosti volit korespondenčně je podle návrhu bydliště mimo Českou republiku, není však jasné, zda bude pro možnost volit korespondenčně potřeba určitá délka pobytu v zahraničí ani jaké doklady bude nezbytné předložit ke splnění podmínek volby. Bude tak potřeba prokázat se například nájemní smlouvou? Jak budou řešeny případy, kdy občané České republiky pobývají dlouhodobě například u kamarádů nebo známých v zahraničí a nemají pronajatou nemovitost? Co osoby, které delší dobu pobývají v zahraničí například v hotelu nebo na ubytovně? A jak tedy bude ze strany státu kontrolováno a zajišťováno, že volit budou korespondenčně jen osoby, které

opravdu žijí v zahraničí? Odpovědi nám bohužel nedává ani důvodová zpráva zákona o správě voleb, ani poslanecký návrh zákona o zavedení korespondenční volby.

Další věc, mluvila jsem o tom tady a mluvila o tom celá řada mých ctěných kolegů – vágní zmocňovací ustanovení pro Ministerstvo zahraničních věcí. Předložený poslanecký návrh v § 58 odst. 3 stanoví, že Ministerstvo zahraničních věcí stanoví vyhláškou územní obvody, popřípadě části územních obvodů zastupitelských úřadů, v nichž mohou voliči využít korespondenční hlasování, a vychází přitom z dostupnosti a podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území. Ano, slyšíte dobře. Jedná se o mimořádně vágní ustanovení, které navíc není v poslaneckém návrhu zákona nijak dále vysvětleno. Jak bude Ministerstvo zahraničních věcí analyzovat fungování pošty v jiných státech světa? Bude kritériem rychlost doručování nebo alespoň elementární pravděpodobnost, že bude obálka s hlasem doručena či nedoručena? Předkladatelé by měli vysvětlit, co navrhovaným ustanovením zamýšlejí, a k návrhu by se měl vyjádřit ministr zahraničních věcí. Údajně se tady včera vyjadřoval, já jsem bohužel byla na Ústavním soudu, ale měl by říct, zda jeho rezort vůbec je schopen kvalifikovaně a operativně posuzovat možnosti a schopnosti poštovních služeb na celém světě tak, aby nebyly územní obvody pro korespondenční volbu stanovovány zcela nahodile.

No a další nedostatky v důvodové zprávě. Chybí posouzení korupčních rizik. Předkladatelé se ve svém návrhu nijak nevyrovnávají s korupčními riziky, jež s sebou nese korespondenční volba. Návrh zákona neobsahuje ve své důvodové zprávě žádnou detailní ani kvalifikovanou analýzu tohoto reálného rizika. Nenajdeme v něm prakticky žádné informace, jež by měly vyvrátit obavy veřejnosti ani politické opozice. Legislativní nedostatečnost návrhu nepochybně je důsledkem toho, že je návrh předkládán jako návrh poslanecký a nikoliv vládní. Jak jsem uvedla výše, zcela chybí RIA, hodnocení dopadů regulace, což u takovéhoto návrhu by samozřejmě mělo být a bylo by vyžadováno, kdyby to šlo klasickým legislativním procesem jako vládní návrh. Zhodnocení korupčních rizik je přitom dokonce samostatnou a povinnou náležitostí předkládaných legislativních návrhů a jsou to právě korupční rizika, na něž dlouhodobě upozorňují ústavní experti i politologové v souvislosti s korespondenční volbou jako na největší úskalí korespondenční volby.

Já jsem shrnula asi ne úplně všechny, protože tady se vedla debata, probíraly se různé detaily během těch šesti dnů, ale shrnula jsem ty nejzásadnější důvody. Znovu upozorňuji, že velká část ústavních expertů upozorňuje na nutnost změny ústavy. A to, že je tady nějaká skupina jiných expertů ústavních, kteří v tom problém nevidí, by mělo být velkým varováním, že tu problém prostě je. Vím, že budete spoléhat na Ústavní soud, jenž prokázal včera velkou míru empatie vůči vašim postupům, ale opravdu, nezahrávejme si s něčím tak zásadním, jako jsou volby, které jsou jedním z demokratických pilířů. Znovu vás vyzývám, pojďme sednout k jednacímu stolu a hledejme kompromisní řešení tak, ať z toho neuděláte právní úpravu na jedno použití.

Každopádně navrhuji, aby mezi prvním a druhým čtení byla prodloužena lhůta na 90 dnů, protože ten návrh si to vyžaduje, vyžaduje si prostě diskuse, vyžaduje si zpřesnění, a dokonce navrhuji, abychom přijali komplexní pozměňovací návrh k němu, na kterém se dohodneme napříč politickým spektrem. Využijme to, protože to byl jediný důvod, proč jsme tady tolik dnů a tolik hodin diskutovali, abychom vás přesvědčili, že je nezbytné najít kompromis a domluvit se. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk v levé části jednacího sálu.)

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Děkuji. Pouze zkonstatuji, že prodloužit lhůtu o více než 20 dnů lze pouze se souhlasem navrhovatele. (Poslankyně Schillerová mimo mikrofon z místa: Vím, ale můžu to navrhnout.) Rozumím, poznamenáno. Návrh byl přednesen.

Nyní vystoupí pan poslanec David Kasal, připravit se může pan poslanec Jiří Mašek. Já jen upozorním, že v 15 hodin máme ten pevně stanovený čas. Prosím, pane poslanče, ujměte se slova.

Poslanec David Kasal: Děkuji, paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, korespondenční volba nezlepší komfort voličů v zahraničí a hlavně přinese stín pochybností nad výsledky voleb. Tedy za mě přepracovat a předložit znovu, lépe anebo vůbec. Takto důležitý zákon, a v tomto případě lépe říci zásah do práv českých občanů, ať žijí v Česku, nebo v zahraničí, je nemyslitelné schvalovat bez řádné odborné debaty. Navíc už teď je jisté, že jde o nedodělek, který se bude látat pomocí narychlo předložených pozměňovacích návrhů. Jsem poslanec třetí volební období, ale tohle je jeden z největších amatérismů, které jsem bohužel musel číst. A to nejsem odborník na volební právo, ale běžný lékař, pediatr. V první řadě neškodit, to vnímám jako jedno z hlavních hesel a pouček medicíny, tedy zásah lékaře by neměl zhoršit aktuální stav. No a v případě návrhu zákona o korespondenční volbě to rozhodně neplatí. Spoluobčané žijící v zahraničí volili, volí a budou moci volit i bez zásahu současné vlády, která doufá, že se její špatná rozhodnutí do zahraničí nedostanou, a nažene jim nějaké hlasy.

Rád bych se v tomto tématu opřel o trefný komentář Filipa Šebesty: Poslanecká sněmovna jedná o přijetí korespondenční formy voleb pro občany žijící v zahraničí. Parní válec zvaný 108 hlasů opoziční strany s přehledem přetlačí. Uvazovat se k němu a lepit se před něj k pomyslné vozovce nemohou (mohou), jak chtějí. Existuje samozřejmě dlouhá řada argumentů, proč měnit náš perfektně fungující systém voleb není dobrý nápad. Jsou tu argumenty vážné, etické, ústavní, právní, politické. Není asi potřeba je zde znovu opakovat, na těchto stránkách zněly v posledních letech nesčetněkrát. Nikdo mnohé z těchto argumentů zároveň v debatách uspokojivě nevyvrátil, ale tak už to bývá. – Konec komentáře.

Nelze je rozhodně odbývat tvrzením, že všude korespondenční volba funguje a není důvod, proč by tedy neměla fungovat u nás. Jednak to není pravda a zkušenosti z řady zemí s korespondenčním hlasováním naopak dávají jeho odpůrcům za pravdu. A za druhé, co někde nějak funguje, nutně nemusí fungovat tady. V neposlední řadě jde pak o argument, který většině vychovaných lidí snad dostatečně jasně vyvrátili rodiče s jejich okřídleným: když skočí z okna on, tak ty taky? Dnes to bohužel vypadá, že by řada lidí i skákala. Tím nejzávažnějším argumentem je samozřejmě samotný fakt, že náš systém takzvaně srandovních papírků, jak kdosi s úšklebkem nazval na sociálních sítích náš bezchybně fungující systém, že to snad doposud nebylo žádné téma, tedy do okamžiku, než byla náhle objevena údajná diskriminace občanů žijících v zahraničí a zkonstruováno přesvědčení, že jim doposud bylo málo vycházeno vstříc a je potřeba jim začít vycházet vstříc dokonce ještě více než lidem volícím doma standardním způsobem.

To, jak náš systém funguje, je v dnešním rozkolísaném světě obrovskou hodnotou. Lidé, kteří chovají nedůvěru ke změnám a o nichž byla řeč na začátku tohoto komentáře, v tom dokonce vidí hodnotu natolik vysokou, že dalece převyšuje jakékoliv vyhlašované přínosy. Spatřují hodnotu v tom, že jeden ze základních stavebních kamenů křehkého systému zvaného demokracie doposud nikdo nikdy vážně nezpochybňoval a že až doposud se nestal předmětem likvidačního souboje našich veřejných debat akcentovaných sociálními sítěmi. Že bylo a je zpochybňováno leccos, ještě ale nikdy sama materiální podstata demokracie – hlasování a jeho výsledky. Příště už to tak být nemusí. Jistě, třeba se nic nestane. Ta pochybnost však není vzhledem k vývoji dějů kolem nás neodůvodněná.

Někteří příznivci změny systému namítají, že kvůli jedincům, kteří by v budoucnu zpochybňovali výsledky korespondenčních voleb, nemůžeme, či dokonce nesmíme obětovat komfort občanů volících mimo území republiky. Já říkám, že můžeme a musíme. Tou protihodnotou je zde totiž demokracie, to, jak funguje, jak jí lidé důvěřují. Nic menšího. Jde o nesporně vyšší hodnotu, než jakou je garantování globálně vyrovnaného přístupu

k hlasování voličům rozesetým po světě. Ostatně ani distribuce poštovních schránek, pošt a poštovních služeb na světě není rovnoměrná.

Výsledky v novém systému už nejspíš nebudeme znát v sobotu večer, respektive budeme, ale už to nebudou nutně výsledky finální, zejména pak v případech, kdy počet hlasů bude těsný. Dveře k možnosti, že volby někdo zpochybní, které byly až doposud hermeticky uzavřené, se otevírají.

Deklarovaná spravedlnost či rovnost za každou cenu zde stojí proti fungujícím pořádkům. Lidé nejsou obecně špatní a systém dobrý, jak mnohokrát v dějinách tvrdili konstruktivisté, když jejich systém selhával v testu lidské přirozenosti a omylnosti. Lidé reagují na pobídky. Nastavení systému je proto důležité a fakt je, že ten současný zpochybňující interpretace zkrátka neumožňoval.

Systém hlasování je věcí dlouhodobého fungování naší demokracie. Nejde o výši daní nebo úpravu výše příspěvku na bydlení, jde o záležitost, kterou další vlády nejspíš již nezmění, kterou naopak potenciální nález Ústavního soudu o diskriminaci domácích voličů proti těm zahraniční může v budoucnu proměnit v tlak na zavedení tohoto systému i pro volby v České republice. I proto jde o téma, nad nímž by ideálně měla panovat alespoň elementární shoda napříč celým politickým spektrem. Místo toho vidíme parní válec sto osmi hlasů, většiny v Senátu a vládě nakloněného prezidenta, kteří hodlají svoji vůli prosadit stůj co stůj. Dojmu, že jde o účelovou snahu se v příznivé politické konstelaci domoci k balíku zahraničních hlasů aktuálně nakloněných koaličním stranám, se zbavuje skutečně jen obtížně.

Co intenzivně vnímám, je ohrožení legitimity voleb. Je s podivem, že vláda, v jejímž čele stojí profesor politologie, trvá na popření dvou základních principů demokratických voleb – jejich přímosti a tajnosti. Obě dvě totiž korespondenční volba popírá. Můžeme si jednak zjistit jméno voliče, který hlas údajně zaslal, ale přitom nevíme, zda o volbě skutečně rozhodl svobodně on. To otevírá obrovský prostor k podvodům a volební manipulaci. Stačí se podívat na USA po posledních volbách, abychom viděli, do jaké vnitropolitické krize korespondenční volba tuto velmoc přivedla. O zmanipulování posledních prezidentských voleb je přesvědčena i významná část tamější politické elity. A tento spor o legitimitu voleb nesmírně vyhrotil antagonismy v americké společnosti a zasadil tak těžkou ránu obdivované americké demokracii. Nemohou obstát námitky, že v americkém případě šlo o korespondenční hlasování vnitrostátní, zatímco u nás se navrhuje korespondenční hlasování pro voliče ze zahraničí. Princip je stejný. Dobře víme, jak těsné bývají u nás volební výsledky. Zastánci korespondenční volby odhadují, že by přinesla cca 200 000 hlasů oprávněných voličů pobývajících v cizině. To představuje podle odhadů cca 4 % hlasů a tyto hlasy mohou rozhodovat volby.

Představa, že zavedením korespondenčního hlasování se v den voleb dozvíme tak jako doposud jejich výsledek, ale po jednom či více týdnech dorazí balík hlasů ze zámoří či odjinud a rozhodne, by byl pro stav a budoucnost naší politické demokracie zničující. Nic nemůže být pro legitimitu demokracie horšího než zpochybnění voleb, fámy, dezinformace a podezření, která tajná služba či cizí vláda na našich volbách zasáhla a co se mohlo dít s korespondenčními hlasy na cestě v poště, na niž se nelze spolehnout ani při doručování běžných zásilek. Snahy o prosazení korespondenčního způsobu voleb tak lze dát do stejné řady s dalšími zavrženíhodnými nehoráznostmi, které se v poslední době začaly na téma voleb ve veřejném prostoru šířit, jako je snížení věkové hranice na 16 let. Nebo podmínění –

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Pane poslanče, chcete prodloužit čas? (Souhlas.) Prosím, v 15 hodin vás nicméně přeruším. Prosím.

Poslanec David Kasal: – podmínění účasti seniorů ve volbách s lékařským potvrzením jejich kognitivních schopností. Všechno to pouze vyjadřuje nejistotu dnešních politických elit

u nás i jinde na Západě, stále více odtržených od názorů, zájmů většiny obyvatel, a jejich snahu udržet se volebními manipulacemi u moci za každou cenu. Děkuji.

Místopředsedkyně PSP Olga Richterová: Já děkuji pěkně. To byl pan poslanec David Kasal. Nyní tedy máme ještě čtyři minuty na vystoupení pana poslance Jiřího Maška. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jiří Mašek: Vážená paní místopředsedkyně, vážení ministři, kolegyně, kolegové, já bych vás poprosil o trochu pozornosti a rád bych vám přečetl vystoupení svého bývalého kolegy Pavla Plzáka, kterého jste tady znali ze zahraničního výboru, a on mě o to poprosil. Na tom chci demonstrovat skutečnost, že hnutí ANO většinově nemění svůj názor ve vztahu ke korespondenčním volbám. Pavel Plzák v současnosti bojuje s poměrně těžkou nemocí, tak jsem mu v tom chtěl vyhovět. Jeho projev je krátký a datuje se do 7. července 2021 v této Sněmovně.

Poslanec Pavel Plzák – cituji: Děkuji za slovo. Dobré dopoledne. Já bych chtěl pár poznámek ke korespondenční volbě. Ano, je to volba, kterou provozují možná v některých státech okolo nás. Viděl jsem ji ve Spojených státech amerických při posledních prezidentských volbách. Já vám řeknu jednu věc, proč nebudu hlasovat pro korespondenční volbu. Když tady stáli lidé na náměstí v roce 1989, tak měli nad hlavou transparenty Svobodné volby. A já si myslím, že svobodně volíte tak, že jste někde sám, nemůžete být nikým ovlivňován, to znamená někde za plentou.

Korespondenční hlasování toto nemůže nikdy zaručit. Vy nikdy nevíte, jak ten senior, nad kterým stojí rodina, bude hlasovat. Jestli bude opravdu hlasovat podle toho, jak chtěl, anebo podle toho, jak chtěla jeho rodina. (Hluk v sále. Předsedající: Prosím, kolegyně, kolegové.) Vy nevíte – vy nemůžete vyloučit nakupování hlasů. Vy nemůžete vědět, jestli člověk, který vyplní ten lístek, anebo ho za něj vyplní někdo jiný, má před sebou tisícikorunu, nebo ne. Vy nemůžete také vědět, jestli třeba není pod nějakou pohrůžkou násilí nebo není vydírán.

Takže pro mě jediná svobodná volba je tajná volba, tajná volba za plentou. A já si prostě myslím, že korespondenční volba není svobodné hlasování. Děkuji vám.

A já bych chtěl jenom připomenout, to nejsou moje slova. Ještě jednou, jsou to slova Pavla Plzáka, našeho bývalého kolegy, který mě o to poprosil, a já jsem mu chtěl vyhovět. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk poslanců ANO.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vystřídali jsme se v řízení schůze s tím, že zopakuji, že na 15. hodinu jsme si odhlasovali, že proběhne hlasování. Vypnu časomíru. Já tedy uvedu, že je 15. hodina. Byť registruji faktickou poznámku, tak dělám to, že končím obecnou rozpravu.

Ptám se na závěrečná slova, zda za navrhovatele nebo za zpravodaje chce vystoupit...? Vidím, pan zpravodaj že se chce ujmout slova. Tak prosím, máte slovo.

Poslanec Radek Vondráček: Děkuji za slovo, já jenom právě si nejsem jistý, kde ve vaší variantě se nachází závěrečné slovo. Už by se mělo rovnou hlasovat. Ale upíráte tím mimo jiné právo zpravodaje přednést závěrečnou zprávu. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Pane zpravodaji, já jsem přesvědčený, že v současné době je potřeba ukončit rozpravu a postupovat dále podle jednacího řádu. V rámci toho je samozřejmě důležité, aby zaznělo případně slovo zpravodaje nebo závěrečné slovo

navrhovatele. A poté já dám hlasovat. Není-li zájem o závěrečná slova, budu pokračovat dál podle procedury.

V rámci obecné rozpravy zaznělo několik návrhů a o nich dám hlasovat. Přivolám kolegy a kolegyně z předsálí. Nejprve budeme hlasovat návrh na vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování. Návrh zde zazněl od několika poslankyň a poslanců, jednak od pana poslance Vondráčka, od paní poslankyně Lesenské, od paní poslankyně Vildumetzové Mračkové a dalších.

Eviduji žádost o odhlášení. Já vás slyším velmi dobře, musím pokračovat krok za krokem. Já vás odhlašuji a požádám vás, abyste se přihlásili svými kartami. Počkám, až se kvorum ustálí. Ještě poprosím chvíli o trpělivost, paní poslankyně Ožanová čeká na vydání náhradní karty. Až budu vědět číslo náhradní karty, budu postupovat dál. Paní poslankyně Ožanová bude dnes hlasovat a jednat s náhradní kartou číslo 27.

Nejprve tedy dám hlasovat o návrhu na vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro tento návrh? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 46, přihlášeno je 174 poslankyň a poslanců, pro návrh 80, proti 86. Tento návrh byl zamítnut.

Jako další dám hlasovat návrh na zamítnutí předloženého návrhu. Ten přednesl předseda Tomio Okamura.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro návrh na zamítnutí? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 47, přihlášeno je 174 poslankyň a poslanců, pro 80, proti 88. Tento návrh byl zamítnut.

Vzhledem k tomu, že ani jeden z těchto návrhů nebyl akceptován, budeme se tedy zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu. Ptám se, zda někdo máte návrh na jiný garanční výbor než ústavně-právní? Žádný návrh nevidím. Paní poslankyně Válková? Já mluvím o garančním, nikoliv... Tak nejprve hlasujeme garanční a potom přikázání dalším výborům.

Návrh na garanční výbor, jeho změnu nevidím.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro, aby byl tento tisk dán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru? Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 48, přihlášeno je 173 poslankyň a poslanců, pro návrh 157, proti 16. Tento návrh byl přijat. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru, ale registroval jsem paní poslankyni Válkovou jako první a potom další. Tak prosím o návrhy na přikázání dalším výborům. Prosím.

Poslankyně Helena Válková: Škoda, že to nejde jako garanční, stálá komise pro ústavu, já už jsem to tedy v rozpravě avizovala. Čili navrhuji, aby to projednala naše stálá komise pro ústavu, protože jsou tam ty ústavní prvky. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji, váš návrh jsem si poznamenal. Pan poslanec Okleštěk. Prosím.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já žádám o přikázání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Někdo další? Prosím, pan poslanec Mašek. (Trvalý hluk v sále.)

Poslanec Jiří Mašek: Děkuji, pane předsedající. Vzhledem k problematice, která zde byla diskutována...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já se omlouvám, pane poslanče, ale...

Poslanec Jiří Mašek: Ano, navrhuji jako další výbor výbor bezpečnostní. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Já jsem chtěl akorát kolegy požádat o ztišení, protože je zde hůř rozumět. Takže další je bezpečnostní výbor, ano? Paní poslankyně Pokorná Jermanová. Prosím.

Poslankyně Jaroslava Pokorná Jermanová: Já bych prosila přikázat tento tisk i zahraničnímu výboru, protože se dost dotýká Ministerstva zahraničních věcí. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Váš návrh jsem si poznamenal. Pan poslanec Kolovratník. Prosím, kolegové, já vás poprosím o ztišení! Ono se to nezdá, ale tím, jak hlučíte, tak já potřebuji rozumět. návrhy pro jednotlivé výbory. Požádám vás o součinnost. Prosím.

Poslanec Martin Kolovratník: Dobré odpoledne. Já bych prosil a navrhuji i hospodářský výbor. Není to žádná opoziční obstrukce nebo ironie, ale ze zkušenosti z praxe víme, že ta problematika se týká ohromného množství zahraničních pracovníků a zaměstnanců firem Škoda Auto, DAKO-CZ, EPH, u ODS oblíbený energetický holding, a tak dál, a tak dál. Těch zaměstnanců v zahraničí je opravdu velké množství a myslím si, že názor Hospodářské komory, podnikatelských svazů, že bychom měli slyšet také. A pokud svoje koaliční slova myslíte vážně – kolegyně, kolegové, vy jste tady nebyli, ale pan předseda Michálek dnes nabízel takovou podanou ruku v dopolední debatě, že s námi, s opozicí, chcete mluvit, že se tomu chcete věnovat, chcete ve výborech pracovat. Já jsem rád tu podanou ruku teď přijal, slyšel jsem jeho slova, tak věřím, že pan předseda Adamec i tohle vyslyší a že bude svolný a ochotný k tomu, abychom se opravdu i v hospodářském výboru z pohledu zaměstnavatelů tomu krátce pověnovali. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Paní předsedkyně Schillerová. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo. Já jsem tady měla řeč, většina pravého spektra tady nebyla, takovou skoro závěrečnou a mluvila jsem o tom, že tam nemáme RIA, že tam vlastně neznáme žádné dopady ekonomické, takže já to navrhuji ještě, a motivoval mě můj ctěný kolega Martin Kolovratník, navrhuji rozpočtovému výboru.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Všechny návrhy jsem si poznamenal. Prosím. (K poslanci Hrnčířovi:) Stahujete svoji přihlášku? Dobře. Vzhledem k tomu, že už nevidím žádnou přihlášku z pléna o přikázání dalším výborům, budeme hlasovat jednotlivě po jednotlivých komisích nebo výborech.

Jako první dám hlasovat, kdo je pro, aby tento tisk byl přikázán stálé komisi pro ústavu?

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování s pořadovým číslem 49, přihlášeno 174 poslankyň a poslanců, pro 64, proti 26. S tímto návrhem nebyl vysloven souhlas.

Jako další bude hlasování o přikázání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 50, přihlášeno je 174 poslankyň a poslanců, pro návrh 67, proti 25. Tento návrh byl zamítnut.

Jako další je bezpečnostní výbor.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro, aby to bylo přikázáno bezpečnostnímu výboru k projednání? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 51, přihlášeno je 174 poslankyň a poslanců, pro 63, proti 54. S tímto návrhem nebyl vysloven souhlas.

Dále je to zahraniční výbor.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro přikázání zahraničnímu výboru? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 52, přihlášeno je 174 poslankyň a poslanců, pro 154, proti 18. Konstatuji, že dále jsme přikázali tento tisk zahraničnímu výboru.

A jako další je hospodářský výbor.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro přikázání tohoto tisku hospodářskému výboru? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 53, přihlášeno je 173 poslankyň a poslanců, pro 63, proti 65. S tímto návrhem nebyl vysloven souhlas.

A jako poslední je rozpočtový výbor.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro, aby tento tisk byl přikázán rozpočtovému výboru? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 54, přihlášeno je 173 poslankyň a poslanců, pro 64, proti 65. Tento návrh byl zamítnut.

(Poslanec Okamura se hlásí o slovo z prostoru poblíž stolku stenografů.) Já vás vidím, pane předsedo Okamuro, jenom mám zde ještě jeden návrh, s kterým bych se dal vypořádat, než vám dám slovo, než uzavřu bod.

Konstatuji pro pořádek, že jsme tento tisk ještě přikázali k projednání zahraničnímu výboru, a dále v obecné rozpravě zazněl návrh na prodloužení lhůty na 90 dnů od paní předsedkyně Aleny Schillerové. (Hluk v sále.) Tento návrh je hlasovatelný, ale je hlasovatelný pouze se souhlasem navrhovatele, protože je delší jak 30 dnů. To znamená, ptám se navrhovatele, zda souhlasí s tím, aby lhůta na projednání byla prodloužena na 90 dnů. (Poslankyně Potůčková hovoří mimo mikrofon.) Prosím i na mikrofon. (Poslankyně Potůčková již na mikrofon: Nesouhlas.) Rozumím tomu, že tedy dáváte veto na tento návrh, a tím pádem se stává nehlasovatelný. Tím jsme se vypořádali se všemi návrhy.

Než tedy uzavřu bod, tak ještě s přednostním právem se hlásí pan předseda Okamura. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, když shrnu současnou, tu nastalou situaci, tak Fialova vládní pětikoalice – ten návrh na korespondenční volbu neprošel standardním legislativním procesem, to znamená, ani ústavní právníci, ani odborníci nemohli ve standardním připomínkovém řízení ten návrh připomínkovat. (Hluk v sále.) Takže samozřejmě zůstává pachuť, že tady slyšíme v médiích výroky profesora Gerlocha, docenta Koudelky, doktora Kudrny a dalších, kteří se všichni staví proti tomu vašemu návrhu, a vy to prostě nechcete slyšet. Navíc bych zdůraznil, že souběžně s tímto zákonem navrhujete i novelu zákona o nabývání státního občanství, kterým chcete udělovat státní občanství nově na základě jakéhosi prohlášení potomkům českých imigrantů do zahraničí až ve čtvrté generaci. (Hluk v sále neustává.) To znamená, vytváříte nové české občany, kteří tady nikdy v České republice s námi nežili...

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já se omlouvám, pane předsedo, ale hluk v sále je veliký. Aby bylo rozumět, co říkáte, tak poprosím jak v pravé, tak v levé části sálu diskutující, aby šli diskutovat do předsálí a snížila se hladina hluku v sále. Prosím, pokračujte.

Poslanec Tomio Okamura: Navíc, jak jsem říkal, tak chcete udělovat souběžně podaným, vámi souběžně podaným zákonem na základě jakéhosi prohlášení občanství lidem, kteří tady až 80 let nikdy s námi v České republice nežili, neplatí tady daně, neplatili tady daně, neumí ani česky, prostě zoufale vytváříte nové voliče, kteří by mohli potenciálně volit vaši vládní koalici, která je absolutně na dně, co se týče důvěry občanů. Podle průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění Akademie věd vám plně věří pouhopouhá 3 % občanů v České republice standardně. Standardně, kdo měl takhle nízké preference, vy už jste překonali podle mého názoru i podle toho, co jsem viděl ty průzkumy, už i tu nejméně populární vládu od roku 1989, od roku potom, kdy vznikla samostatná Česká republika. Byla to Nečasova vláda, která už v této situaci dávno podala demisi, a byly vyhlášeny předčasné volby.

Za nás platí, že my v SPD budeme dál ze všech sil demokratickými prostředky bojovat za dodržování ústavy v České republice, za demokracii a proti tomu, aby Fialova vládní pětikoalice ohýbala volební zákon pro volby, které jsou již v příštím roce, a jenom z toho

důvodu, že vám lidé už prostě nevěří, a chcete proto zmanipulovat volby. Já si myslím, že ten lék na to, abyste měli vyšší preference, by byl, abyste konečně začali dělat něco pozitivního pro české občany.

Mě se média tázala, že prý vládní koalice říká, že my tady snad dlouho řečníme a že vláda nemůže projednávat zákony. Tak tady bych připomněl, že já jsem osobně jménem SPD v úterý, první den schůze Poslanecké sněmovny, navrhl více než 10 pozitivních návrhů, které by bylo potřeba podle názoru SPD projednat. Já jsem tady navrhoval, abychom řešili vámi způsobený dlouhodobý nedostatek základních léků. Navrhoval jsem, abychom tady řešili pomoc a vůbec řešení situace kolem ostravské huti Liberty, která zasahuje až 45 000 zaměstnanců, kteří pracují v Liberty plus v těch přidružených firmách a v tom areálu, zasahuje to více než 100 000 rodin, které mají ti zaměstnanci, kteří tam pracují. Všechno jste zamítli. My jsme tady navrhovali i zvýšení příspěvku na péči. Navrhovali jsme pomoc lidem v exekucích, kterým vy naopak chcete situaci teď nově ještě ztížit. Navrhoval jsem tady, abychom tady řešili situaci, kdy vy vaším návrhem chcete snižovat počet lékařských pohotovostí v českých regionech. S tím SPD prostě nesouhlasí. Navrhovali jsme tady podporu pracujících lidí, podporu sociálně ohrožených slušných lidí, důchodců a tak dále. vy jste to všechno zamítli, všechno jste mně, SPD, jste nám zamítli, tyto návrhy, v úterý, a místo toho vládní pětikoalice jako prioritu tady zatěžuje pracovní čas v Poslanecké sněmovně návrhem zákona o korespondenční volbě, který vůbec nic nepřináší občanům žijícím v České republice, protože se jich vůbec netýká.

To znamená, to je přesně to zrcadlo. To je přesně, když si porovnáme, co tady prosazujeme my, my v SPD v opozici, to znamená konkrétní řešení problémů občanů České republiky, a vy tady prosazujete a mnoho dní tady zcela zbytečně trávíme návrhem zákona o korespondenční volbě, která se vůbec netýká občanů České republiky. To znamená, to je ten současný stav, ke kterému jsme tady došli. A my jako SPD říkáme, že budeme dál ze všech sil bojovat za lepší životy občanů v České republice, občanů, kteří tady platí daně, žijí tady s námi. A pro mě je i nepřijatelné, a souhlasím s ústavními právníky, třeba s docentem Koudelkou z Masarykovy univerzity, s dalšími, že ti lidé, kteří jsou v zahraničí a kteří ani neumí česky, protože já tady nehovořím o těch, co tam třeba studují, nebo nehovořím o lidech, kteří tam přechodně studují nebo pracují, já hovořím o těch lidech, které vy tady budete i nově vytvářet, kteří tady s námi prostě nežijí a nechtějí si ani udělat ten čas jednou za čtyři roky, aby šli třeba na ambasádu, na konzulát a tam třeba odvolili. Ani za to jim Česká republika nestojí.

To znamená, my budeme dál hájit zájem občanů v České republice a i v dalších čteních budeme za tohleto bojovat. To znamená, tady jenom avizuju, že my načteme pozměňovací návrh, kdy posuneme platnost toho zákona až od 1. 1. 2026. Poprvé se stane, že já nebudu hlasovat pro svůj vlastní pozměňovací návrh, protože to je čistě pozměňovací návrh, abychom si nalili čistého vína, abychom přesně viděli, po ovoci poznáte, jak se říká, protože my říkáme z opozice, že vy ten zákon navrhujete účelově. Účelově proto, abyste zmanipulovali volby, které budou již v příštím roce, to znamená, volby do Poslanecké sněmovny. Vy říkáte, že to účelově neděláte. Takže navrhnu tady záměrně pozměňovací návrh, aby to platilo od 1. 1. 2026, tedy po volbách do Poslanecké sněmovny, když to tedy myslíte tak hezky, jak vy říkáte, a tak nezištně. No a uvidíme, jak budete hlasovat.

Já budu hlasovat proti tomuto pozměňovacímu návrhu, proti svému vlastnímu pozměňovacímu návrhu, protože my jsme proti porušování ústavy a proti zavádění korespondenční volby. Proto jsme také hlasovali proti jakémukoliv projednávání ve výborech, protože my prostě nebudeme hlasovat pro projednávání protiústavního zákona, který manipuluje volby a ohýbá demokracii v České republice. Takže tento pozměňovák navrhnu a samozřejmě o něm budeme hlasovat. A to, jak budete hlasovat vy ve Fialově vládní pětikoalici, potom budu samozřejmě opakovat co nejčastěji i v médiích, aby byla přesně vidět ta účelovost, proč vy takto postupujete. Děkuju za pozornost. (Potlesk z řad poslanců SPD.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji. Nikdo další se nehlásí? Je-li tomu tak, tak končím projednávání tohoto bodu. (O slovo se hlásí poslankyně Schillerová.) Ještě jsem ale neuzavřel schůzi, tak prosím, paní předsedkyně.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. No, já jsem mluvila těsně předtím, než došlo k hlasování. Měla jsem takové závěrečné shrnutí a apelovala jsem tady na zástupce pětikoalice poněkolikáté, že jsme tady nemuseli sedět těch šest dnů, kdybychom se snažili najít kompromis, a nabízím ho. Není to zákon na jedno použití. Shrnula jsem tady všechny nedostatky, upozornila jsem, na co upozorňují i před čím varují někteří experti na ústavní právo. To, že jiní říkají něco jiného, by naopak pro nás mělo být varováním.

No a co je výsledkem? Výsledkem je to, že v podstatě jste to ani nepřikázali do výborů, které jsme navrhli. Myslím si, že některé z nich byly opravdu relevantní. Připomenu pana předsedu Michálka, předsedu poslaneckého klubu Pirátské strany, který tady říkal dnes během dne, budeme vstřícní, chceme s vámi mluvit, chceme to přikázat do výborů. Pan poslanec Exner, jestli se nemýlím, hovořil o tom, že je pro, aby se to přikázalo do bezpečnostního výboru. Je tam celá řada věcí. Je to poslanecký návrh, nemá to RIA. Nemá to povinnou přílohu o vypořádání s korupčními riziky, což je povinná příloha, kdyby to šlo vládním návrhem. No a místo toho to zase zametat pod koberec, rychle to prohrnout, máme stoosmičku. A na Ústavní soud ať si to klidně dají, dopadne to jako včera. Takže to je ta vaše spolupráce.

A to jsem ještě nemluvila o prodloužení lhůty. Protože skutečně si myslím, že čas tady je. Kam tak spěcháte? Kam tak spěcháte? Proč prostě neprodloužíte lhůtu tak, abychom to projednat mohli? Takže myslím si, že tady jsme seděli kvůli vám, kvůli tomu, že jste nebyli schopni ani jednou nás pozvat a pokusit se – pokusit se, my víme, že tady máme menšinu – prostě dojednat zákon, který přežije déle než do konce volebního období. Děkuju. (Potlesk z řad poslanců opozice.)

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Také děkuji, paní předsedkyně. Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, tímto jsme projednali schválený pořad 88. schůze, kterou tímto končím. Připomínám, že za pět minut se sejdeme a bude zahájena 90. schůze. Já vám děkuji.

(Schůze skončila v 15.23 hodin.)